13788

1ª
13788

Num 38. ccc. 6. num. 1.

B 16102411

Destructiones destructionuz Auerroys cū
Augustini Niphi de Suessa expositione.

Eiusdem Augustini questio de sensu agēte.

Aristotelis logica oīs naturalis etiam ꝛ mo
ralis philosophia. Item ꝛ metaphysica cum
cōmento Auerroys diligentissime emacula
ta ꝛ reuisa per eundē Augustinū Suessanū.

Cum priuilegio

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA - SALAMANCA -

Plut. 58. cod. 67. Num. 1.

Reuerendissimo in christo patri ⁊ domino meo obseruandissimo domino Dominico Grimano miseratione diui na sancti Nicolai inter imagines diacono Cardinali Augustinus Niphus de Suessa se plurimū cōmendat.

Lucubratus sum proximis diebus quoddam opusculum qō destructio destructionum inscribitur: vt et
c profitendo et edendo aliquid adolescentibus studiosis: ac ad rerum physicarum cognitionem aspiranti
bus prodesse possim. Verum quoniam quod publicatur et si per se nō vnq̄z leue est: tamen primario viro
dicatum aliquantum auctoritatis capit. diu dubitaui: cui libellū meum dicarem. Tu vnus ex multis potissimum
occurristi: tum ob summā fastigij tui amplitudinem: tum ob admirandam quā in liberalibus disciplinis tenes: co
gnitionem: quibus ex rebus si nostram dicationem dignaberis admittere sperau tantū nominis mihi accessuꝝ:
quātum nulla ex alia re accedere posset. Est secūda ratio longeq̄z maior: que me ad hoc impulit. Nam cuꝝ omnes
litterati re tanq̄ vnicum patronum prosequantur: ⁊ ad te tanq̄ ad saluberrimum: tutissimūq̄z portum confugiant
iam pridiem vehementer optaui: qua nam ratione amplitudinis tue fieri possem cliens: significaremq̄z affectum
meum: ⁊ obseruantiam ingentem qua in te: tuasq̄z eximias virtutes feroꝝ. Hac in re cum nō paꝝ anxius essem: ne
viderer (vt in prouerbio grecoꝝ est) Sus minervam velle docere: ⁊ noctuam athenas mittere: Prosdocimus sacer
dos conuictor tuus ⁊ mihi amicissimus: qui nunq̄ de tuis amplissimis virtutibus: atq̄z tua inusitata mansuetudi
ne atq̄ humanitate predicare desinit. dubitanti mihi morā omnez exemit: ⁊ multis verbis: vt soleꝝ accumulate
declarauit q̄z grato animo hylariq̄z vultu meum opusculuꝝ susceptur esses. Ascribes igitur audacie mee culpā
Prosdocimo. Et si rem hanc succedere intelligam: basq̄z veluti mearum vigiliarum primitias sublimitati tue nō
displicere: accingar ad maꝝora munera: quibus dominationem tuam posthac onerem. Vale.

Prologus

¶ Destructiones destructionū Auerroys contra Algaze lem cum expositione clarissimi philosophi Augustini Niphi de Suessa feliciter incipiunt.

Jt Auerroys. Cum in cunctis rebus ab intellectuali virtute desiderādis naturaliter ⁊ pre
a cipue carioꝝ: dulcioꝝ: ac dilectioꝝ sit veritas: tenemur igitē eaꝝ semper attente ⁊ feruide vt efficacius meditari potest obtinere: suosq̄z hostes eā pra uiter litigantes se vere pcipi: ac ei obsticentes cū varijs dispēdijs ipsam seducere ptractanteſq̄z viscerib⁹ ardētibus interimere conamur ita q̄z veritas vbiq̄z inter oia obstacula vigeat ⁊ prevaleat.
¶ Nā nos a diuturno pristino tēpore in pelagine phoꝝ freti nauigātes cū voluminū peripatheticoꝝ nauib⁹: ibi dēq̄z laquea ac retia iactātes: venando: indeq̄z cū hāmis separati animi pisces prefati talassi vehentes: ad manꝰ nostras q̄dā liber Algazeli attributus puenit: cuiꝰ destructio philosophoꝝ titulus est: de quo libro ab eodē algaze le editū fuisse non est ambigendū ipse. n. in principio ⁊ fine cuiusdā sui libri phoꝝ intētio nūcupati p̄dictum ꝓmiserat libꝝ cōpilare. ¶ Et est notandū q̄ dictus liber de quo tractaturi sumus multos in corda hominum seruat errores. in cerebroq̄z plurimoꝝ sapientiū infinita posuit dubia periculosa. prout dictus Algazel notus est summꝰ phūs: ⁊ de maioribus teneꝫ philosophis. Est ⁊ manifestuꝫ q̄ fama multoꝝ pcessoꝝ in sufficentia cā plurīū posteriorum stat errandi. ¶ Tandē dicimus q̄ hic liber multos subtiles atq̄z nobiles modernorum admirari facit sepissime: maxime q̄ dictus Alg. est summus philosophus notus: ⁊ in phīa eximia construxit volumina: in q̄bus sapiē tū opiniones clarius q̄ deberet ⁊ diffusius ostēdit. ¶ Dei de excitatus est hūc libꝝ repere: in quo ⁊ stipites totius sapientie ꝓmittit euellere: turres ⁊ castra veritatis meditatus est irruere. itaq̄z philosophia rōne huius libri pi culata abominationi extitit deinde. ¶ Sed cuꝝ tales nobiles semper excusandi sint: dicimꝰ q̄ hoc dicto homini accidit forte vna dictaꝝ causarū: aut ex aliquo morbo p turbatus fuit intellectu: aut forte suspectus erronice pravitatis inter legales sui tpis ꝑstiterat. Legales namq̄z inimici reperiuntur philosophoꝝ: ⁊ ipse aliquo mō noluit ipsoꝝ pati inimicitiam. ¶ Demū dicimus q̄ q̄litercūq̄z sit dictus liber venenū magis q̄ cibus ꝺꝫ reputari.
¶ Nos igitē liuoꝝ psecutoꝝ nostre matris carissime philosophie gerentes verba dicti libri: vt diligenter potuimus speculati sum⁹ gracile: nosq̄z insudauim⁹ vitia ipsiꝰ ac sophismata eminenter patefacere: ac eis: vt sufficientius ꝓualuimus obijcere: lz in plurib⁹ satis sit difficile minia argumētatoꝝ ꝓfunditate ⁊ obscuritate locoꝝ sophisticationis. Et facimus cūctis notū: q̄ de predicto libro illud ad qō veracior apparet p̄sertim sumpsim⁹ ⁊ disputauimus: prout periculosius est: ⁊ debilia dimisimus. verba huius libri in paruula capitula: vt facilius suos errores valeam⁹ redarguere: ⁊ expresse p̄posita magis ardua inter cetera disputare capimus. ¶ Et ideo dicimus q̄ Algazel altercauit cū philosophis in isto libro magis in metaphysicis: ⁊ in aliquibus naturalibus.
¶ In prima vero pte disputauit in. 14. prepositis.
¶ Quoꝝ primū hoc est. ꝫ vtrū mundus sit ab eterno.
¶ Secundus: vtrū mundus sit sempiternus in futuro.
¶ Tertium disputat id quod dicunt philosophi. ꝫ. q̄ mundus sit effectus dei.
¶ Quartum ostenditur sapientium debilitatem in eo q̄ dicunt mundum agentem habere.
¶ Quintum ostendit habere philosophos debilitatem in eo q̄ putant probauisse dei vnitatem.
¶ Sextum ostendit coꝝ errores super dei scientiam.
¶ Septimum cassat id qō dn̄t. ꝫ. q̄ ipse deus non cōicat cum aliquo in genere: neq̄z ab eodem differt in dīa.
¶ Octauum ostendit ipsoꝝ debilitatem in eo q̄ putāt

Auerroys

eum esse simplicem absq̄z aliqua quiditate.
¶ Nonum ostendit debilitatem eoꝝ in eo q̄ opinanꝰ deum non esse corpus neq̄z corporeum.
¶ Decimū ostendit debilitatem eoꝝ in eo q̄ meditanē phauisse. ꝫ. q̄ deus sciat genera ⁊ species modo vlī.
¶ Undecimum ostendit errores eoꝝ in eo q̄ dicunt. s. q̄ deus tantum seipsum sciat.
¶ Duodecimum cassat opiniones ipsoꝝ in eo q̄ dicūt ꝫ. q̄ deus particularia ignorat.
¶ Tertiumdecimum ostendit ipsoꝝ errores in eo q̄ opinantur. ꝫ. q̄ celi sint animati: ⁊ deo glorioso obedientes contemplando.
¶ Quartumdecimum ostendit illoꝝ errores: in eo q̄ dicunt q̄ motoꝝ orbium propriam habet voluntatem erga quedam desiderata separata.
¶ Hec sunt prepositā metaphysicalia de quibus alga. in prima huius libri parte disputauit cum philosophis.
¶ Deinde vero in scōa parte disputauit: ⁊ altercauit cuꝝ sapientibus in quibusdā naturalibus prepositis sub duabus disputationibus ꝓtentis: vt in suo loco videbitur.
¶ Ostenso igitur hoc preambulo deinceps prima disputationem prime partis incipiemus.
¶ Explicit prologus Auerroys.
¶ Augustini Niphi Suessani pbi clarissimi in destructiōes destructionum Auerroys contra Algazelem expositio.

d **Jrit plato** in timeo oēs qppe mentis quo
quo mō ꝓpotes l opis cuiuslz
vel magni: vel pui prin⁹ iuocare deū solēt. deos q̄ oēs deal
q̄z p̄amur in primis qdē: vt ea dicanē a nobis q̄ illis placeāt. deinde
vt nobis ipsis ꝓstemus: q̄tū ad deos attinet. sic nobis oratū fit. hec pla
to. ¶ Jnuocatis ergo diis: ⁊ hāliter exoratis circa expositionē huiꝰ
libri. Primo proponam intentionem meam. Secundo prohemium
Auer. exponam: ⁊ per consequens residuum libri.

Quantuꝫ ad primum q̄ cura ⁊ solertia illius ingentis
pbi Hieronymi Bernardi patricij Veneti
ad manꝰ meas liber h̄ q̄ destruꝰ destructionū inscribit auer. venit. ⁊ vi
di q̄ hic liber plenus erat vilitate: vt potui colligere: rogatus. imo co
actus ab illiꝰ viri excellentia. dico q̄ intentio mea est glosare hūc libꝝ.
Et q̄ hic liber est multū difficilis: vt appꝛ: tū ex mala trāslatione: tuꝫ
ex p̄bis ⁊ sententijs arduis hic ꝓtentis. iō nolebā scribere. q̄ vero scio q̄
nō tm̄ his q̄ veritatē diligūt sunt habende gr̄e: vt dic Ar. 6 his et q̄ se
principijs inuestigationis eius: opus istud non recusant. ¶ Scio bñ
q̄ posteriores videntes istā expositionē eā accusabunt. Sed qd curo ma
liuoloꝝ latratus: ⁊ qdam exponēt aliter hūc libꝝ. ⁊ qd curabo de ver
bis cecoꝝ de coloribus inscriptis: ¶ Mouet aūt maxime me hūc libꝝ
edere paucitas pboꝝ in hoc tpe. hoc. n. meo tpe nō video pbos. Et illi
psuci sunt multū molesti: ⁊ in puo pcio: ⁊ q̄si a populis habent tanq̄
indigni amicitie ⁊ ꝓsortij hūani. Cause āt hꝰ paucitatis sunt dicte ab
Auerroy in locis eius. Ut q̄ in hoc libro appareant aliqua fundamenta pboꝝ curaui exponē hūc. ¶ Cā aūt editionis mee potissima ⁊ maxima est: qm̄ hic liber continet multas q̄ones q̄ nos rp̄ianos: vt q̄ videat q̄ pboꝝ rōnes sunt debilis efficacie q̄ nos. iō exponā illas: ⁊ eas singulis locis conabor soluere fundamentis veritatibus. Volui aūt p
bare hunc libꝝ esse Auerroys. q̄ manifeste appꝛ: tum ex verbis eius. 8. pbꝝ. cōmen. 3. tum ex mō procedendi ⁊ ꝓpōnibus suis hic.

Et cū ista sit mea intentio ad fm. s. ad exponem hꝰ libri
venio. Nec expectes a me diuisiones ⁊ sub di
uisiones: 6 tm̄ colligabo qdā cū qbusdā. vt ipse facit in libris Ari. dico
q̄ q̄ Auer. primo p̄mittit ꝓlogum. deinde ibi (Ait Alg.) pleq̄. Jn pri
ma pte declarat vtilitatē seu necessitatē p̄fatis libri. Et ponit vnū silliz
cꝰ 2° est. q̄ nos nāli dispositi debemus omni conatu defendere p̄itatē.
⁊ sillis sic ꝓponitur. id qō ab intellectu est appetibile ⁊ desiderabile in
sustētatiōe illius debemus apponere oēm conatū. ⁊ oē studiū. Sꝫ p̄itas est appetibilis ⁊ desiderabilis. ergo seq̄ 2° iam dcā. hꝰ ergo silli
ponit pꝰ minorē. ꝺ. ¶ Cū i cūctis rebꝰ ab itellectuali p̄tute ꝺsiderādis
nāli ⁊ pcipue carioꝝ dulcioꝝ ⁊ dilectioꝝ sit p̄itas. deinde ponit cōclusionē
. ꝺ. tenemur igitē eā sp attente ⁊ feruide: vt efficacius meditari pōt obtinere. vult. ꝺ. defendereq̄z ꝓ ⁊ suos hostes prauiter litigātes se p̄ pcipi
i. in eo q̄ p̄ se pcipiūt esse litigantes: ac ei obijcientes cum varijs stipendijs. i. studijs ipsam seducere ptractanteſq̄z conamur interimere viscerib⁹ ardentibus. vult p̄ magno calore ⁊ feruentia. itaq̄z vult p̄
ad hoc: vt p̄itas vbiq̄z inter oia obstacula vigeat ⁊ ꝓualeat: ecce igitē in-

tentionem ꝛ cām intentionis in generali. Deinde introducit modum
qđo inuenit libꝝ Algazelis. d. Vſi nos a diuturno piſtino tpe nauigantes in pelaginem pḃoꝝ freti cum nauibus voluminum. vult dꝛe
librorum peripatheticoꝝ, ibidemqꝫ laqꝫea ac retia tactantes. venando
indeqꝫ cū hamis ſcpati aī. i. cū diſcreto cogitamine pikes vehentes ꝑ
fati talaſſi. vult dꝛe ꝓdicti maris ad manꝰ noſtras qđā liber Alg. attributus ꝙuenit: cuius deſtructio pḃoꝝ titulꝰ eſt. ꝛ cōfirmat id cē Alg. d.
de q̄ li° ab codē Alg. editū fuiſſe non eſt ambigendū. ipſe. n. in ꝓin° ꝛ
fine cuiuſdā libri q̄ vocat intentio, ꝓmiſerat libꝝ ꝓdictū cōpilare. Deinde declarat nām huius libri. d. Et eſt notandū q̄ dictus liber ō quo
tractaturi ſumꝰ multos in code holum ſeruat errores. in cerebꝛoꝝ mꝰ
tos ſapientū infinita poſuit dubia ꝑiculoſa. ꝛ dat cām. d. ꝓut. ſ. qđ
dictus algazel. notus eſt summꝰ pḃs: ꝛ de maioribus tenet pḃs: ꝛ eſt
manifeſtū q̄ fama multoꝝ ꝑceſſoꝝ in ſufficientia. ſ. in ſummo: magna
eſt cā errandi pluriū poſteriorū. Deinde pōit id qđ facit liber d. d. Cā
dem dicimus q̄ hic liber multos ſubtiles atqꝫ nobiles modernoꝝ ad
mirari facit ſcpiſſime: maxime qꝫ dictus Alga. eſt ſāmus pḃs notus: ꝛ
in pḃia conſtruxit eximia volumina: in qbus ſapientū opiniones clarius q̄ deberet ꝛ diffuſius oſtidit. deinde excitatus eſt hunc libꝝ ſcpere:
in q̄ ſtipites totius pḃie, ꝓmittit euellere: turres ꝛ caſtra veritatis meditatus eſt irruere: itaqꝫ pḃia rōne huius libri periculata abhominationi ꝛtitit deinde. ſ. retro. Deinde excuſat alga. ꝛ dat cām. d. Sed cuꝫ
tales nobiles. vult dꝛe q̄lis eſt Algaz. ſy excuſandi ſint. dicimus q̄ hoc
dicto hoī accidit forte vna dictaꝫ cārū: aut qꝫ ex aliquo modo ꝓturbatus fuit intellectu: aut fonte ſuſpectus erronice prauitatis inter legales
fuit tpis ꝛtiterat: vult dꝛe ſe excuſauit in hoc libro. legales nāqꝫ inmiſci reperiunt̄ pḃoꝝ: ꝛ ipſe aliquo mō noluit pati inimicitiā. Debes
ſcire q̄ ipſe Auer. appellat theologos multis noibus. ſ. qſiqꝫ loquētes:
qſiqꝫ legales: qſiqꝫ ſophiſtas: qſiqꝫ credētes: vñr q̄ legales: eo qꝫ leges
ꝓphetarū ſequunt: ꝛ nō rōnes pḃoꝝ. ꝛ iſta appellatio eſt ſatis honeſta
qſiqꝫ loquentes. ꝛ ō dñr ſic. qꝫ loquuntur res ꝛ rōnibus non ꝓbāt. ꝛ
iterū eſt appellatio honeſta: vt puto: qſiqꝫ ſophiſte: eo qꝫ negant ꝓinª
pḃoꝝ: ꝛ ex ꝑijs principioꝝ faciunt cōcluſiones: ꝛ eſt appellatio vituꝑanda: qſiqꝫ credentes, ꝛ nō eſt manifeſta, trib⁹ ergo modis noīat eos.
ꝛ ego hic ſequendo, modū loquendi eius illis trib⁹ modis noīabo. 4°
aūt mō cū ſit vituꝑandū non noīabo. Deinde cōcludit nām huius libri. d. Demū dicimus q̄ qualitercūqꝫ ſit venenum magis q̄ cib⁹ dz
reputari. deinde pōit ordinē quē vult tenē in hoc libro. dicēdo cām ꝗre
poſuit hūc. d. Nos igī liuoꝛē ꝓſecutoꝝ nr̄e mīs cariſſime pḃie gerē
tes. ſ. narrātes fideliter ꝙa dicti libri: vt diligēter potuimus nos ſpeculati ſum⁹ gracile. ſ. ſubtiliter inſudauimuſqꝫ vicia ipſi⁹ atqꝫ ſophiſma
ta eminenter patefacē, ac cis: vt ſufficentius ꝓualuim⁹ obiſcere. Deinde excuſat ſe. d. Iꝫ in plurib⁹ ſatis ſit difficile nimia argumentoꝝ ꝓfūditate ꝛ obſcuritate locoꝝ ſophiſticatiōis. vult dꝛe ſatiſſacere. Deinde
ꝓplet ordinem. d. Et facimus cūctis notuꝫ. q̄ de ꝓdicto libro illud ad
qđ. ſ. liber ℔ veracior appꝫ: pſertim. ſ. ſolū ſumpſim⁹ ꝛ diſputauimus
ꝓut periculoſius eſt. ꝛ debilia dimiſim⁹. Verba hꝰ libri nos cepim⁹.
ſ. locauimus in pua capla: vt facili⁹ ſuos errores valeam⁹ redarguere:
ꝛ expreſſe ꝓpoſita: vult dꝛe dubia magis ardua inter cetera diſputare.
Deinde pōit diuiſionē libri i duas ꝑs q̄ Alg. fecit qñ fecit. 14. qōnes i
metapḃyca: ꝛ duas i nālib⁹. ꝛ pōit nūcrū. ꝛ ſermo ei⁹ ē mālſet⁹ p ſe.

Sed circa hoc ꝓhemiū debes ſcire q̄ Auer. duas i hoc ꝓhemio ſnuit ſtētiones vna vt pḃs artificioſius, alio mō vt moralis, vt moralis qđē: qñ
tria fecit: quoꝝ primū eſt reddere lectores benluolos. 2^m attētos. 3^m docules. hꝫ, n. ſunt ꝛditiones ꝓhemij: vt moralis: vt Ariſto. dicit i rhetoricis: fecit qđē eos benluolos declarādo iſtius libri vtilitatē: q̄ ꝗta ſit
tam manifeſtū eſt ex dictis, fecit eos attentos exponēdo iſtius difficultatē: ꝛ ſatis appꝫ ꝗta ſit ex dictis. Fecit eos docules aliq̄ualiter ponēdo
ordinē dicēdoꝝ: ꝛ ſic iſtud ꝓhemiū rhetorice ꝛ moraſt eſt factū. ē ꝛ ſcīm
nāliter ſeu logice: qꝛ i ꝓhemio libri debemus. 7. ꝑmittere: vt Auer. dicit in pḃycis, ſ. tuētionē hoc fecit Auer. qñ declarauit ſuā ītentionē
in hac libri deſcriptione. Utilitatē ꝛ iam tibi appꝫ hoc. Ordinē: ꝛ Iꝫ ſi
ſatis apte ℔ fecerit. tñ adhuc ex verbis ſuis appꝫ. ℔. n. liber eſt ꝓim⁹,
qꝛ de rebus metapḃicis abſtractꝫ tractat vt ſcis. Proportionē: ꝛ hoc ēt
ſaꝫ potes ex ꝛbis iſti⁹ li^t hꝛe qñ. ꝓportio hꝰ libri ē ſicut metapḃice ad
alios ſcie nāl. Alia doctrine: qđ ēt hꝛe potes: eo qꝛ cū liber hic metapḃicus ſit illiſmet vijs ꝓcedemus. ſicut ꝛ in metaphiſica, Noſti libri. ꝛ iā
apparet hic totum hoc. ꝛ nomen auctoris: ꝛ hoc eſt manifeſtū ēt, iō ꝛe
artifici aliter hoc ꝓhemium eſt factum ꝛ moraliter ꝛ logice.

Querohic vnā qōnē breuē: qñ Auer. ait: q̄ intellectuali ſtuti ſtitas q̄ cara ꝛ dulcis: ꝛ appe

tibilis: vtrum hoc ſit verꝫ. ꝛ vī q̄ non: qñ multi fugiunt verꝫ: vt appꝫ.
Circa iſtā dubitatiōnē dōm q̄ ſtitas ē intellectui appetibilis: qđ q̄t
tuor viſꝫ declarari pōt. Prima ſumit: eo qꝛ eſt obm intellectus: vñ
videm⁹ oēs potētias cognitiuas valde in ſuis ꝓꝛijs obtis delectari:
ꝛ in eis getari: ꝓp qđ fugiūt oba extranea: ꝛ p ſe amāt nāliter obta ꝓ
ꝓia, qꝛ igīt verū eſt obm intellectus: vel ſaltē rō obti intellect⁹: vt dcm
eſt in libro de aīa: ſcim⁹ q̄ ſtitas eſt valde intellectui delectabīl. Scda
via ſumit ex concom^a ſtitatis cū ipſo intellectu. videm⁹. n. q̄ ſlm eſt nō
ens: ꝛ res ℔to plus de ſtitate hꝫ: tanto plus de ente ꝛ eſſentia. ꝓp qđ 2°
metapḃyce: vt ibidē ꝑmto. 4. Auer. ꝛclarat prima ꝓncipia ozeē ſtiſſima. immo videmus aliqua ꝓa ita approꝑinquari intellectui: q̄ ſtatiꝫ
lumine intellectus ei fiunt ꝓformia: vt ſunt ꝓia ꝓncipia: vt dicit Auer.
2°. metapḃyce. ꝑmto. Et his cōcludit q̄ intellectus valde delectat
in ſtitate. qñ veritas eſt ei ſimilis: ꝛ res plus in ſuo ſili delectat q̄ in
ſuo extraneo: vt ſcis. Exª via ſumit eo qꝛ p ipſaꝫ p° principio immālt
approꝑinqt. deīn eſt. n. 9. metapḃy. ꝑmto. 22. q̄ i ſubijs imaterialib⁹
non eſt niſi verꝫ: qꝛ carēt mā: qꝛ igīt nāle deſiderīū ē approꝑinqri p° principio. ꝛ melius intellectus approꝑinquat appetēdo verꝫ. ō ſicut ei nāle
eſt appetere aſſilari p°: ita nāle eſt appetere ſtitatem meditāte q̄ plus nā
liter approꝑinqt. Exª via eſt: qꝛ p ſtitatē intellectus fit quodāmō oīa
qñ ſtitas rei eſt quodāmō ipſa res. ꝛ ō qđ appetit plus de ſtitate: plꝰ
appetit fieri res ipſas: qb⁹ cōiungit mediante ſtitate: ꝛ qꝛ nāle intellect⁹
appetit fieri res ℔tī pt. ō naturalr appetit vnīri ſtitati mediante q̄ fit
quodāmō oēs res. Ex his ſequit q̄ ſtitas naturalr ꝛ pcipue eſt carior:
dulcior: ꝛ delectabilior ipſi intellectui cūctis reb⁹ deſiderādis. Eſt qđē
cara: qñ intellectus cū ſit ſenſib⁹ inuolutus: ꝛ eis cōtinuatus cū difficultate ad ſtitatē ꝓtingit: qđ aūt eſt difficilis ſuētiōis: caꝛ habet. Dulcior qđē: qñ iꝫ dulcedo a guſtu ꝓcipiat: intellectus cū ſit ſtus multo
nobilior oibus ſenſib⁹ in ſtute ſua aliquo mō ꝓtinct opatione ſenſuū
ō aliquo mō dulcedinē ꝑticipat: qñ ſicut guſtus tāc dulcedinē ꝑticipat qñ obm ꝓcquīt. ita qꝛ intellectus ſtitatē: ꝓcqꝛ dr q̄ ſtitas eſt ei
dulcis delectabilis vero qñ ſibi ꝓꝛijs obiectū ꝙuenīēs ei: p ipſamꝫ
p° principio ꝛ reb⁹ vlr: pp qđ veritas ē intellectui delectabilis. Veritas
ergo eſt cara dulcis ꝛ delectabilis intellectui pp cās dictas. Ad argmētū dōm. q̄ iꝫ multi appetitu volūtario corrupto veritatē fugiāt: nō
tñ appetitu naturali ꝛ volūtario recto: vt dr. n. 3°. ethycoruꝫ. capitulo
quinto. multa ſnaturalia: pōt volūtas appetere ꝛ impoſſibilia.
Prima diſputatio Algazelis cū ſapientib⁹ in ꝓia huius libri ꝑtractat. Utꝝ mūd⁹ ſit ab eterno an ſi. Algazelis dubium. i.

2 Jt algazel id qđ ꝓio inueſtigādū ē ō pḃoꝝ opinionibus circa antiquitatē ſeu nouitatē mundi dirigit. Un dicimus: q̄ fortio: eoꝝ, pbationum ſuper dcō ꝓpoſito hec eſt. ꝑcedere inouatū ab antiquo abſolute ipoſſibile ē. Si nos enī ponem⁹ qđā antiquū: q̄ mūd⁹ ab eo ꝑceſſus nō fuiſſet: ꝛ poſtea ab eo
dē ātiquo tpe mūdus ꝑceſſus vel ꝓductus fuit. Dicim⁹ q̄ mūd⁹ nō ꝓducebaꝫ ab ipſo ātiquo: niſi vel qꝛ carebat iclinātē eū ad eē ꝓducēte. vñ ſi mūd⁹ poſſibilis erat oio ꝓduci ab eo ātiquo añq̄ ad actū egreſſus fuiſſet nō cuadereꝫ q̄n in ſua ꝓductiōe inouatū ſit qđā inclinās ꝓducēs eū ad eē. Aut ꝛo ſi nō oporteret q̄ mūd⁹ adhuc remaneret i ſua poſitate: ꝛ ſicut añ q̄ ꝓductus eēt. Si ꝓio mō
adhuc petēdū ē de illo iclinātē: q̄re magis iclinauit mundū ad eē q̄ añ. nulla cā ad hoc imaginari pōt niſi altera
duarū: aut qꝛ inuidet: aut qꝛ nō pōt. ꝑ tūc: Iꝫ nullū iſtoꝝ: eſt ponēdus in deo. igīt ꝛc. Un aut hoc ꝑcedit ad iſinitū
qđ ē falſum: aut pueniet ad qđā iclinās ipſi⁹ eē ab eterno. ꝛ ſi ſic. ergo mūdus eſt ab eterno. Hec eſt ſnia pḃoꝝ: de q̄ rndendū eſt q̄ hic nō reperīt poſitas in agēte: neqꝫ in patiente: Iꝫ in rebus artificialib⁹ ꝛ naturalib⁹ ꝑcedat agens ꝛ patiens añ ipſoꝝ effect⁹: eo q̄ cātur ab aliis ea ꝑcedentibus in tpe: ꝑceſſus ꝛo mūdi mō ſupradicto nō ſic ſe hz. vz. q̄ ibi nō dz attribui poſitas agēti: neqꝫ patiēti. Poſitas nāqꝫ patiētis hic eē negt: q̄ hic nullū ē ſubz. Et poſſibilitas q̄ eſt q̄dā virt⁹ ē in ſubo: nec hic ē poſitas
i agēte: qꝛ i ꝑdcā ꝓductiōe nullū ē dare agēs niſi deū. Et
cū poſitas ſit q̄dā potētia: ꝛ de⁹ bñdict⁹ ē ſicut ēntia totalr actualis ꝛ ſimpliciſſima. nō dz ergo de q̄dā poſitate denoīari. ꝛ ō dicimus q̄ ꝓductio mūdi a deo nō ē mutatio in eo: neqꝫ exitus de potētia ad actū. imo qđā mod⁹
potētie diuine q̄ a nobis ignoraī. Et ꝓp hoc dicim⁹ q̄ ñ
eſt cōparādū inter opera diuina: ꝛ alia opera naturalia.

Finito ꝓlogo: vult mō ꝓſequi de ꝓpoſitis qōnibus. ꝛ primo de
ꝓma. ſ. an mūdus ſit ab eterno. an non. ꝛ rō oāliter eſt: qñ h^c qđ ē q̄
ſi fundamētū oium aliaꝫ: vt appebit: ꝛ ē cōmunitſſima: ꝓp qđ dz eē
ꝑor. ꝛ qꝛ vt dr in principio tertij metapḃice qđ ꝛo hꝛe dubitatiōnes
primo: ꝛ poſt earū ſolones pp cās ibidē dictas: ꝛ ēt qꝛ diſputatio exigit
duo: vt dicit primo pḃicoꝝ. ꝑmto. 23. ſ. arguere ꝑ fundamēta alicuiꝰ opi
nionis: ꝛ ſoluere illa. ō Auerroys ꝓio inducit ſniam Alga. ꝓ modū
qōnis. 2°. loco ſoluit illas ſingilatim. Sz dubitaī: qñ ait Auer. 3.
meta. ꝑmto ꝓio. q̄ dubitatiōes metaphyſicales debent poni oēs inſimul: ꝛ poſt dz fieri liber ſpālis ſolonū qōnū: vt fecit Ariſ. q̄ fecit tertiū
metapḃy. vbi mouet oēs qōnes: ꝛ i reſiduis libris ſoluit illas. Dōm
q̄ Auer. fecit hoc ꝓio more nicolai. 2°. vt ſnia Algazelis melius itelligaī. qñ lra diuiſa eſt clarius itellecta. In iſto ꝙ dubio ponit ꝓio
intentionē Alg. d. id qđ ꝓio iueſtigādū ē de pḃoꝝ opinionib⁹ dirigi
tur circa antiqtatē ꝛ nouitatē mūdi. Deinde adducit rōnes pḃoꝝ. Et
ꝓia ſic ꝓponit, nullū nouū ꝑcedit ab antiq̄ ſempiterno. Sz mūdus
ꝑcedit ab antiquo ꝛ eterno. ſ. deo. ꝙ in tertio mō ſcde figure mūd⁹ nō
eſt nouus. huiꝰ ſilī minor nō ponit in lra: qñ in diſputatione tertia
dicēt declaratio illius, maior ponit q̄ dicit. vñ dicim⁹ q̄ fortior eorū
ꝓbationū ſiue ꝓbationib⁹ ſupra dcō ꝓpoſito hec eſt, ꝑcedere inouatū ab antiquo abſolute ipoſſ eſt. hec eſt maior ſeu ſnia eius. Deinde
ponit ei⁹ declarationē: ꝛ hec declaratio ſic ordinaī: ſi eſt aliqđ nouum
factū ab eterno. v. g. mundus qui ſit a deo eterno: hoc ſi pōt eſſe niſi vī
qꝛ carebat aliquo inclinante id eternū ſiue mūdū: vel qꝛ nullū erat in
clinās. Sed vteqꝫ mod⁹ eſt impoſſibilis. ꝙ. maior eſt manifeſta. ꝓio
ꝙ tangit primū modū. d. (ſi nos. n. ponemus quoddā antiquū q̄ mūdus ab eo ꝑceſſus vel ꝓductus nō fuit: ꝛ poſtea ab eodē antiq̄ mūd⁹
ꝑe). ſ. in tpe, ꝑceſſus ſeu ꝓductus fuit dicimus q̄ mūdus non ꝓducebaī ab ipſo antiq̄. niſi vel qꝛ carebat inclināte eū ad eē ꝓductū). De
inde ꝓbat rōnabilitatē huius mēbri. d. (vnde dicim⁹ q̄ ſi mūdus poſſibilis erat oio ꝓduci ab eo antiq̄. añq̄ ad actū egreſſus fuiſſet nō euadereꝫ qn in ſua ꝓductiōe inouatū ſit quoddā inclinās. ꝓducēs eū ad
eē). Deinde ponit 2^m mēbrū ꝛ deſtruit id. d. (aut vero ſi non oporteret q̄ mūd⁹ adhuc remaneret in ſua poſitate: ſicut añq̄ ꝓduct⁹ eēt) vt
dicā poſt. Deinde deſtruit primū mēbrū. d. (ſi primo mō adhuc petendū eſt de illo inclināte: qꝛ magis inclinauit mūdū ad eē) vult dicere pro
tunc q̄ añ (nulla. n. cā adhuc imaginari pōt. niſi altera duarū: vel qꝛ i
uidet aut qꝛ nō potuit ꝓ tūc: ß nullā iſtoꝝ eſt ponēdū in deo) deinde ꝓ
ſequ rōnē. d. (vñ) vult dr ſi ponaī id inclinans (aut hoc ꝑcedit ad infinitū: qđ eſt falſum: aut pueniet ad quoddā inclinās ipſius eē ab eterno. ꝛ ſi ſic. ꝙ mūdus eſt ab eterno) qñ ſup. id inclinās ſcipſo mūdū ꝓduceret. Deīde Alg. icepit deſtruere hoc argumētū. ꝛ p° ſupponit hec
argᵐ eē pḃoꝝ. d. (ꝛ hec eſt ſnia pḃoꝝ) vult dicere Arī. in. 8. pḃycorum
marie. ter. ꝑmto. 71. ꝛ inde. Deinde incepit debilitare illā rōnē. d. (de q̄
rſi dendū eſt: q̄ hic nō eſt politas in agēte: neqꝫ in patiente) vult dicere
in productione mūdi ſi procedit po^a agētis: nec potētia paſſi (Iꝫ i rebus
artificialib⁹ ꝛ nālib⁹. ꝑcedat agens ꝛ patiens añ ipſoꝝ effectus) vult dicere: q̄ añ rex productionē taꝫ nāliter q̄ artificialiter po^a agētis: ꝛ po^a
patientis ꝑcedunt. Cui⁹ rōnē dicit (eo q̄ cātur ab aliis ea ꝑcedentibus
in tpe) vult dr: qꝛ ꝙurrit diſpōnes tēporalr diſponētes (proceſſus ꝛo
mūdi mō ſupradicto nō ſic ſe hz. vz. q̄ ibi nō dz attribui politas agēti: neqꝫ patiēti). Hoc probat Auer. duabus rōnib⁹: quaꝝ pria ſic ꝓponit. ois politas eſt in ſubo, actio dei nō eſt in ſubo. ꝙ nō eſt hic politas.
Dei ſic. ois politas hz fieri circa aliqđ ſubm. ſtus dei nō hz fieri circa
aliqđ ſubm. ꝙ ſtus dei nō eſt politas vl forma ipſius: vt placet. p° ꝙ
accipit 2°nē. d. (politas nāqꝫ patiētis hic ē negt). Deinde accepit mi
norē. d. (hic nullū eſt ſubm) vult dicere q̄ ſtus dei ſi hz aliqđ ꝓ ſubo
vel nō eſt circa aliqđ ſubm. deinde accepit maiorē. d. (ꝛ politas q̄ ē q̄
dā ſtus ē in ſubo). Et cū ꝓbauit q̄ politas ſi eſt ex pte paſſi: ꝓbat q̄
ſi ſit ex pte agētis. ꝛ ſills ē ꝓ locū a maiori ſic. Si ℔ eēt aliq̄ politas ex
pte agētis illa eēt in deo vel eēt ipſe de⁹. Sed nō eſt de⁹: vel in eo. ꝙ vt
ꝓius. minor declaraī: qñ nulla potētia eſt ēntia. politas eſt potētia.
ꝙ politas nō eſt ēntia. Tūc ſeqꝫ nulla potētia eſt ēntia. ꝛ deus ē ēntia. ꝙ deus nō eſt potentia. nec in eo eſt potētia. Huiꝰ ꝙ ſilli accipit p°
2°nem. d. (nec ℔ politas in agēte) hec eſt 2°. Tūc accipit añs. d. (qꝛ
ꝑdicta ꝓductiōe nulla eſt dare agēs: niſi deū) vult dicere: q̄ ſi eēt aliqđ
agēs. id eēt de⁹. deīde accepit ꝓbationē minoris: q̄ ē destructio ꝙntis.
ꝛ p° minoꝛ. d. (ꝛ cū politas ſit q̄dā po^a) deinde accipit minoꝛē vltimi
ſilli: ꝛ dicit (ꝛ de⁹ benedict⁹ eſt ſicut ēntia totaliter actualis ꝛ ſimpliciſſima) deinde ponit 2°nē. d. (nō dz ꝙ de q̄dā politate denoīari). Hic
ꝙ intellexit tres ſillos: q̄rū primꝰ fuit ꝓpateticus ꝑ locū a maiori: ꝛ poſuit añs ꝛ ꝑñs: ꝛ tacuit deſtructionē ꝙntis q̄ erat velut minor. ſcōs fuit
in prima figura. in 4.° prime: ꝛ eius poſuit minoꝛē tñ, ꝛ tacuit illius

qm aliqs agēs poni nō pōt aliud a deo mūdo non exīte. nec deus pt in opinione ⁊ volūtate mutari: qz nō nisi a se: ⁊ mō nihil mutat se. De hoc ē fillo non ponit formaliter nisi probationē minoris: ⁊ propositionē Alg. in forma dubitationis. d. ⁊ si sic. vult dicere. si ē sicut dicit alg. qualiter ē dōs est qz deus produxit mūdū post purā priuationē. vz. de nihilo absqz aliqua mutatione voluntatis: nisi rōne quorūdā extrinsecorz mouētiū: vult dicere nouiter ꝯcurrentiū. hec ē est qm maior in forma qōnis. deinde subinducta minor destruit maiorē: ⁊ dicit: sed nullū mouēs extremū poni pōt medio remoto: oportuit ē fuisse mutationē in ipso deo: qd destruit. d. (⁊ principiū concessum ab oib⁹ est. qz nulla res seipsam pmutare pōt) deinde ponit 2ām. d. (oportebit nos ē ō necessitate negare mūdi creationē ſm qz pz ex istis principiis pbor). Ultimo correlarie ꝛcludit errorē alg. d. (qd magis mirandū est postqz ipse tm ꝓfitebatur dei simplicitatē) vult. d. imobilitatē (qualiter nō sensit qūducebat eū. s. deū ad' absurdā mutationē) ⁊ hoc iā dēclarauit Auer. co qz si nō pōt nouitas mūdi reduci ad aliqd agēs nouū. ē ad dei mutationē: vt dixim⁹. Tandē ꝛcludit errorē eius. d. (vñ dicim⁹ deniqz qz ꝑba sua erronea sunt manifeste. ⁊ nō exigunt maiorē redargutionē). Et debes scire qz leges hic dant multas solones: ⁊ qdā earz sunt posite ab alg. in alijs dubijs: ⁊ quedā indigent pscrutatione p se. iō nolo nūc dicer illas. Sed in loco vbi tangent: ⁊ in fine qōnis pūtis. Alg. du. ii.

a Jt Algazel. amplius philosophis dicēdum ē qualiter negat mūdū produci a deo benedicto volūtate sua antiqua inferente eius esse qñ ñ fuit licet precessera t eius priuatio infinita ⁊ incepit ipsius ee qñ puenit tēpus ordinatū antiqua diuina voluntate.

¶ Cū adduxit Auer. solonē alg. ⁊ cā remouit. hic adducit solonem ad arg^m pbor. est. n. virtus argumēti peripatethicoz i 4°. prime sic. nihil innouatū pcedit ab antiquo eterno imobili. Sed si mūdus fieret: tam eet innouatū. ē ñ pōt puenire ab eterno imobili: cuiusmodi est primū principiū. hec. n. est virt⁹ argumēti pbor. Ad qō rndet: ⁊ apud me vt distinguere maiorē: qm illa pōt duob⁹ modis intelligi: vno mō qz nullū nouū ab eterno pcedat volūtate noua. ⁊ sic concedit maiorē ⁊ minorē ⁊ 2°. qm manifestū est: qz mundū ñ puenit a deo volūtate noua. Sēdo mō. volūtate antiqua: ⁊ sic non incōuenit nouū fieri ab eterno volūtate antiqua. dicit ē. ait alg. amplius pbis dām est: qlr neg. ē mūdū produci a deo bñdicto volūtate antiqua inferente eius esse: qñ nō fuit. qñ dicat qz hoc mō ñ incōuenit nouū ꝓuenire ab eterno volūtate antiqz iferente esse ei⁹: qñ nō est. i. post non ee: alia ꝛa hz qñ fuit) ⁊ ē corrupta: ⁊ dz dicere (qñ non fuit) vel forte vult dicere qñ fuit sup. ꝓceptum illā ē pro tpe ordinato a diuina volūtate (ꝛz processerat) hic remouet aliā rōnē pbor: quoz virtus erat p impossibile. Si mūdus sit factus de ñ esse ad ee p volūtatē antiquā. ē tpe infinito stetit sub priuatione: qd reputant inconueniens. Rndet qz hoc non est inconueniens prout fuit ordinatum a diuina ⁊ antiqua volūtate. dicit ē. (ꝛz ꝓesserat eum priuatio infinita: ⁊ incepit ipsius ee qñ puenit tps ordinatū antiqua diuina volūtate) sup. nihil dz poni incōueniēs ꝓut cadit sub ātiqua volūtate.

Sed quia sepe Alg. vtit ly diuina volūtate ⁊ noua volūtate: dz vt aliqñ dēclarentur, dico ergo. qz noua voluntas est nouus appetit⁹ ex nouo fine preconcepto. vñ ⁊ volūtas pōt capi pro actu primo: ⁊ pro actu qñ scōo. si capiat pro actu p°: sic voluntas est potentia: vel qñ potentia aie: qua pōt desiderare bonū extra. si capiē pro actu scōo. sic est nouus appetit⁹ seqns nouā cognitionē alicui⁹ boni ꝓceptī: qm vt dr. 12. meta. cōmen. 39. appetitus sequit ꝓhensionē: sicut vmbra corpus. ⁊ sic capit volūtas noua in proposito. p hoc. n. qz lor. appetit hodie balnearī nō acgrit nouā voluntatē pro actu p° acceptā: qm iam habuit illā. ē bñ noua volūtate id appetit ē est actus scōs. ⁊ per hoc scit qd sit voluntas antiqz seu eterna pōt. n. capi pro actu primo: ⁊ sic est vna attributoz ipsi deo: qua si potentia eius. alio°. pōt capi pro actu scōo. ⁊ sic ē qdā appetit⁹ seqns aliquā ꝓordinationē: seu pcōceptionē: seu ꝓcognitionē eternā. v. g. Si lor. p intellectū ordinasset ⁊ ꝓconcipisset se balnearī hic ad. x. annos. Si ẽnī veniet decimus ānus in quo balneabit: pōt dici id fuisse voluntate antiqua. Est ergo volūtas eterna del appetitus seqns ꝓconceptionē eius diuini int⁹. ⁊ qz int⁹ eius est eter⁹: ⁊ oia intelligibilia intelligit per se. iō ordo ⁊ ꝓconceptio fuit ab eterno: ⁊ non p nouā excitationē. declaratū est igit qd sit volūtas noua ⁊ qd eterna. dz. n. hoc seruari: quoniā multū confert dicendis. Auerroys.

d Jcimus nos qz ad hoc respondēdum est duobus modis: quoz⁹ primus hic est. manifestū est qz electio cuiusdam boni rei absolute semper apud eligentem debet eligi: ⁊ quilibet eligens qui sic se habet debet sine dubio continue eligere ⁊ diligere ipsum electuz; nisi quoddam obstaculuz interueniret: aut qz dimitteret eum pro aliquo meliori: ⁊ ambo ista hic neganda sunt ip si enim deo obstaculum attribuendum non est: ⁊ nullum melius dicta electione hic ponendum est. ante namqz ꝓductionem mundi iuxta ipsorum opinionem nihil erat: qd dicamus qz dimisit eam pro meliori. Jmmo qd pbs ē postquam deus nullum habuit resistens. oportet ergo ne cessario concedere qz deus semper vna ⁊ eadem fuit sua electio. vz. illius qd melius ē. ¶ Rursus si deus eligit priuationē mūdi vsqz ad productionis exordium: ⁊ deinde illa electio cessata ē: dz nos ꝓcedere necessario hoc fuisse ratione extrinsecorum inducentium: aut ex quadam sui ipsius mutatione ⁊ ambo ista superius reꝓbata sunt. ¶ Scōm vero est hoc. manifestum est qz voluntas est desideratio cuiusdam agentis erga quandam actionē: ⁊ qñ fit: cessat sine dubio illa desideratio producta desideranda ad actum. Et ista desideratio ē actio equaliter de duobus oppositis dependens. ¶ Unde si poneremus quendam volentem qui vnum duoz oppositoz ab eterno retineret: remoueremus voluntatis diffinitionem: ꝓut eandem de natura possibilitatis ad necessitatis naturam trāsferremus. Voluntas namqz infinita de natura necessariarum rerum potest reputari. naturales enīz res infinite in earum natura non contingunt nisi per accidēs. deficit enim interdum: qd in deo benedicto considerandum non est.

¶ Cum narrauit rñsionem algazelis: vult nunc reꝓbare eam: ⁊ primo ꝓponit intentionem eius. d. (Dicimus nos qz ad hoc rñdendum est duobus modis: quorum primus hic est). Nunc exequit de rñsione: ⁊ primo arguit ex dictis. scōo ibi. (Scōm vero) adducit scām rōnem nouam. Prima itaqz rō sic cōponit. Omne bonum eligibile simplr ⁊ simplr pfectum ex nā rei existens in potestate alicui⁹ agentis p electionē dz eligi semper ⁊ poni in esse. Sed mundum produci est bonum eligibile simplr ⁊ simplr pfectum ex nā rei consistens in ptāte primi motoris. ē semp debuit eligi ab ipso deo q agit p electionē. Maior: prosillogizat in scda figura sic: qm si non fit: hoc est vel pp aliquod impedimētum: vel propterea qz ꝓconcipit maius bonum qd primo vult ponere in esse. Sed deus non pōt impediri: nec puidet aliquod melius ante cē mūdi: qm nihil est. ē in scda figura dio eligē. huius ergo rōnis primo tāgit maiorem. d. quoz⁹ primus hic est. manifestū est qz electio cuiusdā boni rei absolute semp apud eligentem dz eligi: ⁊ quilibet eligens qui sic se hēt: dz sine dubio continue eligere ⁊ desiderare ⁊ diligere ipsuz eletum: hec est maior vel eius virtus. deinde probat hāc dicens. nisi quoddam obstaculum interueniret: aut qz dimittat eum pro aliquo meliori. hec est quasi maior ꝓsillogismi. deinde accipit minorem. d. ⁊ ambo ista hic neganda sunt: qd probat. d. ipsi enim deo obstaculū attribuendum non est). Et hoc quātum ad primam partem: quantum ad scdaz ait. (⁊ nullum melius) dicta electione. s. mūdi hic ponendum est. nam ꝑs pro qz. ante productionem mundi iuxta ipsorum opinionem nihil erat: nec melius. s. nec pelius: pp qd dicamus qz dimiserit eā. s. electionē pro meliori. s. eligenda. deinde qñ recolligit vim rōnis. d. (Jmmo qd plus est postquam deus nullum habuit resistens oportet necessaris ergo concedere qz semper vna ⁊ eadem fuit sua electio. vz. illius qd melius est). s. mūdi. (rursus. si deus) hic arguit scdo in eodem mō primo ⁊ arguit in vi ētimematis. cu ius añs ait (Rursus si deus eligit priuationem mundi). i. non esse mundi vsqz ad productionis exordium. i. istās initians esse mundi ⁊ inde post id instans electio illa. s. illius priuationis fuit cessata. i. amota ab ipso deo eligente. ponit ꝑs. d. (oportet nos concedere necessario hoc fuisse rōne extrinsecorum inducentium (. i. impedimentorum: aut qz quadam sui ipsius mutatione. Tunc ab opposito ꝓsitis. ē ambo ista reꝓbata sunt. ergo añs erit destructum: qd ē ꝓpositū. est ergo sillogismus ypotheticus: vbi arguit a destructiōe ꝓsitis ad destructionez añtis vt vides. (Scōm vero ē hoc) cōpleto primo modo reꝓbationis nunc exequitur de secundo quem proposuit. Est ergo virtus huius secundi modi argumenti ad impossibile sic. Si voluntas primi ab eterno desiderauit generare mundum pro instanti aliquo i infinitum post illam ordinationem tunc destruetur diffinitio voluntatis qd est impossibile. Ad declarationem ꝑtis primo venatur diffinitionem voluntatis. deinde ponit sillogismum ypotheticum vt formaz. ibi secūda (vnde si ponerem⁹). Tertio deducit ꝛsequentiā. ibi (pro eadē) quantum ad primum primo proponit quod intendit. d. (secundum vero est hoc). Deinde venatur diffinitionem voluntatis ⁊ dicit (manifestum est qz voluntas est desideratio). s. appetit⁹ ⁊ p hoc innuit ꝓpositū

voluntatis. ois. n. voluntas est appetitus: ⁊ non econtra. Deinde pōit dām ⁊ d. (Cuiusdam agentis). Et p hoc vult habere dām qm appetitus est esse materie: vt dicit auerroys primo phy. ꝓmen. 81°. ē ille si est appetitus agentis. iō ad dām illius dicit agētis: ⁊ dicit cuiusdam qm volūtas non est appetitus cuiuslibz agētis. sed determinati: puta intelligentis. deinde explicat aliā conditionē volūtatis. d. (Erga quādā actionem) Et p hoc qñ innuit ꝓpositi volūtatis. Volūtatis. n. ꝓpositum ē semp tendere versus aliquod tanqz versus eius finem. Deinde ponit aliud ꝓpositū. s. nata ad moueri p hoc qz ponit ad actū. vnde dicit qñ fit: ꝓducta. s. illa actio desiderando ad actum. s. posita in actuz illa desideratio cessat sine dubio. Deinde ponit tertiū ꝓpositū. s. indifferēs ad duo oppositā eqliter. ⁊ hoc. d. (⁊ ista desideratio est actio eqlr dependens). s. idrīs in duobus oppositis. recolligendo istam diffinitionem. dico qz voluntas est appetitus agentis intelligentis versus aliquod tāqz finem ordinati nata ad moueri illo fine acqsito indrīs ad vtrāqz partem conditionis. hec diffinitio melius habet declarari in. 9°. metaphy. textu 2menti. 3. ⁊. 10.) Unde si ponerem⁹) Nunc ponit sillogismū i forma dicta. d. (vñ si ponerem⁹ quendam volentē q vnum duoz oppositoz ab eterno retineret remouerem⁹ voluntatis diffinitionē. Ꝓpter ut eandē) Ꝓbat nunc ꝓsitiam. d. (put eandē de natura possibilitatis ad natūrā necessitatis transferem⁹). qd ꝓbat. d. (volūtas namqz infinita de nā necessariarū rez pōt reputari) cui⁹ rōnē. d. (naturales. n. res. infinite in ea⁹ natura nō ꝛtinuanē. nisi p accīs. deficiunt. n. interdum. qd in deo benedicto considerandum non est) Ecce igitur consequētia ⁊ eius probatio.

Prointellectu huī⁹ rōnis ōbes scīr. vt dēm ē in p° de celo Cō. 138. ⁊ 2°. peri. 2mēto. 51°. qz natura entis p se est tripler. i. quedam ſm se semper. quedam ſm se nunqz que dicit semper non ens. ⁊ quedam ſm se qñqz ens ⁊ qñqz nō ens. Sicut sunt res habentes mām. vt dicit ibidem. ⁊ p hoc apparet dictum eius hic. volūtas. n. cum sit quedam nā. prout ordinat ad actum dz esse aut nā semper entis. aut nā semper non entis: aut nā qñqz entis ⁊ qñqz non entis: ⁊ non pōt dici 3^m. qm illa volūtas posita est infinita a pte ante. qd est ō nām qñqz entis: ⁊ qñqz nō entis: nec semper non ens. vt pz. ergo est nā semper entis: ⁊ per ꝑs tollit diffinitio voluntatis que est cum indifferentia ad duo opposita. Si. n. volūtas prout ordinat ad actum est semper ens: iam in eius natura est soluz ordinatio ad vnū. ⁊ per ꝑs ñ est ibi diffinitio nāe volūtatis: qd theologi negant. Et pōt etiā hec ratio declarari per dicta auer. in primo celi. 2mētis 128. i34. ⁊. i24. ⁊ in 3°. celi 2mēto. 52. vnde in 2mēto. 128. ait idē in quo est potentia ad esse: aut non esse infinita ipossibile est vt sit in preterito absq futuro. nec in futuro absq preterito. cui⁹ rōnē. d. qm infinituz simpliciter ꝓhendit duo tempora necessario. Add ō sub ista maiori assumat hec: minor. sed voluntas eterna ante instans factionis mūdi est potentia in tpe infinito preterito. ergo erit etiam in tpe futuro infinito. ⁊ sic destruit diffinitio voluntatis. Ista maior declarat ēt aliter in 2mē. i34. ibidem sic. ⁊ cum posuerimus tps esse aut tps non esse dura re in infinitum non inuenitur tps qd dignius sit ad esse magis qz ad nō esse aut econuerso. necesse est igit vt id qd est non ens in tpe infinito preterito sit non ens semper. ⁊ silr id qd est ens in tpe infinito preterito vel futuro sit tale in omnibus temporibus. qm nā infiniti non magis limitatur ad preteritum quam ad futurum. ideo vel neutrum erit vel erit in ambobus tpibus infinitis. Et tu inspicias 2mētū. i33. ⁊. i24. ⁊ 3°. celi 2mēto. 52. qm tibi sit hec rō clarior: ⁊ vellem declarare hȳ rōnes pbs: sed non est locus hic nec tps. satis est mihi exposuisse eas meliori mō qm potui ex dictis huius pbi. Et tu vides qūo non sunt demōstratiue: imo nec ꝓbabiles: qm tm ex dictis ab eis ꝓcedunt. Ulti theologi dīt qz volūtas diuina pōt ee respectu infiniti postpositi effectus: nō tm segt qz sp. sed id sequeret qm deus ageret ex necessitate nāe: ⁊ non ex ordinatiōe sua ⁊ voluntate ⁊ intellectu. Algazelis dubium. iij.

a Jt algazel rndēs. p pbis ⁊ redarguēs se ipm. Et si forte aliqs diceret qz hoc est falsum manifeste. qlibet nāqz innouatū indiget cā dante sibi esse: et sicut impoſe est innouari aliqd absqz causa inferente: et dante eius esse. sic est simplr impoſe reperiri quoddā cāns cū oibus suis cōditionibus: quibus cā est alterius: qz suū causatū non reperiat imediate. Imo necessarium ē qz reperiant ꝓut duo relatiua sūt: et de natura relatiuorum est qz sint simul et semel. Unde postquam ante mundi esse volēs erat et voluntas erat et proportio eorum ad id in quo dirigit. silr erat. et nullus volens neque voluntas nouiter ortus est: neque aliqua proportio inouata ē: qualiter ergo ab ea innouari debet. nec procedi pōt pu-

rā infinitam priuationem. vel quid ergo ante resistebat dicto processui vt non ad actum egressus esset. ergo mūdus ab eterno reperitur necessario.

¶ Cum reꝓbauit Alga. ⁊ adduxit motiua pbor⁹: vult mō adducē ꝓba. alga. illā istam confirmantia: ⁊ primo ꝓponit intentionem alga. d. ait alg. respondens p pbis ⁊ post redarguens seipsum. Et si forte.) Nunc ꝓsequit. ⁊ dicit (⁊ si forte aliquis diceret qz hoc). i. nouuz ꝓcedere ab antiq est falsum manifeste. ⁊ hec ꝛa dz legi suspensiue vsqz ibi). Nos tm rndemus). In 4°. du°. (qlibz nāqz). pbat id esse falsum. d. (quodlibet nāqz innouatum indiget cā dante sibi esse. (Tunc arguit p locum a simili (sicut impossibile est aliquid innouari absqz cā inferēte ⁊ dante eius esse. Sic est simpliciter impossibile reperiri qddā causans cū oibus suis conditionibus quibus causa est alterius effectus qd suuz causatuz non reperiatur imediate). i. sine eius effectu ⁊ per hoc vult habere maiorem: ⁊ minor ꝓponebatur ⁊ erat. quodlibet nāqz cātum indiget cā dante sibi ee. tunc supplenda est 2°. i. ergo impossibile est ee cāns cū oibus requisitis ad eandez sine eius effectu. ꝓprio ⁊ adequato. (Jmmo necessarium) Hic remouet solutionem quandam. pōt. n. negari silr tudo: qm plus dependet effectus a causa eius qz ē. ⁊ ideo nō pōt ee cātum nisi sit cā ilz bene econuerso. Hanc solutionem remouet. d. (Jmmo necessarium est qz reperiant ꝓut duo relatiua sunt). Hec ē minor ⁊ 2°. Prima. n. ps est 2°. secunda est minor. deinde accipit maiorē. d. (de ⁊ natura relatiuorū est vt sint simul ⁊ semel). ⁊ p hoc remouetur solutio tam dicta. si. n. ambo sunt equaliter relatiua omnino oz vt simul sint ⁊ non sint. vt satis in metaphysica (. Unde postquam) hic ponit cōclusionē principalē ⁊ repetit in forma dubitatiōis oēs rōnes fact as fere. d. (vñ postquam). i. deus ante mundi esse esset volens mundu ꝓducē. ⁊ erat volūtas directa ad esse ipsius mūdi: ⁊ similiter erat ꝓportio. eoz ad id in quo dirigit: ⁊ nullus volens erat sup. impediens illum ita qz nullus volens impediens nouiter ortus est: nec voluntas nouiter orta ē: nec aliqua ꝓportio innouata est. aut ordinata. qualiter ergo ab eo. s. deo mūdus innouari debet. i. nouiter procedi dz quasi impossibile est hoc. nec sup. dz ꝓcedi post puram infinitam priuationem. i. infinitum nō esse. Deinde tangit aliam rōnē. d. (vel quid ē ante resistebat dicto ꝓcessui vt non ad actum egressus esset. ē mundus ab eterno reperit necessario) vt dixi tota hec ꝛa dz legi suspēsiue vsqz ad 4^m. du. Auerroys.

Jcimus nos qz oē qd ꝓ pbis allegamus verissimū ē et clarum nisi apud negantem vnam predictarum propositionum.

d

¶ Hic auerroys nihil aliud facit nisi qz auctoritate sua confirmat 'dicta Alg. d. (dicimus nos qz oē qd ꝓ pbis allegabamus. verissimū ē ⁊ clarum nisi apud aliquem ꝓteruum negantē aliq illaz ꝑdictaz ꝓpositionū) que ponebat in sillogismis factis. Alga. du. iiij.

Jt algazel nos tm rndemus qz ꝓduci aliquid nouiter antiqua diua volūtate nō proꝑie dictis verbis reꝓbat ꝓpositis et dicemus qz inuento agēte pfecto cū suis oibus ꝛditiōibus oportet qz ueniat⁹ actus siue effectus. non est ita ꝓpō. Oz nāque aut qz recipiat ex vi ꝛclusionis sillr: aut qz dicat qz maxima est. ꝓbari āt demōstratiue nec̄t qz inductiua est. Et si forte in rebus creatis seu cātis ꝛcedēda eēt. in deo forsitan dubitabilis esset: et fortasse ita. Unde ex hoc patet qz maxia ee ñ pōt. maxie. n. ꝑie cognitiōes dicunt. et si hec ꝓpositio sic se hēret ꝛcessa ergo esset ab oibus: qd est falsum.

a

¶ Sicut dixi nunc respondet argumentis pbōrū dictis: ⁊ terminatur suspensio. ⁊ forte ꝛa illa fuit diminuta: ⁊ debebat ei suppleri terminus suspensionis: sic. s. ⁊ si forte aliquis diceret qz est sim manifeste sup. arguemus sic 3^rius. qdlz namqz ⁊ reliqua. Et si forte ꝛa non est diminuta ⁊ debet hic terminari suspensio. ⁊ quasi dicat. si forte dicat qz opinio legis est falsa manifeste propter rationes dictas (nos tantum respondem⁹ qz produci aliquid nouiter diuina voluntate. Non proꝑie dictis ꝛbis reꝓbatur propositis). i. predictis. Et statim declarat que propositio ē neganda. d. (⁊ dicemus qz inuento agente perfecto cum suis omnibus conditionibus. oz qz inueniatur suus actus siue effectus non est vera propositio) ⁊ per hoc vult negare maiorem ⁊ eius similitudinem. (Oz nāqz) Ꝓpposita responsione statim declarat illam. vbi debes scire qz propositio ꝓcedenda a pbis est duobus modis: aut habita vi conclusionis demonstrationis. aut quia est maxima quam quis auditam ꝓcedit statim. Declarat ergo qz neutro mō pōt poni dicta propositio qz maior probabat. d. oz namqz vt illa propositio recipiatur. i. concedatur ex vi conclusionis sillogismi. s. demonstratiui aut qz illa dicatur qz maxima est. Declarat neutrum esse horum. d. probari autem demonstratiue nequit. quia est inductiua. s. vlis: ⁊ premissa que tātuz inductione fit nota

vt dictum est in posteriorib⁹ analeticis. tunc .d. ꝛ si ꝓbat inductiõe forti si in rebus creatis seu cãtis concedenda esset: in deo forsitan dubi tabilis esset: ꝛ forte fꝫ: ꝛ per ꝯñs fi põt probari demonstratione. deinde ꝓbat eã non esse maximã. d. (vñ ex hoc ꝑz. ꝙ maxia esse non põt) qõ ꝓbat. d. (maxie ꝓpositiones dicunt prime cognitiones) tũc ꝙ ipossibile (ꝛ si hec ꝓpositio sic se haberet). i. eẽt maxia ꝑ⁹ cognitio (q̃ esset ꝑcssa ab oib⁹ qõ falsum ẽ). Et vis argumẽti est. ois maxia ẽ prima cognitio ab oibus cõcessa. hec propõ ꝙ pbos est maxima. q̃ est prima cognitio ab oibus concessa qõdlin est.

Debes scire ꝙ duob⁹ modis hec ꝓpositio põt in deo debilitari. vno mõ qñ deus est: agens plene libere ꝛ contingenter ad eẽ ꝛ tunc ẽptũcũq3 sint oia reqsita ꝛ nihil deficiat: attñ non ꝓducit ꝙ non vult itaq3 illa ꝓpõ nõ tz fagẽtibus volũtate ꝛ intellectu. Hec rñsio est oium ꝑpianox: ꝛ talis respontio est multum apparens apud me. Scdo põt debilitari: qñ de⁹ ẽ agẽs fm modã quẽ ignoramus. vt dicebat alg. supra: ꝛ ꝙ sic est ista ꝓpositõ esset simplr neganda in eo: ꝛ tz sit cõcedenda in rebus nãlibus: ꝙ tñ de⁹ ẽ agẽs sup nãm: ꝛ tali mõ ꝙ nobis est eius modus agẽdi in manifestus ideo hec propositio est neganda. Auerroys

D Icimus nos ꝙ hec propositio aut de se nota est aut est per inductionem perfectaz manifesta: maxime ꝙ contrarium probari nequit. Et si forte aliquis per quandã fantasiam eã negauerit vel per necessitatẽ quoꝝũdã principioꝝ: nõ est mirũ. multi enī rudiũ antiquoꝝ negabãt motũ ꝛ partẽ cõtinui diuisibilẽ. ꝛ tõ philosophi de talibus nõ curãt. ¶ Et tuo frater mi taz audi nisti philosophoꝝ verba. ꝛ huius hominis obiectionem in prefato ꝓposito. vꝫ. in creatione mũdi ꝛ sentiusti philosophoꝝ robur: ꝛ istius hominis debilitatẽ. ¶ Deinde o frater audi verba huius hois noie loquentiũ in proposito predicto: ꝛ defensionem philosophorum super ea.

¶ Cum induxit argumẽtũ peripatheticoꝝ ꝛ rñsionẽ alg. vult modo logice contradicere illi. Vbi debes scire ꝙ argumẽtũ pboꝝ totũ firmatur in vna propositione. i. ista oẽ agens pfectũ nõ impedium habens oẽs cõditiones agendi agit. ꝛ tũc tota rõ pboꝝ procedebat. vt vides. tota ergo lis est de huiusmodi ꝓpositõe an sit vera an falsa. ꝛ si vera quomõ scimus eã esse verã: ꝛ si falsa nihil tuuat nos. Cui respõdet auerroys. d. (dicimus nos. ꝙ hec ꝓpositio aut est de se nota). i. prima (aut ẽ ꝑ pfectã inductionẽ manifesta) Vbi debes scire vt dicit 2° topicoꝝ. capitulo 4. ꝙ cũ profertur aliqua propositio vniuersalis vel affirmatiua vel negatiua: ꝛ nõ datur instantia nisi in eo in quo sumus disputãtes: nec ei⁹ aliqua particularis nõ esse ita potest ꝓbari demonstratione: construenda est. v.g. si dicero. an boni ꝛ mali sit eadem disciplina: ꝛ in probatione illius accipio istam. omnis disciplina est vna: tunc tu non debes instare per propositionem illam in qua sumus disputantes. ꝙ sic omnis inductio esset infirma ꝛ facile possem⁹ ei cõtradicere. Dixi aũt ꝙ nec aliqua particularis põt demonstratione probari pro opposito vniuersalis. qñ adhuc posset inductio infirmari. Sunt ergo due conditiones ad hoc ꝙ inductione probetur aliqua ꝓpositio vniuersalis pria. ꝙ nõ debeat dari instantia in propositione quesita. 2ª. ꝙ aliqua eius particularis demonstratione non probet ad contrariã ptẽ illius vniuersalis. defectu 2ᵉ non est ista inducibilis. omne animal est irrationale. homo est animal. ergo hõ est irrationalis. qñ ꝛ si non põt dari instãtia in maiori ꝛ hoc: põt dari ꝑticularis. aliqõ aſal non est irrationale. ꝛ declarari ꝑ rõnez. defectu prime ista nõ est inducibilis. omne qõ mouetur quiescit: celum mouet ergo celũ qescit. vt ꝑz. Applicando mõ ad ꝓpositum illi ꝓpositioni non põt dari instantia in deo: ꝙ tam in deo facimus questionẽ. nec potest demonstrari de deo contrariũ illi⁹ propositionis. ergo ẽ simpliciter concedenda. ꝛ per ꝯñs inductione est per se nota. ꝛ hoc dicit maxime ꝙ contrarium. i. contradictoriũ probari nequit.

Sed circa huiusmodi rõnẽ ẽ locus qõnis 8°. topic. qñ vt dr inductio petit. q̃ ꝓquestiones p se note nõ debẽt inductione confirmari. Vbi debes scire ꝙ inductio ꝛ infert: ꝛ qñqz ꝓbat. inferre. n. est propriũ argumẽto: vt argumẽtũ est. vñ indu° ipsa vt quod dã argumentũ de necessitate infert. Sed non semp probat nisi qñ sunt particulares seu singulares proquestiones essentiales de quibus sit vnũ ind^m. vt si dicam hic ignis calefactiuus ꝛ hic. q̃ ois. qñ ꝓia propositio est essentialis ꝛ iam sciunt ꝑbi ꝙ ois ꝓpositio essentialis est de oib⁹ cõ similib⁹ subiectis in spẽ vera. tõ erit vis eius vis demonstrationis. Et tũc dico ꝙ indu°. est duplex. i. dyalectica ꝛ demõstratiua. pria infert ꝛ nõ ꝓbat. 2ª infert ꝛ probat. vt põt colligi 2°. physicoꝝ. cõmẽto. 8°. ꝛ idu°. ꝯñs est de demonstratiuis vt vides. ꝛ 2° priorũ Auerroys declarat ꝛ

specie inductiõis. i. demõstratiue dyalectice ꝛ sophystice. vide ibi. (Et si forte) hic declarat qualiter accidit multis negare ꝓpõnes per se notas d. ꝛ si forte aliqs ꝙ quãdã fantasiã eã negauerit: vel ꝙ necessitatẽ q̃ũdã principioꝝ que ponũt theologi. quoꝝ vnũ ẽ. oia deus ex nihilo fecit. non est mirũ: cuius cãm dicit. multi. n. rudiũ antiquoꝝ negabant: motuz vt parmenides ꝛ melissus. ꝛ partem cõtinui diuisibilẽ esse. imo dixit ꝓtinuũ esse indiuisibile: ꝑ quos Ari. fecit libz 6ᵐ. pbycoꝝ. ꝛ tõ pbi ꝑpathetici de talib⁹ nõ curãt. Deinde exclamat quasi omittendo opinionem ei⁹. d. (ꝛ tu. i. lector. o frẽ mi iam audiuisti pboꝝ ꝛba: ꝛ huius hois obiectiones in prefato proposito. vꝫ. in creatione mũdi. ꝛ sensisti pboꝝ robur. ꝛ istius hois debilitatẽ). Deinde exclamat hortãdo audidtorem ad verba sequentia. d. (deinde. o frater audi verba huius hois nomine loquentium in ꝓposito predicto ꝛ defensiones pboꝝ super ea).

¶ Debes scire ꝙ theologi dicerent ꝙ inductio dz fieri i idiuiduis eiusdẽ rõnis ꝛ spẽi. ꝛ qz deus ꝛ hoies sunt alterius generis. ideo dicerent ꝙ dicta Auer. sunt volũtarie dicta ꝛ argumentũ nihil est. Alg. du. v.

It algazel adhuc dicimus ꝙ impossibile est mundum eẽ ab eterno. induceret nãqz ad asserendũ volutiões ozbiũ infinitas in nũero. Et ꝙ eaꝝ vnitates essent incõclusibiles: tz bẽant ptes termiatas vt dimidium ꝛ tertiũ. ꝛ quartũ. ꝛ cũ ozbis nãqz solis circuit totũ mundum in vno anno. Saturn⁹ vero in. xx. ãnis. ergo revolutio saturni est 3ª. decime partis revolutionis solis. Et ıuppiter semisexte partis revolutionis solis: ꝙ ipse circuit mũdũ in. xij. annis. Unde si mũdus eẽt ab eterno esset revolutiones solis infinite. Et revolutiones saturni. 3ª decime ptis revolutionuz solis. Similiter revolutiones firmamenti: quarum vna fit triginta sex milibus annis sunt infinite sicut revolutiones diurni motus sunt ifinite: ergo ifinitũ recipit magis ꝛ min⁹: qõ est absurdum.

¶ Quia ꝓpolit adducet verba Alga. qui noie loquẽtiũ arguit ꝓtra mũdi eternitatez. tõ hinc adducit illa. d. (ait alg. adhuc dicimus ꝙ impossibile est mũdũ eẽ ab eterno) ꝙ ꝑbat vi entimematis. d. (nãqz) ꝑ ꝙ hec ꝓpõ induceret ad asserẽdũ volutiões ozbiũ infinitas in nũero. Est q̃ vis argumẽti ꝙ si mũdus ꝑfuisset ab eterno. oẽs revolutiones oium ozbiũ essent numero infinite. Et 2°. sequit ꝙ eaꝝ vnitates. i. nũeri eẽnt incõclusibiles. i. nõ recipientes cõclusionem ꝛ numez: tz bẽant ptes terminatas. v.g. vt dimidiũ ꝛ 3ᵐ. ꝛ 4ᵐ. In arabico aũt sic iacet hec lra. (Ego ꝙ eaꝝ nũeri ꝛ mensure sunt sine fine: tz eaꝝ portiones sint terminate ad se inuicem) ꝛ tunc ista verba sunt quasi declaratio consequẽtie iam facte. ꝛ mihi plus placent. (Et cũ ozbis) hic probat id incõuenies eẽ impossibile. ꝛ virtus eius est ꝙ eo dato sequit vnũ infinitũ eẽ maiꝰ altero ꝛ infinitũ recipere maius ꝛ minus. ꝓdzo deductione istius sic ꝙ cedit: qz ꝓio preponit declarationẽ cõsequẽtie. ꝛ 2°. infert ꝯñtiam. scdo ibi. (q̃ infinitũ) quãtũ ad primã ptem ait: ꝛ cum ozbis. i. ꝓprius solis circuit totũ mũdũ in vno anno. dixi de motu proprio. qz de motu diurno non est ita. Saturnus vero i. 20. ãnis vel fere. ergo revolutio saturni est tertia decime partis revolutionis solis. Iuppiter semisexte partis revolutionis solis quia ipse circuit mundum in. 12. annis. Tunc recolligit quid vult habere per hec. d. vnde si mundus esset ab eterno. essent revolutiones infinite. ꝛ revolutiones saturni tertia decime partis revolutionum solis. ꝛ similiter revolutiones firmamenti. i. 8¹. ozbis. quaꝝ vna fit. 36000. annis sunt infinite. sicut revolutiones diurni motus sũt infinite (. Ergo infinitum) nunc infert inconueniens. d. (ergo infinituz recipit maius ꝛ minus: qõ est absurdum) consequentia ex dictis iam manifesta est: eo quia revolutiones omnes sunt infinite. ꝛ tamen revolutiones saturni sunt in minori quantitate quam ille solis ꝛ ille 8ᵉ in minori quantitate quam ille diurni motus: ergo infinitum recipit magis ꝛ minus. ¶ Debes scire primo ꝙ quilibet planeta mouetur motu proprio a proprio oriente ad proprium occidens supra puncta propria ꝛ per partes proprias: ꝛ mouetur motu communi. i. diurno qui in. 24. horis diuoluit totam terram: motus planetarum diuersi sunt in quantitate: quoniam quidam est maior. ꝛ quidam minor. vnde maximus est motus octaui orbis ꝛ post illum motus saturni. ꝛ sic successiue breuissimus est motus lune. vt scis. Extimandum est ergo ꝙ vbi saturnus semel circuit totam terram. fol. 32. vicibus plus vel minus. ꝛ sic numer⁹ revolutionum solis sunt multo plures quam sint revolutiones saturni vt vides: ꝛ sicut dico de sole ꝛ saturno: possum dicere de, aliis. Et quanto plures in numero sunt revolutiones diurni motus 8ᵉ. spere. quam revolutiones proprie: vt scis. ꝛ per consequens si omnes sunt infinite. Tunc numerus revolutionum diurni motus erit maior numero revolutionum propriarum: ꝛ numerus revolutionum solis: maior erit numero revolutionum saturni: ꝛ quilibet numerus est

infinitus. ergo vnũ infinitum est maius altero. ¶ 2° debes scire ꝙ apõ Ari. 8ª spera nõ mouet alio motu q̃ diurno: vt victũ est in metaphysica. attñ ptholomeus ꝛ alg. ꝛ Aui. ponunt vltra motũ diurnũ motuz cõtra illi. eo qz inuenerunt octauam speram ꝛ vltra illam nonam: vt patet in libris eoꝝ. ꝛ quomodo sint hec iam videnda sunt in astronomia modernorum. Auerroys

Icimus nos ꝙ sententia horum verboruz est ꝙ si nos imaginaremur duos motus circulares inter duas extremitates vnius temporis: deinde imaginaremur partem conclusam de quolibet eorum motuum inter duas extremitates vnius temporis erit proportio partis ad partem sicut totius ad totuz. verbi gratia. si revolutio saturni in quodam terminato tempore: vt dicamus in anno: tertie decime partis revolutionis solis in eodem tempore fiunt: quãdo ergo imaginamur proportionem summe solis revolutionum ad summaz revolutionum saturni in vno ꝛ eodem tempore: oportebit de necessitate ꝙ fit proportio omniuz revolutionũ vnius motus ad omnes alterius revolutiões proportio partis ad partem. Sed si inter duos motus vniuersales ꝓportio non fuit prout vnus ipsorum motuz est in potentia. vꝫ. qz caret principio ꝛ fine: ꝛ proportio partium manifesta est qz in actu. vꝫ. terminato: non necessario sequitur ꝙ sit proportio totius ad totum proportio partis ad partez vt putant illi homines: nulla nãqz proportio inter duas infinitas quantitates reperitur. Unde ex hoc paret ꝙ id quod ponebant ꝑbi. vꝫ. ꝙ summus motus solis est sine principio ꝛ fine. Et similiter summus motus saturni: est error. omnino enim remouent proportionem inter ipsorũ motus. quare ex hoc deponimus ipsas duas summas finitas esse sicut de duabus partibus. ¶ Nec est sententia huius hominis verbozum que summatim cõtinet ꝙ quando proportio partium ad partes proportio magis ad minus sit sequitur in genere ꝙ fit proportio vnius ad alterum ꝓportio magis ad minus. ¶ Nos vero super hoc respondentes dicimus ꝙ hoc sequitur quando ille due summe finite fuerint: sed si ambe vel vna earum sine caret nõ est dare magis neqz minus. ꝛ posito ꝙ sit ibi proportio magis ad minus sequit illud incõuenies. vꝫ. ꝙ infinitũ sit in genere maius q̃ infinitũ: qõ est falsum. i. qñ sunt due res infinite in actu: tunc enim ꝓportio inter ipsas duas res reperit sed si ille due res in potentia fuerint non est ibi dare ꝓportionẽ. hec est solutio huius dubij. ¶ Et est notandũ ꝙ ab hac solutione annihilant oia dubia super hoc ꝓpositũ aduenientia: quoꝝ difficilius est hoc: si motus ꝑteriti ꝛ ꝑis infiniti fuerunt: nullus ergo eoꝝ motus in ꝑsti reperiri poterit nisi ꝑcessissent eũ infiniti motus: vñ dũ primus non sit vltimus nõ erit. sed vltimus ẽ. q̃ ꝛ primus. ergo ꝑteriti motus finiti sunt nccio. Hoc est argumentũ: ꝛ nos diximus ꝙ hoc sine dubio ꝓcedendũ est ab oibus ꝑhis posito ꝙ motus ꝑcedẽs sit nccius ad esse sequentis ꝛ cã ipsius. tunc vero bene dicendus esset ꝛ de necessitate ꝙ os ꝙ̃ cãe infinite ꝑcedant quẽlibet motum ꝓsentem: quod est falsum maxime qz ex hoc seqnit inueniri cãtũ sine cã ꝛ mobile sine mouẽte. ¶ Sed qz demõstratio cogit ꝑhos ponere ꝓcipiũ mouẽs ab eterno esse quod ꝓncipium non habet neqz finem cuius actio a suo esse nõ recedit. vnde sequitur ꝙ ipsius actio sit similiter ab eterno sicuti suum esse: alioquin sua actio esset possibilis non necessaria: ꝛ non esset primum principium. ꝛ si sic. oporteret ergo ꝙ actiones talis agentis sint abs q̃ initio seu principio ad similitudinẽ sui eẽ: qz concludit ex hoc necessario ꝙ nulla primarũ suarum actionũ necessaria sit in esse sui neqz ipsius cã: nulla enis ipsarũ actionum principaliter ꝛ per se agens nuncupari debet. imo esse quedam earum ante aliam est ꝑ accñs. ꝛ ꝑhi non cauent sibi ꝓcedere infinitũ per accñs: non nãqz ipsum negant nisi per se. imo oz ꝙ fit hec ꝑs infiniti necessario sequẽs esse cuiusdam principij primi ab eterno. ꝛ hoc tñ non reperit in separatis vel cõtinuis motibus imo in rebus ẽt in quibus putari põt ꝙ ꝓcedẽs sit subsequentis cã: vt dicamus ꝙ hõ generat hominem sibi similem. ille. n. qui quendam hoiem generat est alius hõ.

vnde oportet ꝙ oñdat successiue ad quoddam agens antiquum nõ hũs ꝓncipium ꝛ iõ generari hoiem ab alio hoie ad infinitus ẽ generatio per accñs: licet ꝓcessio ꝛ subsecutio fuit prima pars ꝛ p se. i. q; sicut agẽs ip principia tũ in eẽ eius sue actiões fiunt sine instño hz sine dubio eẽ ab eterno. sikr sue actões ip principiante q̃ ab aliquo istño fiunt sine dubio fiunt ab instño ꝓncipiato in eẽ. ¶ Et qz loquentes opinati sunt in eo ꝙ est per accidens ꝙ sit per se negãt omnes species infinitas absolute: ꝛ asserũt ꝙ solutio ꝛ cõclusio eorum est necessaria. hoc est id quod respondendum est in predictis verbis huius hominis.

¶ Sult modo Auerroys soluere rões alg. ꝯ pbos ꝛ primo dat ei vim ꝛ robur. d. dicimus nos ꝙ sntia horũ verborũ est ꝙ si nos imaginaremur duos motus circulares inter duas extremitates vnius tpis. v.g. inter puncti. a. ꝛ puncti. b. deinde imaginaremur partem ꝓclusam de qualibet eorũ motuũ. i. ptem contentã in qualibet eorũ inter duas extremitates vnius tpis. i. q̃ sit pars prioris. v.g. inter. c. ꝛ. d. vt in figura ꝙ̃ volo itelligere ꝙ̃titatẽ vnĩ⁹ totalẽ ꝛ ꝑticlarẽ: ꝛ p a. b. itelligo ꝙ̃titatẽ totalẽ ꝑ c. d. ꝑticularẽ: pria sit p vnũ ãnuz gra exẽplr. scda sit p medietatem ãni. Tũc scda figura sit. tũc volo ꝙ ista ꝙ̃titatẽ alia alteri⁹ mot⁹ eodem modo sicut in illa. tunc ait. erit proportio partis ad partez. verbi gratia. c. d. ad. g. h. sicut toti⁹ ad totuz. i. a. b. ad. e. f. de

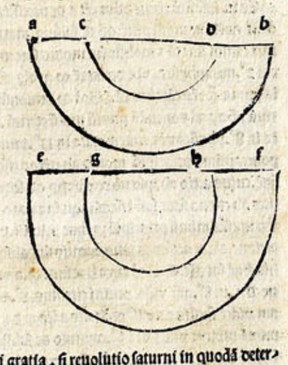

inde exemplificat. d. verbi gratia. si revolutio saturni in quodã determinato tpe sit: vt dicamus ꝙ in anno fuerit tz partis revolutionis solis. i. volo ꝙ. g. h. sit sua tz³. proportio ad. c. d. qui ergo imaginaremur proportionẽ summe revolutionum solis ad summam revolutionuz saturni in vno ꝛ eodem tpe. oz de necessitate ꝙ sit proportio oium revolutionum vnius motus ad oẽs revolutiones alterius proportio equalis propositiõi ptis ad partẽ. ꝛ quasi dicat. qualis ꝓportio est. g. h. partis revolutionum oium saturni ad partẽ. c. d. revolutionum solis: talis est ꝓportio totius summe. e. f. revolutionum ad. a. b. revolutionuz solis summam. Tunc arguit ꝙ si opinio istoꝝ pboꝝ esset vera. ista ꝓportio destruitur. d. (Sed si iter duos motus vniuersales (. i. totales ꝓportio non fuit. prout. i. eo qz. vnus istoꝝ motuz. imo oẽs est in po². vꝫ. qz carent principio ꝛ fine. ꝛ per ꝯñs illi motus totales non sunt proportionales. ꝛ proportio ptiuz manifesta est: qz in actu. vꝫ. terminato. vult dicere ꝙ si inter illos totales motus. i. saturni ꝛ solis non erit proportio ꝛ inter partes illoruz ita. i. ptium motus solis ꝛ motus saturni tunc destruitur proportio dicta qz non nccio sequit ꝙ sit proportio totius ad totum equalis proportioni ptis ad ptem vt putant illi homes. vult dicere peripathetici. ꝙ aũt inter illos motus. i. totales saturni ꝛ solis nulla sit proportio probat. d. nulla nãqz proportio inter duas infinitas quãtitates reperit. Deide ex hoc ꝙ cludit erroꝛ ꝑbꝫ. d. vñ ex hoc ꝙ̃z ꝙ id qõ ponebant ꝑbi. i. ꝙ summus. i. totalis motus solis est sine principio ꝛ fine: ꝛ similiter summus motus. i. totalis motus saturni: est error. oio. n. remouent proportionẽ inter ipsorum motus. Quare ex hoc ponimus ipsas ꝛcõas summas. i. quantitates totales esse finitas: sicut de duabus ꝓtibus sup. dicebat. Deinde sũmatim ponit sntiam huius. d. Hec est sntia verborũ huius hois que summatim cõtinet ꝙ qñ proportio partiũ ad partes sit proportio magis ad minus. sequit in genere. i. in ipsis totis q̃ sit proportio vnius ad alterũ ꝓportio magis ad minus. (Nos aũt) Cum addurit argumentũ alg. ꝛ ei dedit vim vult modo dissoluere ipsum ꝛ dicit. nos vero super hoc rñdemus. ꝙ hoc sequitur qñ ille due ꝛ̃me. i. ille due totales q̃titates amborũ motuuz. finite fuerint si ambe vel vna earũ fine caret. non est. i. non cõtingit dare magis neqz minus. Est ꝙ̃ vis solonis. illa propositio. qualis est proportio partis ꝛc. intelligit qñ tota sunt finita ꝛ partes similiter. (Et posito. hic quasi dat aliam solutionẽ. d. ꝛ posito ꝙ sit ibi proportio magis ad minus sic ꝙ sequat id inconueniens. vꝫ. ꝙ infinitum sit in genere. i. in toto sit maius q̃ infinituz quod est falsum: dico ꝙ hoc est verũ. i. qñ sunt due res infinite in actu. tunc enim reperit ꝓportio iter ipas duas res actu. sed si ille due res in potentia fuerint non erit ibi dare ꝓ

portionē. hec ē solo huius dubij. Et hoc solet dicē sophiste nīsi tpis. tps reuolutionū solis ꝯtiue qđ ē vel erit infinitū, ē maior tpe saturni qđ ē vel erit infinitū, nunc fuit vel erit vel est ita ꝙ infinitū tps solis sit maius infinito tpe saturni. Sed iste sunt truphe vt scis apud peripatheticos. (Et est notandū) soluta ista. q. accedit ad soluendū aliā. q. 2 primo ꝓponit habitudinē huius ad illā. d. 2 est notandū ꝙ ab hac solutione annihilant ola dubia super hoc ꝓposito aduenientia. deinde ponit id .d. quoꝝ difficilius est hoc. si motus preteriti tpis infiniti fuerint nullus ḡ motus erit in pñti reperiri poterit nisi pcessissent ei infiniti motus, tunc arguit p regulā peripathetica scōi metaphisice. vñ dum primus non fit vltimus non erit. ⁊c. sed vltimus est. qr tps qđ est pñs est. ḡ 2 primus. ḡ pteriti motus sunt finiti necessario. hoc est argumentū. (Et nos) hic soluit argumētū istud. d. 2 nos dicimus. ꝙ hoc sine dubio ab olibus pbis est ꝓcedendū. i. ꝙ si primū est 2 vltimū. 2 ⁊c. posito ꝙ motus ꝓcedens sit nēcius ad esse sequentis 2 cā ipsius. vult dicere ꝙ ꝓpositio illa scōi metaphisice intelligit in esse ordinatis: qsi. i. primus est cā vltimi, ⁊c. Tunc. n. si esset ordo essentialis 2 motus ante esset precedēs in infinitū: bene dōm est 2 de necessitate: ꝙ os ꝙ eāe infinite ꝓcedant quelibet motū pñt: qđ est falsum. maxime qr hoc sequit inuenīri cātum sine cā 2 mobile seu motus sine mouente. 2 ista 7ma fuit dicta 2°. metaphysice. vbi declarat eo qr ola essent mediate. 2 p 7is nulla prima. ḡ oēs cāe sine cā. (Sed qr demonstratio) hic vult ponere motiuū pbor ad ponendū primū motū eternū. d. sed qr demōstratio. i. posita in 8°. phyficor: 2 rememorata in 12°. prime philosophie cogit pbos ponere primū principiū motus ab eterno esse qđ non hz principiū nec finē. cuius actio ab ipso nō recedit ꝓ qđ sequit ꝙ actio ipsius sit simultaliter ab eterno sicut suū esse: aliogn sua actio esset possibilius non nēcia 2 non esset primū principiū: 2 tunc ꝛcludit. d. 2 si sic. i. sit ꝙ non sit sine actione. os. ꝙ actiones talis agentis sint absq3 initio seu ptiō ad simultaliqđ sui esse. ¶ Sed circa hoc sunt duo videnda, ꝓmo de demōstratione Ari. in 8°. qm̄ videt ꝓmitti circulus. 2°. de ratione auer. hic: quoniam videt facilis 2 nullius nēcitatis adeo ꝙ verisimiliter illā theologi. ꝯtū ad primā ptes: vt visus est i 3°. capitulo de substātia orbis demōstratio Ari. i vltio octaui. 2 i. 12. metaphysice. ꝛtertio ꝓmē. 4 i. sustinēt in duobus ꝓpositionib⁹: quaꝝ ꝓma ē olis virtꝰ in corpe est finita in tpe. ꝓmus motor nō est infinitꝰ i tpe. ḡ ꝓmus motor nō est virtus in corpe. maior est manifesta. minor aūt itez: qm̄ mouet p infinitum tps: ista ḡ fuit dōm̄ stratio Ari, videt ergo ꝙ hec dm̄ratio ꝓmittat circulum. qm̄ auerroys ꝓbat motorē eternū esse sepatū p motuꝫ eternū eē. 2, ꝓbat motū eternū eē p motorē eternū esse, ergo dm̄ratio circularis. Ad istam qōnē ondit Auer. 8°. phy. cōmentis. 30, 2 ſ3°. ꝙ demōstratio ꝓbans primū motoꝝ esse sepatū est demōstratio qr. d. esse tm̄. Demōstratio vero ꝓbans motum eternū esse: est demōstratio ꝓp qd dicens cām: 2 sic non incōuenit cōmitti circulus in diuersis generibus demōstrationis. vt dcm̄ ē in posterioribꝰ. Quarti ad scōaꝝ. rn̄dent theologi ꝙ duobus modis ē actio primi motoris, vna est extrinseca ab eius esse. 2 ista est simpliciter ꝛtingens: sicut mouere, mouet. n. deus mere ꝛtingēter cōtingentia diffinitiua in ꝓtio ribus, i. ꝙ non est nēcium nec impossē. Alia est intrinseca per eius essentiam. vt intꝰ eius ꝙ subam ꝓpriā: 2 hec est simplr nēcia 2 sempiterna. 2 sic incōueniens auerroys est simplr in se nēcii. hz reputek inconueniēs ab eo. Et ḡ videat rō auerroys debes scire ꝙ bonum per ꝓticipationē differt a bono p essentiā ꝙ necessitatē eius hz a bono p essentiā. Qr. n. aqua cōmunicet eius pfectionē corporibus generabilibus hoc ē nēciuꝫ 2 ei mere nāle: sed non p essentiā, sed per ꝓticipationē primi entis bonī per essentiā. vnūqōq3. n. cōmunicat suum esse quātū pōt nāliter p ꝓticipationē primi entis. ió nāliuꝫ est primo cōmunicare esse rebus: ꝙ rebus generabilibus: cū prio id insit p essentiā: aliꝫ rōne primi. Ex hoc arguit. oē id qđ inest alicui p ēntiā 2 ita nāle ꝙ nāliuꝫ sibi inesse nō pōt: est simplr nēcii. sed cōmunicare esse rebus. inest deo p essentiaꝫ. 2 ita nāle ꝙ nāliuꝫ ei inesse non pōt. ḡ mere nēcio sibi inest. 2 p 7is cuꝫ deus non possit cōmunicare esse nisi motu. ḡ mouere est actio simpliciter deo nēcia. Et p hanc rōnez auerroys rō hz vim. Si deus esset sine hac actione esset sine actione sibi nālissima 2 sibi ꝓpria: 2 per 7is esset valde iperfectus. 2 sic rō auerroys hic hz vim. Alias rōes posui in qō ne de infinitate dei quas videas. ¶ Debes scire ꝙ ista rō non ꝛcludit apud nos xp̄ianos: qm̄ 2 si deus est agens p essentiā: qr tm̄ agit per intellectum 2 voluntatē. ió agit quātū vult: nō quātū pōt. 2 sic argm istud nihil est ⁊ nos. (Quare ꝛcludit) ⁊ vult ꝛcludere iterū sol. sub alia for. d. quare ꝛcludit ex hoc nēcio ꝙ nulla primarū actionū nēcia sit inesse sui. neqꝫ ipsius cā. cuius rōnē dicit. nulla. n. ipsaꝝ actionū principaliter 2 per se agens nuncupari d3, 2 p 7is non est agens ipsius. ¶ Debes scire ꝙ iste tertius pōt duobus modis intelligi. hz. n. deus multas actiones. i. mouere orbē ꝓpriū: 2 mouere alios orbes. 2 intelligere res: 2 seipsum: 2 alia: 2 tūc primus modus est ꝙ hz deus hēat multas actiones: attm̄ nulla est nēcia sibi ita ꝙ sit agens cā vt instrm̄ vel cā principalis: 2 hic modus est verus. Et pōt intelligi qm̄ deus mouet orbē vnico motu totali diurno sempiterno q ē maxie, ꝓprius ei in quo sunt plures reuolutōes ꝑticulares diurne. 2 tunc erit sensus: ꝙ hz deus mouear multis actionibus. i. reuolutiōibus ꝑticulibus: attm̄ nulla illarū est cā esse dei: nec nēcia ꝙ eius esse. hz aggregatū ex illis sit ꝓpria actio primi motoris vt dcm̄ est: 2 hec expositio est plus ꝛlona verbis sequentibus. (Immo esse quedā) nāc colligit sol. d. Immo esse quedā eaꝝ aīm aliaꝫ est ꝙ accīs: 2 pbi non cauent sibi ꝓcedere infinitū p accīs. nāqꝫ ꝙ qr. non negant ipsum nisi ꝙ sc: 2 ꝙ hoc hr̄ sol. ad argm alg. adduxit. n. alg. ꝙ si motus esset sempiternus: tunc darek infinitū. cui auerroys rndet. ꝙ hoc non incōuenit ꝙ accīs 2 in accidentaliter ordinatis: vt dcm̄ est in 5°. phycoꝝ. cōmento. 13. 2 octauo phycoꝝ. cōmento. 15. 2. 47°. 2 ex hoc apparet ꝙ scōs modus exponēdi est melior vt vides in pbis istis. (Immo os) hic ꝓbat necessitatē huius sol. d. imo os ꝙ sit hec spēs infiniti nēcio sequēs esse cuiusdā principii primi ab eterno. 2 addit ꝙ hoc non tm̄ reperit in separatis motibus vel ptinuis. i. arkibus. imo reperitur in rebus ēt in qbus putari pōt ꝙ ꝓcedens sit sublequentis cā. qđ ꝓbat. d. vt dicamus ꝙ hō generat holem sibi simile. ille. n. ꝙ quēdaꝫ holez generat est alius hō. vñ os vt oñdat. i. deuentat ad quoddā agēs. ſm quadā subordinationē antiquaꝫ non hīs principiū. 2 iō generari holem ab hole in infinitū est generatio p accīs: hz ꝓcessio 2 subsecutio fuit prima pars. i. genita 2 p se ab eterno. i. cuiusdā corporis eterni. cuius rōnē dicit. qr sicut agens imprincipiatū. i. incausatū: in esse cuius sue actiones fiunt sine instrō: bz esse ab eterno. simile est ꝙ sue actiones imprincipiate que fiunt ab aliquo instrō: fiūt ab instrō principiato in esse. ¶ Debes scire ꝙ virtus huius est. ꝙ sicut actiones del que sunt sine instrō vt sunt intc: sunt eterne ab agente incausato euentētes. sic per 3itū actiones ꝓuenientes noue mediante instrō sunt ab instrō causato ꝓuenientes. qđ instrm̄ ꝓuenit ab alio instrō vt vides. (Et qr loquentes) hic ponit cām errorīs loquentiū sue legis: 2 qr loquentes opinati sunt in eo qđ est ꝙ accīs ꝙ sit p se. i. qr non distinguunt inter infinitū ꝙ accīs 2 ꝙ se: negant absolute. i. simplr sine distinctione os spēs infinitas: 2 asserunt ꝙ solutio eoꝝ ad argumēta peripatheticoꝝ est nēcia: 2 ꝛclusio. i. demōstratio eoꝝ est firma. addit ꝙ hoc est id qđ rndendū est in ꝓdictis pbis huius hois: 2 sic apparet qualiter auerroys tribus modis soluit argm alg. Algazelis du. vi.

a Jt algazel. 2 si forte hic ē sophisticatio 7z. i eo qđ dicunt qđ motus sunt summe vnitatum. 2 ratio huius est: qz be reuolutiones sunt priuatiue. id enim qđ precessit finitum est. id vero qđ venturū est nondum egressum est adesse. 2 ſme intelliguntꝰ de presentibus entibus: qđ hic non reperit. i. nulla ſma presens. ¶ Nos ad hoc dicimus ꝙ numerus dicitur necessario ad par 2 dispar: qualitercunqꝫ fit numerus. 7z. pſens aut priuatus. vnde si ponamus quēdā numeꝝ oportebit nos cōcedere ꝙ nō euadet quin sit aut par: aut dispar: qualitercunqꝫ ille numerus ponatur. 7z. in actu vel in mente quo posito intentio nāqꝫ omnimode saluatur.

¶ Hic vult inducere algazelem rndentem proꝑbis 2 ipsos redarguēte m. 2 dicit. ait alg. 2 si forte hic est. i. inducitur pro rnsione ꝙ in illo argumento est sophystica°. 7z. in eo qđ dicunt ꝙ motus sunt summe vnitatum. i. ꝙ ex motibus preteritis 2 futuris fit numerus totalis. hec. n. propositio est sophistica: quoniam est falsa. ex eis. n. non sīunt numeri. cuius rationem dicit. quia he reuolutiones sunt priuatiue. i. nō entes id. n. quod precessit finitum est. i. preteritus motus non est. id vero qđ venturum est nondum egressum est ad esse. i. nondum reperitur. Modo recolligit qualiter debet intelligi vis argumenti scilicet quod ille summe idest illi numeri totales reuolutionuꝫ scilicet solis 2 octaue sphere intelliguntur de presentibus entibus. i. existentibus in rerum natura. quod. i. que res hic non reperitur. i. nulla summa presens. i. nullus numerus reuolutionum actu reperitur: Et debes scire ꝙ per hec vult habere hanc solutionem. i. ꝙ illa propositio. qualis est proportio partis ad partem talis totius summe ad totam summam. debet intelligi de summis 2 totis actualibus presentibus. 2 non in potentia: cuiusmodi sunt motus qui non sunt actu sed continue habēt esse actu permixtū poc vt scis. Aliter potest exponi. vt dicamus ꝙ summe. i. tota sunt illa que fiunt ex partibus entibus. ideo ex non entibus non fit aliquod totum. 2 quia motus non habet partes entes ideo nō potest ee summa: 2 tunc dicamus ꝙ rnsio est ꝙ argumentū loquentiū supponit falsum. supponit. n. reuolutionum saturni aggregatum esse quod iam totum. quod negatur. 2 sic de illis solis. 2 ambe iste expositiones possunt esse ad

verba. attn̄ vr̄ mihi ꝙ auerroys intelligat vere scōam expositionē: qm̄ verba sequentia ondunt eam. (Nos ad hoc) hic vt mihi vr̄ remouet expositionē. put fuit scōo modo exposita. 2 sillis sic cōponit. omne ens. qđ est par vel impar est quoddā totū 2 quedaꝫ summa totalis. sed ois numerus siue in actu siue in poa est par vel impar. ḡ ois numerus siue in actu siue in poa est quoddā totū: 2 per 7is remota est hec euasio data. maior non ponit in lra. sed est manifesta per se. minor aūt ponitur 2 dicit. nos ad hoc dicamus ꝙ numerus vr̄ nēcio ad par 2 dispar qualitercunqꝫ sit numerus. 7z prehens aut priuatus. i. in poa. vnde si ponamus quēdā numerū. os nos ꝓcedere ꝙ non euadet. quin sit aut par aut dispar. qualitercunqꝫ ille numerus ponat. 7z. in actu vel in mente. quo posito intētio nāqꝫ omnode saluatur. ecce quomodo posuit malorem tantum.

Auerroys.

Jcimus nos ꝙ ista verba bene essent vera si sermo dirigeret erga id qđ hz principiū extra aīaꝫ vt in aīa. 7z. ꝙ indicatio intellectus in eo vtruꝫ sit par vel dispar qm̄ reperiē vel qm̄ caret eē verificatur. sed si sermo fuerit de eo qđ tm̄ in potentia reperiē. 7z. ꝙ non hēt principiū neqꝫ finem tunc ille numerus non poterit denotari vtrū sit par vel dispar. id enim qđ est in potētia de natura priuati pōt reputari. 2 hoc est id qđ intenderunt pbi qm̄ dixerunt ꝙ reuolutiones preteriti tpis 2 futuri priuate sunt. Tandem dicimus ꝙ ſnia huius est ꝙ quodlibet denotatum in summa terminata hñte principium 2 finem extra aīam aut denotatur sic ꝓout hz principium 2 finem extra aīam aut ꝓout est tm̄ in aīa. sed si fuit totum in actu 2 terminatū in tpe preteriti in aīa vel extra aīam 2 tunc sine dubio aut est par aut dispar. verumtm̄ si illa summa fuerit interminata extra aīam: tunc vero nō pōt terminari nisi ꝓout est in aīa. Alia nāqꝫ non pōt aliquo modo imaginari id qđ ē infinitum in suo esse. vnde hoc modo bene pōt denotari ꝙ est par vel dispar: sed inquātum est extra aīam de hoc notari non pōt. Diuisit ergo id qđ ꝓdictum fuit posito ꝙ tātū fuerit in potentia extra aīam. 7z. si ꝓuatio non pōt ēt denotari. vtr̄ sit par vel dispar. i. dum in actu non esset. 7z. ꝙ in actu non esset. 7z. ꝙ haberet principium 2 finem. ¶ Patet ergo ex istis ꝙ nullus motus pōt dici totū neqꝫ ſma. i. ꝙ sit principiatus neqꝫ finitus nisi ꝓut in aīa sumptus fuerit: sicut de tpe 2 de motu circulari. i. ꝙ non pñt denotari de pari vel dispari nisi ꝓout sumuntur in mēte. 2 cā huius erroris est: ꝙ qñ quedā res fuerit in aīa cū quadaꝫ denotatione putant ipsi ꝙ possit extra aīam in eodē modo sumi. 2 qz nullū preteritū pōt ab aīa cōcipi nisi finitū opinat ꝙ quodlibet preteritū sic se hābe debeat extra aīam: 2 qz id qđ venturū est in conceptu intellectus infinitū idicat. 7z. partē post partē opinatus est plato 2 eius sequaces ꝙ poke est revolutiones ordium ꝓcediī finitū in futuro. 2 ista idicatio eoꝝ sine dubio ꝓcedit a fantasia non ab intellectu. i. non est demōstratiua.

¶ Hic vult auerroys quodāmō defendere rnsionē quam alg. destruxit 2 ait. dicimus nos ꝙ ista verba bene essent vera. si sermo dirigeret erga id qđ hz principiū extra aīam. vt in aīa. i. quēadmodū in aīa: 2 ꝙ ponit hc°. d. 7z. ꝙ indicatio intellectus in eo vtrum sit par vel dispar qñ reperiē. i. qñ est: vel qñ caret esse. i. qñ non est. verificat. i. hz alt qđ cui rndeatur ex pte rei. Mihi vr̄ ꝙ iste locus pōt duobus modis intelligi. vno modo vt intelligamus ꝙ maior. d. oē ens par vel impar est totum. pōt intelligi de ente cuius principiū est ēē. Vel pōt referri hoc ad minorez. vt dicamus ꝙ numerus est par vel impar de numero: cuius principiū est extra. 2 scōo modo vr̄ magis mihi propter verba sequentia iō ait. sed si sermo fuerit de eo qđ tm̄ in poa reperitur. i. si minor intelligitur de numero in potentia. 7z. qđ non hz principium neqꝫ finē: tunc ille numerus. i. in potentia non poterit denotari. vtruꝫ sit par vel dispar. id. n. qđ est in potētia de nā priuatiui pōt reputari. 2 hoc est id qđ intenderunt pbi qm̄ dixerunt ꝙ revolutiones preteriti tpis 2 futuri priuatiue sunt. ¶ Debes scire ꝙ numerus in potentia nō pōt dici par nec impar qm̄ par vel impar sunt accidentia numero inquantuꝫ est in rerum natura actu. (Tandem dicimus) hic vult colligere qualiter pōt verificari ꝙ numerus sit par vel impar: 2 vr̄ mihi ꝙ tribꝰ modis. vno modo in re qm̄. i. in re sunt res numerate actu entes. sicut sunt lapides actu numerati. Secōo modo qm̄ sunt in re actu 2 in aīa actu. Et tertio modo qm̄ sunt in re in potētia 2 in aīa actu. Duo primi modi sunt numeri qui reperiunt in rebus ꝓmanētibus. Tertius modus reperiē in rebus successiuis in potentia. Dicit ḡ. tandem dicamus ꝙ ſnia huius est. ꝙ quodlibet denotatum in ſmma 2 terminata. i. quoddā totuꝫ habens principium 2 finem aut denotatur sic ꝓout hz principium 2 finē extra aīam: aut ꝓout est tm̄ in aīa. sed si fuit totum in actu 2 terminatum in tpe ꝑteriti in aīa vel extra aīam: tunc sine dubio aut est par aut dispar. 2 per hoc innuit duos primos modos. deinde innuit 3m. d. sed si illa ſma fuerit interminata extra aīam qđ est ens in potentia 2 nō actu. tunc non pōt terminari nisi ꝓout est in aīa. cuius rōnem dat. d. aīa nāqꝫ pōt aliquo modo imaginari id qđ est infinitum in suo esse: 2 per 7is sibi dare numerum. alia lra hz. aīa nāqꝫ nō pōt aliquo modo imaginari id qđ est infinitum in suo esse. Et tunc vult dicere ꝙ est infinitum: bene tm̄ vt est finitum. deinde recolligit totum hoc. d. vnde hoc modo bene pōt denotari ꝙ est par vel dispar. i. ꝙ put hz se in aīa: sed inquantū est extra aīam de hoc denotari non pōt: cum id sit infinitum. similiter id qđ predictum est. posito ꝙ tm̄ fuerit in potentia extra aīam. 7z. si ꝓuatio. i. posito ꝙ nullum habeat esse ac si esset priuatio. non pōt ēt denotari vtrum sit par vel dispar. i. dum in actu non esset. 7z. ꝙ hēt principium 2 finem. i. non pōt denotari par vel impar sicut nec habens principium vel finem. ex his voluit habere tres modos iaꝫ dictos. (Patet ex istis) Nunc concludit quoddam correlarium. d. pz ex istis ꝙ nullus motus pōt dici totum neqꝫ summa. i. totum qđ sit principiatum vel finitum. nisi ꝓout in aīa sumptus fuerit: sicut de tpe 2 de motu circulari. i. ꝙ non possunt denotari de pari vel dispari nisi ꝓut sumūtur in mēte. (Et causa huius) hic ponit cām errorīs antiquorum. d. 2 cā huius errorīs est. ꝙ qñ quedā res fuerit in aīa cum quadam denotatione putant ipsi ꝙ possit extra aīam in eodem modo sumi. vult dicere ꝙ precise sicut est in mente credunt ꝙ debet esse in re. 2 qz nullum preteritum pōt ab aīa concipi nisi finitum. opinantur ꝙ quodlibet preteritum sic se habere debeat extra aīam. 2 qz id quod venturum est. i. futurū in conceptu intellectus infinitum indicat. 7z. partem post partem. opinatus est plato 2 eius sequaces. ꝙ possibile est revolutiones ordium procedi in infinitum in futuro. nō tm̄ in preterito. Et addit ꝙ ista indi°. eorum fine du°. ꝓcedit a fantasia non ab intellectu. i. non est demonstratiua sed opinabilis. Istud ḡ fuit motiuū platonis quare mundus incepit 2 munc finietur: 2 quare dentur vlia eē aīam. vt dictum est in libro de celo. 2 in metaphysica. 2 qr illa propositio est falsa ideo dicit auerroys ꝙ hec rō est fantasia. i. fictio 2 non demonstratio. ¶ Sed in dictis ab isto hole sunt qōnes. ait. n. ꝙ motus circularis vt est quidam numerus par vel impar est in aīa tm̄: non extra aīam: 2 sic de tpe. ió pōt esse qđ vtrum tps hz esse in rerum natura aliquo modo extra aīam. id aūt qđ hic facit qōnez est diuersitas dictorum auerroys in 4°. phisicoꝝ vbi in multis cōmentis varie locutus est. ꝓpter qđ fuit cā diuersitatis in posterioribus. Et qđ facit qōnem est qm̄ scimus ꝙ tps est numerus motus. vt pbs in 4°. phyficoꝝ in vna diffinitionū tpis dixit. Et scimus ibidē ꝙ tps est passio motus. 2 hec videntur valde opposita. nam cū numerus sit mens vel actus mentis vt dicit auerroys. sequit ꝙ tps sit aīa vel actus aīe. Et alio cū motus sit ens naturale extra aīam 2 tps sit proprium accīs eius vr̄ ēt consequi ꝙ sit ens naturale extra aīam sicut 2 motus: eo qr proprium fluit et principijs que sunt in re. hec ḡ sunt que primo aspectu qōnez nobis faciunt. ¶ In ista qōne Jobes ianus qui fecit qōnes in libro pbycorum in quadā qōne finxit rndere ad hanc qōnem ſm veritatez vōo ꝙ tps pōt capi ꝓout est quoddā nomen analogum ad tps fixū 2 ad tps mālitер. est. n. tps māle ipse motus. tps formale aūt est ipse numerus quo numerant ꝓrius 2 posterius in motu. 2 sic vult ꝙ tps primo modo est ens extra aīam. Secōo modo est ens in aīa qm̄ vt dicit auerroys ibidem numerus vel est aīa vel actus aīe. 2 pro Job. faciunt multa cōmenta hinc inde collecta. primo facit pro eo cōmentum 131m. vbi ꝛclusit ꝙ tps in poa est extra aīam: sed tps in actu est in mente. ḡ vult dicere ꝙ tps in poa. i. pro mā est ens extra aīam. 2 pro actuali 2 formali est in aīa. Et ibidē cōmento. 101°. prope finem ait. ꝙ tps nihil aliud est ꝙ numeratio motus ſm ꝓrius 2 posterius: que numeratio est actus aīe. vide. Et ibidem cōmento. 100. vr̄ concludere olno per vnum silm ꝙ tps 2 motus olbus modis sunt idem. concludit. n. istam ꝙ tps sit motus 2 cē. que predi° non esset vera nisi extrema vnirentur inter se. Et ibidem ꝛmento. 88. plane dicit ꝙ tempus actu est ab anima. in potētia extra animam. Et ibidem cōmento. 108. ait ꝙ tempus est numerus ſm ꝙ mens accipit ipsum vt habet partes priores 2 posteriores. 2 ibidem cōmento. 106. ait. ꝙ de tempore extra animam nihil est nisi motus. 2 ait ꝙ tempus est qñ mens diuit motuꝫ in prius 2 posterius. Et his 2 multis aliis ibidem positis pōt rōnabiliter vt dicit exponi auerroys ꝙ tempus ꝓut capitur formaliter est ens extra animam. qr vt sic nihil aliud est nisi numeratio mentis ꝓprie 2 posteriorīs existentium in motu. hec. n. numeratio est formaliter tēpus. Si vero capit ꝙ ipso

mãli sic est ipse motus natus intelligi ab intellectu ꝙt numerus quo illa numerant: ꝛ sic pfit. d. Auerroys ꝓcedari. ¶ Sed hec põ ꝫ sit valde subtilis attñ vr̃ mihi ꝙ sit falsa: ꝛ pp verba Auerroys ꝛ pp rõnes. pp verba quidẽ qñ vt dicit Auerroys cõmẽto. 98. tps est ꝓis. i. accñs ꝓpriũ motus. mõ propriũ accidens nõ vr̃ esse ens in aĩa: ꝛ subiectũ ex aĩam: vt oẽs sciunt quãta passio fluit ex ꝓncipijs subiecti: vñ in fine cõmẽti cõcludit. remanet vt sit accidens qõ est impossibile nisi ẽt ens ex aĩam. Sed Joh. respõdet huic dicens ꝙ motus põt capi duob⁹ modis vno mõ pro fluxu fome. alio mõ pro ipsa forma fluente. mõ dicit ꝙ tẽpus est passio motus scõo modo: nõ primo mõ: cũ primo mõ tempus ꝛ motus sint vna res ꝫ sit diuersitas quedã rõnis. Sed hec respõsio est error. primo qñ vt vult Auerroys ibidẽ tps est passio primi motus. ꝛ ꝓstat ꝙ primus motus nõ est acceptabilis nisi pro fluxu. ¶ Preterea motus pro forma fluẽte est res ꝑmanẽs vt satis tertio phisicor ab ipsomet Joh. ꝛ quomõ ens successiuũ põt esse passio entis permanẽtis. ¶ Preterea sequitur ꝙ motus celi esset sine tpe: cuius ꝓrium patet sensui ꝓbitã probo. qñ qõ est sine subiecto ꝓprio tẽporis est sine tempore. modo ille motus cũ nõ sit subiectũ tẽporis nec habeat subiectũ propriũ temporis ergo. erit sine tpe: ꝛ vere iste homo errauit sicut solet in oĩbus: scõo ꝑncipaliter Auerroys ibidẽ cõmento. 93. infert ꝙ si tẽpus esset motus celi ergo plura essent tpa mõdo ipse habet ꝓis pro incõuenienti. ẽ ꝫ affis. ꝛ per ꝓsequens tps nõ est motus celi. ꝛ ecõtra. motus celi nõ est tps. ergo sunt plus distincta realiter. ¶ Ridet quidã hõ ꝙ ad predicationẽ veram negatiuã sufficit diſ⁹ extremoꝝ ꝑm motum ꝛ rõnem. ℈. qñ Auerroys ibi nõ euitaret quin darent plura tẽpora realiter vt ꝑz. 2°. qñ propositio affirmatiua falsa simpli fundatur sup diuersitatẽ simpli extremoꝝ. vt scis. ergo ꝛ negatiua vera que sequtur ad affirmatiuã falsam. ¶ Preterea principaliter tertio ibidẽ cõmento. 96. declarat ꝙ tẽpus nõ sit motus. eo qz velocitas ꝛ tarditas insunt motui que nõ insunt tẽpori: ꝛ tũc in ꝓn⁹ cõmenti. 97. dicit. cũ declarauit ꝙ tẽpus nõ est motus incepit sinnuere ipm sequi motũ. ꝛ accidere ei. i. esse accidẽs proprium eius vbi etiã multis interpositis ait: ꝛ qz tẽpus nõ imaginatur. i. itelligitur sine motu: ꝛ motus põt imaginari. i. intelligi extra tẽpus: significat hoc ꝙ motus precedit tps na⁹: ꝛ ꝙ tps accidit motui: ꝫ sint ꝓsequẽtia se cõplete: qñ tẽpus sequitur motũ cõplete: vt propriũ accidẽs sequtur proprium subm. Ecce ex̃ planc accipitur ꝙ nã temporis fit alia a nã motus: ꝛ per ꝓsequẽs. nõ oĩno sunt res diuerse. imo nãe diuerse: vt Auerroys inuit. ¶ Sed dices. sicut Joh. finxit ar⁹ dicto ꝙ loqtur de motu pro forma fluente. ꝛ hec respõsio est verisibilis. vt ꝑz in ꝓn⁹ cõmenti. vbi loquitur de motu qui velox est vel tardus: qui nõ põt cẽ nisi pro fluxu. accipiat: ꝛ imorari in hoc est superfluũ. ¶ Preterea 4°. ibidẽ auerroys ꝓmẽto. 101. in fine cõcludit diffinitionẽ veram tpis. d. diffinitio igitur in qua nõ est dubio. est dicere. ꝙ tps est numeratiuũ ꝓioris ꝛ posterioris existentium in motu. Ubi vult ꝙ tps nõ sit numerãs sed numeratm̃. i. aptuꝫ natum numerare. hoc idẽ in fine cõmenti. 102. ꝯcludit. Tunc arguo. secluſa opinione intellectus tps est aptum natũ numerare motũ. motus secluſa opinione intellectus nõ est aptus natus numerare motũ vt dicẽ Auerroys cõmẽto illo. 102. ergo secluſa opinione intellectus motus nõ est tps. ꝛ ecõtra. arg̃m est in scõa figura: ꝛ in rei veritate hoc argumẽtuꝫ hꝫ vim demõstrationis. ¶ Preterea. 5°. ibidẽ cõmẽto. 132. prope finẽ vult ꝙ tps sit mẽ⁹ propria primi motus. Sicut est ꝓpria forma in re: ꝛ nõ sic est de aliis motibus. vide. ergo motus ꝛ tps sunt res diuerse. Propter verba hec ꝛ rõnes inuolutas in verbis illis vr̃ mihi ad hanc ꝯclusionẽ esse rndendus ꝑm ꝙ Auerroys vr̃ soluere cõmento. 109. qñ tps est quodãmodo cõtinuũ: ꝛ quodãmõ discretũ: est. n. continuũ actu ꝛ potentia discretũ: vt. n. est quid cõtinuũ est ipse motus in subiecto. i. propria passio motus. que est quedã aptitudo motus ad mensurari ab aĩa: vel quedã potentia naturalis ipius mot⁹ qua põt ab intellectu mẽsurari: ꝛ sic mot⁹ ꝛ tps sunt due res in essentia: ꝫ in subiecto sunt vna: pro quãto illa potẽtia naturalis: seu illa aptitudo accidit motui tanq̃ proximo ꝛ ꝑmo subiecto. ꝛ sic loquitur Aristo. in ꝑdicamẽtis: ꝛ. 5. metaphysice: vbi enumerat tps inter spẽs quãtitatis cõtinue. Secũdo põt accipi: vt est quodãmodo discretũ. i. numerus ꝓioris ꝛ posterioris in motu existentiũ: ꝛ sic tps nullũ est habet nisi in aĩa: eo modo quo entia quꝫ intellecta sunt in aĩa. ¶ Ex hac distinctione soluo. q. ꝙ si loquimur de tpe prout est quid ꝯtinuũ: vt sic est res distincta a motu ꝑm essentiaꝫ: ꝫ in subo non ponat in numero: qñ sunt vnũ numero. Si vero logmur de tpe qõ est quid discretuꝫ: vt sic est ens in aĩa subiectiue vel obiectiue: sicut obiectũ in potentia: vel causatũ in causa. ¶ Et per hec oẽs aucẽs glosantur. Ad primã. ꝑz qualiter loqtur de tẽpore prout hẽt esse discretum: sed si capitur vt hẽt esse in potentia ad esse discretũ sic est quid ꝯtinuũ: ꝛ nõ est aliud numero ab ipso numero: ꝫ sit aliud in essentia reali ab eo. eo modo quo accidẽs proprium est aliud a ſbo proprio. ¶ Ad cõꝛ apparet qualiter loqtur de tẽpore prout est mẽsura motus que est quid discretũ ꝛ per ꝓsequẽs vt sic nõ hẽt esse preter actũ aĩe. ¶ Ad tertiã ꝓcedo ꝙ ista est vera. tẽpus est motus sicut ista risibile est hõ: ꝛ cõ. sicut ista homo est risibilis: qñ prima est predi⁹ subti de accidẽte proprio. secũda ecõtra: ꝛ ambe sunt vere: qñ fundatur supra identitate nulli extremoꝝ: ꝫ non sup. idẽtitate essentiali ꝛ reali. ¶ Ad quartã dicatur sicut dictuꝫ est ꝛ eodẽ mõ ad quintã. Sed ad sextã vt dixi. debes scire ꝙ aliqua sunt ſnumerabiles ꝛ ꝛclusiones itelligi Auerroys ꝛ glosari multe auctes ciꝰ. ¶ Sed adhuc aĩa nõ quiescit. querã. n. primo quare tẽpus nõ diffinitur quarto phicoꝝ vt passio ꝛ vt est quid cõtinuũ. videt. n. ꝙ quot modis res hẽt esse tot modis potest intelligi ꝛ diffiniri. ergo si vt sic dr̃ a motu ergo potuit diffiniri: ꝛ si res est ut dixi: sol. auerroys quã dat ad hoc ibi dem cõmento. 109. nulla est: qñ ego teneo ꝙ etiã vt sic distinguit a motu. ¶ Secũdo vr̃ ꝙ falsum sit ꝙ possint aliqua esse idem numero: ꝛ tñ esse spẽ ꝛ diffinitione ꝛ re diuersa. qñ semper maior vnitas infert minorẽ. si ergo sunt vnũ numero. ẽ vnũ spẽ ꝛ diffinitiõe ꝛ essentia. ¶ Tertio ſ tps est numerus ꝛ vt sic habet esse ab aĩa solum ergo est ficta sicut chimera. ¶ Ad hec vt prius dico qui ſ capitur tps vt est qd cõtinuũ. bene põt diffiniri diffinitione propria alia a diffinitione motus: ꝫ diffinitio cõmunis vtriuſq; sit eadẽ: ꝛ ꝙ diffinitio cõis vtriq; est eadem: ideo habẽt pro vna re simpliciter vno mõ diffinita: qz vero tps vt quid discretum hẽt diffinitionẽ simpliciter genere ꝛ spẽ diuersam a diffinitione motus eo modo quo differt cõtinuũ a discreto. ideo illo modo diffinitionẽ ꝫ inuestigat. ꝛ ideo rndeo Auerroys est ad propositũ vt patet cõsiderãti. ¶ Ad scõam põt dici ꝙ aliqua dicũtur vno mõ intrinsece ꝛ aliqua extrinsece. modo subiectũ ꝛ propriũ accidens scõo mõ sunt vnuꝫ numero vnitas nullis primo mõ infert spẽm ꝛc. ß non scõo modo: vt scis. ¶ Ad tertiã rndet auerroys cõmẽto. 131. ꝙ ẽ numeri nõ est in aĩa olꝫ mõis ſ esse eius aliquo modo est ex̃ aĩam saltẽ in potentia qõ est esse subiecti propꝛii. i. motus. dico est esse subiecti propꝛii. s. in vnitate nulli ꝛ indiuiduabili: ꝫ adhuc in ea sit aliqua diuersitas: vt dicũ est. ¶ Ex his appet ꝙ tam tps q̃ motus sunt quodãmõ in aĩa ꝛ quodãmõ ex̃ aĩam. qñ vt sunt quãtitates ꝯtinue sunt ex̃ aĩam ꝛ vt sunt discrete sunt in aĩa: prout hñt esse actu ꝫ sint quodãmõ extra aĩam vt hñt esse in potentia. ¶ Sed adhuc dubitant sophiste qñ tps nulla pars est. ẽ tps nõ est. aĩs est manifestũ. qñ nõ hẽmus nisi instans qõ nõ est pars tpis. ꝯtra ꝑz. qñ totũ nihil aliud est q̃ sue ptes: vt. d. auerroys ꝑmo phicoꝝ cõmento. 17. vel saltẽ sunt correlatiua. Ad hoc soluit quidã hõ ꝙ ad hoc vt succẽssiuũ habeat esse sufficit ꝙ aliqd eius hẽat esse ꝫ nõ sic sit de ꝑmanẽti: ꝛ sic licet instans nõ sit pars tpis est tñ aliquid tpis. ℈. qñ ſ valet. tps est. ergo quoddã totũ est. valebit. tps est actu. ergo q̃ddã totũ est actu per regulã prioristicã. s. qñ ꝯtra ꝓis ꝯgitur ad aĩs simpliciter ẽt aliq̃ addito vtriq; segẽ dũmõ illud additũ nõ diminuat nec distrahat. Tũc vltra quoddã totũ est actu. ergo ptes illius totius sunt. ẽ valebit a ꝑmo ad vltimũ. instãs est. ergo tps est. tps. ergo quoddã totũ. quoddã totũ. ergo quedã partes tpis sunt actu. vltimũ ꝓis est falsũ. ergo rndeo nulla põt dici ꝙ ex̃ actu tpis nõ est simplr totũ simul. ß cũ poꝰ ꝑmixta actui ꝛ sic põt ꝯcedi partes esse ꝛ totũ esse intelligẽdo deesse ex̃ actu nõ puro. stat. n. subiectum ꝛ predicatũ in ꝓpositione supponere pro succẽssiuis: ꝛ tamẽ intellectus rõ iungit extrema in instanti. ꝛ ita stat ꝙ tps predictũ sit ens ꝙut intellect⁹ illud cõponit in instãti: ꝫ nõ verificet illud pro istãti ꝛ nolo plus imorari: qñ questio est sophistica ꝛc.

Algazelis dubiũ. vij.

a Jt algazel adhuc dõm est philosopho ꝙ ꝑm eoꝝ radices põt inueniri entia ꝓsentia ifinita que sunt vnitates ab inuicẽ differẽtes in numero. vz. anime hoĩum que post mortẽ separãtur: ille. n. sunt entia indenominabilia in dispar vel par.

¶ Hꝰ erat an darẽt actu infinitũ ꝛ ab algazele erant plurima motiua adducta qbus auer. rndit. vult mõ inducere alg. adducentem fortissimũ motiuũ ꝯ pbos: qõ mouit aucẽnã platonẽ alfarabiũ ꝛ multos latinoꝝ vt dicã. dicit ꝑ. ait alg. adhuc est dicendũ pbo ꝙ ꝛ eoꝝ radices põt inueniri entia põtia infinita que sunt vnitates. i. nãe diuerse inuicẽ differentes in numero. vz. aie hoĩum que post mortez separanꝫ: illa. n. sunt entia indenoiabilia in dispar vel par. ꝛ forte littera ẽ corrupta. ꝛ dz dicere sic. illa. n. sunt denoiabilia ꝛ dispar vel par. ꝛ si lra est sic vr̃ ꝙ tangat hanc rõnem. s. quecũq; numerant ꝛ denominant numero pari vel impari sunt multa: sed aie separate denoiant numero pari vel impari. ẽ sunt multe. ꝛ sic huius rõnis tetigit tantum minorem rõnis. ꝛ post reperi lram. sic illa. n. sunt multiplicata ad dis-

par ꝛ ad par. ꝛ tunc sermo eius manifestꝰ est ꝙ sc. ¶ Debes scire ꝙ ista rõ alg. est mixta ptim ex lege ptim ex nãli rõne. ꝓpõ. n. dicens ꝙ aie hoĩm post mortẽ remanent multe. est credita ꝛ non rõe demõstrata. vt declarata est in libro de intellectu: ꝫ. n. hois ītellectus sit eternus ille tñ non est multus. imo vnus numero olim. ꝓpõ aũt dicens ꝙ sunt infinite ſupponit vnã. s. ꝙ hoies fuissent infiniti. ꝛ ꝙ ꝑis ꝙ motus celi sit eternus ꝛ ita celũ ꝛ ita ekta. ꝛ ꝙ ꝑis totus mundus sicut declarat̃ est in nãli pbia: ꝛ maxime in libro celi ꝛ 8°. physicoꝝ. ꝛ hec est nota rõne nãli apud pbos ꝛ sic ista rõ est multũ vilis imo non trãscẽdẽs ordinẽ sermonũ ꝓbabiliũ. Auerroys.

Jcimus nos ꝙ ponere aĩas separatas a mã pluD res in numero est opio incõcessa ab oĩbus phis imo ẽ opio valde dubitabilis. Cã. n. pluralitatis seu nũeralitatis est mã apud pbos. ꝛ cã ꝙẽtie in multitudine nũerali est: forma sed ꝙ possint repiri res pkes in nũero vna in forma ꝑm mãm icõueniẽs est: nullã nãq; indiuiduũ ab alio indiuiduo distingui dz ab aliq̃ ꝓprietate nisi ꝑ accñs: imo idiuidua abinuicẽ distinguñt mã. ¶ Rursus ipole ẽ apud oẽs philosophos iueniri aliqd infinitus in actu qõ sit corporeũ aut incorporeũ ꝛ nullus sapientũ põt intelligere talia nisi vitet dr̃as inter situalia ꝛ indiſſitualia nisi Auic. maxie qui seqret̃ ex hoc error ꝙ infinitum recipiet magis ꝛ minus ꝛ totum esset simul parti quod est falsum.

¶ Huic motiuo rndet auerroys ꝑm fundamẽta pbox ꝑipatheticox ꝛ prio negat assumptũ. Scõo ꝓbat eius rnsionẽ. dicit ẽ prio. dicimꝰ nos ꝙ ponere aĩas separatas a mã. plures in nũero. est opinio incõcessa imo neganda ab oĩbus pbis imo est opio valde dubitabilis. ecce qñ negat ꝓpositionẽ primã imo vt dixi est pure credita ꝛ nãli rõe non cõcessa. (Cã. n. pluralitatis) cũ exponit ad formã rõis vult mõ dare cãm sue rnsionis. ꝛ duas adducit rões ꝫ alg. prio assignando cãm eius rnsionis. scõa ibi. (Rursus ipole) adducit rõnẽ Ari. directe ꝫ illũ. dicit ẽ. cã. n. pluralitatis seu nũeral it atis est mã apud pbos. ꝛ cã ꝙenientie in multitudine nũerali est forma sed ꝙ possint repiri res plures in nũero vna in forma ꝑm mãm incõuenientis est. ẽ ẽ vis rõis auer. ista: quecũq; multiplicanꝫ i nũero ꝛ vnlunt in forma. sunt cõposita ex mã ꝛ forma sed aie sepate non sunt cõposite ex mã ꝛ forma. ẽ nõ sunt multe in numero: ꝛ vna in forma. illius est in scõa figura: ꝛ huius accipit maiorẽ ꝛ tacuit minorẽ: qñ est concessa ab eis. (Nullũ nãq;) Hic ꝓbat maiorẽ. ꝛ dicit. nullũ nãq; indiuiduũ ab alio indiuiduo distingui dz ab aliqua ꝓprietate nisi ꝑ accñs. hec est maior: sed idiuidua distinguñtur mã. ẽ distꝰ: ꝑ accñs est ꝑ mãm. ꝛ ꝯ. est. n. rõ in tertia figura. ꝛ maior est Ari. in scõo post. ꝛ minor est mãifesta ꝙ sc. (Rursus ipole) hic reprobat opinionẽ illoꝝ adducendo scõam rõnez. ꝛ prio facit hoc. scõo ponit euasionẽ illoꝝ ꝛ reprobat illos. dicit ẽ. rursus ipole ẽ apud oẽs pbos iueniri aliqd infinitũ in actu qõ sit corporeũ aut incorporeũ. hec est tã̃ maior: ꝛ suppleas minorẽ. sed aie sepate sunt corpoꝛe vel in corpore. ergo non ꝑñ iueniri ifinite. (Et nullus sapientũ) ponit sol. auicenne. ꝛ ꝯdicit illi. d. ꝛ nullus sapientũ põt intelligere talia nisi vitet dr̃iam inter situalia ꝛ indiſſitualia nisi ille sapiens esset auicenna. hec est solo ꝙ maior est falsa: qñ ꝫ infinitũ corpus reperiri nõ possit. põt tñ reperiri infinitũ in rebus abstractis a loco ꝛ situ que locuꝫ non occupant. ꝯ arguit auerroys dicens. dico ꝙ hoc non põt intelligi qz maxime sequit ex hoc iste error. s. ꝙ infinitũ recipiat magis ꝛ minus: ꝛ totũ esset simul pti. i. equale: qõ est falsum. ꝛ sic ꝯdicit olo eis. Circa ꝑis capitulũ nolo diffuse declarare dicta ista: qñ in libro de intellectu ꝛ in qõne de infinitate primi ꝓlixe locutus sum. sed tñ circa primum debes scire ꝙ sicut mã ꝯ currit ad esse indiuiduox ita ꝯ currit ad distinctionẽ. sed qñ mã est cã per accñs indiuiduat. nc̃io tñ: forma aũt per se est cã indiuidui. ꝛ ꝯ distinctio indiuiduox est per accñs nõ tñ pure sed per accñs nc̃cium. declaratũ est. n. in. 7. metaphysice ꝙ mã est cã quidditatis indiuiduox non per se sed per accñs: sed tñ nc̃ium. forma aũt est cã per se totalis eẽs ꝛ quiditatis rerũ. ꝛ cẽs indiuiduox est per accñs a mã: ꝛ per se a forma. ¶ Sed obijcis sicut Joh. dicit in libro de ſba orbis. sicut aliquid est cã rei in esse ita in distinctõe illius. sed forma est cã per se essendi indiuiduox. ergo distinguendi. ꝛ sic principiuꝫ indiuiduox erit forma. ¶ Ad hanc. q. debes scire ꝙ sicut cẽ simpliciter est a forma. ita esse simpliciter distinctũ non est nisi esse vnũ in se diuisuꝫ a quolibet alio. sed sicut esse indiuisibile est esse ꝑm qd. ita distinctum numero est distinctum per accñs. ꝛ ꝑm quid: ꝛ sic illa propositio nõ hꝫ locũ nisi in esse: ꝛ distinctõe simpliciter non aliter: qõ aũt valeat rõ auer. de esse infinito iam dixi in libro de intellectu ꝛ in qõne de infinitate primi. ꝛ ꝑmaui illã verbis Ar. in. 3. pbr. ꝛ nolo ponere eaꝫ ibi posui qñ eẽt ponere caᵐ supra caᵐ. Alga. diu. viij.

Jt algazel. ꝛ si forte aliqs diceret: ꝙ opinio platonis est vera. vz. ꝙ aĩa est vna ꝛ antiqua: ꝛ diuidiẽ diuisione corpoꝝ: ꝛ incorporea ſeparatione redit ad suaz radicẽ: ꝛ vniť. ¶ Nos vero rndemus ꝙ hec opinio est absurdioꝝ opinionibus aie: ꝛ ītellectus ſniam. Nos enim dicimus ꝙ aĩa petri non est aĩa guilermi. impossibile est. n. ꝙ sint vna: ꝙlibet nãq; eaꝝ sentit ꝛ cognoscit ſese differre ab alia: vnde si aie eẽnt vne: eẽnt hoies vni in scia que scia est ꝓprietas ſubalis aiarũ. ¶ Et si forte aliqs arguat. dicẽs ꝙ sint vnuꝫ aie: sed diuiduñt scõz dependentiã corporuꝫ. ¶ Nos dicimus ꝙ diuidi illud qõ magnitudinẽ quãtitatis mensurabilis non dz ee̊ falsum: qualiter ẽt dicimus ꝙ vnus sit mille vel infiniti: qõ nãq; est inquantitabile indiuisibile est.

¶ Cum indurit opinionẽ alg. ꝛ argumentũ eius ꝛ solutionẽ illius: nunc vult adducere rõnẽ platonis: ꝛ primo ponit illã. scõo ibi. (Nos vero) rndet ꝯdicendo cl. dicit ẽ. ait alg. ꝛ si forte aliquis diceret. ꝙ opinio platonis est vera. vz. ꝙ aĩa est vna ꝛ antiqua ꝛ diuisibilis diuisione corporum ꝛ incorporea ſepatione redit ad suam radicez ꝛ vnť. Ego diu ꝑsideraui verbũ istud: ꝛ cũ inspexi hoc: semp steti in dubio ꝛ petij declarationẽ illius. dixit comes amiranulanus corona nãe eratis in corbula me petẽte bononiaz: ꝙ opinio platonis ponit vnã ideã aĩaꝝ que se hꝫ respectu aiaꝝ sicut ligna in voltis ꝛ arcubus domorũ. dicebat. n. ꝙ sicut ligna illa ſubterposita lapidibus incalcinatis ad modum arcus post ejectationẽ illoꝝ remota dimittunt vestigiũ eoꝝ: qõ vocaꝫ volta seu arcus. sic est vna idea numero olim aiarũ: que cũ corꝰ formanꝫ a virtute genitiua egredit̃ illa ꝛ recedit dimittitqꝫ eius vmbrã seu vestigiũ eius: qõ aĩa vocaꝫ: ꝛ sic dixit deꝰ Isaac israelite ītꝫ. s. qñ dicit aĩam esse ꝓductã in vmbra ītꝫ. i. idee. ista ergo refutatio seu vestigiũ apud platonẽ aĩa erat. ꝛ tõ illam ideã seminariũ seu radicẽ dicebat. Et tunc dixit plato ꝙ qñ aie definunt corpora tunc redeunt ad earũ seminariũ in tñ ꝙ vestigia illa que aie erant amplius non sunt post redundant in suum seminariũ vt dicit. ꝛ hanc opinionẽ dixit esse platonis ille vir. ꝛ tta plato posuit oẽs aĩas esse vnã in radice. plures aũt originaliter. ꝛ sic huic multũ consonat series verboꝝ algazelis ꝛ auer. qñ nititur alg. ꝓbare multitudinẽ aiarũ in verbis sequẽtibus: ꝓp qõ signum est ꝙ plato opinabatur vnã esse tñ. huic ẽt themistius solennis platonicus vt narrat auer. 12. metaphysice. cõmento. 18. cõcordat. d. ꝙ plato posuit deꝰ terre esse factã ex vijs ꝑis. Ari. aũt a sole ꝛ ore declinat. vbi loquiť de illa idea: vt apparet ibidẽ ꝛ in expositõe mea. ¶ Sed ꝫ hec oplo sit solẽnis vt vides. dixi sibi ꝙ opinio platonis nõ est ista: vt apparet in fedone: ꝛ ei monstrauť tertiã cui non ꝯdixit. videbatur. n. mihi platonẽ velle aĩas esse creatas a deo in quodã numero certo. ꝛ eas stare in signifero seu orbe seminario in gloria. ꝛ tunc ponit ꝙ ille descendunt ad coꝛ⁹: ꝛ cum cõpletur eoꝝ descensus: sic ꝙ singule in coꝛ⁹ fuerit tunc erit annus magnus. in quo iterũ ola vt prius redibunt: ꝛ hoc fiet infinities. ꝛ retterabunt̃ sepe. ꝛ tunc vult ipse per radicẽ orbem signoꝝ quẽ appellat seminariũ primũ in quo stant. ꝛ si ista est opinio platonis. iam soluta est qõ alga. (Nos vero) cum indurit sol. platonis. Nunc alg. reprehendit illam. circa qõ debes scire ꝙ ad illam opinionẽ sequiť aĩam vnius hois esse aĩam alterius: qñ aĩa mea nũc fuit alterius tpe ante reuolutionẽ magnã: qñ ego tũc fui aliud ītꝫ a me nũc vt ꝓbant pbi. ꝯ hoc arguit alg. d. nos vero rndemus ꝙ hec opinio est absurdior opinionibus aie. ꝛ ītellectue ſniam: cuius rões tangit. d. nos. n. dicimus ꝙ aĩa petri non est aĩa guilermi. impossibile est. n. ꝙ sint vna. ꝙlibet nãq; earũ sentit ꝛ cognoscit se differre ab alia. vnde si aie essent vne essent holes vni in scia: cuius rõnes tangit. d. que scia est ꝓprietas ſubstãtialis aiarũ. vult dicere ꝙ sicut aĩa erit vna ita ꝛ scientia: eo qz scientia est ꝓprium aie. ergo non possunt aie in quodã numero creari. Et si forte aliquis arguat. d. ꝙ sint vnum aie. i. ꝙ oẽs aie sint vnum: sed diuiduntur ꝑm dependentiam. i. ordinẽ ad corpora: sicut vr̃ opinio peripatheticoꝝ. vult. n. auer. peripatheticus vt dixi ꝙ intellectus oĩum est vnus numero in se. põt tñ multiplicari extrinsece ꝙut est dicens ordinẽ ad diuersa coꝛ⁹: quoꝝ est ꝑfectio prima. ꝯ hoc arguit alg. d. nos dicimus ꝙ diuidi id qõ magnitudinẽ quãtitatis mensurabilis non hꝫ est falsum. ẽ sup. impoſle est vnicũ ītellectũ esse multos respectu corpoꝝ. Scõo arguit qualiter ẽt dicemus ꝙ vnꝰ sit mille vel infiniti: id nãq; quod est inquantitabile est indiuisibile. ꝛ per consequens ille vnus ītellectus non potest esse plures. Hec sunt argumenta algazelis. Auerroys.

Scimus nos q petrus bene differt a guilermo in numero: ⁊ sunt vnus in forma. ſ. in aia vna: ſi
d aia petri dr̃ ab aia guilermi in nr̃o sicut ꝓso naliter differunt in numero: oz igit̃ q aia petri ⁊ guilermi essent due in numero: ⁊ sequeret̃ ex hoc q aia haberet aiam: ⁊ sic aia petri ⁊ guilermi essent vna ⁊ eadē in forma: ⁊ pluralitas numeralis. ſ. diuisio sequit̃ vnū in forma rōne materie. ¶ Añ si aia nō admitteretur in corꝑis admissione oportebit q ꝙ separata fuerit a corꝑe q sit vna ⁊ eadē in oib⁹. vꝫ. in numero. ¶ Attñ id quo iste hō platonē reꝓbat sophisticatio fuit: ſnia. n. ei⁹ erat q aia petri aut differt ab aia guilermi aut fuit vna ⁊ eadē: nō sunt vna: q. sequeret̃ falluꝫ: ergo differūt: ⁊ loca sophisticatiōis hec sunt in duob⁹ vocabulis. vꝫ. in eo q dicit differre ⁊ in eo q dicit idē. differre nāq equiuoce significat: ⁊ idē multipliciter pōt intelligi: ⁊ iō aia petri ⁊ aia guilermi quodāmō pñt dici vna ⁊ eadez vt puta ex pte forme: ⁊ sunt multe alio mō. vꝫ. rōne sbor. ¶ Sed id qđ dicebat. ſ. q diuisio nō pōt diuidere inp̃titabile falsum est absolute. vꝫ. q hec ꝓpositio non est vlis: imo deficit in quodā mō: hoc. n. verificat̃ in eo qđ per se diuidit̃: sed non in eo qđ diuiditur p accñs. ſ. id qđ diuiditur rōne sbi diuisibilis per se vt albedo q diuidit̃ rōe corꝑis: ⁊ hoc mō forma ⁊ aia diuidunt̃ diuisione corꝑor. ¶ Ad formā negat̃ maior vel distinguit̃: vt dr̃i est. (Et tō) vltimo exponit hoc ꝑ exꝑluz. ⁊ dicit. ⁊ tō dicimus q aia vere est similis luci: q sicut lux diuidit̃ diuisione corꝑor lucentium: attñ in medio est vna. postea vnitur lux remotis lucētibus corꝑoribus. sic recte est de aia cum corꝑoribus. ſ. q ipsa est vna simpliciter: plures tñ respective: ⁊ sic per hoc intelligitur totum illud.

Circa dicta primo debes scire q opinionē plonis auerroys reduxit ad opionē ei⁹ in tñ q plo vt auer. inuit nihil aliud nisi q aia sit quodāmō vna: ⁊ quodā⁹ plures: est. n. vna simpliciter ⁊ absolute in suba: ⁊ plures respective ⁊ in habitudine ad diuersa subta vt dixi tā. Et hāc opionē Auerroys ascribit platoni. Et addo q plato vr̃ dicere q hō nō est aliud: nisi aia: put vti' corꝑe tanq̃ instr̃o. ⁊ tō sicut nauis est nauta tñ vtens instr̃o: sic hō est aia vtens corꝑe tanq̃ instr̃o: ⁊ sicut artifex est quodāmō plures ꝓp vsum diuersoꝝ instr̃oꝝ: ⁊ quodāmō vnus simpliciter ⁊ absolute: sic ⁊ aia: ⁊ hec vr̃ opio platonis vt scripsi in libro de intellectu.

Secundo debes scire in ꝓposito vt narraui in tractatu intitulato vincētio quirino veneto meo scolari de actione oīum rez: qđā hebreus opinatus erat Auer. ⁊ Ari. ⁊ platonez esse vnius opionis in tñ q dixit eos velle q oēs res cōposite erāt cōposite ex mā ⁊ intellectu: adeo q intellectus in qbusdā erat: intellect⁹ tñ: vt in hoīe: in quibusdā aīa: ⁊ in quibusdaz nā aia erat in bruto: nā vero in elis: tñ vna numero suba erat oīum: ⁊ huic opinioni vr̃ Auer. assentire in ꝓncipio huius solutiōis: attñ vt narraui: hāc opionē reꝓbat Auicen. in 6°. nālium: ⁊ auctor de spiritu in libro eius. tō hic dum dicit aiam esse aiam vnā oīuz: intelligit a proprietate vltra quā est vna propria vnicuiq⁹: per quā homo ponitur in spē que incipit ⁊ desinit ad generationē ⁊ corꝛuptionē corꝑis: vt dicit Auer. in cōmē. 2°. tertij. ⁊ tu vide tractatum meū de hoc. Algazelis du. ix.

a Jt algazel: ⁊ si forte aliquis ꝓbor̃ diceret q mūdus nūq̃ creatus fuit: si mūdus mō creatus fuisset nō euaderet quin deus bñdictus añ dictā creationē cessasset in quātitate vnius anni vel duoꝝ annoꝝ vel infinite. postea creauit randē adeo q duratio cessationis aut finita aut infinita: si fuit finita fuit q̃ esse creatoris finitū: si fuit infinita: ergo venit ad finē duratio in qua ptrāsierunt possibilitates ifinite in numero. ¶ Nos vero dicimus q tps ⁊ duratio fuerunt res create vt in sequētibus ad psens argumentū respondemus. ¶ Cum cōpleuit difficultatē qōnis taz dicte circa aīas vult mō aggredi nouū arg. ⁊ p° arguit q mūdus nō est creatus in tpe: scḋa ibi (Nos vero) rīdit rōni illi⁹. dicē q̃. ait alg. ⁊ si forte aliqs ꝓbor̃ diceret q mūdus nunq̃ creat⁹ fuit. vult dicere nouiter. Deide arguit. h. d. si mūdus mō creatus fuisset nō euaderet qn deus bñdictus ante dictā creationez cessasset in quātitate vni⁹ anni vel duoꝝ annoꝝ vel ifinite: postea creauit tandē: adeo q duratio cessatiōis aut finita aut ifinita. Si fuit finita ergo eē creatoris est finitū: hoc est falluz: qm̃ creator est de⁹ eternꝰ: si fuit ifinita. q̃ venit ad finē duratio illa in qua ptrāsierūt possitates ifinite in numero qđ est ipossibilius. (Nos vero) rīdit nūc ⁊ dicit. nos nō dicimus q tēpus ⁊ duratio fuerūt res create vt in sequētibus ad pñs argm̃ diffuse rñdemus: vult ergo q argumentū supponat falsum. ſ. q mundi creatio sit in tempore: imo ipso tpe precedenti. Auerroys.

d Jcemus nos q maior pars opinātiū mūdi creationē ponunt ipm creatū fuisse secum. dicimus. n. q ponere durationē aliquo mō finitā aut ifinitā añ mundi creationē est falsum: id. n. qđ nō habet p̃ncipiū nō pōt finiri. Sed argumētū huius hois debet fortificari alio mō. vꝫ. aut extremitas creatiōis mūdi. ſ. ei⁹ p̃ncipiū poterat esse longior momēto pñti aut nō si nō: oportebit ponere mēsurā in qua creari amplius nō poterat: qđ est falsum apud oēs: si primo mō. vꝫ. extremitas tpis. ſ. suū p̃ncipiū poterat esse longior momēto ab extremitate creati: adhuc petere est vtrū sit possibile in pñti extremitate q̃ sit longior. ⁊ si responsio esset q sic qđ necessario rñdendum est. oporteret q fuisset terminatio mēsurę infinitaz tpis ⁊ sequeret̃ ex hoc q terminatio ipārum fuisset in reuolutionibus causantibus mensuraz tpalem ab eisdem inuentam. ¶ Si vero dicerent q id qđ infinitum est non pōt perfici neq̃z finiri. rñdendum est ad hō q id qđ sequit̃ ptem obꝫcientē de reuolutionibus sequitur ⁊ vos in mensuraruz tpoꝝ innouatoꝝ pokitate. ¶ Et si forte aliquis diceret q dr̃ia inter eos est q ille infinite pokitates non adhuc ad actum egresse sunt ⁊ pokitates reuolutionum infinitaz egresse sunt ad actum. Nos vt q rñdemus q pokitates rez sunt de ꝙcomitantibus ipārum qualitercunq̃z sint. vꝫ. q ꝓcedant ille comitātie illas res: aut sint simul ⁊ semel sicut philosophi opinati sunt. q̃ pp sequit̃ numerationes rerum. vnde impoke esset q ante ꝓsentem reuolutionez fuissent infinite reuolutiones esset ergo impoke esse possibilitatem infinitarum reuolutionum. ¶ Sed adhuc dōm ab obꝫcientibus q tps est terminatum in mensura. ſ. tempus mundi. impoke est ergo esse tps maius eo: neq̃z minus sicut multi hoīes opinati sunt in mundi mensura: ⁊ ideo dicimus nos q p̄dicte conclusiones non sunt demonstratiue: ⁊ ideo esset melius ꝓ asserentibus mundi creationem q ponerent tps terminatum in mensura ⁊ q̃ non ponerent magnitudinem ifinitaz sed magnitudo habet totum: ⁊ tempus non.

¶ Nunc auerroys recitato argumēto: qđ soluit alg. vult fortificare ipſ ⁊ primo ponit. p^m^ veritatis. secundo ibi. (Sed argumentum) fortificat ipsum. alie particule erunt manifeste. dicit ergo in p^a^. dicimus nos q maior pars opinantium mundi creationē ponunt ipsum. ſ. tps creatus fuisse. cccli. cuius rōnem dicit. dicimus. n. q ponere durationem aliquo modo finitā aut infinitā ante mundi creationē est impoke. id. n. qđ non habet principiū nō pōt finiri: ergo tps simul cū mūdo generari debet. ⁊ hoc probauit Ar. aperte in 8°. phyꝛoꝝ. nullū. n. tps generat ⁊c. ¶ Debes scire q auer. non dicit hoc tanq̃ negatum ab alga. sed potius ostendit illud esse conueniens phīs. (Sed argumētū huius) hic vult confirmare argumētū dictū ⁊ videtur mihi q retorqueat argumētū eis ꝓ eē. ¶ Ubi debes scire q alg. arguebat si mūdus est eternus a pte añ. ergo infinitum fuit finitū. 2^am^ probabit: qm̃ reuolutiones fuerunt ifinite añ instans qđ est psens: ⁊ oēs sunt consumpte: ergo fuit infinitū ꝓsumptū ⁊ terminatū. vltz ad hoc instans qđ est psens. intendit ergo auer. retorquere argumētū istud ad oppositū. ⁊ dicit. ⁊ argumētū huius hominis dz fortificari alio modo. vꝫ. aut extremitas creationis mūdi. ſ. eius principiū poterat esse longior momēto. ſ. illo in quo creatus fuit vel cuz quo creatus fuit aut non. si non oportebit ponere mē^a^ in qua creari ꝑpi⁹ non poterat: qđ est flm apud oēs: qm̃ nulla est mē^a^ quin in illa potuit creari ⁊ alia ante illam ⁊ sic in infinitū: qm̃ oēs sunt vni⁹ rōnis: ⁊ non maior ratio est de vna q̃ de altera: nec eius potentia est fortior in vno tpe q̃ in alio: nec indiget auxilio alterius inuantis. ergo non dat mē^a^ determinata in qua possit tm̃. ¶ Debes scire q apud sophistas loquentes si conceditur maximum tps in quo fic aliquid pōt fieri vel minimū in quo non respectu pot^e^ finite: nō tñ respectu potentie infinite: imo potentia infinita est que pōt nō tm̃ in tanto tpe quin maius in minori tēpore vt dictū est in sophisticis modernoꝝ applicando ergo ad propō^m^ si theologi ponunt vigorem primi esse infinitum habent dicere q mensura in qua creatus fuit mundus non est determinata quin deus in illa possit ⁊ in alia ab illa posset: qm̃ si limitatur ab extrinseco vt dixi. Deinde remouet primū mēbrū. d. si primo modo. vꝫ. extremitas tpis. ſ. suū principium poterat esse longior momēto pñti in quo fuit creatus. ſ. ab extremitate creati adhuc petere est vtrum sit pole in presenti extremitate q sit longior. Et si rñdo esset q sit (qđ necessario rñdendū est) dz q sit terminatio mensurarū infinitaz tpis qđ ipse habet pro impossibili: ⁊ sequit̃ ex hoc q terminatio ipsarū fuisset in reuolutionibus causantib⁹ mensuram temporalem ab eisdem inuentam. ⁊ sic sequit̃ idem qđ pri⁹. Sed difficile est probare has ꝓpositas. ⁊ tō in declaratione istius multa dicet ipse i scḋa disputatione. ⁊ ego volo dicere aliqua pro huius euidētia. Dico ergo q tota vis istoꝝ consistit in duobus: quoꝝ primum est ſ. ante instans qđ est psens in quo mundus fuit creatus. potuit eē tps infinitū ⁊ motus in infinitū. istud est manifestum: qm̃ ante illud istās infiniti potuerunt eē mundi quotz mō facti. ſ. quoꝝ quilibet potuit ꝑ aliquam distantiam eē factus ab a°. ergo potuit tps eē infinitū. Scōm est q in his: quoꝝ cōple^m^ est ab anima eadē est pot^as^ essendi apud aiaz ⁊ scōm rem ⁊ eadem impossibilitas. Et istud oībus est manifestum. ¶ His habitis ar° ꝓpositas. ꝓma ergo apparet ex primo fundamento. qm̃ si mundus in hoc instanti est factus: ⁊ ante hoc instans potuerunt eē mū

di infiniti. ergo infinite fuerunt possibilitates essendi temporis. q̃ appz ꝓma ꝓpositia. Tunc vltra: sed eadem est ratio possibilitatis ⁊ actualitat̃ in eis: quoꝝ cōple^m^ est ab anima: vt appz in scḋo. ergo pōt inferri q in finite actu fuerunt mensure terminate ad hoc instans. iste ꝓpositie apparebunt clarius infra in disputatione vōa. ¶ Et debes scire q apud nos ꝓpianos bene concedendum est ante instans qđ est pñs fluisse tps in mēte diuina: ⁊ p ꝓpositū tpis: non tñ tps mālz qđ est nā motus: vt infra dicet. (Si vero) nunc inducit sol. quorūdam. ⁊ hz hec rīsio posse habere plures intellectus: attñ iste primꝰ ⁊ bonus est. q infinitum finiri ex ea pte quo finitū est. nō est impoke qm̃ vt sic est capacitatis infinite. Sed ex ea pte qua infinitū est simplr impoke: mō applicādo ad ꝓpositū. tps id verū vel imaginatū est finitum ex pte pñtis est vel fuit infinitum ex parte futuri. Hoc dicit. si vero dicerent q id qđ infinitum est nō pōt pfici neq̃z finiri. vult dicere a parte q̃ infinitum. ⁊ per pñs a pte qua finitum pōt. ⁊ sic in ꝓposito vt dixi. (Rñdendus est ad hoc) replicat vbi vult q non vꝫ simplr sed ad hominem ⁊ hic locus vix intelligibilis est. Et tñ debes scire q vt videbis. alg. arguit cōtra pbos q si mūd⁹ a pte ante sit eternus tunc tps eius erit eternus: ⁊ id tps est terminatū ad hoc instans huius diei. q̃ infinitum recipit terminum. vult ergo auer. q argumentū istud ꝙ loquētes est difficile ad holem qm̃ eodē argumento de tpe vero sicut de tpe poli qm̃ tāz est modus ipositatis virtuliz: ⁊ sic argumētū ē ꝙ eos. dicit ergo. Ad hoc rñdendū q id qđ sequit̃ ptes obticētem. ſ. loquētes de reuolutionibus. ſ. tpe vero infinito. sequit̃ ⁊ vos in pokitate mensuraz tēpoꝝ innouatoꝝ. ſ. sequit̃ eos ponendo infinitas reuolutiones fuisse pokes qm̃ eadē ē rō essendi actu tpis ⁊ possibilis eē. (Et si forte) adhuc rīdet ⁊ dicit ⁊ si forte aliquis diceret q dr̃ia inter eos est q ille infinite pokitates non sunt adhuc egresse ad actum. ⁊ pokitates reuolutionum sunt tam actu egresse. ergo argumentum bene ꝓcedit ꝙ pbos ⁊ nō ꝙ loquentes. (Nos vtiqz) rīdet applicādo. d. nos vtiqz rñdemus q pokitates rez sunt de cōcomitantibus ipsaz. vult dicere. reputant̃ q ipsis rebus actu qualitcuq̃z sint. vꝫ. q ꝓcedant ille cōcomi' illas res aut sint simul ⁊ semel. sicut pbi opinati sr̃. quapp sequit̃ mutatiōes rez. vult dicē q si res est vna: vna fuit pokitas ⁊ si duo: due sunt pokitates. Añ si ipoke eēt q añ pñtē reuolutionē fuissent ifinite reuolutiones. q̃ a pari esset impoke esse politatē infinitaz reuolutionū. ecce qđo auer. dixit declarationē illaz ꝓiaz. (Sed adhuc hic ponit vltimaz cōz sol. ⁊ vult q tps sit duplr ꝓsiderari. ſ. respectu mūdi: ⁊ simplr. si respectu mūdi sic est terminatū qm̃ ālibet magnitudo finita est in tpe finito. si simplr: sic est eternū simplr. dicit ergo: sed adhuc dōm ab obꝫcientibus q tps est terminatū in mensurā. ſ. tps mundi. Impoke est q̃ eē tps maius eo neq̃z minus sicut multi hoies opinati sunt in mūdi mensura. Tūc ait auer. ⁊ tō dicimus nos q predicte conclusiones non sunt demōstratiue: vult dr̃e theologoꝝ. ⁊ ideo esset melius pro asserentibus mūdi creationem q ponerent tps terminatū in mensura. ⁊ p ꝓpis si ponerent magnitudinē infinitā ipsius mūdi: qm̃ magnitudo hz totū. i. finē. tps autē simplr: non ergo habet contra theologos saltem q tempus in se simplr sit eternum. ⁊ hoc vult. Alg. du. x.

a Jt alg. nomine philosophoꝝ qm̃ ei obꝫcientes negabant q cessare actionem antiqui ab eodem antiquo esse quid notum. talia verba ⁊ si forte aliqs diceret quia negant admittentes auctoritates necessitatis ⁊ querunt alios modos incompetentes.

¶ Dic vult alg. facē petitionē vnā pbis cū qđā admiratiōe. d. ait alg. noīe pboꝝ hec ōba qm̃ ei obꝫcientes negabant q cessare actionem antiqui ab eodē antiquo esse quid notū. vult dicē q qđā peripatheticī dixerūt q ipole ē q actio q̃ semel fuit ab antiquo cessat ab eodē ꝙ quos dixit talia ōba. ſ. ⁊ si forte aliqs diceret. qr̃ negāt admittētes auctoritates necessitatis. i. ipsum habere posse cū qđā necessitate qr̃ negāt sup. ⁊ que rūt alios modos incōpetentes. i. cēneos. q. d. q nō vr̃ bonū negare id mālestū ⁊ querē aliā viā cēneī. hec est petitio q̃ facē alg. noīe loquētiū. Cui auerroys rñdet in dictōe sequenti vt vides. Auerroys.

d Jcimus nos q snia eius quam nomine philosopboꝝ inducit ad probandū q impoke est inuenire innouatū ab eterno agente. est quid impoke ē q sit ibi volūtas. ⁊ hec negatio eius congrua apparebat inquantum ipsi concedebant obꝫcientibus q dia opponentia sunt sīlia respectu antique volūtatis tam si sint in tpe sicut ꝓcedens ⁊ subsequens quam in qualitatibus contrarijs vt albedo ⁊ nigredo. Sīlr esse ⁊ priuatio sunt similia respectu ꝓme voluntatis: ⁊ qz ipsi hanc propositionem concedūt obꝫcientibus eis respondent q non est de natura volūtatis inclinare actū vni⁹ similiū magis q̃z altez nisi causa appropriāte vnuz ipsorū similiū expresse

alioquin prouenirent res ⁊ earum prouentus ab euentu. vnde ꝑbi concedũt eis ex hoc ꝙ si antiquũ haberet volũtatem bene poterit nouum ab antiquo prouenire. ⁊ quia negantes mundum esse ab eterno carent responsione in hoc conati sunt dicere ꝙ antiqua voluntas est quedam denoiatio cuius nã est distinguere rem a suo simili absq3 cã appropriante vnũ duorũ similiũ magis ꝙ̃ alterũ sicut calor est quedã denoiatio cuius nã est calefacere. ¶ Sz ꝑbi rndent eis ꝙ hoc est falsum ⁊ inimaginabile. si.n. similia equalia fuerint apud volentẽ non dz ab eodez effectus vnius eorũ magis ꝓcedere ꝙ̃ alterius effectus nisi prout essent dissimilia. s. inquantũ in vno eorũ esset quedam denoiatio que in altero non reperit. si.n. oĩmode similia fuerint: ⁊ ibi nulla esset cã inclinans: tũc voluntas respiceret ambo equaliter: ⁊ tunc non magis ab eodem volente effectus vnius eorũ similiũ ꝙ̃ alterius effectus. vñ tunc aut volũtas dependet de duobus ꝓrarijs actionibus simul ⁊ semel aut de nullo eorũ. ⁊ ambo ista sunt simul falsa. tandem ꝙ illius hois verba sunt semierronea: ⁊ nihilominus conamur reprobare ad cauendum nocumenta multorum.

¶ Vult modo inducere sniam verborum alg. ⁊ reducit opinionẽ ꝑbo rum in ꝓpositionibus: ⁊ dicit. dicimus nos ꝙ snia eius quã nolle ꝑborum inducit ad ꝓbandũ ꝙ impole est inuenire innouatũ ab antiquo eterno agente est. ꝙ impole est ꝙ sit ibi volũtas. Hec igit est prima ꝓpositio. ſ. ꝙ in eterno agente non est voluntas. Hanc propositionẽ declarat. d. ⁊ hec negatio eius congrua apparebat. vult dicere ꝙ negare ibi voluntatẽ esse est congruũ inquantũ ipsi concedebant obiectionib⁹ ꝙ ola opponentia. vult dicere pñtia. sunt similia. i. eiusdez rõnis respectu antique voluntatis tam si sint in rpe sicut precedens ⁊ subsequens. i. sicut res tpales: ꝙ̃ in qualitatibus ꝓtijs vt albedo ⁊ nigredo. ista. n. o⁹ta ola sunt vnius rõnis. silr esse ⁊ priuatio sunt similia respectu prime voluntatis. deinde hanc quasi probant: ⁊ eorũ probatio cõsistit in hoc qm̃ sicut propriũ est calori calefacere ⁊ aque in frigidare: sic propriũ est voluntatis esse illimitatã ad vtroq3 actus. ⁊ nullius esse determiatã. dicit ꝯ. ⁊ ꝙ ipsi hanc propositionẽ concedũt obiectionib⁹ eis: rndẽt ꝙ non est de nã voluntatis inclinare actum vnius similiũ magis ꝙ̃ alte rum nisi cã appropiante particulari vnũ ipsorũ similiũ expresse. alioqn ꝓuenirent res: ⁊ earũ ꝓuentus esset ab euentu. vult ꝯ ꝙ voluntas est illimitata ⁊ limitak a cã priculari. alr euẽt⁹ rei cẽ casualis: ⁊ sine illis cãe intentione. (Unde ꝑbi hic tangit scda propositio. d. vñ ꝑbi concedunt eis ex hoc ꝙ si antiquũ hret voluntatẽ bene poterit nouuz ab antiquo prouenire. ¶ Sed dr²: qm̃ vr quasi arg^m ex destructione añtis sic. si antiquũ hz voluntatẽ põt ab eo prouenire nouum: sed non hz voluntatem. ꝯ non põt ab eo prouenire nouum. dcm̃ in logica ⁊ maxime in fine primi priorũ ꝙ locus istie est fallus: ⁊ ego declarauí ipsuz ibi in expositiõe mea quã feci padue. ¶ Themistius: vt apparet in primo de ala ⁊ auerroys cõmento. 13°. visi sunt velle ꝙ põt argui ꝓ̃ite erãte de modo contingenti sicut bene sequit. si dion nauigat contingit dionem bene nauigare. sed dion non nauigat. ergo non contingit ipsum bene nauigare. huius autem rõnẽ declarauí in primo priorum. capitulo de contingenti. ⁊ in scõo pr^ar in expositionibus meis. qm̃ propositio de contingenti affirmatiua sequit ad illam de inesse: 1° se hz vt ꝓ̃ns. cuius signũ est: qm̃ oppositũ ꝓ̃ntis repugnat añti. qm̃ si non ꝓtingit dionem bene natare. ꝯ de necessitate dion non natat. per regulam equipollentiarũ modaliũ scõi pr^ar. ⁊ si dion de necessitate non natat. ergo non natat. ꝯ dion natat ⁊ dion non natat. que incõpolia sunt. ¶ Propositio añt de inesse negatiua se hz vt inferior ad contingentẽ negatiuã qm̃ si dion non natat non contingit ipsum bene natare. ⁊ sic apparet rõ regule. ¶ Sed oẽs moderni logici obiciunt. ⁊ ego obiectiões illas solui in expõne mea primi de ala. Securius est tñ dr̃e cum auer. in. 7°. ꝑbr eorũ cõmento. 16. ſ. ꝙ in terminis conuertibilibus põt argui ab oppo sito añtis ad oppositũ ꝓ̃ntis: sicut hic arguitur. 13. n. per se ab opposito añtis nõ sequit oppositũ ꝓ̃ntis. attñ per accñs. gr̃a mẽ. bene sequitur vt dicit auerroys in primo priorũ in figura scõa ex duabus affirmatiuis: ⁊ tu inspicias scripta mea in logicis Ari. ⁊ aperiẽt tibi veritas qm̃ magna pars modernorũ est bene dcã. (Et ꝙ negãtes) Vult hic inducere rñsionẽ theologorũ quã quidam moderni dicunt in eorum theologijs. ¶ Circa quã debes scire ꝙ sicut in propositiõibus per se est deuenire ad vnam per se notaz ex terminis. v. g. ens est ens: vt declarauí in logica mea: ita in propositionibus ꝓtingentibus est venire ad vnaz notam ex terminis. v. g. voluntas vult. ꝙ sicut illa est vera ex nã entis ita ista est vera. ꝙ voluntas. Applicando modo ad propositũ. dico ꝙ voluntas vult vnũ similiuz magis altero ꝙ voluntas. v. g. pñtatis duobus oio similibus. dico ꝙ voluntas ꝙ voluntas vult. a. ⁊ nõ. b. ⁊ sic in proposito est de voluntate primi. ⁊ hec rñsio est multũ subtilis apud me: ⁊ credunt qdam theologoz nr̃oz ꝙ ipsi soli inuenerint hanc rñsionem: ⁊ iam apparet qualiter apud antiquos fuit nota. ⁊ iõ bene dr̃ ꝙ oia vere nr̃is pr̃ibus aperta fuerunt. Lege ilam. Et ꝙ negantes mundum esse ab eterno carent in hoc. ſ. argumẽto facto rñsione: conati sunt dr̃e ꝙ antiqua voluntas. ſ. dei est quedã denoiatio. i. nã denoiata. cuius nã est distinguere rem. i. vnũ similiũ a suo simili absq3 cã appropriãte vnũ duorũ similiũ magis ꝙ̃ alterũ. sicut calor est quedã denoiatio. ſ. nã denoiata. cuius nã est calefacere. itaq3 sicut calor calefacit ꝙ calor: ita voluntas vult alterũ illorũ ꝙ volũtas. ecce igit quo ventilata fuit rñsio hec apud istos patres: nõ tñ apud modernos. (Sed ꝑbi) hic replicat hanc rñsionẽ. ⁊ vr̃ mihi ꝙ virtus eius argumenti est. quecũq3 cõparata ad aliquã potẽtiã sunt oio similia ⁊ eadẽ respectu illi⁹: inuicẽ erunt limitata magis ad vnũ ꝙ̃ ad alterũ: qm̃ ipla sunt similia ⁊ respectu voluntatis ẽt. ꝯ sunt indifferẽtia. ⁊ per ꝓ̃ns apparet maior. Sed volibilia respectu primi sunt hmõi: vt ẽt ꝓcedũt theologi. ꝯ sic⁹ ꝓ̃ tã dicta. huius legẽ ilam. Sed ꝑbi rndent eis ꝙ hoc est falsum ⁊ inimaginabile. si.n. silia equalia fuerint apud volentẽ non dz ab eodẽ effectus vnius eorũ magis ꝓcedere ꝙ̃ alterius effectus: nisi ꝓout ẽnt dissimilia. ſ. inquantũ in vno eoz esset quedã denoiatio. ſ. nã que in altero nõ reperit. Si.n. oĩmode similia fuerint ⁊ ibi nulla esset cã inclinãs: tũc voluntas respiceret ambo equaliter. ⁊ tunc non magis ab eodẽ volens ee effectus vnius eoz similiũ ꝙ̃ alterius effectus. Deide recolligit vim rõnis. d. vnde tũc aut voluntas dependet de duobus ꝓ̃tijs actionib⁹ simul ⁊ semel: aut de nullo eorũ: ⁊ ambo ista sunt simul falsa. tandẽ dicimus ꝙ illius hois verba sunt semierronea. ⁊ nihilominus conamur reprobare ad cauẽdũ nocumẽta multoz. ⁊ sic apparet vis rõnis ꝛc.

Sed super hoc sunt qões nõ pue: quaz prima est. an in primo ente neẽe eẽ sit volũtas. 2ª qõ erit. vz. de vi rõnis auerroys ꝯ theologos. Arguit ꝯ ꝑmã qm̃ auerroys. 12. metaphysice cõmento. 36. voluit ꝙ quelibet intelligentia moueat ꝙ appetitũ rõnalẽ ⁊ intellectũ. appetitus rõnalis non est nisi voluntas. 2°. ibidẽ cõmento. 39. ait aucte alq^i. ꝙ appetitus sẽ cõprehensionem sicut vmbra corpus. sed in prio est cõprehensio intellectiua. ꝯ ibi erit appetit⁹ intellectiuus qui volũtas erit. ¶ Preterea 3°. in tota 2ª 3ª disputatione auerroys demõstrat primũ hr̃e voluntatẽ. ⁊ mouere ꝙ appetitũ volitiuz. ¶ Preterea 4° arguunt theologi qcqd ꝓfectionis est in ente inferiori est i superiori: sed in ente intellectuali. ſ. hoie est voluntas: ꝯ ⁊ in supremo erit multo ꝓfectius. ⁊ auerroys cõmento. 39. declarauit ola hec. ¶ Circa istã qõnẽ breuiter debes scire ꝙ ad ꝓcludendũ aliquã virtutẽ reperiri in aliquo: non põt ꝓcludi nisi ex opatione adeo ꝙ vbi opatio erit vni^ca. ⁊ vis erit vni^ca. modo ad ꝓpositum vt capit. 9°. metaphysice cõmẽto. 3°. ⁊ io. ⁊ est int^a. voluntas ꝓsistit ẽm opationez ꝓpriã in eligere libere. est aũt eligere libere vt declarabit i scõa disputatione sine spe remeriti electio. ⁊ hec est opatio prima ⁊ essentialis volũtatis. Alia rõ est plus nobis nota. ſ. eligere cũ ꝓtigen^a ad vtrũq3 oppositorũ ꝓdictorie. ⁊ ista opõ est famosa oibus qm̃ voluntas hois cũ subordinet rõni fallibili. iõ est in potentia neutra. ⁊ iõ vulgares credũt ꝙ ois voluntas est hmõi: qm̃ ista tñ videt ⁊ cognoscit: volũtatẽ aũt ẽm primã rõnẽ non pñt nisi sapientes bene intelligere. ⁊ iõ illã despiciũt: ⁊ qz log debemus vt plures vt dr̃ 2°. topicorũ iõ ꝑbi dicerent ꝙ voluntas p° mõ tñ nõ dr̃ volũtas. ¶ Adhis hiris dõz ad qõnẽ ꝙ si loqmur de volũtate ẽz ꝑmã opinionẽ p°z p se tñ ineſt p° ꝑn°: qm̃ solũ ipse deagit ⁊ eligit opus eius sine spe remũeratõis qm̃ cũ ipse solus sit optim⁹ ⁊ pfectus ⁊ sũme beatus ipse solus aget absq3 eo ꝙ pticiat ab extrinseco: ⁊ iõ ipse solus agit sine spe remuneratõis. Allie aũt res hmõi voluntatẽ non hñt ita primo ⁊ p se: sed satis equoce ⁊ pticipatiue. ⁊ iam isto mõ non arguit deũ agere ꝓtingenter: 1° cũ voluntate ẽm istam rõnem stat agere sũme ncẽio. ¶ Si loqmur ẽm voluntatẽ 2°°. dico ꝙ ipsi nõ inerit qm̃ cũ ipse p essentiã sit bonus: ⁊ p cẽntiã eius int^a est bona ⁊ ordinata ad bonũ: iõ p essentiã erit agens ⁊ non ex indifferẽtia ⁊ ꝓting^a: ⁊ qz vt dixi volũtas 1°° dr̃ voluntas ꝓprie ⁊ famose apud vulgares. iõ illo mõ põt simpliciter ꝓcdi ꝙ in prio non est voluntas eo qz nõ est voluntas ẽm rõnẽ scõam que est ꝓpria ⁊ famosa rõ eius: ⁊ hec fuit subtilis ⁊ pulcra imag^o auerroys. 13 a paucis intellecta: ⁊ ꝙ hec iã ꝓcedãtur ola verba auerroys. ⁊ tu ꝑsidera illa, ꝓ intellectu vero scõe qõnis dicũt theologi ꝙ in ol relatõe ꝓtin^ntia vel qũcuq3 23 est ꝑsiderare duo extrema qm̃ rela° est vnius ad alterũ habi^oo vt dcm̃ est in ꝑdicamentis: ⁊ 5° metaphysice loco eius. mõ ꝓtingens relatio vt dicunt põt esse ex duobus: vel qz neutra extremorũ sunt ncẽia ⁊ necesse esse. vel qz alterutz tñ. ⁊ qz 13 deus sit necesse esse oẽ aliud eẽ ipsum est ꝓting^t: iõ deus ad

quicquid

qcqd cõparat extra se cõtingenter cõparat: ⁊ iõ ad extra ꝓting^r est volũtas eius. ad intra eius cõparatio est necessaria: ⁊ hec est opinio oium in theologia nostra ⁊ est ꝓpria ⁊ vera. ꝑbi aũt q ponũt volũtatẽ subordinari intellectui. ſ. ꝙ sit subordinate cẽntie cẽntia ẽt p cẽntiã ⁊ nãz ẽ optia ⁊ ſm me bona. iõ nãli appetit ⁊ essen^t inclinat ad agendũ pfectionem i alio: ⁊ int^a int^a agere pfectionẽ in alio cẽntialiter ⁊ p se: ⁊ p ꝓ̃ns volũtas ad vnũ tm̃ ordinat: ⁊ hec est int^o omnium sapientũ pbor: ⁊ nolo plus immorari: ⁊ ex his apps int^a ẽbor auer. ⁊ olum pbor: ⁊ declaratio multor qui in hoc ꝓpriam vocem ignorare videnẽ. ¶ Et debes scire ꝙ ẽm nos xpicolas ratio agendi non est essentia vt dicã in tertia disputatione sed cẽntia vt volẽs ⁊ ideo ꝓparat ad extra mere ꝓtingẽter: ⁊ p hec soluũtur argumenta auer. qm̃ ẽz deus sit indifferens ad oia volita: tñ ꝙ eligit ꝓtingenter ⁊ libere: iõ põt agere qõ sibi ꝑpigit. ¶ Ad 2^m pz sol. qm̃ ⁊ si deus agat per essentiam non agit p essentiã vt cẽntia: ẽz vt volens: ⁊ sic cõtingẽter: ⁊ sic argumẽta huius hois nõ agũt: vt pz. Alg. du. ri.

a It algaz el cõtra pbos asserens voluntatẽ talibus verbis: dicimus ꝙ hic potest dupliciter argui. primo vt dictum est ꝛc.

¶ In du° pñti auer. inducit sniam alg. ⁊ qr̃ba sua sunt multũ ꝓlixa abbreuiat ea ⁊ ponit eoz sniam. d. ait alg. ꝯ pbos asserens volũtatẽ talibus verbis: dicimus ꝙ hic põt dupli argui. primo vt dcm̃ est ꝛc. hec sunt verba alg. supra quibus auer. primo ponit illã modũ ar^di quẽ dixit. ſ. explicãdo illud qõ iam tacuit alg. post ibi in dubio. ſz. ꝺucit ⁊ alg. ar^do. 2°. ar^to: ⁊ iterũ explicat illud: ⁊ qz alg. tacuit argumẽtũ primũ sed tm̃ remittit se. ideo auer. in sol. sequenti conatur exponere vim illius ⁊ respondere ei.

Auerroys.

d Icim⁹ nos ꝙ snia hoz verboz concluditur in duobus. primũ qõ ipse concedit ꝙ impole est in volũtate presenti ꝙ distinguat rem a suo simili inquãtũ simile: ⁊ intellect⁹ sine dubio iudicat esse denominationem talis vere in agente primo: ⁊ qui hoc negaret esset sicut opinat⁹ esset alicẽ ꝙ hic nullũ est ens infra mũdũ neq3 extra. ⁊ ideo sequitur ex hoc ꝙ volũtas dicit i deo ⁊ in hoie equinoce sicut dr̃ de scientia ⁊ aliis denominationib⁹ que in deo sunt. ⁊ hec sunt verba dyaleticalia nõ vere demõstratiua: id namq3 qõ cogit tm̃ talẽ denominationem ponere. vz. appropriare quendam magis ẽz suũ similem est sine dubio positio similiũ volũtatũ: ⁊ non sunt similes immo ponunt. oia. n. opponẽtia reducũt ad eẽ ⁊ priuatio nẽq3 formaliter opponũt ⁊ oppõ gñalis ꝓtradictorioz est silitudinis. Patet ergo ꝙ hoc qõ ponebãt. vz. ꝙ res i ẽs volũtas respicit sint silles est ſm. ¶ Secõm ẽo ꝓcedẽtiũ duoz i ẽbis hui⁹ hois est ꝙ ipse dicit sic ꝑbi: vos opinamini ꝙ non oz appropriare rem a suo simili. mũd⁹ nãq3 factus et ꝓduct⁹ est a sua cã dante sibi eẽ et ꝓpriam figurã. ẽre ergo appropriatus fuit in isto mõ: et est manifestũ ꝙ distingui aliqd a suo simili in intellectu aut i ꝓ̃ntia naturali est ſm. ¶ Hec sunt ẽba huius hois: quoz sniа est ꝙ oz ꝑhos ꝓcedere eẽ denominationem in agente primo appropriantem rem a suo silr. vz. n. pole mũdũ esse in alia figurã ꝓter hãc ẽz mõ retinet: ⁊ in alia quãtitatẽ ꝓter istã. ſ. maiorẽ vel minorẽ: ⁊ si sic oia ergo sunt similia in natura sui esse. ¶ Et si forte ꝑbi dicerẽt ꝙ ẽ vex eẽt i tẽporib⁹ priuationis mũdi: añ. n. creationẽ nullũ erat tps principali⁹ alio: qz ꝓductio seu creatio nũquã fuit. ergo ꝛc. ¶ Nos rndemus eis ꝙ creatio mũdi fuit i nobiliori tpe ⁊ eodẽ mõ quo nobis arguũt arguem⁹ eis. si due sũt res oio similes absq3 alio dr̃e petẽdũ est ẽre magis fuit vna earũ ad eẽ quã altera. vz. qr̃ magis motus ozbiũ tẽdit versus quãdã ptẽ quã versus contrariaz. ¶ Silr ẽre duo poloz mũdi pũcta magis appropriata fuerunt vbi sunt ẽz alibi: quelz nãq3 duo pũcta diametraliter i spera opposita polꝛa sunt eẽ poli in eadẽ spera. qr̃ cogimur dr̃e ꝙ appropriari duo pũcta poloz puenit necessario a, qdã denominatione dr̃e eisdẽ duob⁹ pũctis naturã poloz. ergo conãtur ꝑbi ꝓcedẽ corpa supelestia nõ eẽ homogenea: ⁊ ipsi totũ ꝓtrariũ opinant. vz. ꝙ corp⁹ superceleste est summũ simpliciter. ⁊ iõ retinet simpliciorẽ figurã. ſ. spicã. ¶ Hec est snia ẽbor algaz. in ꝑfato capꝺo. Sed ꝑbi rndent ꝙ ꝑbatũ est dem̃atiue ꝙ mũdus ex quinq3 corꝑib⁹ ꝓponit. vz. ex corꝑe supelesti qõ nõ est graue neq3 leue: ⁊ ꝗttuor corꝑib⁹ elemẽtarib⁹ quoz quoddã ẽ graue absolute vt terra ꝙ centruz ẽ oium ozbiũ: et quoddã leue absolute vt ignis et alia duo elemẽta ꝛc. Et eã gravitatis terre est qz i ma ꝓxima distãtia ẽ a motu ozbiũ: ⁊ p ꝓtrariã cãm ignis est in sũma levitate: ⁊ qz alia duo elꝛa interposita sẽt iter terrã ⁊ ignẽ mixta existũt de duab⁹ ꝓdictis naturis ꝛc. ¶ Uñ si corp⁹ ozbiculare nõ eẽt nulla istaz naturaz eẽt neq3 seorsum: neq3 deorsum eẽt naturaliter neq3 respective neq3 motus elꝛoz sic se hbent. ¶ Preterea mund⁹ functus ẽ rõne spici corꝑis, put illud corpus finitũ est de sua natura ⁊ de ipso circuitu est ab vna supficie ⁊ corꝑa recta dimensionibus non sunt finita p se quin possint diminui ⁊ augmẽtari. Quare h^oc rõne oz ꝙ corpus ambiens mundũ sit spicũ alioquin sequeret aut ꝙ corꝑora pueniant ad alia corꝑa: ⁊ sic ad infinitũ aut ꝙ finient ad vacuum: ⁊ ambo ista sunt fka. ¶ Tandẽ manifeste ꝓbatum est ꝙ corꝑora mũdi sint quinq3. predeclarato etiam ꝙ elꝛa sint spice figure qr̃ ãbiunt a corꝑore spico. Et qz dicta elꝛa ꝓtinet motus oꝛbium bincinde movenẽt elꝛa ⁊ miscenẽt ⁊ gñationes cõtrarie ⁊ corꝛuptiones in inꝺijs non in spẽbus. ⁊ qz si aliqs supcelestiũ motuũ cessaret ordo totⁱ⁹ vniversi ꝺstrueret vt si eẽt ẽt ꝺstrueret aut eẽt alⁱ⁹ ordo: ⁊ ꝙ nullo ẽbor motuũ ẽ fine necesse eẽ aut fine bñ eẽ: ⁊ oia ista clar ꝓbata sẽt i singulꝛ locis tã ab Ari. ꝙ̃ a suis posterioribus. ¶ Prelibatꝝ igr̃ istis ꝓtractabimus dispensare in alga. obiectionibus cũ auctoritatibus ad demõstrationẽ circũstantiũ magis quã dicta huius hois. ¶ Et dicemus ꝙ imaginandũ est ꝙ qls sperax supcelestiũ est vna, put cõstituit ex corꝑoꝛib⁹ terminatis i figura ⁊ mensura ⁊ movenẽ de se ipsis erga terminatas partes. ⁊ qõcũq3 sic se habet. vz. ꝙ qñ videmus corpus terminatum in quãtitate ⁊ qualitate mobile de se ipso in loco ab aliqua terminata parte non parte cuiusdã extrisecꝛ rei ⁊ ꝙ simul ⁊ semel moueat ad oppositas ptes dicendum est diffinitue: ꝙ tale corpus est animatum. di ꝓimus tñ ꝙ corpus supceleste nõ ab aliqua cã extrinseca moueat: qz ferrũ movet a lapide magnetis: qm̃ ille lapis est pñs extra: vnde istis ꝓbatis sequit ꝙ in corꝑoribus supcelestibus sũt signati naturaliter. ſ. poli mũdi sic ꝙ impole est ꝙ sint alibi. sicut. n. aialia pñtia, ꝓpria membra i locis ꝓprijs oꝑibus signata: ⁊ non decet ꝙ sint alibi vt dicamus membra motus que sunt in ꝓprijs aialium locis.

¶ Et qz poli aiati spice figure sunt similes mẽbris motus nostroz aialium. ⁊ nulla est ꝺfia in hoc inter aialia spice figure ⁊ in spice nisi ꝙ i nõis aialibus differũt mẽbra predicta in figura ⁊ potentia. ⁊ i aiali spice figure dñt tm̃ in potẽtia: ⁊ iõ opinati sunt loquẽtes ꝙ mẽbra huius aialis non differant aliquo modo: vnde dicũt ꝙ pole ẽ polũ mũdi eẽ in quibuscũq3 duobus punctis fuerint in ipsa spera ⁊ iõ derideñdũ est de verbis dicentis ꝙ motus cuiusdaz nõoz aialiũ fieri possit in quocũq3 loco sui corꝑis. data ẽ nãq3 diuina ꝓuisio in quocũq3 aiali vt motus eius constat in ꝓprio loco ipsius. vz. in meliori naturaliter. Silr recte dicendũ in supcelestibus corꝑoribus de ipsoꝛus polis eo ꝙ corꝑora oꝛbium non sunt vna in spẽ multa in nũero: imo sunt multa in spẽ sicut est indiuiduum animaliũ vtũ ꝙ̃ nõ inueniat de illa spẽ nisi vnũ idiuiduũ. Et hoc mõ rñdẽdũ est ad qõnem qz oꝛbes moueñt ad diuersas ptes qz, put oꝛbes sunt aiati pertinẽt ꝙ moueañt a partibus terminatis ⁊ versus terminatas partes. vz. dextra ⁊ sinistra ⁊ ante ⁊ retroq3 terminate partes sunt in quibuscũq3 ẽz aialiũ motu: sed in diuersis differũt in figura ⁊ potẽtia ⁊ in celestibus corꝑoribus in potẽtia tm̃: ⁊ hmõi rõne opinat Ari. ꝙ celi habent sex extremitates: ⁊ iõ dicimus ꝙ diuersitas partiũ celoz motuũ ad diuersitatẽ ipsaz i spẽ ꝓcedit: ⁊ hoc est ꝓprium in predictis corꝑoribus. ſ. ꝙ corꝑora supcelestia differũt in spẽ diuersitatis partiuz ipoz motuum. Unde, considerandum est ꝙ primũ corpus celeste est vnũ ak per se cuius natura est: aut ẽm necessitatem esse aut ẽm bene esse ꝙ moueat motu cũ oibus suis partibus. vz. diuino motu: ⁊ de natura alioꝛ oꝛbiũ ꝙ moueãtur versus contrariam partem: ⁊ ꝙ ps motus vniuersalis est nobilioꝛ partibus. put hoc corpus nobilius est oibus corꝑoribus: ⁊ nobilibus mobilibus debet attribui nobilioꝛ pars in suo motu: ⁊ oia ista in suis locis ꝓbata sunt demõstratiue. Uñ frater mi si tibi placuerit veritatẽ dili

gere pone itelm tuū ad stateră pōderādū iter fantasma ta huius hois ⁊ flores pbox ⁊ tandem impole ē q ordiū ordo sit per alium modum.

¶ In hac sol. auerroys. 3. facit. primo ponit sniam verboꝝ grosso mō. 2° ibi (quoꝝū snia) exponit subtilius verba eius. 3° ibi (sed pbi rndent) declarat sniam pbox ⁊ sapientū ⁊ qd bene ⁊ qd mali dixit alg. Quartū ad primā plē reducit sniam eius in duobus punctis: quox scōs po' ibi. ℓ Scōm ro pdictox) de prio dicit. dicimus nos q snia hox rboox concludit in duobus: primū q ipse cōcedit est: q impole est in volūtate pūti q distinguat rem a suo simili: vult dicere q loquendo de voluntate nra q dr voluntas pūs: q nobis manifesta. verū est. q si ei pūtent duo similia: simplr impole est distinguere vnū ill ax. s. rep a suo simili inquantū simile. Deinde ponit modū q̄o volūtas pūs eligit potius vnū similiū magis altero. d. 1 int⁹. sine dubio indicat esse denoiationē talis vere in agente. prio vult dicere: q licet volūtas vnū similiū ſ eligat magis: attū int⁹. facit cā denolare eligere potius vnū q̄ alterū. eo q int⁹ est prio in agente cū opō supponat cognitionē vt auer. declarauit auctoritate the^ti. 12. metaphysice. cōmento. 8°. Debes scire q voluntas est certa ⁊ de se illimitata ad e^tur similes: sed q ipsa se' cōprehensionē: iō eligit e^tum illū quem sibi ratio dictat ⁊ pūtat. vt declarauit Arist. in libro de cā motuū alalium: ⁊ 3°. de ala. vide (Et q hoc) nunc ꝓbat istā primā ꝓpositionē ⁊ intendit ꝓbare q deus hoc mō ꝓuidentia int⁹ eligit p voluntatē sicut facit hois voluntas: ⁊ dicit. ⁊ qui hoc negaret esset sicut opinatus esset. i. esset ac si diceret ab aliquo q hic nullum est ens infra mūdū neq; extra. qm̄ oia si sunt: a deo esse debent: sed si deus non agit illo mō nullum ens erit a deo. ⁊ per ꝑs appz vis primi punct. (Et ideo sequit) iste tertius pōt duplr continuari ad precedentem: vt possum cōcipere: vno mō vt sit scōa ratio ad ꝓbandū voluntatē esse in deo: que rō est quasi ex auctoritate antiquox quos narrat auer. met. 12. metaphi. ꝓmēto. 39. q hec sunt in deo. equiuoce ⁊ per ꝑs sunt in deo. Vel pōt exponi melius q alg. infert corclarium ex dictis. d. ⁊ ideo sp ex hoc q voluntas dr in deo: ⁊ in hoie equiuoce: cuius rōnem ex dictis tangit. d. sicut dr scia. i. int⁹. cui subordinat voluntas. ⁊ alijs denolb⁹ que in deo sunt: ⁊ hec expositio est melior. (Et hec sunt verba.) Dic tex tus pōt exponi iterum duobus modis. vno mō vt dicamus q posq̄ ꝑdixit maiori que erat. duo similia pūtata vni volūtati: nō magis vnū eligit q̄ alterū. vult ꝑdicere minori que erat: sed effect⁹ dei sunt similes. s. esse mūdi ⁊ non esse mundi ⁊c. d. ⁊ hec sunt verba dialecticalia. i. minor est ficta non demonstratiua: cuius rōnem innuit. d. id nāz quod cogit tm̄ talem denōem ponere. vz. appropriare quandam magis quaz ſuum simile. est sine dubio positio. i. q no' voluntates deus est silles: falsum. imo sunt oppositę ꝑdictorie: qm̄ esse ⁊ non esse ꝑdicunt: ⁊ sic est de esse mūdi: ⁊ non esse eius. Et per hoc appet sol. ad maiorem ⁊ ad minorē. ⁊ hic est primus modus exponendi. ¶ Pōt exponi scōo mō vt dicamus q hic Auer. arguit ꝑ alg. ⁊ tu considera: qm̄ primus mod⁹ ē melior: ⁊ vr plꝰ ꝓsonus verbis arabicis: ⁊ ordini pmisso: vt vides. (Scōz vero ꝑdictorū) Nunc vult ponere 2^m punctū alga. ⁊ dicit. 2^m vero predictorū duorū in verbis huius hois est q ipse dicit sic pbis: ⁊ ponit illud qđ loquit pbis. d. vos sup. o pbi opinamini q non oz appropriare rem a suo simili. vult dicere. creditis non esse dīam a voluntate in electione alterius. s. rei a suo simili. Tūc arguit ꝑ cos. d. mūdus factus nāz est ⁊ ꝑductus a sua cā dante sibi esse ⁊ ꝓpriam figuram. tunc dicit. quare ḡ appropriatus fuit in isto mō. vult dr ⁊ non sub mō opposito sili: cum sit manifestum apud vos q distingui aliquid a suo sili in intellectu: aut in ꝓsequentia nāli. i. similitudine naturali sit falsum apud vos vult dicere. ergo ex quo nec int⁹. diuinus. nec volūtas ei⁹ potest distinguere inter duo similia. cum igit mundus isto mō factus: ⁊ illo mō opposito sint similia nō erit. ꝑductus a prio motore: vt in tpe: ucc i eternū: hec sunt verba huius hois (quox snia) vult mō subtilius exponere verba eius. ⁊ ponit sm̄ punctum primo. d. quox. s. ꝝborum in scōo pūcto dictox snia est: q oz pbos concedere esse denoiationez in agente prio appropriante rem a suo simili. i. q oz concedere q in deo sit potentia discretiua vnius rei a suo simili. Mō declarat. d. vr. n. pole mūdus esse in aliam figuram. preter hanc quam mō retinet: ⁊ in aliam q̄titatē ꝑter istam. s. maiorem vel minorem. ⁊ si sic. oia ergo sunt similia in nā sui esse. Est ergo punctus qōnis contra pbos in hoc: quoniam mūdus inquantum mundus est polis sub duobus modis oppositis. ergo non magis fuit prio ductus a deo siue ab eterno: siue i tpe sub dispositiōe pūti q̄ sub opposita. Hec forma arguēdi valet ꝑ eos sicut ꝑ theologos. (Et si forte) Induxit rnionem pboꝝ ⁊ redarguit eos. d. ⁊ si forte pbi dicerent q hoc verum esset in temporibus priuationis mūdi. vult dicere q illa potentias in vtroq; mō est vera ante temp⁹ essendi mūdi. mō in ꝓposito nullum fuit tempus ante eius creationem in quo mūdus fuit sub non esse. ante enim creationem nullum erat tempus principalius alio: q̄ ꝑductio seu creatio nunquam fuit. vult dicere i tempore nouo. Sed q theologi ponunt ante esse mundi tempus verum vel imaginatum. iō tunc vere fuit polibilis in vtroq; mō factionis: ⁊ argumentuz ꝑ eos ꝓcedit. non autem ꝑ pbos. (Nos rndemus). Adhuc Alga. nititur destruere opinionem pboꝝ. d. nos rndemus eis q̄ creatio mundi in nobilioꝛi tpe. vult dicere. cōcedendo q esse mundi fuit in tempore: ⁊ dico q eodē modo quo nobis arguunt: arguemus eis: ⁊ arguit. d. si due sunt res oīno similes ablq; aliqua dīa. vz. esse mūdi sub forma pūti: ⁊ magnitudine pūti: ⁊ esse sub quātitate maiori vel minori: ⁊ figura alia: ⁊ petendum est quare magis fuit vna earum ad esse q̄ altera. vz. quare magis motus orbium tendit versus quandam partem: q̄ versus ꝑriaz. Similiter q̄ puncta polorum mundi magis appropriata fuerunt vbi sunt: q̄ alibi: ⁊ declarat polaritatez vtriusq; partis. d. quelibet nāz duo puncta diametralr in spera opposita polia sunt esse poli in eadem spera quare cogim^r dicere. q appropriari duo puncta polorum prouenit necessario a quadam denominatione dante eisdem duobus punctis nāz polorum. vult dicere a volūtate primi motoris que appropriat illa puncta esse poloꝝ: ergo conanr pbi concedere corpora supercelestia non esse hōgenea. ⁊ ipsi totum ꝑrium opinantur. vz. q corp⁹ celeste est summe simplex. ⁊ ideo retinet simpliciorem figuram. s. sphericam. vult ergo dicē q aut poli sunt ad voluntatem: aut ex natura. Si primum habetur q̄ sunt poli facti a volūtate dei. si a natura. ergo corpora celestia fūt diuersarum naturaz: ⁊ per ꝑs ꝑ pbos etiā. ⁊ sic quomodocūq; sp argumētum ꝑ theologos factum esse ꝑ pbos. hec est snia verborum alga. in pūcto capto. ¶ Debes scire q virtus argumenti alg. consistit in hoc: quoniam pbi euadebant a q̄one q̄tum ad hoc q esse mūdi fuit eternū. mō ꝑ arguitur. qm̄ ex polox ⁊ motuū est tpale vel polc sub vtroq; mō i tpe ⁊ igitur oz ponere in deo voluntatem qua illa sic sint. ⁊ non sub modo opposito: ⁊ per ꝑs hūt dicere q̄ negant. (Sed pbi) Antec̄ hanc ptez exponā. dico q duo sunt que difficultatē faciūt auerroy. primū est ex q̄ puncta illa sunt contingenter poli: quare celū mo' magis versus a. punctum: q̄ versus b. punctū. ergo oz vel dicere motū cē casualem: vel dicē hoc subesse volūtati primi principis. ⁊ sic habeē intentū. Scōm est ex q̄ esse mūdi potuit ꝼm eius essentiā cē sub dispōne opposita ad illā in qua mō est: quare non fuit. vel igit casu fuit: vel vt supra oz recurrere ad voluntatē primi: ⁊ ista duo tangit vis ar. alga. ⁊ Alb. 8° phycoꝝ. quasi formalr fecit hoc argumentū. ¶ Istis prepositis vr mihi q auer. duo faciat. primo preponit duo quasi fūdamēta solonis. 2° ibi. (Et hoc mō rndendū.) Respondet ad formā argumenti primi ⁊ secundi. Quartum ad primū plē. prio ostendit quinq; esse cor^a in mūdo. 2° ibi. (Deliberatis igit istis) Ponit sm̄ fundamētū ad ꝓpositū eius. dicit ergo in pria parte. Sed pbi respondent q ꝓbatū est demōstratiue: q mūdus est ex quinq; corporib⁹. vz. ex corpore celesti: qđ non est: neq; graue neq; leue ⁊ 4^or corporibus elementaribus: quoꝝ quoddā est graue absolute: vt terra que est centrū oīum orbiū. vult dicere centrū naturale. ⁊ qđā leue absente: vt ignis. ⁊ alia duo elementa. s. aqua ⁊ aer que sunt hmōi in t^u: vt dcm̄ est in lib^o celi. (Et causa.) Vult mō dare cām istaz ꝓprietatū elementorū. ⁊ dicit. ⁊ causa grauitatis terre est. q: est in maxima distantia a motu orbiū. Et dat cām alterius. d. ⁊ per ꝑriā cāz ignis est in summa leuitate: ⁊ dat cām aliorum. d. ⁊ q̄ alia duo elementa sunt inter posita inter terrā ⁊ ignē. ideo existunt mixta de duabus predictis naturis. s. leuitate ⁊ grauitate.

Circa istaz partē occurrit qō: qm̄ oē corp⁹ cāns corpus vel aliqd eius oz ee ime^m ei: vel ꝼz se: vel scōz aliquid sui. vt. 7°. physicorum colligitur. maxime cōmēto. 50. ¶ Scōo argr. priuatio nullius positiui est cā. modo distan^a est q̄dā priuatio: cū sit carentia situs ad celū. ergo non est causa grauitatis terre. ¶ Ad istā qōnē sunt plures modi dicendi: primꝰ est: q imediata cā grauitatis est frigiditas. Sed q cā caloris ē mot⁹ celestis. scōo celi. tertu cōmenti. 42. iō frigiditas causat a priuatiōe mot⁹ celestis. ⁊ sic grauitas ab illa frigiditate. Et q leuitas ⁊ grauitas sē opposite. iō leuitas cātur a calore: ⁊ ita ignis est leuis: q̄ ꝓpinquus celo. ¶ Contra: qm̄ effect⁹ positiui oz cā cē positiua: mō frigiditas est effect⁹ positiꝰ. ergo nō a huiusmodi cātur. ¶ Scōo arguit. si sic. ergo vbi plus de frigiditate. ibi plus de grauitate: sed plus de aqua est frigida q̄ terra: vt scōo de generatiōe capit. ergo erit grauior terra ꝑ ipsius hic. ¶ Adhuc qđā volūt defendē opinionē istā. Et dicunt duo primū q frigiditas est duplex: sicut calor duplex. qđā enī est calor celestis: ⁊ qđā calor elemētalis: vt. 12. metaphysice. cōmento. 18°. ⁊ in de substantia orbis habeē: ita duplex est frigiditas qđā celestis: ⁊ q̄dā elemētalis. quia opponit ad calorē celestem: scōa caloris elemētari. hec dixt colligit scōo celi. ꝓmēto 102. Scōo dicūt q q frigiditas celestis causat ex priuatione cārū caloris. iō dicunt q frigiditas celestis nihil aliud est: nisi priuatio caloris: non q effectū positiuum ponat: sed tantum priuationem caloris. est enī terra aqua frigidior ista frigiditate: quia plus priuata calore celestis corporis: eo quia aqua est ꝓpinquior celo. ⁊ cāis calefactōis. frigiditas aūt elementi est effect⁹ positiuus: sicut ⁊ calor. ¶ Istis habitis ad primū dicit q frigiditas elemēti est effectus positiuus. ⁊ istius cā est positiua' vt dicē: sed frigiditas celestis non' est nisi sola priuatio caloris: ⁊ istius cā est priuatiua. s. carentia cārum calefacientium. ¶ Ad scōam patz sol. qm̄ in aqua est. s. plus de frigiditate elementi: non aūt celestis. ¶ Sed adhuc ego non possum bene intelligere sol: istā: q̄ nihil haberet Auer. qm̄ si frigiditas de q̄ loquit est celestis. tunc non haberet intentū: qm̄ vt dīt ista est sola ꝓuatō caloris formaliter ⁊ potentialiter priuatio cārū caloris. modo arguit vt ꝓius: qm̄ grauitas est effectus positiꝰ: ⁊ frigiditas cā ⁊ ens priuatiuū. ergo vt prius illa non erit cā grauitatis. ¶ Ad hoc dicit qđā meus soc⁹ padue: q forte licet apud auerroym cōcedit duplex frigiditas: ita duplex grauitas: cuius prie est cā frigiditas celestis: ⁊ secūda cā scōe. ⁊ sicut frigiditas celestis est sola ꝓuatio caloris. ita grauitas celestis erit sola priuatio leuitatis. ¶ Ad formā dicebat q frigiditas illa nō est cā entis positiui: sed priuationis iterū. ¶ Sed adhuc dubito: qm̄ aqua apud istos frigiditate elementali est frigidior terra. ē grauitate elementali erit grauior. ꝑs ista patz: qm̄ vbi erit plus de cā nāli nāli agente erit plus de effectu nāli nāli causato. ꝓsequens ē ꝑ totā pbām: ⁊ maxime ꝑ Auerroz hic. ¶ Scō. si sic: tunc dar duplex leuitas positiua in corpore igneo existens. qm̄ ibi opponit leuitas grauitati. ꝑs ē notū: ⁊ nōdū ꝓcessuz ab alīā. ¶ Aliter dīt alii. ⁊ ē scōs modꝰ dicendi. s. q vna tm̄ ē frigiditas. s. elementi que est priuatio caloris. l. res priuata caloꝛ. volunt enim q duo dicat. s. qualitatē illā q̄ est frigiditas: ⁊ carentiaz caloris: ⁊ volunt q q̄ hec frigiditas nō est intenta a natura: ideo causat ꝑ accidens a corpib⁹ celestib⁹: nec inconuenit q priuatio sit cā effectus positiui ꝑ accidens: ⁊ dīt q ista frigiditas est maioꝛ in terra q̄ in aqua pp cām auer. hic: se cūdo celi. ꝓmēto. 102. ⁊ qm̄ dr 2°pp^ar. aqua ē primū frigidoꝛ: intelligāt quo ad sensum nrum: qm̄ plus mutat a frigiditate aque pp incōsuetudinem q̄ ab illa terre: ⁊ hoc tangit prio pbyscoꝝ. ¶ Dis habitis patz sol. qōnis. volūt. n. q̄ terra ē grauioꝛ: q̄ frigidioꝛ. est aūt frigidioꝛ. q̄ plus distat a corporibus celestib⁹ p motum calefacientibus. ¶ Hic modus 13 sumat a thoma scōo celi: attamē peccat apud me: qm̄ non vr verum: q frigiditas non intendatur a nā: qm̄ illud per quod cōstituit in ee corpus necessariū in mūdo est intentū per se a nā: sed p frigiditatē cōstituit in esse terra. ergo nē. ¶ Scōo illud quod est cā opōnis nature ē intētū a natua. frigiditas ē hmōi. ē enim cā frigefactionis que ē opatio pluscq̄ naturalis alia argumenta contra hoc tetigi in libro de substātia orbis. ¶ Scōm in quo peccat est: qm̄ oēs fere concordes sunt in hoc q aqua ē frigidioꝛ terra. est enim ignis primo calidus: aer prio humid⁹: aqua primo frigida. ⁊ terra primo sicca: vt dicit pbus scōo de generatione: ⁊ certū ē q non equiuocat de ly prio in isto ordine. Et ēt declaratū est q nō pt ordo elemētoꝝ alter ee. ibidē vide. qm̄ eēt longū. ¶ Jō ad qōnē istaz vr mihi esse dicēdū: q sola frigiditas non sit cā grauitatis: qm̄ tunc aq̄ eēt grauioꝛ: nec sola siccitas. qm̄ tūc ignis eēt grauis. imo grauioꝛ aqua ad minus. dico ergo q frigiditas est cā sub certo gradu ꝓportionis admixtionis siccitatē. Vñ sicut calores extremi sunt cā mediorū sub certis ꝓportionibus. ita frigiditas est cā grauitatis. put ē cū certa ꝓportiōe ad siccitatē. ¶ Sed dices quare siccitas non est cā grauitatis sub certa ꝓportiōe ad frigiditatē sicut econtra. Jam apparet solutio: qm̄ illa non est de qualitatibus actiuis: sicut frigiditas. ideo potius illud attribuit frigiditati q̄ siccitati. ¶ Contra adhuc: qm̄ si frigiditas est cā grauitatis sub illa proportione caliditas non poterit ee cā leuitatis sub aliqua alia quomodocūq; proportione ad siccitatē eiusdem speciei. ¶ Rndeo q sicut mā est vna numero oīum sub diuersis dispositionibus. ita siccitas est vna spē ambarum sub diuersis proportionibus: ⁊ sic negatur consequentia. ¶ Ad argumētū modo. ad primū patet solutio. priuatio enim motus seu corpus celeste non ē cā grauitatis: sed concausa concomitans: sed cā est: vt dixi. ¶ Ad ꝼm dicendū vt prius q̄ Auer. non tetigit cāz grauitatis terre. sed concomitans illam causam: ⁊ sic intelligitur dictum ei⁹ in secundo celi. ⁊ alibi. ¶ Secunda questio principalis est circa elementa media ait enim ea esse mixta ex duabus naturis. vult dicere. s. q quodlibet est mixtū ex grauitate ⁊ leuitate. modo hoc videē falsum quoniā qō libet elementū est eque simplex: sicut ⁊ alt^m: vt quarto celi declaratū est. ⁊ philosophus in oībus locis ponit tanq̄ manifestū quattuor ee corpora simplicia generabilia ⁊ corruptibilia. ergo dictum auerroys patitur difficultatē. ¶ Circa istam qōnē breuiter quidaz viri dicunt quattuor esse qualitates sensibiles: ⁊ duas motiuas in corporibus simplicib⁹: non lāt. n. q ignis sit fūme leuis. terra summe grauis: aer sit compositus ex grauitate ⁊ leuitate: plus tñ ex leuitate aqua eodē mō ex leuitate ⁊ grauitate: licet plus de grauitate. volunt enī q sicut apud auer. color medius nō est essentialiter ⁊ realiter. nisi extremi sub certa ꝓportiōe. ita hmōi qualitates me^e sunt qualitates extreme sub certis ꝓportionibus diuersis: ⁊ sicut color meus differt specie ab extremis p accns. ita ⁊ hmōi me^e qualitates differūt spē ab extremis. Qualitas ergo motiua aeris nō est nisi grauitas ⁊ leuitas refracte ad certū motū fractionis. Et similiter ēt qualitas motiua aque: ⁊ hanc opinionē accipiunt ab auerroy prio celi cōmento. 15. ⁊. 4. celi. cōmen. ⁊ pro eis facit multū verbū auer. hic. d. ⁊ q̄ alia duo elemēta interposita sunt inter terrā ⁊ ignē mixta ex istunt de duobus ꝓdictis naturalis: ecce quō aperte ⁊ ma^te tangit hunc modū. ⁊ per hoc ad primū. dicendū enī qōlibet esse eque simplex in substantia: nō aūt in qualitatib⁹: ⁊ etiā 13 illa qualitas motiua sit composita: q tñ compositio illa nō diuersificat operationē illius pōt ⁊ dz computari tanq̄ simplex: ⁊ sic pōt saluari dictū Auer. ¶ Contra istam opinionē est solitū argui sic. cuiuslibet motus ⁊ opationis simplicis causa principalis ⁊ instrumētalis dz vt sic esse simplex. hec ꝓpositio declarat in 9mo celi: per totā scōam summā. ē motus elemēti est simplex opatio ⁊ simplex actus: ergo cā principalis. s. nā elti ⁊ instrumenti talis. s. qualitas motiua debent esse simplicia. ¶ Secundo in quocunq; corpore sē plures qualitates motiue motus est semper a qualitate dominante: vt Auer. declarat primo celi cōmento septimo. cum igitur in elemētis mediis sint iste plures motiue qualitates motus illorum erit a dominio qualitatis dominantis. ⁊ sic motus elementorum erit sicut motus corpoꝛ mistoꝝ: cuius ꝑrium dicit auer. ¶ Tertio argr. ⁊ suppono prio q qualitates elioꝛ sunt intensibiles ⁊ remissibiles ꝼm intensiones ⁊ remissionem forme substantialis saltem apud auerroym. 3° celi. 70to. 67. ⁊ hoc est verū tam de actiuis q̄ motiuis: qm̄ motiue sequūt actiuas^r. Tūc ar°. in' quocūq; est forma substantialis eliox sub ee intenso ⁊ pfecto. ibi est qualitas taz actiua q̄ motiua pfecta sub esse intenso vt ex supposito apparet: sed in corporibus mediis forme substantiales sunt pfecte: ⁊ sub esse intēso. ergo vt prius. ¶ Quarto argumēto cā q̄litates motiue apōsunt. 4. celi causent ab actiuis a quo causant hmōi qualitates. ē ⁊ si detur licentia fingendi aut vnus effectus habebit cās diuersaz rōnū: aut effectus erit sine cā. ꝓria ⁊ p se: ⁊ nolo deducere ꝑias: sed tu cōsidera. ¶ Propter ista q̄ ego feci ⁊ multa alia antiqua argumenta cōis opio est: q q̄litates motiue sunt quattuor spē ⁊ nūero diuerse in corporibus spē ⁊ nūero diuersis. ⁊ q̄libet illaz sit sub esse intēso in ꝓprio elto. v. g. qualitas motiua terre i ea est sub ee intenso: ⁊ qualitas motiua aq̄ in ea est sub esse intenso: ⁊ sic grauitas aq̄: ⁊ grauitas terre sunt diuersaz spēz: sicut leuitas aeris: ⁊ leuitas ignis. ⁊ sicut iste qualitates sē spē diuerse. ita ⁊ motus illi sunt diuersi in spē pp diu^tem terminoꝛ ad quos. ¶ Sed pro dcō Auer. debes scire q mistio qñ capit ꝓut est alteratoꝛ vnio: vt in fine primi py^or dcm̄ est: qñq; prout est denom i^o ꝼm diuersoꝝ rōnem: ⁊ r^uc diuersos. sic i ꝓposito. q̄ grauitas illa aque dr deo sum r^u ignis ⁊ aeris. iō dr grauitas. ⁊ q̄ r^u terre est surlus: iō dr leuitas ⁊ iō vocat aggregata pp r^uc diuersos. ⁊ sic de leuitate dicat. ⁊ iō i terra est grauitas in summo. i. simplr: ⁊ leuitas ꝼm de^em. ⁊ sic de illa ignis. ⁊ sic satisfit argumētis prio. ⁊ ꝑ. ⁊ dictis auer. q̄ videnē repugnare. ¶ Ar tñ prima opio spe ē hita ꝑ vera. ⁊ vt simplicij plane. 4. celi: vt ibidē declarauī. Ad argumenta ꝑ illam dom̄ primo q aliq̄ esse ꝓpositi contingit 2°. vno mō in rone essendi. ⁊ sic oē ens separatum a mā ⁊ subiecto dr simplex. ⁊ per ꝑrium ens in mā dr compositū. 2° aliquid dr cōposit tā in rone principij. eo q̄ prio vno effectu ocurrunt principia diuersaz rōnū: ⁊ per contrarium simplex in ratione principij erit quod prio vno effectu concurrit scōm vnā rōnem. ¶ Ad formā ar. dico q illa a^or dz in t^d de simplici vel in rone essendi: vel' in rone prin^pij. ⁊ sic int^do a^tem negat b^or: qm̄ vt sic 13 ille due qualitates sint composite inuicem: q̄ tñ in rone ꝓncipij nō cōponūtur. ideo ,dñr dici simpler. ¶ Ad secundam diceret illa opinio q̄ añs debet int' vbi sunt plures qualitates: ⁊ sub ratione essendi. ⁊ sub ratione principiandi. modo in proposito negatur b^or. sunt. n. ratione refractionis redacta ad vnam rationem ꝑin^ij. ⁊ sic intelligitur dictum auer. primo celi. ¶ Ad tertiā 13 mihi sol. fuerit valde difficilis bononie vbi disputaui hanc opinionem: attamē dixi q̄ q̄litas motiua dr duobus modis vna. Aut in ratione essendi. ⁊ sic ibi sē plures qualitates remisse ⁊ refracte certa proportione: vt dixi. Aut ratione proportionis. ⁊ sic ille due qualitates debent dici vna qualitas pro quanto certa ꝓportione sunt redacta ad rationē vnī principii motiui ⁊ ista qualitas est intēsibilis ⁊ remissibilis ꝼm intensionē ⁊ remissionē ez

forme substantialis: eo q remissa forma subali remittitur proportio illa que est alicuius latitudinis. ꝛ sic variatur velocitas ad intra vnitatem qualitatis motiue pro quanto remanet latitudo proportionis vna a principio remissionis forme vsq; ad finem: ꝛ sic defensaui hanc opinionē in scolis meis padue multotiens. opinionē istam ꝛ alia argumenta scripsi alibi: ꝛ solui alibi. (Unde si corpus.) Hic infert cor^te necessitatem corporis celestis. primo q^r dictis. scdo ibi. (Preterea mūdus) pbat illud a principali intento. Dicit g̃ vñ. l. q^r terra est frigida rōne distātie ad motus celi: ꝛ ignis calidus rōne propinquitatis. sequitur q^r si corpus orbicularе non esset: nulla istarum naturarum eēt: ꝛ exponit. d. neq; seorsus neq; deorsum esset nāl^r. vult^te. nullum corpus nāliter deorsum locaret neq; re^ac. neq; motꝰ ctoꝝ sic se haberet. vult dicere. sic q^r vnus eēt ad concauum: alter ad o^tum punctum: vt dictum ē. (Sed est questio. hec 2°. per quem locum tenet: q^r quo dictum est illam distantiam non esse nisi concomitantem. Ridet q^r ibi ꝓter esse m^r locus. l. a cā. ab ea^s inherente. a causa ꝛ multis aliis. a cā: qñ celū ꝛ si non sit cā generans: est causa agens conseruans: ꝛ est forma r^u ctoꝝ: vt p3 p° methoꝝ^am. ꝛ est finis. ꝛ sic ibi est loc^s eāe: est ibi ꝓcomitantia essentialis: qñ dcñ est q^r si ē terra grauis o3 vt sit frigida. non pōt esse frigida nisi eēntialr cōcomitanter esse distātē a motu celi. ꝛ ēt est locus a caꝰ. ꝛ tu imorare ibi. (Preterea mūdus) nunc pbat idē alia rōne principali ꝛ nō correlaria: ꝛ virtus sue rōnis est. Idest necessariū in esse alterius q̃ requirit ad hoc vt aliꝰ sit finitum ꝛ stans dimensionibꝰ terminatis. Sed corpus celeste est necessarium ad hoc vt mūdus habeat esse finitum: ergo ꝛc. huius tāgit pⁿ vim minoris. d. preterea mundus finit^s est rōne corporis ſpici: ꝓut illō corpus finitū est de sua nā ꝛ de ipso circuitu est ab vna sup^c sup. ꝓtentū vult ergo habere minorem. l. q^r corpus celeste est necessarium ad eē limitatū ꝛ finitū ctoꝝ ꝛ totius mūdi. Deinde tangit vim maioris. d. ꝛ cor^a recta dimensionibus. i. sm dimensiones non sunt finita p se: qn possint diminui ꝛ augeri. ꝛ per hoc vult habere vim maioris. ꝛ tu vide. ꝓbationem p°. celi. ꝓmēto 4°. qñ ibi declarat totum hoc (q^r hmōi rōne) hic infert corre^tum q^r isto prio. d. q^r hꝰ^1 rōne o3 q^r corpꝰ ābiēs mūdi. l. ekta q̃ mūdꝰ sferior dr pio metheoroꝝ: sit spicū. cui^s rōnē breuiter tangit d. alioquin sequeret aut q^r cor^a peruenīant ad alia cor^a. vult dicere recta ꝛ illa vlterius ad alia: ꝛ sic ad infinitum: aut q^r finient ad vacuū: vt dicebat Jobs grāmaticus: ꝛ ambo sunt impolita. (Sed accidit qō qñ octauus orbis ēt finitus est ꝛ p ꝑs aut finiēt ad vacuum circuiens ipꝰ: aut ad aliud corpus: ꝛ sic ar^tum est vnum vtriq;. (Ad qōnē dicebat democritus ꝛ leucippus ꝛ Iobs grāmaticus q^r extra corpus s^m erat vacuum infinitus ad qō terminabātur cor^a celestia: ad que terminant ekta vt dictum est. Duius aūt cā tangit ab alex^o. primo celi. vt refert simplicius: eo quia ibi potest esse motus: quoniam si esset homo ibi posset extendere brachium: ꝛ non extenderet ipsum in pleno. ergo in vacuo Scdo arguebant: vt narrat auer. 4. phycoꝝ. cōmento. 43. ꝛ. 45. qñ oē corpus physicum ꝛ nāle loca^t per locū qui est sup^cr alicuius corpis ambiētis: ꝛ per ꝑs octauus orbis locabitur per superficiē vacui: ꝛ sic vt supra. (Sed huic opinioni ꝓtradicit pbus in sūma quarta ꝓmi celi. ꝛ 4. physicoꝝ prope finē. probat. n. q̃ extra mundū nihil est: neq; plenus neq; vacuū: ꝑs entia optimā vitā ducētia. vt dicit ꝓmo celi. cōmē. 100. Arguit ēt pbs. ꝓmo celi. textu cōmēti. 95. mūdū cōstare ex tota sua mā ꝛ sic nihil extra ipm inueniri: ꝛ tu cōsidera rōnes Ari. ibidē ꝛ. 8. physicoꝝ. (Ad qōnē ergo rīdebat Auēpace: ꝛ post ipm auer. ꝓmo celi. cōmento. 4. dicebat. n. Auēp. vt narrat. 4. phycoꝝ. cōmen. 43. q^r corpus sphericū ꝛ corpus rectū differunt: eo q^r sphericū ꝑm eius rōnē ꝓtinet. illud ꝛō ꝓtinetur in expositione cōmēti. 4. primi celi. dcñi quere. (Ad obiectiones. ad primā dicit Alex. q̃ illo casu manus vel brachiū nō posset extendi. Et cum arguit nihil sibi resistit. g̃ in infinitū velociter extenderē. Dico q^r resistentia est 2^a. positiua ꝛ priuatiua: vel melius nō resistere duobꝰ mōis vel in medio ente: vel in medio nō ente. ꝓmo mō arguit motū in infinitum velocitari: ꝛ in infinitū velocitari motū. scdo mō aufert oino rōnē motus: ꝛ sic rīdet in sūma Alexā. vt potui colligere ex verbis simplicii. (Ad scdꝫ auēp. dixit q^r dcñ illud int^r in corporibus rectis. in sphericis aūt accidit locari. sicut eis accidit ꝓtineri. auer. aūt. 4. physicoꝝ cōmē. iam dicto. ꝛ Arist. in li° de cā motuū aialium dicit q^r corpus celeste et marime octauū per centrū supra quo: ꝛ circa qō moueē locatur. ꝛ qōes accītes huic in qōne mea facta in puericia mea quere. qñ ibi forte subtilius scripsi q̃ debui. quare ꝛc. (Tandē ma^tus) Hic redit ad ꝓpositū ꝛ infert ex dcīs corre^m. d. tandē ma^tus est q^r corpora mūdi sint quinq;. f.

quattuor ꝓtenta: ꝛ vnū ꝓtinēs. (Du^: qñ vel dist^o spe^ca corpoꝝ ponit in numero vel nō. si nō. ergo vnū est ekim: qñ elementa trīa spē differūt. si ponit in nūero. nō trīa quiq; erūt corpora: qñ corpora celestia differūt spē: sicut ꝛ motus coꝝ: modo multo plures sunt motus celi q̃ ctoꝝ. 12. metaphi. textu cōmēti. 48. (Ad qōnē dicit quidaꝫ hō huius tpis: q^r in rei veritate plures sunt motus ꝛ corpa q̃ vnū: sed ari. satisfacit vulgo qui trīa iudicat diuersa: que sensu vidēt diuersa. ꝛ q^r corpora celestia nō iudicanē se^u diuersa. iō ea cōputat pro vna nā. q^r vt dicit scdo topicoꝝ loquendū vt plures. sen^bam vt pauci. (Sed hec sol. est dertibilis. arg. ens in scia demōstratiua non loquit vulgaribus. (Preterea vt dicit auer. 4. celi etiā natura ignis esse diuersam a nā aeris nō nisi forti rōne compertū est. (Preterea pbi nō nisi se^u inuenerūt corpora celestia diuersa: vt appareat per astrolabia ꝛ alia instra regularia. Tandē dico q^r auer. scdo celi. cōmento. 49. rīdet ꝛ dicit q^r motus celi diuersi nō dīnt tanq̃ motus totales: ꝫ tanq̃ motꝰ mēbroꝝ. ꝛ iō oēs illi ꝓstituūt vnuꝫ motū totalem: ꝛ pōt tota nā celi dici vna nā totalis ꝫ sint ibi plura mēbra ꝛ plures motus. ꝛ tu vide: qñ auer. rīdet arg. auicē. ibidē (Preterea declarato ēt q^r ekta) Hic infert aliud corre. d. ꝓdeclarato. l. tanq̃ declaratū accipit q^r ekta sint sperice figure. cuius rōnem dicit. q^r ambiunt a corpe sperico. (Sed du^ adhuc circa idez: qñ paulo ante dcñ est cor^a ekta cō tinerī: eo q^r sunt recte figure. ꝛ eō. corpus sphericū. Ad hoc dicit auer. 8o celi. ꝓmēto. 108°. q^r cor^a ekta limitare sibi figuraꝫ sphericā nāliter ē duobus modis. esse^ꝛ a insepara^a. ꝛ nāliter separabiliter. pri^o nō: qñ solum celum limitat sibi figuram sphericam. 2° hic: qñ ꝫ ekta possit stare sub q̃ cunq; figura. attñ vlius stat sub sperica: ꝫ possit stare sub op^to et^a. ꝛ iō q^r pōt stare sub o^to o3 vt terminet per id qō eēntialiter est tale. l. celum verum non determino nunc ekta esse figure rotūde na^: sed alias dicam: ꝛ dīri. (Et q^r dicta ekta) ꝫ infert tertium corre^m. d. ꝛ q^r motus orbium continet dicta ekta. ideo elementa mo^ hincinde. ꝛ ꝓpter idem misceñt. ꝛ generationes ꝫrie: ꝛ corruptiones sup. fiunt in indiuiduis non in spēbus: sicut dicit Ar. 2°. py^or. textu 71. 56. (Deinde infert aliud. d. ꝛ si aliquis supercelestiū motuum cessaret ordo totius vniuersi destrueret. Imo si esset celum sine motu. adhuc destrueret: aut eēt nouus ordo. ꝛ q̃ nes acc^ter huic quere in penultimo caplo de subā orbis in expōne mea. (Deinde infert aliud. d. ꝛ p3 q^r nullus horū motuū ē sine necesse eē. l. motoribus: aut sine bñ esse. l. int^ur que dicuntur bene esse motuuꝫ: qñ numerus motuū est p numeꝝ int^arum: ꝛ addit q^r ola ista clare ꝓbata sē in singulis locis: tam ab Ari. q̃ a suis posterioribus (Secundatis igit istis.) Et accepit primū fundamentū. vult mō accipere aliud. ꝛ primo continuat se ad precedentia. d. prelibatis igit istis pertractabim^9 dispē sare in obiectionibus alga. cum auctoritatibus. l. rōnibus autenticis ad demonstrationē circūstantiū. i. ascultantiū magis. sup. efficaciter q̃ sint dicta huius hois. post cōtinuationem ponit 2^m fundamētū quodāmō tanq̃ conclusionem. d. ꝛ dicemus q^r imaginandū q^r quelibꝫ sperarꝫ supercelestiū est vna. hec est. 9°. l. quodlibꝫ corpus celeste seorsum ab alt^o est viuū. Et primo tangit vim rōnis eius: que est in prima figura. cui^9 b^tem accipit. d. ꝓut. l. qñ constituit ex corporibꝰ terminatis in figura in me^a. ꝛ moue^r de seipsis. l. ab intrinseco. g̃ terminatas partes. (Deinde accipit maiorē. d. ꝛ qōcūq; sic se hꝫ. vꝫ. q^r qñ videmus corpus terminatū in q̃^titate ꝛ q̃^litate mobile de seipso in loco ab aliq̃ terminata pte ſi pte cuiusdā extrisce rei. l. p pedes vel brachia: vel scardas: vel ab aliq̃ attrahēte ipsuꝫ: ꝛ q^r simul ꝛ semel mo^r ad oppositas ptes dām ē diffi^uc q^r tale corpus est aniatum. ecce igitur a^ꝛ ꝛ b^ꝛ. (Circa limitationem propōnum. l. maioris ꝛ minoris. debes scire q^r viuū differt a non viuē te p°. qñ omne viuēs requirit corpus terminate q̃^titatis ꝛ hoc inuit p terminari mē^a. fingunt. n. sapientes: q^r elim vt sic pōt crescere ad infinitum: vt appꝫ scdo de aīa: vbi dr q^r si igni apponat cōbustibile in infinitum creſceret ignis. vbi dicit q^r non sic est corpus viuens cum sit determinate mag^ni^ꝛ ꝛ augmēti. ꝛ sic dicit notāter terminatis i mē^a. 2°. differt viuens: qñ oē viuens est limitate ꝛ certe figure. qñ vt dicit auer. 3° celi 9to. 67. figura est de dispōnibus eēntialiter sequētibus formā. ꝛ marie aīam. manifestū est. n. ekta non limitare sibi certaꝫ figuram: vt paulo ante dcñ est. q̃ est de viuentibus. vñq; quodcūq; viuum sibi limitat certam figuram essentialiter: ꝛ tu lege. 3. ꝛ. 4. celi. Differt ꝛ. 3°. qñ inaiata si mouenē a principijs in eis: vt dcñ est. 8° phycoꝝ. l. de potentia essentiali. animata aūt q̃. ꝛ tu vide ibidē. l. 9to. 32. ꝛ. 31. 4° differt: qñ inania trīa pluries mo^ ab aliquo extrinseco. v. g. ferrū a magnete. pluries ēt ab impellente non sic contingit de animato. recolligendo igitur nās corporum animatorum iam apparet: quomodo mouēt ab intrinseco. 5° differt vt accipitur in libro de anima: quoniam animatum mouetur sm oēm dr̃iam positionis eque naturaliter: vel non magis naturalr versus vnā partem quam versus alteram: inanimata autem ad certum punctū mouetur omnia. vt ꝫ dictū est in libris pHorum. (Ex his ergo ꝓpōnē

maiorem. l. omne corpus terminatum in mē^a figura. mobile a principio in eo. sine concursu cuiuscunq; ex^l vltimus partē terminatam per partem terminatam supra partem terminatam est corpus animatū viuens: ꝛ b^a^or est manifesta ex quinq; positis. b^or aūt supponit per se tanquā nota: ꝛ inde 2^a 2° posita. l. q^r corpora celestia sunt viua animata. (Ditimus tamen.) Limitat maiorem. q̃tū ad vltimā particulam. d. vltimus tamen q^r corpus supercelestie non ab aliqua causa extrinseca mouetur. q^r ferrum mouet a lapide magnetis: quando ille lapis est prīs ex. (Unde istis.) Deinde infert cor^m quasi ad ꝓpositum qōnis. d. vñ istis ꝓbatis sē q^r incorporibus supercelestibus sunt signati naturaliter. l. poli mūdi sic q^r impole est q^r sint alibi. poli autē sunt similes sursum ꝛ deorsus in animalibus: vt dr̃. 2°. celi. 21°. 16. ꝛ. 15. ꝛ dixit naturaliter: qñ in oi pariferia celi pōt signari polus: sed non naturaliter. Deinde pbat istud d. sicut. n. animalia prelentia. l. nobis manifesta. l. generabilia hñt propria membra in locis propriis operibus signata. ꝛ non decet q^r sint alibi vt dicamus. i. exponendo me: quantū ad membra motus q̃ sunt i locis propriis animaliū. ista. n. membra hñt situs in cor^ animalis naturaliter. ꝛ hec est quasi vis maioris. deinde accipit minorem. d. ꝛ q^r poli alati sperice figure sunt similes membris motus nostroꝝ animalium. ꝛ tāgit paruam dr̃iam que non remouet ꝓpositus. d. ꝛ nulla est differentia in hoc inter animalia sperice figure. ꝛ insperice. l. rotunde figure. nisi q^r in nostris animalibus differunt membra predicta in figura ꝛ potētia. l. quo ad dispōnem figure: ꝓ quanto figura capitis dr̃t ab illa pedū. ꝛ potentia: quoniā virtus capitis est alia a virtute pedum in animali isperice figure dr̃nt trīa in potentia. Et vult hr̃e q^r ista differentia non tollit conclusionem iam dictam. l. q^r illi poli sunt terminati naturalr ꝛ tanq̃ membra animalis ꝓpria. Declaratū est igit vsq; huc q^r corpus celeste est vnum habens membra: vel quasi mēbra alialis. vt dicēt. 3ꝫ qño corpus celeste sit viuū ꝛ aiatū dcñ est a me in pluribus locis qño sit diuersum ꝑm pōnē. l. sursum ꝛ deorsum: ante retro: ꝛ dextrum ꝛ sinistrū. dcñ ē i qōne mea singulari pp hoc scripta Vincentio quirino veneto meo scolari. vbi acute declarata est tota ista mā: ꝫ in fine colligam q̃dā dcs ad ꝓpositum. (Et ideo optinati sunt.) Hic ponit peccatū theologoꝝ. ꝛ primo accipit ꝓpōnem quasi ꝑmissam. scdo accipit ꝓpositionē quasi 2°nem. ꝛ dicit prio. ꝛ iō opinati sunt loquentes q^r mēbra huius aialis vult dicere celestis. non differunt aliquo mō. vult dr̃e q^r dextꝛ sinistrū ante retro sursuꝫ ꝛ deorsum non differunt naturalr ꝛ absolute: sed sunt ibi respectiue: sicut in colūna: ꝛ tunc infert ꝓpōnem quasi conclusionez d. vñ. l. pp quā causaꝫ. l. q^r ibi non sunt nisi respectiue: ꝛ non na^ dicūt q^r polꝰ est polum mundi esse in quibuscūq; duobus punctis fuerint in ipsa spera. vult dicere q^r sicut in columna possunt accipi illa puncta ad placitum: ita ꝛ in celo. (Et debes scire q^r Auer. non reprobat hāc opinionem: sed quasi corre^tc voluit hr̃e eam. ꝓ reprobata: qñ iam declarauit esse simile de celo: ꝛ de animali nostro pñti. Ari. n. in scdo celi in loco eius vsus est rōne Auer. hic posita. l. qñ qō est de pfectione aialis in quantū aial non erit negandū ab animali celesti qō est pfectius: ꝛ multo honorabilius aiali generabili. mō declaratū est hꝰ^1 sex dr̃ias pōis cē de summa pfectione animalis inquātū aial. iō nō erit negādū ab aiali celesti: ꝛ hanc rōnem voluit simplicius esse intelligendā ex vi verboꝝ Ari. ibidem contra antiquos. (Scdo debes scire: q^r sicut in animali pñti nobis sunt naturaliter sex virtutes diuerse saltez in modo n^ ei in existentes ab ipsa aīa. ita in quolibꝫ corpore celesti. v. g. est virtus sursumitatis. l. in capite. virtus o^ta. l. deorsum in pedibus. Virtus anterioritatis. vꝫ. ante visum ꝛ pectus. ꝛ virtus posteriocitatis post humeros: ꝛ virtus dextreitatis ꝛ sinistreitatis q̃ na^ sunt virtutes exītes in cōposito ex corpore ꝛ anima: rōne tū ale principaliter: quare aūt sic sunt: ꝛ si aliē ꝛ tot ꝛ non plures: neq; pauciores. ꝛ sic dicte ꝛ non aliter non est locus pñtis speculationis: sed in tractatu de hoc dixi. l. intitulato Magco viro Vincentio quirino patricio veneto. Sicut ergo ista sex virtutes nāles ꝛ ab^tc ꝛ vere in animali pñti: ita in animali absenti. l. celesti est virtus sursum ꝛ deorsum. vt sunt duo poli. antarticus quidem est sursum. arcticus: ad quē nostra habitatio vergit deorsum. non q^r isti puncti sūt iste virtutes: sed ibi habent vires ꝛ partes. iterum sunt alie. l. ante ꝛ retro: vt sunt angulus medietatis dici: ꝛ angul^s medietatis noctis. Dici quidem ante: noctis vero retro. Iterum sunt alie due. l. dextrum ꝛ sinistrum: ꝛ iste sunt dextrum quidem orientis: sinistrum quidem occidentis: ꝛ locutus sum hic sine rōne: qñ ibi sum locutus valde subtiliter.

Sed sunt loca qōnis: quorum primus est: vtrū qlibet orbis habeat suas ꝓprias differentias pōis: an totum colligatum ex oibus orbibus: sicut animal totum colligatum ex membris. Scda questio. vtrum huiusmodi virtutes sunt substantie an accidentia: ꝛ si substantie an separate an in mā: ꝛ si ace^ꝛ vtrum eterna an generabilia: ꝛ hec quidem qō multū difficilis ē.

(Prio intellectu sol. qōnum debes scire q^r hmōi differentie pōis pñt capi dupl^r. vno mō respectiue ꝛ ꝑm cōpōnem. Scdo mō absolute ꝛ nāliter. ꝛ iterum ab^tc ꝛ naturaliter 2^r: aut vl^r respectu totius vniuersi: aut particulariter respectu vnius determinati cor^ ꝛ alis ꝓpriꝰ. Si respectiue ꝛ ꝑm cōparationē sic sunt relationes ex parte portionis terre habitabilis sīe in toto vniuerso. v. g. quelibet portio terre habitabilis: ꝛ q̃libꝫ ciuitas hꝫ ꝓpriam situationem respectu celi: respectu cui^9 pñt hmōi ser differentie pōis assignare. gratia exēpli. fuessa vbi sum natus hꝫ dextrū celi respectu orientis totius versus mōtes caschani. sinistrum versus situ mōtium cayete. ante in directo angulo dici. retro in o^to. deorsum respectu mōtis firni. sursum respectu maris leonis: ꝛ sicut dico de fuessa. ita dico ō padua ꝛ venetijs ꝛ neapoli ꝛc. q̃libet. n. ciuitas ī celo hꝫ ser istos respectus fixos ꝛc. 1° contingit istos respectus variari respectu cuiuscunq; portionis terre. (Sed dices isti respectus vbi sunt subiue. Rideo q^r sicut columna dr̃ dextra ꝛ sinistra nullo accīte nouo aduenīente ei: sic nullo respectu accīte reali celo accītia illa variantur in celo variatiōe nostra: ꝛ sicut illi respectus sunt subiectiue in nobis. ita illi respectus celi sunt subiectiue in terra habitabili. huius rō est: qñ cū ciuitates innouatur: tunc celo acciderent nouum aliq̃: qđ non conceditur: ꝛ sicut dico de portione terre pua: ita de tota terra magna hꝫ hmōi dr̃ias respectu celi totius vltra illas nāl^r ꝛ ab^tc existentes. Si vero loquimur de illis secundo mō sicut dixi duobus modis vl^r ꝛ particulariter. loquendo prio de eis vl^r dām. q^r ille sūt ser virtutes reales ꝛ naturales anime celi: mediantibus quibus fiunt diuerse opōnes circa terram. imaginandū est n. q^r sicut primus motor est primus finis prima forma. ꝛ primus motor non qdē tres res: sed vna res ꝛ multe in mō: vt dicit Auer. 12. metaphi. 2°. 6. ita iste dr̃e naturaliter ꝛ ab^tc sumpte. sunt vna res. l. ipsa aīa celi vl^r. diuersa tamen in mō. put diuersimode q portionem celi diuersam influit. ꝛ sic sunt vna res in subo. plures tū in modo: put multe q^r ea q portiones celi diuersas veniunt opōnes ꝛ sic ex anima sic multa in virtute operandi ꝛ corpore celesti simplici proueniūt diuerse opōnes rōne illaruꝫ virtutū: q̃ sunt ipsa aīa celi totius. ꝛ per hoc satisfit 2^e qōni. sunt. n. subā separata vna in subo: multe tamen in mō vt dcñ est. ex his sequit prio q^r sine terra habitabilis sit: siue non haꝫ possent ꝛ essent hmōi dr̃ie celi sic sumpte: qñ non sunt nisi ipsa int^a pluribus virtutibus multa celo applicata ꝛ continuata: vt aīa ꝛ motor. Scdo sequtur: q^r sicut nulla ē querenda cā q̃re intelligentia vnitur celo: nisi q^r int^a ꝛ celum est celum. ita nulla est cā q̃re ipsa sit multa in virtute. scdm dextrū vnīt orienti: ꝛ ꝑm sinistrū occīti ꝛc. nisi q^r est int^a sic multa in virtute. (Sed dices: subā celi ē simplr vniformis in toto: qđo diuerse opōnes pñt ab vna intelligentia ꝓuenire in ptes vniuse rōnis. Dico q^r ista fuit ignorantia cuiusdam mei concurrentis: qui dicebat q^r ꝓp hoc erant influe^c: ꝫ ego dico q^r sua rōnio non est intelligibilis nec digna poni hic. iō dico alr q^r si est imaginandū q^r sicut aqua fluit ab vno puncto p ptem. ita ille tales vires fluant ab intelligentia in portionem celi: vt ille grossius imaginabr̃: sed oꝫ supponere ex aīa celi ꝛ ipso celo cōstitutum eē qōdā aial. sic p ptes diuersas diuersimode influere. ñ q̃ successiue exeant ab int^a. sed exeunt a celo toto rōne int^e. ꝛ tu considera in alī pñti. Si vero loquat particulariter dām est silr. q^r sicut respectu totius orbis dant ser dr̃ie pōis ista respectu cuiuslibet spere dant ser alie. v. g. r^u orbis lune: ꝛ respectu orbis sol. ꝛ sic de alijs: ꝛ iam dām est in toto eodē mō particulariter ꝛ vlr: ꝛ tu recurre ad mō dicta: ꝛ p hec iam apꝫ erꝺ p^1. 16. ꝛ. 15. 2^i. celi. vbi auer. loquitur de huiusmodi differentijs celi. ꝛ multa dicta in illo tractatu. ꝛ pꝫ intentio eius in vltima disputatione in solutione vltimi dubij. (Sed adhuc aīa non quiescit: qñ sunt tria que faciunt qōnē. videmus. n. in aiali pñti q^r huiusmodi virtutes sunt reales re^a ꝛ in subo diuerse. quare non sic sequit in celesti corpe. scdo videmus hmōi virtutes regrere determinatas figuras. v. g. alia est figura q̃ regrit sursuꝫ. alia q̃ regrit deorsum: ꝛ sic de alijs: quare non sic est de celesti corpe. 3° cum virtutes non innotescant nisi ex ꝓprijs opōnibus. que sunt opōnes illarum sex virtutum: per quas debeamus argere ibidem illas vires eē. (Ad ista vltima qōnē dām: q^r in aiali pñti. v. g. hoie ex trib^9 iam sumuntur. l. ex motu locali ꝛ alteratione ꝛ motu augmenti. vt scis ex lib° celi. v. g. ante in hoie est principium motus sensationis que est quedaꝫ alte^o perfectiua: ꝛ per oppositum retro sumitur ex eo: q^r nō ē principiū illius: sed finis. incipit. n. sensatio ab ante: ꝛ terminatur in retro. dextrū silr: q^r est principium motus localis: ꝛ sinistrum: q^r est finis illius. incipit. n. mot^s localis na^ a dextra pte: ꝛ terminaē in sinistra. sursuꝫ ꝛ deorsum sumiē a motu augmenti: eo q^r sursum est prin^m augmenti pro quāto p sursum assumiē cibus: deorsum finis eius. pp igit istos tres diuersos mot^s innatcunē in aiali generabili ser dr̃ie positiōis diuerse. vt nūc suppono. Tūc applicando ad ꝓpositū: q^r illa q̃ sūt dispersa in nā iferiori. ꝛ p diuersas portiones supta reperiunē vnita i superiori: ꝛ per vnam

portione sumpta. ideo dicendum q̄ penes motum localem tantum sumuntur ille sex in celo: ⁊ notanter per motus localem magis: quoniam est simplicior: ⁊ plus corpori simplici accomodatus. imaginandū est. n. sicut dicit Aris. in lib. de aialibus: q̄ celum est sile hoi: qui sup pedes uoluit a dextro pede ⁊ manu in sinistrus pedē ⁊ manū circum circa. veluti rota. v3. fixa per punctū capitis ⁊ pedū. Sicut ergo tūc dextrū est a quo incepit motus. ⁊ assi per q̄ trāsit: ⁊ sinistrū ad q̄ terminat: ⁊ retro per q̄ girat redeundo iterū ad dextrū ⁊ sursum: ⁊ sunt puncta fixa: supra que fuit iste revolutiones: ita in cor celesti imaginandū. s. q̄ dextrū ē oriens a quo incepit motus circularis. angulus dicī ante p q̄ transit. occidēs sinistrū in q̄ terminat. angul⁹ noctis retro p q̄ redit ad dextr. ⁊ antartic⁹ ⁊ articus polus sunt sursum ⁊ deorsus: in q̄b⁹ celū fixe revoluit: ⁊ tu lege de hoie imaginato reuerti in nāz celi. 2°. celi. 21°. t. 14. Ecce igitur q̄lo ad q̄nes rīdet. Ad primā dōm q̄ cā diuersitatis est: q̄ nā celi est nā superior: ⁊ nā animalis hic est nā inferior. ⁊ ideo que sunt diuersa habent vniri ibi. vt colligit scōo celi. 21°. 42. Idem idē ad scām: q̄. n. diuersas figuras requirūt hic ī superiori pñt ī vna figura vniri: eo q̄ illa nā est superior: ⁊ hec inferior. Ad tertiā iaz apparet qualiter innotescit ex vna opinione tantū pp eandē cām: put respectu illius diuersimode concurrūt: vt visum est ⁊ bene vez dicunt q̄dā astronomi q̄ sub dextro celi ⁊ sinistro: ⁊ sic de aliis fiūt diuerse influentie: ⁊ diuerse opationes q̄ sunt nobis occulte: ⁊ tu vide Albe. 2°. celi: q multū aduersat mee opinioni: ⁊ credit contradicere auer. ⁊ vt puto noluit ipsum int^c. ¶ Sed dices adhuc celū semp mouet. q̄lo pñt sumi iste ptes ⁊ ista prīa respectu eterni: ⁊ tu vide solonem. 2. celi. 21°. t. 14. pōt tñ dici pro nūc q̄ sunt ibi ille pro quāto si celū nou⁹ mouet sic inciperet: ⁊ sic pcequit ⁊ terminat. declaratū est igit q̄lo ⁊ qualiter hmōi dīe sunt in corpore celesti: ⁊ pp q̄ ⁊ sub q̄bus respectibus ⁊ dīa hec sunt iam exposita. redeamus ergo ad locū nostrū. (Similiter dōm.) Hic vult ex dictis soluere q̄nem. iaz tactam. s. an hmōi dīe sint sumēde in quolibet orbe determinato. sicut in toto vniuerso colligato ex orbibus orbibus: ⁊ dicit sīl recte dōm in superceles tibus corporibus de ipsoz polis. vult dicere particulariter de quolibet determinato orbe quo ad polos ⁊ alias dīas pōnis. cuius rōnem tangit. d. eo q̄ corpora orbium non sunt vna in spē. i. non sunt vni⁹ nature specifice multa in numero. imo sunt multa ī spē: sicut ē indiuidū aialium vlium: vult dīe generabilium: ⁊ ponit aliquā dīam. d. q̄uis non inueniaē de illa spē nisi vnū indiuiduū in tota spē: vt p3 p̄lo celi. 21°. 90. sed quo mō sit istud. vide in scōo caplo ō suba orbis: q̄m mouī. q. in ppria forma. ⁊ soluit ꝺdictionē hic ⁊ scōo celi. 21°. 49. ⁊ non est opus oia scribere. (Et hoc mō respondendū.) Et q̄ iam tacta sunt fundamenta multū bene ad ppositū. mō vult ad formam respondere. arguebaē. n. q̄ corp⁹ celeste mo⁹ ad determinatā partē ⁊c. aut. n. hoc fuit casu: aut sub voluntate primi: vt iaz dcm est. ⁊ dicit. ⁊ hoc modo rīdēdū est ad q̄nem: quare orbes mouētur ad diuersas ptes. cui respōdet. d. q̄ put orbes sunt aiati. ptinēt vt mouē a partibus terminatis: ⁊ versus terminatas partes. v3. dextra ⁊ sinistra ⁊ ante ⁊ retro. que ptes sunt mōtu in quibuscūq; aialibus terminate. ⁊ hoc iam declaratū fuit. (Sz diuersis dīnt) Sed q̄ iam data est sol. ⁊ dcm est in corporib⁹ celestib⁹ reperiri hmōi dīas sex situs ⁊ pōis. vult mō tangere dīaz inter hmōi in corporibus celestibus ⁊ generabilib⁹: ⁊ dicit: sed in diuersis differunt. vult dīe q̄ hmōi differentie in generabilibus sunt diuerse: ⁊ celestibus s. in figura ⁊ potentia: q̄m in aialibus hmōi virtutes differūt: eo q̄ limitant sibi membra diuersarū figurarū: ⁊ sunt virtutes diuerse: sed in celestibus non differūt nisi potentia tñ: vt iam tactum est: ⁊ tu recurre ad digressionem pretactā. ⁊ addit q̄ hmōi rōne opinaē Ari. q̄ celi hñt sex extremitates: ⁊ non sup. in figura diuersas: sed virtute tñ. Et tunc concludit vim sol. d. ⁊ ideo dicimus q̄ diuersitas motuū in tpe partiū celoz pcedit ad diuersitatē. i. pp diuersitatem ipsaz dīarū celoz. ⁊ addit q̄ hoc est ppriū in predictis corporibus. s. q̄ corpora supercelestia differūt in spē diuersitate. i. pp diuersitatē partium ipsoz motuū. q. d. q̄ eo mō dīnt motus celoz sicut dīnt corpora celestia: ⁊ q̄ differunt spē, ideo dīnt spē. ⁊ ideo vanē hmōi dīe in quolibz corpore celesti. (Ad considerādū.) Et q̄ iam soluta est q̄o. ⁊ expōsita est q̄o. vult mō concludere correlarie nām corporis celestis. ⁊ illius motuū. ⁊ dicit. vñ considerandū est. s. ideo cludendū ex veram considerationem q̄ primū corpus celeste. i. totū colligatū ex orbibus est vnum aial q̄ se cuius nā est: aut ex necesse esse: aut ex bene esse. q̄o mouē. i. cuius nā de necessitate: aut vtiliter vt moueri motu cui olbus suis ptibus. s. cōi olbus eius ptibus. v3. diuino motu, s. diurno: sicut aial colligatū ex olbus membris mouē vnico motu, ita totus celoz nerus vnico motu diurno vli mouē: ⁊ de nā altoz orbium est q̄ mo⁹ versus ꝛriam partem: ⁊ huius nō pōt dari alia cā. Deinde cōparat inter motū octaue spere: ⁊ reliquarū. d. ⁊ ē sup. necessariū q̄ pars motus vlis est nobilioz ptibus altoz. vult dicere q̄ illa portio motus conueniens 8° orbi est nobilioz aliis portionibus que cōuenīt aliis. put. i. q̄m hoc corpus. s. octauū est nobilius oib⁹ corporib⁹: ⁊ nobilib⁹ mobilibus 03 attribui nobiliorem partem in suo motu: ⁊ recito tibi fabulam. immo veritatē: q̄ q̄dam meus amicus padue legens cū eramus in cena rectoris nostri nouiter laureati noluit comedere plus: q̄ non data fuit sibi portio marcapani ꝓm nobilitatē ei⁹: ⁊ sic abijt. ⁊ oēs risu magno exaltati fuimus. ⁊ ita q̄ octaua spera est nobilior aliis. ideo sibi debet portio motus nobilior. Deinde excusat se. d. ⁊ oia ista sunt ꝓbata demonstrative in suis locis. ⁊ ideo non indiget nunc probare: ⁊ ideo corrigit illum. v. vñ frater mi si tibi placuerit diligere. pone intellectum tuū ad statera ponderandā inter tantas imaginatas hoc hoies: ⁊ flores pbor: ⁊ tandē impossibile est q̄ ordo orbium sit per aliū modum. ⁊ sic soluta ē q̄o ita copiosa: sicut videt: ⁊ tā bona declarata se: ⁊ multa boa ī sequēti disputatōe ōclarabo: q̄m si ē bonū oia ponē ī vno. Alg. du. tij.

a At algazel. adhuc arguendum est sup pbor opione hoc mō. vos negatis aliq̄ō inouari ab antiquo eterno. ⁊ nos dicim⁹ q̄ 03 ꝓcedere hoc necessario. multa. n. in mundo sunt noua a terminatis causis ꝓcedētia. vnde aut noua causant a nouis ad infinitum aut pueniunt ad finem. Primum est falsum ab omnibus concessum. ⁊ si concederemus hoc pōt esse oporteret negaē primā cām necessariam esse ad quam oia possibilia reducūtur. 03 ergo q̄ oia noua in fine reducātur successiue ad extremitatem. v3. ad antiquum. ⁊ si sic ergo nouuz absolute potest ab antiquo eterno innouari.

¶ Vult iterū arguere ō pbos. d. Adhuc arguendū est super pbor opione hoc mō. vos negatis aliq̄ō inouari ab antiquo eterno. ⁊ nos dicim⁹ q̄ 03 concedere hoc necessario: cuius rōnem tangit. d. multa. n. in mūdo sunt noua a terminatis causis procedentia. ⁊ pbat. h. d. aut noua cāntur a nouis: ⁊ sic ad infinitū: aut pueniunt ad finē. primū est sīm. ⁊ ab oib⁹ falsum esse est concessum. cuius rōnē tangit. d. ⁊ si concedimus hoc possibile esse. i. continue nouū a nouo procedere in infinitum: 03 negare primā cām necessariam esse: ad quam omnia possibilia reducunt: ⁊ hoc declaratū est 2°. metaphy. ⁊ tunc concludit veritatem alterius mēbri. d. 03 ergo q̄ omnia noua in fine. i. tandem reducantur ad extremitatem. v3. antiquum. ⁊ si sic. ergo nouum absolute pōt ab eterno innouari: ⁊ hec rō est Auicē. ⁊ multi loquētes nr̄e legis vtunt ea. ꝛ fortissima. Auer.

b Icimus nos q̄ pbi ponerent q̄ innouatū inquantum innouatū posse, ꝓcedere ab antiquo: manifestum est: q̄ nullatenus possit a prefato argumēto euadere. ¶ Tñ dicendū q̄ pbi ꝓcedunt, ꝓcedere innouatum ab inouato ad infinitū per accīs. hec. n. est replicatio in mā terminata. ⁊ finita vt dicamus q̄ corruptio corrupti est cā esse subsequētis. verbi grā. 03 ꝓm pbm q̄ hō ex hoie generet. s. q̄ ꝓcedens hō corrūpat ita q̄ sit mā subsequentis tertij: tādē q̄ in duabus materijs pōt optime gīatio, ꝓcedere ad infinitū ⁊ nullū ex hoc ipōse sequitur: ⁊ rō huius est q̄ dum agens sit pñs ⁊ fuerit sine pncipio in esse neq; fine: actus eius similiter erit sine principio neq; fine. ¶ Sīr si imaginaremur in tpe preterito v3. q̄ qñ fuit quidā hō iam pcedit eum alius hō qui eū generauit ⁊ a hō corruptus. id. n. qō sic se hz qñ de agente antiquo dependet est de nā circuli. Sed si hō ex hoie gīaē de infinitis materijs. ⁊ possint ad infinitum augmētari. tunc sine dubio sequereē falsuz. vt pbauit Ari. in li 2o physicoū. ¶ Datet ergo ex premissis q̄ qñ antiqui ponebant antiquū imutabile oīno non asserebant ex processu innouatorum ab eo inquantum innouantur immo inquantum sunt antiqui ex genere. tandē veritas apud eos est q̄ hic processus ad infinitum sequitur esse antiqui agētis. innouatū enim debet per se innouari quādo a causa noua procedit. ¶ Qualiter tamen conati fuerunt antiqui ponere vnuz ens in numero ab eterno imutabili aliquo modo patefactū a philosophis maxime ab Arist. vt in octauo physicoruz: ⁊ in. xi. metaphysi. ¶ Unde hic non est locus iterādi ea que sufficiēter determinata sunt: vnde notandū est q̄ suppositis istis cessata est altercatio Algazelis cum philosophis.

¶ Nunc Auer. vult respondere argumento Alga. ⁊ primo ponit q̄lo est necessarium illud q̄ concludit argumentum. scōo ponit qualiter illud q̄ negat ēt sit necessarium. Tertio declarat virtūaz. ptes declarabūtur. Dicit ergo primo. dicimus nos q̄ pbi ponerent. i. concederēt. q̄ innouatū inquantum innouatū posse ꝓcedere ab antiquo: manifestuz est q̄ nullatenus possit a prefato argumēto euadere. Q̄si dicat. q̄ argumētū cōcludit verū: sed nō explicat modum sed post dicet. (Tamē dōm) vult mō scōo declarare. qualiter illud q̄ negauit est necessariū apud pbos. Et dicit. tñ dōm q̄ pbi concedunt ꝓcedere innouatum. i. ens nouū ab innouato. i. ente nouo ad infinitum per accīs. ⁊ non per se: vt dicaz: q̄ declarat. d. hec. n. est replicatio. i. successio in mā terminata ⁊ finita. i. in rebus materialibus: generabilibus: ⁊ corruptibilibus: q̄ declarat. d. vt dicamus q̄ corruptio corrupti saltem dispōsita cā est esse subsequentis. v. g. 03 ꝓm pbm: q̄ hō ex hoie gen⁹. i. q̄ ꝓcedens hō corrumpatur. ita q̄ sit mā subsequentis tertij. i. dīntis a patre ⁊ matre: ⁊ concludit post. d. tandem dicimus q̄ in duabus materijs potest optime generatio ꝓcedē ad infinitum. vult dicere in accidentaliter ordinatis: ⁊ generabilibus ⁊ corruptibilib⁹ ⁊ nullū ex hoc impossibile sequit. cuius rōnez dicit. ⁊ rō huius est. q̄ dū agens sit pñs: ⁊ fuerit sine principio ⁊ sine fine. actꝰ eius similiter erit sine principio ⁊ sine fine. ⁊ sic non sequit infinitum actu: ℔ in potentia. ⁊ ideo in his non incōuenit ire ad infinituz. Deinde declarat q̄lo in acc' ordinatis hoc fit posse. d. similiter si imaginaremur i tēpore preterito. v3. q̄ qñ fuit q̄dē hō iam ꝓcedit eum alius hō. qui eū generauit ⁊ est hō corruptus. illud. n. q̄ō sic se hz. q̄si de agente antiquo pendet. est de nā circuli. i. quasi eterno tempore potest se habere.

Circa iam dicta, puenīunt. q. primo. q̄ ait q̄ nouuz pōt ꝓuenire ab antiquo p accīs. Doc videtur falsum. ⁊ forte dubiū: q̄m generatio vni⁹ ab alio simili in spē: vt dicit albe. primo methauroz: est per se: ℔ generatio vni⁹ ab aliquo dissimili in spē est per accīs. cum igit iste hō genit⁹ sit vni⁹ spēi cū illo hoie generante. ē erit per se: ⁊ non p accīs. Ites omne p accīs reducit ad aliq̄d p se. si igit iste hō gen⁹ p accīs ab isto homine a q̄ p se generabr̄ idez vel ad q̄d p se generans reducē. item illud q̄d generat aliud p foramen in eo est generans p se. mō iste homo generat illī per foramen in eo. ergo ⁊c. ⁊ multa alia argumenta fieri alibi que queras. ¶ Secūda q̄o ē: q̄m ait: q̄ homo genitus sit ex hoie corrupto. hoc sīm est: q̄m scōo de generatione in fine hoc non fit nisi pluribus generationibus intermedijs. ⁊. 2° metaphy. ꝓmēto. 6. declarat idem auer. Scōo. q̄m omne agēs nāle pōt transmutat de vno veniendo ad imperfectum: q̄ ad pfectum. vt scis secundo phy°r. ergo ⁊c. ¶ Circa istas. q. mihi videtur esse dōm q̄ generatio huius hois. v. g. sortis a platone est p accīs multis modis: primo q̄m inter generans ⁊ genitū non est ordo essentialis: vt dicit Auer. 5°. phy. 2to. 13. ⁊. 8. ꝓmēto. 45. accidit. n. huic genito: q̄ sit post generās. scōo est per accīs: q̄m p se scōo. sicut. n. risibile primo conuenit hoi. ⁊ scōo huic hoi. ℔ operatio sit primo suppositi: ratio tñ operādi primo inest nature: vt iaz auer. dicit. 2. phycoū loco eius. Tertio est p accīs: q̄m pōt impediri: vt dicit Auer. in. 2°. caplo de substātia orbis. celū. n. generat p se a suo motore: q̄m non pōt impediri. eō est de corpore generabili. istis igit respectibus trib⁹ consideratis pbi volunt hmōi generationē esse per accīs. ¶ Hic ad primā dōm q̄ gnatio illa ē p se illo respectu quē tangit argumentuz primū. Similiter erit p se scōo respectu quē tangit 2^m argumentum. nō enim est ita per accidens: vt sit pure. s. taliter q̄ debeat reduci ad aliq̄d p se: vel forte reducitur ad rōnem generandi. s. ad nām cōem vtriq;: tertio dico q̄ est p se tertio respectu quē tangit 3^m argumentū. ⁊ sic pōt fingi. q̄ trib⁹ respectibus est p accīs. ⁊ trib⁹ p se: ⁊ sic argumenta sī militār. ¶ Ad scām q̄nem pōt dici q̄ vno modo per hominem corruptū pōt intelligi id q̄ vltimate factum est ex homine corrupto. ⁊ sic sperma pōt dici hō corruptus. q̄m sperma fit ex cibo: cibus ex pane: panis ex frumēto: frumētū ex terra: terra ex corpore hominis corrupto. ⁊ sic pōt sperma dici hō corruptus isto modo. 2° pōt dici q̄ hō generat ex hoie corrupto pluribus mediis: ⁊ hoc intelligit ipse. tertio pōt dici. q̄ illud est ex^m: cuius non requirit veritas: sed tantum manifestatio. potuit tñ exemplificare in ēctis: sed noluit: q̄m est in mā exemplari de qua non curādū q̄lo cūq; dicat. ⁊ sic apparet ad scām q̄nem: ⁊ ad argumenta ei⁹. (Sed si hō ex hoie) Hic remouet quendā falsum intellectum verbi dicti. posset n. dici. si hic hō ex hoie hoc generat p accīs. ergo casu. ⁊ sic posset dici q̄ hō iste ex hoc hoie casu generat. Hunc intellectuz remouet. d. Sed si hō ex hoie generat ex infinitis materijs. s. a casu: ⁊ ille mā pōt ad infinitū augeri. i. sic q̄ non possit ex tot: quin ex pluribus. ⁊ sic in infinitum. tūc sine dubio sequitur falsum. vt ꝓbauit Ari. in libro pbycoū. i. in. 8. ⁊ ipse Auer. ibidez contradicit Auicen. in. 46.9^to (Datet ergo ex premissis) Hic vult respondere ad vim argumenti. dicebat. n. q̄ si nouū ex nouo generat. tunc nō posset ꝓbari primuz innouabile eternum esse: vt dictū fuit. Ad hoc rīdet. d. ꝓ3 ergo ex premissis: q̄ qñ antiquū ponebāt antiquū imutabile. i. aliq̄d eternū esse: non asserebant. i. nō ꝓbabant illō ex ꝓcessu innouatoz ab eo inquantū innouant. imo inquātū sunt antiqui er gīe. i. inquantū veniunt ab eo aliquo mō me^o. Deinde resumit

veritatē. d. tandem veritas apud eos est q̄ hic ꝓcessus ad infinitum ēq tur esse antiqui agentis. i. reducit ad aliq̄d agens eternum. ℔ imediate a cā noua ꝓcedat: cuius rōnez tangit. innouatū. n. ꝓ3 p se innouari qñ a cā noua ꝓcedit (Qualiter tamen) Hic excusat se. d. qualiter tñ conati fuerunt antiqui ponere vnum ens in numero ab eterno imutabili ali quo patefactū est a pbis. ⁊ maxime ab Ari. 8. phycoz. ⁊. ij. metaphsice. ⁊ ideo dicit. vñ. i. pp q̄d. hic non est locus iterandi ea q̄ sufficienter determinata sunt. ⁊ sic concludit. d. vñ notandum est: q̄ suppositis istis cessata est altercatio Alg. cum pbis.

Sed circa hec duo sunt tangenda. ꝓm est: qñ Auer. rīdet ad materiaz argumenti: nō tñ multū ad vim forme: q̄m pōt dici: nōne motus celi est nouus. ista. n. hodierna revo°. nūqñ fuit: ⁊ tñ, ꝓcedit immediate a corpore celesti eterno. scōm est: q̄m nō dīxit viā qua declarauit illud Ari. s. eternitatē primi. ¶ Ad primā dōm q̄ satis rīdet in libro de suba orbis: attīn pro nunc dico q̄ ℔ ista revocatio est nouatīs est ꝓtinuata alteri priori: ⁊ illa alteri. ⁊ sic est ꝓgregatio ex eis vnū eternū numero continuum. ⁊ sic dcm eius est intelligendū q̄ ab eterno nō ꝓuenit nouū simplr. nō tñ est negandū quin possit ꝓuenire nouū ꝓm qd. s. put est pars eterni: vt dixi ⁊ melius tanget hec rīsio in sol. sequētis dubij. ¶ Ad scām illā. s. viā tetigit Aris. textu cōmēti. 46. ⁊. 47. q̄m ois multitudo generabilū ds ꝓtinuari ab aliquo eterno. ⁊ scōa via fuit tacta in vltimo textu. ⁊. 12. metaphy. textu cōmēti. 41. ī scōa figura ex motu eterno. ⁊ tu vide in tertio caplo de substantia orbis. Algazelis dubiū. xiij.

a Jt algazel arguēs ad pbos de eo q̄ negabāt. v3. q̄ nullum innouatū ab antiquo ꝓcedere pōt. ⁊ dicit sic. motus orbiū aut est ab eterno: aut est innouatus. Si est ab eterno. qualr ergo pōt esse primū pricipium innouataz causarū: si innouatus indiget ergo de innouata cā: ⁊ ꝓcederet in infinitū. ¶ Et si forte dicerent philosophi q̄ quodāmodo retinet naturā antiqui: ⁊ quodāmodo noui nām. nām vero antiqui retinet inquātū est permanēs: ⁊ naturā noui inquātū cōtinue fit: ⁊ egreditur seriatim ad actū. ¶ Nos rīdemus eis: q̄ ipe motus aut est principiū rez innouataz inquātum est permanēs: aut inquantū innouantur cōtinue: ⁊ egredieē ad actum. Si primo mō ꝓcedūt necessario q̄ aliq̄d inouatur ab aliq̄ re inquantū ipsa res est ꝓmanēs. Si scōo mō. oportebit ponere cām dantē ipm innouatē ꝓtinue. ⁊ sic ad infinitum. ¶ Hic vult adducere arg^m iam modo tactū. ⁊ pmo introducit Alg. d. ait alg. arguens ad pbos de eo q̄ negabāt. v3. q̄ nullum innouatū pōt ꝓcedere ab antiquo. ista. n. fuit ꝓpositio fundamētalis oium pbor. de inde ponit ea que adducit ō pbos. d. ⁊ dicit sic. motus orbiuz aut est ab eterno: aut inouatus. i. nouus. Deinde exequit mēbra. d. Si est ab eterno. qualr ē pōt esse primū principiū innouataz cāz. si innouatus. i. esse ctus. ergo indiget de inouata cā: ⁊ ꝓcederet in infinitū. vult ergo dicere q̄ si motus celi esset eternus nō posset esse cā tot rez nouaz: tacet aūt destructionē scōi mēbri q̄m manifesta est eius destructio. ⁊ ponit solonem pbor cōem quā declarauit Auer. 12. metaphi. cōmen. 41. d. Et si forte dicerent pbi: q̄ quodāmō retinet nām antiqui: ⁊ quodāmō nām noui. vult dīe q̄ pbi tenēt medium. s. q̄ motus celi nec simpliciter est eterni: nec simpliciter nouus. imo retinet nāz me^am: q̄ō declarat. d. naturā vo antiqui retinet inquātū est ꝑmanens. i. sempiternus ⁊ infinitus: ⁊ nām noui in quantū ꝓtinue fit: ⁊ regredit seriatim ad actum.

Circa hoc debes scire q̄ in motu celi duo ē ꝓsiderare .s. nouitatē ⁊ eternitatē. est q̄dez nouus in parte, put revolutio pñs nunc̄ fuit ante hāc dīē nec vnq̄ erit post illā ergo ꝓm partē pōt dici nouus. est aūt eternus. put ante hanc revolutionē prefuit altera: ⁊ assi illam altera. ⁊ sic in infinitū ex q̄bus ꝓcedit q̄dāz vnū numero eternū successiuū. ē est quodāmō eternū. (Nos rīdemus) Hic ꝺdicit illi rīsioni. d. nos rīdemus eis: q̄ ipse motus aut est prin^m rez innouataz. i. generabiliū inquantū est ꝑmanens. i. eternus: aut in quantū innouat ꝓtinue: ⁊ egredit ad actū. i. inquantū est nouus. ℔. n. motus duplices rōnē. s. eterni ⁊ noui. ē cum ois cā vnius effectus cāet: put est vnius rōnis petitur satis bene vtrum motus celi sit cā generabilis entis: prout est eternus vel prout est nous. Tunc exequitur de membris. d. si primo mō cōcēdit. i. si dicāt q̄ ipse motus, put est eternus est cā rez generabiliū: tunc concedunt necessario q̄ aliq̄d innouat ab aliq̄ re. i. ab aliq̄ cā inquantū ipsa res. i. illa causa est permanens. i. eterna. ꝺ eos. Si scōo mō. i. si motus celi est causa generabilium: put est qd nouū: cā cuiuslibet noui dicitur cā noua. ē eo ponere cāz dantē ipsuz. s. motū ꝓtinue inouantē eū. ⁊ sic in infinitū: ⁊ hoc argumentū est potissimū q̄ō adducit q̄dā theolog⁹. ⁊ maxime gloriaē in eo. Auer.

Jcimus nos q̄ omnia predicta sunt sophisma-
d ta.non.n.innouata ꝓcedunt a circulari motu in
quantū est permanēs.imo inquātū ꝛtinue innouantur:sed nō indiget de causa innouāte ꝓtinue.imo est opus antiquū absq; principio ꝛ fine:quapropter oīo oportet q̄ tale agens sit antiquū:opus nāq; antiquū fit necessario ab agēte antiquo:ꝛ opus inouatū fit ēt ab agēte nouo:ꝛ antiquitas dī in motu.vꝫ.q̄ nō habeat principiū neq; finem ꝛ hoc modo est permanētia motus:q̄ motus est quid continue per se mutabile.

¶Nunc soluit argumētū tactū.d.dicim⁹ nos q̄ oīa ꝓdicta sūt sophisma-
ta.ꝛ declarat.d.ſi.n.inouata procedunt a circulari motu.inquantū est ꝑmanens.i.eternus.imo inquantū continue innouat.hec igit̄ est sol.vt
co.i.q̄ hec gīabilia ꝓcedunt a motu celi.ꝓout ille continue innouat.
Et cū dicebatur.q̄ indiget causa noua alia,respondet.vi.sed non indi-
get de cā innouante cōtinue ipsum,imo est opus antiquum absq; prin
cipio ꝛ fine:q̄ ꝓp oīno oꝫ q̄ tale agēs sit antiquū.cuius cāꝫ dicit.opus
nāq; antiquū sit necessario ab agente antiquo:ꝛ opus innouatū sit etiā
ab agente nouo. ¶Deinde declarat qđo sūt̄ antiquitas in motu.d.ꝛ
antiquitas dī in motu.vꝫ.q̄ nō hꝫ principiū neq; finem.ꝛ hoc modo
est ꝑmanentia motus.q̄ mot⁹ est quid cōtinue per se mutabile. ¶De
bes scire q̄ ex his voluit remouere quoddam dubiū,posset.n.quis dice
re.Si motus est permanens.ergo est totus simul.ideo respōdet.d.q̄ ꝑ
manens est duob⁹ modis.ſ.vno mō ꝓ sempiterno.alio mō ꝓout est
totū sil.primo mō intelligit̄ motū esse ꝑmanens.ſcōo mō non. ¶Sed
hec sol.fuit ad mām:non multū tñ ad formā.iō debes scire vt colligit̄.
i2.metaꝑby.textu.7 ꝓmēto.34.ꝛ.8.phyc⁹ cōmentis.47.ꝛ.46.ꝛ
i2.metaꝑby.ꝓmēto.41.q̄ in rebus generabilibus est duo cōsiderar.ſ
successionem nouam:ꝛ continuationem successionis:primo mō attendi
tur ex parte māe passiue:ꝛ ex parte motus celi inquantum nouus.ſcōo
mō innuitur a motu inquantū eternus. ¶Ad formam ergo dōm.cuz
querit generabilia qđo ꝓueniunt a motu celi:dico q̄ si loqueris de eis
inquantum noua.sic ab eo ꝓueniunt inquantū gīabilis. Si de eis
inquātū continua:vt sic ꝓueniunt ab eo inquantū sempiternus. Et cū
dicis.ſi ꝓueniunt ab eo inquantū nouus.ergo ille ab alijs ꝛc.dico q̄
non oꝫ:q̄m non omne nouū hꝫ cām nouam:sed nouuꝫ simpliciter: mō
motus est nouus ꝑm quid,ꝛ sic apparet sol.questionis ad formaꝫ ꝛ ma
teriam. Algazelis dubiū.xliij.

Jt Alga.modo vero dicemus vnū philosophoꝝ
a argumētū ꝓtra nos.ꝛ postea reꝓbabimus ipꝫ
ꝛ tale est.argumentū.ſi deus bñdictus mūdum
precederet:aut ista ꝓcessio esset causalis sicut corpus suā
vmbrā precedit aut tꝑalis:sicut edificator domus ꝓcedit.
Si primo mō.ergo mūdus est ab eterno. Si ſcōo modo.
oꝫ ergo q̄ deus bñdictus precedat mundū in tꝑe sine ꝑn
cipio ergo tempus est ab eterno.posq̄ꝫ.n.ante tꝑus fue-
rat tempus.nunq̄ ergo innouatū fuit.ꝛ post tēpus est ab
eterno.ergo ꝛ motus.tēpus enim sine motu nō est imagi
nandū:sed motus est quedā denominatio mobilis.ergo
mobile est ab eterno:hoc est argumentū philosophoꝝ cō
tra nos sup qđ taliter rñdemus.vꝫ.q̄ tēpus apud nos nō
est creatū:ꝛ nullum tēpus ipsum precedebat:ꝛ q̄ñ deꝰ pre
cedebat mūdū ꝛ tēpus:intelligendū est q̄ deus erat sine
mundo ꝛ sine tēpore.post vero creationē fuit cū mundo ꝛ
cum tēpore. ¶Unde q̄ñ dicimus q̄ deus erat:ꝛ nō alius
ꝓeter eum.postea fuit cū alio:non ex hoc significatur tē-
pus,ab eterno fuisse:licet imaginatio nō quiescat in hoc
loco donec ponat tempus:sed ꝑm veritatē non est respici
endum ad imaginationis vitia.

¶Nunc vult nouā mām ingredi.ꝛ primo introducit Alg.ꝛ ordinem
eius procedendi.d.ait Alg.mō vero dicemus vnum ꝓboꝝ argumētuꝫ
ꝺ nos.ꝛ postea reꝓbabimus ipsum. In qbus verbis innuit duo tra-
ctanda,quoꝝ vnū est.ſ.adducere argumentū ꝓboꝝ ꝺ theologos.ſcōm
est reꝓbare illud.(Et tale) ¶Nunc exequitur de primo.d.ꝛ tale est argu
mentum.ſi deus benedictus mundum precederet. aut ista ꝓcessio esset
causalis.idest secundum naturam: cuius oppositionem ponit.d. sicut
corpus suam vmbram precedit,aut temporalis:sicut edificator domum
precedit.Si primo mō.ergo mundus est ab eterno,ꝓñam supponit:qñ
ſi deus tñ nā mundum ꝓcedit.tūc erit mundus ei eternus.ergo sic eter
nus deus.ita eternus mūd⁹.Si ſcōo mō.ergo oꝫ q̄ deꝰ benedict⁹ ꝓce-
dat mūdū in tempore sine principio.ergo tꝑs est ab eterno.posq̄ꝫ.n. ali
tempus fuerat tēpus.nūq̄ ergo innouatum fuit:ꝛ post. Tꝑs est ab eter
no,ergo ꝛ motus,tꝑs.n.sine motu non est imaginandū:hꝫ mot⁹ est que
dām denominatio.ſ.passio mobilis.ꝫ.physicoꝝ.ergo ꝛ mobile est ab
eterno.ꝛ sic celum ꝛ mūdus ꝛ reliqua.ꝛ addit q̄ hoc est argumētū ꝑbo
rū(Sup qđ) Nunc vult exequi de ſcōo.d.sup qđ taliꝝ respondem⁹.q̄
tempus apud nos non est creatū,ꝛ nullū tempus ipsuꝫ ꝓcedit. ¶Ad
vim argumenti rñdet.d.ꝛ q̄ñ deus ꝓcedit mūdū ꝛ tꝑs. Intelligēdū est q̄
deꝰ erat sine mūdo ꝛ sine tꝑe.post vo creationē fuit cū mūdo:ꝛ cū tem-
pore(vñ q̄ñ)rñdet tacite q̄ñ.d.vñ q̄ñ dicim⁹ q̄ deus erat ꝛ non alius
ꝓter eū.postea fuit cū alio:ñ ex hoc significatur tꝑs ab eterno fuisse:licet
imaginatio non q̄escat in hoc loco.donec ponat tꝑs. sed ꝑm veritatem
non est respiciendus ad imaginationis vitia.

Sed circa hāc sol.duo sunt videnda,quoꝝ vnū ē sol.
ad formā q̄ñis.2ᵐ ē qđo pōt sol.imagina
ri. Quartū ad ꝑmum argumentum erat:vel deꝰ ꝓcedit mūdū nā vel tꝑe
ſi primū.ergo sunt simul ꝛc.dōm q̄ ꝓcedit eū natura ꝛ tꝑe.nā q̄ tātūe
tꝑe priuatiue.ſ.q̄ inter ipsuꝫ ꝛ tꝑs ꝛ mūdū potuit esse tꝑs. Et q̄ñ dicit
ſi nā.g̃ sunt simul.cōsequentia negatur.sed verū est:qñ nā solum ꝓcede
ret:ꝛ q̄ñ dr tꝑe ꝓcedit.g̃ temp⁹ ante tꝑs.negat ꝓna:qñ illa ꝓcessio nō
fuit positiua:sed priuatiua:ꝛ sic ꝑz ad formā q̄ñis. ¶Circa ꝑm dōm:
q̄ sicut dr.4.physicoꝝ in fine,extra mūdū nō est plenū:neq; vacuū
ꝛ non est ibi extra nec intra positiue:sed negatiue:sic est in hoc casu.nō
est.n.ibi ꝓcessio positiua:hꝫ negatiua:qñ sicut extra celum est ista dr̄a
extra priuatiua ꝓ ipso potest imaginatio vltra ipsum aliquid imagi-
nari:sicut est in productione mundi. Auerroys.

Jcimus nos q̄ hec verba sunt erronea:ꝓbatū
d enim est demōstratiue:q̄ hic sunt due species eē
quarū vna est de mot⁹ natura:ꝛ hec species nul-
latenus pōt a tēpore separari. Alia vero species nō est de
natura motus:ꝛ est ab eterno:ꝛ nequit aliquo mō de tꝑe
denoiari. Prima vero istaꝝ aperte patet sensu ꝛ intellectu.
ſcōa tamē que ab intellectu tñ deprehendit̄ declaratur
egregie demōstratiue apud oēs cōcedentes q̄ omne mo
bile habet mouens:ꝛ oīs effectus habet agēs:ꝛ q̄ cause
mobiles sunt terminate.vꝫ.q̄ ꝓueniunt necessario ad ꝑ
mā cām imobilem aliquo modo:ꝛ ꝓbatū est demōstrati
ue q̄ id naturā motus nō habet:ꝛ tamē est nature motus
habentis.simr̄ ꝓbatū est demōstratiue:q̄ id qđ est de
natura motus non pōt aliquo mō a tꝑe separari:ꝛ id qđ
nō est de motus natura nullatenus igreditur tꝑs. ¶Pre
libatis igit̄ istis dicimus q̄ precessio vnius dictoꝝ entiū
ad alterū.vꝫ. ad id qđ nō ingreditur tempus nō est ꝓ-
cessio temporalis:neq; casualis que sunt de natura mobi
lis entis:sicut corpus ꝓcedit suam vmbraꝫ.Et iō quicūq;
dicat q̄ precessio imobilis a mobili similis sit precessioni
vnius mobiliū ab altero.errat quelibet nāq; duo etiā hu
ius generis sic se habētia:aut sunt simul aut vnū eoꝝ ꝑce
dit alterꝫ in tꝑe. ¶Ꝺ; ergo q̄ precessio vnius eoꝝ duoꝝ
entium ab altero est:precessio esse ipermutabilis neq; in
tēpore de esse permutabili qđ est in tempore:vnde q̄ñ ait
Alg.q̄ deus bñdictus nō precedebat mundū in tꝑe vez
dicit:ꝛ posq̄ꝫ precessio dei a mundo non fuit tꝑalis:ergo
tardatio mundi a deo nō fuit temporalis.

¶Et q̄ sol.illa fuit necessaria oīno.vult hic alioꝰ reꝓbare sol. positā
ꝛ primo ponit qualiter est duplex gⁿ entis.ſecūdo ibi(¶Concedētes) De
clarat qualiter vna species ex alia declarat. deinde tertio videt innuere
vim rōnis vt declarabitur. Quātū ad primā partem dicit.dicim⁹ nos
q̄ hec verba erronea sunt.ꝓbatū enim est demōstratiue q̄ hic.ſ. in vni
uerso sunt due species esse:quarū vna est de natura motus:ꝛ hec species
nullatenus pōt a tempore separari. Alia vero spēs non est de nā motus
ꝛ est ab eterno ꝛ nequit.i.non pōt de tꝑe aliquo mō denoiari:ꝛ addit:
prima vero istaꝝ aperte ꝑz ſeᵘ ꝛ intᵘ.ſecūda tamē que ab intᵘ deprehen
ditur declaratur egregie demōstratiue apud omnes sup.ex prima ꝑcip.
¶Sed ꝓ ista diuisione arguitur.quoniā multa sunt que nec sunt
motus nec subie separate.vt generabilia hic permanⁿ. ergo diuisio eius
mala. Secūdo falsum dicit:quoniā motus non seᵘ deprehenditur:quo-
niam de motu non habeꝫ nisi mutatū esse:qđ est indiuisibile quod ap-
prehendi nō potest.vt dicitur in libro de sensu. ¶Ꝑterea motus nō
potest apprehēdi nisi sensu interiori.ſcōo de aia.tertu cōmenti.64.ma-
xime in 2ᵐ vbi dr q̄ sensibile cōe sensu cōi apprehēdit.modo motus est
sensibile cōe. ¶Ad hanc qōnem dōm q̄ aliquid esse de natura motus
ꝓtingit multis modis:vel qz recipit formalē predicationez motus.ꝛ sic
tantum augᵒ altᵒ generatio ꝛ motus localis est de natura motus:vt ꝑz
in libris Arⁱ.2° aliquid dr de nā motus:qz sine motu eē non pōt:ꝛ sic
oē ens est de natura motus:qñ ꝑm pōs motores separati esse nō pot-

sunt nisi moueant:vt scis.8.phycorum.maxime cōmento.52.ꝛ.12.me-
ta.cōmento.41.ꝛ.48.ꝛ.9.meta.cōmento.7.tertiomodo aliquid est
de natura motus:qñ incipere vel desinere non pōt nisi per motuꝫ: vel
qz ipsum in se est motus.ꝛ sic omne ens: vel est imobile simpliciter vel
mobile.ꝛ nota' dixit de nā motus intelligens per nām motus.i.mobi
le.ꝛ sic apparet vis questiōis. ¶Ad argumenta,ad primum patet sol.
¶Ad scōm dōm q̄ motus non est sensibile ꝑ⁰ᵐ:sed cōe:ꝛ ideo sufficit:
q̄ sit fundamentum proximum vel remotum sensibilis proprij ncitate
propinqua vel remota:vt declarauī in qōne de hoc. ¶Ad tertiuꝫ patet
sol.a seᵘ.n.interiori termⁱᵘᶜ cōprehenditur.a sensu exteriori imutatiue
modo nunc dicto:ꝛ hoc sufficit(Concedentes q̄ oē)Cum posuit diui-
sionem illam.modo vult declarare qđo ex prima spē entis declaratur
scōa spēs:ꝛ accipit ꝓpōnes:quarum prima est.concedentes q̄ oē mo-
bile hꝫ mouens:cuius rōnem tangit.d.ꝛ pro qñ oīs effectus hꝫ agēs.
deinde ponit scōam propositionem.d.ꝛ q̄ cāe mobiles sunt terminate.
vꝫ.q̄.ſ.taliter q̄ perueniant ad primam cām imobilem aliqᵒᵒ.est ergo
scōa propositio.oēs cāe reducuntur ad vnam primā cām. Deinde acci
pit tertiam.d.ꝛ probatum est demōstratiue q̄ id.ſ. illud ad quod fit vlti-
ma reductio nām motus non hꝫ:ꝛ tñ est nature motus habētis.i.attri
butus ei quod habet naturam motus.ſ.corpori celesti habenti naturaꝫ
motus: quoniam est res mobilis.ꝛ redit ad primam.d.similiter ꝓ-
batum est demonstratiue:q̄ id quod est de natura motus nō potest ali
quomodo a tempore separari:ꝛ id quod non est de natura motus nul
lomodo ingreditur tempus.he sunt propositiones principales(¶Prelī-
batis igitur)Vult nunc ex his reꝓbare responsionem alga.ꝛ declarat
quomodo eius responsio fuit insufficiens dicit prelibatis igitur istis di
cimus q̄ precessio vnius dictorum entium ad alterum.vꝫ. ad id quod
nō ingreditur tempus.vult dicere.q̄ precessio qua ꝺ mobile.ſ. deus pre
cedit mobile.ſ.corpus celeste motum:non est precessio temporalis:neq;
casualis sup.caᵗᵉ nona. ideo addit que est de natura mobilis entis: si-
cut corpus precedit suam vmbram.vult dicere.non dicitur precessio na
ture mobilis:propter quod concludit dicit.ꝛ ideo quicūq; dicat quod
precessio ꝺ mobilis.ſ.dei a mobili.i. respectu rei mobilis sit ꝺ similis pre-
cessioni vnius mobilium ab altero errat: cuius rationem tangit dicit
quelibet nāq; duo huius generis.ſ.mobilis sic se habētia.ſ. in natura
mobilis aut sunt simul aut vnum eorum precedit alterum in tempore
(¶Ꝺatet ergo)quia ergo nō est precessio temporalis nec nature mobilis
concludit naturam precessionis qua deus precedit naturam entis mo-
bilis.d.patet ergo q̄ precessio vnius eorum duorum entium ab altᵒ.ſ.
dei ad ens mobile est precessio esse ipermutabilis.neq; est precessio sup.
illius quod est in tempore de esse permutabili.i.. neq; est ꝑcessio vnius
entis mobilis ad alterum ens mobile(Unde quando ait) Verificat nūc
dictum alga.ad vnam partem.d.vnde quando ait alga. q̄ deus bene
dictus non precedebat mūdū in tempore.verum dicit(Et posq̄ꝫ) Tūc
infert contra ipsum.d.ꝛ posq̄ꝫ precessio dei a mundo non fuit tempo-
ralis.ergo tardatio creationis mundi a deo non fuit temporalis.iste est
superficialis intⁿ.littere auer. ¶Sed oportet ꝺmorari circa iam dicta.
ꝓmo. quomō ex illis tribus ꝓpōnibus ꝛcludit ꝓpositū.ꝛ qualr facilit
ad rem. ¶Scōo qualr illa ꝓia,ꝓp.ſ.motus non accipit esse nō prece
dēte motu hꝫ veritatē simplr:ꝛ qualr ꝺ supponi a ꝑbo hic. ¶Tertio
qđo hꝫ vim ꝑdicta rō tacta ab eo ꝺ alga. ¶Dicamus g̃ quātū ad pri-
mā:q̄ ille tres ꝓpōnes sunt accepte quātū ad hoc.ſ.q̄ sit vnū ꝑmū ens
imobile:qñ si oīs motus hꝫ mobile:ꝛ oē mobile hꝫ mouēs:ꝛ ꝺ mul
titudinē cārū reduci ad vnaꝫ primā cām illius totius multitudinis oꝫ
oīno q̄ illa cā sit eē illā multitudinē mobiliū:qñ si ad intra latitudinē
mobilium ponⁱ. idem esset causa sui: vt deducit auer.8°. physicoꝝ
ꝓmentis.46.ꝛ.47.in simili ꝑbo.ergo oꝫ vt illa cā sit separata a gīe
mobiliū.ꝛ iō venit veritas tertie ꝓpōnis.ſ. q̄ illa vna sit simplr imo
bilis.ꝛ sic satisfactū est ad primū. ¶Circa scōm dico q̄ aliud lege tene
tur aliud rōe nālī.lege.n.credo motū accepisse esse post nō eē nullo pre
cedente motu:ꝛ hoc nulla rōe pōt eui^am hr̄e:sed tñ est ex lege:ꝛ ex boni
tate creatoris nobis reuelatū. Ad vero hoc sit ꝺ rōnē nālē capiendo ꝺ
rōnē nālē.i.supra rōnē nālē dedit: qñ vt tradit ari. in toto li° postᵘˢ,
hic est modus resolutorius.ſ.q̄ ꝺmoᵒ vel sit ex ꝛmediatis:vel q̄ ex ꝛme
diatis originē sūpserūt qñ ꝺmoᵒ sit ex ꝓmissis:oꝫ inspicere ad ꝓmissas
ꝛ qñ videmus oīa sinᵗᵘ eaꝝ oībus sensibus eē ꝓueniētia: vel pluribꝰ
vel vno nullo alio ꝺicente:ꝺemōstratio ē simplr ex ꝛmediatis ꝛmediatōe
cāe.v.g.oē qđ fit de nouo fit ꝑcedente motu.motꝰ fit de nouo. g̃ fit ꝑce
dente motu.hec ꝺemōstratio est ex ꝛmediatis. qñ maior est oībus sensib⁹
ꝓueniens:qñ visu videmus q̄ album fit ex nigro.ſ.ex motu corruptio
uis nigri. Gustu idē ꝓcipimus.ſ. q̄ dulce fit ex ꝑmutatōe amari. Et
tactu idē videmus calꝺ.n.non fit nisi ex corruptione frigidi. Idē vi-
demus auditu:non enim fit acutum nisi ex graui. Idem odoratu.ꝛ tu

discurre.cum igitur illa propositio maior omnibus sensibus sit con-
ueniens:a ꝑbo naturali debet accipi ꝓ immediata imediatione cause.
¶Sī si dicat q̄ est vnus alius modus factionis trāscendens sensum.ego
ꝓcedam illud:hꝫ dico q̄ nō ꝺz esse cura apud nālem pbm qui ex sensib⁹
doctrinaꝫ accipit.ꝛ maxime cū illi ꝺdicant oēs sensus:ꝛ hoc est qđ dicit
elegātissime auer.8.pbycoꝝ.cōmēto.22.ſ.q̄ experimentū ꝑmouū veroꝝ
est:vt ꝓcedat senᵗᵘˢ:ꝛ ibidez.cōmēto.25.ſ.q̄ illa est ꝓpō notior cui sunt
ꝓcordes plures sensus.ꝛ ꝑmo celi.cōmēto.22.vide idē. ¶Et in hoc ap-
paret error expositoꝝ latinoꝝ qui volunt Arist.posuisse creationē nouā:
ꝛ eam trāscendere sensus.nō.n.hoc est ꝺm boni viri.forte.n. illud fuit
plato qui ex intᵘ ꝛliam sensibilia posuit ꝓᵒ metaphy. Arist.adt eē ex sen-
sibus:ꝛ vbi deficiūt sensus ex memorijs:ꝛ vbi meᵗ ex experiētijs. vt do
ect scōo posteri.cū igit̄ creᵒ trāscendat sensus transcēdit ꝑbos nātes.ꝛ iō
bñ dicit arist.q̄ ꝑinᵐ fuit eis qui de nā loquunt̄ q̄ nihil fit ex nihilo:hꝫ
vnūqđq; ex ꝓuenīēti.ꝛ iō nullibi ꝑhauit illam:hꝫ semꝑ tangꝫ imediatā
ꝓpōnē suppositi:ꝛ tangꝫ famosam.taceant g̃ expositores.demoᵒ g̃ illa
est ex imediatis apud ꝑbos. ¶Circa tertiā dico q̄ duobus mōis vim
hꝫ.vnoᵒ q̄ motus est eternus.vt arⁱ.oē qđ mouet tꝑe infinito idiget mo
tore imobili mouēte tꝑe infinito.hꝫ celeste corpus mouet motu in tꝑe in
nito:g̃ indiget motore mouēte imobili tꝑe infinito:ꝛ sic hꝫ vim rō auer.
ꝺ alga.qñ si primus motor motᵘ tꝑe infinito.g̃ deus non ꝓcedit tꝑe nec
nāⁱpm motū. ¶Scōo pōt hr̄e vim:qñ ꝛclusum est ex tribus ꝓpōni-
bus esse primū motorem imobilem.g̃ imutabilr se hꝫ ad qđcūq;.ꝛ hoc
Auer.supponit:ꝛ per ꝑ⁰ nō precedit motū tꝑe:nec nā mobili.hꝫ nā imo
bili.ꝛistud est eē cām motus caᵗᵉ imutabili.ꝛ g̃ sublatis ꝛma imagina
tio est ista auer.ꝛ nolo ꝛplius ꝓlongare ꝑmonē:qñ suppōto q̄ motus
sit eternᵘ alg.rñsio totalr exterminat.ꝛ tu vide illā bene:ꝛ tu vides qđo
rō auer.procedit bñ hꝫ ꝑbos.attñ nihil est ꝺ nos xp̄ianos:qui tenemus
principia vera supra sensus:vt scis. Alga.dubiū.xv.

Jt alg.adhuc dicimus q̄ preteritū ꝛ futurꝫ sunt
a eadem:ꝛ ante ꝛ post sunt due res tñ in mente in
nra imaginatione.nos.n.possumus imaginari
futurꝫ id qđ fuit:ꝛ ecōuerso:ꝛ si sic.ergo preteritū ꝛ futurꝫ
nō sunt res in mente per se:neq; hñt esse aliqđ extra aiaꝫ
imo est aliqđ actū ab aia.vñ ista predicta duo cōparatiue
sumunt̄.ꝛiō cessato esse motus cessat̄ ꝓfata cōparatio.
¶Cum posuit arᵗᵃ ꝛ sol.vult modo inducere alga.rñsionem.ꝙ ꝑban
tem veritatē istam.ſ.eē possibile in imaginatione preteritū absq; motu
ꝛ dicit.adhuc dicimus q̄ preteritū ꝛ futurꝫ sunt eadē.ꝛ ante ꝛ retro sunt
due res tñ in mēte in nra imaginatiōe.hec est igit̄ ꝓpō q̄ in re nō sunt
diuersa.imo eadē:hꝫ tñ in mente(Nos.n.)Adanc ꝓpōnē ꝑbat.d.nos
enī possumus imaginari futurū.id qđ fuit ꝛ eᵒ. qñ instans heri fuit
futurꝫ ante heri.ꝛ eᵒ instans crastinū erit preteritū post cras.ꝛ tūc ꝛclu
dit.d.ꝛ si sic.g̃ preteritū ꝛ futurꝫ non sunt res in mente p se.ſ.diuerse se-
orum:neq; hñt esse aliqđ extra animā imo est aliqd actum.i.factus ab
aia(Ūñ ista)Cum ꝛcluſit ꝓpositionē istam.vult modo ꝛcludere moᵐ
quo pōt ibi intelligi q̄ illa sunt due res.d. vñ ista ꝑdicta duo.ſ. preteritū
ꝛ futurꝫ comparatiue sumūtur.i.nō sunt duo abᵘᵗ:hꝫ in reᵘ(Et iō cessa
to) Istis visis ꝛcludit ꝛcloñ.d.ꝛ ideo cessato eē motus.i. posito q̄ mo
tus cesset nō cessat tꝑus in re:q; hoc nō fieret nisi in tꝑe:hꝫ cessat predicta
comparatio.i.nō est amplius id a quo sumit ꝑdicta comparatio. ¶Et
per hoc vult inuere sol.arᵘᵗ ꝑbos.ſ.Arist.8.physicoꝝ. si tꝑs cessat vel in
instanti vel in tꝑe.nō in instāti:quare instās est ꝓncipiuꝫ futuri:ꝛ finis
preteriti.ergo erit tꝑs:ꝛ fuit ante tꝑs.si in tꝑe idem sēᵉ. his verbis innuit
sol.d.q̄ non sequitur:quoniā illa cessatio nō est in re:hꝫ in mēte qñ ille
tꝑis dr̄e non sunt extra aiam:hꝫ compositione intⁿ.nē. Auerroys.

Jcimus nos q̄ vez est q̄ tꝑs ē motus sequuntur
d se inuicē:ꝛ q̄ tꝑs est quid actū ab aia cum motu:
non tñ motus:neq; tꝑus cessant. Esse nāq; tꝑis
non est impoke nisi cū entibus imobilibus:entia tñ mobi
lia sequūtur tꝑs necessario. Hec.n.nō sunt nisi duo entia
vꝫ.ens recipiens motū:ꝛ ens inrecipiēs.vñ impoke est q̄
vnum istoꝝ entiū ꝛuertatur ad alterꝫ:nisi esset poke q̄ ne
cessarium cōuersum esset ad possibile.vñ si motus possibi
lis nō esset:ꝛ postea inuētus fuerit:sequereꝰ necessario q̄
natura entiū motū inrecipientiū ad recipiendā naturam
cōuertereꝰ:qđ est falsum:ꝛ rō huius est q̄ motus est in
re necessariᵒ.vñ si motus esset pokis ante mūdi esse eēnt
res recipiētes neēario in tꝑe:motᵒ.n.pokis est in recipiē
te quietē:nō in priuatione:qz in priuatione nulla est poki
tas:nisi eēt poke q̄ priuatio reduceret ad esse:ꝛ hmōi rō
ne priuatio precedit quodlibet innouatū:ꝛ recessa priua
tione innouata a subiecto recipit illud sūm eē ipsius in-

nouati: ꝛ remouet inde priuatio sicut in ꝯrarijs in quibusdã subis vicissim puenientibus repit: qñ nãqz calidũ fit frigidũ: nõ caliditas fit frigiditas. imo calidũ .s. ſbm amittit caloꝛẽ: ꝛ nouiter frigiditatẽ recipit: vt clare patefactũ est alibi a philosopho: suisqz sequacibus.

¶ Quia Alg. subtilr soluit argm̃ pbor. vult mõ auer. reprobare sol. alg. ꝛ pꝰ resumit qd ꝓbitas. d. rñsio alg. d. dicim⁹ nos ꝙ verꝫ ẽ ꝙ tps ꝛ motus sequunt se adinuicẽ. vult dꝛe se hñt sic passio ꝛ subm. Deide ponit scõm bñ dcm̃. d. ꝛ bñ sup. dic ꝙ tps est qd actũ ab alio cũ motu .i. ꝙ in nã motꝰ alio elicit rõnẽ formalẽ tpis (Nõ tñ) vult mõ ponere qd falsi. d. ꝛ ait. sup. hz hec duo sunt puenĩter pcessa: nõ tñ segt ꝙ motus ꝛ tps cessant. ¶ Vbi debes scire ꝙ tps põt duobus modis sumi. vno mõ formalr. ꝛ sic nihil est nisi mensura motꝰ. 2ꝰ mãlr. ꝛ sic nihil aliud ẽ nisi nã motꝰ apta nata ꝓsiderari ab int⁹ sub forma mẽsure motus. Vult ẽ. ꝓbare ꝙ hz tps formalr. fiat nouiter ab alio. attñ tps mãlr nõ fit nouus, ꝙ est semp ꝛ sp fuit ꝛ sp erit. Dicit ẽ. eẽ nãqz tpis nõ ẽ ipse nisi cũ entibus imobilib⁹. i. separatis. vult dꝛe ꝙ sub tpe non est illud genꝰ entiũ: tũ mobilia sequunt tps ncẽio. i. sub tpe mãlr sumpto ꝓtinenr oio: sic ꝙ nec illa põt absolut a tpe: neqz eõ (Mic. n. nõ) posuit duas ꝓpões: ẽ ꝓma ẽ ꝙ ipse est tps eẽ in rebus abstractis a motu ꝛ a mã. 2ª ꝙ oio ẽ in rebus mobilibus, pꝰ ẽ. ꝓbat ꝓma. d. hic. i. in nõ sũt nisi duo entia. i. duo gña entiũ. vꝫ. ens recipiẽs motũ. i. trãsmutabile gñabile: ꝛ ens inrecipiens motũ. i. abstractũ a motu. ista distinctõe hita arꝫ pſupponẽdo. vꝫ. vñ ipse ẽ ꝙ vnũ istoꝝ sup. generũ entiũ puertat ad alterũ. i. genus. vꝫ. ꝙ ens trãsmutabile fiat itrãsmutabile: vel eõ. cuius rõnẽ. d. nisi eẽt pse ꝙ ncẽio ꝓuersum eẽt ad pse. pſupposito ẽ isto. i. ꝙ inrecipiẽs motũ nõ põt puerti ad recipiẽs motũ. arguit. d. vñ si motus potis nõ eẽt. i. si motus nõ eẽt in rem nã, ꝛ posteа inuentus fuerit. i. ꝛ postea cẽt. sc̃ꝫ ꝯ suppositũ. i. ꝙ nã entiũ inrecipientiũ motũ puerteret ad recipiẽdã nãm motus: qꝫ est falsum: cuius falsitatis rõnẽ. d. ꝛ rõ huius est, ꝙ motus est in re ncẽius. ꝛ tõ non põt variari de non eẽ ad esse. (Añ si motꝰ) hic. ꝓbat ꝓmam. Vbi debes scire ꝙ inrecipiens motũ põt duobus modis capi. vno mõ, ꝙ eo qõ est ꝛ tñ non est aptũ motũ recipe fieri deus ꝛ subesse pate. 2ꝰ. ꝙ eo qõ nõ est sicut est pura ꝓuatio. i. ges. ꝓio mõ imobile dꝛ irecipiẽs. 2ꝰ. ges dꝛ irecipiẽs motũ. Dico ꝙ ꝙ vtroqz mõ irecipiẽs motũ recipe motũ est ipse: vult igr deducere ad hoc ꝙ aliqꝫ irecipiẽtiũ motũ altꝰ puertit ad nãm recipiẽs motũ. ¶ His visis deduco ꝓmam. vñ si motus eẽt potis añ mundi eẽ cẽnt res recipiẽtes. i. apte nate recipe illã in tpe. vel sup. nõ cẽnt tlle res apte recipe illũ motũ, nõ 2ᵐ, cuius rõnẽ. d. motus. n. potis est inrecipiẽte qetẽ. i. in re mobili; nõ in ꝓuatõe, i. in pura qete: cuius rõnẽ. d. ꝙ in ꝓuatõe nulla est politas: nisi esset pole: ꝙ ꝓuatio reduceret ad esse. i. ꝓuerteret ad esse. ꝛc hꝫ ꝓma. i. ꝙ nã inrecipiẽs motũ fiet nã recipiens motũ. ꝓbatur deinde ꝙ nõ est pole ꝓuatiõe illã recipe motũ p inductionẽ. d. ꝛ hmõi rõe ꝓuatio ꝑcedit qõz inouatũ. ꝛ recessa ꝓuatõe inouata. i. annulata a subo recipit illud subm esse ipsius inouati: ꝛ renouat ide ꝓuatio: qõ declarat p sile. d. sicut in ꝓtis i qbus subm vicissiz puenientibus. i. alteratis repit: qñ nãqz calidũ fit frigidũ. nõ caliditas fit frigiditas. pº calidũ fit frigidũ. i. subm caloris amittit caloꝛẽ: ꝛ nouꝫ frigtẽ recipit: vt clare patefactũ est alibi a pbo ꝛ suis sequacib⁹. p3 ẽ. qualr ꝓuatio motus nõ põt recipe motũ: tũ qz irecipiens motũ fieret recipiẽs motũ. Tũ qz in ꝓtis est indu⁹: neqz põt dꝛe aliqs ꝙ añ mũdi eẽ ꝓfuerint mobilia: qz tũc qñ mũdi eẽt mũdus: ꝛ sic appet ꝓma tã victa. ¶ Debes scire ꝙ ꝓtus rõnis ꝓsistit in hoc. si motus incepit. ẽ fuit ãte eius eẽ ens pole si sic vel fuit ens pole recipi in pura ꝓuatõe: vel in ente mobili. nõ ꝓmũ neqz cõz. ẽ motus nõ potuit icipere eẽ. ẽ fuit eternꝰ. ꝛc tps ẽt est falsẽ maꝫ eternũ: ꝛc sol. alg. nihil est. ¶ Sed duꝫ: qñ diceret qs ꝙ motus fuit añ a instãs eẽ mũdi ens pole nõ qdẽ ex pte passi: ꝟ ex poª agẽtis: ꝛ qz añ a. instãs deus potuit facere celũ: ꝛ simul cũ celo motũ ꝛ tps: tõ politas est ex pte agẽtis: ꝛ nõ passi: vt. d. Job. rp̃iam⁹ vt recitat auer. 12. meta. ꝓmẽto. 18. ¶ Cõtra hãc sol. nolo arguere. ꝟ tñ dico ꝙ pbi nõ hñt illud dꝛe. qñ pbi ex inductõe sciunt istã vlem ꝙ oẽ factũ hz agens ex quo ꝛ subm in quo: vt deducit auer. pº celi. 70. 124. ꝛ ipº de suba orbis. hec. n. ꝓpõ est ꝓueniens olbus sensibus. color. n. albº fit ex non albo. ꝛ recipitur in subo: ꝛ hꝰ omnibus quinqz sensibus illa vniuersalis est maꝫ. ꝛ ideo apud Aristo. ꝛ philosophos habetur tanq̃ principiũ: ꝛ auer. 8. phycoꝝ. cõmentis. 22. ꝛ. 26. ꝛ ꝓio celi. cõmento. 22. fere tetigit hoc. supponit ẽ illã auer. vt ꝓm in nãli pbia. ꝛ eã Aristo. nullibi. ꝓbauit nisi iducẽe: vt dcm̃ est in ꝓio pbicoꝝ. ista ẽ supposita auer. elicit inconuentia tam dictꝫ. Nũo aũt possit probari a poꝫ esset longum ꝛ frivolum: quoniam illa probatio procederet ex creditis: sicut ꝛ hec probatio modo: ꝛ quelibet philosophoꝝ: ꝛ tu quere libros meos alibi.

Jt Alg. arguens ad pbos. si vos forte diceretis ꝙ
a ncẽio oportebit vos ponere ꝑcessionẽ añ ꝓncipiũ primi motus. ¶ Nos vos vobis rñdemus ꝙ hec ẽ ſma fantasia ꝛ imaginatiõis erroꝝ. vꝫ. imaginari precessionẽ añ ꝓmũ motũ qñ nullũ mobile erat: ꝛ hec fantasia seu imaginatio vꝛe est imagitõi opinãtis: ꝙ terminꝰ corporis mũdi. s. seoꝛsum puenit ncẽio: aut ad aliud coꝛpus: aut ad vacuũ: ꝛ declaratio huius est: qz dimensio seqtr corpus sicuti tps motũ. vñ si ipole est coꝛpus ifinitũ inueniri: ipole ẽt erit inuenire dimensionẽ ifinitã: ꝛ sic ncẽiũ est ꝙ coꝛpora finiant: nõ ꝙ qõlz coꝛpus ad aliud coꝛpus puenier: vel ad rẽ in q̃ dimensio mensurari põt. s. vacuũ. ¶ Silr motus est quid sequtũ a tpe. ¶ Vñ ipole est in ueniri motũ ꝓteritũ infinitum, posito motu ꝓmo finito a parte ꝓncipij: esset etiam impossibile ꝙ attribuatur sibi ante: quia si ante haberet: oporteret poni motus ante primum motum.

¶ Cum alga. adduxit rõnem illam. ꝛ auer. sol. vult modo adducere vnam aliam rõnem pbozum. ꝛ eam soluere. ꝛ primo adducit rationes breuiter. d. ait alga. arguens ad pbos. s. vos o põt dicereris forte ꝙ necessario oportebit vos ponere precessionem ante principium primi motus. hec est virtus rationis pbozum contra theologos. Si primus motus incepit. ergo oportet ponere ante primum motum alium motum: qñ oẽ finitum terminatur ad aliquod ens aliter ad nihil terminatur. ꝛc non esset finitum. illud ens non põt fingi eẽ nisi motus. qñ ante ꝓmum motum non põt esse nisi motus. cum oia sint post ipſuz (Nos vero) Vult rñdere huic rationi: ꝛ eius sol. consistit in hoc ꝙ conclusio illa non valet: nec oportet vt terminatur ad alium motũ: sed seipso terminatur, ꝛ hoc declarat per exemplum. dicit ergo. nos vero vobis. s. pbis respondemus ꝙ hec. s. motum ꝓmum terminari ad alium motum. est summa fantasia ꝛ error imaginationis. ꝛ exponit que est summa fantasia. p. vꝫ. imaginari ꝑcessionem ante primum motum: qñ nullum erat mobile. hoc dico esse fantasiam (Et hec fantasia) Cum negauit consequentiam declarat rñsionem eius esse conuenienter dataz per exemplũ dicit. ꝛ hec fantasia seu imagº vniuersale. i. similis est imaginatiõi opinantis ꝙ terminus coꝛporis mundi seoꝛsuz. i. globum octaui orbis venit necessario aª ad aliud coꝛpus: aut ad vacuum. ꝛ dat cãm huius similitudinis. s. inter coꝛpus ꝛ motum dicit ꝛ declaratio huius est: quia ꝺimeº sequitur coꝛpus sicut tps sequitur motum: qñ ꝺimeº est propria passio coꝛporis: sicut tps est propria passio motus. ideo concludit dicit. vnde si impossibile est coꝛpus infinitum inuentri: impossibile est inueniri dimensionem infinitã: qñ ꝺimeº est passio coꝛporis. ꝛ si sic necessarium est ꝙ coꝛpora finiantur: non ꝙ quodlibet coꝛpus ad aliud coꝛpus perueniet vel ad rem in qua ꝺimensio meꝫ põt. s. vacuum: quod licet non sit coꝛpus naturale: est tñ res in qua põt mensurari ꝺimensio. (Similiter motus) Applicat exemplum ad propositum dicit similiter motus est quid fecutum a tempoꝛe. i. se hz ad tps eo modo: vt ꝺimensio ad coꝛpus, ꝛ ideo concludit illud idem dicit vnde impossibile est inuentri motum preteritum infinitum posito motu primo finito a parte principij: ꝛ addit ꝙ esset ẽt impossibile ꝙ attribuatur sibi ante. cuius rationẽ dicit. qz si ante hñet: oporteret poni motus ante primum motum. vult ergo ꝙ sicut coꝛpus mundi seipso finitur. ita motus primus: ꝛ sicut illud coꝛpus non dicitur infinitus quãcũqz non terminatur ad aliud ita ꝛ motus non dicitur infinitus: licet non terminatur ad aliuꝫ motum. ¶ Et hec est pulchra imaginatio. ꝛ Aristo. videtur tangere illam in fine. quarti phyſicoꝝ. vide eum: quoniam Auerroys etiam bene dicit ibidem.

Auerroys.

Jcimus nos ꝙ ꝛba huius hois sunt sophistica
d manifeste: ꝛ locus sophisticatõis est in translationez ꝑdicati ꝓpõis: vt i ꝓio elencoꝝ patefit. ¶ Et declaratio huius est ꝙ ipse transtulit individuũ infinitus quãtitatis: ꝛ totũ nõ hñs coꝛpus. s. tps ꝛ motũ ad quãtitatẽ situalẽ ꝛ totũ hñs. s. coꝛpus. Et indicauit ipoke. vꝫ. ꝙ ipole est ꝙ infinitũ possit pri de situali quãtitate: qz imꝓke est pri de situali quãtitate: ꝛ posuit actum aie imaginando ipolem augmentationẽ sup quocũqz ipsoꝝ duoꝝ vno ꝛ eodẽ mõ. Et hoc ſmũ falsum est: qz imaginari sup magnitudine pñte in actu: ꝙ pueniat ad aliaz magnitudinẽ non est quid inuentũ in substantia eius: neqz in sua diffõne: sed imaginari pfectionẽ subsequentiz in motu inouato est quid inuentũ in substantia ipsius motus, impossibile enim est ꝙ motus inouet nisi in tpe. vꝫ. ꝙ tempus precedit suum principiũ. similiter impossibi-

le est imaginari tps habere extremitatẽ ꝙ nõ sit finis preteriti: ꝛ cuiusdã tpis. diffinitio. n. nunc est aliquid mediũ inter preteritũ ꝛ futuꝝ. vñ imaginari pñs: qõ preteritum nõ precedat ipm est falsum: punctus nãqz nõ sic se habet punctus nãqz finis est linee: ꝛ cũ ea semp reperitur prout linea est qd quiescens. ꝛ iõ optime põt imaginari pũctus principiũ linee: qñs nõ sit alterius finis. ¶ Patet ergo ꝙ nũc est post preteritum ꝛ ante futuꝝ: ꝛ id qõ de se stare neqt impossibile est qõ reperiatur ante esse futuri nisi sit finis preteriti tpis. vñ sequitur ex istis ꝙ causa erroris algazelis sumit in vando similitudinẽ inter nũc ꝛ punctuz Demõstratio tñ ꝙ tps precedit quelibet motũ innouatuz hoc est qõlibet innouatũ sine dubio erat priuatũ: ꝛ est impossibile ꝙ in illo nũc in quo innouatũ fuit priuatũ sit. remanet ergo ꝙ verificetur de deo qõ erat priuatũ in nunc ꝛ preter primũ nunc innouationis: ꝛ inter duo nũc semp tps reperit: sicut iter quelibet duo puncta põt linea ꝓtrahi: vt probatũ est in libro phyſicoꝝ. ¶ Oportet ergo ꝙ ante nũc in quo innouatus fuit motꝰ sit tps necessario. ergo seoꝛsum non est simile. ante. n. ꝛ nunc silr est puncto neqz quãtitas situalis similis est insituali q̃titate. ¶ Amplius. tps nõ sequitur motũ eo modo quo finis sequit magnitudinẽ: finis enim magnitudinẽ sequit inquãtũ in ea actualiter repitur: inquãtũ. s. accis reperitur in suo subiecto sensibiliter indicato: sed tps cũ motu nõ sic se hẽt. imo tps sectur motũ illo mõ quo numerus sectur numeratũ. sicut. n. numerus nõ permutat mutatione subiectoꝝ numerabiliuz: neqz multiplicat coꝝ multiplicatione. silr recte tps sic se hz cum motibus. ꝛ iõ tps est vnũ cum quolibet motu: ꝛ mobile. ꝛ iõ ait Aril. in tpis diffinitiõe: ꝙ tẽpus est numerus motus ſm prius ꝛ posterius. vñ sicut si nos poneremus quoddã numeratũ nouũ non sequeretur ꝙ numerus esset nouus. imo oportet ꝙ ante eũ sit numerus. Similiter est in motu. vꝫ. si hic eẽt motus ꝙ tps ꝑcedat eum: patet ergo ex oibus premissis: ꝙ tẽporis natura differt oĩno a magnitudinis natura.

¶ Cum narrauit motiuũ algaz. vult reprobare ipm ꝛtum ad locum silitudinis. ꝛ ait. dicimus nos ꝙ verba huiꝰ hois sunt sophistica manifeste. vult dicere ꝙ arm̃ eius est sophisticũ. (Et locus) explanat locus sophisticationis. d. ꝛ locus sophisticatiõis est intrãs relationẽ vel lationẽ. s. multeꝫcm ꝛ extensionẽ predicati propositõis. vt in libro elencoꝝ patefit. ¶ Debes scire ꝙ arm̃ ꝓsistebat in hoc. ꝙ sicut mũdus est finitus seipso ita tps ꝛ motus. qñ sicut vltra octauũ orbem nihil est. ita vltra tpus ꝛ motum ꝓmũ nihil est. põt ergo exponi vnoª ꝙ hoc predicatũ infinitus est mr ſm equiuocationẽ: qñ dꝛ de infinitate in magnitudine: ꝛ de infinitate in successione: ꝛ qz ita est. iõ põt ibi esse equiª ꝛ fallaª in dictione. Vel põt dici ꝙ est ibi fallacia in tota oĩone merito multr predicati. s. fallacia amphibologie. ꝛ vꝫ mihi plus ad verba: qñ subdit rõnez. d. ꝛ declaratio huius est ꝙ ipse trãstulit indiuiduuz. insitualis quãtitatis. i. rem de vna specie quãtitatis. s. successiue: ꝛ totũ nõ hñs coꝛpus. s. tẽpus ꝛ motũ. ambo. n. carent situ, trãstulit dico ad quãtitatẽ situalez. ꝛ ad totum hñs coꝛpus: ecce quo mõ est amphibo. qz trãslatiue ꝛ metc locus est metafoꝛa: ꝛ similitudine incõgrua. Deinde ex hoc alga. opinatus est hoc qõ ponit. d. ꝛ indicauit. i. intulit impoꝰ. s. ꝙ impossibile est ꝙ infinitum possit ꝑdicari de situali quãtitate: ꝛ hoc: qz impole est ꝑdicari de situali quãtitate. hec. n. est imediata. coꝛpus est finitũ. vt dicit auer. ꝓmo celi. cõmen. 39. qñ coꝛpus inquantũ coꝛpus claudit termino vel teris: cum sit figuratũ: ꝛ ꝓpter hoc posuit actum aie imaginãdo impossibilez augmẽtationẽ super qõcũqz ipsoꝝ. s. tam genus successiuoꝝ q̃m ꝓtinuoꝝ vno ꝛ eodẽ mõ: ꝛ in hoc ꝓsistebat vis arn alga. ꝛ locus sophisticationis (Et hoc summũ falsum est. qz) Luz declarauit sedẽ sophisticatiõis. vult modo declarare pcñs: qua fi quo ad materiã: qñ mm alga. peccat in forma: vt demõstrauit. ꝛ peccat in mã vt nũc declarat. d. ꝛ hoc summũ falsum est. i. illa similitudo nulla est: cuius rõnez assignat. d. qz imaginari supra magnitudine pñti in actu. i. qñtẽti in eẽ facto qõ pueniat ad aliã magnitudinẽ nõ est quid inuentũ in suba. i. diffinitiõe eius neqz ꝓo. i. neqz in sua diffinitione. ¶ Debes scire vt dꝛ. 3. phycoꝝ: ꝙ licet coꝛpus possit ꝺiminui in infinitũ: eo qz vt dicit. 59. cõmen. ibidẽ diuisio est rõe materie: nõ tñ põt augeri ad infinitũ: qñ augmentũ est rõne forme que terminus dꝛ: ꝛ iõ vt ibi dicit, ꝛ iõ si aĩn aliqõ posset augeri in infinitũ sequitur ꝙ augereẽ aliqñ: non tñ si aliqõ põt diuidi in infinitum aliqñ diuidẽ: ꝛ tu lege bñ pª illa (Sed imaginari) Eã declarauit qualr magnitudo ꝓtinua in ꝙmanenti nec ſm subaz: nec ſm diffinitionẽ põt esse infinita. declarat ꝙ non sic est in successiua. d. sed imaginari pfectionez subsequentiũ post preterita in motu innouato est qd inuentuz in suba ipsius motus. vult dicere ꝙ motus sit post motũ: ꝛ sic in infinitũ est de pfectione ꝛ suba motus. qõ, ꝓbat. d. impole. n. est ꝙ motus innouet nisi in tpe. sic. vꝫ. ꝙ tps ꝑcedat suũ principiuz. Tunc vltra. silr impole est imaginari tps hre extremitatẽ ꝙ non sit finis ꝓteriti ꝛ cuiusdã tpis principiũ. s. futuri. Cuius rõnẽ adhuc assignat. d. diffõ. n. nunc. i. instantis est esse aliqd mediũ inter ꝓteritũ ꝛ futuꝝ. ꝛ iõ ꝛcludit. d. vnde imaginari pñs ꝙ ꝓteritũ non ꝑcedat ipsum est falsuz. ecce qõo declarauit ꝙ semp añ tps fuit tps. ẽ ꝙ nõis añ motũ fuit motus. ꝛ sic de diffõne tpis ꝛ motus est crementũ in successione infinita. ꝛ totũ hoc declarauit ari. in. 6. pbꝝcoꝝ (Punctus nãqz) Hic remouet qtãdã tacitaz obiectionẽ. põt. n. qs dicere sicut se hz punctus ad lineã. ita instans ad tps. ꝛ mutatũ esse ad motũ: sed dar pũctus ante qõ nihil est linee: neqz puncti. ergo dar instans añ qõ nihil est tpis. Cui rñdet negando silitudinẽ. d. punctus nãqz nõ sic se hz. ẽ vult negare silitudinẽ: cuius rõnem dicit. punctus nãqz finis est linee: ꝛ cũ ea semp reperit. i. ꝛ ẽ ꝓma nens cũ ea: ꝙt linea est qd qescens. i. ꝙmanens. ꝛ iõ optime põt imaginari. i. intr ꝙnctus principium linee quãuis non sit alterius finis. ¶ Debes scire ꝙ tota virtꝰ dissimilitudinis stat in hoc. qñ iõ in motu ꝛ tpe nunc est in medio preteriti ꝛ futuri: qñ esse motus ꝛ tpis consistit in fieri: ꝛ nunc̃ est in actu terminatũ ꝛ scñ. Magnitudo aũt ꝙma nens. iõ põt hre terminũ totalẽ: qñ esse eius consistit in facto esse: ꝛ sic apparet locꝰ dissimilitudinis: ꝛ sol. qõnis (Patet ergo) Vult nũc pcẽm alg. totaliter. d. pz ergo ꝙ nunc est post preteriũ ꝛ añ futuꝝ. ꝛ pz vlr ꝙ id qõ de se stare negt. i. ꝙ oẽ id cuius esse est successiuũ: ꝛ in fieri ipole est ꝙ reperiat añ esse futuri nisi sit finis ꝓteriti tpis. vñ sequit ꝙ cã erroris alg. sumit in vando silitudinẽ inter nunc ꝛ punctũ. ꝛ sic soluta est rõ quãtũ ad mãm: ꝛ quãtũ ad formã (Demõstratio tñ) Vult verificare aliquo dcm̃ alg. ꝛ prio oñdit illud non posse intr de priuato. i. de motu ꝙ accipit esse post non esse. d. demõstratio tñ ꝙ tps ꝑcedit qlẽz motũ innouatũ. i. nouũ hoc est qõlz innouatũ sine duo erit priuatũ. i. sine dubio nõ põt intr nisi altꝰ duoꝝ modoꝝ. aut de priuato. i. nolo: aut de eterno. nõ põt intr de ꝓuato: qñ est ipoleꝫ in illo nunc in quo innouatũ fuit. i. res noua fuit: ꝙ tunc fuerit res priuata. ergo non põt intr de priuato. Si ergo verificabilr remanet ꝙ verificet de deo ꝙ erat priuatũ in nunc. i. in aliquo instanti: ꝛ ꝑter primũ nunc innouationis quasi ꝺicat. sunt duo nunc. s. dei ꝛ innouatõis motus. ꝛ inter duo nũc semp tps reperit: sicut inter quelz duo puncta põt linea ꝓtrahi: vt probatũ est in libro phy. s. 6. ¶ Debes scire ꝙ hic auer. duo tangit: quorum primũ est qõo põt dcm̃ alg. verificari. s. de deo: vt dixit. Scõm est qõo sequit adhuc añ motũ fuisse motũ: qõ declarat: qñ in aliquo instanti fuit deus apud alg. in quo nõ fuit motus. ẽ instans in quo fuit deus ꝛ instans in quo icepit motus sunt duo instãtia. ẽ inter ea est tps ꝙ rõnẽ illã posita: sed tps sine motu nõ est. ẽ erit añ motum motus: qõ erat, ꝓbãdũ, his ꝛcludit. d. 03 ẽ ꝙ añ nũc in quo innouatꝰ fuit motꝰ. sit ncẽio tps. ẽ seoꝛsum magnitudo ꝛ successiuũ nõ sunt filia. cuius rõnez. d. añ. n. ꝛ nũc silr est puncto: ꝛ ꝙ ꝓns sicut inter punctũ ꝛ pũctũ cadit linea media: ita iter nũc ꝛ nunc ꝛ adꝫ: neqz ꝙtitas situalis est filia quãtitati isituali. vult dꝛe ꝓpea argm̃ eius nihil est (Amplius ipse) Nũc vult declarare modũ quo errauit in silitudine alioª ꝓdicto. d. amplius tps nõ sequit motũ eoª quo finis sequit magncm̃. i. tps nõ se hz ad motũ: eo mõ quo finis. i. terminꝰ seqt. i. se hz ad magncm̃. cuius rõnẽ. d. n. ꝙ qz finis seqt magncm̃ inquãtũ in ea repit actualr. s. inquãtũ repit accis in suo subiecto sensibilr indicato. sed tps cũ motu nõ sic se hz. yº tps sequit motũ illo mõ quo numerus seqt numeratũ: cuius silitudinẽ declarat. d. sic. n. nũerus nõ ꝓmutat mutatõe subox nũeralitũ: neqz multiplicat coꝝ multiplicatõe. silr recte tps sic se hz cũ motibus. ¶ Debes scire ꝙ nũerus trinarius lapidũ bouũ hoiuz semp est vnus: qñ res numerate se hñt vt mã: rõne cuius non accidit variº in forma: varĩ tñ nũerus rõe forme. s. ꝙ additionẽ vnitatis ꝛc. sic ꝛ tps eoª odm (Et iõ tps) Cõcludit coreⁿ. d. ꝛ iõ tps ẽ vnũ cũ qlz motu ꝛ mobili. cuiꝰ rõnẽ. d. ꝛ iõ ari. i tpis diffõne ait, ꝙ tps ẽ nũerꝰ motꝰ hz ꝓus ꝛ posteri. qõ vlr ꝺeclarat. d. vñ sic si nos poneremus qõdã numeratũ nouũ: non sequeret ꝙ numerus eẽt nouus. yº oz ꝙ añ ipm sit nũerus. silr ẽ i motu vꝫ. ꝙ si hic esset motus ꝙ tps ꝑcedit eũ. tũc ꝛcludit intentũ. pz ergo ex oibus ꝓmissis ꝙ nã tpis dꝛ olno a natura magnitudinis.

Hic accidit qõ. ait. n. ꝙ tps est vnuz olum. qz est nũerus. ¶ Cõtra arguit: qñ sicut ꝛcit ipse. 8. phycoꝝ. cõmento. 6. ꝛ. 2. pbꝝcoꝝ. cõmento. 16. forma specificatur a mã. cum igitur motus sint. s. diuersi in specie. ergo ꝛ forme eorum que sunt tempora. ¶ In oppositum est auer. hic. ꝛ aristo. 4. phyſicoꝝ plane.

Circa questionem debes scire prio q tps ꝑt capi duplr. vno° mãliter ꝓ aptitudine fundata in motu ad mensurari: ⁊ sic quot sunt motus: tot sunt aptiões: cuꝫ illa aptitudo sit vna res cũ motu vel eius passio. 2°° ꝑt capi ꝓ numero. i. formalr ꝓ numero q est act⁹ aie: vel tps aie. ꝓ qõ motus actu mensurat. ⁊ sic vꝰ forma motus non quidem inexñs motui: sed aie: sed vꝰ forma denominans motum.

Ad questionem ergo rñdeo q tps mãliter multiplicat ꝑm numeruꝫ motuũ: qñ vt sic est forma intrinseca eis: formalr aũt cũ ꝓpleat ab aĩa, iõ eadẽ forma ẽ olum: sicut eodẽ actu nũero aĩa mẽsurat. r. lapides ⁊ r. boues. ¶ Ad ar^m võm q vcñ auer, int⁹ de forma ihesũis: ⁊ nõ de forma denolatõis. ¶ Sz adhuc ſt⁹. nõ qescit: qñ aĩa eo actu quo nu⁹ lapides nõ põt nũerare boues: qñ actus aie desinit eẽ. ḡ saltẽ erunt plũs actus nũero. ¶ Adhuc, sicut nũerus variabilr ꝓ additionẽ vni^tis. ita ⁊ tps ꝓ additionẽ me^ĩ. v. g. dies distinguit spẽ ab ãno. ḡ saltẽ erunt plũa tpa aliquo°. ¶ Preterea, tñe oĩa cẽnt in eq̃li tpe: cũ vnũ nũero sit tps olum, ¶ Ad hec võm q tps põt ꝓsiderari vt ꝓtinuũ est. ⁊ vt discretũ. vt ꝓtinuũ vt sic neqz ẽ hora: neqz dies: neqz ãnus. sed me^a longa mot⁹ ⁊ vt sic est vnuz olum: sicut circulus põt ꝓsiderari vt circulus tñ: ⁊ sic vnus est in ligno. r. pedũ: sicut in ligno. 100. pedũ. Alio° põt ꝓsiderari: vt trãsit in q̃ntitatẽ discretã. i. vt nũe ꝓ horã: ꝓ minuta: per dies. ⁊ sic ꝓ accñs mult⁹ tps rõe additi. ¶ Ad argumẽta, ad ꝑm dico q actus illi sunt vnus equa⁹: sicut vox q̃ vocat socrates ẽ vna cũ eadẽ voce scõo ꝓ lata q^a vocat idẽ. sũt ḡ vna vox equa⁹. ⁊ sic in ꝓposito. ¶ Ad 2^m võm q vt sic tps est multipler in spẽ: nõ rõe eius: vt 2^m: ſz vt trãsit i discretũ: ⁊ sic non int^r auer. ¶ Ad 3^m ꝓcedo q oĩa sunt in eq̃li tpe absolute sumpto. ſ. vt nõ trãsit in discreto: non tñ vt trãsit in discreta quãtitate. ⁊ sic appet qño tps est vnũ. ⁊ qño nõ. ⁊ diu stetit Job. in errore: ⁊ ego cũ eo. mõ ãt dñs ꝓbs auer. ad plenũ satisfecit mihi. Alg. du. xvii.

Jt algazel allegans ꝓ ꝑbis ꝓtra loquẽtes. vz. q
a mũdus est ab eterno in his v̊bis. Nõ est dubitãdũ apud nos: q ipse deus bñdictus poterat creare mũdũ añq̃ creasset cũ in mẽsura vnius anni vel mille vel infinite: ⁊ he mensuratões sunt infinite ꝓtinue in mẽsura ⁊ in quãtitate. Vñ sine dubio oz ponere aliqd añ eẽ mũdi extensum mẽsurabile: cui⁹ ps est lõgior ⁊ dilatior alia pte. oz ergo q̃ añ mũdi esse sit aliqd quãtitabile. vz. tps: oz ergo vos ꝓcedere q̃ ante mundũ tempus fuerat. ¶ Hic adducit alg, arg^m pbor ꝫ theologos. ⁊ prio introducit alg. lq quentẽ. d. ait alg, allegans ꝓ ꝑbis ꝫ loquentes istud, vz. q mũdus est ab eterno in his v̊bis (Nõ est du^m) Cũ introduxit v̊ba alg. ponit eius v̊ba. d. non est du^m apud nos. q ipse deus bñdictus poterat creare mũdũ añq̃ creasset cũ. dico añ. ſ. in mensura vnius anni, vel mille annorũ: vel infinite, i. tpe finito. añ. adeo q he mensuratões sunt infinite cõtinue in me^a ⁊ in quãtitate. est ḡ supposit⁹. añq̃ deus creauit mũduz: potuit ipm creare: vel igr inter posse ⁊ esse fuit aliqua moza: vel non. si nõ. ḡ deus insimul fuit cũ mũdi creatõe. Si sic. hr̃ supposit⁹. ſ. q iter posse creare mũdũ: ⁊ eẽ creatũ eius stetit me^a (Vñ sine) Ex hoc infert vnũ ꝫñs. d. vñ sine du° oz ponere aliqd añ eẽ mũdi extensum: cuius vna ps est longior ⁊ dilatatior altera: qñ pars ꝓpinqua creatõi mũdi est breuior pte remota. iõ ꝛcludit. ḡ oz q añ mũdũ esse fit aliquid quãtitabile: ⁊ hoc non põt eẽ nisi tps. ergo oz concedere q ante mundum fuerat ipsum tempus. Auerroys.

Jcimus nos q snĩa boz v̊boz est q q̃ imagina
d mur motũ. nos nõ imaginamur nisi plõgationẽ quãdã: ⁊ mẽsurationẽ q̃ si esset põdus vel mẽsura motus mensurat ea. ⁊ in hac mensura ⁊ plongatiõe põt poni motus longior motu ꝓio posito: ⁊ forte equipollet ei. Et si sic ⁊ mũdus habebit plõgationẽ apud eloquentes a suo ꝓncipio vsq3 mõ. Ponamus ergo q exẽplũ hoc fuisse spatiũ mille ãnoz: ⁊ q² de° apud eos poterat creare: aut hunc mũdũ aut aliũ mũdũ. eẽt ergo plõgatio mẽsurati ab ea longior ꝓia ex qua primus mũdus mẽsurabat in quãtitate terminata. silr erat pole alius mũdus tertius creari añ ipm scõm: ⁊ sine dubio pole erat q plõgatio in q̃ mensurari poterat quãtitas sui eẽ precedebat quẽlibet coz mũdoz. ⁊ hoc ergo poterat ꝓcedere ad infinitũ. ergo hic est dare plõgationẽ seu durationẽ ꝓcedẽtẽ oĩs mũdos. Et hec duratio seu plõgatio que mẽsurat o ẽs ipole est q sit ꝓtinuatio. mũdus. n. nccio est quãtitas ⁊ quãtitas mẽsurat quãtitate. et iõ hec q̃titas sine dubio mẽsurãs est tps. Et est manifestũ q ꝓcedit in eẽ qualr rẽ inouatã sic mẽsura ꝓcedit quẽlr inouatũ in eẽ. Et sic dõz eẽt q si ista plõgatio q̃ ẽ tps inouata fuerit inouatõe pri mi mot⁹: sequeret q añ eã eẽt plõgatio mẽsurãs q̃ mẽsurareť. et est tãq̃ mẽsurãs. Silr est dõz q añ quẽlz mũdũ imaginatiue eẽt duratio ex q̃ mẽsurareť. ergo hec plongatio nõ est noua. si. n. noua eẽt hr̃ et durationẽ ex q̃ mensurareť. et qõlz sic se hñs tps nũcupať. hec est via Auic. ad asserendũ tps. et est valde difficilis sicut verba sua vt plurimum magnam retinent difficultatem.

¶ Primo exponit vim argumenti alg. dando ei efficaciam. scõo ibi (Et hec duratio) Remouet qõnẽ: ⁊ colligit mẽbr de quo est sermo. d. ergo. dicimus nos q snĩa horũ verboz est q qñ imaginamur motuz. nos non imaginamur nisi plongationẽ quãdã: ⁊ mensurationẽ que si esset pondus vel me^ĩa motus mensurať ea. ⁊ ait q lz in illa plongatõe non sit motus saltẽ ibi põt poni motus vnus altero longior. ſ. longior ꝓio motu. i. motu celi: vel si non põt esse longior motu celi saltẽ eqpol let ei. i. est ei equalis, sufficit ergo q ante mundũ possit poni in illa ꝓ longatione motus maior motu celi: vel ei equalis (Ponamus ergo) Tunc arguit. ponamus ergo p exẽplũ hoc fuisse spaciũ. 1000. annoz: ⁊ q² deus apud eos poterat creare aut hũc mũdũ aut aliũ mũdũ. ergo ꝓ longatio qua ꝓductus fuit hic mũdus mensuratus est longior illa pri ma qua potuit ꝓduci alius prior isto: ex quo mũdus primus me^ĩ quãtitate terminata. erit ergo breuior hac. Silr erat pole alius mũdus tertius creari ante ipm scõm. ⁊ sine dubio pole erat q ꝓlongatio in qua me^ĩ poterat quantitas sui esse. ꝑcedebat quẽlz coz mũdoz: ⁊ hoc pote rat ire ⁊ ꝓcedere ad infinitũ. ḡ hic est dare ꝓlongationẽ ꝑcedentez oĩs mũdos. Vult ergo hr̃ ex hoc: q añ eẽ huius mũdi: fuit mora me^ĩ iter esse ⁊ posse: cũ añ esse huius potuerint eẽ infiniti mũdi: quoz qlz potuit eẽ añ aliũ. ⁊ sic in infinitũ. (Et hec duratio) Remouet qõnẽ. põt. n. fin gi q illa duratio ꝑcedens fuit ꝓtuatiua non positiua: eo q² tñe nõ fue runt mũdi infiniti: sed potuerũt eẽ. ⁊ iõ fuit ꝑua° ꝓlongatiõis cũ po^te ad illã. Contra istud arguit auer. tribus rõnibus. scõo ibi (Et est manifestũ) 3° ibi (Et sic võm) prio ponit ꝛclusionẽ quã intẽdit. d. ⁊ hec duratio seu ꝓlongatio q̃ mensurat oĩs ipole est q² sit ꝑuatio. Deide põt rõnẽ q̃ sic cõponit. oĩs quãtitas mensurať quãtitate positiua: mũd⁹ est quãtitas. ḡ mũ quãtitate positiua, ⁊ sic tpe. Huius prio ponit minorẽ. d. mũdus. n. nccio est quãtitas. deinde a^tĩ5. d. ⁊ quãtitas me^ĩ quãtitate, deinde ponit ꝫñs ad ꝛclusionẽ. d. ⁊ iõ hec quãtitas sine dubio mẽsurans est tps (Et est manifestũ) Hic ponit scõam rõnẽ q̃ sic cõponit. oĩs mẽsura positiue ⁊ realr ꝑcedit me^tum5. Sed illa plõgatio est mẽsura apud eos ipsius mũdi. ḡ realr ⁊ positiue ꝑcedit mũdũ. huius tãgit ma teriam. d. ⁊ est manifestũ q² oĩs mensura precedit in esse. i. realiter ⁊ posi tiue quãlibet rem innouatam: sicut mensura precedit quẽlibet innoua tum me^tum in esse (Et sic dõm) Hic tangitur tertia rõ per impossibile. d. ⁊ sic dõm esset: q² si ista prolongatio. que est tps fuerit innouata in nouatõe primi motus. ergo ante eam esset prolongatio mensurans qua mensuratur: ⁊ est tanq̃ mensurans. ¶ Similiter dõm est: q² ante quẽlibet mundum verum vel imag^ne esset dura° ex qua me^ĩ. ergo hec prolongs non est noua: ꝫ semp fuit. si. n. noua esset hr̃et durationez ex qua me^ĩ. ⁊ quodlibet sic se hñs tps nuncupa^ĩ. deinde ponit auctorez huius vis ⁊ vissi^tem: ⁊ patet. ¶ Debes scire q sicut columnam esse dextram: vel sinistram potest duobus modis int^ĩ. vno° per nãm intrinsecam eo modo quo al per virtutem intrinsecam est dextrũ. ⁊ sic falsum est ipsam esse talem. scõo modo per accidens ⁊ re^ne per rõnem extrinsecã alterius ⁊ sic verum est: ita tps finiri apud pbos põt int^ĩ duobus modis. vno° intrinsece. q² detur vltimum instãs ⁊ intrinsecum vltra quod non pto ceditur amplius: alio° extrinsece ⁊ re^ne pro quãto in eo finitur aliquid ⁊ pro quãto homo signat ab intellectu instãs totius preteriti in eo. que signatio nihil ponit tpis: cum instãs non sit in actu apud auer. nisi in nostra mente sicut vle. ¶ Scõo debes scire q² sicut circulo per rõnem intrinsecam repugnat finiri: eo q² ibi intrinsece non est dare punctũ ad quem term^ĩ: ⁊ vltra quem amplius non protenditur, ita tps finiri ab intrinseco est impossibile apud eos: ⁊ sicut a nobis potest circulus int^ĩ finitus: per hoc q² signamus punctum a quo incipit. lz illa signa° nisi relinquet in eo: sed tñ in nobis. ita in tpe signamus instãs huius diei esse finem totius tpis preteriti: ⁊ ꝑn^m totius futuri: lz intrinsece nihil sit in eo. cum actu nullum sit instãs ter^nr: nec actu preteritum est diuersuz a futuro: sed tñ in potentia: vt ps ab auer. alibi. ideo dicit auer. 8. phy cozum. cõmento. ſ. q² tps finiri per se ⁊ infinitum esse pertransitum per se est ipole per rõnẽ intrinsecã: vt ps ibidẽ. 13. cõmento. 13 per accñs non inconueniat: vt ps. 5. phycozũ. cõmento. 13. ⁊ ibidem. 8. ꝓmento. 47. ¶ Et his potest ratio cõponi vna forˢ^ma sic aggregans omnes aliaz. quicquid repugnat eẽ tempori actuali: ⁊ per rationem intrinsecã repu

gnat essentialiter ⁊ per rõnem intrinsecam tpi posse esse. ps. si himibile repugnat fonti genito repugnat fonti gen^bo: ꝫ finiri per se ⁊ rõne itrinseca repugnat tpi actuali. ḡ tpi posse ꝑcelit tps actu genitũ simul cũ mundo. ergo ipossibile est tps potentiale finiri ad primũ instans tpis geniti.

Sed hic est qõ nõ parua. vr̃. n. q² nulla istaz rõnum valeat: qñ theologi dicũt q tps ⁊ mot⁹ ꝫmus nõ seoluz creati vel gnãti fuerunt: ꝫ simul cũ mũdo: sicut pho dicit. solus. n. pho mundũ generat: ⁊ simul cũ eo tps: ⁊ motũ factuz esse dicit: vt. 8. phicoz: ⁊ primo celi testať Aris. Si aũt arguitur. omne innouatũ me^ĩ aliqua mẽsura: est vez de innouato ꝓpria innouatione: qualr nõ innouať motus ⁊ tps: vt plato dicit: ⁊ sic posset defendi opio plato. ⁊ ẽt legis: ⁊ est optima rñsio ⁊ vera: attñ ꝫ põt replicari pro auer. ⁊ Aristo. qñ oẽ qõ per se incepit vere aliqñ fuit ⁊ aliqñ non. ergo oẽ qõ incepit cũ alio: cũ alio aliqñ fuit: ⁊ aliqñ nõ. Sed omne tale hz mẽsurã ꝓpriam vel cõem sibi ⁊ illi cũ quo incepit. ergo vc. ¶ Mr: si dicatur q aliqñ ⁊ aliqñ silr ꝓditões tpis imaginarij ⁊ nõ veri. Contra. hmõi ꝓditiones sumunť ab aliquo ex parte rei: vel a nullo. Si a nullo. ḡ est chimericũ: ⁊ si ab aliquo. ergo est extẽio quedã vbi põt signari aliqñ ⁊ alt qñ. ¶ Preterea nõ plus esse debeť tpi: q² esse me^tĩ alicuius: ꝫ ad tale nihil requi^r nisi aĩa. ergo illud vbi signabiť aliqñ ⁊ aliqñ, erit vere tps. ¶ Preterea nũc tps est demo^bo instans in quo mũdus creatus fuit: ⁊ ante illud nõ fuit. ergo vere tps incepit. ergo sibi rñdet vera mẽsura inceptionis eius. ¶ Prio fundamẽto pbor debes scire q² ipsi nõ ponunt aliquã ꝓductionẽ nisi generationẽ: qñ ipsi nõ ponunt nisi illud qõ est cõe olbus sensibus: vel ꝫ ipm nullus sensus ꝑd^ĩ. cũ igitur creationi ois sensus ꝑdicat vt alibi declarauit. iõ tñ gnãtionẽ ponunt. ois aũt gnãtio finis est alterationis. iõ si mundus incepit vere genitus fuit: ⁊ ꝺ alter° ipm precellit. ergo ante tps fuit vere tps. ⁊ hoc fundamẽto vbi sunt pbi: q² si vez est rõnes auer. sunt demõstratiue. Vez rõnes ꝫ rñsionẽ plato nis sunt posite a me. gra exercitij: ⁊ de facili soluũtur. ¶ Ad primã dico q² tps imaginatũ sumiť a possibilitate tpis: que est i agẽte. ¶ Ad scõz negatur añs. y° req² fundamentũ a quo sumitur. ſ. aptitudo fundata in motu de qua superius dixi. ¶ Ad tertiã dõm q² nunc tps est accipiẽdo nunc positiue ⁊ ver. Ante nõ fuit ly ante accipiť priuatiue: ⁊ nõ vere: ⁊ ideo rõnes pboz sunt tñ ex suppõne: ⁊ lz ita sit. istud tñ est vez fundamentum coz: ⁊ tu cõsidera. Alga. du. xviij.

Jt algazel. nos vero sup hoc arguimus dicentes
a q² oĩa ista sunt fantasie. opus. n. ⁊ facultas ad cas sandũ ꝓdicta est q² opponamus tpi cũ loco: ⁊ dicemus q² erat in potẽtia dei: vt faceret supremũ orbẽ maiorẽ q̃ mundus est in quãtitate vnius palme ⁊ si philosophi hoc negarẽt: attribuerent deo defectũ: si vero ipsi cõcederent pñt ꝓiteri de duabus palmis vel trib⁹: et sic ad infinitũ. ⁊ oportebit ergo ex hoc ponere retro mundũ spacium quãtitabile. in spaciũ enĩ duarum palmarũ magis impedit q̃ spaciũ vnius palme. ergo retro mũdũ est dare spaciũ quãtitabile: qõ est necessarium ponere aut corpus aut vacuũ rẽ. que sequũtur istum hominem.

¶ Declarauit auer. q² similitudo alg. nulla est. dixit. n. alg. q² sicut mũ dus finitur seipso: ita ⁊ tẽpus: vt visum fuit. vult mõ alg., pbare similitudinẽ. ⁊ dic. ait alg. nos ꝺo sup hoc arguemus dicẽtes q² oĩa ista sunt fantasie: cuius rõnẽ dicit. opus enĩ ⁊ facultas ad cassanduz predicta est q² opponamus tpi cum loco. i. cõparemus natura tẽporis cum natura loci ⁊ locati. ⁊ dicemus q² erat in potẽtia dei: vt faceret supremũ orbem a^tĩ5. ſ. 8^m q̃ mundus est in q̃titate vnius palme. ⁊ si pbi hoc negarent attribuerẽt deo defectũ. ergo deus põt facere 8^m orbẽ multo a^tĩ5 q̃ nũc sit (Si vero ipsi) Nunc eligit membrũ ad propositũ. d. si vero ipsi cõcederent pñt ꝓiteri de duabus palmis: vel tribus. ⁊ in infinitũ. tũc cõclu dit. ergo oportebit ex hoc ꝑcedere retro mũdũ spaciũ quãtitabile. in spa ciuz enĩ duarũ palmaz magis impedit q̃ spaciũ vnius palme. ergo retro mundũ est dare spaciũ quãtitabile. i. magnũ qõ est necessarium po nere aut corpus aut vacuũ rẽ. que sequũtur istuz hoiem: ⁊ qño int^ĩ hec rõ ad propo^m alg. nõ exponit: sed auer. statim. Auerroys.

Jcimus nos q² id qõ dixit algazel bene sequitur:
d posito q² quãtitas corporea mũdi possit ad infinitũ augmentari: tũc enim sequeretur q² posset a deo benedicto inueniri res finita: quã precederẽt infinite possibilitates quãtitabiles. vñ si hoc esset possibile in magnitudine sequereť similiter in tpe. ergo inueniretur tẽpus finitũ ab vna extremitate: quãuis precedãt ipm possibilitates tpales ad infinitũ. Respõsio huius est q² imaginari esse mundũ maiorem: vel minorẽ est possibile ꝺm veritatẽ si possibilitatis natura ante eẽ mũdi fuisset: ⁊ nõ fuissent ẽt alie due nature. vz. nccia ⁊ impolis: qõ est falsum: he nãqz tres nãe semp fuerũt. ⁊ iõ redargutio alga zelis nullo mõ ꝛtra pbos dirigiť. ipsi nãqz opinanť q² im pole est mundũ esse maiorẽ vel minorẽ. Si. n. pole esset reperiri magnitudo maior magnitudine: ⁊ sic ad infinitum sequereť q² deberet reperiri magnitudo infinita in actu: qõ est falsuz: vt declaratũ ẽ ab Ari. in principio celi ⁊ mundi: sed apud negãtẽ predictã ipolitatẽ erit pfecta redargutio valde vehemens. oz. n. q² sit hic politas itellectu alis: sicut ante mundũ apud pbos. ¶ Et iõ qcunq3 opinatus fuit mundũ creari in tpe: ⁊ dicat q² qõlibet coz pus eẽt in loco: oz eum ꝓcedere q² ante illũ sit locus. ſ. aut corpus aut vacuũ: locus nãqz oz q² ꝑcedat inouatũ nccio. ⁊ iõ quicũqz negaret esse vacuũ: ⁊ ꝓcedẽt finitatẽ corporũ: non est ausus ꝓcedere q² mundus sit creatus: vnde dicimus q² si imaginaremur dictã denoiationẽ vel durationẽ mensurantẽ motũ est opus fantasie: sicut est imaginari mundũ esse maiorẽ vel minorẽ q² esset: sequereť q² tps non hr̃et esse aliquo mõ. Tempus. n. non est aliquid nisi id qõ cõprehendiť ab intellectu de predicta prolongatione seu durationẽ motum mensurante.

¶ Vult mõ Auer. dare vim argumento alg. deinde ibi (rñsio huius est) dat rñsionẽ. primo ergo dicit. dicimus nos q² id qõ dixit alg. bene sequiť posito q² quantitas cor^ca mundi possit ad infinitũ augmentari. tunc. n. sequiť q² possit a deo benedicto inueniri res finita q² precederẽt infinite politates quantitabiles. stat ergo in hoc q² si mundus possit eẽ maior q² mõ sit. tunc possent añ eum ꝑcedere politates infinite sub quibus potuit esse ⁊ non est. Tunc reducit exemplũ ad ꝓpositz. d. vnde si hoc esset pole in magnitudine se^ĩ silr in tpe. ergo inueniret tps finitũ ab vna extremitate. ſ. a parte ante: quãuis precedant ipsum politates tpales ad infinitũ. Ecce igitur vim similitudinis. arguitur igitur sic. sicut mundũ ꝑcesserunt infinite politates quãtitabiles. ita ⁊ tps. ergo sicut mundus a deo ponit finitus ita ⁊ tps. ⁊ sic apparet vis argumẽti. alg. (Rñ° huius) cuz dedit vim argumento alg. vult soluere ipsuz. vbi debes scire q² tres sunt nãe entis. i. nccia ipolis ⁊ ꝓtingens. oĩ. n. ens aut est nccium aut impole aut ꝓtingẽs. ⁊ hoc declarauit ari. in prioribus. ⁊ auer. primo celi. cõmento. 138. dicit ergo q² mundũ fore maiorez vel minorẽ est nã entis impolis: ⁊ hoc primo ponit. scõo ibi. (Si. n. pole) ꝓbat hoc. dicit ergo primo. rñsio huius est q² imaginari esse mundum maiorẽ vel minorẽ est pole ꝺm veritatẽ. si nã po^tĩ/ ante esse mũdi fuisset ⁊ non fuissent ẽt alie due nãe. vz. nccia ⁊ impolis: qõ est falsum: qñ mundus esse a^tĩ5 vel b^tĩ5 non est nã polis sed impolis: he nãqz tres nãe semp fuerũt. ⁊ iõ redarg° alg. ꝫ pbos nullo° dirigiť. ipsi nãqz opinanť q² ipole est mundũ esse maiorẽ vel minorẽ (Si. n. pole) Nunc probat hoc. d. si. n. esset pole reperiri mag^do a^or mag^ne qua mundus nunc est. ⁊ sic in infinitũ sequeť q² deberet reperiri mag^no infinita in actu. cuius ꝫñs destruit. d. qõ est falsuz. vt declaratũ est ab ari. in ꝓncipio celi ⁊ mũdi. Alit ꝫ quos valz ar^tus. d. sed apud negantẽ ꝑdictã ipolitatẽ: ⁊ dicentẽ esse pole reperiri mundũ maiorẽ q̃ nunc sit erit redarg° illa pfecta: ⁊ valde vehemens. oz. n. q² hic sit politas saltẽ intellectualis: sicut ante mundũ apud pbos. Si ergo ꝓcedit q² põt esse maior mundus q̃ nũc sit. iã se^ĩ q² politates quãtitabiles potuerũt esse ⁊ precessisse infinite.

Sed circa hoc est qõ. qño valet hec ꝫña. põt aliqua quãtitas ad infinitũ venire. ergo augebit ad infinitũ. Arguit. n. hoc non valere qñ non se^ĩ apud auer. primo de gñone. cõmento. 9. ꝓtinuũ põt diminui in infinitũ. ergo diminuetur. ¶ Ad hoc dixerunt qdã logici hanc ꝫñam tenere: qñ prio prioz diffinitũ est ꝓtingẽs qõ est: quo posito in esse nullũ se^ĩ icõueniẽs: vbi plane auer. ⁊ alber. volũt oẽ ꝓtingẽs debere reduci ad eẽ. Sed replicať: qñ a pari deberet tenere scõa ꝫña q² hãc regulã. ſ. ꝓtinuũ põt diuidi in infinitum. ḡ diuideť: qñ oẽ pole ꝺs reduci ad actũ. ¶ Põt rñderi q² prima ꝓpõ est vera de sensu cõpolito. iõ ꝺs poni in eẽ. scõa aũt de sensu diuiso: iõ nõ ꝺs poni in eẽ. ¶ Sz reuera hec rñsio peccat i duobus. prio. q² non dat cãm: cur hec qdẽ int^ĩ de sensu ꝓsito: illa de se^u diuiso. 2°. qñ ois ꝓpõ cuiuscũq3 se^ĩ est: ⁊ ꝺs poni i eẽ. alr pole reuertẽt ipole: vt dcñ est ibidẽ ⁊. ſ. meta. ꝓmẽto. 8. ⁊ ego declaraui totũ hoc i expõne mea primi prioz. Addunt alij q² hec diuisio, ꝓpõis in sensum ꝓpositũ ⁊ diuisum nunc ꝑ fuit dicta ab ari. Jõ vr̃ mihi esse dõm. cum auer. 3°. phycozum maxime cõmento. 69. q² augeri est ire ad formam: diminui est ire ad materiam: ⁊ q² ire ad formam est ire ad vnum actuz. ideo prima int^ĩ de se^u compositio. ⁊ ideo debet reduci ad vnuz esse actu. scõa aũt est ire ad mãm. ⁊ iõ est ire ad plures diminutões. ⁊ iõ int^ĩ de se^u diuiso: q̃ ꝺs reduci ad actũ diuisum. ois. n. ꝓpõ qualiter est ꝓtingens taliter ꝺs

esse ⁊ poni in esse. q igitur prima est de possibili com posito ad vnum simul. ⁊ debet poni in esse simul ad vnum: quia scōa est de esse ⁊ possibili diuiso ⁊ successiuo. ⁊ dz poni in esse successiuo ⁊ mlto. ⁊ sic appet dcm° ꝓpositū. ⁊ ita dō legi 3m pbȝcoꝝ melius declarauit totū hoc. (Et tō qcūqȝ) Dic corr' declarat ꝙ quē valet rō alg. ⁊. d. ⁊ tō qcūqȝ opinat⁹ fuit mundū creari in tpe: ⁊ dicat q qōlz corpus est in loco: oz cū ꝓcedere q añ illā locū fit locus. ſ. aut corpus. ſ. plenū aut vacuū. ecce igitur ꝓpositū. si mūdus fit de nouo. ꝙ añ ipsum datur vacuū aut plenū q erit eius locus. Cuius ꝓpositionē ponit. d. oz nāqz q locus precedat innouatū nccio. ¶ Hoc idē ꝓbat' aucte ari. d. ⁊ tō qcūqȝ negaret esse vacuū: ⁊ ꝓcederet finitate coꝝm. ſ. orbiū: ⁊ maxime supremi non est ausus ꝓcedere q mūdus fit creatus. ſ. nouꝰ factus. (¶ Añ dicimus) Ex his infert petīs similitudinis. d. vñ dicimus q si imaginari dictaz durationē mensurantē motū est opus fantasie. ſ. non est verū: sed fictū: vt dixit al. sicut imaginari mundū esse maiorē vel minorē q̄ est: sequit q tps non hret eē aliquo°: qm̄ sic imaginari mundū maiorē est imaginari falsuz ⁊ ipossibile. ita erit de tpe posq̄ sunt ꝓdicta. mō hoc est falsum. tps. n. non est aliud nisi illud qō cōprehendit vera cōprehensione ab int⁹ de predicta ꝓlongatione mensurante motū. Ex his apparet reprobatio alg. ¶ Tota difficultas huiꝰ ptis est: qm̄ nō video deductionē ꝓpositi. ſ. mundus est nouus. ꝙ añ ipsum ꝑcedit locus plenū. ſ. vel vacuus. Nō declaratio: qm̄ mundus si esset eternus esset eiusdē spēi a se ipso': si esset nouus: sicut albedo eterna ⁊ albedo noua. ꝙ. sicut sequit. est nouus. ꝙ hȝ locū priorē tpe. sequet. est eternus. ꝙ hȝ locū priorē saltē nā. vel si nō valet vellē audire a sacerdote ari. ſ. auer. cur hec qdē tz: illa ꝛō nō. Nā si dicat q oz locū ꝑcedere innouatū nccio: quare non precedit eternū saltē ꝑcessione in nā: si nō in tpe. Multi fingunt q hmōi ꝓpositiones tz ad holez. ſ. ad alg. qm̄ alg. sustentabit in duabus ꝓpōnibus. ſ. q mundus incepit nouiter: ⁊ q oē corpus fit in loco: ⁊ ad ipsum sequit predictū inconueniens: apud añt pȳcor non sequit: qm̄ non tenent scōam: sed tm̄ de corporibus rectis. ¶ Sed hec dcm° fatua est cū auer. cōmento. 64. pbȝcoꝝ faciat eandem ꝓpositionem: ⁊ non loquit ad alg. ſz simplr. ait. n. q si mundus esset nouus: q olim darez vacuū: ⁊ tu vide eū. ¶ Ad hi igr vr q ꝓpositio potest duobus modis deduci. pⁿ accipiēdo: q omnis produc° sit gen⁹ apud pbos: qm̄ sicut plurles dixi pbi omnes creationē ex nihilo non recepert. ȳ° hñt eam negare cū sibi sēper oēs ꝺicant: ⁊ tunc hñt ponere ꝓpositionē. ſ. ex nihilo nihil fieri. ¶ Scōo accipio q oē qō gen⁹. gen⁹ ex corpore: qm̄ oē genitū est alteratū: ⁊ oē alteratū ex corpore alteratur. dcm̄ est. n. in fine scōi capituli de subā orbis. q altr est corpus. ⁊. 7. metaphy. cōmento. 51. plane dixit q forma pura nō pōt trāsmutare māz. Ex his eligo q si mundus sit nouꝰ factus. tūc erit gñatus. ⁊ si gñatus añ ipsum ꝑcessit alt°: ⁊ si alt° ꝓcessit ante ipsum fuit locus in quo fit alt°: ⁊ corpus alterans. ꝙ ꝓcedens mūdū nouū hȝ ꝓcedere ante ipm̄ processisse vacuū vel plenū: ⁊ qm̄ dr mūdus nouus ē eiusdē rōnis cū seipso eterno falsuz est: ȳ° vbi mūdus esset nouus. eēt corpus gñabile ⁊ corruptibile: ⁊ forte non rotūde figure. vbi añt eēt eternus non esset gñabilis nec corruptibilis. ⁊ sic differret gñe ab ipso corruptibili: qm̄ corruptibile ⁊ incorruptibile dr̄nt gñe. 10. meta. in fine. hic igr est primus modus dōi ꝓpositi apud pbos. Scōs modus posset esse ex alio. declaratū est. n. apud eos: q ante oē nouū ꝑcessit duplex po⁸. ſ. passiua ⁊ actiua: vt deduxit auer. prio celi. cōmento. 124. ⁊ quelibet po⁸ passiua est mā. ergo si mūdus fuisset nouus. iam ante ipm̄ preexistet mā: sed māe coeterna est dime°. ergo ante mūdū precessit mā dimensionata. ⁊ si sic. tūc eēt vacuū ante mūdū: qm̄ nihil est vacuū nisi mā spaciata per dimensionē. ⁊ sic apparet scōs modus deducendi ꝓpositi. tū quilibet istoꝝ mōꝝ est ex principiis pbōm: quo añt oportet deduci simpliciter non pōt dici nunc igitur sit dictū in tantū. Alg. du. xix.

Jt algazel tertia auctoritas pbōrū ad asserendus mundū fuisse ab eterno hec est. Esse mūdi ipossibile erat anteq̄ eēt Impossibile est dē fuisse impossibile: ⁊ post sit reductū ad possibilitatē. Et hec possibilitas est sine principio. tō semper fuit ꝓmanens. ſ. nūq̄ mundus fuisset absqz ipsa possibilitate. Quare nunq̄ fuit: qz mūdū fuisse ipoke est: qz potitas nunq̄ cessauit. ꝙ poke nunq̄ cessauit. Et qñ sibi attribuim⁹ potitatē it'm est q ipsum hre esse non est falsum: ⁊ posq̄ fuit q semper fuit possibilis, nunq̄ ergo fuit q attribueretur sibi esse: ⁊ sic esset falsum: qz si esset impossibile dicere ipsum semper fuisse possibile. Esset ergo falsum dze possibilitatē nunq̄ cessasse. ⁊ si ita: sequeret q possibilitas principiū hūisset vnde si possibilitas principiū hūisset. ergo mundus eēt ante hoc ipossibile esse: neqz deus in eusdem poterat.

¶ Vult adducere alg. tertiā rōnē pbōrū ad probandū mundū esse eternum. ⁊ primo proponit vnā ꝓpoſz. scōo ibi (Impossibile est) Probat eam. dicit ergo in prima. ait alga. tertia auctoritas pbōrū ad asserendum mundū fuisse ab eterno hec est. ſ. mūdi esse antequ erat sup. si nouus est. erat impossibile. ergo nunq̄ reduc' ad actum. huius ꝓpoſz tantū tangit añs (Impossibile est) probat ꝓpoſam. d. q est impossibile ⁊ falsum. sup. q mundus ante fit impossibilis: ⁊ q post sit reductum ad po'cm. ſ. ad actū po'r. (Et hec politas) Dic ꝓbat añs. d. ⁊ hec politas est fine ꝑncipio. tō sp fuit ꝑmanens. ſ. talr q nūq̄ mūdus fuit absqz ipsa po'c. si igr mūdus incepit añ eiꝰ eē sp fuit ens pole eē. Tūc infert quare nūq̄ fuit. q. mūdū fuisse ipole est: qm̄ si in sui nā sp est politas ad eē: ⁊ nūq̄ eēt. ꝙ nūq̄ erit ꝙ. ē ens ipole: ⁊ p ꝓpoſz si poterit exire ad actū. q. politas nūq̄ cessauit. ꝙ pole nūq̄ cessauit. Ex hoc seqr ꝙ si mūdū eē est sp pole mūdū eē ē ipole qm̄ sp pole ē dze q nūq̄ redu' ad actū. ⁊ si nūq̄ redu' ad actū ē sp ipolis. ꝙ si sp polis sp ipolis. ⁊ apper añs: ⁊ tota vis hⁿ ꝓpoſti it in hoc q nā ipolis est illa que nūq̄ reducēt ad actū. (Et qm̄) Dic adhuc clari⁹ declarat ꝓpoſz. d. ⁊ qm̄ sibi attribuim⁹ po'cm illā ē q ipsz hze eē non est falsum. Tūc vltra: ⁊ posq̄ sp fuit polis. ꝙ nūq̄ fuit talr q sibi attribue' eē: ⁊ illud pole est esse falsuz. ꝙ eēt ipole. cuiꝰ rōnē tangit. d. q si eēt ipole ipz dze sp fuisse pole. i. vez est ipm non fuisse pole. ꝙ falsum est po'cm dze nūq̄ cessasse: ⁊ apud me vult dze. si idē est ipm eē sp pole. ⁊ ipm eē ipole. ꝙ falsum est dze nō cessasse ab eo politatē: qm̄ si in eo ipolitas inest: po'tar remouet. ꝙ falsum est dze politatē nō cessare. Deinde ꝓbat q politas sp inest. d. ⁊ si ita. ſ. politas incepit: seqr q politas ꝑn⁹ hāisset. ⁊ si sic. ꝙ mūdus añ hoc eēt ipole eē. sup. posq̄ sp fuit polis. ⁊ neqz deꝰ eiusdez poterat. sup. eē ponere in e'tu. ¶ Debes scire q virtꝰ rōnis tota ꝓpositi in hoc si mūdus incepit. ꝙ añ ipz ꝑcessit politas ifinita. ꝙ ex vtroqz latere sempiterna: qm̄ vt deducit auer. in ce lo ⁊ mūdo. ſ. in prio cōmentis. 28. 33. ⁊. 34. infinitū non magis deter' ad vnā ptē q̄ alterā. ꝙ vel ad neutrā vel ad vtrāqz. si igr politas ē sempiterna. ꝙ mūdū eē semp pole. ⁊ sic est ipm eē ipole. ⁊ nūq̄ incepit. ⁊ hoc vult alg. deducere. Auerroys.

Jcimus nos q ille qui concedit mundū fuisse antequā haberet possibilitatem infinitam oportebit eum concedere mundum fuisse ab eterno. si enim id quod semp possibile fuit: videremus q non semper in esse fuisset sequeretur ex hoc esse falsum. ⁊ ideo oz q sit ab eterno. id. n. quod possibile ē q sit ab eterno est simpliciter possibile q non corrumpatur misi esset possibile q corruptibile conuerteretur eternale: ⁊ idcirco dicit philosophus q possibilitas in rebus est necessitas.

¶ Dic auer. vult ꝓfirmar rōnē pboꝝ q̄ adduxit alg. ⁊ p°, ppōit ꝓpoſz. d. dicim⁹ nos q ille q ꝓcedit mūdū fuisse. ſ. nouꝰ añq̄ hret po'cm in finitū. 9di ꝓpoſz. d. oportebit eū ꝓcedere mūdū fuisse ab eterno. hāc ꝓpoſz nō ꝓbat. pōt tm̄ ꝓbari qm̄ si mūdus icepit i a. tpe: vel igr añ ꝑcessit in finita politas vel ifinita: nō finita: qm̄ tūc dē non fuisset ab eterno: vt scis. ꝙ ifinita. ⁊ hoc vult auer. Tūc ex hoc ꝓfirmat ꝓpoſz al. d. si. n. id qd pole fuit sp: dicerem⁹ q nō sp i eē fuisſz: seqr ex hoc eē falsuz. i. seqret ex hoc q mundū fore eēt ipole: vt deductū fuit supra (Et tō) Dic colligit totū. d. ⁊ tō oz q sit ab eterno. id. n. q pole ē q̄ sit ab eterno. ē pole sim plr q nō corrūpat. i. oz vt sit eternū. nisi eēt pole q corruptibile conuerteret eternale: qd falsum est. ⁊ idcirco dicē pbs q politas i reb⁹ ē necitas.

¶ Sed circa hec tres accīt difficultates. pª qm̄ ait q oē pole sp ē ipole vt corrūpat. hoc vr falsuz. qm̄ q̄ rōe est pole eē eadē rōe ⁊ pole non eē. ꝙ ē pole vt corrūpat: sic ē pole vt generet. ¶ Scōa: qm̄ multa sūt polia in reb⁹ q̄ nō sunt nccia: vt scis. ¶ Tertia: qm̄ ari. nūq̄ dixit illud qd sibi auer. attribuit. ¶ Ad ꝑmā pōt dici vno mō q pole sp ē ip nō ens: ⁊ tūc arguit. sp nō ens nō pōt corrūpi: qm̄ sp nō ens est nccio nō ens. ⁊ hoc corrūpi nō pōt. ¶ Sz hoc nō ē ad mētē auer. iō alr int'. ſ. i. sempiternis. vbi idē est pole ⁊ nccīt. ⁊ hoc dicit. ſ. q pole sp. sup. in nccīs impossibile est q corrumpatur: quonia ibi idem est necessariuz ⁊ possibile. ¶ Ad tertiam dicendum q licet Aristo. 3. physicorum non dicat vniuersaliter illam: vt apparet textu cōmenti. 32. attū int' in rebus ne cessarijs ⁊ sempiternis. ¶ Sed quo modo intelligitur illa propositio in eternis ⁊ necessarijs non differt esse a posse nolo declarare. sed alibi dixi. Alg. du. xx.

Jt algazel: super hoc tamen arguemus dicentes q mundus semp fuit possibilis innouari: ⁊ si imaginaremur ipsum semper fuisse ⁊ nunq̄ innouatum. non ergo id quod peruenit sequutum fuit ordinez possibilitatis: imo totum contrarium. ⁊ hoc est verisimile ei quod dicunt de loco. v3. q extimare mundum maiorem vel minorem vel esse corpus supza mundum sit possibile. ⁊ sit corpus sup corpus vsqz ad ifinitū ⁊ nihilominꝰ

esse plenitudinē absolute ad infinitum est impossibile.

¶ Dic auer. inducit alg. rñdentē rōni posite a pbis. ⁊ dicit. ait alg. super hoc tñ. ſ. argumento rñdemus dicentes q mundus semp fuit possibilis innouari. ⁊ si. ſ. posito q imaginaremur ipsum semper fuisse. ⁊ nunq̄ innouatum. ſ. nunq̄ accepisse esse nouum. vult ergo dicere alga zel q ista apud quosdam pbos stant simul. ſ. mundum semper esse: ⁊ ipsum esse possibile innouari. i. corumpi. ⁊ iterum fieri: qm̄ pbi arabes. vt aul. ⁊ alpharabius volunt aliquod sempiternum hre potentiā ad non esse: vt dictū est in libro de substantia orbis (Non ergo) Ex hoc rñdet ad argumentum. d. non ergo illud qō peruenit. ſ. ipsum esse mūdi nouuz. sequutū fuit ordinem possibilitatis. ſ. non fuit post esse possibile: quasi dicat q apud pbos simul fuit ⁊ fuit possibile esse ⁊ non esse: ⁊ per ꝓpoſz non fuit esse mundi sequutum ordinez possibilitatis. imo totum ꝓpoſitum. ſ. esse possibile secutum est esse mundi. (Et hoc est) Declarat quod dixit per ex'm. d. ⁊ hoc est verisimile ei. quod dicūt sup. pbi de loco. v3. q extimare mundum maiorē vel minorē: vel esse corpus supra mundum sit pole. ita q sit corpus supra corpus vsqz ad infinitum: ⁊ nihilominus esse plenitudinem. ſ. magnitudinem absolute ad infinitum est impossibile. ecce igitur qualiter aliquod ē possibile quod tamen nūq̄ erit actu. Auerroys.

Jcimus nos q si aliquis concederet q ante mundum vna fuisset possibilitas in numero ad infinitum oportebit se ꝓcedere q mundus sit ab eterno: sed si aliquis poneret q ante mundum essent possibilitates infinite in nūero: sicut posuit algazel in sua respōsione: oportebit concedere q ante hunc mundū sit alius mundus: ⁊ ante scōm tertius: ⁊ sic in infinitum sicut in indiuiduis hominum reperitur. maxie posito q corruptio precedens sit causa esse subsequentis. Verbi gratia. si deus benedictus poterat creare ante hunc mundū aliū mundum: ⁊ ante illum alium sequeretur processio possibilitatum esse ad infinitum: aut peruenire ad mundum primum ante quem erat impossibile creari alium: ⁊ hoc inconcessum est apud loquentes: ⁊ omnes opinantes mūdi creationem: ⁊ posq̄ possibile esset q ante hunc mundum esset alius mundus ad infinitum: videretur q hec positio non sit falsa. Sed quando subtilissime interrogetur: tūc oportebit q falsa est: qz sequeretur q natura huius mundi naturam vnius indiuiduorum generabiliuz ⁊ corruptibilium haberet. v3. q hic mundus procederet necessario a prima causa. eodem modo indiuiduum procedit ab eadem causa. v3. mediante mobili. ſ. motus eterni. vnde hic mundus esset pars alterius mundi: vt in indiuiduis generabilibus ⁊ corruptibilꝰ reperit' in hoc mundo. vnde necessarium oportet q perueniat ad mundum eternum aut q procedat ad infinitum: sed ꝓcessus ad infinituz est impossibilis: oportet ergo q sit vnus mūdus. ⁊ ab innumero: ⁊ ab eterno.

¶ Dic reprobat sol. alg. ⁊ primo recolligit per viam diuisionis quid intelligit alg. d. dicimus nos q si aliquis concederet q ante mundum vna fuisset possibilitas in numero ad infinitum. i. a principio vsqz ad finem oportebit se. ſ. ipsum concedere q mundus sit ab eterno. ista ꝓpoſitio fuit sup' deducta. (Sed si aliquis) Recolligit membrum quod alga. vult. d. Sed si aliquis poneret q ante mundum essent possibilitates infinite in numero: sicut posuit alga. in sua rñsione: oportebit concedere q ante hunc mundum sit alius mundus: ⁊ ante scōm tertius: ⁊ sic in infinitum sicut in indiuiduis hominum reperitur: ⁊ addit q hoc magis me sequitur: posito q corrup° precedēs sit cā esse subsequentis. ¶ Sed dices. videtur q alg. concedat primum membrum: vt visum est quoniam philosophi arabes volunt mundum semper esse: ⁊ ipsum semper esse possibilem non esse. ergo non videtur q auer. attribuat alga. veritatem. ¶ Dicendum q alga. inquantuz philosophus habet dicere primum membrum: ⁊ illud non curat auer. destruere. quoniam. 12. metaphy. cōmento. 41. ⁊ in. 3. ⁊. 4. ca°. de subā orbis. ⁊. 8. pbycoꝝ. cōmento. 71. satis destruxit. alga. autem inquantum theologus habet dicere q potuerunt esse infiniti mundi: ⁊ per ꝓpoſz plures. ȳ° infinite precesserunt possibilitates ante mundum in quo sumus. ⁊ hoc destruit auer. (v. g. si deus) Dic ꝙbat ꝓpoſz. d. v. g. si deus benedictus poterat creare ante hunc mundum alium mundum. ⁊ ante illum alium sequeret processio possibilitatum esse ad infinitum aut peruenire ad mundum primum ante quem erat impossibile creari alium. Hoc destruit. d. ⁊ hoc inconcessum est apud loquentes: ⁊ omnes opinantes mundi creationem. patet ergo q si mundus potuit creari ante mundum. ⁊ sic in infinitum infinite precesserunt possibilitates. Tunc arguit q de facto fuerunt infiniti. d. ⁊ posq̄ possibile esset: q ante hunc mundum esset alius mundus ad infinitum: videtur q hec positio non sit falsa. i. videtur q debuit poni in esse: eo quia possibile non fuit falsum. ergo fuit ita de facto q ante hunc mundum fuerunt infiniti.

Sed accidit quēstio quoniā multi cōcedunt añs: ⁊ negant ꝓpoſam. ſ. potuerunt esse infiniti mundi. ergo fuerunt. añs apud theologos est verum ꝓpoſitum. vt in multis potest adduci instantia. Ad hi videtur q hec ꝓpoſa fundetur in hoc q multitudo possibilitatum in materia fundatur: qm̄ mā est causa possibilis esse ⁊ possibilis non esse. igitur si possibilitates fuerunt infinite: oēs in materia habent fundamentum: ⁊ per consequens mundi poterunt recipi in materia. igitur ⁊ habuerunt agens naturale potens deducere eos de potentia ad actum. vbi añt fuit materia ⁊ agēs iam fuit e'tus. ergo iam fuerūt mūdi infiniti. ⁊ sic apparet vis ꝓpoſe apud principia naturalia. ¶ Vel potest declarari ꝓpoſa: qm̄ agens potens ponere plures e'tus in esse qui sunt vnius rationis in se ⁊ respectu agentis sublatis olbus agentibus dispositiuis ad vnum: magis q̄ ad alteruz: aut nullum ponit: aut omnes: ⁊ hec propositio apud pbos est ma'ta: ⁊ auer. habet eam pro principio in. 8. phy. commento. 1ſ. in propo'o sic est deus. est enim agens vnius rationis potens infinitos mundos producere: qui sunt vnius ratiōis in se ⁊ respectu agentis: ⁊ nullum est agens disponens magis ad mundum a. q̄ ad mundum b. ergo vel omnes ponet in esse: vel nullum: ⁊ nullum dicere est contra sensum: ⁊ omnes est qō vult. quid autem dicerent diuini theologi patet: quoniaz deus agit tantum quantum vult: ⁊ non est negandū quin deus possit facere non tot mundus quin plures. vt ponunt omnes. ⁊ ideo ratio ista est tantuz probabilis ⁊ ficta. (Sed quando) Dic destruit ꝓpoſz. d. sed quando subtilissime interrogaretur. tunc oportebit q falsuz est. i. sed illud est falsuz quod probat. d. q sequeretur q natura huius mundi haberet naturaz vnius indiuiduorum generabilium ⁊ corruptibilium ⁊ declarat quaz naturam. d. v3. oporteret q hic mundus procederet necessario a prima causa eodē indum procedit ab eadem causa. v3. mediante mobili. ſ. motus eterni. ſ. celo. ⁊ sic sicut indiuid'm fieret ab agente eterno tanq̄ a cā vniuersali: sic mundus fieret a celo alio. tunc vltra. vnde. i. ⁊ per ꝓsequens hic mundus esset pars alterius mundi vt in generalibus ⁊ corruptibilibus reperitur: ⁊ idem auer. intulit primo celi. cōmento. 33. ⁊ illud declaratur per hoc ⁊ hoc per illud. Unde. ſ. per consequens oportet vt perueniat ad mundum vnum eternum: aut q procedat ad infinitum: sed processus ad infinitum est impossibilis. ergo oportet q sit vnus mundus. ⁊ ab innumero. i. sine fine ⁊ principio ⁊ eterno proueniens. ⁊ hoc volo: declaratum ergo est qualiter alga. inquantum theologus dicit impossibile. Alg. du. xxi.

Jt algazel quarta auctoritas philosophoꝝ hec est: oportet necessario q materia precedat quodlibet innouatum: quelibet enim innouatio in quadam sine dubio materia interuenit: vnde sequitur q materia nullatenus innouetur. imo ea que inouantur sunt forme ⁊ accidentia: ⁊ quāuis quibusdaz materijs quodā modo attribui possit: oportet necessario q ꝑueniat ad primam materiam que sine dubio innouabilis est.

¶ Hic inducit alg. quartam rationem pboꝝ. d. ait alg. quarta auctoritas pbōrum hec est: oportet necessario q materia precedat quodlibet innouatum. cuius rationem dicit. quelibet. n. innouatio in quadam sine dubio materia interuenit. ⁊ tunc infert. d. vnde sequit q materia nullatenus innouetur. i. sit eterna. ȳ° ea que innoua' sunt forme. (Et quāuis) Dic soluit. q. quādaz. posset enim quis dicere q materia composita sicut est materia scōa generaliter ⁊ corump'. Soluit: ⁊ quāuis quodāmō materijs possit attribui sup. corruptio ⁊ dixit materijs quodāmō: quoniam non sunt simpliciter materie: sed aliquo mō respectu vltime forme oportet necessario q ꝑueniat ad primam materiam que sine dubio innouabilis est. et hoc arguitur: q si mundus fieret: oportet q ante ipsuz precedat materia: ⁊ sic vt prius. ¶ Sed est dubium: quoniaz. 12. metaphy. cōmento. 18. auer. videtur dicere: q neqz materia neqz forma fit: sed totum compositum. hic autem ait: q forme ⁊ accidentia fiunt: quoniam materia est eterna. ¶ Ad hoc dicendum q aliquid fieri potest duobus modis int'. vno modo tanq̄ illud quod proprie innouatur: ⁊ ratione eius fit nouitas aliorum. alio modo tanq̄ per se ens subsistens: ⁊ seperatum a causis sui esse. primo modo sola forma fit: quoniam proprie accipit esse: ⁊ ratione eius compositum fit. secundo modo compositum: quoniam quod per se subsistit est compositum vt declarauit in secundo de anima. in commento. 7. ⁊ sic concordantur verba Auer. Auerroys.

d Icimus nos q̄ ſnīa horum verborꝫ eſt q̄ qȯlibet innouatū eſt poſſibile anteq̄ innouetur: ⁊ q̄ poſſibilitas exigit rem in qua ſuſtẽtetur. ſ. ſubiectuꝫ recipiens. poſſibilitas enī recipientis differt a poſſibilitate agẽtis: ⁊ ideo nō pōt poſſibilitas pfecte attribui agẽti niſi ꝓueniat cū recipiente: multa enīꝫ ſunt poſſibilia in agentibus que reſpectu quorūdā recipientiū ſunt impoſſibilia. Unde poſtq̄ illa poſſibilitas qȯ innouatur ꝓcedit impoſe eſt q̄ reperiat̄ abſq; ſubiecto: neq; agens pōt eſſe ſubiectū: neq; poſe pōt eſſe ſubiectuꝫ q̄ qñ poſſibile eſt in actu eſt remota poſſibilitas. remanet ergo q̄ ſit ſubiectū poſſibilitatis res recipiẽs eam. ſ. materia: ⁊ materia inquantū materia nō generat̄: oporteret nāq; q̄ materia haberet materiā ad infinitū: ⁊ ſi forte dici poſſet q̄ generaretur eſt ſine dubio inquantū componit̄ ex materia et forma: q̄ qȯlibet generabile ex aliqua re generatur. vñ aut ꝓceditur ad infinitū recte in materia infinita: qȯ eſt falſum: licet ponamus mouentē ab eterno. Aut q̄ forme aduenīūt ſucceſſiue viciſſim in quoddā ſubiectū ingenerabile ⁊ incorruptibile: ⁊ ſic circulariter ad infinitū ab eterno. vñ ex hoc neceſſario ſequit̄ q̄ ſit dare motū ab eterno qui ſit cauſa huius ſubſequẽtis futuri in iſtis generabilibus ⁊ corruptibilibus. ¶ Generatio nāq; cuiuſcūq; eſt alterius corruptio ⁊ eius corruptio eſt generatio alterius: nullū. n. de nihilo fit. nihil enī aliud eſt generatio: niſi cōuerti res ab eo qȯ eſt in potẽtia ad actū: nulla enim permutatio de ſumma priuatiōe fit. patet ergo ex iſtis q̄ hic neceſſario eſt res incōtraria deferẽs formaꝫ: in quā rem ille forme ſucceſſiue aduenīunt viciſſim.

¶ Hic auer. vult confirmare argumentū pbōrū ⁊ primo ponit int̃ⁿ ꝟbōrū algazelis 2° ibi. (¶ Polītas. n.) ſoluit. q. in p° ait. dicimus nos q̄ ſnīa horum verborū eſt: q̄ quodlibet innouatum eſt poſſibile añq̄ innouet̄. qñ in primo de ſubſtantia orbis poſſe ꝓcedī fieri. Et ncēiuꝫ eſt q̄ politas eiuſt rem in qua ſuſtentetur. ſ. ſubm recipiens. (¶ Poſſibilitas enim) Hic ſoluit qōnem. qñ poſſet dici q̄ res eſt poſſibilis eſſe poſſibilitate agentis: ſicut ponit lex nr̄a: ⁊ q̄ illa poſſibilitas nō differt a poſſibilitate agentis. 9° poſſibilitas māe ⁊ poſſibilitas motoris eſt vna: vt dicit plato. ¶ Soluit ergo hoc. d. politas. n. recipientis differt a politate agentis. ⁊ iō non pōt politas pfecte attribui agenti: niſi ꝓueniat cum recipiente. mō hoc eſt falſum. ⁊ iō 2ª eſt politas. ſ. ex parte agẽtis: ⁊ dr̄ politas ab extrinſeco: ⁊ politas mãe: ⁊ dr̄ politas ab intrinſeco: vt dicit Auer. primo celi. cōmẽto. 124°. (Multa. n.) ¶ Probat hoc. d. multa. n. ſunt poſſia in agentibus: que reſpectu quorūdā recipientium ſunt impoſſia. Et dixit notāter reſpectu quorūdā recipientiū: qñ qcq̄ eſt poſe a potentia mãe: eſt poſe a potentia agentis. primo celi. cōmẽto. 124. attñ reſpectu quorūdā agentiuꝫ aliquod eſt poſe: vt reſpectu hois eſt pole generare holem: quod reſpectu mãe muſce eſt impoſe: ly abſolute reſpectu mãe fit poſe. (Unde poſtq̄) Hic recolligit vim verborꝫ alg. ⁊ pbōꝫ. d. vnde poſtq̄ illa politas precedit illud quod innouatur. impoſe eſt q̄ reperiatur abſq; ſubo. (¶ Neq; agens) remouet inſtantiaꝫ: qñ poſſet dici agens eſſe ſubm illius potentie. vel ipſum eſſe poſe eſt ſubm potentie. Hoc remouet. d. neq; agens pōt eſſe ſubm. ſup. illius politatis: neq; ipſum poſe pōt eſſe ſubm illius. q̄ agens non ſit ſubm relinqt manifeſtum: ſed q̄ ipſum poſe non ſit ſubm. probat. d. q̄ qñ poſe eſt in actu eſt remota politas: ⁊ per ꝟñs ipſum poſe non eſt ſubm: concludit propoſitum. d. remanet ergo q̄ ſubm politatis ſit res recipiens eam. ſ. mā. ⁊ ſic appet dictū alg. ¶ Debes ſcire: vt dicit auer. 12. metaphy. cō mento. 18. q̄ due fuerunt opiniones de poᵗᵉ rerum. vna Jobis x̄pian: qui oēm politatem poſuit in agente: vt ibi declarat. Alia loquentium ſue legis: que poſuit potentiam fundari in priuatione ſimpliciter. i. in nihilo. Et has duas opiniones hic remouet. primam quidem cum probat politatem agentis eſſe aliam a poᵗᵉ patientis. ſcōam vero cum probat poſe non eſſe ſbm poᵗᶦᵛ: ⁊ ſic appet intentio ꝟbōrū auer. (Et materia) Hic recolligit conditiones ſubti poᵗᶦᵛ, ⁊ dicit. ⁊ mā inquantū mā non generaliter. oporteret nāq; q̄ mā hꝫet mām. ad infinitum. (Et ſi forte) Soluit dubiuꝫ qñ poſſet dici q̄ eltm generaliter: ⁊ tñ apud ari. vocatur mā mixtorum. ⁊ dicit. ⁊ ſi forte dici poſſit q̄ generaliter vt apparet in materijs ſcōis. Soluit. d. eſt ſine duº inquantū illa mā cōponitur ex mā ⁊ forma. cuiusrōnem dicit. q̄ quodlibet generabile ex aliqua re tāq̄ mā generaliter. (Unde aut) Deſtruit ꝓñs. ſi mā ex alia mā generaliter. dicit vnde ſup. ſi materia ex alia materia generaliter. aut ꝓceditur ad infinitum recte. i. recto ordine in materia infinita: quod eſt falſum. Sed remouet dubium. quoniam poſſet dici quod non eſt inconueniens hoc: qñ pōt vnum fieri ex alio. ⁊ ſic in infinitum duꝫ ſit vnum agens ſempiternum continuans illa: vt videtur dīc ari. 8. phȳ corum ter. cōmenti. 47. ⁊. 46. ⁊. 2. de gn̄one. ter. cōmenti. 56. ¶ Rⁱ q̄ illud olno eſt falſum. ly ponamus mouentem ab eterno. i. quātūcūq; ſit aliquod agens motū motu eterno. ⁊ falſitatē illam declarauit auer. primo phȳcoruꝫ. cōmento. 82. vbi probauit q̄ ſi mā fieret ex mā. tunc idem eſſet anteq̄ fieret. ⁊ tu vide verba ſua: qñ ſunt maᵗᵃ. iō ait q̄ qūo cūq; ſunt falſa. (Aut q̄ forme) Colligit membrū verum. d. aut ſi primū eſt impoſe. oꝫ dicere q̄ forme aduenīunt ſucceſſiue viciſſim in quoddaꝫ ſubm ingenerabile: ⁊ incorruptibile. ⁊ ſic circulariter ad infinitum ab eterno. ⁊ hoc volo. vnde ex hoc nc̄io ſequitur q̄ ſit dare motuꝫ ab eterno qui ſit cā huius ſubſequẽtis futuri in iſtis generabilibus ⁊ corruptibilibus. ⁊ hec eſt opinio ari. quod declarat per dictum eius ꝓlo pȳᵒʳ. ter. cōmenti. 17. d. generatio nāq; cuiuſcūq; eſt alterius corruptio. ⁊ eꝫ eius corruptio eſt generatio alterius. cuius rōnem dicit. nullum. n. de nhilo. fit. Nihil enim aliud eſt gn̄io: niſi conuerti res ab eo quod eſt in potentia ad actum: cuius rōnem dicit. nulla. n. permutatio de ſumma priuatione. ſ. de nihilo ſimpliciter fit. ¶ Tunc vltimo recapᵈᵒ concludit intentum. d. pꝫ ergo ex iſtis q̄ hic nc̄io eſt res in c̄ria. ſ. non c̄ria formis: ſed media deferens formas in quaꝫ rem ille forme ſucceſſiue aduenīunt viciſſim. ⁊ ſic apparet propoſitum ari. ⁊ vis argumenti pbōꝫ qñ ſi mundus fieret: oporteret q̄ ante fieri eius preſupponeretur mā. ⁊ ſic prefuit mā. ⁊ per ꝓñs agens particulare: ⁊ per ꝓñs celum. ⁊ ſic ante mundum fuit mundus: vt dictuꝫ fuit. ¶ Debes ſcire q̄ oēs rōes pbo rum fundantur in hoc q̄ oē factum eſſe precedit fieri. ⁊ oē fieri precedit poſſe eſſe. primū. n. declarauit ari. ⁊ auer. 6. phȳcorū. cōmẽto. 7°. 2ª de clarata eſt modo hic. ¶ Sed dices duplex eſt fieri. ſ. per motum: ⁊ per ſimplicem emanationē quod dr̄ creari. mō tota ſnīa ari. veriſſⁱ in p°° dicendi: non aūt in 2°. ¶ Propter quod latini multi ponunt ad mentem ari. mundum incepiſſe ſed non per motum: ⁊ in hoc ꝓlo ⁊ ari. conueniunt. rōnes enim ari. non concludunt priuo: niſi q̄ mundus nō incepit per motum. ¶ Sed hic modus dicendi peccat multum. primo. q̄ eſt ɔ̄ verba ari. 2. q̄ſi eſt ɔ̄ ſniam. ɔ̄ verba quidem: qñ. 8. concludit ſimpliciter. ter. cōmenti. 15. q̄ mundus ſit eternus. ſi ergo intentio eius eſſet q̄ non incepit per motum: non ꝑᶜᵗ ipſum eſſe eternum. ꝓmitteret enim fallaciam ꝓñtis: vt vides. ¶ Preterea primo celi. ter. cōmenti. 102. narrat duas extremas opiniones de mundo: ⁊ tandē probat q̄ factum non pōt dici eternū. dicit. n. factum eſſe quidē igitur ſempiter num tñ eſſe dicere impoſſibilium. ergo ſi mundus non incepit per gene rationem: ⁊ incepit non dꝫ dici ſempiternus: vt ibidem probat Ariſt. ¶ Preterea. 12. metaphy. ter. cōmenti. 41. ⁊ in vltimo. 8ᵘⁱ phȳcoruꝫ concludit primum principium eſſe ens ſimplex ⁊ eternum: ⁊ non vidi mus adhuc in libris ari. probatum illud: niſi per viam motus eterni. ergo oportet q̄ motus celi ſit eternus. ¶ Contra fundamēta vero: qñ principiuꝫ eſt apud ari. q̄ omne quod fit ex ſubo fit in quo recipitur in quacunq; ſpē factionis: qñ vt ſepe declarauī principium apud ari. in 2. poſteriorum. vltimo capitulo non habetur: niſi ex ſenſibus. bene. 8. phȳcorū cōmento. 26. ⁊. 22. propoſito magis propinqua primis ſenſi bilibus: eſt que eſt plus cōformis ſenſatis. illa ergo propoſitio: cuius ſignificatum habetur per concordiam plurium ſenſuum: ſine diſcordia alicuius vocatur propoſitio per ſe nota. Sicut eſt in ꝓpoſito. q̄ enim nihil fiat ex nihilo. patet in omnibus ſenſibus concorditer. ⁊ nullus c̄dicit. ⁊ iō ari. non probat eam: niſi confeſſione antiquorum: ſicut probantur propoſitiones per ſe note. ⁊ ſic apparet qualiter illa ꝓpoſitio concludit verbis ⁊ fundamentis ari. vt alibi dixi. ⁊ forte aliquādo melius dicā. tñ illa opinio eſt vera: q̄ eſt opinio noſtre legis. ly ari. ⁊ auer. errent ibi ſicut in aliꝫ pluribus. ⁊ licet illud principium ſit conſonum ſenſibus attñ creatio eſt ſupra ſenſus. ⁊ ideo credenda eſt per teſtimonium proſe tie.

Alg. ou. xxij.

a Jt algazel ſuper predicta arguens: dicimus q̄ dicta poſſibilitas ad iudicium reducitur intelle ctus. quodcunq; enim natura iudicatum fuerit ineſſe ab intellectu: ⁊ illa iudicatio falſa non appareat dicitur poſſibile. ſi vero falſa apparet dicitur impoſſibi le: ⁊ ſi non poteſt in p̄rinationeꝫ iudicare dicitur neceſſa rium: ⁊ he preſuppoſitiones ſunt ſine dubio intellectua les non indigentes de aliquo ente in quo p̄dicent̄: ⁊ hoc poteſt probari duabus rōnibus: quarū vna eſt: q̄ ſi poſſi bilitas exigeret ens reale in quo denoiet̄ ſequereꝰ ēt q̄ impoſſibile exigeret reale ens in quo denoiet̄: qȯ eſt falſum: q̄ impoſſibile non habet eſſe: neq; materiam in qua adueniat: ⁊ poſſit de eo denominari.

¶ Hic inducit alg. ſoluentem argumentum ari. ⁊ dicit. ait alg. ſupra predicta

d Icimus nos q̄ ſententia horum verborū eſt q̄ quodlibet inouatū eſt poſſibile an teq̄ innouetur: ⁊ q̄ poſſibilitas exigit rem in qua ſuſtentet. ſ. ſubiectū recipiens poſſibilitas enim recipientis differt a poſſibilitate agentis: ⁊ ideo non poteſt poſſibilitas perfecte at tribui agenti niſi conueniat cuꝫ recipiente. multa. n. ſunt poſſibilia in agentibus que reſpectu quorūdā recipientiū ſunt impoſſibilia. Unde poſtq̄ illa poſ ſibilitas quod innouatur precedit impoſſibile eſt q̄ reperiatur abſq; ſubiecto: neq; agēs poteſt eſſe ſub iectum: neq; poſſibile poteſt eſſe ſubiectum: q̄ quā do poſſibile eſt in actu eſt remota poſſibilitas. re manet ergo q̄ ſit ſubiectum poſſibilitatis res recipi ens eam. ſ. materia: ⁊ materia inquantum materia non generat̄: oporteret nāq; q̄ materia haberet ma teriam ad infinitum: ⁊ ſi forte dici poſſet q̄ generare tur eſt ſine dubio inquantum componitur ex mate ria ⁊ forma: q̄ quolibet generabile ex aliqua re ge neratur. vnde aut proceditur ad infinitum recte in materia infinita: quod eſt falſuꝫ: licet ponamus mo uentem ab eterno. Aut q̄ forme aduenīunt ſucceſſi ue viciſſim in quoddam ſubiectum ingenerabile ⁊ incorruptibile: ⁊ ſic circulariter ad infinitum ab eter no. vnde ex hoc neceſſario ſequitur q̄ ſit dare motū ab eterno qui ſit cauſa huius ſubſequentis futuri in iſtis generabilibus ⁊ corruptibilibus. ¶ Generatio nāq; cuiuſcunq; eſt alterius corruptio ⁊ eius corru ptio eſt generatio alterius: nulluꝫ enim de nihilo fit. nihil enim aliud eſt generatio: niſi conuerti res ab eo quod eſt in potentia ad actum: nulla enim pmu tatio de ſumma priuatione fit. patet ergo ex iſtis q̄ hic neceſſario eſt res incontraria deferens formam: in quā rem ille forme ſucceſſiue aduenīunt viciſſim.

¶ Hic Auer. vult confirmare argumētum pbōrū. ⁊ primo po nit intellectū ꝟbōꝝ algazelis, 2° ibi (¶ Politas. n.) ſoluit. q. in p° ait. dicimus nos q̄ ſententia horꝫ verborꝫ eſt: q̄ quodlibet innouatū eſt poſſibile anteq̄ innouet̄. qñ in primo de ſubſtantia orbis poſſe ꝓcedit fieri. Et neceſſariū eſt q̄ politas exiuit rem in qua ſuſtentetur. ſ. ſubm recipiens. (¶ Poſſibilitas enim). Hic ſoluit qōnem. qñ poſſet dici q̄ res eſt poſſibilis eſſe poſſibilitate agentis: ſicut ponit lex noſtra: ⁊ q̄ illa poſſibilitas nō dif fert a poſſibilitate agentis. 9° poſſibilitas materie ⁊ poſſibilitas motoris eſt vna: vt dicit plato. ¶ Soluit ergo hoc. d. poſ ſibilitas. n. recipientis differt a poſſibilitate agentis. ⁊ iō nō pōt politaꝫ pfecte attribui agenti: niſi ꝓueniat cū recipiente. modo hoc eſt falſum. ⁊ iō 2ª eſt politas. ſ. ex parte agẽtis: ⁊ dr̄ poſſibi litas ab extrinſeco: ⁊ politas materie: ⁊ dr̄ poſſibilitas ab itrin ſeco: vt dicit Auerr. primo celi. ꝓmᵉ°. i24. (Multa. n.) Pro bat hoc. d. multa enim ſunt poſſibilia in agentibus: que reſ pectu quorūdam recipientium ſunt impoſſibilia. Et dixit notan ter reſpectu quorūdam recipientium: qñ quicquid eſt poſſibi le a potentia mãe: eſt poſe a potentia agentis. primo celi. ꝓmᵒ. i24. attamen reſpectu quorūdam agentium aliquod eſt poſſibi le: vt reſpectu hois eſt pole generare hoiem: qȯ reſpectu mate rie muſce eſt impoſe: ly abſolute reſpectu materie fit poſſibile. (Unde poſtq̄). Hic recolligit vim verborum alg. ⁊ pbōꝫ. d. vnde poſtq̄ illa poſſibilitas p̄cedit illud qȯ innouatur. impoſe eſt q̄ reperiatur abſq; ſubo. (¶ Neq; agens) remouet inſtantiā: qñ poſſet dici agens eſſe ſubm illius potentie. vel ipſuꝫ eē poſ ſibile eſt ſubm potentie. Hoc remouet. d. neq; agens poteſt eē ſubm. ſup. illius poſſibilitatis: neq; ipſum poſſibile poteſt eſſe ſubm illius. q̄ agens nō ſit ſubm relinquit manifeſtū: ly q̄ ipm poſſibile non ſit ſubm. probat. d. q̄ quādo poſſibile eſt in actu eſt remota politas: ⁊ per ꝓñs ipſum poſe non eſt ſubm: ꝓcludit ꝓpoſitum. d. remanet ergo q̄ ſubm poſſibilitatis ſit res recipi ens eam. ſ. materia. ⁊ ſic apparet dcm Alga. ¶ Debes ſcire: vt Auer. 12. metaphy. ꝓmᵉ°. 18. q̄ due fuerunt opiniones de poᵗᵉ rerum. vna Joānis x̄pian: qui oēm poſſibilitatē poſuit in agē te: vt ibi declarat. Alia loquentium ſue legis: que poſuit poᵃᵐ fundari in priuatione ſimpliciter. i. in nihilo. Et has duas opi niones hic remouet. primam quidem cum probat poſſibilita tē agentis eſſe aliā a poᵗᵉ patientis. ſcōam vo cū probat poſſi bile non eſſe ſubm poᵗᵗᵉ: ⁊ ſic apparet intētio verborꝫ Auer. (Et mā). Hic recolligit cōditiones ſubi poᵗᵗᵉ, ⁊ dicit. ⁊ mā in quantū mā nō genʳ. oporteret nāq; q̄ mā haberet materiā. ad infinitum. (Et ſi forte). Soluit dubiuꝫ qñ poſſet dici q̄ eltm genʳ: ⁊ tamen apud Ariſto. vocat mā mixtorꝫ. ⁊ dicit. ⁊ ſi forte dici poſſit q̄ genʳ vt apparet in materijs ſcōis. Soluit. d. eſt ſine dubio inquantū illa mā cōponit ex mā ⁊ forma. cuius rōnem dicit. q̄ quodlibet generabile ex aliqua re tanꝫ mā genʳ. (Unde aut). Deſtruit ꝓñs. ſi mā ex alia materia genʳ. d. vnde ſup. Si materia ex alia materia genʳ. aut ꝓceditur ad infinituꝫ recte. i. recto ordine in materia infinita: qȯ eſt falſum. Sed re mouet dubiū. qñ poſſet dici q̄ nō eſt incōueniens hoc: qñ pōt vnum fieri ex alio. ⁊ ſic in infinitū dum ſit vnum agens ſempi ternum ꝓtinuans illa: vt videtur dīc Ariſt. 8. phyſicoꝝ ter. cō mēti. 47. ⁊. 46. ⁊. 2. de gn̄one. ter. ꝓmēti. 56. ¶ Rndit q̄ illō olno eſt falſuꝫ. ly ponamus mouentē ab eterno. i. quātūcūq; ſit aliqō agēs motū motu eterno. ⁊ falſitatē illā declarauit auer. ꝓmo phyſicoꝝ: ꝓmᵉ°. 82. vbi ꝓbauit q̄ ſi mā fieret ex mate ria. tūc idem cēt añq̄ fieret: ⁊ tu vide verba ſua: qñ ſunt maᵗᵃ ideo ait q̄ quomōcūq; ſunt falſa. (Aut q̄ forme). Colligit mē bum verum. d. aut ſi primum eſt impoſe. oꝫ dicere q̄ forme aduenīunt ſucceſſiue viciſſim in quoddā ſubm ingenerabile: ⁊ incorruptibile. ⁊ ſic circulariter ad infinitum ab eterno. ⁊ hoc volo. vnde ex hoc neceſſario ſequit̄ q̄ ſit dare motū ab eterno qui ſit cauſa huius ſubſequentis futuri in iſtis generabilibus ⁊ corruptibilibus: ⁊ hec eſt opinio Ariſt. qȯ declat per dictū ei° pᵒ° pyᵒᵉ. ter. ꝓmēti. 17. d. gn̄atio nāq; cuiuſcūq; eſt alterius corruptio. ⁊ ecōtra eius corruptio eſt gn̄atio alterius. cuius rōne dicit. nullū. n. de nihilo fit. Nihil. n. aliud eſt gn̄o: niſi ꝟuerti res ab eo qȯ eſt in poᵗᵉ ad actū: cuius rōnē dicit nulla. n. ꝓmutatio de ſūma priuatiōe. i. de nihilo ſimplr fit. ¶ Tūc vltimo recapitulādo ꝓcludit intētū. d. pꝫ ergo ex iſtis q̄ hic neceſſario eſt res inc̄ria. i. nō c̄ria formis: ſed media deferēs formas in quaꝫ rem ille forme ſucceſſiue aduenīunt viciſſim. ⁊ ſic apparet ꝓpoſitum Ariſt. ⁊ vis argumēti pbōrum quoniā ſi mundus fie ret: oporteret q̄ ante fieri eius preſupponeretur materia. ⁊ ſic prefuit materia. ⁊ per ꝓñs agens particulare: ⁊ per ꝓñs celum. ⁊ ſic ante mundum fuit mundus: vt dictum fuit. ¶ Debes ſci re q̄ omnes rōnes pbōrum fundantur in hoc q̄ omne factum eſſe precedit fieri. ⁊ omne fieri precedit poſſe eſſe. primū enim declarauit Ariſt. ⁊ Auer. 6. phyſicorum. ꝓmᵉ°. 7. 2ª declarata eſt modo hic. ¶ Sed dices duplex eſt fieri. ſ. per motū: ⁊ per ſimplicem emanationem qȯ dr̄ creari. modo tota ſnīa Ariſto. verifiⁱ in p°° dicendi: non aūt in ſcōo. ¶ Propter quod latini multi ponunt ad mentem Ariſt. mundum incepiſſe: ſed nō per motum: ⁊ in hoc ꝓlo ⁊ Ariſt. conueniunt rōnes enim Ariſt. nō ꝓcludunt ꝓpter: niſi q̄ mundus nō incepit per motum. ¶ Sꝫ hic modus dicendi peccat multum. primo. q̄ eſt ɔ̄ ꝟba Ariſt. ſcōo q̄ſi eſt ɔ̄ ſniam. ɔ̄ verba q̄dem: qñ. 8° ꝓcludit ſimpliciter ter. ꝓmēti. i5. q̄ mūdus ſit eternus. ſi ergo ītentio eius eſſet q̄ nō incepit p motū: nō ꝑᶜᵗ ipſum eſſe eternū. cōmitteret. n. fal laciam ꝓñtis: vt vides. ¶ Preterea primo celi. ter. ꝓmēti. 102. narrat duas extremas opiniones de mundo: ⁊ tandē probat q̄ factum non pōt dici eternū. dicit. n. factū eē quidē igit eternum tñ eſſe dr̄ impoſſium. ergo ſi mūdus nō incepit p gnationem: ⁊ incepit non dꝫ dici ſempiternus: vt ibidē ꝓbat Ariſt. ¶ Preterea. 12. metaphy. ter. ꝓmēti. 41. ⁊ in vltimo. 8ᵘⁱ phyſi coꝝ cōcludit primum principiū eē ens ſimplex ⁊ eternū. ⁊ nō vidimus adhuc in libris Ariſt. probatum illud: niſi per viā mo tus eterni. ergo oꝫ q̄ motus celi ſit eternus. ¶ Contra fun damenta vo: qñ principium eſt apud Ariſto. q̄ eē quod fit ex ſubo fit in quo recipitur in quacūq; ſpē factiōis: qñ vt ſepe de clarauī principium apud Ariſto. in. 2 poſteriorꝫ. vltimo capſo. nō habetur: niſi ex ſenſibus. bñ. 8. phȳcoꝝ. ꝓmēto. 26. ⁊. 22. p poſitio magis ꝓpinqua primis principȳs: eſt que eſt plus ꝓpor mis ſenſatis. illa ergo ꝓpō: cuius ſignificatū habet per concor diam plurium ſenſuū: ſine diſcordia alicuius vocat̄ ꝓpō per ſe nota. Sicut eſt in ꝓpoſito. q̄. n. nihil fiat ex nihilo. pꝫ in omni bus ſenſibus concorditer. ⁊ nullus cōtradicit. ⁊ ideo Ariſt. nō ꝓbat eam: niſi confeſſione antiquorꝫ: ſicut ꝓbantur propōnes per ſe note. ⁊ ſic apparet qualiter illa ꝓpō ꝓcludit verbis ⁊ fūdamētis Ariſt. vt alibi dixi. ⁊ forte aliqñ melius dicam. tñ illa opinio eſt vera: q̄ eſt opinio nr̄e legis. ly Ariſt. ⁊ Auer. errent ibi ſicut in aliꝫ pluribus. ⁊ ly illud principiū ſit ꝓſonum ſenſi bus attñ creaᵒ eſt ſupra ſenſus. ⁊ ideo credenda eſt per teſtimo nium ꝓfetie. ¶ Algaz. Dubium XXII

a Jt algazel ſuper predicta arguens: dici mus q̄ dicta poſſibilitas ad iudicium re ducitur intellectus. quodcūq; n. natura iudicatum fuerit ineſſe ab intellectu: ⁊ il la iudicatio falſa non appareat dicit̄ poſſibile. ſi vo falſa apparet dicit̄ impoſſibile: ⁊ ſi nō pōt in priua tionē iudicare dicit̄ neceſſariū: ⁊ he preſuppoſitiōes ſunt ſine dubio intellectuales non indigentes de ali

quo ente in quo predicentur: ꝛ hoc potest probari duabus rōnibus: quarum vna est: q̄ si possibilitas exigeret ens reale in quo denoietur sequeretur ēt q̄ impossibile exigeret reale ens in quo denoietur: qō est falsum: q̄ impossibile non habet esse: neq̄ materiā in qua adueniat: ꝛ possit de eo denominari.

¶ Dic inducit alg. soluentem arg^{m} Ari. ꝛ dicit. ait alga. supra predicta arguens. dicimus q̄ p̄dicta politas reducit ad iudi^{m} int^{i}. Qō declarat. di. qōcūq̄. n. na^{r} iudicatum fuerit inesse ab intellectu: ꝛ illa iudica^{o} falsa non apparet. oī pole. Si vō falsa apparet dicitur impole: ꝛ si int^{i}. nō p̄t iudicari oī necessariū.

¶ Debes scire q̄ pole apō hos totaliter ponit ab inte^{u}. volūt enim q̄ illud oī pole: cuius cōpositio in re nō dicit repugnantiam: vt sor. est. posito q̄ sit generandus: ꝛ ipossibile est illō cuius cōpositio in re dicit repugnantiā: vt chimera est. ꝛ necessarium cuius cōpositio cū nō esse dicit repugnantiā: vt deus non est. ꝛ cū isti sic loquuntur de poli logico oino hūt oī q̄ illud ē ens rōnis ꝛ in iud^{o} int^{i}. consistens. ꝛ per hoc rndent ad vim argumenti cum dicebā. si mundus fit: mundus fuit polis. concedi tur. ergo ponit mā ꝛc. negatur: qm̄ ista politas non est nisi non implica^{o} ꝺdictionis apud intellectū inte^{cm} illā. mundus est. ꝛ sic tota rō Ari. ruit. (Et hec) Dic probat itidem. d. ꝛ hec p̄supositiones sunt sine dubio intelligibiles non indigentes de ali quo ente in quo predicentur ꝛ sint. Qō probat. d. ꝛ hoc p̄t p bari duabus rōnibus. quarum vna est: q̄ si possibilitas exigeret ens rōnale p subto: vt materiam: in qua denoietur: sequit ēt q̄ impossibile exigeret reale ens in quo denoietur: quod est falsum. q̄ impole nō hz eē neq̄ mām in qua adueniat: ꝛ possit de eo. i. ab eo denoiari. Et p̄na p̄t p̄bari: qm̄ opposita tā ꝺzia q̄ p̄uiatiua hūt fieri circa idem. vt. io. metaphy. probat Aris. ꝛ patet inductione. modo pole ꝛ impole sunt opposita: vel cō trarie vel p̄uiatiue. ꝛ hec pz. ergo habent fieri circa idez. si igi tur possibile circa ipsum ens reale: ꝛ impossibile etiam quod est propositum. ¶ Auerroys.

d Jcim^{o} nos q̄ politas sine dubio ō reali materia indiget. omnia enim intelligibi lia vera exigunt sine dubio ens reale extra aiam. veritas nāq̄: vt declaratum est in sua declaratione est equare rem ad intellectum. ſ. q̄ reperiatur in anima: sicut est extra animaz. ¶ Uñ oportet quando dicimus de aliqua re q̄ est possibilis q̄ hec ſnia significet rem in qua hec politas repe riat: sed id quod dicebat alg. v3. q̄ politas nō exigit ens reale: q̄ ipole nō exigit ip̄z sophisticatio est: eo q̄ impossibile exigit subm: sicut exigit possibilitas: possibilitas enim ꝛ impossibilitas duo sunt opposi ta: ꝛ opponentia exigunt sine dubio subm: q̄ impos sibilitas est negatio possibilitatis. ¶ Unde si possi bilitas exigit subm. ergo ꝛ impossibilitas. verbi grā si nos dicimus q̄ eē vacuum ē impossibile: q̄ esse di mensiones extra corpora naturalia seu infra est im possibile. tādem q̄ hec reprobatio est ita manifesta q̄ non indigent de exemplorū multiplicatione.

¶ Auerroys modo arguit contra sol. alga. ꝛ dicit. dicim^{9} nos q̄ possibilitas sine dubio indiget de reali materia. Hoc ꝑbat. d. omnia. n. intelligibilia vera exigunt sine dubio ens reale extra animam: cuius rationem addit. d. veritas enim vt declaratum est in sua declaratione. i. in pery^{ae}: ꝛ in predicamentis est equare rem ad intellectū. ſ. q̄ reperiatur in anima sicut est extra animam. tertio cōcludit illud. d. vnde oportet quando dici mus de aliqua re q̄ est polis: q̄ hec sententia. i. se^{9} huius propositionis significet rem in qua hec possibilitas reperitur.

¶ Debes scire q̄ vis rōnis Auer. in hoc consistit: qm̄ vel illi iud^{o} int^{i}. respondet aliquid in re: vel nihil. Si nihil. ergo est fictio. ꝛ sic int^{9}. posset facere omne imaginabile possibile. Si ali quid. ergo dictum alga. est falsum. ꝛ per p̄na. si ista est possibi lis: mundus est. o3 q̄ in re sit aliquid a quo int^{9}. illaz sumat pos sibilem. v. g. materiam: ꝛ hoc fuit dictum. (Sed id qō) hic sol uit argumentū primū alg. ad p̄bandū illud. ꝛ primo resumit illud. d. sed illud quod dicebat alga. v3. q̄ possibilitas non exi git ens reale. q̄ impole nō exigit ipsum lophisticatio est: quod declarat. d. eo q̄ impole exigit subiectum: sicut exigit politas. cuius rōnem dicit. possibilitas. n. ꝛ impossibilitas duo sunt o^{a} ꝛ hec est velut minor. ꝛ opponentia exigunt sine dubio subie ctum: ꝛ hec est quasi maior. deinde p̄bat minorem. d. quia im politas est neg^{o} pot^{ia}. deinde concludit p̄clusionez. d. vnde si politas exigit subiectum. ꝺ ꝛ impossibilitas. vult ꝺ Auer. q̄ tam pole q̄ impossibile in eodem sint ſbiecto (v. g.) p̄bat idem ex^{o}. d. v. g. si nos dicimus q̄ esse vacuum est impossibile hoc dicimus sup. quia esse dimensiōes extra corpora naturalia seu infra. i. extra celum vel infra celum est impole: ꝛ tunc recoligit sol. d. tandem sup. dicimus q̄ hec reprobatio contra ip̄m est ita manifesta q̄ non indiget de exemplorum multiplicatiōe. q̄si dicat q̄ illud quod ipse hz p̄o inconuenienti est necessariuz ¶ Sed du^{r}: quoniam si impossibile est in illo subiecto in quo est pole. ꝺ ei corresponderet aliquid in re: ꝛ per p̄na aliquod esse: ꝛ sic non esset pura neg^{o}. Poterit dici q̄ tam pole q̄ impossibile in eodem subiecto sunt modo diuerso: quoniā pole est in eo subiectiue ꝛ formaliter: impossibile est in eo denomina tiue: quoniam p̄ncipium impolitatis est mā: cōplemētuz est ra tio ꝛ int^{9}. qñ mā non est in potentia ad chimerā. dicit chime ram esse impole. istud ꝺ impossibile non est in materia nisi ōno minatiue. pole vō formaliter: quoniam potentia est ipsa dime^{o} ma terie: que est eius p̄opium ꝓpz: vt dixi in li^{o} de substantia or bis. Quidam tñ fingunt alibi: q̄ ꝓpō p̄bat. est vā in oibus op positis p̄ter in contradictoriz: modo possibile ꝛ impole sunt quasi ꝺictorie opposita ꝛc. ¶ Algaz. Du. XXIII.

a Jt algazel secunda ratio est: q̄ anime se parate hominum sūt subiectiue per se exi stentes: non in corpore: neq̄ in materia: neq̄ aliqualem habent circunstantiam materialem qua innouent. Ut opinatur Auicen. ꝛ alij nobilium philosophoruz: ꝛ habent sine dubio possibilitatem anteq̄ innouentur: ꝛ nō habet subie ctum neq̄ materiā ergo earū polis est denoiatio relatiua non dependens de patiente neq̄ agente.

¶ Dic ponit scām rōnem ipse alg. ad p̄bādum illud quod sup^{o}. dixit. ſ. q̄ pole non requirat subiectū. d. ait alg. scā rō est quia aie separate hoium sunt subiectiue. i. subsistenter per se exītes non in corpore. neq̄ in materia: neq̄ aliqualē hūt circū stantiam mālem qua innouentur: vt opinatur Auicē. ꝛ alij de numero nobilium p̄pz. ꝛ tñ sine dubio anteq̄ innouentur. i. corpori vniantur hūt possibilitatem: ꝛ tñ hec possibilitas non hz subm neq̄ mām: quoniā non fiunt ex mā. ergo earū politas est denoiatio relatiua non dependens de patiente neq̄ agente: sed solum ex iud^{o} rationis ꝓtingentis extrema. Dis igitur duabus rōnibus voluit alg. aliquod eē pole ꝛ non indigere sub iecto p̄o eius possibilitate: vt appz. ¶ Auerroys.

d Jcimus nos q̄ nullus sapientium: vt inuenimus opinatur q̄ anima innouetur ꝛ post mortē corporis remaneat nisi Aui. tm̄. immo omnes cōmuniter opinati sūt q̄ anime innouatio est relatiua. ſ. q̄ hec innouatio est eius adiunctio cum corporeis possibiliter dictaz adiunctionem recipientibus eo modo quo p̄parationes ꝛ possibilitates speculorum recipiunt ad iunctionem solis radiorū: ꝛ dicta possibilitas apud philosophos non est de natura formarum possibili ter innouatarum ꝛ corruptibilium. immo vt opinā tur ꝛ allegant demonstrasse est impolita in quadam natura p̄ter materie naturam: ꝛ hoc nō potest hic sufficienter ostendi. exigit enim plurima preambu la: que in singulis locis libroꝝ philosophoꝝ diffuse reperiuntur: maxime ab Arist. in. iij. de aīa.

¶ Dic respondet ad rōnem alg. ꝛ debes scire q̄ alg. vī q̄ opinet opionem plonis qui potuit aias creari in quodam numero ab eterno: ꝛ eas iussu dei vniri corporibus in tpe per adminis trationem agentis nālis ꝛ post mortem iterum remanere. ꝛ ꝺ hoc non arguit auer. alio^{o} videtur opinari q̄ post mortem aie remaneant eterne. licet habuerint p̄ncipium que p̄t vniri: hz non vniantur: ꝛ hoc destruit auer. p̄obat ꝺ q̄ hoc sit falsum aucte p̄pz. d. dicimus nos q̄ nullus sapientum: vt inuenimus. opina^{t} q̄ aia innouetur: ꝛ post mortem corporis remaneat: nisi Auic. tm: qm̄ p̄ncipium est apud nāles q̄ oē quod icepit desi net: vt probaui i libro de intellectu. Si. n. aia icepit. ipa desinet: ꝛ si non desinet nec icepit (y^{o} omnes) Dic ponit modum quo anime p̄t intelligi fieri. d. y^{o} omnes communiter opinati sunt q̄ innouatio anime est relatiua. sez q̄ hec innoua^{o} est eius adiunctio cum corporibus possibiliter dictam adiunctionem recipientibus: cuius exemplum ponit. d. eo modo quo p̄parationes ꝛ politates speculoꝝ. i. eo modo quo potentia specu li recipit adiunctionem radiorum solis. ¶ Sed ꝟ maxima oritur questio quid. ſ. sit ista ynio: ꝛ quid ista politas adiunctionis. ¶ Et scias q̄ in libro de intellectu exposui illud. attamen dōm q̄ itellectiua aia apud auer. est forma simplex separata act^{9} purus: sicut quelibz int^{a} mouens stellam: vt ibi scripsi: vult tñ

q̄ ista ynu^{r} corporibus humanis per opōnem. qñ. n. corpus hois per cogitatiuam operatur p̄hendendo singulare demōstrati uum. tunc int^{9}. vni^{t} ei: vt forma mouēs. ꝺ intellectus ꝛ ē int^{9}. ꝛ ē aia. int^{9}. ꝺdem. put separatus ꝛ imixtus intellectus p ēntiā ei^{o} sicut quelibz int^{a}. anima quoq̄. put corpi continuatur: per esse principium intelligendi ꝛ volendi. ꝺ innoua^{o} anime est relativa: quoniam qñ corpus fundat relatiōem illam q̄ p̄hendit inōum demōstrātū: tunc int^{9}. oī anima eius: absolute tñ nō oī anima: sed put corpus fundat illam. ¶ Sed dices. quid est ista relativa vnio: ꝛ vbi est subtiue. Dōz q̄ nihil est aliud nisi deno^{o} quedam ipsius anime intellectiue q̄ oī anima: vbi p̄ue non dicebā: sicut dextrum in colūna nihil aliud ē: nisi innouata rela^{o} qua de nom^{r} dexter nī. Subiectiue autem est in cor^{e}: sicut rela^{o} colūne in hoie: vñ sicut deus oī agēs respectu exīte in re acta. ꝛ colūna dextra respectu exīte in animali: sic int^{9} oī anima homi nis respectu aiatōis exīti in corpe. ꝛ in hoc appz ex^{m} de sole p̄t. n. sol dici forma omnium speculoꝝ hz non recip^{t} in eis ꝑ ut specula vniuntur ei. Et hoc declarat. d. ꝛ dicta possibilitas apud philos non est de natura formarum possibiliꝝ innouatarum ꝛ corruptibilium. d. ꝛ hec declarat. d. ꝛ dicta possibilitas apud philos non est de natura formarum possibiliꝝ innouatarum ꝛ corruptibillum. ꝓ^{o} vt opinantur ꝛ allegant ipsi demonstrasse impolita est in q̄daz natura preter nām māe. Deinde se excusat. d. ꝛ hoc non p̄t hic sufficienter ostendit. exigit. n. plurima pre ambula: que in singul locis librorum p̄pz diffuse repiunt ma xime ab Arist. in. ȝ^{o} de anima. ¶ In his appz defectus Job. landoni qui voluit vnicam esse aiam int^{ua} in corpibus huma nis. hoc. n. pz: qm̄ hz intellectus sit vnus simplex ojuz: nō tñ aia intellectiua. qm̄ aia intellectiua oī duo. ſ. intellectū purum: ꝛ ēt ꝑm illuz denominātē intellectū: ꝛ subiue exīte in corpe. ꝛ p cō sequēs p̄t cōcedi plures eē aias: quot sunt respectus ꝛ corpa hominis. 2° appz q̄ anime innouātur in noibus continue: nō. ſ. nouitate accīte in eis: sed in nominibus. ¶ Sz dices quid est fundamentum ꝓximum vnionis talis. Dōm q̄ sicut nauta non oī anima nauis: nisi qñ incipit operari: ita intellectus non di citur esse aia hois: nisi quādo incipit esse ꝑn^{m} opōnis in eo. tun damentum ergo ꝓximum est opō: ꝛ quia opōnes hominum sunt diuerse. ideo ꝛ anime relative sunt diuerse: absolute sunt vnus actus purus non cadens in continuo ꝛ tempore. ¶ Et debes scire q̄ hec est opinio Ari. ꝛ Auerroys: ꝛ est error purus ꝑm nos christianos. aliter est dicens: vt declarauī in libro de intellectu vbi contradixi bis p̄his fortissimis rationi bus. Algazelis. Du. XXIII.

a Jt algazel. ꝛ si forte diceretur q̄ possibi litas in anime innouatione non imprimi tur in materia: sequeret eos igitur q̄ pos sibilitas recipientis esset similis possibi litati agentis. v3. q̄ possit actus procedere ab eo: ꝛ hoc est falsum: quia sequeret q̄ anima veniat in cor pus tanq̄z cupiens ꝛ desiderans ipsum dum est ex tra. v3. ātaq̄z adueniat in corpore: sicut artifex: ꝛ hec non est dispositio in effectu.

¶ Contra hanc sol. arguit alg. ꝛ primo proponit illam. d. ꝛ si forte diceretur q̄ possibilitas in inouatione anime non ipimit in materia. i. si anima intellectiua non est polis vniri pc^{u} ma terie. igitur sequitur eos q̄ politas recipientis esset similis pos sibilitati agentis isto modo. v3. q̄ possit actus ꝛ operatio ꝓcedere ab eo. i. in intellectu quando vult. ſ. intrare corpus: ꝛ p̄naz non. p̄bat: sed p̄t. p̄bari: qm̄ ois politas est aut ab agente: aut a parte materie: vt dictum est. si igitur por^{ae} qua int^{9}. vnitur cor non est a parte materie. ꝺ est a parte agentis: ꝛ nullum videtur agens nisi ipse met int^{9}. ꝺ ageret istam vnionem quando sibi placeret. deinde destruit p̄na. d. ꝛ hoc est falsum. quia sequitur q̄ aia veniat in corpus tāq̄. i. eo^{9} quo agens cupiens: ꝛ desi derans ipsum dum est extra anteq̄ aduenīat in corpore: sicut ar tifex intrat domum. ꝛ hec non est dispō in e^{tu}. ¶ Et debes scire q̄ virtus rōnis consistit in hoc. int^{9}. siue actus purus: siue non anteq̄ corpori continuetur p̄t ꝓcinuari. Uel igit ista pos sibilitas est ex parte māe vel agentis: vel vtriusq̄z. si vtriusq̄z. ꝺ est forma generabilis ꝛ corruptibilis: vt scis. Si materie. ꝺ esset educibilis de po^{a} māe. si agentis: quero de agente ꝓxi mo ꝛ immediato huius vnionis: ꝛ non p̄t poni aliud: nisi ipse met int^{9}. ꝺ sequitur illud inconueniens: ꝛ hec rō est multum subtilis ꝺ positionem Auer. ꝛ mihi non pax cara: ꝛ facit mul tum ad intellectum libri de int^{u}. Auerroys.

d Jcimus nos q̄ ad hoc respondendū est ꝟ3. q̄ non est impossibile repiri pfectōes similes dispositionibus que separantur a subiecto: vt nauta a nauc: ꝛ artifex eiz suo instrumēto: vnde si corpus eēt tanq̄z instrumen tum aīe; eēt ergo dispositio separata; ꝛ est veruz q̄ in strumentū ꝛ possibilitas non est similis possibilita ti agentis: ꝛ ideo sunt instra mouētia ꝛ mobilia: vñ inquantum mouentia retinent patientis possibilita tem. ꝛ ideo non sequitur ex animarum separatarum positione: q̄ dicatur q̄ possibilitas agentis ꝛ pati entis sunt vna ꝛ eadem. ¶ Rursus possibilitas agē tis apud philosophos non est tm̄ quid intellectua le. immo est quid reale extra aiam. Non opz amplius in hac reprobatione alia verba addere: q̄ de se nota est apud quemcūq̄z hominem intelligentē ha bituatūq̄z aliqualiter in philosophia naturali.

¶ Dic soluit. q. hanc multum subtilē ꝛ ꝓcise. ꝛ primo ponit ve ram responsionem. 2° ibi (Et rorsus) Quasi tangit scāz sol. dicit ꝺ in p̄ma. dicimus nos q̄ ad hoc rndendum est. v3. q̄ non est impossibile reperiri perfectiōes similes dispōnib^{9} que seperantur a subo: vt nauta cum naue: ꝛ artifex cum suo instru mento. vult dicere q̄ p̄t inueniri hic forma quasi similis int^{e} mouenti ozbem vt apparet in nauta respectu nauis: ꝛ artifice respectu instrumenti. Tunc declarat idem in int^{u}. d. vnde si cor pus esset tanq̄ instrumentum aie. aia esset dispō. i. forma separata (Et est verū) Cum accepit istam ꝓpōem. v3. q̄ int^{ua} aia comparatur ad corpus: sicut artifex ad instrumentum: accipit secundam ex qua vult ad formam respōdere. d. ꝛ est verum q̄ politas instru^{ti} non est similis pot^{i} agentis. Dic ergo est v. ꝛ sol. dōz q̄ anima int^{ua} potest vniri corpori potentia aliqua. ꝛ qñ queritur qua po^{a}: agentis vel māe. dōm q̄ neutro mō: sed potentia agentis circa instrumentum. ꝛ qñ oī. omnis potentia est ꝛc. verum est de comparatione forme ꝓpzie ad mām: ꝛ non de possibilitate inter agens ꝛ instrumentum. (Et tō sunt (Sol uit. q. posset dici ȝ: qm̄ cum vna esset politas agentis in vnio ne anime ꝛ patientis. respōdit. d. ꝛ ideo sunt instrumēta mouen tia ꝛ mobilia. i. instrumenta agentia: vt securis: ꝛ mobilia. i. passiua: vt dispōnes materie: vñ inquantum mouentia retinent agentis possibilitatem. ꝛ iquantum mobilia retinent possibili tatem patientis. vult ergo dicere q̄ in ista vnione nulla est politas egentis: neq̄ materie: sed reductive est vtraq̄z quoniaz possibilitas qua int^{ue} in corpore vni^{t} oī reductive possibilitas agentis: ꝛ politas qua corpus vni^{t} dicitur pot^{ia} patientis reductive. ꝛ tō infert. non sequitur expōne animarum seperā tarum. q̄ dicat q̄ politas agentis ꝛ patientis sit vna ꝛ eadem quoniam ibi cōcurrūt due politates. ¶ Sz dices. politas qua int^{9} vni^{t} est ex parte agentis. ergo vni^{t} quando vult. ꝛ sic stat ratio Alg. ¶ Respondetur q̄ non est ex parte agentis abso lute: sed reductive ꝛ metaphorice. ꝓpzie autem non est ali qua possibilitas: nisi qualis reperitur inter instrumentum ꝛ motorem illius. Ideo illa vnio non est naturalis ꝛ ꝓpzia: ꝛ q̄ subtilis sit ista sol. tu vides: ꝛ cognoscis ignorantiam Job. land. ȝ. de anima: qui nunq̄ novit istam vnionem: ꝛ scie veri tatem libri mei de intellectu (. Rursus politas) Dic quasi in ducit sol. secundam. d. rursus possibilitas agentis apud philos. non est tm̄ quid intellectuale. y^{o} est quid reale extra animam: cuius contrarium est in ista: vt declarauī: quoniam aliqualiter requiritur int^{9}. comparans int^{m} corpori: ꝛ econtra. vt dixi. Deinde excusat se. d. non oportet amplius in hac reprobatione alia verba addere: quia de se nota est apud quemcunq̄z homi nem int^{m} habituatumq̄z aliqualiter in p̄hia naturali. ꝛ q̄ mi hi cara: gratanq̄z fuerit ista declaratio de intellectu. ꝓsidera tu. ꝛ sic consummata est expositio in p̄ma disputatione.

¶ Ubi debes scire q̄ Auerroys multa adduxit argumenta contra algam. que in rei veritate sunt contra legem nostram. attamen vt declarauī: illa non concludunt nisi physice. dixi enim q̄ philosophi totam doctrinam a sensibus accipiunt: ꝛ quia dicta eoꝝ sunt ex sensibus. ideo potest dici q̄ ratione naturali sunt dicta: illa autem que ponit lex nostra: cum sint supra sensus: ꝛ valde verosa: ꝛ per testimonium profetie quod est multo firmius q̄ per sensus sunt tenenda. quando ergo philosophi accipiunt aliquod principium debet negari: quoniā licet sit conforme sensib^{9}. attamen contradicit rationi. Sensus. n. in multis contradicit rationi: vt apparet in mozibus. sensus enim vult fornicari. ratio vero vult esse continens: vt apparet p̄mo ethicorum. ¶ Omnia ergo principia hic dicta sunt falsa simpliciter: licet apparenter vera: non tamen appa^{c} est credēdū vt bene dixit Alga. negatis ergo istis principiis: omnes rōnes auerroys sunt fatue: ꝛ licet ego non adduxi illa p̄n^{a}. iterum tamen in singulo loco tetigi singulam sol.

¶ Et hic est finis p̄me disputationis:

suis duabus extremitatibus: sed id quod fuit in ꝓterito ab eterno erat in ꝓncipio ⁊ fine: ⁊ forte lr̃a est corrupta: ⁊ debet legi caret ꝓncipio ⁊ fine: hoc dat intelligere sermo sequens. vel potest legi vt stat: quoniam eternum ex vtroq; latere hz: quasi mo^m circuli qui est in ꝓncio^ ⁊ fine ꝓ quanto ꝓncipium ⁊ finis in eo sunt idem (Unde qñ) ꝓbat hoc signo ⁊ dicit: vñ quia ꝑhi negant motum circularem hr̃e ꝓncipium. non se^r eos q̃ habeat finem. ⁊ hoc quia est careno p̃n^o. ió concludit ꝛcl'onem d. vñ dicimus idcirco q̃ dr̃e qõcun; hz ꝓncipiuz hz finez est ꝓpõ nec'aria ⁊ vera (Sed q̃ fit) ꝓbat ꝓnem illam iterum per rõnem ponitam in multis locis: ⁊ maxime ꝑmo ꝑnito. 138. ⁊ dicit sed q̃ fit aliq̃d ꝓncipiatum. vult dr̃e in tpe fine. h. est fiz nisi dicamus q̃ pole. i. ens contingens posset conuerti eterna le: quodlibz nãq; ꝓncipiatum. vult dr̃e pp istam cãm hz finez (Sed q̃ fit aliqua) Innuit id i quo est loc^s qõnis. ⁊ pot duob^s modis int^r. vno^: sed q̃ fit aliqua res polis que posset corrũpi. ⁊ fit ab eterno. i. que in futuz nũq̃ corrump^r: vt plato dixit: est valde dubitabile et opacum. i. obscurum. vel 2° pot int^r: ⁊ forte melius. sed q̃ fit aliqua res polis q̃ possit corrũpi ab eterno. .i. que non habuerit ꝓncipiuz i tpe a pte añ: sicut dicet de motu celi est valde dubitabile ⁊ opacum ⁊ est quid inestigandũ: ⁊ multi sapientum isudauerunt erga ꝓpositum istud sup. ⁊ scõs modus est plus cõsonus vbis: vt appz.

Sed circa iã dicta p̃n esse multe qõnes de q̃bus dixi in multis locis. i. in li^o de int^u. ⁊ exponde suba orbis. ió pro nunc nolo immorari in eis: nisi q̃ debes scire q̃ duabus vi;e ad p̃ns potest declarari ꝛ^ns auer. esse flm. i. ꝓtingens esse eternum: ex quibus etiaz appebit ꝑna. ꝑma via ponitur in ꝑmo ca^o de suba orbis: vbi declaratum est cãs generatiõis ⁊ corruptõis esse 2as. i. flm dimensiõarum dimensione interminata ⁊ 2^tas^ fozmarum in se: vel in suis qualitatibus: ⁊ h diffuse declarauj in exp̃one mea. Si igitur he sunt cãe gñationis ⁊ corruptonis. opposite cause erũt o^tor^ effectuum se^r q̃ eternitatis cause erunt ꝓmo^ mãe ꝛ p̃ñ: vt dicit auer. in vl^o illius libri. in causis. n. adeq̃tis si affirm^ cã est affirmatio nis nega^ erit causa negationis flm oẽs pbos: ⁊ maxie ari. i posteriozibus. ¶ His se^r q̃ si aliqua res gñabilis erit eterna. illa erit natura necessaria simpliciter ⁊ cõtingens. erit. n. necessaria simplr ꝓ q̃to carent causis corruptõis ⁊ gñonis erit q; cõtingens ꝓ q̃to ponitur gñabilis ⁊ corruptibilis. ⁊ ꝛ^a una nã erit due nãe valde opposite: vt vides. ¶ Ulta 2ª pot esse: quoniam in rebus corruptibilibus scim^a q̃ si aliq; res durat p ãnũ ⁊ aliq̃te virtutis comparãdo ad rẽ sui gñis non durãtis nisi p mẽsem ⁊ causa est ma^ta per se: quoniam illa res durãs p annũ nõ durat per ãnum: nisi q; resistit cãis p̃ñs potentibus ipsam ponere in non esse: sed id resistere est aliquanta ⁊tus in ea. ió si durabit p 2os ãnos erit in dupla perfectiõe ⁊tute: ⁊ si per tres ãnos erit in tripla. ⁊ ita si in infinitum erit infiniti vigozis ⁊ po^. ⁊ ex h apparet inconueniens illud. i. q̃ ꝓtingens sit sp ens. esse. n. illõ contingens in ifinitum in perfectõe. ꝛ^c nã necessaria simplr. ꝛ^c una nã erit due nãe. i. quia natura finita eo q; gñabile: ⁊ nã infinita eo quia sempiternum. Solones ãt theologoz distincte sunt in li^o. de int^u. vbi dixi q̃ hmõi rones supponunt p̃n^a fla: ⁊ ex illis ꝛcludunt p̃nes flas. nos. n. dicimus q̃ res est polis voluntate dei ⁊ eterna voluntate eius. ⁊ sic negamus cãs po^tis esse illas quas ponit iste hõ: ⁊ non me extendo hic: quoniã ibi dixi plura ⁊ ẽt quia friuola sunt. rõnes. n. pboz. ex suppõne procedunt: q̃rum nulla valz. hic posset queri vtrum de rone e^tue: vt e^tus est sit hr̃e ꝓncipium ⁊ finez. Sz q; in qõnib^s li^ ꝑhy. i p^o dixi multa de h: non opus est imozari in his. Alg. Du II.

2 It algazel. quarta ꝟo ratio predictorum est q̃ ipli dicunt q̃ si mundus ꝓuaretur remaneret possibilitas sui esse. possibile enim non potest ad ꝛmpossibile conuerti. ⁊ possibilitas est denominatio relatiua. ergo oportet q̃ quodlibet innatum indigeat de materia sc̃z q̃ materia precedat eum. ⁊ quodlibet ꝓuatum ad materiam corrumpatur: ⁊ materie ⁊ radices non ꝓuantur. immo tantum forme ⁊ accidentia: que in eis materijs consistunt.

¶ hic ponit 4^am rõnẽ. ⁊ vr̃ mihi q̃ sit in foz^ entri^e. ⁊. d. ait alg. 4^a ꝟo rõ predictorum est q̃ ipsi dñt q̃ si mũdus ꝓuaretur adhuc remaneret po^tas^ sui esse: quam ꝓnaz declar. d. pole. n. non põt in impole conuerti. si igr̃ semel fuit natura entis polis sp erit natura. alr̃ vel erit natura impolis: vel nã necia: vt iã dictum fuit (Et politas) Adducit 2^m entimema: ⁊ ait: ⁊ pot^as^ est denominatio relatiua. i. rela^ respiciens aliq̃ tamq̃ subm: ⁊ ali quod tãq̃ agẽs: vt dcm̃ est ꝑmo celi. ꝑnto. i 24. g opz q; qõlibz inouatum indigeat de mã talr. i. q̃ mã ꝓcedat ipz (Et qõlibz ꝓuatum) ꝓbat hoc 2° ⁊ ait: ⁊ qõlz ꝓuatũ ad mãz corrũpit. cuius rõnem ponit. ⁊ dicit. q: materie ⁊ radices. i. p̃n^a nõ ꝓuantur. y^o. sm̃ forme exñtes in illa mã: ⁊ accña q̃ in eis materijs cõsistunt corrũpuntur. ió forma in mãm corrumpit qm̃ corruptio non fit in nihil. ⁊ tunc adde minozem: sz mũdus q̃ te corrumpit g̃ in mãm corrumpitur. Sz mã non ponitur sine forma. ergo alt qua alia forma generabitur. ⁊ sic adhuc erit mundus: vt dixi in exp̃one iã dicta. Auerroys.

d Icimus nos q̃ positio q̃ forme circulariter aduenianꝫ in subo vno vicissim: ⁊ q̃ agens circulare nũq̃ cessauit nõ ex hoc sequitur incõueniens; sed positio q̃ hec circulatio sit in materijs infinitis: aut sint infinite forme in specie. Dicimus q̃ est falsum siue illud agens sit ab eterno aut non sit. si enim esset hic infinite materie sequeretur q̃ esset quid infinitum in actu: quod est falsum: quãto magis esset falsitas manifesta si dicta circulatio fuerit ab agentibus innoatis. Et ió dicimus q̃ non potest vere dici q̃ homo sine dubio ex homine gñatur nisi hoc sit successiue in vna materia. ita q̃ si corruptio cuiusdam hominum ꝓriorũ in materia alterius posteriozuz ⁊ esse cuiusdaz ꝓrioris sit modo agentis ⁊ eternalis infert q̃ homo generaretur ex alio homine. ⁊ de materia alterius hominis: ⁊ hec res dum subtilissime non respiciatur: neq; predicta diuisio: non euadet homo quin cadat in diuersis errozibus ꝓpter nimiam difficultatem positi. ⁊ ideo est valde bonum audire ⁊ speculari ratões duaz partium in quacũq; questione sit: maxime qñ partes sunt ꝓudentes vel famose q̃ sint.

¶ Dic auer. ꝑmo moderat int^um predicte rõnis. põt. n. ró illa hr̃e 2os int^u. vñ dic. dicimus nos q̃ põ q̃ forme circulariter aduenianꝫ in s'bo vno vicissim: ⁊ q̃ agens circulare nunq̃ cessauit non ex h se^r inconueniens. vult dr̃e non est impolis ex qua se^r incon^s. (Sed põ) Dat int^um flm. ⁊ dicit. sed põ q̃ hec circulat^o sit in materijs infinitis: aut sint infinite forme in specie dicimus q̃ hoc. i. hec põ est falsa: siue sit illud agens ab eterno: aut non sit. ¶ Et p^ar^ contra illud per sillm ypo^cum fic. si essent hic infinite materie: esset quid infinitum in actu: qõ est flm. i. is non est infinituzin actu. g̃ non sunt ifinite materie. (Quãto magis). Remouet qõdam dubium. posset quis dr̃e q̃ 2us illud seq̃t vbi poneretur vnum agens circulare sempiternum. tũc. n. eẽnt infinite materie. ⁊ fic infinituz in actu. Sed ego ponã vnum agens agere in materiam nouã. ⁊ illud corrumpi tãdem. ⁊ sic de alijs. ¶ Contra art^. d. q̃to magis esset falsitas ma^ta si dicta circulario. i. fozmarum fuerit ab agentibus ifinitis inouatis. i. nouis quasi dicat: q; tunc plus se^r ꝓna illa impolis (Et ió dicimus) Ponit scõam rõnem ẽt in forma sillj ypo^ . vñ ait. ⁊ ió dicimus. vult dr̃e q̃ si materie essent mlte: ñ põt vr̃e dici q̃ hõ sine duo^ ex hoie gñaretur: nisi h fit successiue in vna materia. g̃ illa cõditõalis est. si eẽnt materie infinite: hõ non fieret ex hoie: sz hõ vere fit ex hoie. ideo mãe non sunt infinite (Ita q̃ si) Exponit ꝓnaz. d. ita q̃ si cõru^ cuiusdam de numero hoium poz in materia posterioz alterius: ⁊ esse cuiusdam ꝓtis sit modo agentis ⁊ eternalis. vult dr̃e q̃ si corruptio vnius hois erit gño alterius in eadem mã mõ agentis ⁊ eternal. i. talr q̃liter agens actõe eterna. infert q̃ hõ fiet ex alio hoie: ⁊ de materia alterius hois: sicut vnum elm fit ex alio. ⁊ de mã alterius. g̃ p ꝓriuz vbi nec in materia nec in aliquo ꝓueniret non fieret ex hoie: ⁊ hec lr̃a est valde inozdinata. tñ ozdina tu vt dixi (Et ió) Ostendit mo^m quõ istõ est difficile. ⁊ ait. ⁊ ió hec res dum subtilissime non respicitur: neq; ꝑdicta diuio. vult dr̃e illozum duoz intelle ctuum: quos posuit in int^o illaz rõnẽ non euadet hõ q̃n cadat in diuersis errozibus pp nimiam difficultatẽ positi (Et ió est) Ultimo ponit ꝓceptum ad ac̃rendũ scire. ⁊ dicit. ⁊ ió est val de bonum audire ⁊ speclari rones duarum ptiũ in q̃unq; qõe sit. maxime qñ partes sunt ꝓudentes vel famose q̃ sint. vult dicere vere in rei natura.

Sed hoc occurrunt qõnes. p^o circa rones ⁊ sol. dubij moti. 2° circa exp̃onẽ ꝑnes: qm̃ tunc tota snia Auer. est ma^ta hic. ¶ Quãtũ ad p^m. vr̃ q̃ ꝑma ró posset impedirt: qm̃ posset quis fingere mãs infinitas flm successionem. ⁊ sic non se^r infinitum in actu. Preterea 2^a ró nihil valet: qm̃ posset quis dr̃e mãm diuersari a mã flm nũez: nõ flm spẽz: ⁊ tunc non seqtur materiã eẽ cãz diu^si^ in gñone hois. Et quod plus est: Auic. ꝓcedit ex materijs diuersis spẽ posse idem gñem spẽ fieri: vt d^ in tra^u de diluuio ⁊. 15. ó animalib^s suis. ¶ Pro intellectu igr̃ dictoz vr̃ mihi q̃ ꝑma ꝑna teneat. acceptis istis ꝓpõnibus. ꝑma. i. q̃ materia non possit esse sine forma: ⁊ h dcm est. 2. ꝑhy. 2°. 12. ⁊. 3. celi. 2° 29. ⁊ ego demo^a istõ in quadam qõne pulchra. 2ª ꝓpõ. oẽ qõ gen^: gen^ ex materia ⁊ contrario: ⁊ istud decluit Arist. ⁊ auer. i phycis. maxime in p^o circa 2^am. 59. ⁊. 60. ⁊ ibidez in multis locis Ex his potest ꝓpõ illa conditionalis declarari: qm̃ si materie sunt infinite: vel idem erit flm successionem: sic q̃ materia a. fiet ex materia b. ⁊ b. ex materia c. ꝛ^c in infinitum: vel erunt omnes actu sil'. Si ꝓmum. tunc per scõam ꝓpõnẽ materia fiet ex materia ꝓxi ⁊ ꝓxio: ⁊ tunc se^r q̃ materia fcã: ⁊ materia ex qua fit erit vna materia nũo: vt deductũ ẽ p^o ꝑhy. ꝓmo. 82. ⁊ se^r q̃ materie esset aliquid ꝓximum: qõ est falsi^. qm̃ enti in po^. non ꝓximatur aliquis act^: qm̃ ipsa vi^c est nata stare cũ oi fozma: Si erunt oẽs actu infil': tunc hr̃ intentum auer. i. q̃ actu dicitur infinitum: qm̃ per ꝑmã ꝓpõnẽ materia ñ ẽ fine fozma: g̃ si erũt infinite. i. materie erunt ⁊ actu infinite forme seoz̃um. g̃ actu finitum. ⁊ ꝛ^c appz ꝑna auer. ¶ 2° debes scire: q̃ si ponar^ q̃ iste materie sint ab agente vli. i. coẽ celesti. tunc plus hr̃ infinitum in actu: quoniã tale agens est actu totum. g̃ poterit ꝓduere illas actu sil'cum suis formis. vel saltẽ meliuz ꝓcruabit. ⁊ ꝛ^c se^r plus in^ns. i. q̃ detur infinitum actu. ⁊ ꝛ^c appz ꝑna. ⁊ sol'. dubij: quocũ q; s. n. dicatur se^r ꝓpt^um. ¶ Pro deductiõe ꝛ^c ꝑne vr̃ mihi q̃ si la subste^r in ꝓpositõibus. q̃rum ꝑma est. q̃ si materie sint multe flm essentiã erũt dñtes spẽ. h est ma^tum: qm̃ dr̃ia mãlis est p accidentia: vt dicit ipse supza in solone. 7^. dubij. igr̃ si ibidem erit differentia per essentiã ibidez erit specifica dr̃ia. ¶ Scõa ꝓpõ. mã diuersa spẽ diuersificat effectũ. ⁊ h declarauit auer. 8. ꝑhy. 2°. 46. ⁊ nolo adducere eius deductionem. vide ibi. ¶ Ex his accipit certitudo ꝑne: quoniã si materie erunt multe vel flm eẽ^as^: vel flm accidentia. si scõm. ergo vna erit materia flm essentiam ⁊ ꝓuationẽ ab oib^ fozmis: ꝛ^c hr̃ q̃ sint nõ multe: materia enim non ẽ vna nisi isto^: vt dicit auer. i 2. meta. 2°. 14. g̃ si erunt multe: erunt multe per essẽtias. ⁊ p ꝑmã. ꝓpõnez erunt distincter specie. ⁊ tunc ꝓ scõas se^r q̃ hõ hñs materiam a. dr̃t spẽcie ab hoie hñte materiam b. ꝛ^c appz vis ꝑne: ⁊ tu potes ꝓponer sillm. ¶ Pro intellectu exponis ꝑne debes scire. q̃ declaratum ẽ q̃lz elz posse imẽ^c transmutari in q̃lz elm. ⁊ h. 2. de gnõne. tex. ꝑnti. 24. ⁊ dictuz est ibidem i vl^o q̃ aer ⁊ aqua in actu ita gñant: hoies vo ⁊ aialia nõ reiterantur i seipsos vt rursus gen^ idem. vnde. 2. meta. 2°. 7. declaratus est q̃ nõ fit reditus nisi p ꝓa me^. v. g. q̃ ex hoie corrupto gen^ hõ: h non fit nisi per plura me^: qm̃ postq̃ hõ erit corrupt^ ex eo fiet cibus terre: ó q̃ fiet cib^ hois: de q̃ spma: de quo homo: ꝛ^c per plura me^ fit ista gñatio. ¶ Ex his appz inten^ auer. vult .n. dr̃e q̃ si vnus hõ fiet imẽ^c ex alio corrupto. fiẽ vnum elm ex alio: vt dictum est. tunc o3 vr̃ sit vna materia vtriusq; sicut est in ekis inuicem imẽ^c gñatis ad significandum q̃ vbi non conueniret in materia. nec posset homo imẽ^c nec per ꝓa me^a ex hoie fieri. ⁊ h ad do^m vtrum ꝑdicte ꝑne. Ex his appet to ta snia auer. h ⁊ sol.^ar^ ꝛ^oz factorum in p̃n^o. ¶ Alg. Du. III.

3 It alg. nos ꝟo distinguimus hanc q̃stionem per se: q; licet sint predicte rones cõmunes ad hanc qõnẽ: ⁊ ad precedentem nihilominus sunt apud pbos alie due rationes: quaz ꝓma est. i. q̃d allegat galienus. 93 q̃ si sol exẽplo ꝓuationẽ recipet inueniretur diminui in longo tpe: sed speculantes miliaribus annoz dixerũt q̃ eius q̃ztitas vna ⁊ eadẽ repit̃. ergo magis est presumptio q̃ sol non corrumpit̃. ¶ Sed in hac auctoritate arguenduz est dupl'r. ꝓmo q̃ figura buius sillj non concludit. figura enim talis est. si sol corrumperetur: contingeret ei sine dubio aliqua dissolutio: sed consequens est falsum: ergo ⁊ antecedens ⁊ hic sill's dicitur conditionalis continuus. Et hec cõclusio non sequit̃ ex premissis: q; añs nõ est verũ dũ nõ addat sibi alia conditio. s. si corrũpereꝫ ⁊ dissolueretur sine dubio: ergo hoc consequens non infert antecedens predictum nisi cũ alio addito p's. s. q̃ corrumpat corruptione dissolubili: ⁊ tunc sine dubio sequitur q̃ dissoluatur in longo tpe. Aut oporteret eũ declarare q̃ non corrumpitur nisi modo dissolutionis. ita q̃ ꝑns sequatur añs: ⁊ nõ est concedenduz q̃ res non corrumpatur nisi dissolutiue. imo dissolutio vna est spẽz corruptionis. nõ. n. est negandũ q̃ posit aliqua res corrumpi subito in sua pfectione exñs. ¶ Pro intellectu dcõrum debes scire q̃ pbus in li^o de motu declarauit q̃ motus seu corruptio est dupl'r. s. ab intrinseco: ⁊ vocatur motus forte naturalis: ⁊ ab extrinseco: ⁊ est quasi violẽta. Primam appellat hic alg. dissolonem. scõam appellat subito pro q̃to non fit per continuã hũidi resolonez. Ex h vult soluere motiuum gal. qm̃ nõ valet illa ꝓditõalis. sol corrũpitur. g̃ dimi^. añs. n. nõ infert necessario ꝑns: qm̃ sol. violenter corrũpit: aliq̃n qui nunq̃ fuit diminutus: vt sit forte plo cum interficeret in puericia eius. ió ait añti esse addendũ dissoluit. ita q̃ sit añs sol corrũpit̃ corruptione dissolubili. g̃ aliq̃n eius quantitas minuet: modo antecedens est negandum: qm̃ deus posset solem violenter ponere in esse sine dissolutione illius. ¶ Auer.

b Icimus nos q̃ alteratio hui^ hois in p̃fata auctoritate est q̃ ꝛcl'o illi' sill'i non se quit̃ nec ꝟa est: nõ. n. op3 q̃ corruptibile dissoluat: res nãq; bene potest corrũpi. ergo cõsequntia est vera. posito q̃ corruptio fiat cursu naturali: ⁊ nõ fit violenter: ⁊ posito etiam q̃ corpus supceleste sit aiatus: qõlz nãq; animal corrupti bile dissoluit añq; corrumpat̃ necessario: sed aduersarius nõ concederet has propones in corpore supceleste sine demonstratione. hoc propositum bene concederet: sz poterit probari alio modo meliori qui talis est. ¶ Si celum corrũpereꝫ aut corrumperetur ad elementa ex quibus cõpositum fuit: aut ad aliã formaz ꝓter eã quam retinet sicut accidit formis simplicium. s. elementa que gñant abinuicẽ. Unde si celi corrumperenꝫ ⁊ reducerentur ad elementa: essent ergo ptes alterius mundi. impole est q̃ generentur ex elementis infra eos inclusis. quia ista elta sunt partes sine mensura respectu orbium. immo cõparatio eltorum ad celos est sicut comparatio puncti ad circulum. Similiter si ipsorum forma expoliaretur ⁊ aliam reciperent: oporteret dare sextũ corpus quod non esset celũ: neq; terra neq; vllũ eltoz: ⁊ omnia ista sunt falsa.

¶ Auer. mõ vr̃ ꝑfirmare dcã alg. ⁊ ió p^o cõfirmat dcã eius: ⁊ vr̃ mihi q̃ auer. velit cũ alg. q̃ illõ añs. s. corrũp^. non infert 1° añs. g̃ dimi^. nisi duabus cõditionibus. p^o q̃ sit corrup^o nãlis. 2° q̃ sol sit res aiata. vñ debz añs fic accipi. sol corrumpit̃ corruptione nãli: ⁊ est aial. g̃ dimi^. dicit p^o corruptiõe nãli pp instantiã alg. iã dictã. dlr̃ 2° ⁊ est aial vel pars aialis: qm̃ de facto

gat Hal. vz. q̃ si sol. exemplo. i. gr̃a exempli. ꝓuatiõez recipet: vult dr̃e a pte post. inueniretur diminui in lõgo tpe. ⁊ forte intelligit sicut accidit senibus qui in tpe senectutis diminuuntur. tpe quidem pueritie crescunt: tpe ꝓfitentie nec crescunt nec diminuuntur: tpe senij decrescunt: vel forte int^ dr̃ q̃ sol ꝓpararetur ad corruptionẽ: sz ꝓma est ad vba: sz speculantes miliaribus annoz. vult dr̃e astronom. i. dixerũt q̃ eius q̃titas una ⁊ eadez. i. equalis repit̃. g̃ magis est ꝓsup̃ q̃ sol nõ corrũpitur (sed in hac) Soluit hoc ar^um, ⁊ p^o fozmat ipm. ⁊. d. sz in hac auctẽ. vult dr̃e rõne ar^um est du^. p^o q̃ figura bui^ silli nõ cõcludit. figura. n. talis est. si sol corrũperet ꝓtingeret ei sine du^o aliqua dissolo. i. aliq̃ dimi^. sz ꝑns est flm. g̃ ⁊ añs. ⁊ hic silla dr̃ ꝓditõalis cõtinuus: qm̃ est factus ex ꝛ^a ꝓditõali. ꝑmũ g̃ peccatũ est q̃ silla isto^ nõ ꝛcludit. Sz re vera hic alga. peccat ex mala logica. ocm̃ est milies in ꝑibus sill's in tali fozma necessario nõ concludere. ⁊ ió hoc nihil est. vel voluit dr̃e q̃ figura huius silli p^ci non cõcludit aliq̃d ignotum simplr: vt dicit ipse auer. in 2° phycoz. ꝓmento. 3. ⁊ Ari. in p^o poz. p istos. n. sillos nõ ꝛcludit simplr ignotũ: ⁊ sic ꝑma rephensio est aliculus valozis. Deinde rephẽdit illud 2ª rephensiõe plus appẽtit: ⁊ dicit ⁊ hec ꝛcl'o nõ sequit̃ ex ꝑmissis. qz añs. vult dr̃e tota y^ca ꝓditionalis. 93 si sol corrumpe^r in lõgo tpe dimi^ non est verum dũ non addaꝫ sibi alia cõditio. s. si corrump^r ⁊ dissolueretur. vult dicere: tunc sequitur q̃ dimi^r sine dubio. g̃ hoc ꝓ̃s. i. sed non diminuitur non infert añs. i. g̃ non corrumpit̃ corruptiõe dissolubili. ⁊ tũc sine dubio sequit̃ q̃ dissoluit. i. dimi^r in longo tpe (Aut ergo) remouet q̃da dubiũ. posset. n. quis dr̃e q̃ corpus solare non potest corrumpi nisi corruptiõe dissolubili. ió etiã sine illo addito sequit̃ ꝑns in illa ꝓditionali. ⁊ fic ar^um valz. ꝺ ar^. d. aut 03 declarare q̃ nõ corrump^r nisi mõ dissolonis. ita q̃ ꝑns sequit̃ antecedẽs. mõ oñdit q̃ illud nõ põt ꝓbari: ⁊ dicit: ⁊ nõ est cõcedendus q̃ res nõ corrumpitur nisi dissolutiue. p^o dissolo vna est speciẽs corruptiõis. vult dr̃e q̃ non ois corrup^ est solo: q; solo est spẽs corruptiõis. nõ. n. est negandũ q̃ possit aliqua res corrumpi subito in sua perfectiõe exñs. ¶ Pro intellectu dcõrum debes scire q̃ ꝑbus in li^o de motu declarauit q̃ motus seu corruptio est dupl'r. s. ab intrinseco: ⁊ vocatur motus forte naturalis: ⁊ ab extrinseco: ⁊ est quasi violẽta. Primam appellat hic alg. dissolonem. scõam appellat subito ꝓ q̃to non fit per continuã hũidi resolonez. Ex h vult soluere motiuum gal. qm̃ nõ valet illa ꝓditõalis. sol corrũpitur. g̃ dimi^. añs. n. nõ infert necessario ꝑns: qm̃ sol. violenter corrũpit: aliq̃n qui nunq̃ fuit diminutus: vt sit forte plo cum interficeret in puericia eius. ió ait añti esse addendũ dissoluit. ita q̃ sit añs sol corrũpit̃ corruptione dissolubili. g̃ aliq̃n eius quantitas minuet: modo antecedens est negandum: qm̃ deus posset solem violenter ponere in esse sine dissolutione illius. ¶ Auer.

Icimus nos q̃ alteratio hui^ hois in p̃fata auctoritate est q̃ ꝛcl'o illi' sill'i non se
d quit̃ nec ꝟa est: nõ. n. op3 q̃ corruptibile dissoluat: res nãq; bene potest corrũpi. ergo cõsequntia est vera. posito q̃ corruptio fiat cursu naturali: ⁊ nõ fit violenter: ⁊ posito etiam q̃ corpus supceleste sit aiatus: qõlz nãq; animal corrupti bile dissoluit añq; corrumpat̃ necessario: sed aduersarius nõ concederet has propones in corpore supceleste sine demonstratione. hoc propositum bene concederet: sz poterit probari alio modo meliori qui talis est. ¶ Si celum corrũpereꝫ aut corrumperetur ad elementa ex quibus cõpositum fuit: aut ad aliã formaz ꝓter eã quam retinet sicut accidit formis simplicium. s. elementa que gñant abinuicẽ. Unde si celi corrumperenꝫ ⁊ reducerentur ad elementa: essent ergo ptes alterius mundi. impole est q̃ generentur ex elementis infra eos inclusis. quia ista elta sunt partes sine mensura respectu orbium. immo cõparatio eltorum ad celos est sicut comparatio puncti ad circulum. Similiter si ipsorum forma expoliaretur ⁊ aliam reciperent: oporteret dare sextũ corpus quod non esset celũ: neq; terra neq; vllũ eltoz: ⁊ omnia ista sunt falsa.

¶ Auer. mõ vr̃ ꝑfirmare dcã alg. ⁊ ió p^o cõfirmat dcã eius: ⁊ vr̃ mihi q̃ auer. velit cũ alg. q̃ illõ añs. s. corrũp^. non infert 1° añs. g̃ dimi^. nisi duabus cõditionibus. p^o q̃ sit corrup^o nãlis. 2° q̃ sol sit res aiata. vñ debz añs fic accipi. sol corrumpit̃ corruptione nãli: ⁊ est aial. g̃ dimi^. dicit p^o corruptiõe nãli pp instantiã alg. iã dictã. dlr̃ 2° ⁊ est aial vel pars aialis: qm̃ de facto

ignis ⁊ res inalate corrumpunt corruptiõe nãli: que nõ tñ diminuunt.qz nec ꝑ crescũt.vt dicit auerr.p° celi.ꝓmento.2.nisi capiendo diminutionẽ pro condensatione:⁊ crementũ pro rarefactione:⁊ hoc non est in ꝓpositis gal. ⅰõ añs debz int' illis duabus ꝯditionibus.⁊ tũc valet ꝓña:ſz añs est negãdũ vt scis. Uñ dicit.dicimus nos ꝙ alterca° huius hois in ꝑfata auctozitate est ꝙ ꝫ illius silli nõ sequit:nec ỽa est.nõ.n.op3 vt corruptibile dissolu' :vult dze dimi' :res nãqz bñ põt corrumpi.vult dze subito sine eius diminutiõe.g̃ ꝓsequentia est vera.vult dze necessaria:posito ꝙ corruptio fuit cursu naturali: ⁊ nõ fiat violenter:⁊ posito ẽt ꝙ corpus supceleste sit aiatum. qõlibz nãqz al' corruptibile dissoluit.vult dze dimi' anteq̃ corrumpat corruptiõe nãli necessario. Sz aduersarius nõ cõcederet has ꝓpones in corpe supceleſti sine diminutiõe q̃si dicat. ꝙ illas conditiões ineſſe corpori celesti oportet ꝑbare demſtratiõe : ⁊ hoc ꝓpo'tum bene concederet:vult dze.si demõſtratiõe illud ꝑbaret(Sz poterit) Ponit verũ moduz.⁊.d.ſz poterit ꝑbari alio mõ meliozi qui talis est. Si celũ corrũp' : aut corrũp' ad elta. ex qb° ꝓpo'm fuit aut ad aliã formã ꝑter eã quã retinet:ſic accidit forme simpliciũ.ſ.eliorum q̃ gñant adinuicẽ: q̃si dicat ex quo ois corrup° est ad ens:op3 ꝙ celũ:vel corrũpat ad elta:vl corrũpat:eo qz mã eius recipit aliquã formã aliã a ꝑdicta quã h3.Deinde destruit ꝑmũ mẽbz.⁊ vi mihi ꝙ intẽdat ꝙ si corrumpit ad elta:vel corrũp' ad elta ex̃ mundum exñtia: vel ad elta infra ipm exñtia.⁊ p° oñdit ꝑmũ eẽ impoſe.⁊ dicit.vñ si celi corrump' ⁊ redu' ad elta.cẽnt g̃ ptes alterius mũdi.ꝓña est ma'a:qm cẽnt mixta:⁊ p ꝓñs ꝑtẽta in aliq̃ mũdo a'i. Deiñ oñdit 2m eẽ impoſe:⁊ dicit.ipoſe ẽ ꝙ gen' ex elt̃is infra eos inclusis:⁊ p ꝓñs nec pñt resolui in illa:qm̃ ista elta sunt ptes sine mẽsura.i.sine ꝓportõe r" ozbiũ.y° ꝫpõ eloz ad celos ẽ sicut ꝫpõ pũcti ad circulũ. Deiñ destruit 2m mẽbz ptm̃.d. ſilr si ab ipoz forma expoliarent ⁊ alia recipent oz dare ſextũ corpus ꝙ nõ eẽt celũ neqz terra:nec vllũ elt̃oz:⁊ oia: ista sunt falsa.

Sed hic uidẽtur reprobatõez rõnis Hal. vi enis mihi ꝙ corpus celeste sit aiatũ:vt auer.declarabit disputatione.ſz[a].⁊ tunc vi ꝙ rõ Hal.sit firma:qm̃ ipse intẽdit ꝙ si corrump' .g̃ in lõgo tpe dimi' ,ꝑbat ꝓña:qm̃ est aiatum . ergo augmentabile.g̃ diminuibile.⁊ etiã ſupponit Hal.ꝙ celum nõ possit corrumpi violẽter:qm̃ ois corrup° est a corpe violẽto. mõ nullũ põt esse corpus qõ possit celum violentare.ideo illa ratio est demſtratiua. C2° du' :qm̃ non vi valere hec ꝓña.ſ. celum expoli' a forma recip° aliã.g̃ datur 6m corpus. ſic.n. posset ar' de 4.or elt̃is . CMihi videt ꝙ rõ Hali.sit demſtratiua. appellatur tamen ab auer.debilis:eo qz indiget maiozi declaratiõe ad h vt appeat necessaria.vñ ꝙ celuz sit aiatum est verum:nõ tñ demſratum.ſilr ꝙ celum non sit violabile est verum: nõ tñ demſratuz.⁊ ideo auer.non dixit illã ſimpl'r nõ valere.ſz dixit illam valere ex ꝓsuppositis.y° si hñ inſpiciatur hec rõ vñ Ari.⁊ auer..in ꝓmo celi.2°.22. CAd aliud dõz ꝙ ꝓña ẽ valde difficilis.attñ auer.ſupponit vnum qõ sepe est declaratum ab eo.ſ.ꝙ corrup° entis nobilis non fit immediate ad aliquod eiusdem ſpẽi cum eo qõ põt declarari exemplo.videm°.n.ꝙ si asinus corrump' nõ corrump' in asinum nisi per multa me[a]:vt dicebatur.2c de hoic. elz.n.põt imediate transmutari in qõlz pp sui impfectionez.y° a plurib°:vt dr auer.3.celi.2°.56.põt ignis gñari.vide.h,ſuppoſito ar' auer. Si celum dissolu' cum non possit dissolui imediate in corpus celeste sibi ſile in ſpecie.eo quia corpus celeste est ens nobilius alibus:vt dicit.2.celi.2°.21.2.phy.2°.45.nec possit esse in elta infra ipm.nec in elta extra ipsum. erit ergo in corp° 6tum alteri° ſpẽi ab oib° 2c daretur ſextum corpus 7.4 nã.ꝫ demſtratiõe Arist.in li° õ celo.⁊ tu potes videre q̃ mirabilis sit q̃libet ratio auerroys. CDebes scire ꝙ hmõi rationes bñ ꝯcludũt celuz ꝑ ꝓcã trãſ mutatione non posse corrumpi:attñ ãnihilatiõe dei põt celuz ãnihilari.2c non ꝯcludunt ꝫ nos. CAlg. Du. IIII.

Jt algazel.scõm argumentũ est: ꝙ si nos concederemus hoc:⁊ ꝙ corruptio non
3 fit nisi ex dissolone: qualr ergo põt sciri ꝙ corpa supcelestia nõ recipiãt dissolonem.auctozitas.n.eius est.ſ.de mẽsuris corporis solis demõſtrationib' speculatiuis:⁊ hoc nihil est. Jlle nãqz mẽsure nõ repiunt nisi forte: vt dicunt nostri huius artis ꝙ sol maioz est tota terra.170.vicib' fere ſ.parũ plus vel parũ minus . Et forte est in dissolutione.ita ꝙ diminut' est ab illo tpe in antea in quantitate vnius mõtis vel plus:ſz ad sensum nõ appeat. hec.n.cognitio cũ ſpectiua arte nõ cõprehenditur nisi fere.immo qõ plus est:nos videmus ꝙ lapis rubini vel auruz q̃ ex elementis componunt:⁊ sunt res corruptibiles:⁊ non diminuuntur senſitiue in centuz annis vel plus:⁊ forte id quod de sole in temporib' speculationum antiquorum talem habet comparationem proportionabilem ꝙ diminuitur in vno rubino in centum annis.⁊ ideo talis diminutio ad sensum nequit apparere.oz ergo ex hoc ꝙ predicta probatio est in antea:⁊ licet sint multe alie auctozitates apud predictã opinionẽ obtinentes: quia erronee sunt manifeste:sufficiat ergo hoc de q̃ttuor ꝑdictis. CTũc põit 2m motiuũ ꝙ paz ost a p°.⁊ dr.ait alg.2m ar'tum est.ꝙ si nos ꝓcederemus hoc.ſ.ꝙ corpus celeste ante eius corruptionem oz diminui:⁊ ꝙ corrup° eius nõ fit ex dissolone.i. nãli ꝓximatiõe.y° si accip' totum añs:vt voluit auer.q̃r g̃ põt sciri ꝙ corpa celestia non recipiant dissolonẽ.i. diminutionem quasi dicat.ſe' ꝓña.ſ.corpus celeste diminui:attñ nõ põt ꝓcipi eius dimi°.qm̃ sup.Si possz sciri auctozitas.i.ratio eius erit .ſ.de me'is corpis solis demſronibus speculatiuis.i. perſpectiuis:vult dicere ꝙ si posset sciri eris ista ſcia per argumẽta ſumpta a mensuris q̃titatis solis que faciunt perſpectiui(Et hoc) Declarat istum modum sciendi non esse conuenientem:⁊ .d.⁊ hoc nihil est.ille namq; mensure non reperiuntur nisi forte:vt dicunt nostri huius artis ꝙ sol maioz est tota terra.170.vicib' fere ſcilicet parum plus:vel parum minus. Al'tum ergo ẽ istud sol est in centuplo maioz terra:ſz tñ est nunc q̃tum fuit in millibus annozum antea vt apperet mẽsurãdo . g̃ sol non est diminutus(Et forte)soluit alg.h ar'tum:⁊ dr .⁊ forte est in dissolone.vult dre ar'i dicti:vel in dissolone.i.corruptiõe naturali:ita ꝙ diminutus est ab illo tpe in antea in q̃titate vnius montis vel plus.licet ad ſensum non appareat.hec.n. cognitio.ſ.q̃titatis solis cum perſpectiua arte non ꝑhe' nisi fere.vult dicere non punctualr.ſz in magna latitudine(immo qõ plus) Confirmat hanc solonem.d.y° qõ plus est.nos videm° ꝙ lapis rubinus:vel aurum q̃ ex elt̃is componuntur.⁊ sunt res corruptibiles.i.facilis corruptionis:⁊ non diminuunt senſitiue in centuz annis vel plz(Et forte) Ponit quasi ſcõam ſolonem:⁊ dicit. ⁊ forte id.i.dimi' qõ de sole in temporibus speculationũ ãtiq̃rum.i.astrologozum ſpeculatiuoz.talem hz cõparatiõem pro portionalem:ꝙ dimi' in vno rubino.i.quantitatis vnius rubini in.100.annis.⁊ ideo talis dimi° ad ſensum neqt apparere(Ꝑz ergo) Cõcludit ꝫnem.⁊ dr.ꝑz igr ex hoc ꝙ predicta probo est in antea.⁊ si littera non est corrupta vult dre nulli° valozis:sic dicte antea.deinde excusat ſe a multis alꝛs rõnibus quas tacuit .⁊ ſmo eius est manifestus per ſe. CAuerroys.

d Jcimus nos ꝙ si sol dissolueret in tẽporibus speculationum antiquorum quod esset inſenſibile ratione magni corporis solis oporteret ꝙ id generatuz hic ex ſua dissolutione haberet ſenſibilem quantitatem.dissolutio enim cuiuslibet dissolubilis fit ex corruptiõe quarũdam partium.vnde oportet ſine dubio ꝙ ille dissolute partes remaneant in mundo:⁊ hoc infert mutationem manifestam in mundo:tam in numero ipsarum partium:q̃s in earum qualitatibus.vnde si q̃tates corporũ permutarentur.actiones igitur ⁊ passiones eorum corpoꝛ pmutarentur . ⁊ sic actiones corpoꝛ ſupcelestium.oz.planetarum ⁊ ſyderũ ⁊ totus ordo mundi deberet permutari:⁊ omnes nature regule ⁊ diuine ordinationes deberent regulariter se qui. Et est notandum ꝙ quãuis hec reprobatio sit acerrima non est demonſtratiua .

CModus auer.reprobat alg.quãtuz ad illud qõ adduxit in ſolone ar'i perſpectiuoꝛ.⁊ declat ꝙ alg.non põt dre ſolẽ esse diminutum.vñ ſz id non possit sciri rõne perſpectiua:attñ declarat illud nõ esse pole rõne naturali.⁊ vi mihi ꝙ Auer.ſupponat ꝙ ex oi corruptione siue ſimplr:siue ſm q̃d ſp aliquid gen'.vt dr Aril.⁊ ipse p° de gñone.2°.47.⁊ ex h arguit.⁊ dr. dicimus nos ꝙ si sol dissolueretur in tpib' speculationum antiquorum.i.dimi' ita ꝙ aliquid ab eo resecar'.de q̃ gñabit aliq̃d aliud vt dixi in illa propõne ſumpta:qõ est inſenſibile ratione magni corporis solis:oz ꝙ id gñatum hic.i.in istis inferioribus ex ſua dissolone.i.diminutione q̃ est corrup° ſm quid hñet ſensibilem q̃titatem.dissolo.n.cuiuslibz dissolubilis fit ex corruptione quarundam partiuz.⁊ p ꝓñs illa dimi° est aliq̃ corrup°. vnde oz ſine dubio ꝙ ille dissolute ptes remaneant in mundo ⁊ si sic.ſup.infert mutationem manifestam.i.notabilẽ in istis h tam in nũo ipsoꝛ.i.q̃titate q̃ in eaꝛ q̃litatibus .i.vꝛtutib': qm̃ si quantitates corpoꝛ hic ꝓmutarent.ſ.in maiozem q̃titatem

actiones ⁊ passiones eoꝛ coꝛ' ꝓmu' :qm̃ in maiozi quãto est maioz virtus:vt dictũ est in li° de celo.⁊ sic actiões corpoꝛuz celestium.oz.planetarum ⁊ sideruz. vult dre fixoꝛũ ꝓmutarẽt qm̃ dimi' :sicut magᵇᵒ eoꝛuz dimi'.2c totus ordo mũdi debeꝛet permutari:⁊ oẽs nãe regule ⁊ diuine deberent irregulariter sequi(Et est)Auer.excusat ſe.⁊ dr. est notum ꝙ q̃us reprobatio sit acerrima:nõ est demſratiua.

Ubi debes scire ꝙ ꝓ tãto hec reprobatio ñ dicitur demſratiua.qz accipit ꝓpositiõez falsaz.ſ.ꝙ si ista hic sunt illa vbi partes celi sũt solute ꝙ debeãt augeri.dicrum est in ſcõ pyo°.ꝫmẽto.37.⁊ est in ſa ꝙ ex vno pugillo terre fiũt decẽ aque. ex vno aque.x.aeris.2cꝓportionaliter ex vno aeris.x.ignis.⁊ ex vno ignis fierent.x.corpoꝛis celestis si esset gñabile. Similiter est ordo ꝫtius qui ex.x.celi fieret vnus ignis:⁊c ꝓportionaliter vſq; ad terram.ex quo apparet ꝙ non op3: vt ista essent maioris q̃titatis q̃ sint in diſpõnib' ꝓpoꝛtiõ:quoniaz q̃tas illa est coeterna mãe.⁊ accipit variationem ſm exigentiam forme recepte in mã.⁊ vide in expõne mea ibidẽ. CIcõ vñ ꝙ hec rõ ꝓ tãto non sit demſratiua:qm̃ ꝺa põt dicere ꝙ elta h inferius sunt aucta:⁊ vꝛtutes:sed ꝓpter ꝓsuetudinem in eis: nec q̃tas maioz:nec virtus sentitur a°r:ſic dixerunt antiq̃ de celis q̃ sonant:et tñ propter cõsuetudinem eoꝛ sonus non sen'. C3° vñ ꝙ hec via non sit demõſtratiua: qm̃ posset quis fingere ꝙ sol dimi' q̃titate vnius rubini vel minus propter eius nãm in resistendo causis resoluti uis:⁊ sic posset dre ꝙ hec iferioza sunt aucta q̃titate vnius rubini:⁊ propter eius puitatem non sentiuntur esse aucta. Ex his g̃ appz ꝙ ratio illa ⁊ si sit acerrima non est propter hoc demonſtratiua:cum tribus modis possit solui: ⁊ forte pluribus.quos considera.attñ phus in primo celi demſrauit corpus celeste nec esse generabile nec esse alterabile nec esse augmentabile vel diminuibile:nec aliquo motu corruptiuo mobile. ideo rationes hoꝛ vide ibidem:qm̃ sunt ma'e per ſe. CAlg. Dv.v.

Jt algazel.rõ vero predictoꝛ ad reproꝫ bandũ ꝓuationẽ mundi est ista. CDi
a cunt ꝙ subtãtie mũdi nõ ꝓuanť . nulla eni in hoc cognoscit cã:⁊ id qõ est ⁊ postea ꝓuatur oz ꝙ habeat quandã cãm. Et nõ euadit ipsa cã quin sit ab antiqua volũtate:qõ est falsũ: qm̃ postq̃z volens nõ expediebat ꝓuationẽ: ⁊ postea volebat eã:mutata ergo erat eius voluntas. Et sequeret ex hoc ꝙ antiquũ cũ sua volũtate non sit in vno ⁊ eodẽ mõ oibus tpib':⁊ id in quo est volũtas permutat de ꝓuatione ad eã:⁊ de eã ad ꝓuationẽz. CRursus id quod superi' dictũ fuit. vz.ꝙ impoſe est procedere innouatum ab antiqua voluntate ostẽdit ꝙ ꝓuatio mundi est impossibilis. CAliud dubium fortius primo manifestum ꝙ id in quo est voluntas est volentis opinio:⁊ illud quod agens non fuerat ⁊ postea fuit absq; mutatione aliqua in se nõ est dubium ꝙ sua actio repitur postq̃z non erat. vnde si mundus ꝓuatus fuit:quoddaz opus innouatum est.quid ergo est illud opus aut est esse mũdi q̃ est falsum:qz cessatum est:aut illud opus est ꝓuatio mundi.⁊ hoc est ſimiliter falsum:qz ꝓuatio nihil ẽ:quare non dz opus nuncupari.in mõ.n.gradum opis est ꝙ repiatur realiter:⁊ ꝓuatio mũdi non est aliquid reale.⁊ ideo non dz actio agẽtis dici:hoc ẽ dubiũ qõ fortissimũ ẽ: ⁊ est notũ ꝙ difficultate h' dubiũ diuise sunt secte inter saracenos q̃tuoꝛ modis. CMõ vult dre aliaꝭ rõnes ad idez.⁊ dicit. ait alg.rõ vo ꝑdictoꝛ ad reprobandu ꝓuatiõem mũdi est ista. dicunt ꝙ sube mũdi non ꝓuant.hoc ꝓbat.⁊ sillo sic cõponit: id qõ ẽ.⁊ postea ꝓuat:oz ꝙ habeat quãdã cãz:ſz mundi ꝓuatio non põt bre cãm.g̃ ꝓua° mundi non poterit nouꝛ esse.a°r est nota p se: minoꝛ ꝓsillo' per sillz a maioꝛi sic. Si hec ꝓuatio habeat cãz maxime erit ꝓma p antiquã vo'em cãne: sed declarabit ꝓmã nõ posse esse. Dicit g̃ ꝓto minoꝛe. nlla.n.i hac cogno' cã.⁊ hec est b°r. Deinde ponit maiozem.⁊ dicit. ⁊ id qõ est.⁊ postea ꝓuat'.i.oẽ nouꝛ ꝓuatum: oz ꝙ habeat quãdam cãm. Deinde ponit vim ꝓsilli minoꝛis.⁊ dicit.⁊ non euadit ipsa cã quin sit ab antiqua volũtate.vult dre non est nisi causa cãne antiq̃ vo'e.deinde destruit ꝑñs silli per locum a maioꝛi.⁊ sillo sic cõponitur. oẽ volens nunc ꝓuatoẽm ⁊ ꝓius non est i sui natura mutatũ. sed voluntas ꝓmi est simplr imutabilis. g̃ non põt nunc velle ꝓuationem postq̃ noluit illaz. dicit g̃ qõ est ſlm.qm̃ postq̃ volens non expediebat ꝓuõnem' et postea volebat eam mutata g̃ erat eius voluntas. ⁊ hec fuit vis maioris.et tacuit minorem ⁊ ꝫnem.qz intelligitur po' ꝓxima in ſuo ſmone.Deinde iterum probat idem ꝑñs esse ſlm.⁊ sillo sic ꝓponit.oẽ id in quo est voluntas ad duo opposita ꝓmutat de ꝓuatione.ſ.non velle ad esse.i.ad velle. Sed p te in deo est voluntas ad duo opposita.ſequitur ex hoc ꝙ ãtiquũ cũ sua volũtate nõ sit i vno ⁊ eodem mõ oibus tpibus:qõ est ſlm.but' silli.ꝓio ponit ꝫnẽ.deinde maioꝛem.⁊ tacuit b'cm.qz est quasi manifesta in ſuo ſmone. ⁊ ſmo eius est ma'ue per ſe. CDeinde adhuc 3° ar'ad idem.⁊ sillo sic põt ꝓponi. nullum nouũ ꝓcedit ab antiqua voluntate.deus est voluntas antiq̃. vel hñs voluntatem antiq̃.g̃ mundus non potest ꝓuenire ab eo in eius coꝛruptõe. but' tãgit materiam ⁊ ꝫnis vim:⁊ sermo eius vt pz° est ma'ue p se. CDeide ponit 4.m argumentum ad idem ⁊ sillo sic componit.oẽ agens qõ ꝓius non fuit in actione. ⁊ postea fuit in ea absq; mutatione sui de necessitate agit circa aliqõ opus quod per eius actionem inouatur:sed deus nõ põt circa aliqõ opus inouatũ agere g̃ nõ põt agere circa coꝛruptõez mũdi ꝓio ꝓbat a'em.⁊ dicit. aliud dubium fortius primo ma'umq; id in quo est voluntas est volentis opio.vult dre circa aliqõ volibile ⁊ illud quod agens non fuerat ⁊ postea fuit.vult dre ſm actionem absq; mutatione aliqua in se non est dubium q̃ sua actio reperitur postq̃ non erat.vñ si mundus ꝓuatus fuit quoddaz opus inouatũ est.ex hoc accipitur a°r:⁊ vis illius ꝓbõnis: CDeinde probat minorem.⁊ dicit qõ est illud opus circa qõ deus opabitur: aut est eẽ mũdi.qõ est ſlm.qz cessatum est.i.coꝛruptum: aut illud opus est ꝓua° mundi.⁊ h est ſilr ſlm.qz ꝓuatio nihil est q̃re nõ dz opus nuncupari. CDeinde probat q̃r opus non dz dici ꝓua° nec eẽ.⁊ sillo componit in 2ª figura.vñ dicit.minoꝛ enim graduum operis est q̃ reperitur reale. vult dre q̃ oẽ opus ad minus est ens reale.et ꝓua° mundi non est aliqõ reale . ió in ſcõa figura non dz actio agentis dici.vult dre illa ꝓuatio. Deinde ostendit nãm hui' dubij. d.hoc est dubium qõ fortissimum est.⁊ est notum ꝙ diffi'c huius dubij diuise sunt secte iter saracenos 4.or modis.vel forte littera est coꝛrupta et debet dici sex inter saracenos:sicut est in li°meo.

Debes scire vt Auer.narrat.ii.me'.ꝫnto.18.ꝙ loquẽtes sue legis opiati sunt ꝙ ꝺo possit hñ agere mundum ex nihilo:ſz non possit ipm ꝓuare in nihil.qm̃ actio agentis non est nisi in inueniendo:⁊ aliq̃d operando.ideo propter hoc repurant deũ non posse mũdũ ãnihilare.⁊ ꝓpter hoc forte alg.magnificauit qõnem istam inter alias dictas. CEt debes scire 2° ꝙ hmõi rõnes non ꝯcludunt cõtra nos.⁊ qz Auer. infra tractabit illas. ió ibi ego ſoluam: ⁊ ſolui in diſputatione ꝓma. CAuerroys.

d Jcimus nos ꝙ id quod retulit nomine philoſophoꝝ ꝙ isti cogebant eoꝝ aduersarios ex istis concedere.ſ. concedendo ꝓuationem mundi:ſicut cogebant eos innouatione mundi.dubia enim interuenientia in innouatione ⁊ in ꝓuatione sunt vnuz ⁊ idẽ. ⁊ ideo non oportet amplius explicare. Sz id quod in hoc loco expresse pertinet.ſcz ꝙ quicunqz concedat creationem mundi oportebit eum concedere ꝙ actio agentis dependet de ꝓuatione . ita ꝙ agens agat ꝓuationem est quid negatũ ab omnibus quatuoꝛ sectis. Etiam sequitur hoc necessario ꝙ actus agentis dependet de pura ꝓuatione. scilicet de productione cuiusdam rei que non erat ante nisi in potentia.immo agens creauit eum omnino. actio nanqz agentis apud philosophos non est aliud nisi extrabere rem de potentia ad actum.⁊ dependet apud eos de quodam ente in esse duabus suis extremitatibus quando dat sibi esse transfert eam rem de potentia ad actum:⁊ remouetur sua ꝓuatio:sed in ꝓuatione totum contrarium se habet:vbi nunc innouatur sua ꝓuatio ad actum. Qui hoc negaret sequꝛetur eum hoc dubium. vz.ꝙ agentis actio dependeat de ꝓuatione vtraqz extremitatum.ſ.in actione ⁊ ꝓuatione. Sed qz in ꝓuatione obscurius est nequerunt loquentes diuidere predicta diuisione. Manifestum est enim ꝙ sequitur opinantem ipsoꝝ opinionem ꝙ agens efficiat ꝓuationem.qz quãdo tale agens transferet rem de esse ad puram ꝓuationẽ aget sine dubio ꝓuationez ꝓeter intentionẽ. CEt non est quando transfert de esse actuali ad potentia

le.esse.n.ꝓuationis tunc inouatur modo ꝓsie.ꝛ simile huic sequetur eos in ꝓductione:tñ obscurioꝛ est eo ꝙ quando res ducta est ad esse cessat sua ꝓuatio necessario.ꝛ si sic.ergo productio non est aliꝺ niſi conuerti ꝓuationeꝫ rei ad esse:sed ꝙ finis buiꝰ motus est productio.possunt dicere ꝙ eius actus dependeat de cessatione ꝓuationis. immo dependet de productione: quare ꝛ hoc sequitur annihilatio ꝓuationis. ¶ Sed adhuc segtur eos ꝙ actio agẽtis de ꝓuatione dependeat:quodlibet enim ens ſz istoꝝ opinionem duos habet modos tm̃.ſ. quando ꝓuatur omnino.ꝛ quando realiter est in actu: tunc non est ibi attribuendum actionem agentis:neq; quando est in ꝓuatione. Remanet ergo ꝙ opꝫ necessario ꝙ sit duoꝝ vnum:aut ꝙ in effectu non dependeat actio agentis:aut ꝙ dependeat de ꝓuatione.vnde sequeretur necessario opinantem hãc opinionem in agente ꝙ ipsa ꝓuatio possit conuerti ad esse ꝛ esse ad ꝓuationem:ꝛ actio agentis dicetur translatio cuiuscunq; istoꝝ opponendum ad alterum:ꝛ omnia ista falsa sunt in cunctis opponentibus:maxime in esse ꝛ ꝓuatione.scilicet ꝙ conuertãtur adinuicem. ¶ Unde patet ex istis ꝙ isti homines comprehenderunt de veritate agentis id ꝙ quod comprehendit debilis visus de vmbra rei in loco ipsius rei.ita ꝙ putant vmbram rei esse rem:ꝛ hoc non tm̃ accidit eis in hoc proposito.immo similiter in pluribus aliꝭ.

¶ Apponit id quod vult facere.ꝛ id qꝫ vult traꝛc.ꝛ dꝛ.dicimꝰ nos quod id qꝫ retulit noie ꝓbozꝛ:ꝙ isti.ſ.ꝓbi cogebant eozum aduersarios ex istis.ſ.ꝓcedendo ꝓuatõem mundi. ꝛ hoc quo advltimum arᵗᵘᵐ: sicut cogebant eos inouatõe mundi ꝛ hoc ꝗad alia arᵗᵃ. dicimus sup.ꝙ dubia iteruᵃ in innouatione ꝛ ꝓuatõe sunt vnuꝫ ꝛ idẽ.ꝛ iꝫ nõ oꝫ amplius explicare:quoniã dictum est in ꝓima disputatõe de hoc. ꝛ ifa est valde difficilis est tamen visus loquendi arabum. Deinde explicat id quod vlt tractare.ꝛ dicit sed id qꝫ in hoc loco expresse pertinet.ſ.ꝙ cũ ꝙ ꝓcedet creationem mundi oꝫ eum ꝓcedere ꝙ actio agentis ꝺependet de ꝓuatone.i.ꝓsistit circa ꝓuationem. ita ꝙ agens agat ꝓuationẽ.hoc ꝙdem totum est quid negatum a 4.ᵒ sectᵒ. Deinde ponit modum qũo possit id ꝓcedi aliqualiterr et ait.et etiam seᵗ hoc nẽcario ꝙ actus agentis depꝫ de pura ꝓuatone.i.est circa purã ꝓuationeꝫ hoc mõ.ſ.de productõe cuiusdã rei que non erat añ niſi potentia.ꝰ agens creauit eum oino ꝺ non esse ad esse.actio nãq; agentis apud ꝓbos.non est aliꝺ niſi extrahere rem de potentia ad actum. et depꝫ sup.agens de quoddam ente.ſ.mã in esse ꝺuabus sui extremitatibus quando dat sibi esse transfert rem de potentia ad actum.ꝛ remoᵛ sua ꝓuatio. ¶ Ex his appꝫ qũo agens agit circa ꝓuationem tam ꝙ terminum a quo non tam̃ circa terminum ad quem(Sꝫ in ꝓuatõe) ꝓonit ꝺriam in corruptõe.ꝛ dicit.ſz in ꝓuatione ideſt rei cõruptione totum ꝺriu m se hꝫ.qm̃ vult ꝺre.quia ꝓtuaᵒ est terminus ad quem.et esse terminus a quo:vbi nunc innouaᵗ sua ꝓtuᵒ ad actum.i.vbi ꝓuᵒponitur in esse suo.ꝛ addit.ꝙ hoc negaret.ſ.si ꝙs eẽt:qui diceret semper agens agere circa ꝓuationeꝫ sequitur eum hoc ꝺubium.vꝫ.ꝙ agentis actio depẽdeat de ꝓuatione.i.sit circa ꝓuatõem vtraq; extremitatum.ſ.in actione et ꝓuatione que sunt extremaꝛ oᵗᶜ rõne terminoꝝ: quod est valde inconueniens(Sꝫ qz) ponit opionem loquentium sue legis.ꝛ dicit.sed qz in ꝓuone obscurius. ẽ vult ꝺre.sed qz non vꝫ intelligibile qlr agens possit agere ꝓuationeꝫ. nequiuerunt loquentes diuidere predicta diuisione.ꝛ si ifa non est corrupta. vult ꝺre.i.nequiuerunt iuenire membꝝoꝝ diuisionis quo sciaᵗ actio dei esse in ꝓuatõe.ꝛ forte est error translatoris. et debet sic ꝺre.nequerunt loquentes euadere a ꝓdicta diſione. ꝛ tunc ꝝmo eius est maᵗᵘˢ per se(Manifestum est) Explanat qualiter non ꝓnt euadere.ꝛ dicit.manifestũ est.n. ꝙ sequitur opinãtẽ ipsoꝝ opionem ꝙ agens efficiat ꝓuneꝫ :qm̃ qñ tale agens transfert rem de eẽ ad puram ꝓuatõeꝫ.i.ad nihil aget sine ꝺubio ꝓtuationem ꝓter intentionem: vult ꝺre circa gñonem alicuius alterius. Ubi ꝺebes scire ꝙ pura ꝓuaᵒ est quando ex ea nihil fit.mõ si agens:vt volunt loquentes:agit purã ꝓuatõem sine.gñone alterius sine ꝺuᵒ seᵗ ꝙ opus eius erit ꝓtuᵒ(Et non est) ꝓonit modum qũo ꝓbi ꝓnt euadere ab hoc arᵍᵘ.ꝛ dicit.ꝛ non est.i.non cõtingit qñ transfert de eẽ actuali ad potentiale. esse.n.ꝓuationis tunc innouaᵗ modo ꝓsie.vult ꝺre ꝙ ſm ꝓbos non accidit hoc:qm̃ ꝓbi nolunt ꝓtuationem esse per se intentũ ꝓmũ nãe.se volunt ꝙ nã primo intendat eẽ cui cõcomᵗ ꝓuatio illius esse.vnde agens quam per accñs:ꝛ cõcomᵗ gñat ꝓtuationem eius. Ut ꝺcm̃ est in liᵒ ꝺe generatione (Et sile) Ꝺicit qlr ẽt in factõe entis ex nihilo accidit sile inconueniens. vnde ait.ꝛ sile huic seᵗ eos in productõe.ꝛ dixit sile: qm̃ non seᵗ niſi ꝙ natura ꝓuõis fit natura esse. Tñ vt dicit obscurũ est: qz qñ res ducta est ad eẽ cessat sua ꝓuatio nẽcio.ꝛ sic nonvꝰ ꝙ nã ꝓtuationis sit nã entis(Et si sic)Declat qũo seᵗ sile illi.ꝛ dicit. ꝛ si sic.i.ꝛ si esset vt ꝺnt ꝙ res fieret ex puro nichilo nullo ꝓsupposito.ꝙ ꝓduᵒ non esset aliud niſi conuerti ꝓtuatiõem rei ad esse(Sꝫ qz) Ponit eoꝝ euasiõem.ꝛ dicit.ſz qz finis huius motus est ꝓduᵒ ꝓnt ꝺre ꝙ eius actus.i. actio agentis depꝫ de cessatione ꝓtuationis.i. ꝓsistit circa ꝓtuationem cessando illam.ꝰ depꝫ de productione.i.est circa ꝓductioneꝫ mũdi:qre ex hoc seᵗ annihilaᵒ ꝓtuationis. ¶ Ex his ꝓnt soluere argm auer.ꝛ ꝺre sequitur.ꝓtuaᵒ conuertet ad esse:qm̃ non agit circa ꝓtuationem:ſz circa cessationem ꝓuõis,ꝓducendo aliquod ens(Sed adhuc) Adhuc reprobat eos.ꝛ dicit.ſz adhuc segtur eos ꝙ actio agentis de ꝓuatione depꝫ.i.circa ꝓtuationem constitit quod declarat.ꝺ. qõlibet.n. ens ſm istoꝝ opionem ꝺuos hꝫ modos tm̃.ſ. qm̃ ꝓuatur oino.i.qm̃ est purum nihil.ꝛ quãdo realiter est in actu. ¶ Debes scire ꝙ loquentes saraceni ꝺnt a ꝓbis:qm̃ ꝓbi volunt ꝙ res factibilis hꝫ tres ꝺispões.ſ.quãdo oino nihil est niſi soluꝫ in potentia. ꝛ qm̃ omnino est.ſ.in actu:ꝛ qm̃ hꝫ medium.ſ.inter esse in actu ꝛ oino nihil.ſ.quãdo est i ꝺubia factionis.loquentes saraceni autez non ponunt niſi ꝺuas ꝺispões.ſ.ꝓuatõem simplr ꝛ esse simplr:non autẽ ponũt mediuꝫ qz negant materiaꝫ. ¶ Isto suppposito arguit Auer.ꝺõo exquo effectus ꝺuas hꝫ ꝺispões tm̃ circa quam illius consistit actio agentis. ꝺicit ꝓᵒ tunc non est ibi.ſ. quãdo res oino est attribuẽ ꝺum actõem agentis:qm̃ tunc cessat actio: neq; quãdo est i ꝓtuatione simplr.ꝺeinde quasi recolligit incõueniens contra loquentes.ꝛ ꝺicit. Remanet ergo ꝙ oꝫ necessario ꝙ sit ꝺuoꝝ vnum,aut ꝙ in effectu non depꝫ actio agẽtis.i. aut ꝙ actio agẽtis nihil operetur circa effectum:aut ꝙ ꝺependeat circa ꝓtuationem.i.operᵗ circa ꝓtuationem simpliciter. Et primum supponit esse falsum.ꝛ ex 2ᵒ infert intentum:ꝛ ꝺicit.vñ sequit necessario opinantem hanc opionem in agente.i.hoc 2ᵐᵐ membrum ꝙ ipsa ꝓtuatio possit cõuerti ad esse ꝛ esse ad ꝓtuationem.ꝛ sequitur 2ᵒ ꝙ actio agentis ꝺicᵗ translatio cuiuscunq; istoꝝ opponentium.i. oppositoꝝ ad alterum. ꝛ omnia ista sunt falsa.accidit.n. opponẽtibus.i.oᵗᶜ maxime in esse ꝛ ꝓtuationem.i.in oppositis ꝺictoꝝ.ſ.ꝙ cõuertantur adinuicem: quod est valde impole. ¶ Debes scire ꝙ si actio agentis consistit circa ꝓtuationem simplr cum actio non operetur niſi circa id ꝙ aliquando erit sub termino factiõis aliter actio esset ociosa.ideo seᵗ ꝙ natura ꝓtuationis fiet aliquando in naturam entis.et sic vnum ꝺicᵗ mutabitur in reliquum:qõ est impole.solones autem latinozum ad hoc ꝺicte sunt in liᵒ ꝺe intellectu ſm opionem auer. in propõne ꝺicente creaᵒ apud ꝓbos est impolis. ꝓbi a ꝺduxiᵗre sponsiones latinoꝝ.attñ ꝓo nunc ꝺici potest ꝙ rõ huius hominis supponit vnum falsum.ſ.ꝙ actio ꝺei circa aliquid sit ꝙ ſm est apud nos.ꝰ eius actio non est niſi res acta:ꝓout intᵍ modum fieri.et sic arᵗᵃ ꝓboꝝ nihil sunt. vide ibideꝫ in liᵒ ꝺe intellectu. ¶ Deinde ponit quasi quoddam corrolariuꝫ.et ꝺicit. vñ pꝫ ex istis:ꝙ isti homines.vlt ꝺre loquentes saraceni comprehenderunt ꝺe vitate.i.nã agentis id quod cõpꝺendit debilis visus ꝺe vmbra rei in loco ipsius rei.ita ꝙ putant vmbram rei esse rem.ꝛ addit ꝙ hoc non tantum accidit eis in hoc ꝓposito.ꝰ simiſr in pluribus aliꝭ.

Debes scire ꝙ vmbra alieᵒ rei est quodãmõ ipsa res ꝓo qꝫ ab ipsa re ꝺeriuᵗ sicut ꝙ vmbra est quodãmõ ipa res. ita põ loquentium ꝺe nã agentis est quodãmõ ipm agens. iõ filitudo auerro. est multum conueniens.attñ totum ꝓtium oꝫ ꝺicere. ꝰtheologi perceperunt veritatem.qz per testimonium ꝓfetie;ꝛ ꝓbi vmbrã veritatis.qz ꝙ sensus qui sunt testes mendaces. ¶ Alg. Du. VI.

a Ɪt alg.sunt aliqui alij loquentium opinãtes ꝙ accidentia finiunt ꝺe seipsis:ſz subę remanent.in eis.n.non creauit ꝺeus motuz:neq; quietẽ neq; aggregationẽ neq; ꝺisgregationem.ergo impole est ꝙ corpus remaneat imobile neq; gelcẽs:ꝛ ꝙ priuet. Alij ꝺo ꝺnt ꝙ priuare nõ ẽ actus.imo ẽ cessatio actiõis:qz nõ itelligũt ꝓtuationis veritateꝫ. Tandem ꝺnt ꝓbi ꝙ annulatis istis opionibus non remanet via aliqua ex qua ꝓbari possit ꝙ ꝓtuatio mũdi sit polis,ſ. concesso ꝙ hic mũdus sit inouatus.ꝓcesso ẽt ꝙ aie hũane inouent allegant ꝙ ipsoꝝ ꝓtuatio est impolis.ꝺnt deniq; ꝙ non quodcũq; ꝙ se exñs fuit non potest imaginari ꝙ priuet post suũ eẽ tã si fuerit antiquum q̃ nouum.

¶ Hic in primis narrat aliã sectam loquentiuz sue legis.ꝛ ꝺicit alg.sunt aliqui alij loquentium opinantes ꝙ accñtia finiunt ꝺe seipsis.i.credentes accñtium nãm esse ꝓtingentem.sed subę remanent.i.subę vero nõ sunt in nãis eaꝝ omnes poles.Jn eis enim.ſ.subtis non creauit ꝺeus motum:neq; quietem:neq; aggregatõem.i.densitatem:neq; ꝺisgregatõem.i.raritatem:ꝛ vlr ꝺeus nullum accñs creat.ergo impole est ꝙ corpus remaneat imobile:neq; ꝺescens ꝙ ꝓtuetur. Illa ifa si non est corrupta põt intᵘ põ ꝙ qz ꝺeus non põt nec creat accñs ꝓpria creatiõe alia creatiõe subę:impole est remᵗᵉ corpus sine omni accñte.v.g.sine motu ꝛ sine qete. ꝛ ꝙ puetur illis. vult ꝺre etiam si istis ꝓtuet:qm̃ accñs ꝺ sui nãm cõsequtur subam. iõ si corpus remanet:oꝫ vt remaneat subtz alicuius accñtis. Uel potest intᵉ.ꝛ ꝙ quia ꝺs non creat accñs: sed tm̃ subam.ꝙ impole est:vt corpus remaneat immobile ꝛ quiescens: ꝛ ꝓtuetur.i.taliter ꝙ nihil sit simᵉ vñ virtus ꝓtite est ista.ꝺeus non creat accñs.ꝙ ꝺeus non potest ꝓtuare corpus simplr:ꝛ hec expo est plus cõsona vbis.

Sed tunc est locus qõnis quo valet illa ꝓna.ꝛ vꝫ mihi ꝙ tenet in vtute buiᵘ.ſ.ꝙ ꝓtuatio sic accidens ꝛ non aliquius subę:ꝛ ꝺ sine ꝺubio est verum:vt ꝺixi ꝺe ꝺ in liᵒ ꝺe intellectu aliq̃:ꝛ in liᵒ phycoꝝ.hoc accepto ꝓna ẽ manifesta ꝓ se:qm̃ si ꝺeus posset ꝓtuare mũduz posset creare ꝓtuationem. Sed ꝓtuᵒ est accñs.ꝙ posset facere accñs.iõ intᵉᵉᵒ illo.ſ.ꝙ ꝺs non potest creare accñs statim appꝫ ꝺꝫ nõ posse mũdum ꝓtuare. ¶ Sed hic ꝺuᵒ ꝓᵒ qz si ꝺuᵒ est accñs. vel ꝓptiũ vel cõe:nõ ꝓpriũm:qm̃ tunc esset ſm rei cẽntiã:neq; cõe:qm̃ tunc esset ꝓbile ab eo cuius est: ꝛ sic possem ꝺicere ꝙ celũ ẽ ꝓpositum ex mã ꝛ forma.ꝛ ꝙ iest ei ꝓtuatio aliq̃n.attñ ab eo est remota:ꝛ sic nũꝙ cõrumpitur. ꝛᶜ ꝺestruᵗ inteᵒ Auer.primo phycoꝝ in fine 2ᵗˣ.63.ꝛ ꝓtio celi.2mẽto.20.põt ꝺici ꝙ ꝓtuaᵒ ñ ꝺ accñs ꝓpzie loquẽdo:qm̃ nullius q̃ti est:ſz intᵇᵒ accñs ſm rõnẽ.ꝛ modum.ꝛᵉ potest ꝺici accñs:ꝰ vt ꝺeclarauꝛ in qõe seu liᵒ ꝺe intᵘ ꝓtuatio non ꝺistinguit re ab eo:cuiᵉ est ꝓtuõ.ꝛ iõ ꝓpzie nec põt ꝺici accñs ꝓtuum nec cõe: ſz ꝺ modum accñtis cõis ꝓ q̃to in aduẽtu forme abijcit a mã. ¶ Sed qz loquentes saraceni non ponunt mãs.iõ ꝺnt ꝺre ꝙ ꝓtuõ sit aliquod accidens sine subo fcm a ꝺeo in hoza cꝛuptionis mundi(Alij vo) Narrat scõam sectaꝫ.ꝛ ꝺicit.alij vero ꝺnt ꝙ ꝓtuare nõ est actus.ꝰ est cessatio actionis.qz non intelligunt ꝓtuationis veritatem.i.nãm veram. ¶ Debes scire ꝙ forte hec est opio nre legis.vult.n.ꝙ ꝺs creauit mundum ꝛ alias ꝛ illas volẽdo construat.ꝛ ꝺnt ꝙ mundus ꝛ anime ꝛ res oẽs in suis nãis sunt contingentes adeo ꝙ si relinquerent in ꝓpzie esse iam ãnihilarentur:ꝛ tunc oꝫ ꝺre ſm hec ꝙ ãnihlᵒ non est aliud q̃ cessatio actionis ꝺei.ſ. ꝓseruatiue. cessata.n.actione res in nihil tendit.ꝛ hec vꝫ opio legis nre sine ꝺubio ꝛ vã in se.ꝛ ꝺ hoc non põt argumenta istoꝝ ꝓcedere vt pꝫ. ¶ Deinde ponit sũmã opionis ꝓboꝝ.ꝛ ꝺicit.tãdem ꝺnt ꝓbi ꝙ ãnullatis istis opionibᵒ non remanet via aliq̃ ex q̃ ꝓbari possit:ꝙ ꝓtuaᵒ mundi sit polis.ſ.ꝓcesso ꝙ hic mundus sit innouatus.i.nouᵉ creatus.concesso ẽt ꝙ aie hũane inouentur.i. a ꝺeo immediate creenᵗ. allegant .i.apte ꝓbant ꝙ ipsoꝝ ꝓtuatio est impolis.ꝺnt ꝺeniq; ꝙ nõ cõcunq; per se exñs fuit.vult ꝺre factum.nec põt imaginari ꝙ priuet post suũ esse tã si fuit antiquuz.i.eternum q̃ nouum.hec igr est opio ꝓboꝝ. ¶ Auerroys.

Jcimus nos ꝙ illi qui opinanᵗ ꝙ accidens nõ remanet ꝺuobᵘ tpibus:ꝛ ꝙ esse
ꝺ horum in subtis est idez relinqtatis subę
nõ extimãt id recte.accidit.n.ei ꝺe redargutione.ſi.n.subę essent cause accñtiuz postq̃z per se sustentari nequeunt:sequereᵗ ex hoc ꝙ substantie essent cãe suaꝝ ipaꝛuz:ꝙ est impole ꝙ aliqua res sit causa sui ipsius. Rursus qualr eẽt hoc postq̃z accidentia aliquot ꝺuobus tpib᷑ nõ ꝓmanent. qz in illo nũc qõ est principiũ ꝓtuationis illius qõ reperiᵗ ꝺe esse opꝫ ꝙ subа eoꝝ nõ sit.in illo.n. nũc nõ est aliqd ꝺe parte ꝓtuati:neq; ꝺe repti parte. tandem ponere id qõ non remanet ꝺuobus tpibus cãm illius quod remanet ꝺuobus tempoꝛibus ꝺignius est ꝙ remanere q̃z illud qõ non remanet.id.n. ꝙ non remanet non habet esse niſi in nunc:ꝛ qõ remanet hꝫ eẽ ꝓmanẽs:qualr ergo erit id quod est impmanẽs ꝺuo nũc cã illius ꝙ remanet: vel qualr erit id quod remanet in spẽ causa illius quod remanet in indiuiduo. quare ergo omnia ista põt summi errores reputari. Et iõ notãdum est:ꝙ qui negat rem gñabilem hꝫ materiam sequitur eum ꝙ illa res sit simplex ꝛ ipolis ꝓtuari simplex.n.nõ permutatur:neq; ad aliaꝫ subam ꝙuertitur.ꝛ ideo ait ypocras:ꝙ si homo ex vna sola re ꝓstitutus esset nunq̃z aliquã passionez passus eẽt: immo eẽt semper icoꝛruptibilis ꝛ immutabilis:ne q̃z gñabilis eẽt.immo esset ab eterno

¶ Nunc auer. reꝓhẽdit alg.ꝛ primo q̃tuz ad id qõ opinat ꝙ accidens non fit a ꝺeo:ſz causat a subа imeᵉᵉ.ꝛ ꝺᵗ.ꝺicimᵘ ꝙ illi ꝙ opinant ꝙ accñs non remᵗ ꝺuobᵘ tpibᵘ.ſ. tpe eẽ subti:ꝛ tpe nõ eẽ subti.qz reputant accñs fieri ꝛ conseruari per subz:vt ꝺictum est.adeo ꝙ ꝺnt ꝙ hõ moztuus non est albus albedine eadem nũo qñ erat viuẽs.sicut latini fingunt.ꝛ ꝺnt ꝙ esse eozum in subtis est idem relinquitatis subę.ꝛ.tam ꝺiu relinquũt ꝙ ꝺiu subę relinquunt.qm̃ vna est relinquitas ꝛ ꝺuratio subti ꝛ accidentis.isti quidẽ non extimant id recte. accidit.n.eis ꝺe redargutõe.ꝛ ponit rõnem in forma yᵉᵃ.ꝺ.ſi.n.subа essent cãe accñtium postq̃ per.se.ſ.accñtia sustentari nequeunt .ſ. postq̃ per se nõ exiſtunᵗ:ſequtur ex ꝰ ꝙ substantie eẽnt cãe suaꝝ ipsarum:qõ est.ipole ꝙ aliqua res sit cã sui ipsius. ¶ Sꝫ ꝺifficile est ꝺedu cere istz ꝓnaꝫ.ꝛ forte vꝫ ꝙ vtus huiᵘ sit ꝙ sequtur ꝙ substãtia sustineret se ꝓbo:qm̃ subа maxime forma non ineſt mã niſi ꝓp ꝓpones ꝓseruantes illam:ſz illa ẽ cã ꝺispõnum. ꝙ ipsa ẽ cã sui per ꝓpositionem cõem.ꝺequid est cã cãe est cã cãti.si ergo subа est cã effectiua ꝺispõnũ erit causa effectiua eius. Sed latini fingunt ꝙ ꝺispões sunt cãe materiales.ꝛ iõ non in ꝓit ꝙ ꝺispões sint causę in gñe mãe sube:ꝛ eꝫ in gñe efficientis quia cãe põt eẽ sibi inuicem cãe in ꝺiuerſis gñibus:vt ꝺicit Auer.2. phy.ꝓnto.30.ꝛ non valz illa cõis,ꝓpo vbi cãe variant ¶ Sꝫ mihi vꝫ ꝙ ista solo sit fatua.qm̃ ꝺispões non conseruant foꝛ mã niſi inꝑtum retinent impſſionem vel mãe vel agentis.ꝛ ſi ꝺef licentia fingendi nõ mãe:qm̃ ꝙ nãz mãe non magis essent apte retinere hanc formã q̃ aliam: qm̃ nã mãe est natura entis in potentia ad oẽs formas:vt ꝺcm̃ est in multis locis. ergo ꝺispões ꝓseruant formaꝫ vt retinent impressionẽ agentis.ꝛ si sic ergo hnt rõnem agentis ꝛ nõ mãe.ꝛᶜ arᵍ vt supza. ¶ Ubi ꝺebes scire ꝙ latini sunt in maximo erroꝛe circa istud.ꝛ maxime Joh. Jan.in qõnibus libᵗ phy.oẽs.n. opinati sunt ꝙ ꝺispões in mã hnt vim ꝛ impressionem mãe.ꝛ ꝰ est purus erroꝛ. ꝺom est.n.ſm Auer.ꝙ sicut virtus gignitiua in hoza factionis fiens hꝫ vim agentis:qm̃ agit vt instrm agentis: vt ꝺicit auerr. li°. metaphi.2°.i8.ꝛ.7.meta.2ᵗᵒ.32.postꝰ autem factuz alᵗ hꝫ vim cõseruantis:ꝛ coꝛᵉ regentis.ita extimãdum est ꝙ ꝺispões in ducte ab agẽte in materia in hoza ꝓductis forme hnt vi agentis:qz sunt instrm eius.ꝛ in hoza exitus forme a mã reuertũtur conseruantes que conseruant etᵘᵉ formam:vt instrm agẽtis. iõ non hnt nãm mãe.ſz magis agentis conseruantis. ꝛ si iuenᵗ ab aliquo ꝙ ille ꝺispões hnt vim mãe.ꝺebet intᵉ ſm sensum istuz .ſ.ꝓo quanto ꝺisponunt illam. ¶ Ex hij appꝫ ꝺeduᵒ ꝓnẽ auer. Si.n.forma est cã effectiua accñtium ꝙbus conseruat. ꝙ est cã effectiua sui:qm̃ ꝺequid est cã cãe ẽ cã cãti in eodem gñe cause. vt ꝺicebat. ¶ Preterea illa accñtia ꝓseruant formam non nisi inꝑtum hñtesse:qz non niſi inꝑtum sunt ꝛ non sunt niſi forma: ꝺnt.ergo forma sine accñtibus põt esse.qm̃ tota virtus cãe ꝛᵉsalvat in ꝓma.ſi.n.accñtia illa non ꝓseruant formaz niſi inꝑtum hnt eẽ ab ea ẽt non ꝓseruabunt illam niſi inꝑtum hnt virutẽ ab eadem:qm̃ virtus inseᵉ eẽ ꝛᶜ etiam sine accñtibus posset forma existere in mã.ꝛᶜ idem est cã sui. Ꝺom tm̃ est subm esse causam accñtium vt mã:vt ꝺicit Auer.4.metaphi.2ᵗᵒ.2.ſz vt efficiens est oino extraneum pꝑ qõ ait Auer.3ᵒ. celi.2ᵗᵒ.28.ꝛ.4ᵒ. celi: 2ᵗᵒ.22.ꝛ 25.ꝙ ꝺans formam ꝺat ꝓna formam meᵗᵉ forma. vide eum ꝺi(Rursus qlr) Adducit secundaꝫ rõnem ꝙ subа non sit cã accñtiuz eᵘᵃ.ꝛ vꝫ mihi ꝙ sillꝰ ꝺebet sic ꝓponi.nihil quod non permanet in ꝺuobus tpibus.ſ.eẽ ꝛ non esse est cã eius qõ permanet illis tpibᵘ.ſz subа ñ ꝓmanet i tpe eius ꝓuõis:ꝛ accidens idem nũo permanet in illis.ꝙ subа nõ ẽ cã accñtis. ꝺicit ꝙ rursus qlr eẽt hoc postq̃ accñs aliquod ꝺuobus tpibus permanet qz in illo nũc.i.istãti quod est ꝓnᵐ ꝓuõis illius qõ reperiᵗ ꝺe esse oꝫ ꝙ subа.i.subm eoꝝ non sit:qõ ꝺeclarat.in illo enim nunc non est aliquid ꝺe ꝓte ꝓtuati:nec ꝺe repti.i. entis ꝓte.ex ꝰ vult ꝺre ,ꝓbatoem bᵗʳᵉ ſm vnam ꝓtem.vꝫ.ꝙ subа nõ manet ꝺeinde resumit maiozem.tãdem ponere id qõ remanet ꝺuobᵘ tpibus cãz illius qõ non remanet ꝺuobᵘtpibᵘ absurdũ appꝫ Jd nãq; qõ remanet ꝺuobus tpibuꝫ ꝺignius ẽ remaᵗᵉ.vlt ꝺre taꝑ cã ꝙ illꝰ quod non remanet.id.n. qõ nõ remãet nõ hꝫ eẽ niſi in nunc.i.certo tpe.ꝛ quod remanet hꝫ eẽ ꝓmanens.vult ꝺre ꝙ mẽtum tpis.2ᵒᵘ arᵍᵐ.ꝺ.qlr ꝙ erit id quod ẽ iꝑᵘˢ ꝺuo nũc cã illiᵘ ꝙ remaᵗ.vlt ꝺre illis ꝺuobus nunc:vel quod qñ iꝺem est.qlr erit id qõ remanet in spẽ.sicut est subа cã illiᵘ qõ remãet i idiuiduo ꝛ sic appꝫ maioz.ꝛ ꝓbõ eius.ꝛcludit itentũ.ꝺ. quare ꝙ oia ista possunt summi errores reputari

Sed hic sunt ꝺue qõnes: qm̃ nõ vꝫ verum id qõ auer. suppõit .ſ. ꝙ accñs semper ꝓ manet in ꝺuobus tpibus.ſ.ꝺuõis ꝛ esse:qm̃ si cozrumpᵗ ignis in aquam sine ꝺuᵒ accñtia ignis nõ remanẽt in aqua. quoniam

aqua portat secuz accñtia ꝺ̄tia accñtibus ignis expellentia illa. 2°. non vr̄ vez ꝙ illo nunc quod est ꝑn̄m ꝺuōnis rei exñtis non sit nec ꝑs ꝓuati nec ꝑs entis: quoniam tunc in illo instanti mā esset sine forma. ¶ Dōm ꝙ secundus Auerr. accñtia sunt duobus modis. ſ. simbola que. ſ. ꝑñt manere eadem in ſubo succedēti: quoniam non fert secū ꝺ̄tium: z accñtia diuersa. modo ꝫ loquitur auer. ſaltem in accñtibus simbolis: de q̄bus ꝑmo de gñone. 2mto. 27. z. 2. de gñone 2mto. 24. dixit illa manere eadem. vt in ꝑ° de ſuba ozdis. rō ergo auer. est ſaltem ſpālis de accidentibus simbolis: de quibus ꝓpter hāc rōnē app3 ꝙ ſub iectum nō sit causa effectiua coz̄ ꝑtum remanēt eadem nūo i generato z cozrupto. ¶ Ad ſcōm dōm ꝙ in ꝑmo instāti non esse rei entis ꝓdic[r] multa nunc nāe. in illo. n. instanti potest intelligi materia sine forma: licet de facto sit cum forma genita: quoniam ꝑmum esse geniti est vltimum nō esse cozrupti: vt dñt ſophiste huius tpis. Ad formam argumēti dōm ꝙ per nunc Auerroys int[tl] nunc nature: nec loquitur vnifozmiter in oīb[9] ſuis verbis: vt apperz3: z sic nihil est ꝓtra propositum (Et ꝛ̄ notandum) ꝓbabat vnum quod ſupponit in oibus rationib[9]. ſ. ꝙ materia est necessaria i omni gñatione z factiōe. z dicit. z ꝛ̄ notandum est ꝙ qui negat rem gñabilem bñe mām. se[r] eum ꝙ illa res sit simplex: z tunc erit incozruptibilis: cuius rationem ponit. o. simplex. n. non permutatur: nec ad aliam ſubam conuertit. deinde ꝓbat idem auctē hypocratis. o. z ꝛ̄ ait hypocras ꝙ si hō ex vna ſola re ꝛ̄ſtitutus esset nunquam aliquaz passionem passus eēt. y° esset ſemper icozruptibilis z impermutabilis nec gñabilis esset. immo esset ab eterno: sicut aliqua

Debes scire (itelligētiaz mouētiū oībus. ꝙ ꝑ° phy cozp. 2t°. Si. dixit auer. si ꝑncipia eēnt ꝺ̄tia tāum: tunc gñatum esset simplex z nō compositum: vbi app3 mō ꝙ auer. intēdit ꝙ simplex non modo simt[r] eē ꝓpōni ex mā z forma: vt quidam fingunt. y° simpt[r] opt[a] ꝓpōni ex eē z eēntia: z ex gñe z dña. alr ꝑña eius ꝫ nihil esset qm latini fingūt ꝙ ꝓpositum ex eē z essentia pōt ānihilari: quia redire in ſui eēntiam. pōt q̄dem ꝑuari eē z remanere in ſui essentia que est in potentia ſue cāe. vt dñt. ideo repuro quod Auer. hic per simplex int[r] simt[r]: vt excludit oēm ꝓpōnē. z tunc sine du° se[t] ꝙ nec sit cōruptibile nec aliq°° distinguibile. Sed q̄r ex ꝫ ꝙ res ꝓuatur mā ꝓiue[r] ꝓpōne simplr dictum in expōne 3[ti] de aia. vide ibidem 2t°. 9. z. 10. Et nolo nunc immozari. Quoniā doā phoz: vt sepe dixi vol. ſunt tantum ex ſuppōne: z ꝛ̄ vtplur[m] ſunt ſla. z[c] cōſummata est expō 2[e] disputationis cum dei laude qui est trinus z vn°: z glozioſe virginis marie.

¶ Tertia disputatio algazelis cum phis in eo ꝙ ꝑñt ꝙ deus est agens mūdum: z ꝙ mūdus ē eius effectus. Du. I.

Jt algazel. dñt phi ꝙ ipse deus benedictus est agens in mundum: z mundus
a est eius effectus: z opus ſuuz: z declaratio huius ab eisdē facta ſup hoc nō est demōſtratiua: immo dialectical. zc̄. vſqz quo illud quod dixit ꝙ mundus cō ponitur ex diuersis. qualiter ergo nō possunt ab ipo deo glozioſo procedere.

¶ Et post ꝫ dictum ē de eternitate mundi a parte añ. z a parte post: ſuperē modo iueſtigar an mundus sit etern° ex vtroq; sit e[tus] alicui° agentis: z sicut ꝑ° in alīs disputatoīb[9] ita nūc adducēt ſniam alg. vñ dicit. ait alg. dñt phi ꝙ ipe. ꝺs bñdictus ē agēs in mūdū: z mundus ē el[e][tus] z op[9] ſuū. Et dicit ꝙ declo h[9] ab eis dem fcā ſuper ꝫ non ē demōſtratiua. y° dialectical. i., pbabil z addit. Usqquo illud qnod dixit ꝙ mundus ꝓpōnit ex diuersis: q̄r ergo ꝑñt ab ipo deo glioſo procedere. ¶ Hic notat terium vboz alg. q̄ſi dicat. ego accepi verba vſqz ibi illō qđ dixerūt Ari. z ifra in du° ſequenti declarabitur ꝫ. Auer.

Jcimus nos ꝙ id quod dixit. vz. ꝙ illud
b qđ est in agente est ſine dubio ꝙ ſit volēs eligens sciēs id qđ vult: ita ꝙ agat in illō qđ vult: sunt verba ignota z dubitabilia in agente mundi niſi demōſtratiue ꝓbaret aut inditum noti in ignotum possit transferri. ¶ Nos. n. inuenimus agentia z impzimentia duobus modis diuisa: quoz vnus est ꝙ vna tm̄ est ſua actio per ſe. vt caloz agit calozem. z frigiditas frigiditatem. z talia agentia naturalia nuncupāt. ¶ Scōs vero modus est qñ aliquod agens quandā interdū agit actionem: z interdum eius contrarium: z talia agentia vocantur a phis volentia z eligentia quodcunq; agens fuerit huiuſmodi agit ſine dubio cū deliberatione z meditatione. ¶ Unde primum agens benedictuz nequit aliquo mō de aliquo iſtoruz denominari eo mō quo gñabile z cozruptibile denominat: z rō huius est ꝙ volens z eligens deficit id qđ vult: z ipse deus non deficit aliquid de eo quod vult. similiter eligens eligit vnum duozum meliozum per ſe: z deus benedictus nulla talia ſibi debent attribui. tandez ꝙ voluntas est passio z mutatio: z ablit ꝙ deus de talib[9] denominetur. Maxime ꝙ de actione naturali non ꝺz denoiari. actio nāq; nālis necessario est in ſua ſuba nō tñ in volētis ſuba. ¶ Rursus opus nāle nō procedit a ſcia. demōſtratum est. n. ꝙ eius actio procedit a ſcia. vñ illo mō quo deus est agēs volēs nō est hic: qđ manifeste app3. nulla. n. voluntas nobis ꝓsens ſilis est voluntati dei. qualiter ergo dici potest ꝙ nō intelligitur de agente niſi illud qđ agit cum deliberatione z electione: neq; hec diffō pōt poni equaliter in agente noto z ignoto. vñ dum phi negant ꝙ hec diffō non possit de ꝓdictis equalr denoiari ſequitur eos: ꝙ remota hac diffōne de ꝑmo agente remoueatur actio de eo: z hoc ſatis per ſe notum.

¶ Nunc Auer. reprehendit alg. ꝗtum ad vnū qđ vr̄ ſuppone re in rōne quam voluit esse demōſtratiuam qđ est deum agere vot[r]. vñ ait. dicimus nos ꝙ id qđ dixit. vz. ꝙ illud quod est in agente est ſine dubio ꝙ ſit volēs eligens z sciens id quod vult ita ꝙ agat in id quod vult. hec q̄dem verba sunt verba ignota z dubitabilia in agente mundi niſi demōſtratiue ꝓbaretur aut inditum. i. nā noti possit trālferri in ignotum. (Nos. n.) declarat qualr illa verba ſunt dubitabilia. z dic̄. nos. n. inuenimus agentia z ipzimentia. i. cāntia duobus modis diſa: quoz vnus est: ꝙ vna tm̄ est ſua actio per ſe. vt caloz agit calozem. z frigiditas frigiditatem. z talia agentia naturalia nuncupant z dixit auer. ꝑ se: qm̄ ꝑ accñs caloz potest ifrigidare. vt dcm̄ est in methauris. vñ dr. 8°. 2mto. 8. z. 9°. me[r]. 2mtis. 3. z. 10. ꝙ agens nālr determinat ad vnum qđ ꝺz itelligi ꝑ° z ꝑ se. z hec ē mēs eius. 3° celi 2mento. 72. z primo celi 2mento. 8°. vbi dicit ꝙ ab vna natura vnum tm̄ ꝓuenit. (Scōs vero modus) Ponit 2[m] modum. o. scōs vero modus ē qñ aliquod agens iterdū q̄daz agit actōem: z interdum ei° ꝺ̄tium. z talia agētia vocant a phis volentia z eligentia qōcumq; agēs fuerit hmōi agit ſine dubio cū deliberatone z meditatione. ¶ Debes scire ꝙ iſta diſtin°. ꝑ pte potest accipi a pho i. 9. meta. tex[u] 2mti. 3. z. 10. z vide expo ſitores latinos. quia multa dicunt de hoc. (Uñ ꝑmum) declat quō ꝺs sit agens dicēs. vñ ꝑmum agens bñdictū nec aliquo° de aliquo iſtoz denoiari: eo° q̄ gñabile z cozruptibile denoiatur. qm̄ aliquo° nō incōuenit. vt dic̄ post. z ꝑmo oñdit ꝙ de[9] ñ sit agens volens z eligens. Et arguit ꝑmo i ꝑ[3] figura sic volēs z elligens deficit id qđ vlr. i. diminuit ſcm̄. z ipe deus ñ deficit aliquid de eo qđ vult. z[c] in 2[a] figura ſequitur ꝺ̄ iam dicta.

Pro intellecu huius rōnis debes scire ꝙ illud qđ eligit a volente appetit a volente. z etiam id qđ dimittitur: z ambo ſunt polia: qm̄ ſi vnum tm̄ esset pole electio eēt vna eligibile autez est duobus modis quoddā ſm melius: quoddam ſm peius. Ex[m] 2mi. vt ſi eligerez ſtudium meli° furto. Ex his ſequitur vitas maioris: qm̄ oē elligens diminuit ab electo: qm̄ ſi eligit ad peius manifeſtum est ipm esse diminutum. ſi eligit ad melius. ergo diminuit ſaltem ab alio. z sic ſemper diminuit ſaltem aliquo modo. S3 deus nullo° diminuit: qm̄ esset iuſd[9]: vt ait ꝓbo in li° de bona foztuna. ſ. ſe[r] in ſecūda figura ꝺ̄ iam dcā. ¶ Et debes scire ꝙ ſm nos ꝺs r[u][c] potest diminui. ſimpliciter autem non. vñ dicimus ꝙ de[9] multa pōt q̄ nō facit. nec hoc apud nos est incōueniens. (Silr eligens) Ponit ſecundā rōnez. z dicit. Silr eligens eligit vnū duoz melioz ꝑ se. z ꝺs bñdictus nulla talia dñt attribui ſibi. q: tūc vt dixi inuidus esset. ¶ Et debes scire ꝙ hec 2[a] rō ꝺt a ꝑma in ꝫ ꝙ ꝑia vult ꝙ eligens eligit aliqñ ſm peius. 2[a] aūt aſſumit ſimplr: ꝙ omne eligens eligendo diminuit aliq̄d. z vt dixi. ſicut ꝑma. nulla est apud nos. ita nec ſcda. eodem. n. mō ſoluitur: vt patz. (Tandem ꝙ voluntas) Arguit 3°° eadem forma. z dicit. tandem ꝙ voluntas z pa° z mut°. ſ. in volente. z ablit ꝙ deus de talibus denominet. Ex oibus his in ſcda figura ſequit ꝺ̄ iā dcā. ¶ S3 an iſte rōnes sint ſimplr necie an ꝓbabiles non opus est facere mō morā. qm̄ dixi ſatis in qōnibus. an deus sit infiniti vigozis. z de int[u]. vbi dixi ꝙ magna ꝑs rōnuz ꝓbaz sunt ex ſuppōne. z ꝛ̄ nihil concludunt. z quilz modici cerebri ſoluere pōt dicta illoz (Maxime de actione) Declarat ꝙ deus non est agens ſi cut caloz ſimplr. z dixit. maxime de actione nāli nō ꝺz denominari. vult dic̄ ꝙ nec deus ꝺz dici agens nāle actione nāli ſicut

caloz z ꝑ° arguit sic. actio nāq; agētis nālis necio est ſua ſuba: non tm̄ in volentis ſuba. z forte intendit per hoc minozem. ſ. ſz actio dei non est in ſuba volētis. i. ipſius. z forte intendit per totum illud exponez maioris sic. ſ. ꝙ agens nālr ꝫ actiōem qua in ſui ſuba perficit: nō ꝙ velit illā perfectiōez. ſz ſine cognitione. ꝑ°° ponit illi maioz z minoz z deficit ꝺ̄. 2°° ponit tm̄ maioz: z ꝺz ſubintelligi ꝺ̄ z minoz. S3 ꝓz int[u] huius rōnis debes scire ꝙ agens nāle in agendo ꝓportat z crescit. vñ sicut dicit in li° de aia. agens crescit in infinitum posito cōbustibili. ſ. ō omne agens nāle ꝑp eius actiōez in ſuba ꝓpzia valde perficit mō apparet minoz: qm̄ deus ꝑp actiōez eius nō sic ꝑficit. y° ipe est ꝑfectus in fine: vt dcm̄ est in me[ca]. Ex his accipit intell's huius rōnis phi ſi bñ cōſideres (Rursus op[9]) ponit ſcdam rōnem in eadem figura. z dicit. rursus opus nāle non procedit a ſcia: ſed demōſtratum est ꝙ eius. ſ. dei actio ꝓcedit a ſcia: vt declarabitur in alīs disputationibus. ſ. ō in ſcda figura ꝺcludit ꝺ̄ iam dicta. (Uñ illo° quo deus) Remouet dubiū. posset quis dicere. ſi deus nō est nāle: nec eligens z deliberans quō est agens. Soluit ꝺ. vñ illo° quo deus est agens volens non est ꝫ. vult ꝺic aliqō: qđ manifeste app3. nulla. n. voluntas nobis ꝓsens ſilis est voluntati dei. Deinde ꝺcludit peccatuz alg. o. qlr ꝙ dici pōt ꝙ non inte[r]de agēte niſi illud quod agit cum deliberatione z electione (Neq; ꝫ diffō) ſoluit quoddam aliud dubiū: qm̄ posset qs ꝺic. ſi hec diffō agentis liberi z eligentis non conuenit deo an sit aliqua cōis vo[ri] nostre z deo vni[cc] conueniens vtriq;. ſoluit ꝺ. nec hic. i. in ꝓposito diffō pōt poni equalr. i. vni[cc] in agente noto. vult ꝺic boſe. z ignoto. vult ꝺic deo (Uñ dum phi) Concludit id qđ phi ꝑñt scire. ꝺ. vñ phi dum negant ꝙ hec diffō nō possit de ꝓdictis. ſ. agēte noto z ignoto equalr. i. vniuoce denominari ſequit eos: ꝙ remota hac diffōne de ꝑ° agēte remo[r] actio. vult ꝺic agētis eligentis. z ꝫ satis per se notum.

Ex his voluit ꝙ phi nō ꝑñt scire nisi negatiue quō deus vult: qm̄ sciunt ꝙ non agit sicut eligēs z deliberans: eo ꝙ ei nō ꝓuenit diffō agentis deliberātis z eligētis. ¶ Debes scire ꝙ vt accipit ꝑ° celi. 2to 19. ꝙ ea que sunt eadē diffōne sunt eadē forma: z ea q̄ sunt eadem forma sunt eadē opōne. z idē dicit. 3. phy. 2mento. 52. vide ꝫ a pari q̄ nō sunt vnū in opōne: nec sunt vnuz forma. z per ꝫ nec diffōne. Ex his ſequit veritas auer. ſ. ꝙ ex quo deo nō ꝓuenit diffō agētis deliberātis z eligētis ei nō ꝓuenit opō illi° z sic pōt inte[r] tm̄ ne[ur]. Et iſtud voluit hic ꝺic auer. vt apparet ex vbis eius. Et qđ dixit hic non ꝺicit nobis niſi q̄ ex ſuppōne. ꝗtuz ad hoc ꝙ ꝓbat deū non agere ex deliberatione. z rōnes eius nihil sunt z sunt ſolute ſupius. Alga. Du. II.

Jt alg. mō vo declarabimus quēlz iſtorum triū modoz. Ad primū vo dicimus
a ꝙ per agens intelligit illō qđ ab eo ꝓcedit actus cū volūtate illius actus mō electiōis: z ꝙ sciat illō qđ vult: ſz mūdus apō eos ꝓcedit a deo processu cāto a cā. z ꝛ̄ ſequit eos necio ꝙ mundus ꝓcedat a deo: vt vmbra procedit a corpore: z lux a sole zc̄. vſqz quādo dixit. z omnia iſta procederent ab eo: quod est falsum.

¶ Hic ꝑmo ponit ꝺ̄lam inter phos z opiniones eius. z dicit. ait alg. nos vo declarabimus quēlibz iſtoz triū modoz: z forte intendit modoz agentis dictoz ab auer. ſ. nālis eligentis z neus[r]: z forte intendit modozum ar[bus] quos non dixit: ſz voluit illos ſubintelligi. z dicit. ad ꝑmū vo dicim[9]. vult ꝺre arguntū vel modum agētis ſm expones positas: ꝙ per agens intellige batur illud qđ ab eo ꝓcedit actus cuz voluntate illius act[9] mō electōis: z qđ sciat illud qđ vult z intendit ꝙ de[9] est agens eligens p volūtatez z intellectū: attñ ñ ſoluit ꝫ arg[a] auer. (S3 mundus apud eos) Ponit opinionem phoz um. z dicit: ſed mundus apud eos procedit deo. vt vmbra procedit a corpore: z lux a sole. Et cetera vſqz qñ dixerat. z omnia iſta ꝓcederent ab eo: qđ est ſm. Et dixit mihi translator ꝙ auer. quādo ſcribebat vba alg. accipiebat a li° eius vſqz ad certum terminum. z ꝫ ly vſqz notat. ſ. terminum verborum q̄ accipiebat: z ꝫ dicit in ſequentibus frequenter. S3 q̄ocūqz difficile ē mihi multa verba h[9] libri interpretari: qm̄ nullos habeo expoſitores z paucos libros emēdatos niſi meū q̄ est emēdatiſſim[9]: ſz multa ꝺz ſub du° declarari partiz pp defectum translatoris: ptim pp obſcurū modū loquendi arabum. Auerroys.

Jcimus nos ꝙ ſnia borum in duobus
b cōtinetur: quorum vnum est ꝙ ñ ꝺz attribui agentibus cauſis id quod non agit cum deliberatione. z electione. z ideo actus naturalr agentis non ꝺz attribui agenti cauſe. ſcōs modus est ex quo opinatur ꝙ mundus procedit a deo modo processus particularis vmbre a corpore: vel lucis a sole. z hic modus non ꝺr actus quia actus differt z separat ab agente hec est ſnia huius hois. ¶ Et nos ꝺicimus quod hoc est falsū phi nam qz opinati sunt quatuor esse cās. ſ. materia z forma efficiēs z finis. Efficiens est illud quod detrahit alteruz de potentia ad actum z de ꝓuatōe ad esse: z hec actio forte fit cum deliberatone. idest aliquādo z forsitan naturaliter. philosophi vo nō ꝺicunt quod corpus sit agens vmbram. quia ab eo causatur niſi largo modo. agens. n. seperari debet naturalr ab affectu: z corpus cū vmbra nō sic se hz. ¶ Et iſti opinati sūt quod deus benedictus differt a mundo. z est eum agens. ergo nulla est ſimilitudo inter dei actionem z actionem agentium nobis ꝓsentium tam naturalium quam voluntariorum. immo ipse deus est agens z efficiens dictas causas ꝓtrahens q̄z totum de ꝓuatione ad actuz z conseruans eum in nobiliori gradu. z modo quo attribui potest nullis agentibus nobis ꝓsentibus. ¶ Patz ergo ex iſtis quod dictum argumentum algazelis non erga phos dirigitur. ipſi enim meditati sunt quod actio dei ꝓcedit de scia absq; necessitate inducente eum ad agendum: neq; de se: neq; de aliqua re extrinseca. immo tantum ex ſua bonitate. z ꝛ̄ necessario vult z eligit in ꝑcioſiori omnibus gradibus volentium eligentium non namque commiſit ei defectum committentium volentibus nobis ꝓsentibus in hoc mundo

¶ Hic exponit ꝑmo mēte alg. z dicit. dicim[9] nos ꝙ ſnia hoz. ſ. verborum in duobus cōtinet: quoz vnum est ꝙ nō ꝺz attribui agentibus cāis. i. cauſis agentibus mūdum id qđ nō agit cū de liberatōe z electōe. y° quaſi dicat deo q̄ agit mūdum ꝺz attribui cōdi° agentis deliberantis z eligentis. z ꝛ̄ act[s] nālr agentis nō ꝺz attribui agenti cāe. i. ꝑme cāe. primum ꝙ ꝙ alg. intendebat ē ꝙ de[9] sit agens eligens z deliberans z rōnalr: z hec fuit opio ei°. ¶ Scōs mod[9] est: ex q̄ opponit ꝙ mūdus ꝓcedit a ꝺo mō. ꝓcessus particularis vmbre a corpe. vl lucis a sole. z hic modus non ꝺr actus. vult ꝺre ꝙ effectus iſto° causatus nō ꝺr act[s]. qz actus. i. effect[s] ꝓprie ꝺr z sepat ab agente: z hec est ſnia huius hois. Est ꝙ 1[m] ꝙ mūdus procedit a deo qualr vmbra ꝓcedit a corpe: z ꝙ iſta non sit vera causatio (Et nos ꝺici m[9]) Rephēdit alg. z p° declarat qđ fit agēs ꝓpe. ꝺicit z nos ꝺicimus ꝙ hoc est ſm. phi nāq; opinati sunt ꝗtuor esse causas. ſ. mā forma z efficiens z finis. Efficiens est illud quod detrahit alteꝛ. i. formā ꝺ̄ po[a] ad actū: z de ꝓuatōe ad eē: z hec actio fit forte cū deliberatōe. i. aliqñ: vt i gñac hois: z forsitan naturalr. i. in gñac ignis (Phi vo) Mō cōcludit errorez illius. o. phi vo non ꝺicunt ꝙ corpus fit agēs vmbrā: qz ab eo causat niſi largo[9] (Agēs. n.) Probat illud. ſ. ꝙ corpus non sit ꝓpie agens vmbram. o. agens. n. ſeparī debz naturalr ab effectu. z corpus cū vmbra nō sic se hz. ꝗ in 2[a] figura corpus nō est, ꝑpe agēs vmbram: ꝓfirmat ꝫ auctez: z iſti opinati sunt ꝙ deus bñdictus ꝺr a mundo. z est eū agēs (Ergo nulla) ꝺcludit inctēt um. o. ꝗ nulla est ſilitudo iter dei actionem z actionem agentium nobis ꝓsentium tā nālium ꝙ voluntariorum (Imo ipſe) Et explanat q̄ſt quō de[9] est agēs. o. y° ipe de[9] est agens z efficiens dictas causas. vult ꝺre que sunt nobis ꝑntes: z ꝓtinetur in mundo ꝓtra hēs totum de ꝓuatiōe ad actum: z ꝓseruans eū in nobiliori ꝗ du. z mō q̄ attribui pōt nullis agentibus nobis ꝓsentibus. ſ. q̄ modus nullis agentib[9] nobis manifestis attribui pōt: quoniaz deus tali modo mūdum ꝓducit ꝙ ei nō pōt inueniri mod[9] cōueniens in agentibus hic quo ſcremus illum: vt videa (Pz ꝗ ex iſtis) exponit plus quō ꝺs est agens mundum ꝺcludens ꝓpositum. z dicit. pz ꝗ ex iſtis ꝙ dcm arg[m] alga. nō erga phos dirigit. ipſi. n. meditati sunt ꝙ actio dei ꝓcedit de scia absq; necitate inducente eū ad agendum n[c] de se: nec de re aliq ex[ca].

Sed quia iſtō ē valde difficile. ꝛ̄ in expōne h[9] ꝺbes scire in quo ꝺr agens libez ab agēte nāli qm̄ ꝺria iter agēs ꝓtingēs: z agēs necessarium est per se nota: eo quia nec̄io agens agit talr ꝙ effectus eius euenit: ita ꝙ non pōt ipediri vel ab aliquo intra se: ſic hō. vel ab aliquo extra se. homo. n. per ictiōem quam hz eūdi ad cenā. ita vadit ꝙ ſi ſibi occurrit aliq̄ rō nō eūdi. v. g. quia non digeſſit retine[r]. z[c] a rōne intrinseca ipedit. ignis q̄dem qm̄ lz agat ſm ſui naturam ꝗtū pōt. attñ ab aliquo agente fortiori vel volenti potest eius actiōe ipediri. z quia deus bñdictus nec ab aliquo intra se nec

ab aliquo extra se in agendo impediri põt. ió phi opinati sunt ipe esse agẽs necio ⁊ nullo modo ꝓtingenter ⁊ sic apparet qualiter isti duo modi agendi scilicet contingẽter. ⁊ necessario sunt simplr impoles vni: ⁊ iter se icompossibiles. Et quia hec sunt manifesta. ió oz declarare qũo dr agens libere ab agente nãli: ⁊ qũo cum libera actione stat necessario ⁊ ptingenter agere: et qũo cum nãli etiam stãt hmõi duo modi. ¶ Dom igitur vt Auic. dic in. 6. sue mec. vltimo ca°. vltra dimidium. Illius liberalitas apud omnes linguas est dona° extra se tribuens alĩ donum non ꝓpter retributionem. vbi Auic. paulo añ dixit q vna met res est bonum et liberalitas ru diversorum. v. 8. si donabo tibi libzum lr põt dici liberalitas et bonuz iquantum ꝺdem ꝑticꝑ recipiens ipm vt bonum dr ex diffõne boni. ꝓio ethicorum. inquãtum vo respicit agens a quo ꝓuenit talr q non expectat hmõi doni retributoem. vt liberalitas appellatur: ꝛz auic. hic loquitur de eu liberalitatis: vñ liberalitas ꝓprie est actus donandi aliquid boni alicui sine retributione ¶ Ex hoc sec q libere agere est actus volentis eligibilr et delectabilr agentis fm pmanentiam eius in operato. in hoc eni ꝑsistit actus ⁊ forma liberalitatis: vt auic. inuit. Et cum oia ista. sint. appet quod cum libere agere stat necessario agere: qm si agens liberum sit bonum p essentiam. ⁊ pfectũ p eẽntiam: sicut est primus motor: tunc necio aget: qm de rõne boni est cõmc. vt dr ꝓmo ethicoꝝ: ⁊ de rõne pfecti est in alium pfectionem causare: vt dr. 4°. methac. qz igit primus motor per eẽntiam est bon° ⁊ pfectus. ió necio agit bonitatem suam in alĩo: ⁊ perfectiõez ei°. vñ sicut ignis qz ꝛz eẽntias ⁊ p° eis calidus. 2°. mec. ió necio applicatus combustibili calefacit: qm est ignis ⁊ calidus p eẽntiam. ita deus cum sit p eẽntiã bon° ⁊ pfectus eum necio ⁊ eẽntialr ꝑsec agere ⁊ entia pficere. ⁊ hoc innuit Auer. 2. phy. 2m°. 88. vbi dic q hec est dispo entis ne cessarij simplr. s. vt nõ sit pp suã actoez: ꝛz actio sequit ipz: eo qz est bonũ cui eẽntiale est alteri cõicare bonitatez eius: ⁊ cum b sit. ita appz q õe libere agit ⁊ necio. liber ꝺdem p q̃to volũtate ⁊ intellectu õlectabilr ⁊ eligibilr nõ expectãs a reb° pfectis ⁊ bñficiatis ab eo retributionez. necario ꝺdem ꝓptereꝛ: qz est fm eẽntiam bonuz: cui essentialr concomitat bonitatem et° comrc. ⁊ ió agit q̃tum põt: sicut ignis q̃tum põt calefacit. qz illa calefactio sec eẽntiam ignis. ¶ Qõ vo agat q̃tũ potest: ⁊ fm sui totam eẽntiam põt declari. qm si non ageret q̃tũ põt sua eẽntia. ⁊ fm totam ei° essentiam. g̃ fm partem ageret ⁊ fm ptem nõ: ⁊ si fm ptem ageret ⁊ fm partez nõ: tũc fm ptez eẽt bonus ⁊ pfectus: ⁊ fm partem nõ eẽt bonus nec pfectus: qm vt dixi bonum ⁊ pfectum est qõ põt in alio com[c] suaz bonitatem ⁊ suã opõem. g̃ si fm ptem sue eẽntie agit: ⁊ fm ptẽ non sine du° fm ptẽ erit bonus ⁊ pfectus: ⁊ fm ptem nec bonus nec perfectus. ⁊c sine dubio deus agit fm totum ambitum sue eẽntie: ⁊ q̃tum põt. Si vo sic agens non est bonum per eẽntiaz nec pfectum p essentiam: ꝛz rõne ⁊ discursu: sic est hõ q in agẽdo libere tm nõ expectat retributoem ꝓpter discursum per quem scit libere agere eẽ meli°: q̃ agere per retributoem. tunc tale agens erit libere agens ꝓo quanto delectabilr ⁊ eligibilr agit nõ expectãs retributoem a re perfecta per ipm. est tm contingens qz p rõnem iteriozem põt impediri: vel exteriozem. ex his apparet quid sit libere agere: ⁊ quãto cũ eo stat necessario ⁊ contingenter agere

Restat modo declarare qd sit mõ nãlr agẽs: ⁊ qũo cũ eo stat necitas ⁊ ꝓtingentia: ⁊ vr mihi q agens nãle apud phos sit illud quod agit propter finem acqrendum quo in esse meliozi ponatur: vt appz in oibus: ⁊ h dicit ibidem auic, ꝓpter qđ agens nãle in agendo expectat ab acto retributionem ⁊ perfectonem. ió agere libere ⁊ nãlr sunt modi impoles: ⁊ istud agens quandoq; ita agit q ab aliquo pfectiozi põt ipediri. v. g. sic ignis ⁊ aqua. ⁊c contingenter agit: qñq; vo nõ põt ipediri: sicut ignis ru calefactonis: ⁊ aqua ru frigefactois. vñ ignis si comparetur ad motuz ei° se hz cõtingẽter: nãlr tñ. ru vo ꝓpꝛij eius se hz nãlr necessario. ⁊ sic appent 3ª. p° qualr de° nõ est agens nãlr: qm nõ agit ꝓpter finẽ: vt bene dicebat Auer. in solone tertij dubij. 2. 2. phy. 2t°. 88. dcõ. 2° appz qualr agens nãle est impole agere libere. apparet 3° qualr necario agere ⁊ contingenter agere pñt esse compossibiles agenti nãli. ¶ Ex his appz solo ad formaz arct qm deus de necitate agit: ꝛz de necitate sue scie: non de necitate nãe: sicut ignis ⁊ reliqua. ió nego pñam vt scis ex dictis

¶ Ad 2m appz qũo valeat ꝓña illa auer. qm sine du° deus agit q̃tuz põt: qz p eẽntiam. g̃ fr essentia eius esset infinita ageret motum i nõ tpe: vt sepe dcm est in qõe de infinitate primi. qz igr sua bonitas ⁊ sua perfectio est eius eẽntia. ió sicut essentia eius est finita in qualitate actiua: ita bonitas eius. ió istud qõ dicit hic auer. nõ ꝺdicit dictis ab eo in naturalibus. Et cum oia h sint ita: appz mat[c] qliter deus nec ẽ agens naturale: nec agens eligens ⁊ deliberans. vt auer. dicit. 7° est aliquod agens cui nõ põt inueniri sile in agentibus h pñtibus: ꝛz si põt aliq°° describi. deus est agẽs bonũ ⁊ pfectũ i fine p intellectũ ⁊ volun

tatem libere: ⁊ necessario agens nõ naturaliter nc ꝓtingenter: ⁊ tũc eius inte° põt aliq̃lr hr̃i. in rebus. n. non possumus ꝛuenire tale bñs tot ꝺditiões: ꝛz bñ possumus ex diuersis accipere perfectiones diuersas: ⁊ eas colligare ⁊ ascribere deo: sicut ego feci: ⁊ propter h appet pctm Joh. in qõnibus libri phy. ⁊ pctm meum longo tpe. Tenuit. n. ille: ⁊ ego secum q deus sit agens mere nãle nãlr ⁊ fm nãm: ⁊ iam mõ appz error: quoniaz qũo de° põt esse agens nãliter si nõ est nã: 7° est supza naturaz: ⁊ qũo põt esse agens nãle si non agit ꝓpter finem: sed ipse sue actionis sit finis. ¶ Ucꝛ ꝓpter famositatem illius opinionis debes scire q nã oz sumi: vt se extendit ad oẽ ens. ⁊ sic potest dici voluntas nã pro quãto est ens eꝛ aiam. y° potest dici natura negatõe: ⁊c extense necessitas in esse rei põt dici necessitas naturalis. ⁊c potest dici deus agens nãle. Sz istud non valet ad ꝓpositum. Alio° capit nã: vt est prima ꝛia agentis distincta ꝛ libertatem: vt vr Aris. innuere 1° phycoꝛ circa ꝓncipium. vbi distinguit cãm agentem in nãm ⁊ ꝓpositũ: ⁊ idem vr inuere. 9. mec. textu 5tu 3. ⁊ ió vide vba eius: ⁊ isto° capiendo nãm: dr nec est agẽs nãe: nec agens deliberãs ⁊ eligens: ꝛz agens libꝛ ex sua scia: vt declaui. ⁊ quocumq; Joh. ignozauit istud sicut ⁊ ego etiam. ¶ Et debes scire q phi mltũ errãt i his: ió qñ accipit auer. q deus agit necario est dcm tm: ⁊ qñ probat: qm rõ agendi est eẽntia. ꝺcõ q est eẽntia ꝛcta per voluntatez. i. essentia volens. ⁊ per ꝓña non sc. g̃ necessario agit: qm essentia volens ad eꝛ cõparat ꝓtingenter ⁊ libere fm nos. ⁊c primum argumẽtum nihil est. ¶ Ad 1m. essentiale est perfecto comrc. ⁊c. Dom q essentiale est pfecto nãli: sed libero ⁊ voluntario est contingens cõicare ꝛz esse cõ catum sit naturale ⁊ essentiale. sicut hõ ridet cõting. et tamen necessario hõ ẽ risibilis. ¶ Ad 3m dicimus nos q deus agit fm totam eius eẽntiam. ñ tñ ꝛz totã suã po[am]: qm ⁊ si potẽtia ⁊ essentia sint idem: tñ dñt modo: ⁊ sic fm totam suã po[am] nõ agit. ⁊ si agat fm totam suã essentiã ⁊c fm totam suam essentiam est pfectus simplr: ⁊ hec est vẽ nr̃a religio: ⁊ non est mirum de phis: qm sequuntur sensus menda cce: vt sepe dixi. ¶ Algazelis. Du. III.

t Jt algazel respondens pro phis ⁊ si forte aliquis diceret q nullum ens non necessarium per se: sed per alium nuncupari potest efficiens. nãq; eius causa agens, neq; illa cã fuit naturaliter aut voluntarie ⁊c. vsq; qñ dixit. vt diceremus egit ⁊ non egit.

¶ Ponit hic sol. alg. p phis. alt alg. rñdens pro phis. ⁊ si forte aliquis diceret q nullum ens non necessarium per se. i. a se: ꝛz per alium nũcupari potest efficiens. vult dicere ꝓmum: quoniã nullum causatum ab alio põt dici ꝓmũ efficiens: qz ꝓmũ excludit aliud ꝓius. nãq; eius. i. mundi causa agens: neq; q illa causa fuit nãliter aut voluntarie. vult dr q q̃tucumq; nullum ẽs ab alio possit dici agens ꝓmum: nec agens mundi: ꝛz soluz ens per se: nc tñ oz esse illa causa prima naturalr aut voluntarie. vsq; qñ dixit. eo° quo dicimus egit ⁊ non egit. ly. Usq; qñ dixit est terminus verborum vt dixi aliàs in superiozi du° Auerr.

d Jcimus nos quod super predcã verba duobus modis rñdit algazel: quoꝝvnus est. quodcunq; necessarium fuerit non p aliud est effectus necessarij per se: ⁊. hec rñsio ẽ in antea. nõ. n. opz q illud qõ est necessariuz p se sit agẽs. non. n. põt fm veritatez denoiari dnoia tõe agentis scilicet q attrahat de potentia ad actuz. Secunda vero rñsio hois est q modus agentis est tanq; genus sub quo ꝓtinent spẽs. s. agens p intellectõem ⁊ agens p naturam: ⁊ hec verba sine dubio sunt vera. verum tñ pdcã verba indicant q phi non opinant q deus hẽat voluntatem. Amplius q sua premissa propõ non est nota. s. qõ quodlz ens: aut est necessarium p se aut p aliud

¶ Hic auerroys repzehendit alg. in duobus. ⁊ p° dicit. dicim° nos q super predicta vba duobus modis exponit alg. vult dicere duas rñsiones inuit. quoꝝ vnus est. quodcunq; necessarium fuerit non per aliud: sed. s. per se ⁊ a se est efficiens necessarij per se. i. primum ⁊ efficiens mũdi. (Et hec rñsio) Repzhendit hic: ⁊ dicit. ⁊ hec responsio est antea. i. falsa sicut illa iam dicta. ⁊ sillogilmus sic componit. ens simpliciter ⁊ per se necessarium non potest esse agens. deus est simplr ⁊ a se necessarius. g̃ non potest dici agens maioz. cõpo° sic. oẽ agẽs est extrahẽs de potentia ad actum simplr ens: sicut est. deus non est extrahens de ꝓuatione ad actuz. ergo non põt dici agens: que fuit maioz hui°. primo ponit a[rcm]. d. nõ. n. põt ꝛz vtute denoiari dens agẽtis. s. q attrahat de potentia ad actuz. ⁊ hec fuit minoz prosillogilmi. reliq̃ propões voluit subinte[r] (2ª vo responsio) Ex-

ponit alga. q̃tum ad scõam sol. ⁊ arguit contra illam. ⁊ dicit. scõa vero responsio hominis est q modus agentis est tãq; genus sub quo cõtinentur multe spẽs. s. agens per intellectum ⁊ agens per nãm. deinde dicit quid vitatis ⁊ qd falsitatis contineant. d. ⁊ hec vba sine dubio sunt vã. s. q̃tum ad istam distinctionem. Deinde oñdit qd falsitatis. d. verus tm predicta vba indicãt q deus non hz voluntatem: qõ sup. ꝛz est (Ampliue) Ponit 2m errozẽ. ⁊ dic. amp. q sua premissa propõ nõ est nota. s. q qõlibz ens: aut est necessarium p se aut per aliud: qm sup. qui dam existimant nullum esse ens necio ab alio: qz ly ab alio nota cõtingẽtiam in tali effectu.

Pro intellectu b° debes scire vt auer. narrat. 8. phi. ꝓmẽto. 79. q Aui. opinat° ẽ q aliq̃ i sui nã sit ꝓtingẽs actõ ab alio neciũ. ⁊ h vr ofe Alex. vt auer. ibidem dr. vñ hic vir opinatus est q oẽ ens ab alio fit in sui nã ꝓtingẽs: ⁊ pole esse ⁊ nõ esse: ⁊ nõ habuit pro incõuenienti ꝓtingens in sui nã ab alio perpetuari: vt auer. dicit in p° de suba ozbis ꝓpe finem. Et p hac opione arguunt ꝺdam latinoz sic. ens ab alio non est ens a se. g̃ ens ab alio est non ens a se: ⁊c nã contingens. ⁊ sic oẽ ens ab alio in sui natura est contingens. añs est matium. ꝓña probat a negatiua de predicato finito ad affirmatiuam de ꝑdicto infinito. ¶ Sed ista opio reprobabilr ab auer. ibidem: qm tunc nã contingens efficr necaria. ⁊ alia multa ꝛ que arguit Aris. in fine primi celi. ió oz dre q ꝛz illa distin non sit nota: vt appz per iam dcã. attn opinandum est q non oẽ ens ab alio in sui nã est ꝓtingens: qm necessarium fm phm potest hr̃e cãm: vt declaraui in dispucõcã: ⁊ in. q. ꝛ ô itellectu. ¶ Ad argm dico q istud argumẽtũ nihil ẽ. nego. n. añs. s. q ens ab alio ñ fit ens a se. vt li se dic nccitatez. y° ens ab alio põt esse a se. i. nã necaria: si ens a se. i. non causatuz cõcedo: sed nihil est ꝓ eis. ¶ Sed dices ens ab alio habz esse ab alio. g̃ de se non hz esse cõcedo: ⁊ cuz infers. g̃ de se habet non esse. nego argumentum. qz nõ arguit per regulas scõi peryermenias. Sed debet argui: ergo de se est non habens esse: ⁊ illud tantum concedo: quoniam nihil est cõtra me. Alia argumenta soluta sunt locis ꝓpꝛijs. s: ⁊ ibidem declarata est opinio auer. ¶ Alga. ¶ Dubium IIII

a Jt algazel rñdens pro phis dicimus q hec nominatio est erronea. nos. n. nõ dicimus q quelibet cã qualrcunq; fit nuncupetur agens: neq; qõlibet causatuz debeat effectus nuncupari. si. n. ita esset. non ergo dici poterit q brutuz habeat actionem. ímmo actio tantum animalibus debet attribui quod concessum est ab omnibus.

¶ Jnducit quãdam euasionem alg. pro phis. rñdens ꝓ phis. ⁊ dicit alg. dicimus q hec nomiatio est erronea. nos. n. non dicimus q qlibet causa qualrcunq; fit nũcupetur agens: nec qõ libet causatum oz effectus nũcupari. cuius rõnem ait. d. si. n. ita esset vult dicere q agens solum dicatur vno modo. vz. de volente. non ergo dici posset q brutum habeat actionez. quia non habet voluntatem. y° actio tm in aialibus debet attribui: quod cõcessum est ab oibus. ¶ Auerroys.

d Jcimus nos q id quod dixit. vz q nõ debet quelibet causa agens nuncupari vez est: sed id qõ super hoc arguit. s. q brutũ non dr agens: hoc est falsũ. a brutis nãq; non debet remoueri actio nisi in intellectu. s. voluntaria: non tamen quelibz actio absolute. ¶ Nos. n. ſuenímus aliqua entia bruta que attrahunt eis similia. s. de potentia ad actum: vt ignis qui conuertit eẽ humidũ ⁊ siccum ad alium ignem sibi similez: ⁊ hec sine dubio fit attrahendo rem que fieri habet de potentia ad actum: ⁊ ideo quecunq; potentia vel aptitudo recipiendi actionem ignis fuerit ignis non agit in eam: nisi similem. ¶ Rursus nullus est ausus negare q in animalium coꝛporibus sunt naturales virtutes conuertentes cibaria ad substantiã similem nutrito: ⁊ ex hoc hoc regimine vocatur animal viuum. ⁊ cessata ista virtute de eo dicitur moꝛtuum vt notum est manifestissime. i. per se: ⁊ hec fuit minoz. ꝓsilli. relique autem. ꝓpones continentur in potentia in illis duab°. ⁊ est fmo eius notus per se. ¶ Debes scire q vt ab auer. 8. phycoꝛ. ꝓmẽto. 2. ꝓpe ꝓncipiũ colligit: ⁊ hic q non semper aia nutritiua actu cõuertit cibum in substantiaz eius nutribilis. et ideo aliquando resoluit: aliquando auget: aliquando diminuit: vt dictum est in libro de moꝛte ⁊ vita. et de nutrimento ⁊ nutribili. ideo videtur mihi q dcm Auerr. hic debet intr fm bonum sensuz. est. n. h simpliciter verum q aia nutritiua semper est operans: qm illa non est in aiali mec caloze: vt dcm est in lo predco de moꝛte ⁊ vita: ⁊ caloz est agens nãle. ió semper approximatus alicui passo agit sp ⁊ alterat: vt dicit auer. ibidẽ. ꝓmẽto illo. 20. dcm g̃ auer. debz intr q semp ꝓuertit vel actu: vel ꝓparat ad conuerſionem illam actualem. ⁊ hoc sine dubio est verum.

Sed tunc est locus qõnis: qm posset qs dicere. si igit aia nutritiua semp est operans. g̃ est actus scõs solũ ⁊ non ꝓmus: qm actpmus est forma non operans actu sed habitu: actpvo scõs est forma opans. si ergo aia nutritiua est sp exñs in opõne. g̃ est solum actus secundus. ¶ Ad h auer. 2. de aia. 2m°. 5. innuit. 4.° solonco. ⁊ p° dic. ⁊ h. i. hec distio de actu p° ⁊ 2° est in aia sensibili tantum. aia autẽ nutritiua nũq; iuenr in aialib° nisi fm postremam perfectionem. i. in opõne. Est g̃ ꝓma solo q illa distin nõ cadit nisi i anima sensibili: non in aia nutritiua. ¶ Deinde ibidem innuit scõam sol. d. si aliqs ponit q sit qdam modus alium q non nutriuntur in aliquo tpe. s. in tpe in quo manent in lapidibus: vt rane magne q̃ nihil thesaurizãt ⁊ manent in hyeme tota in lapidibus: ⁊ similiter plures serpẽtes. Et fm hoc. i. scõz sol. erit hoc. i. hc distio cõis anime sensibili ⁊ nutritiue. ¶ Deinde ponit tertiam sol. d. ⁊ si non. tunc perfectio accepta in eis erit fm equocationem. vult dre q non debẽt diffinir vna diffõe: sed anima sensibilis p actum ꝓmum: ⁊ nutritiua p actuz scõm. ⁊ tunc qñ redit in ꝓmam. ¶ Deinde ponit q̃tam. d. ⁊ qũocunq; sit qñ fuerit fit in actu diuersitas intervtũq;. s. actum ꝓmum ⁊ scõm nõ nocebit accipere idefinite. vult dre q qũocunq; sit nõ nocebit ly actus accipere sub diuisũctione. s. vel p° vel 2° vel indefinite. i. in diffi abſq; hoc q dicat ly p° cuz sit impole aliter. vult dre int[c] sed qũo iste sint vere: ⁊ qũo non: vide in expõne mea. 2. de aia illius 2tu. 5. ¶ Deinde vult repzehendere alg. q̃tum ad vnum quod non dixit formalr: sed i vtute. ⁊ dr. preterea qñ dixit q si brutum dici posset agens esset largo modo: sicut forte querens dicit videns. Est g̃ fm alg. agens nomen analogum cõe agenti volenti ⁊ agenti nãli. ⁊ vlt q primum analogatum sit agens volens. auer. repzehendit ipm. o. nos vero ad istud rñdere possumus q quando agens dr agens: ⁊ inter ex hoc agit. actio enim volentis. i. ⁊ int agens volens dicatur tunc agens largo°: sicut qñ dr q hõ querit quod ipse vult: sed qñ ex h inter q ipe attrahat de potentia ad actum. tunc est agens fm vitatẽ ⁊ pfẽ. ecce quõ auer. totum ꝛrium vult. vlr. n. q totum analogatũ sit agẽs nãli extrahens de potentia ad actum: ⁊ aliud dr ipzope: ⁊ per similem ad illud primum. et hoc innuit auer. primo celi. commento. 20. ⁊ alibi. ¶ Algazelis Du. V.

telligitur q ipse attrahat de potentia ad actum: tũc ẽ agens fm veritatem ⁊ pfecte.

¶ Hic verificat dicta alg. ⁊ p° ꝓmum. d. dicimus nos q id qõ dixit. vz q non debet quelibet causa agens nuncupari: verum est: dum verificat aliud: quoniam Alga. duxit ad hoc inconueniens. s. q sequitur brutum non esse agens. ideo auer. verificat qualr fallum est hoc consequens. ⁊ dicit. sed id quod super hoc arguit. s. q brutum non diceretur agens: hoc est flm. vult dicere q bene dictum est q brutum non esset agens: ⁊ hoc declarat. d. a bruto non debet remoueri actio: nisi in intellectu. s. volũtaria. nõ tamen quelibz actio absolute. ⁊ ꝓbat ꝓmo inductione. d. nos. n. inuenimus aliq̃ ẽtia bruta q attrahũt. i. extrahunt eis similia. s. de potentia ad actum. sicut ignis qui cõuertit omne humidum ⁊ siccum: vult dicere aquam et terram: ad alium ignem sibi similem. vult dicere in specie. ⁊ hoc sine du° fit attrahendo rem: que fieri habet de potentia ad actum. ⁊ ió quecunq; potentia vel aptitudo recipiendi actionem ignis fuerit ignis non agit in eam nisi similem: ⁊ per ꝓña apparet ens bruto esse agens (Rursus) ꝓbat idem rõnem que oz sic componi. omne ens habẽs virtutes conuertendi cibaria ⁊ nutrimenta in suis substantijs sunt vere agentia: sed animalia bruta habent huiusmodi virtutes: vt ꝺ. ergo animalia bruta sunt vere agentia. maioz est manifesta per se. minoz declaratur ⁊ cõponitur sillo sic. oẽ id per qõ aial distinguitur a moꝛtuo ⁊ non viuente habetur ab aiali: sed virtus cõuertendi cibaria ⁊ nutrimenta est huiusmodi. g̃ talis virtus est i aiali. ⁊ sic appet minoz sillogilmi ꝓmi huius ꝓmo ponit minozem silli. d. rursus nullus est ausus negare q in animalibus coꝛporalibus sint naturales virtutes conuertendi cibaria ad substantiam similem nutrito. Deinde ponit minozem prosilli. d. et ex hoc hoc regimine. i. hac operatione vocatur animal viuuz: ⁊ cessata ista virtute de eo dicitur moꝛtuum vt notum est manifestissime. i. per se: ⁊ hec fuit minoz ꝓsilli. relique autem ꝓpones continentur in potentia in illis duab°. ⁊ est fmo eius notus per se. ¶ Debes scire q vt ab auer. 8. phycoꝛ. ꝓmẽto. 2. ꝓpe ꝓncipiũ colligit: ⁊ hic q non semper aia nutritiua actu cõuertit cibum in substantiaz eius nutribilis. et ideo aliquando resoluit: aliquando auget: aliquando diminuit: vt dictum est in libro de moꝛte ⁊ vita. et de nutrimento ⁊ nutribili. ideo videtur mihi q dcm Auerr. hic debet intr fm bonum sensuz. est. n. h simpliciter verum q aia nutritiua semper est operans: qm illa non est in aiali mec caloze: vt dcm est in lo predco de moꝛte ⁊ vita: ⁊ caloz est agens nãle. ió semper approximatus alicui passo agit sp ⁊ alterat: vt dicit auer. ibidẽ. ꝓmẽto illo. 20. dcm g̃ auer. debz intr q semp ꝓuertit vel actu: vel ꝓparat ad conuerſionem illam actualem. ⁊ hoc sine dubio est verum.

Sed tunc est locus qõnis: qm posset qs dicere. si igit aia nutritiua semp est operans. g̃ est actus scõs solũ ⁊ non ꝓmus: qm actpmus est forma non operans actu sed habitu: actpvo scõs est forma opans. si ergo aia nutritiua est sp exñs in opõne. g̃ est solum actus secundus. ¶ Ad h auer. 2. de aia. 2m°. 5. innuit. 4.° solonco. ⁊ p° dic. ⁊ h. i. hec distio de actu p° ⁊ 2° est in aia sensibili tantum. aia autẽ nutritiua nũq; iuenr in aialib° nisi fm postremam perfectionem. i. in opõne. Est g̃ ꝓma solo q illa distin nõ cadit nisi i anima sensibili: non in aia nutritiua. ¶ Deinde ibidem innuit scõam sol. d. si aliqs ponit q sit qdam modus alium q non nutriuntur in aliquo tpe. s. in tpe in quo manent in lapidibus: vt rane magne q̃ nihil thesaurizãt ⁊ manent in hyeme tota in lapidibus: ⁊ similiter plures serpẽtes. Et fm hoc. i. scõz sol. erit hoc. i. hc distio cõis anime sensibili ⁊ nutritiue. ¶ Deinde ponit tertiam sol. d. ⁊ si non. tunc perfectio accepta in eis erit fm equocationem. vult dre q non debẽt diffinir vna diffõe: sed anima sensibilis p actum ꝓmum: ⁊ nutritiua p actuz scõm. ⁊ tunc qñ redit in ꝓmam. ¶ Deinde ponit q̃tam. d. ⁊ qũocunq; sit qñ fuerit fit in actu diuersitas intervtũq;. s. actum ꝓmum ⁊ scõm nõ nocebit accipere idefinite. vult dre q qũocunq; sit nõ nocebit ly actus accipere sub diuisũctione. s. vel p° vel 2° vel indefinite. i. in diffi abſq; hoc q dicat ly p° cuz sit impole aliter. vult dre int[c] sed qũo iste sint vere: ⁊ qũo non: vide in expõne mea. 2. de aia illius 2tu. 5. ¶ Deinde vult repzehendere alg. q̃tum ad vnum quod non dixit formalr: sed i vtute. ⁊ dr. preterea qñ dixit q si brutum dici posset agens esset largo modo: sicut forte querens dicit videns. Est g̃ fm alg. agens nomen analogum cõe agenti volenti ⁊ agenti nãli. ⁊ vlt q primum analogatum sit agens volens. auer. repzehendit ipm. o. nos vero ad istud rñdere possumus q quando agens dr agens: ⁊ inter ex hoc agit. actio enim volentis. i. ⁊ int agens volens dicatur tunc agens largo°: sicut qñ dr q hõ querit quod ipse vult: sed qñ ex h inter q ipe attrahat de potentia ad actum. tunc est agens fm vitatẽ ⁊ pfẽ. ecce quõ auer. totum ꝛrium vult. vlr. n. q totum analogatũ sit agẽs nãli extrahens de potentia ad actum: ⁊ aliud dr ipzope: ⁊ per similem ad illud primum. et hoc innuit auer. primo celi. commento. 20. ⁊ alibi. ¶ Algazelis Du. V.

Jt algazel respondens ꝓ philosophis: t
a si aliquis diceret nos itendimus q deus
est agēs: q ipse est causa cuiuslibet entis
ꝓter eum: t q mundus sustentat in eo. et
si esse dei benedicti nō eēt vno mō eē mundi imagia
ri poterit t est. vsq; qñ dixit q non est curāduz de de
riuatōe noūm post appentiam vitatis reruz.

¶ Adducit rñsionez alg. ꝓ phis. d. ait alg. rñdens ꝓ phis.
t si aliqs dixerit nos intendimus q deus est agens. q ipse est
cā cuiusz entis preter eum: t q mundus sustentatur in eo. vult
dꝛe cā conseruans. Deinde innuit terminum intrinsecum: t ter
minum extrinsecum verboꝝ alg. d. t si esse dei bñdicti non es-
set vno° esse mundi imaginarij poterit hic est intrinsecus: et in-
nuit ibidem exemplum. t ps. ¶ Auerroys

Jcimus nos q snia hoꝝ verboruz est cō
d cedere aduersarijs q de° benedictus non
est agens. immo est aliqua cārum q̄ nul
la rerum sine ea pficitur. vñ dicim° q hec
resonsio est debilis. nāq; ex hoc sequitur phos q
primum sit principium totius mō forme sicut aīa est
principium corpis: t nlls eoꝝ sic opinat.

¶ Rephendit auer. illuz: sed p° dat inte^um ei° verbis. d. dicim°
nos q snia hoꝝ vboꝝ est cōcedere aduersarijs q deus bene-
dictus non est agēs: y° est aliq causaꝝ q̄ nulla reꝝ sine ea perfi
citur. i. y° est causa formalis t non agens. vñ forma vocat cā pfi
ciens mām. deinde reprehendit illam. d. vñ dicimus q hec rñ
sio est debilis nāq;. i. quoniam ex hoc sequit phos q pmuz sit
pn^m totius. i. mundi mō forme. i. in gñe eē formalis: sicut aia est
pncipium corpis: t nlls eoꝝ. s. phoꝝ sic opinatur. ¶ Sz ōbes
scire q auer. nō ꝛcludit sibi ꝫ. t. 4. celi. 2to 8° vbi volvit deum
esse cām vt forma: quoniam h rephendit alg. q voluit deuz eē
cām vt forma tātum: sed auer. vult in illo loco ipm esse cām in
triplici genere cause. s. vt finis: t vt forma: t vt motor: t vt dic
12. meta. 2to. 7. t in 2to. 6. ¶ Algaz. Du. VI.

Jt algazel respondens philosophis: di
a cimus q nostra itentio est q talis res nō
dicatur actio neq; effectus: immo itendi
mus ꝓ actione id quod ꝓcedit a pura t
vera voluntate: t iam declarauimus in precedentib°
cur est actio sm veritatem ꝛc.

¶ Sermo iste est q̄si per se maius vñ dicit. ait alg. rñdēs phis
dicimus q nra inten° est q talis res: vult dꝛe mūdus nō dicat
actio neq; et^us. y° intendimus ꝓ actione. id qō ꝓcedit a pura
t vera voluntate. t iaz declarauimus in ꝓcedentibus cur est ac
tio sm vitatem ꝛc. t smo iste est ma^tus p se. ¶ Aver.

Jcimus nos q boc bene seq̄retur phos
d si ipsi dicerent id quod eis attribuit. tunc
enim sequeretur eos. s. suppositis istis q
mundus nō habeat agens neq; naturaliter
neq; per voluntatem: cum autem agens tertio mo-
do inueniri nequeat. ergo id quod dixerat nomine
philosophoꝝ nihil est.

¶ Auerroys rñdet his. d. dicimus nos q b. s. mūduz non hꝛe
agens sequeret phos si ipsi dicerent id qō eis attri^t. runc. n. se^r
eos. s. suppositis istis. s. q mundus non hēat agēs n^c nāli n^c per
voluntatem. cuz aūt agēs 3° inueniri neq̄at. vlt dꝛe q si solū eēt
agens deliberās: t agēs nāle: t nō agēs me^m iter ista ad phos
se^r q ipe mundus sit icausatus: sed id qō dixit noie phoꝝ nihil
ē. vlt dꝛe qm̄ dat agēs 3° vt dixit supra. ¶ Alg. Du. VII.

Jt algazel. scōs vero modus ad probān
a dum q mundus non sit effectus dei sm
phoꝝ radices hic est: interpretatio actio
nis que est innouare aliquid: sed mūdus
apud eos est ab eterno: t per actionem intelligit at
trabere rem de puatione ad esse in innouando: t
boc antiquo nō pōt imaginari: q actio oportet q
sit noua: sed mundus apud eos est ab eterno. ergo
non est effectus dei.

¶ Hic adduc aliud motiuū ad idem. t dicit. ait alg. 1^s vero mo
dus ad ꝓbandum q mundus non sit e^tus dei ꝫ phoꝝ radices
h^c est interpratio actiōis q̄ ē inouare aliqd: sed mūd^s apō eos ē
ab eterno. s. nō inouatus. ergo in scōa figura. ipe. mundus non
est effectus dei. (Et per actionē) ꝓbat minorē. d. t p actōez
inte^t attrahere rem de puatione ad actum inouando. deide ꝓ
bat minorē. d. t b actio noua nō pōt itelligi in antiquo. q ac-

tio opꝛ q sit noua. sed mūdus apud eos ē ab eterno. t ꝛcludit
ꝓnem. d. g̃ non est effectus dei. vl sīa repit alr sic. se^r q actio oꝛ
q sit noua. sed mundus apud eos est ab eterno. t tunc est re-
plica° 2ª silli. t ambe pñt stare. ¶ Auerroys

Jcimus nos q si mundus esset ab eter-
no p se ēs nō in q̄stū ē mobil: q; qlz mo-
d tus ꝓponit ex nouis ptib°. mundus igit
nullū hꝛ agēs: hꝛ si esset antiquus cuz ꝓti-
nua innouatiōe: t ei° innouatio nō hꝛ principiū ne-
q; finē: tūc illud qō fecit acqrere ꝓtinuā innouatio-
nem dignius est nūcupari innouās q̄z illud qō facit
acqrere innouatiōnē deficientē. ¶ Añ hoc modo
mundus est innouatus a deo bñdicto: philosophi
tñ dicūt mundū esse ab eterno: t noīatur ab eis anti
quus ad differendū ab illo qō innouaī ex aliqua re:
t in tempoze. t post puationem.

¶ Hic rñdet argumēto alg. t ad formā oꝛ negare minoꝛē: qm̄
mundus continue inouatur ꝓ q̄to est res mobilis t variabil
dicit g̃. dicimus nos q si mūdus esset ab eterno p se ens. i. nō va
riabilis nec p se: nec p accīs: nō in q̄tum ē mobil: vt^ mundus
nullum hꝛ agens: sed sup. mundus est mobil. t variabilis: q; qlz
motus cōponit ex nouis ptibus. vñ sīa est transposita. t oꝛ sic
ordinari. s. non in q̄tum est mobil mundus. igr nllz hꝛ agens. q;
qlz motus ꝓponit ex nouis ptibus. t tunc oꝛ suppleri. iō mun
dus inouaī. ¶ Deinde rñdet cuidā tacite obiectioni: quoniaz
posset qs dꝛe: vtruz istud agens inouās continue mūduz oꝛ di
ci magis agens: q̄ si totum faceret ipm semel sil. Respōdet. d.
t si esset antiqu^a cum ꝓtinua inouatōe: t ei° inoua° non hꝛ pn^m
t finem. tunc illud qō fecit acqrere ꝓtinuam illaz inouatōem. i.
agens eius dign^s est nuncupari innouās. i. agens inouans q̄ id
qō faī acqrere innouatōem deficientem. i. finitam. Deinde re
colligit sol. ad formam. d. vñ. hoc modo mundus est innouat^s a
deo bñdicto. t p h vult negare minoꝛē illi^s silli. Deinde soluit
qōdam dubium: qm̄ phi volunt mūdū eē eternū. t dicis ipꝛ eē
nouū. g̃ ꝛdicis eis soluit. t sol. ē nota legenti vba eius.

Sed hic ꝓcēit qō: qm̄ auer. 12. metaphy. ꝓnto. 44° ponit q nūs int^ar^um cātur a pria ordine qdaz
taq̄ a cā agente: t tñ h in pn° sol. ait q ens p se non nouū inno
uabile simplr non cātur ab aliquo agente. t^er ꝛdicto. Potest
solui multū subtilr: qm̄ auer. h loqtur de agente ꝓprie qō agit
cum aliq innouatōe. isto°. n. vult q oē factum ab agente aliq°
inouante oꝛ esse in sui esse nouū alr non fiet: cum quo tñ stat q
loq̄ndo de agente non innouante int^r pñt hꝛe agens: vt ibidem
dicit auer. t^r solutur ꝛdictio: t dixi h in qōe de int^r. t in qōe de
motore vide ibidez. Alga Dubiuz VIII.

Jt alg. rñdens ꝓ phis. Et si forte ali-
a quis diceret q ꝓ innouato intelligit id
qō hꝛ esse post puationēz: dicimus q ex
hoc seqret q si qōdā agēs innouaret ali-
quid q id qō ab eodē agente dependet de eo sit aut
purū esse: aut pura puatio aut ambo: impoīe est q
sit puatio precedēs. q; nulla impressio fit per pua
tionem: t est impoīe q sint ambo eadem ratione: re
manet ergo q id qō procedit ab eodez agente sit pu
rum esse vñ si esse ꝓtinue fuerit: t illa etiam compa
ratio ꝓtinua erit: t si vero defecerit defectibilis eēt.
t iō comparata hec comparatio erit illud cui com
paratio sit nobilis t magis contínuans imꝓmere:
sed puatio non dependet de actione in tempoze. re
manent ergo q dependet de eo inquantum innouat
tur: t esse ipsum innouatuz nō est aliud nisi q sit ens
post puationē: t puatio non dependeat de eo.

¶ Jnducit alg. ꝓ phis. t dicit. ait alg. rñdens ꝓ phis. t si for
te aliqs diceret q ꝓ inouato int^r id qō hꝛ esse post puatōez
t mundus sup. hꝛ esse post puatōem. g̃ est inoua^s. t^r effectus
alicui^s agentis: vī mihi q h itendit ꝓbare mundum non depen
dere a prio: t ar^is sic. dicim° q̄ ex hoc se^r qōdam agens inouare
aliqd q id qō ab eodem agente depꝛ de eo. i. r^u illius sit aut pu
rū esse: aut pura puia^s aut ambo. t declarat q nllm istoꝝ pōt
dici: t ꝓ pñs mundus nō poterit esse effectus dei: q; nec ꝓout
hꝛ purū esse. nec ꝓt hꝛ puatōez: n^c ꝓt hꝛ vtrūq: t, dicit im
poīe est q sit puia^s ꝓcedēs. q; nlla pcessio. s. actio fit per puia
tiōem: sed pori° defectio: t est ipoīe q sint ambo. s. purum esse.
t pura puiatio eadez rōne. manet g̃ q id qō procedit ab eodē
agente sit puruz esse. declarat qō ē illud eē purū. t dicit. vñ si
esse continue fuerit. t illa ꝓpa°. i. illa dependentia cōtinua erit.
t si vero defecerit. s. talis dependentia vel tale esse. defectibilis

esset. s. illa dependentia vel illud esse. Et ꝛcludit ꝓpter hoc
correlarium. d. t iō comparata hec cōparatio. i. re^ua hec depē
dentia erit illud cui ꝓpar° sit nobilis. i. causa eē^di que nobilis h
vocatur. t magis ꝓtinuans imꝓmere. t vult dꝛe q illa depen
dentia erit res dependens cum qua est cōtinua t noua. Ex quo
se^r q mundus si hꝛ purum esse nō sit effectus dei. q; ꝓ q̄to hꝛ
esse non accipit esse post non esse, sed ꝓfuatur in esse. Deinde re
dit ad illud quod iā dixerat. s. q ꝓua° non sit effectus agentis.
d. sed ꝓua° non dependet de actiōe in tempoze. quia qō non est
non dependet. quia igr effectus agentis n^c est puꝛ esse nec pu
ra ꝓua° ꝛcludit ꝓp^tum. d. g̃ quod depēdet de eo. i. de eo inq̄tū
inouatur. t ꝓ. i. ipsum esse inouatum non est aliud nisi q sit ens
post ꝓuationem. t addit q isto modo ꝓua° nō dependet de eo.

¶ Ex quibus appꝛ rñsio ꝓ phis: quoniā dici nō pōt q mūduz
sit effectus dei. q; non ꝓut habet puꝛ esse. q; vt sic non est effe
ctus. sed potius cōseruatur nec ꝓut hꝛ ꝓuatōem. quia ꝓ illo nō
dependet. quia vt^ nihil est: nec ꝓ esse vtroq;. iō non est effect^a
dei. t sic rñdet ꝓ phis. Auerroys.

Jcimus nos q vba hec sunt de rñsione
Auic. in pñti qōne noie phoꝝ: t sunt ver
d ba erronea. dimisit. n. vnum diuisionis
membroruz. vꝫ. qō ipse dixit est q actus
agentis nō euadet quin dependeat de innouato in eē
aut puatōe pcedente eū: ꝓut puatū est aut in am
bo simul impoīe est q dependeat de puatōe: q; pri
uatio nō ingredit actiōem: t iō impoīe est de priva
tione eis duobus. Remanet ergo q dependeat ad es
se: t innouare non est aliud nisi dependere actiones
ad esse. s. q actio agens sit de re esse: ergo sequeretur
ex hoc q esse quod est post puationem: t esse qō
priuatio precedit eum sint equalia. Et hec est sophi
sticatio: t locus eius est: q actio agentis non depen
det de esse in tempoze puiationis: qō est esse in po
tentia: t nō dependet de esse in actu in q̄stuz in actu:
neq; de puiatōe in q̄stuz priuatio: imo de esse defe
ctibile qō cōtingit ei priuatio. ergo actio agentis nō
dependet de puiationē: quia priuatio non est actio:
neq; dependet de esse incōiuncto priuationi: id nā
q; q habet esse in vltima perfectione non indiget de
aliquo dante esse: t esse coniunctum priuationi non
reperitur nisi in tempoze innouati innouationis. t iō
nullus a dicto dubio euadere potest: nisi supponat
q mundus in suo esse semper adiunctus fuit priua
tioni: t adhuc adiungitur ei: sicut est in esse motus. s.
q semper indiget de mouente. ¶ Et veraces philo
sophi putant q mundus supremus sic se habet cum
ipso deo glorioso maxime cum rebus inferioribus:
t in hoc dint res create ab eternis: quia effē q̄ sunt
non adiungitur eis priuatio ex qua de agente indige
ant: t ab eo continuantur ipsarum esse.

¶ Primo inducit summam verboruz istius. deinde declarat
solonem aliaz ꝓ phis. dicit igitur primo. dicimus nos q vba
hec sunt de responsione Auic. in pñti qōne nomine phoꝝum: t
sunt verba erronea: dimisit. n. vnum diuisionis membruz. dein
de repetit sniam illoꝝ verboꝝ. t dicit. vꝫ. quod ipe dixī est q
actus agentis. i. opō agentis non euadet quin dependeat de in-
nouato. i. q non sit circa innouatum. in esse. i. inquantum habz
purum esse aut puiatione precedente. i. circa ꝓuatōez ꝓcedēte
eum, ꝓut ꝓuatum est: aut in ambo simul. i. circa ambo. Deinde
destruit membra: sicut facit alg. d. impossibile est q depende-
at de ꝓuatione. quia ꝓua° non ingreditur actionem. t iō impossi
bile est de puiatione eis duobus modis. i. t per idem impossibi
bile est vt sit circa ambo. remanet ergo q dependeat ad esse.
s. q actio agētis sit de re esse. ergo sequitur ex hoc q esse quod
est post puiatiōem: t esse quod ꝓua° ꝓcedit ipsū sint equalia. i.
q ꝓua° t esse sint idem: p^r: quoniā res dependet, ꝓut est. sz ꝓut
est non requirit agens. g̃ ꝓout dependet non requirit non esse.
igitur esse non esse sunt vnum t idem. ¶ Soluit Auer. qm̄ nō
tenent mundum non esse effectum dei: vt eis imponit alg. ideo
rñdet argumento alg. d. q̄ h est sophisticatō t locus eius. vult
dꝛe sophisticatōis: quia actio agentis non dependet de eē i tpe
puiatōis quod est esse in potentia: vult dicere q actio agentis
non consistit circa puram puiationem de esse in actu. i. non con
sistit circa esse in actu inquantum in actu. immo de esse defecti
bili. i. circa esse ꝓtingens quod cōtingit ei priua°. ¶ Deinde re
sumit ar^tum. d. ergo actio agentis non dependet de priuatione

quia priuatio non est actio. i. effect^a: nec dependet de esse incon
iuncto. i. non iuncto priua^m. id nāq; quod habet esse in vltima
perfectione. i. vltima actualitate non indiget de aliquo dante
esse. i. aliquo agente. Deinde concludit circa quod esse consistit
t dicit. t esse coniunctum priuationi non reperitur nisi in
tempoze innouati innouationis. i. in tpe innouationis alicuius
innouati. i. rei hñtis aliquam continuam nouitatem. q; iō nul
lus a dicto du° euadeī potest nisi supponat q mundus in suo
esse semper coniunctus fuit priuationi: t adhuc adiungitur ei:
sic est in esse motus qui semper indiget de mouēte: quasi dicat
sicut de motu. ita de mundo: sed motus q; est actus cui admisce
tur semper aliquid factum aliqd fiendum. ideo idiget mouēte.
ita in ꝓposito de mundo. vñ dicit: vt veraces phi putant q
mundus supremus. i. vniuersus sic se habz cum ipso deo glo-
rioso. vult dꝛe: sicut motus se habet cum mouente: maxime
cum rebus inferioribus. i. maxime fm mundum inferioꝛez con
tentum in spera actiuoꝝ t passiuoꝝ. Ex his sequitur solo. qō-
nis. s. q mundus sit effectus dei: quoniam semper est in cōtinua
innouatōe. (Et in hoc). annectit quandum dñam inter res no-
uas t eternas: t dicit. in hoc differunt res create ab eternis
. i. res nouate ab eternis: quia effecte. i. res eterne facte quan-
do sunt: non adiungitur eis priuatio ex qua de agente idigeant
ꝓpter quam indigeant agente: t ab eo cōtinuatur ipsaꝝ esse.
vult dicere quo continuetur t perpetuetur ipsarum esse.

Hic sunt multe qōnes. ꝓma q; auer. dicebat
alg. eē diminutum q̄tuz ad h
q non posuit quartum membrum diuisionis dicte. t tñ videm°
auerroym non posuisse illud 4^m membrum. Scōa quia si-
cut mundus cessaret ablato primo motore: ita intelli^e cessa
rent ablato primo motore. ergo sicut mundus ꝓpter id depen
det a primo: ita inte^e. g̃ hñt inte^e verū efficiens: sicut mūdus hz.
3^a. quoniam si mūdus ꝓtinue inouatur. ergo in sui nā potest de-
sinere esse. ergo aliqn desinet esse aliter aliqō i sui natura cozru
ptibile nunq̄ desineret esse contra vltimum primi celi. 4^a. vide
tur adhuc sol. auer. non esse conueniens: qm̄ si effectus depen
det ab aliquo agente: vel dependet qn̄ est: vel qn̄ non est. t ad
hoc auer. non respondet. s^a videtur q effectus postq̄ est. non
dependeat ab eius causa agente. socrates. n. postq̄ est non de-
pendet a patre nec semine.

Hic uolo aliq̄ cōgregare. t ꝓmo debes scire q; ali-
qō ens pōt apō phos trib° modis poni
in esse: vno° q; ex se formalr sit neēe esse: ꝛz ab alio effective: si
cut ista ꝓpō. hō est risibilis est formaliter: t seōm q; talis ne
cessaria: attn̄ a pmissis effective dependet: quoniā cuz necessita
te formalis illi° composibilis est dependentia ab alio in gene
re agentis: licet non sit illi ꝓpossibilis in gñe esse formalis: 2°
q; esse aliquod est ex se formalr esse neēio. t tñ ab alio depen-
denter. ꝓpter ordinem essentialē. quoniā pp ordinē eentialem
ordinatoꝝ ꝛdicto esset 2^m esse sine ꝓmo: ꝛz non ecōtra. Et 3^m
esse sine scōo. t non e3. Vñ ꝛz 2^m dependet a ꝓmo. non tamen
causatur a primo nec in gñe fo^r: nec in gñe agentis: nec in ali-
quo gñe esse fm istum 2^m modum. attn̄ seōm est a primo depen
denter, ꝓpter ordinem essentialem scōi ad primum. t tertiū ad
scōm. vñ, ꝓprie hic ordo est inter perfectius t impfectius: non
inter cām t causatum. 3° aliquod hꝛ esse ex se formalr pole: ne
cessario tñ ab alio. quia illud a quo hꝛ esse neēario cāt illud.

¶ His tribus modis vīs do^m modo qualr res oēs ꝓparātur
ad ꝓmum simplr fm opinionem huius phi. t videtur mihi q
si loquamur de rebus simpliciter t formaliter eternis cuiusmo
di sunt sube mouentes orbes duobus modis ꝓparantur ad pri
mum. s. cāliter t dependenter. t hmōi declaratio est: quoniam
licz in suis nāis sint formalr t p se neēie attamen fm istos phos
oꝛ vt effective sint ab alio: quod ponit Auer. in. 12. me^ce. ꝓmē
to. 44°. sicut. n. pclo ista: ho est risibilis. est formaliter neēa
ria: attamen effective dependet a premissis fm oēs. sic omnes
intelligentie sunt fm eoꝝ nās. t formalr neēie: attamen a pri-
mo effective. t hoc plane ponit Auer. 4. celi ꝓmēto primo. vi-
detur etiam mihi q comparentur ad ꝓmū dependenter. qm̄ fm
phos ponitur ordo essentialis in opōnibus istarum: t p pñs in
essentge: t hoc sign^ut auer. 12. metaphy. ꝓnto ꝓdicto. 44°. t
9° metaphy. ꝓnto. 17. vbi dixit qō inte^e mouent ꝓmaria: t p
se adeo q si deus posset agere sine eis essent ociose. t idem 2°
celi. ꝓntio. 17. t. 21. iō ꝓparantur etiam. 2° sine dubio: t hoc in
nuit auer. in fine solonis huius dubij cum dicit. q inte^e seu res
eterne qn̄ sunt non adiungitur eis ꝓua°. vult dicere. quia sunt
formaliter neēie. iō sic sunt effecte. ¶ Ex his appꝛ qualiter in
telligentie non hñt agens fm famositatem dictū: qō int^e cū no
ua causatione: t hoc negat auer. sepe de eternis volens entia
eterna simplr non hꝛe agens fm famositatem dictū: quod agit
innouatione media. Si vero loquamur de rebus corruptibili-
bus. dom̄ q; nulla reꝝ vna numero in sui natura potīs t formalr
contingens potest ab alio eadem numero perpetuari: sed be-
ne eadem fm spēm: quoniā eltum fm partem corrumpit: t tñ
totuz fm spēm remanet: vt dr. 2. de gñone. ꝓmēto. 37. similiter

motus celi qui cõtinue fuit alius ẽ ⁊ alius: vel saltem in accĩtibus non hꝫ modo locum. Ex his sequit ꝙ mundus est eternꝰ ſm ſpẽm: non ſm numerum: quoniã sicut elꝫ cõtinue est aliud ⁊ aliud. ita mundus est alius ⁊ alius cõtinue: ⁊ sicut elementuꝫ manet eternum ſm ſpẽm: ita mundus. potest tñ dici eternꝰ ſm numerum equalenter: vt alibi dixi. ¶ Sed si totum hoc ẽ ita appꝫ qualiter mundus potest dr̃e agens ẽt ſm famositatem dicrum. quia ei ieſt aliqua innouatio que est reqſita in rõne famo si agentis. ¶ His habitis rñdeo modo rõnibꝰ in contrarium. ¶ Ad primum dm ꝙ quatuor sunt mẽbra q̃ innuit auer. primum. ſ. qõ est ꝓuatio. 2m esse purum. 3º cõmixtio ꝓuatiõis. ⁊ esse vt motus. 4m eẽ continua imutatiõe cũ aliq̃ permanentia sicut est in subiẽ permanentibus. tñ occulte nutribili. vbi .n. non appꝫ nutritio. ita manifeste: ⁊ de quo dixit esse mundu si bene consideres. ⁊ h intendit auer. ¶ Ad 2m concedo intelligẽtias depẽdere a ꝑmo: ſꝫ nõ eoº sicut mũdus: qm̃ mundus depꝫ tã̃ res cuꝫ aliqua inouatõe: qz nõ est formalr nec̃arius. intr̃ sine innouatione: qz sunt formalr nec̃ie. ideo ipse mundu põt dr̃e vere ⁊ famolũ agens non sic intr̃. ió negat filitudo ⁊ conceditur ꝑñs ſm modũ dcm. ¶ Ad 3m appꝫ solo. ꝓtinue .n. desinit eẽ. qz ꝓtinue est alius ⁊ alioꝰ: nõ tñ sic desinit eẽ ꝙ nihil ei equalenter sibi succedat. qz ẽ perpetuꝰ sic̃ fluuiº. maxie q̃ ad ptem iferiorem. ¶ Ad 4m appꝫ solo. si .n. loq̃r de potentia in fieri depꝫ. qñ hꝫ medium eẽ inter ꝓuationem elꝰ ⁊ eẽ. qz actio actualis consistit circa rem h̃item esse in me: vt dixi supra. si vo loq̃r de potentia in facto dr̃ ꝙ ꝓtinue depꝫ. quia ꝓtinue innouatur. vt g̃ equalenter sit: ꝺ vt sit aliqꝺ perpetuũ vt dixit auer. ⁊ tunc dico ꝙ depꝫ quando est. ⁊ voluit Auerr. ¶ Ad vltimum iam rñdet Aluic. in. 9º sue mc. ca. vltio vlr .n. ꝙ cã sil cum cãto vlr. ió soztes qñ est adhuc hꝫ agens conseruans: qm̃ ille dispões q̃ fuerunt eius effectiue conuerse suꝫ ⁊ facte sunt eius ꝑseruatiue ⁊ regitiue. ió dimisso huiꝺo radicali ⁊ caloze nãli a ꝓncipio gnõnis ꝟctis dimittitur vita: vt dr alex. in ꝑmo ō gnõne. ⁊ auer. refert ipꝫ. 2º. 38. ibidẽ. ¶ Ex his appꝫ intenº auer. aliq̃r: ſꝫ multum locutº fim de h in qõe de inte u. in qõe. an sit aliq̃ virtus ſinita. in 3º ō aia. in exponemea de subã ozbis. ibi eniꝫ declarauí infinities istud. ¶ Et de hes scire ꝙ oia hc dcã sunt h̃ posita ⁊ non probata. ſm. n. fidẽ nr̃am oꝫ dicere ꝙ deus vnica actione ꝓduxit mũdũ: ⁊ in istãti: vt pꝫ. ⁊ iam hoc declarauí sepe. ¶ Alga. Du. IX.

a Jt algazel rñdẽs ad phos. nos dicimus ꝙ actio dependet de agente in q̃tum illa actio innouat. nõ rõne ꝓuatiõis eã ꝑcedentis: neq̃ in q̃tuꝫ hꝫ esse tñ: qz nõ dependet de eo ad inducendũ innouatiõem ipsum ens exñs. ergo dependet de eo in sua innouatiõe in q̃tũ est innouatio ⁊ exitus de ꝓuatiõe ad esse: ⁊ si ab eo innouatio remoueretur non intelligeremus deinde ipsum agens esse: ⁊ qñ dr̃ ꝙ esse ipsum nouum intelligitur ꝙ ꝓuatio precedit eũ: ⁊ hoc nõ est de agente actionem. dico ꝙ vez est: ſꝫ hoc est pactũ actiõis agentis. vꝫ. ꝙ ꝓuatio precedit eum: ⁊ hoc nõ est de agente actiõeꝫ. dico ꝙ vez est: ſꝫ hoc est pactũ actionis agẽtis. vꝫ. ꝙ ꝓuatio ꝑcedat eum. ergo ꝙ nõ sic se hꝫ. imo est ꝓtinuuꝫ: non ꝓtinet ꝙ sit actio agentis: neq̃ qõcũ q̃ꝫ fuerit in agente in esse est agens: ſꝫ non sit rõ agentis: suba nãq̃ agẽtis ⁊ sua voluntas: ⁊ sua scia sunt re in esse agentis: ⁊ non sunt de agẽtis proprietatibus inquantum agens.

¶ Inducit alg. rñsionem ad phos: dr. ait alga. respondens ad phos. nos dicimus ꝙ actio. i. effectus depꝫ de agẽte in q̃tum illa actio innouatur. i. in q̃tũ ille et innouat. ñ rõne ꝓuatiõis eã ꝑcedentis nec in q̃tum hꝫ eẽ. vult dr̃e formã vult dr̃e nllº innouatuꝫ tñ. qz ipm eã exñs nõ depꝫ de ꝺo in agente ad iudicendum innouationem. qz nulla hꝫ. ¶ Debes scire ꝙ res põt depẽdere ab agente vnoº: qz nunc est. ⁊ imte añ h non extitit sicut soztes qñ est actus. aliº. põt dependere. qz nunc est: ⁊ ante non fuit: sed non sub isto esse precise: ſꝫ bñ huic equalenti sicut est de mundo vel motu: esto: vt dixi. Dicit mõ alg. ꝙ actio non depꝫ ab agente in q̃tum inouat sine ꝑcessione ꝓuonis illius: nec in q̃tum hꝫ esse. ſ. simplr nllº innouat. g̃ depꝫ de eo .ſ. agente. in sua innouatione in q̃tũ est innouaº ⁊ exitus ō ꝓuae ad esse. vult dr̃e in q̃tum hꝫ esse qõ est admittenduꝫ alicui ꝓonẽ: vt dixi 2º. vel forte lra est corrupta ⁊ oꝫ legi sic: ⁊ non exitus de ꝓuatione ad esse: ⁊ inteº talr q̃ ipꝫ agens nõ itelligeremº si ab eo innouaº remorº. hc igr̃ fuit arº phoz: vt dictuꝫ fuit. Lõtra arguit alg. ⁊ qñ dr̃ ꝙ esse ipm nouum inter ꝙ ꝓuaº ꝑcedit eum. ⁊ hoc non est de agẽte actoem. i. mũdũ. vult subintelligere rñsionem datam huic. ió ꝓfutat illã ꝓfirmãdo istud. ꝺ. dico ꝙ vez est: sed h est pactum. i. ꝺi actiõis agentis. i. etus. vꝫ. ꝙ ꝓuatio ꝑcedat eã. g̃ nõ sic se hꝫ. yº est ꝓtinũ. i. semp ens. ⁊ ñ pertinet ꝙ sit actio. i. etus agentis. vñ si ils põt sic cõponi. dis etus hꝫ esse ꝓuationem. mundus q̃ est actio agentis p te non hꝫ esse post ꝓuationem. g̃ non est etus agentis. in 2a figura (ne qꝫ qõcũq;) Remor qõdam dubium posset ꝺs dr̃e vtruꝫ q̃cq̃d est idem agenti est rõ agendi. ⁊ h dubiuꝫ hꝫ ortũ ex supioribꝰ: quoniã supra dixit: debẽt agere mundũ p suã sciam q̃ est sua essentia. soluit. ꝺ. neq̃ qõcũq; fuerit in agente in esse est agens. vult dr̃e ſm rem. ſꝫ non sit rõ agentis: subtantia nãq̃ agentis ⁊ in sua voluntas ⁊ sua scia sunt vnuꝫ re in esse agẽtis: ⁊ nõ sũt de ptibus agentis inquantum agens. Ex his appꝫ solo ad rationeꝫ phoz. ¶ Auerroys.

d Jcimus nos ꝙ oia ista ṽba sunt ṽa. qz actio agentis depẽdet de effectu: ꝓut est mobilis ⁊ motus de ꝓio suo esse qõ est in potẽtia: vsq̃ ad suuꝫ esse in actu dr̃ innouatio ⁊ ꝓuatio: sicut dicit ipse. qz est vnus pactorum esse motus a mobili. Et non oꝫ qñ id quod est necessariũ in actiõe agentis nõ depẽdeat de actione agẽtis ꝙ debeat de suo ꝓtrario: sicut asserebat Aui. ꝓhi tamẽ opinati sunt ꝙ sunt aliqua entia que ipsarum diffinitiões subales consistunt in motu: sicut ventus ⁊ alie res: ⁊ ꝙ celi ⁊ inferiores res sunt de hoc genere. ſ. sunt de entibus que ipsoz esse consistat in motu. Et si sic. ergo sunt in ꝓtinua innouatione ab eterno: ⁊ sempiterno. vnde sicut ens eternale dignius est q̃ꝫ inet ernale: similiter id quod sua innouatio est ab eterno principalius est in nomine nouiꝫ illud qõ sua innouatio est aliquo tempore: ⁊ niſi mundus in tali casu esset. ſ. ꝙ eius suba non est in motu mundus non indigeret post ipsius esse de deo benedicto: sicut domus post suuꝫ esse non indiget de edificatoꝛe. niſi mundus esset de pñto relonis vt inſudauit se auic. oñdere. Nos vo dicimus ꝙ id quod ipse posuerat vez est in supercelestium corpoꝛ forma. ⁊ si sic ergo mundus indiget de agente in tpe sui esse in q̃tum est agẽs duobus modis. ſ. in esse exñs subm mũdi in motu ⁊ esse eius: vt forma ex qua constituit. vult dr̃e ꝙ si ipse mũdus duobus modis indigeret agente. Unomo. p q̃to ꝓtinuo moꝛitur. aliomo inquãtu hꝫ formã p quã existit. ¶ Deinde remotioꝛ qõdã dum. posset ꝺs dr̃e ꝙ mũdus nõ innouat. ió vnomo tñ depꝫ. ſ. q̃ ad formã dicit. ⁊ si ipsi eẽ vult dicere esset de nã relonis: nõ q̃litatis. i. eẽt tñ dependẽs nõ mobile nõ indigeret agẽte. qõlꝫ. n. qõ sua forma ingreditur h genus. ſ. relonis qñ repit ⁊ ꝑficit. i. est cõpletum simplr: non indiget esse de agente. vult dr̃e vere ⁊ famose: ⁊ addit. ob h. i. ꝓ hoc remor predictũ dum qõ posset cadere i rationeꝫ auic. ⁊ sermo eius patet. ⁊ omnia hec sunt manifesta per se ex dictis in alio dubio.

Sed debes scire ꝙ iteu snie Auer. ꝙ mũdus põt duobꝰ modis depẽdere ab ipso deo. vno mõ in gñe esse agẽtis famosi. alio mõ i genel esse agentis occulti. ſi .n. mundus ꝓsideret in q̃tũ ad motum ⁊ opões eorum q̃ sunt in mundo. qz esse eoꝛ q̃ sunt in ipso nõ ꝑñ eẽ sine opõnibus. ió ꝓfuãs ⁊ efficiẽs opões. ⁊ motũ mundi dicitur agere mundu ⁊ entia in mũ do. ⁊ sic mundus fit ab agente famoso. p q̃to. vt sic participat nouatiões quandam ⁊c mundus est de pñto qualitatis. vel etus de pñto qualitatis. p q̃to fit ꝓ motũ: ⁊ opões q̃ sunt q̃litas. alioº põt ꝓsr mundus. vt est q̃dam suba in se ꝑmanens ⁊ sempiterna ei qz vt sic non ꝑticipat nouationeꝫ. ió vt sic non hꝫ agens ꝓpe ⁊ famose ſꝫ tm̃ est de pñto relonis. i. dicit etus depẽdens. ⁊ apparꝫ qualr ipse duobus modis fit. ⁊ persiste. h est snia Auer. attñ ſm nos alr dicendum vt scis ex dictis. Alg. Du. X.

a Jt alga. rñdẽs pro phis. ⁊ si aliquis diceret sic. si vos tñ dixeritis vel ꝛceditis ꝙ proportiõ actiõis ad agentes in q̃tũ agẽs ẽ similis proportioni cãti ad cãm: ⁊ post mediaꝫ concederetis ꝙ continuatio dicte ꝓportiõis possit imaginari. ¶ Nos vero rñdemus ꝙ nos nõ intendimus ad esse mundi actu: niſi ꝙ est causatus in continua proportiõe ad deum. vñ si hoc nõ nũcuparemini actus seu effectus nihil de nominibꝰ curãdũ est postq̃ res apparent ṽe. ¶ Sꝫ nos dicimus eis ꝙ in hac qõne dicerent ita niſi oñderent ꝙ ipſi asserunt deum benedictum non esse verum agentes neq̃ ꝺici potest niſi largo modo.

¶ Induc modo alg. iteꝛ rñsionem pro phis. ⁊ dic. ait alg. rñdens pro phis. ⁊ si aliquis dr̃et sic. si vos. ſ. phi dixeritis vel cõceditis ꝙ proportio actiõis. i. effectꝰ q̃ est mundus ad agẽtem in q̃tum agens est silis proportioi cãti ad causam. ⁊ post mediã. vult dr̃e locutionem ꝛcederetis ꝙ continuatio dicte ꝓportionis possit imaginari. vult dr̃e. si vos conceditis ꝙ proportio mundi ad deum est cãti ad causam. ⁊ ꝙ talis ꝓpoº sit ꝓtinua ⁊ sempiterna. ita ꝙ ſp ab ipso deo depꝫ mundus: quasi dicat h non põt. qz etus non depꝫ ꝓtinue a causa agente (Nos vo) Rñdens dicit. nos vero rñdem ꝙ nos non intendim ad eẽ mũdi actum. i. etum: nisi ꝙ sit cãtus in continua ꝓportiõe ad deũ. vlt dr̃e ꝙ non intenᵇº verum effectũ q̃ accipit eẽ post non esse tpe quia talis etus non potest cõtinue ꝓporꝛ ⁊ ꝺependere a pº. Et addit. vñ si h non nuncuparemini actus seu etus nihil de oibus curandũ est postq̃ res apparent vere. vult dr̃e duꝫ modo nã rel sit ita. sed nos dicimus eis: ꝙ in hac qõe dicerent ita. vult dr̃e vez. si lra ñ ẽ corrupta. nisi oñderẽt ꝙ ipſi asserũt deũ bñdictũ nõ eẽ vez agentẽ. nc dici possit niſi largo. vult dr̃e ꝙ tũc hrent itẽtũ qñ oñderẽt deũ non eẽ agẽtẽ vez: nec large. Auerroys

ꝺ Jcimus nos ꝙ in hoc sermone positum fuit. ſ. ꝙ phi concedunt ꝙ intentio ipsoꝛ est ꝙ deus est agens mũduꝫ: ⁊ ꝙ est eius causa tñ: ⁊ ꝙ cã sp est cuꝫ cãto: ⁊ ob hoc putant euadere a põe prima. causatum. n. seq̃t cãm qñ causa est modo forme vel mõ finis: ſꝫ non qñ est causa modo agentis. bene. n. põt inueniri cã agens sine suo cãto: sed phi sunt opinati ꝙ mũdus habeat agentem ab eterno qui semper ꝓduxit eum de ꝓuatione ad esse. ¶ Et est notandus ꝙ hec qõ est antiq̃ iter sequaces Arist. ⁊ sequaces platonis. Plato nãq̃ prout putabat mundum esse innouatũ nõ dubitabat ꝙ mundus hꝫ agentem. Arist. tamen qz opinatus erat mundum esse ab eterno redarguebant cum sequaces platonis cum predicto dubio. ⁊ putabant mũdum nõ habere agentem: quapropter conati fuerunt sequaces argumentabilis rñdere rñsionibus inferentibus ꝙ argumentalr opinatus erat mundũ habere agentem: ⁊ hoc satis patefecit in suo loco. Et redix huius est ꝙ esse corpoꝛum supercelestium consistit in motu. ⁊ ió dãs motum est ſm virtutem dans esse: ⁊ sic ergo dãs motum supercelestium corpoꝛum dr̃ agens. ¶ Rursus declaratum est ꝙ dãs vnitatem ex qua mundus est vnus: ⁊ dãs vnitatem ex qua res composita habet esse ipse dat partes ex quibus fit compositio. quia compositio vt declaratuꝫ est cã est ipsarum. vñ primum principiuꝫ. ſ. deus bñdictus sic se hꝫ cum toto vniuerso.

¶ Hic vult ꝺicere alg. g̃tum ad vnum. ⁊ dr. dicimus nos ꝙ in hoc ſmone fuit positum. ſ. ꝙ phi concedunt ꝙ intenº ipsoꝛ est ꝙ ꝺs est agens mundum. ⁊ ꝙ est eius cã tñ: quoniã ipse voluit ꝙ nlla fit ꝺria inter agens mundum ⁊ cãm mundi. ⁊ ꝙ cã sp est cũ cãto. ⁊ ab hoc. i. ꝓp hoc putant euadere a positiõe ꝓma. i. ab artº ꝺcõ ꝺ phos. hec fuit illius snia. ¶ Contra artr. ⁊ vult declarare q̃lr non est idem agens ⁊ cã: sicut dixit alg. cũ dixit illa non differre nisi noie: de q̃ non est curandum vt vidisti. Et ille ꝺs sic componi. cãtum se cãm. vult dr̃e sil adeo ꝙ cã nõ ꝓcedit causatũ nisi nã qñ cã est modo forme vel modo finis. Sed agens nc est forma: nc est finis saltẽ ſm modum. g̃ nlla etus põt sed ipm immediate. ⁊c nc mundus: bº nõ ponit nisi maiozes. d. causatus. n. se cãm qñ cã est modo forme vel mõ finis. sed non qñ cã est modo agentis. hec est maioꝛ. ⁊ pbat pro pte istã maiorez. ſ. g̃tum ad agens. o. bñ. n. põt inueniri cã agens sine suo cãto. ¶ Deinde artr aucte phozum. o. Sed phi sunt opinati ꝙ mundus habeat agentem ab eterno q̃ semper ꝓduxit eũ de ꝓuatiõe ad esse. (Et est notãdum) ꝓ eo intellectu bº narrat opinionem phoꝛ. ⁊ dr. ⁊ est notandum ꝙ hec qõ est ãtiq̃ inter seq̃ces Arist. ⁊ sequaces plonis. Plato nãq̃ put putat mundũ esse inonatum: non ꝺur ꝙ mundus hẽat agentem: qm̃ pro est opinatus mundum post ꝓuatiõem tpe accepisse eẽ. Arist. tñ ꝙ opiatus erit mundum esse ab eterno. redarguebant eũ. ſ. Arist. ⁊ seq̃ces plonis cum ꝑdcõ ꝺuo. ſ. qõ facit alg. ⁊ putabant. ſ. de mẽte Ari. mundum non hr̃e agentẽ: quapp conati sunt seq̃ces. ſ. arist. ⁊ pla. argumentabilr. i. ꝓbabiliter rñdere rñsionibus inferentibus ꝙ argumentabilr. i. ꝓbabiliter opinatus erat mundum hr̃e agentem. ⁊ hoc satis patefecit in suo loco. Ecce quõ isti volverunt Arr. ⁊ pla. ñ differre niſi aliqº tñ. in re nullam ponunt ꝺria (Et radix huius) Auer. ponit modum quomodo potest teneri ꝙ eternum hẽat verum agens. ⁊ ex h appꝫ opio Arr. ⁊ dr. ⁊ radix hº est ꝙ esse corpoꝛum supercelestium ꝓsistit in motu. vult dr̃e ꝙ motus sunt ꝓprie ⁊ per se opões eoꝛ adeo ꝙ sine ipis non essent nec possent esse. ⁊ ió dãs motum est ſm virtutes dãs esse. ⁊ dãs motũ supercelestiuꝫ corpoꝛum dr̃ vez agens. (Rursus declaratum) declr scõam radicem. o. rursus declatuꝫ est ꝙ dãs vnitatem ex qua mundus est vnꝰ. ⁊ dãs vnitatem ex q̃ res ꝓposita hꝫ eẽ ipe dat ptes ex q̃bus fit ꝓpõ. qz ꝓpõ vt declatũ ẽ cã est ipaꝛ. vñ primum ꝑnm. ſ. ds bñdictus sic se hꝫ in toto vniuerso. ſ. q̃ est agens verum illius.

Debes scire ꝙ h ꝺcbent ꝓponi duo silli. ꝑm. oẽ dãs alicui motũ sine quo illꝺ esse ñ põt est vez agẽs illius. Sꝫ ds bñdictus est dãs motũ mũdo ⁊ rebus facientibus ipm sine quo mundus eẽ non põt. g̃ ds bñdictus est vez agens mundu. ¶ Scõs sills potest sic ꝓponi. oẽ dãs vnitatem ⁊ ꝓpõnẽ ⁊ oꝛnem alicui ꝓsito p qõ id ꝓsitũ est vez agens illius ꝓsiti. ſꝫ ds dat mundo vnitatẽ ꝓpõnẽ ⁊ ordinem essentialem. ió erit vez agens mundi. Et ex his appꝫ q̃lr peccauit alg. supra. putauit. n. q̃ agens mundum non distinguitur niſi noie a causa: tñ vides quo distinguit modo ⁊ re. Ex his appꝫ error Joh. Jan. qui posuit deum esse tñ finẽ. ⁊ nullo agentem. ⁊ vẽ h fuit sine sensibus. ¶ Alga. Du. XI.

a Jt algazel. Tertius modus ad probandum ꝙ impoſe est mundum esse effectuꝫ dei cum proprio pacto inter agentem ⁊ effectum dicunt sic. propõ cõcessa est ꝙ ab vno non procedit niſi vnum: ⁊ principium ẽ vnũ oĩmode: ⁊ mũdus ex diuersis componitur. ergo nõ ꝺs imaginari tñ radices ipsoꝛ phozum.

¶ Modo alg. adducit vias ꝓ phos. ⁊ dr. ait alg. scõs modus ad ꝓbandum ꝙ ipoſe est mũdum esse etum dei cum ꝓpacto inter agentem ⁊ effectum. vult dr̃e ꝙ talr q̃ fiat cum aliq̃ ꝓuatõe

vt dixit auer. est sic. ꝓpoſ ꝓceſſa eſt q̄ ab vno non ꝓcedit niſi vnū. ꝛ eſt ꝓpō Ariſt. ſcō. p yerme⁹. te⁹. ꝓmēti. 16. Deide ponit minorem. o. ꝛ principium eſt vnuz cōmode. vult dꝫe ſummę ſimplex. ꝛ mundus ex diuerſis ꝓponitur. ꝛ per ꝓnō in ſe eſt multe nāe. ꝑ in ſcōa figura vel ꝓma mundus non eſt effectus dei: ꝛ per ꝓnō non debet homo imaginari tantū radices phoꝝ. i. oēs ꝓpōnes coꝝ eſſe veras Auerroys.

b Icimus nos q̄ conceſſa hac radice difficile eſt reſpondere de predicto dubio: ſz nullus modernoꝝ phoꝝ ſaracenoꝝ hoc cōcedit: ꝛ nos predicte propōnis reꝓbatione tractabimus diffuſe in ſequentibus.

¶ In hoc arguēto dicit Auer. ſic dicim⁹ q̄ ceſſa hac radice. i. ꝓpōne dā difficile eſt rādere de ꝓdcō du⁹. ſed ipſe dat ſolonem ſm phos ſui tpis. ꝛ dicit. ſed nūs modernoꝝ phoꝝ ſaracenoꝝ hoc. ſ. illam ꝓpōnem cōcedit. ꝛc negant maiorem. dein de ordinat ſe: ꝛ pz. ¶ Algazelis. Du. XII.

a Jt alg. reſpondens ꝓo phis. Et ſi forte aliqs diceret q̄ mūdus nō, ꝓcedit a deo ſine medio. imo id quod ꝓcedit ab eo ē vnum ens quod eſt primū creaturarū: ꝛ ē intellectus ſeparatus. vz. ſubſtātia p ſe exīs: ꝛ cognoſcit ſeipſaz ꝛ ſuū principiū: ꝛ iſte apud legales dꝫ angelus. Deinde, ꝓcedit ab eo tertius. ꝛ de tertio q̄rt⁹: ꝛ ſic multiplicare eſt entia ab iſtis mediis. Multiplicatio enim entis ꝛ eius diuerſitas: aut ꝓcedit a diuerſitate virtutū: ſicut nos ex vtute appetitiua agim⁹ aliq̄d: ꝛ ex virtute irascibili agim⁹ aliud. Aut, ꝓcedit ex diuerſitate modoꝝ: vt ſol q tunicā albeſcit: ꝛ faciē lauātis nigrefacit: ꝛ diſſoluit quaſdā ſubas: ꝛ coagulat alias. Aut, ꝓcedit a diuerſitate inſtrōꝝ: vt latom⁹ ſecat cum ſerra: ꝛ penetrat cū verruca. Aut multiplicatur rōne mediꝝ. vz. q̄ vnū agens efficiat vnuz effectum: deinde ille facit aliuz: ꝛ ſic vlteri⁹. ¶ Dicim⁹ q̄ oēs iſte diuiſiones ſunt falſe in primo pricipio p⁹ q̄z in ſua ſubſtātia nulla eſt diuerſitas neqz combinatio neqz pluralitas: vt declarabitur in ſequentibus: neqz variatio materierum neqz diuerſitas inſtrumentorum. remanet ergo q̄ hec pluralitas mundi ꝓcedat a deo benedicto ex mediātib⁹ vt ſupza dcm̄ fuit.

¶ Poſtq̄ adduxit motiuum fun⁹ in dicto phi. adducit mō rñſionem alg. in ou⁹ illo. ꝛ dicit. ait alg. rñdens ꝓo phis. ꝛ ſi forte aliquis diceret q̄ mundus nonꝓcedit a ō ſine medio. vult dꝫe totus ſil. y⁰ id quod ꝓcedit ab eo eſt vnum ens qō eſt primum creaturarum: ꝛ eſt inte⁹ ſeparatus. vz. ſuba per ſe exiſtens que cognoſcit ſeipſam ꝛ ſuū principium. ꝛ iſte apud legales dꝫ angelus. deinde, ꝓcedit ab eo. ſ. iſto angelo zus eo⁹ quo ipſe, ꝓceſſit a ꝓmo. ꝛ de 3⁰ 4.⁰ eodem mō. ꝛc multiplicare eſt entia ab iſtis mediis. Et ex h apparet ſolo ꝓo phis ad rationem tā dictam (Multiplicatio .n.) Declarat quō eſt impoſſibile q̄ a deo immediate ꝓdeniant tot nāe quot ſunt in mundo: ꝛ accepit qōdam quaſi maioꝛē. ꝛ dicit. multip⁹. n. entis ꝛ eius diuerſitas: aut ꝓcedit a diuerſitate virtutum: ſicut nos ex virtute appetitiua quevocatur cōcupiſcibilis: agimuꝫ aliq̄d puta bonū vel apparens bonum: ꝛ ex virtute irascibili agimus aliud. puta ꝛrium. ecce q̄ lz hō ſit vnus poteſt agere diuerſos e⁺ᵘˢ ꝓpter diuerſas virtutes aut ꝓcedit ex diuerſitate modorum ſeu mārum: vt ſol qui tunicā albefacit. ꝛ faciem lauātis. i. totā nigrefacit: ꝛ diſſoluit quaſdam ſubas: vꝛputa glaciem: ꝛ congelat alias. puta lutum. aut ꝓcedit ex diuerſitate inſtrorum: vt latomus ſeu artifex ſecat cum ſerra: ꝛ penetrat cum verruca. i. triuello. aut multip⁹ rōne mediꝝ. vz. q̄ vnum agens efficiat vnum e⁺ᵗᵘᵐ. deiñ ille facit alium. Et vlterius. Ex oibus his pōt accipi maior multitudo entiuz diuerſorū oīs ꝓueniens ab agente: vel ꝓcedit ꝓp diuerſitatem virtutum: vel ꝓp diuerſitatem materierum: aut ex diuerſitate inſtrorum: aut ex diuerſitate mediorum: ſed a deo non pōt ꝓcedere multip⁹ entiū in mūdo: nec pp diuerſas virtutes: nec pp mās diuerſas: nec pp inſtrās diuerſa. ergo rōne mediꝝ: vt dictū ē. Poſtq̄ accepit maiorez, accipit minorem. ꝛ ꝯcludit ꝯclonē. o. dicimus q̄ omnes iſte diuiſiones ſunt ſle in primo p⁹ poſtq̄ in ſuba ſua nulla eſt diuerſitas: nec cōbinatio: nec ꝑlitas: vt declarabitur in ſeqntibus: nec variatio materierum: nec diuerſitas inſtrōꝝ. remanet ergo q̄ hec pluralitas mundi ꝓcedit a deo ex mediantibus. i. per media inuicem ordinata: vt dictum fuit: ꝛ ex h appz ſolo qōnis ꝑ phos. ꝛ hec eſt ſolo Auic. in metaphica ſua. maxime in. 9. caplo. 4. ꝛ alibi ſepe. Auerroys.

d Jcimus nos q̄ ſnia horum verboruz eſt q̄ poſtq̄z primus eſt ſimplex ꝛ vnus non debet ab eo, ꝓcedere niſi vnum. Sz actiones agentis dꝫnt abinuicē: aut ex materiis: ꝛ nulla eſt materia cum deo: aut rōne inſtrumēti: ꝛ nullum eſt inſtrm cū ipſo deo. remanet ergo q̄ ſit rōne ipſorum mediorum. ſ. q̄ vnum, ꝓcedat ab eo ꝛ ab illo aliud: ꝛ ſic ſucceſſiue fit p⁹alitas mundi. Sed ipſe reſpondit eis hoc q̄ non ſit in mundo niſi vna res compoſita ex particularibus. imo q̄ ſint omnia entia vnitatis: ꝛ quclibet earum creatur ab altero vno ſupremo: ꝛ illud fit cauſa alicuius alteri⁹ ſubſtantialiter in eo donec perueniat ad vltimū cātuz: ſi cut etiam aſcendendo pueniꝛ ad primam cām: ꝛ nō eſt ſic: q̄r corpus apud eos cōponiꝛ ex materia ꝛ forma: ꝛ ex compagination earū fit vna res. homo. n. componiꝛ ex corpoꝛe ꝛ aia: ꝛ eſſe vnius eaꝝ nō, ꝓcedit ab alia. imo illud compactū cātur ab alia cauſa. Similiter orbis apud eos eſt corpus aiatum: ꝛ non aduenit eius anima in ipſo corpore: neqz corpus in illa aia. imo ambo, ꝓcedūt ab aliq̄ extrinſeca cā: q̄liter ergo inuenta ſunt iſta cōpoſita. non enim euadet quin, ꝓcedāt ab vna cauſa: ꝛ remanebit caſſa prefata, ꝓpoſitio: aut de cauſa compoſita: ꝛ adhuc remanet queſtio ſuper ipſam cauſam donec perueniat ne ceſſario ad compoſitū ꝛ ſimplex: q̄r principium eſt ſimplex: ꝛ aliud eſt cōpoſitū: ꝛ hoc modo eſt imaginandum niſi cum obuiatione: ꝛ tunc annihilat ꝓdicta, ꝓpō. ſ. q̄ ab vno nō, ꝓcedit niſi vnū: ꝛ hec eſt rñſio alga. ¶ Et nos dicimus q̄ hoc bene, ꝓcedere ſequeretur philoſophos. poſito primum agens ſit ſimile ſimplici agenti nobis pñti. vz. q̄ ſint oīa entia ſimplicia: ſz hoc ſequitur illū qui ponit hanc inueſtigationem vlem. ſ. in cunctis entibus: ſed qui diuidit ens ad ens ſeperatum: ꝛ ens materiale ſenſibile: non euadet qn concedat q̄ principia ad que ens ſenſubile oñdit etiam q̄ principia ſenſibilium entium materia ꝛ forma: ꝛ dicta entia agunt in inuicem donec ad corpus celeſte peruenium: ꝛ q̄ intelligibiles ſuⁿe ad primum principium. oñdunt. n. q̄ eſt principiuz modo forme finis ꝛ agentis: ꝛ omnia iſta ſatis patefiūt in ipſorum libris. vnde ſumpta dcā ꝓpō cōmunis dicta dubia ens non ſequuntur: ꝛ hec argumentalis opinio eſt. Et hec ꝓpō predicta. ſ. q̄ ab vno vnuz tantuz ꝓcedit ꝓceſſa eſt ab antiquis phis qñ conati fuerunt inueſtigare de primo principio mundi dia lectice: quamuis putaſſet demſtatiue probauiſſe. ſ. q̄ totus mundus habet vnum principium ꝛ q̄ ab illo vno tantum vnum ꝓcedit. ꝛ iō ꝓceſſis his duabus radicibus coacti fuerunt inueſtigare vnde ꝓcedat pluralitas mundi. caſſata vō eſt quedam antiq̄ opio vz. q̄ primum principiū erant duo. ſ. bonum ꝛ malū impoſe erat apud illos antiquos reducere cōtraria ad vnum principium: quapp conati fuerunt ponere duo principia: ꝛ quādo antiqui ſpeculati ſūt entia: ꝛ inuenerunt q̄ oīa ergavnum finez tendunt. ſ. q̄ ordo entis in mundo ſilis eſt ordini exercitus ex pte ipſi⁹ rectoris: ꝛ iō opinati ſunt q̄ oz mundum eſſe modo predicto. ꝛ opinati ſūt multos errores ſequentes ex dictis radicibus. ꝛ quando in fine ꝑlibatum fuit eis q̄ primum principium debz eſſe vnum: ꝛ aduenit eis predictum dubiuz conati fuerunt indagare ſolones: ꝛ rñderunt ad hoc triplr. Quidam eorum dicunt q̄ pluralitas ꝓcedit a materia. ꝛ iſti ſunt ſequaces pytagore. Quidā vero alij dicūt q̄ pluralitas ꝓcedit ab inſtrumentorum multitudine. Quidā quoqz alij dicunt q̄ pluralitas, ꝓcedat a mediātibus: ꝛ primus

hoc opinatium fuit plo. ꝛ non eſt dubiuz q̄ hec opinio ſine dubio ſit propinquior veritati ceteris alijs: ꝛ quia in alijs duabus rñſionib⁹ remanet queſtio. vz. vnde ꝓcedat p⁹alitas: a materia: ſiue ab inſtrō. vñ quicunqz dictam propōnem concedit: oportebit de predicto dubio admirari. Et iō notandum eſt q̄ id qō bodie opinatur ipole ab excellentib⁹ phoꝝ totū ꝓtrarium huⁱ⁹ eſt. ſ. q̄ ab vno primo ꝓcedūt principaliter omnia entia mutabilia. Sz id quod arguit algazel ſuper perypatheticos non ſequtur eos. ſ. q̄ ſi p⁹alitas prouenireꝛ ex parte mediorum nō ſeqreꝛ ex h niſi p⁹alitas ſimplr qlibz qruz ꝓponiꝛ ex p⁹alitate. Phi namqz opiati ſunt q̄ hic eſt p⁹alitas iſtis duobus modis. ſ. p⁹alitas ſimplicium rerum. videlicet. ētia ſimplicia imaterialia que ſūt cāe adiuicē donec ad vnam aſcendnut cauſam de eoꝝ gñe: ꝛ illa eſt prima illius gñis. Et p⁹alitas orbium ꝓcedit a p⁹alitate horꝝ principiorum. ꝛ p⁹alitas rerꝝ inferiorꝝ ꝓcedit a materia ꝛ forma ꝛ corporibus ſupercelestibus pz ergo ex iſtis q̄ phi non ſequuntur dictū dubium. Amplius orbes mouentur principaliter ex mouentibus ſuis: que nll atenus in materia ꝓſiſtunt. ergo eorum forme, ꝓcedunt ab eiſdem mouētibus: ꝛ forme inferiorum corporꝝ ꝓcedunt a corporibus ſupcelestibus: ꝛ quedaz ipſorū ab aljs earum. vz. tam forme ſimplicium reruz q̄z ꝓpositarū: ꝛ ꝓpositio eaꝝ a ſupcelestibus, ꝓcedit. hec eſt phoꝝ opinio in ordie mundi. Sed id quod iducit phos ad hāc opionem non pōt h declarari. indiget. n. de pluribus, ꝓpositionibus oſtenſis in diuerſis artibus: attamen ſaracenorū phi alfarabius ꝛ Auic. ꝓceſſerunt eis aduerſarijs q̄ agens abſens ſimul eſt agenti patiēti: ꝛ q̄ ab vno agente negt, ꝓcedere niſi vnus effectus. ꝛ cum primū ſit vn⁹ ſimplex apud oēm hoiem fuit eis difficile reperire qualr pluralitas ꝓcedit ab ipſo deo benedicto. ꝛ ideo conati fuerant opinari q̄ ille non ſit motor diurni motus. imo dñt q̄ eſt quidam aliꝰ ſimplex a quo motor ſupremi orbis ꝓcedit: ꝛ ab illo motore, ꝓcedit dicta ſuprema ſphera: ꝛ motor ſcē ſphere. h. n. motor compoſitus eſt ex eo qō itelligit de pria cā. ſ. q̄ eſt ipſius principium mō forme efficientis ꝛ finis: ꝛ de eo q̄ intelligitur de ſeipſo q̄ eſt principium orbis ꝛ ſecundi motoris mō efficientis.

¶ Sz nos dicimus q̄ hec ordinatio eſt error. agēs nāq̄z ꝛ effectus ſunt vnū ꝛ idem in humano intellectu maxime in ſeparatis intelligentijs: ꝛ iſte ordo ſeqtur argumentalr. agens. n. vnum nr̄oꝝ pñtium q̄ ab eodez tñ tñ vnus effectus, ꝓcedat dꝫ agens cum primo agente equiuoce: eo q̄ primū agens eſt abſolute: ꝛ agens nr̄oꝝ pñtiuz cū cōditiōe ſeu conditiōib⁹ agit. ꝛ iō ab agente abſolute abſolutus effectus ꝓcedit. ꝛ huiuſmodi rōnes, ꝑbant argumentaliterr: ꝛ agens intelligibilium hūanoꝝ eſt prius in intellectu poſſibili: ꝛ nō eſt generabilis neqz corruptibilis: qz oīa recipit: ꝛ rñſio vera ꝑdictoꝝ iuxta phi opinionē eſt h. ſ. q̄ eſſe rerꝝ iparum in colligatione eaꝝ in inuicem conſiſtat: vt materia cuz forma: ꝛ mundi partes ſimplices qñ inuicem colligant. ¶ Dicimus q̄ eſſe ipſaꝝ ſequitur earuz colligatiōem. ꝛ ſi ſic. ergo dans colligationem eſt dans eſſe. ꝛ qz qlibz colligatum vnit ex aliq̄ re a qua fit vnum ꝛ vnū ex quo colligat, ꝓcedit ab vno per ſe ſemp exīs. ſequit ergo q̄ h ſit vnus ſolus per ſe exīs: ꝛ oz q̄ ille vnus det vnaz rez per ſe: ꝛ ex h, ꝓcedunt entiū ſpēs ſm ipſaruz naturalem diuiſionem: ꝛ influit ab illa vnitate data in quolibz ente eſſe illius entis donec ad primaz peruenīat vnitatem: ſicut calor cuiuſcunqz calidaꝛ rexꝛ a prio calido, ꝓcedit. ſ. ab igne: ꝛ h mō concedit Ariſt. eſſe ſenſibile ꝛ intelligibile. ꝛ dicit q̄ mundus eſt vnus ꝛ ab vno ꝓcedit: ꝛ q̄ vnum eſt cauſa vnitatis quodāmodo ꝛ p⁹alitatis cā alio modo. ꝑgo ex his premiſſis q̄ h eſt vnū ens ex quo vna ſimplex influitur virtus a qua oīa entia eſſe hñt. ꝛ quia multa ſunt entia ꝓcedentia ab illo vno inquantum vnum ſequitur pluralitas de neceſſitate.

¶ Auer. mō primo repetit ar⁺ᵘᵐ alg. ſrez: ſic ſepe ꝓſueuit in aljs. Deinde repet: ꝛ 2⁰ ſolonē eoꝝ. ꝛ dꝫ. dicim⁹ nos q̄ ſnia horuz vboꝝ ē poſtq̄ p⁹ eſt ſimplex ꝛ vn⁹ nō dz ab eo ꝓcedere niſi vnū. ꝛ h fuit ar⁺ᵘᵐ (Sz actōes) Repetit 2ᵐ. d. ſed actiones. i. e⁺ᵘˢ agentis dꝫnt adiuuices: aut ex materijs ꝛ nulla ē mā cum deo. vult dꝫe me⁺ᵗᵉ q̄ cāt: aut rōne inſtri: ꝛ nullum ē inſtrm cum ipſo deo. vult dꝫe me⁺ᵗᵉ q̄ agat totum mūdū. remanet g̃ q̄ ſit ratione ipſoꝝ mediorum. ſ. q̄ vnum, ꝓcedit ab eo. ſ. deo: ꝛ ab illo. ſ. 1⁰ aliud. ſ. 3ᵐ. ꝛc ſucceſſiue fit p⁹alitas mūdi (Sed ipſe) inducit ſolonem ſtreꝝ ſub forma clariozi. d. ſed iſe rñdet eis h q̄ non ſit in mundo niſi vna res ꝓpria ex ptibus. vult dꝫe q̄ mundus ſit vn⁹ e⁺ᵗᵘˢ tñ vniuoce oꝛ⁺ᵘᵉ. q̄ ꝓpoſit⁹ ē ex plurib⁹ oꝛ⁺ᵘ⁹. y⁰ q̄ ſint omnia entia vnitate ꝛ ordine ſup. ſalr q̄ qlibet earum ab altero vno ſummo: ꝛ illud ſit cā alicui⁹ alteriuz i eo ſubalr ꝛ per ſe: donec perueniat ad vltimū cātū. ꝛ declat h per ſile. d. ſic ēt aſcendendo q̄s peruenit ad ꝓmā cām. eſt g̃ ſolo q̄ dz negari b⁰ʳ, ꝑ ſcōa parte. ſ. mūdus ē multa diuerſa. y⁰ ē vn⁹ vnitate ordinis: eo qz ſcōs, puenit a p⁰. ꝛ 3ᵐ a 2⁰. ꝛc donec perueniemus ad vltimum cātū (Et non eſt ſic) Contra h ar⁺ᵘᵉ auer. volens, ꝓ⁺ᶜ. q̄ nz ez q̄ illa q̄ ſunt vnū ꝛ oꝛ⁺ᵗᵃ ſint ſic q̄ ꝓmū ſit e⁺ᵘˢ. ꝛ. i, ꝛ ſic de a'ijs. ꝛ dicit. ꝛ nō eſt ſic q̄ corp⁹apō eos ꝓponitur ex mā ꝛ forma: ꝛ ex ꝓpagine eaꝝ. i. ꝓpōne illarum ſit vna res. hō. n. componitur ex corpe ꝛ aia: ꝛ eē vni⁹ earū nō, ꝓcedit. ab alia. vult dicere in cā agētis, ſic vult alg. y⁰ id ꝓactū. i. ꝓpoſitum caulatur ab alia cā. vult dꝫe ab agente q̄ extraxit formā de po⁸ ad actum in gñe cāe e⁺ᵗᵉ. ¶ 2⁰ ar⁺ᵘ ſic. ſilr oēs apud eos eſt corp⁹ aiatum: ꝛ non aduenit ei⁹ aia in corpe. vult dꝫe tāq̄ agens nᶜ corp⁹ in illa aia. vult dꝫe tāq̄ agens. y⁰ ambo procedunt ab aliq̄ extrinſeca cā. q̄r āt inuenta ſunt iſta conpoſita. vult dꝫe gñalia: quaſi dicat non niſi ab agente. nō. n. euadet dn, ꝓcedat ab ꝓna cā. ꝛ tñ in illius commixtione ſunt ples nāe. Et removebit eam ꝑfata, ꝓpō (Aut ō cauſa) Inducit aliō membz qō pōt induci in ſolone h⁰. o, aut de cauſa ꝓpoſita: vlt dꝫe aut iſta compoſita, ꝓcedunt de cā ꝓpoſita tāq̄ ab agente: Sz arguit. o. ꝛ adhuc remanet qō ſuper ipſaz cāz: qm̄ omne ꝓpoſitum ꝓcedit ab alio. ergo adhuc in ea eſt loc⁹ qōis. an, ꝓcedit a cā ꝓpoſita an a ſimplici. donec ꝓueniat ad ꝓpoſituz ꝛ ſimplex. i. aut ſimp⁸ agens. qz principium ē ſimplex: ꝛ ad ꝓpoſitū. vult dicere q̄ remanebit qō an ꝓcedit vſq̄ ad duo principia: quorum vnum eſt ſimp⁸. ꝛ reliquū ꝓpoſitū. ꝛ h⁰ eſt imaginandum niſi cū obiectione. i. ꝛ illa rñſio eēt vā niſi eſſet obui⁰ ꝛ illa q̄ eſt q̄ omne ꝓpoſituz eſt fcm̄: ꝛ tūc cū, puenit ad ſimp⁸ ānihilatur ꝑdicta, ꝓpō. ſ. q̄ ab vno non, ꝓcedit niſi vnuz. ꝛ h vult dꝫe que dcā ſunt erat rñſio dcā alg. ꝛ⁺ apparet q̄r redarguit alga. ex, ꝓpōnibus conceſſis ab eo (Et nos dicimus) Auer. incipit aliq̄r ſeminare ſolonem. ꝛ dꝫ nos dicimus q̄ h bene ꝓcedere. i. h proceſſus ſeq̄retur phos. poſito q̄ ꝓmū agens ſit ſile ſimplici agenti nobis pñti. vult dicer poſito q̄ ꝺs ſit agēs nāle exīs h pña nobis. vz. q̄ ſint oīa entia. vult dꝫe agentia ſimplicia ſicut agentia nālia: ſed h. l. iſtud a⁺ᵗᵘᵐ ſe⁺ illum q̄ ponit hāc inueſtigatōez vles. ſ. in cunctis entibus. vult dꝫe. q̄ dñt deū eē agens nāle ſicut agentia h: ſz q̄ diuidit ens ad ens ſepatū: ꝛ ens māle ſenſibile: ſicut facit Ari. nō euadit dn, ꝓcedat q̄ p⁹ ad q̄ ens ſenſibile ſe extendit. vult dicere. principia mālia gñabilia ꝛ corruptibilia: etiam poſito ſup. q̄ principia ſenſibilium entium mā ꝛ forma. ꝛ dcā entia agunt inuicez. vult dꝫe. poſito q̄ iſtis ſit actio tam a mā ꝛ forma q̄ ab agente: ñ euadent: donec ad corpus celeſte peruenient: ꝛ tota multitudo reducit ad corpus celeſte: ꝛ non euadunt etiam q̄ intelligibiles ſube ad ꝓmū p⁹m. ſ. non reducentur. oñdunt. n. q̄ ꝓncipiuz. vult dꝫe p⁹ᵐ ſint modo forme ꝛ finis ꝛ agentis. ꝛ omnia iſta ſatis patefiūt i ipſorum libris. vñ ſumpta dcā, ꝓpō. cōis dcā dubia eos nō ſequuntur. vult dicere illos qui ponunt ens diuidi in ſenſibile ꝛ ſeparatū. ꝛ iſta opio eſt argūtabil. i, ꝑbabilis ſine du⁰. Ex his voluit inlelligere ꝓmā ſolonem ad dcaz argumitatōez. ¶ Sz, ꝑ intellectu huius debes ſcire. vt auer. plane dicit in. 12. meta phice. 2⁰. 36. ꝛ. 18. q̄ oēs forme hñt duplex eſſe. ſ. vnum in p⁰ motore. aliud in mā. ꝛ h de rebus mālibus. ꝛ iō deus non eſt agens ſimp⁸: ſed mᵉqm̄ lz ipm in ſe ſit vnuz in eſſe: ꝛ ſume ſimplex in eē: eſt tñ multuz in virtute ꝛ perfectiōe. iō pōt me⁺ᵉ corpore celeſti ꝛ motore, ꝓpinquo extrahere oēs formas māles de po⁸ ad actum. ꝛ ſic oēs res h reducuntur ad cor⁸ celeſte. cuius p⁰ motor eſt agens ꝓmū. ꝛ forma ꝓma: ꝛ finis p⁰. 2⁰ appz quō ōs eſt agens non eo⁰ vniuoce cuz iſtis h. Et p h appz ſolo

ad formaz aiꝰ.neganda est.n.bꝰ.ꝑ prima ꝓte.ſ.dicente.ſz ꝺo ẽ vnus ꝫ ſimpleꝛ.apparet.n.qſr eſt multuz. C 2° debet ſcire:vt auer. ꝺ°.12.metaphci.2ᵗᵒ.44. q deus eſt vnuz ſil intelligibile ſimpleꝛ:attn̄ cāt multitudinē i alīs ſubſtantḡs ſeparatis ſz q ille intelligunt diuerſa de primo.ꝫ ſic a ꝑ° pñt ,puenire multe i telligentie ordine quodam per diuerſas rones q̄s hñt ille ſube de ipſo.ꝫc apparet illud quod auer.h dicit.ꝫ melius apparebit (Unde ſumpta) Declaᵗ quō ex iſta ,ppone multe opiones venerunt ꝫ h vt oñdāt difficultatē aiꝰ dicti.ꝫ ꝺ°.ꝫ hec ,ppō ꝺdicta.ſ.q ab vno tm̄ vnū ,pcedit ꝓceſſa ẽ ab ātiq̄s phis.ꝫ° ſenioribus Ariſ.qm̄ fuerunt conatꝫ inueſtigare ꝺ ꝑ° pn̄° mūdi ꝺyaccꝰ q̄uis putaſſent demoᵘᵐ ꝓbauiſſe.ꝫ accipit ,ppones q̄bus fundantur dcā antiquozum.o.ſ.q totus mūdus hz vnū pn̄m.ſcōa eſt q ab illo vno tantū vnum ,pcedit.ꝫ ſō cōceſſis his duabꝰ radicibus coacti fuerunt inueſtigare vñ procedat plalitas mūdi. C Deinde narrat primā opiniones,ꝫ ꝺ°.ꝫ caſſata vo ẽ q̄dā antiq̄ opinio.ſ.q primū pincipiū erat duo.ſ bonū ꝫ malū.vlt dicere.quozum vnū eſt pncipiū bonoꝝ.alteruz maloꝝ.ꝫ potē tia ſilli eoꝝ eſt.impoſe eſt cōtraria reduci ad vnū pncipiū.ētia bona ꝫ entia mala ſunt ꝺrīa:ergo non pñt reduci ad vnū pncipium.quapropter conati ſunt ponere duo pncipia.iſta igit fuit opinio antiquoꝝ. C Et debes ſcire q auer.12.metaphici.2ᵗᵒ. 52.recitault hanc opinionem q̄ adhuc habuit arᵘᵐ ex ſcia dei qō dicam forte in qōne de eius ſcia(Et qñ antiq) Narrat 2ᵃᵐ opinionem q̄ ponit vnū pncipē:ꝫ potētia ſilli eoꝝ ẽ.ſic eſt ordo exercitꝰ ad vnum rectozem p̄ᵐ. ita ꝺ3 eſt ordo mūdi:ſz ordo exercitus eſt per attributionem ad vnū.q̄ ita eſt in mundo. Dicit ergo:ꝫ qñ antiq̄ ſpeculati ſunt entia:ꝫ inuenerunt q oia erga vnum finez tendūt.ſ.q ordo entis in mundo ſilis eſt ordini exercitus ex parte ipſius rectoꝛis:ꝫ hec fuit aᵉʳ.ꝫ infert ꝺ nem.ꝫ ſō opinati ſunt q ꝺ3 mundum eē mō ꝑdicto.vult ꝺre ꝑ ordinem ad vnuz pncipē.ꝫ addit q opinati ſunt multos errores ſeq̄ntes ex dictis radicibus(Et quando in fine) ꝓ onit reſponſiones eozum.ꝫ ꝺ° ꝑ°.ꝫ qñ in fine plibarū fuit eis q pmū pincipium ꝺ3 eſſe vnum:ꝫ aduenit eis ꝑdictū dubiuz.ſ.quō ẽ poſſe ab eo prouenire tot entia conati fuerunt indagare ſolutiones.ꝫ reſponderunt ad hoc ;ʳ(Quidaz eoꝝ) Induc̄ pmā ſolonem.ꝫ ꝺ°.qdam eozum oñt q plalitas,vult ꝺre entiuz i mūdo ,pcedit a mā. Et iſti ſunt ſequaces pictagoze(Quidā vo)ponit ſcōam ſol.o.quidam vo alīj dicūt q plalitas ,pcedit a multitudine inſtroꝝ (Quidā vo) Adducit tertiaz ſolonem.o.quidam q̄z alīj oñt q pluralitas procedit a mediātibꝰ .vlt dicer p intermedia ordinata:vt dictum eſt ſupra.ꝫ ꝑ° ꝓ.i.tertiam ſolonem opinantiuz fuit plato: ꝫ nō eſt ꝺubiū q hec opio ſine ꝺuᵒ ſit ꝓpinquioz veritati ceteris alīj(Et qz alīj) Oñdit hoc eſſe ita.o.ꝫ qz in alīs ꝺuabus rñſionibꝰ remanet qō.v3. vtrū vnde procedat plalitas a mā ſiue ab inſtro.ꝫ ſi ſra nō eſt eozu pta:vult dicere.q in alīs ꝓimis ꝺuobꝰ ẽ ꝺubiū vnde ,pcedat plalitas materieruz ꝫ inſtroꝝ.ꝫc qō adhuc hz locuz (Unde q cūq) Vult dicere ſuā itentiōem in illo.ꝫ ꝑ° ꝺat cām ſue itentōis.o.vñ quicūq ,pcedit ꝺicta ,ppōnem opo:tebit de ꝑdicto ꝺubio admirari pp eius difficultatez.ſō notanduz eſt q id qō hodie opinamʳ.i.creditur impoſe ab excellentibus pboꝝ totū ꝺriū eius eſt.ſ.q ab vno ꝑ° ,pcedūt pincᵉ oia entia mutabilia.ecce quō ꝺriū eſt.ꝺicti.n.phi voluerunt vt viſum eſt q ab vno ñ prouenīat entia omnia. auer.āt vult.totū ꝺriū: vt ꝺi cum eſt in ꝓte:ꝫ melius ꝺicet (S3 id qō aiᵗ) Reſpōdet argumento alga.ꝫ ꝺeclarat qūo res ſunt oꝺinate.ꝫ ꝺicit.ſz id quod arguit alg.ſupza pericᵉˢ nō ſequitur eos.ſ.q ſi p'alitaſ,pueniret ex ꝓte mediozum nō ſequeretur ex h niſi p'alitaſ ſimplr eoꝝ.q̄ rum quelibz cōponitur ex p'alitate:ſz hoc eſt ocultum.ſō ꝺbes ſcire q auer.voluit ꝺicere.q ſi res eſſent ꝺiuerſe p oꝺinem in cauſando:vt ꝺcm̄ eſt ab iſtis.tunc res eēnt ſimplr diuerſe.ergo ibi non eſt vnum ꝑmum ſimplr ad quod entia reducantur:ꝫ q ſit cā illius multitudinis:ꝫ ſic ibi non eſt vnitas:ſz p'alitas ſimpliciter reꝛ:quaꝛ q̄lz hz ꝓonez quādā ꝓo q̄ro hz illud quo intelligit ꝓimā ꝫ id quo intelligit ſe:vt ꝺ° Auic.pp qō vult ꝺre quod ꝺz eſſe vnum ꝓimū qō ſit cā oium alioꝝ in illo gñe : vt ꝺictū ẽ.io.metaphi.2ᵗᵒ.7. (Phi nāq) Ponit vītatem .o. phi nāq opinati ſunt q h.ſ.in mundo eſt pluralitas iſtis ꝺuobꝰ modis.ſ.p'alitas ſimplicium rerum.vz.entia ſimplicia imālia que ſunt eſſe aꝺinitē ꝺonec ad vnā aſcenꝺunt cām. vult ꝺicere ꝓima.ꝺe eaꝛ gñe.vult ꝺicere q̄ ſit in genere eaꝛ:ꝫ illa eſt ꝑma illius gñis:ꝫ cā oium earum.ꝫ addit q p'alitas oꝺium: q̄ etiaz ſunt ſube imateriales ꝓcedit a p'alitate hoꝝ ꝓincipiozum. C S3 ꝺebes ſcire q iſte cāe non ſunt iuicem cā e:niſi capiendo cāz ꝑ illa que ꝺr cāe ſine qua nō.ꝑma.n.ſola eſt cā reliquoꝝ ſz non 2ᵃ niſi meᵗᵉ ꝑma:non q ex ſcōa ꝫ ꝑma fiat vna cā totalis cāna tertiaz:ſz ſola ꝑma ꝓcurrente ſcōa q̄ cā ſine qua non vnde ibidem ẽ magis oꝺo effectuuz q̄ cauſarum: vt.12.meta. ꝓñto.44.(Pluralitas reruz) ꝓonit 1ᵐ mēbꝝ. o. q plalitaſ rerum inferiorum ,pcedit a mā ꝫ forma ꝫ coꝛpibus celeſtibus. C Debes ſcire q poſtq̄ ſcripſi h repi opionem ſatis conueniēntem ꝺictis huius phi q ꝺs ſit cā prima omnium virtute eiꝰ ꝫ ſm ſe:qm̄ eſt cā ꝑma ſimplr ꝫ ſimplr pfecta.ꝫ vult q iſta cāt ꝑmā imᵉᵗᵉ eoᵘ quo intelligibile cāt inteᵘᵉ.Deinde ſcā cāt tertiam tā cā proxima:ꝫ prima cāt tertiā vt cā vltā .vñ ſic a ſole tā a cauſa vlt.ꝫ patre tanꝰ cā proxima prouenit hō.ita a deo tā cā vlt:ꝫ ſcōa intelligentia tā cauſa ,prima procedit tertia Et ſic ꝺe quarta meᵗᵉ ſcōa ꝫ prima eoᵘ.Et ſic ꝺicerem q oꝺis ,puenit tanꝰ a cā vlt a deo in cuius virute omnia ꝓuenturi:ꝫ a motoꝛe tāquā a cā proxima: ꝫ ſilr h in reb° gñabilibꝰ: qm̄ oia prouenīunt a deo.velut a cā vltīma.ꝫ a cāis ꝑticularibus velut a ,proximis.ꝫᶜ appz q̄lr oia ,pcedunt ab vno:ꝫ hec poſitio eſt ſatis intelligibilis ꝫ pulchra.

Sed circa iſta vꝝ eſſe qō:qm̄ non eēt ꝺria iter opionez auer.ꝫ auic.in producte intelligentiarū a ꝑ°cuius ꝓtiū nititur,pbare auer.12.meta.ꝓñto.44. C 2° ꝺubꝫ ēt:qm̄ tunc tertia non inteᵉᵗ niſi ſcōm et nō primam:qm̄ ſi a ſcōa cauſatur tanꝰ a cā ,prima.g reditus ad illam erit ſibi cōpleta pfectio ꝫ beatitudo.et ſic nulla intelligit ꝑmā . ꝺ.auer.12. metaphi ꝓñto.36.et.39.et Ariſ.ibidem. C Et cū ꝑꝺeraui in ꝺcā auer.vꝝ mihi q iſta nunc ſit mens eius. ideo tenēdo q ſcōa eſt cauſa tertie non modo ſicut cā ſine qua nō.yº ſicut cā,prima Dōm ad hec ad primum q ꝺria ēvalde:quoniā Auic.voluit q ſcōa cāt tertiam virute,ꝑa.et non inq̄ſitū inſtrz prime cāe.yº voluit q ꝑ° non ſit cā tertie:nᶜ vt vltīe:nᶜ vt proxia.Auer.aūt opinatur q ꝑma ſit cā ,prima rᵗᵘ ſcōe tm̄:et cā vltīs tertie cuiº ſcōa ẽ proxima cā. C Et ſi ꝺicas q̄re non eſt cā tertie virute ,ꝑa ſicut ponis iſm cām ſcōe virtute,ppria. Et ſolo ẽ:qm̄ ſcōa eſt perfectiſſima et vltīma. ſō ẽ adeo ,ppinq̄ deo q nullam poteſt hre cām aliam a prima.tertia āt ꝺficit a ꝑma et in gradu ꝫ in eſſe valde. ſō indiget ſcōa non tā aꝺiuuante ipſam in cāndo quia potuit in maiº:ſed tanꝰ limitāte eiº cātōez vſem ꝫ pfectiſſimā ad ꝑticulare et vile.ideo non eſt ſile. C Ad ſcōm principaleꝫ ꝺōm quod bene illud ꝺz ꝺre auic.q ꝑosuit ſcōaz cauſare tertiaz ꝓpria virtute:ſō habz ponere q tertia ẽ beata pfecte reddendo ad ſcōaz.quia illa ſcōa ẽ ſola cauſa tertie. Sed auer.q̄ ponit ꝑmā eē cām ꝑimā q̄ eſt deus q̄ plus influit ꝺz auctozē ꝺ cāis. ſō hz ponere q tertia ꝑimo redit ad cām ꝑmaz tanꝰ ad potiorem cām ꝫ 2° ad proximam cām tanꝰ ad cām imperfectiozem. magis.n.ꝺependet effectꝰ a prima cā q̄ agit virute ꝓpria:q a ſcōa que agit virtute ꝓime .ꝫ ſic appz q̄lr hec opio eſt pulchra ꝫ ei vſq; nunc non video ꝺria.ꝫ ſi occurrit aliq̄ ꝺ h° ꝺicam loco ꝓpio.ꝓo nunc autem ſit ꝺictū in tm̄(Et pluralitas ozbium) Redit ad ꝺeclaratōem:q̄lr ozbes cāntur ab intelligentijs. ꝫ vꝝ mihi q potentia eius ſermonis ſit in prima figura ſic.oia hñcia opiones hre ꝺbus eſſe non pñt ꝺependent tā a cā ab illis que ꝺant eis opones ꝓpriaſ:ſed cozpoza celeſtia ꝺependent ꝺz eozuz opones q̄ ſunt motᵒ ,ppriꝰ ꝫ cēntiales eis ab ireᵗᵉ.g inteᶜ ſunt eſſe coꝛᵉ celeſtium.bº non tangit niſi vī mi nozis.o.amplius ozbes mouentur ꝓcipalr ex mouētibꝰ ſuis q̄ nullarenus in mā ꝓſiſtunt. Et hec ẽ vtus bʳᵗᵉ.Deiñ cōcluꝺit ergo eozuz.vult ꝺre.celoꝛ ſozme.i.ſube ,pcedunt ab eiſdē mouentibus(Et ſozme inferioꝝ)Declarat q̄liter ea q̄ ſunt h ,pceꝺūt a cozpoꝛibus celeſtibus.ꝫ ꝺᶜ.ꝫ ſozme inferioꝝ cozpoꝛuz,p cedunt a cozpoꝛibus celeſtibus. vult ꝺre p idem argumentum ꝫ q̄ꝺaz ipſoruz.i.cozpoꝛ gñabiliū ,pcedunt ab alīs eozū:quia mixta ab elīs.ꝫ hō ab hoie.v3.tam ſozme ſimplicium rerum. vult ꝺre elꝛozum.q̄ compoſitaꝛ.vult ꝺre ,pcedunt inter ſe:ꝫ tādem ꝓpō earum a ſuperceliſtibus ,pcedit tā a cā ꝓia.ꝓcūꝺit ,ꝓpoſitū.o.hec eſt opinio ꝑoꝝ in oꝺine mundi:ſz id qō inducit ꝑos ad hanc opinionez non pōt ꝺeclarari.iꝺiget.n. ō pluribus ,ppōnibꝰ oñis in ꝺiuerſis artibꝰ. Ex his appz ſolo ad arᵗᵘᵐ alg.ꝫ vꝝ ſcōa ſolo ꝺiſticta a ꝑima,ꝫ forte ꝑnt inuicem reduci:qm̄ ſunt ꝓpinq̄:vt ꝑz.(Atrī ſaraceni) Adducit opinionez modernoꝝ ſui tpis,ꝫ ꝺicᵗ atrī ſaracenoꝝ ꝑbi Alfarabius ꝫ Auicē.ꝓceſſerunt eis aꝺuerſarijs : q agens ablens ſil eſt agenti ꝫ patienti.i.agenti gñabili adeo q ẽ ei ſile in agendo 2° conceſſerunt ꝑ ab vno agente neq̄t ,pcedere niſi vnus effectus.ꝫ cum ꝑmum ſit vnum ſimᵉ apō oēs hoies ſuit eis difficile reperire q̄lr pluralitas procedit ab ipſo deo benedicto.ꝫ ſō conati ſunt opinari q id non ſit motoz ꝺiurni motus ꝺeſt q ꝑ° motoz non ſit motoz ꝺiurni motus.yº ꝺicunt q eſt quidam alius ſimpᵉ:a quo motoz ſuꝑmū ozbis,ꝓcꝺit:ꝫ ab illo motōe .ſ.2° procedit ꝺcā ſuꝑma ſpera:ꝫ motoz 2ᶜ ſpere.cº rōne ꝺicit. qm̄ h motoz ꝓſiᵗ eſt ex eo q intelligit ꝺe prima cā q̄ ẽ tm̄ ꝑmuz modo ſozme efficiētis ꝫ finis. ꝫ ꝺe eo quod intelligit ꝺe ſeipō q̄ eſt ꝑnᵐ ozbis ꝫ ꝺ motozis mō efficientis. Et h opio ꝺclarata a me in qōne ꝺe inᵗᵘ ꝺiffuſe:vbi poſita ſunt fundamēta eius:ꝫ modus illius:ꝫ ſolones qōnum ꝺ illam(Sed nos) auer.cōtradicit illis.ꝺ.ſed nos ꝺicam q hec oꝺinatio ẽ erroꝛ agens nāq ꝫ effectus ſunt vnū ꝫ idem i hūano inᵗᵘ maxie i ſeparatis intelligentijs.vꝝ mihi q ſilꝛ iſte ſit yᵘᵃ ſi agēs ꝫ effectus ſunt vnum ꝫ idez in inteᵘᵉrūt idez inteᶜ ſeparatis altiozibus.ergo erūt vnū ꝫ idez in illis.Sed mihiꝝ q auer.intēꝺat reprehendere illud qō ꝺixerūt.ſ.q i illis ſit ꝓō ex ꝺuabus rebus intellectis.ſ.ex inteᵘ ꝓimi,ꝫ inᵗᵘ eiuſ.Contra quod arguit

auer.qm̄ inteᵉ ꝫ res intellecta ſunt vnuz in'inteᵘ hois.ergo i illis a fortiozi cum ſint ſimpliciozes:q autem inteᵉ ꝫ res intellecta ſint vnum.ꝺeclarauī i expōne.teᵘᵒ 2ᵘᵗ.ꝺ', tertiꝺ de aia:ꝫ in qōne de hᵉᵘ.ꝫ ꝺicam hic in 7ª ꝺiſputatione meliº.g ibi non eſt ponenda ꝓō(Et iſte ordo) Soluit ꝺ in quo viſi ſunt firmari ipſi.n. crediderunt q ſicut agens nāle h exñe nō poſſit agere niſi vnum ira ꝫ deus.modo auer.ꝺeclaᵗ q̄lr hoc non ẽ ſile.o.ꝫ iſte ordo ſeq̄tur argument aliter.i.,pbabilr.agēs.n.vnuz nꝛoꝛ preſentinm q ab eodem tñ.i.ab aliq tm̄ vnº effectus,pcedit ꝺ agens cū ꝑmo agente eq̄uoce:ꝫ ꝺeclaᵗ h.o.eo q primū agēs ẽ abᵗᶜ.i.liberaliter.ꝫ agens nꝛoꝛ preſentiū cū ꝓditōe ſeu condi tiōibus agit.ſ.gña finis vt ex actione expectet perfectōez.ꝫ ſō ab agente abſolute.i.liberaliter abſolutᵖᵉᵗᵘᵉ procedit.vult ꝺicere q effectus non premiet agens iſz. C Debes ſcire q vniᵉ rei oꝺinabilis ad finem vnus eſt finis vltimus ꝫ primus ꝫ ſō agēs naturale tm̄ vnū intendit.ꝫ eius nō eſt effectº niſi vnº:ab eo vnū tārum vt ſic ,pcedit.agens āt q ipſm eſt finis ſue actionis nō oꝺinatur aꝺvnū finē:nec ad plures.ſz ipſe agens eſt ipſe finis.ſō ab eo nihil prohibet euenire plēs eᵗᵘᵉ. ex h appz peccatum illozum cum nulla ꝺria ſecerint iter agens mere nāle ꝫ agens liberum(Et hmōi rōnes) Declaᵗ ꝺefectū rōnis q̄ſi cō cludendo.o.ꝫ hmōi rōnes. vult ꝺre alfarabū ꝫ auic.,pbant argumentaliʳ.i.,probabiliʳ.vel forte vult ꝺre q rōnes eius ꝺ illos ſunt ꝓbabiles.arguit.n.p locum a maiozi ꝺe intellectu agente ꝺeclarans q ipſe cum ſuo eᵗᵘ non ꝺiuerſus ſit. ꝫ q̄ro maxie in ſubijs ſepatis.modo q̄ſi vlt ꝺre q rōnes eius ꝺ illos ſunt ꝓbabiles. Et hec expō vꝝ mihi vꝺ ꝓp id quod ꝺicet et ꝺeclat q̄ liter eſt polis : quoniam ꝑſupponit vnuz q̄ſi flm.ſ.q in inteᵘ ſit nō ꝓō aliqua.mō h eſt flm:qō ꝺeclarat.o.et agens intellectuū hūanaꝛ.ſ.rerum coꝛruptibilum eſt ꝑimᵘ inᵗᵘ poli.ꝫ non ẽ gña bilis ꝫ coꝛruptibilis.quia omnia recipit.ꝫ h ſignat q i anima ẽ quedā ꝓō ex intellectu agente ꝑoꝛt et inteᵘ poli poſteriori.et ſic aſſumptum ꝺ illos eſt flm.vel pōt ꝫº exponi.et forte melius vt ꝺicamus q ipſe velit q rationes illozum ſunt probabiles: quoniam ſunt modo ſolute ab eo.et tunc iſte.ꝯ.Et agens intelligibilium ꝫc.eſt ſolo cuiuſꝺ ꝺubij:quoniam poſſet quis ꝺubitare.tu ꝺixiſti q inteᵘᵉ agens et ſuus eᵗᵘᵉ ſunt vnum.et per ꝓñs poſſet quis credere q ibi non ſit ꝓō.ideo ſoluit in his verbis volens q ꝫz agens inteᵉ ſit vnus cum rebus intellectis:vt ꝺicā in ꝺiſputatone 7ª eo quia ſunt eius effectus.non tñ oꝫ q agens et poſſibilis ſunt vnus omnibus modis:qm̄ poſſe non eſt effectus agentis:eo quia poſſibilis intellectus eſt ſimpliciter icōruptibilis:ſic et agens qui nō hz agentē pro cā:ſic nᵉᵉ ꝺ:ꝫz agēs ſit plus perfectiōe ipſo poſſibili:vt ꝺcm̄ eſt ꝫº ꝺe aia.text.ꝓñti. 19.et hec expō eſt mihi valde cōlona ex verbis auer.h nec poſſum tibi alʳ exponere: tum ꝓpter inordinationem tractoris.tum ꝓpter coꝛruptionem que accidit in libro.tum ꝓpter rei difficultatē.ꝫ bonum eſt vt perſistas plus(Et reſponſio vera) Redit ad ſoluendum vltimo argumentum: alg.ꝫ ꝺicit.ꝫ rñſio vera ꝓdictoꝛ.ſ.arᵗᵒᵗᵉ iuxᵉ pbi opinionē eſt hec.ſ.q eſſe reruz ipſaꝛ eſt in colligōne eaꝛ inuicem ꝓſiſtens: vt mā cū ꝺozma:ꝫ mundi partes ſimplices qñ inuicem colligant.ſup.tu. non hñt eſſe niſi in colligatōe earum aꝺinuicem.ꝺicimus q eſſe ipſarum ſeᵉ earum colligatōem. Et ſi ſra non eſt coꝛrupta:puto q ꝫ fundat vnum quaſi ꝑnᵐ:q oē compoſitum non ꝓſiſtit niſi colligatōe partium aꝺinuicem:qm̄ vt ꝺᶜ ipſe pº pbꝯcoꝛ.ꝓñto. 17.totum non eſt aliud a ptib° ſil ſumptis.ſō eē ipſaꝛ eſt eē in colligatiōe.ſō videmus ꝓtez abſciſam a toº eē equoce ꝓtem.vt ꝺᶜ pbs in multis locis nālis.ꝫ meᵉᵗᵉ.h ſuppoᵗᵒ arguit.ꝫ ſillas ꝺz ꝓpont ſic.oē ꝺas colligatōem aliquiḃ°.vel aliqui ꝺat eſſe illi vel illis tā agens:ſed ꝺeus ꝺat colligatōem oibus entibus.ſō vt ſupza.ꝫ ſō ponit veritatem.o.ꝫ ſi ſic.g ꝺas colligatōem eſt ꝺas eſſe(Et qz quodlibz colligatū ꝺeclat quō ꝑ° ſit vnus: ꝫ cauſa oium.ꝫ pº ꝺicit.ꝫ qz q̄libz colligatuz.i.,ppoſitum vnit.i.eſt vnū ex aliq re a qua ſit vnū.vñ 1°.ꝺe aia.ꝓñto.7.ꝺeclarat auer. q̄lr ꝓpoſitū eſt vnum p vnaz formā que eſt ei cā ēndi.ꝫ vnitatis ꝫ vnum ex quo colligantur.ſ.illud ꝓpoſitū,pcedit ab vno.vult ꝺicere agente per ſe ſp exñs.quod eſt ꝺs:ſeᵉ q ꝫ ſit vnus ſolus p ſe exñs. Ex hoc ꝺeclarat quomodo illud vnum ſit cauſa oium ꝫ ꝺicit.ꝫ oportet q ille vnus ꝺetynam reꝛ per ſe.ꝫ ex hac.vult ꝺicere.re.procedunt entium ſpēs ꝑm ipſarum naturalem ꝺiuiſionem.i.ꝺrīas ꝓpꝛias:ꝫ influitur ab illa vnitate ꝺata in quolibz ente eſſe illius entis ꝺonec ad primam peruenīat vnitatem. Deinde ponit exemplum.ꝺ.ſicut caloꝛ cuiuſcunq; calidioꝛ rerum a primo calido.ꝓcꝺcit.ſ.ab igne. vult ꝺre ſic oia entia ,p cedunt a ꝑmo. Deiñ ſoluit qōdā ꝺubiū:qm̄ poſſet ꝺs ꝺre quō eſt poſſe q vnum ſit cā vnitatiſ inter eſſe intelligibile:ſicut eſt eſſe intelligentiarū:ꝫ eſſe ſenſibile:ſicut eſt eſſe cōruptibile.iſte .n.ꝺrnt.g non pñt eſſe colligate adeo q ex eis ꝓueniāt vnum ꝫᶜ.ꝺ.ꝫ hᵒᵒ ,pcedit Ar.eſſe ſenſibile ꝫ itelligibile.ꝫ ꝺicit q mū ꝺus eſt vnus.vlt ꝺre factus ex eis ſic ꝺiuerſis:ꝫ ab vno,pcedit ꝫ q vnum eſt cā vnitatis quodāmō; ꝫ cā ꝑnᵗᵉ alioº.concluꝺit mō ſolonem totalē.ꝺ.ꝑz g ex his premiſſis q hic eſt vnum ens ex quo vna ſimpᵉ virtus ifluit a qua oia entia eſſe hñt:ꝫ ꝑz q

multa ſunt entia ꝓcedentia ab illo vno inq̄tum illud vnum ſeᵉ ꝑlalitas ꝺe necꝛitate.ꝫ iſta eſt ſolo vltima auer.in ſolonibus ꝓdictis ad illud argumentum.

Sed hic ſunt loca qōnis.ꝫ pº q̄ꝺ ſit iſta vtus per quā entia ligant ꝫ ſunt vnū. vtrum ſit effectus ꝺei ꝓuenīēs in omnibuꝫ rebus:aut q̄litas aut ſuba aut q̄ꝺ. C 2ª ꝺifficultas eſt:qz non vꝝ ſolo ad propoſitum . qm̄ nō appz aꝺhuc quō ꝺeus vnus poſſit cauſare tot ꝺiuerſa entia qm̄ ꝫ ſi ꝓꝺucat illā vtutem p quā eſt cā tot ꝺiuerſoꝝ entium aꝺhuc q̄rerem quō vtuꝫ illa eſt cā illoꝝ. C Pro inteᵘ igᵉ oiuz ꝺictoꝝ ꝺicā ꝑmo opionem vnā quā vidi in quodam li° ꝺe ſubſtantia ozbiꝫ qui exponit auer.ꝫ mō non habeo ipſum:attamen vt puto ꝺictuz eſt ibiꝺē ꝺ deus eſt vnum ſimplex a quo ꝓꝺucitur vna qualitas ſpūalis que recipitur in oiḃ° entibus eꝛ deū per quam ligant oia entia ligatione maioꝛi q̄ ſit per villos ꝫ la certos in ali.ꝫ meᵗᵉ iſta deus eſt cauſa oium que ſunt in vniuerſo:ꝫ,p hoc:facit auer.2.celi.ꝓñto. 71.vbi ꝺicit.ſi totus ozbis ẽ quaſi vnum al:ſz non eſt q̄ſi vnum alᵗ quaſi ligatum multis:liga mētis:ſicut alᵗ ꝺiſſimilium partium.vult ꝺre ꝓpoſitum ex partibus eterogeneis:ſed eſt ligatum pª potentia ſpūali ꝺiuſa in ſuo toto.ꝫ igitur vnum coꝛpus p vna potentiam ſpūalem que eſt in eo ꝺz hre magnitudinem terminatā ꝫ reliqua.poſt ibidem qui buſdam interpoſitis ꝺicit. Et ſimlr intelligendum eſt q vltimº ozbis mouet alios ozbes.ſ. ſicut ꝺᶜ q in nobilibus moᵗ totum .v.g.coz moᵗ reliquum coꝛpoꝛis:quoniam iſta pª potentia ſpūalis non ꝺiuiꝺitur in alīs ozbibus niſi qz ꝺiuiᵗ in alīs mēbzis niſi qz ꝓmo ꝺiuiᵗ in coꝛde:ꝫ reliqua ibiꝺē lege. Ex qb° appz plane quō ꝺiſpoſitio mundi eſt in vnitate ꝓp illam poᵃᵐ que eſt pª ꝺlitas ꝺiffuſa in omnibus entib°:ꝫ appz:qm̄ ſm iſtos vnum ſit cauſa multitudinis.vñ ſicut agens māle eſt cauſa vnitatis:ꝫ eſſe alīs mediante forma ita ꝺs eſt cauſa eſſe:ꝫ vnitatis mundi meᵗᵉ illa virtute ſpūali ꝺiffuſa in omnibus.entib°. C S3 hec opio ſit multum cōlona verbis auer.hic ꝫ ibi.attn̄ non vꝝ mihi cōlona nec poſſum eam intelligere.ſō arᵒ ꝺ illā pº qm̄ vel iſta virtus q̄ eſt qualitas eſt vna numero: vel multiplᵗᵃ ſm multitudinem entium.ſi ꝑimum.g aꝺhuc qō non eſt ſoluta.ſ.quō exquo iſta ẽ vna poſſet eſſe cauſa tot entiū ꝺiuerſoꝝ:quoniā ab vno tārum vnuz ꝓuenit. Si vo ꝺicā ipſam eſſe multum ſm entia.aꝺhuc eſt locus qōnis.quoniam iſta eſt imediate a deo.g ab vno ,puenīunt multa.ꝫᶜ rō aꝺhuc ſtat.2° per iſtos iſta q̄litas ſpūalis eſt accñs.g mundus eſt vnus per accñs.ꝫᶜ auer. ſomniaſſet in illo ꝓñto.71.2°.celi:vbi ꝺixit q alᵗ ligatum ꝺiuinum eſt magis alᵗ q̄ ailal ligatum gñabile.vide eum ibiꝺē.mō h nō eſſet ita:quoniā alᵗ eſt vnum p formam.ꝫ 2° ꝺe aia.ꝓñto.7.ꝺixit ipſe 3°.vel iſta qualitas ſpūalis eſt eterna vel gñabilis.ſi gñabilis.ergo vnitaſ ꝫ ligatio mundi eſt per aliq̄ gñabile.ꝫᶜ non ſemper.ſi eterna. vl eſt in ſubo:vel ſepata a ſubo. Et ſi in ſubo.g ipſa eſt vnum p ſubm.ꝫ non eꝫ.ꝫ ſi extra ſubm cogita inconueniētia ꝫ hoc.4° iſta q̄litas eſt minozis perfectiōis q̄ eſſe ꝺei.ergo ſi iſta ſufficit ligare entia eſſe ꝺei.erit plus ſufficiens ſine iſta.ꝫᶜ iſta ſupfluit. Et maxime videt mihi extraneum quō ꝺeᵒ ,pduxit iſtud acci ꝺēs:vt vniret ꝫ entia.ꝫ tu conſiꝺera multa alia ꝫ h.hec igitur opinio:vt mihi vꝝ non fuit niſi aꝺ vba auer.nō aꝺ intentoneꝫ eius:ꝫ vꝺ eſt pur° erroꝛ. C Alr igr ꝺōm cū,pteſtatōe ꝺicendi alr ſi mihi alr prouenit locus ꝺicendi qō auer.in ſolone pñti ꝺubū treꝭ ſolutiones innuebat.attn̄ ſunt ꝺue tantum iuicē nō reꝺucibiles:q̄rum ꝓima fuit q illa ,ppō non ꝺs ꝺreᵗ ꝺe agente equiuoce ꝺcō cum agente nāli:qz vt ꝺixi aliter ẽ in agēte nāli alr in agente ꝑmo ſepato:eo qz agens nāle agit pp vnū tārū finem.ꝫ ſō eius actio nō ẽ niſi vnum ꝫ ſimplex. agēs āt pᵐ cū non agat pp finez:ſz ipſe ſit cā actiōis.ſō nihil prohibet agere multa pp ſe ꝫ bonitates eius.ꝫ h fuit ꝺictū ſupza. C 2ª ſolo ẽ mō vltima.ꝫ qz eſt ꝺifficilis ꝑmo ꝺeclaro q auc.intelligat per vꝝtutem illam ſpūalem ꝺiffuſam in oibus rebus. 2° applicabo aꝺ ,ppoſituꝫ ſolonē. C Quantū aꝺ pᵐ ꝺō q p vtutē ſpūalē intelligēꝺū ẽ eē ꝺei ꝫ qō eē ẽ vnū ſimplr numero:ſi ꝫ ipſe ꝺus eſt vnus nūo ſimpl'.mō iſtud eē ꝺiffuꝺit in reliq ētia cauſata a ꝑimo,p q̄to illa non ſūt niſi ꝓticipādo iꝺē vnū eē nūo qō ẽ ꝑimuz ꝓñmᵐ oiḃ° modis ꝫ h ꝺᶜ in.12.meta.2ᵗᵒ.51.ꝫ.2°.meta. 2ᵗᵒ.4.vñ oz imagᵗⁱq sicut vnus ẽ caloꝛ p cēntiam q eſt ignis. gña exᵗ.a quo ꝓueniunt omnia que ſunt calida ꝓticipando illud vnuz ita vnū:eſt eſſe p cēntia a quo ꝓueniunt oia ētia ꝓticipando illud eſſe vnum ſimpl'. Ex his ſeᵉ q ſicut forma ẽ eē ꝓoᵗᵗ pp qō ꝓpoſitū eſt vnū ſimpliciter. ita entia vniuerſi oia ſunt vnū per eē qō hz ꝓticipatum a ꝓio. Mō ꝑ h appz ꝓiuz .ſ.cū q̄ritur q̄ ſit hec vᵗᵉ ſpūalis non ẽ q̄litas:nᶜ accñs:ſz ẽ eē oium rerum ꝺiffuſum p ſpēs ꝫ nās rerum vſq; ad mām. huic q̄ꝺem clarᵉ.huic vo obſcuriº ꝓticipatū. C Quātū aꝺ 2ᵐ ꝺō q qz mundus ẽ p id eē vnuꝫ ſimpl'.ꝑmuz,qz vniuerſa colligāt in ente qō ẽ vnum p cēntiam i ꝑ°. ſō hz vnitatez ꝫ colligatōez cuius vnitatiſ ligationis ꝺs ẽ cā.ꝫᶜ appz q̄lr ꝺs ẽ cā oiuz:ſz ſit vnus ſimpᵉ ſumme. C Ad formaz q̄ſs ꝺō q illa aᵒʳ. ab vno non,puenit niſi vnū.vez eſt illud ſimplr:ſz ꝺs eſſe eſt vᵗ

ergo ab eo nō nisi vnū,pcedit. Et cū dicis,ſz mundus nō ēvn⁹. apparet ḥ q̄ſr ffm eſt.ē.n.vn⁹ pp eē ſimplex ꝑmi qō diffusum eſt in oib⁹ ētib⁹:vt apparuit.ꝛ⁹ appet ītellect⁹ vbop. Auer.ḥ. ꝛ 2°celi.loco dicto.ꝛ apꝑet verificatio theologꝝ nr̄orum cum dñt ocum eē vbiqꝫ per ēntiam. volunt.n.dr̄e qō eē ei⁹ eſt eſſe oium:ꝛ illo eē ligantur oia ſicut membra al⁹ ligantur oia. ſic mundus ligat eē dei qō oia ꝓticipant.ꝛ tu perſiſte. Ad oppoſita in ꝓncipio appz ſolo. ¶ Et poſtq̄ ſcripſi iſtud occurrit mi hi mundus probabilꝫ multū de illa vtute:ꝛ ꝑ ꝓñs de ſolonis auer.inte⁹. Et ꝓ illius inte⁹ o3 accipe q̄ vnū oē ens ſcm nō agit niſi per virtutem diſtincta ab ēntia:vel ffm rem:ſic forte eſt in gñabilib⁹:vel ffm modum:ſicut eſt.in reb⁹ ſeparatis. vlr tñ dōm eſt:q̄ in oibus agentibus exᵭ pmum vtus ꝛ eē nō eſt idez oibus modis:ſed ḥ è verꝫ in ꝑ⁹ qō agit per ēntiā. alia aūt:qz agūt ꝑ ꝓticipationem:qz ſunt ꝑ ꝓticipationem:o3 dicere q̄ vtutes non ſint eis per ēntiā:ſz quodāmō ffm diſtinctionez. Ꝫ ſilo ſgr ſupposito dōm q̄ omnes vtutes oium entium ſūt vna vt⁹ nūo ꝓpter vnū finē ad quē vltimate ordināt qui eſt principatio bonitatis dei.per ḥ eſt rñſio q̄ eſt data ma⁹.ſ.auer.per virtutem non inte⁹ eē:ſed inte⁹ virtutes oiuz q̄ ſūt ꝓncꝫ eſſe ipſt ꝓ q̄to ſe⁹ eſſe ipſum:ꝛ iſta virtus cauſat a ꝑ⁹ ꝑ q̄to oia ētia ſunt ab eo:ꝛ diffr⁹ in omnib⁹ ſicut dcm eſt. Et ꝓ ḥ potes rñde re ad formam qōnis cum q̄ritur quō mūdus mult⁹ pōt ꝓcede re ab vno agente.dōm.n.q̄ ſicut cōpoſitum nāle multū ꝓcedit ab vno agente:qz ab eo recipit formaz mc⁷ᵉ .q̄ conſtituitur vnitate ꝛ colligatione.ita multitudo mundi pōt ꝓcedere a ꝓncꝫ.eo qz oia entia in eo colligantur ꝑ vtutē illā diffuſam in eis:que virtus eſt vna nūero ſaltem:eo qz ordinat ad vnum finem nūo.ꝛ ſic iſte intellēt plus ꝓformis vbis auer.ille autem ē plus ꝓſonꝫ vitati.ꝛ ſō tu plus ꝓſte.

¶ Algazelis. Du. XIII.

a Jt alg.rñdens ꝑ ꝓbis.ꝛ ſi aliquis diceret q̄ ḥ dubium facile poteſt rēoueri.qz ētia diuiduntur ad id qō ē alteri⁹ ſubm vt corpus:ꝛ ad quod ñ ſic ſe hñt:vt ſbe ꝑ ſe exñtes:ꝛ hec ꝑs in duas diuiditur ptes:q̄rū ꝓma qō agit in corpus.ꝛ ḥ dr̄ anima.ſcōa vō q̄ nō agit in corpe: ſz i aia.ꝛ dī intellꝫ separat⁹.ētia tñ q̄ in ſubtis cōſiſtūt vt accñtia innouantur:ꝛ hñt ſine dubio ſubm nouū ꝛ peruenīunt ſine dubio ad nouum ꝓncipiū quodā modo:ꝛ ꝓtinuum quodāmō:ꝛ ḥ eſt mot⁹ circlaris: ꝛ de talibus modis ñ curamus.imo curam⁹ ō radici bus per ſe exñtib⁹ ñ in ſubo q̄ ſt ſine dubio tres.ſ.corpus:ꝛ eſt vilioꝛ iſtis tribus:ꝛ intelligētia dependētia ñ inītes ō corꝑib⁹:niſi ōpendētia actōis ñ ipſſiōis ꝛ eſt nobiliꝛ iſtis tribus ꝛ aie q̄ ſūt medie inter iſtas naturas:ꝛ hñt aliq̄ꝫ depēdētiaz ad cōp⁹.vz.actōez ꝛ impreſſionē. Rurſus corpora ſunt decem:nouez ſūt orbes:ꝛ decimum eſt materia.nouem vero orbes.ſ. ſunt animati.ſ.ſunt corpora cuz aialibus.ꝛ hñt ordinem ineſſe hoc mō.videlicet.q̄ a ꝓmo ꝓncipio influitur ꝓmus intellꝫ qui ē per ſe exñs:ꝛ non eſt corpus:neq̄ virtus in corpore cognoſcēs ſeipſuz ꝛ ſuū ꝓncipium.ꝛ procedunt ab eo .3.res.ſ.intellꝫ ꝛ aia none ſpere:ꝛ corpus ſupreme ſpere deinde ab eodez ītellectu ſecundo ꝓcedit tertius ꝛ anima firmamēti:ꝛ eius corpus.ꝛ deide ab ītellectu tertio ꝓcedit quartus:ꝛ anima orbis ſaturni ꝛ eius corpus. deinde donec peruenit ad ītellectuz ex quo ꝓcedit intellectus ꝛ aia ꝛ corꝑ lune orbis:ꝛ vltima ītelligentia que ītelligētia agens dicitur.deinde cauſat pleni tudo lune orbis.ſ.materia recipiēs generationem ꝛ corruptionem de agente ītelligeñ.Rurſus fiunt de inde mixtiones materierum alijs de cauſis:radij nā qz ſiderum mixtiones hñt ex quibus fiūt mineralia ꝛ plante ꝛ animalia. Et non o3 q̄ a quolibet intellectu ꝓcedat ītellectus ad infinitum.ḥ nāq̄ intelligentie dñt in ſpē.ꝑz ergo ex iſtis q̄ ītelligētie poſt primum ꝓncipium ſunt.x.ꝛ orbes nouez.ergo oia iſta nobilia ꝓncipia ſunt.x.poſt primū ꝓncipiuz etiam ſub quocūq̄z ītellectu.3.continentur res.ſ. intellectus ꝛ anima orbis:ꝛ corpus ipſius.ꝛ ideo opz q̄ in ſuo ꝓncipio trinitas nulla pōt imaginari plu-

ralitas in primo intelligibili niſi vno mō tm̄.vz.pro ut intellig̈it ſuuz ꝓncipium:ꝛ ſeipm. vñ reſpect⁹ ſui ipſius eſt polis eē.neceſſitas.n.ſui eē ꝓſtit i alio nō in ſeipſo. ¶ Ecce ergo q̄ ḥ res ſunt.3.diuerſe.vñ no bilioꝛ triū tantorum dz nobilioꝛi attribui. ergo ſuuz ꝓncipiuz ꝛ aia orbis,put intelligit ſeipm:ꝛ corpus orbis inq̄ztum eſt apud de ſeipſo.ꝛ ſō inueſtiganda eſt ḥ trinitas.vnde,pcedit in cāto q̄ ſuū ꝓncipium ſit vnū.vñ dicim⁹ q̄ a ꝓmo ꝓncipio non ,pcedit niſi vnum.vz.ſuba huius intellꝫ ex quo ītelligit ſeipm:ꝛ ſequiſ eū neceſſario non ex pte ꝓncipij q̄ intelligat ſuum ꝓncipium:ſed ipſe de ſe eſt polis eē:ꝛ non hz poſſibilitatez a ꝓmo ꝓncipio.immo de ſeipſo.

¶ Jnducit alg.rñſionē ꝑ ꝓbis.ꝛ dicit.ait alg.rñdens ꝓ ꝓbis ꝛ loquitur ſuſpēſiue vſq̄ ad dubiū.i.4.vñ dicit.ꝛ ſi aliq̄s diceꝛ q̄ ḥ dubiuz facile pōt remo⁷ᵉ.ꝛ dixi q̄ loquitur ſuſpēſiue:qz ſta tim in dn⁹.i.4.ipugnabit iſtud:ꝛ ponit modum quo ꝺs pōt ꝓ ꝓbis rñdere.qz dicit.q̄ entia dīr⁹ ad id quod eſt alteriuſ ſubm vt corpus:ꝛ ad q̄ñ ſic ſe hñt:vt ſube ꝑ ſe exñtes.eſt g̈ diſio q̄ ens dīr⁹ in corporalia ꝛ ſpūalia. Deinde ſubdit ſpūale.o.ꝛ hec ꝑs in duaſ dīr⁹ partes:quarum prima,vult dr̄e eſt quod agit in corpus tāq̄ ꝑn⁹ mot⁹ ꝛ opōnuz corꝑi:ꝛ ḥ dr̄ aia tā corꝑibus gñabilib⁹ q̄ eternis cōis.ⁿᵈ vō que nō agit in co.ᵉ:ſz i aia:eo⁹q̄ finis agit in agens.vel agens in formam educendo vel creando illā:ꝛ inte⁹ ſcpatue(Entia tñ)Remo⁷ quodam dubiū:quoniā hec diſio non eſt ſufficiens:quia dimittit aliquod.ſoluit.o.entia tñ que in ſubtis ꝓſtitūt.vt accñtia inouantur:ꝛ hñt ſine du⁹ ſub iectum nouum.ꝛ ꝓuenīūt ſine du⁹ ad nouū ꝓncipiū q̄daz mō .i.gñabile quodāmō:ꝛ ꝓtinuum.i.eternum quodammō:ꝛ ḥ eſt motus circcularis.eſt g̈ ꝓma ſolo q̄ ſō non fecimus mētōem de his:quia ſō ma⁷ᵗᵘᵐ ē illa reduci ad vnuz ꝓmū qō eſt menſe ſtum(Et de talibus)Quaſi innuit ſcōaz ſolonē.o.ꝛ de talibus modis non curamus.ꝛ⁹ curam⁹ de radicib⁹ ꝑ ſe exñtibus non i ſubo.i.de ſubꝫis.vult dr̄e:quia oō de iſtis erit dictum de accñ tibus(Que).ſ.ſube. Cōparat radices inter ſe.ꝛ dicit.q̄.ſ.ſube ſt ſine du⁹ tres.ſ.corpus.ꝛ iſte viliꝛ iſtis tribus: eſt dr̄e i iſtis tri bus.ſ.aia ꝛ inte⁹.ꝛ inte⁹ non ínitens dependēſiam.vult dr̄e non cāns dependentiam de corꝑibus.i.in corporibuꝫ niſi depēdētia actōis non impſſiōis.ꝛ eſt nobiliꝛ iſtis tribus.ſ.aia ꝛ corpore. Et debes inte⁷ᶜ q̄ ipſa in iſtis tribus eſt ꝺd melius alijs. ¶ De bes ſcire q̄ ſicut 4⁰ʳ ſunt cāe.ita 4⁰ʳ ſunt dependentie.ſō in ꝓ poſito pōt eſſe oue dependᵉ.ſ.finis:ꝛ vocat dependētia actionis.qz ca⁷ᵃᵉ finis non eſt cā eſſe agentis:ſz actōis agentis:ꝛ de pen⁹ impſſiōis que eſt ōpendentia agentis:qm̄ agens ip̄mit dā do eſſe vel opari.voluit g̈ q̄ intelligentia non cāt niſi depēden tiā actōis.ſ.non ſit cauſa niſi in gñe finis:ꝛ non cāret dependen tiā impſſiōis.ſ.non eſſe cauſa in gñe agentiſ(Et aie que)accipit tertiā rez.ꝛ dicit.ꝛ aie que ſunt mc⁷ inter iſtas nās.ſ.ītelligentiā ꝛ corpus:ꝛ hñt aliquā dependentiā ad corpus.ſ.ſunt cā corꝑis vz.actōem.vult dr̄e in gñe finis.ꝛ impreſſiōem.vlt dr̄e in gñe agentis:qm̄ aie celoꝝ ꝛ gñabilium ſunt finis corꝑꝝ illoꝝ:ꝛ agentia opōnum illoꝝ vt ſcis.appz mō diſio entis ꝛ membra ei us.(Rurſus corpa)Vult ponere motiuū ꝛ ordinem horum diuerſoꝝ.ꝛ dicit rurſus corpora ſunt decem.ſ.nouē orbes.ꝛ ō cimū eſt mā.apud.n.iſtos mā ē corpus:vt appz ab aut in p⁹ ſue ſuff.ᶜ:vel forte per māz inte⁷ corꝑ gñabile.ꝛ q̄ſi dicat q̄ corpa oia ſunt decem.ſ.nouez orbes celeſtes:ꝛ corpus gñāle eſt decimum(Nouem vō)Decla⁷ diſponem orbiū.o.nouem vero orbes.ſ.ſunt aiati.ſ.ſunt corpa cum alibus.vñ ffm iſtos q̄libet orbis eſt vnum al⁷ colligatum ex aia ꝛ corꝑe motum ꝛ opōnem vnam(Et hñt)Exponit ordinem eorum.o.ꝛ ordinem in eſſe hoc mō.vz primo ꝓn⁹ q̄ eſt ōr:ꝛ motoꝛ extra vniuerſum in fluitur.i.cauſatur ꝑ⁹ intellꝫ.i.ꝑma inte⁸ q̄ eſt per ſe exñs.i. nulli hērens:nᵉ per aſſiſtentiā:nᵉ ꝑ iformationē:ꝛ non eſt cor⁸ nec virtus in corpore cognoſcens ſeipſuz ꝛ ſuū ꝑn⁷ᵐ .i.deū(Et ,pce dunt)Exponit quō iſtō cāt reliq̄.o.ꝛ ,pcedunt ab eo tres res .ſ.inte⁸.vult dicere,prime ſpere q̄ mo⁷ vt finis r⁷ illius.ſic ipe r⁷ ſui:ꝛ aia none ſpere:ꝛ corᵉ ſupreme ſpere(Deinde ab eodez inte⁷ 2°)vult dicere cāto ab iſto ,pcedit tertius intellec⁷ q̄ ad huc mo⁷ vt finis r⁷ ſui orbis ꝛ ania firmamenti.ſ.octaue ſpere ꝛ eius corꝑ⁹.Deide ab inte⁷ 3° ,pcedit.4⁰.ſ.q mo⁷:vt finis r⁷ ꝓximi orbis:ꝛ aia orbis ſaturni.ꝛ eius corpus. Deinde donec peruenit ad intellm ex q̄ procedit intellꝫ ꝛ aia:ꝛ corpus lune orbis ꝛ vltima inte⁸.q̄.ſ.ꝓcedit in eſſentia ab inte⁸ lune q̄ intelligentia agens dicit.deinde ab iſta cauſatur plenitudo lune orbis,ſ.mā recipiens generationē ꝛ corruptionē ō agēte intel ligentia.i.a colcodea. ¶ Debes ſcire q̄ materia dr̄ plēitudo lu ne orbis pro q̄to ē etᵘᵉ ſilis orbi lune cāt⁹ inmc⁷ᵉ poſt illuz ab inte⁷ agente ffm iſtos.vl forte dr̄ plenitudo ,p q̄to tota ſperaz actiuozum iplet.ꝛ tu ꝓſidera.deiñ,plᵉ⁷ ordinē.o.rurſus fiunt.

deinde.i.poſt gnōnez māe mixtiōis māerū alijs de cauſis.vult dr̄e alijs cāis concurrentibus.ꝛ decla⁷ quō.o.radij namq̄s ſide rum mictiones hñt vult dr̄e in potentia activa ſicut virtus ge nitiua alīam:ex quibus fiunt mineralia ꝛ plante ꝛ alia (Et non o3) ſoluit quoddam dubium:poſſet q̄s dr̄e q̄re poſt inte⁸ acti uoꝝ ꝛ paſſiuorum non fuit fcā vlterius alia inte⁸ ab illa alia.ꝛ⁶ inde ſoluit.o.ꝛ non o3 q̄ a q̄ls inte⁸ ,pcedat intellꝫ ad infinitum .i.vlterius.ḥ nāq̄ inte⁶ dr̄nt.ſpē.vult dr̄e.q̄ non eſt eadem rō ō vltima: ꝛ de aliꝝ:qm̄ dr̄ ſpē ab illis.ſō iſta non ꝓducit am- plius alia:quia ḥ⁹ nāe:ille āt ſic.quia hmōi nāe. Sic appz ſolo qōie(ꝑz g̈) Cōcludit ordinē ꝛ diſputationem haꝝ ītelligēria rum.o.ꝑz g̈ ex iſtis q̄ inte⁶ poſt ꝓmum ſunt .x.ꝛ orbes nouē. g̈ omnia iſta mobilia ꝓncipia.i.inte⁶ mouentes vt finis tm̄ ſūt .x.poſt ꝓmū ꝓncipium.vult dr̄e dato ꝑ⁹ ꝑn⁹. Deiñ decl⁷ diſpō nem cuiuſl⁷ inte⁹.o.ēt ſub quocunq̄z inte⁸ tres continentur res ꝓputando ipm.ſ.inte⁸ ipſe ꝛ aia orbis ꝛ coꝛᵉ ipſius.ſ.aie. Deiñ dat quaſi cām cozrelatiē:q̄re ꝓmū ꝑn⁷ᵐ non potuit niſi vnum cā re.o.ꝛ ſō opz in ſuo ꝑn⁹ trinitas nulla poſſit imaginari ꝓlitas in ꝓmo intelligibili.ſic reperitur lra in l⁹ meo:ꝛ forte eſt cor rupta:vel translator male tranſtulit:vt reputo:ſed quomōcūq̄z o3 ſic ordinari:ꝛ ſō o3 q̄ in ſuo ꝑn⁹ ꝓmo ītelligibili nulla poſ ſit imaginari ꝓlitas trinitas.ſ.ꝓlitas trinaria niſi vno modo tm̄.in alio autem o3.vz.ꝓout intelligit ſuū ꝓncipium ꝛ ſeipſz.ꝛ ſic o3 legi iſta lra.ꝛ tunc appz ſolo q̄re ꝓmū vnū tm̄ cāt.ꝛ 2ᵐ tria.ꝓmū.n.vnum tm̄:q̄ non itelligit niſi ſe:reliqu⁹ aut ,p q̄to intelligit ꝓmuz:ꝛ ſe poteſt cauſare mḳitudinē(Vñ r⁷ ſui) Sol uit quoddā aliud dubium.poſſet q̄s dr̄e:verū ꝑ⁹ inte⁸ cauſat⁸ a ꝓmo motoꝛe vniuerſi ſit neᵭe eſſe an nāl⁷ ens poſſe. ſoluit.o. vñ r⁷ ſui ipſius.i.nā eius eſt poliꝫ eſſe:neᵭitas.n.ſui eſſe conſiſtit in alio:non in ſe ipſo.vult dr̄e q̄ nā ei⁹ eſt natura poſſibilis:attñ ab alio eſt perpetua ꝛ ſempiterna(Ecce ergo) Remo⁷ aliud ꝛ dubium exquo intelligentia imme⁷ᵈ ꝓducta deo producit ⁊ⁿᵈ pp diſpōnez mḳtam quā hz q̄m ꝑ illas diſpōnes ꝓducit illa tria. Soluit.o.ecce g̈ q̄ hic res ſunt tres diuerſe.vult dicere,p ducte ab illa.quia intelligentia ,primi orbis omnia ſui orbis:ꝛ ſu⁹ orbis.vñ nobiliꝛ 3ᵘᵐ tātorum dz nobiliꝛi attribui. ergo ſuū ꝓncipium.ſic hz ſra mea.ſed eſt corrupta. ꝛ o3 dici.g̈ ꝓut intelligit ſuū ꝓncipium.ꝛ aia orbis,put intelligit ſeipm eſt coꝛᵉ orbis inḡtum eſt apud de ſeipſo.ꝛ ſō inueſtigāda ē iſta trinitas rerum factarum ab illa vna. vnde ꝓcedit in cāto q̄ ſuum ꝑn cipium ſit vnum.ꝛ tm̄ ipm ſit tres res:vt videz:ꝛ voluit dr̄e q̄ tu debes ḥ ꝓſtere:qm̄ eſt difficile ꝛ forte ly vnde ꝓcedit in tāto.o3 cōmuari cū ſra q̄ ſequitur ita q̄ ſit q̄ſi q̄dam qō: q̄ ſic mouetur.vñ ꝓcedit in cāto:q̄ ſuū ꝓncipiū ſit vnuz.i.q̄ de⁷ſit ſimp⁷ ffm eē.ꝛ virtutem.ꝛ tūc ꝑ ſra ſequentem inuit ſolonē.o. dicimus q̄ a ꝓmo ꝓn⁹ nō ,pcedit niſi vnū.vz.ſuba h⁹ inte⁸.ex q̄ itelligit ſeipm hec rñſio ꝑ⁹ aſpectu nonvᵭ eē ad pūctum qōis ſed dico q̄ voluit dr̄e q̄ ió fuit vnus.qz talis. Et eius nām non poſſumus ſcire alr.niſi qz etᵘᵉ ei⁹ eſt vnus. vel poteſt 3° illō ver bū.vñ procedit in cāto exponi ſic:vt dicamus q̄ inten⁹ qōis ē iſta.vz.vñ procedit in cāto q̄ ſuū ꝑn⁷ᵐ ſit vnum.i.vnus effectus quod.n.dr̄ principium vnum:quod vnum tm̄ producit . ē g̈ ſen ſuus qōis.vnde procedit in cāto q̄ eius eᵗᵘᵉ ꝛ efficiens ſit tm̄ vnum in cāndo.ꝛ tunc vba ſequentia ſunt manifeſta. vñ dicim⁹ q̄ a ꝓmo ꝑn⁹ procedit niſi vnum.vz.ſuba h⁹ inte⁸ ex q̄ intelligit ſeipm:ꝛ hᶜ tertia expō eſt mihi plus appens ꝛ vba in ſe. De inde vltimo remo⁷ quoddā dubium:pōt.n.ꝺs q̄rere ex q̄ ꝑ⁹ in telꝫ cātus intelligit ꝛ eſt nēcio quō pōt eē a ꝓmo. Vel pōt qō eē.primum nēcio cāt quō effectus eius poteſt eē contingens:ꝛ ambo ſūt boni ſenſus. Ad 2ᵐ tm̄ ſenſū rñdet ex quo appz ſolo ad ꝑᵐ.vñ dicit.ꝛ ſequitur cū nēcio hz a ꝑ⁹ qō inte⁸ᵗ⁷ꝑ⁹:qm̄ i ſui nā nō eſt nēᵭe eē.ſz ipſe ō ſe eſt polis eē:ꝛ polis nō eſſe ꝛ nō hz poſſibilitatem a ꝓmo ꝑn⁹.ꝑ⁹ de ſeipſo.ecce ſgr ſolo ad formā Dicēduz.n.q̄ hz ꝑmū nēcio cāt illud.attñ poſſibilitatē hz ex ſui nā q̄ eſt ſcōm ſe ꝓtingens.ex q̄ appz ſolo ad ꝓmū ſenſum.ne gat.n.q̄ ꝑmum cātum ſit ens nēcio inte⁸ ᵉ nēcio:ſed i ſui nā ē ꝓtingens.ſō pōt eē a ꝓmo.iſti.n.credidērūt q̄ nᵭe eē non poſ ſit ab alio cāri:vt alibi dixi

Sed hic dubitatur ꝑ⁹,qz ꝑᵐ cātum ē ſimp⁷ adh⁶ ffm rem.ergo adhuc non poteſt ꝓducere mḳta ffm rem:qm̄ ſi diſtin⁹ rōis in ꝓncipijs cauſariuis ſufficeret in ꝑ⁹ non eſſet repugnantia ex pte inte⁸ nr̄i ite⁷ᶜ multitudinē.ergo poſſet eē cā multoꝝ. ¶ 2°ou⁷ fortius.qm̄ ſi ite⁸ ille ꝓduc⁷:o3 q̄ hēat tres rōnes:mō non hz niſi duas ſz intelligere ꝓmum a quo ſit ite⁷ᵉ⁷ſe.g̈ ꝑ ipſa duo non pōt ꝓducere tertium.ſ.ozbē Alias qōnes adduxi in li⁹ de inte⁸ cōtra ḥ.vide eas.qz multum ꝓferunt ad ꝓpoſitum. ¶ Ad primā dōm q̄ diſtin⁹ ffm modum q̄ apud nouos dr̄ diſtinctio rōnis eſt duobus modis.q̄dam fi cta non fundata in re:nᵉ accepta eſt in re: vt ſi vellē ꝓſiderare ens quodcūq̄ poſſez ei fingere rōnis diſtinctōem iſto⁹.alio⁹. vā que accip⁷ a re:ꝛ fundat in re.vt i hoie ē diſtin⁹ rōis iſto⁹ r⁸ alio.qz accip⁷ a re. ¶ Ad ꝓpo⁹ᵐ o3 q̄ diuᵗᶻᵉ rationis ſeu modi in ꝓncipijs 2°° ſufficit ad cāndum diuerſa ffm iſtos.ꝛ ñ o3 q̄ illa ſint diſtincta re ꝛ ſubo:qm̄ que ſunt diſpſa in cauſatio colligant in cā. mō ḥ diſtin⁹ rationis bñ pōt inuenīri in 2° ente et non in ꝓmo.pōt.n.ſcōm ens inte⁷ inḡtū intelligēe ꝑ⁹ᵐ ꝛ eo qz cauſat ab eo:ꝛ inḡtum intelligēs ſe.ꝓmū āt q̄ eſt ſimp⁷ in cātum.ſō non pōt int⁷ inḡtum inte⁸ aliud a ſe:ꝛ inḡtū inte⁸ ſe niſi diſtinctione fcā.ſō eſt ſimp⁷ vnum re ꝛ modo apud iſtos.ſō tantum vnuz ꝓduxit.vz.ꝓ q̄to ite⁷ ſe.vñ inte⁹ ſui eſt ꝓncipium q̄ ,pduc ꝓmuz inte⁸ᵐ. ¶ Ad 2ᵐ o3 q̄ diu reputaui q̄ ille intellꝫ.int⁷ ᵒ⁹ſe ꝓduxit tm̄ aiam orbis.ꝛ orbis fuit cātus ab illa aia immet⁷ᵉ.ꝛ pōt ſaltez ḥ teneri.de mēte Auic.attamen ꝑ nunc puto eſſe dōm ffm iſtos q̄ orbis ꝛ aia ſunt vnum colligatō.ſō ille int⁹.,pduxit ꝑ ḥ qō itelligit ſe totū illō colligatuz met⁷ᵉ aia illa ſicut in ꝓpoſ⁹ nāli appz. ¶ Oz dicea a pari pōt di ci q̄ totus mundus ꝓducit a ꝓn⁹.qz ē vn⁹ colligatōe ꝛ eē:vt dcm eſt.g̈ vel iſta pō ꝺic tibi:vel tua non eſt ad mentem eius. ¶ Dōm q̄ auer.facit iſtum ai⁷ᵘᵐ ꝛ illos:vt appuit in ꝓn⁹ dubꝫ pnctis.attamen poſſet dici q̄ non eſt ſile de toto vniuerſo apō iſtos:ꝛ ō iſto paruo vniuerſo qm̄ entia in ſo mundo ſt val de diuerſa vt appz ex opōnibus:ſed iſtō ē colligatū ope ꝛ eſſe ió forte pōt ſic inte⁷.ꝛ tu ꝓſidera meli⁹ Auer.

Jcimus nos q̄ omnia iſta ſunt limitatio
d nes ꝓpoꝛ antiquoꝝ.vz.Aui.ꝛ alfarabij ꝛ ipſorum ſequentiū:ꝛ opio tñ antiquo rum eſt q̄ hec ſunt principia corpa ſuper celeſtia:ꝛ principia corporū ſunt entia ſepata de ma terijs que mouentia ſunt corpora ſuperceleſtia ꝛ illa corpora mouentiur ergo ea principia mō obediētie: ꝛ amoris:ꝛ ipſa corpora fuerunt creata,ꝓpter motū cum enim declaratum ſit q̄ principia mouentia ſup- celeſtia corpora ſeparata ſunt a materijs ꝛ q̄ ipſa ꝑn cipia non ſint corpora:nō ergo remāet modus quo dici poſſit q̄ ipſa principia mouent corpora niſi q̄ dicamus q̄ mobile mouetur modo obedientie:qua re ſequiſ eos idcirco q̄ corpora ſuperceleſtia ſint vi ua ꝛ rationabilia:ꝛ intelligunt ſeipſa ꝛ ipſorum prin cipiorum mouentia.cum ergo ꝓlibatum ſit a ꝓbis q̄ nulla ſit oꝛia inter ſciam ꝛ ſcibile:niſi q̄ ſcibile eſt i materia ꝛ ſcia miníme:vt ōclaratū eſt in libro de ani ma.ergo ſi inueníretur entia imaterialia oporteret q̄ ipſorum ſuba eēt ſcientia aut itellꝫ. ¶ Et declara tum eſt apud eos q̄ iſta principia ſeparant a mate ria:ꝓout dant orbibus motus continuos abſq; ali qua fatigatione ſeu paſſione:ꝛ qō cūq; tali mō mo uet oportet ſine dubio q̄ non ſit corꝑ⁹ neq; virtus in corpore.ꝛ q̄ corpus celeſte acquirit ſempiternitatez ab eis ſeparatis. ¶ Etiam declaratum eſt q̄ iſta pri cipia ſeparata habent eſſe colligatum cū primo pri cipio ipſorum:ꝛ niſi ita eſſet:nullus eſſet hic ordo:ꝛ oia iſta egregie declarantur in propꝛijs locis libro rum ꝓpꝛiorum. ¶ Et declaratum eſt cū omnes or bes moueantur diurno motu ſeruantes ordines pro prios motuum ipſorum.ideo huius eſt ratio:ꝛ cum deus benedictus precipit alia principia q̄ precipiūt alios orbes vt moueātur:ꝛ ab hoc precepto ꝓſiſtāt celi ꝛ terra:ſicut ex precepto regis ſeu principis in ci uitate obtinentur oia cetera poſteriora ꝑcepta ex re gia parte ibidez cōmiſſa. ¶ Oz id q̄ innuit Aui. de p ceſſu hoꝛ principioꝝ abiuicez ſunt ꝛba ignota apō ꝓbos.attñ id qō opinati ſunt pypathetici in hoc eſt q̄ ocā principia hñt miſeratiōe diuina diuerſos gra dus ꝛ colligatiōez q̄ eſt illō qō ſert ea eē cāta ſucceſ ſiue abiuicē:ꝛ oia a prio principio cauſant:ꝛ aliud nō dz itelligi de agēte ꝛ effectu:vel ō creatore ꝛ crea to niſi ḥ tm̄:hec igiē eſt,ppinquioꝛ via ad aduerten dū opionē pd cōz boiuz:ꝛ ꝓtigēt ex ḥ errores ꝓin gentes pdcos ꝓbos:vt narrauīt algazel in ꝑcēt.b⁹ ꝛ diffuſius declatū eſt in eoꝛ libris: quare notādū ē: q̄ quicunq̄z ſpeculatus eſt in dictorum libris cum conditionibus neceſſarijs poteſt egregie cernere vē ritatem omnium iſtorum opinionum:ꝛ nō debet in telligi de opinione Ariſto. niſi id quod dictum eſt:ꝛ opinio ſua eſt ſumma vītas,put ſuus itellectus fuit fi

nis hūani itellectus preclare de Ari. quare dī q ipse creatus fuit ⁊ datus nobis diuina prouisione: vt nō ignoremus polia sciendi. ¶ Et est notandū q predicta pñt optime ostēdi. alio mō difficillime. vz. cū quibusdam rōnibus: ⁊ q̄uis sint probabiles de seipsis sunt sine dubio intelligibiles per accīs: ⁊ quia probabilia dilectiora sunt cōmuniter q̄s demōrabilia ostendimus viam: vt breuius ⁊ clarius poterim⁹. vnde dicimus q vna, ppōnuz est q qñ hō respicit h apud nos res mūdanas. videtur sibi q res que viue ⁊ sciēte dīr sunt per se mobiles termiatis motibus erga voluntates ⁊ actiones terminatas ex quibus oriuntur multa in hoc mundo. supposita ergo hac radice dicimus q si ei adiungeretur alia, ppositio ad sensuz apparens. vz. q celi mouētur de seipsis motibus terminatis ex quibus terminantur inferioribus entib⁹ multa terminata opera ⁊ ordines in quibus dcā entia consistant. debet ergo concludi ex istis duabus, p positiōibus q celi sunt corpora viua rōnabilia. q̄r tamen patefit q ex ipsorum motib⁹ opera terminantur a quibus causatur cōseruatio inferiorū entiū. h̄ satis manifestum est cū speculatione modica. nisi enim sol aliquotiens propinquius nobis esset: ⁊ aliquotiens distans dum in suo circulo obliquo mouet non haberemus in hoc mundo quatuor anni terminos: sicut modo habemus ordinatum in mūdo: neq; inuenirētur plante: neq; aialia: neq; sequerent gñationes rerum gñabilium modo consueto. vbi gra. quādo sol a nobis distat ⁊ tendit erga meridionalem p tem refrigidatur aer septētrionalis ptis: ⁊ fiunt pluuie: ⁊ multiplicatur elim aquosum: ⁊ in meridionali parte multiplicatur elim aereū: ⁊ in estate totū cōtrarium reperitur: ⁊ ista opera a sole, pcedentia: ⁊ sua p pinquitate ⁊ distantia a nobis in quolibet ente apte in mundo apparent: ⁊ similiter de luna plurima vtilia sunt precedentia: et ab alijs planetis sideribusq; multa ardua ⁊ preciosa cōmoda diuina potentia in fluuntur in hoc mundo: lz opera q̄nq; planetarum ⁊ aliorum siderum non tantuz manifeste appareant: quilibet nāq; ipsorum circulum h̄z obliquum: ⁊ facit quatuor tpa in suo circulari motu: ⁊ est notanduz q principaliter superius ad cāndum predicta cōmoda est motus diurnus a quo dies ⁊ noctes fiunt. vnde quādo qdē intelligens homo talia ordinata regimina respicit: ⁊ qualr distincte a corpoñ supcelestium motib⁹, pcedūt: ⁊. vz. q̄liter stelle seu planete moueant terminatis motibus ⁊ terminatis figuris: ⁊ terminatis partibus facile pōt iudicare q talia opa necessario causant ex viuis itelligentib⁹ motoribus. Et valde pōt de hac informatiōe adminiculari. vz. multa puulorum ⁊ vilium corporuz turbidorum nobiscum inuentoruz que vita nō carere: imo cum toto ipsoruz defectu ⁊ vilitate eor sube ⁊ paruitatis illoruz q̄titatis placuit deo glorioso influere in eos vitam ⁊ rationem ex quibus possit ipsorum eē regere ⁊ cōseruare: vt prius fieri pōt. tanto ergo melius q super celestia corpora dignissima sunt tale munus ab ipso deo benedicto recipere. vz. vitam ⁊ intelligentiā: cōsiderato magnitudine corporum ⁊ subarum eorum nobilitate: sed multi homines putando scientiaz habere ignorant: ⁊ respecto regimine eorum nobilium corporum viuorū nobis pñtium q ipsa corpa debeant eē viua qō est sine dubio error eor hoiuz: qz regimen viuorum a viuis dz pcedere. s. a viuis nobilioribus rectis in vita ⁊ discretione. Unde qñ hō discretus respicit ista corpa magna ⁊ viua ⁊ rationalia nos circuentia: ⁊ meditatur in quadā tertia, ppositione. s. q̄ puidentia ipsorum in nobis nō reducitur aliquo mō in qdaz cōmodū ipsoruz pōt apte notare q dicta principia precipiūtur a prio principio de his motibus: ⁊ q ipse precepto: nō est corpus neq; virtus i corpore. ¶ Prelibatis ergo istis notāduz est q nō decet q sit creator horū corpor: ⁊ principiū ipsor eē simul eē inferiorū corpor: ⁊ q humanus itellis caret sine dubio pphendētia eē orbiū. Hic est deniq; finis itentionis phor in corpib⁹ supcelestib⁹ in assertōe ipsor primi principij: ⁊ q nō est corp⁹ neq; vtus in eo.

¶ Postq̄ dcā est opio istorum. vlt mō adducere auer. opinionem veror phor de ordine orbium: ⁊ disputatione ipsorum ⁊ motor eoruz: ⁊ quō colliganť cum p⁹. ⁊ vnde appeat defectus opiniōis predicte. vñ dicit. dicimus nos q omnia ista sunt limitatōes phor antiquor. vz. auic. ⁊ alfarabij: ⁊ ipsorum sequentium. voluit dīre q ista opinio creditur esse ad mentem antiquorum. non tñ est. ió ponit illam. d. ⁊ opinio tñ antiquor est q hec. vult dīre. motores celor: sunt principiātia corpora celestia ⁊ principia corporum sunt entia separata de materijs. ergo sunt ista principia separata. ⁊ syllogismus est in prima figura sic. principia corporum celestium sunt separata. motores celestium sunt principia illor. ergo separata. h igr est prima propō quam vult habere ꝺ eos qui ponunt animas inesse corporibus illis neq; esse eis veras formas. Deinde vult remouere alium errorem per aliam propositionem. alius. n. error fuit q anime celorum trahuntur ab intellectibus separatis qui mouent eos eo mō q̄ finis mor agens. ꝺ istud probat istam propōnem. s. q illi motores mouent pp pplacentiam. ⁊ corpora illa mota mouentur tāquaz obedientia. ⁊ sill⁹ pponitur sic. quecūq; mouent aliq̄ q non eis resistunt: sed mouentur mota ipsa mouent gra amoris ⁊ pplac. ⁊ illa mouentur pp obedientiam: sed motores illi separati cor celestium sunt hmōi. g ꝺ illa dcā se. or g. q. s. principia fiūt mouentia corpora celestia ⁊ illa corpa mouentur. h est virtus bris. ⁊ infert ꝺnem. d. g ea principia modo obedientie ⁊ amoris. vlt dīre mouent: ⁊ corpora obedienter mor. ⁊ tunc est ꝺ. Deinde probat brem ꝑtum ad istam partē. s. q corpa illa mouent. ⁊ pōt sill⁹ sic componi. que sunt creata ꝓpter mor sunt nata moueri cuz obedientia. sed corpa celestia sunt fcā pp motum. ergo sī nata mor aor est māifesta. alr essent otiosa ⁊ superflua. minor ät accipit h: tāq̄ nota. ⁊ huius tñ minorem accipi. d. ⁊ ipsa corpora fuerunt errata propter motum. ⁊ tunc sup. tu residuum. deinde probat idem per sill⁹ alio⁹. lz sit quasi virtualr positus: ⁊ pōt sic ꝓponi principia separata a mā ⁊ a corpore. ⁊ simplr imptibilia mouēt amore ⁊ intelligentia corpora mota ⁊ corpa mota obedienter: sed motores orbium sunt hmōi: g vt supra. vñ hᵒ ponit minorē ꝺnem. d. cum. n. declaratuz sit q pzin⁹ mouentia supcelestia corpora separata sunt a materijs: ⁊ q ista pñ non sunt corpa. ista ē minor. non g remāet modus q̄ dici possit q̄ ipsa principia mouēt corpora: nisi q dicamus q mobile mor modo obedientie. Et h est potentia pñis. ¶ Debes scire q motores orbiū: qz sunt separati mouent pp amorem interam ⁊ pplacentiā. amorem q̄dez qñ amāt primum: qō nō pñt amare amore intelligibili nisi eēnt separati. intelligentiam q̄dem qñ mouent pp id qō itelligūt ô p vt dicā post. pplacentiā vo quoniam inter pmi est cōseruare entia in suis disp̄onibus ⁊ ió in mor exequunt intentum pmi ió complacent ei. ⁊ mouent per cōplacentiaz: ⁊ h oia sunt dcā in qōe de intellectu. ⁊ alibi. s. in de suba orbis: vt dicaz forte post ¶ 2° debes scire q corpus celeste mor obedienter. eo q nō resistit motori separato, y° maxime inclinat ad motū illi⁹: eo q factum fuit pp motum illuz: vt colligit ab auer. h. 7. 3. ꝓmto. scōi celi. vñ obedire prope est fine resistentia trahi ab alio: ⁊ q corpus sic trahitur. ió dī obedienter mor. ¶ Sz tūc occurrit dubium: qñ tunc mor in istāti. quoniā fm dcā auer. inte mouent ꝑtum pñt: ⁊ fm vltimum sue potentie: g si mobile nllo⁹ resistit eis: motus erit in istāti: qñ successio in motu cāt: vel a resistentia medij vl mobilis: vt. 4. phy cor. ꝓmto. 71. docñ ē. ¶ Et dicendū q ibi est resistētia. q̄ celū ē corpus actuale ꝑtuz ⁊ extenſuz: vt dcm est in qōe de resistentia. vñ celum resistit intelligentie: q̄ ē corpus actuale. ꝑtū extēsum dico corpus actuale: qñ corpus in potētia: sicut est forma corpis subalis māe coeterna nullam resistentiā h̄z ad motum: sic nec mā: q̄ est illimitata ad oē vbi: q̄ igr celum est corpus actu vltima actualitate. ió ipsum est ei qñ est sub a. esse sub b. vbi ⁊ nll⁹ est querēda causa. q̄r resistit: nisi q̄ corpus actuale vltimum ꝑtum. Et h dr auer. 7. phy. soluens pñtē. q. d. ⁊ forte h accidit ex diuersitate nārum mouentium q̄ non sunt i mā in nobilitate fm magis ⁊ min ⁊ diuersitate nāruz corpor que mouentur ex eis. ecce quō pz sol. pñs. ¶ Sed dices si resistit. g non obedit ei: ergo destruit opinio auer. h. dom q dupr est resistentia. q̄daz cum inclinatōe ad contrarium. y° impellens ad ꝛrium. ⁊ h affert obedientiā: sic appz in hoie qui trahit violenter in aliq̄ qda cum determinata pausa sue obedientie: non tñ inclinatōe impellente ad ꝛrium. si quis n. imperat mihi vt vadam ad eum. ⁊ ego vado libenter certuz ē q non vado ad ipm in instāti: lz ipse appetat me in instanti: qm nā media est limitata ad certum motū: pp h nō dicor inobediēs ita in proposito celum obedit inte: eo quia non inclinatur vis ad ꝛrium: attn sua nā. q corr limitatur ad motū tante velocitatis. ⁊ istud non aufert obedientiam: vt dixi in ex°. ⁊ de h dixi in qōne de resistentia celi. Et postq̄ remouit duas propōnes. s. dicentem corpa celestia eē animata animabus māib⁹. ⁊ dicentem corpa celestia mor a motoribus separatis trahentibus alias eorum. vult mō cōcludere disp̄em cor celestium fm vltatem q̄ste. ⁊ dicit. q̄re sequit eos. vult dīre phos ātiq̄e: idcirco q cōpora celestia sunt viua ⁊ rōnalia: ⁊ q intelligant seipsa: ⁊ ipsorū pncipiorum mouētia. Et vī mihi q inuat hunc syllm. oē cōpositum ex forma separata mouente amore inte ⁊ pplacentia. ⁊ ex corpe obediente illi motori: est al rōnale viuens inte ne se. ⁊ suū pñm: sed corpa celestia sunt ꝓposita hmōi. g i pma fi se ꝺ. quā h intulit. a or declabit: lz sit aliq̄r nota. b or fuit declara ex iis dictis: ⁊ ꝺnem h posuit tñ). Deinde vult remouere oum quia posset quis opinari si cor celeste est al rōnale viuens. g inte⁹ eius ⁊ eius scia causatur a rebus. g recipit accītia. ¶ ℞. si ita esset cor celeste eēt hō: qñ nll⁹ eēt dīa iter sciam corpis celestis ⁊ hois. vt ergo remoueat ista ou. vult declare qualr scia illor cū scia nr̄a est eq̄uoce dcā. 7° erit qō soluta. Et intendit ꝓbare hāc ꝺnē g in separatis a mā scia ⁊ scibile non dīnt. y° sunt vna suba. ⁊ sill⁹ est. oē scibile separatū a materia est vnum in suba cum suba illus scientis. sed in separatis a mā oē scibile est separatum a materia. g in separatis a materia oē scibile ē scia scientis i suba a or declar: qñ scia ⁊ scibile dīnt mō. eo q̄ scibile est in materia q̄ est vse in po quod est actu idiuiduum: vt dixi in qōe de vlt scia aūt est separata a mā. sola dīa ē in modo rōe māe. vbi ergo erit abscisa mā. ibidem remanebit abscisa causa disp̄onis scibil, scia. 7° appz a or. ⁊ pōt sill⁹ sic componi. scia ⁊ scibile solū mō dīnt a mā. scia ⁊ scibile in seperatis non dīnt modo māe ergo scia ⁊ scibile in illis nō dīnt in secūda figura. b or aptem alibi declar. s. 12. meta. 7t. 2ᵒ. 51. ⁊ nolo pro nūc imorari i illo hᵒ sill⁹ ponit a or. pslli. d. cū g ꝑlibatum sit a phis q nlla sit dīa inter sciam ⁊ scibile: nisi q scibile est in mā ⁊ scia mime: vt declam est in li de anima. h cr fuit a or. pslli. Deinde pōt ꝺnez pncipalem silli. d. g si inuenirentur entia imalia. opz q ipsor suba eēt scia aut inte. y° ⁊ inte. ¶ Hic esset videndū quō scibile in subīa separatis sit separatum a mā. esset ēt videndū quō ibi scia ⁊ scitū sī vna suba. eēt videndum etiā ô in nr̄o aliquid: ⁊ tñ p eu. ria ocor recurre ad qōnem de inte circa finem. Deinde, pbat brem silli principalis. s. olcentē q illa entia sint separata a mā. ⁊ sill⁹ componitur sic. oē agens mouens motu continuo ⁊ sempiterno est separatū a mā ⁊ corpe fm esse: sed oēs motores corporum celestium mont illa motu ptinuo ⁊ eterno g in prima figura oēs illi sunt separati simpr. hᵒ pᵒ tāgit minorem. d. ⁊ declaratum est apō cos q ista ꝑna separantur a mā. ꝓout dāt orbib⁹ motus cōtinuos. s. eternos absq; aliqua fatigatiōe seu passione. Deinde ponit vi a ris. d. ⁊ quodcūq; tali mō mor: oz q sine ou⁹ non sit cor⁹ nr̄ vt i corpe. Et h fuit a or cui accītalr addit: ⁊ oz quod cor celeste accrat sempiternitatem ab eis separatim: vt declatum est in li de suba orbis. Deinde redit ad remouēdum illud 2m petim illor qui finxerunt q motores nō intelligant pm. ⁊ dicit. 2 etiā est declarum q ista principia separata hñt esse colligatum cum primo pn ipor p q̄re intelligunt ipm. vñ sillus hᵒ pōt sic ponī. oēs motores mouentes pp pplacam ⁊ intum ⁊ amorem vnius colligant illi: sz oēs motores mont pp pplacam amorem ⁊ itelliam pmi. g illi colligant. hᵒ ponitur ꝺ. 2° probat hanc ꝺnem y cc sic. si oēs motores non essent colligati primo nllⁱ esset in eis ordo sz oēs motores sunt ordinati. vt dcm est. ergo oēs sunt colligati primo. hᵒ ponit y cam. d. ⁊ nisi ita esset: nll⁹ esset h ordovltio probat h aucte phorum. d. ⁊ omnia ista egregie declata sunt in libris phor. ⁊ iste rōnes sunt note per se ex iam dictis ió nolo imorari in eis plus. 3° ꝓbat idem. ⁊ sill⁹ sic ꝓpor. omnia mota que mouentur motu diurno colligantur primo pn qō mor illō motum illo motu: sed oia corpa celestia mouentur motu diurno. g omnia colligantur pᵒ pn. hᵒ ponitur bor. d. ⁊ declaratuz ē cū oēs orbes mouentur diurno motu seruantes ordines proprios motuus iporum. ió hᵒ. i. illius pñis est rō. Deinde explicat modum ordinis illor. d. ⁊ cum ꝺ hūdictus precepit alia pncipia. i. motores: que precipiāt alios orbes: vt mouentur. ⁊ ob h preceptum cōsistant celi ⁊ terra. i. pp h sint celi. i. suplora. ⁊ terra. i. inferiora. sicut ex precepto regis seu pncipis in ciuitate obtinentur omnia cetera posteriora precepta ex regia parte ibidē cōmissa. ¶ Debes scire q ꝺs non est rex: neq; princeps nisi eq uoce: vt dictum est supe. ió ista precepta ⁊ omnia ista non sunt nisi eqce. non. n. oz credere q itelligentie obediāt deo: qz velint obedire: eo q obedire presupponit posse non obedire. modo si non disponuntur per inobediētiā: nc pñt disponi p obedientiaz quia quod nō pōt disponi p vnū ꝛrium: nc p suum ꝛrium: vt dixit auer. 12. meta. 2mēto. 51. in fine: sed istō sit eo quia itc intelligāt

primum: ⁊ pp illud quod itc de illo cū amāt assīlari illi: et desiderāt illud sic mor. et ꝺ ꝓpter cāt eos: quoz esse consistit in mor: et multum confert dictuz auer. in 12. meta. 2ᵒ 44. et pio celi. 2mto. 54. in fine: et bonū est vt videas illō: qm ista fiunt tibi clara. ¶ Et postq̄ declauit colligationem fm inteonem et amorem et pplacentiam. vult modo narrare colligationem illorum fm esse. et dicit: sz illud qō inuit aui. de processu hoz pzin⁰ᴿ adinuicem sunt verba ignota apud phos. attn il lud quod opinati sunt pipatetici in h: est q dicta pncipia miseratione diuia. i. prouidentia dei hñt diuersos gradus. i. nāe: et hñt diuersam colligatiōem que est id qō infert ea esse cāa successiue adinuicem: et oia a primo pn⁰ cānt. et addit. et a⁰ nō dz intelligi de agente ⁊ ctu: vel de creatore ⁊ creato. nisi hoc tm: vult dīre: non sicut intelligit Aui. ¶ Et debes scire q auer. caute visus est copulatōe cum dixit ad inuicem. ⁊ a primo: ad nōndū modū quō, pcedūt: a primo. q. vt supra ôclarauit prima inte cātur imediate a deo in rōne cāe proxime: vt dictū est: reliquaq̄o cāntur a prima in rōne vltis: ⁊ ab alijs inq̄rum sunt proxime cause ⁊ ió dixit q cāntur adinuicem a primo motore: ⁊ istud melius fuit dictū supra. ⁊ nolo plus dīre. ¶ Et postq̄ dixt h. vult ponere dīam inter opinionē eius: ⁊ opionē alioz. ⁊ dicit. hec. n. est ꝓpinquior via ad aduertendū opionem ꝑdictoz hoium. prima g dīa est q per opinionem eis inte⁰ opio antiquoz: nō fic p opionē illoz. Deinde ponit scdam dīam. d. ⁊ ꝓtingent ex h. i. opinione al farabij ⁊ auic. errores ꝓtingentes predictis phis: vt narrauit alg. in precedentibus. ⁊ diffusius declatū est i eoz libris: non ät opioni eius ꝓtingunt errores. ¶ Deinde dat modum quō scit vitas. d. Et notandum est q quicunq; speculat⁰ est in libris dcoz cum cōditionib⁹ necārijs. i. euidētijs firmis pōt egregie cernere vitatem oium istaz opionum: vel pōt inte cū cōditiōib⁹ necessarijs. i. oibus requisitis q̄ sunt perfecta spe. semotis a nego cijs alijs que requirit studiosus. Deinde declat cuius phi fuit opio eius. d. ⁊ non dz inte de opione Aris. nisi id quod dcm est. deinde cōcludit q tenenduz est q illa opio. d. q opio sua est summa veritas. h probat. ⁊ sill⁹ sic ꝓpr opinio hois cui⁰ inte ē finis. i. vltimum posse hūani inte. est summa veritas. sed opio Aris. est hmōi. g illa ē sūma vitas. b or, pslloginat. inte. dat⁹ nobis diuia, puisiōe: vt non ignoraremus polia sciendi est finis ⁊ terminus inte. hūani. sed inte. Ari. est hmōi. g. b or appz silli non ponit nisi minorem. d. ꝓout suus inte. fuit finis hūani inte. deinde accipit br̄em, pslli. d. preclare de Aris. quasi. d. trāspone eaz sic. q̄re predcā re de Aris. or. q̄ ipse creatus fuit. ⁊ datus nobis diuina puisiōe: vt nō ignoraremus polia sciendi. 2ᵉ appz opinio auer. Et postq̄ declaratum est corpora celestia esse obedientia: ⁊ eē rōnalia: ⁊ q colligantur pn⁰ tribus modis. vult oñdere nunc via firmiori illa esse hmōi. ⁊ pponit itentoem. Et est notādū q pdicta possūt optime oñdi. alio⁰ difficillime. vult dicere forte. vz. cum quibusdā rōnibus ⁊ q̄uis sint probabiles de seipsis sunt sine dubio intelligibiles per accīs: ⁊ q probabilia de lectabiliora sunt q̄ demōrabilia. oñdem⁰ viam vt breuius ⁊ clarius poterimus. hec sunt vba eius in q̄bus appz inten⁰ et⁰. s. declarare iterum illas, ppones ꝺ illos rōnib⁹, pbabilib⁹. ⁊ causa intentionis apparet: eo quia rationes probabiles appetibiliores ⁊ delectatiores.

Sed est questio dd intelligat h p rōnes, pbabiles per accīs itelligibiles. Et vī mihi q vna expō pōt accipi ex primo de celo. 21ᵒ. 22. s. q p rōes, pbabili itelligat sufficientias fundatas in sensatis. vñ sufficientia est 2ᴿ. s. sustentata per rōnez intelligibilē. i. demōrabilem p se: z hec est demōvno⁰. ⁊ ali⁰, pbabil rō. vt dicit ibidem auer. alio⁰ est sustentata p accīs rōne demōrativa, p q̄re pōt ô monstrari aliqua, ppō accepta in ipsa. 7° inte h Auer. qz ar per sensata: vt videb. ⁊ in h aliq̄, ppones accepte pñt demōstrari. vel puto q h intelligat p rones, pbabiles inductionem demonstratiuā. qz hz ipm in summa 2ᵒ pozum. 21ᵒ. 19. inductio ē triplex. s. oy ca ⁊ soph ca ⁊ demōrativa. Loquendo de inductōe demōrativa q̄ habet vim demōratiōis. vt o. 12. phy. 2ᵒ. 80. Dom puto q illa ratio est probabilis p se. demōrativa p accīs pro q̄re accidit ei inq̄rū inductio q fit ex, ppositionibus demōrativis: ⁊ dr demōrativa inductio: c proponēs sunt simplr nccie vñ dicit ibidem auer. in ca⁰. 19. q dīt inductio demōrativa a topica in h q predicatū. subale p se inest subo. v. g. si ignorarē. ista. ois hō ē disciplinabil iam possem inducere illaz accipiendo vnā vl ouas singulares. ddo. h hō est disciplinabilis. ⁊ h. g ois hō: qm predicatum inest eēn subo. ⁊ q ēentiale est vni inouo vni⁰ spēi est ēentiale omnibus illi⁰. cū sint eālia in illa. ió ista vocat inductio demōrativa. ⁊ h idem ibidez inte q hic per rōnem probabilem inductionē: q est rō probabilis per se: ⁊ demōrativa p accidens. ¶ Deinde ponit rōnem illā q oz ꝺponi sic i prima figura. oē per se mobile a pn⁰ in eo terminatis motib⁹ fz voluntate ⁊ actiones terminatas ē viues ⁊ rōnale. hc ē vna vlis q̄ pōt ex vna sola singlari induci: eo q predicatum nec̄io est subo: ⁊ singularem accipit. d. vñ dicimus q vna, ppōnum ē q qñ hō aspicit h res mundanas apud nos vī sibi q res que viue ⁊ scientes

dñr sunt per se mobiles terminatis motib⁹ erga voluntates ⁊ actiones teriatas ex quib⁹ oziunt multa in h̄ mūdo. i. fiūt multa in h̄ mundo. ex hac vna pōt induci illa vlis: sicut ex ista vna. ignis h̄ est calefactiu⁹. ḡ ois. qñ prop̄o illa est necessaria ⁊ p se. eo q; predicatū p se ⁊ cēr' iest subo. detñ accipit minorē. o. sumpta hac radice. dicimus q; si et adiungeť alia propō ad sensum apparens. vz. q; celi mouent de se ipsis motibus terminatis ex q̄bus teriantur inferiozib⁹ entib⁹ mlta ter'a opa. ⁊ ordines in q̄b⁹ dcā ētia pfitūr. Sz ergo cōcludit ex istis proponib⁹ q; celi sunt corpora viua ⁊ rōnalia. Ecce igr̄ quō h̄ ratio est indua p̄ q̄to maioz inductōe vn⁹ trī. pbab'. ⁊ ve nō hz nisi viz ductōis ista. ⁊c oz intelligi. Deiñ. pbat vltimā prē minoris. s. q; ex motib⁹ teriatis illoz sequunť multa cōmoda h̄ inferi⁹. ⁊ sillā sic ꝓponi pt. illi mot⁹ per quos sequunť trāsmutatōes in his q̄ bus vita ē. ⁊ perma' exīstit alibi: cānt multa cōmoda h̄: sz mo ⁊ corpoz celestiū sūt hmōi. ḡ ꝺ illa ē ma'a p se. minoz āt indu p planetaz mot⁹. vñ dicit q̄r trī patefit qō ex ipsoz motib⁹ opa teriant a q̄b⁹ causat pīti⁹ inferiozum entiū q̄ fuit minor. h̄ satis manifestū ē cū speculatiōe modica. nisi. n. sol aliq̄tiens ꝓpinquus nobis eēt. ⁊ aliquotiens distans oū in suo circulo obliq̄ mor nō hremus in h⁹ mundo quatuoz teriosānt. sic mō habem⁹ ozdiatū i mūdo. s. ver estaē. ⁊ reliq̄ duo nec iuenirēt plāte: nec alia: nec sequeť gnōes rez. gñabilium mō ꝓsueto. v. g. qñ sol a nob distat ⁊ tēdit erga meridionalez partem refrigiť aer septentrionalis ptis: ⁊ fiūt plāte ibidē. ⁊ multipli'. clim aq̄sum. ⁊ in septentrionali parte elim aerum mlticpli'. ⁊ in estate totum ꝟrium repit: ⁊ ista opa a sole ꝓcedētia. ⁊ sua propinquitate ⁊ distantia a nobis ⁊ quolibet ente aperte apparent. Deinde explanat idem in alīs planetis. ⁊ primo de luna. o. similiter de luna plurima vtilia sunt procedentia. etiam exponit idem de alīs. o. etiaz ab alīs sideribus planetis multa ardua ⁊ preciosa commoda diuina potentia influuntur i hoc mundo licet opera quinq; planetarum. vult dicere aliozuz exceptis sole ⁊ luna ⁊ aliozum siderum. vult dicere fixozum non trīa ma'e appeant attñ declarat h̄ aliq̄r in illis. o. q̄z nāq; ipsozum. vult dr̄e q̄n q; planetarū circuluz hz obliquū: ⁊ facit quatuoz tpa i suo circuli motu. vt dictum est in astronomia. Deinde exponit hec in octaua spera. o. ⁊ est notandum q; principaliter ad cāndū ꝑdicta commoda in istis rebus supius. i. fortius est mot⁹ diurn' a q̄ dies ⁊ nocteꝫ fiunt. vult dr̄e: qñ sic id corp⁹ fuit superi⁹ situ: ita multitudine stellarum dignitate motoziz: ⁊ reliquis mouentibus. ⁊ io in istis rebus hz potentiam maiorez: pp qō fuit ꝑti nuus per totā terrā reliq̄ aūt. q; non sunt ita simplr necessarij. io pīt diffozm' circundare terraz. ⁊ io fiūt nobis qñq; propin qui. quandoq; remoti. octaua aūt spera cū suis positis ⁊ fixis sideribus semper est vnifozmis toti terre: ⁊ cuilibet pti terre. Deinde ꝓcludit ꝓclusionez principalē. o. vñ qñ q̄dem intelligens hō. vult dicere nō hñs caput habilitatū ad malum. nec imaginatiuam supza cogitatiuam: nec aliq̄ disp̄one ꝑter nāli dispositus talia oz'a regimia respic: ⁊ q̄liter dispicte a coz' superce lestium motib⁹ ꝓcedunt. vult dicere p̄dē vtilitates: ⁊ talia regimina. ⁊ vz. qualiter stelle seu planete mo'' terminatis motibus. ⁊ terminatis figuris. ⁊ termiatis ptib⁹ facile pōt iudicaī q; talia operara cānt nēcio ex motozib⁹ viuis. itellntib⁹ motoribus. Deinde adducit scōam rōnem ꝓbabilem. ⁊ oz sic cō poni. id qō ꝑit vilissimo sm aliquaz perfectōem eius non dz a nobi'o remoueri: sed vita ⁊ aiatio ꝓuenit vilissimo. ḡ nō dz remoueri a corpore celesti: qō ē pfectius alīs hic. b⁹ ponit veritatem. o. ⁊ valde pōt de hac infirmatione adminiculari. vz. multa puulozum ⁊ vilium coz' turbidoz: ⁊ nobisc̄ iuentoz: q̄ vita nō carere. vult dr̄e. dicantur viua y⁹ cū to⁹ ipsorū defectu ⁊ vilitate subē eozum. ⁊ illozum paruitatis placuit deo gloriosо influere in eos vitā ⁊ rōnē. i. prudentiā quādā ex q̄b⁹ pīt esse ⁊ vite ipsoruz seipsa regere ⁊ ꝑseruare: ⁊ plus vel plus fieri pōt. tanto ḡ melius q; supercelestia corpa dignissima sunt recipere tale munus. s. vitaz ⁊ rōnē ⁊ inte'um. oico illas eē dignissimas ꝓpt⁹ magnitudine corpoz: ⁊ nobilitate subaz. i. forma ruz coz: q̄ oia significāt illa subas valde: vt dcm̄ est. i2. meta phi. 2t⁹. 44. pp. qō infert sz multi hoies putādo sciaz habere ignozant. vult dicere istud. qz nō sunt ve scientes: sz appenter. Unde debes scire q; apud me lra est transposita: ⁊ oz sic legi. ꝓpt⁹ magnitudine coz' ⁊ subarū eozum nobilitate. ⁊ respecto regimine eozum nobilium coz' viuoz nobis ꝓsentiuz q; ipsa corpora debent esse viua: sed multi hoies putando sciam bñe ignozant: qō est sine du⁹ error eozum hominū: ⁊ tūc apud me vī q; auer. velit innuere q; propter duas precausas deus oz corporibus celestibus donare vitam. ⁊ pria rō ē. qz magni coz' ⁊ formarum dignitate excedit alia h̄: scōa est quia regunt ea corpora viua que sunt hic. ⁊ p ꝓsequens debēt eē viua. 2°. vī mihi q; propter h̄ remouear opinionem illoruz qui vñr scire ⁊ tñ in vitate ignozant: posset ⁊ aīr exponi: sz itentiones sunt vicine. io sufficiat istud mō. Deinde ꝓbat per tertiā rōnem idem. ⁊ debet sic ꝓponi. corpa regentia alia corpa viua debent excellere illa. i vno gradu nobiliozi. ⁊ ratione maioziz corpo

ra celestia regunt viua. b⁹ ḡ erunt discretioza ⁊ vite nobiliozis. b⁹ nō ponit nisi. ꝑbatioez maioziz. o. qz regimē viuoz a viuis oz. ꝓcedere. s. viuis nobiliozib⁹ rectis in vita: ⁊ discretione. Debes scire q; vt accipitur ꝑmo politice: q; cōdi⁹ regis ⁊ principis oz eē excellentia ꝓudentie sensuū excellere ꝓudētia ⁊ intellectu. ꝑpter qō ait ibidē q; dñs est intellectu vigens sensus vero robusti corporis. ideo concludit ibidem: principatum regalem esse ex vno ꝓudentia vigente: ⁊ alio robustitate valēte. Ex his accipi potest vitus Auer. h̄. Et postq̄ ꝺclarauit totū hoc. vult concludere duo: quoz̄um primuz est q; omnium est vnus ꝓceptor ⁊ princeps. scōm est q; ille est seperatus: nec coz'e. nec virtus in corpore. Et primum potest sic. ꝑbari sillo in ꝓima figura. omnia ꝓudentia aliq̄r iperfecta ꝺ alīs sine eozum vtilitatibus ꝓuident ꝓcepto vnius ꝑmi ꝑceptoris ⁊ principis: sed corpora celestia prouidentia aliqualr imperfecta sunt de rebus exīstibus h̄ sine eozum vtilitatib⁹. ideo in ꝓima figura ꝓcipiuntur ab vno ꝓncipe exīte in mundo. dixi in maiozi aliqualiter ipsecta: qm̄ de⁹ ꝓuidet ꝺ nob sine sui vtilitate: attñ non ꝑpter alium: sz ꝑpter se: sz qz est optimus. io excludit ab illa a'i. huius ponit minorem. o. vñ qñ hō discretus respicit ista corpora. s. celestia ⁊ viua ⁊ rationalia nos circuere. h̄ minor. Deinde ponit maioreꝫ. o. ⁊ meditat in q̄dā scōa ꝓne. s. ꝓudentia ipsoz in nobis non reducit aliq⁹° in quoddam ꝓmodum ipsozū: potest apte notare q; dcā p̄n ꝓcipiunt a ꝑmo p̄n⁹ de his motibus. Deiñ infert scōm. o. ⁊ q; ipse ꝓceptor non est corpus n⁹ virt⁹ i corpe. Debes scire vtilitas seu ꝓmodū pōt intelligi duob⁹ modis. vno⁹ q; sint finis laborum alicuī⁹ opatis alio⁹. ꝑ perfectōe alicuius operātis q̄ opōne nō acq̄rit: sz ꝑseruat in acq̄sito esse. p°° intelligendo inte' nō mouēt pp coz vti litates: nec cōmoda: quonīa motus eaz perpetuⁿ est. io nūq̄ finis erit eius: ⁊ qō mo' tali modo rōe vn⁹ ꝑmi mo'. 2°° loq̄ndo intelligentie mouent ꝑpter coz cōmodum. vt dicit auer. i2. meta. ꝓmēto. 36. ⁊c nō intēdit h̄: sz p°°. ⁊c soluit ꝺdictio h̄. ⁊. i2. metaphi. ꝓmto. 36. ⁊. 2. celi. ꝓmto. i7. ⁊. 2i. vbi ꝺ q; ꝑma intentiōe mouēt pp se: scōaria pp h̄: qō non posset itelligi nisi mouerent pp coz cōmoda. Deiñ ꝓbat illud scōs dictuz. ⁊ sillā ꝓpr sic. non oecet coratorem ⁊ p̄n⁹ hoz coz'e: ⁊ alioruz esse de nā coz' inferioz. i. virtutem in corpe vl corpus: sz ds est creator ⁊ pncipium hoz. vt dictū est. io appz ipsum non esse n⁹ coz'o: nec vtutē in corpe. dicit ḡ. ꝑlibatis ḡ istis notandum est q; nō oecet q; sit creator hoz coz'e. ⁊ p̄n⁹ ipsoz esse sil. i. vnius nāe cum esse iferioz coz'e. h̄ ē a'r. ⁊ addit q; hūan⁹ inte'. caret fine du⁹ ꝓzehen'. i. ꝓhen' esse. i. ḋditatis ozbiuz. ⁊ h̄ vt nob ꝓnuue sz in se sp ite'. deinde ꝓcludit vltimo intenōem ꝓhoz. o. h̄ est de nīq; finis. i. final' inten⁹ ꝓhoz in corporibus celestibus in assertiōe ꝑmi pncipij ipoz: ⁊ q; non est corpus: nec vtus in eo.

Hic quero duo. ꝑmo an corp⁹ celeste sit viuēs. 2° an corp⁹ celeste sit al'rōnale. vt dicit h̄ Auer. Ad ꝑmā qōnez ar° q; nō. corp⁹ celeste nō est mortale. ḡ ñ viuens. ꝓna appz: qm̄ vita ⁊ moz opponunt: vt oī in li°. de morte ⁊ vita. ḡ si non est corpus celeste nat⁹ disponi p mōtem. nec p vitaz. ꝑ cām ꝟrioz: vt dr̄. i2. meta. ꝓmto. 51. ans ē ma'um. p° celi. te''. ꝓmti. 20. C 2°. vita est ꝑmātio aie nutritiue i caloze nāli. vt dicit phs i li°. ō mōte ⁊ vita. mō istō ñ ꝑt inueniri i illo. Jn ꝟriū ē ari. i2. meta. te''. ꝓmēti. 39. vbi ait. ⁊ vita vtiq; existit. ⁊. n. intellectus actu vita. illud aī ipe actus est act⁹ q̄ō ꝺm se illius vita optima ⁊ sempiterna.

Pro solutione qōnis breuiter ꝺōz: q; vt oī 2° de aia. te''. ꝓmēti. 15. aiaruz ab iaiato vita ꝺr̄. viuere aī mltipli': vt int⁹ ⁊ sensus: mot⁹ ⁊ status ꝺm locum. adhuc motus ꝺm alimentum. istis. n. 4°r modis viuens distinguitur a nō viuente. et aiatum ab inaiato: vt phs ait ibidem. Ex h̄ se' solo qōis. f. q; corpus celeste viuit 2°. vita .s. intellectiua: et h̄ dignissima est vitarum: vt ꝑz. ⁊ h̄ auer. dicit i2. meta. ꝓmēto. 39. vbi ait. h̄ no''. s. vita oī de ꝓhensiōe: et cuz actio intellectus est ꝓhēsio. ḡ actio int⁹ est vita. io cuz corpus celeste sit inte'' et appetens: io viuere ipsum dicimus. et 2° viuens vita motiua: qm̄ videmus ipsum mo'i motu terminato voluntate teriata. ⁊ aliis ꝺditionibus seruatis in motu alio. io scitur q; viuit scōo gradu vite. istis igr̄ duobus gradibus viuozum corpus celeste viuit. h̄ appz 2°. qō pp h̄ al' est. vñ et phs ibidem appellat deum al' sempiternū a q̄ celum ⁊ tota nā dependet. vñ 2° celi. ꝓmētis. 42. ⁊. 71. ⁊. 74. auer. voluit celuz esse al' magnum sine du⁹. ⁊ istud voluit auer. plane. 8. meta. ꝓmto. i2. ⁊ in multis locis nāliꝑhs. C Ad ar'. Ad ꝑm appz solo. id .n. verum est de ꝺcta vn'que cōsistit in calido ⁊ humido. ⁊ 2m etiam argumentum nihil est quoniam inte'' oe viuente 4°. gradu vite: vt apparet ibidem.

Circa secundam qōnem ar° q; non sit al'rōnale: qm̄ rōnale oī: io qz rōne ⁊ discursu vtitur: vel pōt vti ꝺm vim noīa. mō ꝺductuz est 3° de aia. ꝓmētis. 26. ⁊. 27. q; subē sepate non pīt cōplexe inte'e. g nec discursiue cum 3° act⁹ ꝑsupponat scōz. C 1° ar°. si sic. g hō ⁊ corpus celeste sunt vnius spēi: ꝑb' quonīa opōnes sūt vnius

spēi. ergo ⁊ forme. C Ad oppositum est auer. h̄. hic rñdet latini. maxime Thomas in qōnibus de aia. qōne 7ª in solone. ad ꝑmum. voluit. n. q; aia intellectiua ⁊ inteª oīt spē. ⁊ io inte'e coz oīnt spē. vñ dicit. ma'um est. n. q; intelligere aie ⁊ angeli fi est eiusdez spēi. ma'um est. n. q; si forme que sunt ꝓncipia opōnū oīnt spē necesse est ⁊ opōnes ipsas spē differre: sicut calefacere ⁊ ifrigidare oīnt ꝺm oīam caloris ⁊ frigoris. species āt itelligibiles q̄bus nr̄i intellect⁹. itellint sūt a fātasmatib⁹ abstracte. ⁊ ita non sunt eiusdem rōnis cum spēbus itelligibilib⁹ q̄bus ageli intelligunt: que sunt eius innate ꝺm q; oī in li°. de cāis: q; ois intelligentia est plena for''. vñ ⁊ intelligere hois ⁊ angeli non sunt eiusdem spēi. ⁊ ex hac oīa ꝓuenit q; angeli intelligent sine discursu. aia āt cuz discursu que nēcē hz ex sensibilib⁹ effectibus in virtutes cāz ꝓuenire ab accūtibus sensibilibus in essentiis rez que non subiacēt sensibus. Jn q̄bus vbis appz q̄r intelligētia est rationabilis: sicut intells hois licet rōnabilitas illius oīt ferat spē a rationabilitate hois seu aie. ⁊ per h̄ appz q̄r corpus celeste est rōnale per itelligentiam ratio'e oīnte spē a rō'e hois. C Sz h̄ solo cum reuerentia peccat in duobus. p° qz ponit q; spēs intelligibiles inteªᵗ eis ꝓcreate oīnt spē ⁊ eē' a speciebus intelligibilibus cātis a fantasmatibus .scōo peccat. eo qz pōt intelligentiam intelligere per accēntia essen' ⁊ ꝺm rem ꝺtincta ab eius essentia. primum esse impole ꝓbo: qm̄ vbi spēs repreſētatiua lapidis anime mee esset cōgenita a deo inte' lapidis per illam ⁊ per aliā gnātā a fantasmatibus non oīt spē. C Ꝑ. si ita esset sequitur q; hō creatus ⁊ hō gnātus oīnt spē. ꝓna ē ꝺ illos ꝓna āt. p' me' eius quoniaz cā hois creati oīt gne a cā hois geniti. ergo ⁊ e'ue'alli. vñ sicut valet eius rō ita ⁊ mea. C Ꝑ. spēs non ꝺstinguitur a spē nisi rone obti: qm̄ ꝺstin° actuū ē p obta scōo de aia. ꝓmto 38. ḡ posito q; ille spēs essent ꝓcreate: cū sint respectu eiusdez obti. erūt eiusdem spēi sine du°. Scōz ēt si sit vez hz nos xpianos. attñ ē ꝺ totā phiaz. ⁊ maxie Ari. i2. meta phi. textu. ꝓmti. 51. ⁊ 3° de aia. texu. ꝓmēti. 15. ⁊ pōt ee rō q; oīa inter inte'es ⁊ inte'um est solum pp mām: eo quia intelligibile est in mā. ⁊ intelligens ſeparatū a mā. ḡ vbi est abscisa mā ibidem nīa pōt poni oīa. io. i2. metaphi. ꝓmēto. 17. dicit auer. q; omne qō recipitur in intellectu separatū est idē illi nisi sit in mā: vel ꝺpendens a materia. ⁊ ꝺ dixit h̄ in h̄ du⁹ ⁊ dicet disputatione se prima. C Ꝑ. octoſe ponitur illa ſpecies: quoniā sicut ꝺs intelligit entia apud eos. eo quia est cā eoz. ⁊ vē intelligit illa. ita intelligentia ꝺz intelligere entia: q; est cā eozum. ergo intelligentia quodlibet modis intelligeret. ergo. alr superfluit. C Sed dicco q; istud est pluribus modis perfici: ⁊ sic non inconuenit duob⁹ modis intelligere idem. ꝺ. quoniam a pari posset h̄ ꝓuenire ꝺo ergo sicut superfluit ꝺo: eo quia intelligit illa perfectissimo mō q; est cā illoruz: ita supfluet itellectus. C Ꝑ. itelligētia separata semota a speciebus ē fortior homine: ⁊ anima hominis adhuc plena formis. ergo ei debet ꝓuenire tota perfectio inte' hois informati: ⁊ h̄ non erit nisi intelligeret rem sine speciebus. añs apparet: quoniam vbi intelligentia esset abscisa a speciebus: adhuc esset virtus abstracta a materia: ⁊ maxime cum ab ea nō sit remotum nisi accīs quod non aufert a rei substantia. non sic anima hominis. vt dicit. C Ꝑ. rō phi. i2. meta. te'' ꝓmti. 51. est pulchra. si intells illius intelligeret per species receptas in potentia pura passiua: sine du⁹ intellectus esset pura potentia passiua. ḡ ꝺictōis: ergo aliqua hoza p̄tuab' illa intentōe: nisi violentū erit ꝑtuū q̄ omnia sūt ꝺ ꝑbiam. C Ꝑ. ibidem infert q; optima substantia quale est ens separū dignificaī per aliquid ex̄ essentiam eius. ḡ eius essentia esset i se incōpleta. Et io op3 alr dici in phia Ari. ⁊ auer. C Pro 6° intellectu debes scire q; scientia inte' oīt a scientia intellectus hois: eo qz illa ē ꝑ essentia inte'. scia itellectus est ꝑ res ꝓzehensas māles. ⁊ io in aia nr̄a non est idem scia cū sciente nisi accītalr: vt declaratum est in qōe de intellectu. in inte' sūt idē p se: sz nō p°. C Ex h̄ se' q; itelligētia est sua rōnalitas int°. āt oīt a sua rōnalitate. ⁊ cuz totum h̄ sit ita: appz solo qōis: quoniam rōnalitas inte' oīt a rōnalitate inte'. sic eēn'. ite' cū q̄ ē idē a reb⁹ cognit⁹ i itellectu receptis vlr cū q̄bus scia ite' est idē. iste igr̄ que rōnalitates oīnt spē ⁊ gne in illis: sic videa. C Ad qōnē cum q̄rit vtr̄ sit rōale ꝺz q; sic ex hoie ⁊ inte'u ꝓstituit vnū al' opans vnū intelligens vnum scies: ⁊ vnum volens: q̄ vnū oī rōnale non a forma in eo cōstituta in esse ꝑ subm: sz per formaz vnitā ꝺm opōnem. sic celum oī esse ꝓstitutū ex inte' a orbe: ꝓp quod est vnuz al'sciēs vnum appetēs vnum volens. ⁊ vnū rōnale nō rōnalitate sūpta a forma cōstituta p mām: sed a forma vnita ei ꝺm opōnez. ⁊ fz presentiam ⁊ idisātiā loci ⁊ subiecti. ⁊ sic oī rōnale al'. Oī quidem al' pro quanto est viuens. ⁊ a seipso mouens ⁊ mobile. ⁊ dicitur quoq; rationale. quia anima est forma intellectiua vnita ei ꝺm opōnem. ⁊c appz solo qōis. C Ad ꝓncipalia. ad ꝑmum oām q; illud verus est oe rōnali participatiue: cuiusmodi est hō. hō. n. participans rōnale. eo qz ei appropriatur inte'. oī rōnale a rōcinatōe: sed rōnale per eēntiam. cuiusmodi est intelligentia. Et forte int⁹. in se non rōnales pīt vti rone. sed quia effectus prouenientes ab eis sunt facti ita apte q; rationaliter pīt

dici facti. C Ad scōm appz solutio: quoniaz sicut rōnalitas hominis: ⁊ rationalitas celi oīnt spē. ita celum oī rationale equuoce. ⁊ h̄ multum plane est dictum. appz ḡ corpus celeste esse viuens al'rōnale. C Debes scire q; quidam nr̄i sapientes theologi volunt q; intelligentie intelligant per spēs ꝓcreatas. ⁊ tu facile rñdeas ad argumenta ꝺ h̄ ꝺo. q; illa ꝓcludunt presuppositis ꝓncipijs aris. attamen ꝺm hoc neganda sunt oia illa. Sed q̄dā tenet q; itelligentie itelligēt p cēntia earū. ⁊ io tu cōsidera ⁊ vide in theologia. C Algaz. Du. XIIII.

Jt alg. rñdens ad phos. dicim⁹ q; id qō
a dixistis nō sunt nisi. igenia ⁊ euasiōes: imo pīt reputari fātasmata ⁊ errores ita q; argumenta sup vos cadētia quasi sunt innumerabilia. nihilomin⁹ dicemus aliqua. primuz quoq; q; qñ dixistis q; vna pluralitatis causarum est primi causati q; iste est polis eē. C Dicimus nos q; ista vba sunt erronea. ⁊ rō hui⁹ est hec: q; non euadit qn dicta possibilitas sit eadē cū suo eē. aut oīt ab eo: si primo mō. nulla ergo ꝺberet ab eo seq plalitas. si scōo mō. adhuc petenduz est. Utrū in prio sit plura litas. qz dicitis q; est ens: ⁊ ē necessarium esse. ergo dicta necessitas oīt ab illo eē. ⁊ io qrendū est qd infert pluralitatem diuersorum. ⁊ si forte diceretis q; necessitas eē prie cāe nihil ifert. sili' dicim⁹ q; possibilitas eē primi cāti nihil ifert primus q̄z eē trī eandē dicimus q; si aliqua res denominaret de necessitate ⁊ ipossibilitate: ⁊ vnaquez istaz eēt qd additū super illa sub a eodē mō pōt dici de alia tandem q; nulla. s. differentia inter eos in denominatione.

C Postq̄ recitauit alg. opinionem phoz Alfarabij. s. ⁊ auic. vult modo arguere ꝺ eos. ⁊ primo ponit intentionez. o. ait alg. rñdēs ad phos. dicim⁹ q; id qō dixistis non sunt nisi ingenia. i. fictiōes ⁊ euasiōes. i. fuge. p°° pīt reputari fantasmata ⁊ errores cuius rōnem dat. o. ita q; i. qm̄ argumenta sup vos cadētia: q̄si sunt innumerabilia. nihilomin⁹ dicem⁹ aliqua ecce itentionem ⁊ cām intentōis. Deinde arguit. ⁊ p° resumit id ꝺ qō vult arguere. o. q̄rum primum est q; qñ dixistis q; vna cāruz. p̄latis est primi causati. q; iste est polis eē. C Debes scire q; aui. voluit q; io cāta pīt esse pla. quia sūt polia esse ⁊ nō eē. ideo ibi pōt poni multiplicitas. sed primum est trī vnū: q; est necē esse. ꝺ arguit. o. dicamus nos q; ista verba sunt erronea. ⁊ rō h̄ est h̄ q; non euadit qn dicta politas sit idē cū eē suo: aut oīt ab eo. Est ḡ ne cessarium q; politas qua causatū oī pole est vel idem illi esse vel diuersum quid ab illo esse. Si p°°. nulla ergo ꝺberet ab eo sequi pluralitas: qm̄ sicut necītas io q; est idem cū esse dei non infert pluralitatem deozum: ita erit idem. Deinde destruit 2m membzum. o. si 2°°. adhuc petendū est vtz in ꝑmo sit plu'as. q; dicitis q; est ens: ⁊ est necium esse: quasi dicat. ergo dcā necessitas oīt ab illo esse: quoniā sic ꝑmū causarum. q; est ens ⁊ pole. oīt politas eius ab esse ei⁹. ita erit i ꝑmo. s. q; q; est ens ⁊ necitaꝫ oīt necitaꝫ ab esse. ⁊ io querendum est quid infert pluralitatem diuersorum: quasi dicat plalitatem esse idem. an pluralitatē esse diuersum: ⁊ quocunq; dicat sequitur impole. Deinde confutat quandam solutionem dicens. Et si forte diceretis q; necessitas cause prime esse nihil infert. vult dr̄e q; solo potest esse q; necītas in q̄tum necītas aufert pluralitatem: ⁊ politas inquantum politas mltitudinem. ꝺ arguit. o. sili' dicimus q; politas eē ꝑmi cāti nihil infert pluſq̄vnum: vel pluſq̄ esse tantum eādem. Deinde remo' aliam solonem quia posset ds dicere q; necītas ōnis addita infert plalitatez. non aūt p essentia. ꝺ arguit. o. dicimus q; si aliqua res denominaret de necītate ⁊ politate vnaquaq; istarum esset qd additū super illa substantia. eodem mō potest dici de alia. quasi dicat. q; quocūq; dicas ꝺ necītate. ego dicam de politate tandem q; nulla est oīa inter eos in demonstratiōe. i. q̄tum h̄ quod tu ponis. Auerroys.

Jcimus nos q; qñ ipse fecit primo diui
d siones. vz. q; nō euadet qn sit possibilitas eadem cuz esse: aut ꝺffert. dicimus q; nō sunt verba vera neq; perfecta. dimisit. n. tertium membzū in hac diuisione. s. q; necessitas esse nō est qd additū super eē extra aiam. imo est quedā ꝓprietas i ente necio. nullaq; ifert additōez sup ipsius subaz: ⁊ nō aliō nisi cāe remotiōez. vz. qō illō ꝓncipiū ñ cāt ab aliq̄: vt dicerem⁹ de illo ente qō ē vnū: tādē q; eē nō ifert in ente qd additum ex̄ aiaz sup sua suba: sicut infert albedo in ente. ⁊ ideo dicimus q; nō

ɔz intelligi de vnitate entis nisi significatio priuatiua
ſ. diuisionis priuatio. ¶ Similiter dicimus q necessariū esse est denominatio priuatiua. vɔ. q suuz eē non est ab alio. ¶ Similiter quando dicimus pole esse de se nō est intelligendū q ipsa possibilitas sit denominatio addita sup denoiati substātiā extra aiaz: sicut intelligebat ipse de vo. ſ. possibili. imo debet intelligi q eius substātia nō insert q suū eē sit necessariū. imo ex cā. ergo significatio sua priuatiua est. ſcz separatio necessitatis: quasi si diceret q necesse eē dūas habere species. vɔ. necesse p se ⁊ necesse per aliud ſ. ex cā non p se. ergo nō est dubitandū q he differētie nō sunt substantiales. ſ. subam diuidentes: neqz addite super subam. imo sunt res negatiue ⁊ relatiue ergo quando dicimus q res est ens: non significat quid additum super rei subam extra aiam: vt significat qñ dicimus albus. ⁊ ideo inuenimus q hec de cā errauit Auicen. prout opinatus fuit q vnitas est quid additum super vnius subam: ⁊ adhuc diffusius in sequentibus de hac questione disputabr. ⁊ prim⁹ opinantium hunc errorem fuit Auic. ipse enim dicit q id quod pole est ō se necessariū est per aliō. ꝓdsibilitas. n. est quedam denomiatio in quadam re: ⁊ dr̄ sine dubio ab illa re. apparet ergo ex verbis alg. q quodlibet ens posterior a deo cōponit ex duobus: vnum quoz denoiat de politate sine denominatiōe de necesse eē. ¶ Et nos dicimus q hec intentio est erronea: vt predicti eramus. Sed quando intelligitur modo supius a nobis dcō nō segtur icōueniens qō sequebat algazelē. ¶ Sed adhuc petenduz est. ſ. vtrū quādo attribuit politas primo causato infert q componat aut non. si. n. illa denominatio eēt relatiua nullā inferret compōnem: nō nāqz necessarium est q quedam res differentes denoiant ab aliquo: inferat q sint denoiatiōes addite extra aimā. qz priuationes ⁊ relationes sic se hn̄t. ⁊ ideo qui opinati erant q pn̄tum relationis nō ɔz computari cuz entibus extra aiam esse habentibus: ⁊ Algaz. ex sua ignorantia putabat q quodcūqz bīet additaz significationem inferret qd addituz extra aiam in actu: ⁊ hoc est falsum ⁊ sophisticatio. Tandem dicimus q ens quod est vle diuidit ad necessarium ⁊ pole. vnde si dr̄ia vnius partiuz sup illud vle additum fuerit eodem modo necessario diceret de reliqua. qz nulla est dr̄ia. Diuisio. n. entis ad possibile ⁊ necessariū nō est similis diuisioni al' ad rationale ⁊ irrationale: aut ad ambulās ⁊ natans ⁊ volans. ea enim addita sunt super genus: ⁊ inferunt additionem in speciebus. ſcz q animalitas est qd cāe. ⁊ he dr̄ie sunt addite super eum: sed pole egresso ex Auic. diuisiōe nulluz quid extra aiam actualiter. imo est significatio erronea: vt supra dictum est: eo q ens suū eē cām bēat nullā habeat significantiaz nisi priuatio tm̄. vɔ. q quodcūqz ens esse habuerit ab alio non habet de se nisi priuationem nisi natura ipsius fuerit de natura veri possibilis. ⁊ ideo diuisio Auic. de ente ad necessariuz esse ⁊ ad possibile diuisio ignota est quādo ex hoc nō intelligitur verū necessarium: ⁊ hec melius in seqntib⁹ declarabitur: id tm̄ q in hoc loco declarari debet q ens necessario diuiditur: aut ad substantiales dr̄ias: aut dispositiones relatiuas aut ad accn̄tia addita super entis substantiam. vn̄ prima istarum diuisio infert multiplicationem actionum in eodem ente: due vo relique diuisiones nullā inferunt pluralitatē. Et si aliquis diceret q denominationes dispositiue diuersitatem actionum inferunt. ergo a primo principio ꝓcedit pluralitas necessario. ⁊ iō primū principiū nō idiget de prio cāto. vn̄ ꝓcedat pluralitas. Et si va pluralitas dictaz denoiationū ꝓcessum diuersaz actionum a primo principio non iferret. silr dici pōt q de primi causati denominatiōibus. ꝑz ergo ex hoc erroz huius hois. Tandem dicimus q non est pole q ex vna ⁊ eadem substantia sequat affirmatio ⁊ negatio denoiationum; ⁊ ex hoc non sequitur pluralitas in ipsa suba: vt opinatus est alg. ⁊ ad hoc pn̄t solui ptā dubia h⁹ capli. Et si forte aliqs arguat dicēs q ex h̄ sequeret q nulla sit ꝓ̄o in nēcio eē de se: nz in nēcio p aliud. Nos vo ad hoc rn̄demus q hūan⁹ite⁹. faci lē cōprehēdit cōpōez in eo qō nēcium ēp aliō. vɔ. ō cāto. vn̄ si eēt corpus seqret q dēat repiri in eo vnitio quodāmō. ⁊ plalitas quodāmō. ſ. corp⁹ gn̄abile ⁊ coꝛruptibile. ſ. q in eo ē vnitio in actu: ⁊ multiplicatio in potētia: ſz si corp⁹ nō eēt ite⁹. nō ꝓbēdit i eū plalitatē i actu nz in potētia. imo ē ibi vnitio oiode. ⁊ iō putabāt ātiq q h̄ spēs entiū ē simplex: ſz dr̄it q cā hoꝛ entiū ē simplicio: cāto. silr opiatus ē q prici piū simplici⁹ oib⁹ ē de prio principio nō pōt itelli cā nz cātū: ſz in posteriozib⁹ prio bn̄ pōt plalitas itelli. ⁊ iō ſz eos sim cātuz ē simplici⁹. tertio ꝛdic deiſ. Jta ɔz itelli pḥoꝛ opinio. ergo significatio cāe ⁊ cāti in his entibus quali si eēt in eis plitas in potētia appēs in cāto. Vn̄ dicimus q ꝓcessis istis nulla nos sequn̄ tur alg. argumētoꝛ. ſz qn̄ itelligit ab eis phis q sc̄os ite⁹. itelligit seipm ⁊ suū principiū. ⁊ ex eo q itelligit se, ꝓcedit ab eo quedā res: ⁊ ex eo q itelligit suū principium, ꝓcedit ab eo alia res: qz duas habet formas seu substātias vt putabat alg. Dicimus q ē error. si enī ita eēt cōpositus. ergo eēt ō pluri q̄z vna forma: ⁊ eēt illa forma vna in subo: multe in diffinitione.

¶ Vlt mō rn̄r rōibus alg. ſm vos phos ⁊ r̄pellēr errorē alfa. ⁊ aui. ⁊ p⁹ ꝺclarat q̄ ei⁹ ꝺictū ē insuffi⁹. ꝺ. ꝺici⁹ nos q q̄ ipe fecē p⁹ positiōem. vɔ. q nō euadit q̄n sit pot⁹ cadez cū eē aut dr̄. vlt dr̄e ab eē illius polis. ꝺici⁹ q non sē vba vā n⁹ pfcā. ꝺimisit. n. ɜm mēb⁹ i hac ꝺi⁹. vn̄ ꝺio eius fuit. q ista. ſ. necitas ⁊ pot⁹ vel sē addite eē vel p⁹ cadez eē⁹. Deiſ expōit ɜm mēb⁹ quod ꝺimisit ꝺ. ſ. q necitas eē non est q̄d additū sē eē ex aiaz. p⁹ ē q̄ꝺa pot⁹ i ēte nēcio: nllamqz iferēs additoz sē ipi⁹ sbaz ⁊ nō aliō nisi cāe remo⁹, vɔ. q illō p̄n⁹ n̄ cāt ab a⁹. Deiſ explicat. ꝺ. vt ꝺice m⁹ de illo qō ē vnū tādē qō eē nō ifert in ēte q̄d addi⁹ ex aiam sē sua suba. sicut ifert albedo i ēte. ⁊ iō ꝺici⁹ q n̄ ɔz inte⁹ ō vni⁹ ētis nisi signi⁹ puativa. ſ. oiniōis puatio. Silr ꝺici⁹ q nēcius eē ē ō no⁹ priuativa. vɔ. q suū eē n̄ est ab a⁹. ⁊ pz q̄r necitas nihil pōit i re nēcia nisi priuoez eē agēt]. Deiſ ꝺclarat ō pot⁹ illō idē ꝺ. silr qn̄ ꝺici⁹ pole eē ō se n̄ ē itelligēdū q ipa pot⁹ sit ōno⁹. i. res addita sr ōne⁹ subaz ex aiaz: sicut ipe ꝺ vo poli. y⁹ oz ite⁹ q et⁹ suba n̄ ifert q suū eē sit nēcii. y⁹ ex cā. q signi⁹ sua puativa ē. ſ. sepa⁹ necitatis. Deiſ ex his resu⁹ oiniōez q̄ndam. ꝺ. q̄si ꝺice⁹ q nēce eē sc̄as bz spēs. vɔ. ncēe eē p⁹: ⁊ nēce p aliud. ſ. ex cā n̄ p sc̄o ifert cō⁹ m⁹ ꝺ. q n̄ est ou⁹ q he dr̄ie n̄ sr subales. i. proprie ꝺicēres ēs sic dr̄ic gn̄ies. ſ. subaz ꝺiuidentes n⁹ addite sr sbaz. y⁹ sē res negatiue ⁊ relatiue. vn̄ pr sill's sic ꝓpōl. ꝺenōes q̄ nihil ex aiaz positiuū addūt ōno⁹ n̄ sē dr̄ie eēntiales ⁊ addite sbe. dise ſz hmōi ōnōes. ſ. necitas ⁊ pot⁹ n̄ addūt ex aiaz aliq̄ rē: nisi p uatiuā: vt dixi. ió n̄ erūt dr̄ie eēntiales ponēs aliqd additum ipsi oiso. ¶ Deiſ ifert ɔm cō⁹ m. ꝺ. q̄ q̄n ꝺici⁹ q res est ēs n̄ sig⁹ q̄d additū sr rei suba ex aiaz: vt sig⁹ qn̄ ꝺici⁹ alb⁹. h p⁹ quoniā id qō n̄ ꝺistinguit ex aiam ab a⁹ n̄ addit et aliqd ex aiaz: sed ens n̄ ꝺisti⁹ ex aiam a re deno⁹. q ens ex aiam nihil addit rei ōno⁹ q azs cōre⁹ p idem. ¶ Deiſ ifert ɜm cōre⁹. ⁊ est pcm̄ aui. ꝺ. ⁊ iō iueni⁹ q hac ō cā errauit aui. prout opiatus fuit q vnitas est q̄d additū sr vni⁹ suba. ⁊ ō h dixi. 4. mc⁰. ꝓmēto. 3. i qōe mea ō h ⁊ dicā ifra i 5ª oispu⁰. Deiſ ozdimat se ad seqn⁹. ꝺ. ⁊ adhuc diffusi⁹ i sequentibus ō hac. q. oispu⁹. ſ. quo dr̄t necitas ab esse rei Deiſ ponit c⁹ fuit h erroz. ꝺ. ⁊ p⁹ opi⁹ hūc errorē fuit aui. ipe. n. ꝺicit q id qō pole ē ō se neciū ē p a⁹. c⁹ rōez ꝺicit. pot⁹ n. ē q̄ ōno⁹ i q̄ꝺam re: ⁊ dr̄t stn̄ ou⁹ ab illa re. ió opiat⁹ ē illū erro rē. Deiſ pōit pctm̄ alg. ꝺ. azs q ex vbis alg. q quodlz ēs posi⁹ a ꝺo ꝓpo⁹ ex ꝺuob⁹. q̄ꝺ vnū ōno⁹ ō po⁹ cſm ꝺno⁹. i. ō nēce eē. sic repit i sra. ⁊ forte vult dr̄e q oē p⁹ oeū ꝓpo⁹ ex ꝺuobus. q̄ꝺ vnū ē ens pole. attn̄ nēce ōno⁹ ex⁹ ab e⁹. ⁊ tacuit alterum ꝑpar pp famositatē. vel fōte lra ē cōrupta. ⁊ ɔz legi ɔm ē ōneiatū ō nēce eē. ⁊ tē res ē plana. vt p̄dci eramus. i. vt p̄dixim⁹. Deinde ponit mo⁹ vez. ꝺ. ſz qn̄ ite⁹ mō supi⁹ a nob ꝺco n̄ seq̄t in⁹. q sequeb⁹ effectus ꝺictoꝛū ꝓuenientes a denoibus illis. ⁊ ex h nō seq̄t pluralitas in ipsa suba: vt opinatus est alg. Et ad hoc pn̄t solui ꝓdcā dubia huius capli. ¶ Sed hic incidit dubiuz: qm̄ nō vr rō auer. ꝺ solonem illoꝛ aliq̄d valere: qm̄ dispōnes in p⁹ cāto sunt in mō distincte distin⁹ va non ficta in p⁹ non nisi ficta distinctione: vt iam ꝺixi in expōne sui capli. ¶ Mihi est valde difficilis solo. attn̄ debes scire q ōs ⁊ si non ꝺicat aliquam multitudinem: vt in cōpōne ad prius. attn̄ in se ꝺicit multitudinem in cōpōne ad posterius: eo q̄ est multus in perfectiōe ⁊ virtute. ēt ꝺz eos. ex hoc ꝺicit auer. i 2. metaphi. ꝓnto. 18. ⁊. 36. cū ait oēs formas ꝓtineri in eo. ió distin⁹ virtuum in deo in cōpōne ad prius est ficta. sed i pōne ad posterius est vā. Ex h appz octuz auer. q sic illa sufficit in p⁹ cāto: ⁊ ita ⁊ ista in ꝑma cā: qm̄ sicut illa non est ficta. ita nec ista: vt ꝺixi: et per h appz solo ad ou⁰. ¶ Et postq̄ soluit dubium illud. vult modo soluere. sc̄os dubiuz. ꝺ. ⁊ si forte aliquis arguit. ꝺ. q ex h sequeretur q nulla sit compō in nēcio esse ex se: nec in nēcio per aliud. hoc ou⁰ ꝺz me hz colligatōem cum ꝺictis. ꝺixerat. n. q nēcium non ꝺic ni si priuationem. ⁊ silr pole. mō ex h appz vis qōis: qm̄ si nēciuz positiue nihil ꝺicit: sed tm̄ priuōnem nullā poterit facere ꝓpositionem. vn̄ silr sic pōt ꝓponi. illa non dr̄nt: quoꝛ neutrum facit ꝓpōnē in eo in q̄ est: sed nēcium ex se: ⁊ nēciuz p aliud nō facit compōnem in eis in q̄bus sunt. q nō dr̄nt. bn̄ appz. qz ambe priuationem dr̄nt. Et ad h rn̄det. ꝺ. nos vero ad hoc rn̄demus q hūanus inteꝰ facile ꝓprehendit pōnem in eo q nēcium est per aliud. vɔ. de cāto. vult dr̄e in cāto. Deiſ ponit vbi faciliuz ⁊ vbi difficiliuz id comprehendit. ꝺ. vn̄. vult dr̄e si nēce esse per aliud esset coꝛ⁹ sequitur q debeat reperiri i eo vnitio. vult dr̄e duozū quodāmō: ⁊ plu⁷ª quodāmō. ſ. coꝛ⁹ generabile et coꝛruptibile. vult dr̄e q in istis appz facilius adhuc q in coꝛ⁹ celesti. ſ. quia in eo est vnitio in actu ⁊ multiplic⁹ in po⁹ co⁹ q̄ partes in pot ētia ꝓtinent in toto. vn̄ ptes actu in toto sunt vnum. in po⁹ vo multa. Deiſ exponit vbi esset difficile. ꝺ. sed si non esset coꝛ⁹ intellis non ꝓbendit in eo pluralitatem in actu: n⁹ in po⁹. y⁹ est ibi vnitio simpliciter. i. sūma identitas. hoc confirmat aucte antiquorum. ꝺ. ⁊ iō putabant antiq̄ hec spēs entium. vult dr̄e incoꝛporalium est simp⁹. sed ꝺicunt q cā hoꝛ entiū est simplicio: cāto simp⁹r opinantur q ꝑmum simplici⁹ oibus est de p⁹ pn⁰ ⁊ ideo illud ꝑimum prim⁰ non pōt intelligi causa nec causatū: ſz posteriozib⁹ prio bn̄ pōt pluralitas inteꝰ. ⁊ iō ꝑm eos 2ᵐ causatuz est simplici⁹ tertio. deinde hic non rn̄det ad formam propzie. attn̄ pōt ad formam dici q ſz maioz sit falsa, b⁰r est in propolito negāda ꝑm dicta eius. ¶ Ad ꝓbationez dm̄ q ſz ambo priuationem ꝺicunt. attn̄ non eodem mō: qm̄ nēciū ab alio ꝺicit priuationem po⁹ⁱᵗ⁰: nō tm̄ priuationē esse: qm̄ nēciū ab alio. z ita illa ꝓbatio nulla est: qm̄ credit q ambo nēciam priuationem ꝺicant eodē mō: qō falsuz est. ¶ Sed hic ꝺubitatur. qz nō vr q ꝑimum cārum sit simplici⁹ tertio: qm̄ sicut ꝑimū cātū oꝛ a causa depēdere. ita z ɜᵐ. g̃ ꝓpō non ē mato: in illo q̄ in 2°. Dm̄ q sp cātum ꝺeficit a cā iō q̄to cātum causat a p⁹ cā mediantibus cāis proximis plibus tanto plus ꝺeficit ab illa p⁹ vlissima. ⁊ q̄ cātur a ꝑia pauciozib⁹. tanto min⁹ ꝺeficit. Ex q̄ sequitur. ɜᵐ cātum est impfectius: 2°: qm̄ cātur a ꝑia cā simplr met⁹ prio cāto nūq̄ agente. ⁊ per ꝓ̄n ꝺeficit a ꝑima ⁊ scōa cā ei proxima ⁊ sic ē impfectioꝛ. ¶ Ad formam sc̄m q si loq̄mur de cōpōne ex ꝺuabus ptibus realr distinctis nllm illoꝛ est altero cōpositius qm̄ ibi nō est ꝓpō ista: sed ibi loq̄mur de ꝓpōt ex priuativo seu ipfectōe: ⁊ positivo seu perfectōe. 2ᵐ cātū ē ꝓpositⁱᵒ prio pp cāz ꝺictam. ¶ Deiſ 2ᵈⁱᶜ. ita ɜᵗ inteꝰ phoꝛ opio. g̃. signi⁰ cause et cāti in his entibus. vult. dr̄e arguit. ꝓnez q̄si si esset plu⁷ª in po⁷ appēs in cāto. vult dr̄e q vr ista ꝓpō silis ꝓponi vē. ¶ Et debes scire q qz q̄z inte⁷ alia a ꝑia est cā ⁊ cātuz: iō q̄z ē ꝓpsita ex pfectōe ⁊ ipfectione: qm̄ q̄z est cā est pfectioz cāto. ⁊ ꝺa cātum iō ipfectioz: iō i q̄z aggregat ꝓpō ex pfectione ⁊ impfectione vt vides. ¶ Deiſ vltio declarat ista opione meliuz esse alia. ꝺ. vn̄ ꝺicimus q ꝓcessis istis nllm nos sequit alg. ar⁷ᵗᵒ⁷ z qn̄ inte⁷ ab eis phis q 2ª inteꝰ inte⁷ seipz ⁊ suū ꝑim⁰: ⁊ ex eo q inte⁷ se procedit ab eo q̄dam res. vult dr̄e inteꝰ ꝑimi ozb. z aia sui ozbis: ⁊ ex eo q intelligit suuz ꝑim⁰ ꝓcedit ab eo alia res. puta inteª ꝑimi ozbis. qz duas hz formas seu duas subas vt putabat alg. Dicimus q tota hec pō ē erroꝛ. ⁊ arguit ꝺ illud ꝺ. ſ. n. ita eēt ꝓpositus. vult dr̄e sic ille ꝺicit. g̃ eēt ō pli q̄ de vna forma: ⁊ esset illa forma vna in subo: ⁊ mlte in diffone. ¶ Sz ꝺubitat: qz non vr q istud ꝓ̄n sit incōueniens. y⁹ neciū. Et h n̄ soluz eēt vez i illis. y⁹ prio. qm̄. 12. mc⁰⁰. ꝓnto 39. i prio ē mⁱᵗ⁰ aliquoꝛ q̄ sūt vnū in subo: pla i mō: vt auer. ibidē ꝺicit. g̃ a fortiori: n⁰ h est in2°. Prio pōt ꝺici q auer. non arguit ꝺ illū: ſz tm̄ ꝺicit illa q̄ hz cōcedere ex politis ab eo. h ē vnum qō non reputat flm: sed seqn⁹ ex politis ab eo. Vel forte pōt ꝺici q aliqua multas modoꝛ in vno est ꝓpo⁹ vno⁰ ⁊ alio⁹ non. vn̄ mⁱᵗ⁰ mo doꝛ in attributis ē polis deo nō mⁱᵗ⁰ modoꝛ. g̃ilis ⁊ dr̄ie: pp qō illa ab eo negaref. sic ꝺico q multas modozum: sicut ponit alg. est impolis inteª: qm̄ ponit q inteª sic composita ex ꝺuabus subḡs. q̄z vna est de suba ꝑimi. altera ō suba ꝓpria: qō ꝑz: qm̄

alr non cāret diuersa:mō hāc ꝓpōnem reputat auer. impoſſem: q̄ lz ſit ꝓpō ex modis diſtinctis:attn eſt ipoſſis:qz vna nā eſſent due nāe:qō eſt valde appēs ipoſſe:z tu melius ꝓſſte:qm̄ eſt diffcile. ¶ Hic quero vtrum poſſe poſſit dici in poſſe ex ſe:z poſſe ab alio:ſic nēcium. 2° q̄ro q̄d ſit poſſe vt diſting⁹ ꝫ nēciuz. tertio q̄ro vtꝝ dio ētis fit p nēciū z poſſe an p q̄. 4° q̄ro an dio ētis i illa diuiāfit dio gīis in ſpēs vel dr̄as et quo dr̄t a diſtione illa. z non ē illa. ¶ Sine ar⁹ dōz ad p⁹m.q.q̄ poſſe ſine du°ē duo bus mōis:vt dicit auer.ſ pn°h°ſol.ſ.a ſe z ab a° ſic 2ᵃ ē nēciū.ſ. a ſe z ab a°.dr̄a memb°ꝝ in h:qm̄ poſſe a ſe nil addit nāe poſſi niſi ꝑuōem.poſſe āt ab a°addit aliq̄d reale vltimaeſſe poſſe.ſilr nēciū a ſe nihil addit vltia eſſe ei°nēcium.ab a°addit aliquid vl tra eſſe ei°.ſed id q̄ plus auget diffcultatem ē ex pn°hoꝫ.h.n. ſunt vā ſed adhuc nō intellibilia. ¶ Ideo primo debes ſcire q poſſe ab alio addit cās pot⁹ cā autez po⁹ p⁹eſt mā:vt dictum eſt ſcōo phicoꝝ. ꝫmto. 4.8.z ſcōo de gñaꝫmto ſi.z eſt in lra Azr.vñ poſſe ab alio addit aliquā rē vltra eē po⁹.vñ mā diſti guit ꝼm rē ab eſſe forme:q̄ eſt eſſe po⁹.vel ab eē ꝓpoſiti:q̄ eſt eſſe po⁹.g̃ poſſe ab alio ponit aliud: p q̄ eſt poſſe vltra eſſe po⁹:et p h appet quid ſit eſſe poſſe a ſe. qm̄ ſicut poſſe ab alio ponit illud aliud per quod eſt poſſibile vltra eſſe poſſibilis z cām po⁹ per quam eſt rale:ita poſſe a ſe ponit ꝑuationem cārū po⁹ :z ſic poſſe ab alio:z poſſe a ſe dr̄nt: ſicut ꝓriua° z habitus ¶ Sed dices id quod caret cās po⁹ eſt nēcium.g̃ poſſe a ſe ē nēcium.ꝫno ē falſum.qm̄ poſſe non eſt nēcium.vr̄ mihi q auer. velit q poſſe a ſe ſit nēcarium:ſed non abſolute:ſed ab alio. vñ neče eē ab alio z poſſe a ſe ſt vnum in re:z dr̄nt i mō. qm̄ poſſe a ſe dr̄ poſſe a ſe ꝓpo quanto caret cās po⁹ ꝑ ꝫiuū ad poſſe ab alio q̄ hz cās po⁹.dr̄ q̄z neče eē ab alio ꝓpo quāto nō eſt nā ꝓtingens:ſed ſemper ens.ab alio tñ e⁹ᶜ. Et apꝑet q̄d ſit poſſe a ſe:z poſſe ab alio:z quō dr̄nt. ¶ Super eſt mō declarare quid ſit neče eſſe a ſe:z neče eē ab alio. Et vr̄ mihi q nēcarium a ſe eſt ens ſemper carens cāis nēctis z ſempiternitatis tam agētis q̄ cuiuſcunq; ordinis z gñis:z ſic ſolus deus eſt neceſſe eē a ſe. qm̄ ipe ſolus hz eē neceſſe:z per carentiam cāruz:neč̄m vo ab alio dr̄ q̄ in ſe ē ſemper ens.hz tñ cāz extrin⁶ᵃᵐ ſue nēcitatis.ſ. ageng.lz adhuc ꝑuationem dicat.ſ.cāz po⁹. Et ſic vno°eſt bi tus alio° ꝑua°. Si.n.fferē ad cām po⁹ erit ꝑua° ſi ad cās ne ceſſitatis erit hit°. Et cum oia hec ſint ita apꝑet veri°dictoruz auer.z p° cū dixit q neceſſe eē ex ſe z ab alio : non addit rei ali q̄d exr̄ aiam.vez.n.eſt vno°. z falſum vno°. vnus neče eſſe ab alio addit aliq̄d vltra eſſe illius ſed non intrinſecuz neče eē a ſe nec intrinſecū nec extrinſecum aliquid exr̄ aiaz addit. ¶ 2° veri ficatur q neč̄m diui⁹in neč̄m a ſe:z in neč̄m ab alio. ¶ 3° veri ficatur q̄lr poſſe a ſe non addit aliquid exr̄ aiam vltra rem: cu ius eſt:ſed ſolum ꝑuationem cāz po⁹:z q poſſe ab alio addit cām po⁹.ſ.mām que ē prima cā huius. ¶ Verificatur 4° q̄lr poſſe diui⁹:qm̄ quoddam eſt poſſe a ſe quoddā ab alio. ¶ Sed adhuc ſmāet locus qōnis: qm̄ oppoſita ōbēt hr̄e mēb⁹ ſubdi uiſioīs oppoſita.mō neč̄m z poſſe nō hñt mēb⁹ ſubdiviſionis oppoſita g̃ ñ erūt oppoſita:qō eſt ſimplr falſū. Pōt dici ap me q iſta o⁹ⁿ ñ hñt mēb⁹ ſubdiōis o⁹ⁿ ꝼz eē diſticta:ſic nec ipa ſūt ſic diſticta .hñt tñ mēb⁹ ſbdiſioīs diſticta ꝼz diffōez z mo⁹: qm̄ lz vna res ſit poſſis ex ſe:z neče eſſe ab a°. attn ꝼm diuer ſos modos z diffōes:qm̄ neče eſſe ab a° dr̄ memb⁹ ſubdiſio nis neč̄ vt eſt bitus ad ens cām necitatis z id met ē mēb⁹poſ ſibilis:vt ꝑua°.cāz.po⁹. Et vna ē res in ſubo dr̄nt i modo z diffōe:z ſic appet ſolo huius qōnis ꝼm auer. ¶ Ad 2ᵃᵐ qō nē appet ſtatim ſolo expoſitis . vr̄.n. mihi q poſſe vt diſtingui tur ꝫ necm eſt ꝫdi°qua aliquid hz cām po⁹:idr̄no tñ ad hr̄e z ad carer cās neč̄ꝫ:z ad hr̄e.vñ opio iſtoꝝ non poteſt bene iſpici eis pp eq°nem:qm̄ equoca nō opponūt pōt tñ inſpici facta dioe in memb⁹ ſubdi viſionis:z tunc melius appet quō opponuntur:z ia tibi ōclatū eſt. ¶ Ad 3ᵃᵐ qōnē appet ſolo::qm̄ diſtio entis fit p poſſe z ne ceſſarium:non tanꝫ i res diſtictas exr̄ aiam:qm̄ ſine du° vt dix i non opponunt ꝼm eē:lz in mō tm̄. Sz tanꝫ in duos ꝓmos ꝓpoles vni i ſbo:non tñ in diffc⁹:vt ſatis expoſui. Et h q̄lr opi nio phoꝝ non eſt q ens diui⁹ tanꝫ p°⁹ mōs in eſſe neč̄m z i eē poſſe:vt li poſſe ca⁹.p eo quod pt eē z nō eē:vt ia tibi appet:qm̄ poſſe vt ē membꝝ diſtōis entis:non dicit ꝓceptū:niſi idr̄nt⁹:vt dixi. ¶ Ad 4ᵐ iam appet ſolo:qm̄ dr̄e ſp dicunt ꝓcept⁹ poſitiuos:qz ſumi⁹ a diuerſis gradibus i re exr̄tibus:q̄ lz non diſti guant exr̄ aiam:attn ſemper ſunt poſitiui exr̄ aiaz exr̄es:ſed di uiſio illa in neč̄m z poſſe non eſt tanꝫ in entia ſimplr poſitia lz indr̄ia:vt dixi ſatis.vñ diſio gñis z diſio entis dr̄nt . primo ex parte diuiſi.2° ex pte oidentium.ex pte diſi:qm̄ ens non ponit rem aliquam exr̄ aiam:lz oia entia mō ꝓfuſo.genus āt ponit rez exr̄ aiam:lz non diſtinctam a dr̄ꝫs exr̄ aiam dr̄nt ex pte diuiden tium:vt dictum eſt.eſſet tñ facilioꝝ ſolutio ꝼm tenentes pl̄tem fozmarum:de quo cōſidera. ¶ Alga. Du. .XV.

a Jt algazel ꝼm argumentū eſt h dicemus q intelligere ſuum principiū eſt idē cum ſuo eē z cū intelligere ſeipz:aut dr̄nt:ſi pri mo modo.ergo nulla eſt ibi pluralitas.ſe ſecundo modo.ergo pl̄alitas repitur in primo principio. er go intelligit ſeipſum z aliud ꝑeter eum.

¶ Modo Alg.adducit 1ᵐ arᵐ ꝫ phos .ſ.alfa. z auic. z dicit ait alg.1ᵐ arᵐ eſt h.dicemus q inte⁷ᶜ ſuum p̄nᵐ.vult dicere in p̄mo cāto ē idē cū ſuo eē:z cū ite⁷ᶜ ſequit ipz:aut dr̄nt.ſi p°.g̃ ibidem nlla ē plu⁷ᵃᵒ:z p 2°carebit diuerſitatis. ſi 2°° g̃ plu⁷ᵃᵒ repit i p° p̄n°.g̃ itelligit ſeipz z aliud ꝑter eū. Et h pōt duob⁹ mōis intelligi.vno° p ꝑᵐ p̄nᵐ inte⁰ ꝑᵐ cātum.qō apō eos eſt moto⁷ vniuerſi:z⁷ apparet 2ª facile:lz nō vr̄ valde icōueniens id ad qō adduc:niſi tm̄ appareter. Et ꝑt itelligi p ꝑᵐ p̄nᵐ deū q̄ tm̄ vnum dixit:z tunc 2ª nullo° valeſ vr̄: attn pōt collocari q valet:eo qz illi multi⁷ᵃᵒ in p̄mo cāto nō ē rez diſtinctarum in eſſe lz in mō.g̃ illa eſt poſis deo:qm̄ nō eſt plus poſis 2° quā primo:qz illa nō pōit aliq̄d reale exr̄ illius eē. ¶ Auerroys.

d Jcim⁷ nos q vuz eſt q id qō de ſui prin cipio intellit idē eſt qō ſeipz:z eſt de rela tiōis natura:z ab h pūcto dficit a gradu primi principij.primū.n.eſt de natura en tis eē de ſe hñtis:z vītas ꝓceſſa a phis eſt q primus inte⁷ nō intellit de ſeipo niſi ſeipſuz nō aliud relatiuū ſ.ipm eſſe principiū:lz ipſe eſt apō phos omnia en tia in gradu nobiliori q̄z ipſa ſunt in ſeipis:vt diffuſius declarabitur in antea. p3 ergo ex iſtis q non ſe quitur huius hominis argumentum.

¶ Auerroys mō vult dicere id qō e dōz ꝼm phiaz ei°:z dicit. p̄ᵐ membꝝ ar⁷ᵗ.d.dicimus nos q vez ē qō id qō intelligit ōſui p̄n° idē ē q ite⁷ᶜ ſeipz. Deiñ remo⁷ quodda du⁷⁰: qm̄ poſſz dꝫ iterre.g̃ non dr̄t a deo. Soluit ponēdo dr̄iam iter ipz z deum dicēs.z eſt de nā orbis:qō id ite⁷ᶜ ē q̄ſi de nā relationis ꝓ q̄ to ē⁷ᵘ rei exr̄ ſe:z i h pūcto deficit a gradu p̄mi p̄ncipij:quod ō clarat.d.p̄ᵐ.n.ē de natura entis hñt] eē de ſe:ſo non ite⁷ᶜ niſi ſe z addit.d.z vītas ꝓceſſa a phis ē:q p° inte⁰ non inte⁷ᶜ de ſeipo niſi ſeipz.ſ.ipz eē p̄nᵐ nō aliō relatum.ſ.eē p̄n⁷ᵘᵐ ab alio:z l r̄a: ē trāſpoſita:z oz ſic oz⁷:ſed nihil de ſeipo.ſ.ipz eē p̄nᵐ : ñ aliō relatum:z tunc ite⁷ᶜ ſicut dixi.Deinde exponit quō pōt ite⁷ᶜ eoꝝ .d.ſed ipſe ē apud phos oia entia in gradu nobiliori q̄ ipa ſunt in ſeipis:vt diffuſius decla⁷ in antea.p3 g̃ ex iſtis q non ſequit huius hois ar⁷ᵘᵐ hoc qō h dic auer. melius declabit in du⁰ ſe quenti:ideo dimittatur. ¶ Alega. Du. XVI.

a Jt alga.z dicimus q ſi intelligere cātum ſeipm idez eſt q ſeipm:qz in ſe eſt inte⁰.er go intelligit ſeipz.z inte⁰z intelliges z in tellibile in eo ſunt vnū z idez.vñ ſi ipz in telligere ſeipm idē eſſet cū ſeipſo . ergo intell'it quod ipm cātuz eſt cā.ergo talis eſt.ſz inte⁰ ꝓuenit cum eo qō intelligitur.ergo omnia iſta reducuntur ad ſeipz. nulla igitur reperitur pluralitas:z ſi ipſi eſſet pluralitas eſſet ergo ſilr in primo.ergo ab eodē primo plura z diuerſa non procederent.

¶ Hic vult dicere q̄ſi ꝓſirmatiōem ar⁷ᵗ:z dic.ait alg.z dicim⁹ q ſi inte⁷ᶜ cātum ſeipz idem eſt q ſeipm:qz in ſe eſt inte⁰ . vult dicere nō me°ynitus.g̃ ite⁷ᵗ ſeipm z talr q inte⁷ᵘᵒ z intellibile in eo ſt vnū z idem.deinde ifert 2ᵐ ꝫnō.d.vñ ſi ipz inte⁷ᶜ ſeipz idē eſt cū ſeipo.g̃ intelligit q ipz cātū ē cā.vult dicere ſliq̄z .g̃ tal ē.vult dicere ē vā cā:alr ite⁰falſa eēt:z tunc oz ſupplere.ſed ite⁷ᶜ ſe eē cāz ē ite⁷ᶜ ab⁷ᵗᶜ a ſe:z tunc ar⁷ᵗ.ſz ite⁰ ꝑt cū eo qō itel ligit.g̃ oia iſta reducūtur ad ſeipa.i.ad inte⁷ᶜ ſe:vt cā quod eſt ite⁷ᶜ ab⁷ᶜ. Et tunc infert.nulla igr repit plu⁷ᵃᵒ:qō ꝑbat :z ſi ibi eēt plu⁷ᵃᵒ.vult dicere in eligēdo ſe:vt cā ē iuenitur aliq̄ plu⁷ᵃᵒ eſſet g̃ ſile in p̄mo:qm̄ p̄ᵐ inteᵘſe vt cā.g̃ ab eodē p°.ſ.cāto pla z diuerſa nō ꝓuenirēt. ¶ Debes ſcire q nota via huius ꝓſi ſtit i h q p̄ᵐ cātum ite⁷ᵗ ſe vt cā : vt appet: eo qz oibus modis itellibile z inte⁰ⁿ in eo ſunt idem:ſed vt ſe ite⁷ᵗ vt cā nō ē in eo m⁷tip⁷ᵃᵒ.g̃ nō pōt ꝓducere mlta. ¶ 2° debes ſcire q lra illa ergo itelligit qō ipm cātum z̄.reperitur alr i li°.alg.dic.n.ſic. g̃ itelligit q ipz cātū ē a cā.g̃ tal.ē. Et tc vult dicere alr q̄ dixi. apō.n.me q illō ñ ite⁷ᵗ:niſi ſe vt cātū:z q̄cq̄d ite⁷ᶜ erit itellz:vt cātū.g̃ oia ite⁷ᶜ² reducuntur ad ſeipz.i.ad ite⁷ᶜ ſe vno°.ſ.vt cā tū.g̃ in eo non repe⁷ plu⁷ᵃᵒ.z ſi ſic:vult dicere inte⁷ᶜ ſe vt cātuz eēt plu⁷ᵃᵒ:tūc i p° q itelligit ſe vt cā eēt plu⁷ᵃᵒ p locū ab oppo ſito:z tc ſeqt alio:z ſic videt mihi q iſte loc⁹pōt duob⁹modis exponi ſm q littera repit duobus modis:z ſcōs modus videt dictus ab Auer. in ſolone eius. ¶ Auerroys.

d Jcimus nos q id qō narrauit nomine phoꝝ in eſſe pl̄alitatis tñ i poſterioꝛib⁹ deo ſunt errōea vba:z pipateticoꝝ radi ces non inſeqntia.nōnulla.n.eſt pl̄alitas

in ipis intellectib⁹ apō phos: neqz apō eos dnt ex ſimplicitate z pl̄alitate: ſed dnt ex cauſa z cāto . Et dia q̄ eſt inter intelligere primuz intell'm ſeipm z in telligere alios inte⁰ ſeipos eſt q prius inte⁰ de ſeipo qd ens de ſeipo intelligit nō relatū ad aliā cauſam:z alij inte⁰ intelligūt de ſeipis q relatuz ad iparū cām. z ſō mō multitudinē detinet. Quapp non ſequitur q ſint oēs in vno ſimplicitatis gradu.non.n. ſunt in vno relationis gradu ad primū principiū: neqz aliquis eoꝝ ſimplicitatez habet ſimilem ſimplicitati primi principij. Primus.n.hz eē de ſe:z ipſi habent eſſe relatū. ¶ Sz id qō dixerat.vz.q ſi intelligere ſe ipſum idē eſt qō ſeipz quō intelligit ſe cātum a cauſa ergo talis eſt:lz inte⁰ .adequat ad intellibile.ergo oia iſta reducunt ad ſeipm.nulla igit eſt ibi pl̄alitas. z ſi eſſet reperta ſilr eſſet in prio intellu. Non nāqz ſequi tur q q̄uis inte⁰ intelligens z intellibile ſit in ſepatis intelligētijs vnum z idē: q ſint eq̄les in ſimplicitate. phi.n.ponunt q inte⁰ dnt in hac ꝓprietate ſm ma ius z minus:z dcā ſimplicitas nō repit ſm veritatez: niſi in prio intellu.z cā huius eſt q ſuba primi intel lectus eſt qd p ſe exñs:z alij inte⁰ intelligunt de ſeipis q in primo intellu ꝓſiſtant. Vñ ſi inte⁰ intelligens z intellibile in quolz hoꝝ intellectuum eēnt in gradu vnitatis:qō ſunt in prio eſſet ipoſum ſuba ſilis ſube alioꝝ: qō eſt ſlm . ¶ Et eſt notandum q iſta vba z eoꝝ rñones ſunt dialetica:lz bñ pōt inueſtigari de h demōſtratiue qui vellet:lz comphenſio humana in tellibus ꝓpoſitis ꝑfundis dficiat:lz opz perſcruta tozem ꝓſcire qd eſt aia:z añ ſcire qd eſt aiatum:z oia oz q ſciant alibi diligenter z ſeriatim. nō igit in ſenti loco poſſunt talia ex improuiſo ōclarari.qua re quo ad preſens ſunt dimittenda.

¶ Poſtq̄ adduxr̄ ſniam alg. vult mō adducere ſoluones dcoꝝ ꝼz vos phoꝝ:z dicit.dicimus nos q id qō narrauit nie phoꝝ in eſſe plu⁷ᵗᵉ tm̄ in poſterioꝛibus deo.vult dicere ꝑa eo qō dix⁷ ſo⁰ in poſterioꝛib⁹ deo eſſe plu⁷ᶜᵐ ſunt vba erroꝛa. z pipate ticoꝝ radices nō ſeqntia.Deinde aſſignat cām.d.nultam.n. eſt pluralitas in ipis actib⁹.vult dre ſepar] apō phos:neq̄ apō eos dr̄nt ex ſimplicitate z pluralitate.i.ſimplicitatē z pluralitatē. ſz dr̄nt ex ea z cāto:z tūc.adde minoꝛē.ſ.lz motores coꝛpoꝛuz celeſtiū ſūt ite⁰ſepati.g̃ in eis nō ē dr̄ia ꝼz plu⁷ᶜᵐ:lz ſolū ꝼz cāz z cātuz.quō dr̄nt ꝼz cāz z cātuz dcm ē:z dicā fozte poſt:z quō nō ꝼz pluralitatē z ſimplicitatē dicā poſt fozte:lz dixi multum in alga. ¶ Et poſtq̄ rēouit vnū erroꝛē:vult mō remoueꝛ aliō ꝑtū ad intelligere in illis declando quō dr̄ inte⁷ᶜ ꝑmi z intel ligere reliq̄z:z dic.z dr̄ia q̄ ē inter itelligere p̄ᵐ inte⁷ᵘᵐ ſeipz: intelligere alios inte⁰ ſeipos ē q p° inte⁰.vult dicere dcī de ſe ipo qd ens de ſeipo intelligit nō relatū ad cāz.vult dicer q p° inte⁰ nō intelligit niſi ſe nō inte⁷ᶜ relata ad cāz ꝑoꝛē z alij inte⁰ de ſeipis qd relatū ad cās ipaz.. z ſō vult dicere inte⁷ᶜ reliq̄z multitudinē retinet.vult dicere qz in eis inte⁰ᵃ ē intellz nō vni unt oib⁹ mōis:vt dicā. ¶ Deiñ infert modū quō ille ſūt ꝓpo⁷ᶜ alio mō alg.d.q̄pp non ſequit q ſint oēs in vno ſimplicitatis gradu:vult dicere eq̄lr ſimpliceſ. Et ſimilis ſic ꝓpoſit.oia.cāta q̄ nō ſūt i vno gradu relatiōis ad p̄ᵐ p̄nᵐ coꝛ:nec hñt ſimpli citate illi ſimile nō ſūt in vno gradu:lz nulla cāta ad coꝛ cām hñt vnū gradū relatiōis:nec ſūt ei ſilia in ſimplicitate g̃ nulla cāta coꝛ ſūt in vno gradu ſimplicitatis. maioz ē manifeſta p⁷. minoꝛ āt hz duas ptes:z p⁷ relinq̄t ꝑ ma⁷ᵗ.ſcōaz ꝑbat.d.p° n.hz eē de ſe vult dicere nō a cā ꝓxi eo.7 alq̄ hñt eē relatuz z p ñs nō hñt eq̄lē gradū ſimplicitatiſ ad p̄ᵐ. ¶ Deiñ venit ad foꝛᵃᵐ argumenti:z prio repetit illō.d.lz id qō dixerat.vz.q.ſi inte⁷ᶜ ſeipuz idē ē q̄ ſeipz.g̃ itelligit ſe cātū a cā.g̃ talis ē: ſed inte⁰ adeq̄tur ad itelligibile. g̃ oia iſta reducūt ad ſeipm nulla igit ē ibi pluralitas:z ſi eēt recepta . vult dicere ibi pluralitas. ſilr eēt in p° intellectu:z h fuit motꝛ alg.voluit q̄ſi ar⁷ᵍ.in ſe patis idē ē intelligēs z intelligibile:vt ꝑbatū ē p arg⁷ᵐ iā dcm ab eo.g̃ oēs ſūt eq̄les in ſimplicitate.2ª ꝑbat: eo qz aiꝛ in eo eēt ꝓpo:vt dcm fuit. Auer.negat ꝓniam.ꝓcedit.n.anis. z negat ꝓnaz.qm̄ poſita iden⁷ᶜ in illis inter inte⁷ᵘᵒ z intelligibile adhuc hz latitudinē:z ſolū i prio ē ſimplicitas ſuma z ſumma idētitaz in reliq̄ vo:qz nō ſūt eq̄les in gradu relationis ad p̄ᵐ:nec erit eq̄lis idētitas:imo q̄to inte⁰ eſt inferioꝛ tāto in ea repit maioꝛ ꝓpō:vt dicā:z ſic ꝑb⁰ nihil eſt:z h dic.phi.n. ponūt q inte⁰ in hac ꝓp⁷ᵉ in h q ē idē intelligēs z itel lligibile in eis ꝼm mag] z min⁰ z dcā ſimplicitas nō repit ꝼz rei vītatē vult dicere in fine niſi in prio intellectu. Deiñ dat cāz diuerſitatis.d.z cā h⁰ ē: qz ſba ꝑmi inte⁰ ē q̄d p ſe exñs. vult dicere in cātis z ab⁷ᵗᵉ: z alīq̄ inte⁰ itelligūt de ſeipis:qō in ꝑmo itellectu ꝓſiſtāt. vult dicere q inte⁷ᵘᵒ ipos eē cātos a prio. Et tu potes ex h ꝓponere duos ſilloꝛ:z ſic ꝓſiſte. Deiñ redit ad id qō iā dixit.d.vñ ſi ite⁰ inte⁷ᵘᵒ z intellibile in q̄lz hoꝛ eēnt in gradu vnitat].vult dicere ſim plicitatis:qō ſt.i.q̄liter ſūt in prio eēt eaꝛ ſba ſimilis ſube alio rū.vult dicere oēs eēnt vni⁰ z eq̄lis ꝑfectiōis qō ē falſuz : z h fuit iā declaratū. ¶ Et poſtq̄ dixit tot . vult mō ſe excuſare a diligētioꝛi explanatōe:z cāz pōit.d.z ē notādū q iſta vba.vult dicere ſua z eoꝛ rñsiones ſūt dialeticaᵃ: lz bñ pōt iueſtigari de h ōmōſtratiue q̄ veller:lz ꝓbēſio hūana intellib⁹ ꝓpoſitis ꝑ fundis dficiat:z ſi lra nō ē coꝛrupta.vult dicere:qz ē ei diff⁷ᵗᵉ aliq̄ circa cognitiōez illoꝛ ꝑfūdā. Et oz ꝑſcruratoꝛē ꝑſcr: qd ē inte⁰:z añ ꝑſcire:qd ē aia:z añ ꝑſcire:qd ē aiatuz : z oia opz vt ꝑſcianť alibi diligēter z ſeriatim.nō.n.in pñti loco pōt talia ex improuiſo declarari.ere g̃ ad pña ſunt dimittēda. Ecce quō auer.excuſat ſe:z cāz ſue excuſatiōis innuit z tu conſi⁸.

Sed hic eſt

q̄ſtio q̄ lz ſit dcā ante in q̄ſtione de in tellecu:attn p nūc volo caz aliq̄lr diſcutere.ſ.vtrū i prio itellns z itellibile ſint vnū z idē oib⁹mois z p ꝓña quomō i reliq̄s va ſit.ipz itellns z itelligibile nō ſunt idē oib⁹ mōis:ſic i p° arᵒ q nō i prio vniūt oib⁹ mōis ñ in tellect⁰ ꝑmi nō itelligit niſi inq̄tuz cā reliq̄z . ſed e⁰ t ad cātuz.g̃ inte⁰ ꝑmi ē relativa:ſic inte⁰ aliozū g̃ ite⁷ itel lect⁰ ille nō oib⁹ mōis vnienť.ſic.n.arguit ar⁷ .telle ctib⁹. ¶ In ꝫtū ē auer.h. ¶ Prio ſolutio ..primo volo accipe aliq̄ q̄ſi ꝑmiſſus.2° ex illis declar..on inten⁰ huiuſ pbi. ¶ Quantum ad p̄ᵐ oz accipe q inte⁷ reſpcū ꝑmi ſūt i diſ ſimili gradu.volo dicere q ite⁷ non ſunt eiuſdem z eq̄lis perfe ctiōis cū p°.hec ꝓpō eſt maᵗ⁷:eo qz cānť a p°.g̃ deficiunt a pfe ctiōe ꝑmi:qm̄ cātum cāt ꝑfectiōe aliq̄ q̄ ſaltem ꝓinet in causa ei⁰. ¶ 2ª ꝓpō ē.q inte⁷ nō ſunt a p° eq̄lr punctualr recedentes ſmo vna plo:alia minus recedit.hec ꝓpoꝛ appet.tum ex vbis Azr.ſcōo celi textu 2⁷ᵗ.62. vide vba auer. ibidem.tū rōne:qm dr̄ ē cā ꝑe ite⁰ in gñe cāe ꝓrime:z in gñe cāe vltis.ſcōa añ eſt cā tertie i gñe cāe ꝓxie.z ꝓxia.ſ.oa ē cā illi⁰ tertie i gñe cāe vltis z tertia ē cā 4⁷ᵉ i gñe cāe ꝓrime.z ſcōa cā 4⁷ᵉ in gñe cāe vltis, ōs āt in gñe cāe vltiſſime.z ſic de oib⁹.vñ vltia cāť a penultima tanꝫ a cā ꝓxima z ꝑticulari ab aliq̄ tanꝫ a cāis ſcōis.z a deo tanꝫ ab vltiſſima cāz:z hoc ē maᵗ⁷ᵐ ſepe ita diſputatione. Et h apparet q̄lr inte⁷ nō ſūt oēs eq̄l punctualr recedētes:qz ꝓima recedit min⁰ ſcōa.z ſcōa min⁰ tertia:eo qz ſp cātum deficit a cā ei⁰ tā ꝓxima q̄ vltiſſima. ¶ Tertia ꝓpō.ſcōis inte⁰ citra ꝑmā intelligit p̄ᵐ.ſ.deū.qm̄ oia talis moꝛ ꝓp ꝓxᵐ tanꝫ pp finez itel lectū:vt dicā deo duce i vltia diſputatiōe h⁰li⁰.ſ.i.4.vñ z Azr. 12. me⁷ᶜ.textu ꝓmenti.36.declauit idē. ¶ Quarta ꝓpō .i oib⁹ ſepar] intellectiōib⁹ inte⁰ z eoꝝ ſuba ē vna z eadez aliq̄ lz ſit declatū h ꝑ pte.attn i diſpōnib⁹ ſexta z 7ª melᵗ⁰ rōnibus foz tiſſimis declabit.g̃ intelligere exñs in ſubꝫs ſepatis citra ꝑmꝫ nō eſt de⁰ibus modis.h appet eo qz tc oēs eēnt ōs :quoniam intelligere ē ſuba itelligentiazꝫ:vt dixi in quarta. ¶ Et hic oꝛ declare modū quo ꝑmꝫ p̄nᵐ intelligit reliq̄ poſt ipz:z quō reliq̄ ite⁷ᵘᵗ ipz:z illō qō p°aſpectu appet ē q ite⁷ ñ ite⁷ᵘᵗ ꝑmꝫ:qz hñt a mā q̄ ſūt ſilitudies ocuiuate a prio.ſicut oculus meus p ſil⁷ᵉᵐ coloris ipz colozē ilpicit.h appet:eo qz i illis ite⁷ᶜ z ite⁷ᵘᵗ ſūt vnū i ſē vt dcm ē. ¶ Scōo appet q ñ ite⁷ᵘᵗ ꝑmꝫ:qz ſt eē ꝑmi:qm̄ vt dcm eſt.oēs recedunt a prio:eo qz cānť ab illo.vt ſcis ex dictis ¶ Tertio appz q itelligāt ꝑmꝫ p eaꝫ ſbas z ēntias:qm̄ ite⁰ z inte⁰ ſūt vnū vt dixi. Et cū non intelligāt ꝑmꝫ p ſpēs:n⁰ h q ſint illius cāe:z p h q p ēntias eoꝝ inte⁷ᶜ.g̃ vt ſūt cāta a prio inte⁷ᵘᵗ illud ꝑmꝫ.inte⁰ igit:qz inte⁷ᵘᵗ ſe cātas a prio ſō intelligūt primū. ¶ Et cū dixi tibi modū quō inte⁷ᵘᵗ ꝑmꝫ oz declare quō in itellectiōb⁹ no ſe hñt eq̄lr z ꝑuctualr reſpectu ꝑmi:qm̄ ꝓxia ite⁰ q̄ ē prio cāta itelligit ꝑmꝫ i gradu ꝓxio ſibi: vt.ſ.ē cātū ei primū.iō vnio iter itellz ei⁰z itellibile paꝛ recedit abvnione in te⁰z itellibilis i prio.tertia aūt inte⁰ duo cāta itelligit ꝑmꝫ.ſed vnio itelligibilis cū el⁰intellectu ē mioꝛ q̄ in ſcōa.qm̄ ibi ñ ſolū ē ite⁰ꝑt ſimplr.ſ.oct:lz ēt ſcōe:q̄ fuit ei⁰ cā.iō inte⁰ i tertia z in tellibile multiplicat ꝼm q vt cātū nō mō intelligit ꝑmꝫ qō fuit illi⁰ cā vltis:imo z ſcōm: z ſic de quarta z quinta vſq ad ifimā.

¶ Ex db⁹ app3 q vnitas in reliq̄ itellibilis cū ite⁷ñ ē pūctu alis:imo ibi repit pl̄s z min⁰. ¶ Et cū oia h ſint verificata ap paret q̄lr ite⁰ vna ē altera ſimplicioꝛ:qm̄ ꝓxima deo:qz parum recedit a deo.immo vnio inte⁰ eius cum intellibili: quod eſt ōs eſt paꝛ recedēs a ſimplicitate ſumma: z ſic min⁰ 2ª⁷.tertia vo qz recedit per ſcōam pl̄s intellibile z inte⁰ multiplicat:qm̄ intel ligibilia ſunt duo z inte⁰ vn⁰.g̃ inte⁰ eius eſt ꝓpoſitioꝛ tali cōpō ne. ¶ Supeſt mō videre quō ōs intelligit reliq̄. z oōs q ōs ñ inte⁷ᵘᵗ reliq̄: qz per ſpēs vel p h q cāť ab eis.g̃ p h q ē eis cauſa eēndi. Tūc prio aſpectu appet q ōs intellit illa intelligendo ſe tm̄: qm̄ ꝑfectio ei⁰ē tāta q̄ta intelligētiaꝛ:z maioꝛ: quoniaz eſt cā earū:z iō non ipteliigit:qz deficit ab illis:immo z qz cōtinet

ſtias pfectiões illoꝝ. ſcõo appet q̃ intellꝰ eius ⁊ itellibile oibꝰ modis ẽ idez. qm̃ intellecta nõ ſt in eo tanꝝ cã in cãto: ſed potius ipſe ẽ in illis ſtꝫ tõ inteꝰ ⁊ illud intellibile ſunt vnũ omnibꝰ modis. ¶ Tertio appet q̃ inteª ſibi ꝓxima itelligit tertiã et ꝓxima eodẽ mõ ſicꝫ ꝓxia itelligit reliq̃s. ſ. q̃ ẽ cã illiꝰ ⁊ ſic de aliꝭ. ¶ Pro intellectu q̃ſtionis argumẽti debes ſcire q̃ ꝑ ꝓpõem non intelligit auer. ꝓpõem ex intellectu ⁊ re intellecta: vel ex duabus rebus ſm ẽ diſtinctis: ſz ex gradu perfectionis a gradu impfectiõis. ⁊ tõ inteª ꝓxima deo ẽ ꝓpoſita pua ꝓpoſitiõe: q̃ ei trñ vnª gradª pfectiõis deficit. ꝑp q̃ õ inteª ⁊ intellibile plꝰ vniũt q̃ in reliq̃s. i tertio q̃ duo gradus deficiũt. ſ. pxie ⁊ ſcõe: ⁊ tõ inteª ⁊ intellibile plus cõponunt ꝓpõne dcã: ⁊ ſic de aliꝭ. ⁊ q̃ in ꝓxima nulla deeſt pfectio: ſz oium pfectionª ꝓxinet. iõ ibi nulla eſt ꝓõ inter itellz ⁊ intellibile. ¶ Ad argm igit oẽm q̃ õs ñ intelligit alta ſub iſto reſpectu cãe: q̃ ſic intelligeret rez reſpectiue: ⁊ ſic cogniº ñ eẽt abſoluta. vñ õs intelligit illa q̃ ẽ ſuũ. vel poſito q̃ inteª ſe eẽ cãm: adhuc non ſequitur q̃ ſua inteª ſit alioꝰ ꝓpoſita: qm̃ vt cã non deficit a pfectiõe ſi ꝓxa illã. Et non dz dici inteª illa cõpoſita. ¶ Sz dices. g̃ eius inteª erit relata. nego arm. qm̃ nõ refert ad aliõ ex̃ ſe: ſed ad ſe: quonia pfectiones alie oẽs ꝓtinent ſub eo: tõ non refert niſi ad ſe: non ſic de aliꝭ: qm̃ alie inteª deũ: nõ per pfectionem quam hñt illi ua: ideo iteꝝ refert ad aliquid ex̃ ſe: ⁊ ideo ſoluꝫ õs nihil intelligit ex̃ ſe. Et hec non pñt perfecte intelligi niſi videas ea q̃ dixi in lib. de intellꝛu ⁊ forte dicã poſt. Et debes ſcire q̃ omnia hec ſunt dcã phoꝝ ⁊ non ſunt h̃ ꝓbata rõnibus ſed poſita. ego aũt in li. meo de intellꝛu adduxi vias eoꝝ ꝙbus ꝓ. luſerũt iſta. ⁊ ibi adduxi ſolutiones veras nr̃e legis. nunc autem ſit dictum in tantum. ¶ Algazelis. Du. XVII.

a Jt algazel ⁊ modo nos ꝓmittemus allegationes vnitatis primi principij. nõ enĩ appet q̃ ſit vnum oiode: q̃ ex dicta pluralitate remouet ab eo vnitas.

¶ hic alg. arguit itez ꝯ phos vñ dicit. ait alg. Et mõ nos dimittemº allegatiões vnitatꝭ ꝓmi ꝓncipij. vlt dicere argumẽta ꝓbantia ipſm eẽ vnũ. non. n. appet q̃ ſit vnum oimode: q̃ ex dicta pluralitate remouet ab eo vnitas. vult dicere. ſi priꝰ ꝓzmꝰ ꝑt multa ꝓducere remouet ab eo vnitas: ſz ipſe ẽ ſume vnum. nos enĩ dimittemº ipſm eẽ vnũ. q̃m ꝑ. ꝓbari õmonſtratiue g̃ primũ principiũ non ꝑt multa ꝓducere. ¶ Auerroys.

b Jcim' nos q̃ intendit h̃ algazel dicere q̃ poſito q̃ primus intellꝰ ſeipm itelligat õ ſeipo: qõ eſt cã eius poſterioꝝ. põt igit dici q̃ nõ ẽ ſũme vnꝰ niſi alio modo ꝓbeꝫ: et hoc qõ dixit h̃ algazel eſt ſine dubio pipateticoꝝ opinio: ⁊ aſſerꝫ eam eſſe argumẽtabilez opinionem. ¶ huic rñdet auer. ſed primo repetit viz arguit. o. dicim' nos q̃ intendit h̃ alg. dicere q̃ poſito q̃ primꝰ intellꝰ ſeipm iteratꝰ de ſeipſo quod eſt cã poſterioꝝ eius. vult dicere. poſito q̃ interal ſe eſſe cãm multoꝝ poſterioꝝ. põt igit dici q̃ non eſt ſũme vnus niſi alioꝰ probabile vult dicere. poſito illo antẽ ſequitur ipſum eſſe ſumme vnum: cui rñdet auer. o. et h̃ q̃ h̃ dixit. vult dicere ꝓpõs illatum eſt ſine duº pipateticoꝝ opio: ⁊ aſſerunt eaz eſſe argumẽtabilem. i. ꝓbabilem opionẽ. vñ apud pipateticos õs ẽ multiplex in vtute. ⁊ ita non eſt ſumme vn°: lz ſit ſũme ſimplex ſm oẽs ⁊ ſic nõ illud ẽ necꝫ: lz vt impoſſibile. ¶ Debes ſcire q̃ vnuz inq̃tuz vnum: nec excludit ſũmam ſimplicitatem: nec includit: q̃m ratio formalis vnius conſiſtit in ꝓuaª: vt ocñ eſt. i. in diuiſione in ſe a quolz alio. modo cum iſta rõne põt ſtare ſumma ſimplicitas: ⁊ remoueri: vñ vnitas numeralis eſt ſumma ⁊ maxima vnitas: atrñ ꝓpõnẽ patit: ⁊ ſic apparet q̃liter licz õs ſit ſumme ſimplex: non trñ ꝓp h̃ oz eſſe ſumme vnus: imo ſumma ſimplicitas arguit multitudinem perfectionum: vt dictum eſt i°. metaꝑh. ꝓmẽto 39° ¶ Alga. Du. XVIII.

a Jt algezel et ſi aliquis diceret q̃ primus intellꝰ non intelligit niſi ſeipm: ⁊ intelligere ſeipm idem eſt quod ſeipz. ergo intellꝰ intelligens ⁊ itelligibile eſt vnuz oiode: ⁊ non intelligit aliud. nos reſpõdemus. o. q̃ hec opio reprobata eſt ab Aui. ⁊ alijs veracibus phoꝝ. Dicunt. n. q̃ primus intellit ſeipm principium ei' q̃ õ ab eo influit ⁊ intelligit omnia entia diſtincte ſpẽbus: ſed vniuerſali modo: nõ tamẽ particulari. Ipſi nãqz negant opinionem dicentes q̃ a primo principio non procedit niſi vnus intellus tñ: ⁊ id qõ itelligit eſt intellectus: ⁊ influit ab eo intellectus: ⁊ alia ozbis: ⁊ corpus ozbis: ⁊ intelligit ſeipm: ⁊ ſua tria cãta: et ipſius cauſam: ⁊ ſuũ principiũ non intelligit niſi ſeipſum. ergo ſequitur ex h̃ q̃ cãtum ẽ nobilius cã: put a cã nõ influit niſi vnum: ⁊ ab iſto tres influunt. vz q̃ primus intellectus non intelligit niſi ſeipſum: ⁊ iſtud pr̃ mus cauſatum intelligit ſeipſum ⁊ ſuam cãz ⁊ ſuũ principium. ergo talem deũ gloꝛioſum ponere facit euz defectuoſiorem vllo ente ſeipm intelligente: quia ſine dubio q̃ eum itelligit: et ſeipſum ẽt: nobilioꝛ eſt illo prout ille tñ ſeipſum intelligit. Tandem q̃ iſti phi quaſi eſſe benedicti eg̃parãt eſſe mortui: ſed dñt a mortuo prout mortuus ſeipſum non ſentit: ſed ipſe de' ſentit. quare dicimus q̃ omnia iſta ſunt erronea. Abſit q̃ attribuantur bñdicto deo: immo meditamur q̃ hãc opinionem obtinentes debent ab ipſo deo turpiter puniri: ⁊ vix ab eodem debent idulgentiam neqz veniam reperire.

¶ hic Alg. ſoluit motiuum phoꝝ vñ dicit. ait Alg. ⁊ ſi aliquis diceret q̃ primus intellectus nõ itelligit niſi ſeipſum: ⁊ itel gere ſeipſum idem eſt quod ſeipſum. vult dicere. ſũt omnibꝰ modis eſſe illius. ergo itellectus itelligens ⁊ intelligibile eſt vnum oiode: ⁊ non intelligit aliud. hoc igit eſt argumẽtum phoꝝ cui reſpondet Alg. o. hec verba. nos reſpnodemus dicentes q̃ hec opio reprobata ẽ ab Aui. ⁊ alijs veracibus phoꝝ. dicunt. n. q̃ ꝓmus intelligit ſeipſum principium q̃ ab eo influit: ⁊ intelligit oia entia diſtincte ſpẽbus: ſed vlt mõ: non tñ pticulari. ipſi nãq negant opionẽ dicẽtes q̃ a primo principio ñ ꝓcedit niſi vnꝰ intellectus tñ: ⁊ id qõ intelligit eſt intellectus: ⁊ influit ab eo intellectus: ⁊ alia ozbis: ⁊ corpus ozbis. hec vba pñt intelligi primo ſicut iacent: ⁊ tunc ſine dubio videt ſibi Auiꝰ: q̃m ipſe non ponit illud quod mõ ſibi imponit alg. niſi forte ille auic. nõ habebat iconueniens dicere duo oppoſita ſm diuerſum modum. ſ. quoꝝ vnum creditum: aliud ſm phiam. vel forte ſra eſt corrupta: ⁊ vbi dicit hec opinio reprobata eſt vult ⁊ debet dici approbata eſt: et vbi dicit ⁊ intelligit oſa entia diſtincte ſpẽbus debet dicere non intelligit: et tunc ſermo eſt manifeſtus per ſe. Sed quõ eſt et qualiter ſit videbimus hoc in ſolutione dubñ forte vel ſaltem apparebit ibidem intẽtio iſtoꝝ. ¶ Deinde videtur mihi q̃ arguit ꝯ opionem illam peripateticoꝝ. o. ⁊ intelligit. vult dicere primus intellectus ſeipſum ⁊ ſua tria cauſata. ſ. aiam ozbis: ⁊ ozbem: ⁊ intellectũ alterius ozbis: ⁊ itelligit ẽt ipſi° cãm: et ſuum ꝓzm'. vult dicere deus nõ intelligit niſi ſeipſum. g̃ ſequitur ex hoc q̃ cãtum eſt nobilius cã. vñ põt ſillꝰ ſic ꝓponi. Intellꝰ intelligens deum ⁊ 3ª alia eſt nobilioꝛ intellꝰ itelligẽte deũ trñ. Sz primus itellꝰ cãtus itelligit deũ ⁊ 3ª alia: ⁊ deus non niſi ſe. g̃ primus itellꝰ cãtus eſt nobilioꝛ deo. mioꝛ ꝓbatur. ⁊ ſic ꝓponit intellectª a q̃ ꝓcedũt 3ª illa oſa itellꝛa. q̃ ſequitur ꝯ illud. bª ponit minoꝛez trñ. o. ꝓout a cã. vult dicere a õo. non influit niſi vnũ: ⁊ ab iſto. ſ. cãto tria ifluunt. vz. q̃ õmª intellectus non intelligit niſi ſeipm: ⁊ iſtud priꝰ cãtuz intelligit ſeipz ⁊ ſuã cãz: ⁊ ſuũ pzinꝰ. g̃ talẽ deũ gloꝛioſuz ponere facẽ defectuoſiorem vllo ente ſeipm intelligente: q̃ ſine dubio qui eum intelligit ⁊ ſeipm etiã nobilioꝛ eſt illo: ꝓout ille trñ ſeipm intelligit. Deinde oſtendit vltimate quid dicunt. o. tãdem q̃ iſti phi eſſe bñdicti vult dicere dei eq̃parant quaſi ad eſſe mortui. Sed dñt a mortuo ꝓout mortuus ſeipſum nõ ſentit: ſz ipſe õs ſentit. q̃re dicimus q̃ omnia iſta ſunt erronea: et abſit q̃ attribuant ipſi bñdicto deo: immo meditamur q̃ hanc opinionem opinantes debent ab ipſo deo turpiter puniri: ⁊ vix ab eodem debent. i. ſunt digni indulgentiam: nec veniam reperire.

¶ Auerroys.

b Jcimus q̃ oz illũ q̃ de talibus eximijs ꝓpoſitis tractare vult: q̃ ſciat de certo q̃ multe rez in artibus poſitaruz q̃ ñ ꝓuiſo itellectu aduenium vt ꝓſuetum eſt inter vulgos: apparent illi intellectui recte ſomnia maxime q̃ multi: iſtoꝝ carent ꝓpoñibus ſimilibus illis que note ſunt apud vulgos. ⁊ ideo nulla via eſt apud eos vt poſſint de talibus clare infoꝛmari. Veritas enim nequit vtplurimum oſtendi niſi illis qui per ſuam viam recte ambularent: et ideo multa que ſapientibus pateſiunt demonſtratiue apparent vulgo ſomnia. verbi gr̃a. Si diceretur alicui vulgari: licet eſſet in altioꝛi gradu omnium diſcretio ⁊ q̃ ſol qui nobis apparet de menſura vnius pedis maioꝛ eſt tota terra cẽtum ſexagita ſex vicibus negaret ſine dubio totaliter: ⁊ iudicaret ſine dubio: q̃ eſt falſum:

neqz ſapientes quodam ingenio ad informandum rũ pualerẽt niſi cũ ꝓpꝛijs pambulis neceſſarijs per longũ tps aſſiduatis. Vñ ſi preſuppoſita mathematicalia ſic ſe habent quanto magis in arduis propoſitis diuinis. ſ. q̃ñ propoſita diuine ſcientie exponuntur vulgis: ⁊ ea impꝛouiſo audiunt apparent eis errores ⁊ ſomnia. non enim in hac ſcientia reperiuntur ꝓpões q̃ intellectus cõis poſſit de eis contentari: ⁊ non tñ nobis accidit hoc in artibus ſpeculatiuis imo etiã in artificijs: ⁊ ſi imaginaremur q̃ quedam ars ab h̃ mundo amiſſa eſſet poſtea imaginaremur eandem iterare videretur impꝛouiſo hec impoſſibilis. Quãobꝛem opinati ſunt multi hominũ q̃ multe artes non acquiruntur ex humanis ꝓpbenſionibus: imo dicunt aliqui q̃ tradunt a demonib'. aliqui vero dicũt q̃ tradũt ab angelis. ſ. prophetis ⁊ ideo dixit quidã ſapientum q̃ he artes maximum ſunt teſtimonium prophetie. Unde dicimus q̃ quicunqz veritatem inuenire deſiderat: ⁊ reperit aliquotiens dicta quedam erronea apparentia que nõ habent ꝓpões ſufficientes que poſſint eis auferre errores: nõ ex hoc debet iudicare q̃ illa verba ſint falſa: immo debet diligenter inueſtigare cum veris ſillogiſmis: vtrum illa dicta poſſint quodãmodo ſaluari. vz. adiſcendo demonſtratiuas artes gradatim donec lumen cognitionis intret tabernaculũ: ⁊ imago veritatis pulcherrime ſibi appareat. Unde quicunqz cum fraude ⁊ ſeductione iter veritatis prepedit magnum onus facinorum ſuper ſuum cerebꝛuz fert: vt putamus hoc algazel feciſſe: ita q̃ tãtum decepit homines in hac ſcientia q̃ multi opinati ſunt q̃ phia ſit ſciarum debilioꝛ tandem q̃ Algazel met ait q̃ diuina ſcientia phoꝝ reputatur fantaſia. Nos tñ demſtratiue ſperam' prefata, ꝓpoſita egregie declarare mediantibus ꝓpoſitionibus notis ⁊ ſcitis: licet demonſtratiue non ſint: ⁊ nos ad hoc conamur per huius hominis prauitatem. ipſe enim vt prediximus claudit veritatis ianuam ⁊ meatus obturauit beatitudinem: ita q̃ quaſi lumen diuine ſcientie extinguit: ⁊ multi diſpoſitorum ad comprehendendũ dei archana ex ſuis ſermonibus erroneis a proceſſu vtilitatis eterne retrocedunt. vnde nos zelo opprobriorum ſacre phie factorum poſuimus in mentez: vt cũ enſibus verarum rationum: cum iaculiſq̃z iuſtoꝝ ſillogiſmoꝝ dictam noſtram matrem de manibus ſeueroꝝ hoſtium auferamus: ita q̃ in agõe phantiũ contra eaz ꝓſecutantes vigeat ⁊ valeat: ⁊ prophanorum etiam nefandiuz deinde non timeat: maxime q̃ hac de cã in pñtem librum procedimus laborantes. Vñ dicimus q̃ voluntas noſtra eſt vt ducamus motores phoꝝ ad opinãdũ ꝑdicta tã pricipia i prio q̃z in ſuis poſterioꝛibus: ⁊ flores peripateticoꝝ auctoritates: ⁊ dubia: ⁊ argumenta ſuper predictas rationes aduenientia tam a loquentibus q̃z ab aliꝭ: ⁊ ea que eos promouit ad obijciendum phoꝝ opinionibus. itaqz quicunqz cernere cupiat veritatem poſſet acherumorem opinionem duarũ predictaruz ſectarũ ad ſeipm retinere. Unde modo incipientes dicimus q̃ phi q̃ñ intelligentie de certitudine entiuz noſtraꝝ inueſtigant. vz. cum ſeparato intellectu: nõ id qõ videt decens impꝛouiſo recipi. vz. ſine demonſtratione reſpiciunt: imo forte aſſerunt multa opponentia ſenſibilibus demonſtratiue. Ipſi enim inuenerunt ſenſibilia inferiora. vz. ea que ſub ozbe lune reperiũtur duabus naturis diuiſa. ſ. aiata ⁊ inanimata. Etiã viderunt q̃ ea que ſunt generabilia ꝑdictoruz ꝓſtituunt in q̃dã re que forma dicit: ⁊ in quolibz entе generabili hz eſſe poſt priuationez: ⁊ illa forma in alia re que materia noiat cõſiſtit: ⁊ motoꝛ phoꝝ ad hec fuit q̃ ipſi reperiebant q̃ omne generabile ex aliquo ente aliquo alio fit: qõ mã nuncupat. Etiã videbant q̃ illud generabile ex vi cuiuſdam fiebat: ⁊ nominat agẽs ad quãdam intentionẽ notã vel ignotã: Vñ breuiter huiuſmodi conati fuerunt ponere cauſas predictas q̃ttuoꝛ. deinde procedentes in nature curſum inuenerunt q̃ forma rei generabilis: ⁊ res a qua generatio fit. ſ. agens propinquum ſunt vnuz ⁊ idẽ tam in genere q̃z in ſpẽ. vz. q̃ hõ hominẽ generat qui ſibi ſit' ẽ in ſpẽ: mulus generat ab alino ⁊ equo qui ſunt ei ſiles in genere: ⁊ q̃z impoſſibile eſt q̃ cauſe ſucceſſiue ad infinitum procedant coacti fuerunt ponere cauſam primam agentem: ſz in iſta cauſa phi differunt. Aliqui nãqz eoꝝ dicunt q̃ hec cauſa eſt corpus ſuperceleſte. Alij vero dicunt q̃ eſt pricipium ſeparatũ a ſuperceleſtibus corporibus: ⁊ a pricipio illoꝝ corporum: ſed entia inferioꝛa ex inuicem generabilia: que aiata ſunt indigent de alio pricipio rõne aie: qõ dictam aiam det etiam ⁊ formam. Et Gal'. nuncupat eaz ⁊tutem formatiuam. Et aliquot ſapientium dicunt q̃ ipſa virtus eſt ſeparatum principium. Quidã vero iſtoꝝ dicunt q̃ eſt intellectus. quidaz dicunt q̃ eſt aia. quidã dicunt q̃ eſt corpus ſuperceleſte. quidam dicũt q̃ non eſt aliud niſi deus. ⁊ ideo dubitauit Gal'. vtrum agens hãc actionem ſit ipſemet deus aut aliud. ¶ Et eſt notandum q̃ hec diſcrepatio inter phos eſt in plantis ⁊ in animalibus de eis ſilibus generatis. Sed de his que ex in ſimilibus generant dixerunt q̃ nõ opz ponere dictum principium. Hec ſumatim eſt ſententia ꝓpatetico ꝝ in entibus inferioribus. ſ. generabilibus et corruptibilibus. Deinde vo gradatiz aſcẽderunt inueſtigare de ſuperceleſtibus corporibus: ⁊ apparuit eis q̃ ſunt ingenerabilia: nõ ſicut ſunt inferioꝛa corpoꝛa. generabile enĩz in q̃ſtũ generabile pars eſt huius mundi ſenſibilis: cuius generatio non ſeq̃reꝝ niſi prout eſt eius pars: eo q̃ omne generabile g̃naꝛ ſine dubio de re. ⁊ ex re. ⁊ pro re. ⁊ in loco. ⁊ in tempoꝛe. ⁊ inuenerunt q̃ oꝛbium corpa neceſſaria ſunt in generatione inferioꝛ corpoꝝ, put ſunt agentia remota. Unde ſi corpoꝛa ſuperceleſtia generabilia eſſet mõ iſtius generatiõis indigerent de aliꝭ corporib' precedentibus eis: q̃ ſilr eſſent ptes alterius mundi. ergo eſſent ſuperceleſtia corpa alia ⁊ indigerent etiam de aliꝭ precedentibus corporibus ⁊ ſic ad infinitũ. ¶ Patet ergo ex hoc ⁊ ex aliꝭ vijs, ꝓpinquioꝛib' iſtis q̃ corpoꝛa ſuperceleſtia ſunt ingenerabilia ⁊ incorruptibilia eo modo quod accidit corporibus inferioꝛibus. Et apparuit eis q̃ corpoꝛa ſuperceleſtia pricipia mouẽtia habẽt: ⁊ apparuit eis q̃ hec pricipia mouentia ſunt incorpoꝛea: neqz ſunt virtutes corpoꝛee: non tamen ſunt corpoꝛea: quia pricipia ſunt corporum mundum ambientium. Neqz etiam ſunt virtutes in corporibus exiſtentibus ſicut pricipia compoſita inferioꝛa ſe habent. videlicet. pricipia animalium. Quelibet enĩz virtus corpoꝛea eſt finita prout diuiſione ſui ſubiecti diuiditur. ⁊ quodcunqz corpus ſic ſe habens eſt ſine dubio generabile ⁊ corruptibile. ſ. compoſitum ex materia ⁊ forma: cuius materia neceſſarium eſt in eiuſdem forma eſſe. Rurſus ſi pricipia eorum corporum ſimilia eſſent pricipijs ſuperiorum corporum. eſſent ergo illa corpoꝛa ⁊ iſta ſimilia: ⁊ indigerent illa corpoꝛa de aliꝭ corporibus precedẽtibus iſtis. Unde prelibatis iſtis apud eos: ⁊ prelibato etiã apud eos q̃ que-

libet forma duobus modis habet esse. videlicet esse intelligibile quando comprehenditur separatum de materia ab intellectu: t esse sensibile. vz. id quod hz actualr in materia verbi gratia. lapis sine dubio formam hz materialem extra animam: t aliam formā q est intellectio t ꝓhensio facta in aia: ꝓout aia rōnabilis capit eā sepatam. vñ sequi dz igitur q ꝓdicta entia separata absolute sunt pure intelligentie. Silr oz ex ipsorum radices q illud quod p istam intelligentiā intelligit eē entium formas t mundi ordinē: sicut se hz hūanus intellectus. Intellectus enī non ē aliud nisi cōphensio entium formaꝝ: ꝓout imateriales sūt: ꝙpp concluditur q ex hoc q entia duo habent esse vz. sensibile t isensibile siue potius intelligibile. Vñ putant phi q orbes dcā principia separata intelligunt: t q regimen dcōrum orbium in entib' inferioribus sequitur: ita q ordinate, put ipsa corpa aiata sūt: t ipsi comparantes itelligunt ipsa sepata itelligentia t hūanū intellectum inueniūt ea itelligentia nobiliora hūano itellu: hz cōicēt, put itelligunt entiū formas: t q forma cuiuslibet eorum est id quod conprehēdunt de formis entium t iporum ordinem. t ita silr se hz intellus humanus: hz ofnt qz entium forme cāe sūt humani intellectus. ab eis ita qz pficitur: sicut q̄libet res perficit in sua forma: hz itelligibilia dcāꝝ itelligentiarum st cāe entium formarum. ordo. n. entiū segr ordinem intelligentiaꝝ separatarum: sed ordo nostri intellectus sequitur ordinē entium. Quare huius rō ō fectia est. t si sic: ergo eē sensibilium entium multos hz gradus: quorum vilior est in materia. nobilior illo est esse: quod habent in humano intellectu: t nobilior isto est esse quod habent in separatis intelligentijs. Deinde in ipsis separatis intelligentijs dicte forme gradus habent adinuicem differentes secundz q differunt ille intelligentie adinuicem. Rursus quādo ipsi speculati fuerunt de corpe supercelesti inuenerunt eum sm veritatem vnum corpus silevni aiali vnum motum vlez habenti: sicut quodlibet aial vnū vlem habet motum. s. translationem sui corpis: t hic motus vlis in corpe supercelesti est vnus motus q in suprema spa fit. Postea inuenerūt q alij orbes motus hñt particulares silες motibus particularibus membrorum vnius aialis. Et dicunt phi q colligatione horum corporum inuicem t reductiōe ipsorū ad vnuz corpus t vnū finē est ꝓuenientia oiuz i vno ope. s. regimine huius mundi: t q ex hoc sequitur q omnes motus celorum ad vnuz reducunt principiū vt vere sile repitur in pluribus artibus erga vnum finem tendentibus. Dēs nāqz ille artes ad vnam t eādem reducunt: que princeps aliarum artium sine dubio est. t iō coacti fuerūt opinari q illa separata principia ad vnum principium separatum reducuntur quod est primū oium causaruz: t forma. t ordo que in hoc principio sunt nobilior est formarum t ordinum: t hic ordo est causa t principium omniū ordinum huius mundi. Amplius q dicere intelligētie inter se differunt in nobilitate sm statum quem hñt ō primo principio i propinquitate t longitudine. Vñ primus intellectus nō intelligit nisi teipsum t in itelligens seipsum omnia entia intelligit. sed in nobiliori esse t ordine qui esse potest. suba tñ dicti primi itellectus posterioris: t id quod intelligit de formis: t ordinibus in primo intellectu existentibus: t dicta separate intelligentie abinuicem differunt in hoc puncto. Vñ sequitur ex hoc q nullus infimorum intelligit de nobiliori illo. quod ille nobilior intelligit de seipo neqz econuerso. s. q̄libet intelligentiarum entia intelligit in vno t eodez gradu. si enim ita esset sequeret q essent vnum t idem: t non different in numero. Vñ hoc mō differunt: t dicunt q primus nō intelligit nisi seipsum: t primus intellectus qui procedit ab eo qui intelligit primū: non intelligit eo posteriora: qz causatus est: t si intelligeret euz rursus esset causatus a cā. Etiam dicunt q id qō intelligit primus de seipso est oiuz entiū cā: t id qō intelligit qlibet posteriorū de prio est quodāmodo: qō est causa, ppior entiū: t qō est cā suūplius. Hoc mō igitur dñt phor opiniones in pmissis intelligi: t in motoribus ipsorū ad oia ꝓdicta: t qñ diligēter respiciunt reperiunt in sublimi gradu sufficientie: maxie respectu motorū loquētiuz: presertim sarracenor: vt sunt due secte que dicunt mohāzela: t alharia que in primo principio opinant. s. q in mūdo est vna substantia incorporea neqz in corpe ꝙsistens: t est viua: volens: sciens: potēs: loquēs: vidēs: t audiens: sed alharia expresse opinat q hec suba est efficiens oia entia absqz aliquo medio: t sit in eis infinita scientia: put entia infinita sunt: t negāt causas hinc esse in rebus inferioribus: t dicunt q hec substātia reperitur cū qualibet re. vz. adiungentibus adiunctiōe essentiali: t nō est dubiū q multa incōueniētia sequunt hāc positionē: eo q ens qō tale est oz necessario q sit de gñe anime. Anima enim est substātia incorpea viua: t sciēs: t potēs: volens: vidēs: t audiens: t loquēs. ergo ista ponunt entiū principiū aiam vlem separatam a materia: t ipsi nō putāt etiā opinari. ¶ Unde ducemus dubia sup hos errores cadētia: cuius fortius est id qō opinati sunt de dei denoiationib' ipsi. n. dicūt q hec ē quedā substātia antiqua cōposita: hz secte alharie. hoc negāt. ipsi enim dicūt q quelibet cōpositio est noua, put accīs ē: t qōlibet accīs apud eos est nouū: t opinant cū hoc q oia entia sunt irregularia. s. que nō sunt sub terminato ordine naturali. neqz sub cuiusdam sapientie ministratione dantis entibus ordinatam mensuram. ymo opinantur q quodlibet ens aliam naturam habere potest ꝓter illam quā hz: t hoc sequit eos necessario in intellectu: hz videāt q effectus mundi sequunt ordinez t regulā: t vocāt eū ordinē sapie: t ipm efficiens sapiēs t assimilant opa naturalia ad voluntaria: t dicūt q quilibet actus inqztum actus procedit ab agente volente viuo t sapiente: t q actionis natura inqztum actio infert hoc: t allegant in hoc dicentes q id qō non est viuum est mortuuz: t de mortuo nullū opus procedere debet: t negant opera procedentia a naturalibus vtutibus: t negant q res viue nobis presentia opera habeāt. Et dicunt q hec opera nobis apparentia adiungunt viuo: t licet appareat q corpus brutum ea agat nō est dubium q procedant ab agente viuo occulto. t ideo sequit eos q nulla vita sit presens. Rursus valde mirandum est de eis: qualiter talia incongrua t inconuenientia pñt opinari: qz sensibilr reprobanda sunt. vz. q nulla sit vita presens. Qualiter tñ primum agens seu efficiens asserunt hac via ipsi posuerunt q quodlibet innouatuz habet innouantez: t est impossibile q hoc procedat ad infinituz. ergo oz necessario q hoc proueniat ad innouans antiquum. Et nos dicemus q hoc est verum: sed nō ex hoc sequit q sit incorporeum: t ideo opz applicare eos ad hoc vnam aliam ꝓpōnem. s. q oē corpus nō est antiquum. ¶ Et est notandum q banc opinionez plurimi sequuntur: qz ex hñ nō patefit q mundus habeat innouantem. dici enim potest q innouans est opus antiquum nunduz de om-

nibus accītibus: ex qbus ipsi ꝓbant q corpora superceleстia sunt innouata. t posito ab eis q celi generantur attribuunt eis generationem modo inconsueto in corporibus inferioribus. videlicet. q ipsi dicūt celos generari: nō de re: neqz in tpe: neqz in loco. In corporibus enīz nobis presentibus nulla fit generatio talr. s. de nihilo. vz. attribuunt mundo agentez similem agenti rerum nobis presentium. agens nāqz nobis presens agere sine dubio alterādo ens de quadam dispōe ad aliā: nō de priuatiōe ad esse: imo expoliat eū de suo indumēto formali: t induit euz alia forma. t iō opinati sunt antiqui q ens absolute non gñat neqz corrūpit. vñ ꝓcessō ab eis q celi innouantur: nequnt declarare qō fuit primū innouatoꝝ. Sz agēs apud eos mām t formā generaliter facit si opinati sunt ipz habere materiā: aut facit eū totalr si fuerit simpler sicuti opinati sunt de parte indiuisibili: t si sic: hec spēs agētis pmittat priuationē ad eē in generatiōe. vz. in gñatiōe substātie indiuisibilis q apō eos est corpoꝝ elīm: t pmutat esse ad priuationez qñ illa pars idiuisibilis corrūpit. t est manifestū q nullus ptrariū ad suū ptrariū cōuertit. t iō pura priuatio nequit cōuerti ad eē: qz calor nō pōt ad frigiditatem ꝙuerti: hz priuatū reducat ad ens: t calidū reducatur ad frigidū: t est ecōuerso. Et iō dixit mohanzela q priuatio ē quedā substātia: hz putat q ipa substantia ante mūdi creationē nuda erat de denoiatiōe esse. ¶ Et est notandū q auctoritates ex quib' meditant ꝙcludere q res ab aliqua re nō fit erronee sūt: t fortior illis est id qō dicunt. vz. q si semp res de re deberet fieri, pcederet igīt ad infinitum. ¶ Sz ad hñ respōdendū est q hñ impossibile eēt: si generatio, pcederet recte qz seqret ex hoc repiri infinitū in actu: sed circulariter non est impolē. vz. q ex aere fiat ignis: t ex igne aer ad infinitū circulariter cū eterno subo: et fortior opinio eoꝝ est ad asserēdū q totū vniuersuz innouar. tale est id qō euadere nequit a nouitatibus est nouuz: hz totū sic se hz. ergo ꝛc. Sz nos dicimus q in hac ꝓbatiōe maxia est reprehensio. ipsi. n. nō dicunt q id qō nō euadet a nouitatibus in pñte est nouum de nihilo: t ponūt q totum innouar de nihilo. Preterea. illud subz qō apud eos pria materia vocat: nō euadet de corporeitate: t corporeitas absoluta apud eos nō innouar. t, ppō dicta ab eis q id qō nō euadet a nouitatib' est nouū: nō ē ꝓcedēda nisi in eo qō non euadet de vno innouato: hz id qō nō euadet a nouitatibus vna in genere principiū nō habentibus nō sequit eos q subm eorum nouitatuz sit nouum. ¶ Quare loquētes idcirco. vz. de secta alharie conati sunt applicare ad ꝓdictā propositionē aliam. vz. qō impolē est inuenire nouitates infinitas. s. principiū neqz finē habentes. t hoc est apud phos necessariū. Patet ergo q hoc incōueniens t multa alia sequunt: loquētes t eoruz sequentes: t sunt sine dubio pluscz incōuenientia phos sequētia. Rursus dicimus q id qō posuerit. vz. q vnū t idē agens qō primū principiū est efficit oia mūdi entia absqz aliquo medio posito falsa est: t ptra sensuz. s. q nos inuenimus in mūdo multa entia minime agētia. hz fortior allegatiōib' eoꝝ est sup hñ qō si agēs actus esset ꝓcederet necio ad infinitū. Sz nos dicimus q hoc bñ seqret si agēs esset agēs inqztū sic: actus t mouēs esset mouens inqztuz mobile. Sz rursus. nō sic se hz immo agēs est agēs inqztū est agēs in actu quare nō agit aliqd: t ex hoc seqret q agentia pueniēt ad vnū agēs sine dubio: qō nullū in eo agit. ¶ Ostensis igit opinionib' duaꝝ sectaꝝ t quorūlibet opinantiū mo-

uentia. vz. de prio mūdi principio t inconuenientia vtrarūqz sectaꝝ sequi pōt tā inconueniētia phoꝝ ab Algazele ducta: de qb' insudauimus nos respōdere: quā incōuenientia loquētiuz sectarū de qb' etiaz facile respondemus. Redeam' ergo ad nrm ꝓpositum. vz. ad distinguēduz hui' hois dcā in pñti libro: hz ante nos excusantes dicim' q in hoc cap'o coacti fuimus ducere phoꝝ mouētia ad opinādū id qō opinant in principijs mūdi: ḡre de ipis dictis sumūt eoꝝ aduersarioꝝ rōnia. Silr dicim' loquētiū incōueniētia t eorū mouētia. ḡre rō est q qlibet litigans ducat sui ptrarij obiectiōes acerrimas vt paret se ad defendēdū de cūctis obstaculis faciēdis: sicut phus ꝙsuet' est in oib' suis libris. facta igīt hac excusatione dicim' q id qō dixerat Algazel. vz. q si primū principiū tñ seipz intelligeret: ignoraret oia que creauit: bñ seqret si id qō intelligit de seipo eēt aliqd ꝑter entia absolute: hz id qō ponūt. s. q id qō intelligit de seipso sunt entia in nobiliori eē: qō fieri posset. s. qō ipe est intellect' qui oiuz entiū est cā: nō q ipse intelligit entia absolute. s. in ꝙtuz sunt cāe q ipse ea intelligit: sicut nr intellect' sic se hz: intendūt dicere q ipe deus entia posteriora ab eo non intelligit eo mō quo nos ea intelligim': imo mō quo nullus intellect' ꝑter euz ea intelligere pōt. Si. n. ali' intellect' entia intelligeret illo mō quo de' bñdict' intelligit ea: cōicaret ergo cū eo in sua scia: qō est falluz. t est manifestum q deus ab alijs in hac ppietate differt expsse: t iō cauem' nobis ꝓcedere q dei scia sit vlis neqz ptcularis: qm ambe iste scie cāntur ab entib': t sunt generabiles t corruptibiles: t hec diffusi' declarabim' in sequentib' qñ tractabim' de scia dei. attamen quo ad pñs dicim' sumatiz q hec qō duo hz mēbra: quorū vnū est: q si ipe deus intelligeret entia, put sunt cause ipi' scie: seqret q dei intellect' eēt generabilis t corruptibilis: t q nobilioꝝ ex vilioꝝ pficeret. Vñ si ei' suba ab intelligibilib' reruz t earuz ordine differret: oporteret ergo dare huic itellectū q nō ē ꝓhēlio formarū entiū: sicut in se i gradu t ordie. vñ postqz ista duo sunt falsa: sequit q id qō seipz itelligit sicut omnia entia: hz in nobiliori esse qz illō qō hñt in seipsis. Sz quō vnū t idē ens gradus habeat diuersos i suo eē manifeste appet ab aia. Color enim gradus hz in suo eē adinuicē differētes in nobilitate. Vilior. n. suis gradib' ē ille quē hz in mā. deinde hz nobiliorem eo. s. in visu: ḡre ex visu ꝓhēdit t in materia minime. ¶ Propterea declaratū est in naturalibus quō color hz aliud eē in vtute fantasie q ē nobilior t simplicior eē qz in visu hz. deinde hz nobilius eē isto in memorie vtute. deide hz in itellectu eē nobilius alio ꝓcedentib' gradib'. Etiā dicūt pipatetici q adhuc eē hz aliud nobilius oib' ꝓdictis sine cōpatiōe aliq s. in scia dei quō nobilius illo ꝓsiderari non pōt. Id qō tñ narrauit Algazel noie phorū in itelligētiaruz ordine: t mō ipaꝝ ifluētie: t in earū numero nō ē demōstratū neqz determiatū a phis. t iō de hoc nihil in libris antiquoꝝ repit. Sz illō qō dixit noie phoꝝ vz. q oia principia sepata t insepata a prio principio inde fluūt. t qō ex fluxu hui' vtutis vni' fit mūdus vn': t ei' ptes i inuicē colligāt: ita q totū vniuersum erga vnā tēdit actionē sicut corp' vni' aialis: qō est vnū i colligatiōe t pla in vtutib' t mēbris t opib'. Dicim' q hoc ē ꝑcessuz ab oib' phis. corp'. n. supceleste silē ē vni aiali. t suus mot' diurnus q est cōis oib' celis: silis ē vli motui locali eiusdē aialis: t motus ptculares celoꝝ silες sunt motib' ptcularibus mēbroꝝ ipi' aialis. t ē phis manifestuz quō in aiali

vna ẽ vt' ex qua fit vnũ: ⁊ ab eadẽ oẽs vtutes ipsi' erga vnũ opus tẽdũt. ſ. regimẽ ⁊ ꝓſeruatio ipſi' corporis. ⁊ hec vt' colligat cũ vtute a primo principio influente. vñ ſi hoc neceſſariuz eſt in vno aiali. ſ. q vnã habeat vtutẽ ſpãlẽ in oib' ſuis partib' extẽſam: ex q̃ vtus ⁊ mẽbra illi' fiunt vnuz ⁊ idem: ⁊ oẽs ei' vtutes fiũt vna ⁊ eadẽ: ⁊ opatio partiũ entiũ ad modũ ſilis ẽ opatiõi ptiuz aialis ad illũ aial: ſequit ergo q o3 q ſit vna hec virtus ſpũalis: ex qua colligũtur omnes virtutes ſpũales ⁊ corporee. ⁊ eſt vnigenea extenſa i toto vniuerſo. aliogn nullus ordo ſeqret in hoc mũdo: ⁊ nõ ſeqr ex extẽſione vni' vtutis in plurib' reb' q ſi in ip̃a vtute pluralitas: ſicut opinati ſũt multi. vz q a vno pio principio influit vnũ: ⁊ ab illo ifluit pluralitas. Patet ergo ex iſtis q pluralitas põt procedere ab vno. Rurſus ex alioꝝ principiorum ſeparatorum eſſe conſiſtat in eo qõ imaginant de pmo principio: ⁊ non eſt impoſſibile q ab vna ⁊ eadem re ſumantur diuerſe imaginationes ſicut non eſt impoſſibile q ex aliqua pluralitate ſumatur vna imaginatio. Nos enim omnia corpa ſuperceleſtia in diuino motu vnam ⁊ eãdez rẽ imaginamur: q̃re omnes mouentur i h̃ motu ab vno motore. ſ. motore orbis ſtellaruz fixarum. Et repimus alios orbes particulares ⁊ diuerſos hũtes motus. quare o3 q ipi mot' diuerſi procedãt a motoribus quodãmodo diuerſis ⁊ quodã mõ ſunt vnũ, put colligunt in motu ſupreme ſpe. q̃re ſicut ſi aliqs imaginat' eẽt q mẽbꝝ cõe aliꝰ mẽbris cuiuſdã aialis vel vtus aial' ab eodẽ aiali auferret. auferrent ſibi oia illi' aialis mẽbra: ⁊ oẽs eius vtutes. Sibi corpus ſupceleſte ſub ſe hz cũ ſuis motoꝝb' vtutes: ⁊ tãdẽ ſic ſe hñt principia mũdi ⁊ ipſi' ptes cũ pmo principio. Vñ dicũt phi q mundus eſt ve ſimilis vni ciuitati. q̃re ſicut vna ciuitas ab vno rege ſeu principe regit ⁊ ꝓſeruat: ⁊ multi pricipat' ſubijciunt illi principi. Sibi recte eſt in mũdo: vt oſtẽſum eſt a nobis ſuperius. Amplius declaratuz eſt a phis q id quod dat entium ſeparatorum a materia finem eſt illud qõ dat eis eẽ. forma. n. ⁊ finis ſunt vnũ ⁊ idẽ in hac ſpẽ entiũ. ergo illud qõ dat finẽ entib' illõ met dat formã: ⁊ illud qõ dat formã eſt agens. ergo illud qõ dat finẽ huic eẽ eſt agẽs. appz idcirco q primum principiũ eſt oiuz iſtoꝝ principiũ. ſ. agẽs: ⁊ forma: ⁊ finis. Qualr tñ principiũ primũ ſic ſe hz cũ entibus ſenſibilib'. Dicim' q ipſm dat eis vnitatẽ: ⁊ coꝝ vnitas cã ẽ colligatiue pluralitatis ab illa vnitate. ⁊ iõ ẽ principiũ hoꝝ entiũ. ſ. efficiẽs: ⁊ forma: ⁊ finis: ⁊ qõlibet entiũ appetit eius finẽ cũ motu. ſ. put erga euz mouet deſiderãs finem. Iõ tñ volũtarie ⁊ alia entia naturalr. Sz id qõ notãdũ eſt hic eſt q motoꝝ pdictoꝝ pboꝝ ad opinandũ q entia ꝓcedunt gradatiz a pmo principio hz localẽ eſt ordine celoꝝ fuit q ſupma ſpera vt appz nobiliꝰ eſt ſuis inferioꝛib': ⁊ alie ſpere eundez ordinem ſequunt in ſuo motu. Quare conati fuerunt opinari id qõ Algazel narrauit noie ipoꝝ. v3. in ordine principioꝝ: vt pdicauimus. Pre libatis igit iſtis pmiſſis redibim' ad nrm, ꝓpoſitum ad inueſtiganduz huius hois vba: vt conſueuimus ab initio libri: ⁊ intendimus inantea ſequi. Noſtra enim intentio principalis hec fuit.

¶ Ad remouendum errorẽ Alg. Auer. pmittit qõdaz valde vile. deinde ꝓſequitur accipiẽdo qdã q̃ſi fundamenta: ex qb' apparebit peccatum Alg. vñ dicit. dicimus nos q o3 illum qui de talibus eximijs propoſitis tradere vult q ſciat de certo q multe rerum in artibus poſitarum q̃ impzouiſo ⁊ ſine doctrina pcedentis aduenium: vt puerſum eſt inter vulgares apparent illi intellectui recte ſonia. vult dicere ꝑtum ad hoc: quia vulgus ei non credit. iõ ꝓpones ille inuente apparent ſomnia: maxime q multi iſtoꝝ. ſ. ſapientum carent ꝓpoñb' ſilibus illis que recte ſunt apud vulgares. ⁊ iõ nulla via eſt de eis vt pñt de talibus clare iſormari. deinde oat cãm. huius. d. veritas enim nequit vtplurimum oſtendi: niſi illis qui per ſuam viam recte ambulant: vult dicere ſm naturalem ⁊ mo: alẽ diſponẽ. ⁊ iõ multa que ſapientibus pateſiunt demo[us] apparẽt vulgo ſonia. v. g. ſi diceretur alicui vulgari: lz eẽnt in altiori gradu omnium diſcretioꝝ vlt dicere q̃ umcũq eẽt omnibus aliꝰ prudentioꝝ q ſol qui nobis appet de meſura vnius pedis. i. ꝑtatis vnius pedis: maioꝝ eſt tota tertia. 166. vicibus negaret ſine dubio totaliter: ⁊ iudicaret ſine dubio q eſt falſum: nec ſapientes quoda ingenio ad infozmandum eũ prevalerent niſi cum ꝓpũs p ambulis neẽarꝫ p longũ tp̃s aſſiduatis. deide per locũ a maiõi arguit. d. vñ ſi preſuppoſita mathematicalia ſic ſe habent quã to magis in radꝫ ꝓpoſitis diuinis idest metaphiſycalibus. ſ. q̃do propoſita diuine ſcie exponuntur vulgis: ⁊ ea impzouiſo audiuntur apparent eis errozes ⁊ ſonia. non enim in hac ſcia re periuntur propõnes q intellectus cõis. ſ. vulgo ⁊ ſapientibus poſſit quietari. deinde ꝓfirmat hoc. d. ⁊ nõ tm̃ accidit h̃ i artib' ſpeculatiuis: immo etiam in artificijs: quod declarat. d. ⁊ ſi imaginemur q quedam ars ab hoc mundo amiſſa eſſet: poſtea imaginaremur eandem iterare: vult dicere in mundo videretur impzouiſo h̃ impoſſibilis: ⁊ hoc maxime accidit in artibus nigromantie. quamobrem opinati ſunt multi omnium q iſte artes non acquiruntur ex humanis ꝓhenſionib': immo dicunt aliqui q traduntur a demõibus. aliqui vero dicunt q tradunt ab angelis. ſ. pfetis. ⁊ iõ dixit q̃dam ſapientum q̃ he artes maximum ſunt teſtimoniũ pfetie. ¶ Debes ſcire q quidã neapoli multum in his artibus vacabat. ⁊ continue incantabat demones vt ſibi predicerent igenium faciendi alchimiã: tãdem venit ſemel ei quidam in ſonnijs barbatus ⁊ dixit. Joannes ſurge. ⁊ accipe cartam illam exñtem in tabula: ⁊ operare ſicut dic. iſte ſubito ſurrexit ⁊ accepit illam: ⁊ operatus eſt artem faciendi alchimiam mirabilem: ⁊ illo die fecit: tandem depoſuit cartam iteruz in capſa bene clauſa: ⁊ nocte ventura demon rapuit illam: iſte mane queſuit eam ⁊ nuſquam inuenit, tertia nocte iterum demon dixit ſibi: Joannes Joannes parum ſciuiſti. non amplius iſte cogitabant quicquã: ⁊ tandem ſciuit q error eius fuit quia nõ tranſcripſit illam. hoc ſcio ⁊ ꝓbatum fuit: ⁊ vidi argentũ mirabile: lz amplius non poterat facere. Ego tamen i iſtis per rões nãles ꝓcedendo neſcio quid dicã. Si. n. teneamus operationem ⁊ fun[ta] parti[a]. ſ. q o3 ſuba ſeparata mouet aliquam ſtellam. difficile eſt ſaluare iſta fieri ex virtute demonuz: immo ſpoſe. Ex alio videm⁹ tot famoſoꝝ viros in hac arte vt narrat. Aut. in ſua nigromantia inuocaſſe demones: ⁊ feciſſe effectus mirabiles adeo q̃ homo rapitur de prouincia in prouinciam: de loco ad locum. ⁊ multa alia mirabilia: que non pñt niſi ex demone fieri Preterea relatum eſt mihi ſepe viſum eſſe hominẽ vnum ſenem influere doctrinas deputatas: ita. ſ. Aꝛ. q non Platonis. ita Auer. q non Auicẽ. qui virtute quorundam vbozum inuocatur in aula: ⁊ tecum loquitur: ⁊ facit actus humanos: ⁊ opatiões corpales: ⁊ dic̃ ſe eſſe demonẽ. v. g. Aꝛ. vel Auer. q̃ ſcit tantum quantum Auer. neq; plus neq; minus ⁊ hoc nõ põt eẽ niſi inte⁹: q̃m opatiões ſcientifice nõ pñt prouenire niſi ab intellectu: licet. n. corpales poſſimus reducere ad virtutes in mã quid de iſtis opationibus ſeparatis ſicut doctri nari ⁊ ſpeculari. ¶ Þ. iſta ars eſt nimis famoſa apud omnes. ⁊ non eſt poſſibile q famoſum ſit falſuz in toto: vt dicit Auer. in lib. de ſono: pbas ſonia vera eſſe i pre. ¶ Þ. vidi tot libroꝝ de imaginibus. quot ſunt infiniti: ⁊ oẽs teſtantur iſtam artem eſſe veram in ſe: lz difficilis inuentionis: ⁊ ſine dubio faciunt rapere mulieres ⁊ multa. ¶ Þ. videmus oẽs legens, phibere iſtaz: quod non eſſet niſi eſſet vera in ſe dicunt enim q ex hac ſequuntur effectus mirabiles extranei. ¶ Þ. in miſtis vniuerſitatibus legitur: ⁊ ibidem apparent res terribiles: ⁊ difficile eſt ſaluare talia p fun[ta] parti[a]. ¶ Þ. legi in vno libro imaginum q in anglia fuit quidam homo honeſte vite q̃ aſſerebat ſe fuiſſe in quodam loco vbi fuit inuocatus ſpũs. qui promiſit pozrare ficus maturos oi tpe anni nec amplius ſic citarctur. ⁊ vult portare de loco qui exiſtimatur inhabitabilis: ⁊ tamen ſp ſunt ibi fructus. ⁊ tandem die ſequenti natiuitatem ꝑi portauit recentes fructus. vbi apparet quõ ſpũs dantur. ¶ Propter hec igitur apuleiuſ platonicus opinatus eſt demones eſſe animalia coꝛpe aerea aliquo modo paſſiua: ⁊ tõc opinatus eſt q iſta poſſunt cogi: tum ex coꝛporis celeſtis impreſſione: tum ex rebus hmõi virtutẽ habentibus. vñ vt dicit delectãtur in fumis ſacrificiorum: pp quod vt dicũt incãtatoꝛes ſuffumigant ſuas apões in hoc gne. ¶ Probat autem Apuleius tribus ſignis hoc. ꝓ ex motu: q̃m. n. mouentur ideo opoꝛtet eos eẽ coꝛpoꝛa. 2° ex ope operatur. n. ope coꝛpali. iõ o3 eẽ ꝓpoſita ex coꝛpe ⁊ itellectu. 3° ex affectione: q̃m vt dic̃: delectantur cum puellis: ꝑtum ad manſionem cum eis ⁊ alijs opibus. Alexan. aũt pipa[cue]. ⁊ poꝛfirius opinati ſunt q effectus huius artis pficiunt ꝓ potẽtias ⁊ virtutes in rebus inferioꝛibus cum obſeruatione celeſtiũ motuum ⁊ cum verbis ⁊ quibꝫ figuris ⁊ ſignis: cum. n. iſte res

colligantur ſuicem ſub aſpectu alicuꝰ vel aliquoꝝ ſiderum generant apõ nos effectus mirabiles: quoꝝ nulla illarum ſe ſola poſſet cauſare: lz cũ alia bñ vt dicunt. Alg aũt poſte[orce] ſimplr negauerunt h̃: ⁊ o3 erunt oia eſſe fictiones: attñ in vtitate nihil eſſe in re: ſed ſolum aliqui pp gloriã ꝓmittũt h̃. nunq̃ tñ talia mirabilia faerunt. Lex autem nra ponit q demões cogi nõ pñt ſz bñ alliciꝰ ex qbus fiunt multi effectus mirabiles: q̃ apparent ꝓinue apõ nos. Sz in his vr̃ mihi q oẽs iſte opiones in duas pñt reduci: quarum vna eſt q ipſi demões nõ ſunt: ⁊ hãc volut Alex. Poꝛ. ⁊ illi qui negant ſimplr hanc artem: vt Iſcipñs ⁊ Ielius aſtronomi. 1ª eſt q iſta ars ẽ: ⁊ q demões ſunt. prima opio diuiſa ẽ i duas: aut illoꝝ q̃ ponunt aliquos effectus venir ex his. aut illozum qui negant ſimplr illos. ⁊ 2ª etiam diuiditur in duas. vna. n. ponit demones coꝛ[a] ⁊ animalia vt apuleius. alia ponit demones ſpũs allici illaq; vt lex vr̃ modo tãtum in oib' his difficultatem facere an ſint demones: iõ videtur mihi q ſi demones ſint: aut ſunt coꝛpa: aut ſube ſepate. ſi coꝛpa vel nãlia: vel violenta. ſi violẽta: g̃ non ꝑpetua. ſi naturalia vel miſta vel ſimplicia. ſi miſta: g̃ coꝛruptibilia. ⁊ ſi ſimplicia ergo mouẽt vel circa me[m]: ⁊ ſic celum. vel. a medio: ⁊ ſic ignis vel aer. vel ad me[m]: ⁊ ſic terra vel aqua. Si vero dicatur q ſunt ſube ſepate. tunc ſequũtur multa. ⁊ p° q in eis non ſit malitia quoniã malitia eſt rõne mãe: vt oꝛ 9° metaph. textu p̃nti. 22. ibi. n. ſemp eſt virtus ⁊ bonitas cõtra eos. 2° ſequitur q non poſſunt coꝛple opari: q̃m a virtute ſeparata non pꝛouenit nouũ ſecũdũ fundamenta. Aꝛ. ⁊ Auer. 3°. non poterit vere actus animales ⁊ vitales ⁊ hũanos facere. vñ ſine dubio iſti demões videntur remoti ab opinione ſapientuz pipateticoꝝ. Ex alia parte pp iam dicta o3 eos ponere: q̃m pbi vident effectus ⁊ opationes mirabiles: quas o3 bñe agentia niſi eſſet factum ſine faciente: ⁊ motum ſine mouente. ꝺ pn[m] ⁊ phicoꝝ. ⁊ opationes ille: ⁊ effectus illi de nec̃itate reducuntur vel in coꝛpus vel in virtutem extra coꝛpus: q̃m nõ datur me[m] ſm auer. p° met⁹. 2mento. 39° ⁊ iõ non vr̃ q pñt multi eorum reduci in coꝛpus ſolum vt ſunt locutio ad propoſitum interrogantis: diſputatio in ſciẽtijs ⁊ ſimilia: ⁊ ſic o3 eos oio reducere ad foꝛ[a] ſepatas. ¶ Et vere ſum valde dubius in his. i. termanãdo qõnem hãc ex principijs nãlibus. ⁊ vtinam quod inuenirem aliꝰ: qui ſoluiſſet has que ſtiões. Tñ videtur ſi velim⁹ pipateticos defendere ꝓfiteri hos effectus ⁊ opationes reduci ad virtutem in coꝛpe: vt Alex. ⁊ poꝛ. dicunt. Unde dõm eſt q per magicam artem non pñt niſi opationes coꝛpales fieri. intelligibiles autem vt locutio ⁊ diſputatio: ⁊ doctrina[a] ⁊ ſimiles nõ poſſunt facere p magicã artẽ. ¶ Ad expe[am] vo dõm puto q ſine dubio poteſt eſſe illud pp imaginatione m imaginationis incãtantis. apper. n. ei ex imaginatione videre alium hoiem ei reſpondentem. Uñ Auer. in ſuma li[a] de ſono ponit quod non eſt remotũ vt aliquis hõ ꝓpendat in vigilia q dormiens in ſono: immo forte videbit ipſa fozmam rei: non ſuum ſile: ſic oꝛ de quodam. vr̃ ergo mihi q ſic non eſt inconueniens in ſono tangere manu loquꝫ: ⁊ videre ocul' ſz exiſtimationem pp retentionem ſilitudinũ obꝛoꝝ: ita ñ inconunit q hõ pp foꝛtiſſimaz imaginationem videt ſentire ſonũ: ⁊ vocem ⁊ talia in vigilia. ¶ Sed ꝺ hoc adhuc eſt qõ: q̃m iſte voces nõ audirentur ab oib' circũſtantibus. ¶ Þ. fugere non potes alterum duozum: vel q iſte opatiões fiant a vtute aie hois magicis artibus vtẽtis: aut fiant ab allo exteriori habente itellectum. ꝑmum eſt difficile: q̃m aia hois ex ſua virtute non põt venire ad cognitionem ignotoꝝ: niſi p aliqua ei nota. ¶ Þ. quõ ex voluntate hois põt fieri reuelatio occultoꝝ ad que non ſufficiunt pzin[a] rationis. ¶ Þ. ad quid indigeret magicis artibus ſi ſua virtute poteſt id facere. ¶ Si vero pzueniat ab aliquo exteriozi iã nõ põt id eſſe niſi demon ſit ſpũs. Et poſtq̃ ego conſideraui oia viſũ eſt mihi bucuſq; ignorare huius queſtionis ſolutionem per pzin[a] nãlia. ⁊ iõ reputo q opinio noſtre legis ſit optima ⁊ vera: ⁊ negare illa eſt ſignum infirmi intellectus: ſicut dicit Aꝛ. neque ſenſum pp rõnem eſt ſignum indiſcreti viri. pzo nunc vero ſit dictum in tantuz. Et redeamus g̃ ad locum vbi ſtetimus. Dat igitur vnũ q̃ſi documẽtũ. d. vñ dicimus q quicũq; vtutẽ ꝺſiderat ⁊ reperit aliquotiens dicta quedam erronea apparentia q̃ nõ hñt, ꝓpones ſufficentes. vult dicere, pbabiles vel ſenſatas q̃ pñt eis. ſ. dictis auferre errores falſitatis: nõ ex h̃ ꝏbet iudicare q illa verba ſint falſa: immo diligenter inueſtigare cum veris illis: vtrum illa dicta poſſunt quodammodo ſaluari. v3. adiſcendo artes dem[a]tiuas gradatim donec lumen cognitionis intrat tabernaculum. i. ipſũ intelligibile: ⁊ imago vtutiꝫ pulcherrime ſibi appareat. Ex hoc infert quid euenit mali apud contrarium facientes. d. Unde qui cunq; cum fraude ⁊ ſeditione iter virtutis prepedit. ſ. percurrit magnum on⁹ facinozum ſuper ſuũ cerebzũ fert vt putam⁹ h̃ alg. feciſſe: itaq; tantum decipit hois i hac ſcia: quod. i. pp qõ opia ti ſunt q pbia fit ſciarum ꝏbilioꝝ. tandem q Alg. met ait: q o diuina ſcia pbꝝ reputatur fantaſia. i. apparentia non veritas. Deinde ponit itentionem el' circa h̃ propoſitũ. d. nos tñ ꝺmo[us] ſperamus pretata ꝓpoſita egregie declarare mediãtibus propoſitionibus notis ⁊ ſcitis: lz demo[us] non ſint: vult dicere ſimpliciter. Et dat cãm huius intentionis. d. ⁊ nos ad hoc conamur pp huius hois pzauitatem. ipſe. n. vt predixit claudit vtutis ienuam: ⁊ meatus. i. vias ei⁹ obturauit. beatitudinem itaq; quaſi lumen diuine ſcie extinguit. ⁊ ponit ex[m]. quod ſequitur ex. d. ⁊ multi diſcipulozum: vult dicere ad phandu ⁊ comprehendẽdũ dei arcana ex alg. ſermonib⁹ erroneis ⁊ pceſſu vtilitatis eterne recedunt: ⁊ forte per vtilitatem eternam intelligit felicitatem que fz fatuos eſt via eterna. vt dicit in pzohemio. 8. phy. iſti. n. deſperant adiſcere phiam. propter q̃d eis non poteſt intellectus agens copulari. i. pziuantur tãi eterna vtilitate: immo pfection ſumma. Recolligit propter hoc ſuã itẽtionem. d. vñ nos zelo oppzobꝛiorum factozum ſacre phie poſuimuſ in mẽtẽ. i. oꝛ diauimus: vt cũ enſibus veraꝝ rõꝝ: ⁊ cũ iaculis inſtozum ſillogiſmozum dicta nr̃am matrez. ſ. phiam de manibus nouoꝝ oſtium auferamus: ita q in agone phantium ꝺ eam pſecutãtes vigeat ⁊ pzeualeat ⁊ pzofanoꝝ nefandum non timeat: maxime q nos laboꝛãtes procedimus in pſentẽ librum hac de cã. vult dicere. vt deſtruamus fun[ta] alg. Iterum recolligit ſuam intentionem applicando illam. d. vñ dicimus q voluntas nr̃a eſt vt ducamus motoꝛes pboꝝ a d opinandum pdicta tã i pmo pncipio q̃ in poſterioꝛibus ſuis. i. effectibus. ẽ ẽt ad adducendum motoꝛes phie credere: ⁊ flores peripateticoꝝ auctoꝛitates. i. motiua: ⁊ dubia: ⁊ argumenta ſuper predictas rões aduenientia tam a loquentibus q̃ ab alijs. ⁊ eſt remouere ea que eos pmouit ad obediendũ pboꝝ opionib⁹: itaq; quicunq; cerne re cupiat virtutem facile ⁊ leue ponit acherumozem. vel meliozem opinionem duarum dictarum ſectaꝝ ad ſeipſum retinere In his igitur appet intellectio ⁊ cã itẽtionis i hoc lib. ſic̃ apparuit a pn°. ⁊ poſtq̃ pmiſit hoc quaſi vt diſpones ad aſſentiendum eis. que vult dicere incipit ponere vtutem in eẽ ⁊ mõ intelligentiarum. ⁊ primo accipit aliqua q̃ſi fundamenta ⁊ radices: vt inde pcluat intentionem ei⁹ ibidem ⁊ pmo facit itroitũ ad dicendum. d. vñ dicimus mõ icipientes q qñ pbi certitudie entium nãrum inte[e] inueſtigant. v3. de ſeparato intellectu: non id qõ videtur dicere impzouiſo recipi. v3. ſine demo[e] recipiunt immo aſſerunt multa oppone[a] ſenſibus demo[r]. h̃ eſt ſui ſermonis introitus. ¶ Debes ſcire q aliter reperitur littera. ſ. ſic. vñ mõ incipientes dicimus q pbi quando ſub ite[a] õ certitudine entiũ nãz inueſtigant. v3. cum ſepato intellectu: non id qõ vr̃. d. im pzouiſo reſpici. v3. ſine demõne reſpiciunt: ⁊ tunc vult dicere q pbi qñ de certitudine nãz entium. i. exiſtentium ſub in telligentia. vult dicere rebus ſenſibilibus cum intellectu ſepato. i. in ꝓpatõe ad intellectum ſeparũ: nõ id qõ videtur. o. i. dignũ impzouiſo reſpici reſpiciunt ſine demõne: ⁊ hec ſũa melioꝛ eſt: attñ nihil refert. ¶ Deinde accipit primaz radicem. d. Ipſi enim inuenerunt ſenſibilia inferioꝛa. v3. ea que ſub oꝛbe lune reperiũtur duabus nãlz diuiſa. ſ. aiata ⁊ inaiata. prima ergo radix ẽ q oẽ ens gñabile ⁊ cozru[e]. ẽ aiatum vel inaiatum: h̃ non allo teſtimonio pzobat pzo nunc niſi teſtionio viſus. ¶ Deinde accipit ſcãm radicem: cuius po[a] ẽ. q cuiuslibet rei gñabilis requiruntur 4[or] cãe nec̃io, qõ declaret. d. ⁊ viderunt q cã de numero predictoꝝ. ſ. exñtiũ ſub luna que ſunt gñabilia ꝓſtituunt q̃dam. i. ex q̃dam re: q̃ foꝛ[a] oꝛ h̃ teſtionio viſus appet ex opatione ei⁹ q̃ formam ſcire facit deinde declarat ſcãm cauſam. ſ. mãm. d. ⁊ in quolibet ente gñabili. vult dicere forma illius hꝰ eẽ poſt ꝑuationem: ⁊ illa. i. pp qõ illa foꝛ[a] que res gñabilis ꝓſtit in alia re q̃ mã noſatur. Ecce quõ eſt exigẽtia mãe: eo quia forma de pziua[e] exhibitur. pn°. aũt pzinetur in mã: vt forma ꝓpa illius: vt 2°. phy. auer. ꝓnto. i°. dicit deinde q̃ſi tangit aliud motiuũ pboꝝ. d. ⁊ motoꝛ. i. arg[m] pboꝝ ad hec. i. ponẽdum mãm fuit quod ipſi repiebant q oẽ gñabile fit ex aliquo ente aliquo alio. vult dicere ab ipſo facto quod materia nuncupat. vñ ſilꝰ ſic ꝓponitur. Oẽ qõ gñatur ex ente aliq° exigit mãm: ſed oẽ generabile gñatur ex ente aliq°. g̃ oẽ gñabile exigit mãm. h̃ ergo ponit tm̃ b[rem] q̃m reliquum ẽ manifeſtuz: ⁊ totum hoc iã appa ruit in li° phy. Deinde explicat tertiaz cãm. ſ. ipm agens: ⁊ ſilr ſic ꝓponitur. Oẽ quod fit non a ſe: ſed ex vi cuiuſdam indiget agente ſz oẽ gñabile fit non a ſe: ſed ex vi cuiuſdã. g̃ in ꝑ figura oẽ gñabile indiget agente. huius explicat minoꝛẽ. d. ⁊ etiã vide bant q id gñabile ex vi cuiuſdam fiebat. ⁊ nominat agens ad quãdã intentionem notã vel ignotam. ⁊ hoc poteſt itelligi ꝓ°: q agens duobus modis ẽ. ſ. a ꝓpoſito: quod ẽ agens ad q̃dã i ten[ncm] notã vel ignotam. i. ꝓhẽſam alicui⁹ ei noti. 2°° nãle ⁊ hoc agit ſine cognitione in ſe lz dirigatur a cogno[te]: vt dic̃. 12. metaph. ꝓnto. 18°. vel ꝑ 2° intelligi q agens ẽ duobus modis ſ. gña finis ſibi noti. ⁊ oꝛ agens p[e]: ⁊ gña finis ignoti. ⁊ oꝛ agẽs caſuale. vel poteſt 3° intelligi q agens eſt duobus modis. ſ. famoſum: quod eſt mo[ne]: ⁊ hoc vocatur agens ſm inte[n]cm notã q: eſt famoſum. 2°° capit agens ꝑ efficiente: qõ non habet de i te[ne] agentis niſi hoc quod effectus ab eodem depẽdet: ⁊ illũ ꝓſeruat: ⁊ oẽs iſte expones ſũt poles: ⁊ vere in ſe: ⁊ tu applica

alteram que tibi melior apparet. ¶ Ex his ꝓcludit secundam radicem. d. vñ breuiter hmõi. s. phi conati fuerunt ponere causas predictas quatuor. Et nõ expressit finez: q; finis & forma sunt idem: iõ tacuit illũ: vel q; finis ẽ cã cãz: quẽ nullus phorum negauit: nisi antiq: & tu iuestiga aliam cãm ꝓp quam tacuit illaz. ¶ Deinde ponit tertiã radicem: cuius potẽtia ẽ: q; oẽ factũ fit a sibi simili in spẽ vel gñe. & dicit. deide ꝓdentes iuenerũt q; forma rei gñabilis: & res a qua gñatio fit. s. agens, ꝓpinquum sunt vnum & idem tam in gñe q; in spẽ: faltem in aliquibus eorum. vz. q; hõ hoiez gñat: qui sibi silis est in spẽ: & aliqua sunt silia i gẽne: sicut mulus q; gnãt ab asino & equo qui sunt ei siles in genere. ¶ Debes scire q; multum imorabur suz in multis locis quõ sile fit a sibi sibi. ꝓto nunc aũt potes id declarare per dictũ auer. 12° meta. 2ti°. 24.° vbi ponit tres cõditiones fm mentem Alex. vide ibidem si placet. ¶ Et postq; accipit illas ꝓpones concludit p modum cozelariũ vltimo. d. & q; ipossibile est q; cause successiue ad infinituz procedãt coacti fuerunt ponere causaz ꝑmam agentez: vñ potest sill's fic ꝓponi. in omni multitudie agẽtium & patientium est aliqõ agens ꝑm: sed genitor & agẽtiũ est multitudo hmõi. g; oz venire ad ꝑm agens: & demo° declarata ẽ in ꝓn° & in 8° phy. & cum cõclusit h narrat opiniones sapientu nã illius p°cãe. d. in ista cã phi dñt. aliq; nãq; eorum dicunt q; hec causa est corpus celeste: et hec est opinio caldeorum: vt apparet. 2° celi. 70 to 58. quia putauerũt celos esse deos vt dixi in qõne de aiatiõe corpis celestis: et dicã in disputatiõe de hoc. Deinde narrat secũdam sectam. d. et alĩ q; ꝓncipium istud ꝑmum agens & ꝓncipium sepatum a supcelestibus corporibus & distinctum a ꝓn°illoz corporum. vult dicere est motor alius a motore vniuersi: vt vr dicere Auic. Deinde ponit diuersitatem circa ꝓn animationis corpoz animatorum generabilium. d. sed entia iferiora ex inuicem generabilia q; aiata sunt indigent de alio ꝓn°noie aie quod dicta aiaz det. s. ipsi corpori: et etiam & forma. Est igit cõis snia oiuz: q; nẽcium est ponere ꝓncipium aiatiõis. ¶ Et narrat opionem Hal. d. & Hal. nuncupat eam vtutem formatiuam. Deinde ponit scõam opionẽ. d. & alĩq; sapientum dicunt q; ipsa vtus. est sepatum ꝓn m. & hi diuersati sũt. q;dam. n. ipsoz dicunt q; est inte°. q;dã dicunt q; est aia. q;daz dicunt q; est corpus supceleste. q;dam dicunt q; non est alius nisi deus: cuius signũ ponit. d. & ideo dux Bali. vtruz agens aiationem hanc. s. aiam sit ipse met deus aut aliud. Et cum narrauit istas opiniones. vult limitare id in quo cadit diuersitas opinionum. & dicit. & est notandum q; hec discrepatio inter phos est in plantis & aialibus gñatis ab eis silibus: sed ab eis que ex silibus generant dicitur q; non oz ponere dictũ ꝓncipium. hec sumatiz est snia pipateticoz in entibus inferioribus. s. gnãbilibus & corruptibilibus. ¶ Debes scire: vt accipit 7° meta. 2mẽto. 3i. & 12° metaph. 2mento 18. q; de ꝓn° animoz apud peripa^cos oportet dicere q; illud ꝓn vel est ens in mã: vel separum. & si est ens in mã: tunc illud est vtus formatiua exña in semine deciso a patre q; vt instrm aie generantis aias ptẽtas in mã educit ad actum. & hec est opio Hal. & pro pte Az. Si vo est ens sepatuz erit corpus vel virtus extra corpus. si corpus sic erit celum mediante luie & motu: & alĩs vehẽs calorem solis est & stellarum: & hc est opinio astronomoz & pro pte Az. quonia opinio Az. est vt a sole & hoie fiat hõ: & sic de alĩs. Si vero est ꝓn m sepatum hoc est duobus modis: vel erit inte°: & hec est opinio Auic. qui posuit intellectum agẽtem datorem formaz: vt dicit in sua me^ca. Si vo est aia: tunc est opinio Themistij qui posuit aiam ꝓductaz ex sole & orbe declisi fm Az. & omnes iste opiones declarate sunt in multis locis a me. et posita sunt fun^ta et euasiones eoz: & nolo nũc plus imorari in hoc. ¶ 2° debes scire q; maior pars pipateticoz opinatur hoc solum in viuentibus: non in reliquis carentibus vita. vnde positio istorum fundatur in duabus ꝓpositionib°. q;rum ꝑma est q; oẽ viuens debet fieri a viuẽte: alr effectus eẽt nobilior cã: & vlr fcm esset nobilius agẽte. ¶ 2a ꝓpositio est q; aialia & plãte solum sẽ viuentia: reliq; carentia vita iõ in 2a figura ꝓcluserunt aialia & plantas solum indigere ꝓn° aliquo° aia vel aiato: & ideo post in illo diuersati sunt vt videes et iõ auer. limitauit optime dictum pipateticoz. attñ ꝓpõ. d. q; oẽ viuens est a viuente fm pipatheticos veros intelligitur instrãlr vel ꝓncipaliter. vnde lz virtus formatiua non sit viuens; quoniam est q;litas: attñ vt instrm hois viuentis: et corporum celestium pot esse ꝓncipium dandi vitaz: vt Az. dicit in li. 6 generatione aialium. vñ sicut calor est calor & instrz aie i corpore exñtis: & vt calor calorem facit: & vt instrz aie facit operatões aie: sic vtus illa lz vt vtus non possit nisi q;litatez gñare attñ vt instrm hois & corpis celestis potest animam ptẽtam in mã educere de potentia ad actum: & hec est snia peripateticoz. ¶ Et postq; dixit hec in rebus generabilibus ascendit ad res celestes & dicit. deinde vo gradatim ascendunt. s. phi inuestigare de supcelestibus corporibus: & apparuit eis q; sunt ingñabilia: non sicut sunt inferiora corpora: & hoc probat: & videtur q; illis fundetur in duabus ꝓpõnib°: q;rũ ꝑma est: q; omne gñabile iq;tũ gñabile est ps huius mũdi sensibilis & cãtum ab orbibus tanq; a causis remotis: cuius ꝓpõnis probatio est in prima figura sic. omne qõ fit ex re. i. agente de re. i. mã: & ꝓ re. i. forma: & fine & in loco: & in tpe: est pars hui° mundi sensibilis: & est ab orbibus tanq; a causis remotis. hec ꝓpõ est ma^a p^ca apud omnes. & dicta est in primo celi. commento 5° & in fine 4. phy. Deinde assumit scõa sic: sed omne gñabile fit de re ex re & ꝓ re in tpe & loco. ergo in ꝑmo ꝑme figure. omne generabile est ps mundi sensibilis: & ab orbibus tanq; a causis remotis: & sic apparet p^a ꝓpõ principalis silr. ¶ 2a ꝓpõ principalis est: q; fm aduersarios corpora celestia sunt gñabilia & corruptibilia. ergo in 3° ꝑme corpora celestia sunt partes huius mundi sensibilis: & essent ab orbibus alijs tanq; a causis remotis: & sic ex tẽ mundum esset alius mundus: sic declara^tur ꝓ 10 celi. 2mẽto 33° in expõne mea. vide ibidem. huius silr ponit maiorẽ. d. gñabile inq;tũ gñabile ps est huius mundi sensibilis: cuius gña° non sequit nisi ,put ẽ eius ps. hec est ꝓria ps maioris. huius põit minorẽ ,silr. d. eo q; oẽ gñatuz gñat sine dubio de re. i. mã. ex re. i. agente. ꝓ re. i. forma & fine: & in loco & tpe. Deide ꝓplet maiorez et accipit scõaz ptẽ. d. & inuenitur q; orbibus corpora necia sunt in gña^e inferiorum corpoz. put sunt agentia remota. est ergo maior q; oẽ gñabile inq;tum gñabile est ps huius mũdi sensibilis: & cãtũ ab orbibus tanq; a causis remotis. Deinde ponit minorez. d. vñ si coza celestia gñabilia sunt. vult dicere: sed corpa celestia sunt generabilia fm aduersarios. ꝑdit ꝑnem. d. modo istius gñationis indigerẽt de alĩs corporibus ꝓcedentib°eis q; silr eẽnt ptes alterius mũdi. g; erunt supercelestia coza alia & indigerẽt etia de alĩs precedentibus corporib°: & sic in infinituz. Tãdẽ ꝑdit ꝑnem. d. ꝑs g; ex hoc & ex alĩs vĩs ꝓpinquioribus istis: q; q; vellẽt q; corpa supercelestia eẽnt ingñabilia & incoruptibilia. i. et erna eo° quo accidit corporibus iferioribus q;bus accidit p 3:iũ gñatio & corruptio: vt vides. ¶ Hic adduxi instantias quasdam in lib. celi & expõne ꝑ 133 ꝑmi. quas bonum est vt colligas cuz istis h. & erit vobis inte° Auer. manifestus. p^c ¶ Postq; concluxit corpora celestia eẽ simpliciter icorruptibilia & igñabilia accipit aliõ: qõ est notum ad sensum. d. etiam apparuit eis q; coza supercelestia habent ꝓn^a mouentia & hoc apparet ex declaratis i 8° phy. coz quoniam omne quod mouetur ex se est diuisibile in ꝓzim mouens & ptem motam. Et corpora celestia moueri ex se apparet sensibus. iõ sciuerunt corpora celestia hr ꝓzim^a mouentia. Deide accipit. d. & apparet eis q; hec ꝓn^a mouẽtia sunt incoa^e neqz sunt vtutes in coa^e nõ sunt corpora: qz ꝓncipia sunt coz^e mũdũ ambiẽtiũ: sic dixerũt caldei q; voluerũt ꝓncipia ꝓzia eẽ corpa qz sũt ꝓncipia coz^e: neqz sunt vtutes in corpib°existẽtes: sicut ꝓncipiata ꝓpõsita inferiora se hñt. vz. ꝓncipia aialiũ. est igit 3a ꝓpõ q; ꝓncipia mouentia orbes nec sũt coa^e nec vt°i coa^e: cui° ꝓbationẽ ponit multiplicẽ: & ꝓzia ꝓpõit sic. q;libet virt° corpea est finita. vult dicere in tpe: qm diuisiõe subti diuiditur. ideo est finita in tpe vt declarũ est in lib. de suba orbis: cui addo istam minorem: sed ꝓncipia mouentia orbes non sunt finita in tempore: qz mouent sempiterno motu. iõ i scõa figura ꝓncipia mouentia orbes non sunt vtutes in corpe. hui° tm accipit ad ꝓpositionem ꝑmam cũ eius declatiõe. Deide ꝓbat illa principia nõ esse corpa: cui°rõ sic cõponit. oẽ corpus gñabile & corruptibile est ꝓpositũ ex mã & forma. ꝓncipia. orbiuz non sunt corpa ꝓpõsita ex mã & forma gñabilia & corruptilia: iõ in scõa figura nõ erũt. coa^e hui° tm accepit maiorez. ¶ Debes scire q; hic ꝑ supponit auer. q; principia mouẽtia orbes nõ pñt eẽ de nã orbis: quoniam tunc illud idem eẽt de nã moti & rei mouentis: iõ maior oz intelligi sic. oẽ corpus alterius nãe a corpibus celestib° ẽ gñabile & corruptibile ꝓpositum ex mã & forma: & tunc sillus eius est demo^uus non hñs instantiam. Deinde ponit scõaz rationẽ que põt sic ꝓponi: quoz corpoz ꝓncipia sufficiẽtia sũt silia de neẽtate si quedam eoz sũt idigẽtia corporibus ꝓtoribus eis & reliqua eoz: sed si corpa celestia haberẽt ꝓncipia eoz virtutes corpales eẽnt silia corporibus gñabilibus & corruptibilibus. g; si corpa gñabilia haberẽt ꝓncipia corpalia ꝓzia eis: & corpa celestia adhuc hẽbunt corpa ꝓtiora eis. huius sillogismi accipit minorez. d. rursus si ꝓncipia eoz corpoz. s. gñabilium eẽnt silia ꝓncipijs supioz corpoz. g; essent illa & ista silia: & indigerent illa corpa. i. celestia de alijs corporibus precedentibus istis: & hec est pclo. ¶ Ex his apparet q; corpa celestia ingenerabilia & incorruptibilia sunt: & q; habẽt ꝓncipia mouentia: & q; illa ꝓncipia nec sunt coa^e nec virtutes in corpore. Sed qõnes q; pñt accipi^re dictis istis dicte sunt in lib. de suba orbis: & nolo dicere hic omnia nisi illa que oz vt intellecte auer. habeat: ideo vide illic. Cum omnia hic posita & perfecte declarata concludit aliqua ex ꝓncipijs coa^e celestiuz & dicit. vñ pzelibatis istis apud eos & ꝑlibato ẽt apud eos q; quelibet forma duobus modis hz esse. vz. esse intelligibile quando ꝓphendit separata de mã ab inte^u et esse sensibile. vz. illud quod habet actualiter in mã. & ex^m ponit ꝓpõs. d. v. g. lapis sine dubio formam hz mãle extra animam vlr dicere vt accip^r extra opus intellectus: & habet aliam formam

que est inte° & comprehensio facta in anima ꝓout anima rationalis capit eam separatam. ¶ Debes scire q; hic apparet error Job. qui posuit species intelligibiles nouas ipsi inte^ui causatas a fantasmatibus virtute intellectus agentis. Iã apparet h qualiter comprehensio & inte° nõ est nisi res cõprehensa & intellecta. vñ vt declarauj in questione de intellectu: vnamet fo^a fm rem est inõz & quiditas. v. g. forma lapidis. fm enim q; est extra aiam in se non cõparata inte^ui vt sic est inõum: fm vero q; intellectu comparat ꝓout ab eo ꝓcipi^r & cõprehenditur vt sic est quiditas: & ideo quiditas & individuum dñt in rebus materialibus: qm̃ quiditas nõ concernit mãm. individuũ aũt sic. & h iam dictũ est in qõne de vlibus. ¶ Sed dices si non ponunt species intelligibiles fm hunc pbm quid est inte° & ꝓtehẽsio. ¶ Dicendũ: vt innuit h auer. & ego in lib. de intellectu q; inte° non est fm rem nisi forma & quiditas intellecta seu cõprehensa v. g. ꝓ iunctoribus q;ditas lapidis. & est res intellecta. & est inten°. vt enim ab^ca a materia & conditionibus illius dicit quiditas. vt vero recepta in inte^ui non quidem subiue: vt Job. finxit de spẽ intelligibili. lz pfectiue & obiue dicit inte° & sic ite° res intellecta sunt vnum & idem fm rem & dñt in modo & fm cõnotata: & hoc dicebat auer. cum dixit q; lapis habet aliam formam que est inte° & comprehensio facta in anima ꝓout anima rõnalis capit eam separatam. Qõnes & difficultates accidentes huic remote sunt in lib. de intellectu loco eius: ideo lege illic q; multa declarantur de hoc. ¶ Et postq; dixit de hoc concludit intentũ in ꝓncipijs corpoz celestium. d. vñ igit sequi oz q; predicta entia separata. vult dicere que sunt pzi^a corpozum celestium ab^te sunt pure inte^e. i. purus itellectus: & intelligo per purum intellectum rem ab^tam a materia fm rem & modum. vn de q;ditas lapidis licet sit aliquo mõ inte° nõ tñ ẽ purus inte° qz fm rẽ est in mã. hec autem quasi ꝑ potest probari sic. omne ab^tum a materia & eius conditionibus fm rem & modũ est abstracte & purus intellectus: sed ꝓncipia corpozum celestium sunt ab^ta a materia fm rem & mo^m. ideo erunt simpliciter intellectus. maioz apparet ex iam dictis de forma lapidis. minor autem apparet similiter ex dictis: quia sunt simplr sempiterni: vt fuit conclusum per longum processum. Deinde iteruz ex dictis cõcludit quasi scõam ꝑnem que est. q; res intellecte ab illis inte^is sunt rez forme & mũdi ordo. vnde dicit. silr opz fm ipsorum radices id qõ per istã inte^am inte^e esse entium formas & mundi ordinem. lz hoc põt declarari duobus modis apud: ipz quorum vnum ponit qui debet sic componi. Sicut intellectus humanus ad formas materiales ita inte^a ad illas: quod nõ ꝓbat: quia est mat^um simpliciter vt dicam. sed intellectus humanus non est alius q; res materiales: vt comprehense. ergo & intellectus intelligentiaz erit res et forme materiales etiam. Et hoc dic. sicut se hz humanus intellectus ad res mãles ita inte^e ad illas. Deinde accipit minorẽ. d. Intellectus. n. nõ est aliud nisi ꝓprehensio entiũ formaz ꝓout immãles sunt. Deinde ponit ꝓclusionez. d. quapp cõcludit ex hoc q; entia duo hñt esse. vz. sensibile & insensibile siue potius intelligibile: & hec est ꝑ predicti sillogismi equiualẽter: saltem vt apparet.

Sed hic ꝓnenit

questio: an eodẽ mõ itellẽs hũanus se hẽat respectu formarũ mãliũ & inte^a i^u illarũ: vt maioz assumebat. Dom̃ fm doctrinaz auer. Intellectus hois nõ est causans res intellectas simpliciter: sed tantum in esse: & fm quid quod est esse diminutum. s. in esse intelligibili: vt auer. dicit. 7° me^ce. 2mẽto 31° in fine. inte^a aũt non modo est vtus causans formas mãles in esse intelligibili. immo in esse simpliciter. ideo intelligentia ꝓpter esse in gradu altiozi ad intellectum habuit ꝑeminentiam in causando res materiales duobus modis. scilicet in esse intelligibili: quod est esse diminutum: in esse existentie: quod est ens simpliciter ꝓpter quid intelligentia non solum est res comprehensiue: sed effectiue. & ideo intelligentia non soluz fuit res ipse. immo ordo ipsarum qui ordo ꝓuenit eis: ꝓout habent esse simpliciter. intellectus autem solum est res comprehensiue. & non est ordo illarum. nec ipse effectiue. & sic apparet maioz illius sillogismi. Sed quomodo verificatur minor est multum difficile: & dixi quedam de hoc in libro. de intellectu: sed quia ibi dixi ad longum. volo aliqualiter abbreuiare & dicere q; intellectus hominis & intelligibilia sunt vnum numero: nõ in dispositione essentiali ficut est intelligentia: sed per accidens: vt declarauj in expositione commenti. 15. & 8. 3i. de anima: & aliqualiter dixi hic antea. omnia ergo intellecta vniuntur in ipsa ꝓ quanto eam perficiunt: & non intelligo illa esse vnum numero: sicut est vnitas numeralis in formis materialibus: sed dico: sicut est dispositio in formis absolutis. isto modo igitur intellectus hominis et res intellecte sunt vnum. ¶ Sed dices quare intellectus hominis & forme intellecte non sunt simpliciter idem numero cum intellectu: sicut forme intellecte cum intelligentia separata. ¶ Dicendum q; ideo est: quoniam intelligentia non est res materialis, quia causat eas in esse cognito tantum: sed quia in esse simpliciter. vnde ideo intelligit illas & q; causare potest illas in esse simplr. ideo scientia eius est causa rei. quia ipsa que est scientia est causa rei. intellectus autem non intelligit res. quia causat illas. ideo non oportet q; simpliciter intellectus sit idem omnibus modis rebus intellectis. Si enim posset illas causare simpliciter tunc intelligeret per essentiam eius ratione cuius posset illas causare. quia igitur nõ causat illas in esse simplr. iõ nõ intelligit illas & intelligit se esse cãs illaz. iõ intelligibiles res nõ sũt idẽ in dispõne vnitatis essentialis & accñtalis. iõ vr & scia eius sit cãa a rebo quodãmõ. Ex his apparet minor. s. qualiter inte°bois est res & forme intellecte.

Circa conclusionem

adhuc ẽ locus questionis. quia non videtur q; vna res habeat duo esse. scilicet absolutum & in materia. ¶ Secunda questio. posito q; aliquo modo habeat duo esse quod est melius ei & simplicius & nobilius an esse absolutum an esse existentie quod est esse extra eius causas omnes. ¶ Ad hec dicendum puto q; omnis res que est effectus alicuius cause habet duplex esse. scilicet ꝓprium per quod cadit in ambitu entis & extraneum quod est in potentia sue cause. et hoc est quod. Auer. duodecimo metaphi. commentis. 18. & 36. intendit in suis verbis obscuris. Ad fozmam questionis iaz apparet solutio. concedo enim q; vna res non potest habere nisi vnum esse ꝓpzium. attamen non inconuenit q; habeat vnum ꝓpzium per quod cadit sub ente: & vnum participatiue per quod habuit esse ꝓpzium: & conseruatur in esse. ꝓzio. vt videes in exẽplo de medicina seu sanitate. Ex hoc verificatur tibi q;re inteligibiles forme in inte^a mo^te ozbem dicuntur omnib° modis fm rem idem illi: non tamen in suba intellectus hominis. homo. n. ideo est: quoniam illa intelligentia est causa earũ. ideo inte^ui illas secundũ q; se inte^ui vbi est esse rerum factarum. vt dixi. & ideo intelligit alia. q; inte^ui se inquantum causa. ideo intelligibiles forme & inte^a. sunt vnũ in dispõne essentiali in intelligentia illa. non sic in intellectu nostro vbi non ponitur esse rerum ad extra. ideo non intelligit illas ꝑ & intelligit se: & tũc tibi est manifestum totum istud si bene inspexeris dicta Auer. ¶ Sed dices saltem anima hominis est potens ꝓducere res in aliquo esse saltem diminuto. ergo potest inte^re alias intelligendo se esse cãm illozum aliquo modo. ¶ Ꝓ otest dici apud me q; si tenemus intellectum agentem esse dum sine dubio intellit illas nõ modo scõm q; potest ꝓducere illas in esse intelligibili. immo scõz q; potest ꝓducere illas simpliciter. vt dixi in questione de intellectu.. ¶ Sed si teneamus q; intellectus agens sit vna intelligentiarum secundum q; dicit Job. adhuc potest fingi q; intellectus agens intelligit res secundum quod potest illas ꝓducere aliquo modo in intellectu possibili. & sic intelliget illas intelligendo se. ¶ Sed tenendo opinionem verã q; intellectus agens & possibilis sunt vna res & diuerse opones vt dicit auer. Tunc reputo esse dicendum q; illud nõ oportet quoniaz intellectum ꝓducere res in esse intelligibili non est nisi recipere illas perfectiue. ideo non oportet vt inte^ui illas, quia causat illas: sed quia perficitur ab illis. ideo intelligit illas & tu persiste: quoniam diu considerauj in hoc. & aliqualiter retigi totum hoc in libro de intellectu. Et si deus dabit mihi vitã: dicam melius de hoc. ¶ Ad scõam qõnem dom̃ q; esse ꝓpzium est eẽ simplr ei. & ideo est melius ei: & ideo oportet dicere q; lz esse absolutum formarum sit absolute nobilius & melius quia sine dubio est esse nobile itelligentiarum. attamẽ nõ est melius & nobilius ipsi rei ꝓducere quoniã illud esse in causa nõ ẽ eẽ ꝓpzium sibi. v. g. rosa mõ q; non est: habet esse in causa ꝓma: & i cais ꝓximis. & sine dubio est eẽ melius & nobilius: & tamẽ ẽ melius ipsi rose: ꝓpter qõ rosa absolute modo non dr esse: sed dicit q; est in suis causis. & sic est fm q̃d: & omnes res añquam sint simpliciter sunt fm quid: quoniam hñt esse in suis causis: quod eẽ est simplr nobilius: non tamen eis vt sic est simplr nobilius: quia tunc frustra fierent. & sic apparet solo questionis secunde. Et cum omnia ista sint sic declarata verificata est maior: & minor: & conclusio istius loci. ¶ Et postq; dixit totum hoc declarat qualr ista se habent vlterius. & dicit. vnde putant philosophi q; ozbes dicta ꝓncipia separata inte^ui. & hoc potest intelligi duobus modis: vel q; ipsi ozbes sunt inte^i^es illa ꝓncipia separata: vl q; illa ꝓncipia sunt itelligẽtia dictos ozbes: & si inte^r primo modo: videtur mihi q; per ozbes intelligat ipsa corpora animata colligata ex intellectu & ozbe que intelligunt illi tãq; partes sui. & h est declaratum in libro de substantia ozbis. & est dictum q; sicut ex intellectu humano & homine constituitur vnum intelligens. & vnum volens: quod intelligit se & intellectum separatum. ita ex intelligentia & ozbe ꝓuenit vnuz intelligens et vnum operans quod intelligit. intelligẽtiam separatam que est pars: vel quasi pars illius. si intelligitur. Secundo modo res. est manifesta: quoniam intelligentie intelligunt ozbes ꝓ quanto sunt cause ozbium eo modo quo deus intelligit reliqua ꝓ quãto est cã reliquoz: sicut dixi sepe in alijs. &

icetur melius.Deinde infert aliud.d.⁊ q regimen dictorum orbium in entibus inferioribus sequitur ita q ordinate prout ipsa corpora animata sunt: ⁊ ipsi.s. orbes comparantes idest in telligentes comparationi. ⁊ sapientia sapientiali: vel littera est corrupta: ⁊ debet dicere cooperantes intelligunt ipsa separata principia intelligentia ⁊ humanum intellectum.attamen videtur mihi q littera ista debet aliter intelligi.s. ⁊ ipse vult dicere philosophi comparantes inter ipsa separata intelligētia: ⁊ inter humanum intellectum inueniunt ea intelligentia nobiliora humano intellectu: ⁊ tunc littera est manifesta per se: sed qr natura comparationis est vt comparata differant et conueniant. ideo cum dixit illas differre penes nobilitatem ⁊ ignobilitatem ponit ea conuenire. ⁊ dicit.licet communicent prout intelligunt entium formas: ⁊ q forma cuiuslibet eorum est id quod comprehendit de formis entium ⁊ ipsorum ordinem: vult dicere de natura intelligentiarum est in comprehendere formas entium et ordinem illorum. ⁊ ita similiter est intellectus humanus ⁊ quia dixit differentiam ⁊ conuenientiam.exponit differentiam.d. sz differunt qr entium forme cāe ⁊ sunt humani intellectus.cuius causam dicit.ab eis nāq perficitur sicut quelibet res perficitur in sua forma: sed intellīa dictarum intelligentiarum sunt cause entium.i.existentium formarum.ordo enim entium sequitur ordinem intelligentiarum separatarum: sicut ordo sanabilium sequitur ordinem sanabilium intellectorum: sed ordo nostri intellectus.ser ordinem entium.

Sed prouenit locus qōnis quare intꝰ.noster sic intett.⁊ intec nō pficiunt ab illis in tellibilibꝰ. ⁊ etiā si intett qr cātur ab eis: g̃ intelligit illā p essentiam eius sicut intec intelligunt pmū ens. ⁊ hoc est multū difficile. ⁊ diu imoratus sum.et diu ignoraui h. ¶ Pro inteu hoc p° debes scire q itelligentie vt declarabitur sūt gradus adeo q inferior est vilior.q̄to.n.intea est remotior a p° tanto in gradu perfectōis remor. ⁊ iō sic esse illaꝝ diminuit.ita ⁊ potentia. ⁊ qr inteꝰ hūanus fuit ifimus: vt dr auer.3.d anima.ₒmto.19.iō est diminutꝰ in potētia: ⁊ iō non habuit cālitatem in entibꝰ nisi fm q̄d: vt dixi pro q̄to ₒseruat illas in esse itelli.et quia ita est appz solo qōnis prime: qr.n.inteꝰ humanus non fuit cā entium non potuit intere illa fm q est illoꝝ causa.qr vo intec sunt cause entium.iō potuerunt intere illa fm q intent se vbi sunt cause eorum.inteꝰ igitur humanus non potuit intere illas formas: vt est cā.g̃ oz vt inteat illas vt colligatur illis aliqua colligatiōe. hoc aūt non pōt esse nisi qr colligat illis fm q cātum colligat cāis iō intelligit illas: eo qr est cātum ab illis i aliq̄ gñe cāe. ⁊c appz solo pme questionis. ¶ Pro inteu ⁊c debes scire q inteꝰ non intelligit illa: eo qr intelligit se cātum sic alie intec intelligunt pm q̄m inteꝰ non causatur ab illis simpr. ita q esse inteꝰ sit a rebus: sic esse inteaꝝ a p°: q̄m intec dependent a p° tāq ab agente simpliciter.iō ille intelligēdo se sufficiēter pñt pm intere.qr ipe sūt simpr effectus pmi: qr igitur inteꝰ non cātur simpr.ita q ab illis accipiunt esse. iō nō potuit intelligere illas itelligēdo se.intelt g̃ intaꝰ pro q̄to causat ab illis in gñe forme. ipse.n.perficiūt intellectuz eo mō quo forme nāles pficiunt māz. ⁊ iō intelligit illas pro q̄to recipit illas.nō dico subiectiue: sed pfectiue ⁊ obiectiue: sic dixi in qōne de inteu. ⁊ ideo inte° hūani inteꝰ non est nisi receptio formarum perfectiue.Et ex his appz 2a questio. ⁊ diu ignoraui hoc ⁊ alias dicā plus de hoc. ⁊ cū omnia hec sint declarata ₒdi dr̃iā.d.q̄re hꝰ rō.i.forma hūani intellectꝰ.defectiua est.vult dicere est vilior inteus. ⁊ hec fuit dr̃ia.Et postquam dixit h cōcludit aliud de reꝝ foris. ⁊ si sic vult dr̃e est sicut dictum est.g̃ esse sensibilium entiuz multos hz gradus: qꝝ vilior est i mā.nobilior illo est esse qd h̃r in humano inteu. ⁊ nobilior isto est esse quod h̃r in sepatis itelligentijs. ⁊ adhuc ibi est ordo quod declar.d.deinde in ipsis sepatis intelligentijs dicte forme gradus hñt adinuicem dr̃ntes fm q dr̃nt ille intec adinuicem. ecce igitur dispōnem entium.

Sed hic est locꝰ qōnis. qr vr̃ q forme hñt nobiliꝰ esse in mā.eo qr ibi hñt esse simplr. 2° vr̃ quod hñt esse nobilius i inteu hois. ⁊ ibi hñt esse prout sunt cāe in eius intetus ,put sunt cāte. ¶ Ad has.ad pmam potuit appere solo ex iam dcis. sine du°.n.intec hñt esse simpr melius eis in mā q̄ alibi: attñ auer.loquitur d esse in se .lz.n.esse musce sit nobilius ea: non tñ est melius esse hois: ⁊ sic forc nāles simr eis hñt esse melius in mā: lz absolute esse eaꝝ in iteu ⁊ itetus sit nobiliꝰ ⁊ melius. ⁊ hoc totuz fuit declaratuz supra. ¶ Ad 2m iā appz solo.esse formaruz in intelligentijs est esse cā reꝝ: eo quia illud esse non est nisi essena inteaꝝ que pōt ,pducere res. ⁊ sic ibi sunt cāe. Sz intea hois hñt esse cāe in gñe forc: hñt tamen esse cāti fm q̄d.iō simpr nobilius est esse eaꝝ in reliquis. ⁊ h patet. Et postq̄ tractauit de dispōe inteaꝝ ⁊ ordie entium.vult modo tractare de dispōne pmi principij. ⁊ accipit p° illud quod dr ad prim prinm: ⁊ ad eiꝰ nām. ⁊ dr. rursus q̄n ipsi speculati fuerūt d corpe supcelesti inuenerunt ipm fm veritatem cor° simile vni aiali vnum motum vniuersalem.i. totalez hñti: ⁊ inteu h p cora celeste nō 8m orbem nec aliquem aliū: sz ₒpositū ex oibus or-

bibus: ⁊ declarat illā ₒueniētiā.d. sicut.n.qōlibet animal vnū vniuersalem habet motū.s.translationē sui coris ita sup. ⁊ h motus.vult dr̃e circularis vniuersalis in corpore celesti est vnꝰ motus qui in supma spera fit.est g̃ sido q sic aial gñabile mor vno motu qui conuenit oibus mēbris ⁊ toti ₒgregato . ita est in animali celesti.s.q mor vno motu totali qui ₒuenit oibus mēbris ⁊ toti vlr.Deinde exponit alios.d.postea inuenerunt q alij orbes motus hñt pticulares similes oibus ptibus mēbroꝝ vniꝰ aialis.Deinde expōit dispōem vnitatis illoꝝ.d.dñt phi q colligatiōe hoꝝ corr inuicem ⁊ reductione ipsoꝝ ad vnum cora ⁊ vnum finem est cōuenientia omniū in vno ope.s.regimine huiꝰ mundi: ⁊ qd ex h sequit q omnes motus celorum ad vnū primum reducuntur. ⁊ ponit exemplum conueniens.d.vt vere simile reperire in pluribus artibus erga vnū finem tendentibꝰ. omnes.n.ille artes ad vnam ⁊ eandē reducuntur que est princeps aliaꝝ artium sine dubio. ⁊ ideo coacti fuerunt opinari q illa separata pna ad vnum separatum principium reducunt: qd est primum omnium causarum: ⁊ forma ⁊ ordo que in h principio sunt: nobilior est formarum ⁊ ordinum.vult dicere q cause rerum ⁊ ordo earū in primo habent esse nobilissimum simr ⁊ h ordo est causa ⁊ principium omnium ordinū huius mundi. amplius vult dicere inuenerunt q dicte intec inter se dr̃nt in nobilitate fz statū quē hñt de p° pn° in ,ppinq̄tate ⁊ lōgitudine.

Sed in his est locus questionis.quare nō videtur veꝝ q similitudo sit ₒueniens: q̄m sedes aie est cor fm omnes: qd ponit in me° omnium mēbroꝝ. ⁊ totius.g̃ mem omniū orbiū cū dicat esse sol. iō deus deberet esse in orbe solis tāq in sua sede. Et vel similitudo nō est ₒñs: vel deus nō erit in octaua spa: qd est falsuz . Hic dixerūt quidā phi q deus sine dubio est in orbe solis pp multa.prio esse i medio: q̄m de nā principis est vt sit in medio : vt dicit in libro de cā motuum aialiuz . mō ₒstat inter orbes mem esse solem.scdo pp dignitatē orbis.q̄m orbis est finaliter pp stellam: vt dictuz est in lib.celi.iō orbis qui hz stellā nobiliorez erit nobilior.mō constat solem esse nobiliorem oium. vt apparet apud omnes. tertio pp ,ppinquitatē ad nos pp quos mor, oz.n.conseruās ⁊ agens nō esse distans a cōseruato ⁊ acto: vt appet cōiter in omnibus.pp hec ⁊ multa alia dixerunt q sol ru totius firmamenti est sicut cor: q̄m sicut cor est fons caloris.ita ⁊ sol: ⁊ sicut cor est illud vñ oēs virtutes proueniunt in membris animalis. sic sol propter lumen ⁊ alia est id vnde omnes virtutes in reliqua celestia diffunduntur. ⁊ sic sicut anima est in toto corpore.appropriatur tñ cordi tāq parti dignissime.sic deus est in toto cōgregato primo. ⁊ appropriatur tamen in sole tāq in parte principalissima. Sed sine dubio hec opinio est falsa. ⁊ cōtra phos quidem.qr.8° phycoꝝ Arist.vt dicit Auer.ibidē ₒmēto.84. determinat q deus est in maxio circulo. ⁊ in.2. celi: vt dicit ibi cōmento.15.determinat q sit in oriente.falsa quidem. vt ,pbat ab auer.12.metaphi.commento.44. q̄m oēs orbes diurnum motum intendunt qui ,puenit ab 8° orbe.hoc aūt non esset nisi qr ille orbis octauus est nobilior oibus alijs. scda via sumit ibidem ex dignitate corporis ⁊ magnis: quoniam maiori q̄to oz appropriari maior virtus: vt dictum est in libro celi. ⁊ in lib. phycoꝝ.mō cōstat octauum orbem esse maximum omnium.g̃ ei appropriabit maior virtus.mō declaratuz est in loco eius q virtus primi est maxima.immo sine dubio oz appropriari octaui orbis sedi.3a via ibidē colligitur.quoniā princeps debet poni in loco dignissimo.modo constat supremum locum esse omnium dignissimū: vt dicunt: ⁊ videmus hoc apud principes huius mundi qui semper appropriantur arci ⁊ castris propter nobilitatem eorum.quarta via est ex multitudine stellarum: ⁊ nobilitate earum : vt auer. ibidem dicit .manifestum est .n. illum orbem excellere orbem solis propter magnitudinem stellarum ⁊ nobilitatem earum.vt auer.ibidem dicit manifestum est eniz illum orbem excellere orbem solis propter multitudinem stellarum.ibi enim multe sunt itelle ⁊ dignime: ⁊ reputo q omnes vel multe earum sint nobiliores sole: cuius signum videtur: eo quia oportet vt motu diurno omnes sint presētes cuilibet parti terre: quod non esset nisi quia virtutibus earum conseruant mundum.videmus enim solem per multum tempus distare a nobis. ⁊ tamen pars vbi nos sumus sine propinquitate eius ad nos est adhuc in sui esse constituta. ⁊ hoc significat q esse eius non est ita necessarium: sicut esse octaue spere ⁊ stellarum eius. Ultra a signo potest ibidem probari quoniā motus maximus circuli est velocissimus: ⁊ tamen est corporis maioris. ⁊ h non cēt nisi ex nobilitate ⁊ fortitudine virtutis: q̄m ex puitate corporis eē nō pōt: sic forte accidit in luna. ex h scimus q virtus mouēs illā sperā est fortior oibus alijs. ⁊ ideo non potest esse nisi sit deus. Ex oibus his sequit q octauus orbis ē simpr nobilior oibus algs: lz alij inter se ₒparatiue sint nobilitate: quia quidā eoꝝ sunt nobiliores fm vnū gradum nobtis.qui tamen fm alium sunt viliores: vt dicit ibidē Auer. ¶ Pro solone ad rōnes alterius opiniōis debes scire q dignitas loci. ⁊ magnitudo coris sunt dignitates abre maiores q̄ reliq. ⁊ iō si vnꝰ or-

bis sit alio dignior in vna dignitate. ⁊ alius in illiz duabus.s.loco ⁊ corpore. 2a erit simpliciter nobilior. ¶ Mō ad rōes ad pmam dōm q si illa cā esset va.tunc ds deberet esse i terra: q̄m ibidem est maxime in me° cū medium simpliciter sit cētrū mūdi.iō dico q oz locari in me° alijs saluatis q̄ reddunt locatum simpliciter dignius: cuiusmodi sūt coris magnitudo: ⁊ eius loci supremitas. ¶ Ad 2m dic ibidem auer.q sol est nobilior erraticis non tamen fixis. y°puto q stelle octaui orbis sint nobiliores sole saltem q̄dam eaꝝ. ¶ Sed dices ₒ.q̄m saltē intea saturni erit nobilior intea solis. ⁊ tamē orbis solis est nobilior orbe illo. ¶ R.omnes stelle recipiunt lumen a sole.vt dr̃ in li° de partibus eleꝝ. ¶ Ad pmum dōm q intec orbium superioꝝ sunt nobiliores ⁊ fortiores ,ppter magnitudinem coris: ⁊ pp supremitatem loci: q̄ arguunt esse simpliciter nobiliorēs: lz sol sit nobilior fm quid. ¶ Ad 2m dixi in li° de suba orbis illud esse falsum. ⁊ Ar.intendit q a sole stelle itenduntur in lumine. ⁊ h nō arguit solem esse nobiliorem nisi fm q̄d. lz absolute octaua spera pp illa sit simpr nobilior. ¶ Ex his apparet q ds est in maximo circulo.vt dicit auer.p°. lz sit i omnibꝰ adeq̄te: ñ tñ primarie.vñ sicut totum al est adeq̄tum subm aie ⁊ cor principale.ita totum celum est subm adeq̄tum dei.attñ pncipale est maximus orbis. Et ex h ser q illa silitudo non est in oibus conueniens. ⁊c appz illud qd dicit auer.2° celi.ₒmto.64. vide ibidē. Et postq̄ dixit totum istud. vult declarare dispōnem eius intedo entia.et dicit vñ pmus inteꝰ non intelligit nisi seipm. ⁊ intelligens seipz oia entia intelligit sz in nobiliori esse : ⁊ ordine q̄ esse pōt . Deinde inuit dr̃iam inter pmum et reliq.d. suba tamen dicti primi inteꝰ posterioris .i.respectu posterioris: vel q̄ itelligit posteriꝰ: ⁊ id quod intelligit de formis ⁊ ordinibus in p° intu exñtibus: et dcā sepata intea adinuicem dr̃nt in h puncto.vult dicere fm diuersitatem graduz pp quod concludit.d.ser q nullus infimoꝝ inteu de nobiliori illo.i.itelligit nobilius eo q ille nobilior.i.intellectꝰ pmi intelligit de seipso. vult dr̃e q nulla iteaꝝ pt intelligere melius deo: nc intedo se: nc intedo aliud.itedo se nō: quia nulla est nobilior deo.nc intedo aliud.qr nihil deo est melius ⁊ nobilius: nc eₒ.vult dr̃e nec inter se intelligunt in vno ⁊ eodem puncto idem intelligibile.s.q q̄libet inteaꝝ entia intelligit in vno ⁊ eodem gradu.cr rationes ponit.d.si.n.ita esset: ser q esset vnum ⁊ idem: ⁊ nō dr̃nt nūo.cōcludit ₒnem.d.vñ.i.g̃ hoo .s.fm gradus dr̃nt Sed in ista ₒne Joh.3° de anima laborauit ⁊ ego i expōne si.ₒmenti dixi id qd mihi appuit.attñ pro nunc vr̃ mihi q ista rō sustentet in duabus propōnibus. q̄rum pma est q actus purus.cui nulla potentia nc ipfectionis nec receptōis est admixta nō est plus vno in spē: vt declaratum est p° celi ₒt°.90.vl.9. q̄m duo indiuidua eiusdem spēi ve sunt corruptibilia. et actus purus nō est corruptibilis.g̃ in scda figura non potest esse plus vno in spē. ⁊ maior hꝰ prosilli est manifesta. quoniaz multitudo nñeralis est per mām aliqos: vt dixi in multis locis. ⁊c apparet propō principalis.s.q actus purus nō ē plus vno in spē. 2a ,ppō est concessa ab aduersario.s.sed intec sunt actus puri q̄bꝰ nō est admixta potentia impfectionis nc receptionis.g̃ oēs sunt vnum nūo: ⁊ nō dr̃nt. qd erit ₒñs. ⁊ qr ₒñs est impoſe: oz vt minor sit impoſis. qr maior ē nota per se. ⁊ iō dicit auer. 3° de aia.ₒt° 5° q declaratum est in pma phia q nulla est forma liberata a pō nisi forma pma q̄ nihil itelligit ex̄ se: sed eētia eius est q̄ditas eiꝰ. alie āt forme admiscent in q̄ditate ⁊ eētia q̄quō. ⁊ h qd dixit esse dcm̄ i metaphica forte inuit .12m. illius. tex.ₒtt.51.vbi declarauit q ds nihil intelligit ex̄ se. ⁊ forte innuit texm.ₒmenti.37. vbi declarauit q ds est simpr.quia mor reliquas intelligentias. ⁊ forte ex his duobus erit declaratum illud. ⁊ tu vide 3° de aia qr declaraui totum istud.Et postq̄ dixit h dr. ⁊ dicunt predicti phi q p° non intelt nisi seipm ⁊ p° inte° qui procedit ab eo.s. 2a intelligentia que inteu pmuz: quia causat a p° non intlt eo posterius.quia cātus est.vult dr̃e ab illo: ⁊ si intelligeret eum rursus esset cātus a causa.vult dr̃e alia a pma. ⁊ forte hec vba sunt colliganda cum illis.s. ⁊ dñt q p° non intelligit nisi seipz. ⁊ si intett eum.i.aliud ab eo.rursus esset cātus a cā ⁊c ordo est pposterus et ambo fmones sunt veri in se. ⁊ postq̄ dixit hoc complet id d. ⁊ etiam dñt q id qd intelligit pmus de seipso est oium entiū cā. ⁊ id qd intelligit q̄libz posteꝝ de p° est quodāmō qd est causa.vult dr̃e q̄si cā. ⁊ qd est. i.quodāmō cā sui ipiꝰ: et quomō sit h est dcm̄ in aliquis supra. Sed pro h in vltio dcō debes scire q id quod intelligit scda itelligētia: ⁊c de alijs est inq̄tuz intelt se cātā a pma. ⁊ qr esse eius est causa posterioꝝ.iō itelligēdo se q̄si est cā reliquoꝝ: ⁊ cā sui: quoniam in tm̄ intelligit se inq̄tum causat a p°. ⁊ iō quodāmō est causa ,ppoꝝ p id qd itelligit de p°. ⁊ cā sui. ⁊ h ē matum p se: ⁊ postq̄ declauit tibi totū h.tā i dispositionibus gñabilium q̄ eternoꝝ q̄ sepatoꝝ dr. ⁊ hoo debēt phoꝝ opiniones in pmissis intelligi ⁊ in motoribus.i.artis coꝝ ad oia pdicta. Et quando diligenter ispiciuntur repiunt in sublimiori gradu suffic.i.certitudinis maxime ru motoꝝ.i.omnium loquentium pertim saracenoꝝ: vt sunt.i.cuiusmodi sunt due secte q̄ dñr mobanzela ⁊ asbaria. ⁊ ponit opiones haruz.d.i.que in p° pn° opinantur q in mundo est vna suba incora nec in cor-

pore ₒsistens. ⁊ est viua volens sciens potens loquens vidēs ⁊ audiens: sed asbaria.vult dicere scda secta expresse opinar q h suba sit efficiens omnia entia absq aliquo medio.et sit in eis infinita scia prout entia infinita sunt: que sup.vno actu intelligit: ⁊ negant hinc causas esse in rebus inferioribus.vult dicere q auferunt vtutes cātiuas a rebus. ⁊ dñt q ex suba repir cum qualibet re adiungētibus adiūctiōe essentiali.vult dicere q ista est innata cum omnibus rebus eēntialr.he igitur sunt due secte q̄s hic adduxit auerro.vt vides i dispōe pmi principij. Postq̄ adduxit illas.vult remore illas. ⁊ arguit contra eas . ⁊ prio contra primam. Et sill's ₒpor sic.ois suba incora viuens videns: et reliqua est gñis anime.sed p loquentes sue legis pria suba ē viuēs: ⁊ reliqua.g̃ est gñis anime: cuius ₒrium opinati sunt vñ dr ⁊ ñ ē dubium q multa incōuenientia sequuntur hanc opionem eo q ens qd tale est.vult dr̃e suba incorpōea viua.et reliqua oz necario q sit de gñe anime: hec est vis maioris cuz cām dr.aia.n.est suba incorpea viua sciens potens volens audiens et loquens. Deinde infert ₒnem.d.g̃ isti ponunt entium principium aiatum vlem separatum a mā: et ipsi non putant etiā opinari illud. Deinde arguit aliud.d.vñ dicemus dubia super hos errores cadentia: cuius fortius est id quod opinati sūt de dei denominibus.s. attributis: ipsi.n.dñt q hec est quedam suba antiq̄ composita: sed secta asbarie vel assarie hoc negāt. ipsi.n.dñt q quelibet cōpō est noua.vñ sill's sic componitur.omnis compō est noua.ds est compositus.g̃ est nouus.aor prosillogizat. oē accñs nouūlē. ₒpō est accñs.s. ipsis partibus.iō aor est manifesta.quō hec rō sit va dcm̄ est 2° metaphi.cōmento .39. et nolo plus immorari in hoc. Et postq̄ dixit h ponit alia que concedit secta illa et dicit opinantur cum hoc q omnia entia sunt irregularia.s.que nō sunt sub terminato ordine naturali. vult dicere fm suas naturas: nec sub ministratione cuiusdam sapientie dantis entibus determinatam mensuram. iō opinantur q qōlibet ens aliam nām hr̃e potest preter illam quam hz. ⁊ hoc.i.ordo ⁊ mensura ⁊ nā dterminata sequuntur eos.i. illa entia necio in inteu vult dr̃e p q̄to proueniunt ab inteu Et vr̃ mihi q potentia silli istorum sit in duabus ,ppōnibus.quarū prima est. oē ordinatū terminatuz in nā. ⁊ mensuratum in debita mēsura in sui natura non ordinatum nec terminatum in nā: nec mensuratum in debita mensura ab alio intellectuali ordinatur terminar in nā: ⁊ in debita mensura ponr hec propō est manifesta per se.scda est q nulla res est ordinata nec nature teriate: nec i debita mēa exñs: vt accipiunt ⁊ credunt, iō cōcluserunt ordinem ⁊ terminatōem ⁊ mensuraz in entibus esse a virtute aliq̄ intellectuali. ⁊ non appuit eis alia pr principij pp qd addit auer.lz videant q effectus mundi ser ordinem ⁊ regulam.vlt dr̃e primi prinli Deiñ ponit alia q̄ dñt.d. ⁊ vocant eum ordinem sapie. ⁊ ipm ens sapiēs ⁊ assiſant opa nālia ad voluntaria. ⁊ dñt q q̄libz actꝰ.i.effectꝰ iq̄tuz actꝰ pcedit ab agente volente viuo ⁊ sapiente. ⁊ dñt q actionis nā inq̄tum actio infert h.i.esse sapia. Deiñ probat fm eos vñ deus est viuens.d. ⁊ allegant in h dicentes q id quod non est viuū est mortuum. ⁊ de mortuo nllm opus procedere oz. ⁊ vult dr̃e q propter h opz vt ds sit viuens. ⁊ negant opa ,pcedentia a nālibus vtutibus.vult dr̃e: qr oia ponunt in posse dei.et ideo negant q res viue nobis pñtes opera habeant. ⁊ dñt q hec opa nob apparentia adiunguntur viuo. vult dr̃e deo prio viuoꝝ. ⁊ lz appareat q corpus brutuz ea agat non est dum q ,pcedant a cōpore viuo occulto. ⁊ ideo ser eos q nulla vita sit pñs.vult dicere i rebus fm eaꝝ nās.hec sunt illa que isti loquentes concedunt. Et postq̄ dixit totū h.videt adducere vnum quod appz ei iopinabile inter alia plus. ⁊ dr rursus valde miranduz est de eis qualr talia incongrua ⁊ incōuenietia pñt opinari quia sensibilr reprobata sunt.vz.q nulla sit vita pñs . vult dicere q dicere nullam vitam esse in rebus h reprobatuz est sensibilr. Deinde cōplet illud qd dñt.d.q̄lr tñ principium agens seu efficiens asserunt hac via .q̄si dicat dum est.ipi posuerūt q qōlibet inouatū habet inouantē.vult dicere q̄libet effectus nouus habz agēs nouū. ⁊ est ipoſe q hoc ,pcedat ad infinitum. g̃ oz necio q h perueniat ad inouans antiquū.i.ad agens antiquum.dr modo auer. ⁊ nos dicimus q h est veꝝ: sed nō ex hoc ser q agens ponatur icorporeum. ⁊ iō oz applicare eos ad hoc vnam aliā ,ppōnē: sed q oē corpus non est antiquū vult dicere.nullū corpus est eternum. ⁊ tunc oz addere q ds est eternus. ⁊ concluditur in scda figura.g̃ ds est non corpus. Et postq̄ dixit totum isti. vult dicere de eo aliq̄. ⁊ prio dr ⁊ est notandū q hanc opinionē.vult dr̃e illō totū qd dcm̄ est.vel forte intendit p hanc opionem.s.illud vltimum qd dcm̄ est p sillm in scda figura.vz. q ds sit virtus ex̄ corpus plurimi sequuntur.Deinde apud me vt mihi videt remor quasi dubium ₒ illos. ⁊ dr.dici.n.pōt.vult dicere q si ds generat corpora celestia dici pōt q innouans.i.agens est corpus antiquum nudum ab oibus accñtibus.vult dr̃e nouis: vel p accñtia intēdit motus ita q sit sensus q ds sit corpus immobile simplr vel intendit id qd vobis placet. Ex q̄bus vult dicere ,pterea quia ipsi probāt q corpa celestia sunt innouata. vtus g̃ qōnis est ex quo isti ponunt corpa celestia esse gñata: ⁊ generatio ois est ex

corpore.ió se'id qó dcm̃ est. Et sillr qónis potest sic.componi oẽ gnãs est corpus agens:ꝑmum est gnians eo quia apud eos gnãnt corpa celestia ergo ꝑmum agens est corpus.sed ḃ littera pót alr intelligi:vt velit ponere opionem que dicit deum eẽ corpus. ⁊ tunc non du'. sed ponit opionez ⁊ cãz opionis.⁊ tũc vult dr̃e q̃ banc opionez.s.q ꝺ̃s sit corpus multi sequuntur.ꝺa aliter non patefieret mundum bre agens.opina'.n.q oẽ agens sit corpus.⁊ tũc determinat q̃le corpus sit illud.⁊.o.dicit.n.pót q̃ est corpus simplex nudum ab accñtibus.ort g̃ secunda expositio a ꝑma quia ꝑma vult q̃ auer.ꝺubitat cõtr illos loquẽtes scꝺa vult q̃ dett̃ logi'.Deinde addit.⁊ posito ab eis q̃ celi generentur:⁊ retribuunt eis gnõnem modo inconsueto in corporibus inferiozibus.vz.quia ipse dñt celos generari:nec de re:nisi in tpe ncqꝺ in loco,hec sunt ꝺba eius.⁊ vr̃ mihi q̃ ꝑ̃ intelligi ꝺuobus modis.ꝑmus modus est q̃ sit solo ꝑme ꝺubitationis ſm ꝑmam exp̃onem.⁊ ſm hoc vult distinguere generationem .s.q quedaz est in tpe loco:⁊ ex mã: vt dcm̃ est in li° phi̊cozum: q̃dam aut̃ est sine mã:⁊ nõ in loco nec in tpe.y° apud plẽs appellatur simplex emana°. ¶ Ad fozmam qónis ꝺm q̃ si maioz inte'' ꝑmo mõ est vera.⁊ tũc minoz est falsa:sed si maioz intelligi scꝺo° est falsa.⁊ minoz ꝺa in se. ḧlq̃r est ꝑm̃ mõs intelligẽdi ꝺba ista.scꝺs modus est q̃ ex his velit remouere ꝺubiũ si tenetur opinio que ꝺcá est in scꝺa expõne:quoniam posset ꝺs ꝺr̃e q̃ ſlm est deus esse corpus sine accñtibus sicut dictum fuit. y°oz vt habeat accñtia:eo qz omne corpus generãs habet accidentia quibus pót trãsmutari.ꝺs est corpus generãs.g̃ in ꝑma figura ꝺs hz accñtia quibus pót trãsmutari. ⁊ solo inuitur his ꝺbis q̃ maioz est ꝺa ꝺe gnõne ꝑmo mõ: non scꝺo modo:vt dictum fuit in solone qónis ꝑme exp̃onis: ⁊ quia dixit corpa celestia gnãri non ꝺe re nec in tpe nec in loco exponit quid est generatum ꝺe re in tpe:⁊ in loco.⁊ ꝺicit in corporibus.i.nobis presentibus nulla fit generatio totalr.ſ.ex nihilo. ⁊ ꝺicit.vz.attribuũt mundo agentem silem agenti rerum nobis pñtiuz.sic reperitur in exẽplari meo.⁊ forte lr̃a est ꝺiminuta: ⁊ ꝺebet stare. vz.qz non attribuit.⁊c̃.⁊ tunc ꝺoc q̃ ꝺiminutum est cã ei° q̃ ꝺixit.⁊ est manifestuz p se.⁊ forte lr̃a potest stare.⁊ tunc intenꝺ° est q̃ ꝺs q̃ facit gnõnem.totalr est simillis agenti nobis pñti aliqua liter: licz sit ꝺr̃ns:quod ꝺeclar.ꝺ.agens nãqꝺ nobis pñs agit sine ꝺubio alterando ens in quadam ꝺispõne.i. fozma ad aliuꝺ: non ꝺe pziua' simpliciter. ⁊ nihilo simpliciter ad eẽ:y° expoliat eũ.i.ſubiectum ꝺe suo indumẽto fozmali: ⁊ ꝺuit eũ alia fozma et ió opinati sunt antiq̃ q̃ ens absolute.i.simplr non gñatur:nc absolute cozrumpitur.est g̃ ſensus q̃ agens hic pzsens non est agens eẽ simp'':sed hoc esse vñ so2.gñans nõ simp' est cã.q2 plato sit ens:sed q̃re fozma platonis fuit i materia ió est gñatio ex ente ſupposito.ꝺs autẽ est cã entis simplr:pp q̃ ꝺicit q̃ antiqui sunt opinati q̃ nihil simpliciter gñatur.i.ex puro non ente.y° q̃ ꝺam ꝺixerunt hoiem fieri ex hoie: ⁊ q̃ gñatio non est nisi exitus:vt ꝺicit anaxagoras.q̃ꝺam ꝺñt gnõnem esse cõgregatõez: vt democritus:⁊ hec sunt iam ꝺcá in li° phy cozp.: ⁊ ꝺat cãm illuꝺ qꝺ ꝺixit.ſ.q̃ celi nõ gñantur gnõne famosa:⁊ ꝺicit. vnde cõ cesso ab eis q̃ celi inouãtur nequeunt ꝺeclarare quod fuit primum innouatoz.mihi vr̃ q̃ velit ꝺr̃e q̃ si celi gñentur gnõne ꝑprie ꝺicta esset ꝑcessus in infinituz in gñabilibus· ⁊ sic nõ ꝺaretur ꝑmum inouatoz.y° erit ire in infinitum:⁊ hoc iam ꝺeclaraui.⁊ maxime in ꝑmo celi:ꝑmẽto.33. Deinde exponit quomodo hoc agens ꝑmum non cõparaẽ effectibus ḟz vnuz moduz. ⁊ vr̃ mihi q̃ apud illos actum est ꝺuobus modis.ſ. cõpositum ex mã ⁊ fozma:⁊ simplex et inꝺiuisibile: sicut inte°.⁊ inte'⁊ cozpora celestia que materia carẽt.modo vult ista opinio q̃ agẽs illud si comparetur ad effectum ꝑmo modo nõ creat illõ:ſz tm̃ facit mãm ⁊ fozmaz vniti si cõparetur ad effectũ.scꝺo mo ꝺicẽ q̃ illuꝺ creat ex nihilo:⁊ hoc o': sed agẽs apud eos materiã ⁊ fozmaz facit generaliter. vult ꝺr̃e tm̃ si opinati sunt ipz habere materiam.i.si factum est cõpositũ aut fac euz totalr.i. ex nihilo factum fuerit simpliciter:sicut opinati sunt ꝺe parte inꝺiuisibili sicut est aia hois. Et post q̃ ꝺixit hoc arguit ꝺ illuꝺ.ꝺ.⁊ si sit ḧ species agentis permutat pziuationem.i. purum nihil ad esse in generatione.vz.in generatione sube ꝺiuisibilis q̃ apud eos est cozpoz. elm.i.ps itegralis:sicut est aia intellectiua:⁊ permutat esse ad ꝺuationez qñ illa ps indiuisibili⁹ cozrumpitur.⁊ huius argumẽti potentia fuit entimematis.c° ꝑ̃s ꝺestruit.ꝺ.⁊ est manifestum q̃ nullum ꝺ̃ium ad suũ ꝺ̃ium ꝺuertitur.⁊ ideo pura pziuatio neq̃.i.non potest conuerti ad esse:c°exemplũ ponit.ꝺ. qz caloz non potest ad frigiditatẽ cõuerti.⁊ ꝺ':ſz ꝺuatiõ reducit ad esse:⁊ caliꝺuz reducit ad frigiꝺũ:⁊ est ꝺ̃.vr̃ mihi q̃ potest intelligi ꝺuobus modis.ꝑmus est q̃ vnum ꝺ̃riũ nõ pót conuerti: sed bñ pziuatum ⁊ positũ pñt reduci ad sua ꝺ̃ria:ſz non ꝺuerti in nãz alioz.⁊ econuerso:vel lr̃a est ꝺiminuta. ⁊ ꝺebet legi:sicq̃ ꝺuatum reducatur ad ens:et calm reducatur ad frigidum:⁊ eꝺ̃ est impoſe.⁊ tunc reduci idem est quod cõuerti ⁊ ꝑmo vtro q̃ modo manifestus est per se.

Sed accidit loc° qõnis:qm̃ auer. ḥz q̃ ꝺuertit̃ id qꝺ vr̃ nec̃ium.q̃.n.vnũ oppositũ cõuertatur in nãm sui oppositi nõ incõuenit:quoniã soz.in po' fit soz.in actu.⁊ etiam nullum incõueniens vr̃ si ꝺuertat illo non manenti.vñ calidum cõuertit in frigidum calido corrupto sine ꝺu° sic potest ꝺici in proposito.ꝺõs pro auer.q̃ ipe supponit q̃ in oi trãsmutatõe sit ſubm recipiens terminum vt alias ꝺeclarauit.mõ arguit sic.si ex nihilo aliquid fit fcm̃ ex hz ſubm:oz vt ei° ſubm sit ipsa simp' ꝑua°.⁊ tunc pura ꝑuatio conuertitur in nãm entis receptiue cum eius pma'.⁊ ḥ intenꝺit auer.ꝺ ãt qꝺ ꝺictum est nihil est:qm̃ si caẽm in frigidum transmutatur illꝺ ẽ: qz calidum actu est po'frigidũ rõne materie.⁊ similr ꝺ socrate in po':sed q̃ calidum cõuertat in nãm frigidi: sicut nãs mãe in naturaz fozme recipiendo illa sine ꝺubio est error purus:⁊ hoc ꝺcm̃ est in p°phycoz.ꝑmẽto.71.⁊ ego exposui illuꝺ in li°ꝺe in te'' ¶ Et ꝺebeo ſcire q̃ hec rõ tenet ſuppositis ꝑncipijs auer. sed ſm nos non est ꝺõs omne factum iꝺigere materia ⁊ post̃ reprobauit illaz ꝺicit.confirmatõem sui ar'' ex ḥ q̃ cogit alios alterius secte.⁊ ꝺicit.⁊ ideo ꝺixit mohanzela: vr̃ mohatinila.i. alia secta loq̃ntium q̃ ꝑuatio est quedaz ſuba:sed putat q̃ ipsa ſuba añ mundi creationez nuda erat ꝺenomine esse.ecce igitur quó arg'' auer.valozis fuit max'.quoniaz pp ipm̃ opz illos ꝺr̃e illam scꝺam opionem mirabilem.⁊ post̃ ꝺixit . vult remouere rõnes illoz.⁊ ꝺicit.⁊ notandũ q̃ auctes ex quib' meditant q̃ res ab aliqua re non fit .i.q̃ ꝺetur creatio ex nihilo erronee sunt et fortioz illis est illuꝺ quod oñt.ſ. q̃ si semp res ꝺe re ꝺeberet fieri procederet ad infinitum. ⁊ ꝑia est ma'' per se apud eos:qm̃ vel oz venire ad ꝑmum gñatum ex nihilo:vel semper qó gñatur ex ente ꝑoꝛi gñat:li ꝑmus habeo ꝓpositum. si 2'' cũ illuꝺ esse i po' nõ fit nisi mã:q̃ non potest stare sine fozma.ideo ante factum fuit ens actu.g̃ illuꝺ non fuit ꝑmum.⁊c̃ꝺe illo erit ⁊ tandez in ifinitũ ibit. ió cõcesserunt ꝑmum hoiez:vt ꝺ' auer. in li° phycoz. R ñdet sicut ꝺixit eis.ſ.phycoz.ꝑmento.13.⁊ in 8° illius.ꝑmẽto.47.⁊ in ꝑma ꝺisputatõe h°.in solone.6°ubũ. ⁊ ꝺicit ad ḥ ñꝺẽꝺum est q̃ ḥ impoſe esset si gñatio ꝓcederet recte.qz se'ex hoc reperiri in infinitum in actu: sed circulariter non est ipoſe:quod exponit.ꝺ. vz.q̃ ex aere fiat ignis.⁊ ex igne aer ad infinitum circulariter cum eterno ſubo.

Sed in hac solutione est locus questionis quomõ valeat illa ꝑia si generatio entium ꝓcederet recte.g̃ esset actu infinitum quoniã posset ꝺs ꝺr̃e q̃ aer fit ex igne:⁊ ignis ex ꝺnto cozpore.⁊ 5'' coi°ex sexto.⁊ sicñ infinitum:non tñ cum ꝑman' eoz:sed illuꝺ ꝺeclarauim ẽ i 2° preneseos.ꝑmẽto.36.⁊ vr̃ mihi q̃ ꝑ̃ p°oꝺuci accipiẽꝺo ꝓpones ibidem ꝺeclarata:quarũ ꝑma est q̃ si ignis fit ex alio esto vel cozpore oz vt ꝺ̃rietur illi:vel ſm oẽs ꝺlrates.vel ſm alteram. v.g.si ignis fit ex aqua planum est q̃ ignis ꝺ̃riatur ei ḟ z ambae ꝙlrates.⁊ si ignis fit ex aere tm̃ in vna ei ꝺ̃riatur. Et 2ª ꝓpo est q̃ si vnum ꝺ̃rium est in rez nã:oz reliquum.⁊ ḥ inte' bono mõ:sicut ꝺicã loco eius. ⁊ hãc ꝺclarauit auer.2. celi.ꝑmẽto.18. Et in his ꝺeducit ꝑia ꝺuobus modis.ex ꝑima ꝺeducitur qm̃ si ignis fit ex cozpore 5°tũc ꝺ̃riabitur illi ſm vnã ꝙlratem:vel ſm ambae ponitur ſm vnum:⁊ 5'' coi° fit ex sexto .tunc oz vt ignis ꝑueniat ei cuz illo 6°⁊ ꝺ̃rietur: vt ibidem ꝺeclaratuz est. ió ibideꝫ cõcludit Aris.te''.illo q̃ si infinita essent extra infinita essent ꝺ̃ria in vno extro.vt apparet.vide ibideꝫ.Ex 2°potest ar' sic.ignis est.g̃ 5'' coi° est:qꝺ est suum ꝺ̃riuz per scꝺam.⁊ eadem rõne.si 5'' est.erit ⁊ 6''. ⁊ sic si ꝺaretur gñatio in ꝺirectum erit ire in infinituz:vt apper.⁊ sic aliq̃r est ꝺeclarata ꝑia ista. Sed melius ꝺicẽz exponit. ꝑ nũc fit ꝺcm̃ in tm̃. Et post̃ rñdit ad hanc.vlt ꝺare solonẽ alterius et ꝺicit ⁊ fortioz opio.i.et fortis' arg'',pbabile est ad asserendum q̃ totum vniuersũ inouat tale est.et sillm ponit in fozma sic.illuꝺ quod euadere nequit a nouitatibus est nouũ:sed totum sic se hz.vult ꝺicere q̃ non potest euadere a nouitatibus. g̃ zc̃.i.g̃ est nouus. sed Auer.redarguit istuꝺ ꝺeclarando non ꝓcludere qꝺ volunt.⁊ ꝺicit.sed nos ꝺicimus q̃ in hac pzoba' maxima est comprehensio.ipsi.n.non oñt q̃ illuꝺ quod non euadet a nouitatibus in precedenti sit nouuz de nihilo.vult ꝺr̃e q̃ non concludit arg'' q̃ mundus sit ex nihilo.qz ꝺeberet sumere in maiozi. oẽ nouuz fit ex nihilo:quod est flm.ideo non concluꝺit mundũ esse ex nihilo: ⁊ tñ ponũt q̃ totum inouat ꝺe nihilo. ⁊ post̃ arguit cõtra maiozẽ. ar'' ꝺ mi nozem.est.n.minoz q̃ vniuersum totũ est nouũ.ꝺ ar''.o. ¶ ꝑ. illuꝺ ſubm:qó apud eos ꝑma mã vocatur nõ euadet ó cozpo'' vult ꝺr̃e est semp'' sub fozma coi'°: ⁊ corpeitas absoluta apó eos non inouatur.qm̃ co:°ſub rõne q̃ coi°est sẽpiternum.⁊ per ꝺ̃s flm est q̃ vniuersum sit nouum.qz tunc singulum eius esset nouũ . cui° ꝺ̃rium oñt: vel se'ad eos. Deinde verificauit maiorem talr:q̃r nõ est ad propositum eoz ꝺicẽs.⁊ ꝓpo ꝺicta ab eis q̃ id qó non euadet a nouitatibus est nouũ.i.in tpe factum non est cõcedenda:vult ꝺr̃e absolute nisi ꝺe eo qó nõ euadet ꝺe vno inouato.vult ꝺr̃e nisi sit innouatum sine mã:sed id qó non euadet a nouitatibus in vna gña'ꝑn'' non hñtibus:vult ꝺicere q̃ nouitates non hñt ꝑn'': non se'eos q̃ ſubm eoz nouitatum sit nouũ.vult igitur ꝺr̃e q̃ ouplex est nouum:qꝺam factum ex mã in loco ⁊ in tpe: ⁊ qꝺam factum nouitate carente ꝑtinc

pio materiali ⁊ loco ⁊ tpe.ꝺico g̃ q̃ maior ꝺebet sic verificari oẽ nouum nouitate ꝑ° modo fit in tpe: ſz nouitate scꝺo°nõ oz ⁊ per hoc habetur solo ad arg'' ad fo2am. Et post̃ ſoluit ista ꝺuo motiua istius secte ſoluit motiuuz alterius secte.⁊ ꝺicit.qz loquentes ideirco.vz.ꝺe secta asharie conati sunt applicare ad predictam ꝓpõnem aliam.vz.q̃ impossibile est inuenire nouitates infinitas.vult ꝺicere c'tue infinitos vnus post alium.ſ.principium nec finem hñtes. ſoluit.ꝺ. et hoc ẽ apud phos necessariũ ⁊ pores inte'ꝺhoc.ſ.q̃ non ꝓcꝺat in ifinitum est apud phos necessarium.qm̃ ſm phos non procꝺiꝺ in ifinitum.ſ.in essentialiter oꝺinatis.⁊ potest inte'. ⁊ hoc.i.re in infinitum est necessarium apud phos.concꝺunt.n.in accñtaliter oꝺinatis successiue processum in infinitum.⁊ addit.ꝑz q̃ q̃ hoc incõueniens ⁊ multa alia sequnt loquentes: ⁊ coz sequentes.⁊ sunt sine ꝺubio pluſq̃ inconuenientia phos sequentia.⁊ forte vult ꝺicere q̃ ꝑz hoc.ſ.,pcessum in infinituz in eẽntialr oꝺinatis sequit aꝺ loquentes:qm̃ vt ꝺeclaratum est omne generatum nouiter est ab alio nouo generato.⁊ sic in infinitum vel potest inte' q̃ hoc.ſ.illuꝺ qó ꝺcm̃ est iam se'loquentes:⁊ inconueniens fuit q̃ natura non entis muretur aꝺ naturam entis:⁊ multa alia que tibi ꝺcá sunt. Et forte intenꝺit aliuꝺ : sed non curo: ⁊ post̃ ꝺixit ḥ reprehenꝺit eos i alio.ꝺ.rursus ꝺicimus q̃ id quod posuit. vz.q̃ vnum ⁊ iꝺem qó ꝑmum ꝑn'' est efficit oia mundi entia absq̃ aliquo alio medio posito:falsa est ⁊ cõtra sensum.ſ.q̃ nos inuenimus in mundo multa entia minime agentia: vel forte ista lr̃a ꝺs sic legi.rursus ꝺicimus q̃ id quod posuit q̃ vnum ⁊ iꝺem q̃ ꝑmum ꝑn'' est efficit oia mundi entia.ſ.q̃ ꝓ qz nos inuenim° multa entia minime agentia.i.que nullo mõ agunt est ꝺ sensum qz videmus ignem agere: ⁊ relĩq̃: vel lr̃a est cõrupta.⁊ ꝺs inteligi q̃ nos inuenimus multa agentia ipsorum entium. et tunc ly minime est superfluum:⁊ quõcunq̃ sensus est vnus:sicut apparet in eius ꝺbis. Et post̃ ꝺixit totum hoc.vult ꝺissoluere aliõ motiuum.:⁊ ꝺicit.sed fortioz allegatõibus eoz.i.forti fortis'ma ar°est super hoc q̃ si agens actus esset. vult ꝺr̃e esset effectus procederet necessario ad infinitum.vult ꝺicere quoniã ageret inquãtum causatus ab alio ⁊ eadem rõne illuꝺ qó cãuit ipsum ⁊ sic inꝺe: Respondet.ꝺ.sed nos ꝺicimus q̃ hoc bene sequet̃ si agens esset agẽs inquãtum actus.i. causatus ⁊ mouens eẽt mouens inquãtum mobile: sed nõ sic se.hz immo agens est agens inquãtum est ens in actu:quare ꝑuatũ.i.ens in potẽtia nõ agit aliquiꝺ:et ex hoc sequitur sine ꝺubio q̃ agentia ꝓcuntũr aꝺ vnum agens quod:nullũ in eo agit.y°est omnino ⁊ simpliciter immobilis et in causatus. et omnia causans. ¶ Debea ſcire q̃ agens non agit inquantum non ens ꝑuatuz:nec inquãtũ ens factum:sed inq̃tum ens in actu.isto°.n. est rõ cõis entibus separatis ⁊ materialibus.ió agr'' ꝺlratum nihil est. ꝓpost̃ remouit opiniones loquentium ⁊ coz ar'ta recapitula illa que ꝺixit ⁊ ordinat se aꝺ ꝺicenda. et excusat se.ꝺe suo mõ ꝺicendi.⁊ sermo suus est manifestus per se. Et cuz fecerit hoc statim incepit soluere arg'' alga.⁊ ꝺicit.facta igitur hac excusatione ꝺicimus q̃ id qó ꝺixerat alga.vz.q̃ si suꝑemum ꝑn'' tm̃ seipsum inte'ect ignoraret oia que creabit.bñ sequitur si illuꝺ qó inte'' ó seipso esset aliquid ꝓter entia ab'ec:sed illuꝺ qó ponunt. vlt ꝺicere phi .ſ.q̃ illuꝺ quod int'' ꝺe seipso sunt entia in nobiliori esse quod fieri pót.ſ.q̃ ipse est int°.qui omnium entium est causa: non q̃ ipse inte'' entia absolute.ſ.iq̃tum sunt esse q̃ ipse ea inte'': sic nñ int°. sic se habz.⁊ exponit illuꝺ.ꝺ. ⁊ itenꝺunt.ſ.phi ꝺicere q̃ ipe ó entia posterioza ab eo non inte'' eo modo quo nos ea intelligim°.y°modo quo nullus int°.ꝓter eum ea:intelligere pót. hoc autem probat.ꝺ.ſi.n.ꝺ̃ns int°.entia intelligeret illo modo quo ꝺeus benedictus inte'ea.g̃ communicaret cum eo in sui nã quod est falsum:qm̃ tunc ꝺarentur ꝺuo ꝑma ꝑn'' simplr equalis pfectõis:eo qz scia ⁊ scitum in ꝑmo vniuntur omnibus modis.ió si esset aliquod sciẽs scia ꝺei. ⁊ ꝺm moꝺus eius precise sine ꝺubio esset alius ꝺeus eiusꝺem rõnis cum eo:propter quod concluꝺit.ꝺ.⁊ est manifestum q̃ ꝺeus ab alĩs in hac ꝑ'ꝺ ort ex ꝑsse.⁊ inde vlterius cõcluꝺit aliuꝺ.ꝺ.⁊ ideo cauemus nobis concedere q̃ ꝺei scia sit vniuersalis nec particularis.c°rõnez ponit:que ꝺz sic componi.scia vlis ⁊ particularis causantur aꝺ entib°.⁊ sunt generables ⁊ corruptibles.ḥ est a°r':sed scia ꝺei nec causatur a rebus nec est gñabilis nec est corruptibilis.g̃ in scꝺa figura scia ꝺei nec est vlis nec particularis.⁊ hoc ꝺiffusius tractabimuſ in ſequentibus quando tractabimus ꝺe scia ꝺei. Deiñ aliq̃r ꝺeclarat istuꝺ.ꝺ.ꝺicimus tamen aꝺ ꝑñ q̃ hec q̃ꝺ ꝺuo habet membra.quoꝝ vnuz est q̃ si ipse ꝺs inte'ect ens ,put sũt esse ipsius.se'q̃ ꝺei int°:esset gñabilis ⁊ corruptibilis. et componitur sillr sic.omne causatum ab alio est gñabile ⁊ corruptibile per te.int°,ꝺiuinus causatur a rebus. g̃ erit gñabilis et corruptibilis.Deiñ ifert :''.o. et q̃ nobilioz ex viliori perficeretur ⁊ sillr cõpo' sic. ꝺeus est nobilissimum. ꝺeus pficitur per ipas res generabiles viles.g̃ nobilissimum pfi'a vili. Deinde arguit ꝺ.vñ si eius ſuba aꝺ intelligentibus rerũ ⁊ earum oꝺdie ꝺifferret.g̃ opozteret ꝺare huic itellz q̃ nõ ẽ cõphẽsio fozmarũ entiũ sicut in se in gradu ⁊ oꝺine. vult ꝺr̃e si lr̃a non est corrupta q̃ fozme rerum non essent comprehẽse in gradu aliquo :nec in oꝺine aliquo:⁊ sic eẽnt inoꝺinate ⁊ sic non haberẽt esse cognitum.sic sunt in se ⁊ in oꝺine.⁊ ḥ habz auer. ꝓ inconueniente.ideo concluꝺit.vñ post̃ ista ꝺuo sunt falsa.ſ.q̃ ꝺeus perficitur a vili.⁊ gen' ⁊ cozrump'. et ꝑm q̃ res non sunt cõprehense in gradu ⁊ oꝺine.se'illuꝺ quod seipz inte'' sit omnia entia: sed in nobilioꝛi esse q̃ illuꝺ qó hñt in seipsis.

Sed hic est locus qõnis.qz prima ratio nõ vr̃ valere:qm̃ inte° noster causat ab itellibus: ⁊ tamen nõ est gñabilis.ꝑꝺ. n.o.q̃ oẽ causatum est gñabile ⁊ cozruptibile: est ꝓpo falsa in multis:vt iam ꝺixi.3ª ratio non vr̃ necitatem hr̃e: qm̃ sine ꝺu° posset quis ꝺicere q̃ res sunt oꝺinate in suis naturis.⁊ ió non oz vt oꝺo earum sit res cõprehensa aꝺ aliquo.vñ ꝺicimus q̃ si ſub politate ꝑncipis sit aliquod ens ordinem hñs in eo ꝑnceps oꝺinem non ponit:nec opz ꝺe oꝛ'' illius sciam hr̃e.ita ꝺiceret aꝺuersarius q̃ in naturis rez ẽ oꝺo ꝺe se.ió pót ibi esse ꝺaro q̃ nullus ibidem consideret.⁊ sic iste ꝺue rationes vñr multuz ꝺebiles. ¶ Pro intellectu istarum ꝑmo ꝺebeo ſcire: vt ꝺeclarau in li°ꝺe itellectu q̃ scia nostri int°.est per accñs cozruptibilis sicut apparet:qm̃ scia illius consistit circa fozmas rerum que conseruantur in imaginibus vt colligatis: quibus ꝺestructis per accꝺens ꝺestruitur: sicut vniuersale cozrumpitur ſm cozruptionem inꝺiuiꝺui.ergo appz q̃ omne intelligens aliuꝺ a se aliqualiter r'ullius rei in ꝺellecte cozrumpitur ſaltem per accñs. Ex hoc appet inconueniens auer.ſ.q̃ se' q̃ ꝺeus esset gñabilis isto modo ſaltem per accñs:vt ꝺixi.vel potest ꝺici q̃ gñari ⁊ cozrumpi possunt accipi ꝺuobus modis.ꝺno modo ꝓprie ꝓ eis:vt ꝺicta sunt in ꝑmo de gña°alio°ꝓout ꝺictũ est:q̃ cũ ꝺiffi'es inte' vr̃ gñari q̃ omni ꝺependentia:⁊ cozrumpi ꝓ o'oillius.⁊ tunc incõueniẽs auer.est q̃ se' q̃ int°.ꝺei esset gñabilis.i. ꝺependens aꝺ alio qó est falsum:qm̃ est ꝑmum simpliciter indepẽꝺens.ꝓpositio ꝺicens q̃ o mne causatum est gñabile est vera ſub isto met ſenſu. vt ꝺico. ¶ Pro intellu 2° ꝺebes ſcire q̃ omnes res causate oz vt contineant in causis:sicut sunt: quoniaz exquo sunt causate in esse simplr .⁊ in esse tali:oꝛ vt contineantur in vnoq̃ꝺq.ió oz q̃ omnes res:sicut sunt oꝛ'', ita oz vt cõtineantur in sua cã. modo si earuz causa ꝑma est int°. oz vt contineant sicut in puro inte'' qó esse non pót nisi ordo rez sit ordo inte°,a prima causa:ió inconueniens est q̃ res sint in se oꝛ''. ⁊ tñ non sint comprehense a cã ſub tali oꝛdine.illuꝺ autem qó ꝺe ꝑncipe ꝺicebatur non est ſile:qm̃ res exñtes ſub ꝑncipe non sunt causate a ꝑncipe. ideo oꝛdo earum non opz vt contineatur in inte'' ꝑncipis. Et ꝑterea non incõuenit q̃ res ſm se sint oꝛ''. ⁊ tñ earuz oꝛdo est aꝺ alio:sicut esse earum est aꝺ alio. ⁊ apparet virtus illaruz rõnuz. Et post̃ ꝺixit hoc. vult modo ꝺeclarare illuꝺ quod ꝺixit in exẽplo.⁊ ꝺicit:ſz quomõ vnuz ⁊ iꝺez ens graꝺus habeat ꝺiuersos i ſuo esse manifeste apparet aꝺ anima coloz.n.gradus hz ꝺiuersos in ſuo esse aꝺinuicem ꝺifferentes in nobilitate.viliozꝫ.n.ſuis graꝺibus est ille quem hz in mã. Deinde hz nobiliorem eo.ſ.in vilu: quare ex visu ꝓcheꝺit ipse coloz ex materia minime:ꝓpterea ꝺeclarandum est in naturalibus quomodo coloz habz esse in vtute fant'q̃ est nobilioz ⁊ simp'or esse q̃ in visu hz. Deinde habet nobilius esse isto in memoie virtute:sed quomodo sit hoc:ego ꝺeclarauí in 3° ꝺe aia.in expõne ꝑ'ꝺ'.vide. Deiñ habet in intellectu esse nobilius alio ꝓcedentibus gradibus.etiam ꝺicunt perip'q̃ aꝺhuc esse habet aꝺ aliuꝺ nobilius omnibus ꝑdictis sine aliqua comparatione.ſ.in scia ꝺei quo modo nobilius illo ꝓfiderari non pót. vult ꝺr̃e consideratione vera. Et post̃ ꝺixit hoc vult põderare alia ꝺicta alg.⁊ primo ꝺicit iꝺ qó tm̃ narrauit alg.nomine pbozꝫ.i inte'ez oꝛdine.⁊ mõ influentie istaz:⁊ in earum numero non est ꝺemonstratum:nec ꝺeterminatum a phis.⁊ ideo ꝺe hoc nihil in libris antiquorum reperiẽ. Deinde ponderat aliuꝺ qó circa iꝺem ꝺixit alg.⁊ ꝺicit sed id quod ꝺixit nomine pbozꝫ. ſ.oia ꝑn'' separata:⁊ iſeparata a primo ꝑn°ifluũt.i.emanant: ⁊ q̃ ex fluxu vnius virtutis hui' mundi fit mundus vnus.⁊ eius partes inuicem colligantur ita q̃ totum vniuersum erga vnam tendit actionem: sicut corpus vnius alis quod est vnum in colligatione:⁊ plura in vtutibus ⁊ membris et opibus. ꝺicimus q̃ ḥ est concessum aꝺ oibus pbis qó ꝺeclarat.ꝺ.corpus.n.supercelestie sile est vni alĩ.⁊ suus mot' ꝺiuinus ꝺ est totius ꝓgregati ꝺ est cõis oibus celis silis est virtuti motui locali eiusꝺem alis: et motus particulares celozum simile sunt motibus particularibus membroꝝ ipsius animalis.⁊ est pbis manifestum q̃ in animali vna est virtus ex qua fit vnum:⁊ aꝺ eaꝺem oẽs vtutes ipsius erga vnum opus tenꝺunt .ſ.in regimen ⁊ conseruatione ipsius corꝓris.⁊ ꝺicit.⁊ hec virtus colligatur cum virtute a ꝑmo ꝑncipio influẽte.⁊ pót itelligi a ꝺeo.⁊ potest iteꝛ a ꝑmo ꝑncipio ipsius aialis.Deinde arguit per locum a maiozi.ꝺ.vñ si hoc necessariuz est in vno aiali.ſ.q̃ vnam habeat virtutem ſpũalez in omnibus suis partibus exte sam ex qua virtus ⁊ mẽbra illius fiunt vnum ⁊ iꝺem:⁊ omnes eius virtutes fiunt vna ⁊ eaꝺem:⁊ opatio partiũ entiũ aꝺ mo'' simillis est opationi partiuz aialis aꝺ illuꝺ aial.sequitur ergo q̃

os ꝙ sit vna hec virtus spualis ex qua colliguntur omnes virtutes spuales ⁊ corporee. ⁊ est vnigenes extensa in toto vniuerso: alioquin nullus ordo sequit in ℎ mundo. ¶ Debes scire ꝙ hec virtus non extenditur corporaliʒ sicut anima asini per eiꝰ materiam: sed extenditur: sicut iam in solone. 12. dubiũ dictum est. vel spaliʒ ratione esse: vel ratione operationis ordinate ad vnum. vide ibidem. Deinde remouet dubiũ: posset enim quis arguere ꝙ ista virtus eet. multa quia ex ea prouenium multa. soluit. d. ⁊ nõ sequitur ex itensiõe vnius vtutis in pluribꝰ qõ sit in ipsa virture pluralitas: sicut opinati sunt multi. vʒ. ꝙ ab vno principio ifluit vnum. l. prima intea. ⁊ ab illo influit pluralitas: sicut putauit auic. post concludit conclusionem. d. patʒ ergo ex istis ꝙ pluralitas potest procedere ab vno. ⁊ sic appʒ solo arti auic. ⁊ totum hoc declaratum est ℎ. ¶ Deiñ vult ꝑm me inuere 2am solonem ad idem argm. ⁊ dicit. rursus ex aliox ꝓnoz separatorum esse cõsistat in eo quod imaginantur õ primo ꝓnº. vlt dre ꝙ cae diuerse rerum separatarum fiunt ex eo ꝙ de ꝓmo diuersa intelligunt: vñ quia deuʒ est multiplex ꝑm itevem. iõ ꝓit de eo multi intes. prouenire. Et ℎ decla. d. ⁊ non est impossibile ꝙ ab vna ⁊ eadem re summatur diuerse imaginationes: sicut non impossibile ꝙ ex aliqua pluree sumatur vna imaginatio qõ decla. d. nos. n. omnia corpora superceain diuino motu vnã ⁊ eandem rem imaginamur: ãre oes mouentur in hoc motu ab vno motore. l. motore orbis stellarum fixarum. ⁊ repim alios orbes partiree ⁊ diuersos hñtes motes: ãre oꝫ ipi motes diuersi procedant a motoribus quodaõ diuersis: ⁊ quodãmodo sunt vnum. vult dicere ꝙ quodãmõ sunt vnum ꝓout colliguntur in motu supreme spere vult dre sunt vnum. ponit exẽplum. d. ãre sicut aliquis imaginatus eet ꝙ membrum cõmune alijs membris cuiusdam aialis: vel virtus aialis ab eodem animali auferatur: similr oia illius animalis membra ⁊ oes eius virtutes. similr corpa superceleste sub se hʒ cum suis motoribus virtutes ⁊ tãdem sic se hñt principia mundi ⁊ ipsius partes cum primo ꝓnº. vult dre sicut dem est i animali. Deinde ponit aliud exemplum. d. vñ dicunt phi ꝙ mundus est vere similis vni civitati: quare sicut vna ciuitas ab vno rege seu principe regitur ⁊ pserватur. ⁊ multi principatus subijciuntur illi principi. silr fcte est in mundo: ⁊ ostenduʒ est a nobis superius. ¶ Debes scire ꝙ deus est vnus simpr. ⁊ tamẽ potest a multis intelligi: ⁊ iõ ꝓit ab eo prouenire multa eo modo quo ab vno intelli. pueniũt multi intellectes. Et ideo nõ inconuenit ꝙ ab vno per modũ quo ītelligibile causat intene prouenianat multa. vt declarauit etiam ipse i2º. mecc. ꝓnto. 4. 4. ⁊ ex hoc appʒ alius modus intec dictum primi magri cum dr ab vno inquãtum vnum non prouenit nisi vnum. intel non per modum quo intelle causat intens. ⁊ tu videas ea que dicta sunt in solone. i1. Et postq̃ dixit hunc modum. dicit alium quomodo ꝓ̃ dat esse reliquis separatis. d. amplius declaratum est a ꝓbis illud quod dat finem entium separatoz a materia est illud quod dat eis esse. forma enim et finis sunt vnum ⁊ idem in hac spe entium. vult dicere separatorum. ergo illud quod dat finẽ entibus. illud met dat formam. ⁊ illõ quod dat formam ẽ agens. appʒ idcirco ꝙ primum principiũ est omnium istorum ꝓinm. l. agens ⁊ forma ⁊ finis. vnde sillogismus potest componi sic. dator forme ipsis rebus est agens primus motor est dator forme entibus sepatis. ergo est agens maior est maia ex diffe agentis minor ꝓo in lra sic. dans finẽ in illis dat formam: sed primus motor dat finem in illis ergo dat formam. maior ꝓsillogizatur: quoniam que sunt vnum ⁊ idem dator vnius illorum est dator ⁊ reliqui forma ⁊ finis in illis sunt vnum ⁊ idem. ergo dator vnius scilicet finis est dator forme. ⁊ sic appʒ qualr est agens finis ⁊ forma omniũ separatorum entium sine dubio. Et postquaʒ dixit modum quo modo primum ẽ causa reliquorũ. dicit quomodo est causa sensibiliuʒ. ⁊ dicit. qualiter tamen principium primum sic se habet cum entibus sensibilibus. diximus qõ ipm dat eius vnitatem ⁊ eouʒ vnitas causa est colligatiue pluralitatis ab illa vnitate. ⁊ ideo est principium horum entiuʒ sicut efficiens forma ⁊ finis: ⁊ quodlibet entiuʒ appetit eius finẽ cũ motu. scilicet ꝓout erga eum mor desiderans finem. homo tamen vult dicere desiderat finem voluntarie. ⁊ alia naturaliter. quod inteo ⁊ homo duobus mõis scilicet naturaliter ⁊ volũtarie. alia tm naturalr. deinde ponit id quod manifestum est hic. d. sed illud quod notum est hic ẽ ꝙ motiuũ ideꝫ argumentum predictorum philosophoz ad opinandum ꝙ entia procedũt gradatim a primo principio ꝑm localem ordinem celoz fuit ꝙ suprema spera: vt appʒ nobilioz est suis inferioribus: ⁊ alie spere eundem ordinem sequuntur in suo motu. vult dre ꝙ sp superioz est nobilioz ⁊ totum hoc dixi quare opinati sunt opinari illud quod alg. narrauit ratione ipsoꝝm in ordine ipsoꝝm principioꝝm: vt predicauimus. ⁊ ideo continuat se. ⁊ eius sermo est manifestus per se.

Algazelis. Du. XIX.

a Jt algazel. scda responsio hec est. Quicunq̃ opinatus fuit ꝙ primus intellect nõ intelligit nisi seipʒ negt de cõsequutione pluralitatis reprehẽdi. ¶ Si. n. diceret ꝙ ipse itelligeret alia ꝓter eũ seqret ꝙ in suo itellectu eet pluralitas. ⁊ differetia. videlicet. intelligẽdo se: ⁊ id qõ differt ab eo ex hoc similiter sequeretur in primo causato. Quare oportet ꝙ non intelligat nisi seipm. Si. n. aliud ꝓter eum intelligeret indigeret de alia causa: puta suijpsi causa. que est primum principiuʒ. Quare oportet ꝙ non intelligat nisi seipsum: ⁊ si sic reprobata est pluralitas hoc modo. Et si forte aliquis diceret ꝙ intelligendo seipsum sequitur ꝙ intelligat quod est principium. Nos dicimus ꝙ hoc sequitur aut ex causa aut sine causa. si ex causa non est alia causa nisi primum principium quod est vnum. ⁊ non debet imaginari ꝙ ab eo procedat nisi vnum. Sed ab eo processum est causatum. ergo qualiter ab eo procedere potest. Si sine causa. ergo ⁊ hec ꝓsequẽtia in natura causati necessaria esse de reprobata est eorum opinio scilicet ꝙ necessariũ est esse vnũ. Si vero pole esset, indigeret igitur de causa: sʒ ipse non hʒ causam ergo suum esse non potest intelligi ꝛc.

¶ Inducit alg. artem sic. ait alg. secunda responsio hec est. quicũq̃ opinatus fuit ꝙ ꝑm int. nõ ielligit nisi seipʒ negt idest nõ decet reprehendi de consee pluralitatis. vult dre. qz ad eum nõ sequit deũ esse plura quod exponit. d. n. dicereturꝫ ipse intelligeret alia ꝓter eum sequitur ꝙ in suo inteu esset pluralitas ⁊ dria. vʒ. intees se ⁊ id quod differt ab eo. ⁊ hoc sequitur i primo causato. vult dre si intercr aliud: quare oꝫ ꝙ non intenat nisi seipm: vñ illis potest si componi. omne intelligens aliud ẽ compositum aliqua compositione: sed per te deus ⁊ ꝑmus causatũ intent aliud a seipso. ergo sunt cõposita aliqua compositione: sed quomodo omne intelle aliud est aliquo modo cõpositum multotiens declaratum est ideo ꝓo nunc nolo imorari. 2º. arguit. d. Si. n. aliud ꝓter eum intercr indigeret de alia causa ꝓter sui ipsius cãm que est primum principium. quare non oꝫ ꝙ intear nisi seipsum. Et hic sillogismus componitur sic. omne intene aliquid extra se hʒ causam aliquam ꝓzem ea. sed ꝑmus principium ꝓte intelligit aliquid extra. ergo erit aliqua causa ꝓioz eo: quod eẽ simplr falsum. propter quod dicit. ⁊ si sic. vlt dre si deus non intelligit nisi se reprobata ẽ pluralitas. vult dicere in eo hoc mõ. ¶ Deinde ponit sol. quandam quam refutat. d. ⁊ si forte aliquis diceret ꝙ intedo seipm sequitur ꝙ inteat quod ẽ principiũ. ⁊ per ꝓña intecr pziuarum. ⁊ sic plura. ¶ Lõtra hanc solonem instat. ⁊ lʒ suus sermo potest duobus modis ozri. attñ ordiabo ipm vno modo nunc: postmodum videbimus de alio in solone dubiũ: quoniam auer. reformabit illum. de ergo. nos dicimus quod hoc. vult dicere ista inteo sui inquantum principium sequitur ex causa. aut sine causa vult dicere ꝙ si dicatur ꝙ deus intelligit se principium necessarium inteo illa habebit cãm. vel non. si ex causa. vult dre si habet cãm non est alia causa nisi primum. vult dre cã illius non erit nisi ipse met deus qui est vnus: sed hoc eẽ falsum oñdit. d. ⁊ non dʒ imaginare ꝙ ab eo ꝓcedat nisi vnum: sed ab eo ꝓcessum est cãtum. i. ꝑmus intes. factus. ergo [illegible] ab eo procedere põt. vult dre inteo illa. Est g̃ virtus sill[illegible] cõsistens. ab vno nõ prouenit nisi solũ vnum. deus est vn[illegible] simplicissimo. g̃ ab eo nõ nisi vnum prouenit. g̃ vel ab eo nihil procedet primum cãtũ vel ab eo non procedit ista inteo. Deiñ destruit aliud membrum. d. si sine causa. ergo et ℎ ꝓña. vult dre entia posterioza. in natura causati nec̃ia eẽ de se reprobata est eoz opio. l. ꝙ nec̃ium est esse vnum: ⁊ vꝫ ꝙ velit dre ꝙ si inteo illa sit sine cã. ergo omnia posterioza sunt nec̃ia de se: qm a pari sicut illa inteo est sine causa. ita ⁊ reliqua posterioza pa erunt sine cã. ⁊ sic erunt de se nec̃ia. cuius declaratõem ponit. d. si vo impossibile eẽt: idigeret igitur de cã. vult dicere ꝙ iõ sunt nec̃ia a se: qm omne cãtum est possibile: ⁊ oẽ non cãtum est nec̃ium. Et addit lʒ ipse non hʒ cãm. g̃ suum esse non potest intelligi. ⁊ forte hoc vbum est minor hʒ filli. c maioz est. oẽ intenealiquid hʒ cãm. deus non hʒ cãm. g̃ non intelligit se. ⁊ sic ista erit 3a rõ. Ex qbus alg. voluit reprobare opionẽ phoz i eo quod dñt ꝙ ds nõ intelligit nisi se tm. ¶ Auerroys.

Jcimus nos ꝙ hec est allegatio ipsius qui opinatur ꝙ primus itellectus nõ itelb ligit illud quod est ipsius cãm. Ipse enim dicit ꝙ si non intelligeret de seipso quod est principium. intelligit ergo seipm sine dubio defective. Sed id quod arguit algazel super hoc ꝙ si primus intellectus intelligeret id quod est principatum ab eo non euaderet quin esset ab aliqua causa aut sine causa. Primum est falsum: deus nãq̃ nullam habet cãm. si vero sine causa fuit: sequeretur ꝙ ab eodem primo pluralitas procederet. ⁊ ꝙ ipse sciret causam. ⁊ si ab eo procederet pluralitas nõ esset ergo necessarium esse. quod. n. necessarium est vnuʒ est necessarium: et illud a quo procedit pluralitas est sine dubio possibile: ⁊ quodlibʒ possibile indiget de causa. ergo deum non est necessarium esse. neqʒ sic ab eo causata. ⁊ postq̃ʒ non est necessariuʒ in esse causati ꝙ suam causam sciat. valde nimis igitur est necessarium ꝙ causa sciat suum causatum. Hec ẽ argumento ꝛc algazelis declaratio: ⁊ videtur nobis ꝙ sua verba sophismata sint. Quando ergo ponerемus ꝙ illa cã esset intellectus: et intelligit sua causa ta: non ex hoc sequeretur ꝙ sit cãns illius intellectionis quid additum in suba dicta intellectus. immo est de natura sui ipsius: quare processus causati ab eodem est quid consequens suam subam. silr si procederet sine causa non ex hoc sequeretur ꝙ ab eo ꝓcederet pluralitas. Illud nãq̃ ad ipsius subʒ reducitur. vʒ. si vna fuit suba vnum procedit ab ea non plura. Sed id quod posuit. l. ꝙ omne causatum est possibile esse non verificatur nisi in causato composito: sed impossibile est inuenire quid compositum eternale. ergo quodlibet possibile esse est nouum: vt declaratuʒ est ab algazel in pluribus locis. Et nos de istis tractabimus diffuse in sequẽtibus Sed id quo dixit Aui. vʒ. id quod dixit de possibile esse dicimus ꝙ dr cum isto possibile equiuoce.

¶ Et postq̃ recitauit ipse vba alg. vult modo moderare illa. ⁊ ꝓo dicit. dicimus nos ꝙ hec est allegoe ipsius qui opinat ꝙ primus intellectus non intelligit illud qõ est ipsius cãm. imo vult dicere ꝙ nõ intelligit nisi se ꝑm. ipse. n. dicit ꝙ si intelligeret de seipso qõ est ꝑm. intelligit g̃ seipʒ sine dubio defective. vult dicere nõ in optima pfectiõe. ⁊ sic reperi in libro meo. ⁊ tamen in alio nõ inuenitur littera negatiue: lʒ sic. vʒ ꝙ ꝑmus intellectus intelligit id qõ est ipsius causa. ⁊ tũc expõ est difficillis. ⁊ vꝫ mihi ꝙ sit sensus ꝙ ista alleg. i. ista rõ sit illius qui ponit ꝑmũ cãtum interes sua cãʒ. quasi dicat. qz vult ꝙ nõ modo intelligat suam causam: verum se ꝑm. alr sua inteo esset diminuta. ⁊ tũc intenо eius est ꝙ argm alg. est inuentũ ab aliq̃: sed quomõcunq̃ primus modus est melior. Et postq̃ dixit hoc. repetit rationeʒ alg. ⁊ eam moderat. ⁊ dicit id qõ arguit alg. super hoc ꝙ si ꝓo intellectus. intelligeret id qõ est ꝓncipiatũ ab eo non euaderet dñ eẽt ab aliqua cã: aut sine cã. ⁊ põt intelligi per ꝑmũ intellm. l. ipsius dei ⁊ põt intelligi inteum ꝑmi causati. Sʒ ego exposui alg. in duo dicto de inteu dei. Et quomodocunq̃. vult dre ꝙ si primus intellectus. intelligeret ꝓncipiatuʒ oino illius inteo vel haberet cãʒ vel nõ. Deiñ destruit mẽbra. d. ꝑmũ est falsuʒ. deus nãq̃ nulla hʒ cãʒ. ⁊ hoc sigat ꝙ ꝑ ꝑmũ intellʒ intelligit dei inteum. Si vo sine cã fuit: lequit ꝙ ab eodẽ ꝑmo pluralitas ꝓcederet: ⁊ ꝙ ipse sciret eã. Et si ab eo ꝓcederet plurae: non eẽt g̃ necium esse. qõ. n. necius est vnũ est necium. Et cõfirmat. d. ⁊ illud a quo ꝓcedit pluralitas sine duo est pole: ⁊ qõlibet possibile indiget de cã. ergo deum non est necim esse. nec sic ab eo cãta. vult dre: ⁊ dr. ⁊ postq̃ non est necessarium in esse cãti ꝙ suam cãm sciat valde nimis necessarium est ꝙ cã sciat suum cãtum. Et ℎ est artoz alg. decla. ¶ Debes scire ꝙ ratio ista est alterius vtutis ab ea. vt foru in dubio: qm ista amplectitur dc quid dr illa. ⁊ vltra: vt pʒ. Sed qõ habeat euidentiam aliqua lem non est cura scire illud: qm dicta auer. soluũ illam euidentiam: propter qõ ait. ⁊ vr nobis ꝙ sua verba sophiae sint. ⁊ respondens ad punctuʒ. d. qñ ergo ponerem ꝙ illa cã eẽt inte. ⁊ ꝙ inteu sua cãta non ex ℎ se ꝙ sit cã sue intellectionis qd additum in suba dicti inteo. yo est de nã sui ipsius. vult dre ꝙ causa illius intentõis nõ est nisi nã eius tm: qm ibi vnita sunt oibus modis: ãre processus cãti. vult dre alterius nãe ab eo est quid ꝓña suam subam. vult dre dependens a suba primi sine hoc ꝙ aliud ꝓius dependerit. Deiñ ꝓbat aliud membrum. d. similr si ꝓcederet sine cã. vult dre si illa inteo esset sine causa ex ℎ nõ se ꝙ ab eo procedat pluralitas. cuius causaʒ dr. id nãq̃ vult dicere inteo ad ipsius subam reducitur. vʒ. si vna fuit substantia vnum ꝓcedit ab ea non plura. Ex his sequitur debilitas rõnis alg. qm positis ⁊ concessis illis ambobus mẽbris: non propter hoc se inconueniens aliqõ illoz: vt finxit alg. Deiñ reprobat illud qõ apposuit. d. Sed illud quod posuit. l. oẽ cãtum est possibile eẽ nõ verificat nisi i cãto cõposito. modo or: sed impole est inuenire dd ꝓpositũ eternale. g̃ qõlibet pole esse est nouum: vt declaratum ẽ ab alg. in pluribus locis: ⁊ nos tractabimo diffuse in sequẽtibus. ¶ Deiñ remoe qõdam arg Auicẽ. ꝛ se. arguebat. n. sic. oẽ id quod est ab alio est in sui nã ene possibile. ſz oia ꝓter deum sunt ab alio. g̃ omnia sunt entia polia. maioʒ ꝑ apud illum: qm exquo est ab alio nõ habʒ esse a se. Respondet auer. di. sed illud quod dauic. vʒ. illud quod dde pole eẽ dicimus ꝙ dicitur cum isto possibile equiuoce. vult dicere ꝙ illud possibile ⁊ possibile compositum sunt polia equoce dicta. ⁊ sic negat maioʒ nisi impoli cõposito:

Sed hic prouenit loco qõnis nõ modico: qm fm doctrinã auer. aia itellectiua ꝓposita est ex duabus partibus fm rẽ diuersis. ⁊ tamẽ non est noua. yo eterna: sicut et quelibet intea mouens stellas. Job. in lio de aia finxit sol. ꝙ illud dcm dʒ intelligi ꝙ oẽ compositum est nouum. l. dependẽs. Sʒ q̃ remota sit ista sol. appʒ quoniã Auer. dicit ꝙ nullũ ꝓpositũ est eternale: eo qz oẽ cõpositum est pole esse: et pole nõ esse. Alij aũt dixerunt vt mihi vꝫ ꝙ ꝓpositum est duob modis. ex actu prir particulariter recepto: ⁊ poa particulari particulariter receptiua. ⁊ ex actu vlr vni versaliter recepto: ⁊ poa vlr vlr recipiente. Dicũt mõ ꝙ compositum poo est gñabile ⁊ corruptibile. 2º aũt mõ est eternuʒ. ⁊ cã est quoniã ꝓposituʒ vle abstrahit a cãs corruptõis ⁊ gñatiõis ⁊ a cõditionibus illaz: eo qz non hʒ ꝑtium nec est in loco: nec in tpe. Econtra est de ꝓposito prir. ⁊ hanc solonem ego tenui magno tpe donec ego non vidi dcã auer. multa. ⁊ posui ipsam in qõne de ꝓpõne celestis corporis. ⁊ ℎ solum pp amorem Job. quẽ sequebar tãꝙ deum: ⁊ post cum colligaui dicta auer. vidi ꝙ sol. hec non est intellis. ⁊ multas rationes posui in lio de inteu Et pro nunc id declaro vna via: qm vle fm dicta auer. est duobus modis: qõdam per eẽntiã: sic est agens into. ⁊ reliq̃ entia separata que non sunt vlia per hoc ꝙ mẽs auferat ea a mã: ⁊ a cõditiõibus mãe: sed qz essentie sue sunt actu intees vt scio. Aliud est vle participatiue sicut sunt forme rerum nãlium: que fʒ esse sunt inõua. attñ participando quodãmõ lumen into. agẽs sunt fm modum vlia separata ab hic ⁊ nunc ⁊ reliquis cõditiõibus mãe. Hac distinctiõe posita prima via sic deducitur. vle participatue est minus abtum q̃ vle per essentiã. ⁊ ℎ ematum: qm abstractionem suam hʒ ab vli per essentiã: vt dixit: ⁊ stat ꝙ vle mãle per modum sue vlitatis est adeo abstractum ꝙ in nllo põt esse subiecto nec particulari nec vli nisi perfective eo mõ quo obm cognitum ẽ in virtute cognoscẽtis. g̃ vle ꝙ eentiã sic eẽt into. agẽs non poterit recipi in aliquo subiecto nec vli: nec particulari: nisi sicut res intellecta recipitur in cognoscẽte. iõ oʒ dre intellm agentem nõ vniri poli subiectiue: sicut forma materie sicut vlia fʒ modum. l. materialia nõ pñt vniri ei: nec alicui subiectiue pp eozum vniuersalitatem ⁊ abstractiõem quã hñt ab agẽte. ⁊ apparet pctm Job. de ꝓpo intellectus. Ex his pʒ ꝙ oẽ ꝓpom est parre ex actu particulari ⁊ idiuiduo. ⁊ poapticr ⁊ idiuidua. ⁊ iõ oẽ tale est nouum gñabile ⁊ corruptibile sine duo. ¶ Et postq̃ scripsi ℎ occurrit alia via ad ꝓbandum ꝙ oẽ ꝓpositum ẽ nouũ ex vbis phi in. ix. metaphi. ⁊ põt sic ozdinari. vʒ. qm omne factum ⁊ cãtum causaf ⁊ fit fʒ modum sui eẽ et. n. non pullulat ab agente: nisi sicut est possibile in nã entis. mõ ꝓpositum i hoc dre simplici: qm nã entis simplicis non habet esse nisi vno. ideo accipit eẽ simplici modo. ⁊ statim est id quod ẽ ꝑ sui nãm: vt dr 8º metaphice in fine. ꝓpositum. n. hʒ eẽ in vnione ptium ⁊ colligatiõe iuicem. iõ oʒ vt modus sui esse fit fm colligatiõem earum iuicem. iõ cãns ꝓpositum dʒ colligare ptes iuicem. alr factio eius ñ differt a factione rei simplicis. mõ appʒ ꝙ non colligantẽ nisi illa q̃ in suis nãis non sunt ligata ⁊ vnita: quoniaʒ alr agens fuisset ociosus. g̃ oʒ vt natura ptium fit nõ de se in colligatiõe ꝓsistens. mõ ptes que in suis nãis non consistunt in colligatiõe earum sine duo pñt esse i oppsito colligatonis. l. sub diuisiõe ⁊ separatõe. Ex his sequitur ꝙ omne cõpositum ẽ solubile in sui nã: qm partes eiꝰ sunt solubiles. ⁊ in suis nãis nõ cõsisteo in colligatõe. Lõpono igitur sic viaʒ. oẽ ꝓpositum colligatum ex ptibus. in quarum nã nõ est colligaor ⁊ ꝓõ est solubile ⁊ colligabile. oẽ ꝓpositũ tã vlr q̃ ꝑticulariter est ꝓpositum ex ptibus in q̃rum nã non est colligatio ⁊ ꝓõ. g̃ oẽ ꝓpositum est solubile ⁊ colligabile. Tunc vitra. oẽ ꝓpositũ colligabile ⁊ solubile oino ẽ gñabile ⁊ corruptibile: vt ẽ manifestuũ ꝑ se omne cõpositum est colligabile ⁊ solubile: vt dcm est. iõ. oẽ compositum simplr est nouuʒ ⁊ gñabile ⁊ corruptibile: ⁊ sine dubio hc via est firmissima. ⁊ dmrativa. ⁊ est Ari. in loco ibi dcõ. Dom igit ꝙ oẽ ꝓpositum ex diuersis rebẽ sine duo nouũ. verum cõpositũ ẽ duob modis. quoddam ex diuersis rebrealr distinctꝫ quoddã ex perfectõe ⁊ puatõis q̃daʒ arie pfectõis: sicut repit in oibus circa primuʒ. Tunc dom ꝙ oẽ ꝓpositum est ỏpendẽs ⁊ hʒ cãm. ⁊ hec ẽ vlis tã in ꝓposito ꝓ̃ ꝙ in ꝓpoto 2º; sed loquendo de ꝓposito ꝓ̃ mõ oẽ cõpositũ ẽ nouũ simpr. ¶ Ad

argm ſ̄e intēc dictum est in liō de intt q ibi nulla est ꝓpō nisi 2oō ñ p̄o. agens. n. inteo. ⁊ possibilis nō ſūt due res: ſz due opōnes vt dixi. ē. n. ibi tm̄ distin° ſm modum nō ſm rē: vt ibidem declaui. ⁊ vide qz multa dixi ꝫ Job. ¶ Alga. Du. XX.

Jt algazel. arguendum est sup diuisionez predictā pbor tali mō. non euadet qn sit intelligere primū causatum seipsum idez quod sepiz: aut differunt. si differunt. ergo dici potest de primo principio. simiľr quapp sequere tur ab eo pluralitas. si sunt idem. ergo non est i eo trinitas neqz quaternitas. sicut opinantur phi. vz. q intelligit seipm ⁊ suum principium: ⁊ q est possibile eē ⁊ potest ad hoc applicari quod ē necessariū p aliud pz ergo istorū q insudatio fuit frustra.

a

¶ Et postꝫ dictū ē ō illis quo ad primū motorē. adducit alg. potius quo ad primū cātū. ⁊ dicit. ait alg. arguendū est sup diuisionem p̄dictā pbor talī mō. non euadet qn sit intelligere p̄mū cātū seipm idem qō seipm aut dſnt. vult dꝛe q inteo primi cātū necessio erit aut idem ipsi. aut dſnt ab eo. si differunt ḡ dici pōt de primo p̄no similiter. q̄pp sequit ab eo plitas. i. eēt in eo multitudo ⁊ non simplicitas. p̄ña aūt appz: qm̄ vr eadem rō esse in vtroqꝫ: qm̄ ambo sunt entia separata. Deide declarat falsitatez alterius mēbri. d. si sunt idem. ḡ non est in eo trinitas nec 4tas sicut opinat phi. ⁊ exponit possibile esse. ⁊ pōt ad hoc applicari 4m. ſ. q est nēcium per aliud. pz ergo quod istor insudatio fuit frustra. ¶ Debes scire q i primo cāto apud istos philosophos sunt q̄tuor rōnes: q̄rū prima ē inteo primi scōa inteo sui ipsius. tertia poas eēndi ⁊ non eēndi. quarta necessitas ab alio, iste igr 4or rōnes in primo cāto reperiunt. dicit ḡ q si ibi esset isteo oībus modis idem cum intenc nō esset ibi ista quaternitas rōnuz quas ponunt philosophi. ⁊ sic apparet dictum istius hominis ex hoc

¶ Auerroys

Jcimus nos q locus dubitationis algazelis verboz est in duobus. ſ. in eo qō i

b

telligit: ⁊ quod nō intelligit: ⁊ est qō valō disputata ab antiquis. Sed id quod dixit de noie pbor in entiū processu tm̄ ab Auicē. reperitur: ⁊ ab aliquibus sequacib' eius: ⁊ ipse modo deceptionis. dedit absolute omnibus pbis famam huius hominis. Et insudauit se eam reprobare. Ut possit supereminere in agone pbōrum velli ⁊ scinde re quod vincit eos. Et hoc sine dubio fuit maxia sua prauitas: quare vt predixeramus nulla istarum diuisionum demōstratiue probatur nisi id quod mecan tur proacuisse q ab vno non ꝓcedit nisi vnum. ⁊ illa propō non sequitur in agentibus q forme sunt materiales. immo tantum in separatis agentibus: ⁊ secū dū eos suba cānti itellectus nō est nisi id qō itelligit de suo principio. ⁊ iō nō sunt hic due res. ſ. q vna sit suba. ⁊ alia quid additum super eam. Quia si ita eēt sequeretur q esset compositum. et oīa que est inter causam ⁊ causatum est quod prima causa hz eē in se. vz. in formis separatis: ⁊ secunda cā habet esse respectiue. ſ. respectu prime cāe. esse. n. secunda cāta sunt i sua suba su bta: ⁊ non est quid additum super eam: sicut est in materialibus causatis. verbi gra. Color est qd per se in corpore exīs: ⁊ esse ipsius cā visus est quid relatum: ⁊ visus nullum habet esse nisi hac rōne. ⁊ iō entia separata a materia sunt substātie reonis materie. quapropter cāns ⁊ cātum in formis separatis sūt vnum. ⁊ ideo forme sensibilis sunt de natura reonis: vt patefit in libro de anima

¶ Et postꝫ adduxit vba alg. vult primo dare eio itellectionē eius ivbis illis. ⁊ post reprobare dcm eio sicut ꝓsuevit. ⁊ pō dicit dicimus nos q loco dubitatōis vboz alg. est i duob'. ſ. i eo qō intelligit: ⁊ i eo qō ñ itelligit. ⁊ ē qō valde disputata ab antiqs. ⁊ vr mihi q velit dꝛe q inteo. qōnis alg. est an pm cātum intear an non inteat. vñ qō an est alia est a qōne quid sit. ⁊ qō quid sit pōsupponit qōne an sit. dicit mō auer. q qō alg. est quo ad an est. inteonis p̄mi cāti. vz. an ipm inteat an nō inteat: ⁊ nō ē quid sit inteo p̄mi cāti nc modi eius. Vel pōt inteo q inteo qōnis alg. ē circa rem inteeam. an. ſ. res intellecta sit idem cum inteuie an dſns. ⁊ iō dicit q qō est i eo qō intelligit. i. circa rem itellectam ⁊ in eo qō nō intelligit. i. an sit idem cū inteuie an dſns. ⁊ tu ꝓsire

¶ Et post dixi inteonem qōnis. vult ponere pctm̄ eo. ⁊ pō ponit eio pctm̄. d. ꝫ id qō dixit noie pbor. i entium processu tātum ab aui. repi. ⁊ ab aliqbus seqntibus eū: ⁊ ipse mō deceptōis. i. falso dedit absolute famā oībus pbis istius opinis: ⁊ insudauit se eā reprobare. ⁊ pōit cām bo. d. vt. i. quoniam possit superemi nere. i. esse victor in agone pborum velli ⁊ audere q vicat eos sic hz lra mea. ⁊ forte h. ſ. velli ⁊ audere se noīa ⁊ casus genitiui ⁊ denoiant ludum illud tpe antiquo factum: vel forte sunt vba v. g. infinita ⁊ quocunqꝫ vult dꝛe q illud fecit vt se oñdat victorem pboruz. ⁊ cum dixit peccatuz eius est cām illius incipit remouere illō. ⁊ dicit. ⁊ ñ sine dubio fuit maxima sua prauitas: qre vt diximus nulla istarum dubitationum demōue pbab' nisi id quod mediantur p̄oacuisse. vult dꝛe acute inuestigare q ab vno non p̄ouenit nisi vnum. vult dr vt reputo: q nulla dubitationum illoz est rōnal nisi illa q̄ fundatur in ꝓne illa pbi per quā sine duo secdt q adeo nō pueniet nisi vnū. ⁊ dicit q illa prio pō nō secdt in agentibus q̄ foe sunt māles. ro tātū in sepatis agētib9. ⁊ vr mihi q istud non dicat ſm mentem eius. sed ſm illos qm̄ illi verificabant illā tātū in sepatis. auer. autem vt dictum ē vificauit eā tātū in mālibus. co signum habeo q ñ intendat q secdt vlterius opionem illoz. d. z ꝫ eos suba cānti into non est nisi qd: qō inteio de suo pn̄. ⁊ iō nō sunt h. ſ. in prio cāto due res. ſ. q vna sit suba: ⁊ alia quid additum sup eā. ⁊ vr mihi q p ñ voluit q̄si remora ad mentem illoz duo istud quoniam posset dꝛe. si oē a q̄ pueniт multitudo est in se multipc. ḡ in primo cāto erit res addita ipsius eēe pp q dicit q illa multiplicitas non est ſm rem. co cām innuit. d. q̄ si ita esset secdt q eēt ꝓsitū. vult dꝛe ex diuersis rebus. falsitas p̄ñtis iam dcā fuit. Et postꝫ soluit ñ doum. soluit aliud posset. n. qd dꝛe. ex quo cātum est ꝓpositiue cā quō dſnt cā ⁊ ipz cātum penes ꝓpōnem. soluit d. ⁊ dꝛia q̄ est penes cām ⁊ cātum est q prima cā hz eē in se. vz. in formis sepatis. vult dꝛe absolutum ab oi cā. yo esse suum est eē oium formarum sepataz. est. n. ens ſm eēntiam: ⁊ nō ptio aliquod esse pus. ⁊ secūda cā hz eē respectiue. ſ. ru prime cāe. eē. n. 2a cāta. vult q oia esse q̄ sunt secūda cāta sunt i suba. sua suba vult dꝛe dependen. ⁊ ñ est qd additū sup ea: sicut est i cātis mālibus. vult dꝛe q non pp illud est ibi ꝓo ſm rem. sicut est in rebus mālibus. v. g. color: est qd p se in cor exīs: ⁊ eē ipius causa visus. i. quod est cā visus est qd relatū. ⁊ visus nullum hz eē ni si hac rōne. ⁊ iō entia separata a mā sunt sube relonis māe idest cāe rez mālium: quapp cāns ⁊ cātum in formis separatis sunt vnū. ⁊ iō forme sensibiles sunt de nā relonis. ⁊ videtur mihi q voluit dꝛe q oēs res males precise ꝓsistunt in relone quia nulla est abta a cā. ⁊ silr aor ps entium sepatoz. attñ in entibus separatis sūt vnuz pmum quod est simplr absoluuz: ⁊ cā oiuz: ⁊ tu ꝓsiste. q: eius ſmo pōt alr inteio: attñ non est cura

Sed hic est locus qōnis: qm̄ i. 4o. metaphi. tex. p̄mi 26. Aris. ⁊ ephendit opionē dicētiū oia esse appentia pp ñ: qz tunc oia essent relatiua. ⁊ tm̄ auer. ponit ñ oia relatiua pter deum. ⁊ solo iā ōsi tacta est q esse omnium rerum citra primū ꝓsistunt in relone nō ad terminum: sz ad cāz pbs nō hz ꝓ incouenienti q oium rez esse ꝓsistat in analogia ⁊ dependentia ⁊ pticipatione ad primū. Sz q esse oium fz rōnez formalem cōsistat in relone ad terminum hz pro impoli. ⁊ sic gō nihil est: ex his appet qualr causata respectu prime cāe ꝓponem dicāt: non qdam p hoc q res supaddit rei. sed propte rea qz ru superadditur rei: ⁊ etiaz ponit ibi ꝓpositio ex priuac ⁊ habitu vt dixi alias ¶ Alga. Du. XXI.

Jt algazel. adhuc arguendum ē alio mō. ſ. q trinitas non cadit in primo cāto. sup

a

mus. n. oībus secūdū phm, pcedit ab vna simplici re de suba primi principij. ⁊ com ponitur triplr: quorum vnum quod ipe cōponit de materia ⁊ forma: ⁊ oē corpus sic se hz. ergo oz q gō libz hēat principium prout materia differt a forma ⁊ nulla earum causa est alterius. immo quelibet ipsa rum idiget de causa per se.

¶ Vult modo adducere in q alg. ꝫ dicit phs. ⁊ dicit. ait alg. ad huc arguendū est alioo. ſ. q trinitas ñ cadit in primo cāto. yo q̄ternitas. supiemus. n. oībus ſm phos procedit ab vna simplici re de suba primi principij. ⁊ ꝓponit 3o: quoz vnum q ipse com ponitur de mā. vult dꝛe quoz vnuz est mā: ⁊ forma vult dicere ⁊ altez ē forma. ⁊ hoc est vlr. q̄ oē coo sic se hz: ḡ opz q quod libet. vult dicere illoz ꝓponentium hz pm. put mā dr a fōma bet. vult dꝛe illoz ꝓponentiuz hz pm prout mā distinguitur a forma ⁊ nulla eaz est alterius. yo q̄libet ipsaz idiget de causa per se. ¶ Debes scire qō istud argm. pbat q primū cātū sit q̄tuor inteonis: eo qz 4or cat. cāt. n. motorem vt finis 2i oībus proximi. ⁊ cāt aiam sui oībus: ⁊ cāt formā illi que non est aia hz forma mālis: ⁊ cāt mām. Et videtur mihi q vtus eius cōsistat in duabus, ppōnibus: q̄rū prima est. entia distincta in esse hñt distictas inteues cāndi in causa per illaz maximaz p̄boz. ab vno ñ. p

uenit nisi vnū. 2a est q oīa illa cōpa sunt distincta ſm esse propria eis. ideo in pa figura se pō iam dicta. Auer.

Jcimus nos q illud qō dixit alg. ſ. q corpus sup

d

celeste apud phos ex materia ⁊ forma ⁊ alia cōpo nit: qꝫ sequit q in scō intellectu a quo primum celuz' ꝓcedit sint quattuor res. vñ procedant quattuor p̄dicta. ſ. mā ⁊ forma ⁊ motor secundi celozum. ergo est ibi quaternitas necessario. Et sine dubio de erroribus auicē ne ⁊ suis obiectionib9 super peripatheticos: ⁊ absit q ñ fuissent eoruz opinio. immo corpus superceleste apud eos est simplex. si. n. compositū esset sequereт q esset corrupti bile: ⁊ ipsi asserunt ipsum non esse gñabile neqꝫ corrupti bile: neqꝫ potentiam duozum contrariorū hz. Vñ si opio auicenne vera esset: sequereт q esset cōpositū: sicut aial. ⁊ iō dicta quaternitas sequereт illuz qui opinat q ab vno ꝓcedit nisi vnum. Et nos iam declarauim9 in ꝓcedētibus qualiter he forme sepate ab auicenna cānt: ⁊ qualiter sunt cause supercelestiū corpozum: ⁊ eius inferioribo: ⁊ qualiter omnia ista a prima causa ꝓcedunt per aliam viam ꝓeter auicenne viam.

¶ Postquā dixit opionē alg. de illo argto. vult ꝓtradicere ei in vno tm̄ ꝫ in alio fit cā eo: ⁊ prio adducit intentionē eius in breui. ⁊ dr. dicimus nos q id qō dixit alg. ſ. q cor superceleste apud phos ex mā ⁊ forma ⁊ alia cōpo, quare se q in 2o into. vult dꝛe po cāto a quo primū ce lī procedit sint. 4. res vñ procedant. 4. predicta. ſ. mā ⁊ foa ⁊ motor 2i celoz. ⁊ alia oībus eius. ergo est ibi quaternitas necessario. hec littera est suspensiua ⁊ eius deter est illud qō subdit. d. est sine dubio de erroribo auic. ⁊ suis obionibus supra peri cor: ⁊ absit q fuerit coz opinio. in hoc Auer, cōtradicit algazeli: qm̄ ille opina q opinio auic. sit peripacorum. vult enim q illa sit auic. qui fuit medius inter peri cor ⁊ loquentes. De inde ponit illud in quo cōuenit cū alg. ⁊ est q illa opinio est error q̄ declarans. d. yo cor superceleste apud eos est simplex. si. n. cōpo esset se q esset corruptibile. ⁊ ipsi asserūt ipsum non esse generabile nec corruptibile nec q hēat poam duoz cōtrariorū. vs. eēi ⁊ nō essendi. Et silr est. oē cōpm est generabile ⁊ corruptibile. corpus celeste non est generabile nec corruptibile. ergo non est cōpositū. bo est declarata prio celi. yo. 20. ⁊ in littera pbi. maioz assumitur ab auer. in pluribus locis. ⁊ decla in prio de suba oībus. Deinde remo aliud peccatū auic. in eo q opinat celum habere alam imaginatiuā. d. vſi si opinio auic. vera esset: se q esset cōpositū. sicut aial. ⁊ filis cōponit sic. oē cōpositū ex ala imaginatiua ⁊ cor pore est aial: sed celū est cōpositū apud ipsum ex ala illo ⁊ cor. ergo est aial. ofis est falsum. qz tunc haberet sensus. ⁊ sic pñt accidere ei occasiões ⁊ reliqua: vt declarauī in libro de suba oībus. Et postquā remo peccatū auic. rñdet nunc ad formā ar alg. d. ⁊ iō dicta quaternitas se illum q opinat in duabus, ppōnib9 q ab vno nō ꝓuenit nisi vnū. vult dꝛe qō se auicen. qui sustine in duabus, ppōnibus: q ab vno non ꝓuenit nisi vnū. ⁊ 2a q celū hz tres res. ⁊ est q̄rta. ſ. motor alterius oībus q̄ proueniunt ab ipso po cāto. Ex his se q in eo sit quaternitas rerū. ⁊ nos iā diximo in p̄cedentibus qualiter he forme separate ab auic. cānt. i. ponū tur vt cāe: ⁊ forte littera est corrupta et errore scriptoris. ⁊ dꝫ dꝛe ponunt ⁊ qualiter sint cause supercelestiū corum ⁊ eius inferioribus: ⁊ qualiter ista a pa causa procedant per aliam viam ꝓeter viam Auic. vult dꝛe totum est declaratum.

Circa iam dicta occurrit qō an celū sit cor simplr. ⁊ multa ego diri in duabus qōnibus. ſ. an celū sit alatū: ⁊ an celū sit simplex. ideo pro nunc cor celeste esse simpler non admixtū māe pōt declarari tribus vijs: quarū pria erit ex necessitate into. 2a ex nā māe. 3a verbis pboz. iō istis concludā into auer. 2o declarabo eius into sub breuib9. ¶ Ad pri mā viā sic ꝓcedit accipiendo prio q dr rōne moti a se nō est nisi vt hēat principiū. attñ distinctū a principio passiuo motus. ⁊ hoc pulchre decla rat auer. 3o. celi. yo. 28. ⁊ 4. celi. 2do. 22. ⁊ 4o. phyco yo. 71. qm̄ for ma mālis: ⁊ est forma ⁊ est in mā. in eo enim q forma hz rōnē agentis: qm̄ sine dubio spēs agit ⁊ mo. ⁊ in eo q in mā erit patiens: qm̄ sunt ius patientis est mā. iō forme sepate non pñt pati. vt dicit ipse. 9. mec. yo 2. Ex hoc se q si celū eēt cōpositū ex mā ⁊ forma distincta. ⁊ alia ab ite tunc ociosa erit ei into applicata: qm̄ si ei applicab' ñ erit nisi vt moar. Sed ego dicā q non oz: qm̄ celū hz formā qua mouebit se: sicut graue p eius formā mo ⁊ mo pp rōnes diuersas. ⁊ sic tu habes, pbare qualiter illa forma non sufficit ad monēdū sp: sed audices mirabilia q̄ fuerunt mihi adducta in solonibus vnius vte. qdā. n. fingūt q oē qō mouet se indiget cognic a quo dirigit. iō oz vt motus corpis celestis sit ab into cognoc. Alij fingunt q̄ pax māle nō pōt mo sp. qz sine vigore immā lis laꝛabit. qdā posteriores dñt q hz mot, puenit a foa: nō tm̄ ois forma mo. iō illa non mouet: hz ois forma agit: ⁊ sic est ibi: qm̄ forma illa illuminat hec b ⁊ virtute propria cāt effectus multos b. ¶ Sed ꝫ. qm̄ si pa necessitas cogeret ego ꝓbarez q oē qō se mo hñt into sibi formā. iō diceret aduersarius q sufficit q dirigit a prio cognoscente. ⁊ sic pp illud nō erit necessariū ponere into, ꝓpiam vnicuiqꝫ orbi. 2a sol. est purus error: qm̄ peto qre nō pōt mo semper: vel qz fatigabile. ⁊ sic erit gñabile ⁊ corruptibile vel qz materiale: ⁊ tunc petio principij. ideo dicerē q vel est: qm̄ materiale materi alitate alterius rōnis pōt se mo semp: vt fingunt latini. 3a solo est plus erroris: qm̄ dicā q qua rōne pt se illuminare: ⁊ alia extra se rōne forme: eadē rōne pōt se mo. ⁊ tu si vis saluare necessitatē into: debes ꝓbare q forma illa non sufficit ad mouēdū: iō sine duo illa via est firma: nec pōt probare necessitatē into. ⁊ se pe fui, in loco disputationis: ⁊ hucusqꝫ non inueni aliquem q mihi ꝓbasset necessitatē into tenendo opiones latinoz. 2as via decla ex dictis auer. in prio phycoꝝ. yo. 79. vbi debes scire q priua. est carentia forme in subo apto nato. ⁊ hoc iam oēs volunt. ¶ Scīo debes scire q pruatio ꝓcedit natura formā in materia qō into: vt. d. auic. 6. sue mec. ca. 2. ne ad hunc sensuz q i materia esset priuatio nisi agens dedisset ei formā: qm̄ vt accipitur prio phycoz. te. 2. 68. forma p sui pñtia est cā gnōnis: per sui absētiā est corruptionis. iō. d. auer. in vltimo de suba oībs. q effect priuatiui cā erit priuatō. ⁊ positiui cā positiua. iō si agēs est cā gnōnis. ⁊ ablentia eius foe erit cā corruptionis. isto mō igit̄ pua tio ꝓcedit formā nec. qz. ſ. illa inesset materie nisi agens ꝫpediret dando esse ⁊ formā materie. ¶ Hoc habito ḡro ab istis: vel forma illa celestis corpis est de essentia materie celi vel non. si est de essentia materie. ḡ eius essentia erit actus. ⁊ sic non po. cuius contrariū ponunt. Si ñ erit de essentia materie. ḡ in eēntia celestis corpis est po ad eā: ⁊ carentia essentialis illius: qm̄ decla: qm̄ postꝫ non, est de eēn. ergo illa materia caret eēntiali forma: ⁊ est apta ꝑfici illa. ḡ in mā illa erit ad mixta priua tio tanꝫ qd pri natura: ⁊ p ꝑfio erit generabile ⁊ corruptibile. Ex his se hec maior q oē cōpositi ex mā ⁊ forma est generabile ⁊ corruptibile: vel pōt aliter deduci ista maior sic: vel agēs pōt dare illi materie aliam formā vel non. si sic. ḡ illa materia pōt priuari illa forma quā hz. ⁊ sic vt prius. si non. ista incōpolitas vel erit: qz forma celestis corpis est de eēntia illius materie: vel qz est prim illius fluens ex principijs eius: vel qz illa materia non est capax alicuius alterius forme: vel qz non reperit agens potens ei dare aliā formā q̄ celi. primū. ⁊ ſm sunt ipossibilia simpliciter. ⁊ nolo probare impossibilitatez eoz. tertiū est mirabil: quoniā ex quo illa mā est pura potentia passiua. ḡ pōt ꝑfici ab omni qō est vel esse pōt ꝑfecto ponēs illā in eē meliozi: ⁊ sic erit q parte potētie incli ⁊ capacitas ad ꝑfici ab aliis formis. nec pōt fingi quartū: quoniā ibi repi tur possibile ex parte passi: ⁊ reperitur possibile ex parte agentis. vt dcm ē prio celi. yo. i. 24o. vel saltez mihi sufficit q celi mā pōt recipe omnē formā. ⁊ p ꝑfio est ab intrinseco priuata hac forma. ⁊ sic apparet maior silr Auer. facti. vltima via est ex multis verbis Ari. ⁊ iz in qōne de intellectu an sit forma celi dixi multa: p nūc sufficiat mihi adducere ſnlaz phi. iz°. metaphyce. vbi monet qōnē vtrū idee sint forme in materia. ⁊ soluit q sunt actus puri non cōpositi. cuius rōnem dicit. q tunc essent gñabiles ⁊ corruptibiles. cuius contrariū reputauit plato. ⁊ sic concludit ibi q si eēnt: eēnt forme sepate. Ex hoc arguo sic, si ratio phi valet est q is forma in mā est generabilis ⁊ corruptibilis. Et hoc apparet q si forma celi eēt in mā eēt generabilis. Si ergo dicatur q latini fingūt q ois forma in mā transmutabili vnius rationis est generabilis. Ari. ibi dē non concluderet intentū. dicā. n. ideas eē in mā alterius rōnis. ⁊ sic vr cōmittere fallaciā consequētis arguē. non sunt in mā transmutabili. ḡ nō sunt i mā. ¶ Ad hanc rationē quidā fratres dixerūt q rō Ari. valet. q vt scit. io. metaphysice in fine plato posuit ydeas vnius spēi cū rebus generabilibus. iō si in eis eēt mā illa eēt eiusdē rōnis. ⁊ sic valet ad hominē. ¶ Sed hec solo stulta est: quoniā iz plato posuit ydeas eiusdē spēi q̄tū ad eēntiā ⁊ qditatē: q̄ posuit illas eē eēntias ⁊ qditates: nō tm̄ q̄tū ad oia: nec incōuenit q̄tū ad aliā rōnē eē plus q̄ gñe diuersa. ⁊ sic pbs adhuc nō habebit intētā: qm̄ plato posuit gñe differre a rebo corruptibilibus q̄tū ad sepatem a mā. iō nō vr seq. sunt in mā ḡ transmutabiles: ſ oz addere q sunt in mā. ⁊ vnius spēi q̄tū ad oēs rōnes. ⁊ tūc se cōsequentia dicta. alia multa diri in suo loco. Alg. du. xxij.

Jt algazel. ſm vo triū p̄dcōū ineſt q ſupma ſpa

a

in. ꝓprio termio magnitudinis ꝓsistat. vñ ipse ap

propriat in illa magnitudine maxie q̄ alie spere est necessariū q̄d additū sup eē sui ipsius. p̄dcā. n. spa de se possibile ē hīe maioē vel minoē q̄titatē. ergo oz q illa

f

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA SALAMANCA

magnitudo termiata ꝓcedat ab aliquo appꝛopꝛiãte differente i re simplici suũ esse inferente: ꝛ hoc cẽ nõ ẽ sike cẽ itellectus. Esse. n. itellectus puꝛest ꝛ sine magnitudine quãobꝛẽ non indiget nisi de simplici causa.

¶ Arguit alr alg. vt refert hic auer. d. 2ᵐ ꝯo triũ ꝓdictoꝛ. vult dr̃e corʳ celeste ineſt. i. contingit q suꝑma spa in ꝓꝓio termino magnitudinis cõsistat. vult dr̃e talr q sit terminate magnitudinis. vñ. i. pp qõ ipſe. l. motoꝛ appꝛopꝛiaꝭ in illa magniᶜ maꝛie q̃ alie spere. vult dr̃e q corpus celeste dꝫ cẽ terminate ꝛ certe magnitudis talr q motoꝛ ita appꝛopꝛietur vni q ſi alteri. eſt neceſſariũ. vlt dr̃e pp qõ cñ neceſſariũ q magnitudo ſit qd additũ ſup cẽ ſui ipſius. Ex hoc appꝫ q ꝺꝫ in corʳ celeſti hr̃e magnitudinẽ realr diſtinctã ab eius ſuba. hoc igr̃ eſt ſuppoſitũ. Deinde arguit ꝫ illos. Et ſills põt ſic cõponi. oẽ pole habẽ magnitudinẽ aᵗ ᵐ vel minoꝛẽ ꝛ q̃titatẽ oꝫ vt illa magnitudo illius ꝓcedat ab aliquo. hoc eſt maioꝛ ſuppleẽda. deinde accipit minoꝛẽ. ꝺ. ꝓdicta. n. ſpa de ẽ polis ẽ hr̃e maioꝛẽ vl minoꝛẽ q̃titatẽ. Deiñ ponit 2°nẽ. ꝺ. ẽ oꝫ q illa magnitudo terminata ꝓcedat ab aliquo appꝛopꝛiante dr̃nte. vult dr̃e multo ꝛ rõnẽ inferente in re ſimplici. i. in corʳ celeſti ſuũ eẽ. Deide declarat q hoc appꝛopꝛians nõ põt cẽ motoꝛ appꝛopꝛiatus. ꝛ ꝓio accipit 2°nẽ. vñ ſills cõponit ſic. cẽ purũ ſimplr nõ põt eẽ cã magnitudis ꝛ rei multis: ꝫ eſſe intᵘ eſt eẽ purũ. ẽ non põt eẽ cã magnitudis rei multis. aᵒ⁷ religtur tan q̃ maᵗ². bᵒ⁷ ꝓillogizat in lr̃a ſic. illud qõ indiget ſimplici cã. ꝓ eẽ eius ẽ purũ eẽ. ꝫ intᵘ. mouẽs ẽ indigẽs tm̃ ſimplici cã. ẽ eius eẽ ẽ eẽ puꝛ. hᵒ ſilr ꝓio ponit 2°nẽ. ꝺ. ꝛ hoc eẽ. vlt dr̃e qꝫ ponit cã nõ ẽ ſile eẽ itelligẽs. i. nõ eſt ſepatũ. Deinde accipit bᵗᶜᵐ. ꝺ. cẽ. n. intᵘ. puꝛ ẽ ꝛ ſine magnitudine. Deinde accipit bᵗᶜᵐ ꝓilli. ꝺ. qõdr̃ẽ. i. qñ nõ indiget nisi de ſimplici cã. Ex hoc cõcludẽ intendit ꝙ cã termiationis magnitudis ꝺꝫ cẽ aliqꝺ mãle: vel cã ꝺꝫ eẽ mᵗ ꝛ diuerſa in ſui nã. Auer.

d Jcimᵘ nos q ſnia verboꝝ iſtius boẽs eſt q corpus celeſte eſt res tertia a primo cauſato proceſſa: ꝛ ẽ ſine dubio in ſe ſimpleꝛ. vꝫ. qꝺ eſt corpus quãtitabile ergo due ſunt in coꝛes. vna quaꝛtꝫ dat cozꝓoꝛeitatẽ ſubſtãtialẽ. ſcõa ꝙ dat ſuã terminatã quãtitatẽ. Et iõ ꝺꝫ q in illo ꝓꝓio itellectu a quo iſta ꝓcedunt plures ſint res. ergo ſcõa cã non triplex: ĩmo quadruplex. bucuſqꝫ ſẽ verba algazelis. Sed nos ꝺicimᵘ q oĩa iſta ſunt erroneа. phi. n. nõ opinanᵗ q corpus oĩno ꝓcedat a ſepato. ꝛ q̃ uis ꝓcederet ꝺicũt q principaliter ꝓcederet ab eo forma ſubalis. ꝺeinde magnitudo ſequitur formã. Verũtñ hoc tm̃ eſt i materialibus formis: ꝛ coꝛpoꝛa ſupercelestia ꝓut ſunt ſimplicia non recipiunt formas neq magnitudinẽ. Rurſus id qꝺ ꝺixeꝛat. vꝫ. q materia ꝛ forma a ꝓncipio ſepato ꝓcedunt falſum eſt. ĩmmo, abſit q ꝑbi talia concedant. ĩmo agens apud peripatheticos in rebus generabilibus ꝛ coꝛꝛuptibilibus non agit formam neq materiam. ĩmo agit de materia cõpoſita ex eis. Si. n. agens ageret formã in mã: efficeret ergo eas de nihilo i aliquaꝫ rem: ꝛ oĩa iſta totaliter ꝺiſtant a ꝑboꝝ opinionibus.

¶ Auerroys mõ ꝓio ponit ſniam ꝑboꝝ alga. ꝺeinde ponit peccatum eius. illud qꝺ. ꝺ. ꝓio eſt manifeſtũ per ſe. Deinde ponit peccatũ eius. ꝛ maxime oñdit illud in quo fundaᵗ cẽ ſlm. fundabaᵗ aũt in hoc q coꝛpꝰ celeſte ꝺepꝫ a motoꝛe ſepato. circa qꝺ ꝺicit. Sꝫ nos ꝺicimus q oĩa iſta ſunt erronea. ꝑbi. n. non opinanᵗ q corpus oĩno ꝓcedat a ſepatoʳ. vult dr̃e apud me a deo tanᶜ᷑ a cã ꝓima: ꝛ q̃uis ꝓcederet. dñt q principalr ꝓcederet ab eo forma ſubalis. vult dr̃e motoꝛ appꝛopꝛiatus. Deide magnitudo ſeʳ formã. verũtñ hoc vult dr̃e q corpus terminatum per formã in mã tm̃ eſt in mãlibus formis. ꝛ coꝛpoꝛa celeſtia ꝓut ſunt ſimplicia ñ recipiũt formas nec magnitudinẽ. ꝗ eſt vnus modus intᵉᵈⁱ. ꝛ põt aliter intᵘ: vt mihi vr̃: q. l. ꝑbi non opinanᵗ q corpus oĩno. vult dr̃e gñabile ꝓcedat a ſepato, ꝛ q̃uis ꝓcederet. dñt q pꝛicipaliter ꝓcederet ab eo forma ſubalis. Deinde magnitudo ſeʳ formã. verũ hoc tm̃ eſt in mãlibus formis: ꝛ coꝛpoꝛa ſupcelestia ꝓrout ſunt ſimplicia ñ recipiũt formas nec magnitudinem. Eſt g̃ ſm hanc exp̃onem ſolo q corpus celeſte non procedit a forma ſepata. iõ ſuppoſitũ eius eſt ſlm. Deinde reꝛehendit eum in alio qꝺ alg. finxit. ꝺ. rurſus id qꝺ ꝺixeꝛat. vꝫ. q mã ꝛ forma a ꝓinº ſepato ꝓcedũt. ſlm eſt. yº abſit q ꝑbi talia cõcedãt. yº agens apud pᶜᵒʳ in rebus gñabilibus ꝛ coꝛꝛuptibilibus nõ agit formã nec mãm. yº agit de mã cõpoſita ex eis: vel ex mã ꝛ forma. hº ponit cãm: ꝛ cõponit ſic. oẽ agens formã in mã agit ex nihilo: ſed p illos agens agit formã in mã. g̃ efficit illã ex nihilo. hº ponit tm̃ minoꝛem. ꝺ. ſi. n. ageret agens formã in mã. Deinde ponit 2°nem. ꝺ. g̃ efficeret eas de nihilo in aliqua re. Dñ de oñdit oppoſitũ cõſequentis. ꝛ eius ſermo eſt manifeſtus per ſe.

Sed hic ſunt multe qõnes. ꝓio. n. aſpectu vr̃ q ſol. auer. acciptat ſlm. accipit. n. ſm q exponit in exp̃one 2ª q corpus celeſte non ꝓcedit a forma ſepata: cº ꝫ riũ infinities ꝺictũ eſt: ꝛ maxie itᵉ. de ſuba orbis. 2° vr̃ q ſol. alg. faciat adhuc difficultatẽ magnã: qñ corpus celeſte. v. gr̃a. lune põt eſſe quãtitabile ſm maioꝛẽ q̃titatẽ ꝛ minoꝛẽ. g̃ in eo eſt q̃titas i poª. g̃ eſt ibi forma intrinſeca p q̃ erit terminate quãtitatis. ꝛ illa nõ põt eſſe intᵘ. qñ purus intᵘ. nõ põt eẽ cã magnitudis ꝛ termiatõis alicᵘ coꝛporis cũ tm̃ appꝛopꝛiate ineſt. 3°. adhuc q̃titas lune: ꝛ q̃titas ſolʳ ꝛ q̃titas mercurij ꝛ reliquoꝝ ꝺicũ ſunt vnius rõnis. g̃ ſi vna reli q̃ addeꝛ fiet alius. ergo vna illaꝝ erit. yº ꝫ illaꝝ illarũ eẽt augmẽtabilis. ꝛ hoc eẽ non põt q̃titas coꝛpoꝛis ab tᶜ: nec gr̃a ſubẽ in actu. g̃ gr̃a mãe. g̃ ibi eſt mã pura poª. 4°. oẽs ille forme celoꝝ ꝛ magnitudines ſunt vnius rõnis. g̃ in eis erit ptᶜ: ꝛ multitudo numeralis. ꝛ per ꝫ is mã partita. ꝛ ſic ibi erit mã ꝛ forma: ꝛ mã vltra intelligentiã. ꝛ ſic he difficultates ꝓio aſpectu vr̃ faciles. attñ ſt mthi valde difficiles: nec inueni aliquem qui olfaceret nec ꝺũ ipſas videret. Ut igiꝛ habeatur intᵘ. opionis auer. circa ſolonẽ iſtaꝝ ꝓio debes ſcire q corpus celeſte vno mõ ꝓcedit a forma ſepata. alio mõ nõ. ꝓcedit qꝺ ẽ ꝺuobus modis. ſ. ſm q̃litatẽ ꝛ ſm relõnẽ. vt ꝺixi alias. ſm. n. q̃litatẽ ꝓ q̃to eius eẽ cõſiſtit in motu. ſi. n. non moueꝛ ſine ꝺubio eiº eſſe eẽt nihil. iõ eius eẽ cõſiſtit inᵗopatione motꝰ: qꝺ ergo cõſtituit ipſum in opõne motꝰ ipſum cõſtituit in eẽ: ꝛ ſic iſtoº corpus celeſte ꝓcedit a ꝓꝓio motoꝛe. 2°° in gñe relonis. qñ eius eẽ ꝺepẽꝺet ab eẽntia tᵉ. q eſt neceſſariũ ab alio. cã. n. ſue neceſſitatis eſt ipſa inteª: vt tibi ꝺixi. 3° ꝺo mõ non ꝺe pꝫ: qñ motoꝛ non cauſat ipſm ꝺando ei formã ſilem que ponit ipſum in eẽ coꝛporis celeſtis quã ſeʳ q̃titas ꝛ terminus q̃titatis. hoc. n. vt bene ꝺixit auer. verificaꝛ tm̃ in coꝛpoꝛe gñabili eius eẽ cõſiſtit in cõpõne mãe cũ forma. ꝛ ſic ſoluitur ꝓma qõ. appꝫ. n. ſol. ꝺictiõis.

Pꝛointellectu qõnis 2ª. debes ſcire. ꝛ. q coꝛpus lune inquantũ. n. corpus abtᵉ ſine ꝺubio ẽ q̃titabile q̃titate aᵗ, ꝛ bᵗʳ qñ corpus i rõne q̃ corpus non repugnat creſci nec augeri in infinitum. vt ꝯo corpus lune nec eſt augmẽtabile nec ꝺiminuibile. yº eiº q̃titas eſt eẽntialiter ꝛ p ſe terminata. ¶ Scõ ꝺebes ſcire. p'eodẽ q puꝛus intᵘ. nõ põt eẽ cã ſubiectiua terminate q̃titatis: qñ in eo q puꝛus intᵘ. ſibi repugnat ſubeſſe ꝺiuiᵗⁱ. ꝫ latini ꝺe hoc ꝺicãt multa. ꝛ ẽt puꝛ intᵘ: nõ põt eẽ cã teꝛtiatiua terminationis q̃titatis in potẽtia. cº terminus nõ ẽ ei eẽntialis q̃lis ꝺr̃ eẽ q̃titas ecñis in gñabili ꝛ coꝛꝛuptibili ꝫ qñ illa q̃titas in potẽtia eſt interminata. in actu aũt terminaᵗ. q forma figilat mãm vel eius ptẽ: cõſtat aũt q inteª nõ põt recipi in pte celi: ꝫ in eẽntia celi ſimplici ꝛ nuda primitus ſm nãmᵗ: vt. ꝺ. auer. in libº ꝺe ſuba orbis. purus g̃ intᵘ. põt eſſe cã terminatiua alicuius coꝛporis ꝛ magnitudinis eius cuius terminus eſt eẽntialis ei: qñ illa q̃titas ẽ ita in actu: q nullomõ eſt in potẽtia. yº. q intᵘ purus põt eẽ cã illius coꝛporis ꝺuobus modis vt ꝺcñ eſt. iõ potuit eẽ cã terminꝫ q̃titatis illius coꝛporis. Et ex his appꝫ ſolʳ. ad 2ᵐ ꝛ ad 3ᵐ. ꝛ ad 2ᵐ qꝺẽ qñ falſus ẽ coꝛpus lune inq̃tũ coꝛpus lune q̃ fit augmentabile ꝛ ꝺiminuibile. yº ẽ eẽntialr terminatũ. vt ꝺixi: ꝛ concedo ſi in eo eẽt q̃titas in potẽtia inteª nõ poſſet eẽ cã terminatiua illius: vt ꝺixi: ſed tm̃ nõ inconuenit cũ ibi ſit q̃titas eẽntialr i actu q purus intᵘ. ſit cã teꝛtiatiua illius vt ꝺixi. ¶ Ad 3ᵐ qꝺẽ qñ nullus ꝺubitat ex q̃titate coꝛpis celeſtis ꝛ q̃titate gñabilis fieri vnũ q̃tũ maiꝰ maᶜᶜ loquẽꝺo ſi pp hoc q̃titas illoꝝ ꝛ iſtoꝝ: ꝛ mãe illoꝝ ꝛ iſtoꝝ ſt vni rõnis. yº ꝺr̃nt ſpẽ ꝛe: ß cõueniũt tm̃ in rõne maᶜª. ¶ Dõm igr̃ ad formã q ſi coꝛpi lune aꝺꝺaᵗ q̃titas ꝛ magnitudo ſolʳ ſine ꝺubio cẽt coꝛpª aliº. nõ tm̃ coꝛpª lune aliº qñ ſi eẽt ãpliꝰ luna: qñ terminꝰ erat eẽntialis magᵐⁱ eiº. iõ ẽ augmẽtabile ſub rõne q̃ coꝛpª nõ tm̃ ſub rõne q̃ coꝛpª lune. iõ ibi ſi erit q̃titas i potẽtia nec mã vna oĩus illoꝝ. ꝛ cã ẽ q ꝫ illa coꝛpa ſunt vni rõnis analogice. vt. ꝺ. 2. celi: 91°. 49. nõ tm̃ vniᶜᶜ. iõ qõlibꝫ ẽ in ſua ſpẽ vniᶜª eẽntialr ꝛ p ſe terminatũ. Et p hoc ad 3ᵐ. iã. n. maᵗᵘᵐ ẽ q arg ᵐ ſupponit ſꝫ. credit. n. q q̃titas illa ſit i potẽtia multa. ꝛ ſm ſigillationẽ formaꝝ termiaᵗ. ꝛ nõ ẽ ita. yº qõlibꝫ illoꝝ ſub rõne ſpãli eſt eẽntialr termiatũ. iõ ſi eſt ſm rõnẽ. nᶜ ſm rẽ ſpãlẽ q̃tũ q̃titate i potẽtia: ꝫ tm̃ q̃titate eẽntialr i actu termiata. iõ mã nõ erit vna nec q̃titas vna: ß mãe erũt multe ꝛ magnitudines eẽntialr diuerſe ꝛ termiate eẽntialr. Eſt g̃ reputãꝺũ q corpus celeſte motũ ex ſe ſit ſuba ꝓpoᵗª ꝓpẽ eqᶜᶜ ex mã ad vbi ꝛ iteª q̃ ꝺr̃ forma ad vbi: cui aꝺuenit ſm rõnez q̃titas eẽntialr tertia pp q̃ aꝺuenit motꝰ: ꝛ reliq̃ accñtia q̃ ſunt ei inhereñtia: ꝛ hoc totũ ẽ qꝺã vnũ aᵗʳ/vnitate q̃ fit coꝛpª gñabile: vt. ꝺ. auer. 2°. celi. 91ª. 3. qñ ẽ colligatũ talr q ꝑ põt ſolui per aliquã potẽtiã eo q inteª ſimeᵗᶜ vnit coʳ celeſti: ꝛ iſtõ ꝺeclarauit ſepe in libꝛo. ꝺe ſuba orbis, ꝛ cõtinue quando occurreꝛit in libꝛis auer. melº ꝺeclarabitur. Algazelis ꝺubium. xxiij.

a Jt algazel tertiũ triũ ꝓdictoꝝ ẽ q in ſuꝑema ſpa duo ſunt puncta que mundi poli nũcupanᵗ ꝛ ſunt imobilia. ꝛ partes zone ſpere velociſſimi motꝰ ſũt vnde non euadent quin ſint oẽs ꝺicte ſpere partes vnige nee aut eterogenee. impoſe eſt qõ ſint eterogenee. q coꝛpus ſuperceleſte ſimpliciſſimũ eſt. Remanet ergo q ſũt vnigenee. ꝛ ſi ſic. qualr ergo illa magis duo puncta ꝓdcã appꝛopꝛianᵗ in ꝺcte q̃s alia pũcta celi. Rurſus ſi celi partes eterogenee eſſent. ergo quedã partes ipſius ꝓpꝛietates hñt diſtinctas ab aliaꝝ partiũ ꝓpꝛietatibus. q̃d ergo eſt pꝛincipiũ hº varietatis: ꝛ ꝺcñ fuerat ab eis q coꝛpus ſuꝑmũ nõ ꝓcedit niſi ab vna ſimplici re. et ſimpleꝛ nõ cãt niſi ſimpleꝛ in figura et in nã. ergo celi partes nõ ꝺebent ꝺiſtingui ꝓpꝛietatibus. et hoc argᵐ difficile eſt rñdendi.

¶ Aꝺducit alg. ĩtez aliud arg. ꝺifficile. h. ꝺ. ait alg. 3ᵐ triũ ꝓdictoꝝ eſt q ſuꝑma ſpera duo ſunt puncta q̃ mundi poli nũcupanᵗ. ꝛ ſunt ĩmobilia ꝛ ptes zone ſpe velociſſimi motꝰ ſunt. Et tũc arguit. ꝺ. vñ nõ euadet qn ſint oẽs ꝺicte ptes ſpere vnigenee aut eterogenee. i. vniº rõnis ꝛ nãe: aut ꝺiuerſe. Deinde ꝺeſtruit mẽbra. ꝛ. ꝺ. ꝛ impoſe eſt q ſint eterogenee. cuiº rõnẽ ꝺ'. q coʳ ſupceleſte ſimpliciſſimũ eſt. remanet g̃ q ſint homogenee. ꝫ arguit. ꝺ. ꝛ ſi ſic. q̃liter g̃ illa ꝺuo puncta ꝓdicta magis appꝛopꝛianᵗ in q̃te q̃ alia puncta celi. Deide redit ad aliud mẽbꝝ. ꝺ. ruꝛſus ſi celi ptes eterogenee eẽt. g̃ q̃dã ptes ipſiꝰ hñt ptes diſtinctas a ptibº aliaꝝ ptiũ. qꝺ g̃ eſt ꝓncipiũ hº varietatis: ꝛ ꝺcñ fuit ab eis q coʳ ſimpleꝛ nõ ꝓcedit niſi ab vna ſimplici re: ꝛ ſimpleꝛ nõ cãt niſi ſimpleꝛ in figura: ꝛ i nã. g̃ celi ptes nõ ꝺſit ꝺiſtinguí a ptibº. ß arg. ꝺifficile ẽ rñdẽꝺi. Auer.

d Jcimus nos q ſimpleꝛ ꝺupliꝛ intelligitur: quoꝝ vnũ qõ non cõponit ex pluribus partibº: et cõponitur ex mã et forma: et ab hoc ꝺr̃ q coꝛpoꝛa ſunt ſimplicia. Scõm ꝯo ꝺr̃ de illis q̃ non ex mã et foꝛa cõponũt. vꝫ. q mã nõ ꝺiffert a' forma in pꝛia: vt ſunt coꝛpa ſupcelestia. ¶ Preterea ſimpleꝛ ꝺr̃ in eo qõ ꝺiffinitio totius et ptis ſunt vna et eaꝺẽ: ꝫ cõpoſita fiant ex quattuoꝛ elẽtis. Uñ mõ hic ꝺicto de coꝛpibus ſupcelestibº nõ eſt negãꝺũ q reperianᵗ ſimplices ptes ꝺiuerſe nãliter: vtputa ꝺextra et ſiniſtra orbis ꝛ poli ꝛ zona ipſius. qõ ꝓbat. ꝺ. ꝛ ſpera ĩq̃tũ ſpera oꝫ q hẽat teꝛtios polos. ꝛ centrũ terminatũ. ꝛ. ꝺ. nõ ex hoc. ſ. q vniº nãe ꝛ homogenee ſeʳ q ſit ſimpleꝛ. ĩmo talis ſpera ꝺr̃ ſimpleꝛ ꝓut nõ cõponiᵗ ꝺe forma et mã potẽtiali: et eſt quoꝺãmõ eterogenea ꝓut ptes poloꝝ nõ ſunt ab eueꝛ ab euẽtu. ĩmo nãliter terminanᵗ ĩn q̃libet ſpera: ſed nõ ex hoc ſequitᵘ q cõponaᵗ ex ptibus ꝺiuerſis in nã: neq q efficiẽs eas ex ꝺiuerſis virtutibus cõponaᵗ. q̃libet nãq ſpa vna eſt. et iõ neq̃t a ꝑbis licite ꝺici q q̃libet pũctus fuerit ꝺe quacũq ſpera fuerit poſſit centrũ eẽ ipſius ſpere: et q poloꝝ pũcta appꝛopꝛianᵗ in hoc ab agẽte. q: hoc neq̃t verificari niſi ꝺe artificialibº ſperis: nõ tm̃ in nãlibus: et q̃uis ꝓcederemus eis q ꝺicta pũcta appꝛopꝛianᵗ ab agẽte: nõ ex hoc ſequitᵘ q in illo agente ſit pluralitas niſi ꝺicamus q hic in ꝑte nullũ ab vno agẽte ꝓcedat. illud. n. qõ eſt in ꝑti nobis ex ꝺecẽ predicamẽtis cõponiᵗ. ergo ſequereᵗ q oẽ gñabile ꝺebeat ꝓcedere a. x. agẽtibº qõ eſt abſurꝺũ cogitare, ĩmo ꝺicimus q q̃libet effectus in rebus nobis ꝑtibus ab vno efficiẽte fit ꝫ participẽt cũ eo. x. predicamẽta. Paret ergo ex iſtis q predicta ꝓpõ. ꝯ. q vnũ effici ens vnũ tm̃ efficit effectũ. vt opinati ſunt Auicẽna et Alfarabius et Algazel et coꝛ ſequaces falſiſſima eſt.

¶ Circa ſolonẽ hº ĩmo auer. verificaꝛ quõ coʳ celeſte eſt ſimpleꝛ: ꝛ quõ nõ. ſcõo rñdet ad cãm erroꝛis vbi orta fuit tota coꝛ difficultas. ꝛ ꝺ'. ꝓio ꝺicamus nos q ſimpleꝛ ꝺupliꝛ intᵉ. quoꝝ vnũ eſt q nõ cõponiᵗ ex pluribus ptibº. ꝛ cõponiᵗ ex mã ꝛ forma: ꝛ ob hoc ꝺr̃ q coꝛpa ſunt ſimplicia. cuiuſmoꝺi ſunt ẽkta. ſcõo ꝺr̃ ꝺe illis q̃ nõ ex mã ꝛ forma cõponunᵗ ꝯ. q mã nõ ꝺiffert a forma vt ſunt coꝛpa ſupercelestia. Deinde accipit aliuꝝ moꝺũ inteᵈⁱ ſimpleꝛ. ꝺ. ꝑterea ſimpleꝛ ꝺr̃ in eo q ꝺiffº totiº ꝛ ptis eſt vna ꝛ eaꝺẽ: ꝫ cõpoſita fiant ex q̃ttuoꝛ elẽtis qõ in reº vt cõpoſitum opponiᵗ ſimplici ꝓmo mõ. ꝛ poſtq̃ ꝺixit hoc. verificaᵗ qualr coꝛpa celeſtia ſint ſimplicia. ꝛ qualr nõ. ꝺ. vñ mõ hic ꝺicto ꝺe coꝛpibus celeſtibus nõ eſt negandũ q reperianᵗ ſimplices ptes ꝺiuerſe nãliter: vtputa ꝺextra et ſiniſtra orbis ꝛ poli ꝛ zona ipſius. qõ ꝓbat. ꝺ. ꝛ ſpera inq̃tũ ſpera oꝫ q hẽat teꝛtios polos. ꝛ centrũ terminatũ. ꝛ. ꝺ. nõ ex hoc. ſ. q vniº nãe ꝛ homogenee ſeʳ q ſit ſimpleꝛ. ĩmo talis ſpera ꝺr̃ ſimpleꝛ ꝓut nõ cõponiᵗ ꝺe forma ꝛ mã potẽtiali: ꝛ eſt quoꝺãmõ eterogenea ꝓut ptes poloꝝ nõ ſunt ab euen ab euẽtu. ĩmo nãliter terminanᵗ in qualꝫ ſpera: qñ ita ſunt in partibº terminatis q nõ in aliis. ¶ Deinde rñdet arg. alg. ꝫ nõ ſeʳ ex hoc q cõponaᵗ ex ptibº ꝺiuerſis in nã: nec q efficiẽs eas ex ꝺiuerſis virtutibus cõponaᵗ. quelꝫ nãq ſpera vna eſt. iõ negt pbs licite ꝺici q quilꝫ pũctº fuerit ꝺe quacũq ſpera poſſit eſſe cẽtrũ ipſius ſpere. ꝛ q poloꝝ puncta appꝛopꝛianᵗ hoc ab agente: q hoc nequit verificari niſi ꝺe artificialibº ſperis: nõ tm̃ in naturalibus. Deinde adhuc applicat ſolutionẽ gr̃a bonitatis ꝺoctrine. ꝺ. ꝛ quãuis cõceꝺeremus eis q ꝺcã puncta appꝛopꝛiatur ab agente: non ex hoc ſeʳ q in illo agente ſit pluralitas. ꝛ hoc ꝺeclarat per impoſe. ꝺ. nili ꝺicamus q hic in ꝑti. i. in rebus nobis ꝑtibº nullũ ab vno agente, ꝓcedat. vult dr̃e q tunc in iſtis inferioꝛibº nullus effectus fieret ab vno agente. ꝫa ꝺeclaraᵗ. id. n. qõ eſt in ꝑti nobis. i. in iſtis inferioꝛibus ex ꝺecem ꝑdicamẽtis cõponiᵗ. ꝫ ſeʳ q oẽ gñabile oꝫ ꝓcꝺere a ꝺecem agentibus: qõ ẽ abſurꝺũ cogitare. vñ virtus ſilr oꝫ ſic cõponi. effectus multus ꝓuenit a pluribus agentibus. ß inferius eſſe ctus eſt ex ꝺecem rebus. g̃ ꝓueniet a ꝺecẽ agentibus. 2° eſt falſa. g̃ aliq̃ ꝑtiſſarũ ꝛ non minoꝛ. g̃ maioꝛ. ꝛ ꝓpõ coꝛ eſt falſa. iõ ꝺicit. yº ꝺicimº q quilꝫ eᵗᵘʳ in rebus nobis ꝑtibus ab vno effiᶜᵗ fit. ꝫ participent cum eo ꝺecẽ ꝓdicamẽta. ¶ Deinde remanet corelarie ꝺcludere cãm erroꝛis. ꝛ. ꝺ. ꝓ ẽ ex ꝺictis q predicta, ꝓpõ. ꝯ. q vnum efficiens vnũ tm̃ efficit effectum. vt opinati ſunt alfar. ꝛ aui. ꝛ alg. falſiſſima eſt. Et cum oĩa hec ſint ꝺicta iam appet ſolo aꝺ vim arᵗⁱ alga. ꝺcñ eſt. n. qualr coꝛpus celeſte eſt ſimpleꝛ: ꝛ qualr eſt multum: ꝛ qualr, non inconuenit ab vno ſimplici prouenire effectum multum.

Sed hic eſt locus qõnis: qñ ſi coꝛpª celeſte ẽ multũ ſm virtutes q̃ro vbi ſint iſte virtutes vel in ſuba celeſtis coꝛporis ſubtiue vel ſint forme ſeparate. g̃ coꝛpª celeſte eſt vnius rõnis. ꝛ ſi in mã illa ſic eẽnt gñabiles ꝛ coꝛꝛuptibiles. ꝛ eẽt celũ de virtutibus agentibus. ꝛ ſic eẽt in actu. ꝛ ſic cõpoſiti ex mã ꝛ forma. ¶ Sed circa ſolonẽ iſtoꝝ vſq huc ꝺuo ſuenio ab auer. vnũ q coꝛpus ſimpleꝛ eſt multũ ſm potẽtias ꝛ virtutes. ꝛ hoc ꝺ. hic plane. 2ᵘᵐ eſt q ꝺicit in. 2. celi. 59ᵗᵒ. iſ. qua pp credẽꝺũ ẽ q iſte poᶜ non ſunt mãles. ꝛ hoc colligit ex verbis Ariſ. vt appꝫ in fine illius 9ᵐᵘ. ẽ g̃ ſm q iſte poᶜ ſint ſeparate a coꝛpoꝛe celi. ꝛ hic vñr inuicem ꝓtrariari.

¶ Jꝺeo ꝺebes ſcire pro inteª qõnis q coꝛpus celeſte eſt colligatũ ex iteª ꝛ obẽdicut alr ex ala ꝛ coꝛpoꝛe. vñ reputanꝺũ eſt q̃ ſicut virtutes alaꝝ ſunt i toto colligato rõne aĩe. ita oẽs virtutes celi ſunt in toto celo rõne inteᵏ: qñ ille virtutes ſunt ipſa inteª ſm rẽ. ꝺifferũt tm̃ rõne ꝛ mõ: ꝛ pp hoc verificatur q ſunt ꝛtutes ſeparabiles. q: ſunt ipſa inteª ſm eſſe: ꝫ ſi ſm moꝺũ. ꝛ verificaᵗ q. ſ. celũ eſt multũ in ꝛtute non quiꝺẽ pro altera pte colligati: ß pro toto colligato. ideo hec opponi non vñr. ¶ Argᵐ ad oppoſitũ nihil eſt. appꝫ. n. q ille ꝛtutes ſunt forme ſeparate cũ ſint ipſa inteª ſm eẽ: ꝫ i mõ ꝺſant ab ea. Et ſine ꝺubio coꝛpus celeſte pro altera pte cõpoſiti eſt vnius rõnis: ſed pro colligato eſt multũ ꝺiuerſum ꝫ virtutes. Sed ꝺices g̃ inteª eſt pluralitas ꝛ ꝓpõ: cuius oppoſitũ finxit auer. Ꝺõ q illa pluralitas non eſt ibi tanquã rõnes cãnꝺi: vt voluerũt illi: ß q quanꝺã excellentiã ipſius inteᵏ: vel ꝺõm q auer. vult ibi eſſe pluralitas: ſed non ob id argᵐ. ſ. q ab vno non procedit niſi vnum: ꝛ ſic apꝑet inteª. iſtius queſtionis.

Sed adhuc eſt locus qõnis: qꝛ i coꝛpoꝛe celeſti ſunt multa accª: vtputa lumen ꝛ raritas ꝛ ꝺẽſitas que nõ ꝑſe fundari niſi in ente in actu. mõ iſta non ſunt niſi in ſuba celeſtis coꝛporis: ꝛ non in colligato ex inteª ꝛ oꝛbe. ergo coꝛpª celeſte ſeclusa inteª erit ens in actu. ꝛ ſic habebit formã aliquã vltra inteᵃᵐ. ꝛ hoc ſepe ꝺixi q: ſicut colligatũ ex inteª ꝛ oꝛbe eſt vnum vluens animal rõnale. ita totũ hoc eſt ſubm ꝺenois oĩum accñtium celeſtiũ. attñ ſubm inhereñtia eſt ſuba celeſtis coꝛporis ꝺiſpoſita ipſa inteª: vt alr ꝺixi. reputãꝺũ eſt. n. q ſicut hõ apud latinos colligatus ex inteᵘ ꝛ mã ẽ ſubm oĩum accñtium mẽᵗᶜ forma eius: ꝫ q̃ꝺã pꝛincipalr rõne mãe q̃ꝺã rõne aĩe eius. ita in coꝛpoꝛe celeſti colligato eſt ꝺõm. ſ. q illud eſt ſubm oĩum accñtiũ ꝫ q̃ꝺã inſint rõne inteᶜ. q̃ꝺã rõne coꝛporis. ¶ Ad formaꝫ arᵍᵘ ꝺõm puto q ſi ſubm eẽt. ſ. celum pꝛincipaliter rõne ſui ſeclusa inteª tẽ ſiñ duº eẽt ꝓpoſitũ: ß mõ appꝫ bᵒ⁹ ſub ß ſeᵘ eẽ falſa. Alg. ꝺu. xxiij.

a Jt algazel. ꝛ ſi aliquis ꝺiceret q̃ in ꝓio pꝛicipio ſunt ſpẽs pluralitatis non ſequentes ꝺictum pꝛicipium: ſed apparet q ſunt tres vel quattuoꝛ vel ſic ꝺeinde in quantitate nobis ĩgnota: ꝛ licet eoꝝm nũerũ non cõpꝛehendamus: non ex hoc ꝺubitamus q plura litatis pꝛincipium eſt pluralitas. ꝛ q ab vno plura pꝛoceꝺere nequeunt.

¶ Dic vult introꝺucere alg. q ꝺebilitauit rõnem pboꝝm q̃ probat a deo nõ pꝛouenire niſi vnum cãtũ a q̃ pꝛouenirent ʒᵗª: vt ꝺcñ eſt. ꝛ. ꝺ.

alt alg.ꝛ ſiqs diceret q̄ ꝑmo ꝑn° ſ̄t ſpēs pluralitatis.ſ.modi pluralitat̄ nion ſequētes dcīſi principiū:ꝫ appꝫ q̄ ſunt tres vel q̄ttuor. vel ſic. Dein de in q̄ſtitate nobis ignota:vult dr̄e c⁹ nūerū ignorām⁹.ꝛ ly eoꝝ nūeꝝ nō cōprehēdam⁹ nō q̄ hoc dubitamus q̄ pluralitat̄ prīn^m ſ̄ pluralitas ꝛ q̄ ab vno plura ꝓcēdē nequeūt.eſt ḡ dubitatio alga.ꝺ pbos cōſiſtēs in hoc:propter hoc debem⁹ ipſum negare:ꝛ p ons nō hꝫ ſtētū. Auer.

Icimus nos q̄ ſi pbi talia diceret ỹba oporteret: eos cū ꝓio quanta eēt pluralitas infinita:vñ ſequi tur eos interrogare.vñ ꝓcedit dicti primi cāti pluralitas. Sicut.n.ab vno plura non ꝓcedūt.debēt ꝓcedere q̄ pluralitas nō ꝓcedit ab vno ergo in ipſoꝝ verbis ē cōtradictio.ipſi.n.dicūt q̄ ab vno nō ꝓcedit niſi vnum:ꝛ mō dicūt q̄ ab vno ꝓio ꝓcedit aliquid pluralitatē hñs: niſi dicāt q̄ qōlibet particulariū pluralitatis primi cāti ē primū. Cūm valde mirādū ē qualiter hoc ignoratū fuit ab Auicenna ꝛ alfarabio.ipſi.n.fuerunt primi has ābages ponentes:ꝛ multi hoīes ſecuti fuere eos:et attribue rūt deiſi hec ỹba:q̄ qñ ipſi dixerūt q̄ pluralitas ſecundi principij procedit ab eo qđ intelligit de ſeipſo:et q̄ intel ligit de alio nō intēdūt dicere q̄ eius ſubſtantia duas hꝫ naturas vel duas formas. Unde mirādū eſt et petendū qualia ſunt ꝓcedentia a primo principio:et qualia non. Similter ſequit̄ eos qñ dicunt q̄ eſt poſſe ō ſe neceſſariū p aliū maxia redargutio.natura.n.poſſibilitatis differt a natura neceſſitatis:q̄ ſumpſit a neceſſario eſſe:natura nāq̄ poſſibilitatis nō pōt ad neceſſariā cōuerti:vñ in ne ceſſarioꝝ naturis nulla eſt poſſitas:tā ille res p ſe neceſſa rie fuerint:q̄ per aliud.ꝛ ſm veritatem oīa iſta verba de biliora ſunt loquentium verbis.immo dicim⁹ q̄ hi ſer mones egrediuntur omnino de pbie metis. Ūñ dicim⁹ q̄ merito dixit algazel in pluribus ſuis libris:q̄ diuina ſcia pbozū quaſi poteſt fantaſia reputari.

Et poſtq̄ auer.adduxit ꝺbilitatē alg.vult adhuc plus arguē ꝺ aut. ꝛ alfara.ꝛ ait.dicim⁹ nos q̄ ſi pbi diceret talia ỹba:oꝝ eos cū ꝓio q̄ ta eſſet pluralitas infinita.ꝛ ſ̄a eſt multū extranea.ꝛ forte eſt corrupta. ꝛ ꝺz legi:ꝛ oꝝ eos exprīmē q̄ſtia eēt pluralitas an ſinita.ꝛ forte inte^lt oꝝ eos cū ꝓio ſup.ponere tātā pluralitatē q̄ta eēt pluralitas ſinita. Et tē ſermo eius eſt forma ỹpo^cc ſi pbi talia ỹba diceret.ſ.q̄ a ꝓio ꝓueniſt oīa ſaltem me^tc oꝝ vt eius pluralitas ſit infinita.ꝛ oña ipſa eſt manifeſta:qñ non aſſignant cām:quare tāta vel tāta eſt. Deinde ꝛ me ar guit eos reducendo ad ꝺictionē.ꝛ ꝺ^i:vñ ſ̄ eos interrogare vñ ꝓcedat pluralitas dicti primi cāti.ꝛ tunc ar^it.ꝛ ſillo ſuus eſt:ſicut ab vno non procedit niſi vnū.ita ab vno ſi procedit hñs pluralitatē.ꝫ ſm eos a pri mo ſi procedit niſi vnū ḡ ab eo nō procedit hñs pluralitatem.ꝛ.h.ꝺ. ſi c̄ n.ab vno plura nō procedūt debent cōcedere q̄ pluralitas nō procedit ab vno.b^or ät ꝺtinēt in hoc.ỹ^o tacuit eā. Deinde reducit eos ad ꝺictio nem.ꝺ.ḡ in ipſoꝝ verbis eſt ꝺictio.ipſi.n.dicunt q̄ ab vno nō proce dit niſi vnū.ꝛ mō dñt q̄ ab vno ꝓio ꝓcedit aliqđ hñs pluralitatem. Deinde rñdet huic.ꝺ.niſi dicant q̄ qōlibet particulariū pluralitat̄ primi cāti eſt prīn^m.eſt ḡ ſolutio q̄ arg^m ſupponit falſum.ſupponit.n. q̄ oēs intellectiones pluralitatis primi cāti ſint cāta.ꝛ hoc ſſim eſt. ỹ^o ſt cāe ꝛ prīn^a.ꝺ qđ non replicat:qñ eſt ꝺ eos directe.ſ̄ tacet replicaꝫ.ꝛ ad dit.ꝺ.vñ valde mirandū eſt qualiter hoc ignotum fuit auicen.ꝛ alfara bio:ꝛ pōt exponi hoc.i.ſolo h⁹ ar^ri.ꝛ pōt exponi.i.ſolo c⁹ reproba^o ab eo non ponīt.q.ꝺ.ꝛ ſi ſolo illa eſt vera qualiter fuit ignota auic.ꝛ alfa. ipſi.n.fuerūt has ambages ponētes.ꝛ multi hoīes ſecuti fuerunt eos: ꝛ attribuūt deiſi hec ỹba.vult dr̄e ꝺcā in ſol.illa:vel forte intēdit q̄ attri buerūt hec ỹba q̄ ponit.ꝺ.q̄ qñ ipſi dixerūt q̄ pluralitas 2^i principij ꝓcedit ab eo qđ inte^lt de ſeipſo.ꝛ inte^lt de alio non intendunt dr̄e q̄ ei ſuba duas hꝫ nās:vel duas formas.ꝛ ſi ſ̄a nō eſt corrupta intendit q̄ ſō nō incōuenit ab vno ꝓcedere hñs pluralitatē:q̄ illa pluralitas ꝓſiſtit in eo q̄ hꝫ duas diſpoſitiones nō re diſtinctas:ſed rōne.mō non in conuenit ab vno procedere hñs h⁹^i pluralitatē.ſed bñ hñs pluralitatem ſm rem inconuenit procedere ab vno. Sed ſ̄ hoc ar^it auer.ꝛ ait . vñ mirū eſt:ꝛ petendū qualia ſunt procedētia a ꝓio prīn°.ꝛ qualia nō.vult dr̄e q̄ adhuc eſt loc⁹ qōnis:quare pluralitas potius ſm rōnē potuit ꝓ cedere a ꝓio:ꝛ nō pluralitas rer̄.ꝛ poſtquā dix^i hoc reprobat eos ī alio dicebant.n.q̄ aliqđ poſſe ab alio ꝓpetuā.vñ apud eos idem ē ens ab alio:ꝛ nā poſſis.ſ̄ hoc arguit auer.ꝛ intēdit nullū poſſe eſſe ſempiternū duobus extremis dependens ab alio apud eos eſt nā poſſis.ḡ nō ſ̄t duo bus extremis eſſe ſempiternū.a^or decla^t:qñ nā poſſis nō pōt duob⁹ ex tremis eſſe ꝑpetua.h⁹ ſillo tangit tm̄ ꝓbationē a^iſſ.ꝺ.ſilr qñ dñt q̄.ſ.

cātū primū eſt poſſe de ſe neceſſariū per aliud ſe^i maxia redargutio.ꝛ ꝺ^i. nā.n.poſita tis,dr̄t a nā neceſſitatis.q̄ ſumpſit ab eſſe neceſſario vt dñt qñ dicūt q̄ poſſe ſumit eſſe ab aliquo neceſſario. Deiſi 2° ar^it.ꝛ ſillo ſic cōponīt ỹpo^cc.ſi nā poſſis eēt ab aliquo ꝓpetua cōuerteret ad nām neceſſariā:ſed nā poſſis nō pōt ad neceſſariā ꝓuerti.vñ in neceſſarioꝝ na turis nulla eſt poſſitas.h⁹ ponit deſtructionem ꝺctis.ꝛ ſermo ꝑz. Et ad ꝺcit q̄ ſiue res neceſſarie fuerint per ſe q̄ ꝑ aliud.nā poſſis dr̄t a nā neceſ ſitatis. Deinde cōparat ſermones hoꝝ pboꝝ ad ſermones loquentium ꝛ ꝺ^i.ꝛ ſm veritatē oīa iſta verba debiliora ſunt loquētiū ỹbis.ỹ^o dici mus q̄ hi ſermones egrediunt̄ de pbie metis. Deinde verificat dcīm alg. qđ ſupra falſificauit.ꝺ.vñ dicimus q̄ merito dixit alg.ī pluribus ſuis libris.ꝛ diuina ſcia pboꝝ quaſi pōt fantaſia reputari.ecce qđo verifica tur de pbia auic.ꝛ alfarabi:ſ̄ ſupra falſificauit illud de pbia ꝓp^conus. Et his vult habere q̄ iſta pbia iſtoꝝ nihil eſt ꝛ valde debilis. Debes ſcire q̄ ꝓ inte^a illoꝝ q̄ dixit q̄ iſti reputauerūt in ſuis opinionib⁹ cū loquētibus ſue legis.ſ.q̄ nihil eſt neceſſariū niſi prima cā.ꝛ oīa ſūt poſſia in ſuis naturis.ꝛ iam ꝺclarauit:ꝛ reputauerūt q̄ aliqđ poſſe ſit ꝑpetuum duobus extremis:vt primū cātū:ꝛ relique inte^c.vñ illud ꝛ re liqua ſunt ſine prin° tpis ꝛ ſine fine.ideo cōcedūt q̄ aliqđ poſſe poſſit eē ſempiternū duob⁹ extremis:ſed qualiter ỹ pboꝝ peri^cor.ſc^a q̄ nā poſſis efficiāt neceſſaria valde occultū eſt.ſ̄ duo debes ſcire q̄ hoc pōt duob⁹ modis ꝺclarari ex ỹbis ariſ.vñ ſcdo de gña^c.ter.2^li.5ſ.ꝛ ꝓio celi.ter. 2^li.138.in lra arabica ponit q̄ nā ſubalis tribus modis eſt partita.q̄ ꝺā.n.eſt ſemp ens.q̄ꝺā ſemp ſi ens:q̄ꝺā qñq̄ ens:ꝛ qñq̄ non ens.ꝛ ꝺ^i q̄ cā entis qñq̄ non entis eſt mā.ꝛ ꝺcit q̄ ſemp ens ſemp nō ens ſunt entes nāe neceſſarie ꝑ ꝓpriationē cāꝝ poſſitatis.ſ.māie ꝛ ỹrij. Ex his arguit̄ petrūs illoꝝ:qñ ſi primū cātū eſt ens poſſe in ſui nā ꝛ ſine dubio oꝝ q̄ vel ſit ex extremo ſemp entis:vel in extremo ſemp nō entis: vel in me^o qñq̄ entis ꝛ qñq̄ non entis.ꝛ ſi in medio.ḡ incipit ꝛ deſinit : vt pbs dicit ỹ platonē ꝓio celi:ꝛ ſic non erit duob⁹ extremis ſempiternū. ḡ erit in extremo:ꝛ nō ī extremo ſemp non entis.ḡ in extremo ſp entis ꝛ ſic neceſſarium.ergo natura poſſibilis eſſet natura neceſſaria.ꝛ ſic ap paret dictum auer.contra auic.ꝛ alfarab. Alga.ꝺu.xxv.

a Jt algazel rñdens ꝓ pbis.et ſi aliquis diceret q̄ vos poſuiſtis multitudinem rerū:donec ceciderit numerus mille:et nō eſt cōcedēdū q̄ pluralitas: primi cāti adhūc terminū tendat.iō poſuimus multa me dia. Poſtmodū ait rñdens eis talia ỹba id qđ cauiſtis nobis ꝓcedere non eſt indicandū i ītelligibilibus niſi di catur q̄ ſit impoſſibile:ſed nos dicimus q̄ non eſt impoſ ſibile:ꝛ qđ inducit ad hanc diuiſionem:et poſito vno qđ ſeq̄t primū cātū nō,ex pte cāe.Unū vel duo vel tria qđ ꝓ hibet q̄ nō ſint q̄ttuor vel q̄nq̄.et ſic vſq̄ ad mille:vel q̄ pōt iudicare de q̄ſtitate terminata.ꝑz ergo q̄ poſito vno nullus ordo eſt ibi dandus.

Induxit alga.ꝺ. ait alg.rñdēs ꝓio pbis.ꝛ ſi aliqs diceꝛ q̄ vos po ſuiſtis multitudinē rerū.vult dr̄e cātaꝝ donec ceciderit nūerus mille.ꝛ nō eſt cōcedēdū q̄ pluralitas primi cāti ad hūc terminū tendat.ỹ^o po ſuimus multa me^a.vult dr̄e mediātibus qb⁹ fit ꝓductio reliquorū.ꝛ vī mihi q̄ inte^o eius ſit q̄ illi pbi opinati ſunt mille res prouenire a p^a cāto.ꝛ tñ ibi nō ſunt mille res nec ex pte cātoꝝ:nec ex parte cāe.c⁹ ſignū eſt.q̄ iā ponunt multa media.ḡ vī eē ꝺctio. Deiſi inducit ipſum ad ꝺictionē.ꝺ.ꝛ poſtmodū ait rñdens eis talia ỹba.id qđ cauiſtis nobis ꝓcedē nō eſt indicāꝺū in intelligibilibus niſi dicaē q̄ ſit impoſſe.vlt dr̄e q̄ non ſint mille res.ſunt tñ poſſes.iō ait:ſed nos dicim⁹ q̄ non ē ipoſſe qđ probat dicēs.ꝛ qđ inducit ad hāc diuiſionē.vult dr̄e minorem multi tudine millenaria.ꝛ poſito vno q̄ ſ̄ primū cātū nō ex pte cāe,vult dr̄e q̄ vnū ſit cātū,ꝛ nō cā.vnū vel duo vel tria.vult dr̄e ꝛ vltra vnum ad huc duo vel tria procedant qđ prohibet q̄ nō ſint q̄ttuor vel qnq̄.ꝛ ſic vſq̄ ad mille:vel q̄ pōt iudicare de q̄ſtitate terīata.q.ꝺ.ỹ^o pōt procedē ſine termino.ꝑz ḡ q̄ poſito vno.vult dr̄e tāq̄ cā,null⁹ ordo eſt ibi dan dus.ỹ^o pōt eē numerus millenarius.Debes ſcire quod nondū recitatū ē ab alg.quod illi pbi poneret a p°cāto mille res prouenire:attū ſupplē dū q̄ illi dixerūt illud.ꝛ iō alg.ꝺclarauit q̄ mille ī plēs res pñt prouenire poſito vno:ꝛ hoc ꝺclarauit ſm polītatē:qñ po^a ꝛ act⁹ ī eis ē vnū ly ꝺcta huiꝰ pbi vt prima facie appet vīr multū impoſſia:ꝛ eius im poſſibilitatē nolo nunc ꝺclarare. Auer.

d Icimus nos q̄ ſi auicen.et alii pbi videret q̄ primū cātū pluralitatem habeat:et q̄ a qualibet plu ralitate ſit vnū in vnitate inferente:et illa plurali tas reducat̄ ad vnū:et q̄ illa vnitas ex qua pluralitas ſit vnum eſt q̄ſ ſimplex ꝓcedens ab vno ſimplici ſolo:ceſſa

rent oīa p̄dcā argumenta algazelis et alioꝝ pboꝝ ſequa cium eius:ſed q̄ alg.dixit ſiue potius duxit quādā falſaꝫ poſitionem noīe pboꝝ:ꝛ non inuenit rñdentē veracem le tus eſt:q̄ reperit locum redarguendi pluribus redargu tionibus:ſed ꝓ○ nihilo garulatus eſt.ipſe attribuit pbis id qđ nunquā dixerūt.ꝛ radix hui⁹ poſitionis corruptio. eſt q̄ dicunt q̄ ab vno nō ꝓcedit niſi vnum.poſtea ponūt in illo vno pluralitatem.vñ ſequitur eos q̄ illa pluralitas reperiat̄ ſine cā:ſed id qđ poſuerunt.vꝫ.q̄ illa pluralitas eſt terminata:quare conati fuerūt ponere tertium ꝛ quar tum p̄incipium dās eſſe entiꝫ eſt ſine dubio ꝓpoſitio poſitiua:ꝛ de qualibet demonſtratione nuda.tandem q̄ hec poſitio differt a pōne primi ꝛ ſcōi principij.dici.n. p̄t q̄ cum ſcōa cā appꝛopꝛiata ſit in habendo pluralitatē pe tenduꝫ eſt ergo qualiter ſequitur in poſterioribus prima cā.ꝛ oīa iſta ſunt ambages ꝛ errores ꝛ radix dictoꝝ ho minum fuit:quare non intelligeret̄ qualiter vna eſt cau ſa iuxta argumentalis opinionem:ꝛ peripateticoꝝ eius ſequacium:ꝛ iam inſtruxit ſe argumentalis in fine vnde cimi metaphyſicoꝝ hoc ꝺclaraſſe:et innuit q̄ antiqui ne ſciuerunt in hoc dr̄e aliquid.vñ ſm hoc vera erit ꝓpō di cens q̄ ab vno non ꝓcedit niſi vnum.etiam erit vera ꝓ poſitio dicens q̄ ab vno procedit pluralitas.

Dic auer.p° ponit illud in quo nō acci^t loc⁹ qōnis:q̄ auic. ſi ſic di ciſſet.deinde remo^t pctñ alg.ꝺ^i ḡ.dicimus nos q̄ ſi auī.ꝛ alij pbi vide rent q̄ primū cātū pluralitatē hꝫ:ꝛ q̄ a q̄ſibꝫ pluralitate ſit vnū ī vni tate inferente,i.cānte.ꝛ illa pluralitas reducīt ad vnū:ꝛ q̄ illa vnitas ex q̄ pluralitas ſit eſt q̄ vnū ſimplex ꝓcedens ab vno ſimplici ſolo.ceſ ſarent oīa ar^ia predcā alg.ꝛ alioꝝ pboꝝ ſequētiū ei⁹. Debes ſcire q̄ auer.hic 4^o^t tangit:quoꝝ primū eſt q̄ primū cātū hꝫ pluralitatē.2^m ē q̄ nō incōuenit q̄ ab aliquo pluri fiat vnū inferēs ꝛ cāns.3^m eſt q̄ oīa pluralitas reducīt ad vnū.vult dr̄e tanq̄ ad id in q̄ eſt ỹtus principa lioꝝ.4^m ē q̄ illa vnitas a qua fit pluralitas ē ꝓcēdēs.i.eſt conſiſtēs in vno ſolo ſimp^r ꝛ indiuiſibilis.ꝛ apud me in iſtis 4^o^t inuit innuē opi nionem peripateticoꝝ q̄ fuit q̄ oēs inte^c ꝓcedunt a primo tāq̄ a cā vñ. ꝛ a reliqs tanq̄ a cāis ꝓximis.ꝛ tunc intendit q̄ ſi auicē.vidiſſet q̄ nō inconuenit a multo ꝛ pluri.vt eſt inte^a 2ª vel 3ª ꝓcedere vnū.q̄ reduci tur ad vnitatē inferentem.ſ.primi principij tāq̄ ad cām vlem. ꝛ h^oo nō inconuenit q̄ a pluri procedat vnū.i.vna inte^a nūero:ꝛ illa vnitas ad q̄ reducīt eſt p^i principij ſimplex ꝛ indiuiſibilis ſi acc^it inconueniens. ꝛ ſic virtus ſolonis ē q̄ inte^c ꝓcedunt adinuicem ỹtute primi. Dein de ponit petrūs alg.ꝺ.ſed q̄ alg.dixit ſiue potius duxit quandā falſaꝫ po ſitionē nolē pboꝝ.ꝛ non inuenit rñſionem veracē letus eſt:q̄ reperit lo cū redarguēdi pluribus redargutionib⁹.ꝺ^i tñ q̄ ꝓ nihilo garulat⁹ eſt c⁹ cām ait.q̄ ipſe attribuit pbis peripateticis illud qđ nunq̄ dixerunt. Deiſi redit ad opinionem auicē.ꝺ.ꝛ radix h⁹ opinionis corrup^o eſt c⁹ cām ꝺ^i:q̄ dñt q̄ ab vno nō ꝓcedit niſi vnū.poſtea ponūt ī illo vno pluralitatē.ſ̄ q̄s ar^it.ꝺ.vñ ſ̄ eos q̄ illa pluralitas repīt ſine cā:ꝛ oña tenet ex ꝓpōne eius.q̄ ab vno non ꝓuenit niſi vnum.pluralitas pri mi cāti eſt plus vno.ḡ ē ſine cā vna.ꝛ ſic appꝫ ar^m. Deinde rēpḧen dit eos in alio.ꝺ.ſed id qđ poſuerunt.vꝫ.q̄ illa pluralitas eſt ter^ia.qua re conati fuerunt ponere 3^m ꝛ 4^m.prīn^m ꝺās eē entiū:qñ poſuerūt in illa tres intentiones tñ.iō poſuerunt alium motoꝝ ait q̄ ſine dubio eſt ꝓpō poſita:ꝛ nuda de qualibet demonſtratione.ꝛ addit tandeꝫ ſup. dñt q̄ hec pōt dr̄t a pōne primi.ſ.dei ꝛ ſcōi principij.ſ̄ ar^it.ꝺ.ꝺici.n.p̄t q̄ cū ſcōa cā appꝛopꝛiata ſit in ꝺnēdo pluralitatē.petēdū eſt ḡ qualr ſe^in posterioribus a prima cā,vult dr̄e ſm me qualr in reliqs poſt primam cām eſt pluralitas vtrum tanta precīſe quanta in p° cāto:vel a^or vel b^or: ꝛ nō pñt dare cām h⁹. Deinde reſu^t totaliter errorem iſtoꝝ.ꝺ.ꝛ oña iſta ſunt ambages ꝛ errores:ꝛ ponit cām errorīs.ꝺ.ꝛ radix dcōz holium fuit.qz non inte^lt qualiter vna eſt cā iuꝫ opinionem arg^tiꝰ ꝛ pi^corum.ꝛ addit q̄ tam inſtruxit ſe argumētabilis.ī.probabiliter loquens in fine. p^i.me^cc.hoc ꝺclaraſſe.vide.12.meta.i fine.ꝛ ꝺ^i.ꝛ aliqualiter o^tum ei⁹ ꝛ ſeruo ei⁹ ē ma^ter per ſe. Algazelis dubium. xxvi.

a Jt algazel ꝛra pbos.adhuc dicimus q̄ ꝺ ꝓceſ ſus eſt falſus.ꝑz.ꝓceſſus pluralitatis a ſcōo cāto ab eo nāq̄ ꝓcedit celū ſtellaꝫ fixaꝫ que.1111.fe rereperiunt̄ in nūero.ꝛ dñt adiuicē in magnitudine ꝛ ī figura ꝛ in ſitu ꝛ in coloꝛe ꝛ in actōibus ab eiſdē in ꝺ mun do veniētib⁹ ỹt bona ꝛ mala fortuna eaꝫ in natiuitatib⁹ ꝛ in aliꝭ.ỹbi gña.ſtellaꝫ q̄dā retinent arietis figurā quedā tauri:q̄dā leonis:q̄dā c̄.ꝛ variant̄ in ipzmendo in vnū ꝛ idē ſbm iferioꝝ mūdi.ſ.calefaciēdo ꝛ refrigidādo.ꝛ ſic de aliꝭ p̄dictis.ꝛ nō eſt ꝺm q̄ in hoc pōt rñderi q̄ oēs ſt̄ vna ꝛ eadē ſpēs cū p̄dictis varietatib⁹.Quia ſi ꝺ eēt poſſe poſſemus ꝺicē q̄ oīa mūdi corpa ſunt vna ꝛ eadē ſpēs ī coꝛ pozeitate:ꝛ iō nō ītigerent niſi de vna ꝛ eadē cā.vñ ſi di uerſitas coꝛpoꝝ adiuicē in naturis ꝛ ꝓpꝛietatib⁹ diuerſi tatē ipſoꝝ in ſpē ſignificat.ſilr de ſtellis ꝺm eſt.ſ.q̄ ꝺnt in ſpecie ꝓp ꝺiam ipſaꝝ ꝓpꝛietatū:vt dcīm eſt.ꝛ iō ītigēt neceſſario de cāis diuerſis.ꝝ.de cā ꝺante formā.ꝛ de alia ꝺante materiā:ꝛ de alia appꝛopꝛiāte quālibet eaꝝ in p̄e dictis figuris ꝛ ꝓpꝛietatibus.vñ ſi talis pluralitas poteſt imaginari in ſcōo:intellectus pōt in primo.

Jn hoc dubio alg.ꝓ° arguit ỹ pbos.ſcōo ponit ſol.ꝛ eaꝫ remo^t in ꝓ^a .ꝺ.adhuc ꝺicim⁹q̄ hic,ꝓceſſus.vult dr̄e orbis a ꝓio cāto eſt ſalſus:vel ꝓceſſus pluralitatis a ſcōo cāto.i.ab alia celi:ab eo nāq̄ ,ꝓcedit celū ſtel laꝫ fixaꝫ q̄ forme repliunt̄ in nūero.12222. Deinde ꝺclarat illas eē multū diuerſas ꝛ dñt adiuicē in magnitudine ꝛ in figura:ꝛ in ſitu ꝛ in coloꝛe ꝛ accſtib⁹ veniētib⁹ ab eiſdē in hoc mūdo.ꝛ exponi q̄ſ iſta ſūt ſta.ꝛ.ꝺ. vt bona ꝛ mala fortūa eaꝫ in natiuitatib⁹:ꝛ in aliꝭ.vult dr̄e ī terroga tōib⁹.ꝛ ꝓ hoc inuit dr̄iaꝫ eaꝫ in accſtib⁹. Deinde declarat illas eaꝫ ī figura:ꝛ ſm ei⁹ eſt manifeſtus ꝓ ſe:ꝛ exēplificat in accſtib⁹:ꝛ ītēdit per alia p̄dcā dr̄iaꝫ in magni^c:ꝛ ſm ei⁹ eſt mānifeſtus.ꝛ vī mihi q̄ ite^o ſua fit in ſillo.ſ.q̄ſq̄s dñt magni^c ꝛ figura ſitu ꝛ coloꝛe.ꝛ accſtib⁹ ſūt acc^a diuerſa.ſtelle ſunt diuerſe ī iſtis reb⁹.ḡ ſunt multū dr̄ia. Tunc vltra.a qb⁹,ꝓueniſt coꝛ^a dr̄ia in illis dr̄iis,ꝓueniſt plus vno ab ipſo cāto.ſcōo ꝓueniſt coꝛ^a ſtellaꝝ dr̄ia illis.ḡ ab eo,ꝓueniſt plus vno.ꝛ^c appet arg^m alg.ỹ pbos illos. Et poſtq̄ ꝺcit hoc remouet ſol.quandā.ꝺ.ꝛ nō eſt ꝺm:q̄ in hoc pōt rñderi q̄ oēs.ſ.ſtelle ſint vna ꝛ eadē ſpē cū p̄dcis va rietatib⁹.i.ꝺato q̄ ꝺſant ī illis varietatib⁹.ỹ arguit.ꝺ.q̄ ſi hoc eēt poſſe poſſemus ꝺr̄e q̄ oīa mūdi corpa ſūt vna ꝛ eadē ſpēs ī coꝛpozitate.vult ꝺr̄e q̄ nō ꝺnt niſi in illis varietatib⁹.ꝛ tāc ſ̄ nō indigēt niſi de vna ꝛ eadē cā. Deinde ,ꝓbat illō qđ aſſumpſit.ꝺ.vñ ſi diuerſitas coꝛpoꝝ ad inuicē in nāis ꝛ ,ꝓpꝛietatib⁹ ſignificāt diuerſitatē ipſoꝝ in ſpē ſilr de ſtel lis ꝺm eſt.ſ.q̄ ꝺnt ſpē pp diuerſitatē ipſaꝝ ,ꝓpꝛietatū:vt ꝺcm eſt,ꝛ iō indigēt necio de cāis diuerſis.ſ.de cā ꝺante formā:ꝛ de alia ꝺāte mām. ꝛ de aliꝭ appꝛopꝛiantib⁹ q̄ſ eaꝫ in p̄dictis figuris ꝛ ,ꝓpꝛietatib⁹ pp qđ .ꝺ.vñ ſi talis pluralitas pōt imagi^t.i.inte^t ſcōo ite^m ēt pōt ī ꝓ^o.qz apō ſ̄ nō ē maioꝛ iō de vno q̄ de alte^o.ꝛ ſillo iſte pōt cōponi duob⁹ mōis. ꝛ tu cōpone ſi plz:qñ virtus ei⁹ eſt manifeſta per ſe. Auerroys.

Icimus nos q̄ hoc dubiū valde iteratū eſt ab al d gazele ī p̄nti tractatu:ſ̄ ſi rñdemus ſibi noīe p̄di cto veraciū pboꝝ ceſſabūt oīa p̄dcā argumēta ſed qñ itelligent de ,ꝓpōne p̄dcā q̄ ab vno ſimplici nūero nō poſſit,ꝓcedere niſi vnū ſimplex in nūero:nō quodāmō vnū in nūero:ꝛ quodāmō plura:ꝛ q̄ illius vnitas cā eſt eē pluralitatis.tūc nullo mō euadendū eſt de illis dubijs ſp. Amplius res apud pbos multiplicant̄ ſubalibus dr̄ijs:ſed nullis accītib⁹ fit dr̄ia ſbalis cuiuſcūq̄ p̄dicamentoꝝ.ꝛ.ꝛ coꝛpa ſupcelestia vt ꝓdictū fuit:nō ex mā ꝛ forma:neq̄ differūt abinuicem in ſpecie.nō.n.cōicant in vno genere q̄ ſi cōicarent eſſent ſine dubio cōpoſita:non ſimplicia:ꝛ iſta diffuſe ꝺclarata ſunt a nobis in precedentibus.

Primo rēpḧdit alga.de ſupfluo ſmone.ꝛ ꝺc̄.ꝛ ꝺicim⁹ nos q̄ hoc du^m:vel vīr⁹ h⁹ ꝺubij valde iteratū eſt ab alg.in p̄nti tractatu:ſ̄ ſi rñ dem⁹ ſibi noīe veraciū pboꝝ ceſſabūt oīa p̄dcā ar^ri. Deinde rñdet:ꝛ duo bus mōis.ꝓ° glōſando ,ꝓpōnē.ꝺ.ſ̄ q̄ſi inte^m ꝺe ,ꝓpōe p̄dcā:q̄ ab vno ſimplici in nūero nō poſſit ,ꝓcedere niſi vnū ſimpler ī nūero nō q̄ꝺāmō vnū ī nūero:qō q̄ꝺāmō plura.vult dr̄e q̄ ſi ītelligāt q̄ ab vno nō ,ꝓue nit niſi vnū nūero:qō ,ꝓuenīēs nō erit q̄ꝺāmō vnū.imo aliquō plura. ꝛ q̄ illi⁹ vnitas cā eſt eē pluralitatis.tūc nullo mō euadendū eſt de illis ꝺubijs ſemp:ꝛ forte lra ē corrupta.ꝛ ꝺ⁹ dr̄e aliquō.ꝛ ſi.ꝺ.nullo mō,vlt ꝺicere q̄ nullo mō euadēdū eſt ſi ītelligāt ī ſenſu ỹrio huic.vult ḡ q̄ nō incōuenit ab vno ,ꝓcedere q̄ꝺāmō vnū:ꝛ q̄ꝺāmō plura:q̄ſ vnitas cāe cā eſt vnitatis ꝛ pluralitatis e^tur. Deinde rēpḧendit arg^m q̄ſi ad alias ꝓpōnē.ꝺ.ampli^o res multiplicant̄.i.ſpē diſtinguūtur ſubalibus dr̄ijs ſ̄ corpora celeſtia ſup.nō diſtinguunt̄ ſubalib⁹ dr̄ijs.ergo nō ſpē diſti guuntur a^or ꝺecla^t p ,ꝓpōne ꝺcētē:ſed nullis dr̄ntijs accītalibus fit dr̄ia ſubalis vnius,cuiuſcūq̄.ꝛ.p̄dicamentoꝝ.b^or aſſr ſā dcā eſt. Deinde ,ꝓbat ſcōo ıdē.ꝛ ſillo ſic cōpo^t.q̄cūq̄ non ,ꝓueniūt gñe nō dr̄nt ſpē. coꝛ pora celeſtia nō cōmunicāt gñe.ḡ nō dr̄nt ſpē a^or.ꝓillogizat. q̄cunq̄ com^can^t gñe ſunt cōpoſita ex mā ꝛ forma.coꝛpa celeſtia nō ſunt ꝛpoſita ex mā ꝛ forma.ḡ nō cōicāt gñe.b^or eſt manifeſta p ſe.huius ſillī primo

accipit b^ris ꝑ silli. d. ⁊ corpa celestia vt pdcm fuit: nō sūt ex mā ⁊ forma deinde ponit cōclusionē silli. d. nec dr̄nt inuicem in spē. vult dr̄e q̄ non dr̄ nt spē. Deinde accipit b^icm principalis silli. d. fi. n. cōicant in gñe. reliquū ā silli tacuit pp breuitatē: ⁊ post abbreuiat ipsum in forma ēt^tis qz si com^icnt essent sine dubio cōposita non simplicia: ⁊ ista diffuse declarata sunt a nobis in precedentibus.

Hic posset esse qō an corpora celestia sint vni⁹ spēi. § qz cā secū ꝓtiē i libro ō suba orbis. ſō debes scire q̄ corpora celestia nec sunt vni⁹ spēi vni^cc. ſ. pñtalr: nec diuersarū spēz vni^cc ⁊ plur^l: qm̄ spēs vni^cc ꝓtinent sub gñe. gñis aūt vel est mā: vel ꝓpo^m ex mā: vel sumptū a mā: vt dicā in suo loco: ⁊ aliqualiter declarauī in. q. an mā sit gen⁹. ⁊ 2° de gnōne. 2°. 37. ſō ꝓprie: nec dr̄nt spē: nec sunt vnius spēi: attm̄ ola sunt vnius spēi ꝑm ꝓtius ⁊ posteriue: vt d^t auer. 2. celi. 2°. 49. corpus. n. celeste est vnū al' nūo hm̄ orbes velut membra colligata. ſō ola illa membra sunt vnius nāe ana^cc pp qō l'ill: nec ē gen⁹ nec spēs nec ĩnōuz vni^cc. sed tm̄ trāsumptiue ⁊ analogice gōnes ūt ⁊ difficultates vise st ibi ꝓ nūc sit dcm̄ i tm̄. Alg. du. xxvij.

a Jt algazel adhuc est arguendum sup opinionem ꝓhoz in ꝑdcō ꝓcessu. ſ. tali mō: q̄r ꝯ erubescit qui talē obtinet errorē. vz. q̄ esse ꝓmum cātum poſe esse inferat supremi orbis eē: ⁊ intelligere seipsuz inferat ⁊ cāet aīam dicti orbis: ⁊ suum intelligere primū ꝓncipium cāet esse cuiusdā intellēs ab eo: ⁊ qualis est ꝺña inter hoc ⁊ dcm̄ dicentis q̄ sit quidam hō ⁊ quidā est possibilis esse: et q̄ intelligit seipsum ⁊ eius creatorem. ¶ Añ sikr sequeret illum hoiem inquātū est poſe esse vnū orbē. vñ maxima est hic admiratio qualis est cōpatio inter eē: aliquid possibile eē: et procedere quēdā orbem ab eo. sikr dicimus q̄ prout ipse intelligit seipsum ⁊ suum creatorē debent causari due res ab eo. possibilitas enim vna ⁊ eadem est natura in quocunq; subo fuerit tam in hoie quaz in angelo quaz in cane. Quare sine dubio tales opiones summe fatuitates debent ab omnibus reputari.

¶ Ait alg. adhuc est arguendū in opione ꝓhoz in ꝑdcō ꝓcessu talı mō qualiter non erubescit q talē obtinet errorem. Deinde explicat illū errorem. d. vz. q̄ esse ꝓmū cātū possibile esse inferat supmi orbis esse: ⁊ intelligere seipsum inferat ⁊ cāt aīam dicti orbis: ⁊ suū intelligere primū ꝓncipii cāet eē eiusdē intellēs ab eo: vult dr̄e q̄ ex q̄ est esse motoris orbis, primi: ⁊ cōposuit intentionē ⁊ errorē incipit ar^re ꝺ illum. d. ⁊ q̄lis est dr̄a inter hoc ⁊ dcm̄ dicentis q̄ sit qdā hō: ⁊ q̄ sit politis eē: ⁊ intelligat seipz ⁊ eius creatorē: ⁊ vult dr̄e q̄ sicut est primū cātum q̄tuor dispones. ita pōt imaginari eē hois cōsisteretn q̄tuor dispōnib⁹. ⁊ eē cuiusl; rei: tūc arguit. d. vñ. i. ergo silr se illū hominē eē orbē inquātum ille hō est ens poſe. ⁊ addit quasi arguēdo. 2. d. vñ maxima est ꝺ admiratio qualis est ꝓpatio inter eē aliq̄ poſe eē: ⁊ ꝓcedē quendā orbē ab eo quasi intendit q̄ oz inter cām ⁊ cātū eē proportionē aliquā: sed inter esse poſe inte^c ⁊ eē orbem nulla est proportio. ſō admiratio est q̄liter inte^a ꝓp eē eius poſe ē cā eē orbis. Deiñ decla^t q̄ ab hoie poterūt cāri alia: sicut ab intelligēria d. silr dicimus q̄ prout ipse inte^lt seipsum ⁊ suū creatorem debēt causari due res ab eo. deinde probat q̄ hois politas erit cā essendi orbem. d. posita. n. est vna ⁊ eadem nā in quocūq; subo fuerit tā in hoie: q̄z in angelo q̄z in cane. ⁊ silr pōt fic cōponi. ab vna nā prouenit idem politas est vna nā. ergo ab ea siue in cane siue in angelo prouenit idē orbis. Deinde ponit cōclusionē. ⁊ eius sermo est manifestus per se lege eū. Auer.

d Jcimus nos q̄ dicti sermones qui sunt auicen. ⁊ ba et eius sequacium non sunt vera neq; concurrentia per ꝓhoz ordines: sed non sunt ita erronea sicut ipse putat. ¶ Si. n. quidam hō positus fuerit possibilis esse de se necessarius per aliud intelligens seipsum ⁊ suum agentem ⁊ diceremus q̄ esset silr is scōe cāe: vt putabat alga. Dicimus q̄ bene sequereť: posito q̄ ille hō sit entia efficiens de seipso: et de sua scia: vt dr̄ de secūdo pncipio ꝑm auic. vel sicut dr̄t oēs de primo pncipio. ¶ Hoc enim suppposito sequitur q̄ procedāt ab alio hoie due res vna inquantum scit seipsum et alia inquantum scit suuz agētē ipse. n. positus fuit agens ex pte scie. et non ē similiter negandū si positū fuerit q̄ sit agens ex pte sui ipsius: q̄ possit dici q̄ id q̄ ꝓcedit ab eo inquantū est possibilis esse differt ab eo q̄ ꝓcedit ab eo inquātū est necessarium esse. vñ verba predicta non sunt in gradu defectus quem alg. putabat. Añ dicimus q̄ hic hō meditatus est ꝓhos vituperare. et exponere eos in modū oculos speculantium. randem q̄ nulla est ꝺña inter hoc. et dcm̄ dicentis. Si posueritis q̄dā ens viuū in vita volens voluntate sciens in scia. audiens videns ⁊ loquens cuz auditu et visu et locutione: et ab eo ꝓcedit totus mundus: q̄ est absurdum. vñ meditati sum⁹ deniq; q̄ cā huiꝰ hois erroris fuit: quare tm̄ speculatus fuisset in Auicenne libris: q̄ re cōtigerūt eū in hac scientia multa incongrua.

¶ Primo dicit id in quo cōuenit cum alg. d. dicimus nos q̄ dicti sermones qui sunt ꝟba auic. ⁊ eius sequētiū nō sunt ꝟa: nec cōcurrentia p ordines ꝓhoz: ⁊ in hoc conuenit ei. Deinde aliqualiter saluat auicē. d. sed non sunt ita erronea sicut ipse putat. ⁊ hoc declarat. d. fi. n. qdam hō positus fuerit polis esse de se necessarius per aliud intelligens seipsuz ⁊ suū agentē: ⁊ dicerem⁹ q̄ eēt silis scōe inte^c. vt putabat alg. dicim⁹ q̄ bñ se^t. ſ. idem additio hoc. ſ. q̄ ille hō sit efficiens entia de se ipso. ⁊ ō sua scia. vt dr̄ de suo pncipio ꝑm auic. vel sicut oēs de ꝓmo pncipio. hoc. n. supposito se^t q̄ ꝓcedant ab alio hoie due res. vna inquātū scit se ipsuz ⁊ alia inquātū scit suū agentē. ipsum. n. fuit agens ex pte scie. ⁊ non est silr negandum si positū fuerit q̄ sit agens ex pte sui ipsi⁹: q̄ possit dici q̄ id q̄ ꝓcedit ab eo inquantū est polis eē dr̄t ab eo inquātū ꝓcedit ab eo: inquantū est necessariū esse: vult dr̄e. q̄ si pon' agens cū ei⁹ dispō inq̄ntū polis eē dr̄at ab ei⁹ dispōne inquantū necessariū eē sint diuerse: et acta ab eo sub istis diuersis rōnibus erūt diuersa. ſō cōcludit. d. vñ ꝟba ꝑdcā. ſ. auic. non sunt in gradu defect⁹ quē algazel putabat. ſ. si sunt ita extranea sic ipse dixit. ⁊ addit. vñ dicim⁹ q̄ hic hō meditat⁹ ē ꝓhos vituparе ⁊ exponere eos in modū speculantiū oculos. sicut repit ſ scriptura. ⁊ forte est corrupta: ⁊ dz eē occulta. ⁊ tūc sermo eius est manifest⁹ p se: ⁊ si repit. vt d^t. intendit p speculātes oculos. ſ. res summe itelligibiles q̄ dr̄ oculi met^ci. eo q̄ sunt inte^nt^icc p essentiā: ⁊ q̄locūq; nō ē cura. ⁊ cōcludit vltimo. d. tandē sup. dicimus q̄ nulla est ꝺña inter hoc ⁊ dcm̄ dicentis. vz. hoc q̄ subdit. d. si posueritis q̄dā ens viuū i vita volens volūtate: sciens scia: audiens auditu: videns visu: loquēs locutiōe si fic ponit ab eo ꝓcedet totus mūd⁹: q̄ est absurdū. ⁊ si ista nō est diminuta vr̄ mihi q̄ ipse itēdat q̄ sicut nō est incōueniēs q̄ ab vno ente p diuersas dispōnes ꝓuenīret totus mūdus si haberet tot dispositiōes quot nature sunt in mundo. ita nō incōuenit q̄ si hō haberet dispōnes illas ꝓuenirent ab eo illa. vt visum est. vñ ab ipso viuēte senciente audiente cē. ꝓuenīunt fere oia p diuersas nās. ergo non inconuenit ab vno ꝓuenire multa p diuersas dispōnes. vel forte inte^lt: q̄ dcm̄ est ab ipso auic. ſ tu fatuatū ab argumēto alg. tm̄ si est saluatū simplr. q̄m̄ dato hoc. se^t q̄ ab hoie posset ꝓuenire totus mūd⁹: q̄m̄ ī hoie sē tot dispō nes quot sunt in mūdo: vt audire: videre: log rē. y^o dr̄ microcosm⁹. vt dicit Ari. in phyſicis. ḡ ab hoie posset totus mūdus fieri. ⁊ sic mundus posset creari ab hoie: quod est absurdū. ⁊ hec expositio est plus consona verbis. ⁊ forte inte^ct intentionē aliā. sed hoc sufficit. vltimo cōcludit cāz ⁊ ratio alga. ⁊ eius sermo est manifestus per se. Alga. xxviij.

a Jt alg. ⁊ si forte aliq̄s diceret q̄ erit ergo h⁹ qōnis finis postq̄ reprobata ē rō auic. i pluralitatis cā. q̄d ergo dōm ē in hoc. dī. n. q̄ secte ꝓhoz i hoc rñdent. vna triū rñsionū: q̄rū vna dicit id qō dixit aliq̄s. vz. q̄ pluralitas ꝓcederet a mā. ſcōa vo id qō dixit ali⁹. ſ. q̄ pluralitas ꝓcederet ab intellēs. tertia vo qō dixit alius. ſ. q̄ ꝓcedit a medijs. ⁊ dī q̄ Aꝛ. secta ꝓficauit opionē ponentium causam pluralitatis esse mediam. vz. q̄ pluralitas procedit a medijs.

¶ Ait Alg. ⁊ si forte aliq̄s diceret q̄ erit ḡ h⁹ qōnis finis postq̄ reprobata ē rōcinatio auic. in cā pluralitat⁹. Deiñ proponit vnū q̄stū. d. qd ḡ dōm ē in hoc. vult dr̄e: si opio auic. nihil est qd erit dōm q̄ sit cā pluralitatis entiū: ⁊ soluit ꝑm ꝓhos. d. dī. n. q̄ secte ꝓhoz in hoc rñdēt vna triū rñsionū. ⁊ ꝓmo ponit primā. d. q̄rū vna dicit id qō dicit aliq̄s. vz. q̄ pl'alitas procedit a mā. Deiñ ponit alterā. d. 2. vero sup. dicit id qō dixit ali⁹ q̄ pl'alitas procedit ab istētis. Deiñ ponit tertiā. d. tertia vo sup. dicit id qō dixit ali⁹. ſ. q̄ procedit a medijs. Deiñ eligit opionē Aꝛ. d. ⁊ dr̄ q̄ secta Aꝛ. verificauit opionē ponētiū cām pl'alitat⁹ eē me^am. vz. q̄ pluralitas procedit a medijs: ⁊ iste opiones fuerunt iam ꝺpo^tc supra ideo bo^m est recurrere ibi. Auerroys.

Jcimus nos q̄ de hoc nō pōt hic rñderi sufficiēter: nec demōatiue: ls ꝑm veritatē hoc qō ille dixit noie ꝓhoz reperiē non ab Ari. neq; ab alio excellentiori antiquo: nisi a porfirio q̄ introductoꝛiū logice ꝓpil lauit: ſ nō fuit valde notus inter ꝓhie pncipes: attm̄ id qō nobis appet de hoc iuxta pipateticoꝛ radices ē q̄ cā

pluralitatis resultat ex tribus ꝑdictis ab algazele. vz. ex medijs ⁊ ꝓparatōibus ⁊ instētis. ⁊ de tribus istis ia⁊ determinauerūt quaꝛ ad vnū reducant. eē. n. cuiusliber istoꝛū ī vnitate puta q̄ cā est pluralitatis. ¶ Ur̄. n. q̄ cā pluralitatis itelligētiaꝛ sepataꝛ sit diuersitas eaꝛ nāꝛ q̄s recipiūt in eo qō intelligūt de ꝓmo pncipio: ⁊ ī eo qō acquirūt ab eo de vnitate q̄ est vna actio in se plura recipiens ꝑm eas pl'alitatē: sicut repit in altioꝛi pncipe sub quo statuti sūt multi pncipatus: ⁊ de hoc alibi declaratū ē. Añ si id qō declaratū est sufficit bñ quidē. sin aūt ad spiratiōnē diuinā nos reducamus: sic q̄ diuersitas ꝓcedat a q̄tuoꝛ cārū diuersitate satis manifestū est diuersitas. n. oꝛbiū ꝓcedit a diuersitate coꝛ motoꝛ: ⁊ formaꝛ: ⁊ materieꝛ si materiā bñ: ⁊ ipsoꝛ operū in hoc mūdo: ls orbes nō sint ꝑm pbos p istis opibus. Diuersitas tm̄ q̄ accidit ꝓ inferioꝛibus ētibus: vt sunt simplicia corpa. ſ. elemēta. ꝓcedit sine dubio a diuersitate māe q̄ sumit ex ipsius ꝓpinquitate ⁊ distantia a supcelestib⁹ corpib⁹: vt diuersitas ignis a terra. Cā tm̄ diuersitatis duoꝛ motuū vſuū. ſ. gñatiōis ⁊ corruptōis a corpib⁹ supcelestibus ꝓcedit. vt hēť ab Aꝛ. scōo ō gñatiōe. Ps ergo q̄ cā diuersitatis a corpibus supcelestib⁹ ꝓcedēs silis ē diuersitati a diuersitate istoꝛ: ⁊ si sic cāe pluralitatis vnius agētis apud Aꝛ. sunt dicte tres ⁊ reducūtur ad vnā mō ꝑdcō. Aniuersitas tm̄ inferioꝛ ētiū a q̄tuoꝛ ꝓcedit cāis. vz. a diuersitate duoꝛ agētiū ⁊ materieꝛ ⁊ instioꝛ. Dz q̄ diuersitas ꝓcedat a diuersitate recipientiuz ⁊ q̄ diuersa adinuicē fiunt apte pz. coloꝛ nāq; qui in aereꝛ ipzimit differt ab illo qui in supficie corporis ꝓsistit. ⁊ ille qui ipzimit in visum differt ab illo qui ipzimit in oculuz: ⁊ ille qui ipzimit in sensuz cōez differt ab illo qui ipzimit in fantasiam: ⁊ ille q̄ ingredit sensum cōem differt ab illo q̄ ingredit memoziā: vt in libro de aīa diffuse declarat'.

¶ Hic excusat se. d. dicim⁹ nos q̄ de hoc ſi pōt ꝺ rñderi sufficiēter: nec demo^uc. Deiñ conlogt aliq̄lr de hoc. ⁊ p° eligit opinionē Aꝛ. d. ls ꝑm veritatē hoc qō ille dixit noie ꝓhoz. i. ad mētē Aꝛ. ſ. q̄ cā plu^tic ē plu^tar me^orum: repit: nō ab Aꝛ. nec ab aliq̄ excellētioꝛi antiq̄ nisi a porfirio: q̄ introductoꝛiū logice cōpilauit: ſ nō fuit valde not⁹ inter ꝓhie pncipes ⁊ sic appet qd nō ē ad mētē Aꝛ. Deiñ declat qd ē ad mētē Aꝛ. d. attm̄ id qō nobis appet de hoc iuxta pipateticoꝛ radices. i. sun^ta est q̄ cā pluralitatis resultat ex tribus ꝑdictis ab alg. vz. q̄ medijs ⁊ ꝓparatōibus i. subijs ⁊ instētis. i. agētibus ꝓmis: ⁊ addit: ⁊ de tribus istis iam determinauit q̄ſr ad vnū reducant. eē. n. cuiuslibz istoꝛ ī vnitate. vult dr̄e reducī q̄ ē cā pluꝛ^tic. Deiñ declarat qđo in sepa^tic intellibus ē multitudo. d. vr̄. n. q̄ cā pluꝛ^tic inte^{a:n:s} sepataꝛ sit diuersitas eaꝛ nārū q̄s recipiūt in eo qō inte^lt de p° ꝑm°: ⁊ eo qō acgrūt de vnitate ab eo: q̄ vnitas ē vna actio in se ⁊ pla recipiēs. i. recipiens latitudinē ꝑm eā pluꝛ^tcm. vult dr̄e q̄ cā diuꝛ^tic in illis est diuersa ite^o caꝛ de p°. ⁊ vnitas eē^c q̄ recipit magis ⁊ minus: ⁊ hoc dcm̄ ē multū plane supra. ⁊ hoc declarat p silē. d. sicut repit in altioꝛi pncipe sub q̄ statuti sunt multi pncipatus ⁊ hoc alibi declaratū ē. ⁊ tu recurre. 12° meta^cc. ꝓmēto. 4. 4°. Deiñ ex cusat se. d. si id qō declaratū est sufficit bñ qdē. q. d. valeat. sin aūt. i. si nō nos reducamus id ad aſpiratiōnē diuinā. i. nos dicamus q̄ id scit tātū spiratiōe diuia: ⁊ nō pōt hr̄i nāli lute. Deiñ altiq̄lr ꝺclarat qualr res sunt: diuerse. d. q̄ diuer^tar vult dr̄e ſ cntibus ꝓcedat a diuc^tc 4° cāꝛ satis ma^tum est: ⁊ ꝺclarat hoc p° in oꝛbibus. d. diuersitas. n. oꝛbiū ꝓcedit a diuersitate coꝛ motoꝛ ⁊ formaꝛ ⁊ mārū si mām hñt. ⁊ ꝓcedit ēt a diſſitate opationū ipsoꝛ in hoc mūdo: ls orbes nō sint ꝑm pbos. ſ. simplr ⁊ p istis opibus: ls pp inte^ar. ecce igit quō orbes sunt diuersi p cās quatuor: vt appet. Deiñ exponit q̄ sunt 5. d. diuersitas tm̄ q̄ p° ⁊ principalr accidit in inferioꝛibus entibus: vt sunt simplicia corpa. ſ. clemēta. ꝓcedit sine dubio a diuersitate māe q̄ sumit ex ipsius ꝓpinquitate ⁊ distātia a supcelestibus corpibus: vt diu^tar ignis a terra. cā tm̄ diuersitatis duoꝛ motuū vſuum. ſ. gñatiōis ⁊ corruptiōis ꝓcedit a corpibus celestibus: vt habēť 2° de gña^c ab Aꝛ. vide te^n 2^{ti}. 56. ⁊ inde 2^{dr}. d. ꝑs q̄ cā diuersitatis a corpibus celestibus ꝓcedens silis est diu^ti sup. ꝓcedēti a diuersitate instioꝛ. Deiñ 2^{dr} id qō intendit. d. ⁊ si sic cāe pluꝛ^tic vnius agentis sunt dicte tres: ⁊ reducunt in vnā mō ꝑdcō: eo mō quo instētia in cām reducit: diu^tar tm̄ inferioꝛ entiū a quattuoꝛ ꝓcedit cāis. vz. a diu^t duoꝛ rū agētiū. ſ. vltis ⁊ ꝓtimi: ⁊ māꝛ: ⁊ instioꝛ. Deiñ declarat qualiter diu^tar cāꝛ a diuersitate recipiētiū: ⁊ q^m ponit in colore ⁊ sermo eius est manifestus p^c: qđo hoc qō dicit hic auer. sit ma^tum iā in parte dcm̄ est supra. ⁊ 2° pboꝛ hz declaꝛ^t pro nūc satis est colligasse ea q̄ dixi supra ⁊ hic: qm̄ ex eis ꝓuenit inte^a ꝺ itatis in hoc. ⁊ sic cōplet tertia disputatio ⁊ reliquū ē aggredi quartā.

¶ Quarta disputatio Alg. cū pbis in qua ostendit debilitatē pboꝛ rōne ꝓbando efficiētē mūdi. Dubium. i.

a Jt algazel. Noies q̄ speculati sunt sup hoc ꝓpositū duabus sectis diuidūť. Una quaꝛ est secta veraciū sapientū: qui opinati sunt mūdū creatū fuisse. ⁊ ipsi sciuerūt nec̄io q̄ innouatū nō ꝓducit seipsum: q̄re sine dubio indiget efficiente seu ꝓducente. Scōa vo secta dr̄ eternalis. vz. hoies opinātes mūdū eē ab eterno: ⁊ nulluz attribuunt ei efficientē. ꝑ hoc tm̄ opinati sūt mūdū eē ab eterno: sed ipsi attribuūt ei efficiēte. ⁊ h opinio minus est nota reliquis duabus opinionib⁹.

¶ Introducit in primis Alg. opiones sapientū: ⁊. d. ait alg. hoies q̄ speculati sunt sup hoc ꝓpositū duab⁹ sectis diuī^s. ⁊ p° ponit primā ⁊ 2^am deiñ eligit opionē pboꝛ ⁊. d. vna quaꝛ est secta veraciū sapientū q̄ opinati sūt mūdū eē eternū: ⁊ ipsi sciuerūt necessario q̄ innouatū nō ꝓducit seipsum: q̄ sine dubio indiget efficiēte seu producente. Deiñ pōit 6az. d. scōa vo secta dr̄ eternalis: vz. hoies opinantes mundū eē ab eterno: ⁊ dicunt q̄ nullum hz efficientem. Deinde ponit opinionem 3as ⁊ comparat inter eas: ⁊ sermo eius est ma^{ly}. p^c. Auerroys.

d Jcimus nos q̄ pboꝛ opio magis est nota ⁊ rōnabiliꝛ aliꝭ duabus: eo q̄ agēs duabus repit. modis. Quoꝛ vnus q̄ ab eo ꝓcedit effectus: ō quo pendit ipsius actio dū est in fieri. ⁊ iste effectus nō idiget efficiente post actionis cōplemētū: vt se hz domus cū edificatoꝛe. Scōs vo a quo ꝓcedit actio tm̄ dependet ō effectu eē ñ bñte. nisi adūcta sibi actione: ⁊ q̄ ꝓuata actōe ꝓuat' effectus: ⁊ inuēta actione iuenit' effectus: put sūt simul ⁊ semel. ⁊ ista scōa actio nobiliꝛ ē pria. ipse. n. ꝓducit suū effectū: ipsumq; ꝓseruat. Sz aliud agēs efficit suū effectū: ls indiget alio agente: vt eū ꝓseruet. vñ motoꝛ cū motu sic se hz: ⁊ ō q̄ opinati sunt ꝑhi q̄ motus est actus agētis: ⁊ q̄ mūdus non sustentat' sine motu dicūt q̄ agēs mot⁹ ē agēs mūdi. Si. n. actio eius cessaret vno mometo vz. q̄ motor ñ moueret totus mūdus destruereť. vñ silr ipsoꝛū talis ē. Mūdus est opus aut quid ꝓs opus: ⁊ q̄ cūq; sic se habens indiget sine dubio agēte eēndi i suo eē. Quapp ꝓcluserunt ex hoc q̄ mundus habet agens exīs in suo eē. vñ quicūq; opinati sunt q̄ actio ꝓcedēs ab agēte mūdi sit noua. asserit q̄ mūdus ī nouať ab ātiq̄ agēte.

¶ Ut videat error: alg. ꝓmo auer. ꝓpōit distinctionē argētis ⁊ eligit mēbrū q̄ est apō ipsum ad ꝓpositū. Deinde remo^t eius pcm̄: q̄rū ad pmū dicit. dicimus nos q̄ pboꝛ opio magis ē nota ⁊ rōnabiliꝛ aliꝭ duabus: eo q̄ agens duobus reperiē modis: q̄r vn⁹ ē q̄ ab eo ꝓcedit effectus de q̄ pendit ipsi⁹ actio dū ē in fieri: vult dr̄e. ei⁹ effect⁹ tm̄ in fieri ab agente dependet: ⁊ iste effectus nō indiget efficiēte post actiōis fundamētū. vt se hz dom⁹ cū edificatoꝛe. Deinde accipit ꝑm mēbrū. d. scōs vo est. ſ. a quo procedit actio tm̄ dependet de effectu eē ñ bñte. ⁊ est inordinate traductū ⁊ dz legi: ⁊ sine quo effectus eē nō hz nisi adiuncta sibi actione: ⁊ q̄ ꝓuata actiōe ꝓuat' effectus: ⁊ inuenta actione inuenitur effectus ꝓout sunt simul ⁊ semel. vt igitur dicē q̄ agēs scōo mō est id a q̄ dependet effectus in esse: ⁊ in ꝓseruari. ⁊ postq̄ dimisit istos duos modos agentis ꝓparat ista mēbra ⁊. d. ⁊ ista scōa actio nobiliꝛ est ꝓpria ipse. n. vult dr̄e agens actione scōa producit suū effectū: ipsumq; conseruat sed aliud agens. vult dicere primo modo efficit suum effectum: sed indiget alio agente vt eū ꝓseruet. vult ḡ q̄ agens q̄ agit ⁊ ꝓseruat est nobilius agente q̄ agit tm̄: qm̄ agens ꝓseruās ⁊ potēs ponere effectum in esse: ⁊ cū hoc ipsum potēs ꝓseruare. aliud est. n. effectū ponere de nō eē ad eē: q̄z ipsum in esse ꝓseruare ꝑm eōem sensuz sapiēti. ḡ si est agens potens ponere effectū in esse ipsum datū poterit ꝓseruare. ḡ dcm̄ tātud ē falsum. Dōm q̄ ꝓseruare distinguit ab agere. aliq̄d. n. pōt ꝓseruare effectū aliquē: q̄ nō pōt ipsum agere. v. g. sol pōt ꝓseruare hoiem: ⁊ tm̄ pōt ipz agere nisi ꝓcurrente hoie. silr aliq̄ pōt agere. nō tm̄ ꝓseruare: vt de edificatoꝛe dicebať. ⁊ ō si ē aliq̄s agens q̄ pōt effectū ⁊ agere ⁊ ꝓseruare est nobilius q̄z agēs potēs ꝓseruare tm̄: vel agere tm̄. Et p hoc dōm q̄ antecedens est verum. non tamen oz q̄ omne potens in difficilius pōt in vilius ⁊ facilius: qm̄ sine dubio productio hois difficiliꝛ est productione vermis. nō tm̄ homo potens in gnōnem hois pōt in gnōnez vermis: ō oz limitare sic: q̄ cōe dcm̄. ſ. q̄ potens in difficilius sibi proportionatū. potest in facilius sibi proportionatū ō argumētū nihil ē. Et postq̄ dixit hoc. eligit mo^m qualiter motoꝛ priꝛ est cā agens motū. d. vñ motoꝛ

cuz motu sic. vult dr̃e scõ mõ sic se hz. Deinde arg^m propositum pbo3: z fillis suus põt sic cõponi. omne agẽs motũ sine quo mũdus nec esse nec fieri põt: est agens tali actione quali actione agit motum. sed deus efficit motum conferuando z efficiendo: sine quo mundus esse non potest. ergo deus agens motum illo modo agit mundum illo modo. maior est ma^ta persone. minor quantum ad primam partem fuit illata q3 dictis quantum ad secundam partem potest sic ꝓsillogizari. illud quo cessante cessat nõ põt esse sine eo: sed mũdus cessante motu cessat. ergo mũdus non potest esse sine motu. Et termo eius sic ordinatur: quia primo inuit filiam. secunda ibi. (Si enim actio) innuit prosillogismus z termo eius 'est ma^tur' persone. Et postquam accepit sillogismum secundum materiam accipit secundum formam. vnde debet sic componi. quicquid est opus: aut consequens opus sine quo esse nõ potest indiget agente per se: vel eo quo indiget idem opus: ad quod consequitur. mundus est opus: aut quid consequens opus. ergo mundus habet agens existens in suo esse huius primo accipit b^rcm deinde ibi . z quomodocunq3 sit accipit a^rcm . z termo eius est mathematicus per se. Et postquam dixit rationes philosophorum. remouit solutionem loquentium. possunt enim loquentes dicere q3 argumentum sit verum scilicet q3 mundus dependet ab aliquo agente: non tamen est sempiternum: quoniam dependet tanquam effectus nouus. ¶ Contra. arguit auer. d. quicunq3 opinati sunt q3 actio procedens ab agente mundi sit noua asserit q3 mũdus innouatur ab aliquo agente q3 sup. est improbatum in prima disputatione huius. Ideo solutio illa non est consequens. z sic apparet qualiter opinio philosophorum est conueniens: z illa loquentium est extranea.

Sed hic potest mouere q̃stio an cessante motu celi mundus destruer. z q3 totũ hoc sermone prolixo declarauj in penultimo capitulo de ſuba oꝛbis. Ideo vide illic. qualiter etiam nouuz non proueniat ab antiquo declaratum est in questione de inte^n. Alg. du. ij.

a Jt algazel rñdens pro pbis z si aliquis dicẽt quõ nos dicimus q3 mũdus hz efficiẽtẽ: nõ ex hoc intendimus q3 hẽat agens eligẽs z volens q̃dam opus posq3 de eo nõ curabat: sic iuenimus i artificialib^9 agentib^9: imo itendimus q3 mũdus hẽat cãm que primũ ꝓncipiũ nũcupat. vz. q3 suũ esse nullã hẽat cãm z hz eũ vocarenius efficiens: eodẽ mõ vz exponi. Et est notãdũ q3 tale agẽs vel efficiẽs põt facile ꝓbari p demr̃ationẽ. nos nãqz dicẽ possumus q3 mũdus cũ suis entib^9 cãt ab aliq3 aut nõ: z hz cãm: aut illa cã aliã cãz hz: aut nõ. Uñ aut ꝓcedit ad infinitũ: q̃d est falsum. aut puenit ad quãdã extremitatẽ q̃ est ꝓxia cã nullã hñs sui esse cãz: z vz primũ ꝓncipiũ Nos. n. nõ itẽdim^9 aliq̃d de ꝑ ꝓncipio nisi q̃dã ens nullã hñs cãm: z est ꝑmanẽs necẽio. Uerũtñ nullaten^9 dici ꝑt q3 celi sint ꝑmũ ꝓnc^m. illa. n. corꝑa plura sunt i nũero: z ẽ oñ sum q3 oz vt sit vnũ. Silr est ipole dicẽ q3 ꝑmũ ꝓncipiũ est vnũ celoz: vel vnũ corꝑ^9: aut sol: aut aliq̃d: qz q̃lz ex mã z foꝛa cõponit': z primũ ꝓncipiũ no vz cõponi. Tadez itẽtio nra est q3 ens cãm sui eẽ nõ hñs ꝑmanẽs est necẽio: hz tota dissensio est in denoiatiõib^9. vz. q̃d itendit de ꝑ ꝓncipio.

¶ Ait alg. rñdẽs ꝓ pbis. dicim^9 q3 mũd^9 hz efficiẽtẽ. istã. q. soluit alg. d. nõ ex ꝑ itẽdim^9 q3 hẽat agẽs eligẽs z volẽs q̃dã op^9 posq3 de eo nõ curabat: sic iuenim^9 i artificialib^9 agẽtib^9: imo itẽdim^9 q3 mũdus hẽat cãm q̃ ꝑ^m ꝓncipiũ nũcupat. vz. illud. i. tali mõ q3 suũ eẽ nullã hẽat cãz z hz eũ vocauerim^9 efficiẽs vz exponi eodẽ^9. s. vt dixit. deide iuenit mo^m iueniẽdi illũ: z dic̃. Et est notãdũ q3 tale agẽs vel efficiẽs põt facile ꝓbari p rõnẽ seu demr̃ationẽ. nos nãqz dicẽ possum^9 q3 mũdus cũ suis entib^9 cãt ab aliq̃: aut nõ si hz cãm: aut illa cã hz aliã cãm aut nõ. vñ aut ꝓcedet ad infinitũ: qõ ẽ falsum. aut ꝓueniet ad quãdã extremitatẽ: q̃ est ꝓxa cã nullã hñs sui eẽ cãm: z vz ꝑ^m ꝓncipiũ. nos. n. nõ itẽdim^9 aliũ de primo ꝓncipio nisi q̃dã ens nullã hñs cãm: z est ꝑmanẽs necẽio. Deide declarat b ꝑmũ pri^m q̃ nã est z q̃ nõ ẽ. d. vez tñ nullatenus dici põt q3 celi sint ꝑmũ pri^m. Et silr ꝓponit i 2ª figura sic. illa corꝑa ce^a sũt ꝓxa nũero primũ ꝓn^m est tñ vnũ nũero: nõ ꝓxa nũero. g̃ in 2ª figura de^9 nõ ẽ cor^a celestia. Deide oñdit ipm nõ eẽ aliq̃d celoz. d. silr ẽ ipole ꝑ^m ꝓncipiũ eẽ vnũ celoz: vt vnũ cor^r aut sol aut aliũ. z Arĩ. i scõa figura. q̃lz cor^r celeste cõponit ex mã z for^a ꝑmũ ꝓncipiũ nõ vz cõponi ex mã z for^a. g̃ ꝑmũ ꝓncipiũ nõ est corꝑ^9 celeste. minor. ꝓsillogizat sic. oẽ ꝓpositũ ex mã z for^a ẽ ꝓfigẽs. ens cãz sui eẽ nõ hñs ꝑmanẽs ẽ necẽiuz. g̃ illũ erit ꝓpositũ. Et dic̃ tñ q3 i hoc nõ ẽ dubiũ: hz tota dissensio ẽ in denoib^9 ꝑmi ꝓncipij. qd scilicet intend^t de eo an sit ꝓncipium nouũ agens: z qualiter: vt dictum est z dicemus.

Auerroys.

d Jcimus nos q3 ista vba sunt dyalectica nõ ꝓa. nomẽ. n. cãe dr̃ equoce sup q̃ttuoz cãis. s. mã z foꝛa: z fine z efficiẽte. Uñ si rñsio pbo3 fuerit mõ ꝑdicto erronea eẽt rñsio. ipsi. n. necio exigũt petere ab argueẽtib^9 de qb^9 q̃ttuoz cãis loquũt' qñ dicũt q3 mũdus hz ꝑmã cãm. Uñ si ipi rñderent q3 itendũt loq̃ de agẽte cã: z q3 eius actio fuisset ab eẽno: z q3 eius effect^9 est sua actio. dicim^9 q3 eẽt rñsio vã iuxta ipsoꝛ opionẽ: hz si ipsi rñdẽt q3 itelligũt loq̃ de cã foꝛali adhuc esset arguẽdũ eis si itendũt q3 foꝛa mũdi sit i eo exñs. si vo dicũt q3 itendũt loq̃ de foꝛa sepata adhuc est petẽdũ vlteri^9 si ipsi nõ loquũt' de foꝛa mãli: tũc eẽt ꝓxim^m apõ eos necio qõdã corꝑ^9. z absit q3 ipsi dicant ℔. Silr si itendũt de finali cã loq̃ foꝛte ꝓcedẽdũ eẽt. Tadẽ ꝑdcãvba sunt valde dubitabilia: q̃pp nõ dñt ponẽ ꝓpriorñsionẽ. Jd tñ qõ dixit. vz. q3 agẽs icãtũ põt facile demõstiue ꝓbari: vba erronea sũt: qz ibidẽ oz diſtinguẽ cãs: vt supra dcñs fuit z declarare q3 i q̃lz eaz ẽ dare ꝓmã cãz nõ hñtẽ aliã. vz. q3 cãe agẽt puenũt ascẽdẽdo ad ꝓmũ agẽs: z foꝛe ad ꝓmã foꝛmã: z sic de aliꝭ. Deide ꝓtinet ꝓbare q3 q̃ttuoz iste ad vnã ꝓmã ascẽdũt: z ista nõ facile oñdũt: vt dixit algazel. Silr id qõ dixit de declaratiõe ꝑ' cãe. vz. qñ ait q3 mũdus cũ suis entib^9 cõ. sũt vba erronea sine dubio. Uñ n. ipse dixit q3 mũdus z ei^9 entia: aut hẽt cãz aut nõ hz cõ. Dicimus q3 oportebat eũ distinguẽ illã cãz q̃re cã dr̃ equoce. Silr ꝓcessus cãz ad ifinitũ apõ pbos ẽ q̃dãmõ ipoliz q̃dãmõ necius. vz. qñ ifinitũ sumit' ꝑ se z recte: ita q3 ꝓcedẽs sit subsequẽtis cã: tũc est ipole. hz qñ sumit' ꝑ accñs. s. z circulariter. ita q3 coꝛruptio q̃cedẽtis sit necia i eẽ subsequẽtis: z q3 sit ibi primũ agẽs: tũc ifinitas ẽ polꝛitas: vt pluuiã gñari a nube z nubẽ a vapoze pluuiarũ: oz. n. supponẽ primã cãm: z hoiem ex hoie gñari ad ifinitũ est pole. q3 in talibus esse ꝓcedẽtium non est necessariũ in sequentibus esse. Uñ tales cãe ascendũt necessario ad primã cãm eternalem ad quã pueniũt alie cãe. vbi gza. qñ plato ex socrate gñat: primus motoz huius motus est corꝑus supceleste: vel aia: vel intellectus: vel oẽs: vel ipse deus. Quãobrẽ dixit Az. q3 hõ ex hoie z sole gñat: z sol a suo mouẽt motoz: z ipsius motoz cãt gradati a ꝓto principio: z iõ ꝓcedens hõ nõ ẽ necessarius in subsequẽti eẽ: vt si q̃dã artifex multa subsequẽtia efficeret opa i subsequẽtib^9 tpib^9: z cũ diꝛsis istẽis: z illa istẽa facta fuerũt ab aliꝭ: z illa met ab aliꝭ manifestũ est q3 ipsa instẽa fuerunt abinuicẽ ꝑ accñs: z q3 nullũ ipsoꝛ necessariũ est in esse effecti nisi ꝓmum: z oia ista declarata sunt diffusius alibi. Sz id qõ dixit. s. q3 primũ ꝓncipiũ esse celos est ipole: qz sunt plures: z vnitas in eo manifeste ꝓz. c. Jntendimus q3 si vult dr̃e q3 ordo huius mũdi appet regi ab vno rectoꝛe dicimus q3 va sũt: sed id qõ dixit. vz. q3 ipole ẽ dicere q3 vnũ ꝓncipiũ ꝓmũ sit vnũ celũ: vel vnũ corꝑus: sicut sol vel aliud oꝛbiũ: qz oẽ corꝑus ex mã z forma ꝓponit': z primũ ꝓncipiũ nõ vz aliquo mõ ꝓpõi. Dicimus q3 nõ est ꝓpõ vtis apud pbos: q3 oẽ corꝑus ex mã z forma cõponit' corꝑus. n. celeste iuxta pboꝛ opionẽ nõ ꝓponit': nisi dicat' q3 ipsoꝛ mã z inferioꝛ mã nũcupent' equiuoce ꝓter auic. tñ qõz. n. corꝑus ꝓpositũ de forma z mã apud pbos est innouatũ: sed celi apud eos nõ innouant': immo dñt eẽ apud ipsos ab eterno. c. Qualr tñ oñdit breuiter q3 celi nõ hñt mãm. dicimus q3 hec est via: qz cã coꝛruptionis apud pbos ẽ mã. secdẽ ergo q3 illud qõ est incoꝛruptibile ñ sit mãle: imo ẽ q̃d simpliciter: z nisi gñatio z coꝛruptio accideret inferioꝛibus coꝛpib^9 nõ cogeremur dicere q3 sint ꝓposita ex mã z forma. Radix nãqz talis est apud pbos. s. q3 corꝑus est vez in eẽ sic ẽ in sensu. vñ si corꝑa nobis ꝓntia nõ eẽnt coꝛruptibilia dicemus sine dubio q3 sẽ simplicia: z q3 eoz mã est corꝑus z iõ qz corꝑus celeste nõ coꝛrũpit': appet q3 ipsius mã ẽ coꝛporeitas quã actu hz: z q3 ipsius aia ñ sustẽtat' i ipso corꝑe hoc. n. corꝑus nõ indiget aia in sua ꝑseruatiõe ꝑpetuali: sicut idiget aia aliũ corꝑa. verũtñ idiget aia. ñ q3 sit necessaria i suo eẽ: hz vt sit aiatũ: qz id qõ ẽ nobiliꝰ oz q3 hẽat nobiloꝛe gradũ: hz aiatũ ẽ nobiliꝰ inaiatis. ergo ꝛc. z nulla ẽ dissẽsio apõ pipateticos q3 corꝑa supcelestia ñ hẽant potẽtiã sbam alicuj mõ z iõ ñ ẽ necaiũ q3 hẽant mãm sicse ba-

bent coꝛpora generabilia. vnde vt ait Themistius: aut sunt forme: aut sunt mãe dicte cũ nra mã equiuoce: aut sunt materie viue de se: non ab aliqua alia vita

¶ Adducta ista alg. z oibus dictis eius vult mõ aliqbus ꝺicẽ z ali qua verificare: z virtus eius inte'. z primo declarat q3 forma questiõis fuit mala. scõ declarat q3 qõ est male soluta.

Pro intellectu primi debes scire q3 alr que stio mo' a pbis: z alr mo' eam alg. qõ. n. pboꝛ est vtrũ mundus hẽat cãm. alg. ault quesiuit an mundus hẽat efficiẽtẽ cãm. mõ ostat q3 qõ pboꝛ est vlioꝛ qõne alg. adducta nole pboꝛ. lege. dicimus nos q3 ista vba sunt dyalectica. vult dr̃e. vba qbus mo' qõ pboꝛ: vt dcñs est nũc sunt dubitabilia nõ va. s. absolute: cuius breuẽ tãgit cãs. d. nomen. nãe dr̃ equoce sup q̃ttuoz cãis. s. mã foꝛa fine z efficiẽte. vult dr̃e q3 cã dr̃ equoce dr̃ q̃ttuoz cãis: qñ cãe differũt ꝑm genus ꝓncipij: hz quedã rerũ nõ differãt ꝑm genus ꝑtis: z iõ ibi est eq^tio dicta penes diue^tcs generis principij. ¶ Ex his voluit innuere q3 qõ illa sit male mota: qñ debuit moueri nõ sub equoco: hz sub vni^co. hz diceres. nõne alg. mo' eã sub foꝛa vni^cl. dixit. n. an mũdus sit hñs cãz efficiẽtẽ. Ecce quõ qõ ẽ de vno gñe cãe tñ. dõm q3 illo^r nõ negat auer. fuisse bñ motã q̃tũ ad formã qõis: si bñ vt eã mouẽt pbi. z alg. q3 mo'. q. nole pboꝛ ꝺbuit mouẽ modo' dcõ sub vlioꝛi foꝛa: vt appet. z sic auer. repr̃ẽdit formã qõis sub q̃ ꝺbuit moueri qõ: z nõ sub q̃ mota ẽ. Deide rñsionẽ repr̃ẽdit. d. vñ si rñsio pboꝛ fuerit mõ ꝑcõ erronea eẽt rñsio: cui^9 rõnẽ. d. ipsi. n. necio exigũt petere arg^m de qb^9 q̃ttuoz cãis loquũt' qñ dicũt q3 mũdus primã cãm. i. qñ cõ ueniũt an hẽat cãm. z respo^m q3 hz primã cãm. Deide ꝺclarat quõ bñ di ceret. vñ si ipsi pbi q̃s adduxit alg. rñderet q3 itẽdũt loq; de agẽte cã. sic. i. agẽs q3 z ei^9 actio fuisset ab eterno: z q3 ei^9 e^tus est ei^9 actio. dicim^9 q3 eẽt rñsio va. vult dicẽ q3 vno^9 ad. q. pñt distincte loq de cã agente eterna q3 e^tus est illi^9 actio. z sic bñ dicũt: qñ mũdus hz cãm agẽtẽ isto^9. Deinde ostẽdit quõ scõ^9 posset coꝛrñsio eẽ bona. d. ß si ipsi respoñt. q3 ipsi itẽdãt loq de cã formali: adhuc eẽt arg^bus eis sup. iterrogãdo. si intẽdũt an foꝛa mũdi sit i eo exñs an sup. sit sepata quõ nauta sepat a naui. Si vo dicũt q3 intẽdãt loq de foꝛa sepata, adhuc ẽ petẽdũ, ne. i. an loquunt de foꝛa mãli. s. an illa foꝛa sepata sit mãlis an pur^9 int^9. z ꝺstruit ꝓmã. d. tũc eẽt apõ eos ꝓncipiũ. s. ꝑ' motoz necio corꝑ^9: z destruit p^r. d. z absit q3 ipsi dicãt hoc. qñ in lib. Arist. vt i fine. 8. pbꝛcoꝛ. z i. 12. meth. te^to cõ. 4. i. declaratũ est totũ oppñs: z tũc suppleas qõez. s. si illa foꝛa sepata vr nõ mãlis tũc bñ dicũt. ¶ Sz obiicies: qñ vr ꝓmo auer. supstuus: qñ nulla est foꝛa sepata q̃ possit int^i eẽ corꝑ^9: z p qñs illa qõ est ociosa. 7. n. meth. textu cõmẽ. 59. q̃rere' pp qd hõ est hõ: nihil ẽ q̃rere. Dõm q3 foꝛa põt dici sepata duob^9 modis. vno^o a mã: z sic ipole est ite^rc illã in mã: z sic qõ eẽt ociosa. alio^o a subo z sic motoz r^u mobilis est foꝛa sepata. z sic est, ꝑpõ dubitabilis. esto q3 ꝑ' motoz sit sepatus a mobili: sicut nauta a naui q nõ ostituit p nauim an sit corꝑ^9 an nõ: z sic ite' ꝓmo auer. ¶ Et debes scire q3 in exẽplari q, puenit ad me post sic hz. adhuc eẽt arguẽdũz eis si itẽdũt forma mũdi in eo exñtere: z tũc adhuc est petẽdũ. an sit exñs tanq̃ forma mãlis: an tanq̃ motoz. z absit q3 primi dicãt: qñ tũc ꝓm^9 motoz eẽt corꝑ^9 aut virt^9 i corꝑe. Ubi apte auer. loquit z nõ acc^dit pu^re in illa qõne. Deide tãgit 3^m int^m. d. Silr si intẽdãt de foꝛali cã loq: foꝛte ꝓcedẽdũ eẽt. i. cod^9 o^do de fine. s. ꝺpato sic de forma eẽt ꝓcedẽdũ itentũ pboꝛ. z dixit foꝛte: qz nõdũ est ꝺclarũ quõ ꝑ' motoz sit finis. vel qz du^a est mẽs eoꝛ. Deinde ꝺcludit pcñ alg. d. tãdẽ sup. ꝓp hec ꝑdcã vba sunt valde dubitabilia iõ ꝺcludit: q̃pp nõ ꝺbẽt ponẽ. i. inuere rñsionẽ pboꝛ vult dicẽ q3 iõ alg. male posuit illa tãq̃ sint rñsio pboꝛ: eo qz pbi non vtunt vbis dubitabilib^9. (Jd tñ qõ dixit.) Cũ repr̃obauit alg. tũ q̃tũ ad qõnis formã. tũ q̃tũ ad solonis mo^m. vult mõ repr̃ẽdere ipm q̃ttuz ad fin^am quã adiẽcit p quã ꝓbabat ꝑ^m motorẽ eẽ. z ꝓtio repr̃obat ipm q̃tũ ad modũ loquẽdi. 2° q̃tũ ad rei nãz. in ꝑ^a pte ꝓponit id qõ vult reꝓbare. d. id tñ qõ dixit. vz. q3 agẽs incãtũ põt facile demõstiue ꝓbari vba sunt erronea. imo vt ꝺclabit hoc ẽ difficile z nõ facile ad, ꝓbandũ Deinde ꝓsequit. d. q3 ibidẽ. i. in, ꝓbatiõe illi^9 plura ꝺcurrũt. ꝓtio oz ꝺstinguẽ cãs: vt supra dcñs fuit. z scõo oz declarare q3 in q̃lz eaz est dare primã cãz nõ hñtẽ aliã: sic. vz. q3 cãe agẽtes pueniãt i ascẽdẽdo ad primũ agẽs: z forme ad ꝓmã formã. z sic in aliꝭ. s. mã z fine oz ꝓbare statũ. 3° oz ꝓbare q3 iste q̃ttuoz ad vnã primã ascẽdũt. i. reducunt. z tũc ꝺcludit pcñ ei^9. d. z ista sup. 3^a nõ facile ostẽdunt: cui^9 o^mis ẽ vt dic̃ alg. ¶ Debes scire pro ite^m tertij regiti q3 q̃ttuor cãe reducunt ad vnũ simplr: non tñ ad vnã causaz. neutra. n. reducit ad neutrã. bñ tñ q̃ttuoz reducũt ad vnũ ꝓmũ: z ꝺ diuersimode. q̃dã ꝑ ꝺcitatẽ: vt finis forma z agẽs. sunt. n. in deo vnũ in eẽ: z iõ in mõ: z aliqua eaz ꝑ depẽdentiã: vt mã ꝓma. n. mã reducit ad primũ motorẽ ꝑ depẽdentiã: sicut alibi dcñs est. (Silr tã qõ.) Nũc repr̃obat ipm in re. z ꝓtio q̃tũ ad malã logicã. Ubi debes scire q3 eq^ca, ꝓpõ est vbi subz ẽ terminꝰ equocus: z ẽ talis nãe q3 nõ põt eẽ alt^a ps ꝺdictiõis. iste. n. simplr sumpte. s. canis currit. z canis nõ currit. nõ sunt ꝺdictorie eo q3 propõnes sunt eq^cc: iõ debẽt anteq̃ sint ꝺdictiõis extrema subdistingui: vt dcñs ẽ i logica. Jsto supposito dicẽ. silr id qõ dixit de ꝺclaratiõe p^r cãe. vz. qñ ait q3 mũdus cũ suis entib^9 nõ. vult subintelligere an hẽat cãz an nõ. sunt vba erronea. i. peccãtia i dyalectica sine du^o. qñ. n. ipse dixit q3 mũdus z ei^9 entia: aut hñt cãm: aut nõ hñt cõ. dicimus. n. q3 oportebat eũ distin^te illã cãm: q3 cã dr̃ equi^cc. s. tã ꝑm genus ꝑdi^tis q̃s hz genus ꝓncipij: vt dcñs est: z p qñs ista qõ nõ est inter extrema ꝺdictõis. (Silr ꝓcessus.) Nunc repr̃obat ipm tertio q̃tũ ad rẽ: declando q3 ipse adhuc i logica peccauit: qñ distiguẽdũ simplr negauit. negauit. n. ꝓcessu cãz in infinitũ eẽ polꝛz q̃tũ vno^o est vez apud pbos. alio mõ est falsuz. d. g̃. silr ꝓcessus cãz ad ifinitũ apud pbos est quodãmõ ipolis: z quodãmõ necius. z ꝺclat qñ est. impolis. d. vz. qñ infinitũ sumit' ꝑ se z recte. ita recte. s. q3 ꝓcedẽs sit cã subsequẽtis: z non cõ: tũc isto mõ est ipolis. deiñ accipit int^us ꝓcedẽdũ. d. sed qñ sumit' per accñs. s. z circulariter. ita q3 sup. tali mõ circulariter q3 coꝛruptio ꝓcedẽtis sit necia in esse subsequẽtis. z addo q3 in tali circulatiõe sit ꝑ^m agẽs tunc infinitas in cãis est polis hoc ꝺclat exẽplo. d. vt nubẽ gñari a vapoze. z vapoꝛẽ a pluuia: z pluuiã a nube. Jn hoc. n. circulo oz supponere ꝓmã cãm. Deiñ ponit hz exẽplũ. d. z hoiem ex hoie gñari ad infinitũ est pole. ¶ Sed põt qs dr̃e. non ꝓp hoc ꝓcedit infinitas entiũ qñ si hz est ꝓmã est. g̃ vabunt̃cãe actu infinite. iõ rñdẽdo. d. sup. dico nõ seq infinitũ in actu: q3 in talibus. vult dr̃e accñtalr ordinatis esse ꝓcedẽtiũ non est necẽs in esse sequẽtibus. s. in effectibus succedẽtib^9. ꝺclat ẽt q3 oz vt sit in tali ordine pria cã. d. vñ tales cãe ascẽdũt necio ad ꝓmã cãm eternalẽ: ad quã pueniũt alie cãe. v. g. qñ plato ex socrate tãq̃ ex agente gñat: primus motoz hi^9 motus. i. gñatõis istius est corꝑ^9 supceleste: vel aia: vel intellectus: vel oẽs: vel ipse deus. Deiñ. ꝑbat hoc auẽte arĩ. vel potius ꝺclarat arĩ. dcñ. d. ꝓbꝛẽ dixit arĩ. 2. phy. tex. ꝓmenti. 26. q3 hõ gñat ex hoie z sole. z sol mouet a suo motoꝛe: z sol motoꝛ cãt gradatim a ꝓto ꝓncipio. z p qñs ꝓcedẽs hõ non est necius in esse subsequẽtis: hz ꝓncipiũ ꝓmũ est ibi oportunũ z necẽs. hoc ꝺclat ẽt exẽplo matoꝛ z notabili. d. vt si qdã artifex efficeret opa multa subsequẽtia in subsequẽtibus tpibus: z cũ diuersis instrñs: z illa instrñ fcã fuerint ab aliꝭ: z illa met ab aliꝭ. manifestũ est q3 ipsa instrñ fuerũt adinuicẽ p accñs. z est ẽt manifestũ q3 nullũ ipsoꝛ necẽs est in esse effecti: nisi ꝓmũ: tũc applica tu ad, ꝓpositũ. Deiñ exculat se. d. z ola ista ꝺclarata sunt diffusius alibi. s. in. 8. phy. t. 5. phy. 8. qdẽ tex. ꝓmẽti. 47. t. 5. s. ꝓmento. 13. z i prima disꝑu^tc h^9. in solone qnti dubij. ¶ Debes scire prio q3 ꝓcessus infinitus in cãis est polis: vt inuit ꝺ ipse. quattuoz ꝺdictõibus. pria i cãis p accñs. scõa circulr se ẽnitibus. tertia vbi eẽ ꝓcedẽtis non est necẽs in esse sequẽtis q̃rta supposito ꝓmã cãm esse in rerꝫ nã. ¶ Sed obiiciet qs qñ hõ fit ab hoie: z nõ circulr. ¶ Scõo ẽt corruptio ꝑtis nõ est necia p esse filij: vt vides. ¶ Doz vt dr̃ in. 2. meta. ꝓmẽto. 7. z ꝓpe finẽ scõi de gñatõe. q3 cãe ꝑit eẽ infinite. prio qñ accñtalr ordinat^a qñ vbi eẽn^t: tunc esse vnius esset simul cũ esse alteriꝰ. z sic infinitũ eẽt in actu. scõo circulr gentis: z hoc ꝓpinqua vel remote. hõ. n. fit ab hoie: z eõ. remote. qñ ex cadauere fit terra. ex terra planta: ex plãta cibus: ex cibo sperma ex spermate hõ. Dixit vlterius ita q3 sit ibi ꝓmũ agens. qñ vbi nõ eẽt ibi primũ agens non esset ordo in cãis: nec ꝓcessus: vt dcñ est alibi. s. in. 8. ꝓmento. 15. ¶ Scõo debes scire q3 quattuoz sunt opiones que reducunt has cãs gñabiles. ad ꝓmã. vna Themistij: q3 posuit aiaz in terre exĩstere. i. infra orbẽ lune. ꝑductã ex sole z orbe ꝺclauj ꝑm ari. vel ex diis scõis ꝑm pla. vt narrat auer. in. 12. met. ꝓmẽto. 18. z appet in prio z tertio sue abbreuiatõis o aia. ¶ Scõa fuit opio aui. alfarabij z alex. q3 ponit inte^m agentẽ vnã int^a^us infra sperã lune esse cãm: ad quã reducunt oẽs he pnes: vt auer. o. 7. meta. ꝓmẽto. 31. z. 8. phy. ꝓmẽto. 79. ¶ Tertia fuit opio ari. q3 illa pria cã sint oẽs motoꝛes orbiũ: cõputãdo ẽt deũ: vt in. 9. meta. ꝓmento. 7. z. 12. meta. ꝓmẽto. 44. finxit. vbi declarauit ordinẽ intelligentiaꝝ iuicẽ z necessitatẽ earũ. ¶ Quarta fuit opio legis sue. s. mahumeti: vt narrat ipse. 12. meta. cõmento. 18. q3 illa pria cã ad quã oẽs reducunt sit deus: a quo ime^tc, pueniunt oia: vt ibidem. d. z iõ aduertens ad has quattuoz opiones dixit vel aia: vel intes vel oẽs: vel ipse deus. tetigit. n. quattuoz opiones vcãs. (Sed id qõ dixit.) Quarto repr̃ehendit illã q̃tũ ad, ꝓbationẽ qua intẽdit, ꝓbare deũ non esse celos: nec celũ. z pio ꝓponit sermonẽ eius ꝺ quẽ ar^tc intendit. d. sed id qõ dixit q3 ꝓmũ ꝓncipiũ eẽ celos est ipole: q3 sup. celi sunt plures: z vnitas in eo fuit ma^tj ꝛc. fuit ergo ratio alga. replicata his verbis. Deinde verificat propositionẽ eius: vbi debes scire q3 deus nõ esse celos potest intelligi duobus modis. vno modo accipiendo deum pro

vno principe a quo emanēt oia entia. scōo pro ordine rey: qui ordo ꝫ rē est ipse res ordinate: vt alibi scis. d. g. intēdimus q si. vult dicē q ordo huiꝰ mūdi appet regi ab vno rectore. dicimꝰ q vera sunt. s. illiꝰ verba. i. si loquiꝰ de deo ꝑmo mō vera fuit eiꝰ. ꝓbatio: z sup. si scōo nō ꝛcludit vt scis. (Sz id qō dixit. vz. q impoſle.) reprobat ipm. ſ. z primo ꝓponit sermonē eius. d. sed id qō dixit. videlz q impossibile est dicere q vnum principium primū sit vnum celum: vel vnum corpus: sicut esset sol vel aliud orbiū: z repetit eius rōnē in 2a figura. d. q oē corpus ex mā z forma ꝛponit: z ꝑm ꝑm non ꝫ aliquo ꝰ ꝓponi. z p ꝫis non est corpus. Deiñ statim. d. suā fantasiā. dicimus q nō ē ꝓpō vlis apud pbos. s. illa: q oē corpus ꝛponit ex mā z forma. z q ad destruēdā vlem affirmatiuā sufficit ꝟificare pticulare negatiuā. ſō. d. corpus. n. celeste iuxta pbos rā opionē nō ꝛpo' sup. ex mā z for'. g sup. non oē corpus. Deiñ remo'. q. qm oē q mouet diui' in māz z for'am: vt. z. meta. dr. 2to. t2. In oi motu oz itelligere māz. Rñ'. d. nisi dicat q mā ipsoꝝ. s. orbiū: z māliſrioꝝ nūcupenē equoce. vult dr̄e q mā pōt capi duobꝰ modis. vno mō vniuoce. p mā trāsmutabili. alioꝰ analogcē. put idē ns ē ad localē z trāsmutabilē: z sic pōt ꝓcedi mā in corpibus celestibus. z q z deiñ est q iuxta pbos celū nō ꝓponi ex mā z forma vnic̄ excipit aui. d. preter aui. q. d. q solus putat Ɔriū: sicut deiñ est prio celi. ꝙmēto. 20. Deiñ ꝓbat illud qō dixit. s. celū nō ꝓponi ex mā vniuoce. d. qōlz. n. corpus cōpositū ex mā z forma inouatū est. ß celi apud eos nō inouanē. imo apꝰ ipsos dicēt ab eterno: vt ari. ß. phycoꝝ via motꝰ eterni ꝛcluſit. (Qualr tñ.) Cū reprobauit ipz. s. c. hoc' motꝰ. q. d. qr tñ oñdit bxeiter q celi nō hēant māz. q. d. cū deiñ sit ipz carere mā q nā est via ad hoc: Rſ'. d. dicimus q hec est via qr cā corruptiōis apud pbos est mā. segr̄ g q id qō est ſcorruptibile nō sit recte māle: imo est qd simplex. vñ poa silli est ista. oē eternū caret ꝓncipiis gñatōis z corruptiōis: sed corpus celeste est eternū. g caret mā q vna est cā gñatōis. Deiñ. ꝓbat hoc: qr̄ ꝑ locuꝫ a Ɔrio. d. z nisi gñatio z corruptio accēnt inferioribus corpibus nō cogeremur dr̄e q sint ꝓposita ex mā z forma: z tūc vis argumēti ē. si cā gñatōis est hr̄e mām p locū a Ɔrio cā ſcorruptibilitatis z eē eterni erit caretia māe: vt auer. arguit in vltio de ſuba orbis. Deiñ. ꝓbat aliud addiz tū. s. q qr caret mā z est eternū est simplex: z coꝝ mā est corpus. z argm. eius est ypom. fic. si corpus est vnū apud ſensum z ſcorruptibile ē vnuꝫ simplex: z eius mā est corpus. sed corpus celeste est vnū apud se'm z ſcorruptibile. g simplex z eius mā ē corpus. huius silli ponit ꝓbationē de corpibus nobis ꝑtibus: qm si ista ēent ſcorruptibilia: z qōlz illoꝝ eēt vnū apud se'm qōlz illoꝝ eēt simplex. z sic pz añs. prio g pōit añs. d. radix nāq talis est apud pbos: q corpus est vnū in cē: sicut est in se'': z p hoc vult itelligere añs. istud. s. q si est vnū in se'' z ſcorruptibile eiꝰ eē est simplex: z eius mā est corpus. attū non ponit totū lz ipm velit totuz int'c. Deiñ ꝓbat hoc añs. d. vñ si corpa nobis ꝑtia nō ēent corruptibilia: z sup. qōlz coꝝ eēt simplex dicerem' sine dubio q ēent simplicia: z coꝝ mā ē corp'. Deiñ accip' b'cs. d. z iō qr corpus celeste nō corrūp'. z sup. est vnū apud se'm. Deiñ accipit ꝑnam. d. appet q ipsius mā est corporeitas. z sup. ipz ē simplex. Sz debes scire q ad declandū simp'cs corpis duo requrunt. s. q sit apud se'm simp': z q careat mā. si. n. corpus caret mā z sit plura apud se'm nō pōt iudicari simpler. iō dixit q careat mā z sit simplex apud se'm. (Doc. n.) vlterius b remouet circa nunc dcā aliud dubiū. qm corpus celeste est: attū vt declatuz est in multis locis: maxie 2o celi. in ter. z ꝙmēto. 61. vñ ē poterit qs credere ipm eē ꝓpositū sicut alias gñabile ex aīa z corpe: z sic ex mā z forma. Rſ'. vbi debes scire q aliqō corpus indigere aīa est duobus modis. vnoꝰ vt illa sit forma eius eē in actu z in spē sicut corpus hoīs. idiget. n. cōua vt illa ponit in eē actu for' sic q actuale eē hois est eē aie eius. Alioꝰ. aliqō indigere aīa vt pon' in eē nobili z ꝑfc in opatiōe eo qr eē eius est in actu attū eē nō pōt nisi ope. ista diſnc hita ꝓtinu' g sic ſra. dico q lz sit celū ꝓom ex aīa z corpe: nō tñ ex mā z forma vniuoce dictis. hoc. n. corpus non indiget aīa in sua ꝑseruatōe ppetuali. i. prio mō: sicut corpa aialiū indiget. Deiñ declat quō indiget. d. vez tñ indiget aīa: nō q sit necīa in suo eē. i. actuali prio mō. sed 2o mō. s. vt sit aiatū: cuius rōnē breuez tangit: qr id qō est nobilius oz q hēat nobiliorē gradū. sed aiatū est nobilius inaiatis. g oz vt hēat nobiliorē gradū: q ē gradus vitalis: z male aialis: vt scis 2o de aīa. 2to. is. Deiñ. ꝓbat 2o nē pdcāz ꝑfessiōe oīuz pipateticoꝝ. d. z nulla est dissensio apud pipateticos q corpa supcelestia nō hēant poam subtaz. i. māz aliquoꝰ. z iō non est necīū q hēant mām sicut se hñt corpa gñabilia. i. vnius rōnis cū mā illoꝝ. ccce quō oēs in hoc sunt ꝛcordes. Deiñ probat hoc auctē Themistij. d. vñ z ait Themistius. corpa celestia aut sunt forme aut sunt māe dcē cū nra mā equoce: aut sunt materie viue. i. animate de se: non aliqua alia vita. i. generabili z corruptibili. sed eterna.

Sed super his accidit qō: qm vr dcm auer. Ɔriū sibi. hic. n. dic māz cām gñatōis. in prio ait de ſuba orbis. z prio celi vr dr̄e q mā z Ɔriuz: vt appet 2to. 20. z sic hic vr diminutus vel ibi ſuperfluus. Et lz de mā celi in multis locis dixi: vt in qōne ꝓpa de hoc: z tetigi hanc. q. attū pro nūc dōz q cāe gñatōis z corruptōis sūt duo. s. mā z Ɔriū: qr tñ mutuo se inferūt. oē. n. hñs māz hz Ɔriū z ē: vt auer. prio celi 2to. t24. probat tō multotiēs auer. d. cāz corruptōis eē māz: vt b multotiēs Ɔriū. vr. ſ. pbycoꝝ. 2to. io. qm saꝫ in vno ꝙuertibili ite'' reliquū. Alg. du. iij.

a Jt algazel z nos dicim' q ad hoc rñdēdū ē duplr q̄z vnū ē q segr̄et iuxta ipoz opionē q oia mūdi corpa eēnt ātiq̄: z icāta. z id qō dicūt phi. vz. q huius destructio pōt sciri ꝑ aliū modū nos reprobabimus eum cum ꝓueniente disputatiōe: qn de vnitate dei z remotione denoīationum tractabimus.

¶ Nūc inducit alg. reprehēdentē phos duobus modis q̄z ſcōs ponē in du° 4to. ¶ Prio int' hꝰ debes remc. processū phoz ad probandū q deus sit agēs. dico g q sic arguebāt. Jn oibus agētibꝰ oz venire ad vnū ꝑm simplr eternū. alr in cāis eēt processus infinitus z reliq. ꝫ hūc ꝓcessū instat alg. duobꝰ modis expsse: q̄z ſcōs ponēt in du° 4to. lz in pñti dubio pōat vnū expsse z aliū iplicite: z sic ꝓputādo oēs arguit tribꝰ modis. prio arguit sic. si varet agēs ꝑm eternū: segr̄ q oia corpa mūdi eēnt eterna: z sic nihil gñaē ꝫ eos. ¶2o arguit. si aliqō agēs eēt tale illud eēt corpus vel ꝟtus in corpe. Doc g du'm in 2o diui': qr prio expli cat primā rōnē ꝫ pbos. 2a ibi. (Et id qō dicūt.) tāgit 2m mo'. d. g. z nos dicimus q ad hoc. i. ꝫ illā ꝓcessū. ¶ Rñdēdū est duplr. i. arguendo duobus modis: q̄z vnus est q segr̄ iuxta ipoz opionē: q oia mūdi corpa eēnt ātiq̄ z icāta. i. nullo' dependēa. (Et id qō.) Dic tāgit sēdaz reprobationē ſcōi pboz dicti. Ubi debes scire q ari. in. 8. phisicoꝝ primo text de vnū ex vnitate primi mobilis. Si. n. daf vnū ꝑm mobile oz vt def vnū pmū agēs mobile illud mouēs sp. z iō videmus ari. vt. d. auer. prio celi. ꝙmēto. 33. facere qōnē de vnitate mūdi: qm vt. d. auer. q dixit q mūdi sunt ples. ꝛtingeret ex credere multa ꝓncipia: z ꝫ. z iō ari. declarauit ex vnitate pmi vnitatē mūdi: vt auer. i prio celi ꝙmēto. 90. declat. vide. hic g fuit vna alia via ad probādū eē vnū pmū agēs. d. mō alg. z id qō dicūt phi q destructio hꝰ. i. ꝓncipiū agētiū plitaq. s. q opiones dicēs pla eē ꝑnam: destructio pōt sciri ꝑ aliū modū. s. a su prdicto. nos reprobabim' eū. s. illū mo'm cū ꝓueniēte. i. vētura disputatōe q̄nta qn de vnitate dei. z remotōe denoīum. i. simplicitate illius in 8a disputatōe tractabimus. Ubi 2o debes scire q reprobatio ꝓponit sic. oīs suba ꝓpōita ex ꝓpibus denoībus. i. attributis ē corpus: aut ꝟtꝰ in corpe. sed deus est suba ꝓpōita ex ꝓpibus denoībus. g deus ē corpus vel ꝟtus in corpe. maior: supponit ab eo tāq̄ maia. minor: declarat: qm apud pbos deus est agēs: deus est vnū ꝑm vnitatē ꝑmi mobilis. ē mouens. z sic de alijs: q agēti ꝓueniūt. z p ꝫis ꝓpibus denoībus ꝓstituit ꝛclō est falsa. g aliq ꝑmissaꝝ. nō aꝰ g bo'. ß bo' sequit ex hoc q ponūt deum esse primū agens primū mouens vnū ꝛc. ergo deus non est vnū primū agens. b ergo est modus quez dicet post alg. ꝫ pbos in reprobatione illius secundi modi. Auerroys.

Jcimus nos q ipsius itētio ē q phi nec̄uerūt vnitatē dei asserere: neq̄ q vnū sit corpus postq̄z ipi nec̄uerūt remouere dei denoīatōes. oꝫ. n. eos cōcedere q deus sit suba cū denoīatōib'. z q̄cūq̄z sic se hz est sine dubio corpus aut ꝟtꝰ corpea: z iō seq̄t eos q pri mū ꝓncipiū icātū sit corpus celeste: sed phi nō attribuūt nec̄io eē cui cā nō est id qō dixerat algazel nōe eoꝝ neq̄z putant phi: q ipsi nequeant probare egregie dei vnitatem: z ab ipsa denominatiōes remouere. z deo dante in sequentibus diffuse tractabimus.

¶ Videt mihi q auer. hic arg'' ꝫ fz modū quē ſra dicet alg. quē supra expsſi. z prio repetit suā eius. d. dicimus nos q ipsius intentio est q phi nequerūt vnitatē dei asserere. i. nō bñ potuerūt. ꝑbare deū eē vnū neq̄z sup. potuerūt asserere q vnū sit corpus: sic repit trāslatio ista. z si sic vr mihi q auer. velit dr̄e nōe alg. q phi in duobus peccant. prio: qr nō potuerūt assignare deū eē vnū ex vnitate corpis celestis fz modū tā expsſum. fz petm est: qm neq̄z pūt ꝑbare q in nā est vnū ꝑmū corpus qō mouec̄ se: z tūc lege sic. q ipsi nequerūt asserere. i. probare dei vnitatē sup. ex vnitate corpis ꝑmi. z hoc quātū ad primū errorē pbant neq̄z potuerūt asserere demſtiue q vnū sit primū corpus. z hoc quātū ad fz errorē. q aūt hoc fz nō pūt probare auer. nō explicat: sed explicat primū. d. pstq̄ ipsi nequerunt remouere dei denoīationes. vult dicere q hac de cā non pūt saluare dei vnitatē: qr saluando illam intrant ꝛce

dere ipsum esse constitutum ex pluribus denominibus: cuius rationez explicat. d. oportet enim eos concedere q deus sit suba cū denoībus. i. cōpōsita ex multis denoībus. i. attributis. z hec minor alg. Deinde ponit maiorē. d. z qōcūq̄z sic se hz est sine dubio corpus aut ꝟtus corpea. hic ſppleas ꝛnē quā in expositōe dubij posui: quā hic ipse repetit. d. z iō segr̄ eos q ꝑm ꝑnm incātū sit corpus celeste vel qōcūq̄z aliud. q aūt illud ꝛm ꝑbi ꝓbare non pūt. auer. nō explicat: pōt tñ explicari: qm via ꝓbans. corpus eternū eē est via motus eterni: sic si motꝰ est aliqs in re rū nā eternus: est aliqō corpus motū eternū: sed aliqs motus est eternꝰ vt primus circularis. g erit aliqō corpus eternū. vult g alga. q hec via nulla sit: qm sustenꝫ in bꝫ in qua loquentes ꝫdicerēt. iō vr q duobus modis peccauerūt phi. ß i trāslatōe scōa sic repit scriptura. (Neq̄z q vnū non sit corpus.) z tunc vr dr̄e q isti peccant: qr non pūt ꝓbare dei vnitatē: neq̄z pūt ꝓbare ipz non eē corpus p illā vnitatē. q. d. eo q ad illā ꝓbationē legr̄ dei eē in mā ꝛsistere: vel ipm eē corpus: vt dictuz fuit: z tunc ꝫm hoc non repetit nisi vnū ꝑtm phoz z est melius. (Sed phi.) rñdet b ad argm alg. ꝫ pbos. z vt mihi vr. ipse negat minorē. vñ. d. sed phi non attribuunt nec̄io eē cui cā nō est. i. ipsi nec̄e eē in cāto id qō dixerat alg. nole coꝝ. i. deū eē cōpositū ex plibus denoīb'. ecce qđo negat minorē. Deinde rñdit ad ꝓbationē. d. neq̄z putāt phi q ipsi ne queant ꝓbare egregie. i. demonc dei vnitatē: z ab ipsa vnitate remoc denoīatōes. q. d. q phi pūt ꝓcedē deū eē vnū ex illa rōe: z tñ pūt remoc eius cōpōnē: qr lz deus sit vnus mouēs agēs ꝛc. attū ista non dicūt cōpōnē. pp qō excusat se. d. z deo dāte in sequētib' diffuse tractabimus. ecce qđo pulcre auer. satisfecit ad rōnē formalr: z q̄ difficile fuit mihi ordinare dubiū z sol. dubij: eo maxie cū nulla viderim expōnē: z vtinā q haberē aliquā. multotiēs. n. desperatus ex difficultate ꝟboꝝ istius trā slatōis: z carentia expōnis volui dimittere. attū ꝑtū possum tñ exponā. expō aūt subtilioꝝ relinquaē posteriori. ¶ Sed dices q̄re auer. nō reprobat ꝑm moꝝ: neq̄z approbat. vr mihi q pp duo. prio: qr eius solo manifesta est ex dictis. 2o. n. illa sustentaē in vna ꝓpōne. s. q ab eterno ſmobili nouū ꝓuenire nō pōt. g si deus est agēs eternū: oia corpa mūdi q ab ipso dependent erūt eterna. mō hec rō soluta est multotiēs in 3a disputatōe. vbi dcm est: q. ppō illa. vbi sustēnat est ꝟa. s. ſme'c ve dcm est. 8. phycoꝝ. ꝙmento. 15. vbi dcm est q ab eterno non ꝓuenit nouuz ſmec: lz mec bñ. z hoc declarauī in expōne ſcōi de ſuba orbis. ſcōo vr mihi q iō non soluit illā: qm ex oīs pōt eius solo esse manifesta: iō ne ei accidat ꝟboꝝ superfluitas rōnabiliter potuit supersedere.

Sed circa dicta vr eē qō rōnabilr qm pluralitas attributoꝝ arguit ꝓponē incōtinēte: videmus. n. hoc in oi ente gñabili vbi est bonitas: sapia: ꝟtus actiua: z filia. multitudo. n. attributoꝝ arguit ꝓponē in oi re gñabili. g z in deo: z si non in deo erit qō. q̄re non in deo. z in alijs sic. ¶ Scdo pōt argui. qm illa multa vel reducunt in vnitatē: vel sūt simplr pla. si plura g ꝛtinēs illa eēt ꝛgregatū z vnū vnitate exercitus. Si in vnitatē: in oi vnitate oz aliqō hr̄e se vt actū z altez vt poa. ergo erit ꝓb. ¶ Ad istā. q. dicunt qdā q multitudo attributoꝝ in oi ente citra ꝑm arguit ꝓponē cuius rō est: qm in eis non pūt esse nisi vt cānē a prio. z sic ꝓponē dicunt. nunc. n. cātū est ꝓpositū ꝑm auer. in prio aūt q: ꝛtinēt vt in cā: iō sunt in eo sine ꝓponē: z hoc est qō dr̄ com' q quecūq̄z sunt in rebus diſpersa sunt vnita in deo. eo qr vbi sūt eo mō quo cāta sunt in cā q ꝛtinēa nulla dicit ꝓponē. ¶ Sed mihi vr q opio ista fit purus error: qm vel multitudo attributoꝝ formalr dicunt ꝓponē. i. inquātū multitudo attributoꝝ. vel p accīs rōe ſubti in quo sunt. si 2m male dicunt: qm eius qō est per se nō oz cā assignari per accīs: ēt vt sic oia in creatura eēnt ꝓpōsita rōe ꝛtinētis. Si ꝏo dicit ꝓponē formalē: g in quocunqz dicet ꝓponē saluata eius rōe qditatiua z formali: z sic in deo eēt ꝓb. Jō mihi vr q multitudo attributoꝝ ꝑm eius rōnē formalem non dicat ꝓponē: qm in oi ꝓponē oz vt ſsi' vnū vt actus: altez vt poa. mō vnū attributoꝝ non erit vt actus respcū alterius. g forma multitudo illa ꝓponē non pōt dr̄e. ¶ Verūz debes scire q attributa pūt ad duo cōpari: vel inter se: vel ad ſubz in quo sunt. si ꝑm vt sic formalr cō pōnē non dicunt vt declarauī. si 2m vel illud ſubm est cā in se simplr: z sic ꝛtinē in eo per eēntiā: z ſimā idētitatē: qm qō addit cāto facit cō pōnē: in cā eēntiali facit idētitatē. si cātū sic attributū ꝓpara' illi vt forma accītalis: z sic ꝓponē facit cū eo: sicut albedo cū pariete: fz qđo hēat sufficiētius declarari in ꝙmento. 39. i2. expoſui: z infra in vltimo caplo diſputatōis dicā. ¶ Quibus visis ad ꝑm dōm q in oi ente gñato multitudo attributoꝝ ꝓpata ꝛtinenti ꝓponē facit: lz in se nō sit ꝓb qm vnū attributū alteri cōpatū cōpōnē non pōt dr̄e cū neutrū respcū neutrius: se hēat vt poa sed oia sunt ꝑfectōes. ¶ Ad 2m dico q inter se nullā vnitatē dicunt nisi respcū ꝛtinentis: z iō non sunt aggregatū per accīs: qm vnū aggregatōe nec ꝓponē dicit si illa que sunt in eo ꝓpanē inter se nec ad aliud non sic attributa: qm ꝓpata ipsi ꝛtinētibus aliqn cōparanē vt forme qñ eis addunt: non per eēntiam: sed prout ab alio causantur: vt dixi. ecce igitur quomodo potest saluari dei simpc cum multitudine attributorum. Alga. du. iiij.

Jt algazel scōm vero est in eo q dicunt z ponunt a pipatetici q entia abinuicē cānē: sed forte dōz est q cāe successiue, pcedunt ad infinitū. z si ipsi rñderent nobis q hoc est ipoſe. Nos dicemus eis qualr hoc asseritis: aut hoc est ꝑia cognitio. i. ꝓpō simplr nota apud vos sine aliquo medio. aut ab aliquo medio. ꝑmū est falsū mta. n. sūt nobis obꝛcientiayt revolutōes orbiū q apō nos sūt infinite: z nō pueniūt sine dubio ad cōpetū ē miatū vltimū: z sūt infinite ab alia extremitate. z si forte diceretis q ꝑterite nouitates non repiunt ꝑntes aliquo tpe: z id qō ꝑuatū est nequit denoīari de finitate: neq̄z de infinitate. Nos vero rñdemus ad hoc vobis q aie separate ꝑteritoruz hoium sunt infinite z ꝑntes. suppositio mundū fuisse ab eterno: z lz sint vna in spē infinite sunt nūero. Et si forte diceretis: q aie separate hoium nullū hñt ordinē situalē neq̄z nālē neq̄z localē. z infinitates ꝓdicte itelligunt de entibus ordinatis nālr in cāis z cātis. Sz dicte aie non sic se hñt. Nos ad hoc rñdentes dicimus q hec euasio quā sumpsistis in situ non est magis ꝟa in eo ꝙ in suo ꝛtrario. Quare ergo magis attribuitis ipokitatez vni coꝝ alteri: z q̄lis est demſtatio apud vos in hoc. Rursus q̄re negatis aīas dcās hr̄e ordinē. z est manifestū q aie separate trāsmigrant de hoc mundo ad aliā vitā gradatim in tpib' ꝑteritis infinitis. Unde postq̄ in esse ipsarum ordinatio de ante z post reperitur: ergo ꝛc. Patet ergo q verba vestra non sunt nisi fantasmata z ambages.

¶ Cū narrauit ꝑm moꝝ quo alg. reprobauit pbos. nūc narrat scōm moꝝ. z prio in hoc dubio narrat in breui argm pboꝝ. d. ſcōs ꝛnō ē sup. in quo accusanē pipatetici in eo q dicūt q entia adinuicē cānē. mō si non esset ꝑm in cāis esset. ꝓcessus in infinitū: z ꝛra est male trā slata. Sic. n. repit in arabico: z in translatōe noua. 2m ꝛno est ſm q dicunt pipatetici q entia adinuicē cānē. (Sed forte.) postq̄ narrauit motm illoꝝ rñdet ei vt debilitet ipm. d. forte dōm est q̄ oē successiue ꝓcedent ad in infinitū. est g rñsio q̄ in ꝫis pboꝝ non est in ꝫis. qm in cāis non inoꝝ ire in infinitū. (Et si ipsi.) ponit primā euasionē pboꝝ. d. z si ipsi rñderent nobis q hoc est ipoſe. q. d. eo q infinitū qđolz est impoſle eē. (Nos dicemus.) arguit ꝛ hoc. d. nos dicemus eis qualr hoc asseritis: aut hoc. i. ista pō est ꝓia cognitio. i. ꝓpō simplr nota apud vos sine alio quo medio: aut ab aliquo medio. i. ꝓpō ꝛmfabilis. ¶ Debes scire vt dixi: z accipiē ꝓio celi. cōmento. 2. q ꝓpō est tribus modis. quedam simplr nota: vt prime ꝓpōnes que sunt nālr note. quedā oino ignota: eo qr eius notitia solū per mediū demſtationis fit in nobis. quedā meo mō: eo qr ē nota sine medio. indiget tñ modicula innonc. s. que fit silloꝝ loco a Ɔrio: vt. d. auer. 2. phycoꝝ. cōmento. 3. iō petit alg. ista ꝓpō. in cāis non est, pcessus in infinitū vel est simplr nota: vel indiget alio quo medio. (Jdrimā est) nunc reprobat ꝑm mēbrū: tacet aūt scōm qm intelligit ex prio. d. ꝑm est falsum. cuius rōnē. d. multa. n. sunt obiectē tia. i. ꝫdicunt huic. quoꝝ ꝑm ponit. d. vt revolutōes orbiuz que apud vos sunt ſinite: z nō pueniunt in futurū sine dubio ad cōpetū termiā tū vltimū: z non mō sunt iuſinite a ꝑte post. imo z sunt ſinite ab alia extremitate. i. a parte ante. (Et si forte) ponit ad hoc scōam euasionē. d. z si forte diceretis q ꝑterite nouitates nō reperiunt ꝑntes aliquo tpe: z id qō ꝓuatū est nequit. i. nō ꝛ denoīari de infinitate aut finitate: vult dr̄e q ꝑbi inteir in entibus positiuis esse in ꝫis: non ꝓriuatiuis: que non sunt vere nec finita nec infinita nisi forte ꝑm rōnem. (Nos vero.) arguit ꝛ hoc. z ꝟtus argumenti est: qm lz ꝑteritōes non sint entia positiua: attū in eis pūt esse infinite res positiue: qō declarat. d. nos vero rñdemus ad hoc vobis q aie separate ꝑteritoꝝ hoium sunt ſinite: z ꝑntes supto mundū fuisse ab eterno: z lz sint vna in spē infinite sunt in numero. z p ꝫis euasio est. (Et si forte). adhuc ponit tertiā euasionē. d. z si forte diceretis: q aie separate holuz nullā hñt ordinē situalē: neq̄z nālē: neq̄z localē: z infinitates ꝓdicte intelliguntē de entibus ordinatis naturaliter in cāis z causatis: sed dicte anime non sic se habent. ¶ Debes scire q duobus modis aliquid potest intelligi esse in rerum natura in terminata parte. vno modo situaliter sicut ponit Auicen. de octaua spera. Alio modo localiter per circūscriptionem alicuius superius ambientis. z vtrumq̄z duobus modis. naturaliter: sicut ignis in cōcauo

sine re. & scdo modo violenter: sicut graue ibidez. vult ergo ista euasio q̄ ꝓpositio dicta intelligat in rebus situalib⁹ vel locatis na⁹. cuiusmōi nō sunt alie holum sepate. (Nos ad hoc.) ℨ hoc arguit. d. nos ad hoc rñdentes dicimus q̄ hec euasio quā sumpsistis in situ. i. in reb⁹ situalibus nō est magis vera in eo. i. situ q̄ in suo ꝑrio. i. nō situalib⁹. q̄re ḡ magis attribuitis ipo ⁱᶜ⁵ vni eoꝝ q̄ alteri: & qualis est demo⁹ apō vos in b. i. q̄ magis sit in ꝑ ᵛ de vno q̄ de altero. (Rursus) scdo arguit ℨ idē. d. quare negatis dictas alas hēre ordinē: imo oēs tenēt eas ordinari ℨ me rita caꝝ cū sunt in corpibus. (Et est manifestū.) Scdo arguit q̄ sunt in loco: & rō eius sic cōponit. In quocūcq; nāis inuē⁹ ordo ꝼm an̄ & post. ꝼm prius & posteri⁹: illa sunt in loco: q̄m mouenē localiter: ℨ in nāis alaꝝ inuenit iste ordo prioris & posterioris. ḡ locus. minor probr̄ auctē legis: q̄m ale migrāt de vita pñti ad aliā vitā. & p ꝺs mouenē. (Hu ius ergo ꝓ⁹ tāgit ꝓbationē minoris. d. & est manifestū q̄ ale sepate trās migrant de hoc mūdo ad aliā vitā gradatim in tpib⁹ ꝑteritis infinitis. i. vna post alterā in infinitū tps ante tps q̄ est pñs. Deinde accipit mino rē. d. vñ postq̄ in esse. i. in nāis caꝝ repitur ordinatio. i. trāsitus de an̄ & post. Deinde ponit ꝺclonē. d. ergo nē. i. ergo ille sunt in loco. & cuꝫ dixit totū hoc recapitulat peccatū eoꝝ. d. ℨ ergo o pbi q̄ ꝛba vestra nō sunt nisi fantasmata & ambages. Auerroys.

d Icimus nos q̄ id q̄ dixit. s. q̄ forte cāe ꝓcedunt ad infinitū vsq; q̄n dixit vt reuolutões ordiū nē.

Ad hoc rñdendū est q̄ pbi negant infinitatē cāꝝ & causatoꝝ: q̄ ꝓueniūt ad ens cām nō bñs: sed ꝓ accīs bñ ꝓcedūt hoc rōne cuiusdā antique cāe: sed non q̄n ipse cāe descendūt recte: vel simul in materijs⁷ infinitis. Sed id q̄ dixit nosse Auicen. vz. q̄ ꝓnt esse infinite aīe: q̄ infinitas non est ipossibilis nisi in reb⁹ situatis. Dicimus q̄ sunt verba falsa: & nullus veraciū pbor cōcedit: imo pōt ostendi demōstratiue: & hoc ipossibile mō vlī est a nobis in ꝓcedenti bus dictū. ergo nō sequit̄ pbos aliq̄ suoꝝ argumentoꝝ rōne huius positionis. vz. reperiri alas infinitas in actu. Uñ hmōi rōne conati sunt aliqui opinari translationem animaꝝ. aīe enī humane distinguūtur in numero numeratione corꝑoꝝ & remanent in perpetuum.

(Videtur mihi q̄ ista solo pōt diuidi in duo. q̄ ꝓmo ponit verā euasionē pboꝝ. scdo ibi (Sed id q̄.) rñ⁹ arg.ℨ illā. in ꝑ⁹ ꝓio repetit id cui vult rñdere. d. dicimus nos q̄ id q̄ dixit q̄ forte cāe, ꝓcedunt in infinitū vsq; q̄n dixit. illud verbū. vt reuolutiões ordiū nē. i. q̄ sem⁹ ꝓtea i his verbis solu⁹: q̄ declarat. d. ad hoc rñdendū est q̄ pbi negant infinitatē cāꝝ & causatoꝝ: q̄ ꝓueniūt. i. dicūt esse ꝓueniendū ad ens cām non bñs. vult dicere q̄ in ꝑ ᵒ pboꝝ est: q̄ tūc in cāis ēntialiter ordinatis ēet ꝓcē sus infinitus. Deide ponit id q̄ nō reputāt in ꝑ ʳ. d. sed ꝓ accīs bñ ꝓcē dunt hoc rōne cuiusdā antiqꝝ cāe. Deide ponit scdm modū ipositatis. d. ℨ nō q̄n ipse cāe descēdūt recte. Deide ponit tertiū. d. vel simul in māijs infinitis. Ubi debes scire q̄ ḡtuor modis in cāis possumus imaginari ꝓcessum in infinitū. s., put sunt essen⁷ ordinate. scdo, put recte ꝓ inferiorē in pfectione ascēdendo in infinitū. i., in codē gñe cāe. & tertio, put sunt in actu. & q̄rto, put acciden⁷ ordinanē: & successiue accipiūtur. (Sz dices quō dr̄ scdm modus a ꝓmo. rñdeo q̄ ꝓmus modus intelligit̄ siue in eo dē gñe cāe siue in diuersis. scdus in codē gñe cāe tñ. & h. d. auerroys. 2. metaꝑyce. in cōmēto. 5. in exponē scda. vbi ait. & forte intēdit ꝓ rectitu dinē vnius spēi. vult dicere cāe. v. g. q̄n oia sunt in codez gñe cāe. v. g. vt hō fit ab hole & sup. hō a sole: & sol a ꝺ ᵒ motore: semp ꝙuādo idē gen⁹ cāe. per scdam spēz int⁷ⁱᵗ ea q̄ sunt de diuersis spēbus collocatis sub vno gñe. v. g. vt ignis fiet ex aere: & aer ex aqua: & aq̄ ex terra. oia. n. ista sunt cāe ꝓueniētes in gñe: qa oēs sunt eiusdē māe & diuersant in spē. (Sed dices q̄ ista ꝓnō differt a pria. Idē. n. vī intēdere in vtroq; dōz q̄ in scdo itelligit in diuersō gñe cāe. & si exēplificauit in illo codē: hoc fac ꝼm vim exēpli: nō ꝼm veritatez. (His habitis dico q̄ trib⁹ ꝓmis modis est ipole ꝓcessum sine fine in cāis. & solū in q̄rto mō: & hoc ꝙuata vna cā eterna: vt tā dixi in ᵒᵘⁱᶜ scde solone. (Sed dices. quare dicūtur cāe ace⁹ ordinate: & alie essentialr ordinate. (Scdo q̄ro quare potiꝰ in ꝑ ᵘ de essentialiter ordinatis q̄m de accīdr ordinat. (Ad primā dōm q̄ ordo est ꝓtionis ad posteri⁹: & hoc est cōe tā cāis essentialiter ordinatis q̄m accī dentaliter ordinatis, differūt aūt: q̄m q̄ ꝓius ita est ꝓus q̄ oio nec esse nec imaginari ꝑt posteri⁹: & posteri⁹ ita est posterius q̄ in re: nec eē: nec imaginari ꝑt ꝓius: est ordo ēntialis. q̄n ꝺo accīdit ꝓrori q̄ fuerit pri⁹: & posteriori: q̄ fit posterius: tunc ordo est accīdtalis. Exē sunt: q̄m sol ita ꝓrior est q̄ vt sic nullo mō esse nec imaginari pōt post holem. silr de⁹. ita ꝓrior est sole q̄ nec eē nec imaginari pōt post ipm: eo q̄ esse hois ꝓtinet essentialiter in sole: & eē solis essencialiter ꝓtinet in deo. iō est oino essen tialis ordo. ere ᵐ scdi. Socrates est ꝓior platone: attñ pōt esse econtra: q̄m ista dīnt tantum accidentaliter. & ideo accidit q̄ vnus sit altero ꝓior: vt vides. (Ex his soluitur prima qō: dicuntur enim accidentaliter ordi nate: q̄ accidit extremis q̄ sint extrema, illa quoq; essentialiter: q̄ essen tialiter sunt extrema. & hoc dicit auer. 8°. pbꝝ corum. commento. 47.

(Ad scdam qōnem rñdet auer. ſ. pbꝝ corum cōmento. 13. in fine. cu ius rñsio consistit in hoc: q̄m essentialis ordo requirit extrema actu: & me⁸ actu: sed accidētalis nec per se: nec necessario requirit extrema actu: sed accītaliter & contingenter. & ideo si cāe essentialiter ordinate ēnt in finite: tunc simul in eodem instanti essent entia actu infinita. non sic est in accītaliter ordinatis. & hoc dicit ibidē. q̄ moderni. i. loquētes sue legis non distin^{mt} illud q̄ est per se: & illud q̄ est per accīs. i. inter or dinem aliquorum per se & accītaliter: extimauerūt q̄ sē ex hoc q̄ si ho mo semper generetur ab hoie: & ꝓimū non fuerit: & postremū non erit: & non est ita. q̄m ꝓimū est: q̄ est sol: & inte⁸ operans motu illius. vult dicere in essentialiter ordinatis. hoiem aūt generari ab hoie in infiniti est verum per accīs: non per se. & per ꝺs non oꝝ vt si vltimum sit: sit ꝓimum. & econtra. si non, ē vltimū non est ꝓimum: q̄m essentialis or do requirit extrema actu. accītalis autem per accidens: & stat ꝓimum non esse: & posterius esse. (Sed dices. si inter illa est ordo accidentalis. ergo non oportet vt sit sempiternus iste ordo in successione vnius post alterum. (Rñ⁴ auerroys in. 8. cōmento. 47. dicit impossibile est vt ista sint nisi ponatur hic aliquod motuz ex se continens omnia ista ali quo modo continentie. vult dicere in potentia. & sic apparet tota so lutio huius qōnis. (Sz id.) Nunc rñdet argumēto eius de alabus in finitis. erat cniz arg^m. aīe sunt actu infinite. aīe sunt ēntialr ordinate. ḡ aliq̄ ēntialr ordinatū est actu infinitū in tertia figura. & ꝓ ꝺs per ꝙuersionē in pte aliq̄ infinitū est in ēntialr ordinatis. (Ad hoc rñ det: & ꝓio repetit illud. d. sed id q̄ dixit nosse aui. vz. q̄ pñt eē infinite aīe. q̄ infinitas non est ipolls nisi in rebus situatis. deinde rñdet. d. di cimus q̄ sunt ꝛba falsa: & rñdet formalr negando maiorē. d. & nullus veracīū pboꝝ ꝓcedit alas eē infinitas. imo pōt ostēdi demōstratiue ei⁹ op positū: & hoc ipole mō vlī. i. vlr & oibus modis est dcm in ꝓcedētib⁹ a nobis. i. in pria disputatõe. in solone q̄n dubij. ḡ non segt pbos aliq̄ suoꝝ argumentoꝝ rōne huius qōnis. vz. reperi alas infinitas in actu. q. d. ḡ peccat rō in minori. (Uñ hmōi. hec lra repit sic. vñ hmōi rōe conati sunt aliq̄ opinari translationē alaꝝ. aīe. n. humane distinguun tur i nūero corꝑoꝝ & remanēt in ꝑpetuū. Si lra sic stat vī mihi q̄ ipe velit tangere eos q vñ sunt rōe alg. & quasi dicant q̄ illi sunt q ꝙbant alas moueri de loco ad locū. d. ḡ. vñ hmōi rōe. s. alg. conati fūt aliqui opinari translationē alaꝝ. i. alas moueri trāslatõe. i. localiter. n. ꝙ q̄m post mortē aīe humane distinguunt nūeratõe corꝑoꝝ in qbus iaz fue runt & post que remanent in ꝑpetuū. vult dr̄e q̄ est arg^m validū apud eos q supponunt hoc. s. ipsas remanere in ꝑpetuū: & nūero diuersas ꝼz corꝑa in qbus iā fuerunt. non tñ ꝺz acceptari apud pbos qui negāt illud. Sed alia lra est sic. vñ hmōi rōe conati sunt aliq̄ opinari transla tionē alaꝝ: q̄ est ipole. aīe. n. humane distinguunt nūero nūeratione corꝑoꝝ & non remanent in ꝑpetuū. & ideo si cāe essentialiter ordinate cēnt in infinitū: & ꝓ ꝺs nunq̄ erit vnibilis ipsi corꝑi. nisi sicut nau ta naui cuius ℨ ipsi dicunt. dico ergo ꝼm pbiam ari. & auer. q̄ nūe rus indiuiduoꝝ non nisi per māz in qua actu sunt ꝺz fieri: & q̄ igitur aīe post mortē sunt sine mā actuali: vt scis: iō dicit auer. ꝓio celi. cōmē to. 9. q̄ oē q̄ non est in mā declaratū est eē ipole inueniri plus vno in diuiduo in spē. & sic diceret q̄ oēs cēnt vna alа nūero oium: sicut visuz est in exponē tertij de aīa. (Sed he rōes non cogunt ℨ nos. (Ad pri mā dicerē q̄ illa habitudo est ipsa aīa cēn⁷ differens in mō ab ea: attñ non ꝓp hoc cēn⁷ dependet a mā: cū mā non fuerit cā cēndi simplr aīe. & cēndi in corꝑe vt ꝺz. (Ad scdam dōm q̄ arg^m ꝙcludit illā eē inten tionē ari. non tñ intentio ari. in hoc est sustinenda. imo aris. & auer. in hoc errauerunt. Et ꝙ hoc idē ad ꝼirmationē primi celi. non enim du bito illā fuisse intentionē ari. sed teneo cū hoc q̄ est aris. illā esse falsam. (Ad tertiā dōm q̄ aīa ꝺz ante & post mortē illud met eē simplr: nō tñ illud met esse ꝼm quid. & iō post mortē non est ꝙpleta in ꝙcie: sicut nec ante vitam: vt patet. Alg. du. v.

a Jt algazel rñdens ꝓ pbis. & si forte aliquis dice ret q̄ ꝓbatū est cū pfecta demōstatõe cās non repe riri ad infinitū hoc mō: aut q̄libet illaꝝ cāꝝ pōt̄ is est in esse: aut nec̄ia. scōm est falsum: q̄ si ita esset non in digeret de cā. si ꝓimo mō. ergo totū denoīat de pōtate. & q̄libet pōte indiget de cā addita super eum. ergo totum illud indiget de causa extrinseca ab illo toto.

(Dic ponit vīa aliā a predicta declarando qualr est venire ad primā cām. d. ait. alg. rñdens ꝓ pbis. & si forte aliqs diceret q̄ ꝙbatū est cum pfecta demōstatione cās non repiri ad infinitū hoc mō. (Aut quelibet.) posita intentõe ponit vīa. aui. d. aut quelz illarū cārū polis est ineſſe. i. aut oēs sunt poles esse & poles non eē. aut quelz illarū est nec̄ia. i. nece eē. ꝓio destruit scōm mēbrū. scdo ꝙcludit primū. d. scōm est falsum. q̄ si ita cēt nulla illarū indigeret de cā. & sic cēnt simplr incāte: & ita nō in uicē cāe. (Si ꝓio mō.) nunc ꝙcludit scōm. d. si ꝓio mō. ergo totū de noīat de politate. i. aggregatū ex eis totū dr̄ ens pole eē. & pole non eē. Deinde arguit ex hoc ꝓpositū. d. & q̄ltz pole indiget de cā addita sup

illud q̄ est ineſt ꝓ accīs: sed ex supto vnitas ineſt ēntialis q̄m hitudo ergo aīa ꝓius erit vna nūero q̄m sibi insit hitudo illa que est ei accīs. Et hec rō tangit̄ ab auer. 7. meta. cōmento. 2. vbi ait. in hoc ergo capto intendit declarare q̄ gdītas indiuidui subē ꝓior est in esse gditatibus accītib⁹: indiuiduū. n. subē q̄ ꝓius sit alijs indiuiduis acc ⁱᵒ⁵ manife stū est ꝓ se. vult dr̄e q̄ tō gditas subē ꝓior est gditate accītib⁹ q̄m indiui duū illius est ꝓius indiuiduo accītis. ecce q̄o tangit illā vim. (2° arguo: q̄m ari. 12. meta. vt ibi exponit auer. cōmento. 49. & Thomas ꝙbat vnitatē mundi & ꝓimi motoris. & cōponit sillm sic. quecūq; sūt nūero multa multā hñt mām: sed ꝓimus motor non hz mām. ergo in scda figura ꝓimus motor. nō est plus vno in spē eius. mō assumo ma iorē ari. & arguo addendo istā. s. oēs ale separate non hñt māz. ergo nō sunt multe in numero: q̄ est, ꝓpm. (Ad hoc dices q̄ ari. intendit sic maiorē: quecūq; sunt nūero multa hñt mām actu vel habitudine, mō assumendo minorē arist. deus non hz mām actu nec hitudine: & minor tua falsa est. s. aīe non hñt mām actu nec hitudine: q̄m saltē hñt illā in habitudine. (Sed ꝺ. q̄m maiorē habitudinē ad mām dicit vle male q̄m aīa post mortē. q̄m vle per idētitatē est in mā: sed aīa nec per idētita tem: nec per copulationē. sed vle nō ꝓp illud dr̄ indiuiduū simplr: imo absolute dr̄ vle. ḡ & multo magis aīa dr̄ pluſq̄m vlis. (Scdo ꝺ idē ar guo ex dictis in ꝓio celi vbi vtit illo met argumento. nā ꝙbando illā maiorē ait q̄ aliud est hoc celū: & celā simplr: & hoc q̄dē vt spēs & forma hoc aūt vt mā mixtū. Deinde subdit gbusdā interpositis. d. quorū sub stantia in mā est plura & infinita entia eiusdē spēi. mō arguo sic. ista ꝓ pō. quoꝝ subā est in mā sunt plura indiuidua: vel intelligit de mā in qua sunt actu. vel in qua sunt in habitudine. si primū. ergo maior illa bñ fuit assumpta: & minor fuit multo melius accepta sub maiori. Si loquit̄ de mā in qua est in habitudine: & non actu. ergo nō bñ dicit q̄ celū simplr & hoc celū differunt sicut forma & mā. q̄m celū. i. vle saltem māle est in mā ꝼm habitudinē. & sic oino intelligit de re, put est in mā actu. (Sed dices q̄ ibi ari. est in pte argu^{ta}: q̄m vt dicit auer. ibi cō mento. 92. ari. arguit ꝓ una pte qōnis. sed istud est fuga. q̄m Aris. ꝓ qone accipit illā opionē & illā, ꝓponē tanq̄ verā: vt apparet cōmento. 95. & eā non negat. (Tertio & vltimo arguo. vel tantā vnitatē mālē ꝓcise hāit aīa dum fuit in corꝑe quātū hz post. vel minorē: vel ma iorē. maiorē nullus diceret: nec minorē: q̄m hoc non cēt nisi q̄ aīa post mortē cēt indiuiduū vagū: & in corꝑe fuit indiuiduū signatū: & q̄ di cit hoc stultus est. Si tantā. ergo cū in corꝑe fuit cōpleta in spē apud eos. per hoc. n. fuit in mā vnita: vt ponunt. ergo & nunc est indiuiduū cōpletū in spē. & ꝓ ꝺs nunq̄ erit vnibilis ipsi corꝑi. nisi sicut nau ta naui cuius ℨ ipsi dicunt. dico ergo ꝼm pbiam ari. & auer. q̄ nūe rus indiuiduoꝝ non nisi per māz in qua actu sunt ꝺz fieri: & q̄ igitur aīe post mortē sunt sine mā actuali: vt scis: iō dicit auer. ꝓio celi. cōmē to. 9. q̄ oē q̄ non est in mā declaratū est eē ipole inueniri plus vno in diuiduo in spē. & sic diceret q̄ oēs cēnt vna alа nūero oium: sicut visuz est in exponē tertij de aīa. (Sed he rōes non cogunt ℨ nos. (Ad pri mā dicerē q̄ illa habitudo est ipsa aīa cēn⁷ differens in mō ab ea: attñ non ꝓp hoc cēn⁷ dependet a mā: cū mā non fuerit cā cēndi simplr aīe. & cēndi in corꝑe vt ꝺz. (Ad scdam dōm q̄ arg^m ꝙcludit illā eē inten tionē ari. non tñ intentio ari. in hoc est sustinenda. imo aris. & auer. in hoc errauerunt. Et ꝙ hoc idē ad ꝼirmationē primi celi. non enim du bito illā fuisse intentionē ari. sed teneo cū hoc q̄ est aris. illā esse falsam. (Ad tertiā dōm q̄ aīa ꝺz ante & post mortē illud met eē simplr: nō tñ illud met esse ꝼm quid. & iō post mortē non est ꝙpleta in ꝙcie: sicut nec ante vitam: vt patet. Alg. du. v.

Jt algazel rñdens ꝓ pbis. & si forte aliquis dice ret q̄ ꝓbatū est cū pfecta demōstatõe cās non repe riri ad infinitū hoc mō: aut q̄libet illaꝝ cāꝝ pōt̄ is est in esse: aut nec̄ia. scōm est falsum: q̄ si ita esset non in digeret de cā. si ꝓimo mō. ergo totū denoīat de pōtate. & q̄libet pōte indiget de cā addita super eum. ergo totum illud indiget de causa extrinseca ab illo toto.

Dic ponit vīa aliā a predicta declarando qualr est venire ad primā cām. d. ait. alg. rñdens ꝓ pbis. & si forte aliqs diceret q̄ ꝙbatū est cum pfecta demōstatõe cās non repiri ad infinitū hoc mō. (Aut quelibet.) posita intentõe ponit vīa. aui. d. aut quelz illarū cārū polis est ineſſe. i. aut oēs sunt poles esse & poles non eē. aut quelz illarū est nec̄ia. i. nece eē. ꝓio destruit scōm mēbrū. scdo ꝙcludit primū. d. scōm est falsum. q̄ si ita cēt nulla illarū indigeret de cā. & sic cēnt simplr incāte: & ita nō in uicē cāe. (Si ꝓio mō.) nunc ꝙcludit scōm. d. si ꝓio mō. ergo totū de noīat de politate. i. aggregatū ex eis totū dr̄ ens pole eē. & pole non eē. Deinde arguit ex hoc ꝓpositū. d. & q̄ltz pole indiget de cā addita sup eum: & tunc replices ꝓponē ꝙclusam tanq̄ b ᵗᵐ sic: sed totum illud est possibile. ergo totum illud indiget de causa extrinseca ab illo toto: que d. fit prima simpliciter. Auerroys.

Icimus nos q̄ hec demōstatio quaz dixit algazel d noie pboꝝ tm ab Aui. reperit. Ipse enim medi tatus est q̄ dicta vīa veracioꝝ ē antiquoꝝ vīa. Qz putauit q̄ hec vīa sumat̄ de substātia entis: & antiquoꝝ vīa sumat̄ de accītibus ꝓio principio: aut ꝙntib⁹. Et di cta viā sumit aui. a loquentibus. Ipsi nāq; opinati sūt q̄ notū est de se q̄ ens duabus diuidit̄ ptibus. s. ad pole & neciū. & dicunt q̄ oꝝ q̄ pole hēat agens: & qz mundus to tus est polis. oꝝ ergo q̄ hēat agens neciū esse. Hec est ꝓ batio secte mothizele. Et ē sine dubio vera ꝓter id q̄ dixerunt q̄ mūdus est polis: & q̄ltz pole oꝝ q̄ hēat agens. hoc enim non est notū de se. & Auic. cepit hāc opionē per alios ꝓponē vniuersalē: ita q̄ posuit intētionē polem. i. hoc mēbrū ens pole in id q̄ cāz hz. & sup. & loco necij posuit non hñs cām: vt ait alg. (Uñ si.) ℨ arguit auer. d. vñ si dicta ꝓpō. s. oē ens aut cātū aut cā sum⁷ absolute: non segt dicta. i. non equaleret illi dicti. q̄m id q̄ ꝓio dixit ens ad hñs cām & non hñs cām non est diuisio nota de se: & ꝓ ꝺs non rñdet intento: in quo volebat illam dictam reddere per se notam.

Sed circa dicta diuisio fit ꝙ se nota. 2° an

3ª diuisio absolute sūpta fit ꝙ se nota & illi equalēs. 3° vtrū aliq̄s pole possit ab alio ꝓpetuari. q̄bus habitis erit satis exposita solutio dubij.

(Primo ar⁹ q̄ sic: q̄m passiones entis sunt per se note de ente: quo niam nullum potest esse me^m notius eis. (Scdo nullo mō in me^{ca} negz in naturali sciētia possunt demo^{nt}. ergo sunt per se note. (Quā tum ad istud dubium vī mihi q̄ illa entis diuisio non fit per se nota de ente ꝓio: q̄m illud apud antiquos fuit valde quesitū: imo vt narrat ari. in. 8. quidam dixerunt q̄ omne ens est ens possibile: & sunt omnia in fluxu vt primo & 4. & 9. meta. dictuz est. Preterea in libro. 8. fuit illa diuisio demonstrata. ibi enim demonstratum est genus substan tiarum abstractarum esse vt dicit auer. cōmento. 3. 8ᵘᵉ pbꝝ corum. & ibi dem cōmento vltimo primi pbꝝ corum. & 22. & 26. scdi pbꝝ corum. & sic vī mihi. (Ad primā q̄ passiones entis simp^{ces} & non sub diuisione forte sunt per se note de ente. Iste aūt sub diuisione possunt a poste^{ri} sal tem note fieri. Et sic ad scdz. apparet enim qualiter ꝙbatur ens necessa rium esse per viam motus eterni in 8°. & ita saltem per viam pbicam pōt illa de⁹ esse nota. Et his veri⁹ dictum auer. primo pbꝝ corū. cōmē to vltimo. vbi ait. vnde Auicen. peccauit maxime: cum dixit quod pri mus philosophus demo⁹ primum principium esse: & ꝓcessit in hoc sua libro. de scientia diuina. i. metaphyſica per viam quam extimauit esse necessariā & essentialez in illa scia. & peccauit peccato manifesto. cert tor

enim illoꝝ sermonū .i. demonstrationum quibus vsus est . in hoc nō ptrāsit oꝛdinē.i.metā sermonū ꝓbabiliū ⁊ iā cām inuimus huius alibi, vbi Job. ⁊ multi in.8. pbycoꝝ p.ti alibi int^{m} in li^{o} de subā oꝛbis.ecce qđo errāt.ait.n.in.2.pbycoꝝ .9meto.22. via āt q̄ ꝓcessit auic. in ꝓbando primū principiū esse est via loquentiū : ⁊ sermo eius semp inuenit quasi mediꝰ inter loquentes.⁊ pipateticos mō arguo sic , in lib^{o} de substantia oꝛbis non est demſtratū qualr via auic.est me^{a} quasi inter pipateticos ⁊ loquentes:imo tm̄ ibi in gnto caplo dcm̄ est rōnez eius fundari supra ꝓpōnes instabiles. ¶ ꝑdre^{a}.8.pbycoꝝ. cōmēto.3. vbi ma^{tc} dicit q ipse fecit caplm̄ sin^{tc} ꝫ illā viā. ecce qđo innuit libꝝ alg. Job.ait:q non vidit hunc li^{m} ,ꝓcessit sicut cecus:⁊ ego lōgo tpe. tō appet qđo illa via est ,pbabilis:qm̄ fundat supra ista diuisione entis quā accepit notā de ente auctē loquentiū que vt declarā est:est igno ta simplr.¶ Ad scōm aut, volvit q sic : q vt dictū est in disputatione tertia apud aui,oē hñs cām est ens pole:⁊ oē incātū est ens necīū. ⁊ iō apud ipm̄ essent diuisiones equalentes.sed apud auer. dōs est q prima diuisio erit ista,ens qđā erit necīū:⁊ qđā pole. ⁊ iterū necīū qđam est a se:sicut pria cā:⁊ qđā ab alio:sicut sunt subē mouentes stellā. vñ vt dicit ipse in.8.pbycoꝝ.cōmento.79.non oē hñs cām est pole:ꝫ ſm aui.sit ita, ¶ Ad ꝓpositū ergo hec diuisio vel capile vt illa equalens:⁊ tunc no^{n} erit notior illa , si capit vt est pria ꝓdicta ⁊ minus cōis tunc erit adhuc ignota ⁊ non hēbit ꝓpositū sicut fuit declarātū de pria. ¶ Et ca tertiā qōnē ego feci longā morā intractatu de ītellectu.iō ꝓ nūc dōs q nullā ꝓtingēs in eius nā pōt ab alio ꝓpetuari ſm pbos: ⁊ hoc dicit auer.in fine de subā oꝛbis.i.in pria caplo.⁊ pria celi.cōmēto.138. Iustus āt rō pōt fumi ex scōo pr^{ae}. vult ari. q necesse eē ⁊ ipole eē sint ꝫrie pole eē ⁊ pole non eē subcōtrarie prie dicunt ꝫrie:qm̄ necesse eē valet in ol tpe ens.⁊ ipole esse in ol tpe non ens.pole eē in aliquo tpe ens . pole non eē in aliquo tpe non ens.vide ibidē.tunc arguo sic , Si aliqđ est ꝓtingēs q ꝓpetu^{r} ab alio. vel hoc nunc̄ incepit, vel istud icepit ⁊ post remanebit semp in futuro. si ꝓmū:ergo ad ipole se hꝫ ꝫrie ⁊ non ꝫdicto rie:⁊ per ꝓās erit necesse esse.⁊ sic nā ꝓtingens vna ⁊ eadē erit nā necīa. Si scōm sicut dicit de aīa intellectiua. ꝫ. qm̄ anc̄ fuit iam fuit pole eē. ergo mō si est iterū est pole non eē. ⁊ sic illud erit pole eē ⁊ pole non eē. sed tunc arg^{o} ex regula primi prioꝝ.c.iꝫ.ex a^{o} de ꝓting^{ti}.⁊ b^{vi} de inesse, simplr oēs illi sunt pcētl. arguo mō sic.oēm aiam intellectiuā ꝓtingit non esse aīa. Ade est aīa intellectiua. ergo aīaꝫ ade ꝓtingit non esse. ¶ Uic vltra per aliā regulā ibidē. qcqd sequt ad ꝑmissas de poli sequt qđ eas de inesse . volo dīe q ipole nunc̄ sequt ex ꝑmissis positis in esse. vñ. d. sic. falso posito ⁊ non ipoli:⁊ qđ accidit pp positionē falsium erit ⁊ nō ipole tunc fiet arg^{m} istud. nulla aīa est.aīa ade est aīa hois ergo aīa ade non est. ꝫās est falsum ipole:vt oēs dicunt. ergo alique ꝑmissarū ⁊ non mi nor:qm̄ est de inesse simplr.ergo maior:sed maior est sequens ad illā de ꝓtingēti.ergo illa fuit falsa.⁊ per ꝓās nullā aīam ꝓtingit nō eē.¶ Sz dices q ista. aīa ade non est:non est falsa ipolis.ergo falsa polis qm̄ ali qñ fuit vera.ergo est falsa polis. Hec rñsio fuit mihi data ab vno q re putat se scire logicā ⁊ nihil scit in logica ari.¶ Sed ꝫ arguo: qm̄ vt dr ibidē caplo. ij. pole seu ꝓtingens distinguit ab inesse ⁊ necīo eē per hoc q ille de ꝓtingenti respiciunt futurū . vñ auer. ꝓio ꝓioꝝ. caplo q̄rto. in principio ait, Et ꝓpones qđē poles.i. iste de qbus dr nomen polis vere:⁊ sunt que sunt poles:vt inuenīē in futuro ⁊c, ⁊ ibidē caplo.14. ait.⁊ q ꝓpones absolute.i. de inesse ⁊ necīe ⁊ poles diuersificanē. que dꝫ a qbuldā in mō ⁊ in mā quā signat modus.qđ est:q hec,i.alique sunt res multe inuēte in actu.ꝑter qđ sit inue^{o} rerū necīa,⁊ ille sunt ab solute,i. de inesse.⁊ res que mihi necīe sunt inuēte in actu: ꝫ sunt poles vt inueniānt in futuro:⁊ vt non inueniānt sunt poles.i. ꝓtingentes ,p pones:⁊ res que sunt inuēte semp ⁊ ipse sunt necīe. In qbus ꝛbis vult q ois ,ppō ꝓtingēs sit respectu futuri. ergo si aliqua ,ppō est que in fu turo nunc̄ erit vera:nec est vera. illa ,ppō est ipolis falsa. ⁊ per ꝓās hꝰ ꝓpositū:qm̄ nunc̄ ista:aīa ade non est,erit vera.⁊ per ꝓās hoc pone re est falsum ipole:⁊ sequt ex falso poli.ergo ꝫ regulā ariſ. ex his apparet qualr nulla nā ꝓtingens pōt ꝑpetuari simplr tenendo : ⁊ de hoc volui dīe hic logice qm̄ physice dcm̄ est in qōne de intellectu.¶ Et debes scī re q istud est ſm ari.⁊ auer. alr aūt ſm nos ꝓpianos. dicerent.n.q aīa inte^{a2} acqrit necītatē a deo:n^{c} incōuenit aliqđ eē necīū hñs principiū in pre:⁊ sic oīa ar^{a2} ruīt.⁊ hanc rōnē solui in lib.de inte^{a}. vel dōm q hec.aīa ade nō est.est falsa polis:q aliqñ nō fuit:⁊ ly h^{c} rño nō fit ſm logicā ari.ē ꝛa simplr ꝛz nos:⁊ tu ꝛsidera. Alg.du.vi.

a

Jt algazel nos rñdemus eis q vocabulū pole et necium est obscuꝝ nisi declaratū fuerit q ꝓ ne cessario intelligit id qđ ipsius esse nō hēt cām:⁊ ꝓ ꝓ poli id qđ hēt.vñ si ita intelligit dicimus q qlibet ens est pole.vꝫ.q hēat cām additā sup ipsius subām:⁊ to tū illud nō est pole qđ nō hēt cām additā sup suam subaꝫ extrinsecā ab eo:ſ si intelligeret q aliud eēt pole ꝓter id qđ dcm̄ est nulla hēbit intellectionē. ¶ Et si forte dice ret q ꝑ iduceret nos opinari q necīū eē ꝓstituit ex poli bus eē:qđ est falm̄. Nos ꝓ dicim^{9} rūdētes q si intelligit ꝓ poli ⁊ necīo id qđ supra dcm̄ est.idē erit ergo qđ ꝓpo sitū:⁊ nō est cōcedendū q sit falm̄.tādē dicimus q sīle erit dicto dicētis q pole ē antiquū ꝓstitui ex nouis:⁊ tps apd eos est antiquū:⁊ singles reuolutiōes sunt noue ⁊ ꝓncipiate:⁊ aggregatio ipsaꝝ est sine ꝓncipio. ergo id qđ ꝓn cipiū nō hēt ꝓstituitur ex reuolutionib^{9} ꝓncipiatis. ergo verificatur ꝓncipiatio in ꝓticularib^{9} ⁊ nō in toto. ꝓz ergo q quicūqz ꝓcedat nouitates ꝓncipiatas. vꝫ. foꝛas q̄ttuoꝛ ekroꝝ oportebit eū ꝓcedere polītatem eaꝝ infinitarū. vñ ex hoc sequeret q nulla erit via apud pbos ad ꝓmum ꝓncipiū neqꝫ a ꝓdictis dubijs euadere poterit.

¶ Hic inducit sol,alga.ad arg^{m} pboꝝ quā ꝓo parte dedit:⁊ dicit, ait alg. nos rñdemus eis q hoc uocabulus pole:⁊ hoc uocabulū necessariū est obscuꝝ nisi declaratū fuerit isto^{o}. vꝫ. q ꝓ necessario ītē id qđ ipsius esse nō hꝫ cām:⁊ ꝓ possibili inte^{r} illud qđ hꝫ cāꝫ. (vñ dicimus.) ex hoc recolligit vnā vlem. d. vñ si ita int^{a}. dicimus q qlibet ens est pole. vꝫ q hēat cām additam sup ipsius subām ⁊ totū illud nō est pole:qđ nō hꝫ cām additam sup subaꝫ suā extrinsecā ab eo. vult ergo q ista cōuertitur oē pole hēt cām supaddītā sube sue:⁊ oē hñs cām supaddītā sube sue est pole:⁊ tnnc addit:ß si intellig^{t} q aliud esset pole ꝓter id qđ dictum est: nullam hēbit intellectionē. i. nō erit itelligibile apud inte^{tus} dispositus. (Et si forte.) hic mo^{r}.q.⁊ dicit. ⁊ si forte diceret,q hoc induceret nos opi nari q necessariuꝫ esse ꝓstituit ex possibilibus esse:qđ est falsum, ꝓ iam ꝓbo.qm̄ motus celi apud pbos nō hēt ꝓin^{m}. ⁊ tū ꝓstituit ex reuolutio nibus nouis hñtibus ꝓin^{m}. (Nos ꝓo dicimus q.) hic dicit, nos vero dicimus rñdentes q ꝑ int^{r} pro poli ⁊ necio int^{r} illud qđ supra dictū est, sdē erit ergo qđ ꝓpositū. ⁊ nō est ꝓcedēdū q sit falsum. vult dicere q ca piendo pole ⁊ necessariū, put nunc dcm̄ est, ꝓcedo ꝓbs ⁊ ꝓiam. ſ. q aliqđ necium nō hñs ꝓin^{m} cōponat ex polibus hñtibus ꝓn^{m}. (Tandem dicimus.) ꝓbat hāc solonē. d, tandē dicimus hoc eē sīle dicto dicētis q pole est antiquū ꝓstitui ex nouis:qđ ꝓbat q^{a}. d. ⁊ tps apud eos est anti quū ⁊ singulares reuolutiōes sunt noue ⁊ ꝓncipiate:⁊ tū aggregatio ip saꝝ,i. totus mot^{9} ⁊ totū tps est sine ꝓin^{o}. ⁊ tūc ꝫ^{dit} intētū, d. ergo illud qđ ꝓin^{m} non hꝫ, ꝓstituit ex reuolutionib^{9} ꝓncipiatis:⁊ iō ꝫ^{dit}. ē veri ficatur ꝓncipiatio in particularib^{9}. i. ptis motus ⁊ nō in toto. q. d. ergo motus hꝫ ꝓin^{m} quo ad partē:nō quo ad totuꝫ. ¶ Debes scire q repit alia lra sic. (Tandē dicimus q sīle erit dicto dicētis q ipole est antiquū cōponi ex nouis:⁊ tps apud eos est antiquū ⁊c.) ⁊ tunc vr mihi q lra possit stare:qm̄ vult dicere q qui negat illud est sīle suū verbū verbo di centis q antiquū cōponi ex nouis sit impole:qđ est ꝫ sensuꝫ vt appet in tpe ⁊ motu. ergo opꝫ dicere ꝓuenīēter sensatis. ſ. q est pole antiquū eter nū componi ex nouis factis. (ꝑdꝫ ergo.) Nunc redit ad ꝓpositū. d. ꝓz ergo q qcunqz ꝓcedet nouitates ꝓncipiatas. vꝫ. formas quattuoꝝ ekroꝝ esse nouas:⁊ ꝓncipiatas: vt ponunt peripa^{ci}. oꝫ eum ponere po^{tcs} earuꝫ infinitaꝫ. i. q ꝑt procedere in infinitū. ¶ Uc ꝛcludit. vñ ex hoc sequeret q nulla erit via apud pbos ad ꝓmū ꝓncipiuꝫ nꝫ a ꝓdictis dubijs eua dere poterit:q autē nulla erit via:pōt declarari aliqualr:qm̄ si ola sunt coꝛ^{a} nō est aliqs mot^{9} eternus:⁊ si nō est mot^{9} eternus apud eos nō pōt demo^{ri} primū ꝓn^{m} esse. ē iſtis sic ſtantibus nulla erit via. Auerro.

d

Jcimus nos q ex pōne cāꝫ infinitaꝫ polium se quit positio polis agētis nō hñtis cāꝫ: ſꝫ ex pōne rez necessariaꝫ cās infinitas nō hñtiū sequit q id qđ cātuꝫ fuerit sit sine cā:⁊ hoc satis manifestū est:sed impole ꝫās ex predictis cāis nō sequit ex cāis de polita tib^{9} naliter exītib^{9}. Uñ si aliqs velit ordinare dcm̄ auic. declaratū dꝫ ipm̄ tali ordine signare sine dubio. vꝫ. entia polia idigent sine dubio de cāis precedētib^{9}. Et iō si ille cāe possibiles fuerint:oporterēt cāri ab alijs cāis:⁊ sic pce derent ad infinitū.⁊ si sic nulla ergo erit hic cā vltima.⁊ iō oportebit dare pole incātū:qđ est falsum. Patet ergo q cāe sine dubio pueniūt ad necessariā cām. amplius dicta cā nō euaderet qn sit necessaria ex cā aut sine cā. Si ex cā sequit petere de illa cā. vñ aut ad infinitū ꝓcedet ⁊ seqt q id qđ positū fuit cātum sit incātū:qđ est falsum .⁊ iō oꝫ q peruenīat ad necīam cām incausatā ab alia:et hoc est necīuꝫ esse: et hoc modo erit predicta demōstratio vera

non tm̄ illo mō quo posuit eā Aui. Sz id qđ dixit algazel .ſ. qm̄ rñdit ad pbos dicens: q aliqđ hꝫ cām additam su per suā ſbam:⁊ totū non sic se hꝫ. Intendit q qm̄ ꝑ ꝓce dunt q pole est id qđ hꝫ cām ⁊ de necīo eē id qđ cām nō hꝫ. dicet eis q non est negandū ſm ipsoꝝ radices q sint cāe ⁊ cāte infinite:⁊ ſnia eoꝝ est necīa : qz ſm ipsoꝝ radi ces pole est iudiciuꝫ ptis differre a iudicio totius . ⁊ hec ꝛba absq; dubio sūt sophisticalia diuersis modis. Un^{9} est. qm̄ pipatetici non ꝓcedunt cās infinitas per se: vt in ꝓcedentibus declaratū fuit: ꝫ sint ille cāe de polīuꝫ na tura:aut de nā necīoꝝ:sicut supra declaratū fuit. ¶ Et sophisticatio Aui. hec est que sibi pōt dici sic . si ens diui deretur ad pole esse ⁊ necīū : ⁊ intenderemus ꝓ pole id qđ cām hꝫ:⁊ pro necīo id qđ non hꝫ: tunc non poteris de mſtiue ꝓbare q esse cās infinitas est pole. ſequeret.n. q ille cāe essent de entibus cās inhabentibus. ergo eēnt de gñe necīj esse: imo qđ plus est q apud pbos est pole vnū ꝓstitui ex infinitis cāis: ⁊ quelz ipsarū ex noua : ⁊ nō est dubiū q hic erroꝝ accidit auic. qz diuidit ens ad habē dam cām:⁊ non ad hñdam : sed si ipse diuisisset ipsū mō a nobis facto non sequerent eū ꝓdicta argumenta . Sz id qđ dixerat q antiquū pōt ꝓstitui ex infinitis cōcessis ꝓteritis reuolutionibus infinitis . dicimus q est falsum: qz tale antiquū dr cū antiquo:qđ est vnū equiuoce. Item qđ dixit Alg. vꝫ. q nos induceret ad ꝓcedēdū q necesse esse ꝓstituat ex polibus esse. Dicimus nos q si intellige mus ꝓ poli ⁊ necīo id qđ nos opinamur. tunc vere nō se queret falsuꝫ. esset enim idē qđ nr̄m ꝓpositū. Nos tm̄ di cimus q algazel intendit q si ꝑhi intendunt ꝓ necīo id qđ cām non hꝫ:⁊ ꝓ poli id qđ hꝫ: tunc non ꝓcederemus falsum esse:q incātū ꝓstituat ex infinitis cāis: q: si pone remus q esset impole remouerent ex hoc cāe infinite. Jtē dixit : ⁊ hoc est simile dicto dicētis q ipole est ꝓstitui antiquū ex nouis:sed tps apud eos est antiquū:⁊ singu lares reuolutiones sunt noue ⁊ ꝓncipiate:⁊ aggregatū ipsarū est impꝫncipiatū. ergo id qđ ꝓncipiū non hꝫ cō stituit ex ꝓncipiatis reuolutionibus. ergo fit ꝓncipia tio de reuolutionibus singularibus: sed non de aggre gato ipsarū. intendit algazel in hoc q non est ipole cōsti tui incātū ex cāis infinitis: sicut ꝓstituit apud pbos anti quum ex infinitis nouis. Tēpus nāꝫ apud pipateticos est antiquū:⁊ ꝓstituit ex tpibus nouis. Silr motus celo rū est antiquus apud pbos : ⁊ reuolutiones ex quib^{9} est ꝓstitutus infinite sunt. Sed nos dicimus q ꝑhi rñdent ad algazelē in hoc q ipsi non ꝓcedunt repiri antiquū cō stitutū ex nouis ptibus: ꝓout ille ptes sunt infinite. imo ꝑhi fortiter de hac opinione fingent. ⁊ rō ipsoꝝ est q di ctū aggregatū non euadet quin copulet ex ꝑticularib^{9} finitis gñalibus:aut infinitis. si de finitis ergo oportebit ꝓcedere q genus sit gñabile ⁊ corruptibile. Si de infini tis ergo ꝓdicti opinantes ponunt q sit pole vel necīū q illud aggregatū sit ab eterno sine cā a qua ꝓcedat. Sed ꝑhi bñ ꝓcedūt hoc:⁊ opinati sunt q talia gña ⁊ eis sīlia gñabilia ⁊ corruptibilia sunt : put ꝓstituunt ex polibus ꝑticularib^{9}. bñt.n. sine dubio cāꝫ extrinsecā: a qua ꝓdcā gña eterna,ꝓcedunt:⁊ non putant q sit ipole iuenire cās infinitas:q ipole est ꝓstituere antiquū ex aliquo ifinito: qz ꝑhi dicūt q ponere motus diuersos in gñe ab eterno fuit necīuꝫ ꝓcedere:q hic est vnus motus in numero ab eterno:⁊ q cā esse corꝓuū gñabiliū ⁊ corruptibiliū in ꝑti bus eternalibus in toto est: qz hic est ens ab eterno in to to ⁊ in pte .vꝫ. qz corpus supceleste ⁊ infiniti motus sunt sempiterni in gñe ex uno motu in numero ꝛtinuo:qui est motus firmamenti: ⁊ ille motus non cōponit ex plurib^{9} reuolutionibus in actu:sed tm̄ in intellectu.⁊ motus sup celestis corꝓris eternitatē acquirit a suo motoꝛe: qui de eius nā ꝛtinue sp mouere dꝫ: ⁊ non est nā illius mobilis: q aliquotiens moueat ⁊ aliquotiens nō ; sicut se hñt mo bilia inferioꝛa . ¶ Et est notādū q hoiuꝫ opiones in gñi bus sunt tres. vna quaꝫ q ꝗlz genus est gñabile ⁊ coꝛ ruptibile ,put ꝓtinet finita indiuidua. Scōa ꝗo q qđā genus est ab eterno. vꝫ. sine ꝓncipio sine fine: ,put appet ꝓstitui ex infinitis indiuiduis. Sed hec opio duob^{9} mo dis diuidit. aliqui dicunt q talia gña acquirūt eternita tem ab aliqua vna cā necīa. alioquin ꝓinarēt vicibus in finitis i tpe ifinito.⁊ hec ꝑhoꝝ opio. Alij vo opiati sunt q ꝑut ꝓtinet ifinita indiuidua. optie pōt dici q sunt ab eterno:⁊ hec est opio eoꝝ qui eternales dicunt. ¶ Et est notandū q he tres sunt opiones distincte:⁊ oēs diuersi tates in hoc,ppōsito interueniētes ad ista tres reducūt ⁊ ex his ꝫ declarari vtrū mūdus sit ab eterno aut non.⁊ vtrū būerit agens aut nō. ¶ Et est notādū q de istis tri bus opionib^{9} due sunt extremitates: ⁊ vna ꝛz mediū. vꝫ. opio loquentiū est vna extremitatū q̄ nouitatē mūdi opi nat^{r}:⁊ opio eternaliū alia est extremitas:⁊ ꝑhoꝝ opio est media iter eas. ¶ Pz ergo ex istis dictis q quicūqz opi nat^{r} q pole sit ponere cās infinitas: ⁊ nō possit opinere ꝓmā cāꝫ. opio falsa est:imo totū ꝛtrariū vr. ſ. q qui esse in finitarū cārū negaret nequiet primā cām ab eterno asse rere. esse.n.cātoꝝ infinitoꝝ primā cām eternalē infert: ex qua acquirit eē infinitū : alioquin eēnt finita gña q̄ qđā suoꝝ indiuiduoꝝ innouat:⁊ hoc mō tm̄,pbat q antiquū ē inouatoꝝ cā ⁊ declarat esse innouatoꝝ infinitoꝝ.

¶ Dic auer. vult ꝫdicē alg.⁊ duo ꝓn^{r} fac:qm̄ pro declat vi rōis aui. declando alg. ipaꝫ nō intelleriſſe.2ª ibi. (Sz id qđ) reꝓbat eū in alio dcō. Jn p^{a} pte pro ꝓpōit q̄si vnū ꝑ se notū. 2ª ibi. (Uñ si aliqs) ereg dādo vi rōi ari. d. ē. dicim^{9} nos q ex pōne cāꝫ ifinitaꝫ polīū se^{r} positio polis agēt; nō hñs cāꝫ. i. se^{r} posit dari agēs nō hñs cāꝫ. Sz ex pōe re rū nēciaꝫ nō hñtiū cās ifinitas. segt q id q cātū fuerat sit sine cā: ⁊ hoc saꝫ manifestū ē. Deide replicat illō sub forꝫ breui. d. ꝑ ipole seqns ex pre dictis cāis. ſ. necījs: non sequit ex cāis exītibus de possi^{tc}. i. polibus.

Sed circa hec duo facilt qōnē. ꝓ^{m} qm̄ nō vr q̄r ex pōne cāꝫ polīū se^{r} causans agēs polis icāta: qm̄ si se^{r} cā agēs icāta illa ē necīa ⁊ nō polis. ¶ Jtem. nō vr q̄r se^{r} ex eis po^{tcr} polib^{9}. ¶ 2^{m} ē. qm̄ nō vr ex reb^{9} necījs carēti bus cāis eē aliqđ icātū ifinitū sine cā. hec. n. duo qōnē magnaꝫ faciūt. ¶ Jō debes scire q qñ aliq̄ sunt vni^{9} rōis ⁊ eiusdē ordis si dēnt poni in aliq̄ alio ordie dēnt poni ab aliq̄ alteri^{9} coordīatōis: vt se^{n} ꝑs. sic i ꝑ posito. videm^{9}. n. ola polia eē eiusdē rōis q̄tū ad politatē . si ig^{r} debēt poni i ordie necīoꝝ ē opus. vt ꝑ aliqđ ens necīū ponāt . ꝫ si res ponūt poles os vt aliq̄ cā ponat necīa ꝓceruas illas i eē sempiterno ſm succes sionē:⁊ sic appet p^{m}. ⁊ iste mod^{9} declandi ē ari. ⁊ auer. 8. pbycoꝝ. 9^{tic}. 46. ⁊. 47. ⁊ 2° pi^{or}. 9to. 56. ⁊ 12. meta. 9no. 33. ⁊. 32. ⁊. 34. ¶ Sed cū dicebat q ste^{n} ꝑ ages pole nō hñs cām. Sz vt vr q lra sit corrupta. hꝫ. n. sic. se^{r} pō polis agēt; si hñtis sine. ⁊ tē lra plana ē: qm̄ ꝑ hoc qđ dr q illud ages sit pole vez. d. qm̄ corpus celeste ē pole: saltē q̄tū ad motū ⁊ nō hꝫ sine cū mouet motu eterno. ⁊ iō si cāe hic ꝛferi^{9} sint poles:oꝫ vt dek vnū ages sine fine pole ꝑz pte. Alio mō lra hꝫ. se^{r} pō polis agēt; nō hñtis cāꝫ. ⁊ tūc ꝑ illud ages nō hñs cāꝫ ste^{n} ꝑ^{m} motorē simplr: ⁊ tē lra ltelligit sic : se^{r} pō polis. ſ. segt q ꝓssit ponī ages:nō hñs cāꝫ sic ē de^{a}: ⁊ tē li polis ꝓstruit cū li pō:ita q sit sensus: seqt polis pō agētis sine cā ⁊ sic appet vis ꝑmi dicti auer. ¶ ꝑdꝫ ste^{n} scōi debes scire q si res sint necīe ⁊ multe oꝫ: vt sint cāte:qm̄ oīs multitudo redt ad vnū gen^{9} cāe: ⁊ ex alio eēnt icāte:ꝫ erit e^{rnt} sine cā: qm̄ i eo q multe sunt cāte : ex eo q necīe sunt icāte: vt. d. alg.⁊ sic appet vis scōi. (Uñ si aliqs.) in hac pte auer. eligit modū declandi aut^{am} ex datis:⁊. d. vñ si aliqs velit ordiare dcm̄ aui. declatū dꝫ ipꝫ talī ordie signare sine dubio. vꝫ. entia polia indi gēt sine du^{o} de cāis ꝑcedētib^{9}: vt nūc ē supposītū. tūc ar^{tr}.⁊ tū si ille cāe poles fuerit oporterēt cāri ab alijs cāis:⁊ sic ,pcederēt ad ifinitū:⁊ si sic: nulla hic erit cā vltia:⁊ iō oportebit dare vnū eiusdē ordis .ſ. vnū pole icātū. si nō. erit,pcessus ifinit^{9}:qđ ē falsuꝫ. (ꝑz ꝫ q̄cē.) ꝑ$^{d.t}$ ꝓ^{ncs}. d. ꝑz ꝫ q cāe sine du^{o} ꝓuenīūt ad necīā cām: vt dcm̄ ē. (Amplius.) ꝓplet rō nē. d. amplis^{9} dcā cā nō euaderet qn sit necīa ex cā alia: aut sine cā . si ex cā: segt petere de illa cā. vñ aut ad ifinitū ,pcedet: ⁊ sic sequetur q illud qđ positā fuit cātū sit icātū vt dcm̄ fuit:qđ ē falsum. aut sup. oꝫ venire ad cāꝫ ꝓmā.⁊ iō oꝫ q ꝓueniāt ad necīā cāꝫ. icātā ab alia. ⁊ hoc ē necīū ek:⁊ hoc mō erit ꝓdicta demſtatio ꝛa. nō tñ illo mō q̄ ea posuit Aūice.

Sed queritur quō dr ꝗ modus demſtatōis auer. ab illo aui. vter oꝫ. n. vꝫ ꝓcedē ꝑ vīs polis ⁊ necīj. dōs q ꝓn^{9} mod^{9} dōt ar^{tr} supponēdo dr̄as entis esse. verbi. g. esse ens necīum : ⁊ esse ens pole. vult.n. q oē ens sit necium aut possibile:⁊ hoc est petere ꝓn^{m}. vt vilum fuit. Scōs modus non supponit nisi ens possibile esse : vt patet ad se^{m}. deinde ex tali ar guit esse motum eternuꝫ partim possibile ⁊ partim necessarium. ex hoc

concludit ens simpliciter primū. ergo differunt hi modi valde ⁊ tu cōsidera. (Sed id quod dixit.) Cum exposuit rōnē aui. ⁊ dedit sibi vim. vult mō dicere algazeli quātū ad solutionē qōnis mote in vu° ꝓposito, arguit. n. supra. q̄ si pole est id qō cām hz superadditā siue subtātie ⁊ nec̄iū non hz: sequit nec̄iū cōponi ex possibilibus multis: vt apparuit de motu celi qui totus est nec̄ius: ⁊ tñ quelibet revolutio est polis cui rñdit q̄ non incōuenit totū esse incausatū cuius quelibet ps sit causata: qm̄ iud^m partis differt a iud° totius. vult ergo auer. dicere alg. in hoc: ⁊ prio ꝓponit eius verba. scdo exponit illa. tertio dicit illi. dicit ergo, ꝙ id qō dixit alg. ſ. qñ rñdit ad pbos. d. q̄ aliqō. i. aliqua ps hz cām additā super suā subam, ⁊ tñ to^m illius partis non sic se hz: vt pz de motu celi: cuius quelibet pars est polis ⁊ hñs cām: ⁊ tñ ipse tot⁹ est eternus ⁊ incausatus. (Intendit.) Nunc exponit illā solutionē. d. Intendit: q̄ qñ pbi ꝓcedit q̄ pole est id qō hz cām. ⁊ ꝓcedunt de nec̄io esse id qō cām non hz. dicē^s eis q̄ō non est negandū ꝑm ipsoꝝ radices q̄ sunt cā̄ ⁊ causate infinite. i. q̄ sit aliqō totū hñs cās infinitas ⁊ causata infinita. v. g, motus. hz. n. revolutiōes infinitas: mō revolutiōes sunt cā̄ infinite ⁊ causate. cuius rōnē. d. ⁊ sent^a cozō est nec̄ia: q̄ ꝑm ipsoꝝ radices pole est iud^m partis differre a iud° totius: ⁊ ꝙ ꝑnis pñt oēs partes esse causate ⁊ cā̄: ⁊ totū incausatū semp: qm̄ totus differt a ptibus: vt fingit alg. (Et hec verba.) Nūc reprobat illā solutionē: ⁊ q̄ tria illa solutio ponit. ſ. q̄ cā̄ per se pñt esse infinite. scdo q̄ ens diui^s per pole ⁊ nec̄iū int^o pole hñs cām: ⁊ nec̄iū carens cā̄, ⁊ tertio q̄ pole est aliq̄ totū esse incausatum: cuius quelibet pars sit polis ⁊ causata. Jō hos tres errores remo^t, ⁊ prio primū. d. ⁊ hec verba absq; dubio sunt sophysticalia diuersis mo^{ris}. imo trib⁹ mo^{ris}, put tres ponit errores. ⁊ ponit primū. d. vnus est: qm̄ pipa^{cī} non ꝓcedunt cās infinitas per se: vt in precedētib⁹ declarātū fuit. ⁊ ꝙpliat dcm̄, d. hz. i. q̄tūcūq; ille cāe sint ō nā̄ politi aut ō nā̄ nec̄ioz: sic̄ supra dcm̄ fuit. vlt dr̄e. q̄ siue cā̄ sint poles siue entes nec̄ie non pñt esse infinite per se: imo oz q̄ sint finite oino,

Sed est dubitatio q̄ non vr̄ q̄ alga. ꝓcesserit cās infinitas p se: qm̄ ipse non ꝓcessit nisi revolutōes infinitas ⁊ tñ non sunt cā̄ per se. (Rñdet q̄ auer. reprobat alga. in hoc tñ q̄ dixit revolutiones esse cās: qm̄ non pōt ponere illas cās esse nisi per se: qm̄ revolutio agit virtute ꝓpria: ⁊ non virtute prioris revolutionis: nec virtute sui orbis imo orbis illius virtute eius agit: q; celū non agit nisi motu ⁊ lumine verū est q̄ revolutio orbis inferioris agit virtute revolutionis orbis superioris, sed hoc non remo^t rōnē cā̄ per se. hoc aūt non ꝓcedit Arist. qm̄ aristo. non vult q̄ vna revolutio agat: sed cōgregatio oium revolutionū. ⁊ sic apparet q̄o bñ auer, reprobat alg. i prio erroꝛ. (Et sophi°.) Nunc ponit scōm erroꝛ. ſ. auic. qui ēt fuit alg. ⁊ prio ꝓponit erroꝛ. scdo añ. d. ⁊ sophi° aui. hec ē que sibi pōt dici sic. si ens diuid^r ad pole esse ⁊ nec̄iū ⁊ intremus ꝙ poli id qō cām hz: ⁊ ꝙ nec̄io id qō non hēt cām hoc est afis. statim ponit ꝓfis. tunc non poteris demfatiōe ꝓbare esse pole cās esse infinitas scōm successionē: qō ꝓbat. q; vbi dabit sup. q̄ cā̄ sint infinite aggregatio earū erit sine cā: cū sit eterna: ⁊ iō. d. sequitur. n. q̄ ille cāe essent de entibus cās in hñtibus. i. non hñtibus: sicut apparet in ꝙgregatione ex oibus revolutiōibus. ergo ēent de gñe nec̄ij esse. ⁊ ampliat inconueniens. d. imo qō plures est sequi^t apud pbos q̄ est pole vnū ꝓstitui ex infinitis cās: cuius quelibet ipsarū sit nouacotū tñ est eternū. ⁊ addit q̄ non est du^m q̄ B erroꝛ acc^{bit} aui. q; diu^s ens ad hñdā cām ⁊ non ad hñdā cām: sed si ipse diuisisset ipsuꝝ mō a nobis facto: non sequerēt ea ꝓdicta ar^{ra},

Sed hic sunt due qōnes, prio q; nō vr̄ q̄ diuisio auer. dr̄at a diuisione aui. scdo qm̄ si dr̄t non vr̄ sequi qō adducit auer. ꝓtra alg. (Ad ꝑmū debes scire q̄ hz diuisio entis sit per cām ⁊ cātū apud auer. ⁊ per pole ⁊ nec̄iū apud ipsum: ⁊ in hoc cā aui. ꝓueniat differt tñ: qm̄ aui. vult ist a ꝓuerti. ſ. pole ⁊ hñs cās ⁊ eā̄, ⁊ nec̄iū ⁊ carens cā ⁊ ecōtra. auer. aūt non vult illa ꝓuerti. aliqō. n. est hñs cām: cuius nā non est entis polis. vt quelibet int^a citra ꝑmā. ⁊ aliqō est hñs necessitatē: ⁊ tñ non caret cā. ⁊ iō bñ sequit inconueniens ad auic^{am} ꝓdictus. ſ. q̄ nō pōt ꝓbari esse cās infinitas: qm̄ ꝙgregatio earū erit eterna, ergo carens cā: qō est falsum apud auer. non valet: qm̄ hz sit eterna tñ hz cām: ⁊ sic apparet solutio qōnū insimul. (Sed id qō dixerat.) Nunc reprobat ipsuꝝ de tertio erroꝛe, ⁊ prio ꝓponit illū. scdo remouit illū. ⁊ successiue circa hoc remouet alia dicta eius: vt dicā. d. ergo prio. sed id q̄ dixerat q̄ antiqui pōt ꝓstitui ex infinitis ꝙcessis preteritis revolutiōibus infinitis: hic est erroꝛ. (Dicimus q̄ est.) Nūc remouet illū. d. dicimus q̄ est falsum: q̄ tale antiquū dr̄ de antiquo q̄ est vnū: ⁊ si ita non est corrupta vult dicere q̄ est ꝑmanens: ⁊ vnū semp equi^{cē}. qm̄ antiquū successiuū non transcendit nām polis: vt. d. 12. meta. cōmento. 44. sed hz de intentione eterni non cadere in non esse. iō dr̄ equi^{cē}: qm̄ antiquū ꝑmanēs sicut celū est totū simul: ⁊ non hz nām entis polis apud pbos. (Item id qō.) Adhuc ponit aliū erroꝛē: dicens. Jtē id qō dixit alg. vz. q̄ sup. opinio pbozū induceret nos ad ꝓcedendū q̄ necesse esse ꝓstitua^t ex polibus esse: vt pz in exēplo de motu. (Nos dicimus.) Hoc reprobat. d. nos dicimus sup. q̄ vno mō est verū alio mō falsum. ⁊. d. q̄ si intelligeremus ꝙ poli ⁊ nec̄io id qō nos opinamur. ſ. pole ꝙ eo qō non fuit: ⁊ post est. ⁊ ꝙ eo qō est ⁊ post non erit. nec̄iū ꝙ eo q̄ō semper est: tunc vere non sequit falsum: vt apparet in motu celi. esset. n. idē qō nostruꝝ ꝓpositū. (Nos tñ dicimus.) vr̄ mihi q̄ auer. narret mo^m quō credit alg. illud esse verū. ⁊ post exponit illā mo^m. ibi. (Intendit alga.) dicit ergo in prima parte. nos tñ dicimus q̄ alg. intendit q̄ si pbi intendāt ꝙ nec̄io id qō cām nō hz. ⁊ ꝙ poli illud qō hz sup. cām adhuc vult ꝑm hunc sensum non esse falsum. iō ait alg. tunc non ꝓcederemus falsuꝝ cē. vz. q̄ in cātū. i. necesse esse ꝓstⁱ ex infinitis cātis: cuius rōnē dedit alga. d. q̄ si ponceremus q̄ ēet ipole remouerenē ex hoc cā̄ infinite: vt supra deductū fuit: ⁊ sic vult alg. q̄ exponendo ēt vt alij pbi exponunt, adhuc illud dcm̄ est verū. (Jtē dixit) adhuc ponit aliud dcm̄ ci^s. d. Jtē dixit. ⁊ hoc est sile dcō dicentis q̄ impole est antiquū ꝓstitui ex nouis: cuius ꝓtiū pz ad sensum: qō ponit. d. sed tps apud eos est antiquū: ⁊ sin^{cē} revolutiones sunt noue ⁊ principiate: ⁊ tñ aggregatū ipsarū est imprincipiatū. ſ. incātū. ergo id qō principiū non hz ꝓstⁱ ex principiatis revolutōib⁹ q̄ fit ꝓncipiatio ō revol^{uar} fin^{uar}: ꝙ nō ō aggregato ipsaꝝ. pz q̄ quō alg. ꝓvificauit suā opionē ēt exponēdo illos ēmsos apud pbos arabes. (Jtē dit alg. i hoc.) Nūc expōit mētē alg. post ibi. (Sz nos dicim⁹.) dat modū veroū pbozū int^a dcm̄ alg. d. q̄. intendit alg. in hoc. q̄ non est impole incātū ꝓstitui ex cās infinitis sicut ꝓstituⁱ apud pbos antiquū ex infinitis nouis: cuius rōnes repetit. ips nāqz apud pipateticos est antiquū ⁊ ꝓstituⁱ ex tpibus nouis. simili^r motus celoꝝ est ātiquus apud pbos. ⁊ revolutōes q̄ quas est ꝓstitutus sunt infinite. (Sz nos dicimus.) Nūc ponit verū intellectū pbozū pipateticoꝝ. (Et debes scire q̄ alg. voluit totū aggregatū ee de se incātū: ⁊ non hr̄e cām ꝓout est aggregatū imo de se necesse ee: ⁊ tñ ꝓstituⁱ ex infinitis pribus cāntibus illud totū. qm̄ partes sunt cā̄ saltē māles totius scdo pb^{ro}cū. ergo vult q̄ totū sit simpliciter necesse ee: neu^a tñ pars. pipatetici volūt q̄ totū est eternū: ⁊ pole esse. ⁊ iō volunt motū ab alio ꝓpetuari. ſ. a celo ⁊ int^a mouente ipsum. ꝓueniunt ergo ⁊ dr̄nt. ꝓueniunt qdem: eo q̄ volunt illud eternū ee totū: eo q̄ fiat ex infinitis nouis. dr̄nt vero q̄ alga. vult illud totū ee incausatū ⁊ independens: imo sine cā ⁊ necesse ee. pipa^{cī} vero volūt q̄ illud totū ⁊ si sit eternū: q̄ est pole ex se: tñ ab alio ꝓpetua^t. ⁊ hoc declarauit auer. 12. meta. cōmento. 44. ⁊ in scdo caplo de suba orbis. hoc ergo dicit: sed nos dicimus q̄ pbi rñdent ad alg. in hoc q̄ ipsi non ꝓcedunt repire antiquū ꝓstⁱ^m ex nouis ptibus: put ille ptes sunt infinite. ⁊ ponit argumētū ⁊ post soluit illud apud pbos. d. imo pbi fortiter de hac opione fingent. ſ. sophisticabunt ⁊ forte lra ē corrupta ⁊ pz ſtare (Fugiūt.) ⁊ mā plana est. ⁊ rō ipsoꝝ est: q̄ dcm̄ aggregatū non euadet qui copulet ex ptibus infinitis aut finitis gñabilibus ⁊ corruptibilibus: hz si de finitis, ergo oz cōcedere q̄ genus sit gñabile ⁊ corruptibile. i. q̄ totū illud sit gñabile. si de infinitis ergo predicti opinantes ponūt q̄ sit pole vel nec̄iū q̄ illud aggreg^m sit ab eterno sine cā aqua ꝓcedat: ⁊ hoc erat vis pboꝝ arabū: cui rñdet q̄ pbos veros. d. q̄ pbi bñ ꝓcedunt hoc: ⁊ opinati sunt q̄ talia gña ⁊ eis similia sunt gñabilia ⁊ corruptibilia: put ꝓstituunt ex polibus principalibus. hñt. n. sine dubio cām extrinsecā. i. celū ⁊ motoꝛē a qua ꝑdicta gña eterna ꝓcedunt. ⁊ ponit tunc illud in quo ꝓueniūt. d. ⁊ non putant q̄ sit impole inuenire cās infinitas. q; sit. ſ. impossibile ꝓstitui antiquum ex nouis: imo cum pbis arabicis. pipa^{cī} in hoc ꝓcordant. cuius rōnem dicit. q̄ pbi dicunt q̄ ponere motus diuersos in gñe ab eterno est nec̄iū ꝓcedere: q; hic est vnus motus in numero ab eterno: ⁊ dicunt q̄ cā ee cor^{rum} gñabilium ⁊ corruptibiliū in partibus eternalibus in toto. i. que sunt genita in parte. ſ. fm indūm eterna in toto est: q; hic. i. motus primus est ens ab eterno i toto ⁊ parte: vt primus motor ⁊ corpus celeste. ⁊ hoc. d. vz. q; corpus celeste: ⁊ infiniti motus sunt sempiterni in gñe ex vno motu ꝓtinuo in numero: qui est motus firmamenti. i. 8^i orbis. Et his dr̄iam vnam inter auer. ⁊ alg. (Et ille motus.) declarat q̄ō sunt ille partes. d. ⁊ ille motus non cōpon^r ex pluribus revolutionibus in actu: sed tñ in inte^a: qm̄ partes sunt po^a in toto. fiunt aūt actu vel per int^m: vel ꝙ separationē. (Et mot⁹.) Jteruꝝ redit ad primā dr̄iam. d. ⁊ mot⁹ supcelestis cor^{ic} eter^{tem} aperit a suo motore: qui de eius natura continue semp mouere dz. ⁊ ponit dr̄iam inter hunc motoꝛē ⁊ eos qui sunt hoc. d. ⁊ non est de natura illius mobilis q̄ aliquotiens moueaꝛ

⁊ aliquotiens non. sicut se habent mobilia inferioza. quare aūt non est huius nature in 2° caplo de suba orbis. ⁊ 2° celi. commento 3°. ⁊ in vltima disputatione declaratum est: ⁊ ego ibi declarabo si deus dabit vitam. (Et est notandum.) hic vltimo vult summatim opiniones pbozum tractare: vt habeatur differentia ⁊ conven^a eozum plene. primo ergo ponit summam opinionum. d. ⁊ est notandū q̄ horum opiniones in generibus. i. rebus generabilibus ⁊ corruptibilib⁹ eternis ſz genus sunt tres: licet due ꝑme alt^a subdiuisa erunt tres: quarum vna est q̄ quodlibet genus est generabile ⁊ corruptibile. i. finitum a parte ante ⁊ post. ꝓout ꝓtinet finita inōua. 2ª vero q̄ quoddaz genus est ab eterno. vz. sine principio ⁊ sine fine: ꝓout apparet constitui ex infinitis indiuiduis. Et subdiuidit hanc. d. sed hec opinio duobus modis diuiditur. i. subdiuiditur in duo mēbra. aliqui dicunt q̄ talia gña acquirunt eternitatem ab aliqua vna causa necessaria alioquin ꝓwarent vicib⁹ infinitis in tpe infinito ideſt infinities genita essent: ⁊ infinities corrupta: ⁊ hec est pbozum opinio. Alij vero opinati sunt q̄ ꝓout continet infinita inōua: optimpote est dici q̄ sunt ab eterno. ⁊ hec est opinio eozum: qui eternales dicuntur. i. arabum sic nominatozum. et per hoc patet differentia inter arabes ⁊ peripa^{cos}: vt supra dixi. (Et est notandum.) declarat hanc diuisionem. d. ⁊ est notandum q̄ he tres sunt opiniones distincte. ⁊ omnes diu^{cē} ſ b ꝓpposito interuenientes ad istas. ſ. tres reducunt. ⁊ addit vtilitatem harum opinionū. d. ⁊ ex his dz declarari. i. ꝓuenit ꝑcq̄ vtrum mundus sit ab eterno aut non: ⁊ vtruꝝ hūerit agēs aut non: quoniam prima opinio legis infert mundum non fuisse ab eterno. secunda arabum forte negat causam primā. tertia sola bene infert eternitatem mundi. (Et est notandum.) Nunc cōparat has opiniones dicens. ⁊ est notandum q̄ de istis tribus opinionibus due sunt extremitates ⁊ vna tz me^m: quod exponit. d. videlicet opinio loquentium. i. theologoꝝ est vna extrēitatum: que nouitatez mundi opinatur. Alia extremitas est opinio eternalium. i. arabuz m^a inter eas est pbozum opinio. (Patet ergo ex his.) Nunc vult remenere omnes alias ⁊ ꝑ^{re} opinionem Aristotelis dicens patet ergo ex istis dictis q̄ quicunq; ponatur q̄ possibile sit ponere causas infinitas ⁊ nō possit opinere. i. ꝑ^{re} primaz causam opio fla est. iō dicit. ꝙ totū ꝓtiū vr̄ q̄ ee infinitarum cāz negaret sicut facit opio legis nedet. i. non poterit primā causam ab eterno afferere. Cui^s ratione. dicens. ee enīz cātoꝝ infinitoꝝ primā cāz eternalē infert. ex q̄ acquirit esse ifinitū: alioquin essent finita gña: q̄ cā eterna q̄daz suoꝝ inōuoꝝ innouat ꝓtinue ⁊ manutenet gña: ⁊ b modo tm ꝓbatur q̄ antiq^m ee causa inouatoꝝ: ⁊ declarat esse innouatozum infinitozum. ſ. per successionem. Debes scire q̄ nulla opio 3um ratione ꝓhica pōt cōcludere causaz eternā: nisi opio auer. qm̄ opinio arabum nō: qm̄ si tota multitudo est de nēcte esse de se. ergo non ar^{tt} cām superiorem. Jterum. opio legis si ponit oia esse finata: tunc nō pōt ponere ꝑn^m abstractū esse: vt declarat Auer. ꝓio celi. 2to 33°. imo hz ponere ipsuz ee corp°: oē nouum fit ex cor^e: vt credunt pbi. Sola ergo opinio Auer. ⁊ Alg. 3^{ia} propositum: qm̄ multitudo gñatoꝝ ar^{tt} successionē sempiternam. ⁊ illa ar^{tt} motum ꝑmū eter^m: ⁊ ille ar^{tt} ꝑmū motoꝛē abstractum ee: ⁊ totū hoc dictum est 8° phyco. 2to 46. ⁊ 47°. ⁊ hz hoc dicat auer. tñ nō dem^r: qm̄ lex nostra ponit q̄ deus sit virtus extra corpus per b quia causat sine transm^{nē}. ⁊ hoc pbi non viderunt imo in hoc fuerunt ceci: ⁊ hoc dixi fepe disputatione prima. Alga. Du. VII.

Jt algazel, q̄ pbis in illo argumēto quod
a cōtra eos posuit. ⁊ si aliquis diceret q̄ revolutiones nō reperiunt: neqz forme elementozū: imo id qō reperitur est vna forma in actu: ⁊ id qō nō reperit pñs neqt aliquo mō ō nominari de finitate ⁊ infinitate nisi in intellectu tantuz. sed nos loquimur de realib⁹ entib⁹: nō de imaginabilibus. non ergo remanet aliqd aliud in quo possumus ambigere: nisi in animabus mortuozū: ⁊ quidam pboz dicūt q̄ anime hominuz sunt vna ab eterno ante aduentū eius in corpus: ⁊ preter separationez. i. post separationez vniūtur ⁊ fiunt vnū absqs aliqua mutatione maxime: qz de ifinitate nequeunt denominari. quo aūt ite^r hec opio in solutionc. 23. dubij prime qōnis. verificatum est: attamen amplius dicā in solutiōe buius dubij. (Alij vo.) hic ponit alia cuationez. d. alij vo perypatheticozū dicūt q̄ aia sequit cplexionez: ⁊ dicunt q̄ moza non est nisi ipsius. i. anime priuatio. imo dicūt q̄ de seipla sustentare nequit. i. non pōt existere sine corpore. ergo anima nō hz ee nisi in viuentibus: ⁊ viuentes sunt terminati ⁊ nūerabiles: ⁊ ideo nō possunt de infinitate denoiari: neqz priuari: neqz aliquo mō denoiari possunt de finitate neqz infinitate: nisi de intellectu. Jtem dixit plus algazel q̄ rñsio huius dubij clare reperitur ab Auic. ⁊ ab Alfarabio: ⁊ opinio veraciū pbozuz est q̄ anima est substantia per se exīs: vt habent ab Aristo. ⁊ primis cōmentatozibus. Et si aliquis ab ista opinione deuiaret petendum est ab eo vtrum esset imaginandum q̄ in quolibet momento mouetur aliquid ⁊ remaneat: aut non. si non: dicimus q̄ est falsum. si ꝓio modo dicimus q̄ si quolibet die imaginaremur innouationem cuiusdam rei: ⁊ q̄ remaneat. Copularentur igitur vsqz mō sine dubio ētia infinita. Unde hoc modo debent dubia ordinari. ⁊ non est curādū vtrū id qō remanet sit hō: aut aīa: aut demon: aut angelus: aut quodcunqz ens fuerit. id enim qō dictum est sequitur opinionem dicentis: q̄ revolutiones preterite sunt infinite.

Jntroducit alg. rñdentē ꝓo pbis in duob⁹ pūctis vt videbitur. d. ⁊ ait alg. respondens ꝙ pbis. Jn illo ait° qō ꝓtra eos posuit. ⁊ si aliquis diceret: q̄ revolutiones non repiunt in actu neq; forme elementozum: sed sup. in successione. imo id qō reperitur est vna forma in actu. tūc dicit. ⁊ id qō non reperit pñs. i. actu. nequit. i. non pōt aliquo° denominari de finitate ⁊ infinitate: nisi in int^u tm. sed nos loquimur de realibus entibus: nō de imaginabilibus: ⁊ sic pz q̄ nō dat infinituz apō pbos. Non ergo remanet. hic remouet aliā qōnem ꝑ pbos. ⁊ est scōus pūctus dubij. dicit ergo. nō ergo remouet aliqd aliud in quo possumus ambigere nisi de animab⁹ mortuoz. vult dicere q̄ pōt esse qō de animab⁹ mortuoz. qm̄ vel remanēt vel nō. si remanent. ergo sunt infinite: cū apud pbos mūdus est eternus. si nō remanent erūt corrupte ⁊tra pbos. Soluit. d. ⁊ quidam pbozum dicunt q̄ anime hominuz sunt vna ab eterno ante aduentū eius in corpus: ⁊ preter separationez. i. post separationez vniūtur ⁊ fiunt vnū absqs aliqua mutatione maxime: qz de ifinitate nequeunt denominari. quo aūt ite^r hec opio in solutionc. 23. dubij prime qōnis. verificatum est: attamen amplius dicā in solutiōe buius dubij. (Alij vo.) hic ponit alia cuationez. d. alij vo perypatheticozū dicūt q̄ aia sequit cplexionez: ⁊ dicunt q̄ moza non est nisi ipsius. i. anime priuatio. imo dicūt q̄ de seipla sustentare nequit. i. non pōt existere sine corpore. ergo anima nō hz ee nisi in viuentibus: ⁊ viuentes sunt terminati ⁊ nūerabiles: ⁊ ideo nō possunt de infinitate denoiari: neqz priuari: neqz aliquo mō denoiari possunt de finitate neqz infinitate: nisi de intellectu. Jtem dixit plus algazel q̄ rñsio huius dubij clare reperitur ab Auic. ⁊ ab Alfarabio: ⁊ opinio veracium pbozū est q̄ aia est substātia per se exīs: vt hñt ab Ari. ⁊ ꝓmis ꝓmentatoribus°. (Et si aliqs.) hic alg. adhuc facit. q. qm̄ hz sit euasio ad id de aia: attamen adhuc simpliciter nō euadis. vnde dicit. ⁊ si aliquis ab ista opione deuiaret petēdū e ab eo vtrū ēet imaginādum q̄ in quolibet mouetur aliquod. i. aliquid gen^r ⁊ post remaneat: aut non est possibile ad imaginationem. si non. ſ. esset pole ad imaginationem: dicimus q̄ est falsum. qa enim nō pōt imaginari in quolibet die fieri aliquid ⁊ ipsuz rema^{rī}: Si primo°. dicimus q̄ si quolibet die imaginem^r innouationem cuiusdam rei: ⁊ q̄ remaneant omnes ille res, copulent igit vsqz mō. ergo tota multitudo sine du° erit infinita. g̃ licet tu euadis de aia: non de pole euadis. ⁊ iō 2us mundum ordinandi du^a. d. vñ hoc° debent du^a ordinari. (Et tñ e curādū.) ondit qualiter lz du^m de aia sit solutum simplr: tñ non est solutum: ⁊ dic. ⁊ ñ est curandum vtrum id qō remanet sit hō: aut aia. aut demon: aut angelus: aut qōcūqz ens fuerit. vult dicere q̄ casus debent inte^t de quacū q̄ re. ponr ergo illa res ee in quolibet die: ⁊ remar^e vt supza. ⁊ pz ar^{tum}. volo autem p illā rē indifferēter homineꝛ vel aiam ⁊c. ergo licet sit solutū de aia: non tñ simplr est solutū. (Jd. n. qō) hic tandem soluit. q. fm opionem veram. d. id. n. qō dictum est. sequt opionem dicētis q̄ revolutiōes preterite sunt infinite. i. se^r ad pbos non ad me.

Sed potest esse qstio nō solū ꝑ pbos: sz ꝑ eos sic. diuidatur hoza i partibus proportiōabilibus minozibus termiatis versuz. a. tunc volo q̄ in ꝑma deus faciat vnū lapidē. vel saltem ad imaginationē fiat: vt ipse ponit: ⁊ 2ª alium ⁊ ꝓtinue remaneant. g̃ cum hic fuerunt infinite partes ꝓportionales erunt de facto in fine hore lapides infiniti. Tu vo soluas prio te ⁊ ꝓbis est argumentum friuolum: ⁊ non dignum hoc loco. Auer.

Jcimus nos q̄ id qō rñdit nolle pbozuz.
b vz. q̄ revolutiones preterite sunt priuate: ⁊ q̄ priuatum nequit denominari de finitate neqz de infinitate. nō est vera respōsio: ⁊ nos declarauimus in precedētibus: ⁊ id quod dubitat sup pbos. ſ. de ipsoꝝ opione: ⁊ in anima.

Dicimus q̄ hoc nouū est p̄hozū opinio: ⁊ id qđ dictum est de hac materia sufficiat.

¶ Hic Auer. reprobat alg. in illis que p̄his imposuit. ⁊ dicit. dicimus nos q̄ id quod respondit nomine p̄hoz. vz q̄ reuolutiones preterite sunt priuate: ⁊ q̄ puatum neq̄t denoiari de finitate neq̄ de infinitate non est vera rn̄sio. ⁊ nos hoc declarauimus in precedentibus. dcm̄. n. est q̄ licet non dicat infinitum actu: dr̄ infinitū in po⁹ ꝓmixta actui (Et id qđ) Nunc tangit 2ᵐ p̄ctum. o. ⁊ id quod dubitat super p̄hos. ſ. de ipsoz opinione i aia. dicimus q̄ hoc. ſ. sua rn̄sio non est p̄hozū opinio. ⁊ tunc se excusat ⁊ pz. ¶ Debes scire q̄ illa prima opinio de anima. o. q̄ aia est vna aīn̄ aduentuz ad corpus ⁊ post: ⁊ dum est in cor⁹ multiplicatur. potest inter⁹ duobus modis. vno⁰ q̄ ista multiplicatio fiat ſm rem ipsi aie. ita q̄ ipsa aia dum corpori vni⁹ est multa ſz rem. dum separat vniat ſm rez ⁊ fiāt oēs vna: ⁊ hec vr̄ opinio attributa platoni: vt fuit visum in prima disputatione. Alio⁰ potest int⁹ q̄ anima ꝓout est int⁹. est vnus numero ꝓout int⁹ in corpore efficitur multa ſm respectus ⁊ habitudines multas nō quidem respectibus ⁊ habitudinibus inherentibus ipsi int⁹ sed corporibus i q̄bus vni⁹. ⁊ hec est opio Ari. ⁊ auer. vt recitatum fuit in prima disputatone in sol. 23. Sed quomōcūq̄ int⁹ est falsa: ⁊ non est credibilis. y⁰ lex nr̄a ponit q̄ anime mortuorum remanent post. ⁊ quedam in gloria: vt ille q̄ fecerunt bene: alique dānate: vt ille que peccauerūt. ⁊ hec est opinio aut. ⁊ platonis: vt puto. Pōt tn̄ illa opinio famosa ſm primum intellm adhuc exponi: quoniā vnus vir coetaneus meus volebat illam esse mentem platonis. ¶ Ideo debes scire q̄ sicut mā efficitur actu diuersa propter formas. ita forme actu diuerse ꝑpter māz sicut ergo materie dum carent formis est vna mā priuative per priuationem dr̄iarum facientium eam diuersam. vt dr̄ Auer. 2°. metaphice. ꝓm̄to. 42. ita anime dum carent materijs diuersis pñt dici vna aia priuative ꝑ quanto actu non sunt in ſtibus diuersis: nec locis diuersis. pñt tamen esse ꝓout dicunt habitudines ad corpora diuersa. Et sic potest intelligi q̄ aie sunt multe dū sunt in corporibus actu ante tn̄ ꝙveniant ad corpa: vel post ꝙ̄ remouentur cum careant differentijs quibus erāt multe: pñt dici vnificari ⁊ fieri vna anima actu: licz plures po⁹: put pñt vniri diuersis corporibus quādo iterum intrabunt cor⁹. ⁊ sic ħ opinio impon⁹ platoni: ⁊ dicunt quidam q̄ opinio legis non est ℞ria huic nisi in hoc tantum q̄ istas aias ponit nouⁱ creari. plato autez simul cum mundo oēs animas factas esse dicit: ⁊ quo mōcūq̄ sit. ego non curo. sit igitur declarata in tn̄. Et sic ꝓsumata est expō 4ᵗᵉ disputationis auer. ℈ alg. cum dei laude: ⁊ beate virginis Marie.

¶ Quinta disputatio algazelis cum p̄his ostendit debilitatez rationem p̄hoz in ipsius ꝓbationibus: q̄ deus benedictus sit vnus: ⁊ q̄ impossibile sit q̄ sint duo necessarij esse ⁊ quilibz ipsorum incausatum sit. Dubium I.

Jt algazel. vie sapientum sunt due. Quaruz prima hec est. Si eēnt duo
a necesse esse predicaretur igitur necesse esse de quodlibet eoruz: ⁊ id quod sic se habet non euadet qn̄ sit sua necessitas de seipso nō per aliud aut ex causa ⁊ oporteret q̄ esset causatum: ⁊ nos nō sic intēdimus de eo: ⁊ sequentes hāc viaz opinantur q̄ spēs hois dicit de petro ⁊ guilermo: ⁊ petrus nō est hō ō se: si nāz nō esset guilermus non essz de se homo. nisi aliqua cā poserit eum hominem: ⁊ posuit petruz hominem. ergo multiplicata est humanitas: ⁊ multiplicata materia presens: sed dependentia dicte multiplicationis de materia est quid intelligibile. vz. non est de substantia humanitatis similiter si necessitas ē in necessario esse de seipso tantum sibi inueniretur. Si enim ab aliqua causa, procederetur. esset ergo causatum: ⁊ non igitur necessarium esse. Patet ergo ex hoc q̄ necesse esse est sine dubio vnum. Hucusq̄z sūt algazelis verba. deinde respondit alg. philosophis dicens q̄ totaliter id quod dixistis q̄ si essent duo necesse esse ⁊c. diuisio erronea est. Nos enim declarabimus q̄ vocabulum necesse esse est dubitabile nisi intelligatur pro eo id quod cām non habet. Unde si hec sit buius vocabuli intentio dicemus q̄ impossibile non est ponerem duos impzincipiatos esse necessarios: ⁊ nullus ipsorum alterius est causa. ergo quando dicitis q̄ id quod non habet cām caret causa de seipso aut ex aliquo: diuisio est erronea: q̄ intētio cause ⁊ non indigere esse de causa: nō oportet ab aliquo causari: quia non habere cām pura negatio est: ⁊ pura negatio non habet negationem. neq̄z pertinet dicere q̄ sit de se: aut non de se. sed si intēderetis pro necesse esse ſm denominationem secundam preter quod est ens sine causa. tunc non per se intelligit. Unde ex istis patet q̄ hec demonstratio est picta ⁊ sine radice. imo dicimus q̄ intentio dicti vocabuli ē id quod non habet causam neq̄z ipsum non habere cām, pcedit a causa. Et hec diuisio nō tendit erga denoiatiões affirmatiōis maxie. q̄ id reducit ad negationem verbi gr̄a. Si aliquis diceret q̄ nigredo est color: aut ex se aut ex causa. si de se. opz q̄ rubedo nō sit color: ⁊ q̄ hec species coloratio non reperiatur nisi in nigredine: si vero nigredo color fuerit ex causa oportet q̄ intelligatur q̄ nigredo non sit color nisi causa poneret eum colorem. id. n. attribuitur subē: quod est additus super subam ipsius. Forte priuatio potest in intellectu imaginari: quamuis realr reperiri nequeat. Sed dicetur q̄ hec diuisio est erronea ſz positionem. vnde non est opinandum q̄ si nos diceremus q̄ nigredo est color de se q̄ sit polē dicere q̄ sit nō de se. similiter est dōz q̄ hoc ens esse necessariū per se prohibeat nos dicere q̄ sit nō per se. ita q̄ ex ħ sequatur ſlm: hucusq̄z sunt verba alg.

¶ In ista 5ᵃ disputatione disputant p̄hi de vnitate primi. Cum. n. disputauit de eternitate simpliciter. Et post de effectu p̄mi circa ipsum mundum: ⁊ de rōnibus p̄hoz circa hoc. reliquum est aggredi in hac 5ᵃ de vnitate primi qōnes facere. ¶ Dices. vr̄ q̄ auer. peruertat ordinem: quoniam Aris. primo celi. vt narrat auer. tractat de infinitate mundi: un. ſ. mundus sit finitus vel infinitus. Et vtrum sit vnus vel plures. ⁊ istum ordinem seruat: qm̄ primo tractat vtrum mundus sit gñabilis ⁊ corruptibilis. scō vtrum sit finitus aut infinitus. ⁊ 3° vtr̄ sit vnus numero aut plures. ⁊ ait auer. q̄ hoc facit ꝓpter q̄ sciam de vnitate ⁊ eternitate primi: vt pz ibidem. ꝓm̄to. 33. tc̄. Ergo auerr. si tractaturus erat de vnitate primi cur non tractauit an sit finitus an non: ⁊ an vnus an non: postq̄ tractauit de gñone ⁊ corruptione eius. ¶ Dōm q̄ si probatum sit mundum hr̄e agens erit probatum ipsū esse finitum in magⁿᵉ: vt dicit ibi auerroys. ⁊ q̄ disputauit auer. an mundus habeat agens. ideo non opus fuit tractare an sit finitus in q̄ritate. Item quia sol. vnitatis mundi presupponit hic: quoniam non disputat vtrum deus sit vnus. Sed vtruz vie sapientuz sint demōstr̄. ideo nō curat tractare de vnitate mundi: qm̄ iam disputo non vertitur vtrum mundus sit vnus vt pz in titulo disputatōis p̄ntis. ¶ In primo igitur dubio adducit alg. viam p̄hoz. ⁊ dicit. ait alg. vie sapientum sunt due. quaz prima hec est. ⁊ primo ponit vnā pcam. d. si eēnt duo necesse. igitur p̄dicaret necē eē de quolibz illoz. ⁊ per hoc vult hr̄e istam minorem. vbi duo sunt necē eē. necesse esse p̄dicat de pluribus eiusdem rōnis. Deinde accipit maiorem. o. ⁊ id qđ sic se hz. i. ⁊ id qđ p̄dicat de plibus necē esse. non euadet quin sit sua necessitas de seipso non per aliud aut ex cā. vult ergo q̄ arᵗᵘᵐ sic componat. oē predicatū de plibus necesse esse oio oz vel predicet de illis a se ⁊ non ab alio vel ab agente dāte illis illō predicatum. Deiñ accipit minor predcā. sed vbi sunt pla necē esse. necesse esse predicabitur de illis plibus necē esse. ergo in prima figura necē esse non euadet qn̄ predicetur de illis aut a se aut ab alio. ⁊ statim ꝓdicit vni membro. o. ⁊ sup. si ab alio oz q̄ esset cātum. ⁊ nos non sic intendimus de eo. (Et seqntes) hic declarat maiorem. Et debes scire q̄ via predicta pōt ꝓponi in ꝑma figura. vt dcm̄ est. ⁊ in 2ª sic. oē quod plibus inest ſm predicati onem ⁊ verificatiōem cātum est illis ab aliqua cā. sed necē esse non cātum est pluribus aliquo mō. ergo nō inest plibus. vtrisq; ergo illoᶜᶜ forme vna est aᵒʳ: ió hic probat illam maiorē ꝑ exm 2° ibi (Silr si necitas) statim accipit minoris viz, put formaī in scōa figura. dic ergo. ⁊ sequentes hanc viaz opinaⁿ q̄ spēs hominis dr̄ de petro ⁊ guilermo. ⁊ petrus non est hō de se. y⁰ si nāz non eēt guilermus actu non eēt de se hō. qz pōt eē guilermus. dico non esse hoiem de se nisi aliqua cā poluerit eū hoiez ⁊ posuerit petrum hoiem: g̃ humⁿᵃᵉ est multiplicata ⁊ materia pñs: sed dependª dicte multiplicatiōis de materia est quid intelligibile de se non de suba humⁿᵉ. ió hoc fuit ab agente. Deinde accipit bʳⁱᵉ vim ꝓout ꝓponⁿ in 2ª figura. o. similiter si nēcitas est in nēcio esse de se tn̄ sibi inueniretur: vult dr̄e: ſz nēcē eē non est cātuz ipsi necē esse ab alio. ⁊ h erat minor. cuiⁿ rōnez dr̄. si. n. ab aliqua cā, produceret. esset g̃ cātū. non ergo nēcium esse apud eos: ⁊ sic pz minor. ꝓnem ſuppeler statim. o. pz g̃ ex hoc q̄ ne-

cesse esse est sine dubio vnum (hucusq̄) Hic vult adducere sol. alg. ad argumentū p̄hoz. ⁊ ait hucusq̄ sunt alg. vba. demū rñdet alg. p̄his. o. q̄ totalr illud quod dixistis q̄ si essent duo necesse esse tc̄. diſio erronea ē. vult dicere q̄ illa diſio: aut ipso seipso est necē esse: aut ab agente est diſio erronea. Qō declarat o. nos. n. oeclabimus q̄ vocabulum necē esse est dubitabile nisi intr̄ per id quod cāz nō hz. necē esse g̃ idē ē q̄ cāz non hñs. Jō ꝓcludit. o. vñ si hec sit huiⁿ vocabuli itētio. dicimus q̄ nō ē impole ponere duos ipzincipiatos. i. incātos esse necessarios. ⁊ pro sic q̄ nullus ipsoz sit cā alterius. ió 2ᵘᵐ, g̃ qñ dicitis q̄ id quod nō hz cām caret causa de se ipso aut caret cā ex alio est diuisio in re erronea. cuius rōnem dicit. qz intenᵒ cāe. ⁊ nō idigere esse de causa. i. qz rō cāe: ⁊ pro. i. nō idigere cā: nō oz ab aliquo cāri. i. q̄ cā non hēat cām non hz alio. huius aūt dat rōnem. cuius minorem primo accipit. o. qz non hr̄e cām pura negoᵒ est. ⁊ pura negatio non hz negatōez. i. cāz negationis. ió ait q̄ illa diuisio est erronea: neq̄ pertinet dr̄e q̄ illud sup. sit de se aut non de se. vult dr̄e q̄ sicut hec diuisio erronea est. homo est rationalis vel irrōnalis. ita in proposito necesse eē hz cām: vel non hz cām: ⁊ per hoc ad formā arguit negat aᵒʳ. Iz. n. necesse esse p̄dicr de pluribᵒ non oz querere aut a se aut ab alio (Sed si intendere tis) Vult cōfutare illud quod plato credebat. vbi debes scire q̄ necessarium potest dupl̄r exponi. vno⁰ ꝑtiue. ꝑ eo quod nō hz cām. ⁊ sic est vā expō. alio modo. ꝑ eo qō est sempiternum ⁊ sp ens. non qz caret cāis esse: sed qz caret cāis corruptibilitatis vt dīc auerr. involrimo de suba orbis. ⁊ sic exponr̄ positiue. dicit ergo: sed si intēderetis sup. vos p̄hi pro nēcē esse ſm denoiationez 3ᵃᵐ. i. positiue preter quod est ens sine cā. i. nō intᵇᵒ ꝓmoᵒ. ſ. pro eo quod caret cā: tunc non ꝑ se intelligit. i. nō est ꝑ se itelligibile: qm̄ sic exponendo ēt ꝓtingens est necessarium: qm̄ aliqō ē contingens: vt celū apud hos: qō est sempiternum: ⁊ igr̄ erit necessarium. ió ꝓcludit. vnde ex hoc pz q̄ hec demr̄atio p̄hozum est picta ⁊ sine radice. ¶ Et debes scire vt tactum est in disputatone 4°. q̄ doctrina p̄hozum arabum est q̄ ista sint sinonima ens cause et necesse eē. Et hec. ſ. ens hñs cām: ⁊ ꝓtingēs esse. opinati. n. sunt q̄ oē cātum sit nouum. i. dependens. ⁊ oē dependens apud eos est ens in sui natura pole. ⁊ ió dīt q̄ nēcē eē ⁊ carens cā sunt idē oibus modis. Et ꝓp hoc ad formā. qōnis maᵗᵃ est sol. quoniā ⁊ si nēcē eē de pluribᵒ p̄dicet ⁊ in plibᵒ sit: non possumᵒ querere cām cur inest: qm̄ tūc ei⁹ quod nō hz cāz: causam quereres (Immo dicimus) Cum dedit rñsionem vie p̄hoz. adhuc declarat illam. o. ꝙ dicimus q̄ intenᵒ dicti vocabuli est id quod non hz cām. ⁊ tunc addit nz ipm non hr̄e cām, pcedit a cā (Et hec diſio) Remoᵗ obiectōem. quoniam posset dici q̄ volo intᵗᵉ necesse esse positiue. ħ remoᵗ. o. ⁊ hec diuisio sup. que ponr̄ in maiori non tendit. i. dirigitur erga denoiatiões affirᵐᵒ. i. inquantum illa extrema capiuntur positiue. cuius rōnē dicit. qz id. i. necesse esse reducit ad negatiōez: qō intᵉ. put distinguitur a poli oz vt negⁿᵉ intr̄ (v. g. si aliquis) Hanc rñsionē iterum per exm̄ declarat. o. v. g. si aliquis diceret q̄ nigredo est color. ⁊ peteres aut ex se aut ex causa. Si de se oz q̄ rubedo nō sit color. ⁊ oz q̄ hec spēs coloraᵒ non reputatur nisi in nigredie Si vero nigredo color fuerit ex cā: opz q̄ intʳᵘʳ q̄ nigredo nō sit color nisi causa poneret eum colorē. cuiᵒ rōnem dᵉ. id. n. attribuitur subē: quod est additum supra subam ipsius ab alio. g̃ si nigredo color eēt attributiue: tunc ab alio eēt color (Forte puatio) Hic rñdet huic exᵒ. ⁊ vult q̄ aliquis possit imaginari q̄ nigredo sit color de se. i. ñ ab alio: ⁊ de pluribus ꝓdicr color: quoniam illa negᵒ non est ꝑtiua in rez nā exñs: sed tn̄ in mēte. hoc dr̄. forte priuaᵒ potest intᵘ imaginari. i. cōcipi q̄uis realr reperiri nequeat (Sed dicetur) Replicat hanc rñsionem. o. sed dicetur q̄ hec diſio est erroª ſm hanc pōnem. i. si intᵘʳ negatiue. tunc illa diſio est erronea: sicut dcm̄ fuit. Un̄ non est opinandum q̄ si nos diceremus q̄ nigredo est color de se q̄ sit polē dicere q̄ sit non de se: quoniā nō pōt intr̄ aliquod eē de se tale: ⁊ tn̄ itelligibile esse non de se tale. ⁊ ió si magᵒ ᵒ est color de se frustra querr an de se. aut ab alio. i. non de se: quoniā nullus potest imaginari ipsam esse non de se postq̄ ponr̄ de se talis. Et tunc applicat sequens ad propositum. o. silr est dōm q̄ hoc ens eē nēcium ꝑ se ꝓbibet nos dr̄e q̄ sit nō per se. ita q̄ ex hoc. i. hac diſione seᵐ impole falsum. Quasi dicat q̄ si nēcē esse est necesse esse cum hoc sit dicere esse ēs sine cā. ió non potest fieri diuisio: ⁊ quere re vtrum hanc ab alio aut a se. quia nullus pōt ambigere q̄ sit ens ab alio. ⁊ pz solo. Auerroys.

d Jcimus nos q̄ hec via quā algazel dicit in vnitate noīe p̄hozuz tn̄ ab auicēna reperitur: non ab alio antiquorū p̄hozum. ⁊ componitur ex vlibus, ppōnib⁹. ⁊ mēbra eius sunt sumpta equiuoce: ⁊ ió est via valde altercanda: sed si dicta membra diligenter diuiderent ⁊ respiceret intentuz predicte vie faciliter possunt reduci ad demonstratiuā viā. ergo qñ dixit algazel. vz. q̄ prima diuisio erat falsa ⁊ erronea non est verum: eo q̄ ipse ait q̄ id qō intelligit de vocabulo necesse esse est id qō non hz causaz. Et si forte aliquis diceret q̄ id qō cām nō hz aut illud non habere est de se aut ex cā. Dicimus q̄ sunt verba absurda. silr si aliquis diceret q̄ necesse esse nō euadet quin sit necessariū aut ex cā est falsum. Immo necesse esse procedit a, ppria nā communi petro ⁊ guielmo. Et ideo si primo mō itelligi non oz humanitas reperiri in alio. si scōo modo tunc componitur ex duabus naturis. videlicet. vli ⁊ particulari. sed ꝓpositus est causatum ⁊ necesse esse nō hz cāz. ergo necesse eē ē vnū. Patz ergo q̄ qñ dicta via hoc mō ordinabit tunc erūt verba Auicen. vā. Rursus id qō dixit algazel. ſ. q̄ pura ꝓuatio nō habet cām neq̄z de ea dici oz q̄ est ex se aut ex cā: verba erronea sunt. aliquid. n. pōt negari ō aliquo aut ab aliqua simplici re. vt debet ħ intelligi quādo dixit de se. aut ex aliqua denoiatiōe propria in eo: sicut debet ħ intelligi in qualibet cā: ſz id quod dixerat q̄ hoc non verificatur nisi de denoiationibᵒ que predicātur modo affirmatiōis maxime dico q̄ de eis que ponuntur modo negationis.

¶ Nunc auer. vult ꝓtractare sol. pñtis dubij. ⁊ primo pōit autorem huius vie. o. dicimus nos q̄ hec via quā alg. dicit invnitate. ſ. primi noīe p̄hozū tn̄ ab Auic. reperitur: non ab alio antiquoz p̄hoz. Deiñ addit nām huiⁿ vic. o. ⁊ ꝓponit ex vniuersalibus ꝓpōnibus. ⁊ membra eius. i. extrema huius vie sunt sumpta equiuoce. i. sunt multiplicia ſm equiuocationem: ió est via altercāda (Sed si dicta) Nunc vult ponere modum euadendi ab aʳᵍᵘˢ alg. ℈ hāc. ⁊ pᵒ ꝓponit hoc 2° exequitur. dᵗ g̃ ſz si dicta membra diligenter diuiderent. i. reducentur ad vniᶜᵘᵐ. ⁊ sup. alg. respiceret intentum predicte vie facilr pñt sup. membra reduci ad oemᵘᵃᵐ viam (Ergo qñ alg.) Nunc exequitur ⁊ declarat quō hec via euidentiā hz. o ergo qñ dixit alg. q̄ prima diſio erat falsa ⁊ erronea non est verū: dico non est verū: eo quia ipse dixit q̄ id quod intr̄ de vocabulo nēcē eē est id quod nō hz cāz Vult dr̄e auer. ſlm esse necesse esse carere causa: qm̄ inteᶜ oēs sunt necesse esse apud p̄hos peryᶜᵒˢ: ⁊ tn̄ plane apud Aris. hñt cām. est. n. necesse esse a se: vt primū ꝓncipiuz ⁊ ab alio: vt reliqᵗ motores: vt sepe dictum est (Et si forte) Rᵗ auerroys ad forma. ⁊ primo proponit arᵍᵗ vim. o. ⁊ si forte aliquis diceret q̄ id qō cām non hz: aut illud nō hr̄e est ō se: aut ex cā. Rᵗ dicimᵒ q̄ hec sunt verba absurda. q̄si dicat non cōcludentia ad propositum. Similr si aliquis diceret q̄ necesse esse nō euadet qn̄ sit nēcium aut ex causa est ſlm. yᵒ necesse esse procedit a, ppria natura communi petro ⁊ guliermo. ⁊ ió si primo mō intr̄ non oz humᵗᵃᵉ reperiri in alio. ¶ Debes scire q̄ auer. vult q̄ necesse esse potest capi duobus modis. vno modo ꝓ ipsa nā cōmuni necesse esse que in se nihil aliud est nisi natura carēs cā. ⁊ sic nō hz cām. ⁊ sic querere an hēat causaz an non auerroys cum alg. acceptat illam diuisionem esse absurdam. 2ᵒᵒ pōt accipi nā illa: put ꝓiungitur pluribᵒ ⁊ ꝓpr̄ plibus: eo modo quo humᵗᵃᵉ pōt dupl̄r capi. vno modo in se. ⁊ sic non hz cām. alioᵒ vt ꝓponitur sorti ⁊ platoni. ⁊ sic hz ipsa non habeat cām: ꝓpositū ex humanitate ⁊ dīa vltima ꝑtente illam ad sortē hz causaz. ⁊ sic necē esse hr̄e cām non est absurdum. ⁊ hoc apponit. o. Si scōo mō tūc sine dubio ꝓponr̄ ex duabus nāis. vz. vli ⁊ partᶦ. ⁊ ꝑ hoc vult minorem. o einde accipit maiorē. o. ſz ꝓpositum est causatum. ergo necesse esse hz cāz: qō est falsum nā in se q̄ vt alteri appropriatur: qō declarat. o. ⁊ necesse esse non hz cām. g̃ necē esse est vnū ⁊ ió 2ᵈᵉ. o. pz g̃ q̄ qñ dicta via hoc modo ordinabit tūc erunt vba Aui. vera. potest ergo sic argui. oē ꝓpositum vel in se vel alteri hz cām. sed ꝑmum necē esse nec in se nec alteri non hz cāz. g̃ nec in se nec alteri est ꝓpositum. ⁊ per ꝓns non est vle. ⁊ sic est vnū simplr. (Rursus id quod) Vult nunc reprobare alio dictum alg. o. rursus id quod dixit alg. ſ. q̄ pura ꝓuatio non hz cām neq̄ de ea dici oz q̄ est ex se aut a causa verba erronea sunt. quod ꝓbat. aliquid. n. potest negari de aliq̄ aut ab aliqua simplici re. i. per carentiā cāe tm̄. vt debet hic intelligi qñ dixit de. i. per id verbum de se: aut potest negari ex aliq̄ denoiatione. i. nā ꝓpria. i. addita in eo. sicut oz hic intelligi in qualibet causa. ¶ Debes scire q̄ aliquid competit alicui per negationē: vt celo esse sempiternū: per ꝓuationē cāe corruptōis. ⁊ hoc mō negatiue. ⁊c ñ hz cām aliqua negatio. ꝓpter alicui ꝓp aliq̄d positiuum. v. g. hoi per rōnale inest hec negatio inrudibile modo hec hz cām positiuam. ergo pz q̄ aliq̄ negatio pōt hr̄e cām ⁊ aliq̄ non. ⁊ sic dictū alg. falsū est. Deide apponit vltimū pctm̄. o. ſz id qō dixit q̄ ħ ñ vificat nisi de denoibᵒ q̄ p̄dicāt mō affirᵐᵒ maxie. Dōm q̄ vīfr̄ ō eis q̄ ponūt mō negᵒⁿ⁽ᵉ⁾ vt nūc tactū ē. Alg. Du. II.

a Jt algazel.secūda vō predictarū viarum
bec est.si poneremus duo necesse eē: aut
essent similes oio aut differrēt.si eēnt tota
liter similes.tunc nulla eēt ibi numeratio
neqz binitas:due nāqz nigredines dīr quando sunt
in duobus subiectis:vel in vno eodem:sed in duob⁹
temporib⁹. Nigredo.n.z motus in vno z eodem tē
pore sunt duo.qz in substātia differunt:sed qñ in sub
stātia nō differūt vt sunt due nigredines cū vnitate tē
poris z loci:tūc sine dubio nulla est nūeratio. ¶ Et
si possibile eēt dicere q in vno tempore z vno subto
essent due nigredines.possibile ergo esset de qlibet
indiuiduo q sint duo:licet ibi nūeratio nō cognoscā
tur:z postqz nulla est ibi similitudo opz igit q differ
rant:sed nō dīnt in tempore neqz in loco. oz ergo q
differant in aliquo.z si sic non euadent quin cōicent
in aliqua re:aut nō.q nō cōmunicent falsuz est. qz se
queretur ex hoc q ipsi non communicarēt in esse:ne
qz in necessitatis esse.z ideo opz q cōmunicēt in ali
quo:z differant in aliquo. Et si sic. opz ergo q id in
quo cōmunicant differat ab eo in quo differūt. ergo
est ibi necessaria cōpositio z diuisio intellectualis: sz
necesse esse nō componitur. Et id qō non diuiditur
in quātitate non diuiditur in dicto exponēte: cius.n.
suba non componitur ex rebus que significari pos
sunt ex dicto exponente que sunt numerabiles: sicut
animal rationale significāt illud de quo humana q
ditas constituitur:z non est dubium q id qō signifi
cat aial differt ab illo qō significat rōnale. ergo ho
mo componitur ex partibus ordinatis in distinctōe
ex dictis illas partes significātibus.z istud nomē. s.
homo aggregatum istud representat:z alio modo si
militudo non est imaginandum. ¶ Sed ad hoc re
spondendum est q nos debemus cōcedere.s.q bini
tas non est imaginanda nisi cum differētia in aliqua
re:z illi qui similes sunt oimode non est imaginādū
q differant. Sed id quod dixistis.vz. q pdicta spēs
cōpositionis falsum est in primo principio: vba sunt
nuda de oi demonstratione. imo ptinet q sit questio
per se. opio enim physosophoz communis ē q pri
mum principiuz nō diuiditur in dictis.s.in diffinitio
ne:sicut realiter non diuiditur.

¶ Diuiditur hoc capitulum qñ ꝓmo auerr. adduxit vba alga. vbi ponr via phozum.2°.ibi.(Sed ad hoc rñdet)soluit viam phozum. Pro intⁿ pᵉ partis debes scire q via ista exponr yᶜᵉ si necesse esse multiplicatur est ibi ꝓpō:sed in necesse esse non ē cō positio.ergo non multiplicatur. ꝓmo ġ ꝓbat maiorē.2ª ibi(Sz neĉe esse)Accipit minorem.3ª ibi(Et id quod nō) Confirmat qō dixit.vñ dicit.ait alg.1ª vō ꝑdictaruz viarū hec est. si ponere mus duo necesse esse aut essēt siles oino.i.omnibus modis:aut differrent.si essent totalr similes.tunc nulla esset ibi numeratio neqz binitas.i.dua²ª⁸.quod ꝓbat exº.o.due nanqz nigredines dīr qñ sunt in duobus subtis:vel in vno z eodem:sz in duobus tpibus diuersis.z exponit hoc .o.nigredo.n. z motus in vno subto z eodez tpe sunt duo.quia in suba dīnt:sed qñ in suba nō dīnt cuz vnitate tpis z loci.i.nec in substantia nec in loco:nec in tpe nec in subo.tunc sine dubio nulla est numeratio. Vult ergo dīe q duo indiuidua non dīa in suba.i.eiusdem speciei :nec dīa loco nec tpe nec subo omnino sūt vnū. Et hoc probatr per impole.o.z si esset pole dīe q in vno tpe:z vno subiecto essent due nigredines.tunc pole esset de quolibz indiuiduo.i.nullam haberemus viam ad improbandum vnū idiuiduū eē duo:licz ibi nūeratio non cognoscaf.z dicerē te esse duo boies:licet ego non cognoscam dualitatem.ꝑ°p3. Jō ꝛcludit aliō membzum.o. z postqᵐ nulla est ibi similitudo.oz igr q differant: sed non differunt in tpe:neqz in loco:oz ergo q differant in aliquo. z si sic non euadetur qn cōmunicent in aliqua re:aut non. Qō nō cōmunicent flm est.qz seq ex hoc q ipsi non cōmunicent in esse: nz in neĉe esse.iō ꝛcludit q oz vt comᶜᵉⁿᵗ in aliquo:z in aliquo differant.z si sic.oz ergo q id in quo communicant dīat ab eo in quo dīnt.i. q in alio conueniant:z in alio differant.z tunc concludit maiorem.o.ergo est ibi neĉia ꝓpō z diuisio intellectualis (Sed neĉe) Nunc accipit minorem.o.sed neĉe esse non ꝓponit.tacet ꝓnem .o.ergo necesse eē nō pōt multiplicari(Et id quod) Pōt dic q
h confirmat ꝑdicta sic.illud qō non diffr non cōponit:sz necesse esse non diffr.ergo ꝛc.vel potest dici q infert coz ipsum non diffinirt.z est plus ꝑsona textui.ait ergo.z id quod non diur in quantitate.i.in multas partes:non diur in dicto exponēte.i.nō hz diffōnez que est dictuz exponēs id qō ptinet diffinitū. Pro bat quod dixit.eiº.s.necesse eē suba non ꝓponit ex rebꝰ:q signtᵃ pñt ex dcō exponente.s.diffōne que sunt nūerales.i.multe sicut animal rationale significāt illō de quo hūana quiditas cōstituit (Et non est)probat qō dix.t.z nō est duᵐ q id quod significat aial differat ab illo quod significat rōnale.iō cōcludit.ergo hō ꝓponitur ex partibus ordinatis in distinctiōe ex dictis illas p tes significātibus. z istud nomen hō illud aggregatū repsen tat.z alioꝰ silitudo.s.inter illa duo necesse esse non est imagi nanduz nisi mō dcō.s.q dīant z conueniant:vt dixi. Et sic pz pº via phoz.z 2º qualiter ipz neĉe esse ē simplex.z iō nō diffi cile vī q hec sit confirmatio arᵗⁱ phoz (Sed ad hoc) Nunc alg.ꝛᵗ huic vie.z dr:sed ad hoc rñdendum est q nos debem⁹ ꝓcedere q binitas.i. dualitaz non est imaginanda nisi cum diffe rentia in aliqua re.z sup.couenª in aliqua.z ēt debem⁹ ꝓcedere q illi qui sunt oio siles non est imaginādū q dīant. z sic cōce do in deo eē ꝓpositionem ex quo ꝓueniunt z quo dīnt. Et sta tim dixit vbi stat punctus.o.iō id qō dixistis.vz. q predicta spe cies compōnis flm qd est in primo ꝓncipio.vba st nuda ab oi demonstratiōe. i.sunt vba.z non rōnes.ꝑ°illud.vz. an i deo sit compō pertinct q sit qō per se. Et apponit illud qō phi ponūt o.opio.n.phoz cōis est q primū ꝓnᵐ non diuidit.i.in diffō ne:sicut realr non diurᵗ. Et sup.sed h ē qō:qm multi concedūt ꝓpōē in deo:vt dicā in sol.dubij huius. Vult ġ alg.q hec via ducit ad h inconueniens.s.q in deo sit compō. z vult q istud inconueniens ꝛz sit incōueniens.tñ via phoz nō ostendit istud esse inconueniens nisi per illud.s.qz deus nō est diffinibilis. Sz illud est qō.z sic ad ꝓbationez dubij adducūt vel magis ou bium: vel cēlr duᵐ.quare via illa non fuit demonstrativa :sed topica. ¶ Auerroys.

d Jcimus nos q algazel non extimauit er
rorez huius secūde vie:z cepit loqui cuz
phis i vna obscura materia.vz.q sit pos
sibile attribuere diffinitionis pluralitatez
ipsi necesse eē:qō phi totaliter negāt.z videtur ei q
sit disputatio per se. Quedaz.n.secta loquentiū que
hassaria nuncupatur:attribuūt pluralitatem primo
principio,put ponunt substantiam cum denominationibus. Sed errorꝛ huius vie hic est. illa enim que
differunt abinuicem differunt in eorum subijs: z nō
in aliquo cōueniūt nisi in dictis tñ:z hoc est qñ non
conueniūt in genere:neqz propinquo: neqz remoto
vt nomen corporis apud phos:qō predicāt de cor
pore supcelesti:z de corpore corruptibili:z sicut no
men intellectus quod dicitur super intellectū huma
num:z sup separatas intelligentias:z sicut nomē en
tis qō dī de rebus corruptibilibꝰ z eternalibus. Tā
dem q talia vocabula rationabilius debent ingre
di nomina equiuoca z non vniuoca. ergo non sequi
tur q entia ab inuicem differentia componātur. De
inde meditatus est algazel:vt duceret phoz3 opio
nes in dei vnitate:z postea disputare cū eis.

¶ Nunc vult reprobare alg.in eo qō dixit extra propositum 2º ibi(Sed errorꝛ) Vult ponere verum defectum hº vie.oᶜ er go in prima.dicim⁹ nos q alg.non extimaᵗ errorem huius vie 2ᵉ.i.non putauit illud inconueniens esse incōueniēs .i.q in dō sit compositio non putauit impole .z iō.cepit loqui cū phis in vna obscura mā quam explicat.o.vz.q sit pole ipsi nece esse attribuere plalitatem diffōnis.hoc.n.alg.concessit q phi totaliter negant.z vī ei q sit disputatio per se:qm infra declarabit vtrum deus sit diffinibilis:qm infra dicetur vtrū ōs sit i gene re.vnde si deus non est in genere:habeē q ōs nō pōt definiri.

¶ Debes scire q qō an in deo sit diffō est qō an deus sit com positus ex genere z dīa.z q istud tractabitur infra iō alg.male aggressus est hanc qōnem(Quedā.n.secta)1º hanc qōnē eē p se oñdit per alium modū.di.quedā.n.secta loquentium.i. theo logorum que assaria nūcupatur attribuunt pluralitatē pº ꝓnci pio.prout ponunt sbam cū denominationibꝰ:z forte ista secta est xpianoz. qui ponunt i deo plalitatē plonaz:sicut infra dicet z hec ē questio infra tractāda.ergo male alg.aggressus est hāc questionez propter duo.primo.qz si exporᵗ de pluralitate diffō nis infra disputatone.2º. Siv̄o per cōpōnem intr pluᵗ²ª⁸ perso narum adhuc est qō per se.ergo quōcūqs alg.male aggressus ē hanc questionem(Sed errorꝛ huius) Vult mō ponere errorez

huius vie. ¶ Et debes scire q possunt aliq intr differr 2º.ꝓmo .s. iquatū sunt primo diuersa:que in nullo reali vnⁱᶜᵒ cōueniūt z quedam q dīr dīa que in aliquo conueniunt:z in aliquo dif ferunt.z hec ꝓpozie sunt in predicamento.pōt ergo rideri ad formaz argumenti q dant plura neĉe esse que differunt ꝓmoº z nō conueniunt in aliquo vniuoco reali tz eqᶜᵒ. z sic ratio illa non ꝛcludet illa ꝓponi ex vī z particulari:dicit ergo.sed errorꝛ huius vie hic est.illa.n.que differunt ad inuicem dīnt in eorum subtis.i.se totis subiectiue. z non conueniunt in aliquo nisi i dictis tm.i.in nomine.z hoc qñ non conueniunt in genere neqz ꝓpinquo neqz remoto:qō declarat exº.o.vt nomen corporis apud phos qō ꝑdr de corpore supercelesti:z de corpore corruptibili. Deinde ponit :ᵐ exᵐ.o.vt nomen intⁿ.qō dr super in tellectum humanuz:z super intelligentias separatas.z nomen entis qō dr de rebus corruptibilibus z eternalibus. Tandem sup.dicimus talia vocabula rationabilius debere ingredi no mina equiuoca z non vniuoca.z tunc concludit rñsionē.o.ġ ñ sequr q entia.s.ipsa necesse esse adinuicem dīa componant: qm̄ non erunt dīa:sed ꝓmo diuersa.post ordinat caᵐ alg.z ꝓmo eius pz. ¶ Sed circa hoc capᵐ.sunt due qōnes. prima qz hec 2ª via phoz ducit ad illud met inconueniens ad quod ducit pri ma vt visum est.prima.n.ducit ad hoc q tunc necesse esse est cō positum.z hoc idem fcba.ergo non dīnt.cur ergo alg.dixit hāc viam esse 2ªᵐ. ¶ 2ª qō.qm̄ videtur q rō sit efficax: qō pōt ō clarari ꝓcessu Aris.in primo celi tex.ꝓmti.90.z.12.metaphi. tex.ꝓmti.49.sic.vbi sunt plura necesse eē:vel ista fūr equalis p fectiōis:vel inequalis:vel in perfectione sunt simplr equiuoca: non potest fingi ꝛᵐ:qm̄ si sunt simplr equoca.ġ neutrū illoruz erit altero perfectius.ꝑ°qōlibz erit imperfectum: qm̄ cuilibet deficiet perfectio alterius.ġ oz vt oino sint equalis perfectiōis z vnius z eiusdem bonitatis:z simplr perfecti equali perfectōe z hoc supponit via phoz.z tunc recte arguit q qōlibet illoruz esset ꝓpositum:vt dictū ē:z generabile ꝛc. ¶ Ad has pōt dici ad primam dōm q ꝛz ad idem ducunt :non tamen eodē mō.hz eni prima via ꝑ inconuenieti q ꝓmum necesse eē sit cōpositū qz tunc haberet cām.2ª via habet pro iconuenieti idem p aliū modum.s.qz tunc in deo esset ꝓpositio diffōmis.z sic appz diuersitas vtriusq vie. ¶ Ad secundū dōm q illa demonstratio illo modo formata est virtus demōrationis Aristotelis.attamen auer. reprobat illam ꝗrum ad h tñ.s.q si essent plura necesse eē dīa ġ essent ꝓposita.hoc.n.vult auer.non valere:vt est data mˣ in stantia:vt dixit.Algaz. Dubium. III.

a Jt algazel narrans phorū auctoritatem
talibus vbis. Vnitas non perficiē nisi in
eo q ipsi deo glorioso attribuat vnitas
oimoda.z hoc nequit obtineri nisi aufe
rendo de eo totaliter pluralitatē. Et iō supponēduz
est hic q pluralitas reperitur in subtis quinqz mo
dis. Primus quorum ex diuisione actuali seu intel
lectuali:z hoc modo dicitur q corpus non est vnuz
absolute:licet sit vnum in communitate vī. semper
enim rōne sue quantitatis reperitur siue recipit in po
tētia diuisionē ad infinitum:z talis pluralitas impos
sibilis est q attribuatur deo benedicto. Secundus
vō q diuidatur res in intellectu ad duas diuisas res
non modo quantitatis.immo sūt due nature:vt ma
teria z forma.ꝛz enim quelibet harum duarum natu
rarum nequeat per se sustentari realiter neqz in intel
lectu:nihilominus due sunt res abinuicem dīntes in
diffinitione z veritate z ex ipsarum compactu resul
tat corpus vnum:z dicimus q hec pluralitas eēt au
ferenda de deo glorioso.vz.q deus non est forma i
corpore neqz cōpactum ipsorum.q non sit forma i
corpore manifeste patet ex conclusionibus Aristo.
octauo physicoꝝ.z q non sit cōpactum ex illis dua
bus de causis probaf. vna quaꝝ q esset diuisibilis i
quātitate in actu z intellectu.secūa qz essz diuisibilis i
naturas diuersas.quaꝝ vna est materia. Certius pre
dictoꝝ est pluralitas denoiationū:z est ēt auferēda
de ipso deo vt sapientia voluntas z his silia. Si enim
denominationes in necesse eē fuerit.esset ergo cōcra
tio iter subam z has denoiationes:z sequeret ex hoc
eē pluralitatem in necesse esse:ergo remouerē ab eo
vnitas. Quartus est pluralitas intellectualis seqns
cōpositionem generis cū spē vt nigredo.in nigro.n.
continet nigredo cum colore:quare sine dubio dīnt
in intellectu. Differentia.n.cū genere differt vt hō in
quo continet aialitas cū humanitate que sine dubio
dīnt in intellectu.z h est compositio rerū.vz.de gene
re z dīa. Quintus vō predictoꝝ est pluralitas seqns
copulationem qditatis cū esse.vt hc mo.nāqz qdita
tem hz añ esse. Silr triangulus hz qditatē.s.q̄ est fi
gura cōtēta tribus lateribus:z eius eē nō ē suba ipsi
us qditatis.z iō pōt in intellectu cōprehendi qditas
hois vel triāguli.z adhuc ignoraf vtrum habeat eē
reale:aut non.z si esse constitueret quiditatem:nulla
quiditas comprehenderet ab intellectu anteqz ha
beat esse.z si sic.ergo esse est quid relatum ad quidi
tatem licet fuerit illa quiditas semper in esse: vt sunt
corpora supercelestia:aut esse accedet quiditatibus
aut accidit indiuiduis specierum animalium vel ac
cidentibus corporum:vel formis aduenientib⁹ com
positis:z dicimus etiaz q hec pluralitas dz de actua
li esse a primo principio remoueri.z ideo dicimus q
esse eius non est additum sue quiditati.imo suuz esse
necessarium simile est quiditati alterius.ergo esse ne
cessarium idem est quod sua quiditas z vnitas ipsiᵘˢ.
si enim sue quiditati esse attribueremus:oporteret ip
sius esse necessarium sequi illam quiditatem :z eē cō
stituens eam:z quodlibet sequens causatur: ergo eē
ipsius necessarij causatur:quod est impossibile.

¶ Vult alg.auctoritatib⁹ phoz declarare quot speciēs vnⁱᵗᵃˢ amouentur ab ipo ꝓmo pⁿᵒ.z ꝓmo ꝓponit modū quō potest deo reperiri summa vnitas.dicit ġ. ait alg. narrans phorum au et ostrares talibus vbis.vnitas non perficit.i.non est sūme per fecta nisi in eo q ipsi deo glorioso attribuatur vnitas omnimo da.i.simplr.hoc nequit obtineri.i.z deo non potest attribui nisi auferendo de eo totalr pluralitatem. ¶ Debes scire:vt dicetur q quinqᵐ modis est multitudo vnº quantitativa. s. que est diſtio in partes q̄titatiuas eiusdem rōnis.2ᵈᵒ essentialis qualis est in ꝓposito ex materia z forma.3ᵗᵒ ē multitudo perfectiōum accⁱ inexistentium alicui que apud catholicos vocatur multitu do attributorum vni essentie simplici inherens 4.ᵗᵒ est multi tudo que est ꝓpō ex gñe z differētia.5ᵗᵒ est multitudo que est ꝓpō ex quiditate z esse. Quia igitur vnitas est ꝓuatio multi tudinis.z nihil positivum relinquit i subo:cui⁹ᵐ vnitas:iō qnqᵐ modis potest esse ista ꝓuaº.s.diſtiōis i ptes q̄titatiuas.i.nūerales.ꝓmaº diſtiōis in ptes essentiales.ꝓmaº diſtiōis in ptes per fectōales.ꝓuatio diſtionis in partes rōis.s.gñis z dīe.privatio diſtiōis in q̄ditatē z modum.vnitas ergo summa est amplectēs ꝓuatiōem quinqᵐ modoꝝ multitudinis:z p ꝛño deo nihil posi tivum reliquit.vñ sic ut eternitas z necessitas insunt alicui per ꝓuatiōem causarum facientiū corruptibilitatem z cōtingētiaz sic vnitas que est ꝓuatio illa inest deo per ꝓuationem causa rum facientium illas spēs multitudinis :z sicut eternitas z ne cessitas nihil addunt nāe:cuius sunt vltra naturam :sic vnitas nihil addit ipsi deo:cuius est. z hoc vult dīe auer.q summa vnitas non potest dō attribui nisi auferendo de eo totalr plura litatem.i.oēm spēm multitudinis(Et iō supponēdum est) Cum narrauit modum quō deo potest reperiri summa vnitas. nunc docet exeq illuz modum. z ait.z iō supponendum est hic q plu ralitas repitur in subtis.idest in rebus quinqᵐ modis(Primus quorum) Sequitur illos.z quorum primus sup.est ex diſione actuali seu intellectuali.i.in partes q̄titatiuas eiusdem ratio nis.z hoc exº declarat.o.z hoc modo dr q corpus nō est vnuz absolute ꝛz sit vnum in cōmunitate vniuersali.cui⁹ rōnem dicit, semper.n.ratione sue q̄titatis reperitur siue recipit in poᵗᵉ diſio né ad infinitum.z tunc recolligit.o.z talis plalitas impolis ē:vt attribuatur deo bñdicto. ¶ Debes scire vt accipitur.5.metaphi.q ꝓtum dr quod est diuisibile in ea q insunt: quoꝝ vtrūqs aut singulum vnum aliquid z hoc aliqd natū est esse.vbi auer. ꝓnto.18.voluit q ꝓpō hec bñe pōt duos sensus. attn oēs pti stūt q q̄tū qñ diur.diuⁱ in plura nūero:z p ꝛño in individua q rū qōlibz est vnum.z h aliquid.z sic pz qlr pōt intⁿdcm pñs.in tendit.n.q corpus est vnum flm rōnem vlem. tñ merito q̄titā tis plificatur ad pla nūo.z quia deo non ꝓpetit magnitudo q̄ti tativa.iō ipse vnus est nūero z non plures(1º vō q dividatur) Dic ponr 2º modus.z dicit.scōs vō modus est q diuidat res in intⁿ ad 2ª⁸ diuisas res exᵗ aiam non mō q̄tatis.ꝑ° sunt due nāe:vt mā z forma. Licet.n.qlibz harū duarum nārum nequeat p se sustentari realr sin alia: neqz in intⁿ. z forte ista est cōrupta z istō vbum(Neqz in intⁿ)super fluit.z vlt dīe q ꝛz realr mā ñ possit esse sine forᵃ:tñ sūt due res realr diuerse. Et si ista non sit corrupta:lege eam sic.ꝛz.n.qlz harū duaruz nārū neqᵗ p se su-

stentari realr neqz in intu. sup. vz itellectõe: nihilominꝰ due sunt res adinuicez differentes in diffõne vt veritate: z ex ipsaꝝ cõpactu resultat corpus vnuz. Et statiz applicat h ad ꝓpoum. d. z dicimus q hec ꝑlalitas est auferenda de deo glioso. vz. qz õe nõ est forma in coꝛ: neq ꝓpactuz. i. ꝓpositũ ipsoꝝ: q ãt nõ sit forma in coꝛ: matis pz ex ꝯnibus Arist. 8. phy coꝛ tex. 3m vltimi. z q non sit cõpactũ ex illis ꝑbr duobꝰ de cãis: q̃rũ vna ẽ qz eẽt diuisibilis in q̃titate in actu z intu. ꝓñam nõ ꝑbat qm̃ mata est per se. 2a cã est qz esset disibilis in nãs diuersas: quaruz vna est mã: z reliqua forma. his igitur duabus de cãis in deo nõ est ꝓpõ ex mã z forma (Tertiꝰ ꝑdictoꝝ) ꝓponit 3m modũ. z ait. 3ꝰ predictoꝝ est ꝑlalitas denoiationũ. i. accñtiũ. est etiam auferẽda ab ipso deo: vt sapiavotas. z his similia (Sz. n.) Assignat causa huius. s. n. denoiatões. i. ista talia ꝓout sũt accidentia fuerint in neẽe esse. ergo esset cõmuꝰ inter subaz z has denominationes. z tunc ex hoc seqr esse pluralitatem in neẽe esse. g remouetur ab eo vnitas. Et hec lra est multũ difficilis. z vtinam haberem añ me aliquẽ expositoꝛẽ q̃ mihi hunc locũ declarasset. vult ergo dꝛe q vbi i deo eẽnt hmõi attributa denominaẽ eẽntiam. i. inq̃rit accis: qm̃ nihil denomiat nisi accñs qõ eẽntiaz ponr subti. tunc esset cõica. forte itendit receptiua cõicatio inter subam. i. essentiam ꝑmi. z illas denomiatiões. z forte p cõmunicatiõem intr cõpões: qm̃ vbi attributa ipsi essent acc tunc ex essen z illis fieret vnum ꝓpositum. g esset ibi cõicatio. i. ꝓpõ cõicatiua. Uel forte intr q ibi esset cõmunicatio. s. ꝑfectionis: qm̃ tunc essen esset iperfecta. z sibi ab illis attributis esset cõicatio perfectionis. z est melꝰ iz quõ intr in rei vitate difficile est. h. n. hr est multum difficilis. rum ex vboꝝ translatione barbarica. tum ex rei nã. tum qz nllos inuent añ me exponentes ipsum. z ió o fratres mei z scolares sapientes consideretis labozem meum. z si non exponãvobis vt ẽ rei vitas. saltẽ vobis cõicabitur occasio iueniendi veritatem. ¶ Et debes scire q sapientes non negãt. attributa in deo: qm̃ Auer. ꝑto. 39o. t. me. ponit illa: iz negant illa esse denomiationes. i. acca addita essen tãꝫ forme denomiantes. qm̃ vbi sic esset seqr inp nunc nunc adductuz (4o est pluꝛ ao) hic ponr 4o modus. z ait 4o est ꝑlalitas intellectual sequens ꝓpõẽ ꝯnis cum spẽ. i. dsia speca si lra non est corrupta. vel forte lra est sicꝫ Sequens ꝓpõnem ꝯnis cum dsia in spẽ) Qõ exponit. d. vt est ista spẽs nigo. in nigro. n. continet nigo. i. dsia vltima nigredinis cum colore q̃ sine ou dꝛnt in intu. ẽ g 5o modus ꝓpõis. s. ex gñe et dsia: vocatur diffõ. z h. dr n. cum gñe dꝛt vt hõ in q̃ continet aialitas cum bumc. i. vltima hois: q̃ sine ou dꝛnt in intu z hec est compõ rez. vz. gñe z dsia q̃ vocatur diffõ (5e vo) Apponit 5m. d. 6o vo pdictẽ ꝑlalitas sequens copulationẽ q̃ditatis cum esse vt hõ nãs litatem hz añ esse. silr triagꝰ hz q̃ditatem. s. q̃ est figura co. ra tribꝰ lateribꝰ z eius esse ñ est suba ipsius q̃ditatis. Infert c. m. d. z ideo sup. qz quiditas z esse dꝛnt potest intu comprehen q̃ditas hois vel trianguli z adhuc ignozare vtrum habeat esse reale: aut non. Uel forte q alga. per hoc dat cãm q̃re quiditas z esse dꝛnt: que. z. de aia assignatur. tex. ꝑmti. 20. s. qz quiditaꝫ pot applẽdi sine eẽ: vt dicã in sol. dubꝫ. z tunc littera legat z ió sup. est illud. quia quiditas ẽ eẽ ꝑnt cõprehendi seperatim (Et si) Dat scõam rationez ad idem per impossibile. z ait. z si esse cõstitueret q̃ditatẽ alia quiditas comprehenderitur ab intu añ̃ bñt esse. z si sic. g eẽ est quid relatum ad q̃ditatem. i. nec̃io vnituz adeo q nõ pot poni q̃ditas sine esse: nec eẽ (Licz fuerit illa quiditas semper in esse vt sunt coꝛpoza celestia (Sic reperit lra z forte est error: translatozis. z debet sic stare. g aut erit illa quiditas semp in eẽ: vt sunt coa celestia in quibꝰ quiditas est semp cũ esse aut eẽ accidet quiditatibus aut individuis animaliuz. i. sube vel idiuiduis accidẽtibꝰ coꝛ. i. accñtis: iz cuz ꝑmuz mẽbꝛ sit flm. relinqt q esse accidat quiditati z idiuiduis q̃ditatis q̃ compr ex quiditate z esse: vt dicam. vel accidit, fozmis aduenientibus compositis. z forte littera stat bñ. z erit sensus. z si illa quiditas sit sp esse coniuncta. eo q celuz est semp cũ esse iz in ꝛe dꝛat aut esse accidet quiditatibus. aut reli q̃. z sic pot lra accõmodari (Et dicim) Applicat nunc h. d. z dicim etiam q hec plura, de actuali esse dz remoueri a primo ꝑno. z ió ꝑr q eẽ eꝰ nõ ẽ additum sue q̃ditati. yo suuz eẽ nec̃ium sitꝫ est q̃ditati alteri. i. est ita abstractum sic q̃ditas cuiuscũq abstracti. g esse necesse esse. i. eẽ del idem est qõ sua quiditas z vnitas ipsius. si enim sue quiditati esse attribuere mus. oporteret esse ipsi nec̃iuz. i. qõ est nec̃e esse sequi illam q̃ditatẽ. z eẽ ꝑstituens ea: vt patet in aliis. z tunc apponit inconuenies. d. z qõlibz sequens cãtur. i. omne addituz alteri cãtur illo ergo eẽ ipsi entis nec̃arij cãtur: qõ est ipse. ¶ Quibus visis pz. q̃lr pua, illa q est vnitas quinq gradus ꝓuationis amplectit: sic z quinq sunt gradus compõnis. sic vnitas dei est perfectma omnium: qm̃ nihil est ex̃ pm q̃ aliquẽ gradum ꝓpõnis habeat illoꝝ q̃nq. z apparet intẽo phoꝝ adducta ab alg.

¶ Auerroys.

Jcimus nos q hec sunt Algazelis verba nomine philosophorum ad auferendum pluralitatez de deo benedicto. Unde decet q nos speculemur primo in presentibus dictis que philosophis attribuit z inuestigemus gradum eozum in vnitate. deinde respiciem altercationem eozum. deinde reprobationem huius hominis: quas super eos putauit feciſſe in hoc propositum. Unde dicimus q primus predicte diuisionis modozum est diuisio q̃titatis mẽtalis aut realis z non est dubium q in hoc conueniunt omnes opinantes q primum principium non sit corpus: z demonstratio facienda super hoc eadem est q demonstratio facta q primum principium non est corpus. z de hoc tractabitur deo dante in sequẽtibus. Secũdum vero membrum predicte diuisionis est diuisio qualitatis: vt dicimus q corpus diuiditur ad materiam z formaz. z hec philosophorum est opinio: z h diuisio auferenda est de primo principio apud quẽcunque qui opinatus sit deum non esse corpus: sed auferre corporeitatem de primo principio inquãtuz necessarium esse est de se inuestigandũ: z nos de istis in sequentibus tractabimus diffuse. Tertiũ vero mẽbrum prefate diuisionis. s. auferre pluralitatem denominationum de deo benedicto declaratur sic. Si he denominationes essent in necesse esse z substantia z illa essent necessaria esse. sequeretur q essent plura ne cessaria esse. z si ille denominationes ab ipsa substantia causarentur oporteret q non essent necessarie eẽ. ergo sequeretur q quedam denominationum necessarij esse non essent necessarie. ergo esset vnuz ens cõtinens id quod est necessarium: z quod non est: qõ ẽ falsum. z nos dicimus q hec probatio est quasi vera. videlicet. q concesso q necesse esse significet ens immateriale. ymo ens a quo materiam non habent: sed sunt per se existentia: z non sunt coꝛpoza: nõ possunt imaginari q habeant denominationes substantiales ex quibus constituatur substantia: q̃sto maxime q attribuantur eis denominatiões addite super substantiam: z he sunt ille qui dicuntur q accidẽtia. Remotis enim istis non aufertur substantia: z denominationes continue totum in contrarium se habz. z ideo vificantur substantiales denominationes de denominato: z non verificatur predicatio denomiationum in substantialibus de denominato nisi equiuoce. z ideo nõ dicimus de homine q sit sapientia: sicut dicimus q est animal: sed dicimus de eo q est sapiens. ergo impossibile est q tales denominationes in eo q coꝛpus predicetur de nõ coꝛpoze non ẽ coꝛpus. Natura. n. illarum extranea est de eo quod de eis denominatur. Unde idcirco dñr accidentia: z distinguuntur a denominato in intellectu: z extra intellectum. z si aliquis diceret q philosophi opinati sũt q in anima sunt similes dictis denominationibꝰ: eo q opinatur q anima est prudens z volens z mouẽs z putant ipsam non esse coꝛpus. Nos vero respondemus q philosophi non opinantur q he denominationes sunt addite super substantiam anie. immo putant q sunt denominationes substãtiales. z de natura talium denominationum est q ipsarũ subiectuz non multiplicatur in actu. immo tñ illo modo quo multiplicatur diffinituz ex partibus diffinitiõis. vz. q est multiplicatio mẽtalis non realis seu actualis. z ideo sequitur ꝓcedẽtez q nõ ẽ materia necessaria i esse anime q ꝓcedat. vz. q in entibus sepatis sit dandum vnum in actu extra animam plura in diffõne. z

z hec opio est xpiaoꝝ in hoc. vz. i eo q ponũt tres psonas. ipsi. n. putãt eas eẽ denoiationes additas super subam. imo apud eos multiplicanꝛ in diffõne. z sunt multe in potẽtia nõ in actu. Similiter dñt q sũt tres z vnuz. s. vnuz in actu: z tres in potẽtia. Et nos deo dante ducem inco̅ueniẽtia sequẽtia opinantez q primum principiũ bẽat denoiationes additas super suã substãtiam. Quartũ mẽbrũ dicte diuisiõis ẽ pluralitas ex parte sui gñis: sueqz dñe: z hec diuisio qualis est pluralitas procedens a mã z forma. Diffõnes nãqz accidunt compositis a parte forme z materie: nõ simplicibus autẽ hec inest. ergo nullus dz contradicere q pluralitas diffõnuz a primo principio auferatur. Quitũ vo mẽbrũ huiꝰ diuisionis dicte ẽ nũe ratio qditatis z esse. Et esse sm veritatem in entibus est qd intellectuale. vz. eẽ res extra itellectuz: sicut est in intellectu: ita q esse z verum noia synonima sunt. z si sic. nulla ergo extra animã ẽ pluralitas. Et postq̃z itelligitur de eo id qõ itelligit õ subsũtia z re. Est ergo nomen entis dictum de necessario eẽ: z de aliis analogice: sicut istud nomen. s. caliditas dꝛ de igne z de aliis rebus calidis analogice. Hec est sine dubio phoꝝ opio in ꝑdictis. Sz iste hõ fũdauit vba super Auicenne opionẽ: z est sine dubio erronea. ipse enim opinatus est q eẽ res z ens est qd additũ sup eius q̃ditatez extra aiam: q̃si accñs rei cui attribuitur: supposito ergo q indigeat eẽ q̃ditas. dicim q si necessariuz eẽ bẽt eẽ: z sua q̃ditas idigeret de illo eẽ oporet ergo q necesse esse cõponatur. ergo esset pole nõ necessarium. Rursus apud Aui. id cui suũ eẽ est addituz sup suã subaz hz cãm sine dubio: iz eẽ apõ auicẽnaz est accñs ꝓñs q̃ditatẽ. z h pz ab auicenna hic. eo q ipse dixit q hõ hz q̃ditatez añ se: z postmoduz eẽ adheret ei. Silr triangulus hz q̃ditatez. s. q est figura ꝓtenta trib lateribꝰ: z suũ eẽ nõ est ꝑs hui q̃ditatis constituens eã: z ió pole est q intellect ꝓhebẽ dat q̃ditatez hois vel trianguli: z adhuc ignozat vtr bẽat eẽ reale aut non. Ꝑz q illõ eẽ qõ impediet hic non ẽ illud eẽ qõ significat subas rerũ. sed illõ qõ est tanqz genus: neqz illud qõ significat rẽ eẽ extra itellectuz. nomẽ. n. entis dꝛ duplex. vz. dr de vo z de opposito ꝓuationis: z hoc est quod diuiditur ad. x. predicamenta. z ẽ eis tanqz genꝰ. z ide procedũt alia entia in secũdo mõ. vz. res que nõ sunt extra itellectum z h est illud qõ dicitur de. x. predicamẽtis analogice z hoc mõ dicim q suba est ens de se vel accñs ẽ ens de se. vz. q hz eẽ in eo qõ hz eẽ de se. sed ens qõ, p genere intelligitur cõe ẽ oib pdicamẽtis: z ens qõ itelligitur, p gñe est qd itellectuale. s. eẽ res extra aiaz sic est in anima. z hec scia ꝓcedit sciam q̃ditatis rei. Sz illa q̃ditas q̃ ꝓcedit eẽ in nro itellectu nõ ẽ va q̃ditas imo ex opposito cuiusdã nois. Uñ scito q aliq res sit ens extra itellectuz scit q est q̃ditas. z de huiusmodi dicitur in libro pnõrũ q vlia itelligibiliũ rez sunt entia ex bis idiuiduis: z ipoꝝ idiuidua sunt itelligibilia ex ipsoꝝ vlib. Et dꝛ in libro de aia q virtus qua ꝓhendim q res iudicatur eẽ ens dꝛt a vtute qua ꝓhendun q̃ditatẽ idicataz. z h mo dꝛ q ẽtia sunt entia realr z vlia in intellectu. ergo nulla est dꝛia i eo qõ intelligitur, p non z entia metaphysicalia z separata. Sed qcunq dicat q eẽ est qd additũ sup q̃ditatẽ z non ꝑstituitur ab eo ens in sua suba. Dicim q opinat maximũ errorẽ qz segr q nomẽ ẽtis significet accidens cõe. x. pnõrꝝ extra aiaz: z h est opio auic. Et adhuc ẽ petẽdũ õ illo accidẽte qñ dicet q sit ens vt significat, p vo: aut significat accñs ens i illõ accñs. Uñ h mõ erũt accñtia infinita qõ ẽ falsuz. z nos iã declarauim h diffusius i ꝑpio opusculo: z nos meditamur q hoc fuit illud qõ illudauit alg. auferre õ primo principio. Et nos dicim q ablatũ ẽ de oib entib maxie õ prio principio. z qñ alg. õclarauit h. vz. de vnitate primi principij icepit tucere id i quo phi ꝓtradicunt sibi ipsis in ꝑñti, ꝓposito.

¶ Nunc. auer. vult hec dicta speculari: z optime ponderari. z per rões hmõi ꝑbare oia hec. prio ꝑit põte ordine odꝝ. Dicimus nos q hec sunt alg. verba nomie phoꝝ auferendum pluralitatem de deo benedicto. vñ dicet q nos speculemur pmo i ꝑdictis dictis: z inuestigemus gradus eozum in vnitate. deiñ respiciemus altercationem eoꝝ deinde respiciem reprobatões hmõis. i. istantias alg. q̃ sup eos putauit feciſſe in h, ꝓpositũ (Unde dicim) Nunc posito ordine, plcqr. z dr. vñ dicimus q pmo ꝑdicte diuisiõis modoꝝ est diuisio q̃titatis mentalis aut realis z dixit mentalis ꝓp ce'um qõ diur. z non diuiõe reali iz mẽtalis vt astronomi faciunt (Et nõ ẽ duo) Nunc vificat primuz dcm alg. d. z non ẽ duo q i h ꝓueniunt oẽs opinãtes q, pmũ ꝑnm ñ sit corpus. z ait dcm fo facienda sup. h eadem est q dcm fo fcã q pmũ ꝓncipiũ nõ ẽ coꝛpo. z excusat se. d. z de h tractabit õo dante in seq̃ntibus. é g vificatũ primũ dcm. ¶ Debes scire q dcm fo 8m q̃ fiet post ẽ ois vius i coꝛpe ẽ finita i tpe. õs non ẽ finit in tpe. g õs nõ ẽ vtus in coa q or z bor sũt. ꝓnes due. ió in illo relinqt loco (2m vo mẽbꝛ) Uerificat nũc 2m. z pocaplat illud. d. 2m vo mẽbꝛ ꝑdicte diuisiõis est diuisio q̃litatis. i. eẽnt alis in ꝑres qualitatiuas: vt dicim. i. ió eo q dicim q coꝛpo diur ad mãm z ad formam. z hc ẽ phoꝝ opio. ¶ Debes scire: vt accipr ab auer. ꝓmo phy. pto. 36. ꝑtes oñr qnqz ꝑz qualitatez. z qnqz ꝑm q̃titatem. z subdistinguntr ꝑtes q̃titatiuas vide eum. Dico q q indiua actu diuersia sunt partes q̃titatiue. vl saltem poa ꝓpinq vt sint diuersa sũt partes q̃titatiue. z oñr partes q̃titatiue: qm̃ forte ꝑn ꝑ se distinctiua earum sũt q̃titates diuerse: vt colligi vr ꝓmo phy. pto. 6. Uel saltem qz sũt ꝑnr ꝑe ꝓcmitãtia. vt dixit in lo de intu. Partes q̃ q̃litatiue sẽ mã z fora. z iz sola fora q̃litas dicat: vt ꝑz. 5o. me. tex. ꝑti. 19. attñ ob excellentiã suã fora bz q nõ solum denoiet se. verum z id qõperfectiõem suã mendicat ab ea. z sic mã pot dici q̃litas forte participative (Et hc dicio) Nũc verificat hunc mom. d. z hc dicio auferenda ẽ ò primo ꝓncipio apõ qnẽcũq q. opinatus sit deũ nõ eẽ coꝛp. ¶ Debes scire q Emp. sicꝰ ciuis agrigẽtie opinar ẽ coꝛpo celeste eẽ deũ ꝑp eẽ sepatũ a nãis eloꝛ. vt auer. narrat. 8. phy. pto. i. caldei vo in qbus phia aliqñ fuit perfecta: vt Auer. narrat. iz me. pto. 50. z ꝓncipio celi. pto. 22. opinati sunt iterum celũ eẽ deũ. ꝓterea qz dat vitã oib qõ op est dinoꝛ: vt narrat auer. 2. celi. pto. 58. z ió dixit (Apõ quẽcũq q opinatus sit deum nõ esse coꝛpus) qm̃ multi sunt qui tenẽt deũ coꝛpus esse. vt nunc visum ẽ (Sz auferre) Apponit tñ statim dñz boꝛ. d. iz auferre coꝛptem a pmo ꝑnm. inq̃rũ nec̃e ẽ õ se. i. p se inuestigãdum. z nos de istis tractabimus in sequentibus diffuse. vult dꝛe q dicio in mãm z formam apte amouetur a deo iz coaan insit deo ẽ qõ pc (Tertium vo) Nunc vificat zm. z pmo recaplat illud vt ꝑus. d. 3m vo mẽbꝛ ꝑfate dicionis. s. auferre pluꝛtem denominationũ de õo bñdicto declat sic. si he õnoiationes. i. hc attributa eẽnt distincta ab eẽna essent necesse esse sup. addita. z suba. s. õi. z illa. s. attributa essent necessaria eẽ: se q multa essent nec̃e eẽ: qm̃ eẽt suba del z nã attributoruz (Et si illa) Apponit sol. cuiusdam caullatiõis, posset. n. fingi q distinguuntur ab eẽntia: z cãnt ab ea. ꝺ arguit. d. z si ille denões ab ipsa suba cãrentur. o3 q non eẽnt nec̃e eẽ. ꝑña pz: qm̃ cãtuz non eẽt nc ꝑot eẽ nec̃e eẽ. g sc q quedam denões eẽ nec̃ii non essent nac̃ie. z tunc se q eẽt vnuz ens ꝓncipes id qõ nec̃ium. z id qõ nõ est sup. nec̃iũ qõ ẽ flz. ¶ Debes scire q ab oib phis deus ponr nec̃e eẽ sm totum totale. z ió si ponant attributa in eo que sint cãta statim ponr aliq nã i eo q nõ erit nec̃e eẽ: iz cãta. z nã del ꝓncipit duas. nãs: quaz vna erit nec̃e esse. altera erit non nec̃e eẽ. yo cãta a ba: z h est inpne auer. (Et nos) Iterum adduc am rõnẽ ad idem: z ꝑt sic ꝓponi. nullz ẽs abstractuz a mã bz denões subales vl accñtales additas essen eius: sed ꝑo motor est ens abstractum a mã. g non bz illas nec̃. accipit g brem ꝑo. d. z nos dicimus q h, pbo est qñ va. vz ꝓcesso q nec̃e eẽ significat ens inale hc ẽ bor. Deiñ accipit maiorẽ. d. entia. n. q mãm non bñt: iz sũt pe exñtia: z nõ sũt coa nõ ꝑñt imagti. i. inti q bẽant denões. i. fora subales ex qb cõstituit suba: q̃to maxime q attribuant eis denões addite super subaz. z he sẽ fi le q̃ oñr accidẽtia (Remotis. n. istis) qz dixit i õo n cẽ attributa q sẽ accñtia. ꝑñs erat dare dꝛiam inter attributa essentialia z accñtalia. ió dat illam. z ꝓncipit remotis. n. istis. s. accñtalib denoiatiõib non aufertur suba. z ꝓtinue. t. insepabiles. i. subales denões i totuz ꝓtiũ se bñr. i. qz eis remotis remor rei sba. ẽ g ꝑma dꝛia q attributa subalia ita insunt reb: q̃rum sẽ q eis remotis remr z res. Attributa accñtalia non sicꝫ (Et ió vidr) Nunc apponit scdaz dꝛiaz. d. z ió subales denões vificant de

denominato.vult dre pe poo.⁊ non vificat pdicao.i.pdicatu de noiationu3.i.attributoru accntaliu i subalib9 o dnoiato nisi eqce.i.non pe:s3 per accns.⁊ io vificao e eqce dca(Et io dicim9) Concludit corem.vl forte dat rone ei9 qd nuc dixit.d.⁊ io non dicimus de hoie q sit sapia:sic dicim9 q e al:s3 dicim9 q e sapiens.Tunc pdit qd dixit.g ipole e qd tales denoes i eo q corpus.i.corpus requirentes pdicent de n core in eo q non corp9 cuius roes3 dr.na.n.illa.s.dnou3 exnea e d eo.i.ab eo qd dnor d eis.i.ab eis.vn idcirco st acca.⁊ distigr a dnoto i itu ⁊ ex itum.

Sed circa hec e qd.po.qz auer.12.meta.pdit plane attributa mlta puenir do:vt p3 pto.39.⁊ h negat illud. ¶ 2o qm ait q pdio alis de hoie est predio eqce dca a pdicatoe sapie de hoie:sed o3 dici ho e sapies.p:qm sicut sapies est pcretu3.ita ⁊ al.g ibi non e eqo.cu3 abo pdir sb rone pcreti. ¶ 3o.dur.qm non vr q sapia notet corpus:qm sapia est mentis qlitas ad qua corp9 n pcurrit. g quo vificat vbum ei9. ¶ Ad pma dom q quo ds heat attributa reqrit spalem tractatum: ⁊ forte post dica.pro nunc at dom q auer.si bn ispicias ibi ponit attributa valde equoce.vlt.n.q cu3 ds sit summe simpx.nlla pot sibi multitudo puenire ex pte ei9:sed sic columna dr dexa ⁊ sinistra pparoe supta ad nos: sic deus dr sapiens ⁊ intus pparone ad nos.⁊ io pdit ibi q illa non st synonima:nc realr diuersa:s3 bn tm i mo distingr.⁊ pcea hmoi attributa dnr equiuoce de do:⁊ nob.Uult g h auer.q hmoi attributa n isut do put ibi dencns ⁊ denoiatum.sint duo s3 re:⁊ vnu3 i denominatione.Ibi at vlt q dnoes isunt equoce.s.pparone ad nos ⁊ tu vide eu3. ¶ Ad 2m dom q al est pcretu ad suppositu tm sed sapiens ad subm ⁊ supposita.⁊ io ibi.ho e sapiens. est dur concretu.ibi at vna.io ibi est equiuoca pdio equiuocatione supta a predicato.Et pt poni et ibi eqo supta a mo pdicadi put i illa est predicatio pe pi modi in alia pdio accntalis tm. ¶ Ad 3m do3 q sic dextrum in coluna non notat aliqd additum ei.s3 pparoe3 ad ex.sic sapia in se notat corpus n sp ei9 i q e:s3 ei9 ad qd pparur:qre at notat forte alibi dr.⁊ nolo h declare:s3 post(Et si aliqs)Dic mor qonem p se.d.⁊ si aliquis diceret q phi opinati sunt q oia sunt siles dictis denoib9.c9 cam dat.d. eo qz opinar q oia e prudens ⁊ volens ⁊ mons:⁊ tn putat ip3 esse corp9 neq vtute in corpe:vt p3.2.de aia.pto.5. (Nos vo) Rndet.d.nos vo rndemus q phi n imaginantur q he denomiatoes sint addite super sbam aie.acca. immo putant q sint denoes substatiales.i.sbe ipsi aie.ecce quo Auer. si ponit ipsi intellectui aliqd accns. ¶ Sed statim posset esse dubio adhuc qm si essent sbe . ergo oia eet pposita ex ptib9 realib9 realr diuersis. ¶ Cui rnt.d.⁊ de na talium denoiationu est q iparum sbm non multiplicat in actu.yo tm in illo mo multiplicat q mltiplicat diffim ex partib9 diffonis.v3.q ibi est multo metalis n realis seu actualis. Et sic p3 2m p Joh. qui ponit intellm agentem ⁊ polem distigui sm rem.ecce verba auer.priu inuut(Et io.)Tunc pcludit corem.d.⁊ io ser pcedente q ma no e necia in esse aie:q pcedat.v3:q in entib9 sepatis sit dadum vnum in actu ex aiam.⁊ pla in diffone:qd sup.de intu non inpit(Et hec) Nunc narrat opinione3 xpianornm de attributis ⁊ accidetib9 dei.d.⁊ h opio qua dica e xpianoz in hv3.in eo q ponunt tres personas:ponit tn quo reputat illud esse erroneu.d.ipsi enim putant eas esse denoes additas super sba3.yo apd eos multipr in diffone:⁊ sunt multe in poa ⁊ non in actu. Dein narrat aliud .d.silr dicunt q sunt tres ⁊ vnum.s.vnu in actu:⁊ tres i poa.i. vnu sm re:⁊ tres sm mete.Tres g ppones ponut catha.s.q in deo psone sint addita eene:put sunt relatoes.2o.q n mltipr sm re sed sm mete. 3o q deus est trin9 ⁊ vn9 :trinus roe:vnus sm re3.Addit.⁊ nos deo dante ducemus iconuea seqntia opinate q pm pnm heat denoes additas eee:⁊ super sba3. ¶ S3 vr q auer.sm imponat nobis xpanis. nos.n.non ponimus.q deus sit vnum realr.⁊ tres sm rone.yo volumus tres persone realr ⁊ actualr distigr. ¶ Forte auer.ignorat opione nostram cum n sit apud alios valde famosa nisi apud xpianos.⁊ perfecte legis eius: protulit sibi illo mo.Uel forte auer. vult q ille tres persone:vt ppantur eene vt sit sunt vnum re:⁊ distinr nuo eu vt sic transeant in eentia s3 inter se ppate sunt realr distincte non abta distictione:sed relatiua vt scis(4m meb.)Nunc verificat 4m meb.d.4m meb dce diffois est plutas.i.ppositio ex pte sui gnis.sueq dfie. Probat g q hec ppo a deo remouetur.⁊ silis sic coponr.nlla ppo ex ma ⁊ forma attribur deo. S3 ppo ex gne ⁊ forma est ppo ex ma ⁊ forma. g non d3 deo attribui.primo g accepit brem.d.⁊ hec diffio qsi plutas p... a ma ⁊ fora.cuius ronem tagit diffo naq accidit compositis a pte forme ⁊ mae :non simplicib9 at hoc inest.⁊ hec maior.concludit pnem.d.g nlls du pdicere q plutas diffonis a po pncipio auferat:quo at diffo reqrit mam ⁊ forma qd est : attamen apud Auer. sermo patet.vult.n.auer.q forma e ps essentialis diffonis.yo est tota diffo. qm diffo non explicat nisi essentiam rei.essentia at rei est fora.io pcludit ipse.7.metaphi.pmeto.21. q sola forma est rei diffo:ma at ponr:vt apparens deferens qditatem ⁊ essentiam:vt tradit ipe ibidem.pto.59.⁊ sic p3 illud. ¶ Ista at opinio auer.pt pbari ratoibus ei9.pa ro sur.7.meta.pmeto.20.ait.n.qditates re no sunt entes.nisi p ee re hntiu qditates.vlt dre q qditas est pnm essendi:s3 sup.tu ma est pnm n eendi per se.eendi at p accns:⁊ forma e prinm eendi pe vt tradit 3o meta.tex.pmti.22.⁊.53.g n e qditas vel ps qditatis pe s3 solu p accns.⁊ h argm est dmro vt dica.h9.n.ronis arem. auer. ponit pmto.20.mioze.pmto.37. vbi ait.forma.n.e ps q cu fuerit est res.ma at est illud qd cu fuerit non est res.⁊ hec fuit minor. ¶ 2a ro pot sumi ab eo pmo meta. pmto.27.ait.n.sic.⁊ itedit q pphesioes q dnr scie sunt re q sunt in sensibilibus non gnabiles neq corruptibiles nisi accr:⁊ sunt intentiones vles qs int9:pprehendit in eis.⁊ sunt forme.pprehensioes vo q sunt corruptibiliu.s.indiuiduo non sunt scie:sed imaginatoes ⁊ ex hoc pponr ro sic.illud est pncim eentie ⁊ qditatis qd est prinm intelligendi ⁊ sciendi rem ipsam:sed forma sola est prinm intelligendi.⁊ sciendi rem ⁊ ma est pncipiu3 sendt ⁊ imaginatiois ipi9 rei.ergo sola forma est prinm qditatis ⁊ essentie.⁊ hec via est demostratiua ⁊ efficax. ¶ 3a ro sumitur ab eo ibidem pmeto.18 ⁊.12.metaphi.pmento.14.⁊ pot sic pponi.illud est prinm essentie ⁊ qditatis ⁊ diffonis per se.quo diffinitum participat nam vlitatis.singularium.n.non est diffo nisi vlr conceptoz.primo de aia.commento.6. sed rone forme res ponr in spe ⁊ in gne.⁊ rone mae artar ad indiuiduum ⁊ sensibile.ergo rone forme tm res d3 diffiri.⁊ no roe mae. ¶ Qd si dicas sicut Thomas fingit q ma h3 duplicem gradu.s.vnu put est pars quiditatis que h3 a forma.⁊ aliu a se:prout est pars indiuidui: ⁊ sic soluuntur oes rones. Hoc friuolu est:qm ille gradus quo est pars qditatis:vel sibi ppetit per se rone mae.vel rone forme. no p se: qm sibi per se ppetit ee primu idiuiduu vt dicut.ergo rone forme. ⁊ h est in tm ma3 igredi diffone ingtu participat forma:⁊ h e p accides pcurrere.⁊ h auer.ponit.nec alr intlt auer. vt vides. h9 opionis fuit Alb.7.meta.trau.3.ca.⁊ ca.3.⁊ trau.1.ca. pmo.

Sed accidunt qones opioni auer. pzia: qm tuc forma toti9 ⁊ forma partis essent ide3:qm essentia est forma toti9.⁊ forma est forma ptis.⁊ hoc vnu3 sunt. ¶ 2o ser q diffo sit simplex ⁊ non oro loga: qm forma est simplex ⁊ vnius pceptus tm ergo diffo no diceret gen9 ⁊ dfia3 cotra Aristo.pmo topicoz.caplo.4.⁊ cotra ipsum.8. metaphi.tex.pmeti.6. ¶ 3o ser q quelibet diffo sube eet diffo per additu cu subiectu forme sit additu sibi. ¶ 4o.ser q materia no pdicat in qd de diffinito:pns falsu3.qm ma est eq itrinseca copósito:sicut ⁊ forma. ¶ 5o quonia auerroys vult q qditas ⁊ hns qditate3 sunt ide3:vt p3.7.meta.pmeto.21.⁊.20.⁊ hns qditate est ppositu hns forma:vt p3 ibide pmeto. 40.g. ¶ 6o ma est ps in rei veritate ipsi9 ppositi. ergo no est appens deficies.i.ps appens:vt vult ipse ibide pto.34. ¶ 7o si sola forma eet diffo tuc ppositu no diffir:s3 sola forma. pns est contra ipm pmeto.40.⁊.8.meta.commento.9. ¶ Ad istas rationes. ad primam diceret Auerroys q diffo essentia forma toti9 forma partis:⁊ quiditas sunt vnum sm subm:⁊ differunt ratione. ⁊ hoc plena ponit ipse.7.metaphi.pmeto.36.ibi.Quiditas.n. recti vlis ⁊c.Ubi vult q forma partes dicatur prout cum materia cóstituit compositum. dicitur quoq forma totius:prout ab ea h3 totum esse ⁊ diffonem .vnde diffinitio ⁊ forma partis differunt sicut explicas ⁊ explicatum. quod.n.est forma explicat diffinitio.vt dicit Auerroys primo phicoz. commento.5. ¶ Ad scdm respondet auerroys .5.metaphi pmento . 3. vbi ait.⁊ etiam illa ex quibus componunt diffonem significantem quiditatem cuiuslib3 rei dicuntur etiam partes diffiti.⁊ diffinitiois.⁊ io genus dr pars forme.⁊ ideo dicimus q genus est pars formarum specierum.forma.n.spei diuir in genus ⁊ differentiam.hic p3 quo modo diffinitio est compositum quoddam non ex forma ⁊ materia:s3 ex genere:qd sumr a forma gnabili: ⁊ differentia que sumr a forma spei quibus additur ma put sustinet illas. ¶ Sed dices illi qui ponunt ad mente auerroys q vnica sit forma in composito:quo verificabunt illud: Potest dici q ⁊ si vnica sit forma in composito:attamen sunt in ea plures gradus.s.genus qui competit ei prout est in materia . quia vt sic sibi debetur esse potentiale ⁊ genericum alius prout forma est.⁊ sic sibi debetur gradus speciei ⁊ tunc forma est multiplex sm conceptus ⁊ gradus.⁊ vna in subo.⁊ sic potest saluari illud. ¶ Ad 3m potest dici q sic capitur per additamentu.i. extraneum sm genus pnti.sic non est verum q materia ponr vt additum: cum materia sit suba apud Aris. Sed si capitur additum.i.extraneum in ratione quiditatiua sic est verum S3 accntia vtroq modo per additamentum diffiniuntur sm Ari.⁊ p3 commento.18. ¶ Ad quartum rndet Auerroys.7.metaphysice.commento .34.vbi plane ponit q materia non predir de composito vera predicatione.i.qditatiua. sed pdicat sm denominationes :vt p3 ibidem commento.23. ⁊ idem .8.metaphi. commento.6.et.9.metaphice.commento.21.vide bene. ¶ Ad ronem dicendum q materia est pars compositi itrinseca et forma.attamen materia est extrinseca a qditate.ita q compositum potest considerari vt est gnabile et ens eductum de no ee ad ee et sic ambo sunt eqlr intrinseca.alio modo ingtum est qd diffile intelligibile et vle:et sic ma est ps p accns ipi9 compositi. et io

denoiatione pdicat:vt dixit. ¶ Ad qntum debes scire q diffinitum est duobus modis per se primo.⁊ sic est sola forma:qm sola ipsa pmo ⁊ per diffonem explicatur.2oo est diffinitum per se scdo.⁊ sic ppositum hns formam diffir into ppositum vle.3oo accns.⁊ sic indiuidua diffiniuntur.pmo mo loqtur ipe.7.meta. pmto.37.vbi ait.diffo est intentois vlis:⁊ forme vlis ⁊ pprie .i.pmo ⁊ p se non pgregati ex ma ⁊ forma. scdo mo loqtur ipse ibide. pmto.4.vbi ait. non qz ipsa diffo q e forma sit ipm diffinitu qd est hns formam.⁊ idem pmto.21.Hoc ide3.8. metaphi. pmeto.9.3oo loqr.pmto.35.vbi vult q no diffir nisi per accide ¶ Ad formam ergo do3 q qditas ⁊ hns qditatem sunt idem idetitate inseparabtis.vt dicit.7.mece.pmto.21.vbi ait.v .g.qm ho et sua qditas q est aial ronale sunt ide no sepabiles. ¶ Ad 6m dici potest q si ma pparr ad essentiam rei est pars apparer: ⁊ no existenter ,p qto no est va ps:sed tm illa sustentas.⁊ ideo h3 ronem ptis modica3 silitudine.i.sustetare illa. S3 si ppatur ad ppositum e va ps.poo inte auer.2oo vifir vis artt. ¶ Ad 7m p3 solo.sola.n.forma p se pmo diffir. ppositu at pe 2o.idiuidu pure per accns:vt dixi.⁊ verba ei9 st pcordia vt scis.⁊c p3 mes auer.sed nunquid ista sit mes Aris.scis q hic vir nunq recessit ab opinione Arist.nolo tn adducere verba Ar.qm sunt infinita p hac opinione.⁊ tu lege ipsum cum inuenies ea nota illa.r e deo ergo ad sermonem meu(5m vo mebro)Nunc vult verificare quintum membr.Et p pte corrigit.ait g.qntu vo mebrorum h9 diffonis dicte est nueratio.i.ppo qditatis ⁊ esse:quasi innuat q hmoi ppo etiam a deo remoueri o3. Sed remor.q.qm dicet qs an vnum ⁊ idem essent diuersa sunt in re.⁊ per pns in deo erit ppo ex esse ⁊ vnite. Cui rndet.d.⁊ esse sm veritatem in entibus est quid intellectuale.i.est quid itelligibile.v3.esse ex aiam:sicut in inta.quasi dicat q illud esse qd est extra aia3 intelligitur ab intu.⁊ per pns cocludit q esse ⁊ vnum sunt ide in re. ita q esse ⁊ vnum noia synonima sunt.i.idem realiter significantia licet modo dnt:vt dica.⁊ si sic.g nlla est pluralitas ex aia3. cum esse ⁊ vnu sunt idem i subo.⁊ p pns no faciunt pponem.ds ergo e simplex simpte ota pponi ex esse ⁊ quiditate ⁊ pponi ex vno ⁊ esse.⁊ sic soluitr obtio.

Circa presentem sol.accidit qd non modca.⁊ est qd Auic.vt narrat auer. 10. metaphi.pmto.8.arguit.n. Auic.si ens ⁊ vnum sunt synonima cum hoc noie res:non eet veru.i.va ppo ddo rem esse vna v.g.⁊ si vnus ho significaret hoiem.vult dre idem percise ⁊ oibus modis.Tunc dre istum hoiem demratum:vtpote sor.esse vnum non esset enunciabile compositum ex pdicato ⁊ subo:s3 non plus esset dre hoiem esse vnu:q dre hoiem ee hoiem.Est g vtus artt Auic.q si ens res ⁊ vnum essent synonima.tunc ser q non plus esset dre ho est vn9 q ho est ho. Sed scda,ppo no est ppo enuciabilis:vt supponit.ergo nec pa.⁊ hoc est inconueniens. ¶ Et debes scire q apud Joh. gramaticu pmo posta.h non est ,ppo.ho est aial ronale:qm semper vt dicit pdicatu vult esse aliud a subo:⁊ qto magis hec:ho est ho:vel homo e vnus l3 vnum ⁊ ee sint synonima:quo ergo auer.ait nuc q ens ⁊ vnu sint synonima h.Et qd auget.q.est q ibi rndes huic argumeto ait.⁊ non intendit q ista noia vnum ⁊ ens sint ide3 omnib9 modis:sed intendit q significant idem sm subm.⁊ diuersa sm modum.⁊ per hoc ait q Auic.fuit deceptus : ⁊ pp hmoi ⁊ psiles pdictoes mlti sut q mecu loqntes dixert q hmoi lir n sit auer. cum psuetudo tanti phi non sit pdicere sibi. Sed isti par. aut nihil viderunt in auer.yo si vellemus attedere ad vba supficieten9 auer.reperiemus consimiles pdictiones fere infinitas.yo in illo.10.meta.pmeto.5.plane ait q vnum est synom enti.ait.n. q auic.ignorauit dfiam inter hoc nomen est synom enti.ait.n. q auic.ignorauit dfiam inter hoc nome vnu qd significat pnm nueroru:qd.s.e in qtitate:⁊ hoc nome vnu qd e synonimu huic nomini ens:ecce q in eode li.appet psimilis pdictio.no ergo d3 psumere qs propter huiusmodi appentes pdictioes auer.n fecisse huc lim. Propter qd o3 in hmoi qone psiderare q aui. voluit q vnu a quo res dr vna.⁊ ens vnu sit res distincta eenr ab ente ⁊ re.imo vt dicit apud ipm no est dfia iter vnu3 qd est de pnto quatitatis.⁊ pncipiu3 nueri:⁊ vnu qd puertit cu ente. voluit.n.q oia dicant vnu ab vnitate pntali q est pncipiu nueri pntalis:vt p3 ab eo. Et sic Auic.cocedit tres ppones in sua pone:quarum prima est q ens ⁊ vnu de oib9 puertibilr pntur. 2a q distinguitur sm rem ⁊ nam.3a q vnu est determinati gnis s.pdicamenti qtitatis. Hui9 opionis stoyci fuerunt dicentes q vnu3 qd e pncipiu nueri est sicut vnu qd cu ente puerr .nueros eni sbas rerum posuerut:⁊ hui9 opionis fuerut pitagorici et ⁊ plo.vn plo no distig iter vnu trascendr ⁊ vnu qd e pncipiu numeri pntalis,vnu posuit pmu male diu3.vn alber.12. metaphi. vnitas.n.significat illd qd sm qtitate3 idiuisibile:⁊ hec est ma vniuersi s3 plone.⁊ sic p3 h opio.forte.n.aui.hos e secut9 phos S3 quocuq auer.4.meta.pto.3.arguit p illa opione.d. qm si res eet vna p aliqua re3 addita sue nae.sicut credit Auic.tunc nihil esset vnu per se:⁊ per sua sbam:s3 p rem additam sue substatie.Tuc argt.⁊ illa res que est vna.si dr q e vna p intentoe3 addita sue sube:quer et de illa re per qua3 sit vna. Si igitur sit vna per intentioem addita illi reuerr qd.⁊ pcedit in infinitum: est ergo Auer. argm.Si ens e vnu p re essentialr ⁊ realr diuersa3 ab eo:vl illa res per qua vnu est vna res per se ⁊ eentia propria.vel iterum per vna alia re3.si pmu eode mo stadu e in ente.si per alia erit pcessus in infinitu.⁊ tu vide eu. ¶ Sed circa hanc rone3 quidam fratres minores inimici Auer. Thome:⁊ alberti obloquuntur.⁊ dnt q hmoi ro multis modis peccat.po naq pmittit fallacia figure dictois pmutando quod in quo.cuius exm ponunt:quonia ho est alb9.queraf vel est alb9 p se vel p additum. Si per se non pot dici vt p3 g p additu:⁊ quer de illo addito.⁊ sic in infinitum. vbi pstat argm non valere:qm comur quod in q.ho.n.alb9 est:vt qd.albedo aut vt quo.⁊ io petendo an albedo sit alba vtitur q:ac si esset qd. opeccat per fallaciam equocatois:qm sicut p se dr duob9 modis p se po mo ddi p se. ⁊ per se scdo mo ddi per se.ita per accns dr duobu3 modis.diceret ergo Auic.q ens e vnum p accns: put oppor ad p se po mo ddi per se.l3 sit per se.2oo ddi p se.et sic comittit fallacia equocatiois circa illud mx quod est per se. Et qn isti audet dre talia p Aris.dicunt.n.q A... fuit pessimus metaphic9.et quidem eorum q fuit pessim9 ...or no pnt dre hoc p Auerro. Thoma et Albertum:⁊ sine dubio error isto procedit ex ignorantia dyace.nullum.n.vidi ho adhuc perfectu3 in logica:sed tm student in metaca.et omnia reducunt ad metaphica:sicut pictagorici oia reducunt ad nueros. et tu scis qualr et quo de hoc. ¶ Pro declone igitur dco Auer.⁊ Alberti et Thome qui sunt huius opinionis.et maxie Thomas 4o.metaphi.vtif hac rone.⁊ Albert9.4.meta.trau pmo.cao5o.exponit mete Auer. Debes scire vt dicit auer.po po.et po phycoz pmto .25.argm est 2x cocludens p accns:sicut argm ex duabus affirmatiuis in 2a figura:attn concludit.et argm pcludens per se.argm cocludens per accns.io dr p accns pre.qz non p forma pponis et sillogisticam pcludit:sed per necessitate mae.v.g.ois ho risibilis. oe scibile disciple risibile.pr ergo.omne disciplinabile ho.hec.n. p ser non ex forma argti sed pp necitatem mae:put accidit terminis:vt sint puertibiles.et pp eorum pvertitem potest fieri reductio ad pam figuram.et io dr p accns:qm no t3 i oibus:nc gra forme silloce per accns.n.sumif a materia.et sumr a disione mae .s.qz est ve:vt in plib9.Argm at per se t3 in oi ma.et cocludit gra fore.vt p3 pmo phy.pmto dco. ¶ In ppoto.qz vnu3 et ens vt Auic.dicit st couertibilia: et predir de ql3.de q igf predir ens ⁊ vnum pdicatur.et qz hec est va.vnitas est ens.entitas e ens. pp transcenam termini.io hec est vera vnitas est vna:et entitas est vna,ppter transcendetia vnitis.ergo p accns ⁊ gra termio argumentum auer.est bom:quoniam si ens est vnum per intentionem additam:cum ens ⁊ vnum pdicentur de quolib3 ta3 abstracto q cocreto.io potest qneri de illa intentioe an sit vna per se:an per additum.⁊ sic arm auer.est bonu p accns: put termini sunt illius nature.nec icouenit q argm malum p se teneant.⁊ sit demratiuu p accns:vt p3 videti logicam. Exm aut qd iducut non est simile:qm termini illi sunt pntales ⁊ non de quolibet oibus modis predicantes:⁊ sic tollitur insta.petit g istoru fuit ex ignoa dyace. Qd vero fingunt in scdo no intelligunt auerr. ipse.n. pp se intlt qsi an ens sit vnu p se.i.no per additum sibi realr diuersum:s3 per id quod re ⁊ subo est idem sibi ⁊ semper vtif hoc modo per se:qn ergo dicunt respodendo q ens e vnu p se scdo:⁊ accns po mo:non est ad ppositum:qm auer.iterrogat an sit vnu3 si aliud diuersum in re ab ente:⁊ super illo constituit argm.⁊ sic p3 qlr isti mirabilr peccat:⁊ totum peccatum eoru est propter defectum in logica. ¶ Pro sol.ergo ad argm Auic.debes scire q vnum quod cu ente puerr positiue eadem nam dicit cum ente.addit at duplice puatione.vt Alber. dicit .s.puatione3 diuisionis entis in se:⁊ puatioem idetitatis a qlibet alio.⁊ volo tibi declarare hoc. in oi spe vnitatis est ista duplex puatio:sed na diuersa.qm si sit priuatio disionis in natura specifica.⁊ priuatio idetitatis cu alio eiusdem speciei sic erit vnum nuero. Si priuatio disionis in na genca ⁊ priuao idetitatis cu alia spe eiusdem gnis erit vnum spe.⁊ sic potest dici p vno gne.sed si fuerit puatio disionis in ente :⁊ puatio identitatis cu non ente.sic est vnum puertibile cu ente.est ergo vnum cu ente conuertibile ens cares diuisione in se no idem nihilo.⁊ sm Aris.puatoes ⁊ negationes nihil sunt extra animam. ideo ens ⁊ vnum sunt idem in subo.dnt in mo. Et per h p3 sol.ad argumentum Auic.cu arguit q tunc essent synonima . pna.n.negada est:vt Auer.dicit pp declarationem nuc dicta. ¶ S3 qz Auer.vt dicebatur vr sibi pzius. debes scire q synonima in po gradu sunt illa:vt dicit Themistius ⁊ phis pmo posteriorum q significat ide3 sm rem ⁊ modum:vt tunica ⁊ vestis. Synonima 2i gradus sunt illa q significant vna3 rem in subo:diuersam autem in modo:vt ens ⁊ vnum.dico.g q Auer. hoco appellat hec sya.alibi vult q non sunt sya primi gradus.⁊ sic pcorda tu dicta eius.declaratum est ergo qualr in deo n pt esse compositio ex quiditate ⁊ ee:vt etiam visum est supa.declaratum e nuc etiam q in deo non sit ppo ex ee ⁊ vnite:cu hmoi sint aliq mo synonima:⁊ aliquo modo diuersa:vt tactum est. (Et postq intelligitur)Quia dixit quo in deo no est ppositio ex esse ⁊ qdi-

eate:nec ex esse ꝛ vnitate.ꝓñs est declarare quō dicitur esse de deo.qñ.n.esse dr̄ de aliquo per essentiam:tūc in eo nō pōt poni ꝓpō ex esse ꝛ participate esse:ſz cum esse dr̄ de aliquo pticipati ue:tunc sine dubio in eo intr̄ ꝓpō aliquo mō.quia igitur declaratum est in deo non esse ꝓpōnez ex q̄ditate ꝛ esse.ꝛ pōt esse ou⁹. an sit ibi ꝓpō ex esse ꝛ entia.quasi soluit qōnē declarās q̄ ens ꝑdicatur de deo ꝑmo:ꝛ per entiā.ꝛ de aliꝭ pticipatiue.ꝛ p ab tributōem.ió solus deus est ens per essentiā ꝛ simplex.ꝛ omne aliud quod dependet est ens pticipatiue ꝓpositum ex esse ꝛ entia non distincte subō sed mō:vt dcm̄ est.ꝑz ergo quō littera se quens ꝓñs ꝓtinuationem hz ad precedentem.dr̄ g̃.ꝛ postq̄ intr̄ de eo.i.primo ꝓncipio illud qō intr̄ de subā ꝛ re.i.ente.i.cuz ens dicatur de deo eo⁹ q̄ de eo dr̄ subā. Et sup.minorem:ſz subā dr̄ analogice de deo ꝛ aliꝭ.ꝛcludit ꝯnem.d.ergo nomen entis est dictum de necesse esse.ꝛ de aliꝭ analogice.cuius exm ponit.scē istud nomen caliditas de igne ꝛ aliꝭ reb⁹ calidis analogice dr̄. ꝓdicr̄.n.calm de igne per essentiam:ꝛ de aliꝭ participatiue ꝛ attributiue:ꝛ est exm Aris.2.metaphi.vbi Auer.ꝓnēto.4.⁰.declarat istud.vnde hoc ꝓfirmat auctoritate phoz ꝓy⁰⁰ᶻ d.hec est sine dubio phoz opinio in predictis. vult ergo habeī q̄ deus est simplex.ꝛ non sit ꝓpositum ex essentia ꝛ esse.ꝛ⁰ eius eēntiam reputat formaliter suum esse adeo q̄ nllā est distinc⁹.nec in subo nec mō inter essentiaz ꝑmi:ꝛ cē eius.dicon⁹ in modo:qñ ꝛ si int⁹.possit ꝓbrī esse ꝛ essentiam ibi.attn̄ non inuenit in deo aliquid a q̄ sumat illam distinctōem:scē iuenit in aliꝭ puta in intelligentijs ꝛ rebus.cum.n.int⁹.ꝓsat essentiam intr̄ ꝛ cē care reperit vnde summat eēntiā per modū eēn̄.ꝛ vñ sumat cē ꝑ modum esse:qñ quelibz intr̄ est cāta:ꝛ in oi cāto est ꝓpō ex eo qō intr̄ sibi esse datum:ꝛ ex eo quod recipit.ió in oi intr̄ intr̄ ꝓpoñtio licet in re non sit ꝓpō ex re ꝛ re distinctis subo:sed ex eēntia ꝛ esse in modo sūpto a rei nā apud auer. ꝛ hoc declarauī supra ꝛ in 3⁰.de aīa.in expōne ꝑmti.9.ꝛ.ioī.vide(Sed iste hō) Nūc vult narrare pctm alg.ꝛ non explicat multum mentem eius. ¶ Ubi debes scire q̄ Alg.ꝛ Aui.ꝛ multi aliꝭ opinati sunt ens ꝑdicari de necesse esse ꝛ aliꝭ vniuoce.ꝛ ꝑm eandem rationez ꝛ eādem q̄ditatiuā fozmalā.ꝛ tunc seq̄tur q̄ oē ens sit ens per ticipatiue:qñ illa fozmula cōmunis nō essentialius reperitur i deo q̄m in aliꝭ.sed in aliꝭ reperitur per ꝓpōnem ex ipsa et esse. ergo et in deo.2ª causa errozis fuit.qz opinati sunt q̄ essentia et eē in oibus sint res diuerse in subo et mō cum reputat esse ens ꝛ rem aduenire enti et essentie.ait ergo. Sz iste hō fūdauit vba super Aui.opinionez:quam opionē non explicat:ſz ꝑ pte expli cauī:sed infra dicā meliuꝰ. Et incipit ꝺicere ei.d.et est sine oubio erronea.cuius rōnem ponit.ipse.n.opinatus est q̄ eē res.et ens est quid additū super q̄ditatē eius.i.dei.et cuiuslibz ex̄ ani mam quasi accīs rei cui attribuitur. hoc posito arguit.supto g̃ q̄ q̄ditas ad hoc vt sit indigeat esse.tunc se⁹ q̄ si nēcium eē haberet esse:et sua q̄ditas indigeret de illo esse.ergo oportet q̄ necesse esse ꝓponatur.g̃ esset pole nō nēcium.est ergo vis ar⁹⁰ in forma 7ᶜᵉ.cuius añs est vna co⁹² in hunc modum. Si necesse esse hz esse.ꝛ sua q̄ditas ad hoc vt sit indiget esse. ꝛclo erit q̄ necesse esse erit ꝓpositu.ꝛ sic erit pole esse qō ꝺz ſz.ꝛ ipius rationis ꝓñtiaz declarat auer.o. Jd cuius suum esse est additum super suam subam hz cām sine ou⁰.tunc accipit minorē q̄ sic accipi. sed quodlz ens apō ipsuz est id cuius suū esse est additū sue q̄diati.ergo qōlibz ens hz causam.ꝛ ꝑ ꝓñs est pole eē apud ipsum.ponit g̃ arᵉᵐ.d.ſz eē apud Auic.est accīs ꝓñs q̄ditatem sup.in qaolibz.minorē ꝓbat ꝑ verba eius.d.ꝛ hoc ꝓz ab aui.b: eo q̄ ipe dixit q̄ bō habz q̄ditatē añ se.i.añ eius gñationem.ꝛ postmo esse adheret ei.que verba significant q̄ esse est accīs eē.ꝛ ꝑ ꝓñs ꝑz minoz.ꝓbat ēt scō exo suo eadē.d.similiter triā gulus hz q̄ditatē.i.q̄ est figura ꝓtēta tribus lateribus:ꝛ trī suū esse non est ꝑs huius q̄ditatis ꝓtitutens eā.ꝛ ió pole est q̄ intr̄. ꝓprehendat q̄ditatē hois vel triāguli:ꝛ adhuc ignozat vtrum hēat esse reale aut non.ergo apō ipm esse est accīs essentie.

Sed accidit qō qm̄ determinatū est apō auerr. q̄ qōlibz circa ꝑmū est ꝓpositū ex eē et esse⁹ ꝛ cātum.vt dicis. Si ergo artum auer.valeret.ergo qōlibz eēt ens pole.ꝛ qōlibz posset non eē:qm̄ sic arguit auer. ¶ Dōz q̄ opinio Auer.bene est q̄ esse ꝛ essentia apud intum sint diuersa:vt dixi:ꝛ ꝑ ꝓñs ꝓpōem faciāt ꝑm modum:nō ꝑm rem:sed apud auic.ibi est ꝓpō ex rebus diuersis in subo.ió esse est apud ipm exum eēn̄.ꝛ per ꝓñs ptes sunt poles dissoluī cum fuerint ēt pole coniungi:ió apud Auer.non ser⁹ q̄ qōlibz citra pzm sit ens pole esse ꝛ non esse. Sz apud Auic.bñ.ꝛ ió auic.vult q̄ oē cātum sit pole eē ꝛ non esse:qm̄ oē cātum apud ipz est cātū: eo qz esse eius est accīa essenc.ꝛ ꝑ ꝓñs pole inesse eēn̄.ꝛ nō inesse apud auer.non:cum esse ꝛ eēn̄ sint vna res:ſz in modo diuersa vt ꝑz ꝺ(Paret q̄ illud esse) Nunc soluit argm alg.ꝛ sol.eius stat in hoc q̄ ens potest capi ꝑ ente vo.i.ente nāe ꝛc diur in.x. ꝓñta.ꝛ potest capi ꝑ ente cōi vo ꝛ ꝓtinatiōib⁹.ꝛc est ens nō eē aiam:sed in aia.ꝛc vlt q̄ eē intr̄ aduenire essenc. ¶ Sed qz ista sol.est mltum difficilis:debes scire q̄ intantum intr̄ res.v.g.int⁸ esse ꝓpositum inōtum intr̄ deficiens a ꝑmi pfectōe:qm̄ int⁸.ꝛ ē i gradu ꝓxime spēi:ꝛ est deficiens,put est i gradu sue,ꝓxime spēi ē p fecta ꝛ mlto pfectior aliquibus aliꝭ,put defic̄ a perfectōe ꝑ sic intr̄ sub esse ꝓtiuatiuo.ꝛ p consequens sb q̄dā tali modo q̄ ei ñ repugnat perfici iōtū ens.ꝛ p ꝓñs intr̄ sub fozma eēn̄nate pfici ab esse.i.a gradu sue perfectōis spec⁽⁾.ꝛ p ꝓñs intr̄ sb nā ꝓxis ex eēn⁸ ꝛ esse:vel ex po⁸ ꝛ actu:vl ex foz⁸ ꝛ mā:qm̄ illa ꝓtiuo ꝑt dici po⁸ ,put sibi repugnat inōtum ens recipe perfectionem ꝑmi.potest dici eēn⁸,put ab esse pfr̄.pōt dici mā ,put est q̄dam ꝓtiuatio. Ult ergo auer.q̄ si capitur ens,ꝑ ente reali sic nō fit illa ꝓō:sed si capit ꝓ ente cōmuni ꝓtiuationi ꝛ enti reali.sic pōt intr̄ ꝓō:qm̄ vt sic potest intr̄ intr̄ sub potentia ꝑ ationis:ꝛ sub fozma gradu sue spē.lege ifam.ꝑz q̄ illud eē.i.illud ens qō impediet hic sup.non res sint simplices non est illud esse quod significat subas rerum.i.ens reale extra aiam: sed est illud qō est tanq̄ genus.i.cōe.enti vo ꝛ ꝓtiōi nec illud ens est ens qō significat rem esse extra intellectum. Quod declarat.d.nomen enim entis dr̄ 2ᵉ.videlicet.de vero.i.ente reali:ꝛ de opposito ꝓ uationis.i.de ente ꝓtiuatio.ꝛ hoc.i.ens verum est quod diur ad.x.ꝓnta.ꝛ est eis cōe tanq̄ genus: ꝛ inde ,pcedunt alia entia in scō modo.v3.res q̄ sunt extra intellectum.ꝛ forte non lra ē corrupta:qm̄ oz stare:ꝛ inde,pcedunt alia entia in scō mō.v3. res que non sunt extra intellectum.i.entia rōnis que vocantur entia scō ītellecta apud auer.i2. metaphi.ꝓmto .19⁰.tc̄.ꝛ ad dit q̄ hoc ē illud quod dr̄ de.x.ꝓntis analogice (Et hoc) Uerificat nunc qōdam famosum dcm̄.ſ.q̄ hoc mō concedimus q̄ subā est ens de se:vel accīs est ens de se.v3.q̄ habet esse de se: q̄si dicat q̄ loquendo de esse tali modo sic subā ꝛ accītia sunt entia fozmalr aliquo mō:vt dicet in. 7ᵃ.disputatione deo ou ce. Sz ens qō ꝓ gñe intr̄. cōe est oibus ꝓntis. ꝛ ens quod in telligitur ꝓ gñe est q̄d intellectuale.ſ.eē ens extra aiam:sicut ens in aia.i.ꝓcipit sicut est.ꝛ tunc respōdet ad fozmā.dī. ꝛ hec scia ꝑcedit sciam quiditatis rei .i. ꝛ hoc mō q̄ditas ꝑcedit esse ꝑm intellectum non in re:sed illa q̄ditas q̄ ꝑcedit eē in nr̄o intu non ē vera q̄ditas.i.eēn⁸ ex̄ aiam exñs:sicut auic.dicit.7⁰.est q̄ ditas ex opt⁰ cuiusdā nois.i.7⁰ dr̄ q̄ditas ,ꝑ ꝓ̄to apō inc⁽⁾ intr̄ sub oppot⁰ nois ens.ió 2ᵒᵗ.vñ scito q̄ aliqua res sit ens ex̄ ani mā scitur q̄ est q̄ditas:vel q̄ditatem hñs. ¶ Debes scire q̄ in vna lra habet isto modo(Sed ens quod,ꝑ vo intr̄ cōe est oib⁹ ꝓntis:ꝛ ens quod intr̄ ꝓ vero est quid intellectuale.) Et tunc opz variare ꝑmā ꝓpōnē:vt dicā q̄ duplex est ens.v3.de vo.ꝛ de opposito ꝓuationis,i.de ente:ꝓout distinguitur cōtra nihil.ꝛ tunc oz dicere q̄ ens verum est cōe oibus ꝓntis.ꝛ oibus aliꝭ cum ens vez idem sit qō ens intellectuale. Sz ens distinctum ꝑ nihil quod est ens nō est illud qō dur in.x.ꝑdicamenta.ꝛ sic expō variatur. Sed qūcūq; exponitur semper snia est eadem vt ꝑz(Et hmōi dr̄) Cū oia hec dixit verificat quedā dcā.ꝛ ꝑ id quod dr̄ in vlibus ꝺo⁹.vbi dr̄ q̄ vlia causata indiuiduis sūt entia vbi ly ens capitur ꝓ ente vero. ait g̃.ꝛ de hmōi.i.ꝓ hmōi ente vo dr̄ in libro ꝑdicamentoꝝ q̄ vniuersalia intelum rerum sunt entia ex bis indiuiduis causata:ꝛ ipsoruz indiuidua sunt intel⁽⁾ ex ipsorum vniuersalibus.i.sub rōnibus vniuersalium ipsorum.vult ergo q̄ loquendo de ente vero sicvlia sūt entia:qm̄ vlia nullum eē hñt extra animam nisi in po⁸ſm istum phm:qñ g̃ causantur ab intu ex singularib⁹ sunt tunc entia vera .i.intel⁽⁾:vt dicit auer .i2.metaphi.ꝓmēto .4.ꝛ ꝓmo de anima ꝓmēto.8⁰.(Et etiaz dr̄) Nōcverificat aliud dictū tertū de aia tex.ꝓmēti.9.o.ꝛ ēt dr̄ in lib.de aia q̄ vt⁹ q̄ comphēdim⁹ q̄ res indicatur esse ens.i.qua cōprehēdimus q̄ditatē esse ens absolute.dr̄ a virtute q̄ cōprehēdimus q̄ditatē indicatā.i.idiuidunm demōstratum quodvocatur q̄ditas idicata.i. signata.ibi eni ly ens capitur ꝓ ente vero.i.,ꝓ ente obuo ꝛ intellectuali. ¶ Debes scire q̄.3⁰.de aīa loco dicto q̄ditas ꝛ indiuiduum diuersis virtutibus cōprehēditur.qm̄ indiuiduum cōprehēdit ꝓmo ꝛ ꝑ seu.q̄ditas aūr vt ens cōprehendit intu ꝓmo ꝛ per se.ꝛ hoc declarauī tbidem in expōne mea.vnde bene(Et hoc modo) Uerificat nunc tertio dictum famosum.d.ꝛ hocᵒ dr̄ comr̄ q̄ entia .i.ꝓnta sunt entia realr captiendo ens ꝓout distingr̄ cōtra nihil. vt dixi in scōa expōne ꝛ vlia sunt entia intellectu.i. vera(Ergo nulla) Tunc ꝓcludit quid intu ꝑ ens verum.d.ergo nulla dria ē in eo quod intr̄ ꝑ vero.i.ente vero ꝛ entia methia ꝛ separata: qm̄ ens ꝟparatum.ꝛ ens verum sunt idē ,ꝑ nunc(Sz ꝺunqz) Nunc remot peccatum Aui.ꝛ primo,ponit illud.o.ſz ꝺcunqz dicat q̄ esse est quid additum sup q̄ditatem. sic q̄ditas non constituatur ab eo ens.i.essendo ens in sua subā errat.vult dre q̄ ꝺcunqz dicit q̄ eē est additum q̄ditati.ꝛ exum non cōstituēs eā in esse entitatiue errat. Jdeo ponit statim hec esse peccatum d.dicimus q̄ opinatur maximum errozē. Et ponit argm.d.qz seq̄tur q̄ nomen entis significat accīs cōe.x.ꝓdicamentoū extra aiaz:ꝛ hec est opinio Aui.potest ergo cōponi sillo sic oē aduenies alicui non constituens illud i esse tali fozmalr ꝛ itrisece est accīs illi.hec.n.est.nā accidentis:vt scis:sed ꝑ auicēnā ens adueniens quiditati entitatiue illam non constituēs in esse tali fozmaliter ꝛ intrinsece. 2ᵒ g̃ q̄ esse fit accīs enti q̄ditatiue sumpto(Et adhuc:) 1⁰.arguit ꝺ idem.o.ꝛ adhuc est petendum

de illo accidente.i.de illo ente qō accidit quiditati qñ dicit q̄ sit ens vtrum significat ꝓ vero.i.vtrum sit ens verum:aut si gnificat accidens ens in illud accīs.i.verum sit ens per essentiam:aut sit ens per hoc q̄ eē aduenit sibi. si 1ᵐ eodē mō stan duz est in primo. Si 2ᵐ.inq̄t.vñ hoc mō erunt accītia ifinita qō est flm.ꝛ sic ꝑz vis scde rationis. Deide excusat se.d. ꝛ nos iam declarauim⁹ hoc diffusius ,ꝓpto opusculo.ecce qūo fecit librum de ente ꝛ essentia.ꝛ addit.ꝛ nos meditamur q̄ hoc fu it illum quod insudauit alg.auferre de 1⁰ principio de q̄ probauit esse ens per eēntiā.ꝛ non ꝑ addituz.ait auer.ꝛ nos dicimus q̄ tale ens additum ablatum est de oibus.i.ab oibus entibus ſz maxime .i.1⁰ ꝛ ꝓncipali⁹ de 1⁰ ꝓncipio:qz vt declarauī ꝑmū principiū nō est compositum ex eē ꝛ entia:nec ꝑm rē nec ꝑm modum,alie aūt res ꝛ ſi ꝑm rem non sint ꝓpositi.est tamē ibi quedam compositio saltem ꝑm modum nostrum intelligendi. vt sepe declarauī. Deinde ponit continuationem ad sequentia. ꝛ ſmo eius est maᵗᵘᵉ ꝑ se. ¶ Algz. Dub. IIII.

a Jt algazel.ꝛ cum toto ísto .v3. q̄ ipsi asserant primuz principiū esse vnum simplicissimum. Dicunt q̄ ipse deus est primuz principium:suba:vnum:intelligens:itellectus:agens:creator:volens:potens:viuum:cupiens delectans:delectabilis:bonum: ꝛ pura veritas. Et opinantur omnia ista vnam ꝛ eandem rem significare absqz aliqua pluralitate. Et h valde mirabile est. ꝛ ideo oportet q̄ declaremus sapientum opiniões. Deinde decet respicere id quod potest argui super hoc. redargutio .n.super quodcunqz propositum fuerit anteqz intelligatur:fatuitas est ꝛ error. Unde dicimus q̄ philosophi putāt q̄ substantia primi pri cipij est vna:sed multiplicata est nominibus respectiue:vel modo negationis.ꝛ negatio nullam infert pluralitatem in substātia negati: neqz relatio similiter. Quapropter pypatheticī nō negant pluralitatē negationum vel relationum. sed qualiter ipsi reducūt supradicta ad negationes vel relationes. Dicimus q̄ taliter fit quando dicunt primū principium i dicant q̄ cetera entia ab eo procedūt ꝛ causantur: ꝛ hec est relatio. Et quando dicunt substantiam: intuunt ad ens nō in subiecto.ꝛ hec est negatio. Et quā do dicunt antiquuz significāt negationem principij ab eo:sicut quādo dr̄ sempiternum significat finis priuationem. Et quādo dicunt necesse esse intelligit ens incausatuz:ꝛ q̄ est alterius cā.vnde primuz ísto rum duorum est negatio.scōm vero relatio. Et quā do dicunt intellectū indicant q̄ est ens mundum de omni materia:ꝛ quodcūqz sic se habet est intellect⁹. v3.intelligit seipsum ꝛ sentit seipsum ꝛ alia ꝓter se ipsum:sed dei substantia sic se habet est ergo purus intellectus. Et quando dicunt intelligens significat q̄ dicta substātia que est intellect⁹ hz itelligibilem.ſ. seipsum:ꝛ ideo illa substantia se habens sic intelligit seipsam.ergo est intellectus ꝛ intelligibilis.ꝛ intellectus. ꝛ intelligibile totum est vnum ꝛ idem:vt clarr̄ patefit ab Aristo.in lib.metaphisice. Sed est notandum q̄ intellectus humanus noster differt ab intellectu diuino in hac ꝓprietate ꝓout intellectus diuinus est semper in actu.ꝛ intellectus humanus ē interdum in potentia:ꝛ interdum in actu. Et quando dicunt q̄ ipse est creator vel agens vel alias denominationes actionis habēs significat q̄ eius esse est ita nobile q̄ ab eo influit totum ens modo necessariarum:ꝛ q̄ esse cuiuscunqz aliꝰ entis sequitur dictum esse:sicut solem sequitur lux:ꝛ calor sequitur ignem. Sed est notandum q̄ non comparatio mundi ad deum similis comparationi lucis ad solem:nisi inquantum causatur tantum.sol.n.non extimat influentiam lucis ab eo.immo tantum est simplex nā: sed primum principium sentit seipm:ꝛ q̄ illud est principium oium entium.ꝛ ió nihil ipse ignozat de entibus ab eo procedētibus. Et quando dicunt q̄ ipse est potens significat q̄ eius actōes non dependent de alterius natura seu volūtatis. Et quando dicunt vo lens intelligitur ex hoc q̄ ipse non ignozat id quod ab eo procedit.immo scit suā pfectiōem qua constat in eo q̄ omne ens ab eo influit. Et quando dicunt viuum nō intelligitur nisi q̄ ipse scit q̄ entia ab eo,p cedentia de quibus dr̄ agens sint sibi ptia. Viuum enim est agens comprehendēs.ꝛ ió eius intentio est idem q̄ suba cum relatiōe operum sibi mō ꝓdicto.ꝛ vita nostra hūana non sic se hz.ipsa nāqz non pficit nisi cum duabus vtutibus diuersis a quibus ꝓcedūt comprehensio ꝛ actio.ergo ipsius vita idem est qō ipse ipse. Et quando dicunt bonum.interdum dicere q̄ entia omnia ab eo influunt pura miseratōe non premiali intentionem neqz mō indigētia.immo sua summa bonitate.tandem dicimus q̄ oia sua prefata nomina tc̄.facile possunt reduci ad negationem seu relationem:ꝛ nulla istarum pluralitatem infert. Hec est intentio peripatheticorum in predictis dictis. er go istis ostensis redeamus ad propositum.v3.declarationem quinqz gradum pluralitatis.ꝛ ostendim⁹ qualiter ipsi nequeunt patefacere id quod putant asserere:ꝛ ponemus quam libz ipsoꝝ gradum questionem per se.

¶ Hic algaz.primo narrat oia illa que phi attribuūt 1⁰ principio.2⁰ ibi(Qualr rī) Uerificat illa.dicit ergo.ait alg.ꝛ cum toto ísto.v3.q̄ ipsi asserant primū ꝑm⁰ esse vnum simplicissimum dicunt q̄ ipse deus est primum ꝑmᵐ:ꝛ suba ꝛ vnum intelligens i tellectus agēs:creator:volens:potens:viuū:cupiens:delectās: delectabilis bonum ꝛ pura veritas(Et opinantur) Declarat modum quo modo hec apponuntur in deo.d.ꝛ opinantur oia ista vnam ꝛ eandem rem.sigc absqz aliqua pluralitate(Et h) Nunc exponit ordinem dicendoꝝ.d.ꝛ hoc valde mirabile est. ꝛ ió oz q̄ declaremus sapientum opinionē. Deinde oz respicere illud quod pōt argui super hoc.vult ergo ꝓmo declarare opinionem phoz est ꝓueniens:post arguere ꝺ eos(Unde dicimus) Nunc exequitur.o vñ dicimus q̄ phi putant q̄ suba ꝑmi principij est vna sup.simpliciter:sed multiplicata est omnib⁹ respectiue:vel modo negatōis.i.ꝑm negationez(Et negº) Quia potest dici.g̃ est ibi aliqua pluralitas.soluit.d.ꝛ negº nullā ifert pluralitatem in suba negati:neqz relatio similiter infert pluralitatem.ꝛ hic deus vnus simpr̄ potest intu multus ꝑm rem⁽⁾.ꝛ negationem:quod concludit.d.quapp pyᶜⁱ non negāt pluralitatem negationem vel relationum in deo(Sz qualr) ꝓ onit.q.o.sed qualr:ipsi reducunt supra dicta ad negationem vel relationem. hec.n.est qō non modica. Soluit.d. q̄ talr fit quādo dicunt pri mum ꝑmᵐ indicant q̄ cetera entia ab eo ,pcedunt ꝛ causarum: ꝛ hec est relatio. Potest etiam reduci ad negationem:eo qz nō causatur aliquo pzioꝛ(Et quādo) Uerificat aliud.o.ꝛ quando dr̄ suba innuunt ad ēs nō i ibo(Et quando) vificat aliud.o. ꝛ qñ onī antiquum.significat negationem ꝓncipij ab eo sic q̄ dicunt sempiternum significat ꝓuationem finis(Et qñ) Nunc verificat aliud.d.ꝛ quando dicunt necesse esse intr̄ ens in causatum.ꝛ q̄ est alterius causa vnum ꝑmum istoꝝ duozum est negatio.v3.necesse esse,2ᵐ vero relaº. (Et qñ). Uerificat aliud d.ꝛ quādo dicunt ipm eē intcum idicāt q̄ est ens mūdum ab oi mā.ꝛ audit q̄ cūqz sic se hz est intellect⁰.v3.intr̄ seipm:ꝛ sentit seipm.ꝛ alia ꝓter seipm.hec pōt poni tāq̄ maioz. Deinde accepit minorem.d.sed oci sba sic se habz.ergo est purus intellectus(Et quando) Adhuc verificat aliud.d.ꝛ quādo dicūt intuo significat q̄ dicta sba que est intellect⁰.hz nām itelligibilem.ſ.seipsam.ió ꝟcludit.d.ꝛ ideo illa sba se hñt sic intelligit seipsam.ergo est intellectus ꝛ intelligibilis.ꝛ addit.ꝛ intellect⁰ ꝛ intelligibile totum est vnum ꝛ idem:vt clarr̄ patefit ab Aris. in liº metaphi.i.i2.metaphi.tex.ꝑmti.51(Et est norādū) Quia posset credere quis q̄ intellectus dei ꝛ nr̄ ꝓpter hoc sint vna essentia:ꝓpterea dicit:sed est notandum q̄ intellectus humanus noster dr̄ ab intellectu diuino in hac ꝓprietate i.in telligere ,put intellectus diuinus est semper in actu:sed intellect⁰ hūanus est interdum in potentia interdum in actu:ꝛ hoc. Aris. plane declarauit.i2.metaphi.tex.ꝑmti.39.ꝛ aver.ibidem ꝓnto 38.in fine:ꝛ in illo meo lib.de intellectu dixi multa de hoc ꝛ ñ est opus aggredi hoc.(Et quando dicit) Uerificat aliud .d.ꝛ

quando dicunt q ipse est creator vel agens vel alias denominationes ac^ones hñt significat q eius esse est ita nobile: q ab eo influit totum ens modo necessariaruz: q eẽ sequitur dictum eẽ pmi sicut solẽ se^r lux: z calor se^r ignem. (Sz est notandum) Nunc vult declarare comparationem illam. di. sed est notandũ q non est comparatio mundi. i. alicuius hois mundi ad deum similis cõparatiõi lucis ad solem omnibus modis. vult dicere q non omnibus modis comparantur entia huius mundi ad solem: sicut comparatur lux ad solem. attñ ponit aliquã comparationez. d. nisi inquantum causantur tñ. cuius rõnem dat. d. sol. n. non extimat. i. non ꝓhendit influentiã lucis ab eo vsus nos. y^o est tñ simp^r natura illam cãns sup. Sed primum principium sentit. i. int^us se. z sentit q illud est pri^mum omnium entiuz. z ideo nihil ipse ignorat de entibus ab eo procedentibus. econtrario est de sole. Sed quõ sit istud in disputatione sequenti declarabitur. (Et quando) Verificat aliud. di. z quando dicunt q ipse ẽ potens: significat q ei^o ac^ones non dependent de alterius natura: seu vo^tas: sed q ipse agit virtute propria z alia virtute eius. (Et quando) Verificat nunc aliud. di. quando oñt volens. intelligitur ex hoc q ipse non ignorat id quod ab eo procedit. immo scit suam perfectionem ex aqua constat in eo q oẽ ens ab eo influit. (Et quando) Verificat aliud. d. z quãdo dicunt viuum: non intelligitur nisi q ipse scit q entia ab eo procedentia de quibus idest respectu quorum dicit agens sint sibi presentia. idest cognita. cuius rationem ait. viuum enim est agẽs comprehendens. z ideo eius intẽ^o. i. ratio vite est idem quod suba cum relatione operum sibi modo predicto. i. prout presentes sunt int^r. ¶ Debes scire vt trad^r secundo de anima. text. ꝓmti. iz. q vnus graduum vite est intellect^o. deus ergo vt dr in. 12. metaphi. ꝓmto. 39. in tñ viuit inquantum int^us. int^us aũt. put ipse seipm ipse int^us z alia. z sic eẽ viuum ibi est omne intelligẽse z opera sua fm q sunt possibilia intelligit. (Et vita). Ponit differentiam inter vitam nostram z dei. d. z vita nostra humana non sit habet. i. non viuit sola vita. int^ua. ipsa nãq non pficitur nisi cũ duab^9 vtutib^9 diversis a quib^9 ꝓcedunt ꝓprie hẽ^o z actio. v. g. intellectu z vegetativo gradu. concludit. d. ergo ipsi ipsius vita. i. dei vita est idem quod ipse. ipse ergo vt int^o. ẽ ei^o substantia. (Et quando) Verificat aliud. d. quando oñt bo^m intendunt dicere q entia omnia ab eo influunt pura miseratione idest pure misericorditer non premiali intentione. i. non vt premietur a rebus: neq modo indigentie: immo summa bo^tẽ cõcludit nunc vltimo. d. tandem dicimus q omnia sua ꝓfata nomina tẽ. facile possunt reduci ad negationez z relationẽ. z nulla istarum pluralitatem infert. hec est intentio pr^ci^oz in ꝑdictis dictis. Deinde se ordinat ad disputationes quinq que sequuntur q pullulant ex his. z fmo ei^o pz. ¶ Averroys.

d Jcimus nos q pro maiori parte verba istius hois optime possunt z iuste iuxta phorum opiniones saluari. vz. q ipse ds benedictus est vnus simplex: lz de pluribus denoiationibus denominet: quapp non licz secum in istis aliquid altercare. vz. ipsum redarguere nisi in eo quod dixit. vz. q intellectus significat relatiue. in hoc. n. de veritate deuiauit eo q intellectus nomen proprium est dei sube apud peripateticos ꝓter platonem. Ductis ergo istis redeamus ad ordinem nostrum. s. inuestigationem huius hois verborum in qnqz predictis cõnibus.

¶ Nunc Auer. vult quedam approbare z ordinat se. d. dicim^9 nos q pro maiori parte verba istius hois optime pñt z iuste iux phorum opinionem saluari. vz. q ipse ds bñdictus est vnus simplex. lz de pluribus denoiationibus denor^r: quapp non licz secum in istis aliquid altercare. vz. ipsum redarg^r (Nisi in eo) Apponit tñ vnum in quo errauit. d. nisi. i. eo quod dixit q int^o. significat relatiue. i. in eo q putat int^um sibi attribui respective cuius rationem dat. d. in hoc enim a veritate deuiauit: eo q intellectus nomẽ proprium ẽ dei sube apud pr^co^e excepto platõe arguit g̃ sic. nomẽ proprium deo non debet dicere sibi re^um. sed int^o. vt sup^r est nomen ꝑ^m deo. ergo non ds dicere re^um. Dixit autem ꝓter plato. q plato opinat^r q int^o. sit deo nomen relationis: vt pz in pri^o chimey. Deinde se ordinat ad alias disputationes: z sermo eius pz. ¶ Debes scire q deus vnus simplex impermutabilis z indiuisibilis potest esse multa relone z negatione duobus modis. vno modo ex parte nature dei. z hoc non quia deus in sui natura nec relationem nec negationem includit. alio modo ex parte nostri modi intelligendi prout res int^m sub quodam modo. z per attributionẽ illũ modũ sub cõtraria forma deo attribuimus: vel sub relatiua qualitate. z sic verificantur omnia dicta hic.

Sed in his est locus qõnis non puus. an in deo ista addat aliqd diuersum addi-

tum an precise sint rõnes z modi intelligendi ipsius ex parte nostri ei attributi. Et qõ facit. q. est: qm̃ tunc essent synonima cum oibus modis significẽt idez: z ab eodem sum^r fundamento. 2° quentia qcdd est perfectionis in rebus ꝑncipalius z ꝓmo debet cõuenire primo principio. sed omnia hec sunt perfectiones in creaturis. ergo primo debent deo conuenire. 3° illa que per essentiam conueniunt deo z aliis per participationem primo conueniunt deo: sed huiusmodi attributa per essentiaz deo conueniunt. ergo primo. ¶ In ꝓrium est auerroys hic et alg. ¶ Pro int^uqonis bzeuiter est intelligendum q in rerum naturis opz vt detur quoddam. ratiõe cuius res sint multe est maieria. quando. n. res est in mã: vel in materia pricipãte eo ipso fit multum z diuersum: z quoniam oz vt detur aliud extremuz. lõ datur in nã primum simplex. s. deus q est actus simplex z purus: rõne cuius res fiunt vnum z indistincte. vñ res est vna propter formam que est vestigium primi actus. z similr res sunt diuerse ꝓpter materiam quam participant. ¶ Dicendus itaq ꝓ q attributa prio z per se attribuunt deo in rõe essendi z vnitatis adeo q ablatis oibus aliis participantibus mãm apud phos attributa in deo idem fm rem z modum significarẽt. z sic essent synonia: qm̃ ibi in rõne essendi z vnitatis sunt simplr z vnum simplr. Si vero loqmur de attributis ꝓout diuersa sunt sic primo insunt rebus. z per res sic sub quadaz diuersitate attribuũ tur deo. ¶ Est ergo imaginandus q attributa sunt primo deo z rõne dei insunt rebus in rõne essendi. in ratione vero differẽtie insunt primo rebus: z per res insunt deo attributa. n. z sunt: z sunt diuersa. inquantum sunt insunt deo: et ratione dei insunt aliis. inquantum sunt diuersa insunt rebus: z ratiõne rerum in sunt sub mõ diuersitatis deo. ¶ Ex his ꝓcludit auer. 12. met^e. pimento. 29. q attributa in deo non sunt idem sicut nomia synonima: qm̃ synonima significant idem z eodez modo z respectu eiusdem. Nec sunt idem sicut principale. i. abstractum et sumptum. i. ꝓcretum quoniam principale idem significat q sũptum sub diuerso modo significandi. vult ergo q idez in subo significant. dr̃nt autẽ in mõ. i. per attributionem ad res extra. s. prout eozuz diu^tas^sum^r a rebus diuersis: vt visum est in verificatione hoz ꝑdictorum. ¶ Hec põ potest declarari pluribus vijs: tamen apud pñs ar^o primo apud phos. ois multitudo q̃ vnum facit oz vt sit: qz vnum est prima potentia. alterum est vltimus actus. hoc pz in vnitate ꝓpositi. 8. metaphi. ꝓmto penultimo. Et. 7. metaphi. de diffõne: ꝓmto. 42. z. 43. z vniuersalr quecũq faciunt vnũ: oz vt aliquo modo vniãt p modũ actus z potẽtie. Sed in deo non pot esse dispositio actus. nec dispositio potentie. ió con^r^eit^q hmodi attributa sub modo diuersitatis sunt per int^um tantum. ¶ 2° potest argui: quoniã vt primo phicoz scribitur cõmento. 6. omnis multitudo apud phos: vel est rerum fm formã: vel rerum fm quantitatem. banc. n. phyloso phi recipiunt pro ma^ta. sed in neutra istarum multitudinum potest per se. ergo non sũt realiter multa. ¶ 3° quecũq sunt in aliquo sunt in eo per modum eius. vt manifestuz est 3° de aĩa ꝓmto. 5. sed deus est summe simplex z simpliciter idẽ. ergo q̃cunq sunt in eo: sunt sub forma simplicitatis z identitatis: z p cõsequens in eo nulla debet poni diuersitas extra aiam. ¶ 4° sicut in principio diuersitatis quecunq sibi inherentia sunt diuersa. ita in principio identitatis z vnitatis quecunq insunt debent esse idem z vnuz. z per ꝓsequẽs cũ ratione dei omnia sint eadem z vnum. ideo omnia ex^tia in eo sunt idem z vnũ. dicerẽt itaq phi q multiplicitas attributoruz in deo sit per intellectũ tñ: vt d^o auerroys: lz attributa in esse ei sit per essentiaz z p se. ¶ Ad argumenta dicendum q non sunt synonima cum sumantur a diuersis comparationibus in rebus. vt dictum est. ¶ Ad scõm dicendus q maior int^r eo modo quo sunt de perfectione. modo minor inte^r q sub ratione essendi sunt de perfectione. nõ autem sub ratione differentie: vt dictum est. ¶ Ad tertium patet solutio. deo. n. per essentiam insunt: et quia essentia est summe simplex: z summe eadem: ideo etiam attributa sunt summe idem. et simplicia in deo. si igitur sunt multa comparatione et negatione sunt multa. Et sic est finis 5^e disputationis.

¶ Sexta disputatio Alg. cum phis. oñdit debilitatem rationum phorum in eo qõ opinant in dei sapientiaz. Du I.

2 Jt algazel. Auicunq insudauerit se phari in hoc summa est fantasia: eo q ipsi nequeũt remouere omnia que sube attribuuntur. Ipsi. n. asserũt ipz deuz scientẽ esse. z segt eos q hoc sit addituz sup diffinitaz subaz. Et pot enim dici talr petendo a vobis. vtruz cõcederitis q primuz principium sciat aliud ꝓter seipm. Aliqa dazipozuz asserunt hoc z alig negant: z dicunt q ipse nescit nisi seipsum. Auic. tñ opinatus est q deus benedictus sciat omnia mõ vlt tpe nõ igrediẽte: z q

ipe ignorat pticularia. Quia sequit ex pticulariũ scientia pmutatio i scientis suba. Ũñ dicim^9 q scia dei in oibus giiib^9 z spẽbus q̃ finite sunt aut eadẽ est qõ scire seipsum aut dr̃t. Si dr̃t ergo ponitis pl'alitatem in deo qõ ẽ cõtra nr̃m argumẽtũ. Si est eadez. ergo nulla erit distinctio iter h^9 z opionẽ dicentẽ q scire se ipsuz idẽ est q scire alia ꝓter euz. z impole est imaginari q scire seipm nõ dr̃at ab ipsius scia in aljs ꝓter eũ. z ideo meditãdũ est q scire seipm dr̃t a scire alia preter eũ. Si. n. cẽt vnũ z idẽ seq̃ret q ẽt id qõ affirmaret affirmatões suipsi^9: id qõ negaret negationez sui ipsi^9 impole. n. est q plato sit z q ꝓuẽt ivno z eodẽ tpe. Sz hoc nõ ẽ impole scire seipm ad scire alia ẽt preter eũ. Silr scire deũ bñdictũ seipm cũ scire alia preter eũ. pole ẽ nãqz imaginari eẽ ipsi^9 sube ꝓter eẽ cuiuscũqz alterius tãdez q qcũqz phoz meditat^r sit q de^r sciat ẽtia ꝓter eũ pcedit necio pluralitatẽ i deo.

¶ Cum auer. disputauit cum alg. in vnitate primi, vlt nunc disputare cum eo in scia z sapientia dei. vt disputatiõis inscriptio ostendit: z lz multe istarum qõnuz ordinez hẽ possunt: multe tñ non possunt inuicẽ colligari: cum disputationes iste sint eo^9 quo sunt ordinate ab alg. z primo ꝓponit qu^r hec disputatio nõ congruit detestãs ipsaz. d. ait alga. qcũqz isudauerit se phari in h^9 sũma est fantasia. i. ẽ labor fantasticus (Eo q ipsi) Etiaz qõ dixit rationem assignat. d. eo q ipsi nequeunt remo^re omnia q substantie attribuũtur. i. quia ipsi non pñt saluare subam primi simplicem esse. si ei sciam attribuunt. qõ declarat. d. ipsi. n. asserunt ipsum deuz scietẽ eẽ. Tũc oñdit qlr nõ pñt saluare simplicitatem subẽ. d. z s^r eos q h̃ sit additum sup diffinitã dr̃i sbaz z sic pz prima cã quare labor hic fantasticus est. ¶ Debes scire primo q scia omnis est attributũ: z quodãmõ addituz ei: cuius est cũ sit extra eẽtiam z qditatẽ illi^9: vt pz int^u hominis. tñt mõ alg. q labor iste est ocliosuz z fantasticus: eo quia imponit deo attributum additum cẽ^e primi. z p ꝑñs multitudinez quãdam: z tollit summam simplicitatẽ: z nlla phoz pot saluare simp^{r}^{cm} primi cũ scia eius cũ illi^9 nõ possit haberi sana z perfecta cognitio nisi ex effectibus. vbi scia z sciens sunt diuersa. z sic pz prima causa cur hec fantasia dici pot. ¶ 2° debes scire q fantasia: vt d^r phus pio poz in ꝓlogo est vtus s^{cu^2} iteriori mediante q̃ cog^{ua} cõponi rones sophisticas. i. appentes et nõ existentes. z qz hec perscrutatio apparet iponere ꝓpõẽ ipi ꝓmo q̃ non ineſt ei: ió pot dici fantasia. z sic pz sensus illi^9. (Et pot dici) Nunc oñdit difficultatem qõnis alio modo. ¶ Et debes scire vt colligatur. 2. metaphice in principio. z vt plana sententia auer. 2° primo. q difficultas cognoscendi pot eẽ ex parte rei: z ex parte nostri modi cognoscendi. cum igr declarauit difficultatem ex parte rei ostẽdit illaz ex parte nostri modi cognoscendi: z narrat multorum opiones. z ait. z pot etiã dici taliter petendo a vobis phis. virum o phi. vos ꝓcederitis q primum ꝑncipiũ sciat aliud ꝓter seipsuz. Cui apponit stari opiniones. d. quare q̃a ipsoz asserunt boc. i. deuz scire aliud ꝓter ipsum: z aliquid negãt: z dicũt q ipse nescit nisi seipz (Aui. tñ) Quia dixit opiniones 2as in gñali specificat illas. z primo narrat opinionem auic. d. Auicenna tñ opinatus est q deus benedictus sciat oia mõ vlt tpe non ingrediente. i. tali mõ q abstrahat a tpore z loco. z q ipse ignorat p^{ria}. est g̃ opio auic^r. q deus scit oia in vlt prout abstrahit a loco tpe z aliis appenditijs. z ignorat particularia: vt idiuidua sunt in loco z reliquis materie conditionibus posita (Quia s^r) Qõ dixit probat. d. qz s^r ex particularium scia permutatio in substantia dei scientie. Que 2ª non declaratur hic, attamẽ pot declarari ex ocis eius 3° de aĩa. ꝓmto. 5°. z in li^o. 5 somno per 2as ꝓpões: qruz prima est. omnis po^a ꝓprehendens sing^{r^1} singulariter z idiui dualr pmutat: cui^9 rõ eẽ pot: qm̃ ꝓhẽdẽs sin^{r^a} singulariter z tignare est virtus in mã: vt dictum est. z declaratũ in li^o. de sõno. Scõa propõ. potentia int^{ua} dei est scieno per aduersarios sin^{r^a} z tignate z indiuidualr. ergo int^9 dei est pmutabilis. z sic pz 2^a (Unde dicimus) Cũ adduxit opiniões. vult p viaz diuisionis colligere opiniones que pñt dici in hoc quesito. z dicit vñ dicim^9 q scia dei in omnib^9 gñibus z spẽb^9 q̃ finite sunt. aut eadem est q scire seipm: aut dr̃t. Si differt. ergo ponitis plura litatem in deo qõ est ꝓ nostruz arg^m. Deinde declarat 2^m membrum. d. si est eadem. s. scia cuz suba ꝓmi. g̃ nulla erit distin^o inter hoc z opinionem dicentem scire seipm idẽ est qõ scire alia ꝓter eum. z sic ille opiniones non erunt diuerse (Et impole) Declat ꝓñtis impossibilitatem. d. z impole est imag^{i^1} q scire ipsum se ipsum non differat ab ipsius scia in aljs ꝓter eum. i. ipossibile q scire alia: z scire seipsum nõ dr̃nt pp quod ꝓcludit. d. z tõ me ditandum est q scire seipsum dr̃t a scire alia ꝓter eũ. hoc probat. d. si. n. esset vnum z idem seq^r q eẽt id qõ affirmaret affirmatiõem sui ipsius illud quod negaret negationem sui ipsius. i. se^r q idem affirma^r z neg^r de eodem qõ oñdit esse impossibile. d. impole est. n. q plato sit: z q ꝓuetur in vno z eodem tpe. i. q idem numero simul sit z non sit. Sed quo modo teneat consequentia Auerroys. declarat z accipit duo: quozum primum est hoc quod dicit: sed hoc non est impole scire seipsum cum scire alia ꝓter eum. similiter non est impossibile deũ benedictuz scire seipsum cum scire alia ꝓter eum: scõm est: possibile est nanqz imaginari esse ipsius substantie ꝓter esse cuius. unqz alterius: quoniam substantia dei est absoluta. Ex his duobus arguo ꝑnam. si deus scit se. ergo potest non scire alia. pon^r in esse. ergo ignorat alia: z sic habet negationez aliozum. Tunc vtra. si deus scit se possibile est scire alia pon^r in esse. ergo haberet affirmationem aliozum. ergo vnum z idem affirmatur z negat hoc totum. patet ex iam dictis. ideo cõcludit. d. tãdem sup. dicimus q quicunqz philosophorum meditatus sit q deus sciat entia ꝓter eum necessario ꝓcludit pluralitatem in deo. Et sic pz difficultas ex parte nostri modi cognoscendi. z sententia tota textus. Auerroys.

d Jcimus nos q horuz vboruz sententia ẽ q ipse arguendo cõtra id qõ primũ ꝑncipium itelligit seipm. z alia entia ꝓter euz declarat sic. scientia scientis in seipso differt a scia sui ipsius in aljs. Sed nos dicimus q hec est sophisticatio. h̃ enim dupliciter pot intelligi. vno modo q scire entia ꝓter eum idem est qõ scire seipsum. z hoc manifeste est verum. z declaratio huius ẽ qa scire seipsum non est aliud nisi ipsum scire entia. Unde si homo similis fuerit aljs entibus z ipse ipsius quiditatem, ppriaz sciret: scire ipsam qditatem idẽ est q scire alias res necessario. Si enim dr̃et eẽt eius substantia ꝓter eius sciam in rebus. Et hoc valde patet in artifice. Quia eius substantia qua differt artifex non est aliud nisi ipsum scire res finitas. Sz id qõ dixit. s. q scire ipsum idem est q ipsuz scire alia eẽ est necessario affirmatio sua: nõ autez affirmatio sui ipsius. z similiter de negatione. Si intendit vere hoc q scire seipsum idem est q scire alia: sequeretur q qñ ignoraret alia: ignoraret z seipsum. Et quãdo ea sciret. seipsum sciret. Sed hoc est verum aliquo mõ: z aliquo modo est falsum. Quiditas nãqz hominis ẽ scientia z sciẽtia est scibilis aliquo mõ. z differt ab eo alio mõ. ergo quando ignorat quoddã scibile: ignorat eius partem. Et si forte omnia scibilia ignoraret: seipsum totaliter ignoraret. ergo remotio huius scie ab hoie eadem est q remotio scientie hominis de seipso. Quia quãdo remouet scibile de sciente inquantum scibile z scia sũt vnũ z idez: remoueret scia hois a seipo. Sz id qõ est inquãtũ differt a scia: tũc differt ab hoie: z nõ infert remotio huius scie ab hoie remotionez in scia hois in seipso. Et silr in indiuiduis sequitur. Non. n. scire petrũ gulielmũ idẽ est q gulielm^o. Et ideo petrus scit seipm ignorãs gulielmum.

¶ Nunc auerroys. vult examinare sniam alg. z primo exponit mẽtem eius. d. dicimus nos q horum verborum sententia ẽ q ipse arguendo cõ id q primum ꝑncipium int^r seipsum z alia ẽtia ꝓter eum. declarat sic. scientia scientis in seipso differt a scientia sui ipsius in aljs. hec est abbreu^o opinionis alga. (Sz nos) Nunc vult declarare peccatum alg. z primo proponit illud d. sed nos dicemus q hec est sophisticatio. Qõ declarat. d. h̃. n. s. sciam scientis seipsum differre a scia aliozum s^r pot int^r. z non exponit illos. ¶ Attamen scire debes q scire deũ seipz z alia. i. q sciam sui z aliozum esse vnum z eandem pot ouplr inte^r. vno^o simplr fm subm z modum. z sic non est vez. alio mõ fm subm: non tñ fm modum: z hoc est verum: qm̃ deus scit se,put esse suũ est intellect^o. z scientia sui ipsi^9. Scit alia ꝓut est causa aliozum: vt dictum est i disputatiõe 3^a: maxime in sol. 18^a. dubñ. ergo scia sui ipsius z scia aliozum subo idem sunt. in modo tamen dr̃nt. z per ꝑñs pz qualiter illas scientias differre est ouplr. vno modo in subo z mõ. Alio mõ in mõ tñ. auerroys g̃ tacet ista duo membra dñe. z pot vnuz membrum idẽtitatis. vno mõ sup. dicuntur idem q scire entia ꝓter eum idem est qõ scire se ipm. i. in subo z re: lz in modo dr̃t. z hoc manifeste est verum (Et declo) Et h̃ verificat. d. z declo huius qz scire seipsum non est aliud nisi ipsum scire entia in subo sup. z suba: eo q ipse vt

ens absolutum: ⁊ ipse vt causa aliozum vnum est in substantia ⁊ subo (Unde si homo) Hoc idem probat ex°. d. vnde si hō silis fuerit aliꝭ entibus. i. si hō in cōi sit natura entiuz: ⁊ p ꝓñs oib⁹ similis in virtute eis: ⁊ per casum ipse ipsius quidditatem ꝓpam sciret: scire ipsam ꝓpiuz q̄ditatem idem est quod scire alias reꝭ necessario. cuius rōnem ait. d. si. n. oret esset eius suba. s. hois ꝓeter eius sciaz: quod relinquit tanꝝ inconueniens. ¶ Debes scire q hō cōis est oibus indiuiduis similis cum sit esse oiuz in diuiduoz. ⁊ iō dicit auer. si hō in cōi esset natura int^ns essentiam ꝓpriam. ⁊ omnia indiuidua contenta sub eo sequitur illud (Et hoc) Declarat q̄ nam hō cēt ille in quo scia non ort a scia aliozum de facto. d. z hoc valde pꝫ i artifice. quin ei⁹ substantia qua differt artifex inquantum artifex a rebuꝫ factis non ē aliud in subo nisi ipsum scire res finitas vel factas vt habet alia trās latio. ¶ Debes scire q ex^m istud valde est conueniens: quoniā artifex vt artifex potest dupliꝫ considerari. vno modo absolute alio modo vt arifex potens causare res artificiales primo mō scia artificis suiꝑsius ort scientia aliozum in subiecto. 2° non ort nisi in modo. vnde homo vt homo. ⁊ homo vt artifex vnū sunt in subo ⁊ oꝛnt in modo. sic scia sui vt homo: ⁊ scientia aliorum: vt ipse est artifex sunt vnum in subiecto: ⁊ differunt in mō applicando ad propositum: sic deus potest considerari vno°. vt ens absolutum. alio modo vt prima causa ⁊ p° finiꝭ ⁊ prima foꝛa. dico ergo q scientia sui ipsius vt deus est vna. in subiecto cum scia quam habet de aliꝭ prout est causa: ⁊ prout ē forma ⁊ finis. ⁊ licet hoc ex^m sit multum conueniēs. attn differt aliqliꝫ ⁊ eius oriam considera tu (Sed id quod) Nunc vult examinare 1^m dictum alg. ⁊ primo ꝓponit illud. 2° ibi (Sed hoc est) Uerificat ipꝫ vno modo. ⁊ falsificat ipm alio modo. dicit ergo sed illud quod dixit. s. q scire ipm idem est quod ipm scire alia est necessario affirmatio sua: non aūt affir°sui ipsius. ⁊ similr ō negatione dicatur. ¶ Debes scire q vt dcm est. deus scit se et alia. ergo affirmationē hz. ⁊ pōt hꝛe negatiōem: qm̄ pōt scire seipm et ignorare alia. ergo negationem sequitur vnius eē affirmationem et negationem (Si intendit) nunc arguit ꝓra illud d. Si intendit vē hoc q scire seipm idem est quod scire alia: sequeretur quod quando sup. per poꝛe vel impossibile ignoraret alia. ignoraret ⁊ seipm. ⁊ quando ea sciret seipm sciret. ⁊ sic pz b (Sed hoc) Nunc ꝟificat illud vno modo. ⁊ falsat alio°. ⁊ p° proponit hoc. d. sed hoc est verum aliquo mō. ⁊ aliquo mō est fm. Quod declarat dādo ex^m de hoie superius positio. d. q̄dtas nāqz hois sup. in cōi est scia sup. aliquo modo in subo. ⁊ scia est scibile aliquo°. i. ⁊ scientia sui ipsi⁹ ē scia omnium idiuiduorū aliquo modo. ⁊ oꝛt ab eo alio modo: quoniaz scire hominē i cōi est scire oēs homines. put hñt esse in illo vno. non tamen omnibus modis. s. indr ⁊ signate. ⁊ tunc ꝛcludit: ergo quando ignorat quodda⁊ scibile. i. aliquod idiuiduuz hominis ignorat ipse homo eius partem subiectiuaz. ⁊ si foꝛte omnia scibilia ignoraret: ignoraret seipm totalr: eo quia nā hominis non est alia a nāis indiuiduozum. ergo remotio huius. i. scie indiuiduorum ab hoie eadem est quod remotio scientie hois a seipso. cuius rationem ait: q̄ qñ remo^r scibile de sciente inquantum scibile ⁊ scia sunt vnum ⁊ idem ren^tur scia hominis a seipso. ergo si remo^r scia indiuiduozum hois: ⁊ scia illozum est eadem in subo cum scia hois in communi ambe remo^r. pz ergo plane q scia hominis sui ipsius ⁊ aliorum sunt vnum in subo: ⁊ oꝛnt in modo. q sint idem in subo pz: qm̄ ablatio vnius infert ablationem alterius. q oꝛnt in modo ostendit. d. sed id quod est iquātum differt a scientia. tunc oꝛt ab homine. i. sed nā hominis prout differt a scia aliozum. tūc differt ab homine ideſt scientia hominis ⁊ aliozum oꝛnt in modo tm̄ Quia q̄s posset dicere: ergo stat hominem int^re se nō int^no alios homines. ⁊ sic idem q p°. remo^r. d. z non infert remotio. i. oꝛia huius scie ab homine. remotionem scientie hominis a seipso. i. non sequitur. scientia hominis: vt homo oꝛt in modo a scia aliozum indiuiduozum. ergo stat hominem int^re se ⁊ ignozare alia hoc idem declarat spāl^r. d. ⁊ simil^r indiuiduis sequitur. non. n. scire petrū galienuz idē est quod gali. ⁊ iō petrus scit seipsuz ignozans q galienū. attamen scientia petri non differt spē a scientia galieni. applicando modo ad propositū. pz inte°in deo qualr scientie ille. s. sui ipsi⁹ ⁊ aliozꝫ sunt vnum in subo. ⁊ oue in modo: ⁊ qualr non valet ꝓña alga. s. quia ille oꝛnt. g̃ stat deum inte^re se non int^no alia vel econtra int^re alia non intelligendo se.

Sed circa dicta accidit q̄: qm̄ hz deus vt ens absolutum: ⁊ a mā separatum idem sit cum eo vt prima oium cā. attn accipit deus i illo pozi in quo est ens absolutū: cū tunc inte^at se an inte^at alia. vel ignoret a^a. ⁊ si inte^u a^a ergo scia ius ⁊ aliozum erit vna oib⁹ modis. si ignozat alia. ergo habebit negationē z affirmationem. i. igno^am ⁊ sciam aliozꝫ: vt dixit Alg. Dōm vt dicit auer. 12. me^ce 2^co. 51. in fine q id q̄ non est innatum diſponi per sciaz non est innatum diſponi per igno^am. dico g̃ q in illo priozi deus scit se tm̄ ⁊ alia non ignozat nec scit: attn alia nō scit: sicut lapidē nec est cecus nec videns: sed bene nō vidēs. Sic deus in illo signo nec scit alia nec ignozat: sed bene non scit. ⁊ sic per hoc pz solo ad arg^m. non. n. est inp° deum scire se tm̄: ⁊ non scire alia. fz cēt inp° deum scire se ⁊ ignozare alia. ⁊ q⁊ alg. non distinxit inter non scire ⁊ ignozare. iō latuit solutio huius questionis: ⁊ intulit vnuz quod reputat inp°. quod tamen bene intellectuz est necessariuz. ¶ Alga. Du. II.

a Jt algazel. Et si forte aliqs diceret q ipse deus ignozat alia ꝓima intentiōe: sed q⁊ scit seipm, put est principiū totiꝰ. sequitur q sciat totum ens secūdaria intentione. Impossibile enim est q sciat seipm eē principium totiūs: ⁊ non inferat pluralitatem in quiditate sube. Uerūtamē impossibile est q sit in suba met pluralitas. ¶ Sed ad primū rndendum est q qñ dicitis q ipse scit q est principium est quedaz euasio: imo pertinet q ipse sciat esse suiꝑsius: sed q ipe sciat q est principium est sine dubio qd additū super sciaz suiꝑsi⁹. principiatio nāqz est qd relatū ad subaz: ⁊ postqz adintuicez oꝛnt potest igitur qlibet istoꝛ sciri sine alio sicut pōt homo scire seipm ignozans q cātur. q⁊ ipz esse cātum est quid relatum. similiter in deo scia relationis differt a scia sube dei. scit alia nec ignozat: sed bene non scit. ⁊ sic per hoc pz solo ad arg^m. non. n. est inp° deum scire se tm̄: ⁊ non scire alia. fz cēt inp° deum scire se ⁊ ignozare alia. ⁊ q⁊ alg. non distinxit inter non scire ⁊ ignozare. iō latuit solutio huius questionis: ⁊ intulit vnuz quod reputat inp°. quod tamen bene intellectuz est necessariuz. ¶ Alga. Du. II.

a Jt algazel. Et si forte aliqs diceret q ipse deus ignozat alia ꝓima intentiōe: sed q⁊ scit seipm, put est principiū totiꝰ. sequitur q sciat totum ens secūdaria intentione. Impossibile enim est q sciat seipm eē principium totiūs: ⁊ non inferat pluralitatem in quiditate sube. Uerūtamē impossibile est q sit in suba met pluralitas. ¶ Sed ad primū rndendum est q qñ dicitis q ipse scit q est principium est quedaz euasio: imo pertinet q ipse sciat esse suiꝑsius: sed q ipe sciat q est principium est sine dubio qd additū super sciaz suiꝑsi⁹. principiatio nāqz est qd relatū ad subaz: ⁊ postqz adintuicez oꝛnt potest igitur qlibet istoꝛ sciri sine alio sicut pōt homo scire seipm ignozans q cātur. q⁊ ipz esse cātum est quid relatum. similiter in deo scia relationis differt a scia sube dei. verificatum ergo est q deus ita ens absolutum scit se ⁊ ignozat se in illo prioꝛi esse p^m: ergo se^ id qō iam dixit in du° pdicto. ¶ Auer.

b Jcimus nos q ꝟba phoꝛuz cū algazele in presenti qōne decet q sint fundata sup eoꝛum radices. concessis enim perypateticoꝛū ꝓmissis mox datur remediū ꝓña ruz ab hoc hoie posituꝝ. Unde dicim° q mäifeste appet ex phoꝛ ꝛclusionib° q ens icorporeū est i se pura scia tm̄. ipsi enim opinati sunt q forme sunt inscientes, put consistunt in materia. ⁊ si foꝛte ꝟueniret aliqd in mā nō cōsistens manifestuz ē q est pura scientia: ⁊ hoc patefit apud eos omni rōne. Ipsi enim reperūt formas naturales aliquo modo seꝑatas a mā ⁊ sunt pura scia ⁊ intellꝛ: ⁊ intellectus non est aliud in eēntia a forma reruz a mā seꝑatarum. Unde postqz res que de ipsarum naturis non separantur sic se habent: quanto magis ille que de natura earuz ꝓtinue separantur: digniozes sunt q sint puruꝫ intellectus ⁊ pura scientia. ⁊ q⁊ rerum intelligibilia eadē sunt q⁊ reꝝ veritates. ⁊ itellus non ē aliud nisi cōpre-

hēsio itelligibiliū: erit i nobis itellꝰ ⁊ itellibile vnuz ⁊ idez inquātū est intelligibile. ⁊ nulla est ibi dīa nisi inquātū intelligibilia sunt reruz intelligibilia que de earum nā non sunt intellꝰ: imo fiūt itellect^, put intellect^ separat dictas formas a materijs ipsaruz. Et ꝓpter hoc intellect^ noster ⁊ intelligibile nō sunt vnuz ⁊ idem omnimode. Unde si aliquis fuerit sine materia tunc intellectus ipsius idem esset qō intelligibile omnimode. Quare intellectus nō est aliud nisi comprehensio entium sm ordinem ⁊ ipsaruz graduationem. imo necessarium est in eo quod ē separatus intellectus q nō dependat in sua intellectione rerū seu entium de illis reb^. Quilibet nāqz intellꝰ sic se hñs sequitur necessario ordinē entis ⁊ in eo pficit: ⁊ ideo deficit in eo qō intelligit de eo: sicut noster itellect^ deficit in naturarū rerū ꝓprehēsione. vz. in ordine earū vñ si rerum nature ordinē itellect^ sequūtur. Et intellectus noster deficit de entiū nārum ꝓprehensiōe: sequitur necessario q sit h scia ordinata que est sine dubio causa ordinis cuiuscunqz entiuz: ⁊ q intellect^ h sit ordo ex quo causatur hic ordo ⁊ ipsius cōprehensio non denominetur de vniuersalitate maxie nec de particularitate. Uniuersalia nāqz intelligibiliū entium sequūtur entia: ⁊ sunt eis posterioza. Et ille intellectus quē entia sequūtur intelligit necessario entia i eo qō intelligit de seipso ordinez cuiuslibet entiū: nō q itelligat aliqd extra se. Tūc. n. causaret ab illo ente qō intelligit: ⁊ nō esset ipsius cā. Patet ergo q declaratio hec sit phoꝛū intētio: ⁊ ꝛcludit ex ipsis premissis q intellectus separatus nō intelligat nisi seipsum ⁊ intelligendo seipsuz intelligit oia entia. Quia intellectio sua non est aliud nisi omnium entium ordo. Et iste ordo actiuas virtutes recipit: ⁊ ordinem in cunctis entibus seruat: ⁊ vocatur apud phos scia quilibet nāqz potest iuestigare q quodlibet ens virtutes habet actiuas ordinem sequentes intellect^: ⁊ q nullatenus per accīs potest puenire: neqz causari potest ab intellectu simili nostro intellectui. imo ab intellectu supza oib^ entibus nominabilis: ⁊ non est vniuersalis neqz particularis. Unde declaratis istis preambulis phoꝛum noīe dictis: interita sunt omnino huius hominis dubia in presenti ꝓposito. Quia posito q intellectus prefat^ similis sit intellectui nostro: tunc surgunt algazelis dubia. Intellectum eniz nostrū sequūtur nūeratio ⁊ pluralitates. Sed dict^ intellectus nō sic se hz, put purus est ac nudus ab oibus ꝓñtibus entia intelligibilibus. Et iō nō est imaginandum q in eo sit aliqua differentia inter cōprehendens ⁊ comprehensum. Sed intellectus noster non sic se habet: quia in eo dicta duo differūt aliquo modo. Sed est quedam similitudo inter nostrum intellectum ⁊ predictum: q⁊ noster intellectus sumit illam similitudinem ab illo prefato intellectu. Et declaratio huius est: q⁊ intelligibilia dicti itellectus sūt pura ⁊ nuda ab omnibus defectib^ qui nostrum intellectum consequuntur. verbi gratia. intellectus est intelligibilis omnimode. Aō quicqd eni quandam denominationem habet defectibilem: habet sine dubio ratione cuiusdam entis illam denominationem perfecte habentis: vt dicamus q quicquid habet defectibilem calorem habet eum talem respectu cuiusdaz calidi perfecti. Simil^r si aliquid dicereturviuēs defectiue dicitur sine dubio respectu cuiusdam perfecte viuentis vt intelligentis. Et ideo quicunqz actuz intelligibilem habuerit habet sine dubio cum ratione perfecti intellectus. Unde si opera omnium entium intellectualiter ⁊ cum prudentia fuerint ⁊ non intellectum habentium: oportebit nos necessario ponere intellectum purum: a quo dicta opera sunt intelligibilia. Et est notanduz q quicunqz sapientum h ignozat conatus erit inuestigare vtrum ꝓmum principium intelligat seipsum tm̄: aut aliud extra seipsuz. Si secundum istoruz oportebit q perficiatur in aliud. si primo modo oportebit eum concedere q ipe ignozat entia. Declaratis ergo istis redibim^ ad primum, ꝓpositum. vz. de huius hominis verbis.

¶ Cum adduxit sniam Alg. vbi declarauit q oz oino in deo sciam suiꝑsius differre aliquo mō a scia aliozꝫ. ⁊ per ꝓña scire alia est q̄d additum eē^t dei. vult nunc soluere hoc ⁊ declarare qualiter nlla est pluralitas in deo prout scit se ⁊ alias: nec fz rē nec fm mo^m. ⁊ primo ꝓpōit qōdā. d. dicim^s nos q vba phoꝛum alg. in presenti. q. decet q sint fūdata sup eoꝛ radices. cōcessis. n. pp^cos ⁊ premissis moꝛ datur remediuz. i. solo 2^dz posita rum ab alg. (Uñ dicimus.) Nunc exe^r ⁊ primo ꝓponit vnum fundamentum pp^cos. Deinde probat illud. inq^t ergo. vñ dicimus q ma^tc apparet ex phoꝛ ꝓñibus q ens incorporeū est in se pura scia tm̄. i. q in abstractis a materia scia est suba scientia ⁊ scibilis. ⁊ hoc est vnum fundamentum qō proponit declarandum. (Jpsi. n.) Nunc vult oare cāz h° fūdamenti. ⁊ 2° narrat opinionem eoꝛ. d. ipsi enim opinati sunt q forme sunt iscientes. i. non cognoscentes, put ꝓsistunt in mā. i., put dependēt in esse ⁊ in ꝓseruari a mā. ⁊ dicunt q si foꝛte inueniꝛ aliqd non consistens a materia. i. nō dependēs a mā. manifestum est q est pura scia. hec est opinio eoꝛuz. (Et hoc) Nunc, phat hoc: ⁊ arguit p locum a maioꝛi hoc modo. Si re ꝛ fz rem māles fm mo^m abstracte a mā sunt quoquomō scia. ergo res omnio abstracte a mā erunt ⁊ simp^r scie. huius ꝓio ꝓponit añs. inq^t g̃. ⁊ hoc patefit apud eos omni rōne. ipsi eni repiūt formas nāles aliquo° seꝑatas a mā: ⁊ sunt pura scia quodam mō: ⁊ quodā mō purus intellꝰ. ⁊ intellꝰ. i. inte° non est aliud in eē^a a forma rerum seꝑatarū. hoc est añs. ⁊ ponit. ⁊ ꝓña replicādo añs. d. vñ postqz res que de ipsarum nāls non sepanꝭ sic se habent: ꝓto magis ille que de nā earuz continue seꝑantur digniozes sūt q sint pur° intellꝰ ⁊ pura scia: ⁊ sic pz fundamentum ꝓdictum. Illud rōne probabili probauit. qz difficile est probare rōne demo^ua: vel qz accpit illud tanꝝ ꝓstans in li° de anīa. ⁊ in meth^ca. ¶ Debes scire q hec ratio pōt deduci ad demo^uam hoc mō: qm̄ declaratum est in lib. metheoroz ab auerroy i cap. de galaxia. q oio dispositio conueniens pluribus per vnam cāz ei ꝟenit magis cui cā illius conuenit magis. v. g. lucere competit toti celo propter aliquam denſitatē coꝛporis celestis. cū igit sol sit maxime densus: ideo ei plus conuenit lucere. sic in, ppōsito: q eē scientiā idem cum scibili ⁊ sciēte ꝓpetit nāe pp eē abstractū a mā io q da^r aliquid sim^r ⁊ summe abstractū. iō ei cōpetit esse vnum ⁊ idem cū scia ⁊ scibili ⁊ sciente: ⁊ sic hec rō pōt h mō reduci ad vim demo^uam. (Et q⁊ rerum intelligibilia.) vult nunc cōcludere diffōnem intellectus nr̄i vt inde veniat ad ꝓpositū de int^u primi entis. vult ergo q intellectus est rerum veritates. ⁊ ille ꝓp° sic. intelligibilia sunt rerum veritates: itellꝰ est intelligibilia. ergo intellꝰ est rerū veritates. hui^s ꝓmo ponit maioꝛē. d. ⁊ q⁊ rerum intelligibilia eadem sunt q⁊ reꝝ veritates. ē g̃ maioꝛ. intelligibilia sunt rerum veritates. Deinde ponit minorem. d. ⁊ intellꝰ non est aliud nisi comprehensio itelligibiliuz. i. ipa intelligibilia ꝓhensiue. 2^onem ꝓbaꝝ huic sillo nō pōit ꝛz illud qō sequitur ad illam. d. erit in nobis intellꝰ ⁊ intelligibile vnum ⁊ idem in^tum intelligibile est.

Sed in hoc sillogiſmo est circa maiozem: et qō circa maiozem. videntur enim omnes falsę p^a q̄dem qm̄ intelligibilia non sunt veritates: cū veritas sit vel ꝓfozmitas intelligibilis ad intellm vel econtra. vel in illa confozmitate consistens. ¶ 2^a ē: qm̄ itellectus nec est intelligibilia comprehensio itelligibilium: vt pz. ¶ Esset etiam qō in ꝓñe sed ad propositū transferat locū. ¶ Ad ꝓmā ergo ꝺbes scire q, ppō continetur in terminis eius sic effectus i suis causis. veritas aūt in, ppositione sicut, ppriuz in suo subto. vl sic signatum in signo. g̃ a primo ad vltimū veritas ꝓtinebitur in terminis vel effectus in cā remota: ⁊ sic pz qlr veritas est ipsum intellibile: sicut planta est sol non in predicatione formali: sed virtuali sicut cōiter vtitur hic vir. ¶ 2° ꝺbes scire q itellect^ non est subiectum intelligibilium inhesionis cum sit suba pura que recipere non pōt: vt declarauī in libzo meo de intellectu. est tm̄ subm appropriationis pro quanto oia intelligibilia in eē cognito continētur in intellectu: eo qz ab illo cōprehēdunt: ⁊ hñt esse abstractum: ⁊ sic pōt dici ipsa intelligibilia: vel comprehensio ipsoꝝ intelligibilium: cum subm cē deno^ta possit a sua forma. Et his apparet maioꝛ ⁊ minoꝛ: ⁊ quō intelligantur ⁊ qualiter. ⁊ patent solones qōnum. (Et nulla) Nūc vult concludere q̄liter intellectus diuin° est simplr idem cum intel-

ligibili:ꝛ scia eius.ꝛ primo ꝓponit differentiã inter intellectum nostrum ꝛ intelligibile.d.ꝛ nulla est ibi differentia.s.inter intellectum nostrum ꝛ intelligibile: nisi inquantum intelligibilia sunt rerum intelligibilia que de rerum nã non sunt itellectus.i. actu intellecta:immo sunt intellectus.i.res actu intellecte.ꝓut intellectus separat dicras formas a materiꝭ ipsarum. ꝛ ꝓpter hoc intellectus noster ꝛ intelligibile non sunt vnum ꝛ idem oiode.ꝛ littera que sequitur est transposita:ꝛ dꝫ legi sic quare inteº.non est aliud nisi ꝓhensio entium ſm ordinem ꝛ ipsaꝝ graduationem:ꝛ hec est ꝺ̄ filli predicti.

Sed hic est locus q̄stionis.pº:q̄re intellectº ꝛ intelligibilia multa non sunt idem in intellectu nostro. ¶ 2º.cur intellus non est ꝓzehẽ sio entium absolute.sed ſm eoꝝ ordinẽ ꝛ graduationez. ¶ Jõ duo debes scire.primo q̄ sicut lumen est eẽnr ꝛ formalr visibile ꝛ per eẽam.ꝛ colozes sunt visibiles rõne luminis ꝛ participative.sic enim est eẽnr ꝛ per se intelligibilis ꝛ intelligibilia participative ꝓout participant intuo esse:vt dicit auer.in ꝑmto .5.3.de aia.in fine. ¶ Intellibile ergo duplex habet esse.vnum simplr:ꝛ est esse in mã.aliud ſm quid:ꝛ est esse ꝓhensum:vel esse cognitum:qz igitur intellectº noster nõ est cã esse entis sim pliciter:iõ non dr simplr idem cum intelligibili:qz vero est causa eius.ꝓut hꝫ esse ſm quid:iõ est idem ei ſm q̄d.ꝓut hꝫ esse cõ ꝓzehẽsum:ꝛ sic pꝫ primus.s.qualiter intelligibile,ꝑpter hẽ esse in mã incãtum ab intellectu differt aliquo modo ab intellectu nostro qui non est causa entis simpliciter:sed intelligibilis esse. ¶ 2º debes scire q̄ intellectus noster qz perficitur a rebº:ꝛ nõ res perficitur:iõ a re nobilioꝛi denomr nobiliº intus:ꝛ nobilioris intellectiõis.vnde intellectus noster nobilioꝛ est si intelligat elm q̄ mãm.ꝛ nobilioꝛ si intelligat mixtum inalatum q̄ elm.ꝛ nobilioꝛ si intelligat plãtam q̄ lapidem:ꝛ bzeuir cũ nobilitet a rebus talem ordinem seruat in gradu perfectiõis intellective qualez seruãt entis:qz vo intellus dei ꝑficit res cum ipsa cãet ꝛ ꝓducat.iõ in eo oẽs res sunt equalis gradus perfectiõis ꝛ eq liter res perfecta intellectiõe intelligit muscã ꝛ boiez:eo qz cãt illas res ꝛ non perficitur ab eis. ¶ Ex his patent duo.s.q̄re in tellectus ꝛ intelligibile in nobis nõ sunt vnũ ꝛ idẽ simplr. ¶ 2º pꝫ qualr intellectus noster non est aliud nisi entium cõprehẽsio ſm ordinem ꝛ ipsarum graduationem:ꝛ sic verificata sunt ocã huius ꝓbi.(Unde si aliquid.)ſicut dixi littera erat transposita: ꝛ hec dꝫ sequi illam nunc expositam dico ergo ꝙ auer.nunc ex differentia intelligibilis ꝛ intellectº in nobis infert ꝓpositꝫ.d. vñ si aliquid fuerit sine mã.i.aliquod intelligibile sit separatum a mã:tunc intellus ipsius idem est qõ itelligibile oino,i.si itellectus ꝛ intelligibilia sint simplr sine mã: tunc intellus ꝛ intelligibile sunt vnum simplr. (Immo nẽcarium)hic admouet quẽstionem.põt.n.ꝙs dicere intelligibile a nostro inteº:ꝛ a deo est vnius ratiõis. lapis enim intellectus a nobis ꝛ a deo est vnius rõnis.ergo in vtroq; intellectu intelligibile differt ab intellectu.Rñr auer.d.immo nẽcarium est in eo qõ est separatus intellectus ꝙ non dependeat in sua intellectiõe reꝛ seu entiũ de illis.i.ab illis rebus.hoc ꝓbat ꝛ intendit arguere in 2ª figura hoc modo.intellectus dependens in sui intellectiõe a rebº se quitur ordinem rerum:ꝛ perficitur a rebus ꝛ deficit. sed deus nõ sequit ordinẽ reꝛ:nec perficit.nec deficit.ergo non depẽdet in sui intellectiõe a rebus.huius tangit maiorem.d.ꝙlibet nãq; intellectus sic se habens.i.dependens in sui intellectiõe a rebuꝰ sequitur necessario ordinem entis in eo qõ perficit:ꝛ ideo defi cit in eo qõ intelligit de eo.tacet minorem:qz pꝫ. ꝓbat maiorem exemplo.d.sicut noster intellectus deficit in ꝓhensiõe natu rarum rerum ꝓhensiõe.vꝫ.in ordine earum:vt dictum est.ꝛ per hoc pꝫ solo ad q̄onem.q̄m intellibile in deo ꝛ in nobis diffe runt rõne:q̄m modus intelligendi dr̄:quoniam noster intellectus intelligit ꝓout mo' a rebus ille ꝓout mo' ꝛ causat res.iõ lapis intellectus a nobis ꝛ a deo sunt rõne diuersi. intelligitur enim a deo,ꝓut causatur:a nobis vero vt causa.ideo i nobis ha ber esse in mã.in deo habꝫ esse simpliciter sine materia: ꝛ hec ẽ optima solo huius questionis.(Unde si rerum) ex his 2ºr ꝓzo positum ꝛ arguit entre cuius añs sunt due propones:ꝛ dicit.vñ si rerum nãe ordinem.intellectus sequuntur:hec est ꝑma:ꝛ in tellectus noster deficit de.i.a ꝓzehenſione naturarum entium ponit nunc ꝑñs.d.sequitur necessario q̄ hic sit scia ordinata que est sine dubio causa ordinis cuiuscunq; entium. ꝛ sequitur q̄ hic intellectus sit ordo ex quo causatur hic.i. in entibus ordo.ꝛ sequitur 3º q̄ ipsius ordinis cõprehenſio non denomr de vltate.i.vniuersalis maxime nec de particre.i.particularis: ꝛ sic pat3 entma:cuius añs sunt due propones.ꝛ 2º 3es propones.(Uniuersalia nanq;.)ꝓobat ꝑnam:ꝛ primo q̄tũ ad tertiã partem ꝑñtis.d.vltia nanq; intelligibilium entiũ sequũtur entia ꝛ sunt eis posterioꝛa:ꝛ per hoc habetur q̄ scia dei non est vniuersalis:quia tunc est vltuꝫ ꝓzehenſio:ꝛ sic sequitur ordinem entium,tacet aũt ꝓbationez q̄tum ad alias partes ꝑñtis.q̄m pꝫ.si enim entia intelligibilia sequuntur intellectum: non nr̄m: quia ille sequitur entia:vt ꝓmiſſum est.ergo diuinũ:ꝛ per ꝑñs diuinus intellectus causabit res in suo ordine: vt dictum est, ꝓpter qõ dicit:ꝛ ille intellectus quem entia sequuntur intelli git necessario entia in eo q̄ intelligit de seipso ordinem cuiuslibet entium:non q̄ intelligat aliquid extra se: cuius rationem dicit.tunc enim causatur ab illo ente quod intelligit:ꝛ nõ esset cã illius entis intelligibilis. (Patet ergo.)Nũc ꝛcludit fundamentum ꝓdictum.d.pꝫ ergo q̄ declaratio hec sit ꝓbꝫ itenº ꝛ ꝛcluditur ex ipsis ꝓmissis q̄ intellectº separatus.i.ꝓmi nõ intelligit nisi seipsum:ꝛ intelligendo seipsum intelligit oia entia. (Qz inteºlua.)Nunc dat causam quare intelligendo se oia itel ligit.ꝛ per ꝑñs nihil extra se intelligit. Et sillus sic componit. nullus intellectus intelligit extra se: cuius intellectio recipit omnium entium vtutes ꝛ ordinem in cunctis rebus seruat.hec maior patet in suo contrario.videmus enim q̄ intellectus noster intelligit extra se: eo quia inteº eius continetur a virtutibus entium . ergo intellectus cuius inteº continet virtutes entium non intelligit extra se.huic maiori addo hanc minorez sed inteº dei est hmõi.s. continens omnes virtutes omnium ꝛ seruans ordinez in cunctis entibus.q̄ intellectus dei nihil intel ligit eẽ se.huius non ponit maiorem neq; minorẽ: ꝛ ꝓbationẽ minoris tantum:ꝛ subiũcit eius ꝓbatio ꝓsistere in sillo expositorio:ꝛ sic ꝓpõit.ordo intellectuus dei recipit vtutes oium:ꝛ ordinem in cunctis rebus seruat entium.i.ꝓtinet virtutes oium entium.inteº dei est oium entiũ ordo.q̄ inteº dei ꝓtinet virtutes oium entiuꝫ ꝛ seruat ordinem in cunctis.ꝛ hec fuit minor. ꝓzimo ergo ꝓponit maiorem.d.qz inteº sua non est aliud nisi oium entium ordo.ꝛ iste ordo actiuas virtutes recipit:ꝛ ordines in cũctis entibus seruat: ꝛ hec fu it maior.ſuppleas ꝑñm. que fuit minor filli ꝓincipalis : ꝛ addit nomen ordinis.d.et vocatur apud ꝓhos scia.i.iste ordo est scia dei: ꝛ inteº dei:ꝛ bzeuiter esse dei.(Quilibet.) Nunc ꝓbat minorem per sillz. d. quilibꝫ nãq; potest inuestigare q̄ qõlibꝫ ens hꝫ vtutes actiuas sequentes ordinem intellis.i.qõlibꝫ ens factum dependet a vtute que est ordo ille dei:ꝛ ens illud est tale sup.q̄ nullatenus per accñs potest prouenire:neq; causari potest ab itellectu nostro vel fili nostro intellectui.i.angelico . immo ab intellectu supra omnibus entibus noiabilis:ꝛ per hoc pꝫ minoꝛ.vnde sillus põt esse entus.cuius añs sunt due propones.vꝫ. quodlibet ens factum dependet a vtute que est ille ordo: ꝛ oẽ ens prouenit a virtute intellectus diuini per se.ergo itellectio dei est ordo ptẽ tus in mente dei actiuas virtutes ꝓtinens.ꝛ 3ª pꝫ per se ex dicto:ꝛ addit auer.ꝛ sup.illa scia non est vninersalis neq; particularis:ꝛ hoc declaratum est:quibus hiis ꝓcludit itentũ.d.vnde declaratis istis ꝓambulis dictis noie ꝓbꝫ huius hominis dubia interita sunt i hmõi ꝓpositio . (Qz posito.)Assumpsit Auer.q̄ nullum ens fit ab intellectu nr̄o:vel simili nostro inum hoc,ꝓbat.ꝛ primo assumit quõ fiunt duª.alg.ꝫ ꝓbos ꝛ dicit:qz posito q̄ intellectus ꝓfatus similis sit intellectui nostro tunc surgunt alg.duª quod declarat.d. intellectum.n.nr̄m sequitur numeratio ꝛ pluraꝫ:ꝛ hec est quasi maioꝛ. assumit minorem.d. sed dictus intellectus.s.qui est oium cã non sic se hꝫ.i.ei nõ acci dit pluralitas ꝛ numeratio:cuius ꝓbationem apponit.d.ꝓout purus est ꝛ nudus ab omnibus entia ꝑñtibus itellibilibus.i.ab omnibus accñtib' ꝛ entibus.ponit ꝑñẽ.d.ꝛ iõ nõ ẽ imaginãdã q̄ in eo sit aliqua dꝛia inter ꝓzehendens ꝛ ꝓhensum. ꝛ addit sed intellus nr̄ non sic se hꝫ:quia in eo dicta duo dr̄nt aliquo'. (Sed est quedam.)qz dixit intellm nostrum ꝛ diuinũ oino esse diuersos oñdit inter eos aliquam ꝓuenientiã.vbi ꝓmo apponit similitudinem.2º declarat illaꝫ.inquit.sed est q̄dã silitudo inter nostrum intellm ꝛ ꝓdictum. Dicit quedã.q̄m non est plenaria ꝛ totalis silitudo:quod declarat.d.qz nr̄ itellectus summit illã similitudinez ab illo ꝓfato intellectu. ¶ Ubi debes scire q̄ i intellectu nostro est intelligibile ꝛ intellectus vnũ ꝛ idem aliq modo.inquit modo auer.q̄ hoc hꝫ nr̄ itellecº a ꝓzio itellectu v̄.g.ligniuꝫ est calidũ impfecte ꝛ q̄si p accñs: ideo hꝫ illũ ab eo q̄ est tale pr̄:vt est ignis.(Et declaratio hui')ꝓbat illud.ꝛ ꝓzi mo,ꝓbat intellm dei hr̄e illud.s.q̄ itellectus ꝛ intelligibile sũt idem per se ꝛ ſm sui eẽnam.ꝛ rõ sic ꝙponitur. Ille intellectº hꝫ itelligibile idem cum itellectu:cuiˢ itellecta sũt pura ꝛ nuda ab oibus defectibus q̄ nostrum itellm sequitur.hec maioꝛ est nota.ponit minorem in lr̄a ꝛ dicit.ꝛ huiˢ ꝺ̄claratio est:qz itellecta dicti itellectus sunt pura ꝛ nuda ab oibus defectibus qui nr̄um intelllm consequuntur:quod'exemplo exponit.v.g.intellectus est itelligibilis inquãtum est intellis.hic.n.est itellis qui est itelligibilis oimode:tũc apponas ꝑñẽ.s.q̄ intellectus diuinº est per se ꝛ per eẽam itelligibile ꝛ intellis.(Quicũq;.)Nunc ꝓbat ꝓpositum.ꝛ rõ sic ꝙponitur.oẽ ens p accñs ꝛ diminutiue tale hꝫ reduci ad aliquod tale per se ꝛ p eẽntiam.sed intellectus nr̄ est in tellectus ꝛ intelligibile per accñs ꝛ diminute:ꝛ itellectus dei: vt ꝓbatum est:est tale per eẽam ꝛ per se.ergo intellectus nr̄ habꝫ reduci ad diuinuꝫ:ꝛ hꝫ cẽ tale per illud.huiˢ ꝓmo accipit maiorem.d.q̄d.n.q̄dam denoiationez hꝫ defectibilẽ hꝫ illã denominationem sine dubio rõne cuiusdam entis habẽtis illam denominationez ꝓfecte.hec fuit maioꝛ:ꝛ hoc ꝓbat indu'ne.d. vt

dicamus q̄ dcd hꝫ colozem defectibilem hꝫ eum talem pꝫ cu iusdaꝫ calidi perfecti denoiationem.silr si aliquid diceret viues defectiue of sine dubio respectu cuiusdam perfecte viuentis:vt intelligentis quod viuens oꝛ ꝓfectime.i.mece.ꝑñto.39.tacet aũt minoꝛẽ:ꝛ infert ꝑñem.d.ꝛ iõ quicunq; actum inteligibilez habuerit hꝫ euꝫ sine duo rõne perfecti ite'. pꝫ q̄ ꝙr itellus nr̄ si est idem intelligibili nõ est nisi ꝓ accñs idem.pº aũt est ite' dei (Uñ si opa.)Nunc apponit cozrem ꝓuerum dici apõ ꝓhos ꝛ dicit.vñ si opa.ꝓmi oium eius intellectualr ꝛ cuꝫ prudentia fu erint:ꝛ sup.non fuerint ab hñtibus intellectum opoꝛtebit nos necessario ponere intellectum purum.a quo dicta opa sunt intelligibilia.ꝛ hoc ẽ quod dicit themistiˢ q̄ opus nãe est opus inteˢ. vt narrat auer.i2.mece.ꝑñto.18.(Et est nom.) Nunc vltimo apponit ꝺd accidit ignozantibus hãc dꝛiam iter nr̄m intellum ꝛ illum.d.ꝛ est nom q̄ ꝺcũꝫ sapiẽtum hoc ignoꝛat.conatˢ erit ꝛuestigare vtruꝫ ꝓzimum ꝑnm intelligat seipm tm̃ aut aliud ex tra seipm.si 2mꝛstorum sup . dicatur opoꝛtebit q̄ perfici' in aliõ .i.ab alio.si pº mõ sup.dicaꝫ oꝫ dicere ꝛ concedere eum q̄ igno ret entia:ſz qz nos scimus dꝛiam:iõ stat q̄ inteº dei nihil intelligat extra se:ꝛ tm̃ non ignoꝛat entia: vt dictum est sepe post ap ponit ꝓtinuationem ad sequentia ꝛ pꝫ. ¶ Sed circa finem huius capli oꝫ digressionem facere: ſz in sequentibus dicã am plius. ¶ Et primo quõ oẽ intelligens extra se ꝑficit ab intelligi bili.ꝛ 2º.quõ intellectus nr̄ ꝛ itellibile sunt vnum ꝓ accñs ꝛ intellibile ꝛ itellis in deo vnuꝫ per se. ¶ 3º.quõ intellectus diui nus intelligit oia:eo qz intelligit ordinem oium . ¶ Et 4º:q̄re inteº dei nec est vltia nec ꝑticularis dixi de istis dubijs in ter tia disputatione.ꝛ in lib.de intellectu.ꝛ i 3º de anima.attñ volo aliqua congregare gra ate declarationis. ¶ 5º.quõ opus agẽtis naturalis sit opus intellectus dei. per ꝑñs intr:vt dicit themistius. ¶ Et 6º:quõ questio alg.est soluta. ¶ Quãtũ ad pm videtur dictum auer.esse falsum:qm̃ oẽs inte intelligunt ꝑmaꝫ ꝛ inferioꝛ itelligit superiozem:vt pꝫ.i2.mece.ꝑñto.36.ꝛ.44.ꝛ tm̃ non ꝑficia ꝑma:cũ ꝑma nihil cãet i ite' 2e ite. ¶ In contrarium est auer. ¶ Dõꝫ q̄ semper itelligens oꝫ vt sit q̄dãmõ file intelligibili:vt oẽs antiqui testificati sunt.est autem intelligens tribus modis ſm auer.aliquod q̄ intelligit ꝓout est causa tm̃ oium.ꝛ sic ꝓmus intellectus oia intelligit:eo qz ẽ ordo ꝛ causa oium:vt dicam.aliquod q̄ intelligit ꝓout est cãtuꝫ tm̃ ꝛ sic intelligit intellectus noster.intellectus enꝫ noster cum sit infima intelligentiarum.ꝫ.de aia.ꝑñto.19.ideo causat ab oibus intus:ꝛ illas intelligit ꝓout est cãta in esse ab illis:ꝛ sic intº se in sui essentia intelligit omnes:cum sit omniũ effectus.silr causa tur ꝛ perficitur ab intelligibilibus omnibus:vt mã a ꝛozmis.ꝛc causatur ab illis.ergo vt cãtum oio intelligit . aliquod intelligens intelligit ꝓout est causa ꝛ causatum respectu diuersoꝝ: vt intmouentes stellas.intelligunt.n.superiozes:vt sunt causate ab illis ꝛ inferiora entia ꝓout sunt cause illoꝝ. Recolligendo oia dicam q̄ oẽ intelligens aliud ꝑficr: qm̃ oẽ intelligens aliud causatur ab illo.ꝛ per ꝑñs cuꝫ oẽ causatum perficiat a sua cã.hoc ꝺdem in esse simplr:illud vero in esse ꝑꝫ ꝺd.pꝫ qualiter oẽ intelligens perficitur ab intelligibili extra se.vñ inteª nostra ab intª superiori perfici' eẽntialr in eẽ ab inteligibilibus ꝑfici' in esse operationis ꝛ ſm quid.ꝛ sic pꝫ solo questionis in ꝓncipio adducte.ꝛ tu videas in lib.de intellectu:quoniam plus ꝺclaraui istud:ꝛ in disputatione 3ª.ꝓzo nunc autem sit dictuꝫ in ꝓtũ. ¶ Quãtum ad 2m vñ q̄ in nr̄o intellibile ꝛ intellectus sint vnũ p se.q̄m̃.8.mece.ꝑñe finẽ oꝫ q̄ rõ ꝙre aliqua sunt vnũ per se est:qz hoc actus per se:ꝛ illud poa.modo intellectus no ster est per se poa intelligibiliuꝫ:ꝛ intelligibilia per se actus inteº. ergo inteº ꝛ intellibile in nostro sunt per se vnum. ¶ Ꝑ ,3.de aia.ꝑñto.5.ex intellectu ꝛ itellibili fit veriuꝫ vnũ q̄ ex materia ꝛ fozma:sed ex mã ꝛ fozma fit p se vnuꝫ. ¶ Jn etim est auer.ꝛ in solone qõnis. ¶ Debes scire q̄ hec questio ꝓpter hr̄e plures intellectus.vno modo potest intelligi an itellecº ꝛ itelligibilia materialia sint per se vnum.v.g.intellectus noster cũ ꝺdicatibº intelligibilium fiat per se vnum. ¶ 2º potest intelligi an intelle ctus noster ꝓout est inteˢlit intelligibile idest esse intelligibile competit per se ipsi intellectui an rõne alterius . ¶ 3º an inteˢ noster ꝛ intelligibilia sint vnum.i.idem seª pes refer ad vnitatẽ vnionis.2º sensus ad vnitatem identitatis. ¶ Dis sensibus habitis dõm loquendo ꝓmo mõ ex intellectu ꝛ intelligibili fit verius vnum q̄ ex intellectu ꝛ intelligibili in intellectu ꝓi mi quoniã ois vnio duo requirit.s.diuersitatem vnibilium ꝛ mom vnibilium.modo in nostro sunt ambo hec. intelligibile .n.ꝛ intellectus sunt diuersa oio:vt pꝫ.eo quia intellectus est i mãlis ſm se:ꝛ intelligibile per se in mã est ſm mom extra materiam ꝛ dictum est.ꝫ.de aia sepe. Hꝫ enim modum vnibilium. sunt enꝫ aliqua que vniunt iuicem p mem : vt mã ꝛ fozma per ꝺpositiones qualitatiuas ꝛ quãtitat iuas. intellectus aũt ꝛ intelligibile vniunt imeꝛ.ꝛ ideo fiunt verius vnuꝫ q̄ mã ꝛ fozma.dico ergo q̄ loo de hoc modo vnionis intellectus noster ꝛ intelligibile sunt verius vnum q̄ intellectus dei ꝛ intelligibile:immo in intellectu dei ꝛ intelligibili non accidit vnio nisi denoiatione sicut columna dextra vel sinistra.sic deus vnde sicut in columna nihil est dextreitas:sed respectus tm̃ in nobis.sic in deo nihil est vnio sed rus in nostro intellectu.attribuiũ deo ex nobis.i2.mece.ꝑñto.39.ꝛ pꝫ in fine 5te disputationis ¶ Si vero loquam de secundo intellectu questionis ꝺm q̄ intellectus noster potest dupl accipi . vno modo vt est vna intª absolute,alio modo vt est ꝑnm ꝛ fozma cozpis humani.i. vt est anima hois.lodo de eo ꝓmo sic est per se intellectu s ꝛ intelligibile:ita q̄ esse intelligibile non accidit ei:immo est de sui essentia.quoniam vt dicit auer.ꝫ.de anima.ꝑñto.18.ꝛ.15.esse i telligibile cõpetit alicui,ꝓut est separatũ a materia:qz igit intel lectus vna inteª ẽ sepatus a materia.ideo per se competit esse intelligibile. Si vero loquatur de intellectu ꝓout est aia hois vt sic intellectus ꝓmo intelligit alia:ꝛ scõo se:nõ sic intelligendo q̄ diuersis actibus intelligẽdi intelligat alia ꝛ se: immo intellectus ꝓmo attingit alia:ꝛ quia illa sunt in modo omnino similia illi:i.ideo scõo eodem actu ꝛ eadez attingentia attingit se. vnde sicut vnico actu fit fozma cõpositi: ꝛ oia accidentia ꝓpria:ſz ꝓzimo fozma ꝛ rõne fozme accidentia ꝓpria sic vnico attingẽtia attingit intellectus ꝓmo alia:ꝛ scõo se. ¶ Sed dices.quare intellectus vt aia nõ ꝓzimo intelligit se:ꝛ secũdario res:sicut quando ꝓsideraꝫ vt inteª. ¶ Dicendum.qz vt anima dicit ordinem ad cozpus:cozpus autẽ est senum. ideo oportet vt cognitio nostra ozuꝫ habeat a sensu qz vt anima colligatur cozi.ideo ꝓzimo oportet vt incipiat a sensibilibus:ꝛ scõo redeat ad se.vt intª aũt non dependet a cozpore.iõ ꝓzimo ꝛ simpliciter intelligit se. ¶ Dis habitis cõcludam q̄ intellectus:intelligibile est per accidens:quoniam ipse non est intelligibilis actu nisi ꝓout intelligit alia.ergo intelligẽdo alia intelligit se.ꝛ hoc est per accidens esse intelligibile ad intellectionem aliozum.intellectus autem ꝓmi:cum nullius cozpozis sit actus: nec eius opo intellectiua dependeat a cozpore.iõ per se ꝛ pº ipse est intellectus ꝛ intelligibile adeo q̄ esse intelligibile non erit accidens ei rõne aliozum:sed ipse per se rõne sui est intelligibilis. ¶ Patet ergo qualiter scõo mõ intelligendo intellectus noster est intelligibilis per accidẽs:ꝛ intellectus dei per se.ꝛ hunc intellectũ habuit auer.hic vt reputo . ¶ Si intelligitur 3º mõ iterum patet qualiter in deo intellectus ꝛ intelligibile sunt vnũ simplr vnitate idẽtitatis:qm̃ deus vt dicam intelligit se ꝛ alia ꝓout est quodãmodo alia.sed qualr hoc sit declarabitur. intellectus autem noster ꝛ intelligibile sunt diuersa quia intelligibile ꝛ intellectus sunt diuersarum naturarum : ꝛ cum sit ita pꝫ solutio ad duo obta in ꝓncipio questionis adducta. ¶ Quantum ad tertiam qõnem videt q̄ deus non intelligat oia: qz itel ligit ordinem:qm̃ tunc intellectio dei non esset absoluta:immo relativa:cuius contrariũ dicunt phi. ¶ Jn oppositum est auer. hic.Ego dixi multuꝫ in disputatione tertia:ꝛ in illo libro de intellectu:ꝓo nunc dicam aliquid. ¶ Dicendum ſm pbos q̄ sicut esse metallum continetur in auro in sua puritate : ꝛ in aliꝭ participative imperfecte ꝛ quasi obumbrate.Similiter sicut esse colozis continetur in luce fozmaliter ꝛ in colozibus obumbrate.est enim colo luꝫ obumbrata:sic esse absolute continetur in deo,in aliꝭ autem participative ꝛ imperfecte ꝛ obumbrate. ¶ Dicendum ergo sicut percipiens aurum percipit omnia metalla.non quidem in ꝓpria fozma:sed ꝓut oia sunt aurum purũ.ꝛ similiter percipiens luceꝫ percipit omnes colozes: sic deus percipiens esse eius percipit omnia ꝓout omnia sunt ipse.deus ergo est ordo rerum esse rerum in sua puritate. res autem sunt esse dei in sua puritate ꝛ in obumbratione quadaꝫ. ꝛ hec fuit intentio par.ꝛ melli.dicentium omnia esse vnum infinituꝫ ꝛ immobile.omnia enim entia sunt ipse deus qui est infinitus ꝛ immobilis:ꝛ hec opinio est omniũ legiꝫ. ¶ Ad obꝫ pꝫ solutio:qm̃ deus intelligit ordinem entium ꝓout intelligit esse eius qõ est rerum ordo ꝛ series.nec ille ordo est relatio:immo est purũ esse ꝛ reliqua habẽt esse relatuꝫ: ꝛ ideo alia intelligunt se relative:vt dicam.melius autẽ videat in lib. de intellectu.,ꝑpõe dicente.deus nõ intelligit nisi se. ¶ Quantum ad quarta videt q̄ inteº dei est vltis: qm̃ inteº dei est esse dei. esse est vle per essentiam.q̄ inteº dei est vniuersalis. ¶ Ad oppositum est verbum Auer. ¶ Dicendũ q̄ vle potest capi duobus modis.vno modo ꝓo natura materiali concepta sine materia vt homo ꝛ aial rẽ.Alio mõ ꝓo eo qõ in sui essentia simpliciter ꝛ per se abstrahit a mã.ꝓmũ dicit vle per participationẽ. scõm per essentiam:qm̃ est vle ſm sui nãm.sed illud dicitur vniuersale per participationem:eo qz vniuersalitas cõpetit ei per intellectum ꝛ participatiue. ¶ Dicendũ ergo q̄ intellectio dei potest dici vniuersalis per essentiam:vt argumentum cogit sic arguendo.hoc est vniuersale per essentiam demonstrando esse dei:hoc est inteº dei demonstrando idem. ergo hec inteº dei est vniuersalis per essentiam.sed capiẽdo ꝓzimo modo nec est vniuersalis nec particularis. quoniam esse dei nec est vniuersale per abstracti onem a materia: nec particulare per concretiones materie : ideo intentio que est illud esse non debet dici nec vniuersalis nec particularis. ¶ Ex hoc sequit vnum ꝑꝫ ꝓbos:

q deus nec intelligit lapidē in vniuersali nec in particulari. non in vniuersali: quia non intelligit illud per abstractionem a materia ⁊ conditionibus materie. non enim intelligit lapidem per hoc q mens remot lapidem a materia ⁊ cōditionibus materie sicut facit noster intellectus: nec intelligit illud particulariter ⁊ signate: quia non potest fieri illud nisi a se: vt docet Auer. in li. de sōno ⁊ vigilia. dico ergo q intelligit illud ecia intellectione: vt dicit Auer. 12. metc. cōmento. 51. ⁊ tali modo quali modo non est a nobis notabilis. vnde sicut nos non scimus celum nisi negatione. videlicet ipsum nō esse graue aut leue. sic dicimus deum intelligere lapidem: non tamen vniuersaliter: nec particulariter: sed mō equiuocto a mō nostro: ⁊ istud volunt dicere omnes leges: li multi non curant de phis ⁊ dicat illos male dicere. ¶ Ad oppositum patet solutio. ¶ Quantum ad q̄ntā questionem: diuus albertus in primo phycoz. tractatu vltimo capto. 18. ait. Dōs q omne mobile mouetur a primo motore vt a causa prima: que per intellectum mot: ⁊ intdit: per motum mouet in aliquid quod est esse diuinum per mm per quem potest aliquo modo assimilari: ⁊ ideo appetitus intelligibilis est quo appetit materia assimilari primo in esse diuino. sed appetitus ille cum dicitur esse materie. duplex est locutio. potest. n. materie esse sicut subti: ⁊ hoc modo materia non habet appetitum: ⁊ potest esse sicut moti a motore: qui habet appetitum a q̄ pcedens motus est actus mobilis in quem directe mouetur. ⁊ h modo dictum est ab Arist. q opus nature opus est intec. h alb. Vult ergo alb. q opus nature est opus intc pzout natura dirigitur ab intā. est enim opus ipsius intc vt dirigentis: ⁊ ipsius nature vt directe. huius exemplum posuit themistius de hominibus qui loquuntur futura: ⁊ nihil intelligunt de eo quod dicūt. ¶ Sed ego iprobaui hunc modum dicendi alibi. pronuncianten dico q vt dicit Apz. 2. peryoo omnia agentia hic sunt vt instrumenta pme cause. ⁊ qz virtus cause secunde redundat in virtute cause prime: ideo opus cuiuslibet agentis potest dici attributiue prime cause: eo quia omnes cause causant in virtute pme portmc. ⁊ hec est opinio platonis in timeo plane. ¶ huius exemplum est: quoniā ⁊ si martellus sit instrumentum in factione cultelli: ⁊ non propter hoc cultellus dicitur opus martelli: sed artificis. sic i pposito ⁊ si homo genr ab homine: quia tamen homo generans generat i virtute primi agenti: ideo op illud dicitur opus prime intelligentie. ⁊ hec est opinio Aristo. ⁊ auerroys: ⁊ nolo ponere locuz vbi Aristo. plane ponit hoc ē sit igitur dictum in tantum. ¶ Quantum ad sextam questionē erat dubitatio algazelis in hoc. deus non intelligit alia nisi pout est causa aliozum: ⁊ vt est causa est esse relatum: et esse relatum est esse additum substantie dei. ergo esse dei et esse intelligens alia faciunt compositionem et pluralitatem in illo. est ergo questio sexta quomodo ex verbis ⁊ preambulis phozum patet solutio ad hoc argumentum. ego non vidi quomodo respō sum fit. ¶ Dicendum q alg. nunc sciuit sol. hozum. iō mirabilr dzeur auerroys soluit. ¶ Debes ergo scire q ipsa causa refertur ad effectum: et effectus ad causam diuersimode. effectus enim refertur ad causaz per aliquid relatum acquisitum in effectu: sed causa non refertur ad effectum per aliquid addituz cause: sed per illud additum effectui. ideo cum deus sit causa: deus non dicitur causa et relatum per relationem additam sibi sed eis quozum est causa. esse ergo cause in deo est absolutum: quia ergo deus est causa omnium: ideo intelligit omnia. nec illa itellectio est relativa: immo absolura cum esse cause non dicatur relatiuum relatione addita deo. sed relatione addita eis quibus apponitur causa: ⁊ sic per dicta iam patet solutio.

¶ Alga. Du. III.

Jt algazel. Sccūdus vō modus q id qō dicitis. videlicet q ipse deus scit omnia
a secunda intentione sunt verba erronea.
Si enim fuerit eius scientia comprehendens alia preter eum sicut seipsum comprehendit ergo duo habet scibilia abinuicem differentia: nullatenus dici nāqz potest q he due scientie sunt vna ⁊ eadem: ⁊ hoc non potest excusari dicendo q hoc est secunda intentione. Non est enim hoc nisi euasio. Rursus mirandum est de illo qui opinatur q nulla ignorat: sed putat se excusare dicendo q ea scit vniuersali modo: ⁊ hoc nihil valet. vniuersalia enim intelligit: ⁊ illa differunt ab indiuiduis que infinita sunt multitudine. ergo scientia dependens de tali pluralitate rerum ⁊ scientia vniuersalium abinuicē differūt. Qualiter ergo dici potest vna omnimode.

¶ Sicut dixi in expositione dubij secundi duo dixerūt phi vt alg. imponit eis. s. q deus scientia absoluta scit se. Secundaria autem intentione scit alia. s. pout est principium aliozum cum igitur coꝛrūpit primum mom vult coꝛrumpere seōz ⁊ pzio. ppo nit euz. d. ait alg. scōus vero modus est q id quod dicitis. vz. q ipse deus scit omnia scōa intentione: sunt verba erronea. (Si enim.) ppposito illo modo arguit ꝓtra eum: et arguit entca fozma. d. Si enim fuerit eius scientia comprehendens alia preter eum. sicut seipsum comprehendit. pcludit ꝓns. ergo duo habet scibilia adinuicem differentia. Jstud est entm3. et statim probat ꝓsequentiam. d. nāqz pro quia. nullatenus dici potest q he due scientie. s. quaꝝ vna comprehendit se: altera alia: sunt vna et eadem. ¶ Debes scire vt dicit auerroys. 3. de anima commento. 38. q scientie diuiduntur fm naturas scibilium. cum igitur esse dei ⁊ esse rerum sint scibilia diuersa diuersoꝝ generum ⁊ rationum scientie erunt omnino diuerse ratione ⁊ genere. ⁊ p ꝓse quens omnino incōpossibiles: ⁊ non possunt dici vna ⁊ eadē scientia. ⁊ sic ꝓs ꝓsequentia algazelis. (Et hoc.) apponit sol. quādam ⁊ eam confutat inquit. ⁊ hoc non potest excusari dicendo q hoc est secunda intentione. ¶ Debes scire q quis dicere posset q deus vnica scia scit se ⁊ alia diuersimode. se primaria intētione: alia secundaria intentione. verbi gratia. sicut visus vnica visione aspicit album: ⁊ subiectum. album quidem pmo. subiectum secundaria intentione: et tamen vna visio numero est: sic deus vnica scientia aspicit se ⁊ res. se vt absoluta substantia et per se primo: reliqua secundo vt causa eozum: quare nē. ¶ Est ergo solutio q illozum scientia est vna modo diuerso considerata. ¶ Contra arguit. d. non est enim hoc nisi euasio: ⁊ non declarat quomodo. ¶ Jdeo debes scire q euasio est apparenter respor ⁊ non resolute: quia igitur hec solutio est apparens. ideo euasio dici potest. Qō autem appareat ⁊ non existat declaro: qm diuersoꝝ scibilium fm rem ⁊ mom diuerse sunt scientie fm rem ⁊ mom. bene enim stat esse diuersa scibilia fm rē: ⁊ esse vnam scientiam numero: vt patet in omnibus considerantis in phica: de quibus est vna scientia spē ⁊ forte numero. Sed scibilium fm rem ⁊ mom diuersoꝝ de necessitate sunt scientie fm rem ⁊ mom diuerse: vt patet: cū igitur esse dei ⁊ esse rerum sint scibilia ratione ⁊ re diuersa. ergo ⁊ scientie. illa ergo responsio fuit euasio ⁊ non existens. (Rursus.) Nunc vult impugnare quoddam aliud dictum: ⁊ duo facit. primo proponit illō. d. rursus mirādū est de illo q opinat q deus nulla ignorat: ⁊ putat se excusare dicēdo q ea scit vli mō: ⁊ h nihil valet. Est ḡ dictū 3m q ⁊ si deus nō sciat indiuidua. nō sequit. ḡ ignorat illa: qm scit illa aliquo modo. s. in vniuersali. ⁊ est solutio Auic. (Vniuersalia enim intelligit.) Nunc secundo declarat qualiter hec euasio nihil sit. d. vniuersalia enim intelligit: ⁊ illa differunt ab indiuiduis que sunt infinita multitudine: ergo scientia dependens de tali pluralitate rerum. i. singularium ⁊ scientia vniuersalium adinuicem differunt. componitur ergo ratio sic. quarum cognitionum scibilia sunt diuersa: ⁊ scientie sunt diuerse. sed vniuersalia et singularia sunt diuersa: cum singularia sint multitudine. i. successione infinita. ergo scientie singularium et vniuersalium sunt diuerse. huius tangit minozem et conclusionem: et tunc ōstruit sol. d. ergo qualiter dici potest vna omnimode. quasi dicat. non est possibile. patet ergo cum singularia sunt diuersa scibilia ab vniuersalibus q qui scit vniuersalia potest ignorare singularia. ⁊ hoc dicit Apz. 2. prioꝝ. stat scire i vniuersali: ⁊ ignorare in particulari: quod non est veruz: nisi per rationē positaz.

¶ Auerroys

Jcimus nos q sententia hozum verboz in duabus constat questionibus: quarum
b vna. qualiter potest fieri q scientia dei sit in seipso vna ⁊ eadem cum sua scientia in rebus extrinsecis ab eo. Sed de ista superius responsum fuit. s. q in humano intellectu reperitur quoddā exemplar de hoc ex quo possumus certificari q intellectus primi principij sic se habeat necessario. Secunda vero questio est. vtrum scientia dei multiplicari potest multiplicando scibilia. Ipse enim comprehendit omnia substantia finita eo modo quo infinita possunt sciri ab eo. Sed de hac secunda questione respondendum est q nō est impossibile in scientia dei vna ⁊ eadem existente q retineat scibilium diuisionem. non namqz impossibile est apud phos q ipse deus sciat seipsum ⁊ alia preter eum mobilia. Diuisio tamen illa apud eos est impossibile q intellectus perficiatur ab intelligibili causato ab eodem intellectu. Si enim aliud preter eum intelligeret illo modo quo nos illud intelligimus: esset eius intellectus causatus ab intelligibili: non ipsius causa: ⁊ totum contrarium demonstratiue probatur. ¶ Et est notandum q pluralitas a phis negatur: ⁊ non est

q ipse de seipso sciat: sed de scia addita sibi. ⁊ non sequitur ex talis remotione pluralitatis a deo benedicto scibilium pluralitatis remotio. Et dicimus iccirco q quando algazel trāstulit questionez de pluralitate impossibili ad scibilium pluralitatem sophisticum fuit: quia secundum veritatem numeratio scibilium in dei scientia nō ē similis eozum numerationi in scientia humana. Jn humana namqz potest numeratio accidere duplex: vna est ratione fantasmatum que quasi localis numerationis naturam redimunt. Secunda vero est numeratio ipsarum in seipsis in intellectu nostro videlicet in numerando pro ut cōmunicant primo genere: vtputa q ens inquantum diuiditur ad omnes species ipsum ingredientes Jntellectus enim noster vnus est ratione vnitatis in alis speciebus numerabilia mundi comprehendentibus: ⁊ numeratur numeratione specieruz. ⁊ est mā i festum q quando remouemus scientiam dei de vniuersali re q remouetur sine dubio dicta numeratio: ⁊ remanebit numeratio talis quam noster intellectus nequit comprehendere: nisi nostra scientia similis eē scientie dei benedicti: quod est impossibile. ⁊ ideo dicimus q valde fuit manifestum dictum dicentis q intelligentie terminum habent limitatum: quem aliquo modo pertransire nequeunt. Preterea intellectus noster est scientia entium potentialiter: nō autez actualiter. ⁊ si actualis deficit de actuali: quanto magis scientia nostra vilioꝝ erit cum magis ingreditur potentialem scientiam: ⁊ magis est defectibilis. Et absit q dei scientia deficiat aliquo modo: ⁊ q sibi potentialis scientia attribuatur. Potentialis enim scientia materialis est. ⁊ ideo opinati sūt philosophi q dei scientia semper necessaria est in actu: ⁊ q in ea nulla est vniuersalitas neqz pluralitas ex potentia conducta seu constituta: sicut species ex genere multiplicatur. ¶ Et est notandum q apud nos est ipossibile comprehendere infinitum in actu. Quia scibilia apud nos abinuicem separabilia sunt. Sed si ponendum esset hic esse quandam scientiam in qua oia scibilia vniri possent: esset sine dubio finita ⁊ infinita apud eum equalis. Et omnia ista a philosophis demonstratiue probata sunt. ⁊ ideo sequitur ex hoc q quando pluralitas scientie hoc modo intelligitur: ⁊ quelibet pluralitas a deo auferenda est. sequitur q ipsius scientia sit vna ⁊ in actu. Sz de hoc clare informari ab humano intellectu impossibile est. Si hoc enim perfecte intelligeret esset suus intellectus vnus ⁊ idem cum ipsius dei benedicti intellectu: quod est impossibile. ⁊ quia scire particularia apud nos est scientia in actu. Patet ergo q scientia dei magis ꝓpinqua est scientie particulari q̄z vniuersali: licet nulla sit istarum: vt superius dictum est.

¶ Nunc Auer. rōdet ad dubiū algazelis. ⁊ primo resumit questiones dicens. Dicimus nos q sententia hozum verborum in duabus cōstat questionibus. ⁊ explicat. illas. d. quarum vna supple est qualiter pōt fieri q scientia dei sit in seipso vna ⁊ eadem cum sua scientia in rebus extrinsecis ab eo. est ergo prima questio ista. (Sed de ipsa.) Nunc resumit solutionem superius factam dicens. sed de ista superius responsum fuit. s. q in humano intellectu reperitur quoddam exemplar de hoc. ex q̄ possumus certificari q intellectus primi principij sic se habeat necessario. ¶ Et debes scire q illud exemplar ē quoniam sic itellectus noster vna scientia intelligit alia primo: ⁊ secundo se. sic dicimus q intellectus primo vna scientia intelligit se: ⁊ secundo alia. (Secunda questio.) Adducit secundam questionem dicens. secunda questio est. vtrum scientia dei multiplicari possit multiplicando scibilia. i. ipsis scibilibus diuersis entibus fm rem ⁊ rationem. dat autez emam questionis. d. ipse enim. scilicet deus comprehendit omnia subiecta finita. i. vniuersalia codē modo. i. eadem scientia numero. quo. i. qua infinita indiuidua possunt ⁊ sciuntur ab eo ergo vna scientia erit vtrozumqz. hec ergo est questio secunda. (Sed de hac.) Soluit hanc questionem secundam ⁊ primo ponit solutionem. d. sed de hac questione respondendum est: q non est: impossibile in scientia deivna ⁊ eadem existente q retineat scibilium diuisionem. i. q deus vnica scientia sciat multa ⁊ diuersa scibilia: cuius rationem ait. d. nāqz pro quia non est impossibile apud philosophos q ipse deus sciat seipsum ⁊ alia mobilia. i. generabilia preter eum. ¶ Debes scire vt dictum est: q deum scire alia dupliciter intelligi potest. vno modo pout esse suum est esse aliozum: ⁊ sic scit alia: nō q illa pcipiat in vli vel particulari: sed pout esse ei ē esse aliozū. alio modo pout illa intelligit sub esse diuerso a se: ⁊ esse eius. ⁊ sic intelligere est perfici ab illis. vult ergo q primo modo deus vna scientia intelligit se ⁊ alia pout alia sunt ipse. ¶ Ad fozmam argumenti negatur minoꝝ: quoniā esse dei: ⁊ esse aliorum non sunt diuersa scibilia: vt visum est. (Diuisio tamen.) declarat qualiter non potest secundo modo deus intelligere alia pout illa sunt diuersa ab esse dei: ⁊ pout perficitur ab illis. ⁊ dicit. diuisio tamen illa idest secundum membrum apud eos est impossibile. ⁊ exponit illud. d. dico esse impossibile intelligēdo q intellectus dei perficiatur ab intelligibili causato ab eodem intellectu. ¶ Debes scire q si intellectus primi intelligit alia pout diuersa sunt ab eo. sequitur omnino q ille intellectus perficiatur ab illis quod declaro: quoniam pout diuersa sunt non continentur in eo: quia sic non essent diuersa. si non contineretur in eo. ergo aliquid deficit ab eo. s. alia ergo cum comprehēdit illa efficitur illa: ⁊ per consequens perficitur ab illis. Et huius simile est: quoniam intellectus noster non continet scibilia. ideo cum intelligit illa fit illa aliquo modo: ⁊ pout fit illa perficitur ab illis: ⁊ sic in proposito applicatur. inquit ergo. Si enim aliō preter eum intelligeret illo modo quo nos itelligimus esset eius intellectus causatus ab intelligibile: ⁊ non ipius causa: ⁊ totum ꝓtrarium demoue probatur. hec ꝓsequentia patuit in tertia disputatione. omne enim intelligens vel intelligit pout est causa: vel pout est causatum, pout est causa: sic intellectus est idem intelligibili. semper enim causa continet effectum: ⁊ per consequens est idem effectus: si pout est causatum sic intelligibile est diuersum ab intelligente: ⁊ intellectus diuersus: quoniam effectus semper ptiuat perfectionem cause. ⁊ per consequens ponit esse diuersum a causa. Si ergo deus intelligeret aliud: tunc esset diuersus ab intelligibili. ⁊ per consequens causatum: ⁊ sic patet consequentia. (Et est notandum.) exponit quod dixit ⁊ ait: ⁊ est notandum q pluralitas a philosophis negatur. i. q pluralitas scientiaruz i deo non conceditur a philosophis non enim volunt q vna scientia deus intelligat se ⁊ alia diuersa intelligat reliqua. ⁊ non est sup. scientia negata a philosophis q ipse de seipso sciat: immo hanc ponunt: sed sup. negant de scientia addita sibi. i. sed dicunt q non intelligit deus alia p scientia additam scientie eius. ¶ Sed contradixit huic algazel dicendo. ergo ignorat alia: cui respondet auerroys. d. ⁊ non sequitur ex talis plutis remotione a deo benedicto remotio pluralitatis scibilium. i. non valet. deus non intelligit diuersis scientijs se ⁊ alia. ergo non intelligit diuersa: quoniam stat intelligentia plura per vnam scientiam pout illa plura sunt vnum in deo: ⁊ alia a parte eozum. argumentuz ergo alg. suppositionē Auicēne falsam: ⁊ contra illam valet. Auerroys autem non sic intelligit: imo solutio patet hic alio modo. ¶ Et debes scire q effectus ⁊ cā. v. g. deus ⁊ res causate. possūt dupliciter ꝓpari: vel parte effectus: ⁊ sic pōt dici diuersa. vel a parte cāe: ⁊ sic possūt dici idem a parte effectus: dicuntur diuersa: quoniam effectus non continet causam sed potius continetur. immo effectus deficit a perfectone cause. ⁊ ideo diuersum est esse eius ab esse cause. a parte cause sunt idem: quoniam causa continet effectum secundum totum esse. ⁊ ideo a parte cause est identitas. dico ergo q deus vno modo intelligit diuersum. aliomodo non intelligit diuersum. intelligit quidem diuersum a parte effectus intelligit idem a parte ipsius. non ergo valet hec consequentia deus vna scientia intelligit se ⁊ alia ergo non scit diuersa: quoniam illa a parte eius sunt eadem: a parte illozum sunt diuersa: ⁊ sic apparet vnus intellectus verboꝝ Auerroys. (Et dicimus.) Nunc remouet oio dictum algazel: alg. enim arguit sic. non possunt esse plures scientie diuerse in deo. ergo deus non potest intelligere diuersa. Respōdit auerroys. d. ⁊ dicimus iccirco q quando algazel transtulit. q. de pluralitate impossibili idest scientiarum que deo est impossibilis ad scibilium pluralitatem inferendo. ergo non potest scire plura. est opus sophisticum. i. arguendum apparens. ⁊ non existens: quod declarat. d. quia secundum veritatem numeratio scibilium in scientia dei non est similis numerationi eozum in scientia humana. bene enim valet. in humana sunt scibilia diuersa. ergo ⁊ scientie: ⁊ hoc declarat. d. namqz pro quia in humana potest accidere duplex. vna est ratione fantcum que sup. quasi redimunt naturam localis numerationis idest que reddūt diuctm quasi in subiecto: per hoc enim q fantasma lapidis in me est aliud a fantasmate platonis: quasi scientia mea lapidis ⁊ tua differūt: quasi in sub-

fecto.i.fm rem.accipit enim hic locum pro subiecto. vnde localis numeratio idem est quod realis distinctio. (Secunda vero.)ponit secundam.o.secunda vero est numeratio ipsarum in seipsis in intellectu nostro idest ratiõe subiecti in quo inheret. videlicet in numerando prout communicant in primo genere: vtputa quod est ens. inq̃tum diuiditur ad omnes species ipsum ens ingrediẽtes.vult ergo q̃ numeratio scibilium est ratione subiecti in quo habent esse inquantum entia. ⁊ hanc distinctionem posuit.in.3.de anima.commento.5.vbi dixit q̃ intelligibilia habent duplex subiectum.vnum prout sunt entia vera: ⁊ sic numerantur ratione fantasmatum. aliud prout sunt entia in mundo:⁊ sic est intellectus.⁊ sic sunt vnum ens. hoc declarat.o.intellectus enim noster vnus est ratione vnitatis in speciebus animalis comprehendentibus numeralia mundi.idest entia mundi diuersa ⁊ numeratur ratione specierũ. vult dicere q̃ si intellectus comparatur ad quoddam genus animalis. verbi gratia.ad hominem qui continet plures species.i.plures conditiones individuorum:vt grecos ⁊ tuscos:⁊ latinos ⁊c.est vnus numero vnus ⁊ per se forma manens totius speciei.sed si comparetur ad species.i.individua que specie differunt per accidẽs est plures:qõ intº f3 habitudines:vt dixi in lib.de intellectu.⁊ in fine quarte disputationis. scibilia ergo nostra si comparentur ad subiectum per quod sunt omnia sunt vnum ens. si comparentur ad subiecta per que sunt vera sic sunt multa: vt patet in dicto commento. In deo autez scibilia non possunt comparari ad diuersa. immo omnia sunt vnum rõne essentie que est causa illorum:⁊ multa a parte effectus:⁊ hec est mens Alg. ⁊ auer. attamen secundum fidem quam nos xpicole tenemus.hec sunt temeraria ⁊ falsissima:quoniã scibilia sunt multa ⁊ ratione fantasmatum ⁊ ratione intellectuum qui realiter ⁊ per se multiplicantur:vt dixi in lib.de intellectu contra auer. (Et est manifestum.)declarat nunc propositum in scientia dei.o.⁊ est manifestum q̃ quando remouemus scientiam dei de vniversali re.i.dicimus scientiam dei non esse vniuersalem:q̃ sine dubio removetur dicta numeratio.i. sine dubio scientia ⁊ deus non erunt diuersa.Addit ⁊ remanebit numeratio talis quam noster intellectus nequit comprehendere sup.positiue: nisi nostra scientia esset similiter scientie dei benedicti:quod est impossibile. ¶Debes scire q̃ scientia dei qualis est negatiue potest intelligi.põt enim intelligi a nobis q̃ non est vniuersalis nec particularis:vt dictum est.attamen q̃ sit talis vel talis nature non potest intelligi a nobis:⁊ hoc voluit dicere Auer.(Et ideo dicimus.)apponit quoddam corelariũ.o.⁊ ideo dicimus q̃ valde fuit manifestum dictum dicentis q̃ intellectus termi habent limitatũ quez aliquo modo pertransire nequeunt. ¶Debes scire q̃ tribº modis contingit intelligere intelligens scilicet vniuersaliter. secundo particulariter.tertio vno modo qui nec est vniuersalis: nec particularis.intª ergo in intelligẽdo habet certum terminum. quoniam ita intelligit tertio modo q̃ non primo: vel secundo modo:⁊ sic patet dictum auer. vel forte intelligit q̃ ideo patet intelligentiaa non intelligere vniuersaliter ⁊ particulariter. qz esse earum est finitum in vigore: ⁊ non continet omnibus modis perfectionem rerum:⁊ tu considera. (Preterea intellectus noster.) Vult probare q̃ dei scientia sit actualis: immo actualissima:⁊ primo ponit vnũ.o. preterea intellectus noster est scientia entium potentialiter:non autem actualiter.est enim potentialis:quoniam non est per essentiam eius:sed per receptionem a rebus:⁊ si deficit scientia actualis de actuali q̃to:magis scientia nostra vilior erit cum magis ingreditur potentialez scientiam:⁊ per consequens magis erit defectibilis. ¶Debes scire q̃ intellectiones omnium intelligentiarum sunt actuales cũ sint per essentias earum.attamen vna est altera actualior:⁊ sic vna est altera vilior.vult ergo habere q̃ si vna actualis sit vilior altera actuali:vt scientia secunde intelligentie est vilior scientia prime.⁊ scientia tertie est vilior scientia secũde.⁊ sic quanto magis scientia nostra que non continetur intra genus actualissimum erit vilior scientia actuali. ¶Vult ergo habere hanc maiorem.omnis scientia potentialis est vilior scientia actuali: quam probauit per locum a maiori:per h̃ quia actualis est vilior actuali.ergo a maiori potentialis erit vilior actuali.(Et absit.)Nunc assumit secundam propositionem quasi minorez.o. ⁊ absit q̃ dei scientia deficiat aliquo modo:⁊ q̃ sibi attribuatur scientia potentialis. potentialis enim scientia materialis.i. passiua ⁊ receptiua est.vult ergo habere hanc minorem.scilicet sed scientia dei non est defectibilis seu vilis aliquo modo. (Et ideo.)ꝯclusionem que partim sequitur ex dicto nunc facto:partim ex predictis.o.⁊ io opinati sunt phi: q̃ scientia dei semper necessaria est in actu:⁊ q̃ in ea nulla sit vilitas.⁊ hec cõclusio sequitur ex dicto nunc facto.necq̃ pluralitas.idest compositio ex potentia conducta seu constituta:sicut multiplicatur.i. componr̃ species ex genere:⁊ hoc sequitur ad predicta. est ergo virtus dicti presentis hoc modo.omnis scientia potentialis est vilis.scientia dei non est vilis: ergo in secunda figura scientia dei non est potentialis.ergo est actualis per locum ab oppo

sito. immo actualissima cuz et nulla sit annexa vilitas.(Et est notandum.)Soluit questionem tacitam ⁊ pulchram quã alg. mouit.an.s.intellectus dei comprehendat singularia: ⁊ dictum est q̃ non:quoniam singularia sunt infinita. nullus intellectus comprehendit infinita.ergo intellectus dei non comprehendit singularia.in secunda figura. Respondit q̃ infinitũ non potest comprehendi ab intellectu nostro: eo quia non comprehendit singularia simul.sed successiue ⁊ impossibile est infinitum pertransire.attamen apud intelligentiam dei qui omnia comprehendit insimul per eius essentia comprehendit singularia ⁊ infinita.immo scientia dei nõ est finita dñs ab infinita. maioz ergo propositio.o.nullus intellectus comprehendit infinitum. falsa est de intellectu primi.dicit ergo.⁊ est notandũ q̃ apud nos. idest quo ad intellectum nostrum est impossibile comprehendere infinitum in actu:cuius rationem dicit: quia scibilia idest ea que scimus sunt adinuicem sepabilia.i.non sciuntur insimul:sed vnum post alterum:vt sortem post platonẽ: sed si ponendus.i. concedendum erit hic esse quandã sciaz in qua oia scibilia vniri poterint:vt est scientia primi in qua oia insimul ponunt.eet apõ eum scientia finita equalis infinitẽ.i. scientia finita ⁊ infinita haberent eandem vim. ⁊ omnia ista demonstratiue probata sunt a philosophis. ¶Debes scire q̃ intellectus primi non intelligit vel scit singularia nisi prout est causa illorum sub ratione entis ⁊ esse.tõ intelligit illa sub ratiõe esse ⁊ entis ens vel esse nec finitum :neq̃ infinitum. ideo scientia dei prout est finita non differt ab illa vt est infinita.⁊ quia cognoscit illa prout est causa ⁊ esse causam est dei essentiale. ideo insimul omnia singularia comprehendit prout est possibile ei:idest sub forma entis ⁊ esse eius.⁊ sic maior propositio vniuersaliter neganda est: licet de intellectu nostro veritatem habeat. (Et ideo.)nunc apponit corelarium quod quasi dictum est:⁊ est q̃ scientia dei est simplex vna ⁊ in actu:⁊ syllogismus eius componitur sic quelibet pluralitas a deo auferenda est. sed quando pluralitas scientie hoc modo intelligitur.sicut dictum est:est quedam pluralitas: quoniam quando intelligitur scientiam dei esse singularium vt singularia:⁊ potentialem ⁊c.vt sic est pluralitas. concluditur in prima figura q̃ ipsius scientia sit vna ⁊ in actu.i. simplex ⁊ ñ potentialis.⁊ huius primo tangit minorem.secundo ibi.(Et quelibet.)tangit maiorem tertio conclusionem:⁊ verba eiºsunt manifesta per se.(S3 de hoc)ostendit difficultatem questionis dicens.sed ō hoc.idest isto modo sciendi clare infozmari ab hu mano itellectu est impossibile.cuius rationem dat dicens.si enim hoc perfecte sup.homo intelligeret esset suus.i.hominis intellectus vnus ⁊ idem idest equalis perfectionis cum intellectu ipsius dei benedicti:quod est impossibile.⁊ consequentia patet: quoniam opinio esset omnino equalis vtriusq̃. ¶Sed dices auerroys secundo metaph. commento primo. vult q̃ sit possibile intellectui nostro cognoscere dei essentiam:⁊ per consequens dei scientiam. ¶Dicendum q̃ sicut ipse glosauit Aristo. ita ego glosso eum q̃.s.exemplum istud notat difficultatem. q̃st dicat.q̃ difficile est intellectum nostrum intelligere dei scientia, non tamen impossibile simpliciter.(Et quia scire.)soluit questionem tacitam .posset enim quis dicere.lz scientia dei non sit vniuersalis nec particularis an sit magis propinqua alteri istaz dicit respondendo.⁊ quia scire particularia.i.species apud nos est scientia in actu.patet ergo q̃ scientia dei est magis propinq̃ scientie particulari q̃ vniuersali:licet nulla sit istarum per se: vt superius dictum est. ¶Sed contra quoniam scientia dei est p essentiam eius:essentia sua est ens adeo q̃ ei respondet gradus entis.est enim essentia dei vniuersalis per essentiam.ergo maxime est vniuersalis:⁊ vniuersali scientie propinqua. ¶Dicendũ q̃ singulare duo habet .s. actualitatem ⁊ determinationem.⁊ habet materialitatem.est enim singulare actualissimuz respectº vniuersalis ⁊ determinatissimum : ⁊ nullo modo potentiale contrahibile .habet etiam materialitatẽ:cũ singulare cõcernat materiã ⁊ appenditia materie. ¶Dicendum ergo q̃ auerroys hic loquitur ō singulari quo ad primum momm:non quo ad scoz momm.ratio autem 2ª scientiam dei esse vniuersaliozum q̃tuz ad respectum secũdi modi,⁊ sic patet intenº auerroys hic.

Algaze. ¶Dubium. IIII.

Jt algazel.sed in predictis obiecit Auicenna:in quibus aliqui philosophi opinati erãt q̃ deus glorioſius nihil scit pter seipsum:vt eos non sequeretur de necessitate ponere pluralitatem in deo. Unde miratur qualiter concedimus eis remotionem pluralitatis a deo ⁊ postea concedimus q̃ ipse sciat alia entia pter eũ ⁊ q̃ ipse de' ignoret oia ẽtia pter seipz:⁊ q̃ sciat ipsa entia.sciens namq̃ perficitur ex suo scibili: ⁊ sequeretur ex istis q̃ scibile dei nobilius esset eo quod est falsum. Quare conatus fuit dictus Auicenna opinari q̃ scire deum seipsum ⁊ alia entia: idez est quod esse eius.⁊ de ista conuersione stupefacti sunt philosophi vnde manifeste asserere possumus q̃ nulla secta philosophorum clare de predicto ꝓposito inuenire potuit veritatem.

¶In hoc dubio algazel inducit motiuũ Auicẽne: ⁊ opinionẽ eius:⁊ dicit. Sed in predictis obiecit Auicẽna i quibus aliqui philosophi opinati erant q̃ deus glorioſius nihil scit pter seipsum. ⁊ hoc digerunt sup. vt non sequeretur eos de necessitate ponere pluralitatem in deo: idest vt euitarent compositionem in deo.ideo tantum deum scire seipsuz dicunt. (Unde miratur.)cum reiterauit opinionem philosophozum ponit motiuum Auicẽne dicens.vnde miratur sup. Auicẽna qualiter nos concedimus eis.s.philosophis remotionem pluralitatis a deo .i.q̃ deus non est compositus ex scientia ⁊ scibili.⁊ postea concedimus q̃ ipse sciat alia entia pter eum. ⁊ q̃ ipse deus ignorat omnia entia pter seipsum.⁊ q̃ sciat ipsa entia.hec enim sunt concessa.concessum est enim deum tantum se scire :⁊ q̃ sciendo se sciat alia entia:et q̃ ipse deus ignorat alia eo q̃ nõ scit illa in propria forma :⁊ q̃ aliquo modo sciat ipsa entia:et quomodocumq̃ arguit probando q̃ deus non scit aliud.o. sciens. nãq̃ perficitur ex suo scibili.sed per te deus scit aliud.ergo sequitur q̃ perficitur a suo scibili:⁊ tunc sequit inconueniens.o.⁊ sequeretur ex istis q̃ scibile dei nobilius esset eo:idest ipso deo quod falsum est.⁊ consequentia patet: quoniam omne perficiens est nobilius perfecto:vt patet.(Quare conatus est.)Nunc apponit opinionez Auicenne dicens.quare conatus fuit dictus Auicenna opinari q̃ deum scire seipsum ⁊ alia entia sit idem quod esse eius.i.q̃ scientia sui ⁊ aliorum sit esse dei. ⁊ ideo non accidit deo pluralitas,et laudat hanc opinionem dicens.et de ista conuersione Auicenne ad philosophiam stupefacti sunt philosophi sup.nostri tempozis:eo q̃ Auicẽna erat extraneus a philosophia.cum igitur conuersus sit ad philosophos stupefacti sunt philosophi.vnde maꝛ asserere possumuꝰ q̃ nulla secta philosophorum clare de predicto proposito inuenire potuit veritatem:nisi sup.solus Auicẽ.⁊ sic patet sermo Auicennez opinio ⁊c.

¶Auerroys.

Jcimus nos q̃ responsio hozum verborum clarissime apparet in precedẽtibus videlicet q̃ si philosophi opinati sunt q̃ ipse deus sciat entia modo quo sit vilioz eis scibilibus sequitur vt causatum non reducatur ad causam:⁊ nobilius esset vilius.sed non cauent sibi isto modo:sed q̃ ipse deus sciat entia modo nobilioꝛi illo quo nos scimus ea. Sed qualiter possibile fuerit multiplicare scibilia in deo benedicto questio est per se.⁊ per h̃ philosophi sibi non cauent opinãdo q̃ deus non sciat nisi seipsum sicut attribuit eis alga.immo propter id quod dictum est.⁊ Auicẽna inſudauit se conuenire inter opinionem dicentis q̃ deus non sciat nisi seipsuz:⁊ q̃ sciat omnia entia modo nobilioꝛi illo quo nos ea scimus. ⁊ hoc satis patet ex dictis suis.videlicet q̃ scire deum benedictum seipsum ⁊ omnia alia entia mundi idez est. Licet ipe istud nõ dicat ita clare: Constat ergo ex dictis quo modo acerrimus est erroꝛ huius hominis ⁊ suum facinus est i eo quod attribuit dolose philosophis.

¶Nunc auerroys vult accusare Auicẽnaz quantum ad intellectum questionis.secundo ibi(Et per hoc philosophi.) Vult accusare alg.q̃tum ad illud quod imponit philosophis q̃tum ad primam partem quasi excusando se a declaratione opinionis auicẽne dicit dicimus nos q̃ responsio hozum verborum .i.ad hec verba clarissime apparet in precedentibus.vult dicere solutionibus predictoꝛ dubiozum. ideo nolo imozari.(Ui delicet q̃ si philosophi.) Nunc ponit verba auicenne quibus dubitauit.o.videlicet q̃ si philosophi opinati sunt q̃ ipse deus sciat entia modo quo sit vilioꝛ eis scibilibus.i. modo nostro.s. prout perficitur a rebus sequitur vt causatum.i. entia causata non reducãtur ad causaz. immo potius causa reducitur ad causatuz:⁊ sequitur vt nobilius esset vilius:qz deus optimus in natura esset vilioꝛ rebus.hoc fuit motiuum Auicẽ.g.s.q̃ si deus intelligeret aliud.ergo vilesceret. quoniam perficitur a rebus. (Sed non cauent.) Nunc reprehendit Auicẽnã q̃tum ad duo primo quia non vtitur in solutione eius verbis philosophoꝛ. secundo :quia non respondet ad questionem prout mouit ipse eam.o.sed sup.philosophi non cauent sibi.i.non euitant hoc inconueniens modo quem dixit Auicẽna. videlicet q̃ ideo non

sequitur quia scire deum se ⁊ alia fit vnum ⁊ idem.sed sup.philosophi vtuntur his verbis:q̃ ipse deus sciat entia modo nobiliori quo nos scimus ea .i. equiuoce prout scientia nostra causata est a rebus:⁊ dei scientia causa est rerum:vt dictum est in.metaph. pmento.5i. ⁊ adductum est in precedentibus.ergo solutio Auicẽne peccauit in verbis. (Sed qualiter.) Nunc rependit ipsum q̃tum ad rem quoniaz q̃stio mota ab Auicẽ. fuit quomodo deus scit alia:⁊ tamen scientia sua non est composita.inquit modo auerroys:sed qualiter possibile fuerit multiplicare scibilia in deo benedicto.questio est p se.i. seorsum ab illa quam soluit Auicẽna.potest enim questio intelligi an deus scit alia:⁊ an deus sciat scientia composita. Auicẽna mouit questionem sub secundo intellectu.s.an scientia dei sit composita: ⁊ soluit eam ad primuz intellectum declarando q̃ scit alia.non tamen sequitur q̃ vilescit. ergo peccauit Auicenna q̃tum ad rem:cum soluit vnam questionem quam non mouit: ⁊ tacuit sol.illius quam mouit.(Et per hoc philosophi.) Nunc vult accusare alg.dixit enim alg. ad intellectum scõe questionis q̃ scientia dei non est composita quoniam fm philosophos deus nõ scit nisi se. Cui contradicit auerroys. o.et per hoc philosophi sibi non cauent.i.non euitant questionem illam opinando q̃ deus non sciat nisi seipsum:sicut eis attribuit alg.immo philosophi sup.euitant illam propter id quod dictum est superius q̃ scientia dei est sui prout est ens:⁊ aliozum:est principium eorum.(Et Auicenna.) Declarat quomodo Auicenna conatus erat mediare.o.⁊ Auicenna insudauit se conuenire inter opinionem dicentis : q̃ deus non scit nisi se:vt fuit opinio Alg. ⁊ vt sciat modo nobiliozi illo quo nos scimus ea : que fuit opinio philosophozuz;quod ostendit esse ad eius mẽtem.o.⁊ hoc satis patet ex dictis suis.videlicet sup. que fuerunt q̃ scire deũ benedictum seipsum ⁊ omnia alia entia mundi est idem:lz istõ ipse non dicat ita clare.ergo quasi meaꝛ cui ꝓtradicit.ergo constat ex dictis quomodo acerrimºest erroꝛ huiº hominis ⁊ suũ facinus:⁊ peccatum est in eo. i.illo quod dolose philosophis imponit.imponit.n.eum scire se est idem quod deum scire alia omnia.et hoc falsum est.sed videtur q̃ auerroys contradicat sibi quoniam superius dixit q̃ deum scire se ⁊ alia idẽ est quod esse eius et esse aliozum.Dicendum q̃ differentia auerroys et Auicẽ.in hoc consistit:quoniam auerroys voluit deũ vno actu sciendi scire:⁊ se ⁊ alia prout illa alia sunt eadem cum esse dei: quia vt dixi entia a parte dei sunt eadem. ipsi Auicenna opinatur q̃ deum scire se et alia prout alia sunt diuersa ab eo est idẽ. ⁊ istud facinus est:⁊ erroꝛ acerrimus: vt visum est superius:et sic amoꝛ contradictio.

Alga. Du. V.

Jt Algazel respõdens pro philosophis ⁊ si aliquis diceret q̃ ipse deus scit se i eo q̃ est principium modo relationis:⁊ scientia relatiuozũ est vna. paternitas enim ⁊ filiatio simul ⁊ semel cognoscuntur. Unde sicut hic plures scientie vniuntur:eodem modo dici potest in deo benedicto videlicet q̃ ipse scit seipsum principium entiũ.⁊ est vna ⁊ eadẽ scientia:licet pluralitatẽ aliquo modo retineat. Rursus quomodo h̃ itelligitur in vno causato relatio sibi ⁊ non infert pluralitatez. ergo multiplicatio ipsius siue illius quod est in genere suo non infert pluralitatez. Preterea sicut qui scit rem ⁊ scit q̃ eam ipse scit vna ⁊ eadẽ scientia: sic vna ⁊ eadem scientia est cum istis multiplicationibus: maxime quia loquentes opinãtur q̃ scibilia dei sunt infinita. Et q̃ eius scientia est vna ⁊ eadem: non q̃ attribuant ei scientiam infinitam. Hucusq̃ sunt verba algazelis nomine philosophorum. Sed ipsi respondent pro eis sic.si dei scientia vna ⁊ eadẽ est omnimode non imaginandum est q̃ dependeat a duobus scibilibus:quia vt philosophi ponũt infert pluralitatez. ⁊ tamen sollicitantur in hoc ita q̃ dicunt q̃ si deus haberet quiditatem denominatam ab entitate esset h̃ pluralitas in deo. ⁊ ideo fm philosophorum radices impossibile est ponere vnam ⁊ eandez scientiam a pluribus scibilibus dependentem: ita q̃ pluralitatem non inferat.ideo magis infert hic pluralitatem q̃z attribuere ipsi deo esse super suam quiditatem. Similiter ad id quod dicebãt q̃ scientia relatiuozum est vna ⁊ eadem. Dicimus q̃ est falsum: immo sunt tres scientie.videlicet duozum relatiuoꝛ

ꝛ que est relationis. ergo sunt scientie distincte. Similiter ad id quomodo deus scit seipsum ꝛ genera singularia: ꝛ q ipse est ipsorum principium. Dicimus q infert necessariꝫ pluralitatem. Amplius ad id quod dicunt. videlicet q si aliquis scit rez scit sine dubio q ipse scit eam eadem scientia. Dicimus q non est: sic immo sunt due distincte. Patet ergo qualiter philosophorum defectus accerrimus est in hoc ꝓposito.

¶ Debes scire q alg. philosophis imponit q deus nihil sciat nisi se: ꝛ q omnino ignorat hec: ꝛ h quia si deus scit se ꝛ alia in deo accideret ꝓpō: vt declaratuꝫ fuit istis diebus elapsis in nostris scolis. vult algazel primo narrare argumenta quorundam philosophorum qui probant q deus non modo scit se. immo ꝛ alia. secundo ibi. (Sed ipse.) respondet his argumentis. inquit ergo auerroys. Ait algazel respondens pro philosophis. sup. primo adducendo argumenta aduersariorum que sunt infrascripta. potest ergo argumentum componi sic. scientia relativorum est vna. scientia dei ꝛ aliorum est scientia relativorum. ergo est vna. maior probatur exemplo. inquit ergo ꝑ° ponens minorem ꝛ si aliquis diceret q ipse deus scit se in eo q est principiū aliorum. ꝛ sup. alia quorum est principium modo relationis. hec est minor. l. scientia dei ꝛ aliorum est relativa. Deinde ponit maiorem. d. ꝛ scientia relativorum est vna: cuius exemplum ponit. d. paternitas enim ꝛ filiatio simul ꝛ semel cognoscuntur. Deinde ponit conclusionem. d. vnde sicut hic. i. in relativis plures scientie vniantur. i. diuersorum est vna scientia. eodem modo dici potest in deo benedicto. vꝫ. q ipse scit seipsum principium entiuꝫ. ꝛ est vna ꝛ eadem sciētia licet pluriū aliquo modo retineat. est ergo conclusio argumenti: q deuꝫ vna scientia numero scit se ꝛ alia: contra phos. vel pōez quam philosophis imponit. (Ruꝛsus.) Nunc ponit secundam rationem contra philosophos: ꝛ ratio consistit in hoc. qualiter possibile est intelligere causatuꝫ: taliter potest intelligi ꝛ causa. sed potest causatum intelligi vnica scientia cum sua causa. ergo potest causa intelligi vnica scientia cū causato. dicit ergo rursus quomodo hoc intelligitur in vno causato relativo sibi. i. quod refertur ad deū: ꝛ tamen sup. scientia illius causati ad causam ꝓximam non infert pluralitatē suppleas eodem modo potest intelligi causa in habitudine ad causatum: ꝛ tamen non erit intellectio composita. facet minorem ꝛ infert conclusionem. d. ergo multiplicatio ipsius siue illius quod est in genere suo. i. ergo intellectio cause in relatione ad causatum que causa est vnius generis cum causato non infert pluralitatem: ꝛ sic patet esse possibile deum intelligere se ꝛ alia vnica scientia ꝓout deus dicitur relatiū quoddaꝫ ad alia. (Preterea.) Ponit tertiam rationem contra philosophos: et ratio componitur sic. sicut se habet intellectus intelligens aliquam rem: ꝛ sciens se scire illam rem: sic deus sciens se ꝛ scīēs alias res per similitudinem quam existimant esse bonam. huic maiori subintelligende apponit minorem. d. sicut qui scit rem: ꝛ scit q eam ipse scit vna ꝛ eadem scientia: hec est virtus minoris. apponit conclusionem. d. sic vna ꝛ eadem scientia est cum istis multiplicatiōibus. i. sic ergo deus scit se ꝛ alia vna ꝛ eadez scientia numero. (Maxime.) Confirmat argumentum. d. maxime sup. errant phi. quia loquentes. i. theologi opinant q scibilia dei sunt infinita: ꝛ q eius scientia est vna ꝛ eadem non q ei attribuāt sciētiā infinitā. arguo g̃ sic. si possibile est scire infinita sciētia vna g̃ posse scire plura eadē sciētia: ꝛ p ꝓns deus pōt scire se ꝛ alia vna ꝛ eadem sciētia. inde auerroys vsq; huc sunt ꝟba alg. adducta ꝫ philosophos nomine phorū aduersariorum veris philosophis. (Sed ipse. Nunc exponit pro philosophis veris: ꝛ reprobat eorum opinionem. secunda ibi. (Similiter ad id.) Respondit ad argumenta per ordinem. inquit. sed ipse respondit pro eis sic. si dei scientia vna ꝛ eadem est omnimode non imaginandum est q scientia dei dependeat a duobus scibilibus. l. ab ipso deo ꝛ rebus generabilibus causatis: qz vt philosophi ponunt hec dependentia infert pluralitatem. est ergo solutio q deus potest scire se ꝛ alia: nō sciencia causata ab illis. (Et tamen.) Ostendit qualiter est hec intētio philosophorum. l. in deo non esse ꝓpōem scientie ꝛ scibilis seu scientiarum. probant enim philosophi q si deus esset id quo essentia esset distincta ab esse in eo esset compositio: ꝛ habent hoc pro maximo inconuenienti. arguo modo sic. inconueniens est in deo esse ꝓpōem ex esse ꝛ essentia. ergo multo magis ex substantia ꝛ accidente. dicit ergo. ꝛ tamen sollicitantur in hoc. ita q dicunt q si deus haberet quiditatem denominatam ab en^te. idest quiditatiuum vbi esse denotillaz tanꝫ realiter diuersuꝫ esset hic pluralitas in deo qō maxie reputāt icōueniens. ló dicit ꝛ ló ꝫ philosophorum radices impossibile est ponere vnā ꝛ eādem scientiam a pluribus scibilibus dependentez: ita q pluralitatez non inferat. ideo magis ifert hic. l. in eo q quis diceret scientiaz esse additam essentie q̃ attribuere ipsi deo esse super quiditatem. sup. additam. (Similiter.) Nunc solvit ad argumentum primum: ꝛ breviter negat maiorez. dicit ergo similiter ad id quod dicebant q scientia relativorum est vna ꝛ eadem. dicimus q est falsum. immo sunt tres scientie. videlicet due duorū relativorū ꝛ tertia illa q̃ est relationis: ergo sunt scientie distincte. (Silr.) Rñdet scōm. ꝛ ꝓmo replicat viz eius. d. similiter ad id argumentum sup. quomodo deus scit seipsum ꝛ genera singularia: et q ipse est ipsoꝝ principium: ꝛ addat: ꝛ q possibile est causatuꝫ intelligere se et causam vna scientia. dicimus q in causato infert necessario pluralitatem: eo quia causatum intelligit se ꝛ causam diuersis scientiis. (Amplius.) Solvit ad tertiam. d. amplius ad id quod ipsi dicunt. vꝫ. q si aliquis scit rē scit sine dubio q ipse scit eam eadem scientia. dicimus q non est sic. i. dicimus q minor est falsa: immo sunt due distincte. ꝓbr. d. patet ergo qualiter philosophorum sup. aduersariorum defectus est accerrimus in hoc ꝓpoꝛposito. solute ergo sunt rationes pro philosophis

¶ Auerroys

Icimus nos q huius hominis ꝟba hic fuerunt longa: ꝛ vtplurimū dialeticalia.

d Sed ipsorum verboꝝ sententia sub duabus conclusionibus continetur. ꝛ id qō constat ex his est q asserendo scientiam dei vnam cē se dixit q in nostris intelligibilibus ꝓout intelligentia intelligit ea non multiplicantur: sicut in entibus reperitur. videlicet q sunt alique res in quibusdam entibus: que non in illis rebus multiplicantur: vtputa q res est vna: ꝛ ens est necessariū vnde ex hoc ſm eum deprimitur q vna ꝛ eadē scientia multa vel forte infinita continet. Et prima duarum predictarum ab alg. ductarum est q ipse sumit exemplar ab imaginabilibus rebus que contingunt intellectui in anima: ꝛ sunt similia entia comitantibus relationes entium adinuicem ꝛ eorum negationem. apparet q relatio que contingit intelligibilibus non multiplicationem intelligibilium inferat. ꝛ allegatio ipsius super hoc est q relatio comitans relatas res sic se habeat. Et ipse postea obiecit dicte auctoritati dicendo q relatio ꝛ duo relativa sunt plura ꝛ plurib⁹ egēt sententijs: vt diffuse meditatus fuit ostēdere. Et nos dicimus q hic error accidit ei assimilando scientiaz humanam ad diuinam. Unde dicimus q quicunqz moueat dubium in diuina scientia: ꝛ perpendit illud soluere per humanam scientiam. est manifestum q ille transfert iudiciuꝫ ꝓsens ad absens in duob⁹ entibus in maxima distantia distantibus. videlicet in specie ꝛ in genere. Secunda vero predictarum rerū fuit q nos scimus rem esse: ꝛ scimus q nos scimus eam ꝛ non denominatione addita super primam: qz procederetur ad infinituꝫ. Sed nos dicimus q hoc nihil est. Quia satis patet q procederetur ad infinitum si aliquis sciret rem ꝛ ignorat q ipse scit eam: et postea scit q scit eam ꝛ ex hoc innouetur secūda scientia: ꝛ ideo non est possibile procedere ad infinitū: sicut putabat ipse.

¶ Vult nunc auer. redarguere quedam dicta alg. ꝛ primo proponit summam intentionis eoruꝫ. ꝛ inquit. Dicimus nos q huius hominis verba hic fuerūt longa. et vtplurimum. i. ꝗtum ad maiorem partem eorum dialecticalia: sed ipsorum verborum sciētia in duabus cōclusionib⁹ cōtinetur. (Et id quod.) Nunc exequitur ꝛ primo proponit quoddam necessarium ad suus ꝓpositum. secundo. ibi. (Et ꝓmo duarum.) ponit ꝓclones sūmatim: inquit ergo in prima. Et id quod ꝓtat ex his est: q asserendo scientiam dei vnam esse: dixit q in nostris intellibilibus prout intelligentia. i. intellectus intelligit ea non multiplicantur: id est res intelligibiles ab intellectu nostro vna scientia intelliguntur: vt relativa ꝛ multa alia. immo probauit hoc dicendo q sicut in entibus reperitur. vꝫ q sunt alique res in quibusdaz entibus que in illis rebus non multiplicantur: vtputa q res est vna ꝛ ens est necessarium. ens enim ꝛ vnum idem sunt simpliciter, sicut ergo ex natura rei vnum ſm rem potest esse multa ſm rōnem: inquit propter hoc. vnde ex hoc ſm eum deprimitur q vna ꝛ eadem scientia multa ꝛ forte infinita cōtinet: eo qz scientia est res in alia modo sicut res extra animaz potest esse vna in

subiecto ꝛ plures ſz mo^m. multo fortius res in anima sicut est scientia. potest esse vna in subiecto ꝛ plures i habitudine. istud est illud necessariuꝫ quod Auerroys proponit. (Et prima duarum predictarum.) Nunc ponit conclusiones summatim ꝛ inquit. ꝛ prima duarum predictarum ab alg. ductarum est q ipse sumit exr ab imaginabilibus rebus que cōtingunt intellectui in anima nostra: ꝛ sunt similia entia comitantibus relationes entium adinuicem idest ꝛ illa entia a quibus sumpsit exr sunt res relative: ꝛ res cōcomitantes eoruꝫ negationem. i. ꝛ res quibus nihil cōrespor in re quibus potius respor non esse inquit modo auerroys apparet q relatio que contingit intelligibilibus non infert multiplicationez intelligibiliuꝫ: ꝛ allegatio. i. ꝓbatio ipsius est super hoc q relatio concomitans relativas res: sic se habet: quoniam vna est scientia duoꝝ relativoꝝ. dicit modo auerroys. ꝛ ipse alg. obiecit dicte auctoritati. i. exemplo dicendo q relatio et duo relativa sunt plura: et pluribus egent sententijs: vt diffuse meditatus est ostendere. (Et nos.) Cum posuit primam conclusionem. nunc reprobat eam ꝛ dicit. ꝛ nos dicimus q hic error accidit: ꝛ assimilando scientiaz humanam ad diuinam. bene dicimus q quicunqz mouet dubium in diuina scientia ꝛ perpendit illud soluere per humanam scientiam est manifestum q illud transfert indiuiduum ꝓsens ad absens. i. indiuiduum generabile ꝛ sensatuꝫ ad eterm insensatum. dico absens in duobus entibus in maxima distan^a distantibus. vꝫ: in specie ꝛ in genere. ¶ Sed dices. de insensibilibus non possumus loqui nisi per sensibilia. ergo non male fecit alg. per simile in nostro intellectu declarare in intellectu primi. ¶ Dicendum q error fuit alg. credendo per hec omnino scire illa: et credere hec esse illis similia omnino: sed q aliqualiter per hec veniamus in illoꝝ cognitionem: non est dubiuꝫ vt scitur ab auerroy. 3. de anima. ꝓmento. 36. (Scda vero.) ꝓponit secundam. d. secunda vero predictarum rerum fuit q nos scimus rem esse: scimus q nos scimus eam ꝛ non denoie idest scia noua addita super ꝓmam. quia ꝓcederetur in infinitum. inquit auer. sed nos dicimus q hoc. i. hec ratio nihil est: quod ostendit. d. quia satis patet ꝓcederetur ad infinituꝫ si aliquis sciret rē et ignoraret q ipse scit eam: et postea scit q ipse scit eam: adeo q ex hoc innouetur secūda scientia. vult ergo contra alga. hab ere q homo scit rem: ꝛ scit se scire illam: ꝛ ibi statur. per vnam regulā: quando aliquid est tale per aliud: illud per quod est tale est tale per se: vt dicit. 8. physicorum. cōmento. 46. ideo ꝓ^a. d. ideo nō est possibile procedere ad infinitum: sicut putabat ipse: ꝛ sic patet qlr alg. in duab⁹ ꝟnib⁹ peccauit. aliqlr

Alg. Du. VI.

a It algazel. ꝛ si aliquis diceret q h diubiū sequitur tantuꝫ Auicen. ipse enim opinatus est q deus alia entia ꝓter eum sciat.

Sed aliqui veraces phi conueniunt q ipse deus non scit nisi seipsum. ergo ſm eos hoc dubium remouetur. Nos dicimus q mouens hoc argumentum deberet merito tacere ꝛ stupefieri de ipsius vilitate. Quilibet enim homo vel angelus cognoscit seipsum ꝛ suum principiū: ꝛ alia entia ꝓter euꝫ. Unde si ipse deus non sciret nisi seipsum: esset ergo defectibilis respectu creaturarum humanarum: maxime angelorum. immo quod plus est id quod videtur cognoscere seipsum nouit aliud extra se. ꝛ nō est dubium q scientia est nobilitas ꝛ perfectio ꝛ ignorantia totum contrarium se habet. Rursus phi sunt consueti dicere q ipse deus est diligēs: ꝛ q habet mirabilem gloriam. Unde etiam mirandum est qualiter possunt ei talia attribuere. posito enim q ipse sit sciēs simpliciter sine quiditate: quomodo poterit esse ignorans omnia alia ꝓter eum cum ꝓdunt ab eo. Qualis igitur etiam differentia est inter eundem deum ꝛ vnum hominem mortuum: nisi q ipse deus seipsum nouit ꝛ cognouit: ꝛ mortuus minime. Amplius dicamus q possumus eos compellere vt concedant pluralitatem in deo benedicto hoc modo. videlicet aut scientia dei eadem est q ipse deus: aut differunt abinuicem. si differunt: statim ergo concessa est pluralitas in deo. si sunt vnum ꝛ idem: qualis est ergo differentia inter hoc ꝛ dictum dicentis: q scire hoc seipsum idem est quod ipsum: sed hoc summa fatuitas est. homo namqz multotiens essentiā suiꝑ ipsius ignorat ꝛ scit quod est postea. ꝛ tūc remouetur illa ignorantia quandoqz: ꝛ hec differūt abinuicem sine dubio. ꝛ licet diceremus q deus sciuit seipsum: non ex hoc sequitur q ipse cum eius scientia sit vnū ꝛ idem. Et si forte dicti phi dicerent q ipse deus purus est intellectus absqz alia substantia. Dicimus q hoc est impossibile. Scientia enim intellectus denominatio quedaz est que subiecto sine dubio indiget: vt in aliis accidētibus reperitur. vnde dicimus q ex hoc apparet defectus philosophorū in presenti ꝓposito. Et nos deo dante in sequentibus declarabimus q ipsi nequeunt ostendere q ipse deus seipsum neqz cetera entia sciat.

¶ Nunc alg. in presenti dubio vult reꝓbare philosophos. ꝛ primo declarat qualiter predictum dubium est contra Auicennam ꝛ non contra pery^cos. Deinde arguit cōtra pery^cos inquit. ꝛ si aliquis diceret q hoc dubium. i. datum sequit tm Auicen. idest est contra Auicennam tm. cuius rationem ait. d. ipse enim opinatus est q deus alia entia ꝓter eum sciat. ergo sup. dubium factum procedit contra. Auicē. ꝛ ostendit qualiter non est cōtra pyc^os. d. ſz aliqui veraces phi conueniunt q ipse deus nō scit nisi seipsum. ergo ſm eos hoc dubiū remouetur. i. non habet locum. (Nos dicimus.) cum declarauit qualiter hoc dubium procedit contra Auicen. ꝛ non cōtra phos. nunc arguit cōtra phos rōnib⁹ nouis. ꝛ primo vilipēdit eos. d. nos dicim⁹ q rem^ne. i. soluens. hoc argumentum illo modo deberet merito tacere ꝛ stupefieri de vilitate eius. i. suꝑpsius. (Quilibet. n. hō) nūc declarat solonem illaz esse falsaz: ꝛ arguit ent^ce. ꝛ ratio stat in hoc. si deus non sciret nisi se esset defectibilis respectu hominis: ꝛ maxime respectu angeli. ꝓ^am probat: quoniam minoza intelligeret ipso angelo: et ipso homine: qm̃ homo et angeli non modo se: immo alia intelligunt: vt patet in textu. huius rōnis ꝑmo ponit probationem ꝓ^e. d. qlibet. n. hmo vel angelus cognoscit seipsum ꝛ suum principium: ꝛ alia entia ꝓter euꝫ (Unde si.) ponit nunc ent^ma. d. vnde si ipse deus non sciret nisi se. ergo esset defectibilis r^u creaturaꝝ humanaꝝ ꝫto maxime r^u angeloꝝ. ꝛ sic patet tota rō. (Immo q plus est.) ꝟ ponit 2^am rationem ꝫ idem. ꝛ pōt ratio sic cōponi illud quod videtur cognoscere seipsum nouit aliud extra se. Sed suppleas. deus cognoscit seipsum. g̃ deus nouit aliud extra se. maior ponitur tantum ꝛ non ꝓbatur qz ibi infra (Qualis ergo est oria inter hoc ꝛ tē.) ꝓbar. ló vsq; ad illum dimittatur locum. minor autem est py^cos vt dictum est. (Et non.) Soluit dubium ꝫ primaz rōnem: quoniaz sicut dr. 12. me^ce. ꝓmento. 51. Scia vilium non est digna apponi in re nobi^ma sicut est deus. cui^s exēplū est. sicut videre turpia visibilia nō decet honestā videntez videre. ergo cum entia generabilia sint vilia in ꝓparatōe ad deū non decet deum videre: ꝛ sic ad primā rōnem negat ꝓna. ꝛ ad ꝓbationem ꝑz sol. ex h. eo qz homo ꝛ angelus non sunt ꝓfect^ma qualis est de^s ꝛc. ¶ Hanc ergo qōnem remot. d. ꝛ nō est dubium q scia est nobilitas ꝛ perfectior: ꝛ ignorantia totuꝫ ꝓrariū se habet. i. vilitas ꝛ pfectio. vult ergo dicere q lz ei cōgruit scire vilia non ꝓpter hoc vile scit: eo qz si obta sensibilia vilia sūt. attn scia est pfectio ꝛ bonitas. (Ruꝛsus.) hic ponit 3^a rō. ꝛ ꝓponit sic oē diligens entia habēs mirabilē gloriā itelligit dilecta. hēc maiorē supponit: ꝛ statiz apponit minorē. d. ruꝛsus phi sūt sueti dicere q ipse deus ē diligēs sup. ētia: ꝛ q h mirabilē gloriā. i. i h: qz misericors ē eoruꝫ q̃ diligit. ꝛ g̃ q de^s intelligit dilecta quoꝝ est misericors. (Unde ēt.) adducit q̃rtā rōnē: ꝛ sic ꝓponit. nullū sciēs simplr fine q̃ditate dr̃te ab esse ē ignorās ea q̃ sūt extra ipsum. ſz de^s ē simplr sciēs fine q̃ditate differente ab esse. g̃ nō ē ignorās res extra ipsū. ꝓmo ergo ꝓponit qō vult ostruere. d. vñ et mirādū ē qlr possūt et talia attribuere. (Posito. n.) Nūc arguit ꝛ pōt minorē. d. posito enī q ipse sciat simplr fine q̃ditate. i. dr̃nter ab eē. pōt ꝫnē sub forma qōnis. d. qō poterit eē ignorās oia alia ꝓter eū: quasi dicat n̄. (Cū ꝓcedūt.) ꝓbat maiorz ꝛ ꝓponit sic. nullū sciēs simplr a q̃ ꝓcedūt oia ignorat illa. Sciēs fine q̃dita te differenter ab esse est id a quo ꝓcedūt oia ergo nullū sciens simplr fine q̃ditate ꝛc. ignot oia alia. huius tāgit micē. d. cū ꝓcedāt ab eo. (Qualis igr ēt.) Nūc pōt q̃tā rōnē: ꝛ ꝓt sic ꝓponi illud qō est hoi mortuo plus ꝓpinquū est vilius: eo q ab illo est remotius: sed deus intelligens tantuꝫ se est ꝓpinquior homini mortuo ipso homine viuo. ergo deus est vilior homine viuo. minor ꝓbatur: quoniam homo duo habet. ſ. q intelligat se et itelligat alia. mortuus q̃ neqz se neqz alia. deus est in me^o. caret enim sciētia aliorum: ꝛ ꝗtum ad hoc conuenit cum homine mortuo: ꝛ habet scientiaz sui: ꝛ in hoc differt ab eo. ergo cum sit in me^o est plus ꝓpinquus homini mortuo. inquit ergo. igitur qualis etiam est differentia inter eundem deum ꝛ hominez mortuuz: nisi qz ipse deus seipsuꝫ nouit: ꝛ mortuus minime: ꝛ per hoc habetur minoris ōclaratio. (Amplius dicim^o) Nunc arguit contra illud quod phi volunt fugere. d. amplius dicimus q possumus eos compellere. vt cōcedant pluralitatē

in deo benedicto quod intēdunt fugere ꝟ modo. vꝫ. aut sciēta dei eadem est q̄ ipse deus: aut differunt adinuicem. si differūt ergo statim est pluralitas in deo. si sunt vnuꝫ ⁊ idem. ergo qualis differentia est in hoc ⁊ dictum dicentis q̄ scire hoc seipsum idem est quod ipsum. i. nulla. idem enim erit dicere. scia dei non differt a deo: ⁊ q̄ ipse non scit nisi se tantum. Destruit hoc. d. sed hoc est summa fatuitas quod declarat per exemplum hoc modo. d. homo nāq̄ multotiens essentiam sui ipsius ignorat: ⁊ scit quod est postea. i. accidentia: ⁊ tunc quandoq̄ remouetur illa ignorantia arguendo ab accidentibus ad essentiam. inquit modo. ⁊ hec. i. scientia sui ⁊ accidentium differunt adinuicem sine dubio. ⁊ videtur mihi q̄ alg. voluit per hoc inuicem hanc rationem. quicunq̄ scit difficilius scit facilius: sed deum scire essentiā est difficilius q̄ scire posteriora: vt patet in exemplo de homine. ergo sciens essentiam suam sciet posteriora. (Et hꝫ.) Nūc ostendit responsionem phorum esse exꝫ ꝓpositum. ipsi enim credebant euadere a cōpositione in deo dicendo q̄ deus scit se tantum: ideo scientia eius est composita. contra arguit algaçel. d. hꝫ dicemus q̄ deus sciuit seipsum. non sequitur ex hoc q̄ ipse cum eius scientia sit vnum ⁊ idem: vt posito q̄ homo sciat tantum se: non sequitur scientiaꝫ hominis esse idem qō homo. (Et si forte.) adducit euaⁿᵉᵐ phorum ab hac replica. d. ⁊ si forte dicti phi dicerent q̄ ipse deus purus est intellectus absq̄ alia ſuba. ⁊ per ꝙsequens similitudo hominis ⁊ dei nihil est: quoniam homo materialis est ⁊ compositus. contra arguit: d. dicimus nos q̄ hoc est impossibile: cuius rationē ponit: ⁊ potest sic componi omnis denominatio ⁊ accidens additum inᵘᵐ facit cōpositionem. hanc maiorem supponit. explicat minorem. d. scientia enim est quedam denominatio intellectus que subto sine dubio indiget: vt in alijs accidentibus eiusdē rationis reperitur. ꝙᵈ errorem eorum. d. vnde dicimus q̄ ex hoc apparet defectus phorum in presenti proposito ⁊ ordinat se ad sequentia et sermo eius patet. hec igitur sunt que continentur in presenti dubio. ¶ Auerroys.

Scimus nos q̄ loqui de ipsius dei gloriosi sciētia. vꝫ. tā de se q̄ꝫ de alijs entibus
d nō licet: imo ꝓbeē manifeste a legib⁹ nostris. ſ. nō mō dialetico seu topicali: ſꝫ etiam sophisticali. ⁊ maxīe ponere in libris qui ad manus cuiuslibet pueniēt: ⁊ qꝫ vulgus vt manifestū est ꝓprehendere taliū veritatē nequit ipsoꝫ ruditate subtilitateq̄ rerū: iō inducit eos ad insudandū diuinitatis negligāt pulchritudinē. Et iō nō sunt talia oībus liberāda. multa. n. icōgrua possunt exꝫ hoc oriri: ⁊ hec est cā: q̄re via leges ponētiuꝫ dix̄t a phoꝝ via. ſ. q̄ꝫ via legis simplex ⁊ narrata ponit. Si forte nāq̄ demonstratiue log insudauerint se: vulgares obijcerēt coꝝ auctoritatibus: ⁊ excitarēt dubia ⁊ argumēta sophysticalia. essent igit dicta verba in fine in errore. vñ valde sunt laudāda dicentis verba: q̄ qui tradit vulgis similis est qui dat venenū quibusdā corporib⁹ quorundam animalium. videlicet. q̄ illud venenū fit eis mortificale. venena nāq̄ sunt res relatiue: q̄ aliqua sunt venena alicui animali: alicui vero sunt cibaria. Vñ sile est de ꝓpositis dubijs cū vulgis. ⁊ iō sp decet dare cuilibꝫ id qō sue nāe ꝓpetit. ⁊ nos idcirco q̄ in ꝟ lib. cū phis veracib⁹ intēdimus licite loq. igitur est nobis de predictis tractare hic latēter. alio. n. modo cauēdū valde a nobis est. vñ redibim⁹ ad ꝓpositum dicētes q̄ pipathetici tractātes de oībus ꝓprehensibilibus inuenerūt esse duobus modis. vꝫ. possibilia sensibiliter vt corpa indicabilia ⁊ actualia in eodē genere exñtia: ⁊ cōprehensibilia ab intellectu: vt sunt sensibiliū res q̄ditates ⁊ ipsaruꝫ nāe. ſ. nature subaꝝ sensibiliū ⁊ accñtium: ⁊ inuenerūt dicti phi q̄ res quiditatē habētes ſm veritatē sunt corpa: ⁊ intendimus de quibusdā denoiationib⁹ in eisdē corporibus exñtib⁹: ex qbus dicta corpa actualr reperiunt ⁊ preparant vt ab eis aliq̄ ꝓcedant corpea ⁊ dīnt he denominatiōes ab accñtib⁹ apud philosophos in eo q̄ accñtaliter sunt res addite super ſubam indicatam per se existentē. ⁊ dicte denominationes nō sic se habēt: imo ipse met idē sunt q̄ ſube rerum indicatarum ꝓ ſe exñtiū: ita q̄ꝫ si imaginaremur remotionem dictaꝝ denoiationū ſubm totalr remouereť: ⁊ intueni mus veritatē haꝝ denoiationū que in indicatis entibus repiunt ab opib⁹ cuiuslibet corporꝝ. v. g. reptuꝫ est ab eis quaꝝ plāta sit plāta: rōne. vꝫ. cuiusdā opis sibi proprij. Silr de aialibus ex qbusdam proprijs operibus cuiuslibet coruꝫ. ⁊ eodē mō cōprehenderunt formas brutorū. vꝫ. ex virtutibus ⁊ actionibus ipsorum proprijs in eis. Amplius inuenimus q̄ he denoiationes sunt in ſubis earum. ſube ⁊ hoc inuentum fuit ab eis ex entium de ſpē ad ſpēm: aut de genere ad genus dictarum denoiationuꝫ conuersione vel permutatione: vt permutatio nature ignis ad quam vꝫ. quia remota denominatiōe ex aqua ignis fit ⁊ ab eodem opus igneale procedit. Vñ pꝫ q̄ ipsi sumpserunt signuꝫ ſubi ex passionib⁹: sicut signum forme reperiūt ex actiōibus. Impossibile est enim q̄ actio ⁊ passio ab vna ⁊ eadem natura procedant. Quare diffinitiue posuerunt q̄ omnia corpora ex duab⁹ naturis ex agente ⁊ patiente. ſ. ex materia ⁊ forma componuntur. Nuncupatur. n. agens forma ⁊ quiditas ⁊ ſubstātia. ⁊ patiens ſubm: ⁊ elm: ⁊ materia. Et apparuit eis q̄ corpora sensibilia non sunt simplicia: ⁊ ad sensuꝫ appet. vꝫ. de corpib⁹ simplicibus esse ꝓpositа. quodlibet nāq̄ corpus actionem ⁊ passionem habet. Preterea opinanť id quod de predictis duabus naturis ad sensum cōprehensis ex materia ⁊ forma compositis tm̄ ab intellectu comprehenditur est forma: quia forme sunt intelligibiles semper: ⁊ intellectus quando ab humano intellectu separantur a ſubis earum. Similiter esse accidentium diuiditur in intellectu ad has duas naturas: licet ſubm ꝟus ⁊ prius eorū sit corpus compositū ex predictis duabus naturis. ¶ Declaratis igit istis, pcedunt ulterius speculari que duarum predictarum naturaruꝫ alteram precedit: ⁊ inuenerunt q̄ actus precedit potentiam prout agens precedit actū. Deinde conati sunt speculari de causis ⁊ causatis: ⁊ induxit eos inuestigatio ad causam primam actualem que ceteras omnes causas entium supercellit. Quare oportet q̄ sit purus actus ⁊ nullatenus potentiam retineat. Si. n. aliquo modo potentiam retinet esset necessario causata quodammodo: ⁊ causa alio modo. ergo non esset prima. ⁊ quia quodlibet purum ⁊ nudum a potentia apud philosophos intellectus est necessario. oportet ergo q̄ prima causa necessario sit itellectus. Hec est summatim opinio philosophoꝝ. ⁊ qui vult de istis clarius informari ad abundantiam libroruꝫ concurrat peripatheticorum. ¶ Prelibatis ergo his que mouerunt philosophos ad opinandum q̄ principium mūdi. ſ. prima causa sit simplex ⁊ purus intellectus coacti fuerunt dicti sapientes inuestigare de ordine mundi: ⁊ q̄ ordo huius mundi ex ipsius parte procedit a scientia cum illa scientia sit principium mundi et dat sibi esse ⁊ est ordo intelligibilis. et hoc sine dubio taliter est difficilis comprehēsionis. Propter quod non est mirum si non ingrediať coꝝ vulgarium: quia subtiles vix possunt lumen rarissimum horum propositoruꝫ respicere. Amplius omnia verba huius hominis relicta: in quib⁹ reprehendit philosophos de predicta opinione: non sunt nisi ambages ad complacendū vulgis et rudibus hominibus fingentibus legem seruare. Ergo quando ipse dixit qualis est gloria entis simplicis sine quiditate et absq̄ scientia eius quod ab eo procedit ⁊c. Dicimus q̄ sunt verba erronea ⁊ absurda. Si enim

phi posuerūt quiditatē nudā a ſubo: est ergo necessario a denoiationib⁹ denudata. Nō. n. pōt esse subꝫ denominationum: nisi ꝓposita fuerit ex nā potētie ⁊ nā actus: ergo pria cā est q̄ditas absoluta: ⁊ oia alia entia a pdicta q̄ditate q̄ditatē hīt: ⁊ dicta pria cā est ens scies oia entia absolute. entia nāq̄ eē hīt ⁊ sunt intelligibilia, put ipse seipm scit. Postēꝫ igit vltima cā ē: hīt igit entia eē: ⁊ sunt itelligibilia ab eo: ⁊ ab ipsius scietia. ergo ē cā cē pdicatū: ⁊ q̄ sunt itelligibiles ⁊ phi negāt q̄ sit scientia dei in entibus silis humane sciētie in eē. Scia. n. hūana cātur ab entib⁹. ergo scia dei in entib⁹ opponit hūane scie. Rursus id qō dixerat q̄liter possunt euadere q̄ deo gloriosо nō attribuāt pluralitatē. non enim euadet quin scia dei dr̄at ab ipso deo: aut sunt idem. si dr̄nt. ergo data est pluralitas. si sunt idem qualis est ergo dr̄ia tc̄. Dicimus q̄ in istis v̄bis ostendit aut suam fatuitatem aut prauitatem. Declaratum est enim q̄ q̄dam ōnominationes sunt digniores denominari de subalitate quādo ſubstātia per se exñs est in actu: immo tm̄ exñtia in se ipsis hīt. vñ modus essendi huius ōnominatiōis totum contrarium se hꝫ ad modum accñtiū: ſꝫ videat de quibusdam q̄ indigent de ſubo in rebus pmutabilibus. Radix nāq̄ accñtius est q̄ ab alijs habeat ſustentationem ⁊ quiditatem. Sustētanť autem per se nisi id quod interduꝫ accidit rebus generabilibus ⁊ coruptibilibus accidat: quarum quiditates indigeant de ſubiecto. Et iō denoiatio valde dr̄t ⁊ distat a nā accñtium. ergo qui sciam dei ſpnit quia assimilat nāis accidentium summe excecatus est: aut prauiter intendit homines a veritatis via deuiare.

¶ Tunc auer. vult respondere dicto alg. ⁊ pⁿ ꝓponit excusationem eius. 2ᵐ ibi. (Vñ redibimus.) incipit declarare veritatē de dictis ab illo, inquit g̃. Dicimus nos q̄ loqui de ipsius dei gloriosi scia. vꝫ. tam de ſe. l. scia eius q̄ de alijs scibilibus entibus nō ſꝫ: imo ꝓhibeᵗ maⁱᵉᵃ legib⁹ nr̄is. ſ. nō mō dyᶜᵒ seu topicali: ſꝫ et ſophisticali: ⁊ maxīe ſup. ꝓhibeť ponere in libris q̄ ad manꝰ cuiuslibꝫ pueniēt. (Et q̄ vulgus: vt māifestū ē.) Nūc ponit q̄d iā fecť ex illo. d. ⁊ q̄ vulgus vt māifestū ē necť ꝓhēdere vitatē taliū: ipsoꝝ. ſ. vulgariū ruditate: q̄ꝫ ꝟ rerū subtilitate. iō inducit eos ad insudādū vt negligāt pulchritudinē diuinitatis. ꝙᵈ illō. d. ⁊ iō ñ sūt talia oībꝰ liberāda. multa. n. icōgrua pñt ex ꝟ oriri. Tūc dāt dīaꝫ inter vias legis ⁊ phie. d. ⁊ hec est cā q̄re via ponentiuꝫ legis dr̄t a via phoꝝ. ſ. q̄ꝫ via legis simplex ⁊ narrativa ponᵗ: cuius rōnē ait. nāq̄ ꝙ q̄ si forte demoᵐᵉ loq isti dauerint se ⁊ vulgares obijcerent coꝝ auctoritatibꝰ. i. rōnib⁹: ⁊ excitarēt duᵃ ⁊ arᵗᵃ sophisticalia. igit dcā vba legis cēnt i fine. i. tādē i errore vult g̃ auer. q̄ lex dꝫ poni sine rōne: qm̄ si pōeret eū rōne: ita q̄ tm̄ credat pp rōnē tūc vulgares si rnderēt illi rō ni forte crederēt oppoᵐ legis. ⁊ istud dictū auer. ē et verū ſꝫ legē nr̄aꝫ. ōbēt. n. theologi tm̄ rōnib⁹ ꝟ legē soluere ⁊ ñ rōnes apponere. ꝙ lege. (Vñ valde.) ⁊ cū dixit hoc ꝓmendat deū cōe ⁊ dicit. vñ valde sunt laudanda vba dicētis q̄ qui tradit vulgis silis ē ei q̄ dat venenū q̄busdā corpib⁹ quoꝝdā aialiū. vꝫ. q̄ illud venenū fit eis mortificabile. venena nāq̄ sunt rea relatiue: q̄ aliq̄ sūt venena alicui ali. alicui vo sūt cibaria. vñ sile ē ō ꝓpositis dubijs cū vulgis: ⁊ iō semp decet dare cuilꝫ id qō sue nāe ꝓpetit. ¶ Debes scire q̄ h hō fatuus fuit q̄tum ad ꝟ. credit. nōes leges eē dat as ab hoib⁹: vt Auic. dīc. io. meᶜᶜ sue, c. 2. ⁊ credit q̄ legislator dꝫ aspicere inclinationē ꝓpoꝝ ꝓuincie: ⁊ ꝟ ſꝫ eā ponere leges: sicut fecit magohometˢ q̄ vidēs saracenos mari me icliatos ad coꝝtum cōcessit ex vxores inumerabiles: ⁊ multa mirabilia que narrat in li sui noui ordinis q̄ dicitur alcoranᵘˢ. ⁊ in hoc mētit h hō. imo appet pp hoc legez nostram non potuisse esse nisi ex deo. in qua. n. lege precipitur pauptas: castitas, ⁊ obedientia plusq̄ꝫ in nr̄a: sunt. n. ꝫ incliationem nr̄am hec 3ª. ⁊ iō cum auctoꝝ nr̄e legis vicit nos his: non potuit esse nisi ds. imo videmᵘ Aui. in ꝓmento sue meᶜᶜ. c. 7. deridere mahumet. ait. n. lex nr̄a quam dedit mahumetˢ ostendit dispōnem felicᵗᵉˢ ⁊ miserie que sūt ſm corpus. alia est ꝓmissio que attenditur ſꝫ itelꝫ ⁊ argᵘᵒⁿᵉᵐ demoᵘᵃᵐ: vt ꝓphetia apprōbat: ⁊ hec est felicitas ⁊ miseria animarum que probātur argumentationibus: q̄ꝫ nostre extimationes debiles sint ad imaginandum eas nūc pp cās quas ego ostendam. sapiētibus vo theologis maioꝝ cupiditas fuit ad ꝙsequendam hanc felicitatem q̄ꝫ felicitatem arᵗᵉ que q̄ꝫ darēt eis: tm̄ non attendūt eam nec appciati sunt eaꝫ in cōpatione huius felicitatis: que est cōiᵘˢ ꝓme veritatis: hec ille. vbi aperte dat intelligere illam legem esse positam ad populi inclinationem magis q̄ꝫ ad veritatem: et hoium salutem ideo apparet aperte legem nostram esse verum ⁊ ex deo positam imeᵗᵉ. (Et nos) Nūc ꝙᵈ cām quare vlut dicere de his alioᵘˢ ⁊ inqt. Et nos idcirco: q̄ in ꝟ lib. cum phis veracibus intendimus licite loqui. igitur est nobis de pdictis tractare ꝟ latenter. alio. n. modo est cauendum valde a nobis: ⁊ sic vult loqui hic cum difficultate: quoniam non vult intelligi a vulgaribus: sed tantum a pyᶜᵢˢ. (Unde redibimus. Cū ꝓposuit excusationem. nunc exequitur: ⁊ ꝓmo accipit q̄dam fundamenta: ⁊ inqt vnde redibimus ad ꝓpositum dicentes q̄ pyᶜⁱ tractanteo de oibus ꝙhēsibilibus inuenerūt ꝙhēsibilia esse duobus modis ꝟ. posita sensibiliter: vt corpa indicabilia. i. demonstrata individua ⁊ actualia existentia in eodem. genere. ergo vnum genus ꝙhensibiliū sensibile: vt idividua demoᵗᵃ. (Et ꝙhēsibilia.) Nunc ponit scōm genus: ⁊ inqt. ⁊ comprehensibilia ab intellectu: vt sunt quiditates sensibiliuꝫ eoꝝ ⁊ ipsarum naᵗure. i. forme ſubarum sensibilium ⁊ accidentiuꝫ. est ergo scōm genus cō prehēsibile quiditas rei sensibilis siue accidentis. siue ſubstātie hoc est ergo vnum fundamentum auer. q̄. ſ. comprehensibile est duobus modis. ſ. sensu ⁊ intellectu. sensu vt indiuiduuꝫ demoᵗᵘᵐ inteᵍ vt quiditas rei sensibilis. (Inuenerunt). Nunc declarat quoꝝ est quiditas que ad intellectū comprehenditur: et inqt. ⁊ inuenerunt dicti phi q̄ res quiditatem habentes ſm veritatem sunt corpora. i. composita ex materia ⁊ forma. (Et intē dimus.) posset quis ambigere hec oio non est sufficiens: quoniam sunt quedam que non sunt ſubstātie nec accidens: vt sunt ꝓpria ſubstātiarum. Cui respondet. d. ⁊ intendimus ſub accidentis noie de qbusdam denoiᵇ in eisdē corpib⁹ existētib⁹. ex qbus. i. ꝓpter que dicta corpora actualia repiunt. i. ꝓpter q̄ꝫ corpora composita sunt ⁊ ꝓpter que ꝓparantur vt ab eis aliq̄ procedant corpa. ¶ Debes scire vt accipitur. 2. pyᵒˢ elementa ⁊ mixta habeť duplex esse. ſ. sensibile ⁊ entitatiuuꝫ seu quiditatiuuꝫ ꝟum ad ꝓximum esse requiruntur q̄litates ꝓme. rōne quarum habet esse tale. ⁊ ratione quarum agūt ⁊ patiuntur. 2ᵒ mō nō requiruntur cū vt sic abstrahant ab eis. vult ergo q̄ sub genere accidentis ꝓtineantur talia ꝓpria corporibus sensibilibus. (Et differunt.) quia posset quis dicere an illa sint absolute accñtia soluit. ⁊ differunt be denoiationes ab accñtibus apud phos: eo q̄ accñtia sunt res addite super substantiā indicatā. i. demonstratam per se exñtentem. i. idiuiduam: ⁊ dicte denominationes non sic se habent: immo ipsemet idem sunt q̄ substantie rerum indicatarum. i. demonstratarum per se exñtentiuꝫ. Et q̄ hmōi dispōnes non sunt idem ſm rem ipsis subis statim se li mirat: ⁊ ait itaq̄ si imaginaremur remotionem dictarum denominationum subiectuꝫ totaliter remoᵛ. est ergo ibi identitas inseparabilis ⁊ non identitas eēᶜ. ⁊ in hoc erant multi qui credunt subiectum ⁊ ꝓᵐ esse vnā rem: ⁊ est error maximus ⁊ in methᵃ destruitur. patet ergo qualiter nō sunt absolute accidentia: sed quodammodo. (Et inuenimus.) Nunc ponit artem qua hmōi denominationes insunt vel reperiuntur inesse subiectis ⁊ inquit. ⁊ inuenimus veritatem harum denominationum que rebus indicatis reperiuntur idest que rebus demonstratis insunt ab operibus cuiuslibet corporis: verbi gratia: repertum est ab eis quare planta sit vegetatiua ratione videlicet cuiusdam operis sibi proprij vt est vegetare. similiter de animalibus ex quibusdam proprijs operibus cuiuslibet eorum reperitur sup. ꝓᵐ eius ⁊ eodē comprehenderunt formas brutorum videlicet ex virtutibus ⁊ actionibus proprijs ipsorum in eis. modus ergo est ex operationibus proprijs rebus. propria enim operatio arguit virtutem proprijam. ⁊ h est denoiatio que competit ſubē per se. (Amplius.) Nunc dat artem inuentē di qualiter huiusmodi dispositiones sint substantie rez. ⁊ inquit amplius inuenimus q̄ he denominationes sunt ſubtis earum substantie. ostendit. n. hoc. d. ⁊ hoc inuentum fuit ab eis ex puersione dictorū denominationuꝫ vel pmutaᵒⁿᵉ entium de ſpē ad ſpēm: aut de gñe ad genus: vt pmutatio nāe. ignis ad aquā. vꝫ. q̄ remota denoiatione. i. ꝓpo accñte ex aqua fit ignis: ⁊ ab eodē accñte, ꝓpio post procedit opus igneū: qm̄ ignis genitus ignit lignum tc̄. patet ergo nūc ars inueniendi huiusmodi ꝓpa accidētia esse ſubstātias corporum.

Sed in his est locus qōnis. qm̄ vt dictū est pⁿ phycoꝝ. Impossibile est accñs vnius esse ſubaꝫ alterius: sicut quod vere ē nulli accidit. quō g̃ hmōi ꝓprie q̄litates pñt esse ſube eloꝝ cū sint accñtia in istis. ¶ ꝙ. auer. declarauit in. ꝯ. phycorum ꝓmēto. io. huiusmodi q̄litates non esse subas eloꝝ. hic ät dicit totū oppoᵐ. ¶ In ista questione fuit opinio Alex. vt narrat auer. ꝯ. phycoꝝ. ꝓmento. io. ſ. q̄ q̄litates ꝓme in corporibus mixtis sūt accidentia. i. eltis sunt ſube. huiᵘˢ aūt rōnem dixit alex. qm̄ ap. in ꝓdicaᵗⁱˢ dixit q̄ ſube nihil ē ꝟtū. in lᵒ aūt de generatiōe vt in

scō textu 2ū.4.9. dixit q ignis est ℨrⁱ⁹ aque: ⁊ terra aeri. mō hoc nō pōt verificari nisi ponendo q hmōi q̄litates sunt ſube elor ⁊ nō ſubarum mixtarū. Pōt hec opinio adhuc pbari qm vt Auicē. inqt in epla de cā ⁊ cāto. causa est id ad cuius esse sequit aliud sed ad esse harum qualitatuz sequit elcū ⁊ ad remotionem removetur. ergo in prima figura q̄litas ille sūt cā elci: vel igitur agentes: vel formales: vel finales: vl materiales. non agentes: vt dictū est in disputatione 3ª: nec finales cum sint deteriores: nec māles: cum subiectum sit mā accētium. 4°. metaph. 2mēto. 12. ergo formales. ⁊ p ꝯns ſube. qm forma vt dicet in hoc loco oꝛ ſuba eius cuius est forma. ¶ ℙ. oē illud p cuius variationem res variat in noie ⁊ diffinitione est ſuba illius: vt auer. inquit primo phycoꝛ. 2mēto. 63. ⁊ in primo caplo de ſuba ozb. sed p variationem q̄litatum ꝑmaꝛ elta variant in noie ⁊ diffinitiōe. ergo sūt ſube eltoꝛ. ¶ ℙ. oē illō p qō reſ naturalis exit in ꝑpiam opationem est forma eiº: qz vt dicet statiz actio facit scire formā: passio māz. ⁊ hoc dictum est. 8. meᶜᶜ. 2ᵗᵒ. 12. ſz p hmōi q̄litates elta exeunt in ſuis ꝓꝓrij a opōibº vt dictū ē in li. de gnatione. ⁊ de ſensu ⁊ ſenſato. g vt ꝓus. ¶ ℙ. illud per quod res definiⁱ est ſuba rei definite. ſz Arist. docet. 2. pyᵒᵉ ō finire elementa g hmōi q̄litates ꝑmas. g hmōi qualitates sunt ſube eltoꝛ. iste ergo ꝑn esse rōnes q̄bus alexʳ forte credidit illam pōnem quam sibi iposuit auer. ibi. auer. autem. 5. phicoꝛ. 2mēto. 10. contradicit huic opinioni: vt inquit. ipole est vt alq̄d in aliquo sit de aliquo pñto: ⁊ in alio de alio: ita q caloz sit in homine de qualitate: ⁊ in igne substantia. Impole ergo est vt caloz sit qualitas mixti: ⁊ substantia elci. ¶ ℙ. Aꝛ. in li°. ō ſcᵘ dixit nullam ſubam esse ꝑnᵐ immeᶜᵘᵐ sue opōis: sed caloz est ꝑnᵐ immeᶜᵘᵐ opōis ignis. ergo caloz nō est ſuba ignis. ¶ Cōfirʳ. dicit. n q ignis agit inꝯtum calidum ⁊ non inꝯtum ignis. modo q̄d dicⁱ q ignis :ñ mām. vt dicit Aꝛ. qz reduplicatio illa nihil eēt. g formam. ¶ ℙropter hec Joh. ian. 5. phycoꝛ opinatus est hanc non fuisse opinionez alex. inqt. n. verecūdū enim ē tanto pōo ⁊ sic ſubtili sicut fuit alex. attribuere talem errorem manifestum: q q̄litas sit ſubstantia. hec enim ꝓpō est imeᶜᵃ nulla qualitas est ſuba: vt oꝛ pmo posteriozꝫ. sed ois q̄litas ē q̄litas. g nulla q̄litas est ſuba. arguitur ergo sic. nulla qualitas est ſuba: ois forma ſubalis ē ſubstantia. g in pᵒ 2ᵉ. nulla forma substantialis ē qualitas. q aūt ſtam rationem ignoꝛauit alex. non credo q̄uis q̄si oēs loquentes de hac mā vſq; nūc dixerūt ſtā fuisse opionem eius. ecce quō Joh. palam detestʳ auer. quem vſus est sequi semper. sed huc bonus homo nihil dicit. q enim illa fuerit opio alex. appz ab eo apte i li. ō seᵘ. c. de ſapoze. pricula illa. Si igitur aque esse est in frigiditate ⁊c. vbi mot q̄stionem ⁊ soluit: ⁊ in ſolone ponit opionem eiº: ⁊ Joh. tm accipit ꝥba questionis: ⁊ tacuit ꝥa ſolonis: vel pp malicia: vel qz accepit ab alio q non videt alexᵐ. ⁊ tu vide eum. ⁊ nolui adducere verba eius qm ego posui illa in tractatu de ſuba ozbis: quem scripſi multis diebº. ¶ ℙ. q̄d dicit iste hō. nōne Themistius ℨ est maioris auctozitatis q ipe: attn ait. 5. phycoꝛ. sic. huic occurrit alexʳ. concedit q nonnullas ignis qualitates esse qualitatibus aque contrarias: frigiditatem caliditati: ⁊ humiditatem siccitati. nec tn ex eis accipi vult vniversum ignem esse aque contrarium. ꝺppe que non ex qualitatibus tm: sed ex alijs q̄q cōpluſculis ꝓſtēr. ecce q Themistius refert q̄si ꝥba fozmaliter alexʳ. in lib. de seᵘ. c. dcō. quō g Joh. ꝓsumpsit dicere illud: ꝓp quod verecundetur hic hō: qui parum aut nihil sciuit: ſz ꝓeſū pſit scire. opinio ergo Alexʳ. est vt dicit auer. ⁊ themistius sine dubio. Et postq impugnata est opio alexʳ. superest modo declarare mentem auer. in hmōi questione. Ubi debes scire q elementum potest dupliʳ accipi. vno° in se ⁊ quo ad esse eius. alio modo quod ad nos. put. ſ. a nobis cognoscitur ⁊ intelligit pᵒᵒ adhuc elm potest accipi vt hz eē quiditatiuū ⁊ ſubale. alio mō vt hz esse nāle. ⁊ ℨº vt hz esse operatiū. vz. vt agit ⁊ patitur. ſi 2° modo vel intelligitur actu phyſicali vel actu metaphycali. ¶ Dis habitis dōm q ſi elcum ꝓſiʳ quo ad esse q̄ditatiuū in se vt sic q̄litates non sunt eēn nec; pare eēnᶜ elci: imo tota eēn elci vt sic erit forma: ⁊ deferens eēam erit materia vt declarauī superius: ⁊ sic verificatur dcm auer. 5. phycoꝛ. 2mēto. 10. vbi cōtra alexᵐ. dixit q̄litates nō esse formas eltoꝛ. 7. 8. metaph. con mēto. 5. vbi ostendit hmōi q̄litates non esse ſubaſ elementorū. ¶ Si aūt consideraꝛ ℨtū ad esse nāle vt sic q̄litates sunt ſbe seu eēnᶜ elcorum. qm ℨtuz ad esse pncum ⁊ nāle q̄litates sunt ꝑnᵃ eēndi naᵗ coꝛ: eo qz ipſis ablatis auferē subſtantia eorum ipſis positis ponuntur ſube eltoꝛ. immo sic sunt ꝓpria eltoꝛ. ⁊ elta intenduntur ⁊ remittuntur ſm intensionem ⁊ remissionē harum qualitatum: vt ℨº celi dicit. 2mēto. 67. ⁊ sic potest verifi cari dictū eius ℨ ℨº celi. 2ᵗᵉ. 30. ⁊. 31. ⁊. 32. vbi ait. Deinde post hec perſcrutabit de qualitatibº ⁊ q̄ntitatibº coꝛ. i. que est ſuba elci et ſi sunt cozpa: ⁊ que cozpa sunt: ⁊ quoꝛ sunt elta. Deinde perſcrʳ de qualitatibus eorum: per quas sunt elta. ecce quō ponit elta eē p hmōi qualitates: ⁊ illas esse ſubas eltoꝛ. ¶ ℨº dico q ſi cōſiderentur elta q̄tuz ad esse actiuū ⁊ paſſiuū: vt sic qualitates sunt nāe ⁊ foꝛᵉ naturales eltoꝛ: eo qz ſine hmōi q̄li

tatibº elta nō possunt operari nec actiue nec; paſſiue. qm vt dr i li. de seᵘ. ignis non agit inꝯtū ignis. ſz inꝯtum calidus: ⁊ sic verificatur dictum. Aꝛ. 2. pyᵒᵉ. vbi dixit eltorum differentias esse q̄litates tangibiles. ſi vero consideret quo ad nos. vt sic dr cēdū q q̄litates sunt q̄ditas vel dr̄ie eloꝛū: quoniā non pñt intelligi a nobis quo ad ois propzias. ideo vtimur qualitatibº loco illaruz: vt dicit auer. 5. phycoꝛ. 2mēto. 10. 7. 8. meᶜᶜ. 2mēto. 5. ⁊ in li. de ſuba ozbis. ſi vo cōſideretur consideratione meᶜᶜ. ſ. inꝯtum substantie sunt. vt sic ſola foꝛ ⁊ materia est ꝓncipiuz essentie ⁊ quiditatis: immo forma: vt dixi ſolum. Dōz g q̄litates sunt vno modo forme seu essentie eltoꝛ sive ſubſtātie. alio modo nāe eltoꝛ. alio modo q̄ditates ſeu dr̄ie eltoꝛ. sunt q̄dez forme seu ſube seu essentie. put habēt eē elta per illas in esse nāli. sunt quoq; nāe ꝓout elta habēt agere vel pati ꝓpter illas sunt ℨº quiditates et dr̄ie ꝓout diffiʳ a nobis ꝑhica ⁊ naturali diffone. ⁊ sic colligendo dicta auer. q̄dam cum q̄buſdam verificabūtur: illa que inuicem repugnare videntᵉ. ¶ Ad argumta ꝓo Alexº. ad primum dōm q elta sunt ℨria: nō quo ad ſubas pure q̄ditative ſūptas. sed quo ad qualitates. ⁊ est ſolo auer. in 5° phycoꝛ. 2mēto. 10. ⁊ in 8°. c. de substātia ozbis. ¶ Ad ſcāz rnᵗ auer. 5. 2mēto. 8. metaᶜᶜ. 2. ⁊ ignis auferᵗ meᵗᶜ caloze non pᵒ neq; per ſe: sed meᵗᶜ ablatione forme ignis: sicut quando aufertur risibilitas aufertur homo: sed non ꝑmo: sed meᵗᶜ ablatione rōnabilitatis: ⁊ sic per idem patet ad 3ᵐ formalʳ. ¶ Ad. 4ᵐ solo pz. ſūt enī q̄litates de eē eltoꝛ ꝓout agūt vel patiūt: vt dr̄i cebam. ¶ Ad 5ᵐ solo auerr. fuit dicta q non ponuntur tanq dr̄ie: sed ꝓout sunt vicine dr̄ie ꝓpzie ⁊ put elta ꝑſiʳ cōſideratione ꝑhica ⁊ nāli: ⁊ sic pz solo qōnez ⁊ opinio auer. opus est ergo vt ad sermonem eius veniam ipſum vt ꝓius exponendo. (Uñ pz q ipſi) Dabitis bis ꝓducit modū quo mā inuenit ⁊ modū quo forma: ⁊ inqt. vñ pz q ipſi sumpſerunt signū ſubi. i. māe ex passionibº. sicut sigᵐ forme repierūt ex actionibº. cui° rōem apponit. o. ipole ē. n. q actio ⁊ passio ab vna ⁊ eadē re ꝓcedāt. ⁊ sic appz illō. dictū. 8. metaphi. 2ᵗᵒ. 12. vbi positū est q actio facit scire formā: trāsmutaᵒ mā 5. ¶ Et debes scire vt capit. 9. metaphi. 2ᵗᵒ. 2. q mā p se patit coꝛruptiue. i. est ſubz p se coꝛruptionis. forma aūt p accīs rōne māe: dcm g Auer. intᵗ debz actiōe ⁊ passiōe coꝛruptiuis: qm de actiōe ⁊ passiōe pfectiuis ⁊ eductis tat pole est idē agere in seipz: vt pz de forma māli q̄ put ē forma agit. put ē in mā recipit motū: vt pz. 3. celi. 2ᵗᵒ. 28. 7. 4. celi. 2ᵗᵒ. 22. ⁊. 7. 8. phyſicoꝛ. 2ᵗᵒ. 4. o. ⁊ fic pz dcm h. (Quare diffinitiue.) Itez ex hoc ꝓducit alīō. ꝺ. ꝛe diffiᵘᶜ. posuerūt q oia cozpa ex ouabº naturis. ſ. ex agēte ⁊ patiēte. ſ. ex mā ⁊ forma ꝓponunt. ⁊ statiz exponit terminos. o. nūcupat. n. agēs forma ⁊ q̄ditas ⁊ ſuba: ⁊ patiēs appellat. subz elz ⁊ mā. dr̄ q̄dem agēs forma. put est ꝑnᵐ opatiōis. dr̄ q̄ditas. put est ꝑnᵐ intelligēdi rē. dr̄ ſuba seu eēntia. put est ꝑnᵐ eēndi. dr̄ quoq; patiēs ſubm. put subest accīntibº ⁊ disponibº ⁊ formis. dr̄ elm. put in ipm resoluit ꝓpositū dr̄ mā. put manet in re ꝓpsita. (Et apparuit eis.) Nūc. pbat illō cozrᵐ. ⁊ pᵒ. pponit illō. o. ⁊ appulit eis q coꝛ sensibilia. i. gnabilia ⁊ coꝛruptibilia non sunt simplicia. ⁊ ſpāliʳ appz ad ſensuz de illis q minº vñr. vz. de cozporibº simplicibº. i. elemētis eē ꝓpsita. ⁊ apponit rōnē. o. qōlibz nāq; cozpus simplex actioez ⁊ passionē hz. ⁊ huic addo ſtā maiorē ⁊ oē hīs actionē ⁊ passiōez est cozpus ꝓpositū. g qōlibz cozpus sensibile est cozpus ꝓpositū. (Preterea opinant.) Nūc verificat illud qō a ꝑn° accepit. o. ꝑte sup. appz q vez est id qō opinant. ſ. q id qō de ꝑdictis ouabº nāis ad seᵐ ꝓhensis ex mā ⁊ forma ꝓpositis tm ab intᵘ ꝓtehēdit est forma. cuiº rōnē dat. o. qz forme sunt intelᶜᵒ semp. ⁊ intº. i. res intellecte qm separant a ſubtijs eaz. ab huano intᵘ. i. qm fiūt vles p remotiōez cōditionū māe. ¶ Et debes scire q mā etiā intʳ: ſz nō p ſe. prio. cū nō intʳ nisi in analogia ad formā: vt declaratū est in li° phicozum. id ergo qō p ſe ℨ. ꝓprie intʳ est forma. qm illa est ꝑe per se fundamētū vltatis: vt drʳ Auer. prio. metaphi. 2ᵗᵒ. 27. ⁊ 17. ⁊ alibi. (Silr) Nūc vult loqui de accētibus. ⁊ inqt. ſilr esse accītiū dicit in intᵘ ad has duas nās. i. māz ⁊ formā. ponit tn differētia altēr. o. ℨ subz vez ⁊ ꝑum coꝛ sit cozpus compositum ex predictis ouabus naturis. ſ. materia ⁊ forma.

Sed in hoc est locus qōnis non puus. ait. n. auerroys accīs nō bre māz nisi ꝓpositaz: ⁊ p ꝯns tm māz in q̄: ⁊ nō ex q̄ fit. hoc ⁊ dictis eius ⁊ rōnibus oppugnare vr. Dictis q̄dē qm. 3. de aia. 2ᵗᵒ. 5. ⁊. 14. ait. q nulla intelligētiaz est liberata a mā ꝑter ꝓmā. cum igit qōlibz accīs sit q̄libz intª ꝓpositius qōlibz accīs erit in mā. ⁊ nullū eoꝛ liberatū a mā. ¶ ℙ. 12. meᶜᶜ. 2ᵗᵒ. 17. ⁊. 25. vult q forma simplex ⁊ liberata a mā ſubz nō possit eē. cū igr mlta accītia sint ſubta vt ℨtas ⁊ alia. g ⁊c. ¶ ℙ. 7. meᶜᶜ. 2mēto. 35. voluit q ſi matheᵗª abſtrahant a mā ſenſibili: nō tn a mā intelligibili. g cum matheᵗᶜ sint accītia 03 accītiū cōcedere aliq̄ specie materie. ¶ Rōnibus quoq: quoniam omnis forma educta de potētia materie habet materiam: ex qua fit. vt manifestum est per ſe. 8. meta. 2mento. 15. Sz accidentia sunt forme que educuntur de potentia materie cuz non ex nihilo creentur: vt constat: g accᵃ

materiaz habent ex q̄ fiunt. ¶ ℙ. omne generabile ⁊ coꝛrupti bile debet esse compositum ex materia ⁊ forma. vt auer. 7 pluribus ꝑmtis. 8ᵐ. ſ. 79. 78. ⁊. 83. ⁊ 12. metaph. 2mento. 10. ⁊ pᵒ celi 2mento. 2°. ⁊. alibi dcmoʳ. accidētia maxie sensibilia sunt generabilia ⁊ coꝛruptibilia. g sunt cōposita ex materia ⁊ forma. hoc g q hic drʳ Auer. et dictis ⁊ rōnibus opponere videtur ℨre ⁊c. ¶ Oppugnat ēt eis que dʳ Arⁱ. 9. meta. vbi voluit q omnis forma simplex est tantum actus ⁊ non potentia. cuz igitur accidēs est forma simpˡ erit tantum actus. ¶ In oppositum est quod Ari. dicit. 8. metaphi. vbi ait. nec quecunq; itaq; natura quidez non est substantia vero non est his materia. Sed quod subjcitur substantia. puta que causa eclipsis que materia: nō. n. est sed luna que patitur. Ubi auer. 2mēto. 12. illiˢ partis inqt. ⁊ accidētia que sunt naturaliter in istis coꝛpoibus que nō habent materiam que sit in potentia non indigent materia tali: sed indigent materia que sit ſubm tantum. ſ. in actu: vt causa eclipsis. materialis. eclipsis. n. non indiget. vt fiat materia in potentia: sed luna est causa materialis. vide ecce quō ſnia auer. h est ſnia Arist. et quomodo sermones ſui reperiuntur iuicē concordes. ¶ Circa istam questionem Joh. Jand. iˢ questionibº ſuis. sˢ meta. maxime 19. ij. opinatus est vniuerſaliter in ſubis et accidentibus realem compositionem est natura generis ⁊ natura differentie realiter ⁊ ſm rem distinctis: q̄rum vna est natura potentie passiue. ⁊ altera natura actus. v. g. albedo componitur ex natura doloris tā q̄ ex potentia receptiua ⁊: natura differētie que est disgregatio vſus dico naturas diuersas ſm rem. Hoc autem non vīficat ni ſi in ſpecibus generiſ vniˢ quod dr̄ propter intᵉᵉ ⁊ coꝛª celestia: que apud ipſum. 2°. et pᵒ celi non ꝓponitur ex natura generis et differentie: quia non sunt eiusdem generis vniᶜ: vt dʳ auer. 2. celi. 2mento. 49. ¶ Ex his seˢ q̄ q̄lz forma pñtalis ſm opinionem huius hois est ꝓposita ex duabus partibus realr distinctis: quarum vna est tāq materia: ⁊ altera tāq forma: vel vna tāq potē tia ⁊ altera velut actus. Dzo hac opinione pñt induci rationes eius: que quia fere omnes tacte sunt: iō breuitati adherens ſub silētio transeo. vide tn illas loco predicto. ¶ Sed hˢ opinio vt videˢ: ⁊ ℨ Arist. ⁊ ℨ Auer. esse videtur. vt per dcā hoꝛ colligere sat potes. Et etiam rationibus oppugnare videtur multum primo: quoniam tunc accidens pure ſuptum posset per se generari et coꝛrumpi ℨ Arist. 5. phicoꝛ. et pᵒ de generatione. ⁊ ꝑna satis patet: quoniam habet per se receptiuz aliud a ſubiecto ⁊ per se forma aliam a forma ſubiecti. g sibi respondet ꝓpzius terminus a q̄: ꝓpzius terminus ad quem: ⁊ propzium ſubiectuz. ⁊ per conſequēs omnia necessaria ad veꝛā ⁊ simpˡ generationem. ¶ 2ᵃʳ sic. illud quod est totale ⁊ imediatū ꝑnᵐ agēdi nō pōt esse ꝓpositum ex duabus partibus. q̄z vna sit potentia ⁊ altera actus. quoniam tunc non pᵒ ageret: sed per partem que esset in eo vt actus. sed declaratuz est in liᵒ de seᵘ q accīs est ꝑnᵐ im mediatum agendi et non ſubſtātia: vt etiam auer. ꝓsentit. 7. metaphi. 2mēto. 31. et. 12. metaphi. 2mento. 18. g accidens nō potest esse compositum ex duabus ptibus: q̄z vna est tāq actus: et altera tāq potentia. Jō apud auer. alr dōm: qm eo° accidētia habent māz quo generantur: sed generantur non simpˡ vt principalia: sed vt ſupra. vt dicit Auer. non. n. genʳ albedo: sed album vel albus homo. et. 16. 12. meᶜᶜ. 2mēto. 26. maxie vult auer. exponendo magrm eius. q ꝑn°. 16. ꝑntoꝛ sunt eadem oiuz ſm proꝑortionem: et non ſm genus vel ſpēz. foꝛª. n. et ꝑua° et materia ita vt dʳ reperiuntur in. 9. ꝑntis: sicut in ſubſtātia ⁊ sit dr̄ia: qm in ſubſtantia reperiunt pᵒ et pᵒ in alīs ꝑntis. 9. cum attributōe et. 2°. de accidente. ſilr ꝑuˢ ꝓzio et per se dicitur in ſubſtantia. 2° z attributione in ꝓzione accidētis. ſimiliter mā ꝓzio ⁊ pᵒ dr̄ de mā ſube. attributione et 2° de mā accītium. g sicut forma in ſuba ñ genʳ sed ꝓpositum. ita nᵉ accīs ſuptum in ꝓncipali ſignificato. ſ. vt albedo geneʳ: sed albuz vel homo albus. et sic hō ⁊ ℨ tria ꝑnª. ita ꝓprioalr album tria. ſ. forma ꝓzioᵉ et mā veruz sic gnatio ñ dr̄ ꝓzio nisi in ſuba ita ꝑnª ꝓzio sunt in ſuba. Qō autez ista sit itenᵒ arist. ꝓ. 7. meta. ꝑtti. 26. 22. et. 27. vbi declarauit q ñ fit foꝛª: vt spera: neq; ea. sed enea spera. ¶ ℙ. ꝓzio phy. texꝫ. 2ᵘ ℨo. inqt: ⁊ est vna q̄titaz i oi gñe vno. et p h ꝑbat in ſuba eē vnē q̄titatem. et cuiuſlz q̄titatis est vnū ſubm: vt post ſubdit. g cuz. 9. genera sint genera entis: in quolz est vna quantitas et vnum ſubiectum. ¶ ℙ. postq cōcluſit ibidem nūcz ꝑnᵒᶻ: ⁊ illa esse in q̄lz ꝑnto stati post tex. 2ᵘ. 62. drʳ multipˡ autez cū dicat fieri. et hoꝛ q̄dē ñ simpˡ fieri: sed h aliq̄d fieri. simpˡ aūt fieri soluz substantiarū est. ſm q̄d alioꝛ manifestum est q neēe ē ſubȝci aliq̄d quod fit. et. n. q̄tum aut q̄le. et ad altez. et qñ et vbi fiūt in ſubiecto aliquo. ecce quō Aꝛ. plane ponit tria ꝑnª in accidentibus ⁊ non ꝓzio: sed 2ᵘᵒ et ꝑnᵒ et ℨ q̄d: vt pz. ¶ ℙ. 5. phicozū postq diuiſit mutationem inqt. ex non ſubo quidem igitur in ſubiectum mutatio ſm ꝺictiōem generatio est alia q̄dem simpˡ simplex. alia vero q̄dam cuiuſdaz: vt ex non albo in albuz gnō q̄dem bmōi ē. Jdē pōt accipe ꝓzio pyᵒᵉ plurib⁹ textibus. ſ. 2ᵘ. ii. 2ᵘ. 18. 2ᵘ. 20. ¶ ℙ. 2°. pyᵒᵉ ponit eternoꝛ ⁊ oium generabilium esse eadem ꝓzimª nūero. ſ. tria que exponit Auer. ibidē 2ᵘᵒ li. 5. vide. cuz igitur. 10. ꝑnta sint gñabilia ⁊ coꝛruptibilia omniū erunt tria ꝑnª numero. ſz dr̄ nō modo dicto. cuz igitur ita appz pctm Joh. ian. ⁊ veritas auer. hic. ¶ Ad argumenta ad oppositum. Ad primum dōm q quodlibet accidens habet materiā quoniam si sumʳ vt sumptum ideſt in concreto habet materiā tanꝯ ꝓtem eius: non q̄dem pᵉ: sed p accīs vt dcm est. Si capit vt principale. adhuc habet materiam ex qua fit: ⁊ in qua iducit ex qua fit quidem non tanꝯ ex pre. sed tanꝯ a ꝓzimº ex quo ex trahiʳ: ⁊ in qua indʳ vō: vt in ſubo: modo nulla inteª hz māz aliquo istorum modorum. iō accidens qūcunq; sumptum est compositiuz inᵗᵃ. ¶ Ad 2ᵃᵐ potest mʳ dici. ꝓzo nunc dōm accidens eē ſubm accidens nonˢ vltimuz sed proximum: ⁊ cū hoc hz materiam diuerſimode ꝓout diuerſimode intʳ. ¶ Ad 3ᵃᵐ dōm q per māz intᵉᵐ formā intᵘᵗ ſubm: vt forte aliud: sed qūo cūq illud ñ obstat nobis vt manifestum est intelligenti. ¶ Ad rationes ad oēs insimul appz ſol. qm forma accītalis nō pᵒgenʳ: ſz si genʳ. ꝓpositū genʳ ⁊ id est ꝓpositum vt dixi. ⁊ hz ꝓzimª tria numero ꝓpoꝛtione eadem cum tribus ꝓncipijs ſube: vt pz Etiam pz quō bmōi non sunt forme ſimplices. habent. n. māz ⁊ in qua ⁊ ex qua: non quidem ex q̄ fiunt tāq ex aliquo ſui: nisi ſumantur. vt ſupposita ⁊ concreta. ⁊ totum hoc viſuz est. venio g ad ꝑnᵐ. vñ icepit sermo (Declaratis igr) Cū hec dicta sunt. inducit alia fundameēta. ⁊ inqt. declaratis igitur istis ꝓcedūt vltriˢ speculari que dictarū duaꝛ naturaꝛ altera ꝓcedit. ⁊ iueneꝛunt q actus ꝓcedit poª. cuius rōnem dʳ ꝓzont agēs ꝓcedit actum. i. effectuz. qz vt sic agens ꝓcedit passum vbi recipit eˢᵘᵉ Ex declaratū est loco eius q actus ꝓcedit poᵉᵐ tpe ⁊ nā diffōe q ꝺdem ꝓcedit nā. i. ꝑfectione ⁊ diffone. i. noti manifestum est p se. ¶ Sed an ꝓcedit tpe est locus qōnis: qm actus ꝑmus vt deus est ꝓzoꝛ actus q̄ poª nouaz: sed non ē ꝓzoꝛ tpe potentia eterna. cū eterᵉᵐ nihil ꝓcedat tpe: vt declaratum est. i. disputatione ꝑma. ¶ Dōm g q aliqua ꝓpō est va p se: que alio modo est falsa p accīs. v. g. quocūq; motu dato potest velocioꝛ. est. n. vera per se: vt dicit auer. 6. phycoꝛ. 2mēto. 15. que tn est falsa ō motu celi ⁊ alīo. sic dico. capiendo g actum p se ⁊ potentiā p se ſb rōnibus vlib⁹ ⁊ ꝑus ⁊ posteriꝰus. Similr hec ē va p se actus est ꝓzoꝛ poª tpe: ar̄ gumēto sequente. ſ. ex accīs non fit ita. hec est ſolo Auer. foꝛ malr. 2mēto. 57. 8ᵐ phicoꝛ. vbi verificans quō motus gnōnis ꝓcedit alterationem tempoze. inquit. ſz igit būc modum dixit Aꝛ. q motus generationis ꝓcedit alios motus: ⁊ q motª alterationis ꝓcedit generationem p accīs. eꝫ aūtvult gnōnem pcedere alterationem p se: vide. ¶ Sz dicez. oē per se ē ō oi. si igitur hec est per se. actus ꝓcedit poᵉᵐ tpe. ergo de omni potētia. ¶ Dōm q illud debet intelligi respectu inferiozum per se. hec enim est per se. omnis homo potest esse muſicus. ⁊ tamen forte hec est falſa. ſurdus potest esse muſicus quoniam homo ſurdus non est ſuppositum per se hominis sed per accidens. sic in propositio. hec poª est ſumptum per se potentie vt hec: non tamen vt coniuncta eternitati: quoniam vt sic extrahit a ſupto per se: sicut licet hic homo per se inferius ad hominem. non tn homo albuz ⁊ ideo aliquid competit per se hoi: non tamen hoi albo competit. n. per se rationale: non tamen hoi albo: cum enti per accidens nihil per se competatur. cum non dicat rationem in se vnam. 5. meta. (Deinde conati) Nunc accedit ad aliud fūdamētum. ⁊ dicit. deinde conati sunt ſpeculari de cauſis ⁊ cauſatis: ⁊ induxit eos inueſtigatio ad cauſam primam actualem: que ceteras omneſ cauſas entium superexcellit. ¶ Ex hoc cōcludit coꝛrᵐ. ⁊ inquit: quare oportet q ſit purus actus. ⁊ nullatenus potentiam retineat: quod ꝓbat. o. si enim aliquo mō potentiā retinet esset necessario cauſata quoddammodo ⁊ causa aliomō ergo non esset ꝓzima. consequentia ꝓzima declaratur. quoniam omne ens in poª est duobus modis. ſ. per compositionem realem: sicut composita generabilia: vel p compositionem imperfectionis: eo modo quo quelibet inᵃ excepta ꝓzima ē composita: vt dicebam. modo compositum ꝓzimomodo genʳ generatione ꝑhica. compositum ꝓzimomodo ergo habet agens. Jterum compositum 2 °° est cauſatum. eo quia ab altero ꝺepz. ratione cuius ꝺepᵉ q̄dam imperfectionem habet: vnde drʳ. compositus ergo iterum habet cauſam. ergo si ꝓzima cauſa haberet potētis non erit ꝓzima: quoniam siue ꝓzimo modo siue 2°° habet potentiam semper habebit cauſam ꝓzoꝛem. ergo non erit ꝓzima (Et quia) Conducit ⁊ aliud. o. ⁊ quia quodlibet purum ⁊ nudum a poª apud pḥos est necessario intellectª. ergo 03 q ꝓzima cauſa sit intellectus. cum ſup. sit purum ⁊ nudum a poª. vt dicebatur. ⁊ ſillª compoʳ sic. omne purum ⁊ nudum ab ipſa potentia est intellectus. ꝓzima. cauſa est pura ⁊ nuda potentia. ergo ꝓzima cauſa est intellectus. inquit. modo hec est ſummatiz opio pḥorum. ⁊ addit q qui vult de istis clari informari concurrat ad abundantiam liᵒᵗ perᶜᵒᵗ (Deliberatis ergo) Adhuc conducit aliud theozema. ⁊ dicit. ꝓlibatis ergo his que inoue-

runt phos ad opinandum q principium mundi.ſ. prima causa ſit ſimplex ⁊ purus intellectus coacti fuerunt dicti ſapientes inueſtigare de ordine mundi.⁊ dixerunt ſup.q ordo huius mũdi proced⁹ ex parte ipſi⁹ prime cauſe a ſcia.cum illa ſcia ſit p⁹ mundi.⁊ dat ſibi ideſt mundo eſſe.⁊ dico ſup.q illa ſcia ẽ ordo int^{us}.ad cuius inſtar factus eſt ordo mundi ſenſibilis.⁊ dicit.⁊ hoc ſine dubio taliter ideſt hoc modo eſt difficilis comprehenſionis:propter quod non eſt mirum ſi non ingreditur cor vulgarium cum ⁊ ſubtiles ideſt ſolertes viri vix poſſunt illud rariſſimum ideſt tenuiſſimum lumen proſpicere.⁊ quanto minus vulgares(Amplius omnia) Nunc finaliter concludit cauſam erroris eius.d.amplius omnia verba huius homnis relicta in quibus reprehendit phos de predicta opinione non ſunt niſi ambages.ad complacendum. vulgis ⁊ rudibus hominibus fingentibus legẽ ſeruare.Et rũc ſtatim ſoluit ad argumentũ 2^m d.ergo quando ipſe dixit qualis eſt gloria entis ſimplicis ſine q̃ditate :⁊ absq; ſcia eius q̃ ab eo ꝓcedit ⁊c.iſtud fuit 2^m argumentum.Cui rñdet.d.dicimus q ſunt verba erronea ⁊ abſurda .cuius ratione ait.ſi enim phi poſuerunt quiditatem eius eẽ nudam a ſubiecto ideſt a materia.ergo eſt neceſſario denudata a denominationibus ideſt ab accidentibus .cuius rationem,d^r non enim poteſt eſſe ſubſtantiam denomiationum niſi eſſentia eius fuerit compoſita ex natura po^e ⁊ natura actus. concludit ergo propoſitum.d.ergo prima cauſa eſt quiditas abſoluta .⁊ omnia alia a predicta quiditate habent quiditatem ideſt compoſita ſunt ex quiditate ⁊ habente quiditatem. ¶ Tunc hoc habito oſtdit quomodo intelligit.d. ⁊ dcã prima cauſa eſt ens ſciens omnia entia abſolute.cuius rationem apponit. d. entia namq; eſſe habẽt ſup.in ea.⁊ ſunt int^{lis} prout ipſe ſeipſum ſcit ideſt eodem modo quo ipſe intelligit ſe:quoniam ds intelligendo ſe:⁊ eſſe eius intelligit alia:⁊ eẽ aliorum cum eſſet eius p⁹ ſit eius.2ro aliorum:vt dixi ſepe.⁊ tunc concludit. d.poſtq̃ igitur vltima cauſa eſt.igitur entia habent eſſe in ea.⁊ ſunt int^{lis} res ab eo.⁊ ab ipſius ſcia ſup.cauſata.ergo eſt cauſa 2^r.ſ.eſſe predictorum:⁊ q̃ illa ſint intelligibilia.ergo cauſa eſſendi ⁊ intelligendi illa. ¶ Ad probationem rationis inquit.⁊ phi negant q ſcia dei in entibus ſit ſil ſcie humane in eſſe. cuius rationem dicit.ſcia enim humana cauſatur ab entibus.ergo ſcia dei i entibus oppon^r humane ſcie : prout eſt cauſa entium:vt dictum eſt ſepe.(Rurſus id) Nunc accedit ad ſoluendum aliud.⁊ primo recapĩat vim ar^{tis}.Et ſermo eius eſt ma^{lis} per ſe (Dicim⁹nos) Soluit argumentum.⁊ primo ait.dicimus nos q in iſtis verbis oſten^r aut ſuam fatuitatẽ aut prauitatẽ.quod declarat.d.declaratum eſt enim q quedam denões ſunt digniores denominari a ſubſtantialitate ideſt dignius oñr ſubſtantia q̃ accidens quando ſup.ſubſtantia denominata eſt per ſe exiſtens ⁊ in actu ideſt purus actus.⁊ in hoc caſu denominationes tantum exiſtiam habent in ſeipſis.vnde modus eſſendi huius denominationis totum contrarium ſe habet ad modum accidentium licet de quibuſdam denominationibus videtur q indigent ſubiecto verbi gra in reb⁹ ꝑmutabilib⁹.i.generabilib⁹.⁊ corruptibilib⁹. ⁊ dat rationẽ .d.radix namq; accidentium eſt q ab alio habe ant ſuſtentationem ⁊ quiditatem .natura enim accidentis eſt in eſſe.ſuſtentantur autem per ſe ideſt ſunt autem ſubſtantie niſi id quod interdum jaccidit rebus generabilibus ⁊ corruptibilibus accidat : quarum quiditas indigeant ſubo ideſt materia acci^{tis} ergo accidens ſubſtantie compoſite eſt alteri inherens: ſed ſubſtantie ſimplici eſt ſubſtãtia. ⁊ tunc ait.⁊ ideo hec õno⁹ valde oꝛt ⁊ diſtat a natura accidentium cum ſit equiuoce dicta ergo qui ſciam del ſpernit quia aſſimilatur nãis accidentium ſumme execratus eſt.aut prauiter homines intendit deuiare a via veritatis . ¶ Sed dices quod vere eſt nulli accidit ⁊ econtra quod alicui accidit nulli eſt ſubſtantia:ſed ſcire eſt accidens hoi.ergo non poteſt eſſe ſubſtantia in eo. ¶ Dõm q ſcire dum eſt hoi accidens.illud idem nu mero vel ſpecie vel genere nulli eſt ſubſtantia attñ illud met equiuoce vel analogice poteſt eſſe in deo ſubſtantia:quoniam ſcia non dicitur vni^{cc} de ſcia nra ⁊ ipſius dei:vt bene dicit Auer.r⁹ noſtra cauſatur a rebus.ſõ eſt accidens.illa eſt cauſa rerum:⁊ ideo eſt ſubſtantia. ¶ Sed dices . ſaltem habet mo^m accidentis. ¶ Dõm q accidens.2° habet eſſe enim non de int^u eius:cuius pon^r:⁊ eſt aduentitium ⁊ ſuperaddens aliquam perfectionem illi pri^m habet prout non eſt predicatum eſſentiale ⁊ quiditatiuum: 2^m habet prout ſubiectum eſt imperfectum ⁊ limitati generis . ſubſtantia enim cum ſit limitati generis ideſt non continet accidentis perfectionem totaliter ſecundum omnem modum:vt ſic accidens aduenit ei.dico ergo q accidens.ſ.ſcia prout ẽ accidens in deo h3 primum modum: quoniã non eſt de formali int^u eſſentie ⁊ quiditatis primi:cum non ſit predicatum primi modi de deo:vt etiã concedit Auer.i2.meta.cõmento.39. vide ibidem. Ut vero 2° conſideratur:ſic tranſit in eſſntiã dei:cum eſſentia illa ſit velut pelagus omnem perfectionem continens.vt perfectio eſt .ideo ibi accidens non habet rationem aduentitij .⁊ ſic p3 qualiter aliquo^o habet modum accidentis.⁊ alio^o non. Et ſic cõſumma ta eſt expõ 6^e diſputationis.

¶ Septima diſputatio Algazelis cum phis in qua intendit reprobare id quod dicunt.ſ.q deus nõ cõicat cum alio in genere:neq; differt ab eo in dria. ¶ Dubium. I.

a Jt Algazel manifeſtum eſt q phi cõueniunt in boc:⁊ ſuper hoc fundant dicentes q poſtq̃ ipſe deus nõ cõmunicat cum aliquo in genere neq; differt ab eo ideſt ab aliquo in differentia.ergo nullam habet diffinitionem . Diffõ nãq; ex his conſtituitur.id ergo quod aliquo modo nequit diffiniri eſt dictus deus.Et ſi forte aliquis arguat eis dicens q prima cauſa communicat cuꝫ primo cauſato inq̃tum eſt ens ⁊ ſubſtãtia ⁊ alterius cauſa:⁊ differt ab eo in aliquo ſine dubio. Ipſi reſpondent q hec communicatio non eſt in genere:imo eſt in quodam conſequenti vniuerſali: ⁊ maxia differentia eſt inter genus ⁊ conſequens:licet iuxta vniuerſalitatẽ non diant. vt in logicalibus patefit. Opinati enim ſunt phi q entitas eſt quid relatum ad quiditatem modo cuiuſdam conſequentis inſeparabilis aut ſeparabilis.ergo illa que in entitate ſui in eſſe communicant in genere non communicant. Similiter dici poteſt de communicatione cauſali. Cauſa enim quid relatiuum eſt ⁊ conſequens quod non ingredit quiditatem. Et ideo ſi ſunt due res que in cauſalitate cõmunicarent.in genere autem non communicarent.⁊ ſic ſimiliter dici poteſt de ſubſtantia.eſſe enim quoddam ens per ſe ſubſtãtia intelligitur q habet eſſe nõ in ſubiecto ⁊ non eſt genus.ergo due res in nomine ſubſtantie communicantes non communicant in genere:immo in quodã conſequẽte inſeparabili. Patet ergo ex premiſſis q ipſe deus diffiniri nequit.

¶ Hec eſt 7ª diſputatio.⁊ videtur mihi q problema iſtud hic inducitur per ſe adeo q nullam continuationem habet ad precedentes niſi in materia tantum.quoniam omnes diſputatiões dicte de deo loquũtur:⁊ cũ iſta de deo loquatur intrin hec illis continuatur inquantum circa idem ſubiectum vel materiam eã dẽ dirigitur continuatio aũt penes formã non apparet: ſ3 quia problema iſtud eſt vtile ꝓpter ſe.ideo⁊ ſi cõtinuatiõe careat ipſum exponam continuatum ad precedentia . primo ergo inducit vt ſolet verba alg.deinde dicta abſcindenda abſcindit.⁊ conſeruanda conſeruat.inquit ergo.Ait alg . manifeſtum eſt q phi conueniunt in boc:⁊ ſuper hoc quod dicam.fundant ſe dicentes poſtq̃ ipſe deus nõ cõmunicat cum aliquo in genere neq; differt ab eo ideſt ab aliquo in differentia.ergo nullaꝫ habꝫ diffõem .⁊ dat rationem .d.diffõ namq; ex his conſtituitur componitur ergo ratio hoc modo . omne diffl^e communicat cum aliquo in genere.⁊ differt ab aliquo in differentia:ſed de⁹ non cõmunicat cum aliquo in genere:neq; differt ab aliquo in differentia .tunc apponit concluſionem.d.ergo id quod nequit diffiniri aliquo modo eſt deus dictus(Et ſi forte) Nunc iducit obia contra boc.⁊ inquit.⁊ ſi forte aliquis arguit eis. d.q prima cauſa cõmunicat cum primo cauſato inq̃tum eſt ens.et inq̃tum eſt ſubſtantia.⁊ inq̃tum ambo ſunt cauſa alterius . puta generabilium ⁊ corruptibilium.hec enim eſt vera.prima cauſa eſt ens:ſicut iſta.primum cauſatum.ſ.int^a prima eſt ens.item h eſt etiã va.pma cã ẽ ſuba.ſic hec.ꝑmum cauſatum ẽ ſuba. Et h prima cauſa eſt cauſa alicuius.⁊ primum cauſatum eſt cauſa alicuius.quia tertiꝫ cãti vel quarti:vt p3.q ens ſubſtantia ⁊ cauſa ſunt vniuerſalia illis. vel igitur genus vel differentia: vel proprium vel accidens vel ſpecies.⁊ dici nõ poſſunt ſpecies nec aliquod aliozum niſi genus relinquitur q quodlibet eoruꝫ genus eſt illozum.⁊ h volunt ſ phos.Similiter addit.⁊ differt ab eo in aliquo ſine dubio q pro tanto d^r:quoniam ſi apparet conuenientia manifeſta eſt differentia. g̃ habent genus ⁊ differentiaꝫ g̃ primus motor eſt diffinibilis(Ipſi reſpondent .)Induc ſol. phoꝛ.vbi debes ſcire q differentia eſt iter genus ⁊ ꝓſequẽs: quoniam genus predicatur per ſe p⁹ de eo cuius pon^r genus:vt animal de homine ⁊ eq̃:ſed ꝓnia .i.accñs eſſentiale predi^r per ſe 2°.de eo cuius eſt.vt riſibile de homine. debent g̃ q illa diuiſio verificatur pro propꝛio: quoniam ens cauſa ⁊ ſubſtantia non ſunt gen^a neq; ſpecies neq; differẽtia neq; accidẽs:ſ3 2°.i. accidens.ꝓpriuꝫ ⁊ cẽtiale.⁊ h primo d^r.2°.ꝑhat:ibi ſcda (Opinati.n.) Jnqt g̃.ipſi rñdent q hec communicatio non eſt in genere.r⁹ eſt in quodam ꝓnti vli:⁊ inqt.⁊ maxima dria eſt iter cõſequens ⁊ genus:qñ ꝓm⁹ ⁊ genus ſũt due ſpẽs vlis diſtincte. ſ3 iuꝫ vltatem ñ dñant:vt in logicalibus dcm ẽ:qm vle dr de dn q vlib⁹ velut gen⁹ de ſuis ſpẽbus.g̃ ꝓprium ⁊ genus nõ dñnt in rõne vlis cum illa cõicent. ¶ Ad formam g̃ oõm q neq; ſunt genus neq; ſpẽs neq; pon^r dria:neq; accidens: ſed ũtum vniuerſale quod eſt ꝓprium ſeu ꝓnia:qõ idem eſt(Opinati.n.) Nũc probat ſol.⁊ tria facit prout ꝺ illis tribus approbat ſol.inquit enim pro quoniaꝫ phi: vt Auic.opinati ſunt q entitas eſt quid relatum ad q̃ditatem modo cuiuſdam ꝓntis inſeparabilis aut ſeparabilis. ¶ Et debes ſcire vt ſupius diſputaui q Auic.opinatur q eſſe diſting^r ꝑm rem ab eſſentia. immo ſit accidens ei: ſiue ſeparabile ſiue inſeperabile pronũc nõ curo: quod accidẽs non eſt formaliter ⁊ intrinſecum q̃ditati ⁊ eſſentie ſed tantum aduenienſ ei:⁊ ideo iquit hic alg. q phi opinati ſunt q entitas eſt quid relatum ad q̃ditatem.i.eſſentiam.i.quoddaꝫ aduenies eſſentie modo cuiuſdã cõſequẽtis ſeparabilis vel inſeparabilis .i.aduenies per modum accidentis ſeparabilis vel inſeparabilis.g̃ illa que in entitate ſui in eſſe cõmunicant in gñe non cõmunicant:ſed in accidẽte ,ꝓnto vel ſeparabili vt vides(Sllr dici) Nunc approbat ſol.q̃tum ad 2^m.di.ſimiliter dici poteſt de cõmunicatiõe cauſali.vult oñe q cã non eſt genus:ſed ꝓnia vniuerſale vtrique commune. cuius rationem dicit. cã.n. quid relatum eſt.⁊ ꝓnia.i.accidens attributum quod non ingreditur q̃ditatem .i.eſſentiam in p⁹ modo oõi per ſe.propter quod inqt.et ideo ſi ſunt due res que'in cãlitate com^{rent} autem pro ſed non ꝓpter hoc in genere communicarent: eum cauſa non ſit genus: ſed accidens ,ꝓprium(Et ſic ſimiliter) Nunc approbat ſol.q̃tum ad 3^m.⁊ ait.⁊ ſic ſimiliter dici poteſt de ſubſtãtia. vult dicere q nõ ſit aliquid q̃nq;:ſed tantũ accidẽs propriuꝫ: quod declarat.di. eſſe.n.quoddam ens per ſe ſuba int^r:qz hꝫ eſſe non in ſubo.mo habere eſſe nõ in ſubo ⁊ eſſe ens per ſe non eſt genus.g̃ due res cõmunicantes in noie ſubſtãtie non cõicant in genere.r⁹ in quodam ꝓnte ſepabili.⁊ tunc ꝓcludit ,ꝓpositum.d. pꝫ g̃ ex ꝑmiſſis q ipſe deus definiri neqt. ⁊ eſt opinio phoꝛ. ¶ Auer.

Jcimus nos q hec ſunt verba algazelis nomine phoꝛ narrata:ſꝫ quedã ſũt ỹba ⁊ quedam erronea. Jd.n. qõ dicit.vꝫ.q ds nequit cõicare cum aliquo in genere et in dãa differre: ſi intendunt de gñe illud qõ dr vnuoce:dicimus q eſt veruꝫ. ſilr de differentia qõlibet nãq; quod ſic ſe habet compoſitum eſt ex vniuerſali forma ⁊ particulari:⁊ tale diffinitur certiſſime. Sed ſi intendit de genere genus dictuꝫ analogice.tunc habet genus vt ens:aut res:aut ſuba. ergo h modo poteſt diffiniri:⁊ multotiens tales diffões fiunt in artibus ſpeculatiuis vt in diffinitione anime dr. Que eſt perfectio corporis nãlis organici verũtamẽ tales denoiationes non ſm vitatem ſufficiunt ad cognitiõeꝫ vitatis:ſed dirigunt valde ad cognitionem rei ignotaꝫ eo q pꝛioꝛ ẽ eis . Sed id quod narrauit nomine phoꝛ.vꝫ.q iſtud nomen ens ſignificat ꝓnes vle in rerum ſubtis: Dicimus q ſunt verba erronea vt declarauimus i pluribus locis. immo qõ plus ẽ hec opinio tñ ab Auic. reperitur: nõ aũt ab alio phoꝛ. Amplius id quod dixit de deſcriptiõe ſube nihil eſt quia eſſe eſt genus ſube: ⁊ ſũmitur in ſua diffõne illo modo quo rez genera ſumũtur in ipſaꝝ diffõnib⁹.vt hꝫ ab alfarabio in ſuo libro de demonſtratiõe Sed Auic.in hoc errauit prout opinatus erat q hoc nomen.ſ.ens in arabica lingua in eo q eſt verum.i.prout conuer^r cum vero ſignificat accidens ſine dubio ſm vitatem.ſ.tunc cum hoc ſit vle.ꝓcludit igr non eſt de eo vlterius mirandum ſup.cuꝫ ipſe ſolus id dicat. ⁊ iõ redeamus ad ꝓpoſitum dimittentes iꝑꝫ tanq̃ non dignũ reprobari a nobis. ¶ Quo modo q̃dꝫ dr eſſe ab eſſentia ſupl^r ꝺtermi natum eſt qõ autem omne ꝓpoſitum ex gñe ⁊ dria vni^{cis} compoſitum ſit ex forma vli et particulari:lꝫ ſit dictum a me in li^o. de ſuba ozbis.⁊ in expoſitione mea.i2.metaphi.artñ poſterius in dubijs ⁊ ſolonibus ſequentibus dicam. ¶ Pro nunc autem volo declarare q̃d ſit genus vnuocum:⁊ q̃d genus analoguꝫ. vbi debes ſcire vt dicitur Auer.i.celi.ꝑmẽto. 49.q ſicut ſpes eſt duplex vniuoca ⁊ equoca.ita genus ẽ 2^r vniuocũ ⁊ equiocũ. genus vniuocum eſt nomen predicãs de pluribus ordine quodam no^r ſũptum ab vna forma ſeu natura: ſed vna rõne mentali omnibus illis cõe.⁊ hoc inqt Ar.7. phicoꝛ cum d^r ſũt q̃dã equocationum. alie q̃dem multum diſtantes: vt gra exempli. canis celeſtis: ⁊ canis marinus : ⁊ canis latrans que a deo diſtans q ſolum in noie ſunt cõuenientia. Alie vero hñtes quandam ſilitudinem:vt ſuba ⁊ accidens q̃ hñt nomẽ cõe:⁊ ordine eſſentialem dependentie vnius ad alterum. Alie vero proxime aut genere aut ſilitudine.v.g.vt homo ⁊ leo que habent nomẽ vnum ⁊ rationem ſeu cõceptum vnum a quo ſum^r illud nomen: ⁊ habent habitudinem perfectionis ⁊ inperfectionis inuicem:eo qz homo perfectior eſt leone. Et h ſequitur quid eſt genus vniuocum quid equiuocum.eſt enim genus vniuocum nomen cõue^{ns} pluribus ſm vnam rationeꝫ formaleꝫ cui nulla forma coꝛ reſpondet in re ordinatis ſm perfectionem ⁊ imperfectionem. genus analogum ſeu equocum eſt nomen cõe pluribus ordinatis ſm cãꝫ ⁊ cauſatum cẽn^r: cuius nec forma nec ratio illis eſt cõmunis: vt p3 in equiuocis ſcõo mõ dictis. Qõ autem genus ſit hoc mõ vt dixi lucidus vir themiſti⁹ in primo de anima.ca^o 4.º pulchre explanauit.⁊ tu vide verba eius. qz multum loquitur. ¶ Sed dices.auer.i2.metaphi.ꝑmento.14.ponit differentiam inter vni^{cem} materie ⁊ generis:⁊ vult q vnitas generis ſumitur ab vnitate forme:vnitas materie ab vnitate priuationis. ¶ Ꝓ.d^r Auer.primo metaphi.ꝑmto.27. circa finem.q intentões vles quas int^o comprehendit ſit forme.g̃ generi coꝛreſpõdet aliqua formam. Jdẽ ibidem. ꝑmto.18.inqt: genus eſt aliud a mã.genus.n. eſt forma vlis rẽ.ecce quo modo oppo^o dictis. Jtem ponit.5.metaphi.ꝑmento.3° in fine vide.⁊ ibi dixit h diffinitionẽ cõponi ex forma vniuerſali ⁊ particulari.iõ dcñ iſtud videtur remotum ab intentione auerroys ,ꝓpter hec Joh.landonus gñi dixit coꝛreſpondere vnam formam diuerſam a formis ſpecificis:ſed de hoc ego locutus ſuꝫ in queſtionibus meis de anima:⁊ in libro de ſuba ozbis.⁊ in expõne.i2.metaphi.vbi contradixi Jobi in parte.⁊ qz de hoc faciam qõnem forte in ſine huius diſputationis.vel vbi melius locus occurret.non amplius immorari volo.ſat ſit mihi aperuiſſe locumq; monſtraſſe pro nunc. ¶ Algazel. Du. II.

a Jt algazel ad hoc qõ nomine phoꝛ dixi mus. Dicimus q petendum eſt ab eis q̃liter ſcitis q hoc ſit ipoſſibile i ipſo deo gloꝛioſo . Jta q poſſitis dicere q deum non decet vt cõicet cum aliqua re in aliquo ⁊ differat ab ea in alio. Jo hoc tamẽ a nobis probatũ poſſetis dicere q ſequeretur ex hoc deum eſſe compolitum. Jllud nãq; quia duo talia hꝫ.ſ. q cõmunicat cum aliquo ⁊ q differat ab eo eſt cõpoſitum.

¶ Nũc alg.vult iducere deductionem apud illos phos qualr deum eſſe compoſitũ eſt impoſſe.⁊ inquit. Aut alg.ad hoc.i illiõ qõ nomine phoꝛ dixim⁹.i. ego Auerr.narraui. ⁊ ſic ſcimus

q̄ petendum est ab eis qualiter scitis q̄ hoc sit impoſe in ipſo deo glorioſo.ſ.ipſum eſſe in genere:quod exponit.d.ita q̄ poſſitis dicere q̄ deum non decet:vt communicet cuꝫ aliqua re in aliquo.ꝛ differat ab ea in alio.hoc ꝑ̄ petit cur.ſ.iſtud ſit impoſſibile(Hoc tamen probatuꝫ) Cui reſpondet modo noie phoꝝ dicens poſſetis tñ dicere hoc eſſe probatuꝫ a nobis.hoc mō.ſ. qꝛ ſequitur ex hoc deum eſſe cōpoſitum. Cuius rationeꝫ ponit d. illud nāq̄ quod duo talia habet.ſ. q̄ cōmunicat cum aliquo ꝛ q̄ differt ab eo eſt compoſitum. huic maiori addatur minor: ſed per te deus cōmunicat cum aliquo in genere.differt ab eo in dr̄ia.ergo deus eſt ꝓpoſitus ad minus compōe aliqua que de oīno repugnat.ꝛ ē icōpoſſibilis. ¶ Auerroys.

d Icimus nos q̄ hoc ſequitur cōicationeꝫ neceſſario ratione generis vniuoce predicantis. Non autem analogice.vt ſuperius dictum fuit. Quia non oportet amplius iterare neq̄ replicare.

¶ Auerroys limitat dcm̄ eius.d. dicimus nos q̄ hoc.ſ.deum eſſe cōpoſituꝫ ſequitur communicationē neceſſario ratione generis vniuoce predicantis. non autem analogice : vt ſuperius dictum fuit:quare non opꝫ amplius iterare nec replicare. Unde bene valet hoc.communicat cum aliquo in genere vniuoco. ꝛ differt ab eo differentia vniuoca. ergo eſt compoſituꝫ.ſed nō valet de gñe et dr̄ia analogice dictis vt dixi. Ad propoſitum modo deus ꝛ entia mūdi communicāt in gñe et dr̄ia equiuoce dictis.ꝛ ſ̄ nō ſe' deum eſſe ꝓpoſitum. ¶ Alga. Du. III.

a It algazel dicēs phīs q̄lis eſt apud vos demſtratio ad remouendum cōpōem ab ipſo deo niſi id quod aſſeritis de remotione denominationū a deo. Quodlibet.n. compoſitū ex genere ꝛ dr̄ia ex partibus illis cōſtituitur.ſi.n.nulla partiū vel aggregatum ipſarum haberet ſine altera eſſe.igit̄ vel primū eſſet neceſſe eſſe aut non.ſi non.ergo totum eſt cātum ꝛ indigeret cauſa. ꝛ nos iā tractauimus de denoīationibus. ꝛ oſtendimus q̄ hoc non eſt impoſe procedere proceſſu ad infinitum:ꝛ demſtratio nō ſignificat niſi q̄ proceſſus ad infinitum eſt falſus. Sed ad id q̄ inſudauerunt deponere.ſ.q̄ nulla ſit in deo pl'alitas. ꝛ eſt qꝛ in ſuo eſſe non indiget alio. Dicimus q̄ nullam habent auctoꝛitatem manifeſtam.ergo nullā habent demſtrationem ad aſſerendū neceſſe eſſe. Jd vero q̄ probauerunt clare eſt q̄ cāe nō ꝓcedunt ad infinitū ꝛ de iſtis nos in ꝓcedentibus ſatis late diſputauimus. Un de dicimus q̄ in hoc ꝓpoſito clarius patefit:diuiſio nāq̄ rei ad genus ꝛ dr̄iam non eſt ſimilis diuiſionis rei ad denominationem ꝛ denominatū.quia denominatio ꝛ ſuba differunt abinuicē ꝛ ſpēs non differt a genere omnimode.quādo enim facimus mentionem de ſpecie nos includimus genus vt quando dicimus hominem nos facimus mentionem de animali cum additione rationis. Unde patet ex hoc q̄ magis diſtat a pluralitate q̄z denominatio ꝛ denominatum. Rurſus qualiter eſt impoſſibile finire proceſſus cauſatoꝝ ad duas cās in vno gradu. ꝓma quarum ſit cauſa oꝛbium:ꝛ altera elementoꝝ. vel vna eaꝝ ſit intelligibilium rerum cauſatarum.ꝛ altera ſenſibilium.ſ.omnium coꝛpoꝝ.ꝛ ille due cauſe differunt inter ſe realr̄ ſicut rubedo ꝛ caliditas que in vno ꝛ eodem ſubo reperiuntur : ꝛ differūt abinuicē realiter:ꝛ non oportet attribuere rubedini ꝓpōem generaleꝫ ſeu dr̄ialem. Unde patet ex hoc etiam q̄ phī deficiunt in oſtenſione q̄ ꝓuenire ad duos deos eſt impoſſibile.

¶ Nunc alga. ꝓponit loqui de cōpoſitiōe dei.et ꝓmo ꝓponit hoc.d. Aut alg.dicens phīs qualis eſt apud nos demonſtratio ad remouendum compoſitionem ab ipſo deo.eſt ergo interrogatio qua poſſunt via phī auferre a deo cōpōem(Niſi id q̄) Ponit viam vel opinionem ꝓ phīs.d. niſi id quod aſſeritis de remotione denominationum a deo:quaſi dicat q̄ via philoſophoꝝ non eſt valida: niſi tantum quando ꝓbant in deo non eſſe cōpoſitionem ex ſuba denoiationibus.i.accidentibus attributis.ꝛ ſic argumētuꝫ illud de genere ꝛ differētia ñ valet (Quodlibet.n.compoſituꝫ) Attamē licet ita ſit.adducit viam de ꝓpōe ex gencre ꝛ differentia.ꝛ dicit: q̄libet.n.cōpoſitum ex genere ꝛ differentia conſt'ex partibus illis. tūc arguit.ſi enī nulla partium vel aggregatum ipſarum habere ſine altera.eſſe igitur vel primum eſſe neceſſe eſſe aut non.i.ſtante compoſitione in primo ex genere ꝛ differentia que' vel eſt compoſituꝫ neceſſe eſſe vel non. Si non.ergo totum illud eſt cauſatum ꝛ per conſequens indigeret cauſa.conſequentia pꝫ: eo quia ſi non eſt neceſſe eē erit generabile vel'eternū.ſi generabile ergo indiget cauſa ſi eternum cum non ſit eternuꝫ a ſe. ergo ab alio ꝑ̄ adhuc cauſa indiget. Si vero dicatur q̄ ſic hoc non tangit :quoniam iam tactuꝫ eſt eo quia omne compoſitum nouū(Et nos) Tūc alg.debilitat hāc viam : quoniam hec ē via eſt via per impoſſibile.ducit.n. ad hoc impoſſibile quoniam ſi ponitur cauſatum ab aliqua cauſa:ꝛ eadem ratione illa cauſa cauſabitur.ꝛ ſic procederetur in infinitum inquit reſpondendo. et nos iam tractauimus de denoiationibus.i.attributis:ꝛ oſtendimus q̄ hoc ñ eſt impoſſibile procedere ad infinitum.ꝛ demonſtratio illa ñ ſignificat niſi q̄ proceſſus in infinitum eſt falſus.ergo non ducit ad impoſſibile ſimplr̄:quoniam illa demonſtratio reputat ducere ad impoſſibile:q̄ tñ non eſt impoſſibile.ergo cuꝫ iſta ſol.ſit data in capitulo de attributis.habitur ꝛ nunc:quoniā hec demonſtratio de ꝓpōe ex genere ꝛ differntia ducet ad proceſſum in finitum:q̄ nō eſt impoſſibile. ¶ Ad formā argumēti dōz icō uenientes illud non eſſe iconuēies(Sz ad id quod) Nunc tangit vnum aliud q̄ etiam vult debilitare.d. Sed ad id quod inſudauerūt deponere.i.ānullare.ſ.q̄ in deo nulla ſit pluralitas. ꝛ ē quia in ſuo eſſe non indiget alio dicimuſ q̄ nullam habet auctoritatem ñ.rōem manifeſtaꝫ. ergo nullaꝫ habet demonſtrationē ad aſſerendum neceſſe eſſe.eſt ergo debilitatio q̄ demonſtratio illa nihil eſt que probatur eſſe vnum neceſſe eſſe.ꝛ ſimpler. ꝛ noluit explicare illud quoniā ſupius diſputauit ꝓlixe (Illō vō) Nunc apponit id in quo bene dixerunt.d.illud vero quod probauerunt clare eſt q̄ cauſe non ꝓcedunt ad infinitum ꝛ remittit ſe.d.ꝛ de iſtis nos in ꝓcecedentibus ſatis late diſputauimus. ¶ Debes ſcire q̄ tria ſunt que alg.tetigit:quoꝝm primū eſt ꝓm̄ non eſſe compoſitum neq̄ ex denoiatione ꝛ denominato.neq̄ ex genere ꝛ differentia per hāc rationē quia tunc eſſet proceſſus infinitus in illis. ¶ ꝫ̄ eſt.q̄ deus nō ſit compoſitus alio in ſui eſſe indigens cuius rationem ꝛ reſponſionem tacuit in ꝓpria ꝙma. ¶ ꝫ̄ eſt.q̄ in cauſis eſſentialiter oꝛdinatis non eſt proceſſus infinitus. Circa que dixit primū non valere:eo qꝛ incōueniens nō eſt incōueniēs. ꝛ̄ dixit nō valere eo qꝛ ratio videtur demōſtratiua ꝛ non eſt:ſz nec rationem n' reſpōſionem expreſſerit. ſz remittit ſe.ꝫ̄ ſolum approbat quod debet itelligi in cauſis per ſe eſſentialiter oꝛdiatis. alr̄ primo oppone ret:vt ſatis patet(Unde dicimus) Quia phī credebāt compoſitionem ex denoiatione ꝛ denominato eſſe cōſimilem cōpoſitioni ex genere et dr̄ia. vult remouere hoc.et primo ꝓponit illud.d.vnde dicimus q̄ in hoc ꝓpoſito clarius patefit ſup, peccatum pbozum: vel vt hz alia tranſlatio clarius patefit eorum debilitas(Diuiſio nāq̄ Exequitur.ꝛ ait nāq̄ ꝓ quia diuiſio rei.i.ſpeciei ad genus ꝛ ad differentiā nō eſt ſimilis diuiſioni rei ad denominationem .i.attributuꝫ:ꝛ ad denominatum .i.ſubm eius.huius rōnem aſſignat.d. denoiatio ꝛ ſubſtantia.i. ſubm differunt abinuicē:ꝛ ſpēs non dr̄t a gñe oīno.i.tanta differentia.cuius rōnem adhuc ponit .d.q̄ñ. facimus mentionez de ſpē non includimus genus.vt q̄ñ dicimus hoiem. nos facimus mentionez de iiali cū additione rōnis.i.differētie vel diſtinctionis.ꝛ ſic.apponit concluſionē.d.vñ pꝫ hoc ꝑ̄ magis diſtat a pluralitate.ſup.ꝓ ex gñe ꝛ differentia q̄ denominatio ꝛ denominatum.vult dr̄e.pꝫ cōpōem ex gñe ꝛ ſpē eſſe minorem q̄ ꝓ ex ipſo ſubo ꝛ accite. ¶ Debes ſcire q̄ in intellectum ſpēl icludit gen' vel dr̄ia vel diffō:ꝛ ideo nllꝫ poteſt int'e ſpēm niſi int'a denominatū genus vel dr̄iā vel vtrūq̄.ꝛ iō ibi ē identitas rōnis formalis:vt dicunt viri huius tpis. Quia vero ſtat int' ſubm non intelligēdo accīs : ꝛ eꝫ. ideo ibi eſt diuerſitas rōnis formalis.ꝛ ſic maloꝝ eſt identitas gñis cū ſpeciem q̄ accītis:ſiue cōis ſiue ꝓpriꝫ cū ſubo:vt dicit hic alga.ꝛ in hoc verificat dcm̄ Auer.primo metaphi.ꝑmēto.ꝫi.ſ.q̄ mixtio itentionis vlis ſubſtātialis cum particularibus eſt fortioꝛ mixtione accītiuꝫ cuꝫ ſuis ſubtis quod ꝓ tanto dicit. q̄m prima eſt formalis.2ª eſt ꝓm ſubiectum tantū (Rurſus qualr̄) Ex dictis alg. vult debilitare q̄dam dcm̄ pboꝝ ſuperius poſitum. pbabant enim phī vnum primuꝫ motorē hoc mō. quoniā ſi eēnt plures ergo conuenirēt gñe.ꝛ ſic darentur duo mundi : ſicut ſuperius declarabr̄.hoc oſtēdit.di.qualr̄ eſt impoſſibile finire proceſſus cauſatoꝝ ad duas cauſas i vno grade.i.in vno genere:quaſi dicat non eſt impoſſibile:q̄ declarat .d. quarum prima ſit cauſa oꝛbium ꝛ altera elementoꝝ.i.poteſt ꝑ̄ fingi q̄ ſint duo oīj:quorum vnus eſt deus cauſa oꝛbiū.i.eternoꝝ. alter cauſa elꝛorum idelt ſpere actiuoꝝ ꝛ paſſiuoꝝ:vt poſuit forte Auicen.vel vna illarū ſit ſup.cauſa intelligibiliū rerum cauſatarum. ꝛ altera ſit cauſa ſenſibiliū.ſ.omnium coꝛpoꝝ caducoꝝ. Ex hoc

vult hr̄e primum incōueniens nō ſequi:q̄ñ intulit: ergo dantur plures mundi.y°ambo erunt eiuſdem mundi cauſe ſm partez: vt viſum eſt.Dixerunt etiā phī q̄ tūc eēnt in vno gñe: ꝛ per cō ſequens hi eſſent compoſiti:.ꝑpter quod rñdet.ꝛ ad hoc.d.ꝛ.il le due cauſe differunt inter ſe realr̄.ſicut rubedo ꝛ caliditas qō declarat.d.que in vno ꝛ eodez ſubiecto reperiuntur ꝛ differūt adinuicem realiter.ſ.in forma.ſic ille due ꝓme cauſe differunt ſ.quia ſunt in vno quaſi ſubto.ſ.vniuerſo:ꝛ differunt quaſi forma:ꝛ ſm rem. Tunc applicat.d.ꝛ ſup.licet rubedo ꝛ caliditas differunt:non opꝫ rubedini attribuere ꝓpoſitionem generalez i.generis:neq̄ differētialē.i.generiſ ꝛ dr̄ie.ꝑ̄ a p.ri.ꝛ ſi ille due cauſe dr̄nt ꝛ conueniunt nō oꝫ illas eſſe compoſitas.ꝛ per hoc pꝫ ſol.ad 2ᵐ inconueniēs.ꝛ ideo cōcludit. vñ pꝫ ex hoc etiā q̄ phī deficiunt in oſtenſione q̄ eſt impoſe peruenire ad duos deos.ꝛ dixit patet ex hoc etiam quoniam cum tribus enarratis patet petīn 4.ᵐ.vt ergo colligeret 4.ᵐ cum tribus dixit etiaꝫ. Et quaſi dicat ꝛ cū patent illa tria patet etiam ex ꝫ 4.ᵃᵐ viaꝫ ducentem ad vnᵗᵉᵐ ꝑmi nō eſſe firmam. Auerroys.

d Icimus nos q̄ actio ꝛ ꝓpō que fit ex genere ꝛ dr̄ia eſt eadem cum ꝓpōe que fit ex re potētiali ꝛ re actuali. Natura nāq̄ genus nunq̄ in actu repit̄.vꝫ.nuda a natura dr̄iali ſeu formali. Et qō cunq̄ compoſitum ex iſtis duabus naturis apud phos generabile ꝛ coꝛruptibile ꝛ hz agens. Cum igit̄ ita ſit q̄ genus cum ſit de potētiali nā nequit aliquo modo de nā dr̄ie denudari.ergo adherentia ipoꝝ ab inuicem indiget in eſſe alterius.ergo indiget cauſa ꝓiungente ꝛ faciente acquirere coꝛ eſſe.ſ.cauſe ipſius. Preterea id qō recepit ſm veritateꝫ:pura potentia eſt apud phos. Et ſi forte eſſet actus eſſet per accidens.ꝛ id quod aduenit eſt actus. Et ſi forte eſſet potētia eſſet per accidēs ꝛ hoc modo diſtinguuntur abinuicem .ſ. recipiens ꝛ aduenians. Et quodcunq̄ eſt potētialiter aliquid recipiet illō neceſſario: ꝛ admittit illō qō actualiter retinet. Et ſi poterit aliquid recipere in actu cum aliquo recepto in actu quodlibet ipſoꝝ eſſet per ſe exiſtens. Et recipiens eſt coꝛpus neceſſario. receptio nāq̄ principalr̄ reperitur in coꝛpoꝛe vel in eo quod eſt in coꝛpe. Accīa nāq̄ non noiantur a receptione neq̄ forme que ſunt ſuperficies neq̄ linee neq̄ puncta. Tandem id qō nō diuidit in aliqd non recipit:ſz q̄ extra cōpoſitū ſit agens primuꝫ ꝓbatū eſt demſtratiue. Sz q̄ ſit recipiēs incoꝛporeū ſiue per ſe ſiue per aliud boc eſt impoſe.niſi in aliquo:quia dubium eſt ſ.de intellectu in potētia:ꝛ quō aliquid componitur ex denominatiōe ꝛ denominato.ꝛ illa denominatio addita non eſt ſuper ſubaꝫ ꝛ generabili ꝛ coꝛruptibili.ꝛ coꝛpus neceſſario. Sed ſi illa denominatio dicti compoſiti addita fuerit ſuper ſubaꝫ:ꝛ non ſit ſuba in potentia in illa denominatione:vt opinati ſunt antiqui de coꝛpoꝛe ſupercelesti:opꝫ neceſſario q̄ ſit q̄ſtitabilis ꝛ q̄ ſit coꝛpus. Si enim remoueretur coꝛporeitas ab illa ſuba dictam denominationē gerens remoueretur ab ea receptio ſenſibilis. Silr̄ remouere tur ab eadem denominatio ꝓprehenſionis ſenſibil. ergo illa denominatio ꝛ illud denominatū reducunt in ſummo intellectu ꝛ ſunt vnum ꝛ idē. Simplex.n. intellectus ꝛ intelligibile vnum ꝛ idem ſunt realiter pla reſpectiue ꝛ per accidens.vꝫ ratione ſubti. Tandem id quod poſuerūt phī.vꝫ.ſubam cum denominationibus additis ſuper ipſam ſubam nō eſt aliud: niſi quia poſuerunt antiquū coꝛpus: ꝛ adherentia eſſe accidentia in eodem. Et ipſi non extimāt q̄ quando ipſi remouent q̄ſtitatem que eſt coꝛpeitas remouent ab eo totā ſenſibilem nām.ergo non erit ibi gerens neq̄ geſtū. Et ſi forte ponerent gerens ꝛ geſtū ſeparata a mā.ſeq̄ret q̄ eſſet intelligens ꝛ intelligibile.erit ergo vnus intellectus ſimplex. Sed id quod dixerat.vꝫ.q̄ nō eſt impoſe q̄ reducantur res ad duos deos.quoꝝ vnus erit cauſa oꝛbiuꝫ ꝛ alter nō ꝛ̄.

Dicimus q̄ ſunt verba erronea: quia poſito q̄ productio entis ſenſibilis ſit ab vna ꝛ eadem materia: ꝛ vna ꝛ eadē ſuba:non autem a naturis diuerſis. ꝛ ꝓductio entis intelligibilis ab altera ſubſtātia ꝓma. ſeqtur neceſſario q̄ ſi aliquid in illa natura equaliter fuerit:ꝛ in natura intelligibiliū ad primā nāz q̄ cōicent in quodā denoiatione ꝛ dr̄iant in alia. ꝛ id i quo dr̄nt non euadet qn ſit de natura in qua indiuidua differunt aut in qua ſpēs differunt. Si ſcōo modo dicet ergo nomen dei equiuoce ſumitur: quod eſt ꝓra poſitum:ſpēs nāq̄ que cōicant in vno genere ſunt aut cōtraria aut intermedia:qō eſt falſum. Si ꝓmo mō ergo ſunt ambo in mā qō eſt ꝑ̄ hoc quod conceſſuꝫ eſt ab oībus. Sz ſi poneret q̄ pars ipſius nature eſt nobilioꝛ alia parte:ꝛ quod predicatur de eis analogice. Erit ergo natura ꝓma nobilioꝛ ſecunda: ꝛ ſic ſecunda cauſatur ab ea neceſſario ita q̄ erit producens oꝛbes producens cauſam que elementa producit.ꝛ hec met eſt poſitio phoꝝm. Et ambo ponunt ſiue coguntur ponere primam cauſaꝫ.vꝫ. qui ponit primum agens mediantibus pluribus cauſis. Et q ponit primam cauſam per ſe agentem omnia abſqꝫ aliquo medio. Sz h̄ eſt impoſe apud phos: vt diffuſe ꝛ clare oſtenſum eſt ab eis in diuerſis locis.

¶ In ſolone ꝓpoſiti dubiꝫ ꝓ° ꝓponit quedem que ſub dubio tangebant.2° venit ad ꝓpoſitū.vt patebit.inct in prima parte. Dicimus nos q̄ actio.ꝛ ꝓ.i.ꝓ̄ que fit ex gñe ꝛ dr̄ia eſt eadē cū ꝓpōe q̄ fit ex re potētiali ꝛ re actuali.eſt ꝑ̄.ꝓ̄ ex genere ꝛ dr̄ia eadem eſt cuꝫ ꝓpōe ex actu ꝛ potentia. Probatur hec ꝑ̄ in littera.ꝛ dicit.nā nāq̄ generiſ nūq̄ in actu reperitur.vꝫ.nuda de nā dr̄ie ſeu forme. ꝛ hec ratio ſic cōponit. oīs ꝓ̄ cuius vnuꝫ cōponentium nunq̄ ſeparat a nā forme eſt ꝓ̄ ex actu ꝛ poª.tunc apponr̄ minor:ſed ꝓ̄ ex gñe ꝛ dr̄ia eſt ꝓ̄.cuiº vnū componentiū nunq̄ ſecludit a natura actus.ꝑ̄ ex gñe ꝛ differentia eſt ꝓ̄ ex actu ꝛ poª huius ſillī tetigit tñ minorem in littera:vt pꝫ.ꝓ̄.d.oīs ꝓ̄ cuius vnum componentiuꝫ nunq̄ ſeparat a natura forme eſt ꝓ̄ ex actu ꝛ poª eſt maᵗᵉ per ſe: ꝛ declaratur in metaᵉ.dictum eſt.n.in.8° illius ꝓpe finem q̄ potentia per ſe fit cum actu per ſe vnum adeo q̄ nunq̄ potētia poteſt eſſe ſine actu.minoꝛ aūt dicta eſt in poſitio. dixit.n.q̄ ſemp reperit cū aliqua dr̄ia lz actu non ſit ita cum vna q̄n poſſit eſſe cū alia.ꝛ iō 2° topiᶜ.ꝛ.7.meta.dixit Alꝛ. genus non eē preter gñis ſpēs:eo qꝛ nunq̄ ꝑter gñis dr̄ias.vt maᵗᵘᵐ eſt.

Sed dubitatur q̄m vt dcm̄ ē.8.phyſicoꝝ:quecunq̄ reperiē vnita inſimul:ſi vnum reperr̄ ſeparatuꝫ ſine altero ꝛ reliquū.ꝛ ꝓ hoc.ꝓbat eſſe vnuꝫ primū motorem ita mouentē q̄ nullo modo moꝛ:vt perſpicuuꝫ fit per demonſtrationem ibidē poſitā.cū igit̄.neq̄ genª neq̄ dr̄ia reperiant̄ ſeparatim:quare potius dixit gñis naturā eſſe non ſine natura dr̄ie q̄ ecōtra.vel igit̄ ambo poterunt eſſe ſeoꝛſum:vt rō cōcludit: vel non debuit dicere magis vnum q̄ alterum. ¶ Dōm primo q̄ regulā Alꝛ.interpretatur Auer.12. metaphi.2°.35.duobus modis: attamen vnus eſt auctoritate Alexᵗʳ.ſ.q̄ illud compoſitum ſit compoſitū ex duobᵃ extremiſ oᵖᵒˢ:quoꝝ neutrum eſt accīs alteri. Dixit extremis:quoniaꝫ ſi vnū cōponit ex medīs non opꝫ vt media per ſe conſtent. dixit oᵗᵗᵒ: qm̄ mā non repeᵗ ſine forma cum ſit extrema in ambitu poᶜ.Dixit quoꝝ neut] ſit accidens alteri:qm̄ ſuba poteſt eſſe ſine accīte. ꝛ non econtra.ꝛ tñ ſunt oᵗᵃ ſaltem diſperate ꝛ extrema.iſtis tribus cōditionibus vſus eſt Auer.etiam.8. phyſicorum.ꝓmento.37.ſi bene verba eius inſpiciantur. ¶ Sz dicez quō ex hac regula ꝓpoſitū de ꝓio motore.1° vt adhuc arᵐ ſtare.ſ.quō cū genus:neq̄ poſſit eſſe ſine dr̄ia:neq̄ ecōtra magis attribuit illud gñi q̄ dr̄ie. ¶ Et dōm q̄ primus motoꝛ ꝛ primum mobile ſunt extrema.hoc quidem in rōne motoꝛuꝫ illud quoq̄ in rōne mobiliū:vt cōſtat. Sunt ēt oᵗᵃ per ſe.ꝛ ſi per accīs coniungant:qō facile dignoſcitur: cum moᵗᵉ ſit agere ꝛ moᵗᵉ pati.cōſtat ꝛ̄ agere ꝛ pati oppoſita eſſe pluſq̄ diſperata. Qō aūt neq̄ primus motoꝛ ſit accīs primo mobili neq̄ econtra ꝑ̄picuū eſt per ſe.pōt ꝑ̄ problema Alꝛ.ſic componi. q̄cunq̄ ꝓpoſita vel inuicē vnita extrema oᵗᵃ:quoꝝ neutrum neutro accidit pñt ſeparatim repiri ſimplr̄. Sz ꝓmus motoꝛ ꝛ primuꝫ mobile ſunt vnita extrema oppoſita:quorum neutrum neutro accidit.ꝑ̄ in ꝓma figura p° motoꝛ ꝛ primū molᶜ pñt ſeparatim reperiri. Intº ſeparatim hocº q̄ primum mobile ita moꝛ q̄ nullo modo moᵃᵗ.p° motoꝛ ita mouetur q̄ nullo modo moꝛ. ecce quo modo expō illa Alex.ꝛ Auer.eſt ꝓueniēs. ¶ Ad 2ᵐ oīz q̄ neq̄ genus neq̄ dr̄ia ſunt extrema: neq̄ oᵗᵃ neq̄ eis regu-

la illa poteſt applicari.attñ Ax. accipit genus cum habeat ra tionẽ poſ⁹ plus ſit ꝓpinquus materie:vt oſ primo metaphy. ꝓmẽto.18.⁹ ſ̃ minus repugnat oſiam eẽ ſine gñe q̃ ecõtra:cũ oſia rõnez actus habeat.ſ̃ accepit genus ⁹ non curat de oſia: vt cõſtat(Et q̃cunq;) Nunc vult ex illo cõcludere quoddam ꝓblema ad ꝓpoſitum. ⁹ inqt.⁹ q̃cunq; ꝓpoſituꝫ ex iſtis duabus nãis apud ꝑbos eſt gñabile ⁹ corruptibile:⁹ hꝫ agens.eſt q̃ maior.oẽ ꝓpoſitum ex põ ⁹ actu eſt gñabile et corruptibile. ⁹ hñs agens:⁹tunc non ponit minorẽ in ꝓpria forma que eſt:ſz oẽ exñs in gñe eſt ꝓpoſituꝫ ex tactu et poa.ſed vim illius hoc⁹ d.cũ igit ita ſit q̃ genus cuꝫ ſit de potentiali nã.nequit aliquo⁹ de nã oſie denudari. tunc ponit ꝑnem huius ſilli.o.q̃ adheren⁹ ipſoꝫ adinuicem indiget in eẽ alteriꝰ.i. habet aliq̃ agens. q̃ indiget cã cõiungente ⁹ faciente acq̃rere eoꝝ eſſe.ſ.ipſius cã.i. agentis.eſt q̃ concluſio ꝙ ꝓpoſitum ex gñe ⁹ differẽtia eſt gene rabile ⁹ corruptibile hñs agens.

Sed in hoc eſt q̃ō.ꝓmo a^ri Auerr.appono hãc minorẽ:ſed accñs.vꝫ.albedo ẽ i gñe.q̃ eſt gñabilis ⁹ corruptubilis ⁹ habebit agens.q̃ falſa.ac cidens.n.cum non ſit per ſe ens niſi entis.ſ̃ non ꝑ ſe gen^r:neq; habet agens.q̃ aliqua ꝓpnuꝫ.⁹ nõ mioꝫ.q̃.maioꝫ.⁹ ita ꝓpõ.d. oẽ ꝓpoſituꝫ ex po^a ⁹ actu hꝫ agens:⁹ eſt gñabile ⁹ corruptibile eſt ipoſis. ℭ ℙ.ſi illi ꝓponi ex gñe ⁹ oſia reſpõdet agẽs:vel eſt idem cum agente ꝓpõem ex ꝟa mã ⁹ ꝟa forma:vel aliud.ſi idem.q̃ vnum ⁹ idem agens agerꝫ per ſe duas cõpões vnica actiõe:qđ eſt q̃ Auer.8.phyꝯ.ꝓmto.32. ℭ Si aliud vel eſt idiuiduuꝫ vel vle. ⁹ dcđ dicat ſe^r inconueniens. ℭ Dom q̃ in hoc oiu ſteti ⁹ in magno ou^o ⁹ vidi Joh. in pluribus locis tãge re hoc:⁹ nihil d^r.plura.n.que ille vir d^r potius tradũt ignoran tiã q̃ ſciam largiantur. ℭ Dom q̃ cum licentia dõi alr:ſi aliq̃ aliter occurrit:q̃ in gñone platõis plures ꝓpões occurrunt. q̃ñ.n.plato accipit eſſe ꝓima et ꝓpinqua ꝓpõ eſt ex materia ⁹ forma.ꝙ^a ex actu ⁹ potẽtia quam auer. ꝟ gloſat ex gñe ⁹ oſia ꝙ^a ex eſſe ⁹ eſſentia quaꝫ Auer.⁹.meta.tetigit ꝓmto.4.⁹ iz.me taphꝫ.ꝓmẽto.⁹.i. ⁹ hanc appellant ex participante ⁹ participato quam declarauit diſſale in expõne mea. ⁊ꝺe aĩa.⁹ in expoſitiõ ne 2^ri^li.o.7.9.vide.⁹ hãc dixit Auer.2^tio ⁹.7.14.illi^q3.quando dixit q̃ nulla int^a ẽ liberata a potẽtia ꝑter ꝓmã.⁹ tu vide. Ulti ma ꝓpõ illis tribus aduenticia eſt ex ſuba et accñte.omne.n.no uum eſt recipiens aliquod accñs.⁹ ꝑ q̃ñs ibi aliq̃ ꝓpõ aderit.et q̃ iſte q̃tuoꝫ ꝓpões attribuuntur rei genite. ſ̃ q̃tuoꝫ alia attri buuntur a ꝑte agentis.ꝓma que eſt ex eſſe ⁹ eſſentia:reſpondet ꝓme cãe.oẽ.n.cauſatuꝫ eſt ꝫ poſituꝫ ex eſſe ⁹ eẽntia.⁹ ꝓma cau ſa illius ꝓpõis eſt ꝓma cã.ſ.deuſ.deus.n. eſt ens per eſſentiaꝫ. ⁹ per q̃ñs cã cuiuſlibet entis ꝑticipationem. ꝓponi ṽo ex mã ⁹ forma reſpõdet genus ꝑti^re q̃ꝰ p^o generat cõpoſitum ex mate ria ⁹ forma.ꝓponi q̃ꝫ ex ſuba ⁹ accñte non coꝛreſpondet agens determinatum.q̃ñ ea q̃ ſunt per acñs reducunt ad per ſe.illud idez agens q̃ eſt per ſe ꝓpoſiti ex mã ⁹ forma erit per accidẽs agẽs ꝓpõis ex ſuba ⁹ accñte: vt patet.ꝓponi ṽo ex genere diſ ferentia q̃ oſ ex actu ⁹ potentia nõ reſpõdet agens aliud apud philoſophos ab illo ꝑticulari ſm ſubm: ſed bñ ſm mo^m.vnde ſoz.geñs.⁹ eſt ſortes.⁹ eſt in gñe aialis.i.⁹ eſt animal.,put ẽ ſoz. gñat idiuiduuꝫ ꝓpoſitum ex materia ⁹ forma.ꝓout eſt in gene re alis habet gene^re ſibi ſile in gñe.ſ̃. vt ſic hꝫ vnire genus cũ oſia.vnico.n.actu quo ſortes vt ſoz.vnit materiam cum forma. ſortes vt animal vnit genus cum oſia. Et cum hoc ſit ita decla ratum erit q̃ oẽ exñs in gñe eſt generabile ⁹ corruptibile.⁹ hꝫ agẽs ẽ mõ.ſ.oẽ ꝓpoſitũ ex mã ⁹ forma hꝫ agens.⁹ eſt gñabile ⁹ cõruptibile. oẽ ꝓpoſitum ex gñe ⁹ oſia ſit cõpoſitum ex mã et forma: vt manifeſtũ eſt.q̃ oẽ ꝓpoſituꝫ ex gñe et oſia eſt gene rabile et coꝛru^pt et habꝫ agens. ℭ Ad ar^tm. Ad ꝑmũ dõꝫ q̃ ac cidẽs eſt in gñe:et hꝫ agens:vt ꝓꝫ: q̃ñ eo mõ quo eſt cõpoſitũ eodem modo eſt gñabile:⁹ habꝫ agens. mõ dictum eſt q̃ illud cõpoſitum eſt valde per accñs.ideo oꝫ vt reducatur ad ꝑ ſe.eo modo quo dixi. Ad 2^m dõm q̃ illi cõponi rñdet idem agens in ſubo:diuerſum ſm diffõnez:vt dcm̃ eſt.⁹ ideo diuerſis ratio nibus eque ꝑ^o illud eſt cã diuerſarum ꝓpõnum. ℭ Sed adhuc aia formidẽt.ꝓmo:q̃ñ ꝓma cã rñdet ꝓme ꝓponi:⁹ vltima cã vltime compõni.ſ.ex mã ⁹ forma.q̃ intermedie cauſe vt int^e cõcurrunt ſm rõnes ⁹ gradus mediꝰ.qui ſunt q̃ iſti: ℭ ℙ.1° q̃ñ albedo eſt ꝑle in gñe.q̃ albedo eſt per ſe cõpoſita ex genere ⁹ oſia.q̃ hꝫ agens ꝑ ſe. iz.n.bõ albus nõ hẽat agẽs ꝑ ſe.attñ al bedo ꝺꝫ bre:q̃ñ albedo eſt vere ens per ſe cõpoſitum ex gene re per ſe ⁹ oſia per ſe. ℭ Ad hec dõm vt mihi vr̃ ꝑ nũc q̃,ſem per effectus vles oꝫ in cãs vles reducere. ⁹ ad hũc intellectuꝫ in lib.de cãis oſ ꝓpõe 5ª ꝓma creaturarum eſt eſſe.dico q̃ ꝙ in e^tu illo plures cõſiderandi ſunt gradus eſſendi:quozum noiã non habemus ꝙ quos cãe intermedie concurrũt.effectus.n.ſ. plato genitus q̃ñ gen^r fit ẽ.ſuba.coꝛpus.aĩal.hõ. ꝓout eſt ens redu^r ad ꝓimam cãm que eſt cã eſſe.eſſe.n.,ꝓprius eſt effectus vel ꝓout eſt ſ̃a redu^r ad ſaturnum. vñ ſaturnus cã eſt rei ſtabilitatis ⁹ gma^e ſm aſtronomos. Jupiter autem cã eſt bone ha bitudinis.vnde plato vt ſ̃a reducitur ad ſaturnum: vt bene ſe

hñs ⁹ perfectus ad iouem:ꝓout ꝫ nociua tuet.⁹ illa ꝓpellit coꝛrũdet marti.ergo 2^a c^tus eſt ſuba bene ſe hñs nociua ꝓpel lens ad quam ſm diuerſos gradus ꝓcurrunt planete ſm aſtro nomos. Si ꝓſideret plo genitus.vt coꝛpus adhuc concurrunt tres alĩ.ſ.ſol venus ⁹ mercurius diuerſis gradibus :q̃ñ plato vt coꝛpus motum reducitur ad ſol.⁹ ideo dicunt aſtronomi q̃ oppõ ſolis in inferioꝛibus maxime appet.eſt.n. motus q̃ſi vita oium:vt dr̃ in principio 8^ui ꝓhicoꝛ.⁹ ſ̃ aſtronomi dñt ſolẽ eẽ dñm vite.iz.metaphꝫ.2to.34. Plato ṽo vt coꝛpus motuꝫ mo tu gñonis reducitur ad venerẽ.venus.n. vt dñt aſtronomi ꝑ^m effectum habet.ꝓout eſt cã rei generationis per quã aliq̃d ꝓſe^r in ſpẽ. Plato ṽo coꝛpus motũ genituꝫ multiplicatũ in ſpẽ redu citur ad mercuriũ.mercuri^s.n.vr ꝓpoſitũ effectum hr̃e in mul tiplicatione idiuiduoꝝ. in vna ſpẽ. Si vero conſidera^r:vt al fic cõcurrit luna.lune.n.,p^o effectus ẽ mur^o materie.⁹ diſpõ ipſius ad recipiendum nihil aut murat ⁹ mutatur plus in gñe ſubſtan tie q̃ aial:cum poſſit ꝑ q̃nq; ſenſus variari: ⁹ rõne coꝛporis.et rõne foꝛme.⁹ ꝑ q̃ñs lune debꝫ attribui. Si autem ꝙſi^r vt hõ.ſic attribuit hoi gnanti.hõ.n.hoiem generat. patet ergo iam quo cãe itermedie cõcurrunt ſm gradus occultos ⁹ diuinos.quos aſtronomi explanãt in libꝛis coꝛ. ⁹ ꝓt etiaꝫ aliunde accipi oꝛ do ꝓcurſus illoꝝ quez declarat ꝓtolomeus in quatripartito. inqt.n.e^tio ſaturni ad vlia loca ⁹ tpa. Jouis ad ãnos. martis ſo lis veneris ⁹ mercurij ad menſes.lune ad ꝺies. ecce quomodo alio^o poteſt accipi oꝛdo. Et cum coꝛpora celeſtia ſint q̃ſi inſt^te ſubaꝝ ſeparatarũ ſe^q ſuba que mouet ſuperioꝛez oꝛbẽ ſit vni uerſaliozis conceptionis ⁹ virutis ⁹ ſic q̃ñter ſunt alie. ℭ Ad ꝓimum ergo argumentum ꝓꝫ ſol.q̃ñ ꝓma cã ꝓcurrit ſ̃ꝫ ꝓpriã rationem ⁹ ꝓprium effectũ.ſ.eſſe cauſe intermedie ſm gradus ſtermediꝰ quos explicaui.

Sed adhuc eſt locus q̃ñis: q̃ñ vt d^r auctoꝛ.ꝺ cãis. ꝓpõe ꝓima. ois cã ꝓma ria plus ẽ iſtuẽs q̃ cã vltis ſcõa. Et illud q̃ plus influit explicat ꝓpõe ſcõa.d.⁹ cã ꝓma adiuuat ſcõam cam ſup oppõẽ ſuam q̃ñ oẽz oppõem quã cã effic̃ ſcõa ꝓma etiã effic̃.ergo ad quẽ cunq; gradum concurrit cã iferioꝛ ꝓcurrit cã ſuꝑioꝛ:⁹ vltra.⁹ ꝑ q̃ñs hõ vt hõ.ſit etiam ſm ꝓcurſum oium cauſarum media rum. ℭ ℙ.ſoz.gñana eſt ens: ſuba.coꝛpus. aial.⁹ hõ.ergo ſoz. vt ens põt cãre platonẽ vt ens vt ſ̃a.iterum illum vt ſubſtan tia.⁹ ſic de aliꝭ. ergo ſuperfluunt cãlitates medie. ℭ Dom q̃ ꝺcm̃ illud ꝺꝫ int^r hoc modo.ſ.de cauſato,⁹ nõ ꝺe modo cauſati vel cãdi.oẽ.n.cauſatum qđ cauſat a cauſa ſcõa cauſat a ꝓima v.g.ſoz.cãt plo.⁹ ꝓima cã cãt cũdẽ. non ꝓuertit tñ:q̃ñ ꝑ^o põt cãre alium effectum quẽ non põt ſcõa. ⁹ ſ̃ ſubdit auctoꝛ ibidẽ veruĩtñ efficit eum ꝑ modum aliũ altioꝛẽ ⁹ ſublimioꝛem. vñ oꝛ in lib.,pculi a quo fuit extract^s ille liber ꝺ cãis. propõne ꝓima: oẽ qđ ꝓducit in ſcõis cãis a ꝓtioꝛibus ⁹ cãbiliozib^s ,ꝺucitur eminentiuſ.ecce qũo idem eſt cauſatum vtrũſq;:ſz moduſ non ſit idem. ℭ Ad 1^m dõm q̃ illa ſunt in ſoꝛte:vt inſtr̃o:tamẽ ſunt in coꝛpibus celeſtibus:vt agente ꝓncipali.⁹ hoc dixit elegãtiſ ſimus ꝑbs Auer.8.phyꝯ.2to.47.inquit.n.homo nõ ꝺat in generatione hois niſi illud qđ eſt q̃ſi inſtr̃m ⁹ coꝛpa celeſtia q̃ſi artifex:⁹ vide reliq̃.mo inſtr̃m non agit niſi ꝑseuetur a ꝓncipali agente. ⁹ ideo ꝓ q̃ſ coꝛpoꝛa celeſtia ꝓcipalr concurrunt ſm illos gradu^s:ſz hõ poſſit ſm oẽs illos cõcurrere ꝓout eſt inſtr̃o oium illoꝝ. ℭ Ad ſcõam rõnẽ ꝓncipalez ꝺom q̃ ſi al bedo ſm ꝑ^os bñt genus ꝑ ſe ⁹ oſiam per ſe eſſet vere ens ꝑ ſe exñs.cum ois oſia ſit actus ſm Auer. hic ⁹ ois actus ꝓinci piũ eſt eſſendi ⁹ exiſtendi.ſ̃ ſi albedo bñt ꝓpriũ genus ⁹ ꝑ priã oſiam eſſet ꝓpleta in ſpẽ:⁹ ꝑ q̃ñs eſſet vere exñs ſeoꝛſum ſm ꝑ^os.ſ̃ oꝫ oꝛe opinionẽ qua diu celaui ſcholaribus meis: q̃ ſm doctrinam.Auer.accñtia bñ bñt gen^o:ꝑ ſe non tñ differẽtia per ſe.imo oſia accñtiuꝫ ſm ipſum eſt ſubm.ſicut.n.cẽn tia hois cõſtitu^r ex animali ⁹ rõnali. ita eſſentia albedinis eo^o quo ei competit cẽntia ꝙſti^r ex gñe.ſ.coloze ⁹ ſubo. ℭ Uerum debes ſcire q̃ accñs eſt 2^r.quoddam ,ꝓriũ notãe ꝑ^m ſubm:⁹ ſic oſia eius eſt ſubm ꝑ^m,⁹ ſp ꝺꝫ poni ꝑ^m ſubm. Quãa cõe.⁹ q̃ eſt indrñe ſm ſubgenerationez.ſ̃ non expedit ponere ꝓpo ꝓtium ſubm:ſed q̃ñ apponimus ,ꝓtiã paſſionem illi^o accñtiſ per q̃ notat ſubm: vt ꝓꝫ in diffõne albedinis. ℭ Sed dices. hec opinio noua eſt ⁹ ficta:nec auer. eam ponit in aliquo loco. ℭ ℙ.eſt ꝺ rõnem:q̃ñ tunc non ꝺifferret albedo ⁹ album.cuꝫ vtrũq; notet ſubm ꝑ te tanq̃ oſiam. ℭ ℙ.oẽ predicamentum habet ꝑ^m genus ⁹ ,ꝓtiã oſiaz:quoniã oẽ gen^mu^m ꝺiu^s ꝑ oſias ,ꝓtias eiuſdẽ gñiſ. ℭ ℙ.potius ſubz vr̃ eẽ vt mã accidentis: quoniam vt oꝛ.4.metaphi.ꝓmento.2° accñtia habent mãm in qua:⁹ genus:pura colo: habet potius rõnem foꝛme r^tiue:vt patet.2.de aĩa ꝑ̃nto.4.plures alias rõnes adduxi ꝺ hoc in tra ctatu de accñte quẽ feci paucis ꝺiebuꝫ ⁹ declaraui qualiter hec opinio adeo euita^r a quibuſdam:q̃ eis videt venenuꝫ.⁹ non eſt mirũ:quoniã non viderunt dicta oñ phi Auer.⁹ Ax. ℭ Ad ꝓimã ꝺom q̃ hec opinio ꝓꝫ ꝑ vba ⁹ fundamenta ei^s in diuerſis locis.ꝑ vba q̃dem inqt.7.metaphi.ꝓmẽto.14.cũ declara ult q̃ diffõ ſimplr nõ inuen^r niſi in ſubꝫs nõ in accidẽtib^s:quia

ſunt^ꝓpoſita ex ſuba ⁹ accidẽte ⁊c.ecce qũo ponit accñtiã nãm eſſe cõpo ſitã ex ſubſtãtia ⁹ accidente. ℭ ℙreterea ibidẽ.2to.4.inqt.⁹ dixim⁹ q̃ ſubſtantia eſt priuꝰ diffõne cuiuſlibet accñtium. q̃ñ neceſſe eſt vt ſub ſtantia accipr in diffõne cuiuſlibꝫ accñtiũ:q̃ñ partes diffõnis ſunt illa ꝑ q̃ conſti^res.⁹ q̃ acc^a cõſtituunt ꝑ ſubſtãtias neceſſe fuit vt accipiant in diffõnibus eoꝝ ecce q̃ plane auer.illud oſtendit.alia ꝛba collegi in tra^u dicto. ℭ Contra fundamentũ ꝺcm̃ q̃ñ auer.4.phyſicoꝝ.2to.60.⁹ tulit q̃ ſi ꝑ̃dicmẽtũ eſſet ſeparatũ:tũc quãtitas eẽt ſubſtãtia ſepata. hec ãt 2° nõ,tenet.niſi q̃ variaĩ ei^s ſubſtãtialis oſia.ſ.ſubiectũ.q̃ vari^ ſpẽs ⁹ ſmoꝛari in hoc eſt ſuꝑfluũ.ꝓz ergo ſol.ad ꝓi^m. ℭ Ad ſcõam dõm q̃ dr̃t:q̃ñ albũ notat ſubiectũ in actu.albedo ⁹ po^a:vt.ꝺ.Auer.7.me^c 2to.18.attñ cẽntia eſt vna.ſ.albedinis albi ⁹ hois albi.vñ ſicut ꝺez eſt humanitas hõ ⁹ hõ rõnalis:ꝺr̃t tñ in mõ.ita idẽ eſt albedo album.⁹ hõ albus ſm ꝑ̃os ſimplr ꝺr̃t in mõ. ℭ Ad 3^m dõm q̃ maioꝛ ẽ falſa ꝺe gñibus accidentib^s:q̃ñ ſicut gen^mu^s non eſt ens per ſe.ita nõ ꝺꝫ ha bere oſias ꝑ ſe:neq; diuiſiuas neq; conſtitutiuas. ℭ Ad 4^m dicẽꝺ q̃ ſubiectũ eſt mã in qua:⁹ genus forma in qua. eſt tñ ſubiectũ oſia ꝑ q̃ ⁹ genus materia ex qua ſit accidens ⁊c.ergo accidentis eſt tñ ſm quid. ⁹ in relatiõe ad ſubſtãtiã:ſed hic oporteret amplius ſmoꝛari et nolo:q̃ñ dixi ibidẽ.⁹ nullus bonus vir ꝺꝫ me condẽnare abſentẽ.i.me nõ intel ligentem.vt primo celi oꝛ.iõ q̃ non vidit dicta mea.vbi diffuſe locut^s ſum nõ debet me cõdemnare in hoc breui ⁹ tranſitorio ſermone.

Et poſt quã ſcripſi hoc.occurrerũt qꝺ nes:quas tetigerũt ſcholares mei. Quarũ prima eſt.per id qđ eſt forma ⁹ eſſentia alicuius ꝓingit agere id cuius eſt forma ⁹ eſſentia:ꝺ cẽntia ⁹ eſſe eſt forma ſortis ⁹ ſubſtãtia ⁹ corpus ⁹ aĩal ſunt cẽntia ⁹ forma ſortis:cũ hec ſit ꝑ ſe vera ſoꝛ.eſt ens.ſoꝛ.eſt ſubſtãtia.ſoꝛ.eſt corpus.ſoꝛ.eſt aĩal.ergo ſoꝛ. per ſe põt agere ens.ſubſtantiã.corpus.⁹ aĩal.⁹ hoiem.ergo oĩno ſupfluũt coꝛpo ra celeſtia. ℭ Scõa qđ.ſi ſortes vt inſtr̃m ſaturni ,ꝑducit aĩal.vt inſt^us ſolis corpus.vt inſt^us lune aĩal.ꝓ quid vt inſt^us ꝓime cãe nõ ,ꝑducit eſſe: ℭ Ad ꝓimã ꝺom q̃ ſoꝛ.eſſe aniaĩ corpus ſubſtantiã ⁹ ens põt inf duobus modis.vno mõ formaliter per eſſentiã. alio mõ formaliter per participationẽ.ꝓmo mõ non:q̃ñ ſolus ꝺeus eſt ens formaliꝫ per cẽntiã: q̃ñ eſt ens:⁹ in rõne eſſendi excluꝺitur ab ol alio in rõne cãe.alio mõ. ⁹ ſcõ verificaĩ.eſt.n.ſortes ens:non tñ ꝑ eſſentiã cũ in rõne eſſendi ꝺe pendeat a ꝓima cã.ſilr ſoꝛ.eſt ſubſtãtia formaliter ⁹ ꝑ ſe:ſz non ꝑ cẽntiã cum ꝺepẽꝺet a ſaturno in eſſe:cũ vt ſic ſit illius inſtr̃m.⁹ ſic de aliꝭ.ma ſoꝛ ergo ꝺꝫ intelligi ꝺe ꝑ ſe ꝓmo mõ:non ſcõo mõ. ℭ Ad ſcõam ꝺom q̃ eſſe eſt e^tur̃ primus qui nullũ aliũ ꝓſupponit.⁹ iõ nõ põt ibi ꝓcurrere vt inſtr̃m:q̃ñ vt inſtr̃z ageret ꝺiſpoſitiue.hec ſol.eſt ꝓmi expoſitoris iter latinos in loco eiue. ℭ Sed adhuc ar^r:q̃ñ inſtr̃m aequaĩ virtuti ſue cãe.ergo quãtũ põt ꝓima cã,ꝑducere:vt principalis cã tñ ſoꝛ.vt inſtr̃z. ℭ ℙreterea eẽ ſubſtãtiale ẽt ſimpler eſt ⁹ ꝑ eius fieri nõ ꝺiſponit ſortes ergo nec ad illud ſm hoc ,ꝓcurreret. ℭ ℙreterea ipſe ꝺixit in metaphica ⁹ in pluribus locis q̃ aliq̃ inſtr̃m põt attingere virtutẽ ꝓncipalis agẽ tis.ꝓ quid ergo ſoꝛ.vt inſtr̃z illud nõ põt. ℭ Ideo vr̃ eſſe ꝺom q̃ ſoꝛ. vt inſtr̃m ꝓme cãe põt ,ꝑducere platonẽ in eſſe.i.inquãtũ ens:vt arg^m ꝛcludit:neq; ſe^ꝑ q̃ ſoꝛ.aliq̃ creet:q̃ñ cre^o:eſt,ꝑductio ipſius rei ex nihilo per ſe ⁹ ſeoꝛſum,mõ ſoꝛ.non facit eẽ per ſe:ſ̃ eẽ ꝓout ꝓtine^ in hoie:vt ꝓꝫ ⁹ tu ꝓſidera.q̃ eſt multũ difficile. ℭ Cum hec oĩa verificata ſint.appet apte primũ motoꝛẽ non eẽ in gñe.ipſmq; nõ eſſe compoſitũ ex actu ⁹ po tentia:vt manifeſtũ eſt.põt.n.ſmo hic ſic cõponi.oẽ compoſitũ ex gñe ⁹ oſia eſt generabile ⁹ coꝛruptibile:⁹ hꝫ agens. Sed primus motoꝛ nõ eſt gnãbilis ⁹ coꝛruptibilis:neq; hꝫ agẽs.ergo in ſcõa figura nõ eſt compo ſitus ex gñe ⁹ oſia.⁹ ita neq; ex actu ⁹ potẽtia.ꝓpõ.ꝺ.oẽ compoſitum ex gñe ⁹ oſia eſt gnãbile ⁹ coꝛruptibile ⁹ hꝫ agẽs verificata eſt ꝛa.ꝛdi noꝛ autẽ eſt ꝑ ſe nota.⁹ ꝓſpicua.⁹ ſic hẽt ꝓmũ. ℭ Debes ſcire q̃ auic. 9.meta.capl̃o.4.,pbauit alijs rõnibus ꝓmũ motoꝛẽ non eẽ in genere. quaꝝ prima eſt.genus eſt pare.ꝺeus autẽ ſimpler eſt nõ hñs partẽ ⁹ ptẽ ergo ꝺeus nõ eſt in gñe.põt ergo rõ Auicẽ.ſic componi.oẽ qđ eſt in gñe hꝫ partẽ ⁹ partẽ.ꝺeus nõ hꝫ partẽ ⁹ partẽ cum ſit ſimpler. q̃ ꝺeus nõ ẽ in gñe.maioꝛ ꝓꝫ:q̃ñ genus eſt pars. ℭ Scõa rõ ponr ibidẽ ſic.ſi neẽe eẽ hꝫ genus.ergo inteo.generis vel erit ex ſe neẽe eẽ:vel nõ.ſi ꝓimo modo nõ ceſſabit quouſqꝫ ſit ibi oſia.vult ꝺicere tũc genus in actu includeret oſiam.mõ hoc falſuꝫ eſt.3° meta. ꝺeclaratũ eſt. ℭ Si ꝺicatur q̃ inteo generis nõ erit neceſſe eẽ.ergo neceſſe eẽ erit ꝙſtitutũ ex eo qđ nõ eſt neẽe eſſe.q̃ ex illa intẽtione que nõ eſt neceſſe eẽ.poſteriores aũt theologantes adducũt tertiã rõnẽ que põt hoc modo cõponi.omne exñs in genere eſt limitatũ. ꝫ ꝓmus motoꝛ nõ eſt limitatus.igiẽ ꝓmus motoꝛ nõ eſt in gñe.maioꝛ eſt ꝓſpicua.minoꝛ ꝓꝫ ẽt.eſt.n.primus motoꝛ ꝓfectionis in finite. ℙrimus expoſitoꝛ adduxit quartã viam que ſic cõponitur.nullũ cõtinẽs perfectiones omniũ genez in ſe eſt in gnẽ.primus motoꝛ ⁹tinet ꝓfectiones oium genez.ergo primus motoꝛ nõ eſt in gnẽ. ℭ Circa has rõnes quiꝺã ꝺicũt rõnem ꝓmã Auic.eẽ ꝺemõſtratiuã.ſi exponit^ bono modo,iõ ſm eos ꝺebes ſcire q̃ in aliquibus rebus genus ⁹ oſia accipi untur ab a^a ⁹ a^a re:ſicut ponẽꝺo plures formas in hoie aĩal quod eſt ge nus accipitur a ſenſitiua:⁹ rõnale ab intellectiua vel cog^ua ꝓ nũc ali quãꝺo ꝺi nõ ſunt res ⁹ res ſicut in accidẽtibus:ſz ops vt ſint realitas ⁹ realitas:quedã.ſ.a qua ſumit genus:altera vero a qua ſum^ ꝺifferẽtia. ergo eſt ꝺuplex cõpoſitio.vna ex re ⁹ re ꝺiuerſis oino.altera ex realitate ⁹ realitate.ſcõa eſt minima compoſitio.⁹ ſufficit ad rationẽ generis. Et his volũt primã rõnẽ Auic.hẽre vim hoc modo.omne qđ eſt in genere eſt cõpoſitum prima vel ſcõa cõpoſitione.ſz ꝺeus nõ eſt compoſitus ali qua illarũ.ergo ꝺeus nõ eſt in gnẽ.a^or ꝓꝫ.b^or quantũ ad primam partẽ eſt ꝑſpicua:quantũ ad ſcõam ꝓbatur:q̃ñ ois realitas in ꝺeo eſt forma liter infinita.⁹ qualitercũq; ſumpta per ſe nõ eẽt in po^a ad alteraz.ergo cum in ꝺeo quecũq; realitas eſſentialis ſit formaliter ſinita.nulla eſt a qua poſſit accipi rõ generis. Scõaz rationẽ Auic.ꝺicit abſolute valere nec aliter eam exponit. ℭ Contra rõnẽ primi expoſitoris arguit.⁹ illi maioꝛi adde iſtam minorẽ:ſz homo cõtinet ꝓfectiones oium genez:q̃ñ homo cõtinet ꝓfectiones oium exiſtentiũ in gnẽ ſubeminẽter ponẽꝺo int^a̅ non in gnẽ.⁹ oium. 9.,pdicamentoꝝ accñtium.ergo homo nõ eẽt in genere. ℭ Sed mihi vr̃ ꝙ ea que hi ꝺicũt nihil ſunt:⁹ nõ ſunt ꝺigna recitatiõe.prima qđ ergo ꝑ rie rõnis patiẽ calumnia manifeſtã: q̃ñ pe rit qđ eſt in principio.ſm.n. ꝑbs primus motoꝛ non eſt infinite pfe ctiõis:ſz ſm nos ꝛpicolas ſic.q̃ illa rõ ſupponit ꝺeũ eſſe infinitũ:⁹ qđ ſz illius eſſe infinitũ.⁹ ſic realitas nulla ẽ ibi potẽtialis ad alteraz:⁹ hoc non tranſcendit ordinem credulitatis. ℭ ℙreterea quero ab his qđ qđ ois realitas in ꝺeo eſſentialis eſt infinita.⁹ nõ ois conceptus realis ꝺ ꝺeo eſſentialis.⁹ intrinſecus.eque.n.eſt cẽntialis hec.imo plus. ꝺeus ẽ ens: vbi ens eſſet genus.⁹ modo:vbi non ponr̃ genus.ꝓp qđ ergo mõ ſm hos ens in ꝺeo cẽntialiter ⁹ formaliter exiſtens non eſt formaliter ſinitũ cũ,ꝑdicet eſſentialr ⁹ vnuoce ꝺe ꝺeo ⁹ aliꝭ.⁹ tunc ſic.ſ.vbi ponr̃ genꝰ. ℭ Et ſi ꝺicant q̃ vbi ponit genus ſit realitas:⁹ ois realitas in ꝺeo eſt formaliter infinita.⁹ modo non eſt realitas.ideo nõ ꝺꝫ. ℭ Et hoc admi roꝝ:q̃ñ vtrũq; eſt cẽntialis ⁹ formalis ꝑdicatio.iõ pp quid vno modo erit infinitum:⁹ aliꝭ mõ non.⁹ iam reducti ſunt ad volũtatẽ. ℭ ℙreterea.apuꝺ iſtos qõlz attributũ in ꝺeo eſt formaliter ſinitũ.⁹ tñ hec pre ꝺicatio.ꝺeus eſt ens.eſt eſſentialis ⁹ quiꝺitatiua.ergo eſt ens interius ipſi ꝺeo q̃ ſapiẽs:ſed eſſentia hꝫ vim infinitanꝺi ſapiẽtiam.ergo multo plꝰ hꝫ vim infinitãꝺi ens cum ſit ſibi eſſentialius. ℭ Q̃ ſi tu ꝺicas hoc eẽ qꝛ ens non eſt capax infinitatis:eo qꝛ eſt inꝺifferens ꝺeo ⁊.r.,pdicamẽtis ſ.finito ⁹ infinito.ſic ꝺicam ꝺe ſapientia.ſapiens enim apuꝺ eos ꝑdicat vnuoce ꝺe ꝺeo ⁹ homine:vt cõſtat ipſis.⁹ per hoc patet qualiter ratio illa que procedit ex illuminatione ꝺei nihil eſt:tum primo qꝛ petit prin cipium.tum quia concẽꝺit cum ratione Thome.iꝺem enim intelligit Thomas per continere perfectiones omnium generum:⁹ eſſe illimita tum:quoniam continere apuꝺ Thomam eſt virtute propria. qõlz illo rum poſſe producere.⁹ ſic maioꝛ eſt vera.nullum continens virtute ꝓ pria perfectiones omnium generum eſt in genere:ſed primus motoꝛ con tinet illas virtute propria.ergo primus motoꝛ non eſt in genere. ⁹ ſic rõ eſt forte efficacioꝛ q̃ ſit ſua. Inſta^a nihil eſt:quoniam homo non cont net omnium perfectiones virtute propria:cum contineat in virtute pri mi continentis.⁹ ratio Thome vel reꝺucitur ad illam tertiam eius:vl eſt efficacioꝛ.cur ergo ſtuꝺent in reprobando illum bonum vir. ℭ Ite rum.2^a ratio Auicenne ꝺebilitatur:⁹ retoꝛqueo eam contra illos qui te nent illam.hoc modo intentio entis que predicat vnuoce ꝺe ꝺeo ⁹ aliꝭ vel eſt formaliter neceſſe eſſe:vel non.ſi non.ergo neceſſe eſſe eſſet ex non neceſſe eſſe.ſi ſic.ergo ens includeret formaliter neceſſe eſſe:quod eſt incõ ueniens.immo põt ar^i ꝙ nullum attributum competit ꝺeo ⁹ aliꝭ vn i uoce contra eos hoc modo ſapientia vel eſt neceſſe eſſe vel non neceſſe eẽ ſi neceſſe eſſe:ergo formaliter includeret illud.⁹ ſic non cõpeteret niſi ꝺeo ſi non.ergo vt prius neceſſe eſſe eſſet ex non neceſſe eſſe.⁹ ꝺꝫiter nulla iſtarum rationum quas iſti approbant mihi valet.ſola ergo ratio auer. quam hic poſuit videtur apuꝺ me habere efficaciam. Et cum amoꝛ ꝺi cendi veritatem coegit me ad ꝺigreſſionem:reꝺeo ad expoſitionem text^ Auer. (ℙreterea id qđ recipit)Cum remouit a ꝺeo compoſitionez ex genere ⁹ ꝺifferentia.vult nunc ponere aliuꝺ fundamentum per qđ vult remo^re compoſitionem ab eo ex ꝺenominatione ⁹ ꝺenominato:⁹ inqt: ꝓterea id qđ recipit ſm veritatem apuꝺ ꝑbos eſt pura po^a (Et ſi)Sol uit obnoxem contra hoc:q̃ñ anima recipit:⁹ tñ non eſt pura po^a.⁹ inqt ⁹ ſi forte eſſet actus:eſſet per accidẽs:vult ꝺicere q̃ aia recipit ⁹ eſt actus

recipit qđē ꝑput est potentia: ⁊ est actus per accidens sibi ꝓout recipit. ⁊ hoc. d. ad notandum ꝙ de rōne recipientis formalr non est ē in actu. ¶ Sz obiicietur: qm̄ Auer. 2° d̄ ala. ꝟmēto. 4. ⁊ prio phȳcoꝝ. ꝟmēto. 63. ⁊ in prio capite de ſuba orbis. vult ꝙ acc̄ recipiant in ente actu pro ut ē in actu ſuba. in ente in po^{a} ꝓout est in po^{a}. ¶ Ad hoc Auer. ſ. phȳcoꝝ cōmēto. 8. d. hec v̄ba. Et cū in hoc ꝙ gnatio in ſuba non ē motus ē qm̄ gnatum in ea non ē ens simplr. ⁊ ē ens in po^{a} qm̄ transm^{r} ⁊ exit de po^{a} ad actum: qđ non est ita ſ gnatōe accītiū. transmutatum. n. in ea est in actu. ly transm^{r}m ꝙ est in po^{a}. in quibus verbis auer. innuit ſol. qōnis. vult. n. dē ꝙ ē actu ñ sit rō ipsi mo^{ri} recipiendi motum: ꝫ magis. vt ē ens in po^{a}. ⁊ tñ ꝟcomitās ē necessario requisitus ad hoc ꝙ aliqđ recipiat motum. ⁊ iō ait: ꝙ non ē ita in gnatione accītium. transmutatū. n. in ea ē in actu: ly transm^{r}m ꝙ ē in po^{a}. ē ergo in receptiōe accītis li rō formalis transmutatōis cē in po^{a}: ly cōcomitēt cē actu in transmutatione ſubali: ⁊ formalr ⁊ cōcomitatiue cē in po^{c} ē requisitum: vt inuit in p^{r} verbis. ⁊ sic pz ſol. (Et id qđ) Diffinit actum. d. ⁊ id qđ aduenit ē actus. ⁊ iterum soluit qđnē cōsimilē. d. ⁊ si forte ēet po^{a}: cēt p^{a} accīs. Colligantur ḡ due diffones: quarum prima ē. po^{a} est prin^{m} recipiendi p se. actus ē ens alteri aduenies p se. ⁊ he due diffones sunt quasi ꝟmiles illis quas dixit Aꝝ. in me^{ca}. ait in po^{a} actiua ē pn^{m} transmutādi aliō inq̄tū aliud. ⁊ passiua est prin^{m} trāsmutādi ab alio inquantū alio. Et forte ꝙ hic diffinit actum receptum ⁊ potētiam recipientē: ⁊ non actum dantē. ⁊ sic diffones sunt diuerſe: sed hoc nihil refert. Et tunc colligit' ho rū dīam. d. ⁊ hoc mō distingˢ adinuicē. ſ. recipiens ⁊ aduenies. ⁊ hoc pz ex dictis: qm̄ recipiens hz rōnem pfect^{iū}. receptū rōnē pficientis (Et qōcūqz) Nūc accipit' ſcōam ꝓpōnem. ⁊ inquit. ⁊ si poterit aliqđ recipe in actu cum aliquo recepto in actu. i. qm̄ recipiens ⁊ ens in actu: ⁊ receptus ens in actu. qđlibz ipsoꝝ est p se exīs. ⁊ hoc ē p se ma^{ns} (Et etiam recipiens) Apponit quartam. ⁊ inquit. ⁊ etiam recipiens ē corp^{s} necessario: cuius rōnez. d. nāqz ꝙ qz receptio principaliter repit i corpe vel in eo qđ est in corpore. pōt ergo sermo cōponi hoc mō. oē corpus. vl in corpore exīs est corpus. oē recipiens est corpus vel in corpore exīs. ḡ omne recipiens est corpus. ⁊ hic sermo alibi fuit expositus. ¶ Debes autem scire pro nunc ꝙ corpus capitur hic ꝙ mā. ⁊ hoc est ita: quoniaz omne corpus vel est corpus. i. materia: vel in corpore. i. compósito exīstens pars: ꝙ autem omne recipiens sit corpus. i. mā vel in mā exīs est manifestuz nunc. ⁊ pz rō eius hic. ¶ Sed posset dici contra: quoniā aliqua acc^{s} recipiunt vt sup^{cr}. cui rñdet. d. nāqz ꝙ qz accītia nō noiantur. i. denominantur a receptione. i. receptiua principaliter neqz forme que sunt sup^{r}: neqz linee neqz puncta qđ itelligo principalr. qz pñt ime diate recipere. sed non virtute ꝓpria ⁊ principalr: sed virtute ſubc (Ādē) Ultimo apponit ex dictis propositionē ſilli maiorē. d. tamdē id qđ non diuł in aliqđ nō recipit. est ergo, ꝓpō ex dictis ꝟducta nullum indiu^{le} ſubm ē pōt denoiationū ⁊ accītium (Sz ꝙ extra) Nunc apponit mi norē. d. ꝙ extra cōpositum sit agens primū, ꝓbatum est demſtiue. est ergo minor: ꝫ primū agēs est indiuiſibile cū sit. ꝓbatum demſtiue ipz ē extra cōpōneni. ḡ primū agēs nō pōt esse ſubz denoiationū ⁊ accītiū tota ergo rō pōt cōponi duobus mōis. vno^{mo} vt eam format auer. in lra. ſ. in ꝟma figura sic. Nullū indiuiſibile pōt ē ſubm denoiationū ⁊ accidentiū. p^{r} motor est indiuiſibilis ol cōpōne carens. ḡ nō pōt esse ſubz accītiū ⁊ denoiationū. ⁊ sic pz qualr remo^{to} cōpō ex ſubo ⁊ denoiatione Vel pōt cōponi ꝟmo sic. oē recipiēs est corpus vel virt^{s} in corpe: vt ārta inquit ꝓpō. Sed ꝟmus motor non est corpus neqz virtus in cor^{e}. ḡ p^{r} motor nō est recipiēs accītia ⁊ denoiationes. ⁊ sic ꝟmo est in figura scōa (Pōt etiā rō formari iurta tertiā, ꝓpōnem hoc mō. oē recipiens in actu est per se exīs sine recepto: vt d'tertia, ꝓpō: ꝫ p^{r} motor nō est in actu sine attributis. ḡ in scōa figura nō recipit illa. ⁊ sic vt, ꝟmus. ¶ Pōt ⁊ 4° rō cōponi iurta scōam ꝓpōnem hoc°. oē recipiens aliquid qñqz acgrit illud. ⁊ qñqz pdit illud. Sed ꝟmus motor nō qñqz acgrit attributa: ⁊ qñqz pdit. ergo ꝟmus motor nō recipit. ⁊ sic vt priuus. ille q^{ui} ārtuor ꝓpō nes pñt esse, ꝓpōnes ad ſillos hos: ly prima pon^{t} vt terminoꝝ decło (Sz ꝙ sit) Nunc vult ꝺclonē dictā difficultare. ⁊ ꝟmo q̄si epilogando ponit eam, ſcōo ponit, q. circa illā, inqt ḡ, ꝫ ꝙ sit recipiēs incorporeū siue p se, siue p aliud. hoc est impoſle. hec est 2° nisi in aliquo: qz du^{m} est. ſ. de int^{u} in potētia. i. mālī. est ḡ qō. accepꝫ illis quattuor maioribꝰ addūc ista mi nor: ꝫ int^{s}. in po^{a} est indiuiſibilis ⁊ a mā abstractus. ḡ nō recipit. 2° est falſa. ⁊ nō pz b^{z}. ḡ oēs quattuor maiores sunt impoles (Et quō) Mic rñdet auer. ⁊ vult 2° neqz esse veram, ſ. ꝙ int^{s}. in po^{a} nō recipit: qđ int^{s}. ſic ꝙ nō sit ſubm recipiens: ⁊ hoc ꝓbat. d. ⁊ quō aliqđ cōpon^{t} ex denoiatione. i. accīte ⁊ denoiato. i. ſubo. ⁊ illa denoiatio nō est addita sup ſubstantiā. i. aduēticia ab extrinseco. q. d. impole est. ¶ Scdo arguit ⁊ sup. quō est pole quin ſubm recipiens sit gnābile ⁊ corruptibile ⁊ cor^{ruptibile}. q. d. ꝙ oz vt ſubm recipiēs sit corpus gnābile ⁊ corruptibile. ¶ Ex his pñt oriri due cōpōnes. quaꝝ prima est. oē accīs aduenies alteri cuz co faciens cōpōnez est extrinsecū. ⁊ illi aduētitiū: ꝫ denoiatio intellectui in potētia aduenies est accīs aduenies alteri cū eo faciens cōpōnez. ergo est accīs aduentitiū et. hoc ꝟmo reputat pro impoſi: nō ꝓp figuraz ſilli ⁊ mo^{m}: ergo ꝓp. ꝓpōnes: ⁊ nō ꝓpter maiorem, ergo ꝓp minorē. ¶ Scda est. oē ſubm recipiēs accidens nouū aduentitiū ab ex^{co} est corpus gnābi le ⁊ corruptibile: ꝫ p te int^{s}. in potētia est recipiens accīs nouū aduenti tium ab extrinseco. ḡ int^{s}. in potētia est corpus gnābile ⁊ corruptibile. ⁊ 2°: vt prius est falſa. ḡ minor. qm̄ minorem vult esse manifestā. ¶ Sed obiiciet quis ꝺ has in hunc modū. acceptis maioribus accipio hanc: ꝫ corpus celeste recipit accītia ⁊ multas denoiatiōes vt lumē motū ⁊ di mēsionē. ḡ est corpus gnābile ⁊ corruptibile. Cui rñdet auer. ꝙ ⁊ si deꝰ rō nō ꝺcludat recipiēs esse corpus gnābile ⁊ corruptibile. saltem ꝺcludit ꝟm esse corpus ārtum: cuiusmōi est corpus celeste. vnde est regula apud auer. oē recipiens est duobus mōis: vel accīs nouū: ⁊ sic est corpus gnā bile ⁊ corruptibile. vel accīs eternū. ⁊ sic est corpus eternum ārtum. mō huic addo minorē: ꝫ int^{s}. nec est corpus nouū nec eternum. ḡ nō recipit ⁊ rō fuit aliqualr fortis. Inquit ḡ: ꝫ si illa denoiatio dicti cōpositi. i. dcī int^{s}. cōpositi ex ſubo ⁊ accīte addita fuerit sup ſubaz. ſ. recepta fuerit in ſuba intellectus in potētia: ⁊ nō sit sup. ille int^{s}. ſuba in potētia, ſ. noua in illa denoiatione: ꝫ potētia antiqua: vt opinati sunt antiqui de corpe ce lesti qđ pon^{t} ſubm in po^{a} antiqua accītiū. Hoc remo^{to}. d. ops nēcio ꝙ int^{s}. in po^{a} ad minus sit qūātibile ⁊ ꝙ sit corpus. Huius rōnem assignat. d. ſi cnī remouē corporeitas ab illa ſuba intellectus mālis gerens illam denominationē remo^{to} ab ea receptio sensibilis. i. indu^{tiū}. ⁊ subiectiua. ⁊ simlr remoueretur ab eadē substātia intellectus. denoiatio com prehensionis sensibilis. i. rei indiuiſibilis.

Sed hic est locus qōnis: qm̄ ꝟm auer. in 3. de ala, 2^{tiū}. ſ. t. 14. ⁊ 28. duplex est recep°. ſ. trāsmutabilis ⁊ simplr seu vlis. dicerē ḡ ꝙ ⁊ si int^{s} nō recipit intellecta receptiōe trāsmutabili indiuiſibili recipit illa receptiōe vlī. ⁊ sic arg^{m} nō ꝺcludit vlr: ly in parte. ¶ Ad hoc ꝺbes scire vt diffuse dixi in li. de int^{u}. ꝙ ois receptio trāsmutabilis est indiuiſibilis ⁊ ſubiua. ⁊ ois ſubiua est indiuiſibilis trāsmutabilis ꝫ auer. ¶ Itē ois recep° vlis seu simplr est receptio obtiua. i. cognitiua eo mō quo color est in oculo ⁊ nō ſpēs colo ris. ¶ Tunc ad ſcam dām ꝙ int^{s} recipit illa receptiōe vlī. ⁊ simplr: sed illud nō est recipe ſubtiue ꝫ obiectiue. Et ꝙ receptio vlis nō sit receptio ſubiua: ꝫ perfectiua. i. obiectiua. p3. 3. de ala, ꝟmēto. 14. inqt. n. vnde non est opinādū ꝙ prima mā est cā receptionis: ꝫ cā receptionis trāsmu tabilis: ⁊ est receptio huiꝰ singularis, cā aūt receptionis simplr. i. vlis ⁊ perfectiue est ista natura. i. intellectus in potentia. ⁊ statim ꝟificat ꝙ hoc qđād antiquū dcīt. d. ⁊ ex hoc modo fuit pole ꝙ corpora celestia recipe rent formas abstractas: ⁊ intelligerent eas: ⁊ fuit pole: vt inte^{c} abstracte pficerēt p se adinuicē. Cuius rōnē. d. ⁊ si non ēet pole: vt illic intelligat recipiēs neqz receptibile. hec sunt verba illi^{9}. arg° modo ⁊ q̄ro qua spē receptiōis int^{s} pficiunt se. ſ. inferior pficitur a supiori ꝟm ipsuz: vel subie ctiue p inherētiam supioris sibi: vel pfectiue ⁊ obiectiue nō prio mō: vt constat apud ipsum. ḡ 2°. ⁊ iam dicit ꝙ eodē mō int^{s} in po^{a} recipit in tellecta. ḡ illa non recipit subiectiue. ꝫ obiectiue (Ergo illa) Cum remo uit modum falsum quo intellecta intelligunt accidere int^{us} iducit mo^{m} verum. ⁊ inquit. ḡ illa denominatio ⁊ illud denominatum. i. int^{s}. ⁊ intelligibile reducuntur in summo intellectu. i. poli. ⁊ sunt vnum ⁊ idē ⁊ dixit (In summo int^{u}) M̄m int^{s} quādoqz capitur ꝓ cogi^{na}. vt p3. 3. de ala, 2^{tiū}. 36. ⁊ 20. ⁊ 5°. dixit ḡ in summo int^{u}. i. int^{u} poli q est supio ris gradus ad cogitatiuam. huius rōnē assignat. d. ſimplr. n. int^{s} ⁊ in telligibile vnū ⁊ idem sunt realiter: plura relpectiue. ⁊ per accidens. vz. ratione ſubiecti.

Sed questio accidit non parua ḡ tetigi in libro de int^{u} ꝓlixe quō int^{s} ⁊ intelligibile apud Auer. sunt vnum ⁊ idē ꝟm rē. ⁊ dīnt p accīs. Videtur. n. ꝙ hoc contradicat sibi in. 3°. 2to. 8°. vbi vult ꝙ it^{s} ⁊ itelligibile sunt diuersa eēn^{a} ⁊ sint idē p accīs. qđ exponit ibidē. d. i. ꝟm ꝙ accidit intellectis rerum ꝙ fuerint ipse. i. eēntia eius: ⁊ hoc ē econtrario disponi in formis abstractis. i. intelligentijs. ille. n. cuz intellecto earum non est aliud ab eis in intentione p quā sunt intellecta ſtius intellectus. ideo intelligunt se eēn^{a} ⁊ non acci^{tal}. ecce qđo vult ꝙ in tellectus ⁊ intelligibile in nobis vniuntur per accīs. ⁊ dīnt ꝟm rē eō in

telligētijs separatis. ¶ Preterea ibidē^{to}. 15. inquit. ⁊ necesse est vt in tellectū sit p ſtētionem in eo: quia formare per itellectuz. ſ. int^{us}. ⁊ forma tum, i. itellectum idem sunt in rebus imaterialibus. ⁊ si ſte, itellect^{us} est itellectum p se cōtingeret vt scia speculatiua ⁊ scituz eēnt idē: qđ ē ipole. ¶ Preterea tāc nō differret ab opione themiſtij: qm̄ vt dixi in lib. d. i. tellectu. Themiſtius extimat itellectū ⁊ itelligibile cē idē ꝟm rē: ⁊ differre in modo. quomodo ergo differt hec pō ab illa. ¶ Dōm ꝙ ⁊ si ō hīs dixi ibi quātum potui. nūc dicēdum reputo quātū ſufficit. iō ōbes scire primo ꝙ itelligibile dum accipitur in se: ⁊ si comparatum itellectui est ſdiuiduum ſenſibile apud Auer. dum autem comparat intellectui ē vlt actu separatum ab hic ⁊ nūc ⁊ loco: ⁊ alijs appēditijs adeo ꝙ nihil ad ditur int^{ui} in se: ſed tātum modus quidam per quem cognoſcitur ab itel lectu nostro. ⁊ hoc pulchre. d. Auer. 3. de ala. ꝟmēto. ſ. quasi in fine. vbi ait. debes scire ꝙ 2^{ur} itellectus agētis ad istum itellectuz est 2^{ur} lucis ad dyafanum: ⁊ 2^{ur} formarum materialium ad ipsum ē 2^{ur} coloris ad dya fanum: qđ declarat. d. quēadmodum. n. lux est pfectio dyafani. sic int^{s}. agēs est pfectio int^{s} mālis: ⁊ quēadmodum dya^{m} non mo^{t} a colore: ne qz recipit eum nisi quādo lucet. ità iste it^{s} non recipit intellecta q̄ ſt hic nisi ꝟm ꝙ pficitur p illum itellectum: ⁊ illum^{s} p ipsum: ⁊ quēadmoduz lux facit colorem in po^{a} ēē ī actu. ita ꝙ possit mouere dy^{m}. ita int^{s} agēs facit ītētiōes ī potētia itellectas ī actu. ita ꝙ recipit eas it^{s} mālis. scōaz hoc igit est itelligēdum de int^{u} mālī ⁊ agente. Ecce qđo itelligibilia nī hil recipiunt: sicut nec color a luce: sed sicut color quādo lucet fit actu mo nens ita itelligibile quādo int^{s} actu mo^{t} itellectum. ergo tantum varia tur ꝟm modū abstractionis. ¶ Ex his elī^{t} ꝙ intellectus possibilis ⁊ in telligibile sunt vnum secundum formam: quoniam forma est pn^{m} mo uendi. cum igr itelligibile non moueat nisi dum fit abstractum. cē ergo abstractum est forma itelligibilis. ⁊ hec eadem est forma int^{s}. quoniam itellectus secundūz rem est abstractus. ergo itelligibile ⁊ itellectū sē vnū secundum formam. dīnt autem secundum mām: quoniam mā itelligi bilis sunt indu^{a} qbus adūgitur mo^{s} abstractionis. mā v̄o abstractio nis int^{s}. ē essentia pura eius. ¶ 2° debes scire ꝙ themiſti^{s} voluit ꝙ it^{s} agēs sit causa oīum formaꝝ: vt pz ī prio sue abbreuiatiōis d̄ ala. ⁊ sic hz dīe ꝙ it^{s}. agēs cōtinet oēs formas ſenſibiles in po^{a}. ḡ hz dīe ꝙ it^{s}. mā lis itelligēs itellectum agētē it^{le} oīa entia mālia: quoꝝ est cā. ⁊ sic fit it^{s} apud themiſtium. qđ. n. it^{s}. mālis pueꝛ ad agētē: tāc cōprehēdit illum ⁊ oīa ſensibilia per illum: sicut int^{s}. dei qđ ꝓprehēdit eēntiam. cōprehē dit illā: ⁊ oīa entia hic: quoꝝm est cā. Auia v̄o ꝟm Auer. it^{s}. agēs nō est cā formarum ſenſibilium: vt pz. 7. meta. ꝟmento. 31. ⁊. 12. metaphȳ. 2^{tiū}. ſ. 3. ⁊ 18. iō opinat ꝙ it^{s}. mālis non int^{it} entia mālia: qđ int^{it} agē tem sed quando entia fiunt abstracta. ⁊ sic pz dīa Themiſtij ⁊ Auerr. ¶ His visis dōm puto hic ꝙ aliqua esse idem in re pōt int^{t} duob^{9} mo dis. vno modo in re q̄ est mā. alio modo ī re que est forma. primo^{9} int^{s}. ⁊ intelligibile dīnt: quoniam mā illius abstractionis sunt indiuidua q̄ differunt ꝟm cē ⁊ essentialiter ⁊ subiectiue ab int^{u}. ⁊ sic loquit auer. 3°. de ala: vt appet in verbis eius ibidem. ⁊ sic verificat dcīs eius qđ. d. ꝙ int^{s}. per accīs est idem intellectis, put illis q̄ sunt mā accidit forma ab stractionis. vſ, put int^{li}b^{9} accidit forma abstractionis. vt sic accidit eis fieri essentiam int^{s}. scōo mō sunt idem: quoniam int^{s} ⁊ intelligibile qđ actu int^{t} sunt vnius modi abstractionis. ḡ sunt idem essn^{a} ⁊ realr. i. in forma que est vna essentia ⁊ vna res eis cōis. ⁊ sic loquitur b. vult. n. ꝙ sint idem in forma. ⁊ dīnt p accīs. ſ. in mā. econtrario est in ſubijs abstractis. vbi intellectus ⁊ intellecta vnum sunt in mā ⁊ forma: qm̄ mā abstractionis in illis est essentia. ⁊ illa est mā int^{s}. ⁊ iō ibi p se sunt idē ⁊ fere oībus modis: ⁊ sic pz ad verba ꝟmēti 8^{ui}. sed qđ sit ista forma ab stractionis. ſ. an accīs rei intellecte an accīs intellectus: ⁊ qūo fiat. Aui. quē sequit Job. Jand. opinat ꝙ sit accīs int^{us} poli. opinat. n. ꝙ ī it^{s} multiplicat quedā q̄litas que est ſimilitudo ōbti. ⁊ qz ista qualitas recī pitur in ſubo qđ est abstractuz ab hic ⁊ nunc. iō intellectui pñtat oīm abstractum ab hic ⁊ nunc. ly in se non sit sine loco ⁊ tpe. ḡ int^{s} polis: ⁊ oīm extra conueniunt in forma abstractōis: qz in illa spē. est. n. spēs for ma obti. put est eius spēs ⁊ figura ab eo deriuata est ⁊ int^{s}. forma. put ei inheret ſube: vt accīs in ſubo. Auēpace aūt quē sequunt alij moder ni. opinatus est ꝙ ab int^{u} agente emittitur quedam qualitas ſpūalis in ſdiuiduis pñtatis ꝙ fantaſmata que est accīs illis ⁊ forma eis: quoniā sicut lux est forma ⁊ actualitas coloris apud ipsum, put illa color mo uet visum. ita illa qualitas est forma indiuiduorum illorum, put indi uidua actuata illa qualitate mouent intellectum possibilem. est. n. int^{s}. agens apud ipsum ſimilis soli. ⁊ qualitas ſila ſimilis luci: ⁊ indiuidua in fantaſmatibus cristentia ſimilia coloribus. hec Auēp. in epiſtola ſua de luce ⁊ lumine intellectus Auēp. ḡ vult ꝙ intellectus mālis q̄ ē it^{s} imag^{o} nativa ⁊ obiectum sunt in forma abstractionis conuenientia. illa qualitas est forma inherens obiectis: ⁊ est dispositio intellectus: sicut lux est dispositio visus ⁊ coloribus inherens. Auer. autem opinatur in ver bis nunc positis 3° de ala cōmento. 5. ꝙ illa forma abstractionis ē ſub stantia. ſ. intellectus agens: quoniam quēadmodum apud ipsum lux ē: forma dya^{ni} inherens: ⁊ forma coloris non inherens: sed appropriata q̄ colores mouent dyafanum. sic intellectus agens est forma intellect^{9} pos ſibilis intrinseca: qua intellectus agens ponitur in tali spē: ⁊ qua dispo nitur ad hoc: vt attingat obiecta. ⁊ est forma int^{tuum} extrinseca appropria ta tamen qua int^{ta} possunt mouere illum intellectum. omne. n. id quo intelligibile potest mouere intellectū pōt dici forma intelligibilis. est ḡ forma intellect^{9} ⁊ itelligibilis alio mō ⁊ alio. vnde lux est forma coloris: non qua sunt colores. sed qua sunt motiui. ⁊ ala ī intellectiua est forma hoīs non qua homo est: sed qua homo est operans. sic intellectus agens est forma intelligibilium: non qua sunt in rerum natura: sed qua possūt pficere intellectum possibile perfectione obiectiua. ⁊ hoc dicit auerroys 2. de ala, ꝟmēto. 67. quando inquit. vſi assimilat lucē intelligentie agē ti: ⁊ colores fantaſmatibus. Sed quid sit ista vnio ⁊ qđo fiat: ⁊ q̄re nūc sit. ⁊ non tunc: non est locus hic: sed dixi in libro de intellectu. ⁊ tu vide ibidem qđ oīa declarauī: ⁊ impossibile est vt aliquis int^{at} opionez meā nisi vel audiuerit me: vel viderit oīa mea: nisi fuerit int^{9}. mirabilis: h^{9} n. secreta non sunt oībus ꝓpalanda. dispersim enim tradidi opiniones meas. ⁊ iō qui vult illas colligat illa scripta. ⁊ sic remouebitur ois loc^{9} qōnis. Dixi hec. qz scio ꝙ multi ꝓplumptuosi carētes ⁊ arte scribendi ⁊ mā scribēdi meis qōnibus vtentes et meis opinionibus se magnos ꝑse ferentes amant solum sophiſticam artem. ſ. stillum contradicendi. et iō si volunt contradicere compensent bene: qz iam adsunt mei singulares auditores qui longo tempore audiuerunt me qui poterunt me defende re post mortem. et poterunt iudicare ꝙ si aliquid edunt iam oīa ex meis scriptis. que dixi in celo: et in libro de ala. et in. 12. metaphȳ. et in lib. de ſuba orbis: et in posterioribus et prioribus et py^{ar}. et in lib. de int^{u}. et i infinitis scriptis acceperunt. et illud mali qđ dixerunt in ſuis editiōib^{9} est ex ipsorum ruditie. et ex eorum iactantia. quare vē. ¶ Ad v̄ba. 15. cō mēti dōm ꝙ ipse vult ibi intellectū ⁊ itelligibile non cē vnū ⁊ idē oīb^{9} modis ꝟm mām. ſ. a formam: ꝙ tunc sequtur illud inconueniēs: ꝫ ꝟm formam nō est inconueniēs: vt dixi. ¶ Ad themiſtij ſol. est ꝑspicua ex ſcōo ꝟmone notato. ⁊ sic apparet hoc. Et cū totum hoc sit ita. appet peccatuz Job. Jandoni in lib. de ala. vbi poſuit intellectum possibilē recipe: ⁊ ē ſubiectū oīum speciez. ⁊ poſuit tot quot nec ipse nec alter adhuc itellexit paucitas. enim exercitij huius hois in libris auer. fecit istum hominem errare (Tandē id) Cum dcā sunt hec cōuertit ꝟmonē ad corpus celeste. ⁊ inqt. Tandē illud qđ posuerunt pbi. v3. ſubstantiā celeſtē cum deno minationibus. ſ. accidētibus additis sup ipsam ſubstantiā non ē aliud nisi quia poſuerunt antiquum corpus. i. eternum corpus: ⁊ adherentia ſ. lumen motum ⁊ qualitatem ⁊ figurā esse accītia in eodē ergo vult di cere qđ ponūt celum recipere: ponūt ipsum esse corpus: ⁊ qđ ponunt ipz recipere receptione eterna ponūt ipsum esse corpus eternū (Et ipsi) Ꝺpo nit causam errotis. d. ⁊ ipsi non extimant ꝙ qđ ipsi remouent quantt^{a}tatem que est corporeitas remouent ab eo totā ſenſibilē naturā. i. ma teriā. ⁊ per consequens esse indiuiſibile ſenſibile. ⁊ tunc ſnfert. ergo ſi erit ibi gerens neqz gestuz (Et si forte) Remouet. q. ad hoc. d. Et si forte po nerent gerens ⁊ gestum separata a materia, se^{a} ꝙ esset intellectus ⁊ int^{s}. ergo erit vnus int^{s}. ſimplex. ⁊ sic se^{a} vt prius ꝙ sint idem secundum rez. ⁊ differunt re^{ne} ratione ſubi. i. ratione materie. vt dixi.

Sed dubitatur quoniā corꝑ celeste ꝫ auer roym primo celi. ꝟmēto. 20. ⁊: 45. ⁊ ī lib. de ſuba orbis: ⁊ in infinitis locis est abstractuz a mā. ergo per ipsum erit abstractum a nā ſenſibili. ḡ erit intellectus seu ſuba separata. ⁊ per consequens erit non recipiens. ¶ Dicendū ꝙ mā pōt ca pi tripliciter. vno modo ꝓ mā transmutabili corruptiue. ⁊ hanc mām in prio phȳsicoꝝ intuestigauit. ⁊ de hac dicit in. 9. metaphȳsice ꝙ ens se paratū ab ea non est transmutabile. vide cōmento secundo alio mō cā pitur mā ꝓ ſubiecto receptiuo indiuidualiter ⁊ signate. ⁊ sic est cōmūis corpori celesti ⁊ materie prime. materia enim prima est ſubiectum oīum formarū ſenſibiliū: vt dicitur in libro de ſubſtātia orbis. ⁊ dicitur ō cor pore celesti. ⁊ verius: vt dicitur in secundo capite libri de ſubſtātia orbis ⁊. 8. metaphȳce. ꝟmento. 12. Tertio modo capit materia pro ſubiecto for maꝝ vniuersalium. ⁊ sic dī materia equiuoce ⁊ valde remote. ⁊ sic con ceditur materia in ſubis separatis: est enim gradus imperfectionis quo res propinqua sit priuationi entis. ⁊ sic dicitur. 3. de anima cōmētis. ſ. t. 14. ꝙ nulla intelligentia est liberata a materia nisi prima. ¶ Ad for mam argumenti dicendum ꝙ corpus celeste est abstractum a materia ꝓmo modo non ꝓpter hoc se^{a} ꝙ sit abstractum a materia ſcōo mo-

do. ideo non est int⁹. ⁊ sic potest ꝓcedi corpus celeste esse ꝓpositū ex mā sensibili ⁊ forma que mā sensibilis ẽ subm ⁊ forma est aia celi. i. motor eius. ¶ Sed dices. an materia corporis celestis. ⁊ materia generabilis sint vnius rōnis. ¶ Dicendum q̄ in ratione mei^ca conueniunt: que rō mei^cc est ratio po^c subiectiue prout ambe sunt subiectum forme ꝓprie: non tamen in ratione physica. que est potentia trāsmutabilis. materia. n. corporis celestis est abstracta a ratione potentie transmutabilis ergo materia celi ⁊ materia generabilis sunt vnius rōnis. ⁊ vnius spēi in ratione ⁊ specie meth^ca. non tamen i ratione ⁊ spē physica: nec hoc repugnāt fundamentis ⁊ verbis Auerroys: vt alibi declarauī. i. in epla sensibilis. ⁊ tamen est abstractus a ꝑma mā. ⁊ tu considera bene. ¶ Sed id quod) Cum declarata sunt duo fundamenta p^y^conus q̄bus abscisse sunt due ꝓpositiones false: nunc ponit ⁊ accedit ad abscindendum aliud peccatum. ⁊ primo repetit illud. ⁊ inquit. sed id quod dixerat sup. alg. vz. q̄ non est impossibile q̄ res reducatur ad duos deos: quorum vnus erit cā ordinis. i. olum sensibilium: ⁊ alter non: sed causa omnium intelligibilium ⁊c. dicimus q̄ sunt verba erronea. Deinde arguit contra illud ratione fortissima. ⁊ inquit. q̄ posito q̄ productio entis sensibilis sit ab vna ⁊ eadem materia: ⁊ vna ⁊ eadem substantia. non autem a naturis diuersis. ⁊ sup. posito q̄ eēt productio entis intelligibilis ab altera subā prima. se^i necessario q̄ si aliquid in illa natura que est causa sensibiliuz equaliter fuerit. ⁊ in natura que est causa rerum intelligibilium ad ꝑ mam causam reductarum sequuntur duo necessario q̄ cōmunicant in quadam denominatione. i. natura: ⁊ differunt in altera. est ergo propositio quando sunt due res in quibus est aliquid equaliter oz q̄ ille res conueniant in vno. ⁊ differant in altero. ⁊ hoc potest probari virtute inductionis vt constat. est enim maxima mei^c3. Tunc arguit ⁊ inquit. ⁊ id in quo differunt non euadet quin sit de natura in qua individua differunt. aut sup. de natura in qua differunt spēs. i. quin sit differentia i dulis. vel differentia specifica. Tunc destruit ꝟz mēbrū. ⁊ inquit. si scōo mō dicetur. i. q̄ differūt differentia specifica. ergo nomen dei dicetur eq uoce de illis q̄ est contra positū. positū. n. erat illos esse cāles in altiq̄ natura. consequentiā probat. ⁊ pōt sermo sic cōponi. quecūq̄z cōtraria aut media in vno gñe non possunt vniuocari: sed species que cōmunicant in genere sunt cōtraria aut media. ergo species alicuius generis nō vniuocantur in aliquo. Tunc assimi^ conclusio hec ꝓ maiori: ⁊ assumat secū hec minor: sed illi duo dij sunt species alicui^s generis. ergo illi duo dii non possunt vniuocari in aliqua natura: hui^s sillogismi accepit tm minorē primi. ⁊ inquit. nāqz pro q̄ spēs que cōmunicant in vno genere sunt aut contraria aut intermedia. q̄d. i. que cōclusio sedī sillogismi est falsa ⁊ contra positū. ¶ Debes scire q̄ que cōueniunt in genere equiuoca sunt phy^cc. q̄ non sunt vnius nature: cū genus multas dicat nās vt supius exꝑlanaui. ergo si illi dij differunt dria essentiali non conuenīt i vna nā specifica. ⁊ hoc accipitur. dicebā. n. q̄ illi sunt equales. cā les autē sunt individua in specie. ⁊ non species i gñe: vt dī. 12. metaphi. 2to. t. ⁊ ideo dcm istud cōtradicit positū. q̄uo autē species gñis sunt cōtrarie extreme vel me^c non est opus hic declarari sat fit ꝓ nunc q̄ sint olno naturis dispatis o^cc. ⁊ hoc rationi sufficit ꝓ possibilitate (Si primo mō) Nūc remouet primū modū. ⁊ inquit. si ꝓio mō. ergo sunt ābo i mā q̄s ẽ ꝫ hoc q̄s ocessū ẽ ab olb^s ẽ. n. ocessū ab olb^s ipꝫs ẽ ꝑtutē scpatā ⁊ sine materia (Sed si ponerent) Hic remo^t. dubiū potest. n. quis dicere q̄ illi duo dij dīnt nāis specificis ⁊ gñibus: sed tm analogice cōueniunt eo^q uo deus ⁊ opa eius cōueniūt ⁊ q̄uo suba cōuenit accīti. hoc ergo inquit: sed si ponerent q̄ pars ipsius nature est nobilior alia. v. g. natura vnius sit prior essentialiter ⁊ nobilitate natura alterius. ⁊ q̄ hoc sup. nomen deus predicatur de eis analogice. hec est sol. (Erit ergo nā) Confutat illā. d. ergo erit hic natura vna ꝑia que erit nobilior altera q̄ erit scōa. Tunc dedit illud q̄ se^i ex hoc. d. ⁊ sic scōa causat ab ea. i. ꝑia necessario q̄ exponit. d. ita q̄ producentes orbes. i. cā intelligibiliū erit producens. i. causans causaz que elemēta producit. ⁊ tunc. d. ⁊ hec met est positio philosophorum. ⁊ potest int^i 2^i. vel arabū qui opinantur coelestes que ẽ dea actiuorū ⁊ passiuorū: ⁊ hi sequūtur platonē in thymeo ⁊ them^m. Vel p^y^conus qui ponunt int^am que mo^t lunaz appropriari ad gubernandu hec actiua ⁊ passiua. vt declarauī in expōne cōmenti. 18. 12. ⁊ hec est plus dilecta apud me. ¶ Debes scire q̄ trib^s modis possāt extimari duos esse deos: vel vnius generis: ⁊ differre spē essentiali. Vel vnius speciei: ⁊ differre materia. Vel differre gñe ⁊ specie: ⁊ esse conuenientia in analogo. primū modū remouit auer. per hoc. quia tunc non essent equales in perfectione. species enim generis sunt semper inequalis perfectionis: quoniam sunt sicut numeri: vt dicitur in me^ca. Si igitur illi dij essent differentes specie vnus esset altero prior in perfectione. ⁊ sic ille solus esset deus 2^m remouet per confessum communē omnibus scilicet quia tūc quilibet illorū esset in materia. 3^m pt remouere per pr^m attū remouet per hoc q̄ ordo analogie est ordo cause ad causatū: vt nūc dz hō supponere ergo primus in illo ordine erit cā scdi. ⁊ hec est positio omniū pbox hec igitur est summa eorum que auerroys attulit hic (Et ambo) Debes scire q̄ loquētes saraceni ponunt deū oia agere sine me^o. ⁊ sic negant int^ar intermedias eē causas scōas peripatetici autē ponunt numerū intelligētiarū ꝑm numerū orbium. ⁊ illas eē scōas causas: vt superius visum est. Das ergo duas opiones tangit auer. vt. d. ⁊ ambo. i. ille due opiniones ponūt: siue cogūtur ponere primā causam. videlz. q̄ ponūt primū agēs agere medi antibus pluribus causis. ⁊ qui ponūt primam cām p se agentē o^a sine aliquo medio. Apponit tm dria. d. ꝟ hoc .i. primū agere sine medio est impossibile apud philosophos: vt diffuse ⁊ clare ostensum est ab eis in diuersis locis.

Sed hic est questio: qm̄ auer. primo celi. cōmēto. 33. ⁊ 8. pbicox. cōmēto. 1ſ. ⁊ fere locis infinitis voluit q̄ loquētes sue legis nō possunt ponere primā cām esse ꝟz bene pbi. ait rōnem: qm̄ illi ponunt cām primā agere nouū imediate ergo hīt ponere illam eē corpus. ⁊ p consequēs non primā cām. pbi bñ cum ponant illā agere motu eterno. ¶ Dicēdū auerroys vult q̄ ambo cogūtur ponere primā cām. Sed nō expressit quō. ꝟz in locis illis exꝑlit quo modo. q̄ loquētes sue legis habēt ponere illam eē corpus. pbi motorem separatū. ⁊ sic nō est ꝟdictio. Vel forte ponderanda sunt verba eius hic. inqt. n. q̄ ambo coguntur ponere primaz cām: ꝟz diuersimode: qm̄ illi cogunt ponere: vt euitēt processum in infinitū: que tm rō non est demōstratiua. ergo illi cogūtur rōne probabili. pbi rōne efficaci. ⁊ ideo dixit post q̄ hoc est impoſ: vt patuit. ⁊ sic amouetur ꝟdictio.

Sed in iam dictis est questio mirabilis quā mouit simplicius ⁊ auer. ꝓmo celi. 90. ⁊ auer. pro questione sumit propōnez confessam a pbis. ⁊ dic ꝑ pōt aliqs dicere cum declaratū est q̄ mouēs. i. motor celi nō mouet celum nisi desiderio. i. voluntate existēte in celo propter intellectuz eius. i. eo q̄ intellectus est in celo. est ergo propō q̄ motor celestis corporis nō mouet illud nisi voluntate ⁊ intellectu qui existūt in corpore celesti. Tūc arguit d. quid prohibebit ergo q̄ nō sint plures celi. imo de facto erunt plures celi. idest plures mūdi. ⁊ per cōsequens plures primi mouētes: ⁊ vnum quodq̄z celoꝝ desiderat hoc primū mouens eiusdē modi intellectus. est ergo virtus rōnis q̄ fingi pōt vt sit vnus primus motor: vt finis: ⁊ quia finis pōt appeti a pluribus intelligētibus. ergo pñt esse plures dij mouētes. ⁊ vnus finis cōmunis qui nō mo^t. ideo dicit. ⁊ vnumq̄z eoū desiderat hoc primū mouens. i. hāc primā finē qui est eiusdem modi intellectus oibus illis duobus. i. qui int^a ab eis eodē modo. Hoc ꝓfirmat exemplo: sicut in nobis vnū intellectū mouet plura imaginantia ꝟbi gracibum eē vtilem mouet omnē famelicum ad cibū: ⁊ forte sic erit de celis idest primis motoribꝰ celoꝝ. ergo est forma. q. q̄ potest eē vnus finis primus: ⁊ duo agētia prima que pñt esse di. ⁊ sic adhuc erit aliquo modo pluralitas deoꝝ. ¶ Huic q̄ōi simplicius dedit sol. ⁊ vult questionem fundari in hoc q̄ primus finis ⁊ primū agēs sunt diuersa ꝑm subiectuz sed non est ita: quoniam vt dicit: primus finis primum agens: ⁊ prima forma sunt vnum in subiecto: ⁊ differunt diffinitione idest ratione ⁊ modo. ¶ Ad formam ergo questionis negatur suppositum. scilicet q̄ sit vnus cōmunis finis diuersus. ⁊ duo agētia prima: quoniā primꝰ finis ⁊ primus motor sunt vna res simplr. ¶ Et hāc sol. dedit Auerroys. d. dicamus ergo ꝙ declaratū est iam q̄ imaginatū idest primus finis intellectus est illis: idest in abstractis idē imaginanti. i. primo intelligenti. ⁊ cum ita sit imaginatio. i. finis primus intellectus est eadē. i. est vnus sicut imaginans est idē. idest vnū. tunc vltra inquit. ⁊ cū imaginatio i. finis sit vnus ⁊ eadē non intenꝰ nisi in eodē imaginato. i. vno intelligēte. Ex his ſeqtur q̄ suptum iā falsum est. ſupponitur. n. primū finem eē diuersum a primo agēte: q̄d falsum est. ꝙd post rndet ad exemplū. d. in hoc bus aūt imaginatio. i. finis nō est imaginanti eadē oibus modis. Ideo cōcludit. qua ꝓpter possibile est idē imaginatū pluribus imaginantibꝰ imaginari: ⁊ pluribꝰ imaginationibꝰ. Tunc ad. ꝑm hoc ergo debemus intelligere imaginationes corporū celestium. ⁊ iā declarauimus hoc in eo q̄d scripsimus in ea scientia. i. in me^ca. l. 12. cōmēto. 36. ⁊. ſſ. ⁊ alibi. ꝟz ergo sol. ad formā ⁊ ad exꝑlā. refert etiā simplicius hoc voluisse admonīti eius magistz. ¶ Et in hoc apparet peccatū Job. qui ponit primū motorē mouere vt finis tm: ⁊ quoniā ille hō potest saluarī dcm auerroys ibi ⁊ dictū simplicij. ⁊ ego dixi de hoc alibi. ¶ Sed dices. adhuc est questio qm̄ auer. 12. metaphysice. 2to 44°. voluit q̄ vnū primū intelligibile mouet plures intelligentias. ⁊ tamen hic dicit q̄ in hominibus bñ potest vnū mouere plura imag^tiā. quia imaginatio. i. finis ⁊ imaginās

sunt quodam modo diuersa. ¶ Dicendum vt ibidem capitur q̄ vnuz intelligibile ⁊ vnum appetibile mouet plures intelligētias ordine quodam. in hominibus autem vnuz appetibile potest plura appet^a ⁊ imaginātia mouē eā p^o. ⁊ sic ē aliq̄ diuersitas. ⁊ tu cōple ista. Alg. du. iiij.

a Jt algazel ⁊ si aliquis diceret q̄ hoc ē impossibile quia si id in quo est differentia inter duas sbas ī diget necesse esse opz q̄ qōlibet ipsorum habeat vnum esse necessarium. ergo non differunt. ⁊ si nullum ipsorum indiget necesse esse: ergo esse ipsius eo nō indiget ⁊ si sic necesse esse perficitur ab alio. Nos vero dicimus q̄ hoc non conuenit cum illo qō dixistis in denominatiōibus. Et iam tractauimus de hoc in precedentibus: ⁊ locus sophisticationis hic sumitur in vocabulo necesse eē. Quare dimittendum est q̄ necesse esse ꝓbatuz est: nisi intendamus per illud causam carentem agente. ergo nō est impossibile ponere numerationem in eo ⁊c.

¶ Jnducit hic alg. arg^m contra se: qm̄ ipse opinabī q̄ in primo est ꝓpō ex denominatione ⁊ denominato: vt visum est. inquit mō. ⁊ si aliquis diceret q̄ hoc est impossibile. i. impole est dē ibi esse duo cōponentia. i. denominationē ⁊ subm illius (Quia si) Jnducit modo arg^m. ⁊ pōt fieri. si in deo sunt duo. i. deno^o ⁊ denominatum vel ambo sunt necesse esse: vel neutrum: vel alterum sic ⁊ alterum non. si ambo. ergo si dīnt qm̄ ambo sunt necesse esse: ⁊ necesse esse vnum numero est simpliciter. ꝫ illa non differunt. si vero neutrum. ergo totuz cōpositū est ens possibile esse: ⁊ possibile non esse. ⁊ sic primus motor indigeret aliquo ꝓtori quo perpetuet: q̄d est falsuz. Si vero dē tertiū. tunc vna nā simplex eēt due nāe. i. contingens ⁊ necessaria. horū mēbroꝝ tacuit 3^m. q̄ manifestum erit per se. inquit ergo. Q̄ si id in quo est dria inter duas substātias. i. si ambo illa dria. puta deno^o ⁊ subiectō indigent necesse esse. i. sunt simpliciter necesse esse: oz q̄ qōlz ipsorum habeat vnū esse necessarium. ergo non dīnt. ⁊ si nullus ipsorum indiget. i. sit necesse esse. ergo esse ipsius. i. compositi eo non indiget. i. ergo esse totius non est necesse esse: ⁊ necesse eē perficiet ab altero. i. conseruabitur ab altero ꝓtori: q̄d est incōuenies Translatio autem hebrea est multum facilis. ⁊ fit reperitur. ⁊ si aliquis finget hoc esse remotum qm̄ non euadet quin illa duo. i. deno^o ⁊ subiectum sint necesse esse: vel non. ⁊ si sic. q̄uo ergo ꝙbi signabitur dria? ergo non dīnt. ⁊ si non. totum in sui esse dependebit ad aliud ꝑius. ⁊ sic contra positum hec est aperta translatio. ⁊ est quasi explanatio illius (Nos vero) Hic tangit quasi sol. argumenti pñtis. ⁊ inquit. Nos vero dicimus q̄ hoc non conuenit cum illo qō dixistis in denominationibꝰ. i. qñ tractauimus de denominationibus. tunc remittit se. d. ⁊ iam tractauimus de hoc in precedentibus. ⁊ apponit locum latentie. di. ⁊ locꝰ sophisticationis hic sumit in vocabulo necesse esse: quare dimittendum ē. q̄ necesse est ꝓbatum est (Nisi intendamus) q̄ ꝓposuit locum sophisticationis esse in illo vocabulo necesse esse. hoc declarat. ¶ Jdeo debes scire q̄ necesse esse potest capi positiue prout addit nām aliquam ei cui apponitur. alio^o ꝑuatiue ꝓ eo qō caret causis contingentie ⁊ possibilitatis. ergo necesse esse equiuoce accipitur. ⁊ per consequens dōm q̄ si necesse esse capitur positiue. verum est q̄ si aliqua conueniunt in necesse eē illa sunt eadē: sed si capitur ꝑuatiue non oz. cecitas. n. ⁊ surditas conueniunt in carentia cārum visionis ⁊ auditus. ⁊ tm non sunt eadem in proposito ergo illa. i. deno^o ⁊ subiectum conueniunt in carentia cause cōtingentie: non tamen se^i q̄ sint idem inter se. d. ergo nisi intendam^s per id. i. dico arg^m valere nisi intendamus per illud. i. per necesse esse cāz carentem agente. i. nisi necesse esse capitur ꝑuatue. ergo sic accipiendo non est impossibile ponere numerationez in eo ꝟz positiue sit impossibile: ⁊ sic forte int^a iste loc^s. ⁊ hz aliā exꝑpositionē. ⁊ tu persiste i eo. Auer.

d Jcimus nos q̄ sententia illius quam allegauit cōtra philosophos est que sic dicit. non euadet quin dria ex qua prouenit dualitas in neēe eē indiget necesse esse: aut non. Si illa dria in qua dīnt indiget necesse esse in diffōne cuiuslibet ipsorum. ergo non differūt in necesse esse oportet ergo q̄ necesse esse vnum sit tantū vt si ingredo indiget in necessitate colozis. ⁊ albedo in necessitate colozis; non differūt in necessitate colozis. Sed si differentia in qua differunt nullum introitum habet in necesse esse. ergo necessitas est cuiuslibet ipsorum per accidens: Hec est sententia verborum huius hominis q̄ nobis error apparet. Species. n. necesse sunt in esse gñis ⁊ quelibet ipsarum sic se hz non particulariter. Si. n. ita esset non copularentur in colozis esse. ⁊ hic obiicit hō dicens: q̄ hoc accidit ꝓut imaginamur q̄ necesse eē quandam causam significet vel naturam. Sed apud nos non est sic. immo per id intendimus q̄d negatiuū. ſ. non bñs cām: ⁊ negationes non bñt cām: cāe nāqz q̄uo pñt sumi in remotione cuiusdā incausati: Jta q̄ dicat q̄ n euadet qui sit id in quo differunt incausatum necesse esse aut non. si ꝓio modo nulla erit ibi numeratio ꝟz dria: si scōo modo similiter id qō non habet causam est vnum. Et nos dicimus q̄ ipse errauit in eo qō meditatus est. vz. q̄ quid incausatum sit pura remotio: quia remotio non habet causam. qualiter ergo erit causa sui esse: ⁊ hic est error. qz negationes currentes cursu ꝑuatiuorum nominū. ſ. negationes que sumunt in diffōne entiū abinuicem bñt sine dubio cās q̄ inferunt dictis entibus illam negationez. ⁊ si affirmationes hīent cās inferentes affirmatiuas denotationes. ergo nulla differentia est in hoc inter denominationes affirmatiuas ⁊ negatiuas.

¶ Nunc Auer. examinando dubium dcm. preponit exꝑpositionem qōnis facte. ⁊ inquit. dicimus nos q̄ sententia illius rōnis quā allegauit cōtra pbos. ſ. arabes est que sic. d. non euadet quin differentia ex qua ꝓuenit qualitas. i. compositio in necesse esse indigeat necesse esse. i. sit necesse esse: vt habet alia translatio: aut non. Si illa dria in qua dīnt indiget necesse eē. i. sit necesse eē. ita q̄ in diffōne cuiusli ipsoꝝ sit necesse eē. i. si qōlz illorum sit necesse esse diffinitiue ⁊ per se primo mō. ergo si dīnt in necesse esse. ergo oz q̄ necesse esse vnum sit tm. qō exemplo ostendit. d. vt si ingredo indiget in sui necessitate coloze: ⁊ albedo etiam similiter in sui necessitate indiget coloze tunc ambo non differunt in necessitate colozis. Sed si differentia in qua differunt nullum introitum hīt in necesse esse. i. si nullus illorum sit necesse esse. ergo necessitas est cuiuslibet illoꝝ per accīs. i. erunt necesse eē ab altero: ⁊ sluis naturis possibilia: vt dcm est. hec est sententia verborum huius hominis (Que nobis) Nunc examinat hoc dubium. ⁊ primo ꝓponit intentionem eius. d. que nobis error appz. Et hoc ostendit. Vbi debes scire q̄ alga. fecit entimema hoc illa duo sunt necesse esse: ita q̄ conueniunt in necesse esse. ergo non dīnt. modo ostendit Auer. ꝙsequentiam hanc non tenere per simile: quoniaz species conueniunt in necesse esse earum generis. ⁊ tm dicit inter se. Imo quelibet ipsarum vniuersaliter sumpta est necesse esse: hz non particulariter sumpta. ergo dcm illud est debile. dicit ergo. spēs. n. necesse sunt in eē gñis. ⁊. i. immo ⁊ quelibet ipsarum non particulariter tenta: sed vniuersaliter sic se habet. i. est necesse esse (Si. n.) Jpō intelligi dupliciter. vno modo vt assignet cām quare dīnt inter se: ⁊ si conueniāt. d. si. n. ita esset sup. q̄ oibus modis essent eadem non copularentur in esse colozis quoniam copulari presupponit diuisionem. idē enim non copula^t sibi. Vel potest intelligi: vt det causaz: quare quelibet spēs vlr tenta sit necesse esse. ⁊ inquit. Si enim ita esset. ſ. q̄ quelibet omni mō supta eēt cōtingens esse: tunc non copularentur in esse colozis: q̄ necesse esse non fit ex non necesse eē. Sz prima ē melior: quoniaz sic spēs non copulatur q̄ in diuiduis cum illoruz nullum sit necesse esse: vt constat. (Et hic obiicit) Nunc cepit quasi sol. argumenti quam dedit alg. vult colligē vnum error ibidē. d. ⁊ hic obiicit hō. d. q̄ hoc accidit. ſ. illa eē eadē ꝓut quis imag^t illud necesse eē significare quandam cām aut nām (Sed apud) Jpōnit sol. alg. d. sed apud nos non est sic. ꝙ id. i. necesse eē intendimus quid negatiuum. ſ. non bñs cām: qm̄ negationes non hīt cām. cuius rationem dicit. cāe nāqz q̄uo pñt sumi in remotione cuiusdam incausati (Jta q̄) Summatiz resumit vim. d. ita q̄ dicat q̄ non euadet qn sit illud in quo dīnt incausatum. ſ. necesse eē: eē aut fi. i. nō euadet qn illa duo sint necesse eē aut non. Si ꝑmo nulla erit ibi numera^o negz dria vt supra dcm est. Si 2° similiter id qō non hz cām est vnuz. ⁊ forte lra est corrupta. ⁊ superfluit neg^o. ⁊ dz legi hoc mō. ⁊ similiter id qō hz cāz est vnum. i. simp^r. q̄ ibi non ē multitudo: vel sic dz legi. ⁊ sīr ei qō nō hz cām ē vnum. i. sīr illi q̄ ē incausautum hoc qō est causatum dz esse vnū. i. simp^r: ⁊ q̄ocūqz superfluit neg^o (Et nos) Nūc ostendit errorē eius. d. ⁊ nos dicimus q̄ ipse errauit in eo qō meditatus est. vz. q̄ quid incausatum sit pura ꝑuatio. q̄ remotio. i. ꝑuatio non hz causam. Cōtra arī^t ⁊ inquit. qualiter ergo erit causa sui esse: quasi dicat est impossibile. modo oē necesse esse est causa sui (Et hic) Ostendit alio^o errorem eius. d. ⁊ hic est error. q̄ negationes currentes cursu ꝑuatorum nominum. ſ. negationes que sum^t in diffinitione entium hīt adinuicem sine dubio causas. dico causas inferentes dictis entibus necessarijs illam negationem. ⁊ addit: ⁊ si affirmationes. i. habitus haberent causas inferentes affirmatiuas denominationes. ergo nulla dria est in hoc inter denominatiōes affirmatiuas. i. habitus. ⁊ negatiuas. i. ꝑuationes. ¶ Debes scire q̄ neg^o capitur dupliciter. vno modo ꝓut est propria vni ⁊ nō al

terī.v.g.ceciās'est ita propria animāli ꝙ nō competit lapidi.ꝛ sic negº vocatur currens curſu priuati.ſ.ſubti:eo ꝙ propria ē illi.nō dico ḡrto mō.alio modo est negº simplr: vt nō homo nō album. ꝛ sic dr de ente ꝛ non ente. vt vr in pyar.est ergo differentia vt.d.hic auer.qñ negationes primo mō hñt causam in ſubo.sed ſcdo mō nō hñt causam.ꝛ sic est in deo:qñ necesse eē hz causam in deo:cum sit negocio: primo modo.

¶ Sed accidit qō:qñ dcñ est in libro de ſubā orbis in fine ꝙ eternum dr per priuationem cause corrupt[ior].ergo non hz cām. ¶ Dōm ꝙ cā pt capi dupliꝛ.vno mō pro re addita ſubo cº est.ꝛ sic primū nō hz cām ſue necessitatis:nec aliqō eternum.ꝛ sic loquit ibi.alio mō pōt capi ꝑ causa,vel addita.vel pro ſeipſo ad qō sē necesse esse que potiº dr cōcausa: vt notat in illo verbo causa inferens.ꝛ sic cōceditur ꝙ necesse eē habet cām quia eius ēntia posita ponitur necesse esse.ergo causa est eius essentia ꝛ eius natura.ꝛ sic patet hoc. Algaze.dubium.v.

Jr algazel adhuc est alia via ad reprobādū phōz
a opionem in pñti ꝓpoſito.ſ.ꝙ ipse deº nō cōmūi
cat cū aliquo in genere:neqꝫ differt ab eo in diffe
rentia.nos.n.dicemº sic eis neqꝫ ſubstātia neqꝫ principia
tio nequit eē genus:qz nullū istoꝝ dicitur in reſponſione
quid est.Ergo prima causa apud nos est intellectus sepa
ratus:sicut sunt alie intelligentie que sunt entis principia
ꝛ dicūtur angeli:ꝛ causantur a prima causa:ꝛ sunt sine du
bio ſepate a materijs:Ergo hec veritas seu natura inclu
dit primā cām ꝛ primū causatum. Primum ergo ens sim
plex est absqꝫ alia compoſitione in se ꝛ ex parte suoꝝ con
ſequentium. Et cōmunicant in eo ꝙ quelibet ipſarum est
intellectus ſeparatus a materia:ꝛ hec est nā generalis.ꝛ
intellectus ſeparatus non ē conſequentibus.immo ē ipsa
quiditas que sine dubio cōmunis est deo ꝛ alijs intelligē
tijs. Ūñ si mō dīnt.ergo id in quo differunt differt ab eo
quo cōmunicant.ſ.intellectu.Deus namqꝫ intelligit seip
ſum ꝛ alia entia.Et sic primum causatū sic se hz. Preterea
intelligentie abinuicem differunt in specie:ꝛ cōmunicāt
in intellectu.Pater ergo ꝙ prima causa communicat cuz
oibus intelligentijs i ntellectione:ꝛ differt ab eiſdē i alijs.

¶ Dic alg.inducit qdam argm cōtra pycor.ꝛ primo proponit opio
nem illam.d.Adhuc est alia via ad reprobandū phoz opinionē in pñti
ꝓpoſito.ſ.ꝙ ipse deus non cōmunicat cum aliquo in gñe: neqꝫ dr ab
eo in dria.hec est opio ergo phorum.ſ.ꝙ deus non est in genere neqꝫ ab
aliquo dria dr(Nos enim)Nunc facit motiuū.ꝛ primo accepit vnam
ꝓpoſitionē.d.Nos.n.dicemus sic eis neqꝫ ſuba neqꝫ prin[cip]io.i. prin[cipi]m
nequit eē genus.qz nullum istorū dr.i.dar in reſponſione quid est deº:
ꝛ hec propoſitio fuit posita ꝛ declarata superius. Tunc infert vnā 2am.
d.ꝛ sup.cum deus non sit ſuba neqꝫ prin[cipi]m tanꝑ genus. ergo prima
cā apud nos est intº.sicut sunt alie intes q̄ sunt entis principia sup.in eo
ꝙ ens:vt dr.12.metaphi.ꝛmento primo.ꝛ dñr angeli ſm leges: ꝛ cānē
a prima causa.ꝛ sunt sine dubio ſeparate a materijs.est ergo ꝓpoſita ꝙ deº
est intº.purus a mā ſeparatus:sicut ꝛ q̄libet intª mouens stellam.

Sed dubitares forte:vnde hz euidentiā hec ꝓpoſita.deus nō ē ſubſtantia;
ergo deus est intº purus.ex negatiua.n.non sē affirmatiua: vt dr in.2.
pyar.non.n.sē.chymera non est hō.ergo chymera est non homo.ꝛ q̄to
magis non sē.ergo chymera est leo.cum sint diſperata. ¶ Debes ḡ scīr
ꝙ qñ preſuppoº ꝓstantia ſubi ꝛ diuiſio est duoꝝ mēbroꝝ tm̄ bñ valet
ex negatiua affirmatiua.v.g.ſuppon ꝙ lumen sit ens:ꝛ ꝙ ens diui tm̄
in ſubam ꝛ accidens. Tunc bene sē.lumen non est ſuba.ergo lumen ac
cidens:qñ tam ſuppoſitū est lumen eē ens.ꝛ cum ens omne vel sit ſuba
vel accīs.iō inferē.ergo accīs.sic in ꝓpoſito alga.per ſubam intelligit
ſubam corpoream.modo ens bene diui in ſubaꝫ corporeā ꝛ intellectua
lem.ꝛ ſupponit deum eē.ideo ſequit.deus nō est ſubſtātia .ſ. corpus.ꝛ
ſup.est ergo deus est intº.qñ vt dr primo metaphi.ꝛmēto.31.inter mā
le ꝛ abſtractum a mā non dar mediū. Quo habito concludit ergo hec
veritas seu nā.ſ.que est intº.includit.i.continet cām primā.ſ. deū ꝛ pri
mum causatum.ſ.intelligentias.ex hoc quasi infert vim rōnis.d.primū
ergo ens.i.deus ſimplex est abſqꝫ alia cōpoſitione in ſe.ꝛ ex parte suoꝝ
ꝓpriū.i.accīdium.i.deus est ſimplex ſimplicitate oppoſita cōpōni ex
mā ꝛ forma:ꝛ ſimplicitate oppoſita ꝓpōni ex ſubo ꝛ accīte.ꝛ cōicant in
eo.i.in ſimplicitate illa oēs intelligentie:qz quelibet ipſarum est intº.ſe
paratus a mā.ꝛ hec.i.ergo hec est nā gñalis.ſ.que ponitur genus cōis
illis.patet ergo perſpicue ꝙ deus ꝛ intelligentie cōueniūt i gñe.(Et it.)
Abſcindit qōnē tacitā:poſſet.n.quis dicere ꝙ intº.nō est quiditas del.
ſed ꝓpriꝫ cōis illis.ꝛ sic nō est genus.ꝛ intº.ſeparatus nō est ō ꝓpriū

bus.i.accidētibus.vº est ipsa quiditas q̄ ſine dubio cōis est deo ꝛ alijs
intelligentijs(Ūñ si mō)Recolligit ꝙ ibi dria etiam reperitur.ꝛ inqt.
vñ si mō dīnt:vt constat per se.ergo id in quo differunt.i.ergo dria dif
fert ab eo quo cōicantur.ſ.intellectu.vult ergo hre ꝙ aliud est quo dīnt
ꝛ aliud quo cōueniunt.ꝛ per cōſequēs deus est in genere ꝛ dria.ꝛ ita cō
positus vt ſupra visum est.Ex aūt cōueniunt ꝑbat.d. deus nāqꝫ intel
ligit ſeipſum ꝛ alia entia.ergo cōuenīūt i ntellectu vt in rōne generis.ꝛ
sic primum causatuz sic se hz.ſ.ꝙ est intº.ꝛ addit.ꝑterea itelligētie dīnt
adinuicem ſpecie ꝛ cōicāt genere vt dictum est.ſ.i ntellectu.ideo cōcludit
ꝛclusionē.d.ꝑz ergo ꝙ prima causa cōicat cum oibº itelligētijs i ite[rum]
ꝛ dīt ab eiſdē in alijs. ¶ Et debes scire ꝙ tota rōnis virtus pōt in hūc
moduz cōponi.omne id qō ꝓuenit i aliquo qditatiue prdicato cū alijs
ꝛ dīt ab eis in alio est in genere:ſed deus vt declaratū est ꝓuenit quidi
tatiue cum itelligentijs in eē intº.ꝛ differt ab eis in alio.ergo deus est
in genere.ꝛ hec est virtus rationis Alg. Auerroys.

Jcimus nos ꝙ qui bene intellexit id qō ſuperius
d dixim̄ euasus est ab istis erroribus.vz. quia hec
sunt res que continentur ſub vno nomine nō mo
do continentie vniuocorum nominum neqꝫ equiuocorum:
imo mō continentie nominum vni rei attributorum ſm
dubitationem:ꝛ talium ꝓprietas est ꝙ aſcendāt ad pri
mum illius gñis qō est causa prima oium appellatorum
illo nomine.verbi gratia:vt nomen caliditatis producit
ab igne ꝛ ab alijs rebus calidis: vel nomen entis qō de
ſubſtātia dī.ꝛ de alijs motibus.Similiter dicimus ꝙ no
men intellectus dī de ſeparatis intelligentijs analogice
apud phos ita ꝙ primus intellectus est causa aliorum.Et
ſic ſimiliter dicim̄ de ſubſtantia.Et probatio ꝙ non ha
beat vnam ꝛ eandem naturam cōmunem est.qz quidam
ipſorum causa est aliorum.Et id qō causa est alterius p
cedit causatum ſine dubio.qz impoſſibile ē ꝙ natura cau
ſe ꝛ causati ſit vna ꝛ eadem in genere niſi in particula
bus cāis.Et ideo hec ſpecies cōmūicatiōis oppoſita ē cō
municationi gñali.Res.n.que in genere communicant
non habent rem primam que causa ſit aliarum.imo om
nes ſunt in vno gradu eſſe:ꝛ in vna ꝛ eadem natura. Er
go ſi haberent naturam cōmunem.vz.naturaz veri gene
ris:ſequitur etiam ꝙ differant in quibuſdam differētijs
ſuper genus additis.ergo quelibet ipſarum ex genere ꝛ
differentia componitur.(Et cōcluſio) ſic ſe habet nouum ē
ſine dubio.Tandem qō est in ſumma perfectione opor
tet neceſſario ꝙ ſit vnum.nam ſi vnum non eſſet:non eēt
in ſummo gradu.Jd.n.qō est in fine cuiuſdam nature ſi
communicat cum alia.Et quia Auicē.non extimauit iſtā
naturaz mediam inter naturam ſignificatam cum omni
bus vniuocis ꝛ naturam rerum que tantum in nomie cō
municant:ſequitur eum dictum argumentum.

¶ Hic vult ſoluē argumētum alg.ꝛ primo.d.dicimus nos ꝙ qui bñ
itelligit id qō ſupius dximus euasus est ab iſtis erroribus. Tūc ad for
mam qōnis ſquit.vz.qz hec.i.deus ꝛ inte[lligi]s ſunt res q̄ ꝓtinētur ſub vno
nole nō mō ꝓtinētie vniuocoꝝ nolum.vz.equiuocoꝝ.vº mō ꝓtinētie
nolum vni rei attributorum ſm dubitationem.i.in driaz modi ꝙpiē
di.ꝛ declarat que natura ſit talium nolum.d.ꝙ ptar talium est ꝙ ſigni
ficata aſcendant.i.ordinent ad primū illius gñis qō est cā prima oium
appellatorū.i.olum illorum ſignificatorum illo nole(E.g.)Hoc oſtdit
exemplo Ari.in me[ta]d.vt nomē caliditatis ꝓdu ab igne:ꝛ ab alijs re
bus calidis.ꝛ forte lra est corrupta.ꝛ dz dre.vt nomen caliditatis q̄ at
tribuitur igni ꝛ alijs rebus calidis.vel nomen entis qō de ſubſtātia dr
ꝛ de alijs nolibus.i.alijs ſignificatis alioruz nolum applicat mō ad ꝓ
poſitum.d.ſimiliter dicim̄ ꝙ nomē intº.dr de ſeparatis itelligētijs ana
logice apud phos.ita ꝙ.i.tali mō ꝙ primus itellectus est cā alioruz.i.
analogia cauſe ad causatum.ꝛ sic ſimiliter dicimus de ſubſtātia.ꝛ forte
vult dre reſpectu accīdiū:dr.n.ens analogice de ſubſtantia ꝛ accīte. Et
forte vult dre.ꝛ sic dicimus de ſubſtātia quātum ad hoc ꝙ ꝑdī de deo:
ꝛ alijs itelligētijs:ꝑdī.n.analogice. Ex hoc rñdet ad formā.negꝫ mi
nor:qñ intº.non cōpetit quiditatiue illis cum non dr vniuoce:ſed ana
logice.ꝛ sic est ſolum nomen commune illis.ꝛ nō nā nec quiditas nec
aliquid aliud niſi nomē tantum.ꝛ sic rō non cōcludit.intº.n.dr ō deo
ꝛ de alijs attributione vt pz. ¶ Debes scire ꝙ auer.vbiqz vt dixi ap
pellat nomē analogum nomē ambiguum vel ſm dubitationem. vt ſe
cit hic:ꝛ hoc artificioſe. Quoniam autē primo metaphi.c2º.6º vr opi
nari ꝙ ens sit vniuocum lz ſm aliquam prioritatē.ꝛ argumētū eius ē.

qz intº.est certus de intētione entis:ꝛ du de intētionib⁹ ſubſtantie ꝛ ac
cidētis.ergo ens.d.intēnē tertiam.ꝛ ſilis eius componitur ſm ſpēm
omne nomen:de cuius intētione intº.est certus dubitans de contentis:
ſub illo nomine dicit intentionē tertiam.ꝛ per conſequens est vniuocū:
ſed ens est nomen:de cuius intentione intº.est certus dubitans de intē
tionibus accidentis ꝛ ſubſtantie hanc minorem probat Auic.ibi in eꝛ
plo de reſurrectione an erit an non:ꝛ vide qz nolui ponere verba ei⁹ ℔.
¶ Hoc argumētum intantum magnificaē a q̄buſdā q̄ eis videē achil
les zenonis:quibuſdaz alijs vlixes empedoclis.quibuſdaz alijs hector
parmenidis ꝛ melliſſi. Ego autem reputo ipſum nihil eſſe:vt dicā. ideo
debes scire ꝙ argumentum ſupponit falſum.ſ. ꝙ intenº entis ſit id de q̄
intellectus est certus.immo dico ꝙ ens est nomen tantum ſignificans
equaliter immediate ſubſtantiam ꝛ accidens:lz sit ibi ordo cauſe. ideo
intº.est certus de diſiuncto.du autem de alterutº illorum.quilibet.n.
scit ꝙ lumen est ſubſtantia vel accidens:lz du sit an sit ſuba determina
te vel accidens:ſicut quilibet ſit principēē dere vel non ſedere.nullus ni
ſi aſtantes sciunt illum ſedere determinate vel non ſedere determinate:
ꝛ hoc obtemperans auer.appellat nomen entis ambiguum:vel ſm du
bitationem ad notandum ꝙ ens nihil cōmune dicit niſi diſiunctionez
qſi ergo capitur determinate accidit du:qſi vero ſub dubitatione ꝛ diſ
iunctione accidit certitudo.ergo certitudo non est de intentione tertia:
ſed de ſignificatis alio modo ſuptis. ¶ Contra hoc iterum inſtat qui
dam:ꝛ reputat argumentum demonſtrare.d.iſta certitudo precedit oēz
apprehenſionem quorumcūq; diuidentium ipſuz ens.ergo precedit cer
titudinem de toto diſiuncto. ¶ Ad hoc dōm ꝙ illa certitudo p̄cedit oēz
apprehenſionem determinatam:non autem confuſaz de ipſius entis di
uidentibus.ꝛ sic apparet qualiter argumentum hoc non trāſcendit me
tam ſermonis ſophiſtici(Et proba)Quia i ſolone data ſupponit ens
non dicere naturam tertiam.ideo hoc intēdit probare.ꝛ apponit ad hoc
rationes duas.ſecunda ibi ponitur(Eadem qō)Et primo proponit cō
cluſionem.d.ꝛ probatio ꝙ ens.ideo habeat vnam ꝛ eandem naturam
cōmunem.i.vniuocā est.Deinde apponit rationem.ꝛ dz sic componi.
nulla causa eſſentialis ꝛ per ſe alicuius effectus cōmunicat cuz eo i vna
natura vniuoca quaz dat illi effectui. Sed pria causa ē cā eſſentialis ꝛ p
ſe intelligentiarum in ente.quoniam dat eſſe illis:qō hz i ſe formaliter
ꝛ per eſſentiam.ergo non cōmunicat cum eis in eſſe vniuoce ponit ergo
minorem.d.qz quidam ipſorum causa est aliorum.deinde ponit viz mi
norē.d.ꝛ id qō causa est alterius precedit causatum ſine dubio.qz ipoſ
ſibile est ꝙ natura cauſe ꝛ causati ſit vna ꝛ eadem in genere niſi in par
ticularibus cauſis.i.non eſſentialibus eſſentialiter ordinatis:ꝛ appona
tur ergo concluſio ſuperius poſita.ſ.ꝙ ens non dicatur vniuoce de deo
ꝛ alijs. ¶ Debes scire ꝙ quidam rudes nō intelligunt hanc rationem
ꝛ ideo verident eam.vnde expoſitores latini qz illam olfaciunt.ideo eaz
appreciant.propter qō mihi videtur ꝙ ſit propinqua primis principijs
conſiſtit.n.in propoſitionibus per ſe notis:quarum vna est ꝙ id i quo
aliquid antecedit eſſentialiter aliud non conuenit ei vniuoce.dico eſſen
tialiter.quoniam ſor.pater antecedit plato.filium in huma[nita]te.tñ qz ante
cedit acc ꝛ non eſſentialiter.ideo humanitas eſt eis cōmunis ꝛ vniuoca
ergo qñ aliquid antecedit aliud eſſentialiter ꝛ per ſe i.a.nō potest equa
liter ꝛ vniuoce conuenire in.a.ideo hanc maiorez voluit int[er]Auer.cū
d.ꝛ id qō cā est alterius precedit causatum ſine dubio.intendit.n.id in
quo cā antecedit causatum eſſentialiter ꝛ per ſe impoſſibile est vt ſit cōe
vtriqꝫ vniuocc.quilibet.n.concedit hanc terminis intellectis. Tūc acci
pitur ſcōa propoſitio.ſed prima cā antecedit omnia alia entia eſſentialit
ꝛ per ſe in eē entali.ꝛ hāc dedit auer.cum dicit.qz quidam ipſorum ē cā
aliorum.prima.n.cā est cā entis in eo ꝙ ens.iō dr in lib.de cauſis pria
creaturarū est eſſe:vt dicebā.ꝛ hoc declarauit Ax.2º.metaphi.ꝛ auer.
ibidem.cōmento.4.vide. Ex his ꝛclusio ſequitur demonſtratiue. ergo
ens nō pōt eſſe cōe vniuocū prime cauſe ꝛ primo cāto.ꝛ hec rō non pōt
ſolui ſi bene intº.poſſunt.n.fingi ſol,ſed ſolones non ſunt niſi verba ſi
post conſiderenē.(Et ideo)Hic conducit ex dictis theoxema ad propoſi
tum.ꝛ inquit.ꝛ ideo hec ſpecies commu[nica]tis oppoſita est cōmu[nis] 1 gene
rali.i.gñis vniuoci.ꝛ huius dedit rōnem.ꝛ ait.res.n.que in gñe com
municant non hñt rem primam que cā ſit alioꝝ.i.eſſentialis ꝛ aſis illa
i natura generis.vº omnes ſunt in vno gradu eſſe.ꝛ in vna ꝛ eadē na
tura.(Ergo ſi hñnt)Ex hoc oſtendit intar nō ꝓuenire cum prima ī gñe
ꝛ inquit.ergo ſi ſup.intc haberēt naturam cōmūem.vz. naturam veri
gñis.i.vniuoci gñis.ſē etiam ꝙ differūt i quibuſdam differētijs ſuper
genus additis.ꝛ tñc infert.ergo quelibet ipſarum ex genere ꝛ dria compo
nitur.ꝛ addit illud qō ſuperius addebatur.d.ꝛ qōcunqꝫ ſic ſe habet no
uum est ſine dubio.ꝛ virtus rationis componitur vt ꝓius.patet. ergo
prima ratio ꝛ theoxe[ma] conducta ex illa.

Sed dubitatur forte:qñ ſicut ōclarat auer.
to.metaphi. cōmēto. 7. ex
verbis Ariſt.in oī gñe est dare vnum qō est mctrū:ꝛ me[tru] alioꝝ in illo
gñe.ergo in ſpēbus oīs generis est ordo:vel igit ēntialis vel accidenta
lis.ſi ēntialis.ergo vna est cā alteriꝰ.ꝛ per ꝛ̄ns genus nō erit vniuo
cum. Si accīdentalis.ergo ſpēs nō differunt niſi per accīs. ¶ Et dicendū
forte ꝙ ordo ēntialis est duplex.ſ.ſm cause[ma]:ꝛ ſm pfectionē eſſentialem
dico ergo ꝙ ibi est ordo ēntialis pfectionis.non tñ cauſe ad cauſatū.ꝛ
hoc ponit auer.in.2.metaphi.cōmen.2.ꝛ alibi(Tandez) Nunc ſcōam
apponit rōnē.ꝛ pōt in hūc modū componi.illud qō est in fine cuiuſdaz
nature.ſ.per ēntiā aliqua nā non cōicat cuz aliquo in illa:hz prima cā
est per eſſentiā ens.ꝛ in fine.ſ.ſummū ens.ergo non cōicat cum alijs in
ente.huius ponit tñ maioris vim.d.tandē qō est in ſumma pfectiōe oz
necessario ꝙ ſit vnū:nam ſi vnū non eēt:nō eſſet in ſummo gradu.ꝛ ſic
quaſi reſumit maiorē.d.id qō est in fine cuiuſdaz nature nō cōicat cum
alia in illa ſup.ꝛ sic pz vis rōnis(Et qz)Hic ponit cām erroris aui.d.
ꝛ qz auic.nō extimauit iſtam naturā me[diam] inter naturā ſignificatā cum
nolibus vniuocis:ꝛ naturā rez:que tñ in nole cōicant.i.qz nō reputat
me[diam] inter vniuocū ꝛ equiuocū.ideo ſē cum dcñ arg[umen]t.ſ.ꝙ qz nō est eq
uocum.ergo vniuocū. ¶ Debes scire ꝙ illa rō ſcōa est.multū fortis ſi
ꝛſider.ꝛ etiā in duabus ꝛſiſtit propōnibus:quaꝝ prima est ꝙ id qō est
in ſummo gradu alicuius rōnis vel nāe vel intētionis adeo ꝙ per eſſen
tiā capit totū ambitum eius:non pōt com[mu]ic in eo vniuoce cū alio:ꝛ hec
propō est ma[nife]t per ſe.qz.n.hum[anu]m[m] non est in ſummo:ꝛ p eſſentiā in ſor.
ideo ſor.ꝛ plō participatiue ſunt hō.ſili ſi homo in ſummo ꝛ p ēntiam
eſſet ali:ideo non eēt al niſi participatiue:ꝛ nō formaliter: eo qz ſi formali
eēt alal:ſicut ꝛ homo animal formali acceptum nō plus eſſet in hole q̄m in
alali.ergo ꝓpō dicens ꝙ id qō est in ſūmo gradu alicuius rōnis vel na
ture vel intētionis:adeo ꝙ per eſſentiā capit totū ambituz eius non pōt
cōmu[nic]ri cum alio in eo vniuoce est manifeſta p ſe. ¶ Scōa,ppoſitio erit
ꝙ deus est in ſūmo gradu entis:ꝛ per eſſentiā capit totā pfectionē entis.
ꝛ hoc est certū cuilibet.ergo ſeqtur ex his duabus ꝓpōnibus ꝛclusio.ſ.d.ꝙ
deus nō pōt cōicare in ente cū aliquo vniuoce ꝛ tu ꝛſidera bñ has vias
qñ ſi recte inſpicis ſunt multū ſubtiles ꝛ fortiſſime.argumēta autē que
fiunt ꝛtra hanc poſitionē auer,sunt ſophiſtica.ꝛ adeo me[ta]5. extrancant
q̄ eam ad ſophiſticā reduxerūt.fingunt.n.quoſdā terminos:quos illi ſo
lum magnificant:ꝛ nec sunt dicti ab Ariſt.nec ab aliquo ſapiente.

Et ſic conſumata fit expoſitio ſeptime diſputationis.

¶ Octaua diſputatio Alga.cū pbis in qua oſtēdit ipſoꝝ debilitatē in
eo ꝙ aſſerunt ꝙ eē dei est ſimplex ſine quiditate. Dubium.i.

Jr algazel. in hoc tractandum est dupliciter.
a Primo modo petitiōis.vz. qz petemus ab eis
qualiter ſcitis vel aſſeritis hoc vel per neceſſi
tatem intellectus:aut a ꝛclone ſpeculata. Pri
mū est impoſſe.qz notū esset ab oibus sicut sunt alie prime
cognitiones. Oportetvos ergo ꝙ aſſeratis hoc ex aliqua
ſpeculata ꝛclone. Et ſi forte diceretis ꝙ auctoritas ipoz
hec est.vz.ſi ipse deus hēret quiditatē oporteret ꝙ ipſius
eſſe relatū ſibi eſſet vel cā ꝓpis:ſed qōlibet ꝓpis est causa
tum.ergo neceſſe eſſe eēt causatū qō est falſum. Nos vo
dicimus ꝙ hec ſophiſticatio oritur a vocabulo neceſſe eē.
Nos nāqꝫ dicimus ꝙ ipse deus hz veritatē ꝛ quiditatē:ꝛ
illa veritas est ens ſine priuatione:ꝛ eius eē est relatiuum
dicte quiditatis vel ꝓpis. Sed ſi itēderemus de ꝓpte cau
ſato qō hz efficiētē cām dicimus ꝙ nō est ſic ſicut de alijs.
Tamen de intētionibus nō est curandū.ipſi.n.aliud non
ꝓbauerūt niſi ꝙ ꝓceſſus cārē ad infinitū est impoſſibile.
¶ Circa introductionē huius diſputationis.pº declarabo titulū diſpu
tationis.deide ad expoſitionē illius ventā. ¶ Debes ergo scire qd sit eē
quidqꝫ quiditas.ꝛ dico ꝙ eē qñqꝫ accipitur pro qditate seu ēntia.ꝛ sic
dr.6º.topicoꝝ ꝙ diffinitio est ſm.d.eē.ꝛ sic ēt auerroys.8.metaphi.
cōmēto.15.ꝙ forme hñt eē in materia tot quot sunt in e[ns].ꝛ.12.metaph.
cōmēto.36.ꝛ.18.forme hñt duplex eē.i.in mā ꝛ in primo motore.ꝛ sic cō
ceditur ꝙ rosa in hyeme hēt eſſe.capiēdo eē hoc modo.qñqꝫ capitur eſſe
pro cōpoſitione ſubiecti ꝛ ꝑdicati:vt dicit ariſt.in pyermenias ꝙ verbū
ſignificat eē qō ſine extremis nō est int[er]c.illa.n.cōpoſitio dicitur eē:qñ
eſſe est quo agēs educit cōpoſitum in actu.ꝛ qz intellectus educit,ppoſi
tionē cōpoſitam ex ſubiecto ꝛ ꝑdicato in actu mediante illa vnione.ideo
vnio illa eē propōnis dici pōt.vt declarauī in pº poſteriox i verbo ari.
dum dixit diffinitionē nō dicere eē:negz non eē.vide. Qñqꝫ capitur eē
pro forma.ꝛ sic capitur.2.phyſicoꝝ.cōmēto.30.vbi dicitur ꝙ forma est
cā materie pro quāto est eſſe eius. Qñqꝫ capitur eſſe pro indiuiduo: vt

dicit: ꝛ exponit Auer. 3°. de aia. 2ᵐ. 9. illud verbum aliud est magnitudo ꝛ magnitudinis esse. vbi vult auer. in 2ᵐ q̄ esse pōt capi pro indiui duo. vltimo capit esse ꝑ mō quodā essentie quo essentia ponitur in esse extra cās suas. ꝛ sic esse non est aliud nisi proprietas quedā qua res ponitur extra suas cās: ꝛ recipit abᵗᵉ predicationem entis: ꝛ sic loquit Ar. 2°. meta. ꝛ Auer. ꝫmēto illo. 4. ꝛ. 12. meta. cōmēto. 51. vbi voluit ꝙ primus est esse per essentiam: ꝛ reliqua per primum. Et cum considerabū tur oēs isti modi accipiendi esse abscindent innumere obtiones que ꝓ aspectu imaginanē in dictis sapientū. ¶ Dom etiā q̄ quiditas capit etiam apud pyᶜᵒʳ multifariam, vno qdem mō pro essentia cōtenta i potētijs causarū. ꝙnq̄ capitur quiditas ꝑ diffinitōe: vt dr. 7. metaphi. ꝫmētis. 42. ꝛ. 43. ꝙnq̄ pro vlt vt dicebaꝫ. 3. de aia. cōmēto. 9. ꝙnq̄ pro forma sola. vt dr. 7. metaphi. ꝫmēto. 21. ꝛ alibi. est. n. forma qditas ꝑut est ꝓncipium diffiniendi. est ēt forma essentia prout est ꝓncipiū cēndi. est etiam ꝙnq̄ forma natura prout est principiū operādi. 2. phicoꝝ. ꝛ sic qditas capitur pro natura ēt. ¶ His visis dico ꝙ intᵉ. disputationis est. vtrum deus sit compositus ex quiditate capiendo qditatem pro vlt ꝛ essentia ꝛ esse capiendo esse ꝑ indiuiduo ꝛ mō essentie: qᵒ essentia ponitur in eᵗᵘ. ꝛ tunc qō pōt esse 2ᵉ. an in deo cōpositio sit ex vlt ꝛ individuo: sicut in forte. ꝛ scōo an i deo sit 2ᵖ⁹ essentie ꝛ ee: ꝛ hz de hoc dcm̄ sit tertia disputatione attn̄ vult dr̄e sermone separato: ꝛ sicut dico qō est ptita: attn̄ magis vergit ad 5m sensum. Et ꝙ cēnª est quodāmō potentia ad esse. ꝛ esse quodāmō actᵘ ēntie, ideo essentia pōt capi ꝑ materia ꝛ esse pro forma. ꝛ hoc mō dicit auer. 3. de aia. ꝫmentis. 14. ꝛ. 5. ꝙ nulla intelligentiaꝝ liberata est a materia ꝓter primā. ꝛ sic pōt esse tertiꝰ scōs an in deo sit cōpositio ex materia ꝛ forma hoc mō capiendo noīa. hec quidē qō est continua septime qn̄ cum ibi quesitū sit an deus sit in genere. quesitū est ēt latenter an in eo sit 2ᵖ⁹ ex vlt ꝛ particulari. tō 2ᵒ⁹ is erit perscrutari mō an ibi sit 2ᵖ⁹ exᵗᵉesse ꝛ essentia. possumus itaqꝫ i deo rōnaᵗ quite ꝑpōnes intᵉᶜ. ſ. in numero. v3. ꝙ sint plures dij: ꝛ plura ne cesse esse ꝑ qō ordinata fuit quinta disputatio an. ſ. sit vnū necesse eē an pla. possumus ēt fingere in deo ꝑpōnem ex denominatione, i. accīte ꝛ subo. ꝑ qō ordinata fuit sexta disputatio declarans sciam dei non esse quid additū essentie. ¶ Possumus etiam ipsum imaginari esse in gñe. ꝛ differre differentia. ꝛ sic ꝑpōnem ex vlt ꝛ particulari. ꝛ hunc remouens errorem ordinauit disputationem septimā. ¶ Possumus etiam imaginari in deo ꝑpositionez ex essentia ꝛ esse. ꝛ propter hoc fuit hec disputatio. ¶ Possumus etiam fingere in deo esse cōpositionē ex materia ꝛ forma. ꝛ sic ordinata fuit nona disputatio declarās deū non esse corpus. nec3 coꝝ porū. per hāc. n. quintā abscindere possumus errorem possibilem credi deū esse compositum ex partibus q̄nᵘⁱˢ. ꝛ ex mā ꝛ forma. cum enim declarauit ꝙ nō est corpus, habebitur ꝙ si sit ꝑpositus ex partibus q̄nᵘⁱˢ Cum vero declarabitur ꝙ non est corporeus: scīctur ꝙ non sit cōpositꝰ ex materia ꝛ forma. ¶ Poterit aūt esse qō an ipse veniat cum aliis in ꝑpōnem. multi. n. theologizantes dicunt ens esse simplex illis quinqꝫ ꝑpōnibus. attn̄ dñt ipsum esse alterī ꝓponibile. Etiam multi antiqui dixerūt deū venire in cōpōnē omnium rerū. dixit. n. cenanᵉ vnum soluꝫ esse omnia. ꝛ illud esse deum. ait. n. esse scriptuꝫ in tēplo palladis ꝙ pallas ē qcgd fuit. qcgd erit. ꝛ qcgd ē. nec aligs hoīū detexit peplū q̄ facies eiꝰ velabat. ꝛ ingt plutarcus pbs ꝙ vetustissimi pbi iterpretati sunt illud esse dcm̄ de deo qui peplo tectus est qz oēs eum ignorāt. ꝛ oēs nihil aliud q̄ eum vident. peplum. n. quo ipse tectus est. vt esse sensus qui ē in aia ꝛ forma que est in corpore quibus duobus circūscriptis ab aia ꝛ corpore. tunc qō remaᵗ apparet ipse deus in ꝓpria sui natura. ꝑ qō verificatur orphei dictum mundum esse dijs plenuꝫ. ꝛ illud poete. Iouis dia plena vnde ꝛ Lucanus, habemus cunctis superis temploqꝫ carente nihil agimus nisi sponte deo. ꝛ post pauca. est ne dei sedes nisi terra, nisi ponthus ꝛ aer. Juppiter est qōcūqꝫ vides, quocūqꝫ moueris. Et ingt etiam seneca. quid est deus meus vniuersi, quid est qō vides totū: ꝛ qō non vides totum. totum vbiqꝫ est opus suuꝫ intra ꝛ extra replet. cui deinde magnitudo sua redꝺ. quo nihil magis excogitatur. Hoc etiā Virgilius. spiritus itus alit ꝛc. vnde ꝛ parme. ꝛ melissus primi ꝛ vetustissimi philosophantes dixerunt omnia esse vnum esse infinitum ꝛ immobile. ꝛ hoc idem intᵐ: qn̄ deus ola est qui est ifinitus et immobilis: cū igitur hec fit antiquorum opinio veritas est ꝙ apud eos deus in ꝑpōnē venit rerum. ideo mirum est cum Auer. quinqꝫ. v° sex illos intellectus perscrutetur ipsum pretermisisse hunc longe difficiliorem alijs. Et forte excusandus est primo. qr pōt ex dictis eius qō ꝛ opinio hec admouerī. Vel forte qr ipse non intendit loqui de hmōi nisi 5m illa que alg. tractauit. ꝛ eo ordine vt in ꝓheᵒ proposuit dr̄e. ꝛ dico notanter eo ordine. qn̄ forte questiones hz pñt in alium modū ordinari. ¶ Declaratus est igitur disputationis titulus: questionuꝫ series: ꝛ questiōis introductio.

alg. ergo primo introducit argumentū quoddā pbor. 2. debilitat illd. ¶ Cum ad primū adhuc primo diuisionē facit. ꝛ post mēbrū eligit i quo insistere vult. inquit ergo. in hoc. tractandū. i. procedendū ē dupliꝫ primo. ſ. mō petitionis. v3. qz petemus ab eis. ſ. pbis qualiter scitis uel asseritis hoc. i. deū esse simpler ens: vel ꝙ necessitatē intᵍ. aut a 2°ne speculata. i. vel scitis hoc: eo qz sit ꝙ pō nota terminis solo intᵘ nota vel 5monstratione. deinde destruit mēbrū falsum. ꝛ colligit verū. v. primᵐ est impossibile. i. dr̄e ꝑpōnem illaz eē notam ex terminis solo intᵘ ē impossibile cuius rōnem dedit. qz notum eēt oibus sicut sunt alie prime cognitiones. i. alie prime dignitates. ꝛ tūc colligit mēbrū verū. v. ergo o3 vos ꝙ asseratis hoc ex aliqua speculata 2clusione. i. hoc esse per demonstrationem euidens. ¶ Dic o3 aliquam digressionē facere. tō o3 videre qd sit pria ꝑpō. ꝛ ꝙ ꝑnes q̄ sit 2clusio que ex prima orit ꝑpōne. 2. an scia q̄ cognoˢ pria ꝓpositio sit vnius rationis cuꝫ scia qua dignoscit cōclusio. ¶ Cum ad primaz dōm ꝙ pria ꝓpō sit idem ꝙ prinᵐ demōnis. reperitur autē ab Ar. duobus modis diffō principij. vnoᵒ. inquit. est ūt prinᵐ demōnis ꝓpō imediata. ꝛ vt diffō sit verior ꝛ expressior subdit. imediata aūt est qua nō est altera prior: ergo prinᵐ demōnis est ꝓpō qua nō est altera prior. Nūc qdē. n. p3 illa diffō apertius. Caplo 2°. 3. primi postᵒʳᵘᵐ. v. dicit ꝛ principiū scie quoddā eē dicimus inquantuꝫ terminos cognoscimus. Caplo aūt. 9. inquit. dico autē prinᵃ in vnoꝫ gñe que cum sint nō contingit demōrare qō ꝛbū expositor vnus nouus in hunc modum tertum interpretatus est. v. ꝙ cum Aris. necessitatez capituli proposuit nūc diffōnē subti in demōne ꝓponit in illo ꝛbo. v3. Dico aūt prinᵃ eē. eo qz demōrationis prinᵃ sunt subm passio ꝛ dignitas. vult q̄ ibi i illo ꝛbo subm Arist. diffinisse hoc: dico autem principia subiecti in vnoquoꝫ genere scientie que cum sint non contingit demonstrare. i. que non possunt demonstrari esse ꝛ hec expositio consona apparet textui superiori quando dixit oportet ꝓsupponere de subiecto. quia est ꝛ quid est. Themistius autem Auer. ꝛ Inconiensis grossa testa: ꝛ Joh. pbs de principio complexo textum inducunt. ꝛ ideo cum textu nunc lecto concors esse potest. dico autem prinᵃ. i. propositiones primas que cum sint vere non contingit demonstrare. ergo vult ꝙ ꝑᵐ sit vera propositio ꝛ indemonstrabilis. ꝛ sic hic textus nunc concors erit precedenti. Hec expositio est sine dubio mens Ar. eo quia dixit in principio capituli scire eē ex propositionibus primis. ideo quasi rememorando opus fuit inducere quid sit principium. ꝛ ideo verus intellectus Ar. est hic. ¶ Potest ꝛ tertio. tertia series textus ibidem inducta concors etiam fieri. primo tamen inducetur expositio extranea illius quaz latini fingunt ob carentiā

grecarum litterarum ꝛ bonorum expositorum: dicunt itaqꝫ ꝙ conclusio tertius est ꝙ dignitas non est petitio. neqꝫ suppositio. inquit ergo quod, idest id quod necesse est in se: ꝛ id quod propter seipsum videri necesse est. idest dignitas que ex natura sua est necessaria. ꝛ quo ad nos apparet necessaria non est suppōsitio neqꝫ petitio. est ergo sensus secundū hos hic dignitas non est suppositio. neqꝫ petitio. ꝛ Aristo. secundū eos ratiocinatur hac ratione. ois suppositio ꝛ omnis petitio est ad rationē ēt. Sed nulla dignitas est ad rōnē ēt: sed ad rōnē intra. q̄ nulla dignitas est suppō neqꝫ petiᵒ hᵒ rōnis accepit minorē tm̄. ꝛ dixit. non. n. dignitas est ad exterius rōnē: sed ad eā que ē in aia. Sed hec expō ꝛ textui ꝫdicit ꝛ expositoribus. textui qdē: qm̄ dicit petitionē ꝛ suppōnē rōne exteriori dignoscī. mō rō exterior: vt ibidē subdit: ē silis: mō cōstat apud arī. caplo. 2. primi illius petitionē ꝛ suppōnē eē imeᵗᵃʳ ꝑpōnes que nō silo dignosci: plpicueqꝫ fieri pñt. Expositorib⁹ ꝛo qm̄ illū textū iducunt: sicut in greco hr̄. sic. n. hr̄ ꝛ in greco: vt in translatōe bisancij apparet. Non est aūt id suppō neqꝫ postulatio sane q̄ neēe ꝑ seipm̄ eē atqꝫ videri. ꝛ reliqua. q̄ sensus 2°nis est. id qō ꝑ se vr̄: ꝛ est in sui nā necīuꝫ nō dignoscīt suppōne neqꝫ petitōe: ſz ꝙ ꝫdicit intᵘ tm̄. ꝛ sic ꝛbū illud cōsonū eē ꝓpicuū est ꝛbo ꝓdicto: rō aūt quā ponit in textu hoc vide i trāslatōe bisancij. Et cū res sit ita. appet intᵍ. ver⁹ diffōnis ꝓncipij. ē. nhᵐ. ꝓpō q̄ non est altera prior. ad hoc vt sit verū. dico. ꝓpō loco generis: ꝛ vt noteē offm̄ ꝓncipij. istūd. n. ꝓnᵐ est ꝓnᵐ incēctū exercet offm̄. ꝑ pōnis. i. inquātū est id quo, ꝑpōnes ꝛ 2°nes fiunt note. dr̄ q̄ nō est altera prior: qm̄ oī 2°ne est petitio vel suppō vel dignitas prior. hoc aūt cū nihil sit prius nisi intᵍ. lumē qō non est. ꝓpō. tō. ꝓpō est pria q̄ non est altera prior. dr̄ ad hoc vt sit ꝛa: qm̄ ꝑsit eē multe. ꝑpōnes priores ꝓnᵒ negatiuo: sed nō ꝑtacte ad illud vt sit verū. ꝛ sic ex oibus illis ꝛbis lucet diffō primi ꝓncipij: qm̄ illa ꝛba dilpim posita si in vnū colligant faciūt accrere intᵘᶻ definitōis ꝓncipij. Ex hoc sᵉ ꝙ dr̄e rōe primi ꝓncipij non est: vt actu oibus sit notū: sed bñ eē id qō ē aptū natū oibus eē notū. ꝛ dꝫ intⁱ dcm̄ alg. hic qm̄. d. qz tūc eēt oibus notū. i. qz eēt aptū natū eē oibus notū: vel si hoc non est eēntia ꝓncipij saltē erit ꝑᵐ ois cēntiā eius. ꝛ dico ꝙ ꝓnᵐ definitū est negatōe. qm̄ oē ꝑᵐ dꝫ definiri illoᵒ: vñ ꝛ deus ꝙ negationē rerū defin⁹: vt p3. qd sit igr̄ pria ꝓpō p3. Quid sit aūt 2°. ex his mō ꝑpicuū est. est. n. 2° ꝓpō q̄ est altera prior ad hoc vt sit ꝛ appeat ꝛa ꝛ necīa: ꝛ sᵉ⁹ hᵖ diffōnis ex ꝛmone ꝓdicto p3. ¶ Et hac declone ꝓmissa ꝛificabīt dcm̄ alg. hic. cū dicit hec ꝓpō. deus ē simpler: vel ē ꝓnᵐ vel 2° speculata. ois. n. ꝓpō est ꝓnᵐ vl 2°: vt ex his manifestū est palā. ¶ Cum ad 5m. latinoꝝ turba fere tota dñt ꝙ scia ꝓncipioꝝ ꝛ 2°nū oīno diuersaꝝ rōnū eē p3. ꝛ tō scia ꝓncipioꝝ nō scia: sed potiᵍ intᵘʳ dr̄ cognitio 2°nū scia ꝛa. Hoc rōes ꝑsit eē: qm̄ si cēnt vnis rōis ab eisdē fierēt ꝛ ꝓnª ꝛ 2°nes. q̄ ꝓnª ex ꝓncipijs inotescerēt sicut 2°nes ex ꝓncipijs. ¶ Dr̄eª. si vnius rōnis eēnt. q̄ cēnt vniuoca. ꝫdis falsum qm̄ ꝓnª sunt cā 2°nis ꝑ se ꝛ cēn⁹. ꝛ nō eꝫ. q̄ tollit vnitio ꝑ declarata in fine septie disputatōis. ¶ Dr̄eª. si cēnt vnius rōis. q̄ cēnt vnius diffōnis: qm̄ rō diffō ē: vt p3 ꝓio topicoꝝ. ꝛ. 8. met. mō p3 qualr̄ diffōnes sunt ad moᵐ magᵐ diuerse. ¶ In ꝫtiū vr̄ sntia Themistij q in ꝑpōne dicente ꝑᵖ qō vnūqōqꝫ tale ꝛ illud magis. sic ꝓbat illā. oē cōpetens ꝑ se plibus: ꝛ vni ꝑ altez: id ꝑ qō ꝓpetit est magis tale: sed sciri cō petit ꝓmissis ꝛ 2°ni ꝛ ꝓmissis ꝑ se. ꝛ 2°nibus ꝑ ꝓmissas. q̄ magis premissis mō si sciri eēt alterius rōis. q̄ eēt equocū: ꝛᶜ argᵐ Themistij eēt sophisticū. ¶ Dr̄eª. in q̄ sit ꝺdictio est vniuocū mō arī. caplo. 3. loq̄ns de scia ꝓncipioꝝ ꝛ 2°nū. inducit ꝺdictionē ātiquoꝝ. ꝛ ponit ista pōnē q̄ scire est, ꝑpōnib⁹ ꝛ 2°nibus vniuocū. ꝛ sic p3 rō. ¶ Dr̄eª. arī. cōpationē fac. d. ꝑᵖ qō vnū qōqztale: ꝛ illud magis. Ad ō declatū ē ꝙ phᶜᶦᶜ ꝓpōnē fieri in vniuoco. ¶ Jō vōm 5m expositores grecos sciam ꝓncipioꝝ ꝛ 2°nū eē vnius rōnis. attn̄ ꝑ solone argumentoꝝ debes scire ꝙ vna rō dr̄ qñq̄ vnitate ſpēi: qñq̄ vnitate gñis analogici: vt. d. auer. ſ. 2. de aia ō diffōne ale. cōmē. 12. dico q̄ ꝙ scia 2°nū ꝛ ꝑpōnū sūt vnis rōis gñice: qz ꝙeniūt in rōe cognitōis. est. n. cognoᵗᶜ genus ipsius scire. q̄ in rōe cognitōis ꝓpares sūt. dñt aūt in rōnibus specificis cū scire ꝓncipioꝝ lumine solū sit. scire ꝛo 2°nū sit demōne: vt visum est. ꝛ sic artª vndiqꝫ pñt ꝛcordari. ꝛ sic ꝓpleta sit digressio. ꝛ ad ꝓpositū redeo. (Et si forte) Cū induxit, ꝑpōnē illā nō eē de ꝓmis ꝓncipijs: ſz ō 2°nib⁹ ꝛ ois 2° silo aliō: vt dcm̄ ē inducēda sit. iō iducit silz ꝑboꝝ ad illā. ꝛ igt ꝛ si forte diceret ꝙ auctas. i. silis ipsoꝝ ſz ē. v3. ꝛ dcit illū. d. si ipse dehr̄et qditatē. i. si deus eēt ꝓpositus ex eēntia ꝛ eē oporteret ꝙ ipsius esse eēt relatū sibi. i. cātū a se: vel cā ꝓnis. i. nō cā ꝙ eēntiā: ſz ꝙ accīs. ¶ Debes scire ꝙ oē ens ꝓpositū ex esse ꝛ eēntia est cā ꝙ pticipationē: ꝛ ꝙ ꝫnis nō ꝙ eēntiā cā. q̄ ꝙ additionē. ꝛ sic q̄si ꝙ aliud. ꝛ iō bñ sᵉ. si deus eēt cō positus ex eēnª ꝛ eē. vel eēt cātū a se: vel cā ꝙ accīs. ꝛ ꝙ ꝫnis dependēs ab alio priori qō est cā ꝙ eēntiā. iō adⁱ: sed qōlz ꝫnis. i. ens ꝑticipatiue ē cā

tū. q̄ neēe eē eēt cātū: qō est falsum. est q̄ vis rōis si ꝑmus motoꝝ ē cōpositus ex eē ꝛ eēntia. q̄ cātus a se vel ab alt°. Vel forte vis rōis est: qm̄ si ibi eēt ꝓpō ex eēnª ꝛ eē. q̄ eē eēt relatū ad qditatē. i. accīs qditati vel ꝑ ꝛ cā ꝙ accīs: ꝛ nō ꝙ eēntiā: ꝛ vtroqꝫ mō ē rō efficax. ¶ Rñ⁹ q̄ ad scōz vlz. ꝛ inqt. nos ꝛo dicimᵍ ꝙ hec sophi⁽ᵗᶦᵒ⁾ orīa vocabulo neēe eē: qō declarat. d. nos nāqꝫ dicimus ꝙ ipse deus hz ꝛitatē ꝛ qditatē. ꝛ dicimᵍ ꝙ illa ꝛitas ē ens sine ꝑuatōe. i. ens positiuū ꝛ forte ē erro⁹ scriptoris. ꝛ dz dr̄e. ꝛ illa ꝛitas ē ens sine ꝓncipiatōe. i. carens ꝓnᵒ ꝛ fine. ¶ Tūc ad formā. d. ꝛ eius esse est relatū dcē qditatis. vel ꝑ. i. eius ꝫnis. i. eius accīs eēntiale. rō q̄ formalr̄ est soluta. ſ. ꝙ eē est accīs eēntiale eēntie in deo: nec hoc est ipsoⁱ: ꝛ cū dicebr̄ oē accīs ꝫnis eēntia est cātuz. Rñ⁹ ꝙ duplr̄ est ꝫnis. vnoᵒ nouū. alioᵒ. eternū. ꝓio mō bñ est cātū. 2°°. nongt q̄. Sed si intēderemus de ꝫnite cāto qō hz efficientē cām. dicimus ꝙ non est sic sicut de alijs cātis. recolligit vim solⁱ. d. tandē de intētionibus non est curandū. i. tandē dicimus non esse inꝫnis in essentia eē additas intentōes. ꝛ ponit illud qō dr̄emātiue ꝑbauerūt. d. ipi. n. aliud non ꝑbauerunt sup. dr̄emātiue nisi ꝙ ꝓcessus cārū ad in finituꝫ est impoſe. ¶ Debes scire ꝙ sophisticatio qñq̄ est in termino meᵒ: vt si dicatur: fidus celeste canis, ois canis currit. fidus celeste currit. q̄nq̄ in ꝫnite vel in aliqua propōne qñ putaᵗ ꝫnis. ſ. esse impoſe qō in rei nā est necīuꝫ: vel aliqua pars est impoſe que non est. v. g. terra corpus nāle. oē corpus nāle mobile. terra mobilis. ꝫnis putaē falsum 5m apparentiā. attn̄ 5m exhitiā ꝛ rei veritatē ꝫnis est necīuꝫ. Silr̄ terra mobilis 5m locum. oē mobile 5m locum pōt recedere a loco ꝛ accedere. ergo terra pōt accedere ꝛ recedere a loco. b. n. vr̄ bᵒʳ impoſis. ꝛ nō est. sic in propoᵗᵒ argumentū ꝓbatum est ꝙ deus compositus est ex essentia ꝛ eē. Et oē cōpositū ex eēntia ꝛ esse contingens ꝛ non necesse esse. ergo deus non necesse esse. ℞ igitur vr̄ ꝙ bᵒʳ sit vera ꝑpter verbum necesse esse quod putatur esse dictum de simplicibus tantum ꝛ non compositis. ecce igit qūo recte dixit alga. ꝙ sophisticatio est in illo vocabulo necesse eē. quo niam appaᵗ est locus: vnde sum⁹ sophisticatio. ꝛ quia ab illo vocabulo sum⁹ appaᵗ. ergo ꝛ ab eo sum⁹ sophisticatio. Auerroys.

Jcimus nos ꝙ algazel non transtulit aui. opinionem perfecte: sicut fecit in lib. intentionū ꝑbor.

Postea q̄. n. ifte hō opinatus est ꝙ esse rei significat denoiationē additā super subz. Et putat ꝙ impossibile sit. v3. ꝙ ipsa sba agat suū esse in rebus possibilibus: qz sequereᵗ ꝙ res esset cā sui esse. ergo non hr̄et agens. Sequit eum ex hoc ꝙ qōcūqz hz esse additū sup suam sbam hz sine dubio agentē cām. Et cum prima cā apud eum agens non hēat. oz igitur ꝙ eius esse idem sit quod ipsius sba. Unde ex hoc sequitur ꝙ illud in quo alg. obiecit aui. v3. qz posuit quoddā ꝫnis subtantie est falsum. sba. n. rei non est cā ꝫnitis. qz impossibile est ꝙ res sit sui esse causa. quia esse rei precedit naturaliter suam quiditatem. Unde posito ꝙ esse vnum entis consequens sit. ꝛ id quod dat esse rerum possibilium sit agens. Sequit ꝙ id quod non habet agens aut non habeat esse: quod est falsum: aut ꝙ esse eius sit sua quiditas. Sed omnia ista fundantur super vnum errozem. v3. ꝙ esse rei est vnū suozum consequentium. Jd nāqꝫ quod precedit in scientia nostra quiditatem rei est id quod significat esse verū. ꝛ ideo quando petimus si res est ens: vel si habet esse. ꝛ illa res habet causam inferentem suum esse tantum valet quantum dicere vtrum habet causam vel non: vt patefecit Aristo. in principio secundi posteriozum. Sed si illa res non habet causam tantum valet quantum dicere vtrum res habet consequens inferens suum eē. Sed quando intelligit de ente id qō itelligitur de re vel substantia. tūc sumitur modo generis analogice dicti. Sed si significaret rem additam super subtātiam. ꝛ sit quid imaginabile. v3. non habens esse extra intellectum nisi in potētia vt vniuersalia. Dicimus ꝙ est illud de quo speculati sunt antiqui in prima causa: ꝛ asserunt ipsum esse ens simplex. Sed moderni sapientum saracenozum speculati sunt in natura entis inquātum ens ꝛ duxit eos inuestigatio ad ens simplex modo sup2adicto. Sed via de monstratiua apud nos in hoc proposito est ꝙ entia que sunt possibilia in eozum substitutis egrediuntur de potentia ad actū. ꝙre illud qō extrahit ea ad actū est agens in actu nēcio. Sed si illud qō eis actū daret de nā fuerit possibilitatis. indiget similiter extrahente. ꝛ si illud met

possibile fuerit idiget extrahente donec pueniat ad vnuz necessariū in sua ba. s. in seipso: vt ꝓseruetur continue nā possibilium causarū ad infinitū ꝓcedentium: quoniā infinite reperiuntur: sicut de ipsaꝝ natura appet cū quelibet ipsarū sit potentia. Oportet ergo necessario q̄ id q̄ dat eis esse cōtinuū sit necessariū in seipso postq̄z patefactum est q̄ ꝓcedunt ad infinitū res possibiles in seipsis. Si. n. esset q̄daz tps in quo nullū mobile fuerit nulla esset via: vt innouaretur motus. Immo oporteret vt requireret̄ eē innouati vnitū cū eternali esse. ⁊ mobile q̄ hoc motu mouetur: q̄ vocatur ab Auic. necessariū p aliud q̄ necessario est corpus mobile ꝓtinue. Quia hoc mō poꝁ est repe rire vt fiat inouatio ⁊ corruptio ab eternali ente. vz. appzo pinquādo ⁊ distando: vt in entibus gnābilibus et corruptibilibus cū ozbibus repitur. Et q̄ hoc mouēs nēcium est a se ⁊ poꝁ in motu gnābili oz necessario q̄ pueniat ad vnū necessariū absolute. vz. q̄ nullā habeat possibilitatez Quare opz q̄ sit simplex. ſi. n. cōpositum fuerit esset poꝁ ⁊ nō necessariū. Hec via apud me est sufficiēs ⁊ verissima ad asserendū necesse esse. id aūt q̄ dixit Auic. in hac ꝓpositione sunt ambages. Ipse. n. ait q̄ poꝁ esse oz q̄ pueniat aut ad necessariū eē per aliud aut ad necessariū esse per se. Si primo mō oportebit q̄ illud nēcium per aliud sit ꝓnis cuiusdā necessariꝰ per se. Ipse nāqz opinatus fuit q̄ nēciuz per aliud est poꝁ per se: ⁊ q̄libet poꝁ indiget necessario dante sibi esse. Hec est Auic. sniа. Ūñ dicimus q̄ additio sua hic est supfluitas ⁊ error. necessariū nanqz qualitercūqz sit nullaz habet possibilitatē: neqz vlla est nā poꝁis aliquo mō ⁊ necessaria alio modo: declaratū est. n. a pbis q̄ nullum nēciuz possibilitatē hēt. Sed id q̄ dixit eū ad hoc est q̄ ipse opinatus est q̄ ozdes possibiles sunt de se ipsis necessariꝰ per aliꝺ. Sed nos declarauimus in pluribus locis q̄ demōstratio Auic. est valde defectibilis ⁊ ideo de istis nō oportet diffusius tractare.

¶ Cum induxit sol. quā dedit ad arg^m pboꝛ alg. intendit mō examinare ſmonē alga. ⁊ ꝓmo ostendit ipm non recte induxisse opionē Aui. ⁊ inqt Dicimus nos q̄ alg. nō trāstulit aui. opinionē pfecte: sicut fecit in quodam lib. qui vocaꝁ liber intētionū pboꝛ. est ergo ſmū pcm q̄ non complete narrauit eius opionē (ꝑ posteaq̄z. n.) nunc ostendit ipm sibi ꝓtiari: ⁊ ponit ea que sibi ꝓcessit. ⁊ inqt. postq̄z. n. iste hō opinatus est q̄ esse rei significat denotationē additā sup subam. est ergo ꝓma ꝓpō eius q̄ eē est accīs essentie (Et putat) Apponit scdam. d. ⁊ putat q̄ impoꝁ sit q̄ ipsa suba. i. ēntia agat suū esse in rebus polibus. i. gnābilibus ⁊ corruptibilibus per hoc fundamētum. ſ. q̄z seꝫ q̄ res eēt cā sui esse. ⁊ si sic. ergo seꝫ q̄ nō hēret agens. imo ipsa a seipsa agereꝫ. est ergo scda ꝓpō q̄ vna res nō pōt esse causa sui eē (Sequitur eꝫ) Ex hic infert tertiā propositionē ex rōne scde ꝓpositionis. hz. n. ipse q̄ oē hīs esse oz vt eius eē causetur a seipso. vel ab altero. ideo ꝓducit quasi corrolarie hanc. ſ. q̄ oē hīs esse sit habēs cām agentē. d. ergo. sequit ergo eū ex hoc q̄ gōcunqz hz esse additū sup suā subam hz fine dubio agentē cām. assumitur ḡ hec ꝓpositio loco maioris in hunc. ſ. modū. oē hīs esse additum sue ēntie hz cām agentem. hec pz: ⁊ est ꝓducta ex verbis illius. Ex addatur minor. ſ. Et cū prima cā apud eum agens non hēat. est ḡ minor: hz ꝓma cā non hz agens. seꝫ in scda figura q̄ prima cā non hēat eē additū essentie. ponit ergo minorez ⁊ maiorē ⁊ non ꝓclonē que formaliter seꝫ: hz que potestate seqtur ⁊ dicit. igit oz q̄ eius esse idē sit q̄ eius suba. i. essentia. Hec quidē cōclusio nō est illa que seqtur ex ꝓpōnibus formaliter: hz potestate: ⁊ ꝓsuetudo Arist. ⁊ auer. est ista qñqz ponere ꝓclonem que formaliter seꝫ: qñqz que seꝫ poꝑ propinqua. vt hic. vtrū aūt omne cōpositū ex eē ⁊ essentia de necessitate indigeat causa vel nō. est q̄ pscrutibilis multū. ⁊ nolo nunc: hz forte in fine huius dubij ſmonabor. (Ūñ ex hoc) Vult nunc colligere errorē eius ex dictis. ⁊ inquit. vñ ex hoc seqtur q̄ id in quo alg. obiecit auic. vz. q̄ posuit quoddā ꝓnis subē. i. eēn^c est falsum. ⁊ redꝫ cām. d. suba. i. essentia. n. rei nō est cā ꝓnitis. i. eē q̄ sequitur ipsam: q̄ impoꝁ est q̄ res sit sui ipsius cā. Redꝫ ⁊ scdam cām. d. ⁊ q̄ eē rei ꝓcedit suam quiditatē. ḡ qditas non pōt eē causa ēndi. hoc modo pōt arg^m hoc componi. ois cā naꝑ ꝓcedit effectum: hz quiditas nō ꝓcedit eē: imo naꝑ seqtur. ergo qditas nō pōt eē causa eē. ¶ Debes scire pro int^o minoris q̄ cōparatio quiditatis ad eē est cōparatio poᶜ passiue ad actū formaliꝫ: eo q̄ poᵃ passiua ē quasi subm recipiēs. mō apud illos ēnᵃ est subm recipiēs eē: ḡ cōparatio quiditatis ad eē est comparatio materie ad formā. ⁊ ēō. ſ. cōparatio esse ad essentiā est cōparatio forme ad materiā: hz q̄ mā ꝓcedit formā ſm^t quid: forma ꝓcedit mām simplr: vt dcm est in. 9. meta. ⁊ in. 8. phy. locis propriis: relinquit q̄ simplr eē ꝓcedit ēntia. ⁊ p ꝓnis hī dcō minoris. ſ. q̄ eē ꝓcedit ēntiam nālr ⁊ simplr. ⁊ sic sequitur conclusio. ſ. d. q̄ ēntia non pōt eē cā nālis actiua ipsius eē. ⁊ sic ps hic locus (Ūñ posito) Conducit qō dcm est: quasi recapitulādo. d. vñ posito q̄ eē sit vnū entis. i. ēntie ꝓnis. ⁊ posito q̄ id qō dat eē rerū poꝁium sit agens: seꝫ q̄ id qō nō hz agens aut non hz eē: qō falsum est: aut q̄ eē eius sit sua quiditas. est ergo silla ꝑ^cuſ. cuius añs est vna ꝓpō copulatiua. ⁊ ꝓnis vna ꝑ^ca disiuctiua. Et ꝓna pōt sic cōponi. oē qō hz eē diuersum ab ēntia hz agēs: sed prima cā non hz agens. ergo vel nō hz eē vel eē est idē ēntie oibus modis. ⁊ sic ps sermo eius (Sed oia ista) Cum destruxit sermonē alg. in pte vult cōplere illud. ⁊ in primis apponit cām erroris eius: ⁊ inqt: sed oia ista fundantur sup vnū errorē. vz. q̄ eē rei est vnū fuoꝝ ꝓnituz. ſ. accīs ēntie (Id nāqz) ostendit illud fundamentū alg. eē falsum. ⁊ inquit. id nāqz qō ꝓcedit in scia nra quiditatē rei. i. diffōnē rei est eē vel qō. n. an res sit est prior qōne quid rei ēntia sit. ḡ eē ꝓcedit naᵗ diffōnē ⁊ p ꝓnis eē prius est ēntia. ḡ non est sibi accīs (Et iō qñ petimus) Debes scire q̄ res hītes eē sunt duobus modis diuersis. vna. n. res hz eē cātū a cā: vt res poles eē vel non eē. Alia hz eē simplr idē ēntie: vt prima cā. ⁊ q̄ ita est conducit quasi coreˡᵉ qōnē. an est diuersimode ordini in re prio mō: ⁊ re in scdo mō. Et inqt. ⁊ iō qñ petimus si res ē ens. vel si hz eē. i. iō qñ querit qō an res sit vel hēat eē. ⁊ illa res de qua qō an est inducitur hz cām inferentē suū eē. i. agentē eius eē. dico q̄ qō illa tñ valet quantū dīe: vtrū hēat cām vel non: vt patefacit ari. in principio scōi posteriorum. in rebus ḡ hītibus eē cātū cū quer^t qō an res sit: sensus est. an res hz cām sui eē (Sed si illa) Ostendit le^ma qōnis an est in rebus: quarū eē ē icātū. d. ⁊ si illa res nō hz cāz tñ valet qō sup. an est illa res quantū dīe vtrū res hz ꝓnis inferēs suum eē. i. vtrum hz eē qō est idē qō sua quiditas aut diuersum a sua quiditate.

Sed hic est locus qōnis. qñ qō an res ē dēt a qō ne pp quid qō declaraꝫ. 2. posteriorū. Si ḡ qō an res sit. sit qō de eē relato ad cās: qō an res est nō dēt a qō ne pp quid. ¶ Dōm q̄ istum locū oēs fere latini ignorant: ⁊ non vidi aliquē qui poterit ponere ſm sua fundamēta dīas quattuor qōnū, scdo posteriorū inscriptarū. ¶ Iō vt argumentū intˡ debes scire q̄ quidam dixerunt q̄ seᵒ qōnis an res est: est an res in eᵗᵘ sit. ergo sensus qōnis: si res est. est de eē exīstie. Sensus qōnis quid res sit: est de eē ēntie. Alij dicunt q̄ seᵒ qōnis si res sit est de eē seorsum. sensus qōnis qd res sit est de quiditate seorsuz: sed hec parū aut nihil dīnt inter se. ego in. 2. posteriorū scripsi opiniones has. ⁊ eis ꝺdixi arᵗᶦᶜ firmis. pro nunc dico q̄ omnis qō est qō ēntie: eo q̄ eē est sinᵘᶜ ⁊ indiuidui: vt dictū est. 3. de aia. cōmento. 9. ergo eē non intrat sciam. ⁊ p ꝓnis non dz intrare qō nem scibilem. ois ergo qō est essentie. ⁊ hoc. d. ari. ois qō est qō medij essentia autem rei potest ad quattuor comparari: vel ad causam ponentem illam extra nihil: vel ad principia formalia inclusa in essentia que dīr genus ⁊ differentia: vel ad consequentia essentialia illi: vel ad principia illorum consequentium. si essentia illa refertur ad causam agentē vel ponentem ipsam extra nihil erit questio an res sit. Vel ad principia intrinseca eius. ⁊ sic erit questio quid res sit. vel ad accidētia ēntialia. ⁊ sic erit questio ipsius: quia est. Vel ad causas accidentiū. ⁊ sic erit que stio propter quid. ergo vna est natura omnium questionuz: ꝳ modi referendi illius nature sint diuersi. ⁊ sic verificatur sermo auerroys hic. Hec est intētio. Joh. grā^ca. 2. posteriorū aperte. ⁊ Themistius non videtur esse contrarius huic: si bene considerentur verba eius (Sed quando int^t) Cum induxit cām erroris alg. ⁊ conduxit mo^m qūo qōnes verificenᵗ scōi posteriorū ponit multiplicē mo^m capiēdi eē: ⁊ vult q̄ vno modo capitur eē pro ente simplici ⁊ quiditate. ⁊ sic est analogū genus cōe. r. pdicamentis. capitur ḡ eē pro ente indifferēte oibus rebus. ⁊ hoc inquit: sed qñ intˡ de ente id qō intˡ de re vel quiditate. i. vt est transiens ad hīs quiditatē vel ad ipsam quiditatē. tunc sumitur modo generis analogice dicti. i. tunc est cōe. r. pñtis tanꝫ genus (Sed si) Apponit scōm modum capiendi esse. ⁊ vult q̄ scdo modo capitur eē pro quodam addito ēntie que ēntia est quid in poᵃ. ⁊ non ex aīam. sicut est vle. ⁊ sic eē est modus ēntie que ēntia est quid in poᵃ. ⁊ non ex aīam. sicut est vle. ⁊ sic eē est modus ēntie quo ēntia ponˡ in eᵐᵘ. ⁊ hoc dicit: ꝳ si significaret rem additā sup subam: ⁊ sit qd imaginabile. ⁊ forte ista est corrupta: ⁊ dz legi sup subam que est qd imaginabile. vz. non hīs rē. i. exīstentiam extra intᵘᵐ nihi in poᵃ. vt vniuersalia dicimus q̄ hoc mō capiendo esse pro modo essentie est illud de quo speculati sunt antiqui in prima causa de qua sup. asserunt ipsam esse ens simplex. est ergo vis distinctionis q̄ esse potest capi pro syno^o. enti: ⁊ potest secundo capi pro modo ēntie. primo modo non erat qō apud antiquos. scōo mō bñ est qō. an deus sit simplex vel cōpositus ex essentia ⁊ esse. ⁊ sic ps qūo ēntia ablato esse est tñs ens in aīa: ⁊ non eꝫ aīam: vt vle. vt. d. hic auer. ⁊ hoc dicā post aperte (Sed moderni) Apponit bre^r vias modernoꝝ sui tpis qua peruenerunt ad simplicitatē primi entis. ⁊ dicit: sed moderni sapientes saracenoꝝ speculati sunt in nā entis inquantū ens: ⁊ duxit eos inuestigatio ad ens simplex modo supradicto. i. cuius quiditas est suum esse. due ergo fuerunt vie quibus probatū est. primū motorē esse ens simplex sine cōpositione essentie ⁊ esse. quarū prima est antiquoruz hoc modo. oē ens cōposituz ex essentia ⁊ esse est cātū hīs agens: sed primus motor non est cātus cām hīs. ergo primus motor non est cōpositus ex essentia ⁊ esse. hāc viā declarauit. ¶ Via scda saracenoꝝ moderноꝝ ē quā hic sub breuitate tetigit: qñ oē ens vel ē ꝓpositū vel simplex ⁊ cū non sit ꝓcessus in infinitū in cōpositis oz tādē venire ad ens sum me simplex. oī cōpōne ⁊ cōpositibilitate carens (Sed via demōstratiua apud nos) Vlisis duabus viis que forte pñt esse fortes: vult inducere ꝓ priā viā pypatethicoꝝ. ⁊ primo accepit vnā ꝓpōnē que est. ſ. q̄ entia polia ⁊ contingentia de necessitate hīt agens eternū conseruās illa in continua transmutatione. Ad hoc ꝓbandū accepit ꝓpōnes. ⁊ inquit. sed via demōstratiua apud nos in hoc ꝓposito est q̄ entia que sunt polia in corū subiis. ſ. ad hoc vt sint actu: oz vt egrediant de poᵗᵉ ad actū. hec ꝓpō declarari pōt p ea que dicta sunt ab eo. i. celi ꝫmēto. 124. (Quare illud) Et illa conducit ista ꝓpōnē. ⁊ inquit. quare illud qō extrahit ea ad actū est agens in actu nēcio. declaratū est. n. in nāli pbia q̄ semp extimaꝫ forma mouens. ⁊ q̄ oē qō agit: agit vt est ens in actu. hī ergo hec ꝓpō. ſ. q̄ extrahens ēntia polia de poᵗᵉ ad actū ꝑuans illa in tali continua transmutatōe est agens in actu (Sed si) Hoc stante arguit ⁊ intendit hanc rōnē diuisiuā. ſ. si est agens illud in actu: vel est agens illud ens pole vel eternū non ens pole. q̄ iterū hēret agens: vel igitur esset ꝓcessus in infinitū: vel oz venire tandē ad agens eternū: vt dixi. primo ergo remoᵗ primū mēbrū. scdo conducit scōm ex destructione primi. inquit ergo: sed si illud qō eis actū daret de nā fuerit politatis. indiget similiter extrahente ipm. ⁊ iterū si illud met pole fuerit indiget extrahente donec pueniet ad vnū nēciū in sua suba. ſ. in seipso. dico taliᵒ vt conseruetur continue. nā polia cārū ad infinitū ꝓcedentiū: qñ infinite reperiunt sicut de ipsarū nā apparet: cū quelz ipsarū sit potentia. i. polis esse vel non esse (Ex ꝓz ergo nēcio) Et destruxit membrū falsum: nunc conducit membrū verū. ⁊ inquit. ergo oz nēcio: vt id qō dat eis esse cōtinuū. i. sempiternū sit nēciū in se ipso postq̄z patefactū est q̄ res poles in seipsis procedunt ad infinitū (Si. n.) Ad hoc argumentū diserit loquentes sue legis q̄ bñ nēciū est venire ad agens eternū: sed oz ponere tps in quo nullus motus fuit: neqz aliqua res mundi fuit. yᵒ deus stetit ab eterno: ⁊ post incepit mouere motu nouo. ¶ Contra hoc loquit auer. ⁊ inquit. si. n. esset quoddā tps in quo nullus mobile fuerit nulla esset via: vt innouaᵗ motus. ꝓna fuit inducta disputatōe pria (Immo oporteret). d. yᵒ oporteret vt requireret̄ esse innouati. i. imo esset nēciuz pro esse motus aliqō meᵐ aliquoᵒ nouū vnitū. i. ligatuz cum eternali esse. dico meᵐ qō fit ⁊ mobile qō hoc motu moᵗ: qō vocatur ab aui. ne cessarium per aliud: qō est corᵗ mobile nēcio continue: ⁊ hec oīa dicta sunt disputatione prima. ⁊ primo celi. cōmento. 22. ⁊ 33. ⁊ nolo modo imorari (Quare hoc) Dicit quasi tertiā rōnē ꝑdictam in prima disputatōe. ⁊ in. 8. cōmētis. 46. ⁊ 47. ⁊ 2. pygeneseos ⁊ inquit. q̄ hoc modo poꝁ est repire: vt fiat innouatio ⁊ corruptio ab eternali ente. vz. appropinquando ⁊ distādo: vt in entibus gnābilibus ⁊ corruptibilibus cōtrariis repitur. motus. n. solis in obliquo circulo cā est gnationis ⁊ corruptionis continue: ⁊ hoc totum milites verificatū est in meᶜᵃ pbica ⁊ pygeneseos (Et q̄) Et hoc conducit ꝓpōnē ꝓpositaz. ⁊ inquit. ⁊ q̄ hoc moᵐ nēcium est a se: ⁊ poꝁ in motu gnābili. i. q̄ celum est eterᵐ ſm subam ⁊ gnābile ⁊ corruptibile ſm motum oz nēcio q̄ pueniat ad vnum nēcium absolute. vz. hoc modo q̄ nullam hēat politatē (Quare oz) Cum conduxit ꝓpōnē principalē. ſ. dicentē q̄ in nā est vnus primus motor eternus cā olium rerū poꝁium: conduxit ꝓpōnē intentam. ⁊ inquit. quare oz sit simpler. ⁊ dedit rōnē. d. si. n. cōpositū fuerit eēt poꝁ ⁊ non nēcium. ⁊ sermo pōt in hunc moᵐ cōponi. oē cōpositū est poꝁ. primus motor est cōpositus. ꝑ te. ḡ est polis ꝺ^o est falsa. ⁊ non ꝑ figuram vel modum. ergo ꝑ ꝓpōnē ⁊ non ꝑ maiorem. ergo pp minorē. ḡ ꝓmus motor est simpler. Dicit hec via apud me eē sufficiēs ⁊ verissima ad asserendū neēe eē (Illud aūt) Luz induxit propriā viā. vult abscindere viam aui. ⁊ iō ait. illud aūt qō dixit aui. in hac ꝓpōne sunt ambages: ⁊ narrat opinionē eius. d. ipse. n. ait q̄ poꝁ eē oz q̄ pueniat aut ad nēciū eē p aliud: aut ad nēciuz eē p se. Si primo modo oportebit q̄ illud nēcium p aliud sit ꝓnis. i. dependens cuiusdaz necessarij p se. i. ab aliquo qō est neēe eē p se. ipse namqz opinatus fuit q̄ nēciuz p aliud sit poꝁ p se. ⁊ opinatus est q̄ qōlz poꝁ indiget nēcio dā te sibi eē: hec est ſnia aui. est ergo via aui. hec. oē nēcium p aliud reducitur ad nēcium p se: sed corpus mobile motu eterno est nēciuz ab alio. ergo reducitur ad nēcium p se: quare si nēcium est in rerum nā ab alio erit nēcium p se in rerū nā. ⁊ hoc voluit eē simplex oī ꝓpositōe carens (Ūñ dicimus) Nunc vult destruere hanc viā. ⁊ primo ostendit minorez eē falsam. d. vñ dicimus q̄ additio sua hic est supfluitas ⁊ error. fingit. n. q̄ aliqō est nēcium p aliud in se poꝁ. cuius rōnē dedit ⁊ dixit: necessarium nāqz qualitercūqz sit. nulla z hz posteriorē. i. oē nēcium est simplex eternū: ⁊ nullo modo poꝁ. ⁊. d. neqz vlla est nā polis aliquo modo: ⁊ nēcia alio mō. declaratū est. n. a pbis q̄ nullum nēciuz poᵗᶜᵐ hz (Sed id qō) Luz induxit errorē dat locū erroris. ⁊ inquit: sed id quod duxit eū ad hoc est q̄ ipse opinatus est q̄ ordes poles sunt de seipsis. i. in nāis suis necessarij p aliud. i. a motoribus (Sed nos) Remittit se. ⁊ inquit. sed nos declarauimus in pluribus locis q̄ demōstratio auicē. est valde defectᵗᶦᵛ ⁊ iō de istis non oz diffusius tractare.

Sed in fine huius solutiōis sunt qōnes nō pue. ⁊ prima quidez qō difficilis multuz est. utrum oē cōpositū ex eē ⁊ ēntia indigeat agente vel non. Cui auget qōnē ꝺbum auer. cū. d. qō oē ꝓpositū est poꝁ. ⁊ iō qō vna integra pōt fieri. vtrū oē cōpositū ex eē ⁊ ēntia sit poꝁ hīs agens. ¶ Scda qō erit. vtrū ponēdo ēntia oīa eē de nouo facta: pōt eē via firma, pbandi imptibilitatē primi motoris. ¶ Tertia qō ē vtrū possit eē aliqō nēciū p aliud: ⁊ poꝁ in sui nā. Et prima qō hz argumenta ꝑ vtraq̄z partē: qñ quelz intˡ ſm auer. est cōposita ex mā. ⁊ tñ nulla est nā possibilis in se: ⁊ añs est dictuz palam. 3. de aia. ⁊ in cōmēto. 5. ⁊ in cōmēto. 14. Ꝺto oᵗᵃ vero parte sunt ꝺclusiones non puc: qñ ois cōpō est possibilium cōponi. ⁊ quecūqz sunt polia cōponi sunt polia dissolui: eadē. n. sunt subta cōpōnis ⁊ dissolutionis: ⁊ qñ cōpositibilia sunt polia dissolui cōpositū ex eis est poꝁ in sui nā ⁊ hanc viam dixit ari. iz. meta. firmissime. ¶ Et ꝑterea. oē cōpositū est nouum. 12. meta. cōmēto. 39. cū igitur oē cōpositū ex ēntia ⁊ eē sit cōpositū. ḡ erit nouum. ⁊ p ꝓnis in sui nā ens poꝁ. ḡ q̄ prima est multū ambigua. ¶ Scda qō est ē difficilis pp duo. primo q̄ vr ꝑ rōnes quas dedit ari. in. 8. phy. sunt rōes debiles. scdo q̄ pñt poni vie firme. yᵒ potiores viis ꝑdictis. Fuerūt aūt vie ari. in. 8. vt dicit auer. 8. phy. cōmentis. 27. 33. 45. ⁊. 7. phy. cōmēto primo ⁊. 9. fundate in duabus ꝓpōnibus: quarū prima est q̄ oē motum hz motorē. scda est q̄ oīa que mouētur in loco reducuntur ad primū moᵐ. ⁊ ad primuz mouēs: ⁊ has duas ꝑcutatus est in. 7. quibus viis ex his probat illud primum mouens non esse corpus in hunc moᵐ. nullum mouēs imobile simpliciter est corpus seu virtus in corpore: sed primus motor est mouēs imobilis simpliciter. ergo non ē corpus neqz virtus in corpore. maior est maᶜᵃ ꝑ se. minor declaratur in. 8. q̄. n. sit mouēs ⁊ primū dictum est in. 7. q̄ autē non moᵗ probatur in. 8. hoc modo. quoniam vel moᵗ ꝑ se: vel ꝑ accīs. non ꝑ se: q̄ tunc non eēt primum. q̄ moᵗ ab alio corpore ꝓtori. Si ꝑ accīs adhuc stare non pōt: quoniam oē ꝑ accīs contingit non eē. ḡ primum motorē moueri ꝑ accīs pōt non eē. ⁊ sic posito in eē nullum sequitur inconueniēs ⁊c. ¶ Scda ratio probans eandē minorē est aliquod est motum nō moᵐ vt primum mobile. aliquod mouēs motum. ḡ si datur motum nō mouēs dabitur mouēs imobile. ꝑ rᵃ⁵ ari. qñ sunt duo coniuncta si vnum pōt eē sine altero. ⁊ altᵐ sine altᵒ. ¶ Tertia rō ad idē. ſcḡt ferēs ferretur. ⁊ ꝺcēs adiscēt: ⁊ calefaciēs caleſcēt. ⁊ multa talia q̄ oīa sunt simplr in ꝓna. ¶ Ultima via octaui ad idē ē: qñ oē corpus vel virtus in corpore moᵗ ꝑ tps finitū. sed primus motor non moᵗ per tempus finitum. imo tpe infinito. ergo primus motor non est corpus neqz virtus in corpore. maior declarata ē ibidē ꝑ hoc. q̄ nulla virtus finita moᵗ mobile finitū tpe infinito: ß corpus vel virtus in corpore ē mouēs finitū. ḡ nō moᵗ mobile finitū tpe infinito. Iste igit sunt oēs vie q̄ sunt enūerate in. 8. ⁊ pp quas fuit ordo totius pbie nālis: vt ps eis q̄ viderunt ipsum. ¶ Sed sicut dixi: vie iste sunt debiles. ⁊ prima quidem multis modis annihilari pōt. prio mō ꝺo q̄ p accīs ē duobᵍ modis. ꝺtigēs ⁊ nēciū ⁊ hoc. d. auer. prio phy. cōmēto. 66. ⁊. 4. phy. cōmēto. 2. ⁊. 5. meta. cōmēto vltio: ⁊ alibi. dicerē ḡ q̄ ꝓmus motor moᵗ ꝑ accīs nēcio. ⁊ iō tāc non contingeret non esse. ¶ Secundo annihilari posset dicendo q̄ primus motor potest non moueri. ⁊ hoc a se. nec est in consequens: vt patet in multis. potest etiam hec via aliis modis impediri: sed nō curo. secunda etiam non confert ⁊ inuentiur instantia in terminis hoc modo. in rerum natura est intelligibile intelligens vt intellectus. noster: ⁊ intelligibile non intelligens: vt res materiales. ergo dabitur intelligens non intelligibile. conclusio est falsa. ergo regula illa supra qua fundaꝫ. tercia ē nihil est: qñ illa non sunt inᵓ: sed necessaria: quoniam. 3. celi cōmento. 28. ⁊. 4. celi. cōmēto. 22. ⁊ alibi lapis rōe māe fertur ⁊ ratiōe

forme se fert, ꝝm. n. auer. idem pōt se mouere .s. rōne forme se mo⁹ rōne māe. s. mo⁹: vt. d. 4. phy. ꝯmento. 71. ¶ ēt necīū est vt docens adiscat: qm̄ rōne int⁹. potūs adiscit. rōne int⁹. agentis docet se. d. n. ¶ inconuenīs grossa testa pīo posteriozū q̄ agens int⁹. est verus doctor qui mentē illuminat ⁊c. Et ēt necīū est tertiū. aqua. n. frigefacta reducit se: vt. d. aui. scōo sue fuīt⁹. ¶ Iste ergo rōnes sunt multū debiles: ⁊ nihil cōclu dunt quātū ad ꝓbationē illius ꝓpōnis. vltima ēt nihil valet: ⁊ videt peccare in duobus. pīo qm̄ minor falsa est: qm̄ non est primus motor mouens tpe eterno. cū motus celi: vt. d. plato icepit. ¶ Et preterea ad quid vī esse necīū motū esse eternū eque bene pōt concludi impartibilitas primi cū eternitate motus pcluꝑta: sicut nō pluꝑta. ⁊ hoc. d. Egidius expositor. 8. phy. circa principiū. si. n. motus incepit pōt declarari primū ēē impartibile. ⁊ si est eternus ēt pōt declarari. cur ergo. d. auer. q̄ non potest sciri impartibilitas primi: nisi ex eternitate motus. vide. ¶ Scōo principaliter vī q̄ pñt induci vie firmiores ad ꝓbādū ipte[tes] primi: ⁊ tñ non sunt pbice vie. ⁊ pīa rō est platonis in thymeo que sic cōponit, oē agens ad exēplar idee abstra[te] est agens abstractū a mā: sed deus egit tps ad exēplar sui. ⁊ mādū ad exēplar sui idoli. ergo deus est virtus abstracta. hec est rō demōstratiua: ⁊ tñ non est nālis: sed meth[ca]. ¶ Scōa via esse pōt, oē agens per intellectū ⁊ vo[tem] sine pena ⁊ labore est virtus abstracta a corpore: sed primus motor est agēs p intellectū ⁊ vo[tes] ⁊ sine pena ⁊ labore. ergo est virtus ab[ta] a corpore. alie rōnes tā genē post in qōnis corpore. ¶ Tertia qō. s. dicens an possit esse aliqua nā in se pollēs ⁊ eterna per aliud est ēt difficilis. ⁊ vī q̄ sic. pīo: qm̄ partes centrales terre sunt in suis nāis poles. ⁊ tñ sunt eterne per aliud. i. q̄ eis non pōt applicari agens corrūpens. silr ptes ignis que cōcauum tā gunt sunt eterne rōne celi: ⁊ gñabiles in suis nāis. ¶ ꝺre[a]. vī q̄ oē cā tū hēat nām polem. aliq̄ō sempiternū est cātū. g̃ aliq̄ō sempiternū hz nām polem. maior, ꝓbo declarat: qm̄ q̄ō hz esse alio non hz esse a se. nō hz esse a se. g̃ hz de se non ec. ⁊ 3ª ex negatiua de ꝑdicato finito. ad affirmatiuā de ꝑdicato infinito scōo pȳ[ar]. g̃ cū oē cātū hz esse ab alio. oē cā tū hēbit de se non esse. ⁊ per 9is in sui nā crit ens pole. b[er] aūt ma[ta] est per se. ⁊ post declarabit. ¶ Circa istas qōnes per ordinē sic ꝓcedā: qm̄ pīo solua ꝑmā, deinde alias. ¶ Debes ergo pīo scire q̄ in oi cāto. ꝙ l oī re excepto deo ē assignare duos gradus. vnū quo res appropiquat optiō ⁊ pfect[mo]: ⁊ quo recedit ab iperfectissimo. aliū quo res appropin quat non gradui pfectionis qui forte est mā: ⁊ quo recedit ab optimo. v. g. ꝙ iuuenibus in musca est vnus gradus quo ꝓpinqua est pīo ⁊ optimo: ⁊ quo recedit a mā ⁊ a non gradu pfectiōis: ⁊ est alter gradus quo vicinat māe: ⁊ recedit a pīo ⁊ optimo. isti qdē gradus in aliqbus rebus sunt distincte ⁊ mō ⁊ re. in musca. n. est dare mām qua vicinat non gradui pfectionis. ⁊ contingit dare formā qua ꝓpinqua est deo: ⁊ remot⁹ ab illo non gradu pfectionis. in aliqbus aūt sunt in subo ⁊ re idē. ⁊ dīnt in mō tñ. vt i nā supioi. v. g. i gñe subarū abstractarū hu ius diuersitatis rō esse pōt: qm̄ in rebus gñabilibus gradus illi aliq̄ fuerunt distantes ⁊ inuicē separati. in nā supioi semp fuerūt insimul Etiā esse pōt altera rō: qm̄ que disperſa sunt in nā inferiori semp colligunt in nā supioi: adeo q̄ que sunt re ⁊ subo diuersa i gñabilibus tñ mō reperiunt distincta in nā supioi. ¶ Scōo debes scire q̄ rō ⁊ cā ve ra quare hmōi gradus repiunt in oi re excepto deo est: qm̄ citra illā res est dare extremū pfectissimū q̄ō est cā illius: ⁊ extremū impfectissimum nullā rōne cāe hās. ⁊ q̄ deus est tñ cā ⁊ nullo⁹ cātus. ſō ē oio simplex ⁊ sūme simpler. non. n. hz extremū pfectius eo cui possit appropinqua ri ⁊ aliud a quo possit recedere. ſō oio simplex est ⁊ oi cōpōne carens: vt dixi. Et cū hoc sit. ita pōt hoc theorema ꝺduci. s. q̄ oē cātū est cōpositū ex his duobus gradibus: qm̄ oē cātū deficit a cā sua. ⁊ sic hz gradū im perfectionis. ⁊ similaē illi. ⁊ sic hz gradū pfectionis. g̃ oē cātū cōpositū est ex illis. Et ēt conducīē conuersum. s. q̄ oē hās illos gradus est cātū ⁊ huius rō est vt dixi: qm̄ res reperīt. impfecta intātū inquantū hz cāz pfectiōē. ⁊ reperīt pfecta prout cāe pfectissime appropinquat. ⁊ hoc mō verificaē dcm̄ auer. i2. meta. cōmento. 39. ⁊ dcm̄ eius supra. q̄ oē cōpo sitū est nouū. q̄ō int⁹. oē cōpositū quacūq3 spē ꝓpōnis est nouū. i. cātū pp rōnē dictā. ¶ Tertio debes scire q̄ isti gradus diuersimode solēt a pbis nuncupari. ꝺr. n. gradus impfectōis qnq3 cēntia qnq3 mā qnq3 int⁹. potūs qnq3 priuatio: qnq3 gradus impfectionis. ꝺr q̄dē essentia qm̄ sicut essentia est po[a] que ꝓficit ab eē, sic ille ꝓficitur a gradu pfectio nis. ꝺr int⁹. potūs: qm̄ in alia intellectiua cū ipsa sit impfecta pp illuꝫ gradū: ſō est nata ꝓfici p illū. ⁊ per 9is ꝺr po[a] intelligibiliū. ergo vt sic ꝺr int⁹. potūs: ⁊ hoc nomen hz solū in nīa ala. rō aūt quare non sic ꝺr in aliis. dicta est in lib. de intellectu. ꝺr ⁊ qnq3 mā: qm̄ sicut mā ē cā rei impfectiōis. ita ⁊ ille gradus est cā rei impfectōis. ꝺr ⁊ ēt priuatio: qm̄ sicut priuatio est carētia forme in subo apto nato recipe illā. ita ille gradus est carentia pfectiōis que repitur in cā illius: p quā res est apta nata ꝓfici sub rōne generis vel spēi ab illa. ¶ ꝺr gradus qm̄ eo decēdit a sūmo: ⁊ vicinat vili vt vides. ſꝺr ꝺriū gradus pfectiōis ꝺr gradus: eo qr eo vicinat suꝑmo. ¶ ꝺr esse: qm̄ eo ille gradus impfectiōis pfectio ne ⁊ esse entali ꝓticipat. ¶ ꝺr forma seu actus, put eo pficitur ille gradus impfectionis inquātū mā dicebitur. ¶ ꝺr ēt int⁹. agens: qm̄ in alia nīa est cā q̄ int[ia] sunt nobis pīa in rōe itelligibilis: vt intelligibile actu. ¶ ꝺr ⁊ hitus ꝓout eo recedit a priuatiōe: ⁊ ab ipso nō esse: vt vides. Et hoc modo verificaē dictū auer. 3. de ala. cōmento. ſ. ⁊. 14. qñ. d. q̄ ois int⁹ est cōpōsita ex mā ꝓter primā. ⁊. 2. meta. cōmento. 4. ⁊. 12. meta. cōmento. Si, q̄ prima int⁹ est simpler. ⁊ oēs alie sunt cōpōsite ex ꝓticipā te ⁊ ꝓticipato. i. ex essentia ⁊ esse. ¶ His visis p3 sol. qōnis: qm̄ vel cō positū ex esse ⁊ essentia est cōpositū in quo illa sunt re ⁊ mō disperſa. ⁊ sic qō verificatur. s. q̄ sic. oē. n. ꝓpositū ex ēntia ⁊ esse diuersis ꝝm rem est gñabile. ⁊ per 9is ens pole. Si cōpositū fuerit ex illis non ꝝm rem. sed ꝝm modū intelligendi diuersis: qō non verificatur nisi hoc modo. s. q̄ oē cōpositū qūocunq3 hz cām vt visum est. ¶ Ad arg[ta] pīo vtraq3 parte p3 sol. primū quidem nihil est: qm̄ intelligentia est nā cāta: ⁊ hoc sufficit. scōm vero con[t] de eis que fuerunt aliqua hora distantia: vt p3 in gñabilibus: sed vbi sunt simpliciter idem: ⁊ distinguit tñ rōne non valet. tertio ēt non valet: qm̄ verificatū est in vno sensu. vt p3 in corpo re qōnis: ⁊ cuꝫ hoc sit ita apparet qualiter dictū auer. dꝫ intelligi hoc modo. s. q̄ oē cōpositū ex illis diuersis ꝝm rem est pole: aliter non: vt cō stat. ¶ Circa due qōnis sol. primo debes scire q̄ qō an primus motor sit pōt duobus modis intelligi. vno modo vt pars subiua entis abstra cti ⁊ a meth[ca] considerati. Alio modo absolute. si consideratur vt pars subiua entis met[cc] considerati: vt sic accipitur primus motor vt abstra ctus a mā ⁊ motu. qm̄ vt sic est ad rōnē meth[ca5] astrictus que consistit in modo abstractionis a mā ⁊ motu: vt dictū est. 6. met. ⁊ hoc mō illa qō est ꝓblema du[m]. ⁊ difficile dissolui. Si vero consideraē vt primus motor absolute. vt sic non limitatur ad aliquā rōnez considerandi: nec .s. ad abstractū esse: necꝫ ad esse in mā. ⁊ sic qō illa nihil est: qm̄ illa primus motor est propositio est per se nota. Et cum hoc sit ita manifestuꝫ est q̄ primū principiū esse absolute consideratū non est qō nec dubitabi lis propositio: qm̄ vt sic non cadit sub consideratione alicuius artis: sed primū principiū abstractū esse intrat rōnem considerandi in meth[ca]. ⁊ intrat genus ꝓpositionū dubitabiliū. ¶ Qꝫ aūt hoc sit ita declaratur: qm̄ in antiquis multe inuente sunt opiniones. caldei quidez. n. in qui bus aliqñ pbia fuit pfecta. primo celi. cōmento. 22. ⁊. 12. meta. cōmen to. 50. ⁊. 2. celi. cōmento. 68. opinati sunt corpora celestia esse deos. ⁊ sic opinati sunt primū principiū esse corpus sine dubio. ⁊ hoc idem opina tur Emp. vt auer. d. 8. phy. cōmen. 2. opinati sunt. n. deum esse corpus in mā consistens. 13 non ex ēlis mixtum. Alij quoq3 pbi de quorum numero fuit speusippus plato. nepos. opinati sunt primū principiū eē corpus impfectū vel mām. dīt. n. pfectionē consistere in fine. ⁊ non in principio. ⁊ hec narrant arist. ⁊ auer. i2. meta. cōmento. 40. Alij aūt vt plato. vt diximus ari. ⁊ auer. 3. phy. cōmento. 29. opinati sunt pri mū principiū esse subam abstractam ⁊ infinitā. ⁊ cum hoc sit ita verificatur ſ. mo predictus. p5. n. qūo oēs concordes sunt q̄ primus motor sit: ⁊ q̄ primū principiū sit. Sed an sit corpus vel forma abstracta: ⁊ q̄ corpus reperitur qō est vt vides. oēs ergo conueniunt in esse eius absolute: 13 dīant in modo essendi: vt p3. ¶ Et posq̄ declarata est vis qō nis. superest modo videre opiniones ꝛrias veritati: eo q̄ veritas non elucescit nisi per ꝛria: vt auer. d. primo celi. cōmento. 101. Et post dicaꝫ opinionē pipatheticoꝝ scōm posse meum: ⁊ abscindam qōnes que indu cūtur ꝛ eam, alexander ⁊ porfirius itaq3 vt simplicius narrat in prohe mij physicoꝝ cōmento. argumenti sunt in prima figura in hunc mo dum. ois principia scie subalternate debent declarari in scia subalternā te: sed sube separate sunt ꝓncipia subti pbie nālis: ⁊ meth[ca] est subalter nans sibi phi[cas] ⁊ math[ca5]: vt ari. dīe vī posteriozū prīo. ergo in prima figura ꝓncipia illa debent ꝛstare in meth[ca]. inquit itaq3 simplicius de porfi. porfirius aūt necꝫ nālis inquit esse querere si sint principia rerum nālium. sed supioris artificis nālis. n. vt concessis vti[t]. Amplius autez magis vtiq3 diceret querere qualia sunt principia supioris esse artifi cis. necꝫ enim geometer aut medicus sui ipsius principia demōstrant. sed tanquā existentibus: ⁊ talibus existentibus vti[t]. post mouet que stionem quandam. quam vide si placet. ⁊ si consideraris hec verba: ex eis intelligentur tertia. primum erit quod principia huius scientie scili cet motores separati an sint. debent in metaphysica declarari q̄ non modo an sint: sed qualia sint ideſt que sunt propie passiones illorum. ⁊ qualitates eorum, tertium intelligitur motiuum eius, sustentatur enim in hoc quod metaphysica subalternat sibi omnes alias scientias.

¶ Hec autez positio potest declarari vijs aut. ⁊ alg. in meth[ca] ⁊ alijs plurimis que questiones faciunt nobis: vt videbitur. ⁊ prima quidem via Aui. est in. 8. sue meta. capō. i. ⁊ pōt in hunc modum oriri. oē ens mādi aut est cā aut cātū: ſ nō omne est cā: necꝫ oē causatū. ergo q̄dam est cā: ⁊ q̄dam causatū: ⁊ tunc quero de eo q̄ stabilitur cē cā an sit cau satum vel nō. si sic. ergo erit vt prius q̄ō de cā illius: vel oꝫ venire ad pri mā cām: vel erit prima cā. ⁊ illa erit ꝑmus motor. ⁊ si de[t] alt[m] mēbruꝫ. sc. 2° sine labore. ¶ Scōa via supta p diuisionē necē est ⁊ ꝓtingētis tan gitur ibidē cap. 4. q̄ pōt vt prius ordinari. ¶ Tertia via tangit ibidē: ⁊ auer. posuit eā hic: ⁊ in. 3. caꝑ. de suba orbis. s. hoc[o]. aliq̄ō eter[m] est cor ruptibile ex se. g̃ oꝫ vt dicē aliq̄ō necesse esse ex se. ⁊ b declarata est b via. ¶ Itez pōt argui. 4°. via cōpōnis. ⁊ simpli[tur]. ⁊. 5. via depend[c] ⁊ inde pend[c]. ⁊ 6° per viā status in cāis: ⁊ oēs iste vie sunt enūerate ab aui. in prima sua pbia. ⁊ p 9is se[i] q̄ probare primū motorē esse opus est pbie prime. ⁊ nō nālis pbie. ſꝺposteriores ēt nī tpis: quoꝫ totum studium retractū est in metb, adducūt ad hoc alias rōes. ⁊ dīt. si nālis pōt, pba re primū ens eē vel primū pxin[m] eē. hoc est. q̄ ꝑmū ꝑn[m] eē vel primū ens eē ꝓtinē formaliꝫ vel virtualiter in motu vel ꝓncipijs motus. nō forma liter vt ꝓstat: necꝫ virtualiꝫ: q̄m̄ ꝓcepꝫ entis pbici: nō 9° illud in causa[tc] ergo nec virtualiꝫ in cognoscibilitate. scōo dīt. si ꝑn[m] meth[ca] declaranē i nāli. g̃ meth[ca] ēt posterior. ⁊ subalternata scie nāli ꝺ auer. 6. met, ꝓmē. 3. ⁊. 7. meta. cōmē. 39. 9iam in hunc modū, pbant: q̄m̄ ilia scia est sim plr prior: q̄ dat oēm eui[as] principijs alterius. cū igit pbica det oēm eui dētiam principijs metb. vt p3 p auer. g̃ metb. subalterna ēt pbice. ⁊ cū verificate sunt iste rōnes seq̄ olno q̄ hmōi primū motorē nō pōt decla rari nisi i meth[ca]. ¶ Supest mō dīe opinionē pȳ[cos]. ⁊ primo pp hoc ꝺbes scire q̄ duplex est ens abstractū a mā. s. vno mō p exclusionē a mā ēn[i] p se. ⁊ sic ꝺs ⁊ int[c] sunt abstracte a mā scōo mō. p indīām ⁊ nō in clusionē māe. cuiusmōi sunt hec. v3. ens. ꝑn[m]. cā. actus. po[a] vnum bo[m] ē. q̄ pñt incē entī inquātū ens. ꝺbīr. n. b abstracta p indīām: q̄m̄ mālī bus ⁊ imālibus sunt cōia: vt cōstat intelligēti bñ: vt p3. 6. meth. cōmē. 2. ¶ Scōo ꝺbes scire q̄ ls isti duo modi entis abstracti sint diuersi. at tū inuicē sunt ptinētes: q̄m̄ non pōt ee ens abstractū a mā p indīam: ⁊ non inclusionē māe nisi sit ens abstractuꝫ a mā p ēntiam: ⁊ p se. ⁊ hoc ingt arist. 6. metaꝑh. vt intulit q̄ si nō ēt aliud genus entium separa toꝝ. pbica ēt prima pbia. vbi vide ꝛba auer. cōmē. 3. quā 9iam decla rat auer. ꝓmo meta. cōmē. 18. ⁊ ponit ēt eam. cōmēto vltimo p[t] pbycoꝝ Huius itaq3 p[c] deductio eē pōt: q̄m̄ vbi nō ponit ens īmāle p ēntiaꝫ. ola erunt ꝓcepta re[i] cū mā. ⁊ p 9is idez erit ens simplr ⁊ ens māle. ⁊ p 9is ens abstractū a mā p ēntiā amouebit. ⁊ p 9is amouebit ens ab stractū p indīam enti mālī. ⁊ imālī: nihil. n. ēt indīns ⁊ cōe ei qō nō est, iste itaq3 due entis abstracti spēs sunt inuicē ptinētes ⁊ ꝓpinq: vt vides. Et cū hec sint dcā. statim relingit opio ꝓpatetheticoꝝ. s. q̄ ꝑmus motorē eē, put cadit sub rōe 9iderandi meth[ca]. s. ꝑmū ꝑn[m] eē ⁊ primū ens eē, put sunt cadentia sub rōe 9iderādi meth[ca]. s. vel vt sunt abstra cta p indīam vel p ēntiā tñ in nāli pbia dēnt declarari an sint. imo solū via motus eterni vt dcā. ista opio pōt, pbari trib⁹ rōnibus. prio sic. si hec, ppō. ꝑmus motor abstractus est. pb[t] alia via q̄ pbica. ⁊ alio medio q̄ nāli: vel erit illud me[m] nāle vel abstractū a mā. si primū. g̃ nō in meth[ca]: necꝫ ꝑm: q̄m̄ tūc vt ifert simplicius in pbicis idē eēt ꝓcessuꝫ q̄uesitū: q̄ nō vult ari. in post[bar]. Et ego induco hanc ꝑnam: q̄m̄ si me[m], pbans illā, ꝓpōnē est abstractū a mā: vel est abstractū p ēntiā. ⁊ sic idē erit ꝓcessum ⁊ quesitū. hoc. n. genus entiū querebamus. vel idē est abstractū p indīam. ⁊ hoc itez vt prius. q̄ vt dcm̄ est hec spēs en tis abstracti ꝑpponit ꝑmā spēm entis abstracti. g̃ vt prius idē erit cō cessum ⁊ quesitū. ⁊ hanc viā accepit forte simplicius prio meta. ab ari. tex. ꝓmenti. 47. ¶ Scōa rō quā tangit auer. prio pbȳ. ꝓmen. vltio. ⁊ 2. pbȳ. ꝓmētis. 22. ⁊. 26. ⁊. 12. meta. ꝓmēto. ſ. ꝓsilli i hac foꝛa, n[a] scia ꝑ bat suū subz eē: sed sube abstracte sunt subta meth[ca]. g̃ meth[ca] nō ꝑbat illas eē. ¶ Tertia rō ferre tangit. 2. pbȳ. ꝓmē. 22. ⁊ pōt hoc mō oriri. accipit me[m], ꝑbans illā. ⁊ quera[r] vel illud me[m] est suba vel accīs. Si suba: vel gñabilis vel eterna. Si gñabilis illa non ducit nisi ad agēs gñabile ime[tc]. me[tc] aūt ad agens eternū qō agit me[tc] motu eterno: vt. d. auer. 8. phy. ꝓmētis. 46. ⁊. 47. Si eterna cū non possit inueniri ni si opōne eterna. g̃ adhuc me[m], primuz erit motus eternus. Nec accīs pōt poni illud me[m]: q̄m̄ illud accīs erit gñabile vel eternuz: vt auer. d. ibidē. non nouū: q̄m̄ vt prius non ducit ime[tc]: nisi ad agens corporeuz gñabile. o3 g̃ q̄ fit accīs eternū. ⁊ tunc vel ꝑmanēs: vel succeſſiuū. nō ꝑmanens: q̄m̄ illud erit vel accīs celi: vel dimensio māe. ⁊ q̄ltz istoruꝫ inuen[t] motu. g̃ relingt q̄ solū erit motus eternus circulis. vt. d. auer. i2. met. ꝓmēto. 41. g̃ ex his vijs duo relinquunt. s. q̄ ꝑmū motorē eē: vel genus subaꝫ abstractaꝫ esse nō pōt, pbari nisi me[m]: nāli: ⁊ q̄ illud me[m] est solū motus eternus. ⁊ iō inuenit ari. i2. meta. ter. ꝓmēti. 41. ⁊ in vltio octaui vti hac via. que pōt sic ꝓponi. ois rōtū in mā est finī ta in tpe: sed ꝑmus motor non est finitus in tpe. g̃ non est rōtus in mā. minor, ꝓsillog[t] sic. oē mo[nr] motu eterno non finit in tpe. ꝑmus motor mo[t] motu eterno. g̃ ꝑ[r] motor nō finitī tpe. hec igr ē via q̄, pb[t] ime[tc] pri mū motorē abstractū eē: ⁊ dico ime[tc]: q̄m̄ me[tc] pt, pbari aliis vijs q̄s posuit ari. in. 8. ꝺs argutū ē in ꝓncipio qōnis. Et dcit auer. signuz q̄ sola via nāli pōt id, pbari. i2. meta. ꝓmē. 5. ingt. n. si. n. eēnt alie vie eēnt nūerate in pīa pbia. mō ari. non enūerauit nisi hanc ibidē. Et de dit ꝝm signū: q̄m̄ oēs alie vie q̄s dcdit aui. sunt debiles: ⁊ non transcen dunt ordinē ꝑmonū, pbabilitī: vt declarabīr. hec igr ē opio auer. ⁊ ari. ⁊ illa est via firma. ⁊ demō ime[tc], pbans ꝑnē dcām. ¶ Et debes scire q̄ in motu celi est duo 9siderare. s. innouationē seu politatē ⁊ con tingentiā corruptionē ⁊ gñationē. Et 9sideraē 2° eternā successionē. ꝺti nue. n. motus celi innouaē. ⁊ p 9is aliq̄d eius corrūpīt. ⁊ aliq̄d gene. ⁊ illa successio est ꝑpetua. ergo duo sunt in eo. inquātū qdē. n. innouaē g̃ gñationē eius ꝑm ptē ⁊ p corruptionē eius ꝑm ptē dat int[tc] q̄ agēs cū est mouens: ⁊ sit sub hoc respectū ducit in cognitionē agētis: vt agēs ē q̄m̄ vt. d. auer. prio celi. cōmento. 20. ⁊. 3. de ala. ꝓmento. ſ. rō agentis int[c] cum diffi[tc] ex effectu eterno. ⁊ iō dicit transmutatio fecit scire māz ⁊ opō formā. i. agens. 8. meta. cōmento. 12. Inquantū vero hmōi mo tus est continuus ⁊ sempiternus ducit in cognitionē agentis separati a mā: q̄m̄ nulla forma corporalis virtute propria pōt transmutare aliq̄ō corpus transmutatione eterna. ergo motus celi ducit in duo. in cogni tionē corporis celestis: ⁊ in cognitionē agentis sepati qui mo[t] illud cor pus: q̄m̄ inquantū effectus ꝑm partē ⁊ partē nouus o3 vt proueniat a corpore aliquo modo vel ꝓncipaliter vel instr̄aliter vel partialiter. In quantū eternus ꝓuenit in nā ab agente ex corpus. ⁊ sic ducit in cogni tionē illarū duaꝫ rōnū. ⁊ hoc plane innuit auer. i2. meta. ꝓmēto. 41. ⁊ in pluribus locis octaui phȳsicoꝝ. Et cū hoc sit ita. apparet differen tia octaui a. 7. pbȳ. ſeptimus. n. li[a] ducit in cognitionez primi agentis absolute. q̄ procedit p rōnē motus siue sit eternus siue nouus octauus aūt ducit in cognitionē primi agentis sub rōne abstracti a mā. eo quia ꝓcedit per rōnē motus sub forma eterni. Et huius signū est: q̄m̄ in ꝑn cipio septimi non proposuit qōnez an motus sit aliq̄n factus an non: quēadmodū proposuit in principio octaui: eo qr in septimo nō ꝓcedit per viā in qua me[m] sit motus eternus. In octauo aūt dīe sic. Et cū hoc sit ita apparet peccatuꝫ themistij. ipse. n. in. 7. pbȳ. non abbreuiauit de monstrationē septimi: eo qr dicit illā tra[t] in. 8. ⁊ perfectiue. ſꝺpatet. n. qualiter themistius errauit: vt auer. d. in. 7. cōmento prio. ⁊. 9. ⁊ in. 8. cōmētis. 33. 27. ⁊. 4. 5. ⁊. 4. celi. tangit hoc cōmento. 25. Verificaē ēt q̄ me[m] ime[tcs] ducens in agens separatū est mo⁹ eternus: q̄m̄ oīa alia inducunt ad agens illud virtute motus eterni. ¶ Qꝫ igit primū mo torē esse sit per se notū. ⁊ q̄ primus motor sit abstractus. prob[t] via natu rali. ⁊ hoc solū per viā cuius me[m] est motus eternus manifestuz est.

Sed in solutione hac accidunt questio nes que faciunt mul tos errare: quarū pīa est. cuius est 9si[tc] questio eius ē 9si[tc] terminū q̄ nis. Sed me[cc] est 9si[tc] hanc propōnē. deus est. g̃ eius est 9si[tc] terminuz huius ꝓblematis. ¶ Scōa est nulla scia probat ptes subiuas esse sui subti propriī: vt. d. auer. 2. de ala. cōmē. 27. sed sube abstracte sunt ptes subiue entis mo[lis] q̄ ēt subm in nāli scia: vt. d. auer. i2. meta. cōmen to. ſ. ergo probare illas esse est alterius scie. ¶ Tertia oīs scia pōt pro bare principia sui subi: vt. d. auer. 2. phȳ. cōmentis. 22. ⁊. 26. ⁊. 12. met. cōmen. ſ. sed sube abstracte sunt principia entis inq̄tū ens q̄ō est subm in meth[ca]: vt. d. auer. i2. meta. cōmento prio. ergo metaphysica pōt pro bare illas esse. iste igr sunt tres qōnes que faciunt ambiguitatē in pro posito. ⁊ pñt esse alie plime quas enūerauī dīsperſis in multis meis edi tionibus. ¶ Sed q̄ocūq3 qōnes he nihil sunt. Ad ꝑmā. n. ꝺz q̄ pro positio illa absolute cōsideratur in me[ca]. attñ me[m] quo concludit illa pro[m] est nāli scie: quēadmodū hec propositio continuū est diu[lc] in sem per diu[lca] est propositio. 6° ꝓncipiū in geometria. ⁊ tñ me[m] eius declr in. 6. phȳ. ⁊ hoc dicit auer. 3. phȳ. cōmento. 31. ⁊ iō tota hec propositio simpliciter in sc: ⁊ in relone ad me[m] cōsidera[r] ab habitu mixto. s. geome trie ⁊ nālis. ¶ Ad scōam dīm q̄ dictū illud int[r] de partibus principa libus. modo sube separate non sunt partes principales entis mobilis: q̄m̄ intantū ꝓticipant motū inquantū agunt illū: ⁊ hoc est parū ꝓtici pare. ¶ Ad tertiā ꝺz q̄ a[or] ꝺz int[t] de ꝓncipijs que nō incidūt in ptes subiuas ꝓncipales. mō sube abstracte sunt ꝓncipia entis ⁊ ptes subiue entis principales: vt scis. Et sic absciſe sunt qōnes que inducunt contra arist. ⁊ auer. ⁊ qr questiones que mouent aler. porfi. auicē. ⁊ alga. sunt multum apparentes. iō ꝺz soluere illas. ¶ Ad quas ergo dīm q̄ oēs

ille vie sunt tenues. ⁊ nō excedāt ordinē sermonū ꝓbabiliū: vt. d. auer. 2. ⁊ prio pbȳ. qō declo: qm̄ vel supponunt ꝓcessum in infinitū in cāis eē polem. Vel illā eē ipolem. si supponunt poꝛᵉᵒˢ illius. ꝯ rōnes ille sūt sophiᶜᵉ cū sustentent in ꝓncipio falso ℨrio principio ℞o. Si ipoꝛᵉᵐ eiꝰ: ⁊ non pōt declarī illud in meᶜᵃ. ſ. ꝓ meᵐ metapbicū: qm̄ non ostenꝫ id nisi prio celi. ⁊. 7. pyᵒʳ ꝓ vīa motus. ꝯ quōs sustētant in vno, pbabili: nō tm̄ in vno simpᶫ, pbato. ꝯ stando ꝑcile in limitibus meᶜᶜ ꝓteruus dicꝛet ꝙ non inᶠⁱᵗ ꝓcedere in infinitū in cāis ciusdē vel alterius rōnis. Et sic metapbicus stans ad intra limites sue rōnis ꝙsiᴰⁱ non hꝫt viam ℨ dicendi illi nisi defenderet a limite sue scie in rōnē nālis ꝙsiderationis Et cū hoc sit ita ℞ificabile ℞bū auer. d. ꝙ oēs vie aui. sunt tenues ⁊ nō demōstiue. ⁊ ꝙ sp inuenꝫ meus inter loquētes ⁊ pyᶜᵒʳ: qm̄ vnū accipit tanq̄ creditū in meᶜᵃ. ſ. ſtatū eē in cāis. aliud accipit tāq̄ ꝓbatū in metapbica. ſ. ꝙ ꝓmus motoꝛ sit cā ⁊ non cātū: ⁊ ꝙ nō oē ens est cā: vel oē est cātū. ꝯ ꝓmo ℔ stando ꝑcise in limitibus meᶜᶜ est ꝓmo meus. i. ptim creditus in meᶜᵃ ptim ꝓbatus. ⁊ hoc tā declarī in q̄rta disputatōe: ⁊ ex pōne mea octaui pbȳcoꝝ. ℭ Ad septā. d. auer. 2. met. ℨmēto. 6. ⁊ ꝓsideratio. vlis in oībus cāis in eo ꝙ sunt cāe est hᵒ scie. Et ari. ꝯ uis vtaꝫ ℔ demōstatōibᵒ scie nālis: tm̄ inducit eas vlius: qm̄ q̄to fuerit demōstratio vlioꝛ tanto magis erit. ꝓprioꝛ huic scie: ⁊ ari. obseruat se in hac intentōe. ſ. in ducēdo demōstatōes vles alioᵒ q̄s in scia nāli. Et hec est cā in iteratōe illa rū demōstationū in hac scia: vt fecit in traᵘ prio. Et si ꝛspiciant hec ℞ba auer. multa nobis vtilia tradᵃ. prio. n. dat intᵉ dīam inter ꝓsideratiō nē nālē de cāis: ⁊ metapbycalē. ⁊ ingt: ⁊ ꝓsideratio vlis in oibᵒ cāis. ſ. in singulo gñe cāe. in eo ꝙ sunt cāe est hᵒ scie. i. meᶜᶜ. ⁊ sup. ꝓsideratio: cāȝ ꝙut sunt cāe sbe trālⁱᵗᵉʳ ꝙpe sunt ꝓsideratōi nāli. ⁊ hoc. d. ēt auer. 7. meta. ℨmētis. 7. ⁊. 9. ℭ Scōo inuit sol. cuiusdā qōnis. posset. n. que rere qs cū status in cāis non ꝓbeᵗ nisi via nāli. cur ari. reiterat has in methᶜᵃ. ⁊ sol. inuere vī ꝙ sic aliqō ꝓsiᵗ a nāli ꝙ moᵐ mathᶜᵘᵐ. v. g. in infinitū pōt velocitari motᵘ: vt auer. ingt. 6. pbȳ. ℨmēto. 15. ita aliqua demō est nālis ꝙ sc. pōt tm̄ tradi sub mō ⁊ foꝛª methˡⁱ. v3. sub rōne vū abstracta ab indūis motus: ly nō a gñe motus. ⁊ sic talis demōstatio ℔ rē erit nālis. ly ℔ mo ᵐ erit methᶜᵃ. ⁊ hoc ingt. ⁊ ari. ꝯ uis vtaꝫ ℔ de mōstrib⁹ scie nālis. ſ. q̄ sūt ℨ rē pbīce. tm̄ iducit eas vlius. i. ꝙ moᵐ vt cinū methᶜᶜ: qm̄ q̄to fuerit demōstratio vlioꝛ. tāto magis erit. ꝓprioꝛ. ſ. ꝓpi qoꝛ huic scie. ⁊ ari. obseruat se ī hac ītētōe. ſ. inducēdo demōnes vles. alioᵒ q̄s in scia nāli. qm̄ in scia nāli inducunꝫ pbīce ℔ rē ⁊ moᵐ ℔ in ducūt ℔ rē pbīce: ly ꝙ modū metapbici. Et tē soluit ad formā. d. ⁊ ℔ est cā in iteratōe illaꝫ demōnū in hac scia. i. ⁊ qꝛ he demōnes saltē ℨ moᵐ dīnt ab ipsis: vt ponūt a nāli. ió ſ supfluit eas reiterari i metaᶜᵃ ⁊ ꝙ hoc appet. ſol. ad sextā rōnē aui. ℭ Ad septimā dōs ꝙ ꝑᵐ ens esse: vel ꝑᵐ ꝑnᵐ eē non pōt ꝓbari. ꝙᵒ ē ꝙ se notū. qꝛ vt sic nec limitat ad rō nē ꝓsiderādi pbicā nec metaᶜᵃᵐ: sed ofīlo ꝙ ꝓmus motoꝛ sit subꝫ sepa ta. ofīdit ꝙ sit ꝑᵐ ꝑnᵐ sbe: vt. d. auer. ℭ Ad 8ᵃᵐ dōs ꝙ aᵒ: itᵉ vbi da ret oēs euidētiā a ꝓri: ⁊ nō in gñe demōnis signi. ⁊ itez bᵒ: falsa ē. nō. n. dat oēm euidētiā: sed tm̄ tertiat qōnē si est. qōnes āt tres alie tertianē in metapbica. ℭ Ad rōnē alexandri ⁊ ꝓsirij. dōm illā sustētari in ꝙ pōne falsa: qm̄ metaᶜᵃ non subalternat sibi alias scias subalternatōe cō pleta vt latius expoſui in posᵗᵘʳ. ℭ Supest mō soluere rōes i ꝑnᵒ qō nis inductas: ꝙ q̄ꝛ sol. o3 supᵗᵉ tertia fundamenta declata in scia nāli: ⁊ ꝑᵐ qdē est. ꝙ oē qō moᵗ ab aᵒ. moᵗ. ꝓpōnē. n. hanc declat in. 7. ⁊. 8. in. 7. qdē a ꝑnᵒ. in. 8. alīt declata est ꝑfectius: vt. d. auer. 4. celi ℨmēto 25. ⁊ marie declata a ter. ℨmēti. 28. vsq; ad. 33ᵐ. ⁊ ēt ter. ℨmēti. 40. vi de. ℭ Scōm q̄3 fundamētū est corpus celeste ablata intᵃ ē simpler nō ꝓoᵐ ex mā ⁊ foꝛa: sed est mā tm̄ ad vbi: ⁊ hanc ꝓpōnē nolo declare cē ari. nūc: qm̄ plies tetigi ipsam in hoc libro. ℭ Tertiū ℞o fundamētuꝫ est ꝙ vnū ⁊ idē eē in actu ⁊ in poᵗᵃ pōt ȝ buᶠ modis intᵉ. vnoᵒ in mixtis ⁊ hᵒᵒ vnū mixtū esse in actu moᵇⁱ: ⁊ in poᵗᵃ receptiua motus nullus ne gat. hȝ. n. mixtū vt sic resistētiā intrinsecā: rōe cuius pōt moᵛⁱ in vacuo: vt auer. dīe vī. 4. celi ⁊ mūdi ℨmēto. 22. ⁊. 4. pbȳ. ℨmēto. 71. est ꝯ in actu rō e foꝛe: ⁊ in poᵗᵃ rōe māe sub misᶜⁱᵇᵘᵉ refractus existis. ℭ Scōo intᵗ pōt in ꝓpositis simplicibus. v. g. eltis: q̄ tm̄ ꝓpoꝛ ex mā ⁊ foꝛa. ⁊ iterū hoc est polē: qm̄ foꝛa grauis: vt foꝛa moᵗ: ⁊ rōe māe moᵗ: vt auer. d. 3. celi. ℨmēto. 28. ⁊. 4. celi. ℨmēto. 25. ⁊. 22. ⁊ alibi plies. tertio pōt intᵗ in corpe simplici carēte mā ēntiali. ⁊ carēte ꝓpe ēntiali. ⁊ hᵒᵒ est im pole simpliᵗ: qm̄ agere ⁊ pati sunt ꝓditōes ⁊ dispōes valde opᵗᶜ: ⁊ agere attribuᵗ foꝛe: ⁊ pati māe: qm̄ ꝯ res est totalᵉ foꝛa: tūc totalᵉ agit: vt ꝓz in intᶠʳ sepatis: vt. d. auer. 9. meta. ℨmēto. 2. qm̄ totalᵉ mā. tūc totalᵉ ē ībȝ: qm̄ non hȝ quo agat. ⁊ cū corpus celeste sit totalᵉ mā. ió totalᵉ est subȝ motus: ⁊ hoc. d. auer. 8. meta. ℨmēto. 12. ⁊ in scōo caplo de suba orbis. ℭ His visis erigē demōo ari. in. 8. qm̄ ex ꝓia ꝓpōne ari. in. 7. ꝓce dit ad ꝑᵐ motū qō est corpus celeste. ⁊ qꝛ illud ꝑᵐ motū: vt declaraᵗ in

8. moᵗ motu eterno. ꝓcludit in. 8. ꝙ vel moᵗ a se: ita ꝙ sit corpus moᵐᵉ ⁊ motū vel ab alio: si a se. ꝯ ℨ tertiā fundamētū. si ab alᵗᵒ. ⁊ cū illud a tᵐ non possit eē corpus: neqȝ ℞tus in corpe. qꝛ tūc nō moᵛᵉᵉ motu eter no. relingᵗ ꝙ sit foꝛa sepata. Et ex hoc appet petm̄ expositoꝛ latinoꝛuꝫ. fingūt. n. ℨm fundamēta ari. corpus celeste ſublata intᵃ ꝙ intellꝫ eē ꝓpo sitū ex mā ⁊ foꝛa. ꝯ quōs sustētant in vno, pbabili: nō tm̄ in vno simpᶫ, pbato. ꝯ stando ꝑcile in limitibus meᶜᶜ ꝓteruus dice ret ꝙ non inᶠⁱᵗ ꝓcedere in infinitū in cāis eiusdē vel alterius rōnis. Et sic metapbicus stans ad intra limites sue rōnis ꝙsiᴰⁱ non hꝫt viam ℨ dicendi illi nisi defenderet a limite sue scie in rōnē nālis ꝙsiderationis Et cū hoc sit ita ℞ificabile ℞bū auer. d. ꝙ oēs vie aui. sunt tenues ⁊ nō demōstiue. ⁊ ꝙ sp inuenꝫ meus inter loquētes ⁊ pyᶜᵒʳ: qm̄ vnū accipit tanq̄ creditū in meᶜᵃ. ſ. ſtatū eē in cāis. aliud accipit tāq̄ ꝓbatū in metapbica. ſ. ꝙ ꝓmus motoꝛ sit cā ⁊ non cātū: ⁊ ꝙ nō oē ens est cā: vel oē est cātū. ꝯ ꝓmo ℔ stando ꝑcise in limitibus meᶜᶜ est ꝓmo meus. i. ptim creditus in meᶜᵃ ptim ꝓbatus. ⁊ hoc tā declarī in q̄rta disputatōe: ⁊ ex pōne mea octaui pbȳcoꝝ. ℭ Ad septā. d. auer. 2. met. ℨmēto. 6. ⁊ ꝓsideratio. vlis in oībus cāis in eo ꝙ sunt cāe est hᵒ scie. Et ari. ꝯ uis vtaꝫ ℔ demōstatōibᵒ scie nālis: tm̄ inducit eas vlius: qm̄ q̄to fuerit demōstratio vlioꝛ tanto magis erit. ꝓprioꝛ huic scie: ⁊ ari. obseruat se in hac intentōe. ſ. in ducēdo demōnes vles alioᵒ q̄s in scia nāli. Et hec est cā in iteratōe illa rū demōstationū in hac scia: vt fecit in traᵘ prio. Et si ꝛspiciant hec ℞ba auer. multa nobis vtilia tradᵃ. prio. n. dat intᵉ dīam inter ꝓsideratiō nē nālē de cāis: ⁊ metapbycalē. ⁊ ingt: ⁊ ꝓsideratio vlis in oibᵒ cāis. ſ. in singulo gñe cāe. in eo ꝙ sunt cāe est hᵒ scie. i. meᶜᶜ. ⁊ sup. ꝓsideratio: cāȝ ꝙut sunt cāe sbe trālⁱᵗᵉʳ ꝙpe sunt ꝓsideratōi nāli. ⁊ hoc. d. ēt auer. 7. meta. ℨmētis. 7. ⁊. 9. ℭ Scōo inuit sol. cuiusdā qōnis. posset. n. que rere qs cū status in cāis non ꝓbeᵗ nisi via nāli. cur ari. reiterat has in methᶜᵃ. ⁊ sol. inuere vī ꝙ sic aliqō ꝓsiᵗ a nāli ꝙ moᵐ mathᶜᵘᵐ. v. g. in infinitū pōt velocitari motᵘ: vt auer. ingt. 6. pbȳ. ℨmēto. 15. ita aliqua demō est nālis ꝙ sc. pōt tm̄ tradi sub mō ⁊ foꝛª methˡⁱ. v3. sub rōne vū abstracta ab indūis motus: ly nō a gñe motus. ⁊ sic talis demōstatio ℔ rē erit nālis. ly ℔ mo ᵐ erit methᶜᵃ. ⁊ hoc ingt. ⁊ ari. ꝯ uis vtaꝫ ℔ de mōstrib⁹ scie nālis. ſ. q̄ sūt ℨ rē pbīce. tm̄ iducit eas vlius. i. ꝙ moᵐ vt cinū methᶜᶜ: qm̄ q̄to fuerit demōstratio vlioꝛ. tāto magis erit. ꝓprioꝛ. ſ. ꝓpi qoꝛ huic scie. ⁊ ari. obseruat se ī hac ītētōe. ſ. inducēdo demōnes vles. alioᵒ q̄s in scia nāli. qm̄ in scia nāli inducunꝫ pbīce ℔ rē ⁊ moᵐ ℔ in ducūt ℔ rē pbīce: ly ꝙ modū metapbici. Et tē soluit ad formā. d. ⁊ ℔ est cā in iteratōe illaꝫ demōnū in hac scia. i. ⁊ qꝛ he demōnes saltē ℨ moᵐ dīnt ab ipsis: vt ponūt a nāli. ió ſ supfluit eas reiterari i metaᶜᵃ ⁊ ꝙ hoc appet. ſol. ad sextā rōnē aui. ℭ Ad septimā dōs ꝙ ꝑᵐ ens esse: vel ꝑᵐ ꝑnᵐ eē non pōt ꝓbari. ꝙᵒ ē ꝙ se notū. qꝛ vt sic nec limitat ad rō nē ꝓsiderādi pbicā nec metaᶜᵃᵐ: sed ofīlo ꝙ ꝓmus motoꝛ sit subꝫ sepa ta. ofīdit ꝙ sit ꝑᵐ ꝑnᵐ sbe: vt. d. auer. ℭ Ad 8ᵃᵐ dōs ꝙ aᵒ: itᵉ vbi da ret oēs euidētiā a ꝓri: ⁊ nō in gñe demōnis signi. ⁊ itez bᵒ: falsa ē. nō. n. dat oēm euidētiā: sed tm̄ tertiat qōnē si est. qōnes āt tres alie tertianē in metapbica. ℭ Ad rōnē alexandri ⁊ ꝓsirij. dōm illā sustētari in ꝙ pōne falsa: qm̄ metaᶜᵃ non subalternat sibi alias scias subalternatōe cō pleta vt latius expoſui in posᵗᵘʳ. ℭ Supest mō soluere rōes i ꝑnᵒ qō nis inductas: ꝙ q̄ꝛ sol. o3 supᵗᵉ tertia fundamenta declata in scia nāli: ⁊ ꝑᵐ qdē est. ꝙ oē qō moᵗ ab aᵒ. moᵗ. ꝓpōnē. n. hanc declat in. 7. ⁊. 8. in. 7. qdē a ꝑnᵒ. in. 8. alīt declata est ꝑfectius: vt. d. auer. 4. celi ℨmēto 25. ⁊ marie declata a ter. ℨmēti. 28. vsq; ad. 33ᵐ. ⁊ ēt ter. ℨmēti. 40. vi de. ℭ Scōm q̄3 fundamētū est corpus celeste ablata intᵃ ē simpler nō ꝓoᵐ ex mā ⁊ foꝛa: sed est mā tm̄ ad vbi: ⁊ hanc ꝓpōnē nolo declare cē ari. nūc: qm̄ plies tetigi ipsam in hoc libro. ℭ Tertiū ℞o fundamētuꝫ est ꝙ vnū ⁊ idē eē in actu ⁊ in poᵗᵃ pōt ȝ buᶠ modis intᵉ. vnoᵒ in mixtis ⁊ hᵒᵒ vnū mixtū esse in actu moᵇⁱ: ⁊ in poᵗᵃ receptiua motus nullus ne gat. hȝ. n. mixtū vt sic resistētiā intrinsecā: rōe cuius pōt moᵛⁱ in vacuo: vt auer. dīe vī. 4. celi ⁊ mūdi ℨmēto. 22. ⁊. 4. pbȳ. ℨmēto. 71. est ꝯ in actu rō e foꝛe: ⁊ in poᵗᵃ rōe māe sub misᶜⁱᵇᵘᵉ refractus existis. ℭ Scōo intᵗ pōt in ꝓpositis simplicibus. v. g. eltis: q̄ tm̄ ꝓpoꝛ ex mā ⁊ foꝛa. ⁊ iterū hoc est polē: qm̄ foꝛa grauis: vt foꝛa moᵗ: ⁊ rōe māe moᵗ: vt auer. d. 3. celi. ℨmēto. 28. ⁊. 4. celi. ℨmēto. 25. ⁊. 22. ⁊ alibi plies. tertio pōt intᵗ in corpe simplici carēte mā ēntiali. ⁊ carēte ꝓpe ēntiali. ⁊ hᵒᵒ est im pole simpliᵗ: qm̄ agere ⁊ pati sunt ꝓditōes ⁊ dispōes valde opᵗᶜ: ⁊ agere attribuᵗ foꝛe: ⁊ pati māe: qm̄ ꝯ res est totalᵉ foꝛa: tūc totalᵉ agit: vt ꝓz in intᶠʳ sepatis: vt. d. auer. 9. meta. ℨmēto. 2. qm̄ totalᵉ mā. tūc totalᵉ ē ībȝ: qm̄ non hȝ quo agat. ⁊ cū corpus celeste sit totalᵉ mā. ió totalᵉ est subȝ motus: ⁊ hoc. d. auer. 8. meta. ℨmēto. 12. ⁊ in scōo caplo de suba orbis. ℭ His visis erigē demōo ari. in. 8. qm̄ ex ꝓia ꝓpōne ari. in. 7. ꝓce dit ad ꝑᵐ motū qō est corpus celeste. ⁊ qꝛ illud ꝑᵐ motū: vt declaraᵗ in

tingentia ⁊ nēcitas sunt dīe modales entis. ꝯ in esse vni rei stanti sub eadē forma. ℐPosteriozes latinoꝝ dīt ꝙ vna nā ſpēs pōt eē eterna ⁊ cor ruptibilis. v. g. ptes centrales terre sunt eterne. ⁊ ptes cōcauū tangētes ignis. ⁊ tm̄ ille sūt vnius ſpēi cū suis totis corruptibilibus. Alij dīt ꝙ vna nā generis pōt eē eterna ⁊ gñabilis. v. g. corpus celeste ⁊ corpus ge nerabile. sunt. n. vnius generis pñti. ⁊ tm̄ sunt hmōi. vt vides. ℭ Sed qūcunqꝫ prie oponi ℨdicit auer. 2. pbȳ. ℨmento. 44. plane ponit hoc. ⁊ in. 2. de suba orbis vide. ℭ Ad rōnes. Ad primā ꝑz sol. ℭ Ad scōam negat maioꝛ. ad ꝓbationē dōm ꝙ prima ꝓia nō valet: qm̄ ly aliqꝰ hēat eē ab alio: non sequit. ꝯ hȝ de se non esse: qm̄ nō infinitaᵗ ꝑticatā: ly ȝ sic argui. nō hȝ de se eē. ꝯ ē nō hñs de se eē. ⁊ sic ꝓcedit. nec ē ℨ me. ⁊ vide de hac qōne in. 8ᵒ. in fine expōnis. cōmenti. ıſ. Alg. du. ıſ.

Ut algazel. scōa via reꝓbationis pbozū in pñti
a tractatu hȝ est. v3. ꝙ nos dicemus sic esse sine quiditate quid intelligibile est sicut est ꝑiuatio ab solute respectu cuiusdam esse sensibilis maxime ꝙ posita aliqua vna substantia realiter: qualiter distinguat ab aliqua alia re veritatem non hñte. Remotio nāqꝫ quidi tatis remotio veritatis est: ⁊ remota veritate ens deide intelligibile non est. ergo tm̄ valet id quod dīt quātum dicere esse non in ente: quod est contradictio ⁊ declara tio huius est. qꝛ si homo esset intelligibilis: posset esse si militer cātus sine veritate. ⁊ cōicaret cum primo inquan tum non hȝ veritatem neqȝ quiditatem. ⁊ differt ab eo in eo ꝙ cātum est ⁊ primum minime. patet ergo ꝙ ipsoꝝ error est finis: qz ponunt puram separationem seu remotionē. qꝛ remotio quiditatis totalis remotio est. ergo non rema net nisi nomen esse. Et si forte aliquis diceret ꝙ veritas ipsius dei est ꝙ ipse est necessarius: et hec est sua q̄ditas. Nos vero dicimus ꝙ necessitas non est aliud nisi remo tio cause: et remotio cāe cuiusdam est ꝓns ipsius verita tis. ergo o3 ꝙ illa veritas ꝓintelligatur: et postea deno minetur ꝙ non hēr cām: et qꝛ non est imaginandū ipsam ꝑuari: necessitas nāqꝫ nō est aliud nisi hoc: qꝛ si necessi-

tas addita fuerit super esse. ergo est hic pluralitas. et si non. qualiter igitur erit idem cum quiditate?

ℭ Quia pyᵉᶜ dixerunt deū hēr eē ⁊ carere q̄ditate. ió hoc in loco alg. ℨdicit eis. ⁊ prio ꝓponit intentionē eius. d. ait alga. scōa via reꝓbationis pbozū in pñti tractatu. hec est ergo intentio alg. inducere scōam viā ℨdicendi pyᵉᶜ (. v3. qꝛ) Cū posuit eius intentionē. nunc exequit: ⁊ pōt rō eius in hunc moᵐ cōponi. ista oē intᵉᶜ est sine q̄ditate: sicut pri uatio sine forma ⁊ habitu sensibili: sed ꝑiuatio sine forma non est intel ligibilis: qm̄ ꝑiuatio intᵗ ꝓ rᵉᵃ sui habitus: vt scis. ꝯ eē non intᵉᶜ est si ne q̄ditate. Huius itaqꝫ apponit maioꝛē. d. v3. qꝛ nos dicemus ꝙ esse sine q̄ditate sic intelligibile ē: sicut est ꝑiuatio abstracta respectu cuiusdā eēntie sensibilis. i. forme sensibilis. ℭ Debes scire ꝙ forma seu ſpēs rei est duoꝝ: vt dī. 7. meta. ter. ℨmenti. 23. ⁊. 9. meta. ter. ℨmēti. 3ᵘ. prio ⁊ ꝑ se sui oſiua. 2ᵒ. ⁊ ꝑ accīs sue ꝑiuatiōis demōstratiua. ió si est aliqua ꝑiuatio olno abᵗᵃ a forma: ⁊ ꝑm esse ⁊ ꝑm rēdre ista vix intelligibilis est: ⁊ ió dixit auer. sicut est ꝑiuatio absoluta a respcu forme sensibilis: qm̄ si est ꝑiuatio aliqua abstracta acu a forma: non tm̄ abstracta scōz reᵘᵐ adhuc ꝓcipi pōt per forme reᵘᵐ. Jn ꝓposito ita est de eē carente q̄ditate. qō. n. caret q̄ditate caret vlis rōe: qō caret rōe vlis caret ꝓncipio intᵖˡ. ola. n. itelligunē a nobis, put vlia sunt. ꝯ si eē caret q̄ditate ⁊ intᵉᶜ ēt caret vī. ⁊ sic appet dēm alg. (Adarie qꝛ) Adducit scōaꝫ rōnē. ⁊ fort te pōt in hanc vim cōponi. oē vez hȝ q̄ditatē: sed eē primi ē vez. ꝙᵒ ve rissimū. ꝯ eē primi hȝ q̄ditatē: hᵒ tāgit tm̄ vim minoris sub forma du bitatōis. d. marie qꝛ posita aliqua vna ſuba realr. i. posito ꝙ eē dei sit ens reale: qualr distinꝫ ab aliqua re non hñte veritatē vlᵗᵉ maria di ſtinctōe distinꝫ. ꝯ ens reale est vez: cū non distinguīt ab eo (Remotio nāqꝫ) Forte ℔, ꝓbat maioꝛē dicti ſilī nunc. ⁊ pōt in hunc modū ꝓponi. carens veritate caret q̄ditate. ꝯ ꝑ ℨriū hñs veritatē hȝ q̄ditatē. ⁊ sic ve rū hȝ q̄ditatē. Et forte est rō ꝓncipalis: ⁊ dz in hunc moᵐ ꝓponi. oē ca rens veritate est in intelligibile: vel nullū carens ℞itate est intelligibile sed oē carēs q̄ditate caret veritate. ꝯ nullū carens q̄ditate ē itelligibile. Et tunc assumīt ꝙᵒ hec ꝑ maioꝛ. ⁊ suppleas hanc minoꝛē: sed ꝑ pyᶜᵒʳ eē dei caret q̄ditate. ꝯ eē dei caret intᵉᶜ. ⁊ sic est itelligibile. prio ꝯ tāgit minoꝛē primi. d. remotio nāqꝫ q̄ditatis remotio ℞itatis est. ē ꝯ minoꝛ oē carens q̄ditate caret ℞itate. deinde accipit maioꝛē. d. ⁊ remota ℞ita te ens deinde intelligible non est. est ꝯ maioꝛ: nullū carens ℞itate ē in telligibile. Et tunc apponit ꝙᵒ nē vel eius vim. d. ꝯ tm̄ valet id qō dīt ꝙtū dīe eē non in ente. i. eē nō ens: vel nō intelligibile simplr: ⁊ ꝙ nihil eē qō est ℨdictio: ⁊ tūc tu apponas reliquū ſilī. (Et declaratio hu ius est) Apponit aliā rōnē: ⁊ pōt in hunc moᵐ induci: sicut hō cātus a deo est sine ℞itate. ita deus erit sine ℞itate: sed hō sine ℞itate ⁊ q̄ditate est non ens. ꝯ deus sine q̄ditate ⁊ ℞itate est non ens. huius prio oſidit qualr est posse intelligere holem ⁊ deum in aliquo cōt ꝓuenire: ⁊ in aliq ꝓprio differre. deinde ponit vim ꝙᵒnis. d. ꝯ. ⁊ declaratio huius est: qꝛ si hō eēt intelligibilis. i. ens posset eē ſilr cātus. ſ. a deo sine ℞itate: qm̄ eᵗᵘʳ gerit: vel gerere pōt lui cāe ſilitudinē. ⁊ sic cōicaret cū prio inquātū non hȝ ℞itatē neqȝ q̄ditatē: ⁊ differret ab eo in eo ꝙ cātus est a prio. ⁊ ꝑm minime. i. nullo mō eēt cātū. ꝑz ꝯ ꝙ id qō dīt de prio dīt de cāto. Et tunc apponit ꝙᵒnis vim. d. ꝯcludit ꝯ ꝙ ipsoꝝ error est finis. i. vltī mus ⁊ maximᵘ. qꝛ ponūt puram ſepationē seu remotionē. ꝯ ambo erūt non entia, cuius cāz. d. qꝛ remotio q̄ditatis sup. ab aliquo est totalis re motio. i. est remotio ſimplr ab ente ⁊ sic nihil. ꝯ in deo nō remⁱ nisi no men eē: ⁊ nō in re: sicut sol. mortuus hȝ tantuꝫ nomen sortis: ly in re nō sit ille (Et si forte) Jnducit sol. pbozᵉ. d. ⁊ si forte aliqs diceret ꝙ ℞itas ipsius dei est ꝙ ipse est necius. ⁊ hec est sua q̄ditas. i. necitas est dei q̄di tas (Nos ℞o) Obiicit soloni ꝓpoᵗᶜ. d. nos ℞o dicimus ꝙ necitas nō est aliud nisi remotio cāe sup. facientis ꝓtingētia: vt dcm est: ⁊ remotio cuiusdā cāe. ſ. māe est ꝓns. i. accīs ipsius ℞itatis. ꝯ o3 ꝙ illa ℞itas ꝓe intelligat afi: ⁊ postea denomꝫ ꝙ nō hēat cām: sicut hō ꝓius est ꝑ ſibi accīs adueniat. ita esse dei ꝓius o3 intᶠ esse ꝑ carentia cāe aduenīat eī. ⁊ addit. ⁊ qꝛ ipsam. ſ. veritatē ꝑuari simplr. i. esse non ens non est ima ginandum. ió sup. non caret quiditate. Reddit alīt cām. quare necessi tas est ꝑiuatio cāe. ⁊ inquit. necessitas nāqꝫ non est aliud nisi hoc. i. ni si ꝑiuatio. qꝛ si necessitas addita fuerit super eē. i. si fuerit quid accīntis positiuuꝫ. ergo hic. i. in deo est pluralitas. i. cōpositio (Et si non) quasi dat scōam rōnē. d. ⁊ si non sup. necessitas est ꝑiuatio qūo ⁊ qualr erit ſdē eī q̄ditate. quasi dicat est impole. accīs. n. positiuū non pōt idētifi cari q̄dītati. bñ alīt ꝑiuatio pōt idētificari habitui. hec igitur est scōa via ℨ pbos his rōnibus cōprobata: vt vides. Auerroys.

Jcimus nos ꝙ oīa ista verba sunt sophisticalia:
d qz phi non dicunt ꝙ primū principiū hēat eē sine q̄ditate: neqȝ q̄ditatē sine eē: imo opiati sūt ꝙ eē

compositi est denoiatio addita super subam. Et q hec denoiatio acquiritur ei ab agente. Et sic putāt q id qō est simpliciter ꝛ absq; agente non hz dictam denoiationem additam super suam quiditatez: ꝛ q quiditas eius non differt a suo esse: non q ipse bēat quiditatem. vt hic homo fundauit se noie pboꝝ in suis verbis. Unde posito q ipsi removeant quiditatem quod est vt modo dixi mus. falso incepit redarguere eos dicens. ꝛ si hoc eēt intellige poterit ēt dici de cātis q cōicāt cum primo inquātum non hñt veritatem: ꝛ pbi non ponunt ens sine quiditate absolute: sed dicunt q prima cā non bēt quiditatē similem aliozum entium quiditatibus. Unde error huius loci sumitur a vocabulo quiditatis quod est nomen equiuocum. Patet ergo q verba huius hois ꝛ oia que super ea fundātur sophisticalia sunt. Jd enim quod prima tum est nequit denoiari a priuatiōe alicuius ab eo: neq; ab affirmatione cuiusdam in eo. Sed id quod dixerat. vz. q id quod necessarium est idem est quod non habens cām agentem. Dicimus q non est verū. imo qñ dicimus necessarium esse est denoiatio affirmatiua ꝓns nām nullam cām hns agentem de se. vz. extra se. Jd etiā quod dixerat. vz. q si necessitas addita fuerit superesse. esset ergo hic pluralitas. et si non. qualiter ergo ꝛc. Dicimus q esse non est denomiatio addita super subam apud phos et tm̄ valet apud eos quantum dicere q est necessarium et ab eterno. Unde si qñ nos diceremus necessitatem intenderemus pro eo denominationem mētalem non erit quid additum super subam. Sed si intenderemus pro eo accidens. sicut ait Auic. de ente composito. tunc vere est difficile dicere qualiter simplex sit idem cum quiditate nisi dicatur sicut scientia in simplici eadem est q sciēs. Sz qñ itelligit de eē id qō itelligit de suba. tūc sine aliq; ambiguitate remouent p̄dicta dubia. Patet ergo q hoc modo verificatur q esse simplex idem est qō quiditas.

¶ Cum posuit vltimam viam alga. ꝫ peripateticos hoc in loco vult redarguere illum. ꝛ primo ponit ptm̄ eius quantū ad id in quo fustē tatur. ꝛ iquit. Dicimus nos q oia ista verba sunt sophisticalia. q; pbi non dicunt q primū principiū bēat esse sine quiditate: neq; quiditatez sine esse. y° opinati sunt q esse cōpositi est denoiatio. addita. i. accīs ad ditus super subam: ꝛ q hec denoiatio accidit ei ab agente. ergo id quod supponit alga. in eius via ꝫ py^cor^ error est (Et putant) Quia dixit partem opinionis py^corum^ in qua errauit alga. bonitate doctrine. inducit alia que py^ci^ dicunt ad cōplendū opinionē illoꝝ. ꝛ. d. ꝛ ēt putant q id quod est simpliciter ꝛ absq; agente non hz dictam denoiationē additā super quiditatez. ꝛ q quiditas eius non dr̄at a suo esse. q; igitur solus deus est simpliciter. i. a se ꝛ caret agente. iō solū ibi esse ꝛ quiditas sunt vnum oibus modis. ꝛ addit. non q bēat quiditatē. imo est ipsa quiditas cuius ꝫrium dicit hic hō qui fundauit se noie pboꝝ in suis verbis non videndo verba pboꝝ. ¶ Debes scire q quiditas pōt duobus modis considerari. vno modo vt quiditas est. alio modo vt quiditas diuersa ab esse: stat ergo esse priuari quiditate: vt distincte: quod tñ non priuatur quiditate: deus ergo non priuatur quiditate absolute: sed quiditate distincta a suo esse: eo q; quiditas sua non est diuersa ab esse suo. ꝛ q; alga. ignorauit hanc distinctionē. iō opinio pboꝝ latuit eum.

¶ Scdo debes scire q dr̄t multū quiditas ab hñte quiditatem: sicut diffō ꝛ hns diffōnē dr̄nt. d. n. auer. 7. meta. cōmēto. 40. diffō est vnū cum diffinito fm predicationē. non' q; ipsa diffō que est forma est ipsuz diffinitum. quod est hns formā. hoc. d. 8. meta. cōmēto. 9. bene ergo. d. auer. q deus non hz quiditatem: qm̄ est ipsa quiditas. esse. n. in eo oībus modis est ipsa quiditas. ideo verificatur dictum eius hic. sed qlo sit hoc cōmento. 39. 12. meta. hz declarari: ꝛ ego dixi ibi in expōne mea (Unde posito q ipsi) Cum in parte opinionē pboꝝ predixerit. vult ex hoc inferre ptm̄ alg. ꝛ inquit. vnde posito q ipsi removeant quiditatē qō est sup. verum vt modo dixim̄s. s. non q absolute removeant: sed sub rōne distinctionis. falso. i. male incepit redarguere eos. d. hoc verbum. vz. ꝛ si hoc esset intellige. s. q sit esse sine quiditate. poterit ēt dici de cātis q cōicent cum primo inquantū non hñt veritatem. hoc remo'. d. ꝛ pbi non ponunt ens sine quiditate absolute: sed dicūt q prima cā non hz quiditatem similem quiditatibus aliorum entiuz. ergo vult q quiditas dei non sit similis quiditatibus rerum: cum quiditas dei nō sit diuersa ab esse: quēadmodum est in reliquis entibus (Unde error) Conducit modo locuz sophisticationis. d. vnde error huius loci sumitur a vocabulo quiditatis quod est nomen equiuocum. dicitur. n. quiditas equiuoce de quiditatibus generabilium ꝛ dei: vt satis declarauī in expositione ꝓmēto. 9. 5'. de ala (ꝑ Patet ergo) Cum dixit locum errā di. ostēdit qūo pp illud errauit alga. d. ꝑz ergo q verba h^s^ hois: ꝛ oia que super ea fundantur sophisticalia sunt: eo q; radix eorum mendosa est. ꝛ apponit rōnē: ꝛ quasi dicat q; pbi non pñt dr̄e absolute eē dei esse sine quiditate. id. n. quod esset priuatum. i. oīno quiditate carens. negt .i. non pōt denoiari a priuatione alicuius ab eo. v. g. chimera non pōt dici lapis: neq; non lapis: neq; ab affirmatione cuiusdam in eo. i. de puro priuatiuo non predicatur neq; affirmatiue neq; negatiue: quod int^o^ predicatione er nā rei (Sed id quod) Cum hec dixit. Nunc accedit ad scōm. s. ad reprobandum aliud eius dcm̄. ꝛ primo narrat eius ptm̄ ꝛ inquit: sed id quod dixerat. vz. q id quod nc̄ium est idem est quod non hns cām agentem. voluit. n. alg. q nc̄ium dr̄ per carentiaz cāe cuiuscunq; generis cāe (Dicimus q nō) Rñdet illi. d. dicimus q nō est verum. imo qñ dicimus nc̄iū esse. est denoiatio affirmatiua ꝓns nāz. nullam hns cām agentem de se neq; ē se. vult ergo auer. q necessariū non est pura priuatio oium cāruz: ꝛ pura negatio: vt. d. alg. sed sit positiuum quoddam sequens nām illam cuius est: non tñ hns cām sue cō secutionis: ꝛ hoc declarauī supra in disputatione tertia: neq; opus est semper reiterare idem qñ int' per se (Hoc ēt quod) Nunc ꝛ ad tertium transit dictū. ꝛ ꝑponit id in summa. ꝛ inquit hoc ēt quod dixerat. vz. q si necessitas addita fuerit super esse. ergo hic. i. in deo esset pluralitas ꝛ si non. qualiter ergo ꝛc. i. qualiter erit idem cuz quiditate (Dicimus nos) Hoc in loco soluit. ꝛ inquit: dicimus q esse non est denoiatio. addita super subam apud phos. ꝛ exponit quid intelligit per esse. d. ꝛ tantum valet esse apud eos in deo quantum dr̄e q est necessariū ꝛ ab eterno. est. n. esse necessarium ꝛ eternum. Tunc transit ad formā. ꝛ inquit. vnde si qñ nos dicimus necessitatem diceremus ꝛ intenderemus. pro denoiationem mentalem. i. accīs non diuersuz re: sed rōne ab essentia non erit quid additū super subam: sed si intenderemus pro eo accīs. i. diuersum scōm rem ab essentia dei: sicut ait auic̄. de ente composito in quo dicit necesse esse additum esse illi ab extrinseco ꝛ in sui nā esse ꝓtin gens vere estz difficile dr̄e qualiter simplex sit idem cum quiditate: ꝛ ne cessitas eadem sup. cum essentia: nisi dicatur sicut scientia in simplici ea dem est cum quiditate scientis. vbi est idētitas non simplr: sed in subo: sed qñ intelligitur de esse id quod int' de suba. i. qñ per ipsum esse int' idem quod quiditas simpliciter. tunc sine aliqua ambig^te^ remouentur predicta du^a^: vt visum est. ꝛ tunc quasi recapitulando inquit. ꝑz ergo q hoc modo verificatur q esse simplex idez est quod quiditas. s. in deo ꝛ qūo essentia ꝛ esse idem sint in deo: ꝛ qūo necessitas est quid positiuū ꝓns essentiam dicta sunt in disputatōe tertia. ꝛ ꝓtinue in alijs disputationibus: ꝛ tu inspice ibi. Et sic finis sit octaue disputationis.

¶ Nona disputatio algazelis cum pbis in qua ostēdit debilitatez ipsorum q ipse deus non sit corpus neq; corporeus. Dubium. i.

a

It Algazel hec opinio bene potest ꝛ optime affirmari iuxta opinionem dicentis q omne corpus est nouum ꝓut illud corpus nō eua det continue a nouitatibus: ꝛ quodlibet innouatum indiget innouāte. sed q sit corpus antiquum ab eterno licet continue recipiat innouationem hec opinio non affirmat. Quare est enim negandum q primum entium sit firmamentum vel sol vel alius orbiū. Et si aliquis diceret forte q prima causa non est corpus. quia omne corpus est compositum ꝛ diuisibile ad partes quantitabiles intellectualiter: ꝛ ad materiam ꝛ formam realiter ꝛ ad denominationes in quibus appropriatur ꝛ differt ab alijs corporibus. Dicimus nos q oia ista cassa uimus ꝛ ostendimus in precedentibus q nullam habēt auctoritatem contra hoc. Et etiaz declarauimus q sicut non est negandū ponere ens non habens vans sibi esse: similiter non est negandum ponere compositum compo nente indigens: Tandem q omnia vestra edificia irruimus. Et si aliquis vestrum diceret q illud corpus quod primum ponitur aut est animatuz aut non. si non: est impossibile q sit agens. si est animatuz. ergo vna pars eius causa erit alterius partis. Et si sic ergo illud corpus non erit primum. Dicimus q anima non est nostri corporis causa: nec aia orbis similiter causa est sui corporis apud nos: imo ambo habent esse ab extrinseca causa. ꝛ postꝫ possibile est quod sint ab eterno possibile est quod sint in causate.

¶ Sicut dixi vobis auerroys multas cōpōnis spēs a primo ꝓpoluit removere. transit ergo ad remouendum ꝓpōnem coz pozalem a primo: ꝛ sicut dixi ꝓpositio corpalis pōt duob^9^ modis int'. vno modo ex partibus ꝓinuis facta: siue eiusdem siue alterius rationis. ꝛ hanc tāgit cū dicit q ipse deus nō sit corp^9^ scōo modo ex partibus qualitatiuis. i. essential. bus. v. g. ex mā ꝛ forma. ꝛ hanc tangit cuz dicit: neq; corporeus. hos duos modos ꝓpōnis. intendit auerroys hoc in loco scrutari. primo ergo inducit alga. vim argumenti phoz. ꝛ potest in hūc modum componi. omne corpus est nouum. primus motoz nō ē nouus. ergo primus motoz non est corpus. maioz ꝓbatur in lra. ꝛ com ponitur in hunc mo^m^. omne indigens nouitatibus est nouum. omne corpus indiget nouitatibus. ergo omne corpus nouum. minoz silli principalis. s. di. primus motoz nō est nou^9^. hoc mō declarari potest ex lra. omne nouuz exigit inouans. primus mo toz non exigit innouans. ergo primus motoz nō est nouus. inḋt ergo. ait alg. hec opinio sup. que appz in disputationis titulo bñ potest ꝛ optime affirmari iuxta opinionem. d. q omne corpus est nouum. ꝛ hec fuit maioz silli principalis. minoz suppleri oz in modum quem feci. Deinde accepit probatiōem huius: ꝛ tan tum minozem illius. ꝛ inquit. ꝓout illud corp^9^ non evadet cōti nue a nouitatibus. ꝛ iterum huic ꝓponas maiozem. Deinde accepit probationem minozis. ꝛ huius tantū iteruz accepit ma iozem. ꝛ inquit. ꝛ qōlibz innouatum exigit inouātem: ꝛ iterū p ficias hūc vt reliquū (Sed q sit) Cum ꝓposuit opionem pr̄patet hicozum: ꝛ fundamentum eozum narrauit: hoc in loco in cepit debilitare ipsum: ꝛ vult q corpus potest int' duobus modis. vno modo pro generabili ꝛ corruptibili. alio modo pro eterno alterius rationis ab illo. posset itaq; dici fundamentum predictum cogere primum motozem non esse corpus nouuz ge nerabile: ipm tamen esse corpus antiquū alterius rōnis non co geret. inquit ergo: Iz q̄ sit corpus antiquum ab eterno Iz continue recipiat innouationes: hec opinio non affirmat. cuius ra tionem inquit. quare. n. est negatum q primum entiū sit firmamentum vel sol. vel alius orbium: quasi dicat rō non demo^t^. ex qi ergo rōnis tm̄ habeī primū non esse corpus generabile. ipm tamen esse corpus antiquum alterius rōnis non babeī (Et si) Doc in loco inducit adhuc aliam phoz. argumenti dicti confir mationem. ꝛ potest in hunc modum componi. omne corpus est compositum diu^lr^ in partes quātitatiuas in materiaz ꝛ formam realr: ꝛ in acc^a^ ꝓpria quibus differt ab alio sui generis. ¶ Tunc suppleas minozem: sed primus motoz non est corpus diu^lr^ ꝛc. ergo primus motoz non est corpus. huius accepit maiozem tm̄. ꝛ inquit. ꝛ si aliquis diceret forte q prima causa non est corpus hec est conclusio: ꝛ accepit maiozem. d. q; omne corpus ē com positum ꝛ diu^lr^ ad partes quantitabiles intellectualr. i. fm designationem saltem. ꝛ ad materiam ꝛ formam realr: ꝛ ad deno minationes. i. accītia in quibus appropriatur. i. que sunt ꝓpria per que differt ab alijs corporibus (Dicimus nos) Remo^l^ hāc confirmationem. ꝛ inquit. Dicimus nos q oia ista cassauimus ꝛ oñdimus in precedentibus q nullam hñt auctoritatez super hoc vult dicere sicut dictum est. q; phi nullam habent probationem ad probandum nec̄e esse non esse corpus: quoniā necesse esse: vt dictum est: nihil aliud est nisi ens carens causis agentibus. modo hoc potest verificari de coz^eo^ ꝛ non coz^eo^. corpus eni celeste si est necesse esse caret agente: ꝛ motoz eius ēt caret agente. ergo argumentum hoc fuit optime solutum. Ad formam ergo potest negari minoz. s. dicens q primus motoz nō sit corpus compositum ꝛc. (Etiam declarauimus) Illa minoz nō ꝓbatur hic: sed supius fuit in hunc modum probata. omne corpus compositum diu^lr^ fm quantum ꝛ materiā ꝛ formā habēs accidentia, ꝓpria habz agēre: sed primus motoz nō hz agens ꝛc. ideo hoc in loco persoluit probationem illam facta supius. ꝛ inquit. Etiam declarauimus q sicut non est negandū ponere ens non habens vās sibi esse. i. ens carens agente. v. g. apud perypatheticos deus. deus. n. est ens carens agente. simplr non est negandum ponere ꝓpositū non indigens componēte. i. ita pōt fingi aliquod primum compositum a se sine componente illud quoniam sicut in entibus vāt primum ens a se. ita in corporeis bus ꝛ compositis oz vari primum compositū a se. alr in cōposi tis esset, pcessus in infinitum. tandem concludit. d. tādem sup. diximus q omnia vestra edificia irruimus. (Et si) Iterum 2° in ducit alteram. ꝛ secundam confirmationez py^coz^. ꝛ inḋt. ꝛ si ali quis vr̄uz diceret q illud corpus quod primū pon': aut est ani matum aut non. si nō. contra arguit. d. est impossibile q sit agēs quod int°simplr: quoniam omne agens: vel est naturale vel ra tionale: ꝛ nō potest poni agens naturale. quoniam tūc oareturagens altius eo: quia agens naturale dirigit ab agente rationali. opus. n. nature opus est int^e^. 12. metaphi. ꝓmento. 18. si ratio nale. ergo est animatum. si est animatum. ergo vna pars ei^9^. s. anima causa erit alterius partis. ꝛ si sic. ergo illud corpus non erit primum. s. quia hz aliud ꝓius a quo dep3. s. aiam eius (Dicim^9^) Soluit hoc. d. dicimus q anima non est nostri corporis causa: ꝛ per ꝓns: nec aia orbis silr causa est sui corporis apud nos. imo ambo habent esse ab extrinseca causa. i. immo 'compositum no strum hz esse ab extrinseca causa. inquit modo. ꝛ postꝫ possibile est q anima orbis ꝛ orbis sint ab eterno. ergo possibile est vt ambo sint incausata. bze^r^ ergo dōm q anima celi non est causa celi: neq; totuz constitutum ex aia ꝛ corpore celesti est causatum cum sit eternum. ergo celū est primū cōpositū carens componente. ¶ Debes scire q alga. in hoc dubio debilitauit viam Azz. in. 8. ꝛ in. 12. meta. erat. n. via Arist. hec. s. omne corpus vel virtus in corpore est finitū in tempore. primus motoz non est finitus in tēpore. mc^t^. n. per infinitum tempus. ergo primus motoz non est corpus neq; virtus in corpore. Objcit ergo alg. subtilissima obiectione. dicendum maiorem tm̄ veram esse de corpore generabili ꝛ corruptibili. ꝛ non de corpore eter no alterius rōnis. hoc. n. corpus est infinitum in tēpore cum sit antiquum ꝛ alterius rōnis a caduco. ¶ Et hec quidem obiectio est fortissima. ꝛ Job. grāmaticus adduxit secundam obiectionem huic: ꝛ est multum difficilis: vt confitetur auerroys in 8. ꝛ ego in hac disputatōe aperiaz ābas has obiones fm posse meū loco eius in sequentibus. Auerroys.

d

Icimus nos q qui non hz denominatio nez q prima causa nō sit corpus ab alio medio termino nili q qōlibet corpus est inouatum valde distat a veritate ꝛ demō strationis natura. Quia in precedentibus declaratū fuit q suppōnes istaruz in quibus fundant se ad cōcludendū q omne corpus est innouatum sunt debiles ꝛ erronee: ꝛ maxime q ipsi fundauerunt se super accidentium innouationez. Sed phi antiqui nō cōcedunt esse corpus antiquum per se. sed per aliud: vt diffuse declaratum est in ipsorum libris. Sed id qō dixerat. vz. q ipse cassauit omnia ista in precedēt^b^ zc̄. intendit dicere q phi nullā habent, pbabilitatem q necessarium esse non sit corpus. intentio nāz necessarij esse de se est q non habent agentem cāz. qualiter ergo est impossibile ponere corpus non habēs agentem causaz. maxime posito corpore simplici in diuisibili in quantitate: neq; in qualitate tandem cōpositum antiquum componens non habens. Et nos dicimus q hec obiectio acerrima est ꝛ difficilis ad soluendum nisi cum dictis dyalecticis seu topicalibus. Amplius id quod dixit. vz. q quādo ponim^9^ ens sine dante sibi esse tantum valet quantum dicere compositum componens non habens ꝛc̄. Dicim^9^ q sunt verba erronea: quia compositio nō infert cō ponens esse compositum. imo peruenit ad aliquod compositum de se: vt si aliqua causa causata prouenit sine dubio ad cām incausatam: ꝛ licet probatum fuerit per demonstrationem q sit ens sine dante sibi esse. sequitur q sit demonstratum ex hoc q si detur sit vnum.

¶ Debes scire q phi arabes: vt Auic. Auemp. ꝛ alfarabius: ꝛ multi ex grecis: vt Job. phs. Simplicius ꝛ Themistius credunt q corpus ꝛ corpus nouum convertantur. eo q; omne corpus nouum: ꝛ omne nouum corpus est corp^9^. hi expositores cum removerunt a primo rōnem corpis noui credūt ab eo removeram esse rationem cuiuscunq; corpis. ꝛ per ꝓns primum credunt esse penitus separatum a mā ꝛ a corporeitate. Inquit mō auerroys. Dicimus nos q qui non hz demōstrationē q prima cā non sit corpus alio me^o^ sup. firmatā: nisi q qōlibet corpus est innouatum: sicut phi predicti dixerunt valde distāt a vītate ꝛ a demōstrationis natura: ꝛ quasi velit q contra eos valet obio alg. cum in vno fundentur ipossibili (Quia in precedentibus (Assignat causam. ꝛ inquit. Q:i pcedētibus declaratum fuit q suppositiōes istoz in quibus fundant se ad cludendum q omne corpus est innouatum sunt debiles ꝛ erronee maxime q; ipsi fūdant se super innouationem accītium. ar^cc^. n. oē corpus esse nouum, ꝓpterea. quia ei accītia innouant: vt visum est (Sed phi) Apponit ergo verā sol. vbi debes scire: vt dictum est in lib. de suba orbis. q corpus eternum ꝛ generabile hñt aliqō commune. ꝛ hñt dr̄iam. cōe quidem est habere agens. nullum. n. corp^9^ est a se. ꝛ iō omne corpus hz agens ꝛ cām sui esse. dr̄nt autem quoniam corpus generabile hz agens naturale per transmutationem ꝛ alterationem agens. Corp^9^ eternum hz agens: qui equocū: eo q; de ratione agentis celestis non est nisi vt ab eo dependeat corpus: vt dictum est primo celi. p^o^. 10. ꝛ alibi. hoc autem nō ꝓbat Auer. Iz supponit esse declaratuz. pōt ergo de-

mõstratio Ari. in hunc modum cõponi. oẽ corpus vel vtus in corpore est ab alio. primus motor non est ab alio. ergo primus motor non est corpus. inđt ergo: sed phi antiq̃ nõ concedũt esse corpus antiquum p se. t. a se sine agente: sed per aliud. i. ab alio: vt diffuse declaratum est in ipsorum libris (Sed id quod) Cum aliqualiter ratione Arz. exposuit. vult transire ad dicta alg. t in đ: sed id quod dixerat q ipse cassauit omnia ista in precedentibus. tc. intendit dare q phi nullam hñt probationem q necesse esse non sit corpus. t hoc ostẽdit fm alg. d. intento nãqs neẽ esse de se est q non hẽat cãm agentẽ. mõ hoc. f. carere cã potest esse cõe corl. t enti primo. q̃lr q̃ ẽ ipole ponere corpus nõ hñs agentem causam. maxime posito corpore simplici indiuiduũ fm rem in q̃ntes t indiuiduũ fm rẽ in q̃lẽ tandẽ dici potest q antiquũ ꝓponr non habens componens. t sup. qz si hret componẽs. ergo esset aliud corpus supra illud. t iterum illud hret componens. t sic in infinitum. Hanc obiectionẽ soluit Auer. d. t nos dicimus q hec obio acerrima est t difficilis ad soluendum. t non potest solui nisi cum dictis topicalibus (Amplius) Et si obio sit difficilis. soluit tñ t negat illud. f. q detur ꝓpositum a se. t inquit. amplius id quod dixit. v3. q quando ponimus ens sine dãre eẽ sibi tm valet quantum dicere ꝓpositum cõponens non hñs tc. dicimus q sunt verba erronea. t rationem inquit. d. qz ꝓpositio non infert componẽs esse compositum. imo puenit ad aliqđ icõpositum. i. agens separatum de se. vt si. i. sicut aliq causa causata puenit sine dubio ad causam incausatã (Et l3) Tunc transit ad formaz. arguebr. n. hoc modo sicut dat primũ ens a se. ita pmũ compositum a se. soluit. d. t l3 probatum fuerit per demonstrationem q sit ens sine dãre sibi esse. i. detur ens primum a se. sed q si daretur ex hoc sup. agens ꝓpõem q sit vnũ. i. simplex. Et forte littera errata est a translatore vel scriptore. t d3 dre. non se. ex hoc. q si daretur ꝓponens. vt non sit vnuz. i. simplex: quoniam primus motor est primum componens. i. primum agens compositionem t primum ens.

Sed hoc in loco sunt questiones. prima quidẽ questio est: quoniam nonvidet sol. Auerroys conueniens argumento alga. Scõa questio videtur q qõ Job. grã non soluatur ex his. 3a qõ est. quia videtur q debeat dari primũ cõpositũ a se sine agente. Qõ sol. Auer. non sit cõueniens ostenditur: quoniaz demõratio Arz. erat. oẽ corpus vel virtus in corpore est finitum in tempore. vel igr Arz. inf simplr de omni corpore. t tunc huic maiori addo minorem: sed corpus celeste est corpus. ergo corpus celeste est finitum in tpe: t hec fuit obio Job. grãm quam vt dr Auerr. 8°. phycoz. 2mto. 79. t. 3. caplo de suba ozbis, t. 12. metaphy. 2mento. 4 i. t. 1. celi. 2mto. 71. retinuit pro insoluta. Si vo maior. Arz. inf de corpore cõposito tm. tunc Arist. cõmittit fallaciam ꝓntis ar°. primus motor nõ est corpus ꝓpositum. vt ẽ sit sui argumenti. ergo est forma separata: quoniaz vt d' Alg. possibile est inf primum esse simplex corp°: t alterius rõnis a caduco. t hec fuit obio alga. t diff. 11°. Sol. quam affert Auer. duobus modis peccat: primo quia cõmutat demõrationẽ Arist. ad aliam formam non posuit Arz. 1°vo. quia nõdũ probauit auer. quomodo omne corpus dz ab alio: t q nullum, est a se: qõnes ergo alg. t Job. grãmatici nondum solute apparent: neqs sol. auer. conueniens vr. Qõ autem debeat dari cõpositũ pmũ a se: probatur. qm in omni ordine oz venire ad primum: qz vt. 2°. metaphi. traditum est. vbi non ponitur pmũ t vltimũ dici non põt. t vbi non est primum neqs vltimũ omnia erunt me. in oiꝫ ordine oz dari primum. igitur in ordine corpoz cõpositoruz oz dari primum corpus compositus. q p ꝓs a se: vt alg. d' Ad questionum harum solonem multa dixi in lib. de int°: t in lib. de substantia orbis: t. 12. metaphi. t in. 8°. t qui vult copiose scire mentem auer. videat illic. p 20 nunc aũt ꝓtum in proposito deseruit. p primo debes scire q deum esse corpus duobus modis intelligi potest. vno mõ esse corpus cõpositum: sicut est elementum vel mixtum que cõponuntur ex materia t forma. secũdo modo põt int esse corpus simplex: sicut celum: est. n. celum natura corporalis simplex compositione carens ex materia t forma. hz tamen ꝓnẽm ex partibus q̃titatiuis. Ideo coegit Arz. facere duos. pcessus in. 8°. vnum quo. pbauit primum nõ esse corpus simplex. alterumqs vbi probat ipsum non esse corpus compositum ex materia t forma neqs mixtum. p 2ma via fuit in hunc modum ꝓposita. omne quod mor ab alio mouetur corpus celeste mor vt sic p3. ergo ab alio mouet. maioz patet saltem in natura simplici. dictum est. n. in calce disputationis 8uc q̃ corpus simplex vel totaliter agit vel totaliter recipit. Et ex hoc relinquitur q primus motor non sit corpus celeste vel simile hoc modo. corpus celeste mor ab alio. primus motor nõ mouetur ab alio. immo nec a se. ergo primus motor non ẽ corpus celeste. 2a fuit posita in vltimo 8uc: t in hunc modum composita. omne corpus ꝓpositum vel vtus in corpe cõposito est finitum in tpe. pmus motor non est finit9 in tpe. ergo pmus motor non est corpus compositum. neutra g demõratio suffic ad pbandum dei imparuibilitatem. iõ põt ex vtraqs fieri vna demõstratio ꝓpleta in hunc modum: oẽ corpus dependet ab alio p3 hoc in corpore simplici. dep3. n. ab alio saltem in sui oppõne ꝓpria. f. motu. compositam aũt dependet in esse ab alio. est ergo vã maior q omne corpus dependet ab alio tanq̃ ab agente Sed primus motor non dep3 ab alio. ergo p° motor non ẽ corpus. Dis visis adobiecta facile potest solui. Ad primam dicendum q in illa demõratione 8uc. f. vltimi textus de corpore composito intelligit. t qñ dicit q tunc cõmitteret fallacia cõsequentes: dicendum q ꝑ vltima octaui non est conclusio illi9 syllogismi tm: sed talis cõclo est silli facti ex ambobus illis quem Arz. subinuc in illo textu quem auer. formauit in b loco. dico ergo q pclusio silli vltimi est q primus motor non sit corpus compositum: attamen id quod infert Arz. ex illo est ꝑ vtriusq syllogismi: qñ. f. dicit q re primus motor nz est corpus neqs virtus in corpore: l3 substantia ipartibilis t indiuiduus. t inalterabilis Ad scõam p3 sol. ille. n. non commutauit demõstrationem: sed exposuit illam subintellectum Arz. vt patuit. Ꝑ. quomodo omne corpus dz ab alio. manifestuz est. omne corꝑ vel ẽ simplex vel compositum. t si simplex ꝓstat illud dependere in opinione a sua forma: vt dictum est in libris Arz. t si cõpositus ꝓstat ipsum dependere a generante extrahente formam eius ꝺ poa ad actum: t hoc auer. supposuit. Ad tertiam dõm q in oi ordine oz dare vnum primum: sed nõ oz illud semp esse eiusdẽ rationis cum medijs: t sic in ꝓposito ordine ꝓpositoz qõ est primum compositoz quo nullum cõpositum est prius. l3 sit pus eo aliqđ simpr. v. g. p° motor: attñ pmus motor est alterius rõnis ꝓpositis. t sic intellecta sunt dcã auer. t ego abbreuiaui illa q̃ plixe explanauit alibi. Alga. Do. II.

2 Jt algazel respondens pro philosophis in eo in quo cogit phos cõcedere q non sit aliud primũ agẽs nisi corpus supercelestẽ qõ ex aia t corpore componit. Et si aliquis diceret q impossibile est primũ esse corpus Corpus. n. inquantum corpus nulla creat t anima corpora non agit nisi corpore mediante: t corpus nequit esse medium ad animã in creatione corporũ: neqs in speciebus animarũ: l3 rebus corporalib in attribuendo. Nos dicimus q hoc magis miruz est quare est impossibile q in animalibus sit aliqua anima appropriata in quadam proprietate ex qua talem habet aptitudinem q ab ea reperiantur corpora t incorporea. contra hoc. n. nequit aliqua demõstratio duci l3 ad sensum vsqz modo visum non sit: t id quod visum non est: nequit predicari de politate. Cũ inducit via Ari. t ꝓdictionẽ illius t defensionẽ h inloco iducit defensionẽ a'g. t primo, ꝓponit intentiones: t inđt. ait alg. rñdens, p phis in eo in quo cogit phos ꝓcedere q non sit aliud ꝓmum agens: nisi corpus supercelestẽ qõ ex aia t corpore ꝓponitur. est ergo inducere vba q̃bus defendit opio phorum de primo principio an corpus an forma sit separata. (Et si) Cum induxit intentiõem alg. ponit verba eius. t inquit. t si aliquis diceret q impole est primũ esse corp°: hec est pclusio quã probat tribus medijs. t primuz pot ꝓponi in hunc modũ. Nullum corpus creat. primũ principium creat. ergo primũ principiũ non est corpus: huius apponit maiorem. t inquit. corpus enim inquantum corp° nulla creat. t addidit inquãtũ corp°: qm satis est pole sub rõne qua animatũ vel viuẽs: vt dicet in sol. dubij. (Et anima) Inducitur scõa ratio. t inquit. aia non agit corpora nisi corpora nisi corpore mediante. t corpus nequit esse medium ad animã in creatione. i. productione corpoz. imo neqt esse medium in attribuendo aliquid spẽbus animarũ vel rebus corporalibus. Põt ergo ex his virtus huius rõnis oziri. nulla aia agens per corpus põt creare corpora: vel aliud attribuere spẽbus animarũ: sed primũ principium põt creare corpora: t aliquid attribuere spẽbus animaz. ergo pmũ principiũ nõ agit per corpus. t sic vult habere ipm esse oino extra corpus vt p3 (Nos dicimus) Inducit tertia rõnez. t primo, ppõit id qõ vult reprobare sub forma admirantis. t inquit. nos dicimus q hoc magis miruz est esse pole q in aialibus sit aliqua anima appropriata in quadam, pprietate. i. fm quãdam naturã ex qua talez habet aptitudinem q ab ea reperiantur corpora t incorporea Debes scire q opinio quã alga. approbauit. f. d. primum principium esse corpus al eternum. f. celi habet ponere al tale agere corporea: t incorporea: corpora quidez vt inalata. incorporea vt animas animatorum. inquit modo alga. hoc eẽ admiratione dignum: t affert cãm. d. contra hoc enim nequit aliqua demõstratio duci l3 ad sensum vsqs mõ visum non sit. t id qõ visum non est. nequit predicari de possibilitate. Debes scire q alga. duo hic tangit de illo primo id esse admirabile. secũdo id eẽ impossibile: q quidem sit impossibile. ondit per hoc: qz nõ-

dum visum est. si. n. fuisset possibile in tanto magno tempore egressum esset ad actum: t p consequns ab aliquo patz inscriptum. Qõ vo sit miruz hoc mõ ostendit: quoniã ex quo est impossibile causis sui esse: t quãdo caret causis sui esse non põt esse. t per consequens si ponitur in esse admirationez causat. g opinio quam alg. approbauit in tribus peccare videt. p° qz primum pn non ageret corpora. 2° qz primũ principium ageret p instrm. & 3°. qz tunc animal aliqđ esse duarum spẽrũ cã oppositarum. f. corpoz: t incorporeoz: t sic opio hec erroribus plena eẽ videtur. Auerroys.

Jcimus nos q id qõ nõ creat corpora. si intenderent per hanc creationem generationem nõ est dubium q non est verus immo totum cõtrarium est: quia vt sensibiliter patet corpus nõ generatur nisi ex corpore: neq corpus animatuz nisi ex corpore animato. Corpus nãqs absolute non generatur: qz esset necessario ex priuatione. immo corpora indicata seu propria a corporibus indicatis fiunt t ex eis vi sequentium pmutantur: vt aqua que primo in aerem conuertitur deinde in ignem. t hoc fit sine dubio ex agente corpore existente communi generabili in specie vel i genere dicto vniuoce: vel saltem analogice. Sed id qõ dixit. v3. q corpus non est medium ad aiam in corporum creatione: neqs in animarum speciebus. Dicimus q est hoc iuxta quorũdam phorum opiones qui opinati sunt q dans formas corporum inanimatorum t animarum est substantia separata vel intellectus vel anima separata: t ipole est apud istos q possit dare formas corpus animatum vel inanimatum. vnde posito q celum est animatum corpus. im possibile est ergo q illud corpus possit dare aliquas formam generabilem t corruptibilem neqs animas neqs formam nãqs corpus agit sine dubio corpore mediante: t q sic se b3 impossibile est q precedat ab eo forma neqs anima. non enis est denominatio corpis q agat subalem formas: t hoc est simile platonis opinioi in formis separatis a materia: t hec ẽ expresse opinio Auicen. t eius sequentium phoruz saracenorum qui asserunt ipsorum opinionem dicẽtes q corpus agit in corpus caliditatem seu frigiditatem. f. illud corpus agens apud eos est corpus superceleste: sed id quod dat formas substantiales maxime animas ẽ sine dubio ens separatum quod apõ eos nuncupatur dans formas. Alij vero philosophi totum cõtrarium istorum opinantur. v3. q illud qõ dat corpoream formam est corpus habens similes formas formis recipientium in genere vel in genere. ergo corpora viua: viua corpora efficiũt: vt apparet declaratur in animalibus t in eis similibus generabilibus. f. ex masculis t femínis. Sed illa animalia que ex putredine fiunt: generantur ex corporibus orbium: t ipsa corpora dant eis vitã: qa viua sunt. Et ad asserendum hanc opinionem multas habent auctoritates quas nos ad presens dimittimus propter nimiam, plicitatem verborum: t huiusmodi ratione arguit algazel. dicens super eos sic: q non est impossibile q in animalibus sit quedaz anima: intendit dicere q sint in animalibus corporum anime appropriate ad generanduz animas formas. videlicet animatorum t inanimatorum. Unde mirandum est de hominibus opus sensibile dimittentibus: t apparẽtiam summe fantasmatis sequentibus. Ipsi enim apodiantes se super probabilia verba destruunt demonstratiua: quare decet imo potius debet homo cum sequacibus in maxima prauitate reputari maxime quãdo hoc reperitur ab excellentibus prudentibus qui in arduo intellectu sunt prouisi a deo glorioso.

Cum induxit defensionem phoz fz alga. hoc in loco. vult videre circa illam ea que bene dicta sunt: t que male. Debes ergo scire q creatio potest capi duplr. vno modo pro productione alicuius ex nihilo simplr t sic dr creatio vere noie. cre°. n. põt respicere terminum a quo. t ad quem. siqdem. n. respiciat terminum ad quem sic gñatio dici põt cre° pro q̃to terminatur ad formã que creatura dr sicut dr generatio naturalis. qz est via in naturam. Si vo respiciat terminum a quo sic sola productio ex nihilo cre° dicitur. ostendit ergo auer. i p posito in quo sensu verificatur dcm alg. t in q non t inđt. Dicimus nos q id quod non creat corpora. si intenderent p hãc creationem generationem non est du q nõ ẽ verũ. i. dcm alg. falsum ẽ imo totum contrariuz ẽ. Cuius rõnẽ subdit. t inđt qz vt sensibiliter p3. corpus nõ generatur nisi ex corpore. t corp9 animatum non nisi ex corpe aiato. Et debes scire q ly ex hic capitur vt dicit duplicem habitudinem. f. mãe t agentis. corpus. n. indiuiduum terminatum fit ex corpe tanq̃ ab agente: quoniam nihil põt materiam transmutare nisi corpus: vt dictum est primo celi 2mento. 22. t. 33.. 7°. metaphi. cõmento. 3i. t in 2° caplo de suba orbis. similr non fit nisi ex corpore: qm̃ fit ex materia supra forma corporis: t de gñe sube t de gñe quantitie vt declarauit alibi. Similr corpus animatum terminatum vt homo fit ex corpe animato tãq̃ ex materia t tanq̃ ex agente. Tanq̃ ex agente quidem. quoniam homo hominem generat. 2°. phycoz. Tanq̃ ex materia vo quoniã non cessant partes ipermates corrumpi nisi postq̃ genitus est homo primo phycoz 2mento. 62. cõstat aũt sperma esse animatum saltẽ i potẽtia: vt Auer. declarat. 7°. meta. cõmento. 3i. t. 8° phycoz. commẽto 46. t. 12. metaphi. cõmẽtis. 13°. t 18. Si itaqs creatio capitur pro gnõne: sic dcm alga. falsum est. t eius oppum est toraliter verum (Corpus nãqs) Ostendit qualr si capit generatio pro creatione corporis absolute ex nihilo dictuz alg. est verum. attamẽ minor falsa est. t inquit. corpus nanqs absolute non gen idest non creatur ex nihilo. quia esset necessario ex priuatione. i. ex ñ corpe simplr t ex nihilo. est ergo maior vera. v3. nullum corp9 creat corpus ex non corpore. minor tm est falsa: quoniam primum pn non creat corpus: neqs aliud q̃quam: qm̃ si creat corpus tunc corpus fieret ex priuatione. i. nihilo (y corpora) Redit ad primũ mẽbr: t inđt. immo corpora indicata seu ꝓpria. i. corpora inõua demonstrata seu ꝓpria idest signata fiunt a corporib indicatis. i. inõuis demõtis. t ostendit qõ hoc fiat. d. t ex eis vi sequentium. i. transmutatione accidentiũ pmutãt vt aq que primo in aerẽ puertitur. deinde. in ignem: quanqs imediate in quoz transm. Debes scire: vt sum in primo capitulo de suba orbis q qñ dimensiones aque extenduntur incipiunt vicinari dimensionibus aere adeo q aliquando fiũt non ꝓprie aq. tunc ex aq fit aer. t sic iterũ qñqs fit ignis. Silr quando frigiditas aq remor. t indu caloz. tunc fit aer fm auer.

Sed in hoc loco eẽ põt qõ: qm̃ priuatio põt capi simplr: t põt capi in genere. v. g. nõ bo est puatio. sed non simplr cuz ꝓpetat lapidi bovi t aliqo. Non ens est priuatio simplr: quoniam priuat totum esse. dico ergo q non corpus ẽ priuatio in gñe: quoniam adhuc ꝓpetit enti. albedo. n. non corpus est. non pp hoc dr albedo nõ ens. ergo non corpus ẽ priuatio in genere. Tũc ẽ questio. t qro si corpus fieri ex priuatione est in2°: vel est in2° capiendo priuationẽ simplr: vel in gñe non primo modo: quoniam priuatio corporis non est priuatio simplr: vt dictum ẽ nunc: si in genere hoc non est impossibile. immo necessariuz, quoniã omne qõ fit fit ex suo o'° priuatio: vt homo ex non homine: vt primo phico rum visuz est. Debes scire q expositores latini fingunt materiam fm nudam essentiam recipere formas specificas: ponũt. n. q mã est dispositia pro forma ignis siue hominis: tunc oẽs dispões puie corrũpũtur. t tũc i nuda cẽn mãe recipitur forma q fm rez ẽ oẽs forme, arnt. n. q mã prius int fñci f3 formã vlez q̃ spãle: sic p° int aliqđ ens q̃ viuũ: viuum q̃ al: t al q̃ homo t qz qõlz eẽ generis vel spẽi ꝓsequuntur. ꝓpa acta illi9 gñis vl spẽi. iõ qñ mã int pfcã f3 rõnẽ b° gñis qõ ẽ corp9: pñt i ea int dimẽsiões q̃ si. pa acta b° generis. t qñ mã int pfcãforma viui itez acta. ppa illi itelligũt ei icẽ. t sic vsqs ad formam vltimam volunt itaqs q in vno t eodez tpis istãti fiat resolo dispõnũ pcedẽtiũ t idu forme spe q̃ l3 i vno istãti tpis inducatur: cũ illa forma ꝓtineat gradus formaz: supioz fm ordinez rõis pt int forma generis ꝓcedere spẽi formaz: t acta gñis silr ꝓcedere acta ꝓpa forme spẽi. Et tunc apõ hos expositores oz ꝓcedere dimensiões q̃titatias gñari nou in gnõne forme spẽi. Et 2° oz concedere q spe forma supponit mãz dimensiõatam f3 rõez nõ f3 rẽ. t i hũc mom thomas aquinas vificat dcm auer. p° meta. 2°°. 17. Et 3° oz ꝓcedẽr q nulla ẽ dimẽ°. vna nũo coeterna mãe. t videtur q auer. 3°. celi. 2t°. 17. in fine assignet rõnẽ b° idt. n. t etiã ꝓtigez huic opioni vt supe sint sbe: qm̃ qõ p° ẽ sba digniores sr supe vt sint sbe. Ex qb ver bis apte accipr q dimẽ°. non ẽ recepta i mã p° q̃ forma sbalio.

Rões ãt thome sunt posite ⁊ solute in 2°.de aia in expõe 2ᵗᵉ. 4.⁊ i li°.ō ſba ozbis. ꝓ20 nc̄ ãt auer.in li°.ō ſba ozbis rēouit pōē hāc:⁊ dᶜ.qm̄ ſi denudaretur:tūc cōpᵒeēt ex nō coᶜ.⁊ dimēᵒ ex ñ dimēione. ⁊ vlt dre ꝙ ſi dimēᵒ non eēt māe coeterᵃ: sed de nouo fieret in mā.tūc cozpˢ. i. dimēᵒ. vl foᵃ dimēſioata fieret ex ñ coᶜ.i.ex mā nuda tāꝙ ex ſbo in ꝙ recipī. Qū o aūt ꝓñs b sit inᵖᵒ adduxī opiniones iuxez repugnātes i li°.ō ſba ozbis.vna opinio erat: qm̄ ſi dimēᵒ fieret in mā ſola sic ꝙ pᶻᵒ in ea non ꝓfuisset:tūc indiuiᵇˡᵉ fieret diuᵇˡᵉ qō ſſm est:qm̄ albedo non fuit nigredo:mā quidē ens idiuiᵇˡᵉ diuiᵇˡᵉ fieret. ¶ ꝓ.indiuisibile ñ pōt fieri diuisibile nisi imagiᵒᵒ illō indiuisibile extendi ⁊ fieri diuisibile.b ãt ē ipole sic ipole ē disibile fieri idiuisibile. ¶ ꝓ.diuisibile ⁊ indiuisibile opponūt .⁊ vnū coᵗᵒᵖ non est ſſm sui oᵗ.vt dᶜ auer.pᵒ phy.loco ei°. ¶ Sz b modus oñdē di ipoᵗᵉᵐ ꝓñs non ē ꝓsonus:qm̄ nlla ſtatꝫ rōnū nēcitatez hz. pª qdē nō:qm̄ ⁊ ſi mā qm̄ intʳ recipe dimēsiones actu indiuisibilis sit:tñ poᵗest diuisibilis:⁊ mō diuisibile recipī i ſbo actu indiuſo poª diuisibili nō ē inᵖᵒ.y° nēcium:qm̄ oē recipiens oz ee denudatū a nā recepti.1°.de aia.2ᵗᵒ.67.⁊.3°.de aia.2ᵗᵒ.4. ¶ ꝓ.nec 2ª rō nēcitatem hz.qm̄ indiuiſū actū:poª tñ diuisibile pōt extendi.ꝙ pōt intʳ fieri diuisibile:nō tñ eō:qm̄ diuisibile nō pōt esse ſubm indiuisibilis ſm fundamētuz auer. Et 3ª minie nēcitatem hre vī:qm̄ indiuisibile ſimpʳ. ⁊ disibile simpʳ oppōnē hre vñ:sed idiuisibile actu ⁊ poᵗdiuisibile ñ opponū tur nisi qūadmodum pūᵗ.oppon' hitut.⁊ hᵒᵒ vnuz cᵗᵒᵖ pt re cipe altᵐ:vt mā priuata recipit foᶻᵐ. ¶ Jō oēm vt dixī in liᵒ illo ꝙ vtus arᵗˡauer.est vtᵉ entimematis vntª post altᵐ.arᵗˡ.n. sic:qm̄ denudaretur:tūc cozpˢ eēt ex nō. coᵗʳᵉ.⁊ dimēᵒ ex ñ di mēione. ē ꝙ ꝓmum entᵐª si dimēᵒ fieret in ſubo mūdo.ꝙ tūc corpus fieret ex ñ coᵗ.⁊ dimēᵒ.ex ñ dimēſioe.⁊ tūc ñ sisti h:⁊ apponit 1ᵐ entᵐª.⁊ dedit inᵖᵒ vltimū.⁊ inqt.⁊.tunc foᶻᶜ corpa les essent ꝛie ⁊ succedentes sibi in ſubo: sic ē disꝑō in foᶻᵉˢ ſubalibᵇ.ē ꝙ 2ᵐ entᵐª.ſ.si dimēᵒ fieret ex non dimēſioe.ergo oī menᵒ corupta ⁊ genita cēnt ꝛie ꝛietate .ꝑpa.⁊ ꝑse.ḃ autem nō ē ita:qm̄ dcm̄ est i ꝓntis cōe eē ꝙtitati ⁊ ſube ñ hre ꝛium. Pōt ãt ⁊ hec ꝓña vltima in hūc moᵐ ꝓponi.oē accñs qō corꝛūpitur in aduentu foᶻᶜ posteriozis non ,ꝑpuz illi:nec ꝑozi foᶻᶜ ꝛiatur accñtibᵇ seq̄ntibᵇ foꝛmam posterioꝛē.hec aᵒʳ ꝑz in lib. de longiᶜ ⁊ breuiᵗᶜ vite: qm̄ accñs ouobᵇ modis corꝛūpi pōt. vnoᵒ ꝙ viam sequele.v.g.vt inqt ipe qñ ē accñs ,pᵐ sicē corꝛum pitur risibile ad hois corꝛuptiōem. alio mō corꝛūpi pōt ꝙ se: quādo nō ē ,pᵐ accñs forme nec ꝑcedentis nec seq̄ntis sz corꝛūpitur tm̄ ꝙ successum accidētis ꝛiq̄ seq̄ntis formā genitā no uiter in mā.ē ꝙ aᵒʳ illa ꝟa. ¶ Unc accipit hec bᵒʳ:sz dimēᵒ ꝑce dens est accño nō ,pᵐ foᶻᶜ ꝓzioꝛi nec posteriozi:⁊ pre corꝛūpit ⁊ genᵗ noua ergo dimēſiones ille sūt inuicē ꝛie ꝙ se succedentes se in eodem ſubo.coᵒ quo se succedunt foᶻᶜ ſubales:⁊ sic ꝑz ꝓña auer. ¶ Dōz itaq; ꝙ corpus fieri ex nō.coᶻᶜ est impole: nō qz tunc indiuisibile fieret diuisibile:sed qz tunc dimēſiones eēnt ꝛie ,ꝑpie ⁊ ꝑse:vt visum est. ¶ Ad formā dōz ꝙ ens in gñe est duobus modis.vnoᵒ ꝓpole cū quolz cuiuscūq; gñis:vt forma corꝛis.pōt eni stare cū qlz cuiuscūq; gñis:vt vides. Alī ud est ens in gñe qō cū aliquo stare pōt.⁊ cū aliquo nō:vt foꝛa ignis.pōt eni stare cū gñatiōe ⁊ foꝛa leonis:⁊ nō pōt stare cuz gñatiōe ⁊ foꝛa aq̄.tūc dōz ꝙ loᵇᵒ de ente ꝑᵒᵒipole ē ipsuz fieri ex ꝓriatiōe sui gñis nec in gñe nec in simplʳ.Loq̄ndo 2ᵈᵒ. bñ est possibile:qm̄ ō fcō hō fit ex nō hoie.ſō ꝑz corꝛᵒ fieri ex nō coz ꝑe esse ipole.hoiem aūt fieri ex nō hoie ē necessariū. Illō autē qō inducebat ex.3°.celi nihil ē:qm̄ auer.ibidē post 2ᵗᵉ.6i.se ex ponit ⁊ vult ꝙ dimēſio nō ſit coᶻ:seu māe nisi precedat forma ſbe:⁊ i eodē 2ᵈᵒ inqt:⁊ cā ꝙ sup̄ᵉˢ existat in mā ē.qz pª foꝛa ſba lis existit in ea.ſ.grauitas ⁊ leuitas.i.forma corꝛis ꝙ noie gra uitatis ⁊ leuᵗᵉ appellat vt clariᵗ itelligit:sz plcruᵒ.ō ḣ vt ſbdit ptinet ad aᵐlocū.ſ.liᵐ ō ſba ozbis.⁊ ibidē.2ᵗᵒ.6i.possz ēt in ḣ locovideri qd sit ista ꝛtez tara dimēᵒ:⁊ qd termin°ei°⁊ qūo intʳ in mā an actu an poª⁊ an q̄litates pᶜ trāslʳ qñ foᶻᵉltoꝛ trans mutanť.⁊ multa alia q̄ nō.o3 vt ḣ dicanť:qm̄ visa sunt in li°.de ſuba ozbis.⁊ alibi in multis meis apologiis vide(Sed id qō) Cū ꝟificauit ammodo opionē illā ⁊ ammō fl'auit:ḣ in loco trā sit ad exāmē 2ª sui dicti.⁊ ꝓmo repetit illō:⁊ inqt.⁊ id qō dixit v3.ꝙ cōpˢ non est meᵐ ad aia3:neq; i creatōe coᶻᵉ neq; i ſpēb⁹ aiaz.Subdit exāmē.⁊ dicit.dicimˢ ꝙ ḣ ē iuᵡ opionē q̄rūdam ꝓbꝛ q̄ opiati ſt ꝙ oās foᶻᵉ coᶻᵉ iaiatoꝛ ⁊ aiaᵒᶻ est ſba sepa ta vī intᵉ.vel aia separa.cᵒ rōnē cozp inqt.qz ipole est apō istos ꝙ cozpˢ aiatū vel iaiatū possit dare foᶻᵉᵒ.est ḡ vna ,ꝑpō cozp. nllm cozpˢ dat foᶻᵉᵒ.deinde accepit q̄si minoꝛē.⁊ iqt.posito ꝙ celū est cozpˢ aiatū:sz ḡ bᵒʳ celū ē cozpˢ aiatū dedit ꝛnē:⁊ iqt.ḡ ipole est.ꝙ illō cozpˢ possit dar aliᵡ foᶻᵃᵐ gñabilez⁊ cozrupti bilem.aut aiam aut.ꝙcūq; aliam formam(Nāqz) Doc in loco ꝓsillogizat maioꝛē.⁊ pōt in hūc moᵐ ꝓpōi.nllz agēs meᵗᶜ coᶻᵉ pōt agere formas seu aias:sed cozpˢ agit meᵗᶜ coᶻ.ḡ cozpˢ non ꝑt agere foᶻᵉᵒ scu aias.accepit minoꝛē.⁊ dᶜ.nāqz cozpˢ agit sine duᵒ coᶻᵉ meᵗᶜ.deiñ accepit aᵗᵉᵐ:⁊ iqt.⁊ qō sic se ḣz impole est ꝙ ab eo ꝓcedat foᶻᵃ neq; aia.cᵒ rōnē replicauit. d.ñ.n. est de nā coᶻᵉ inꝟtum cozpus agere sʃalē foᶻᵃᵐ neq; aiam ¶ Debeꝛ scire ꝙ auer. vī ſm illos ꝓmittere circulum: qm̄ voluit ꝓbaꝛ aiam non agere meᵗᶜ coᶻ.⁊ ꝓbauit ꝑ ḣ.qz nllm cozpˢ dat foᶻᵉᵒ deinde ꝓbans hanc accepit.nllz agens meᵗᶜ coᶻᵉ agit foᶻᵉᵒ mō ḣ ,pḃᵒ aᵗˡᵉ ē ꝙz intēdit.ḡ i opione illoꝛ ꝓmittit circulum.pōt dici ꝙ ḣ ꝓpoꝑ ē vlioz ꝙz ōclanda.ꝙz.n.ōclanda er at.nulla aia agit meᵗᶜ coᶻᵉ.Sz ꝓpoꝑ ḣ est.nllm agens meᵗᶜ coᶻᵉ agit foᶻᵉᵒ ⁊ē.modo que sunt vlioza sē notioza.ḡ ḣ ñ vī circulus ꝓmitti.vt pz(Et ḣ)Cōparat opionē illā opioni plonis. ⁊ inquit .⁊ ḣ est ſimile opioni plonis in foᶻᵉsepatis a materia. ¶ Debes scire ꝙ ſimiliter ḣ alꝛ|est quodāmodo idē:⁊ quodāmō altez. Jdē qdē qm̄ qūadmodū plo dicit foᶻᵃᵉ rez non a cozpib⁹ cſtui i māys sic ⁊ hec enūciat opio.diuersa qdem:qm̄ plo ꝛcessit numerum foꝛmaꝛ sepataꝛ ꝑz nūez ſpēꝛ gnāndoꝛ. opio ãt ḣ.vnum tm̄ agens omnibus sufficere dicit.⁊ foꝛte opio ista ē oino opio pla tonis.vt themistius dicit:sed qūo sit ḣ.foꝛte dicam ⁊ post (Et hec) Cū dixit hoc iducit opionis auctozitatem.⁊ inquit.⁊ ḣ est exꝑsse opio Auic.⁊ pbꝛ saraccnoꝛ sequacium eius qui asse runt.i.manifestant ipsoꝛum opiniones dicentes ꝙ corpus agit in corpus caliditatē seu frigiditatem.ſ.illud corpus agēs quod apud deus est corpus celeste.ē ḡ ꝓpositio vna ꝙ corpus non agit nisi qualitates:vt dicit Auer.de mente hoꝛ .7. metaphi. ꝓmto.31.⁊ ꝓmto.18.sed illud qō dat formaȝ ſubales maxīe aias est sine duᵒ.ens separatum qō apud eos nūcupatur dāo formas arabice tñ colcodea(Alīj vō) Inducit opionem veram oino illo oppositā.⁊ inqt.totum ꝟiuz istoꝛ oppinantur.v3.ꝙ illud qō das formas coꝛpoꝛum ē corpus bñs ſimiles formas ſpēci in gñe formis recipientium.i.gñatoꝛ.ſō itulit.ḡ apud eos viua coᶻᵃ efficiunt.vt apte declʳ in aialibus ⁊ in ſimilibus gñabili bus eis.ſ.ex masculis ⁊ feminis,preatis.vbi gr̄a. plantis al.n. alꝛ genuit:⁊ planta plātā(Sz illā) Cū dixit opionem predictaz ſoluit motiuum illius foꝛtiᵐᵘᵐ.erat .n.argᵐ eius de alibus ex putrefactione genitis vbi non est mas neq; femina : ⁊ tñ fiunt. ¶ Rᵗ auer.sed illa alīa q̄ ex putredine fiūt gñant ex cozpib⁹ oz biū.i.stellis:⁊ ipsa coᶻᵃ.ſ.stelle dant eis vitam.qz viua sunt:inqt .n.auer.ii.meta.ꝓmto.18.ḡ calor celestis i aere vel aqua diffu ſus alia gñat ex putredine fcā.ecce qūo non opz recurrere ad formam separam.Redit ad id quod dixit.⁊ inquit. ⁊ ad ſſerē dū hanc opinionem.ſ.de formis hñt saraceni multas auctes.i. rōnes q̄s nos q̄tum ad ꝑs dimittimus ꝓp nimiam,plixitatem ꝟboꝛ(Et hmōi(Induē argᵐalg.Ɔ saracenoſ.⁊ dᶜ.⁊ hmōi rōe arᵗᵉ alg.o.super eos sic ꝙ non ē ipole ꝙ in aialibus sit q̄dā aia. itēdit dre ꝙ sint in alibus cozpoꝛ aie appꝛopꝛiate ad gñandu3 alꝛ formas.v3.aiatorum vl iaiatorum.ē ḡ vis ꝙ non inᵖᵒ esse formas nāles q̄ imeᵗᶜagunt:qñq; aias vt formes alium qñq; fō mas.vt foᶻᵉ eltoꝛ. Et adducit ꝑmatōem ex seᵘ.⁊ dicit.vnde mirandū ē ō hoibᵇ oimittēribus opus ſensibile ⁊ appaᵃᵐ fāᵗᵘˢ ſumme ſequentibus.ipſi.n.appodiantes se ſuper,pbabiliaꝟba ō ſtruunt demōᵘ,ſō dᵘᵗ eē hoꝛ hoium .⁊ dicit.ere decet.y° po tius oz homo talis cū ſeq̄cibus ſuis reputari i maxª ꝓuitate. ⁊ maxᵉ qñ ḣ.i.opio ꝛdicens ſensui repſt.i.ē dcā ab excellenti bus ꝓudentibus q̄ ḣ arduo intᵘ ſunt ꝓuiſi a deo gtioſo.i.qbᵇ deus gtioſus dedit arduū intᵘᵐ.i.ſūmam ꝓudentiā. iſti qdē viri sunt certe maxᵉ detestandi vilipēdēdiq.

Et cum hoc sit ita ꝓp bonuz oz aliq̄ oꝛe ō illā colcodea que latine dator foꝛ maꝛ exponitur dcā intᵉ. aia ⁊ ſuba seu foꝛª separata.⁊ in ꝓmis q̄ plonis ſnia.2° q̄ arabum ⁊ alioꝛ.3°.⁊ vltio q̄ Aꝛ.in ꝙ itio existat intentio. Et lz de ḣ sit dictum aliquid in ḣ li°.semper re petendo aliquid noui addā quod ⁊ vtile ⁊ dignum legentibus appebit. Jnqt ḡ plo in timeo. Quocirca fiē rō hec nobis ,pbᵗᵘˢ persuadet dōm ē hunc mundum alᵉ eē.idēq; intelligens reuera diuina ꝓuidenª ꝓstitutum:⁊ cū dixisset alᵉ ḣ qō mundus dᶜ. ad cuius ſimilitudinez sit ꝓductum transit ad aiaz.⁊ iqt.aiaz ãt in eis meᵒ collocauit q̄ ꝙ totum tendit atq; ea corpus ipſz ex trinsecus circūexit. ¶ Ut ḡ plonis ſnia intelligatur ꝓ obes scire ipm posuisse ꝓus ⁊ infoꝛmez molē mundi q̄ foꝛmatam ⁊ moꝛ foꝛmatam quodāmō ꝓus q̄ aiatam.oꝛdo .n.nāe ex imper fecto ad perfectum,pcedit.non quia infoꝛmitas añ foꝛmatiōez fuerit ſm tps vel foᶻᵗᵘ coᶻᵗᵘˢ añ aiam:sed ḣ ozdo rōnis ē:⁊ vt cogno'tā formalem nāz foꝛmatiōis cozᵉᶜ gr̄a q̄ coᶻᵉᵃᵐ foꝛma tōem gr̄a aie tāꝙ finis eē diuinitᵃ ſtitutam:ozdinem illuz plato exꝑsſit ꝟbis fere ſenſibilibus.atrū ad rōnis ozdinem ipm ada ptare opus est. ¶ Debes ēt scire ſm platonis ſniaz 4.ᵒʳ ptī nere ad mundi aiaz seu ſpiritum.ꝑᵐ q̄dem intᵉ.in se manens im mobilis oꝛdinat ꝙ sperarumq; motoꝛ ab auctoꝛe rez ſtitutus. 2ᵐ ſpere aia motoꝛ mobilis q̄dem:sz mobilis ꝑ seipm.3ᵐ intª q̄ dam huic aie a deo diuinitus ſnſita.4.ᵐnā.i.ſeminariaꝟitalisq; virtus ab aia paſſim ſnfusa māe: ē ergo platonis ſnia q̄tum ad ḣ mundi ſpiritum ⁊ eē intᵘᵐ:aiam intª ⁊ nām.intᵉ.q̄dem,put rectoꝛ ozbium dᶜ.⁊ motoꝛ tm̄ immobilis:aia vō ,put ⁊ motoꝛ dᶜ ozbium ⁊ a seipso mouer ⁊ potest ⁊ moᵛ.Dᶜ ⁊ intª,put oiuz rez est,puidentia.dicitur ⁊ nā,put ab ea res oēs ⁊ procreanť ⁊ ineſſe ſublimi ſuſtinentur.Et lz oia hec aie ſm reiꝟitatez ascri

bank.intᵉ.q̄dē ⁊ aia ſube ſūt ſpiritus vt ſpūs ē intª.ãt ⁊ nā qua litates ſūt ⁊ ab illa effluentes:tñ aialꝭ q̄ mūdus dᶜ rōne mate rie insunt magis.vt dicit plato. ¶ Debes scire oia elta ad ho rum q̄tuoz imagines eē.ignis.n.intᵘᵐ huius ſpūs refert.terra ⁊ illiᵒ nām:intᵃᵐ aer:aqua denicq aiam:ſūt ãt.intᵘᵐ.3ª ,ppria est n.idiuidu°vnifozmis ⁊ etern°.nā diuidua multifozmis ⁊ tpalis anima vero inter hec meª ꝑ intᵃᵐ q̄dē magis intᵉ. ipſius parti ceps euadit.Deꝛ alez vō poᵃᵐ cū nā potᵉ ꝙ cū intᵘ cōſentit quāobzē pti idiuidua dᶜ:pti q̄z diuidua.itē vnifozmis ſilʳ ⁊ mʃ tifozmis.rursus eterna.⁊ ptim ⁊ tpalis.qz igiſ ignis iter elta i diuiduus ē magis vnifozmis ⁊ eternus magis.ſō intᵘᵐ refert. qz vo terra diuidua diffozmis ⁊ tpalis plus alijs repit.ſō nām refert qz vo aia meª est.ſō ꝙtum ad intᵃᵐ aeri attribuitur quā tum ad aiationem aque 4.ᵒʳ itaq; elta illoꝛ quattuoz imagines referūt. ¶ Dᶜ.4°r vite stellaꝛ hoꝛ imigines ēt declarant ſa turnia:iouialis:venerea:dionyſiaca : ſaturnia.q̄dē intellectum refert.ioutalis autem intelligentiam ad actionem iam mobilez declinantē.Uenerea ēt aialē refert virtutē iam mām amātem dionyſiaca nām ⁊ mām refert. ¶ Dᶜ.ſc° 4°r in vniuerſo cōnu meranť.ꝑmº q̄dē imaginari°intᵘᵐ repꝛesentat.ḣ.n.vnus existit fozmas rez ꝑticulares attingēs:vt ille vles attingēs inquā itri sec°.ſō nullis eget inſtᵗᵘˢ:qūadmodū ⁊ intᵉ.neq; extra ,pcedit vſq; neq; patit. ſō intᵘᵐ refert.2° vo ſe° cōis ē in alibus.⁊ ḣ in tª refert.est.n.cōis ⁊ exᵗ procedēs 3° exterioz se°in aialibus ꝑticularib⁹ vltra vim rōnē iā ꝓinſticta singula oiſtribuitus.ḣ q̄ dem vim aialē refert.eo qz extra se pozrigit arq; passione exꝛiēs mutaſ. 4.°denicq se°.a pitagoꝛicis plātis cōcedit. ⁊ id qui dē ſtupidū nullū iā hñs indᵐ qualitatis:ſz in ſua positū passio ne voluptatis cuiuscā atq; doloꝛis.Et ḣ qdē se° nām illius te net ſpūs.Declaratū itaq; habeť illozum quattuoz ferre totum mūdū hunc foꝛmā.Jstoꝛum ēt habeť ozdo in hunc modū: qm̄ mundi qdē mā neq; aliter ſuscipit aiam q̄ per nām: neq; aliter intᵃᵐ q̄ ꝙ aiam nz alʳ intᵘᵐ q̄ per intᵃᵐ. sic quoq; ꝑ terrā acci pit aquā.ꝑ hāc aerē.per hunc ⁊ ignem. ¶ 4° debes scire ꝙ 2ᵉ ē adꝺeū ozdo rez vn°qdē q̄ ab eo,pcedit.alter q̄,pcedētes cō uertunť ad ipz.Cū igit hec ex platonis ſnia colligāť in hūc mo dum verba platonis interꝑtemur.Dicit.n.aiam in eius meᵒ col locauit q̄ ꝑ totū tēdit.atq; ea corpus ipſum exᵗᵘᵉ circūtexit. ḣ qdē igit illos duos ozdines signat.cū.n.dicit aiam in meᵒ eius collocauit que ꝑ totuz tendit ꝛē.ozdinem ,pcedēdi rez ex deo signat.Cum vo inqt:atq; ea corpus ipſum exᵗᵘᵉ circūtexit:ozdi nez rerū,pcedentiū i deuz declarat:qñ.n.mūdus ea i deū redit exᵗ molē ⁊ sui nām extēdit cū ꝑuertat in id qō supza mūdū repi tur. ¶ Dis ētvbis ꝓpatiōez aie ad totū corpus ⁊ oēs ptes ꝓ scribit.ad corꝓ qdem cū dicit eā medio'collocasse.ad ptes etiā omnes cum ait que ꝑ totū tendit.hec.n.aia totum tenet ⁊ sin gulas partes repler.ſm eni illa,q̄tuoz oēs fere mūdi partes te net.quia ꝑ intellectuz ignē saturnū ⁊ imaginariū ſensuz.ꝑ intᵃᵐ ioulalez aerē ⁊ cōmunē seᵘᵐ. per animā venereā aquā exterio rez seᵒ ptē.ꝑ naturam dionyſiacā terrā nāles senᵐ.ꝓtinet ista ita q; anima totum est.⁊ oē totū quidem,put in medio:ſita est oē: ꝓout singulas tenet partes ſingulis eius gradib⁹.ḣ sūt que,foꝛ maliter ex ꝓoculo ꝙ pozfirio excipiuntur in hui⁹ loci cōmēta tione.quid igit sit mūdi aia:⁊ qūo ad ipm ⁊ singulas partes se hēat ſm plonis ſniaz:dcm̄ sit in tm̄. ¶ Superest modo oꝛe quo modo hec formas rez ⁊ maxie animas,pcreat: ⁊ qūo illas foꝛ mar.dōz itaq;ꝙ cū deus oia possit cū aia hec in sui reditu in il lum illustretur appetitu accēſo illi inhereat:inherendo formeť omnia in mente sibi inherente nāe rerū.creandarum effingit.in eaq; ſpiritali nā quodāmodo vt ita loquar depingūtur oia que incozpib⁹ſistis sentim⁹.hmōi igit rerū ſpēs dei fomēto quodā modo in illiª aie mēte ꝑceptas:ōpictasq; nō oubitam⁹ideas eē ſm platonis ſniam.cum igitur anima ḣ oiuz ſpēs teneat meri to oium formatriz ⁊ artifex rerū dici oz.hec vtiq; aia oium re rū formas ꝓducit in mā,put earū simulacra ꝓeconcipit. Mo dus aūt formatiōis ḣ est.cū mā digna fit recipe formā:⁊ meri tuz expectat ab hac ipa,ꝓpia idea ꝑcēcepta formā dat.Fz me ritus māe.hāc aūt opionē themiˢ.i.3.de aia.ca°.27.q̄dāmō pze dicat:inqt.n.ſolus intᵉ.agēs,pe ⁊ maxie cēſendus est forma.i mo vo forma foᶻᵃᶻ.iferioza.n.cetera mō ſuboꝛ loco.mō foᶻᵃᶻ bñr. ¶ Hāc ⁊ ꝓeterea idē themiˢ.i de aia ꝓ°.c°.23 .declarauit exᵒqō videas.qūo qdē igit ḣ aia,ꝓcreat ētiū foᶻᵃᵉ ⁊ q̄ sint idee ⁊ vbi sint dicēū mō.ḣ itaq; platonis opio ꝓonūc credať: lz complura sint necessaria ad illiᵒ exꝑōnē:vt de auctoꝛe eiˢ an ōe eā creauit:⁊ an ipſa creata vim hēat in aias rōnales ⁊ quedaz alia q̄ nō sunt hᵒ loci ſz in liᵒ.de intᵘ sermonem ,plixū inquire. ¶ Superest mō arabum sciam ⁊ adducere ⁊ declarare āmō. debes ergo scire ꝙ spera actiuoꝛ ⁊ passiuoꝛ gubernatōe indi get foꝛte non minoꝛ q̄ singulus ozbis.⁊ qz omnis ozbis indi get motoꝛe:ſō dicunt tota hanc sperā motoꝛe indigere.est aūt motoꝛ duobᵇ modis:quidā ꝑtᵉ per totā quātitatē mobilis:q dā in indiuiᵈ cōſistens.motoꝛ eni qui tempoꝛe finito mouet ab eis ponit partibilis ⁊ diuisibilis.qui vo tpe moᵗ eterno ⁊ impti bilis ⁊ indiuisibilis existit.ḣ igit motoꝛ cuz hēat sperā ⁊ guber net ⁊ tpe moueat eterno:hac de re eternus impartibilis existit

simpliciter.dᶜ quidē hic motoꝛ.foꝛma spere. dato foꝛmaꝛ.intª separata.intᵉ.⁊ aia.ꝓout diuerſis habitudinibus speram hanc respicit.respicit.n.primo hanc sperā,put ista cōseruat in esse ⁊ opōne ſua.ꝛ qz foꝛma ꝓncipium est essendi ⁊ opandi absolu te.ſō tᵘᵐhmōi foꝛma dᶜ rotius spere.Dᶜ ⁊ secundo dato foꝛma rum latine.arabice vero colcodea ab opōne ꝑticulariū rerū ē. n.agens omnes foꝛmas i materiā ab exᵗᵒ ponens eas ibi ex ni hilo ſm arabum ꝓncipia.ḡ hoc tᵘ dato foꝛmarum:vel agens foꝛmas dici mereᵗ.Dᶜ ſcdo.intª: qm̄ oē agens ꝑ cognitionez ꝓ uidentia aliqua effectus agit.⁊ qz nulla ē ,puidenª aᵒʳ hac istā. ſō merito dᶜ intª ab excellentia opōnis iniᵘᵉ:quemadmoduz di cimus margaritam esse albedinem ,ꝑ q̄to albissima reperit.Dᶜ 4° intellectus.q̄n qūadmodū intᵉ.nō ozgano:ſz occulte ope rat intᵒᵒ ⁊ discurrendo:sic ⁊ hec foꝛma sine instᵗᵘᵒperat ⁊ sine oi manifestatiōe.⁊ iō intᵉ.dicī potest.Dᶜ ⁊ anima:qm̄ animatuz ab inanimato dᶜt in viuendo.in de anima ꝓmo ⁊ ſcdo.viuere ãt multiplʳ dicto quod moᵗa se.ꝛ crescit a se.ꝛ viuere dicimus:qz igſ omnia que mouentur hic rōne illius mouentur ⁊ crescunt: ſō anima dici non dubr.potest ergo colligi ex his q̄dē dē sit ista vel foꝛma ista:ꝛ quot habitudinibus speraz hanc respicit.⁊ hec sunt que ex.9°.metaphi.Auic.extrahuntur.⁊ duª huic contin gentia tertigi illib.de intᵘ in ꝓpōne.o.ab eterno immobili non ꝓuenit nouum.hec itaq; arabum existit opinio que foꝛte paꝛ aut nihil ab opinione plonis differre videtur : nisi q̄ platonis opinio altioza tangit.attamen si q̄s voluerit ampliare.ꝛ hāc in illam reducet ⁊ facile. ¶ Superest ⁊ modo pyᵗᵒᶻ sniam in hac ui explicare.latius.n.in.7.metaphi.ꝓmto.3i.⁊ in.12.metaphy. ꝓmto.18.auer.exposuit.⁊ per totum liᵐ de gnōe aialium ꝛc. ¶ Debes ergo scire vt auer.dᶜ.ꝓmto.36.i2ᵗ.⁊.18.eiusdem oēs foꝛmas ꝓtineri actu in primo motore.⁊ poᵗ in ꝑma mā.ꝛ nō in telligo actu foꝛmali:sicut ignis 2ᵗ calorem actu foꝛmali ꝓout ⁊ ipse actu calidus existit : sed intᵉ actu ꝓductiuo eo ꝙ nihil existit ꝓductum ꝺn a virtutᵉ ꝓmi in mā ponatur.⁊ hic actus ꝑfectissimᵃ.Item nᶜ itelligo poᵗᵐ.ſ.ita ꝙ nihil existat i mā aīi foꝛmaruz ꝛēh n.m. esset.n.foᶻᵉcreaᵒr ñ gñatio qñ res fieret.oz ḡ vt aliqᵒᵒ foᶻᵉ existant in mā:⁊ ipse ē vt existāt ſm ptē ⁊ ſm ptē ñ.qm̄ tūc gñatio tm̄ fiet intēſio eēt:⁊ cozrupᵒ.foꝛme remis sio.nec existunt foᶻᵉ ſm essentiam in mā:qm̄ tunc in gnōne res non acquireret nomen nec diffōnē nec in cozruptiōe depderet id.ḡ oz vt quodāmodo existant ibi:⁊ quodāmō fiant.Jō debeꝛ scire ꝙ vle est poª ꝑticularia.actu vō nullum.aduenientibus.n. dñntᵘᵐ,ꝓᵐᵘᵐ.vle efficitur ⁊ ptᵗᶜ.ḡ vle meᵐᵉit inter nihil ⁊ eē actu.extimandum est igſ in mā esse aliquā foꝛmaz vlem q̄ oēs pcᵗᵉ esse ꝓtineat que sit velut inchoaᵒ q̄dam vlis ⁊ vlis foꝛ ma māe ꝓꝓria: ⁊ ab ea exñs inſeparabilis. hec:⁊ dee licentia dōi:foꝛma cozpoꝛis existit de gñe ſube:hec.n. foꝛma vlis ex ſtit.poª ergo continet ⁊ oēs poᵗᵉ fieri poª.⁊ ſm ꝙ foꝛme fiunt ꝓꝓrie hec foꝛma ſpēm ꝓꝓriam accipit.generatio itaq; nihil aliud est nisi foꝛme specifice ab, hmōi gñabili exñs. intelligo ḡ oēs foꝛmas contineri in mā in poª.i.in foꝛma coᶻᵘ que potēcia foꝛmalis est oium.vt albertus dicit.qūo ergo foꝛme sint in ꝓio motoꝛe:qūoq; in poª in ꝑima mā sit dcm̄. ¶ Dōm vlterius ꝙ oēs res nāles poᵃᵉ ⁊ virtutes hñt.ḣ.n.ſcᵘ ⁊ rōne manifestatur in hunc modum.videmus.n. calozem vtutez eē ignis.⁊ frigus virtutez eē aque.⁊ qz oēs ignobile ꝓtinet in re nobili:⁊ ipfectū in re perfecta:vt seᵘ fere ꝓhensibile est oz vtutem.calozis ab ignis eēª emanere ⁊ fluere. ⁊ vlr postᵗᵘˢ vᵗᵉ sp altioris potēcia ꝓtinetur.ergo oz oꝛe oēs res vtutes hre actiuas. ¶ His visis Aꝛ.opio est:vnum esse agēs qō ꝑª foꝛma ꝑᵉ finis.ꝑᵐ efficiēs oium rez existit:⁊ ḣ ꝑᵉ existit motoꝛ.est.n.ꝑª foᶻª.put oēs res in esse ꝓueniunt:ꝑᵉ finis ,put in ipsum redcūt entia.⁊ gr̄a hᵒ exi stūt.⁊ ꝑᵐ effiᵉᶜᵉ:qm̄ vel oia fecᵗ vel in vtute eiˢ agētia agūt.ſūt .n.agenª ptᵗᵘª velut instʳª illius:sic Aꝛ.ō gnōne 2°.⁊ auer.8°. phicoꝛ.ꝓmto.46.⁊.47.vī oꝛe. Quid igſ sit ꝑma foᶻª apud Aꝛ.qūo ab ea res fiāt.⁊ qūo arabū ⁊ plonis opio cū Aꝛ.que niat ⁊ oꝛat sit dcm̄ intm̄.rōes ⁊ fūdamenta haꝛ opionū vsq; in aliū trāsferanť locum. Alga. Dubium III.

a

Jt Algazel respōdens ꝓo philosophis. ⁊ si aliquis diceret ꝙ lz supmū celū vel sol vel aliud corpus supceleste terminatū sit in sua mēſura magnitudinis nō est ipole quin possit esse maius vel minus.ergo oportet ꝙ illā mensuram terminatam quaz modo habet ab aliquo appꝛopꝛiante habeat.ergo nullum corpus supercelestē est primū ens. Nos vero respondemus eis qua ratione negatis ꝙ illud corpus in vltima fine magni tudinis que naturaliter reperiri potest sit ita ꝙ impossibile est ꝙ sit maius illo. Et illud continet oia entia ergo dictis primum causatum esse supremum celoꝛ mensuratum ab illa mensura sua ꝓpꝛia. Et alie me sure respectu substantie sui primi causati sunt inequa

les:sed appropriant in quadam mēsura que ordine entium dependet a deo.7 ideo dicitis impossibile eē q̄ aliam habeat mensuram. Amplius si dicerent q̄ primum causatum est primi orbis causa.7 habet p̄n cipium approprians:vtputa voluntatem. Adhuc ē petendū quare voluit sibi dare hanc mensurā 7 non aliam. Et est manifestum q̄ ipsi negant distinguētes voluntatē. Patet ergo q̄ isti nequeūt asserere q̄ primum corpus orbiū habeat appropriās extra se 7c.

¶ Adducit alg.h arg^{m} ,p pp^{as} postmo^{m}.ibi(Nos vero)Respondet ad illud.7 rō sic cōponitur.nullum corpus habens numerum 7 mensuram sue mag^{ni}ab aliquo appropriante illaz si bi est p^{m} ens seu p^{m} p̄n^{m}:ſz corp^{s} celeste hz mēsurā sue mag^{ni} 7 terminum eius ab aliquo appropriāte.g̃ corpus celeste nō p̄t esse p^{m} p̄n^{m} n^{e} p^{m} ens.b^{or} ,pb^{r}.7 componit sic ,pb^{o}. oē corp^{s} qō pōt esse maius 7 minus mensurā sue mag^{ni} 7 terminum ab aliquo ex^{o} appropriāte hz. Sz celū pōt esse maius vel minus q̄ mō sit.ergo mensurā sue mag^{ni} ab appropriāte hz ex^{o}. h^{o} primo tangit b^{rem} ,pfilli:7 inq̄t.ait alg.respondens ,p phis.7 si aliquis diceret q̄ lz supmū celū vel sol vel aliud corpus celeste terminatū sit in sua men^{ra} mag^{ni} non est impossibile quin possit eē mai^{o} vel minus.hec fuit b^{or}.deinde accipt p̄nem ,pfilli q̄ est b^{or} filli principalis:7 inq̄t.ergo o3 q̄ illā mensurā terminatam quā mō hz ab aliquo appropriāte hēat.7 hec fuit b^{or} prin cipalis filli.7 tunc dat p̄nē principalis filli:7 inq̄t.ergo nullum corpus celeste est p^{m} ens.h^{c} igitur est argu^{to} pp^{cōz}. vt d^{r} alg. (Nos vero)Luz adduxit fortissimum arg^{m}. vult mō soluere illud. Et ad formā dōm q̄ b^{or} filli p̄n^{le} fla est.qui.n.dicit corpus celeste hre eē p^{m} entium 7 esse p^{m} p̄n^{m} dret q̄ non hz approprians sibi mag^{nem} 7 terminum. ¶ Ad ,pfilli dōm forma liter:q̄ iterū b^{or} fla est.nō.n.pōt corpus celeste mai^{o} eē vel minus. hui^{s} sol.tātū tāgit 2^{am} partez.ſ.sol.ad,pfilli.m.7 p illā vult hre sol.ad fillim:inquit g̃. nos vō rñdem^{o} eis qua rōne negatis q̄ illud corpus i vltima fine mag^{ni}.e q̄ reperi pōt.i.qua rōne negatis max^{m} corpus:qō est ita maius q̄ ē in vltimo mag^{ni}. q̄ hz magnitudinē qua maior reperiri nō pōt in nā.sit ita q̄ ipose sit q̄ sit maius illo:ē g̃ sensus sol.cur o parypatetici negatis eē impose cor^{e} max^{m} dari maius.hoc.n.nō debetis:qm̄ exā max^{m} est:impose ē eo dari maius.7 p hoc vult hre q̄ minor.d. corpe celesti posse dari maius eē ,ppōnem falsaz:cū corpus celeste sit maximum qō reperiri pōt in rerum natura(Et illud)Dat cām sue sol.ſ.cur nō pōt maius illo reperiri.7 illa rō pōt sic cōponi. corpus quod continet oia entia p̄ntia 7 possibilia est maximuz quod pōt reperiri:sed primum causarum.ſ.primum celū:qō est octauus orbis cōtinet omnia entia presentia.ergo eo nō potest dari maius.huius tangit minorē.7 inquit. 7 illud continet oia entia.i.presentia:7 infert ꝫnem.d.g̃ dicitur primum causatū eē supremum celorum mensuratum ab illa mensura sua ,ppria.i. g̃ octauus orbis ita mensuratur a sua mensura ,ppria q̄ non pōt esse maius vel minus(Et alie mensure) hoc in loco persoluit quandam obiectionez.dixit.n.Alga.ideo non posse dari corp^{s} maius corpore celesti.q̄ illud est maximum.7 est maximuz. ideo nō pōt suscipere maius nec minus.modo ex hac causa posset fieri obio hoc mō.oē corpus non maximum potest eē min^{s} vel maius:ſz q̄libet orbis excepto octauo est non maximus. g̃ quilibet orbis excepto octauo pōt suscipere maius 7 minus. R^{et} auer. 7 forma sol.,pisiit i h:q̄ ſz corpus maximū nō possit suscipere maius nec minus non propter hoc sequitur q̄ omne corpus non maximum possit suscipere maius aut minus.q̄ orbes inferiores 7 si sint non maximi.hñt tñ mensuras ,pprias 7 inseparabiles.ió illa maior hz int^{r} de non maximis carentibus mensuris proprijs cuiusmodi sunt elementa 7 alia generabilia inquit ergo.7 alie mensure.ſ.orbium inferiorum respectu subē sui primi cāti.i.respectu octaui orbis sunt inequales.i.minores vel equales vt hz alia translatio.i.eodem modo inseparabiles ab eis.7 si stat inequales o3 dicere post:sed appropriant.i.illas habent tanq̄ ,pprias in quadam mensura que ordine entium dep3 a deo.7 tunc cōcludit.d.7 ideo dr impossibile esse q̄ alia habeant mensuraz. ¶ Debes scire q̄ orbes sunt inequales magnitudinibus,ppriis pp intelligētias vt dicit Auer.12.metaphi ce.2to.44.q2.n.int^{a} lune fuit minoris virtutis.ideo magnitudo lune o3 esse minor.7 quia virtus primi motoris ē maxima. ió magnitudo primi orbis est maxima:propter igitur ordinem entium.i.int^{az} mouentium gratia entium orbes sunt inequales in magnitudinibus.7 quia ille ordo est essentialis.ideo mēsure sunt proprie 7 essentiales illis(Amplius)Adhuc adducit 2^{am} obionem.7 inquit,amplius si dicerent q̄ p^{m} cātum est cā primi orbis.i.si dicerent prima int^{a}m eē cām primi orbis 7 hz primū approprians:vtputa voluntatē que sup.est ptingens ad vtrāq̄ partem.ergo orbis octauus potest esse maius vel minus q̄d q̄ modo sit.potest ergo in hunc modum ex his verbis ratio cōponi.omne corpus causatum ab agente libero vo^{tem} habente potest esse maius vel minus:sed corpus octauū est corpus cātū ab agente libero vo^{tem} hūte. ergo in p^{a} figura octauus orbis potest eē a^{or} vel b^{or}. ¶ Debes scire q̄ alg.vsus ē ly p^{m} causatū 7c.) Nunc vō vtif,p int^{a} illi^{o} ,pmi cāti.i.illius ,pmi orbis.7 forte littera superior errata fuit victo scriptorez.7 o3 stare.ergo oī p^{m} cātum iferre supmum celoz mēsuratum ab illa mēsura sua ppria.7 tūc ꝫclusio illa int^{r} sic.g̃ p^{a} int^{a} o3 iferre.ſ.cāre p^{m} orbē i illa mēsura in q̄ mō est ilepabilr 7 ,ppe.7 sic fmōes ꝫcordantur inuicem(Adhuc)Obījt iteꝝ ꝺ hanc sol.7 inquit.posito sup. q̄ ita sit.adhuc ē petendū q̄re voluit sibi dare hanc mensuram 7 non aliā:7 pōt argui h mō.ab indifferēti non ,puenit actio vo^{tis} ,pmi cāti per vos ē idēm simp^{r}.g̃ ab ea non ,puenit actio (Et est):1° ar^{it} ꝺ eos inducendo eos ad ꝺdictōem.7 inquit.7 ē ma^{tum} q̄ ipsi negant vo^{tem} distinguētē.i.potētē distincta 7 ot^{a} cāre.7 per ꝫnēs nunc ꝺdicūt sibi.7 tunc recolligit sol.oi.p3 g̃ q̄ isti.i.pp^{ci} nequeunt.i.ñ pñt asserere p^{m} cōp^{s} orbiū.i.8um orbē hre appropians ex̄ se.i.agens oās sibi mē^{r} im quā habet.Auer.

d Icimus nos q̄ huius hominis verba in hoc loco valde sunt admiranda.ipse enī obijcit philosophis quodam argumento dicens q̄ ipsi nequeunt asserere efficiē tem preter corpus celeste.quia indigerent responsione cuiusdam radicis quam ipsi negant.v3.q̄ celi appropriantur in propriis mensuris rōne cause appropriātis licet alias magnitudines habere possint. Et dicta causa approprians oportet q̄ sit antiqua. Unde Alga.errauit in hoc loco in intentione nominis appropriationis.quia appropriatio de qua locuti sunt philosophi dissimilis est appropriationi loqn̄tium:loquentes nāq̄ intendūt p hoc q̄ distinguat res a suo simili vel suo contrario non q̄ sapientia inclinet vnum ipsorum similium vel contrariorum magis q̄z alterum. Sed phi in hoc loco intendunt per dictam appropriationem q̄ sapientia inferat in effectu id quod hz de sua nā:7 hec est cā finalis. apō.n. phos nulla est quantitas neq̄z qualitas in aliquo entiū que nō sit pp suam ſpiam:quare non euadet gn sit vnum duorum.v3.aut q2 hoc est necessariū de nā actus illius entis.aut q2 est fm bñ esse. Si.n. in creatis eēt aliqua quantitas vel qualitas ab illa sapia nō ꝓducta sequeretur attribuere primo creatori seu efficienti id quod non deberet attribui alicui vilissimo artifici māli. Nā nullum est dubium q̄ quilibet effectus ab aliquo artifice factus diligit:7 cum ,puisiōe ab eodē magistro fit:7 ió separata seu remota sapia a nature operibus remouetur etiam causa ab oibus effectibus nature:quod est contra omnium philosophorū radices 7 conclusiones. Patet ergo q̄ o3 q̄ mundus hēat vnum efficiens sagacissimum 7 sapientissimum a quo entia cuncta seriatim ministrentur.

¶ Cū duxit alg.sniam vult h in loco eam examinare.7 p^{o} ponit quodam.7 inq̄t:dicim^{o} nos q̄ vba huius hois in h loco valde sunt admiranda.i. admiratione digna(Ipse enim)Narrat dcm alg.deinde ibi (Uñ alg) Ponit el^{s} errorē.inq̄t g̃.ipse ,n.obijcit phis q̄da arg^{to}.d.q̄ ipsi nequeūt.i.non pñt asserere efficientem ꝑter corpus celeste.i.q2. hñt dre corpus celeste esse p^{m} agens.cui^{s} rōnē inq̄t.q2 indigerent rñsione cuiusdā radicis .i.cuiusdā ar^{ti} fūdati in q̄da p̄n^{a} quā radicem ipsi negāt:7 explicat illā.d.v3.q̄ celi appropriantur in proprijs mē^{ris} ratione cāe appropriātis:ſz alias mēsuras hre pñt.7 dcā causa appropriās o3 q̄ sit ātiq̄. ¶ Debes scire q̄ arg^{m} alg. fundat in h.phi ꝓcedunt q̄ coz^{a} celestia hñt scōas mē^{ras} ab ex^{o}.sic q̄ alias ab eo dem hre pñt.dicebat modo alg.h^{c} cā approprians o3 vt sit antiqua .i.eter^{a}.7 agat pervo^{tem}:q̄re ergo plus egit hāc mag^{nem} q̄ illā.hec igr vis fuit ar^{ti} Alg. ꝺ phos (Uñ alg) Doc in loco appōit alg.errorē. ¶ Debes scire q̄ appropriās apō auer.ideꝝ ē qō agens volēs.h at duob^{9} modis iuenit.vno^{o} qñ pt pvo^{tem} ei^{9} agere e^{tum} indr̄nte a pte vtriusq̄:sui.ſ.7 e^{tus}. qñ ex pte sui agere vtrunq̄.7 qñ a pte e^{tus} pt esse recep^{o} indr̄ns ad vtrunq̄ sicut.v.g.pōt diues dare tibi pecunias:7 non pōt.7 tu recipere 7 non.aliō ē agēs p vo^{tem} 7 int^{tum} ,put agit id qō ē natū ē^{tus} recipe 7 nō alr. Et dr h agens vo^{tis},p q̄to agit e^{tum} 7 int^{tis} 7 vlt suū 7 ab illo ñ expectat aliq̄d remu^{ōnis}. 7 h^{it} vr agēs volēs. p^{o}leges ponūt deū eē rez auctorē.2° phi vt vilū ē loco h.in

dr mō auer.vñ a^{l}g.errauit i hoc loco i tē^{c}n^{a} nois appropriās .i.pp equiuocationē hui^{9} nois approprians.i.agēs volēs.quia appropriatio de qua locuti sunt phi dissimilis ē appropriationi loquētium.i.q2 alr capiūt agens appropriās theologi alr phi.7 h declarat.d.loquentes nāq̄ intēdūt per hoc q̄ distinguit res a suo simili vel suo ꝓtrario.i.int^{nt} approprians pro agente cōcipiēte duo opposita silia posita idifferenter fieri:nō q̄ sapi^{a} iclinet vnum ipsorum silium vel ꝺsimilium magis q̄ alterū.i.it^{o} idifferentiam rerum:prout equalr posita sunt fieri:ad quorū neutrū plus inclinatur in^{9}.agentis magis q̄ ad alterum.est g̃ appropriās vno^{o} agens potens agere opposita silia posita fieri eqlr ad quoz neutrum plus iclinatur q̄ ad alterz (Sz phi) Ponit 2^{m} mo^{m}.7 inq̄t.ſz phi in hoc loco itendunt per dictā appropriationem q̄ sapia inferat in e^{tū} id quod hz de sua nā .7 addit.7 h.i. sapia talis non modo est agens verum cā finalis.cuius rōnē d^{r}. apō.n. phos nulla ē q̄titas.i.magnitudo neq̄z qlitas.i. forma.in aliquo entium q̄ non sit pp suam supmam.i.grā ꝑme sapie tāq̄ grā finis.7 pp illā tāq̄ pp agens. g̃ illa sapia est finalis 7 agens cā(Quare non) Quia dixit sapiam ꝑmā dare id quod nāe rei ꝑtit qōdā cōducit.7 inq̄t.q̄re nō euadet q̄n sit vnum duorum .i.dn recipiens nō recipiat pp vnum duoz.v3 aut q2 hoc est necessarium simp^{r} de nā actus.i.effectus vel oponis illius entis aut q2 ē fm bñ esse.i.fm melius.vñ g̃ .^{o} mo^{o} sic.appropriās ē agens intelligens 7 volens id qō nāe rei ꝓuenit aut fm necessitatem simp^{r} aut fz melius nulla3 expectās retributionem ab e^{tu}.ꝓueniunt g̃ 7 dr̄nt.ꝓueniunt q̄dē pri^{o} qñ tā agens p^{oo} q̄z^{oo} sunt volentia 7 intelligentia.dr̄nt ꝑmo q2 agens p^{o} mō ē indr̄ns ex pte vtriusq̄:sed 2° ē determinatum ad vnum.ſ.ad id ad qō natura expetit:aut nēcio aut pp melius:7 harum conditiones tetigit auer.aliās in lra vt p3 (Si.n.) Declat qō dixit.dixit .n. q̄ ois q̄litas 7 ois q̄titas producta est a sapia illa.h.ondit.o.si eni in creatis eēt aliqua q̄titas vel q̄litas non producta ab illa sapia seq^{r} attribuere p^{o} creatori id vile qō non deberet attribui alicui vilissimo artifici materiali:qm̄ agenti materiali ꝓpter agere sine sapi^{a}.7 h ꝓpter deo.ergo id quod ꝓpter vil^{mo} cōpetit deo(Nā)Adducit ex^{m} q̄si ꝓueniens.7 inquit.nā nullum ē du^{m} q̄ ꝺbz effect^{9} ab aliquo artifice factus diligatur.7 cū ,puisiōe ab eodem magr̄o fiat.si igr h cōpetit reb^{9} hic q̄to magis reb^{9} ibi(Et ió)hic ꝺducit cozre^{m}.7 inquit.7 ideo separata seu remota sapia primi ab operibus nature etiaz remo^{r}cā ab oib^{9} effectib^{9} nature:quod ē ꝺ oiuz phoz radices.i.p̄n^{a}z ꝓnes.7 tūc ꝫcludit ,ppositū quoddam.d.p3 g̃ q̄ o3 q̄ mundus hēat vnū efficiens sagacissimū 7 sapien^{mum} a quo entia cūcta seriati ministrentur. Et cum hec sint ita potest ad formā ar^{ti} dici.ſ.q̄ corpus celeste nō ē p^{m} agens.q2 dependet ab aliquo agente appropriante sibi q̄titatē 7 q̄litatē ab eterno.7 q̄si ar^{r} ꝺ:q̄m tunc illud agēs posset agere vtrunq̄ 7c.nego ꝑnam:quoniā illud appropriās nō ē vniuoce dcm cuz agente ꝺ q̄ loquunt theologi.agit.n. p vo^{tem} 7 intellm fm necessitatē rei pallue.vt dcm ē. 7 ió corp^{s} celeste non potest recipe q̄titatem maiorem nec minorem:qm̄ non habuit illam tm̄ pp agētis defiderium:sed ex determinatione sue nature vt dcm.ē primus g̃ motor incorpore^{9} est.vtz vō celeste corpus possit eē sub maiori vel minori mag^{ne}. Et vtrum sapientia primi sit ad omnes res.7 quō sit:7 quid vo^{tas} primi. 7 quō cōcurrit:dicta sunt in alijs disputatiōibus .ió non expedit h in loco repetere Et sic finis exp̄onis 9^{e} disputatōis.

¶ Decima disputatio Algazelis cum phis in qua ostendit debilitatem ipsorum in eo qō asserunt.ſ.q̄ ipse deus scit genera 7 spēs vniuersali modo. ¶ Dubium 1.

a Jt Alga. quia apud hāc opinionez concedentes ens cōcluditur in duobus.v3.in antiquo 7 innouato.7 nihil est apud eos antiquum nisi de^{9} 7 sue denominationes.7 omnia ꝑter eum innouata sunt sua proprija volū tate. Concluditur igitur ab istis suppositis vna ,propositio necessaria in scia dei.v3.q̄ oia sciuntur ab eo. Quia omnia vult 7 sua,ppria volūtate inouanē. suppositō.ergo q̄ ipse vult 7 scit id quod vult.ergo ipse deus est vnus necessario:7 qōlibet vnū scit alia ꝑter seipsum.quare apud istos oia sciuntur ab eodez deo benedicto:7 hoc patefactuz est eis.supposito q̄ ipse vellet mundi innouationem.

¶ Cum expedita sit disputa^{o} 9^{a} h in loco io^{am} aggreditur q̄ ē q̄dam mō ad sciam dei prinēs.7 ad ei^{9} ꝓnem. q2 vt dixi.qō de scia ē qō de ꝓne dei ex deno^{ne} 7 subo:vt visum est.g̃ dōm est de scia ꝑmi :ſz sit in ꝑte dcm.7 q̄si vltus. h autem ad particularioza ꝓdecēdit ꝑmo.ergo .Alga.ꝓcludit ,ppōnē vnā i q̄ erit vis qōnis.accipit ergo añs q̄si ꝓpositū.7 dicit q2 apō concedentes hāc opinionem ꝓcludit.i.diui^{nem} ens in duob^{9}.v3.in ātiq̄.i.eterno 7 inouato.i.nouo.ē ergo ꝑma ps.oē ens ē eternuz vl nouū. Et nihil ē apud eos antiquū nisi de^{9} 7 sue denominationes.i.sua attributa 7 oia ꝑter eū inouata sūt,ppria vo^{tē} ergo 2^{a} ps.q̄ oēns ꝑter deū nouū ē:7 solus de^{9} etern^{9} oia noua agens sua vo^{te} h ē to^{m} añs tūc dedit propōnē q̄si ꝑnā.d.,pcludit igitur ab istis suptis vna ſ. ia nēcia in scia dei.v3.q̄ oia sciunt ab eo.cuius rō nē dicit.q2 oia vult.7 sua ,ppria vo^{tes} inouant(Suppo^{a} ergo) Cū ꝓcludit illā ,ppōnē adhuc ꝓcedit.7 ꝑmo accipit illam inet 7 post ifert alteram.7 inq̄t.sup^{to} ergo q̄ ipse vult.7 q̄ sciat id qō vlt.ergo ipse de^{9} ē vn^{9} nēcio.hec ꝑna tenet:qm̄ vna ē ꝓria vo^{tas} 7 vna ē ꝓria scia.tūc accipit a^{r}em^{m}.7 qōlz vnū sup. int^{us} 7 sciēs 7 volens scit alia ꝑter seipm.7 appo^{r} minor accepta.ſ.q̄ de^{9} sit vn^{9} sciēs 7c.p^{o} tūc ꝺnem.o.q̄re apud istos oia sciunt ab eodez ꝺo benedicto.hñr ergo due ,ppones.ꝑna ꝺs scit oia.ſcda.ꝺs scit oia ex̄ seipm(Et hoc)Confirmat hoc auctē eoz.d.7 h patefactum ē eis.supto q̄ vellet innouatōem mundi.i.h maxime patet supta mundi nouitate fm theologos. hoc igitur est itentus huius loci. ¶ Auerroys.

d Jcimus nos q̄ alga. prepositit hec vba mō ꝑambuli:vt posset comparari iter dicta sui ipsius 7 philosophorum verba in dei scia. Et est notandum q̄ hec vba sufficientiora apparent ex improuiso q̄z philosophoz vba.qui enim bene respicit loquentiuz dicta ꝑz q̄ ipsi ponunt eum hominem eternalem prout assimilant sciam dei in creaturis scie effectuū qui fuit hūana volūtate. Et si aliquis eis dicat q̄ sequeret ex hoc q̄ deus sit corpus:dicent q̄ eternale.7 si iteruz eis dicat q̄ corpus est innouatuz. Oportebit eos ponere holez sine materia oia entia agentez.ergo erūt hverba poeticalia 7 similitudinaria. ¶ Sed si diligēter respicerētur appareret clare locus erroris.nihil.n.magis distat a natura generabiliū 7 corruptibiliuz entium q̄z eternalis natura.7 si sic.non ergo pōt verificari q̄ reperiatur vna 7 eadez spēs differēs in eternitate .7 nō eternitate. Sicut vnū genus dit seu variat se suis diuidentibus differentijs.distātia.n.eternalis ab innouato maior est distantia specierum ab inuicem. Unde mirandum est qualiter potest indiuiduum sensibile ad occultum seu ignotum transferri cum ipsa ab inuicem sunt in gradu contrarietatis:7 si forte cōmuni carent aliquo modo est tantum equiuoce. Quapropter non debet transferri indiuiduuz vnius eoz in alterum.ſ.de noto ad ignotum. Et visio que addita est super humanū intellectum in homine nō potest predicare de re.nisi de potentia mouente localiter ex vo luntate:7 de comprehensione p̄nti ex sensib^{9}. Et sensus non sunt dicto deo attribuēdi:7 maxie neq̄z motus localis. Loquentes tamen ipsi attribuit deo sensus tres.7 remouent ab eo motum absolute. Unde aut ipsi attribuunt vitam similem vite animaliuz que dat necessario humanam scientiam:aut dicent q̄ erit eadem cum cōprehensione:vt dicunt phi.ſ.q̄ scientia vel comprehēsio dei idem est qō vita in ipso deo. Rursus voluntas animaliuz est appetitus ducēs ad motum:7 est sine dubio in homine 7 alijs animalibus prouisio vt perficiat id qō de fuit a seipso. ergo fm hoc o3 q̄ ipse deus habeat appetitum,ppter quēdam defectum.ita q̄ sit causa motus 7 actus taz in se q̄z in alijs. Unde mirandū est qualr sit volūtas eternalis cā noui operis siue adiuto:voliti 7 ipsi^{9} actionis. Uel qualiter potest imaginari quis voluntas 7 appetitus ante opus 7 in tempore operis:7 post q̄ sit vna 7 eadem:7 non contingat ei permutatio. Amplius cum appetitus causa sit motus:7 motus non reperitur nisi in corpore.ergo appetitus non reperitur nisi in corpore animato. Et quia philosophi cauent sibi talia absurda.ideo voluntas app.eos.v3 diuina actus est procedens a scientia. Sed scientia in quātum scientia est de duobus contrarijs:sequit necessario q̄ qōlibet ipsorum ꝓtrariorum procedat ab eo:sed diceret q̄ nobilio:ipsorum precedat poti^{9} q̄z

vilior.ſ. ab illo ſciente. Et ideo dicũt q tres ſunt de nomiatiões in deo.ſ.q ſcit:z q eſt nobilis: z q ẽ potens.z dicunt q eius voluntas ſcurrit in entibus iuxta ſuam ſciam z poſſe ipſius non variat ſuã voluntatem. Hec eſt opinio phoꝝ in pſenti ppoſito. Unde qui de ſectaveritatem diligentiũ cupit eẽ:z in amenis demonſtrationibus delectaꝝ põt clariſſime diſtinguere ambages loquẽtium a vigore phoꝝ: vnde dicimus q beatus ẽ cui deus preuidit in vitate dilectũ. Preterea poſtq̃z Alga. determinauit z oſtẽdit vias ex quibus loquẽtes aſſerũt ſcie denomiationem vt clarꝫ potuit incepit cõparare inter illas vias z phorum vias in iſtis denoiationibꝫ:z eſt ſine dubio opꝫ rhetoricale:z hec ſunt verba ſua.

¶ Hoc in loco ,ppões alg.examinare intendit. z primo narrat qua ō cauſa accipit,ppões eas.z inḋt.dicitm̃nos q Alga. preſuppoſuit hec vba modo preambuli: vt poſſit comparari inter dicta ſui ipſius in dei ſcia z verba phoꝝ vult dre q iō ꝓpoſuit illas propões vt poſſit recte ꝓpatio ſue opinionis. z pypatheticorum int̃ z perfecte ppendi(Et eſt notanduz)Hoc in loco intẽdit declarare quō dr̃nt vba ſeu opinio eius ab vbis ſeu opinione phoꝝ.z inḋt.z eſt notãduz q hec vba ſufficiẽtiora apparent ex imꝑouiſo q̃ verba phorũ.eſt ergo dr̃ia q opio alga.eſt famoſior z appentior opione pypatheticorum,z dixit (Ex imꝑouiſo)Quñ ſpectis rõnibꝰvtriuſq partis opio Alga.certior habr̃ vbi tamen imorabitur:z rões conſiderabuntur opinio pypatheticoꝝ reperiet verior(Qui eni bñ) Qz dixit q opio Alg.eſt apparentior ex imꝑouiſo. hoc declarat. z iõ debes ſcire q illud eſt notius q plus eſt famoſuz: illud eſt famoſius qõ magis ꝓueuit dici:illud magis ꝓueuit dici qõ in alia ſecta ponitur.z hoc totũ dr̃.2°.metaphi.cõmẽto. 14. cum tgitur deũ intelligere ens extra ſe.z oia facta ponat in ſecta alia qua.ideo hoc eſt notius z apparentius. Qõ aũt deum int̃ oia extra ſe ſit poſitũ in lege Auer.hoc in loco declarat z inquit.q̃ eniz bene reſpicit dicta loquẽtiũ.patet q ipſi ponunt deum hominem eternalez:qõ appet,put dei ſciam in creaturis aſſimilãt ſcie effectiuum qui fiunt humana volũtate.dicunt.n.q quẽadmoduz hõ ſua vo̅te facta ſua ſcia cognoſcit. ſic deus qui eſt hõ eternus ſua voluntate facta p ſuaz ſciam cognoſcit. z per conſequẽs extra ſe noſcit oia. Ergo arg̃m põt ſic ꝓponi. ois homo cognoſcit ſua opa extra ſe:ſed deus eſt hõ.ergo deus cognoſcit ſua opa extra ſe.ecce qũo opio alg.famoſior eſt ẽm leges(Et ſi aliquis)Obj̃cit cõtra leges.z inḋt.z ſi aliquis eis dicat q ſi deus eſt hõ eternꝰ.ex hoc ſeqtur.q deus ſit corpꝰ.R̃t.p eis.d. dicẽt q eſt eternale.ſ.dicẽt nõ eſſe icõueniẽs deuz eſſe corpus eternale(Et ſi iterũ)Obj̃cit 2° cõtra leges.d.z ſi iteruz eis dicatur q corpus ſup.oẽ eſt innouatũ.i.nouum. R̃t.d. oportebit eos ponere hoiem ſine materia agentez oia entia.z tunc ꝓcludit fere falſitatẽ hui̇ꝰopionis.z dicit.g̃ erũt h̃ vba poeticalia.i. ficta.z ſilitudinaria. ¶ Debes ſcire q opio.d.deuz eſſe hoiem eternuz forte poteſt verificari de lege nr̃a.ponim̃.n. xp̃m fuiſſe deum z hominẽ q.i poſt reſurrectionem hõ adhuc exiſtit z eternus.z hec eſt fides nr̃a ſine du̇ꝰ: firma z certiſſima.z hec ñ põt rõnibus ipugnari:neq; rõnibus approbari:ſed ſolũ ex teſtimonio ,pphetie z corꝑ q tpe ſuo vixerũt qui ſcripſerũt acta eius que nõ põt reduci niſi ad vtutẽ dei. Uel forte põt verificari de lege eius.ponit.n.lex eius q ꝺs brachia z pedes z reliqua mẽbra habeat.erat.n.populus ille cui magho̅ pdicauit adeo groſſus z rudis q oportebat illi hec talia apponere . z iõ hec opinio ad eos põt trahi.z forte q hec opio ducit de lege cõi quaz poete coluerunt.hi.n.multos ponunt deos.z vnuz Jouẽ. z dr̃t ipſuz eẽ hoiez eternuz.z hec forte ẽ intentio Auer.h.o̅ .n.q hec opinio ẽ poetica z metaphozica. Sed qũocunq; hoc ſit dictum.ſ.q deus itelligit ex ſe entia fcã.qz aſſimilat hoi: vl qz ẽ hõ perfecte(Sed ſi diligenter) Hoc in hoc in loco ar̃ꝰ opionez hãc z pꝰar̃ꝰ q hõ gñabilis non põt eẽ vni̇ꝰ nãe cũ homie eterno.z rõ ſic ꝓpon̅. q̃cũq; max̃ diſtãt ñ pñt eẽ vni̇ꝰ z eiuſdẽ nãe:ſz hõ eternꝰ gñabl̃ꝰ max̃ diſtant.eter̃m.n.z gñabile dr̃nt pluſq̃ gñe.g̃ nõ pñt eẽ vni̇ꝰ nãe.hui̇ꝰ pꝰ accipit maioris vim.z inḋt:ſz ſi diligenter reſpiciant appebit clare locus erroris.mihi.n.magis diſtat a nã gñabilium q corruptibilium entium q̃ eternalis nã.ex h̃ vult habere a̅rie vim.deinde accipit ẽ z inḋt.ſi ſic.g̃ nõ põt vificari q reperiatur vna z eadẽ ſpẽs dr̃ns in eter̃e.z non eter̃e .i.corrupti̇ꝰ(Sic vnum genus)Dic põt ſignari 2ª rõ.z põt cõponi in hunc mo̅m.due ſpẽs non pñt eẽ vnius nãe.z hanc apponit.o.ſicut vnũ genus dr̃t ſeu variat ſe ſuis diuidentibus dr̃ntib.i.ſic q vna ſpẽs non eſt altera ꝓpter variationem dr̃ie.z ſic habetur maioris vtus.diñ accepit minorem.z inḋt.diſtantia.n.eternalis ab innouato.i.corruptibili a̅rẽ diſtantia ſpẽrũ adinuicez.g̃ vis minoris:ẽ ſz natura eterna z nã gñabil̃ dr̃nt ſpẽ.ꝑo plusq̃ ſpẽ. ergo non pñt eẽ vni̇ꝰ nãe.z ſic br̃ vis rõnis 2ª(Uñ mirandum)Hic põt ſignari 3ª rõ q̃ ſic ꝓponitur.nullũ individuũ ſenſibile põt trãſferri ad indiuiduũ inſenſibile:indiuum gñabile ẽ indiuum ſenſibile: z idiuiduũ eternũ eſt indiuũ inſenſibile.ergo idiuiduum generabile nõ põt fieri idiuiduũ eternũ.Dicit ergo.vñ miraduz eſt q̃lr põt indiuuz ſenſibile ad occultuz ſeu ignotũ.i.inſenſibile trãſferri: hec ẽ maioris vis.cui̇ꝰ pbationez apponit.o.cum ipſa adinuicem ſint in gradu contrarietatis.i.cuz gradualiter cõtrarientur. z addit.z ſi forte cõtarẽt aliquo̅ẽ tñ equoce.i.analogice.z tũc apponit ẽ.o.q̃p nõ oz trãſferri indiuũ vni̇ꝰ eoꝝ ad altez.ſ.ō noto ad ignũ. ¶ Debes ſcire q q̃dã lex antiq̃ vt paganoꝝ põcbat q̃dã boies fieri eter̃o̅ z deos.dñt.n.q q̃ potãt aquã in q̃dã loco diuino.z recipiũt cibũ ab eodẽ loco fiũt eter̃i z oẽ. ¶ Cõtra hos ar̃ꝰ auer.3.me̅c̅.2°.iſ.z iquit.z ſi accipiũt potũ ab illo loco. z cibum ab alio:vt non moziantur:mirum eſt quomodo q̃ idiget cibo z potu remaneat in eternum. cibus.n.z potus non ſunt neceſſarij niſi vt reſtaurent corruptum. qũo igr̃ rem̃ eter̃m illud qõ eſt innatũ corrumpit? ¶ Sed debes ſcire q forte auerroys hic refert fabulã illã poetarum qui dicunt eſſe quẽdã cibũ quẽ ambroſiam appellant:z quendaz potum quem nectar eſſe dñt quibus ablumptis boies fiũt eterni z icorruptibiles vtute illoruz.mõ ꝺ hoc inſtertit auer.i.3.metaphi.z h̃ in loco.z forte illõ poetaruz meta̅c̅ eſt dcm̃ z nobis pronunciat aliqd mozis.dat enim intelligere nobis q ſi quis noſtruz virtutem ꝓſequr̃.z vicium aufugiet hic qñ mozietur non ſimpl̃ mozietur:qm̃ virtus eius viuet z poſt.z h̃ ẽ quod Aue.retulit in ꝓhemio octaui. z primi phycozuz.vbi dicit q perfectio in ſcientꝫ ſpeculatiuis eſt vita eterna ſz fatuos ideſt poetas.quos fatuos appellat pp latentiam verboꝝ.hoc ẽt ſolon dixit neminem laudari in vita z laꝰ ſua vita eſt etꝰ:vt Aꝛ.dicit ꝓio ethicoꝝ(Et vilio)Hoc in loco q̃rta põt ordinari rõ.z in hunc mo̅m ꝓpon̅.ois hõ mouet z ſentit.ſed deus nõ moꝝ neq; ſentit.g̃ deus nõ ẽ hõ.hꝰ apponit q̃daz vba ex q̃bus põt colligi maioz.z inḋt.z vilio q̃ dicta eſt ſuper humanũ intellectũ in hoie.i.z vilio q̃ hoi cõpetit non obſtãte q ei competit intellectus nõ põt ꝑdicare de re .i.non ineſt alicui rei niſi de poꝰ mouente localr̃ ex vo̅t̃e .i.non põt ineſſe alicui rei niſi illa res exiſtat motiua ſui ipſius.z etiaz predicatur de ꝓzchenſiõe pñti.i.tpali ex ſenſibꝰ.i.z in eo ineſt qõ ꝓhẽdit cũ tpe.Et per hoc eligr̃ hec maioz qõ ois hõ duo habet.ſ.ſenſum z motũ:qm̃ vnũ iſtoꝝ non inuenr̃ ſine altero. Deinde accepit maiorem.z inḋt.z ſe̅ nõ ſunt deo deo attribuẽdi.z maxime neq; motus localis. ẽ ergo.bꝰ.ſz deus nõ ſentit neq; moꝝ.ergo deus nõ ẽ hõ.z hec ẽ hui̇ꝰ loci 4ª rõ(Loquentes tñ)hoc in loco ſol.quãdã inducit cuiuſdã ſecte.z inquit.loquentes tñ ipſi attribuunt deo tres ſenſus.z remouent ab eo motum abſolute. ¶ Debes ſcire q duo ſunt ſe̅ ꝓpter neceſſarium ſimpr̃:vt guſtus z tact̃.hi.n.inſunt aiali pp neceſſitatẽ: qm̃ ꝓuatio hoꝝ corruptio ẽ q̃dã.ſ.viſus odoratus z auditus ſut ꝓpter meli̇ꝰ.z honozabile.iſũt.n.aialibꝰ perfectis ꝓpter excellentiã z perfectionẽ eoꝝ ſuper alia aialia. vult ergo ſecta illa deum eſſe hominẽ eternũ.z br̃e.ſ.ſe̅ tm̃:quoniam.n.eternus iõ caret guſtu z tactu.guſtu quidẽ.qm̃ eterno non ꝓpetit cibari.g̃ per ẽ nec guſtus.tactu vo quonia ſeparatus eſt a potẽtijs z qualitatibꝰelemẽtoꝝ.ergo caret illis.qz vo hõ ẽ q̃al̃ẽ diuinũ z perfectionũ.iõ ꝓpetunt ei ſenſus qui non denegãtur a perfectiſſimo aialiuz.ſ. viſus auditus z odoratus.z ſic ꝑz opio hec(Uñ aut)Hoc in loco reꝓzobatur ,hanc ſol.z inḋt. vñ aut ipſi attribuunt vitam ſimilem vite aialiũ q̃ nec ſcio humana ſcia.i.aut vita dei erit ſilis vite aialium que conſiſtit in ſcire humano.aut dicent q vita dei erit eadem cum cõpzehenſione:vt dicunt phi.ſ.q ſcia cõpzehẽſio dei idem eſt qõ vita in ipſo deo .i. aut vita eius erit alterius rõnis ſolum cõſiſtens in ſpeculatione.primum nõ deſtruit Auer.neq; 2m̃ approbat.attri põt h̃ modo cõpleri ratio.ſ.ſed ꝓio mõ dici non põt.qm̃ vita alia cõſiſtit in ꝓticipatione aie nutritiue a caloze nãli:vt dicitur in li̇ꝰ. de morte z vita.ergo non põt viuere vita vniuoce dicta.cũ vita aialis gñabilis.ergo viuet vita equiuoce.ſ.ſolũ in ſpe̅e cõſiſtens:ſed vita ſpeculatiua eſt cum carentia oium ſenſuũ.vt dicit Auer.12.meta.ꝓmento. 39. ergo deus non viuit niſi ſpeculatione per carentiam q̃nq; ſenſuũ.nullũ.ergo ſenſum h̃ de̅.cui̇ꝰ cõtrarium dixit lex illa(Rursus vo̅t̃e)Quia opinio legis ſue ponit in deo vel in illo homine eterno voluntatem.iõ inducit q̃ntam rõnẽ ꝺ eos ꝙtum ad hoc.z põt ſic ꝓponi.ois vo̅t̃e in homine eſt ducens ad motum.in aliꝫ animalibus eſt data vt ꝓuiſio perficiendi id qõ imperfectũ eſt:ſz per eos de̅ h̃ vo̅tem ergo h̃ motũ z q̃nda defectum q̃ perficit ſua voluntate.ꝺ falſa.z nõ ꝓp figurã.g̃ ꝓp ꝓpões.z nõ ꝓpter maiorẽ: vt dicã.g̃ ꝓpter minorẽ.ergo de̅ caret volũtate z appetitu.hꝰ appõit ꝓmo maiorẽ.d.rursus volũtas aliuz ẽ appetitꝰ ducẽs ad motũ z tã de hoie q̃ in aliꝫ alibus ſine dubio eſt ,puiſio vt pficiat id quod deficit a ſeipſo.hec vis maioris.ergo ꝑz h.i.g̃ ſi ꝓcedit deum hr̃e voluntatẽ.oꝝ ipſe deus habeat appetitũ ꝓp quendam defectum.ita q̃ ille appetitus ſit cauſa motus.tã in ſe.ſ.ſui ipſius q̃ in aliꝫ.i.q̃ imouendo omnia entia que ſunt in mundo ¶ Debes ſcire q vo̅t̃e comt̃ eſt alt̃ pp duo.ſ.ꝓpter motum z pp eius imperfection̅:m:ꝓpter motum quidem:qm̃ cũ aial moꝝ niſi motum velit z deſideret iſum nõ cõtinuarer.z ſic nũq; ad finem veniret.imo non inciperet ipſum. Ꝓpter impfectionem vero eſt ꝓmo.qz ſi aia eẽt q̃d ſummũ cui nulla deeẽt perfectio ſine du̇ꝰ.non apparet aliquid extra ſe:ſed appetitus ſuꝰ eẽt ſui ipſius.2°quia voluntas ẽ in acquirendo. vbi g̃ al̃ totũ eẽ rei hr̃et z eſſet quid ſummũ non apparet.z cum hoc ſit ira:appet vis rationis Auer.in hoc loco(Unde mirãdũ)Hoc in loco cõfirmat rõnem quintã.z põt ſic cõponi.nulla voluntas eterna eſt cauſa noui e̅tus ſiue nouꝰ opis ſiue noue actiõis. Sz vo̅t̃e ꝓmt eſt cauſa nouꝰ operis z̃.ergo nõ eſt eterna.maioz declarata eſt in ꝓma diſputatõe minoz ꝑz ſm ſuã ſectã .dicit traq;.vñ miranꝺum eſt qualr̃ ſit voluntas eter̃i̇ꝰ cauſa nouꝰ opis ſiue adiutoz voluntati z ipſius actõis.ſ.noue.z per h̃ vult hr̃e maiorem(vel q̃liter)Iterum ꝓfirmat illam rõnẽ.z poteſt ſic ꝓponi.ois voluntas manens in ope añ opus z poſt opus permutat:ſz voluntas ꝓmi non permutat:g̃ non manet añ opus neq; i ope neq; poſt opus.dicit ergo.vel q̃liter põt imaginari q̃s vo̅t̃e z appetitus añ opus.z in tpe opis z poſt q̃ ſit vna z eadẽ z non ꝓtingat ei permu̇ꝰ:z ex hoc vult vim maioris:qũo quidẽ hec rõ vim habeat in ꝑ tactum eſt diſputatione(Amplius) Cõfirmat iterum z rõnem illam.z poteſt ſic ꝓponi.oẽ qõ moꝝ corꝑ.oẽ appetẽs mouet.g̃ oẽ appetens corꝑ.hui̇ꝰ tangit minoris viz.o.amplꝰ cum appetitꝰ cauſa ſit moꝝ.z p hoc hr̃e vult q omne appetẽs moꝝ que fuit minoz.ocinde tãgit maioris vim.o.z motus non reperiatur niſi in corꝑe.ſ.z oẽ qõ moꝝ eſt corꝑus.tũc apponit ẽ nem.o.g̃ appetitus non reperr̃ niſi in corꝑe aiato.i.g̃ oẽ appetẽs eſt corꝑus z aiatum(Et quia phi cauẽt) Nũc ex dictis opinionem phoꝝ de hoc vult colligere. dicit ergo.z qz phi caueãt ſibi talia abſurda.iõ app.eos voluntas.vz.diuina eſt actus ꝓcedens a ſcia.i.eſt opõ ſubordinata ſcie. Sz obj̃cit cõtra ſtatim o.ſed ſcia inq̃ntum ſcia eſt de duobus ꝺrũ ſe̅ neceſſario q̃ li bz ipſoꝝ ꝺrioꝝ .pceꝺit ab eo. R̃ꝰ z bñ z dicit:ſed dicit q nobiliozꝫ ipſoꝝ actuum .pceꝺit potius q̃ viliorꝫ.ſ.ab illo ſciente.i.deeſt q̃ ſol.q z ſi ſcia ſit duoꝝ tñ voluntas in nobiliozez ſe tranſfert(Et iõ) Ex h conducit corꝑm̃ auerr.o.z iõ dicunt q tres ſunt denoiatiões in deo.ſ.q ſcit.i.ſcia.z q ẽ nobilis.i.nobilitas z q eſt potens.i.potentia.ſcia ergo z voluntas z poꝰ ſunt tria dei attributa. Et dicunt q eius voluntas ſcurrit in entibus iuxta ſuam ſciam.i.tm̃ currit q̃tum ſcia ꝓximi ſibi demoꝰ.z dicũt q poſſe ipſius non variat ſuam voluntatẽ.hec eſt opio phoꝝ in pñti ꝓpoſito. Et tũc adꝺr̃.z dicit.vñ q de ſecta diligẽtiũ veritatem cupit eſſe:z in amenis demſtrationibus delectatur põt clariſſime diſtinguere ambages loquentiũ a vigore phoꝝ.vnde dicimus q beatus eſt cui deus ꝓuidit vitatis dilectũ.z cũ auer.diſſet hoc ordinem oꝺorum adiungit in li̇ꝰ alg.z ſm eius patz. ¶ Debes ſcire q Auer.in duobus principalr̃ ꝺicit legibus. ꝓmo in eo q reputat legem nr̃am ponere deum boiez eternũ. 2° in eo q nos z alij ponunt in deo vo̅t̃em illud qõ dicit in 2° nihil eſt:z rõnes ſue h̃ nulliꝰ ſunt valoris: vt in ꝓima declarabi diſputatione:iõ opus eſt vt recurras in illũ locum. ¶ Sz in pꝰ poteſt eẽ difficultas.z adhuc ipſe non itelligit lege nr̃az.forte .n.audiuit ſic ꝺr̃e.lex.n.nr̃a deum non ponit eẽ boiem quiditatiue:ſed ponit nãm diuinam vniri nature humane:ſicut nã hominis vnitur ſuppoſito ſortis z platonis: z q hec nã quaſi conuincta eſt xp̃o.z iõ ꝓcedimus deum eẽ hominem formalr̃ eternum ſicut hanc.hõ eſt aial.hec.n.predicatio eſt p ſe formalis.illa autez.deus eſt hõ.eſt denominatiua.ſicut dicunt noſtri theologi.z ideo rationes Auerroys vadunt ad cecum.arguunt enim contra illud quod nos non dicimus.z fingunt illud quod nulla lex ponit.

Alga. Dubium. II.

3 Jt Algazel. Sed poſſumus dicere phis ſic. Uos opinamini q mũdus ſit ab eterno non innouatus voluntate. qualiter ergo vos ſcitis q ipſe ſciat ſeipſum niſi rationem claram ſuper hoc ducetis: Rurſus ſnia vborum Aui. ſuper hoc reducitur primum. quia primuz eſt ſine dubio ens ſine materia: z quod ſic ſe hz purintellectus eſt. ergo omnia itelligibilia manifeſta ſũt ſibi. quia id quod nobis eſt magnum obſtaculum in rerum comprehenſione eſt ſine dubio materia ſeu impedimenta que ab ea oriuntur vt regimina temporalia. z iõ ceſſato impedimento z dimiſſis carnalibꝰ voluptatibus z turpibus moribus: tunc nobis apparent intelligibilium varietates lucide: nam ob h humanus intellectus reducitur de potentia adactuz huculq; ſunt Alga. verba phorum nomie Poſtea vero redarguit ipſos dicens. vos dicitis q primus eſt ſine materia. vnde ſi per hoc itendit q ipſe non ſit corpus neq; fundat̃ in corpore. immo eſt p ſe exñs abſq; locali appropriatione. dicimus q hoc eſt concedendum . Amplius dicitis q id quod ſic ſe hz eſt ſeparatus intellectus. vnde petendum eſt a vobis ſi intenditis pro illo itellectu illud quod intelligit alia entia. dicimus q hoc proprie eſt nr̃a qõ. qualiter ergo ponitis eum de propõnibus ſillogiſmi noſtre qõnis Si forte intenditis pro eodem intellectu q ipſe de̅ intelligit ſeipſuz forte ꝓcederẽt hoc aliq phoꝝ. z forte non. Et ideo ſequitur ex hoc q id quod intelligit ſeipſum alia intelligit. Maxime qz hoc nõ ẽ a phis conceſſum niſi ab Auic. tantum. z iõ poſtq̃z ſpeculandum eſt oz q concludat̃ per demſrationẽ. Et ſi forte diceretis q reſiſtens comprehenſioni ſit mã:ſed ibi non eſt ponenda materia. ergo z̃. Nos vo dicimus q forte dicte comprehenſioni non tm̃ mã reſiſtit ſed id quod intelligi debeat pervocabula haꝝ propoſitionum declaramus in libro quodam nobis fiendo poſt hunc librum. cuius nomen erit liber comprehenſionum intellectus.

¶ Hoc in loco alg.primo arguit ꝓtra phos.z dicit. Sz poſſum̃ dr̃e phis ſic. vos opinamini q mundus ſit ab eterno non innouatus vo̅t̃e: qualiter ergo vos ſcitis q ipſe ſciat ſeipſum niſi rõnẽ clarã ſup hoc ducetis. Debes ſcire q q mũdus eſt eternus. ideo poteſt ſuſpicare ipſum nõ ſcire mũdũ qm̃ ſcientia dei eſt ,pter gubernationẽ mundi. Si igit̃ mundus gubernatione careret videretur q deus nõ ſciat ipm.ſi aũt eternus pon̅ eo ipſo gubernatiõe carere vr̃:cum eternũ cadere nõ poſſit in caducum. g̃ ex eo ipſo q mundus pon̅ a ſapientibus eternus eo ipſum videnꝫ philoſophi dicere deũ nõ ſcire res ipſius mũdi.z iõ cũ phi ponant mundum eternum.ſi dicunt deũ ſcire ipſum hñt hoc rõne fortiſſima,pbare z hec eſt ſnia huius partis(Rurſus ſententia) Lum induxit vnum arg̃m ꝓbans deum nõ ſcire mundũ. hoc in loco arguit in contrariũ.z poteſt vis rõnis ſic componi. ois intellectus purus bz int̃a oia ſibi mat̃a: ſed intellꝫ diuinus eſt purus int̃.ergo int̃. diuinus bz manifeſta ſibi oia intelligibilia maioz ,pbatur ex hoc q mã z apẽdicie eius impediunt comprehẽſionem. ergo ceſſantibus hiſ intellectus remanet ſumme purus z capax cõprehẽſioꝝ oium intelligibilium. bꝰ proſillogizat ſic. oẽ ens ſine materia eſt purus int̃. primuz eſt ens ſine materia. g̃ primũ eſt purus itellectus. primo ergo apponit ,pbationẽ minoris.z inḋt.rurſus ſnia vborũ Auicẽ. ſup hoc reducit ad primũ.i.pn̅m.z accepit minorẽ.o.qz ꝓmuz eſt ſine dubio ens ſine materia. deinde accepit maiorẽ.o.z qõ ſic ſe hz ẽ purus intellectus. Tunc ſuppoſitis maioꝛi z minori ſillogiſmi principalis. accepit ꝓclusionẽ.o.g̃ oia intelligibilia manifeſta ſunt ſibi. deinde dedit rõnem maioris.z inquit.qz id quod nobis eſt magnuz obſtaculũ in rez cõprehenſione eſt ſine dubio materia ſeu impedimenta que ab ea oriunt:z explicat illa.ſi.vt regimina tẽporalia z ideo ceſſato ipedimento z dimiſſis carnalibus voluptatibus z turpibus moribus,tunc nobis apparent intelligibilium veritates lucide:nã ob hoc.i.ꝓpter ceſſationem z ſedationem vo lupratum int̃.reducitur de potentia ad actũ.z hoc eſt q plato ait q cum in pueris ſedantur motus z humiditates ſcientia in eis incipit oziri.z 7°.phycoꝝ.cõmento.20.dicitur ſedẽdo z refidendo fit ala ſciens z prudens.inquit Auerr. q hucuſq; ſunt verba Alga.inducta nomine philoſophorum.

Sed dubitant quidaz an materia,phibeat cõpzehẽſionẽ.vr̃ q nõ:qm̃ ſube ſepate maxime cõprehenderent a nobis cũ ſint ſimplr̃ ſine materia cui̇ꝰ oppoſitum perſpicuum eſt. ¶ Hoc i dubio dixerunt q̃daz q mã nõ,phibet comprehenſionem.primo qm̃ qõ eſt pa q̃ditatis excitat ad cõprehẽſionẽ.ois.n.cõprehẽſio quiditate pficit: mõ vt debẽt mã eſt pa q̃ditatis quemadmoduz z forma. ¶ 2° qm̃ qõ ad̃ ad eſſe nõ,phibet cõprehẽſionem.imo addit ad cognoſci:ſz mã z forma ſunt cãe eſſendi cõpoſitis.g̃ non ,phibent cõprehẽſionẽ. Sunt z alij qui dicunt materiam z eius appendi tias ,phibere cõprehenſionẽ.z hec eſt opinio Auicen.in. 8. ſue me̅c̅.cap.6.vt narrat̃ h Alg.eſt z opinio exponẽtis.ſ. Thome in queſtionibus ſuis de aia.q.2ª.in ſolutione.ar̃ꝰ 5ꝰ.z ſicut õdarabit:erit z opinio Auerr. Sz qz primi qui primã aſſecuti ſunt opinionẽ hozũ ignozãt ſniaz.iõ debes ſcire q prohibitio põt eẽ ex pte agentis:z põt eſſe ex pte receptiui ſeu patientis. Si igit̃ materia,phibet:oz z videre ex qua nam pte.iõ oicendũ q z ex

parte vtriusq;. Ex parte passi q̄dē. cum. n. passum fuerit in materia, ꝓhibetur a ꝓhensiōe. ꝛ ió Ar. in li°. de aia conatus est cō ducere int^um esse in se abstractum a mā. ꝛ ió illi qui in mā itelle ctum imersum hñt inepti sunt ad ꝓhensionem. Ex parte agentis vero qm̄ cum int^a in mā sint int^i non possunt: eo q; itelligibile intrīn int^r in^ctum mo^r aiam. mouere impeditur a mā. fo^a. n. in^ctus forma mo^r: vt Auer. dicit. 3. phycoꝝ. ꝑnto. 17. ꝓ20 pter quod fuit nectum esse intellectū agentē. vt Auer. testatus ē. 3°. de aia ꝑnto. 18. eo q; remouetur mālis conditiones. ¶ Sz debes scire q; aliq̄d pōt impedire vnum per se quod pōt iuuare illud per accīs. v. g. mā simplr impedit per se agens in agendo. q̄ tm̄ adiuuat in agendo particularem actionem. mā. n. est id quo agens est hoc ꝛ individuum. ꝑ quāto ergo red^agens in eē ido neo actiuitati: vt sic agens adiuuare or. Simplr autem ꝛ per se impedit. ¶ Et per hoc ad obta. Ad ꝑmum dōm q; simplr ꝑpriatio mālis in formis abstractis red illas simpliciter intelligibi lees. per accīs autem impedit eas int^i a nobis. sunt. n. subse separate summe int^ce ꝛ per se simp^r ꝓpter carentiam mā: vt Auer. dicit. 2°. meta. ꝫmento ꝑmo. attn̄ ꝑ accīs cū sint ꝛpoꝛtionate nr̄o int^ui vt ꝛtinuus hoi: vt sic per accīs priuatio mālis cā est imped^i. ¶ Ad 2^m dōm similr q; mā per se est causa non eēndi per accīs aūt cā essendi ꝛo quanto est sustentās fozmā. inds. n. Auer. 7. metaphi. ꝫmēto. 37. fozma. n. est ꝑs q̄ cū fuerit est res mā vero est illud quod cū fuerit non erit res. Dōm itaq; q; mā eēndi causa est ꝑ accīs. ꝛ ió per accīs ē iuuās ad ꝓhensiōem vt dicebr̄. Est aūt per se cā non eēndi. ꝛ ió per se impedit cognitionem (Postea redarguit ipsos) Cum induxit alg. verba noie phoꝝ: hoc in loco inducit obiones eius ꝫ illa. ꝛ primo proponit hoc. o. postea vero redarguit ipsos. o. vos dicitis q; primuꝫ est sine mā. est ergo vbum sapientuꝫ q; deus sit sine mā. Circa h petit vñ si ꝑ hoc intenditis q; ipse non sit corpus neq; fundatus in coꝛpoze. imo ē ꝑ se exīs absq; locali appꝛopꝛiatione. i. immo est ita solutus q; neq; est corpus neq; virtus in coꝛpoze neq; in situ vel loco. Verificat hoc. o. dicimus q; hoc est concedendum (Amplius) Luꝫ iduxit dcīn sapientū: ꝛ verificauit ipsum vno modo. indu^s aliud phoꝝ verbum. ꝛ inquit. amplius dicitis q; id q̄ sic se hz est separatus int^s: ex q̄bus duob^s pōt rō cōponi in hunc modum. oē ens sine mā coꝛpoze ꝛ loco est separatus int^s. ꝑimus motoꝛ ē ens sine mā coꝛpoze ꝛ loco. q̄ ē purus int^s. b^or simp^r verificata est ꝑ alg. insistit q̄ circa materem. ꝛ inqt vnde petendū est a vobis si intenditis ꝓo illo itellectu illud q̄ intelligit alia. ita q; sit se^ vnus int^s. separatus: ꝛ int^us int^cns oia alia entia extra se. ℈ hoc insistit ꝛ ait. dicimus q; hoc ꝓpte est nr̄a q̄. qualr ergo ponitis eum de ꝓpositionibus silli nostre q̄nis. i. qualr formatur de eo ꝓpō nostre questionis: q̄si dicat. est impole: quoniā hoc petimus. q̄ nō ꝺz supponi (Si forte) ꝓponit ꝛ aliud mēbꝝum. o. si forte itenditis ꝑ eodem int^u q; ipse deus int^t seipsum. ita q; intell^us separatus. ꝛ itells intelligens seipsum sit idem. tūc dicit forte concedit h aliqui phoꝝ ꝛ forte non. ꝛ addit q; ꝛ si sapientes id ꝓcedant. nī ió concedunt q; qz int^t seipsum q; aia alia int^at. maxime. qz hoc non est a phis ꝓcessum nisi ab Auic. tātū. Auic. n. cōcedit ꝑm int^re se tātū. ꝛ ꝑ ꝫ̄ ipm alia int^re. ꝛ ió cōcludit vnum documentum. o. ꝛ ió posq; speculādum est: o3 cōcludatur ꝑ demstrationem (Et si) Adhuc inducit vim ar^t. ꝛ dicit. ꝛ si forte oꝛetio q; refistens ꝓhensioni sit mā. i. q; impedimēꝝ eius ē materia: sed ibi. i. i ꝑimo nō ē ponenda materia. q; ibi ē maxima cognitio. ꝛ per ꝫ̄ns int^re se ꝛ oia. ¶ R^t. o. Nos vero dicimus q; forte dicte ꝓhensiōi non tm̄ mā resistit. ꝛ non declarat quid aliud resistit: sed remittit se in aliū locū. o. sed id q̄ int^i o3 per vocabula harum ꝓpōnum. i. q̄o aliud resistat. declarabimus in li°. quodam a nobis fiendo post hunc libꝝ. cuius. nomen erit li^r ꝓhensiōum intellectus. ibi. n. expon^r quid aliud resistat. quod ergo relinquit nobis manifestuꝫ est q; non tm̄ mā resistit. Q̄ō vo transtulit ad tps est q; id declarabitur in li°. de cōꝓhensiōibus int^a. inscripto. ¶ Sed ne sub silentio id ꝑtēseam^s o3 scire id q̄ in illo excipit li°. s. q; inte^no trib^s modis potest ꝛ intellectum int^re. vno°. put mouet ab intellibili. sicut mā mouetur ꝛ perficitur per formam. a^c int^a. noster int^t res māles generabiles. Alio° vt causatur ab int^l. ꝛ sic 2° intellige intelligunt ꝑimam a qua cansantur. quelz. n. int^a int^a ꝑimā: put ab illa causat. 3°° inte^no int^t intelligibilia ꝓout causat illa. ꝑ° modus intelligendi perficitur per abstractōem a mā. nūq;. n. pōt noster intellectus itelligere intelligibilia. s. nisi ipsa essent separate a mā saltem ſm mo^m. Et ex h appz q; non tantum resistit materia. quoniam ꝛ si ꝑ^m sit sine mā: non se^ q; debeat int^re intelligibilia quoniam illud cēt veꝝ. vbi intelligere illa mō quo perficeretur ab eis. s. ꝑimo modo. S3 qz ꝑ° motoꝛ int^t. put est cā intelligibilium. ꝛ a phis non pon^r cā omnium entiū saltem ſm opinionem Auic. ideo 2^m impedimentum est. qz nō est cā oium entium. o3 ꝫ addere est sine mā: ꝛ cū hoc cā illoꝝ omnium. ꝫ int^t illa. mō deficit 2^m. ꝛ ió Auic. ponit q; colcodea int^at oia: quoniam est sine mā ꝛ causa omnium formarū māliuꝫ. hec itaq; sunt ea que ex illo excipiuntur loco. Auerroys.

d Ꝺcimus nos q; ꝑimus erroꝝ verboꝝ buius hois est i eo quod narrauit ꝓpathe ticoꝝ verba. Et est in eo quod posuit q̄ſ dā ꝓpōnes quas tāq̄s ꝑimas reputauit ꝛ non est sic. Immo sunt ꝓciones multarum, ꝓpositionum. Eo q; declaratum fuit a phis q; omne ens sensibile compositus est ex mā ꝛ forma quādo declaratum fuit eis q; forma est illud ex quo ens est ens: ꝛ ab ea procedit ꝓpria operatio cuiuslibet entis ex qua operatione sumitur esse forme in quolibet ente: ꝛ quando inuenerunt q; ſube hñt actiuas virtutes ꝓprias ꝛ virtutes passiuas ꝓprias ꝛ cōes. Et quando inuenerunt q; est impole rem pati ab illa re in qua agit. q; actio ꝛ passio sunt ꝫ̄ria: ꝛ nullus cōtrariorum aliud recipit contrarium. immo ſubm recipit ea successiue ꝛ vicissim. Tunc conati fuerunt ponere q; omnia entia sic se hñtia componuntur necessario ex duabus substantijs. s. ex vno actu ꝛ vna potentia. Etiam inuenerunt q; substantia actualis est ꝑfectioꝝ potentiali. ꝛ tanq̄s finis in generatione. deinde ipsi in uestigantes entium formas declarauerunt oportere necario q; substantie gradatim ascendant ad actualem substantiaꝫ nudā ab oi materia: quare o3 q; hec substantia sit tm̄ agens. v3. nullatenus passibilis: ꝛ q; nlla contingat ei fatiche neq; corruptio: quia purus actus est. Et ad talia predicta non peruenitur nisi ex pte potētie. quia posq; ſuba que est in potentia exit ad actuꝫ ex parte ſube actualis: sequitur necessario q; perueniat successio agentiū ꝛ poꝛiuꝫad vnam ſubaꝫ que est purus actus. ꝛ ibi est finis ſubarū ꝛ ſuba hec oñditur manifeste ꝓout agens ꝛ mouēs est in. viij. phicoꝝ. Deinde processerunt peripatetici vlterius speculari in formis materialibus: ꝛ inuenerunt q; quedam ipsarum formaruꝫ, ꝓpinquioꝝ est ad actum q̄s alia, put magis purificatur ab oi passione que est signū materie. Et inuenerunt q; aia inter ceteras formas puriꝝ reperitur: ꝛ maxime intellectus. v3. anima intellectiua. ita q; ex hoc surrexit iter eos maximum dubium. videlicet vtrū intellectus. sit de mālibus formis. vnde isti inspicientes ꝓprehensiones formaruꝫ anime reperientes qdem eas a materia nudas ꝓclusērūt q; comprehensionis cā est sine dubio denudata a materia. Et quia inuenerunt q; intellectus nō sit passibilis cōcluserunt ex hoc q; forma bꝛutoꝝ carꝫ comprehēsione. qz hz perfectionē passibilez. ꝛ ideo quādo perfectio reperitur actualis oino: tūc sine dubio illa forma est purus intellectus. ꝛ oia ista patefacta sunt demonstratiue in diuersis locis libꝝoꝝ phoꝝ. Patet ergo ex istis premissis qualr sapientes inuenerunt q; id q̄ nullo mō est passibile est actus purus ꝛ nudus ab omni coꝛpoze. Unde qui vellet philosophis obijcere in istis opoꝛteret euꝫ primo obijcere principijs ab eisdem suppositis in predictis ꝑpositis. Etiam patet ex istis qualiter inuenerūt q; h vnus intellectus est purus. Et quia viderunt opera naturalia modo artificialium operum currentia iudicauerunt q; ab eodez intellectu virtutes naturales procedunt: ꝛ ille est qui omnibus entibus ordinem dat: ꝛ concluserunt q; ipse intellectus intelligendo se ipsum itelligit alia oia entia. v3. q; ipsum seipm itelligere idē ē q̄ ipm itelligere entia. qz i tali itellectu nō decet q; differant sicut in humano intellectu differūt. Neq; talis intellectus predicare debꝫ de supradicta ꝺone. s. q; quilibet intellectus aut inteligit seipsū aut aliud aut ambo simul: ꝛ ideo si intelligeret alia non ē dubium q; intelligeret seipsum: ſz non econuerso. v3. q; si seipsum intelligat q̄ debeat alia intelligere. tan-

dem valde miramur de isto homine: eo q; ea que pluribus medijs ꝛ diuersis sillogismis vehementer, pbata fuerunt per philosophos posuit ea tanquam pncipia. Unde dicimus q; huius libꝝi fructus non est nisi erroꝝes excitare: vel fantasias multiplicare: sicut in prologo diffuse ostendimus.

¶ Hoc in loco ꝓponit illud in quo errauit alg. ꝛ inquit. dicimus nos q; ꝑimus erroꝝ verboꝝm huius hois est in eo q; narrauit verba perꝑpatheticoꝝ. ꝛ exponit eum. o. ꝛ est in eo q; posuit quasdam ꝓpōnes quas tāq̄s ꝑimas reputau^t. ꝛ non est sic. immo sunt ꝫ̄nes multaꝝ. ꝓpōnum. est ergo ꝑimus erroꝝ, put putauit ꝫ̄nes, ꝓpōnes esse ꝑimas. sunt. n. quidam vt inqt auer. scō metaphi ꝫmēto. ix. qui ꝓsistantur, ꝓpter sermonem valde perscrutabilem. q; intellectus eoꝝ non pōt retinere ꝛ ꝓhedere ipsum. ꝛ forte huius generis est alg. posuit. n. ꝓpōnes vltra quas non potuit ꝓcedere ꝓp debilitatem intellectus. ꝛ ió eas reputat ꝑimas (Eo q;) Cum ꝓposuit erroꝛez alg. ostendit h in loco cum. ꝛ ꝓponit propositionem vbi errauit. ꝛ o°. eo q; declaratum fuit a phis q; oē ens sensibile est ꝓpositus ex materia ꝛ forma. est ergo erroꝝ in hoc. quia alg. reputat hanc ꝓpōnē ꝑmam. sensibile ens est ꝓpositum ex mā ꝛ forma. ꝛ phi declarant illam: quod oñdit ꝛ dicit. dico ſupple eā esse declaratā qñ declaratum fuit eis q; forma est illud ex quo ens est ens. i. exīs ꝛ q; ab ea procedit ꝓpria opō cuiuslibet entis. ex qua opōne sumit esse forme in quolibꝫ ente. Et addit tertiam. o. ꝛ qñ inuenerunt q; ſube hñt actiuas virtutes ꝓprias ꝛ virtutes passiuas ꝓprias ꝛ cōes multis ex his tribus sciuerunt entia sensibilia hre formas in hunc mo^m. omne ens sensibile hñs ꝓpriam operationem ꝛ virtutem hz ꝓpriam formaz. hec maioꝝ est. ꝓposita q̄tum ad hoc. quia forma est ꝑn^m opōnis ꝛ ꝑtutis. Minoꝝ sedlicet ens sensibile hz actiuas virtutes vel passiuas: ꝛ opōnes vt ꝑz se^u. ergo omne ens sensibile hz formā. but^s ꝑimo tetigit ꝫnem ibi (Quando declaratum fuit eis) Ibi quoq; (Et ab ea) ꝓposuit maioris probationem. ibi ꝛ 3° (Et quando inuenerunt) ꝓposuit minoꝝem. ꝛ sic ꝑz ꝑimus sillo quo, ꝓbauit oē ens sensibile hre formam (Et qñ inuenit) Hoc in loco conducit 2^m sillm quo probat omne ens sensibile hre materiaz. ꝛ pōt sillo ꝓponi in hunc mōꝺ. omne quod cōtinet aliq̄d subm in quo vicissim ꝫ̄ria recipiuntur ꝓponit ex mā: sed omne ens sensibile ꝓtinet subm hmōi. ergo omne ens sensibile ꝓtinet mām. huius non accepit maioꝝem neq; minoꝝē: sed tm̄, ꝓbationem maioris ꝛ inquit. ꝛ quādo inuenerūt q; est ipole rem pati ab illa re i quā agit. quia actio ꝛ passio sunt ꝫ̄ria: ꝛ nullū contrariorum aliud recipit. immo subm recipit ea successiue ꝛ vicissim. est ergo maioris expō q; mā est subm receptiuum ꝫ̄riorum vicissim. ꝛ sic relinquitur maioris probatio (Tunc conati) Hoc in loco conducit declarationem propositioni proposite in ꝑn°. s. q; oē ens sensibile est ꝓpositum ex mā ꝛ forma. ꝛ potest sillo componi h mō. omne ens hñs ꝓpriā opōnem ꝛ subm in quo vicissim iducuntur ꝓtraria. ergo oē ens sensibile ꝓponit ex mā ꝛ forma. minoꝝ ꝑz ad sensum ex dictis. huius ponit mō ꝛclusionem. o. q̄ re. vel tunc: vt hz alia translatio: conati fuerūt ponere q; omnia entia sic se hñtia. i. que hñt ꝓpriam opōnem ꝛ subm illius modi componuntur necessario ex duob^s ſubis. s. ex vno actu. ꝛ vna potentia. ꝛ sic appz qualr propositio que extimatur ꝑima est conclusio conducta sillogismo. ¶ Debes scire vt simpliciuꝫ narrat in ꝑimo phycozum. theofrastus ſm aliam modum ꝓpbauit ens nāle ꝓponi. inquit. n. theofrastus. oē coꝛpus vel habens coꝛpus compositum est ex mā ꝛ forma. oē aūt q̄ natura constat coꝛpus vel hñs coꝛpus. ió ꝓducit oēm rem nā constantem ꝓpositam esse ex mā ꝛ forma. ꝛ hec ꝓbatio est physica aliqualr: ꝛ quasi in metaphisicam rediens. ꝛ minoꝝ illius declarata est in 2° phici auditus: in eo q; poluit Ar. ens natura constans aliud esse ab ente ſm naturam. ꝛ a mā ipsa. ꝛ sic appz vie rationis theofrasti (Et iā inuenerūt) Cum declarauit, ꝓpōnez o. ens sensibile componi ex materia ꝛ forma non esse ꝑimam ꝓpositionem. hoc in loco oñdit modum quomō ꝓuenitur ad ꝑimam ſubam ſeparataꝫ que est forma agens tm̄. ꝛ 2as rangit vias. 2ª ibi (Et ad talia predicta) ꝓxima potest in hūc moduꝫ ordiri. in oi ordine essentiali formaꝝ oꝛdiū ſm perfectū ꝛ ſm perfectum o3 venire ſubam ꝑimā que sit forma perfectissima ꝛ agens tm̄ nullo° patiens. Sed in ſubstantijs q̄ sunt forme est ordo essentialis illiusmodi. ꝫ ibi o3 venire ad ꝑimā formā ꝑfectissima que est agens tm̄ ꝛ non passibilis: minoꝝ ꝓtinet tres partes. ꝑima. q; i omni ordine sit venire ad ꝑimū. ꝛ hoc ꝺmōstratur ex metaꝑhica 2^m q; illud ꝑimū sit perfectissimuꝫ iterum in. io°. ꝑime phie relinq^r. ꝫmento. 7. quare si ordo formarum erit ꝑimū in illo ordine erit perfectissima forma. ꝛ qz illo ꝑimum est separatuꝫ a mā. ió o3 esse et 3° actus tm̄. hec itaq; tria tangit. in maioꝝi obtemperatōe 2^i dicit. ꝛ inuenerūt q; substantia actualis est perfectioꝝ potentiali. et per hoc vult hre illud ꝑimū esse actualem ſubam et formam. actus. n. est ꝑfectioꝝ potentia. et tāq̄ finis in ꝫnatione. Deinde tangit ꝑmum. et inquit. deinde ipsi inuestigantes entiuꝫ formas declarauerunt oportere necessario q; ſube. i. forme ille gradatim ascendant ad actualem ſubstantiaꝫ nuda ab omni mā. deinde. tangit 3^m. o. ꝛre op3 q; hec ſubstātia sit tm̄ agens. v3. nullaten° passibilis. ꝛ addit q; nulla ꝓtingat ei fatiche neq; coꝛruptio. qz purus actus est. ex his habetur perfecte ſumma maioris. i. in oꝛdine essentiali foꝝ maꝝ o3 venire ad vnam ꝑimaꝫ que est forma perfectissima purus actus nullo modo passibilis eterna et infatigabilis. hec ita q; est maioꝝ. et in hunc modum exponit. minoꝝez vero relinq̄t manifestam: et ꝛclusionē transtulit ad tps. s. in fine 2^e vie (Et ad talia) Nunc scōaꝫ tangit viam. et vt mihi q; sit in forma sillogismi ypo^a vel entl^e. ꝛ inquit. et ad talia predicta nō ꝑuenitur nisi ex parte po^e hoc modo. qz posq; ſuba que est in po^a exit ad actum ex parte ſube actualis. hoc est aīs sequitur necessario q; peruenit successio agentium ꝛ poꝛium ad vnam ſubstantiam que est purus actus. ꝛ ibi est finis ſubaruꝫ. et addit quoda modo tertia viaꝫ. o. q; ſubstantia hec oñdit manifeste, put agēs ꝛ mouens est. dico ostenꝝ in. 8. phycoꝝ. et sic quasi dedit intelligere tertiam viā que sumitur in fine octaui a motu eterno: vt ſe pe dixi in h lib. et sic, ꝓpō illa declarata est hic fere tribus vīs duabus. s. expꝛessis: et tertia quodammodo occulte. potest āt et 2ª via cōponi in forma cathe^a h modo. in oi multitudie agētium generabilium ſm se eternoꝝ: tamen que extrahunt continue formas de po^a ad actum: o3 venire ad vnuꝫ agens eter^m ꝑimum per se q̄ est cā illius multitudinis et continuatiōis ꝓpetue: sed agentia hic sunt agentia coꝛruptibilia ꝛ generabilia eterna tamen extrahentia formaꝫ de po^a ad actū cōtinue. ergo erit in eis vnum extra multitudinem illam eternum ꝛc. et hec via exponitur etiā ab Auer. 8°. phicoꝝ. cōmentis. 4. 6. ꝛ. 47. vide bene ibidem exponem meā. et sic declarate sunt due vie palam. 3^a autem solum tacta est (Deinde processerunt) Cū concluſit duo. s. compōnem ex materia et forma in sensibilibus rebus. et ꝑimum ꝑn^m in eis abstractum et eternum redit ad formas māles: et declarans ordinem earum inquit. deinde ꝓcesserunt pery^ci vlterius speculari in formis materialibus. et inuenerunt q; quedam ipsarum formaruꝫ ꝓpinquioꝝ est ad actum q̄s alia ꝓout magꝭ purificatur ab omni passiōe que ē signū. i. vestigiū et ꝓpꝛium materie: et inuenerunt q; inter cereras formaꝫ puriꝝ reperitur anima. ꝛ inter anime partes maxime intellectus qui non est in materia nisi ſm appꝛopꝛiationem. ꝛ expōit q̄d itelligit per intell^m. v3. aia intellectiua: ꝓpter q̄ scito itellectū ꝛ aiaꝫ intellectiuam non differre nisi ratiōe (Ita q;) Luꝫ concluſit int^m esse in ſummo formarum materialium inducit locum q̄nis. ꝛ inquit. ita q; i. q; int^a. inuen^r sic in ſummo surrexit inter eos maximum du^m. v3. vtrum int^s. ſit de mālibus formis. est ergo locus q̄nis intellectus ſit vna materialiū formarum. vī. n. q; non cum ſit in ſummo formarum mālium. Et videtur q; sic cum finis rei non vī e^ aliud ab ordine eius cui^s est finis (Unde isti (Soluit. q. ꝛ inquit vñ isti inspicientes comprehensiones formarum anime. i. partium anime. reperietes q̄dē eas ꝓprehensiones a mā nudas concluserūt q; cōphēsiōis causa est ſine du^o denudata a mā. ꝛ hoc dcīn est ꝑimo de aia. textu cōmēti. 13^i. ibi. Si aliq̄ō operum est ꝑ^m ꝛc. potest itaq; sillogismus componi in hunc mo^m. ois forma cuius ꝓpria opō est abstracta a mā est immālis ꝛ absoluta a mā. ſz intellec^s est forma cuius ꝓpria opō est abstracta a mā. ergo int^s. est forma immaterialis ꝛ absoluta materia. hec. n. ē ꝓpatheticoꝝ. ōmō stratio (Et qz inuenerunt) Luꝫ oꝛit hec conducit theozema. s. q; forma bꝛutoꝝm non sit intellectua. ꝛ per ꝫ̄ns forma bꝛutoꝝm caret comprehensione. i. inte^ne. ꝛ pōt sillogizari in hunc mo^m. nullus intellectus est passibilis. omnis perfectio bꝛutoꝝ est passibilis. i. generabilis ꝛ coꝛruptibil. ergo in ſcōa figura nulla bꝛutoꝝm perfectio est intellect^s. ponit maioreꝝ. ꝛ inqt: ꝛ qz inuenerunt q; intellectus non sit passibilis. i. transmutabilis. ꝺe inde ꝺcit vltimum ꝑn^s. ꝛ inquit. concluserunt ex h q; forma bꝛutoꝝm caret ꝓprehensione. i. inte^nse. ꝛ apponit minoꝝē. ꝺ. qz hz perfectionē passibilem. ergo forma bꝛutoꝝ non est int^s (Et ideo) Conduxit aliud. ꝛ inquit. ꝛ ió qñ perfectio. i. forma reperitur actualis oino. i. purus actus. ita q; nullo modo sit trāsmutabilis neq; per se neq; per accīs. tunc sine dubio illa forma ē purus int^s. ꝛ tunc quasi excusando se ꝺcit ꝛ omnia ista patefacta sunt demōstratiue in diuersis locis libꝝoꝝm phoꝝ (Patet ergo ex istis) Hoc in loco quodāmodo recapitulat. ꝛ inquit. ꝑz ergo ex istis premissis qualiter sapientes inuenerunt q; id quod nullo modo ē passibile est actus purus ꝛ nudus ab omni coꝛpoze ꝓp quod ait. vñ qui vellet phis obijcere in istis opoꝛteret eum primo obijcere pncipijs ab eisdē suptis in ꝓdictis ꝓpositis. ꝛ huius rō manifesta est in posterioꝛibus. quoniā conclusionem sequunt ex pncipijs. ꝛ ió non pōt quis conclusionibus ꝓtradicere nisi ꝑmo pncipijs obijciat. recapitulat 2^m. ꝺ. et ꝑz ex istis qualiter inuenerūt q; hic. i. in entibus est vnus int^s,

purus.s.primi principij d int⁹. ē primi motoris. ꝛc pz recapitulatio dictoꝝ (Et qz viderūt) Cum conduxit illa hoc in loco transit ad modum quo modo intᵘ deus hec.ꝛ videtur sermo suus ordinari in hunc modum.eo modo quo currrunt res artificiales currunt ꝛ naturales:sed artificiales currunt ab intellectu.ergo res naturales currunt ab ītellectu.maior patet:quoniam res artificiales currunt ordine quodaꝝ:vt patet.ꝛ sic res naturales.maior aūt constat per se.huius accipit maiorē.ꝛ dꝫ ꝛ qz viderunt opera nālia modo artificialium operum currentia .i.eodem modo currere quēadmodum ꝛ artificialia opponit ꝓnem.d.iudicauerunt ꝙ ab eodem intᵘ virtutes nāles ꝓcedunt:ꝛ est ille qui dat ordinem omnibus entib⁹. Et addit qūo int⁹.hic intᵘ illa. d.ꝛ concluerunt ꝙ ipse int⁹. intelligendo se ipsum intelligit omnia alia entia.vꝫ.ꝙ ipsum seipsum itelligef idem est qō ipm intelligere entia cuius rōnem dat.d.qz i tali intellectu non decet ꝙ ōrant sicut in humano intᵘ oīnt.vult dicere q̄ in natura iferiozi dispersa inveniunt.in natura superiozi inveniuntur vnita:quare fi intᵘ nostro intelligibilia reperiuntur diversa intellectu in deo erunt vnum omnibus modis (Neqꝫ talis) Hoc in loco soluit qōnem quandam que potest sic componi.omnis int⁹.aut intᵘ seipsum tm̄:aut alia tm̄:aut seipsuꝫ ꝛ alia infimul.ordinantur aūt hec isto modo.qz si aliquis intellectus intᵉᶜᵗ alia.bene sᵉᶜ ꝙ intᵘ seipsum:sed non ēꝫ.vꝫ.seipsum intelligit.ergo debet alia itelligere.huic aūt maiori addat hec minor.sed intellectus ꝑpᵘ est intellect⁹.ergo intelligit aliud tm̄ vel se tm̄ vel ambo.mō consequens est falsum vt constat. Rᵉᵗ.auerroys ꝙ illa vlis non est vera quoniā dat istantia in intellectu dei.inquit ergo.neqꝫ talis int⁹. predicari debet de supradicta ōne.s.ꝙ quilibꝫ int⁹.aut intᵘ seipsum tātū:aut aliud tātū:aut ambo simul.ponit aūt ordinem illoꝝ .d.ꝛ iō si intelligeret alia non est dubium ꝙ intᵉᶜᵗ seipsum:sed non ēꝫ.vꝫ.ꝙ si seipsum intᵉᶜᵗ ꝙ debeat alia intelligere. est ergo sol. ꝙ maior ē falsa vniversalr ꝛ maxime de intᵘ dei.ille.n.non intellgit se tantum neqꝫ aliud neqꝫ ambo:fꝫ intelligendo se itelligit alia:put ipse est oia:vt dictū est loco eius (Tādē) Redit ad illud quod a principio sumpsit.d.tādeꝫ valde miramur de isto homine:eo ꝙ ea posuit tanꝫ principia que plurib⁹ mediꝫ:ꝛ diversis sillis vehementer ꝓbata fuerunt per pḥos.ꝓpter qō concludit. vnde dicimus ꝙ huius libri fructus non est nisi errores excitare vel fantasias multiplicare:sicut in ꝓlogo diffuse ostendimus. ¶ Debes scire vt plane dixi in disputatione 3ª ꝙ intellectus intelligens se tātū est ille qui intᵘ se ꝛ nullam oᵗ habitudinem ad aliud tāꝫ ad sui causam vel ad aliud tanꝫ ad causatuꝫ ab eo: hunc intellectum huius disputationis impossibile est reperiri in nā.int⁹.intelligens aliud est ille qui intᵘ per habitudinem ad aliud tanꝫ ad sui causam vel agentem:vt intᵉ intelligūt primum vel formalem.vt int⁹.noster intelligit res materiales a quibus perficitur tanꝫ a formis.cū igit int⁹.primi dicat habitudinez ad res tanꝫ ad causata ab eo.ꝛ non dicat habitudinē ad aliud extra ipsum tanꝫ ad cām.diximus tunc ꝙ int⁹.primi nec intellectu se tm̄ nec aliud.ꝛ propterea dꝫ intelligens alia intelligendo se:ꝛ tenet fere ad dispositionem meᵃᵐ.istud autem declaratum fuit perfecte in 3ª disputatione.ꝛ theologi nostre legis perfecte indagati sunt istud.ꝛ tu cōsidera libꝝos vtriusqꝫ partis.

¶ Algazelis Du. III.

3 It Algazel.adhuc possumus dicere philosophis sic.quare cauetis vobis opinionē quoꝝundā vꝝ phoꝝ.vꝫ.ꝙ scientia nō est multiplicatio perfectionis in ipso deo.qui.n.sꝯia idiget sine dubio vult vt acquirat id quod de ea deficit. Et homo ea forte cupit duabus rationibus.vꝫ.vt comprehendat rerum veritates iuxta humanum posse. Et ꝙ possit,puidere cognationem salutis vie post carnalem mortem.vꝫ. vt acquirat eternalem gloriam:sed deus benedictus nulla pfectione indiget.ergo non decet eum habere sciam i qua perficiatur. Neqꝫ licet aliquo modo talis scia sibi attribui debet sicut diximus superius de auditu ꝛ visu:ꝛ particulariuꝫ scientia in quibus omnes phi conueniunt:ꝙ debeant ab ipso deo glorioso actualiter remoueri prout talia igrediuntur tempus quod diuiditur in preteritum ꝛ futurum:ꝛ sic sequitur ꝙ inducerꝫ permutationem in eum. Et ideo auferre talia vel eis similia ab eo non est defectus in eo.immo potius perfectio:sicut indigentia quam nos habemus de sensibus debet nobis attribui defectus:natura namꝫ prouidit nobis i istis vt possimus nobis cauere nocumenta contingentia.sequitur ex hoc ꝙ nos scire omnia particularia ꝛ comprehendere oia sensibilia desideramus ꝛ sicut in deo benedicto nō est ōfectus neqꝫ in nobis non est perfectio.similiter dicimus ꝙ nos scire vniversalia est perfectio:ꝛ deuꝫ ignorare ea non est defectus in eo:ꝛ h argumentum valde difficile reputamus.

¶ Proponit Alg.sermonem fere rhetoricum quo ꝓsuadet sapientes ad ōm deum ñ bñ sciam rerum extra se.ꝛ dicit.adhuc possumus ōre pḥis sic.quare cauet] vobis opionē q̄rūdā vꝝoꝝ pḥoꝝ qui dicunt.vꝫ.ꝙ scia in ipso deo non est multiplicatio perfectionis,i.q̄ dicūt sciam rerū extra se non multiplicare in deo gradum perfectionis(Et hō eam) Cū ꝓpositum probat illud sermone rhetorico.ꝛ ꝓmo proponit causas q̄bus scia rerum est hōi perfectio.2º (bi(Sed deus) Arguit eaꝫ non debere poni in deo ꝓpter cās oᵗᵃᵒ.dꝫ ergo ꝛ hō eam forte cupit duabus rōnibus.vꝫ.vt cōphēdat rerum veritates iuxta humanum posse.ꝛ dꝫ(Juxta humanum posse) Quia forte intellectus.hōis apud ipsum nō pōt ꝓprehēdere res sicut sunt i seipsis.deinde apponit scōaꝫ cām.ꝛ.d.ꝛ ꝙ possit ,puidere cognitionem salutis vie post carnalem mortem.i.ꝛ vt possit per sciam perpendere meᵃ quibus ad beatitudinem nitat puenire post carnalem mortē:ꝛ dixit(Post carnalem mortem) Quoniam ꝛ si sapiens moziat in obitu ꝑm corpus restat ꝑm aniam apud Alg.que si in gloriam produceꝛ viuet.ꝛ si in ignem eternum morietur.ꝛ hoc etiam nos ꝑpicule tenemus.ꝛ est ita sine dubio.vt declarabitur in vltimis disputationibus huius libri. ¶ Sunt ergo due cause necessitatis q̄bus homo naᵗ scire ēsiderat.prima q̄dē vt rerum vitates indageꝛ.ꝛ hoc est ,ppter eᵐ absoluram perfectionē 2ªmeᵃ in vitā eternam sibi ostendentur per rerum comphensionem.ꝛ hec 2ª est potᵗᵃ cū ¶ Sed circa hec ambiget quis quo desiderio homo concupiscit sciam: 2º.ꝛ foztius an ille due rationes Alg.sint sufficientes ad illum an apponende sint ꝛ aᶜ. ¶ Ad primam soluunt q̄daꝫ fratres q̄ eozum studiū toᵐ in metaᶜᵃᵐ reducūt:ꝙ hō appetit scire:ꝛ nō appetitu rationali.Tū primo. qz appetitus rōnalis ꝓsupponit.actum intᵘ.Tum 2º.quia ille est formaliter liber.ꝛ hō non libere desiderat scire:vt fingunt. Jterum non appetitu aiali ꝛ senᵘᵒ.Tum primo.qz ille est respectu sensibiliū.mō hō appetit ꝛ sensibilia ꝛ insensibilia:vt manifestum est cuilibet.Tum ꝛ 2º. qm̄ sic ꝛ bruta appeterēt scire:cū ꝛ appetitum habeant sensitiuum.cum itaqꝫ hō appetat sciam ꝛ nō rōnali appetitu neqꝫ alia li seu senᵘᵒ relinquunt ꝙ nāli appetitu.ꝛ huic consonat textus Arꝛ.in ꝑn⁹.ꝓbemꝰ metaᶜᵉᵒ oēs hoies natura scire desiderāt vbi ly natura non nisi appetitus nālis noiat. ¶ Ꝑ. pro his facit dictum Auerroys.2º.methᶜᵉᵒ.cōmento primo. vbi inquit. ꝛ sigᵐ eius ꝙ hēmus desiderium ad sciendū veritatem ē: qm̄ si cōprehensio eēt impolis.tunc desiderium eēt otiosum.ꝛ consssum est ab oibus ꝙ nulla res est otiosa in fundamento nature ꝛ creature ꝛc.ecce quo mō demoᵗ sciam esse in nobis polem ꝓpter hoc:qz ad eā est nostrum desiderium:ꝛ loquit de desiderio qō est in fundameto nature.alr eius ,pbaº.nulla esset.mō desiderium qō est in fundamento nature est naturale. ergo hō naturali desiderio appetit scire:quod est ,ppositum illozum in hoc loco. ¶ Sed mihi vꝫ ꝙ hic homo multum errauit quod declaro primo:quoniam eo appetitu oz homo sciam appetere qui rñdet poᶜ que perficitur per illam:vt manifestum est etiam considerantibus ocā eoꝝ. Sed appetitus rōnalis respoᵗ intellectui qui perficitur per sciaꝫ.ꝑm eoꝫ ergo appetitu rationali oz hō appetere sciam. ¶ 2º.id quod est optimum ꝛ sūma hois ꝑfectio oz desiderari ab hoie ꝑm summū ꝛ optimum desideriuꝫ istud consonum est experiᵉ.videmus.n.hominem carnalia appetere per carnale desiderium.ꝛ alia multa:sed perfectissimus appetitus est rationalis.ergo appetitu rationali cōuenit hoiem sciam appetere.Unde ꝛ confirmatur:quoniaꝫ Aristo.ethicoꝝ primo testatus est capitulo.i8. recte.n.ꝛ ad optima deprecatur ratio.ꝛ non intendit ibi per rationem nisi appetitum rōnalē vt ibi vꝫ Auer. exponere. si igitur ratio dictat ad optima optimum in ꝰnobis est scire.iō ꝓtentaneum est rōnem illam dictare ad sciam.ꝛ sic videtur ꝙ appetitu rationali desideremus scire. ¶ Ꝑ.oē comprehensum vt verum ꝛ boᵐ existit appetiᵗ rōnali appetitu:quoniam in comprehensiōe.seʳ appetitus sicut vmbra corpus.i2.mcᶜᶜ.ꝑmēto.39.sed scire est comprehēsus ab itellectu:vt verum ꝛ existit boᵐ .imo optimum.ergo est appetibile a voᶜ. ¶ Ꝑ.ꝛ 4º.illud quo comprehenso cessat desideriuꝫ rōnale appetebatur rationali appetitu: fꝫ apprehēso optimo ꝛ supmo cognoᵘ cessat rationalis appetitus.ergo desiderabatur rōnali appetitu.minoꝛ est manifesta per se: quādo.n.homo contingetur primo intelligibili amplius non appeter rōnali appetitu.ex his volo cōcludere hoiem appetere scire per rationalem appetitum.Iꝫ non tm̄ per illuꝫ:vt dicā.ꝓp qō debes scire animā secatur in tres partes.s.insensitiuam ꝛ in intᵘᵃᵐ.ꝛ baruꝫ meᵃᵐ que senᵘᵃ interiozum sensu um appellatur seu imaginativa. Jterum rerum quedam sunt naturales tm̄ : vt res que sunt in motu ꝑm esse ꝛ rationem. Quedam intl ª tm̄.vt res metaᶜ:quoꝝ ꝑnᵐ est intº. Quedam meᶜ:vt mathematice que sunt res imaginabiles que ꝑm esse sunt in motu ꝑsistentes ꝑm rationem ab illo separate.ex his seʳ anima est quodammodo omnia.est.n. res nāles:quoniā est ꝓncipiū illarum p seᵐ. est ꝛ res mathema tice per imaginationem:quoniam ꝑnᵐ est mathᶜᵉ res per imaginatiaam. Est ꝛ res metaᶜᵉ:qm̄ per intellm̄ principium illarum est.ꝛ iō dicit Arꝛ.in lib.de anima ꝙ aia est quodammodo oia ꝛ in metaᶜᵃ dicit ꝙ scīes vt sciens mēsurat quodammodo omnia que sunt.His bene expositis dom ꝙ homo per desiderium nāle desiderat res naturales :per desiderium ale desiderat imaginabilia ꝛ meᵗᵃ que mathᶜᵉ res dicuntur:per appetitū rōnalem desiderat metaphysicalia.totum ergo ambitū scie homo concupiscit tribus desiderijs:quoniam sicut ꝑm tres partes est perfectᵇᵉ a scibilibᵖ.ita ꝑm tria desideria inclinatur ad illa.desiderio.n.correspondenti intellectui circa metaphysicalia desiderat illa rationali appetitu.Correspondentivero poᶜ circa imaginabilia homo appetit sensitiuo appetitu . Correspondenti circa nālia ipsi sensui appetit naturali appetitu . ¶ Ad argumenta alterius partis dom puto ꝙ appetitᵒ rationalis:ꝛ appetitus sialis:ꝛ appetitᵖ naturalis possunt dupliꝛ ꝓsiderari.vno modo vt subordinantur ,pziꝯ potentijs cognoᵗᶦᵉ. v.g.vt appetitus rationalis subordinatur intellectui.ꝛ sic de aljs.ꝛ sic non possunt diligere nec odiare in aliqua nisi suppositā cognitione in potentijs:quarum sunt ꝓbereses.scōo modo considerantur vt defectus illarum poᵃᶻ:quarum sunt ,phereses.ꝛ sic ꝑnt dictare ꝛ inclinare ad sua ꝓpzia perfectibilia nulla supta cognitione in suis potentijs. ꝛ sic vnica sol. ꝓ fere ad omnia argumenta. ¶ Ad primum dom ꝙ appetitus rōnalis primo modo cōsideratus ꝑsuponit actū.scōo mō non: vt cōstat p se. ¶ Ad 2ᵐ ꝫ idem dom ꝙ primo modo ē formalr liber.scōo modo est necessarius:quoniam vt defectus quidam est iclinat ad suū pfectibile. ¶ Ad 3ᵐ ꝫ 2ᵐ dom ꝙ argᵐ concludit.verum est.n. tm̄ respcū sensibilium sen interno.ſ.respectu imaginabilium. ¶ Ad 4ᵐ ꝫ illud dom ꝙ non:quoniam appetitus sensitiuus bruꝛ non est defectus poᶜ potentis cognoscere illa imaginabilia:vt ꝓ.immo si illud argᵐ valeret ,pbarem lapidem posse appetere sciam:quoniam hꝫ appetitum naturalem. ¶ Ad verba Arꝛ.dom ꝙ loquitur de scia rerum nālium quod appꝛ:quia ,pbat illam ,ponem per simile i sensu visus post modo transit ad metaphica:vt ꝓ ibidem. ¶ Ꝑ.ꝛ eodē modo loqt Auerr. vt ꝓ ibidem. Colligendo itaqꝫ dicta potest dici ꝙ intellectus appetit scibilia metaphica per voluntatem: put est q̄dam eius defectus:volūtas.n.vt est quidā defecᵗ intellectiuus oī rōnalis appetitus . Sillr appetitus sensitiuꝰ vt q̄dam defectus est rez nālium ꝓzehensarū ꝛ appetitus nālis:ꝛ illud quo hō appetit sciam rerum nālium.Appetitus aūt alis:vt est q̄dam defectus virtutis imaginatiue est ꝑnᵐ appetendi ipsi imagᵘᵉ cira metᶜᵉ ergo isti sunt tres appetitus qui ,phereses possunt dici suarum poᵃᶻ cogᵘᵃᶻ qui sunt principia appetendi non suppositā cognitione:fꝫ tantum vt defectus earū sunt:quare ꝛc. ¶ Ad 2ᵐ qō nem ꝓpositam expositores latini supra primo metaphy. dicunt ꝙ hec ꝛclusio.hō naturaliter appetit scire.tribᵒ rōnibᵒ ꝑt ,pbari.ꝛ adducā illas ordine meo in hunc modū.ad oēm ,pziem ꝛ naturalem opōnez vnūquodqꝫ inclinatur:sed scire ē opō ,pziā hois inquantum hō.ergo ad scire inclinatur hō inquantum hō.scōa cōponitur sic.ad ,pziā perfectionē vnūquodqꝫ inclinatur:sed ,pziā opō hois inquantū hō est ,pziā eius perfectio.ergo ad ,pziā opationē homo inquantū hō naᵗ inclinatur. tertia pōt cōponi sic.vnūquodqꝫ appetit cōiungi suo ꝓncipio . homo coniungitur suo ꝓncipio per scire. ergo hō appetit scire ¶ Contra hoc quidam fratres posteriozes multū obꝛciunt:ꝛ dicunt hos non esse tres rōnes:sed vna:cuꝫ meᵐ possit ēē vnuꝫ tribus cōmunc.quo aūt sit istud. vide eos . ¶ Mihi videtur ꝙ hic est vnus sillꝰ ꝓncipalis.ꝛ duo ꝓsillogismi.scōs.n. sillogismᵖ probat maiorem ꝑmi.tertius si cōponit hoc mō.illud ꝑ quod homo ꝓiungit suo ꝓnº naturaliter appetit ab eo:sed ꝓpzia pfectio est id p qō homo ꝓiungit suo ꝓnº: ergo ,ppzia pfectio hois appetit naturalr ab eo . si cōponit inꝰ hoc modo sic ꝓbatur maioꝛ scōi sillogismi:primus ergo est principalis.secundus ꝓbat maiorem ꝑmi.ꝛ tertius ꝓbat maiozez scōi.ꝛ sic sile tres rationes sunt vna demōstratio que ꝓdenſatur vsq; ad ꝓnem primam.docuit.n.Arꝛ.in posteriozibus ,pnem condensari quando.ſ.ꝓsillogizatur vsq; ad immediatam que amplius non est ꝓdensabilis.maioꝛ itaqꝫ ꝑmi cōdensatur per 2ᵐ sillogismum.ꝛ maioꝛ 1ª per 3ᵐ.ꝛ ibi status . hec.n.ꝓpō.illud per quod homo ꝓiungitur suo ꝓnº.naturalr appetit ab eo.est immediata:ꝛ non potest amplius ad propōnem imediatam pstringi.ꝛ sic vna est demōstratio ꝓdensata ad immediatam propositionem. Si.n.queratur ,ppter quid desideramus ,ppziam opōnem dicemus ꝓpterea vt adipiscamur ꝓpziam pfectoem Si autem queratur ꝓp quid appetimus ꝓpziā pfectoez: dicemus vt primo ꝓnº ꝓiungamur.ꝛ amplius non potest queri.hec enim est ,ppō immediata que amplius non potest condensari neqꝫ perstringi ad imediatiozem.vtrum aūt expositores hanc tenuerunt opinionem nō curo.forte.n.qꝫ sic.id aūt quod dicunt posteriozes latini non est signum vt hic ponatur .illi enim sunt adeo rudes in logica ꝙ non pōt rudioꝛ eis reperiri.ꝛ ideo non est eis credendum in qōnibus circa demonstrationes ꝛ problematā dialetica incidentes. Et cum hoc sit verificatū ꝑz qualiter ꝑma rō Alga.est ꝑimus sillogismus hic inductus q̄ si oz oino bene firmari oz condensari eo mō quo dixi.v.g.ꝓpter quid homo appetit cognoscere rerū veritates.ad hoc oōm est vt ꝓmus.ſ.vt ꝓpōam adipiscat ꝑfectionez: ꝛ si q̄ratur ꝓpter quid querit adipisci ,ppziam ꝑfectionē. dicemus vt coniungat suo ꝓmo principio.ꝛ hic status.est.n.,ppositio imediata vt dixi ꝛ sic debet ratio Alga.verificari.2ªratio est credita ꝛ conueniens legibus.ꝛ iō naturalis pḥs non debet eam ponere : ꝛ ꝓpterea tho mas in ꝓmo metha.non tetigit illā ; sed tm̄ ꝓdictam vt visum est(Sed deus benedictus). Cum accepit quasi maiozem.ſ.ꝙ homo debet recipere sciam ,ppter duo.ſ.vt comprehendat rerū veritates:vt notificent meᵃ ad vitam eternaꝫ: nunc accepit minozem.ꝛ.d.sed deus benedictus nulla perfectione indiget neqꝫ opꝫ vt ei manifestentur meᵃ ad vitam eternaꝫ. Tunc apponit conclusionem ꝛ inquit.ergo non decet eum habere sciam qua perficiatur.ꝛ sic ꝑz qualiter hic sermo ē ad modum theozici cū procedat per locum a contrario qui non ponitur ad ,pbandū aliquod ignotū:sed ad confirmandū. vt dicit auerroys in ꝓziozibus.ꝛ primo celi forte cōmēto.124.in vltio. (Neqꝫ licite) Hoc in loco videt quasi amouere dubium tacitum.posset nāqꝫ obꝛci.nulla perfectio debet amoueri a perfectissimo:sed scire est pfectio.ergo non debet remoueri a deo q̄ est sūme perfectissimus.cuius responsionē videt assignare.ꝛ cōfistit in hoc ꝙ multa sunt pfectiones in natura inferiozi q̄ sunt imperfectiones in natura supioꝛi.qō declarat:ꝛ inqt.neqꝫ licite aliquo modo talis scia sibi attribui oz:sicut diximus supᵃ de auditu ꝛ visu.ꝛ scientia particularium in quibus omnes phi cōuenium ꝛ ꝙ debeant ab ipso deo glorioso actualiter remoueri. cuius rōnem.d.ꝓout talia ingrediuntur tempus qō diuidit in ꝓteritum ꝛ futurum:ꝛ sic sequeꝛ ꝙ hec inducerent permutationem in eum(Et ideo) Cum hoc ꝓmisit quasi sol.dat ad formam qōnis.ꝛ inquit.ꝛ ideo auferre talia vel similia eis ab eo:non est defectus in eo.imo potiꝰ perfectio sicut ira qua sic reperitur in translatoꝛ calli.hebrei(Sicut indigentia quā nos habemus de sensibus oz nobis attribui defectus.natura namꝫ ꝛc.) Reputo ꝙ littera est corupta vel ex erroꝛe translatoꝛis vel diminutione scriptoꝛis. vel quia in arabico ipse collegit tantum verba:ꝛ ē ipole intelligere multa dicta hᵇ hois:fi verba aspiciamus.ideo in translatione nicolai hispani que nunc pervenit ad me:inueni sic.non.n.sicut indigeᵃ quam nos habemus de sensibus debet attribui nobis defectus:sic ꝛ carentia comprehensionis rerum naturaliū est defectus ꝓzimi entis . ꝛ nunc ira est quasi responsiua ad maiozem.ſ.quia est simplr falsa:qm̄ non est simile sicut.ſ.carentia sensuū est imperfectio in homine sic carentia ꝓzehensionis rerum sit defectus in deo.cuius rationem subdit.natura namꝫ ꝓvidit nobis in istis:vt possimꝰ cauere nobis nocumenta contingentia ꝛ sic ꝑz qualiter maioꝛ silli est falsa(Sequitur ergo ex hoc) Cum soluit arᵐ illud:hoc in loco ꝓparat scia particularium ad sciaꝫ vniversaliū in nobis penes necessitatem.ꝛ inquit. sequitur ergo ex hoc ꝙ nos scire omnia particularia:ꝛ comprehēdere omnia sensibilia desideramus:qm̄ est aliquo modo perfectio nostra:vt visum est.ꝛ addit ꝛ sicut in deo benedicto non est defectus.ſ.ignorantia rerum. sic neqꝫ in nobis non est perfectio simpᵉ scire res particulares: quoniam si ignorantia particularū rerum in deo esset defectus cognoscere res particulares in nobis esset simpliciter perfectio (Similiter dicimus) Reputo ꝙ hoc in loco persoluat aliam qōnem.posset.n.dici.scire vniversalia est perfectio simpliciter homini.ergo debꝫ apponi in ꝓmo perfectissimo.Rᵉᵗ ꝛ inquit.similiter dicimus ꝙ nos scire vniversalia est perfectio nostra.at tamen deum ignorare ea.non est defectus in eo.ꝛ sic ad formaꝫ ꝑz qualiter illa ꝓpō est falsa.ſ.quecunqꝫ perfectio reperitur in natura inferiozi reperit in perfectissimo. ꝛ tunc apponit pōdus argumēti:ꝛ inquit.ꝛ hoc argᵐ valde difficile reputamꝰ ꝛ non potest aliter solui ꝙ dictum sit.

Sed pulchra inotit qō an pfectio simpᵉ hominis oz apponi in supmo sūmo q̄ omnez perfectionem ꝫ. ¶ Ꝓ sol.huiᵘ qōnis ꝓmo opꝫ intelligere quid sit perfectio simpᵉ. Et post dicā ad qōnes.dico ergo de pᵒ ꝙ non oī perfectio simpᵉ:quia infinita ꝑm illud 2º.topicoꝝ vltimis fere verbis.quod simpᵉ dico sine addito dico.sic enim nulla esset in hoie perfectio simplr:qn̄ homo esset infinitus im perfectione .2º dico ꝙ non oī perfectio simpliciter.i. singlariter.ꝛ vno modo dicta.sic.n.quelibꝫ res esset perfectio simpliciter oum modo esset pure singularis . ¶ Jdeo debes scire ꝓmo ꝙ oppositā possunt dupliciter capi. vno modo ꝓ quibuscunqꝫ incompossibilibus:ꝛ sic leo ꝛ homo possunt oᵗᵃ dici:eo

qz in eodem sunt incompossibilia. Possunt capi scõo mõ p contrad ictozijs: vt scia z non scia: homo z non homo. z sic de multis. z hoc scõo modo famose oẽs dicuntur quecũqz invicem cõtradicunt. ¶ 2° debes scire q individuũ potest capi duob⁹ modis. vno modo vt est determinate nãe. v.g. pro sorte qui est hominis individuum: secũdo modo pro individuo nature indeterminate: vt forte est individuum entis. s. hoc ens z illud ens. hec dist°: potest colligi ab Auer. 5°. physicozum. commento. 16°. vbi vult q omne mobile potest velocius moueri. z ait q hec est vera per se. z falsa per accõs. eo qz celũ non põt velociꝰ moueri hoc non potest intˡ aliter nisi q capiendo individua nature mobilis sub indeterminata natura: vt sic quodlibet mobile potest velocius moueri: sed capiendo individua mobilia prout sunt determinate nature. sic falsa. quoniam hoc determinatũ non potest velocius moueri p̃ modo mouet. z iõ ẽ vera per se standō in individuis mobilis nature indeterminate: z est falsa per accidens. i. extraneando ad individua determinate nature. Ex his palam recipio q individuum est duobus modis. s. indeterminate nature z determinate nature. z per hoc potest verificari dictum Auer. 3°. celi. commẽto. 6° quando dicit q continuum est diuisibile in infinitum fm formam. i. per se z non fm mãm. i. per accõs: quoniam omne continuum capturꝫ sub indeterminata natura est diuisibile in infinitum: non tamẽ cõtinuum determinate nature. v.g. ignis aqua z alꝫ tẽ. ¶ His visis dicendum q cum perfectio simplr non sit eo quia perfectio infinita: nec qz pfectio singulariter relinquitur q dicatur perfectio simplr: eo qz in quolibet individuo entis sub indeterminata natura capto est melior ipsa p̃ suum oppositum incompossibile dico primo. In quolibet individuo entis sub indeterminata natura capto: quoniã eẽ auri est perfectio aliqua: non tamen homini est perfectio simpliciter: quoniam esse auri additum hoi corrumpit esse hois cũ sit ei incompossibile. ideo oz vt individuum capiat sub indeterminata natura. dico scõo. p̃ suum oppositum incompossibile: Quia quelibet perfectio est melior p̃ suũ oppositum ꝺ dictozie que est pura negatio. z quia scia in quolibet individuo entis in quantum ens est melior p̃ suum incompossibile. v.g. ruditas z prauus igno⁹: ideo dr perfectio simp⁹ z multa talia. ¶ His itaqꝫ expositis dom q quelibꝫ hominis perfectio simpliciter debet addi in deo. quia exquo in quolibet individuo entis est melior: z deus sit entis individuum per essentiam. ideo convenienter decet: vt apponatur in deo. ¶ Sed dices. scire res diuersas est perfectio simpliciter in homine. ergo debꝫ apponi in deo. Jam patꝫ sol. scire. n. est perfectio simpliciter: cum in quolibꝫ individuo entis simpliciter sit melior p̃ suum oppositum incompossibile. Sed scire res extra se non est perfectio simpliciter cum non sit in quolibꝫ melius p̃ suum incompossibile. s. scire res per essentiam propriam quoniã ly scire res per essentiaꝫ non sit melius homini cum sit eius nãe incompossibile: est tñ melius simpliciter. quia addito hoi int̃tum ens esset melꝰ p̃ scire per res extra se. vt pꝫ. Similr pꝫ q ly homini sit perfectio hñe quinqꝫ sensus quibus percipiat: non tñ oz attribui deo: eo qz non est pfectio simpliciter: cũ in quolibꝫ individuo int̃tum ens non sit melius. immo deterius: vt pꝫ. ¶ Regula itaqꝫ quam simplicis 2°. celi testatus est. s. q dcd perfectionis est in natura inferiori debꝫ ineẽ nature superiori: oz intelligi de perfectione simpliciter z non in genere determinate nature. homini. n. inquantum perfectissimum aialium competit habere quinqꝫ sensus. non tñ inquantum perfectissimus entiũ. z ideo non opꝫ q omnis perfectio ꝓueniens musce conueniat hoi nisi sit perfectio simpliciter: vt sepe verificatũ est. ¶ Auerroys.

Jcimus nos q hec est allegatio opinantis q ipse deꝰ non scit nisi seipsum: z nos in precedentibus iam narrauimus opiones ipsozum ponentes cõuenientiaꝫ itra id quod dicebant. v3. q ipse deus nõ scit nisi seipsuꝫ z q ipse scit omnia entia. Et ideo dicũt aliqui ipsoꝝ nobiliuꝫ q deus est omnia entia. z ideo non oz nos in istis amplius replicare. Sed nos dicimus q propositiones ab isto hoie in presenti capitulo ducte, probabiles z dyalectice sunt prout assumit significationem ex manifestis ad ignota: z non est dubiuꝫ q nõ ingrediuntur vnum genus: neqꝫ communicant aliquo modo. Tandem dicimus q verba Alga. in h loco erga Aui. expresse diriguntur prout indigebat dicto dicentis q deus scit seipsum; z scit alia. Et omnes propositiones quas ab Aui. narrauit in asserendo hanc opionem supposite sunt a rebꝰ notis in homine z putat eas transferre siue trãsfigurare in deum quod est impossibile: quia he due scietie dicuntur sine dubio equiuoce. ¶ Et ỗclaratio huiꝰ est q id qõ dicebat Aluicen. v3. q a quolibet intellectu, pcedit q dam actus quez ipse scit: propositio vera est: sed modo humane scientie. intellectus nãqꝫ humanus perficitur ab eo qõ intelligit: z patitur ab eo a quo causatur imaginatio intellectus. Et cum propositionibus sumptis in hoc genere obiecit ei algazel: eo q cunqꝫ hominum intelligat actum z eundem actuꝫ sequatur alius actus. videlicet scõus: z illuꝫ tertius: z illum quartus: non ex hoc sequitur q agens intelligens sciat primi actus consequentia: z respondens sibi Algazel dicit: q hoc reperitur in agẽte, ppria voluntate: in alio vo nõ: dixit tamẽ hoc: quia id in quo magis appodiatur in attribuendo scientiam deo est quia affirmat deum habere voluntatẽ. Quapropter dixit q hoc argumentum est ita vehemens q nullaꝫ habeat responsionem qua vitetur. videlicet q nõ sequatur q primus intelligat preter eum omnes actus consequentes ab eo principaliter. scilicet secundam causam: z primum causatum. Similiter ad ea que narrauit nomine Aluic. v3. q si ipe intelligeret se ipsum z non aliud: esset homo tunc nobilior eo: dicimus q sunt verba probabilia. si enim imaginaremur duos homines: quorum vnus non intelligat nisi seipsuꝫ: z alius intelligat se z alia: dicimus q intellectus iudicabit q ille qui intelligit se z alia est nobilior illo qui tñ seipsum intelligit: sed tenẽdo q intellectus humanus z diuinus tantum equiuoce cõmunicẽt: tunc dicta translatio seu transfiguratio est incompetens. Et quia ipse nomine Aluic. allegauerat vnã propositionez ab eodem cõcessam in quolibet intelligente videlicet q qui plura scit nobilior est: z oz eos remouere a dicto deo voluntatem z nouitatez: quare nequerunt asserere q prima causa sciat aliud nisi seipsaꝫ agens enim intelligens suum effectũ scit aliud ab eo prout illud vult. Dixit q hoc inconueniens sequitur philosophos tantum: intendit dicere in hoc esse hominem causatum nobiliorem creatore qui est ipsius causa: z q hoc sequitur ipsos philosophos remouẽtes mundi nouitatem propter quod remouẽt ab eodem deo voluntatem. z ideo remota voluntate opꝫ q ignoret id quod ab ea ꝓcedit. Sed nos iã in precedentibus prelibauimus q hoc non est verum. v3. q auferatur voluntas ab ipso deo nisi noua voluntas tantum. Preterea sciendum q postq̃ ipse allegauit nomine Aluic. cum propõnibus apparentib⁹ esse communes duabus scietijs. s. noue z antique cepit allegare contra eum in eo quod dñt phi in h tractatu. v3. de differentia ipsarum duarum sciarum dicens quare vobis cauetis tc. vsqꝫ ad finem illius qõ scripsimus: z sententia illoꝝ verborum hec est. si omnes he comprehensiones defectus in homie fuerint ergo debent a deo benedicto auferri z dicet Auicen. q ipse in hoc conuenit cum aliis philosophis. videlicet q deum non comprehendere particularia non est defectus in eo. immo esset defectus in eo si ea comprehenderet: similiter non comprehendere alia preter seipsum non est in eo defectus. Et nos dicimus q euasio horum dubiorum est q diuina scietia non diuidit verum a falso in oppositis sicut reperitur in humana scientia. verbi gratia. quia aut homo scit alia aut non. z ista duo sunt contradictoria. vnde verificata vna ipsarum alia necessario est falsa. Sed in deo benedicto ambo verificantur: tamen duobus respectibus. videlicet quia ignorat ea modo inferente defectum sicut est in humana scia: z scit ea mõ non defectum inferente similiter dicim⁹ de

vniuersalibus z particularibus q ipse deus scit ea z q ignorat ea. s. mõ iam dicto. Dicimus õniqꝫ q ab hoc possumus quiescere. v3. a litibus z rixis alg. cũ phis non tñ in hac disputatione: sed in sequenti: nihilominus ducemus sequentem disputationẽ. vt ne putent sequaces ipsius nos stupefactos esse suis sophisticalibus litigiosis argumentis.

¶ In sol. pñti. Auer. primo ꝓponit quodãmõ excusationẽ in qua vr verificare dictum Alga. 2° ibi (Sed nos) Jncipit considerare ꝓpones quas sumpsit Alg. hoc in loco: Quartum ad primum dixit Alga. q multiplicatio scie in deo rerum extra se non apponit perfectionem i eo. z pꝫ pñs voluit deꝰ nõ scire res extra se. h verificat. d. dicimus nos q hec est allegatio opinantis q ipse deus non scit nisi seipsum. i. dicere deum non scire res extra se est argm quo concluditur ipsum non scire nisi seipsum. z tũc statim remittit se. d. z nos in precedentibus narrauimus opiniones ipsozum ponentes conuenientiam inter id qõ dicebant videlicet q ipse deus non scit nisi seipsum. z q ipse scit omnia entia. i. ponebant hec esse eadem. s. deus scire se z alia: z statim explicat ꝓuenientiam. d. z iõ dicũt aliq ipsoꝝ nobiliuꝫ q deꝰ est omnia entia. est ꝑconuenientia hec: qm deus est omnia entia. ideo scire seipsum est scire omnia entia aliquomõ. ideo excusat se. di. z ideo non oz in istis nos amplius replicare: qm multotiens dictum est. z sic patet qõ dictum alga3. quodammõ est verificatum. deus. n. scit in se z alia prout esse eius est esse aliozum: non tñ scit alia prout diuersa sunt ab eius esse. z h tam exposui supius milies (Sed non) Hoc in loco cõsiderat propositiones Alga. supꝫ tas in dubio. vbi debes scire vt apparebit in sol. huius dubij q Auer. non posuit omnia verba Alga. in dubio predicto. sed pauca. visum est z ideo considerat quasdam propositiones eas non habemus in hoc lib. sed bene in li° alg. inueniuntur translate. ego autem secundum posse conabor illas apponere. deide dicam dicta Auerroys super illas. ¶ primo ergo proponit cuiꝰ nature sunt propositiones Alg. 2° ibi (Et declaratio) Expõit quod dixit. inquit ergo. sed nos dicimus q propositiones ducte ab isto homine in presenti capº. sunt probabiles z dialectice. cuius rationez ait. d. prout sumit significationem eaꝝ ex manifestis. i. rebus sensibilibus ad ignota. i. deum qui nobis occultus est modo hoc non põt fieri. nõ. n. oz argm a simili, pcedi ni si illa sint vnius generis vel spẽi. dicit modo. z non est duꝫ q res sensibiles z deus non ingrediunt vnum genꝰ: neqꝫ cõmunicant aliquo modo sup. in spẽ vel vnica nã: quare propositiões formate de creaturis nõ debent transferri in deum (Tandem dicimus) Hoc in loco apponit sol. pro Auic. contra quã arguit alga. arguebat. n. sic. sicut homo ignorare res est imperfectio sic deus ignorare res est imperfectio. Cui respondet auerroys d. tandem dicimus q ꝟba Algaz. in hoc loco diriguntur erga Auic. i. sunt valida ad eum. Et statim apponit quo non essent valida. d. prout indigebat dicto dicentis q deus scit seipsum: z scit alia hoc mõ. s. indigendo illa responsione sunt valida: sed si dicatur q deus non ignorat alia quoniã sciendo se scit z alia. argm Alg. non valet. ergo vno modo valet ad Aui. alio mõ ñ valet (Et omnes) Cum dixisset sol. opponit generale peccatuꝫ omnium propositionuꝫ Alg. d. z oẽs ꝓpones quas ab Auicẽ. i. in nomine Auic. narrauit in asserendo hanc opinionem suppositе sunt a rebus notis in homine. z putat eas trasferre siue transfigurare in deum. quod est possibile idest indecens. quia he due scientie dicuntur sine dubio equiuoce scilicet de deo z õ nostris rebus sensibilibus. istud ergo est peccatum vniuersale omnium dictozum Alga. (Et declaratio) Quia dixit omnes, propositiones quas sumpsit ab Auicẽ. esse sumptas ex rebus sensibilibus: z translatas ad res occultas. ideo hoc in loco incepit declarare illud: z enumerat aliquas earum: z inquit z declaratio huius est idest z q ex propositionibus sumptis a sensibilibus procedat in occulta est hec declaratio scilicet q id quod dicebat Aui. videlicet q a quolibꝫ intu procedit qdã actꝰ quẽ ipse intellectus scit est ꝓpõ vera: sed modo humane scientie. i. scia nostra cuius rationem inquit. intº. nãqꝫ humanus perficitur ab eo qõ intelligit z patitur ab eo obiecto a quo imagº intellectus. i. intellectio causatur. est ergo positio hec. s. quis actus procedens ab intu intr ab intellectu va intellectu nostro: propterea quia ille actus procedens babꝫ rationem obiecti a quo intellectus potest moueri pati z perfici. ergo intellectus noster potest intelligere omnem actum ab eo prouenientẽ. (Et cũ propositionibus) Cum verificauit ꝓponem illã. hoc in loco ondit quõ per illam transit Alg. arguere in dei scia z primo, ppo nit hoc. d. z cum propositionibus sumptis i h genere. s. ex rebꝰ posteriozibus obiecit ei scilicet Auic. Alga. z proponit vnaꝫ q stionem ex cuius sol. eligit vnam viam argumenti contra illum questio est hec. si est vnum agens intelligens a quo consequitur vnus actus post quem sint plures actus consequentes an si intelliget primum intelligere debet omnes actus ꝓnes vsqꝫ ad vltimum. ¶ Et respondet q non opꝫ semper. z dat rationem z inquit. eo q dcũqꝫ boium itelligat actuꝫ. s. primũ z eũdẽ actũ sequitur alius actus. v3, scõus; illũqꝫ tertius: tertiumqꝫ ẽrtus non sequitur ex hoc. i. q primũ intelligat agens itelligens sciat ꝓnia. i. actus consequentes pmi actus. i. qui cõsequuntur illum pmum: z tunc apponit quando est possibile. z inquit. z rñdens sibi Alg. dicit q hoc. i. ista inteº ꝓsequentium actum repeˢ in intelligente propria voluntate. i. q intelligit p voluntatem. in alio vero non. i. in intelligente sine voluntate propria non oz (Dixit tñ hoc) cum Alg. solvit qõnem colligit auerroys ex sol. questionis vim argumenti contra Auic. z inquit: dixit tamen hoc ipse Alg. quia id in quo magis appodiatur in attribuendo sciam deo: est qz affirmat deum habere volũtatem. potest ergo cõponi sillogismus hoc modo. oẽ agens intelligens pmum actũ per voluntatem intelligit oẽs effectus z actus q consequuntur illum. vt ex sol. qõnis pz: sed deus est agens per voluntatem intelligens primũ actũ. i. primã intam: vt Auic. concedit. ergo itel ligit omnes effectus post illam. z illi effectus sunt omnes inteˢ. z omnes res. z inquit. quapropꝛ dixit q hoc argm est ita vehemens q nullam hz responsionem qua vitetur. v3. q nõ sequatur q primus intellectus intas. pter enim. i. essentiaꝫ propriam oẽs actus ꝓnes ab eo principaliter q sunt secunda causa z primum causatum z alia multa: quasi dicat q hoc argumentum ẽ õmõstrativum in proposito. ¶ Sed ambiget quodpiam an sit qõ intelligens actum primum sine voluntate. z videtur q non quoniam omne intelligens est homo vel aliqua substantiaꝫ abstractarum: sed omnis homo z omnis substantia separata intas per voluntatem, ppriã: vt Alga. inqt. g̃ in primo pme. omne intelligens intelligit voluntate propria. ¶ Oppositum Alg. in sol. qõnis, ppositе: inquit. ait enim esse intelligens 2um genericum. vnũ voluntate: aliud non voluntate. z verificat sermonem eius pmo modo. z non scõo ergo res est loco ambiguo. ¶ Et ad hoc dicendum q fi in opinione sumus Alg. z Auic. rõ pma. concludit: qm omnino oz intelligens oẽ esse voluntate propria intelligens. z tunc quod dicit in oppositum nihil est: qm ipse forte loquitur fm aliorum prem. vel per intelligens itelligit cognoscẽs. h enim modo potest fmo eius vificari ẽ. n. cognoscens duob⁹ modis voluntate propria i. contingenti. vt homo z deꝰ: z sine voluntate vt animalium cognoscentia. z pꝫ hoc rõ propositа in hunc modum oz componi. omne cognoscentes voluntate pmum actum cognoi omnes actus ꝓnes illũ: sed deus cognot volũtate pmũ actum propriũm. ergo oẽs reliquos. ¶ Si aũt loquar pꝫ pypatheticos. alr opꝫ dicere: z ego dixi in disputatiõe pma. in sol.ˡ dubij: z alibi. z ñ est locus nunc replicandi (Sillr) Dersoluit z aliud argumentum Alga. z primo proponit illud: z inquit. silr ad ea que narrauit nomine Auicẽ. v3. q si ipse deus intelligeret seipsum z non aliud: esset homo tunc nobilior eo. Dicimus q sunt ꝟba, pbabilia. z hoc ondit: z inquit. si. n. imaginaremur duos homines: quorum vnus non intelligeret nisi seipm alius vero intelligat se z alia. dicimus q intº. iudicabit q ille q intelligit se z alia est nobilior illo qui tñ seipsum intelligit. vult itaqꝫ tenere in eis que sunt eiusdem generis: quod declarat. d. sed tenendo q intº. humanus z diuinus tñ equiuoce communicent. tunc dcã translatio est incompetens: eo quia sit dissimilia quomodo autem intelligere alia sit perfectionis hominis: z nõ sequitur q sic deꝰ perfectio verificaui in sol. questionis querentis an intre alia sit perfectio simpr. an fm quid. z ideo nõ decet hoc in loco illam repetere. (Et qz ipse nomine) Jnducit vnam aliam questionẽ quã pr°non pñt soluere: z inquit: z qz ipse noie Aui. allegauit vnã, ppõnẽ ab eodem pcessam in quolibꝫ intelligente. v3. q q plura scit nobilior est. tunc addatur hñe hec bor: sed deus non plura scit. g̃ in scõa figura non est nobilior. minorẽ probat: z potest ratio ponи in hunc modũ. omne agens itelligens suum effectum volũtate agit: ſ pmus motoꝛ votc agit. g̃ non intelligit suũ effectum. huius primo accepit minorem. d. z oz eos remouere a dicto deo voluntatem z nouitatem. i. voluntatem contingentem. z tunc ponit minorem silr principalis. d. quare nequeunt asserere q prima causa sciat aliud nisi seipsa. est ergo minor hec: sed deus non plura scit. z hec minor ẽ cõclusio prosillꝰ: tunc apponit minorem prosillogismi. z inquit agẽs. n. intelligens suum effectum voluntate agit. z sic apparet locus qõnis. ¶ Duic inducit sol. Alg. z inquit. dixit q hoc inconueniens sequitur philosophos tantuꝫ: z exponit quod dixit. z inqt intendit dicere in hoc esse hominem causatum nobiliorem creatore q̃ est ipsius cã. z hoc ondit. d. z q hoc sequit ipsos phos remouentes mundi nouitatem, ppter quod remouent ab eodẽ deo voluntatem. z tunc remota vore oz q ignoret id quod ab ea ꝓcedit. ecce quõ hoc sequtur pypatheticos z ñ theologos. ¶ Debes scire q qui ponit mundum eterm dicit deum agere necio: vt in tertia z scõa disputatione visum est. z qui aufert cõtingentia ab agente aufert voluntatem fm theologos saracenos. z ideo sequitur q deus egit sine voluntate mundum (Sz nos) Ad hoc remittit se z soluit. z sermo eius manifestus est per se: z ex eis que dicta sunt (Preterea sciendum q postq̃)

hic ostendit ordinē dictorum ab Alga. & inquit ꝓterea sciēdū q̄ postq̄ ipse allegauit noie Auic. cum ꝓpōnibus apparentib⁹ .i. sumptis ex sensibilibus esse cōes duabus scientijs noue & antique. s. posse intelligere extra se. vult dicere. postq̄ arguit nomine Aui. q̄ scientie noue scilicet hominis: & antique. s. dei est cōe scire se & alia cepit allegare. i. arguere contra eum in eo q̄ dicunt ꝑ in hoc tra^u. vz. dria istarum duaꝝ scientiarū scilicet inter deum & hominem. & incipit ca^m a quo incepit. d. quare vobis cauetis & c̄. vsq; ad finem illius q̄ sumpsimus scilicet i du^o ꝓpositio. ecce quō Auerroys non totum du^m recitauit. & tm̄ contradixit eis. & sic ꝑz illud q̄ a ꝑn^o dixi (Et sm̄ia) Apponit sententiam illoꝝ que dixit in du^o que dimisit: & incꝫt. & sententia illorum verborum hec est. si omnes he. i. particulares ꝓprehensiones defectus hoie fuerint. ergo debent a deo benedicto auferri. Ind^e responsionem eius & inquit. & dicit Auic. q̄ ipse in hoc conuenit cum alijs ꝑhis. videlicet q̄ deus nō ꝓprehēdere particularia non est defectus in eo. y^o. esset defectus in eo si ea comprehenderet. Similiter non comprehendere alia ꝓter seipsum non est in eo defectus. & sic ꝑz sol. argumenti ab Auic. (Et nos dicimus) hoc in loco Auer. aliter respōdet & propōnit responsionem. & incꝫt. & nos dicimus q̄ euasio horum dubiorum est q̄ diuina scia non diuidit verum a falso in oppositis. s. contradictoꝝ. sicut reperitur in humana scia vult dicere q̄ ō scientia dei non verificatur alterum ꝑdict^m determinate. videlicet aut scit alia aut non scit alia: sicut reperitur in humana scientia: qm̄ terminate aut homo scit alia aut non de necessitate alterum istorum verificatur: de hoie scia. & ista duo sunt ꝑdictoria: quorum alterum oīno de scientia hōis verificat: vnde verificata vna ipsarum de hoie necessario altera est fla: sed in deo benedicto ambo verificantur tm̄ duob⁹ respectib⁹. & hoc declarat. d. videlicet q̄ ignorat ea mō inferente defectum. & scit ea modo non inferēte defectum. vult dīe q̄ de⁹ scit particularia, put non imperficitur ab eis. & ignorat illa, put impficit ab illis. similiter dicimus de vniuersalibus & particularib⁹ q̄ ipse deus scit ea. & q̄ ignorat ea. mō iā dicto. Tunc ordinat se ad sequentem dispositionem. & d^r. dicimus deniq; q̄ ab hoc. i. pscru^{ōne} ō scientia ōi possumus quiescere videlicet a litibus & rixis alg. cū ꝑhis non tantum in hac disputatione: ꝙ in sequēti nihilominus ducemus sequentem disputationē vt ne putent sequaces ipius nos stupefactos esse suis sophisticationibus sophisticalibusq; argumentis.

¶ Posset & in hoc loco dubi^o ardua emergi an ōs pticularia ignorat. Sz q̄. Auer. in disputatōe i.^a hāc pertractabit: h in loco transeo. ideo volo mouere qōnem an illa duo cōtradictoria in deo verificentur: & quomō verbum Auer. int^r. ¶ Et vī q̄ illud q̄ Auer. incꝫt falsum est. s. q̄ de deo possunt ꝑdictoria verificari: qm̄ Arꝫ. posteriorum primo. inquit ꝑdictio ē oppo^o. cuius nō est dare me^m ꝑm se. ergo scire particularia & non scire particularia nullum hñt me^m. Adhuc aūt sunt hoies multi qui diffinitionem contradictionis sic intelligūt. s. q̄ ꝑdictio ē appō: cuius non est me^m dare ꝑm se idest ꝑm extrema absolute accepta v. g. accipiendo album & non album absolute non habent me^m omne. n. ens album vel non albū. accipiendo autem album ꝑ se vel non album per se me^m repit: qm̄ non omne ens album per se: nec non albus per se. extrema ergo illa vno mō non hñt medium. alio mō hñt: hñt quidem ꝓout absolute accepisti. carēt vero me^o. ꝓout re^u & notas adiunxisti perseyratio. ¶ Ex hōc & sol. q̄nis patere. cum. n. queritur an inter scire particularia & ignorare illa sit me^m absolute non datur me^m. deus enim particularia scit. attamen si extrema illa assumatur cum notis & respectibus. pōt & deus medium esse scire. n. particularia eo mō quo sciens iperficiūt: & ignorare vel non scire eo mō quo pficiunt hñt & me^m. vz: deum. de^o. n. non scit particularia eo modo quo ipsus imperficiunt: sed eo mō quo nō perficiūt cū scit. Sed quomōcūq; in hoie sive scire singularia sive non scire ea plantur absolute sive cum notis perseyratio vel respectibus nunq̄ est inuenire me^m semper. homo. n. scit singularia. q̄ocūq; vel ignorat. ¶ Sed hec sol. optima est & tota bona. peccat tamen in diffinitione oppōnis & quasi vī nullus antiquoꝝ ex positoꝝ sic exposuit. nisi quidam latini qui fere totum libꝝ posteriorum conturbant. Joh. aūt philopon^o posterioꝝ ꝓio aliter commentatus est diffōnem ꝑdictionis vbi debes scire in vnaquaq; specie oppōnis posse dari me^m aliquo modo. v. g. calidum & frigidum vt cōtraria me^m hñt. iterum pater & filius: vt relativa medium hñt subiecti vt opposita relativa. similiter cecum & videns mediū hñt lapidez. vnaqueq; q̄ spēs oppōnis vt talis est medium hz sēper per se & ꝑm q̄ talis spēs. attamen si ꝓsiderantur oppōnis oēs spēs vt in eis saluat ꝑdictio. vnaqueq;. n. spēs oppōnis ad contradictionem reducit: vt Arꝫ. docet in ꝓdicamentis. frigidū. n. & calidū pñt & in frigidū: & nō frigidum reduci. calidum. n. non frigidū dico q̄ genⁿ oīuz oppōnū esse oppōnem dīam: qm̄ be q̄dē mediuz ꝑm se vt relativa ꝑdia & priuatiua per accīs me^o carēt, put ad ꝑdictiōis reducuntur oppōnē. hec āt medio carent per se: & sūt alijs cāe carenᵗ medijs vt contradictio: ergo vt driam q̄ differt ꝑdictio ab alijs specie bus. adiunxit Arꝫ. in posterioribus (ꝑm se) inquit eni. Lōtradictio est oppō cui^s non est dare medium ꝑm se: ad differentiam aliarum spēz in quibus est medū carentia ꝓout reducuntur ad contradictoria. reliquum autem responsionis eoz esse poterit totum bonum.

¶ Undecima disputatio Algazel. cuz philosophis in qua ostēdit debilitatem ipsorum in asserendo q̄ ipse deus scit seipsum.

¶ Dubium. I

Jt algazel ꝑm opiniones verorum philosophorū q̄ nouitatez ꝓcedunt mūdi
b ,ꝑpria volūtate patefit ꝓpositum: qa ex voluntate & scia iudicatur vita & q̄libet viuens seipsum sentit deus est viens: ergo cognoscens seipsum. vñ dicimus q̄ hec rō est valde acerrima: ſz vos qui remouetis ab eo voluntatez & mūdi inouationē totalr negatis: & opinamini q̄ id q̄ ꝓcedit ab eo, ꝓcedit ō necessitate vel a natura: & q̄ primo causat ab eo primū totuz. deinde alia causata successiue & gradatim donec perueniāt ad vltimū entium & sic ipse non seipsum sentit: sicut ignis a quo caliditas, ꝓcedit: vel sol a quo lux procedit: & nullus istorū seipsum nouit: sicut nullum extrinsecorum ab eo nouit. ergo deus apud nos sumus ignorans est. Et nos iam ōclarauimus noīe ipsorum q̄ ipse ignorat alia. Vñ postq̄z ignorat alia non est cauendum q̄ ignoret seipsum. Et si aliquis diceret q̄ licet ipse ignoret entia seipsum saltim scit. Qui enim seipsum ignorat mortuꝰ potest reputari. ergo ipse deus esset sine dubio mortuus. Nos vero ad hoc respondentes dicimus eis q̄ hoc similiter sequetur opinantes q̄ deus ignorat alia: & scit seipsum nulla enim differentia est intra hoc & dictuz dicentis q̄ illud q̄ nō agit cū voluntate: nec audit: nec videt est mortuum. Et si forte dicerent q̄ omne separatuz a materia est intellectus per se existens & intelligens seipsum. Dicimus q̄ declaratum est q̄ hec pura eusio est: quia non potest demōstratiue, pbari. ¶ Et si forte dicerent q̄ huiusmodi demonstratio est: q̄ ens dicitur ad viuens & ad mortuum: & viuens nobilius est mortuo: sed primū nobilius est cunctis entibus. ergo viuuz est &c̄. dicimus q̄ omnes iste sunt euasiones. Nos. n. possumus eis dicere quare est impossibile q̄ ab eo quod ignorat seipsuz succedant entia se ipsa sententia cum pluribus mediis: vel sine mediis. ¶ Et si forte diceretis q̄ impossibilitas prouenit ab eo: quia sequeretur q̄ causatum esset nobilius causa. Dicimus q̄ potestis hoc asserere ꝑm appentiā: non tamē q̄ possit demonstratiue, pbari &c̄.

¶ Sicut Auerroys inquit hec disputatio videtur quodāmodo superflua: qm̄ sufficienter tractata est. attamen vt ne auerroys videretur fugere argumenta Alg. ideo aggressus est eam: & per ꝑns que sit intentio huius manifestū ē. primo ergo algazel concedit q̄ deus intelligit & cognoscit se. & syllogiçat hoc mō. oē viuens cognoscit se sed deus viuit. ergo de^o cognoscit se. a^{or} ,pbat. quonia deus scit & vult: & oē sciens & volens ē viuēs. g̃ i prima figura deus viuit. hui^o primo tangit prosillogismum. dicit algazel ꝑm opiniones verorum ꝑhorum qui nouitatem cōcedunt mundi, ꝓpria voluntate dei patefit, ꝓpositum. & accepit vim maioris, ꝑsyllogismi & inquit. q̄ ex voluntate & scientia iudicatur vita. reliquū, ꝑsyllogismi dimittit. tūc accepit maiorem, ꝑsylli & iquit. & q̄libet viuēs seipsum sentit. i. intelligit. de^o est viuens. hec est minor. ergo cognoscēs seipsum & apponit efficaciam cōis: & inquit. vnde dicimus q̄ hec rō est valde acerrima. Sed hic est ambiguitas: qm̄ primo, pbat deum viuere ꝓpter intelligere. 2° ꝓbat ipsum itelligere, ꝓpter viuere. ergo ipse cō mittit circulum quem Aristo. destruit prio posteriorum. ¶ Dicendum q̄ intelligere & velle sunt velut cause vite: vita velut effectus. sicut enim motus est causa vite ita & intelligere & velle cause sunt vite perfectissime: vt auerroys inquit. 12. metaphice. 2mēto. 38. & 39. pōt itaq; dici q̄ primo, pcessus cōcludens deū viuere ex eo: q̄ intelligit & vult est, pcessus, ꝓpter q̄d. & dicit demōstratio cause. scōs processus est processus q̄: q̄, pcedit a

posterori ad causam prioꝝ. q̄ enim viuit concludit ipsum intelligere & velle. ergo demonstratio hec erit signi. ¶ Ad questionem dōm ipsum non errasse cuz non in eodem genere demonstrationis illud fecerit. ¶ Sed hic adhuc emergit ardua dubitatio an. s. possit fieri iste regressus seu circulus ab effectu ad causam & post ab illa ad effectuz. ¶ Similiter & adhuc ambiges. cū enim ordo nature si cōtrarius modo ,pcedendi nō: vt auer. inquit primo phycoꝝ. ꝑnto. 2. natura incipit a causa: ergo nos ō debemus incipere ab effectu. modo algazel videtur totum oppositum fecisse. incipit. n. a causa & processit ad effectum: & post vt ab effectu regredi ad cāz. & he ambiguitates sunt nos pue. & cū in ꝑnto meo libri posteriorum multum, plongaueriz sermonez in his. visum est mihi modo abbreuiare opionē ꝓpatetcoruz in his. primo g̃ dicam ad primā: post ad scōam ꝑm posse meum ¶ Quātum ad primā igitur partem dixerunt multi antiquoꝝ q̄ non fit illa circulatio vel regressus demonstratiue. qñ eni per effectum cām tu iueniſti sine dubio demīari eo q̄ ex notiori & priori tibi processisti cum ex cā inuenta ad effectum redis ꝓp qd ipsius effectus concludens non demīabis cum ex ignotiori ,pcedis ad notius & sic isti ,pcessum q̄: demonstratiuū affirmāt esse processum, ꝓpter quid ,pcedunt non demonstratiuū eē: ſz dialecticum seu topicum: eo q̄ non ex notiori est ad latentius. Et huius exēplum est. si enim progredieris iste hō currit: ille homo currit & ille: & sic de singulis. g̃ ois homo currit. illatio ē necessaria: & oīno ꝑcludit & necessario. oppositū eni ꝑntis stare cum antecedente est ipoſe: attñ topicus ,pcessus est: eo q̄ non probatiuus ꝑm natura: qm̄ añs vī ē ignotius ꝑnte vel eq̄ notū. potest tm̄ esse notius tibi vel illi: & ideo dialecticus vel topicus dicitur: eo quia non est notiori procedit simplr: sed huic vel illi qui dat antecedens. sic in ꝓposito & si processus ꝓpter quid sit necessarius & illationis necessarie: tm̄ dialecticus dicitur eo quia non ex notiori simplr sed huicvel illi, pcedit. in naturalibus ergo secūdum hoc manifestum est quō fiat circulus: & quō non. Movit autem hos: qm̄ effectus demonstrat cāz esse. ergo est notior. ea fit igitur eius notitia vt 8°. notitia vō cause inuētevt quattuor. Si igitur ad effectum eundem redibis ab ignotiori & latentiori: q̄ a noto tibi vt quattuor ad notius & certius: q̄ ad effectum notum vt octo. procedes. ergo scōs ,pcessus ñ pōt demonstrativ^o dici: cū demōstra^o sit ex notioribus vt in poster. fat dix^t Arꝫ. aliaq; ar^a, p eis: q̄ nullius sunt valoris: & ea ꝓli re adduxi in posterioribus transeo. ¶ Hāc opionem Jo. ihādo. in questionibus primi de anima conabatur destruere. & arguit i hunc modum. quoniā accidentia, ꝑa sunt ꝑncipia cognoscēdi subaz & ecōtra. ꝑmo: q̄ eadem sunt ꝑncipia cēndi & cognoscēdi. modo cā est ꝑn^m essendi & ver^o. ergo & cognoscendi: a^{or} ē Arꝫ & Auerroys 4.º ꝑnto. 2^i meta^{ce}. ¶ P. ,suba est pōt nā cognite one & tpe acc̄ite. g̃ accidens demonstrās ,subam potest & ab ea demonstrari. a^{or} est Arꝫ. & auer. 7. meta. ꝑnto. 4. sed rōnes Jo annis ꝫ hos nihil concludūt. primo q̄dem non: qm̄ cā est ꝑn^m essendi & veritatis ꝑm nām: vt & ipse met dicit alibi. & sic non q̄ ad nos. 2° vero minime: quoniam substātia est prioz cognitione. & tpe: & natura cognitione. s. ꝑm naturā: tpe vō. i. sepabilitate natura. i. pfectione. & ls ponat i eius diffōne: nō q̄dem ponit vt notius nobis: sed & quietās. vnum eni coꝝrelatiuoꝝ ponit & in diffōne alteri^o: & nō vt notius: pōt g̃ & alr opinio illa remoueri tum ex vbis phoꝝ: tū rōne. vbis q̄dē: qm̄ p^o posterioꝝ inquit sed q̄ differt & pp q̄d scire ꝑmum quidem & in eadem scia. Et postq̄ ,pbauit b exemplis multis incꝫt. alio ēt modo differt pp q̄d ab ipo q̄. quod est p alias sciam vtrunq; speculari. vbi auer. inquit cap^o 3°. & postq̄ ē demō que facit adipisci iuētionē rei tam post aliam que facit adipisci cām iuētiōis ipsius tāq; iueniuntur bi duo modi: aut i arteyna: aut in duabus artibus. ¶ P. & Themist^s ait ibidem ca. 28. sane fieri potest vt eadē scia mō ipm q̄ ob rem tractet. modo ipm vt fit explicet. aliquādo est vt diuersa scia sit que q̄ ob rem ꝓdocet ab ea que vt sit demonst^r. ¶ P. Arꝫ. 2. posterioꝝ. ca. 16. mo^r qōnem in ꝑn^o capll. & iquit de causa autem: & cuius est causa. dubitabit aliquis nunquid cā causatum est: causa est &c̄. post soluens questionem iquit. si igit quidem per causam est demō propter quid est. si vō non p cāz ipsius q̄: qm̄ in me^o ē cognouit pp quid aūt nō: vbi auer. ꝑnto 25. inquit in solone illius qōnis: sed cū ostendimus cātum p cāz id demō dans causam & inuentionez. & cuz ostendim^s cām per causatum. est id demonstra^o dans inventionem^s tm̄: & ponit exēplum. vide. ¶ P. & ibidē diuus Themistius cap^o. 3. incꝫt. nullū aūt icōmodū suscipitur si cā talis cū sua ꝓne rectoꝝ q̄ri dicatur: nec. n. eadē rō vtrinq; recipzocandi est: ſz cū ab euentis ad cām subitur: syll^s tm̄ vocatur: cum ecōtrario ē absoluta demōstratio. Dī forte. per syll^s tm̄ demonstrationē itendit quia, que ,p tanto syll^s tm̄ dī q̄ non ex vero medio procedit vt ipse ait p^o posterioꝝ. c. 4. 6. q̄re & ex his regressum dare manifestum est aptissime. ¶ P. linconiensis grossa testa ibidem ma^{tc} idem dī & magnus albertus tractatu de venatione diffōnis. c. 7. & concors est eiusdez. ¶ Adhuc auerroys. 2. metaphice. ꝑmto. 16. inquit certitudo. n. diuersatur in eadem scia. v. g. secūduz demonstrationem simplr: & ꝑm demonstrationem q̄. & cum diuersatur in eadem scia magis diuersatur in scientijs diversis secundum genus. ¶ Rursus 6° phycoꝝ. ꝑmēto. is. inquit. cū ꝓus ōclarauit q̄ si magnitudo fuerit diuisibil in infinitum q̄ velociᵗ^s tardius inueniuntur in infinitum: vult declarare eꝫ. & post quibusdam interpositis inquit. & signa demonstratiua sunt illa que ꝓuertunt cū suis causis. s. cū ponat cā sequitur signum & eꝫ. & iō incepit primo declarare ꝓsecutionem signi ex cā. deinde consecutionē cause ex signo. ecce q̄ plane auer. id dicit. etiam in. 8. phycoruz. ꝑmento. 5. inquit econtrario ꝑme vie. In prima. n., pbauim^s ex motu eterno motorem eē q̄ non movetur. hic aūt pbabimus q̄ motus eternus est: ex hoc q̄ motoz q̄ non movetur est. Jdē apponit & ibidem ꝑmentis. 53. & 65. & adhuc posses tibi enumerare loca fere innumerabilia vbi Arꝫ. & auer. circlm ꝑmittunt in diuersis gñibus demonstrationum: & nolo plus in hoc insistere ratione vero & hoc monstrari potest: qm̄ scie diuersatur scōm diuersitatem mediorum: vt Arꝫ. in. 2. posteriorum demonstrat: q̄ igitur e^{tus} est medium in demonstrando cām: & cā medium i ō monstrādo e^{tum}. ergo notitia que reliquitur ex ,pcessu: cui^s me diū est e^{tus} differt spē a notitia q̄ reliquitur ex processu cui^s medium est & ipsa causa. notitia ergo que in e^{tu} relinquitur ex causa altera est a notitia e^{tus} que per sensum habebatur. ergo in scōo processu causa est notioz nobis quam e^{tus} notitia relicta tertio loco: & hec ratio demonstrativa: si perfecte addatur vt dicam. vt g̃ perfecte intelligas debes scire. p^o q̄ iz causa medium & diffinitio idez sint in subo: differunt tm̄ in modo. aliqua. n. cā habz rōnem cāe: nō tm̄ rōnem medij nec diffōnis. oē aūt q̄ rōnez hz medij: & rōnem hz cāe. ¶ Scōo debes scire q̄ alr est in qōne simplici: alr in qōne ꝓposita. voco aūt qōnem simplicem vt an ignis sit vel fumus sit. dico vō qōnem ꝓpositam in qua est que situm de ,pcesso. vt si luna deficit ,pter quid deficit luna. dico g̃ q̄ in qōne ꝓposita medium hz rōnem cāe. & hz rōnem medij alio tm̄, pcessu acquirit medium sub rōne cause: & alio sub rōne medij. p processum. n. q̄. in qōne composita acquirit solū medium sub ratione cause. verbi gratia luna deficit. ergo obm est aliquid inter solē & lunam. hoc. n. ꝓcessu q̄. acquisiuisti medium in eo q̄ cā illius e^{tus}. & hic est primus, pcessus q̄ q̄. s. acq̄rit cā in eo q̄ cā. quo facto nō statim redibis ad e^{tum} demōstrādū p hāc: qm̄ cā iuēta p effectū nōdū hz rōnē medij. opz. n. ad hoc habeāt rōnez medij vt scit tibi notius effectus quo inuentus est sub rōne cāe. g̃ tūc intellectus negociat circa cām inuenta inueniendo illam sub rōne medij. est aūt negociatio hec resolutio que fit ꝓne & diuisiōe hoc mō. obiectū istud q̄ inuentuz est esse cām huius. luna deficit est ens. g̃ vel suba vel accīs: & non accīs. g̃ suba. vel igit corporea vel incorporea. non incorporea relinquitur corpus vel aliatuz vel inanimatum: non animatum. g̃ inaiatum. vel eternū: vel gñabile: non gñabile. g̃ eternum vel dyaphanū vel opacū: nō dyaphanū: g̃ opacum. obiectū ergo illud est corpus eternum opacum: ſz illud est sola terra: ergo obz illō est terreū: qua negotiatiōe completa acq̄siuisti cām: tūc sub rōne cāe: & sub rōne medij. cāe quidē: qm̄ per effectum in eo q̄ effectus: medij vero q̄ per negationē adeo innotuit q̄ notius factum est effectu qui erat mediū ad ipsum inq̄rit cā: & eo ꝓpleto pōt silr demīatiue pp q̄d ꝓponi: & erit secundus ,pcessus. no aūt semp cā hz rōnem medij qm̄ intellectus cā est veritatis ꝓncipioꝝ: quēadmodū ,ppones ꝑntis: vt themistius inquit prio posterioꝝ. c. 7. & Auer. ibidē: & tm̄ non pōt esse mediū demonstrandi ꝑn^a ꝑma. & hoc & auer. inquit p^o de aia. 3to. 2. Similiter in qōne simplici mediū hz rōnez cause tm̄: vt si fumus est: ergo ignis: tūc eniz demōstratione signi: & ea inuenitur causa in eo: nō tm̄ pōt fieri regressus: cū tūc nō hēat rōnem medij: cum, non hēat rōnē diffōnis: pz ergo silr in qōne ꝓpōita ,pcēdū^r est regressum demōstratiuum mediante negociatione tibi exposita. in qōne aūt simplici non: imo si redibimus processus erit topicus forte. Q̄d aūt hec sit intentio auer. p3. 2. meta^{ce}, ꝑmēto. 11. & tu lege vba eius ibidem. quō q̄dē igit ꝓtingat regredi: & quō nō manifestum. regredi. n. in qōne composita: p^o tamen negociatione facta cōtingit. in qōne vero simplici non facta negociatione: cum ibi medium tm̄ cāe rōnez hēat. ¶ Ad obiectū aliozuz soluitur hoc modo. vel q̄ reditus ē ad effectū: nō ꝓ eādē spēz notitie: vt albertus ait in posteriozibus. vel reditus fit facta negociatione: tunc. n. notitia cāe adeo p resolutionez illam intendit: q̄ pōt esse cā & mediū ad effectum illū: nec ē remotum alia via q̄ a demōstratione aliquid notificari & certius reddi sicut docuit Arꝫ. in posteriozibus. et sic p3. quō fit circulus & quō non: & per ꝑns sol. ad ꝑmam. ¶ Supest mō qōnem scōaz soluere: & p^o oz videre qlr triplex est gen^s demonstrationis simplr. s. pp q̄d & signi tantuz: & q̄d fit vnaqueq; ipsaz. oz declarare. Circa q̄ opinio est amonij in p^o de anima. q̄ duplex est tm̄ gen^s demonstrationis. s. pp quid & signi seu cōiecturalis. explanabim^s aūt post q̄d fit vnaq; harz. huius rō esse ꝑt: qm̄ demo^s non dī a demō^{ne} nisi rōe me^i. augent. n. demōrationes, ꝓpter me^i vt Arꝫ. incꝫt in poste. sed mediuz demīa^m nō ꝑt cē nisi du^r. s. e^{tus} vl cā. g̃ demōrationis spēs non nisi du^r erit. Adhuc Arꝫ. prio poste^r vbi

oē genus demōstrat^ōe cnūerat caplo (Sed dr̄t qz ꝑ ꝑ̄ q̄d) z.2.po ste^r.c.16.non pōit nisi duas spēs ōmō^ōe: z ꝑ ꝫ̄ vel ipse ē diminut^ō: vel fecit aliū libz̄ posr̄ vbi posuit. ¶ Rursus.si ōmō^ō simp^r dr̄t a ōmō^ōe pp q̄d: vel illud crit a me^o vl pp ꝫ̄ē: non pp ꝫ̄ē qm̄ vna ſpecies ꝫnis ē in vtraq; nec pcns me^m qm̄ vtriq; me^m est cā. g̃ non dr̄nt. ¶ In oppositum est Auer. in ꝓhe^o physicoꝝ. z ibidem ꝓmēto.10.z ibidem ꝓmentovltimo.z.12°. phicorum ꝓmēto.22.z.26.z iducere ꝓmē.adhuc ē supfluū.vt ergo sol.huius cōnis videatur:oz videre q̄d sit demonstratio signi 2° q̄d sit demōstratio ꝓpter q̄d.z 3° q̄ demōstratio simplr. De mōstratio signi:vt auer.inq̄t p^o phycorum.ꝓmēto.2. est hoc^o. si cōtingit vt nota apud nos non sunt nota apud nām que sunt ꝑora in esse :sed posteriora:tunc demōstrāões date in hac scientia erunt de nūero signoꝝ.est ergo demōstratio signi demōstratio cuius me^m est post^o natura z noti^o nobis. Dr̄ q̄z hec spēs demōstrationis signū demōstratio qz.z demōstratio eē trīn .or quidem de mōstratio qz respectu ꝫnis composite.si.n.demo^r ꝓpter folia cadere hūidum resolui demōstratio erit ipsius quia.i.vitat^is ꝓpōnis.z ꝫ inquit themistius 2° posteriorum.ca^o.30.o.ita ōmō^o putāda nō ē que nullo^o aut ex cā aut ex aliquo q̄ cogitatōe p^ō sic vocat.nā lunaz deficere nō est causa cur terra se me^am oggerat: sed potest esse conclusionis vtiqz rei non pōr:ergo vult q̄ idco dicat ōmōstratio qz.qm̄ me^m ꝓcludit ꝫ̄ē verā eē.z ꝫ appellat qz Arz.p^ō posteriorꝝ ibi(Dupler aūt est ꝑcognoscere) Dr̄ ōmōstratio eē trīn in questione simplici vbi ab effectu ad cām term^r q̄ si ē hoc^o.fum^o est ergo ignis.hic ignem eē ꝓducit.iō ōmōstratio eē potest z oꝫ dici. Dr̄ tertio demōstratio signi quonia effect^o ē me^m z effectus signū est cāe.propterea demōstratio signi seu sig^m dr̄. Hāc autem amo^o in primo ō aia subdiuidit.z vult sit 2^r.vna est que cōiecturalis dr̄:vt illa in q̄ me^o posito nō seq̄tur nec ioꝫ: z oino cā:vt languida ē:qm̄ peperit.non.n.oino langozem seq̄t peperisse.scōa spēs dr̄ sufficientia seu fides ab Auerr.ꝓmo celi ꝓmento.22°.z amo^o inquit.q huius demōstratio dr̄ illa. ad cuius me^m sequitur oino ꝫ:vt fumus est hic.g̃ z ignis. z sperica' esse lunā pp hunc mo^m circulariter illuminari:vt Arz.demōstrat i lib. celi.z forte ꝫ inquit auer. 6°.physicoꝝ.ꝓmēto.15°. qn̄ inquit q signa demōstriua sunt illa q̄ conuertuntur cū suis cās.f.q̄ cum ponitur cā sequitur signum:z ecouerso. Et forte demōstr̄oe.qz p^oo loquitur themi^o 2°.posteriorū.c^o.p̄dicto qn̄ dicē ꝓcessus ab euētu ad cām ē illa tantū. intelligit .n.p euenta signa fallibilia ¶ Sed dices demōstratio per causam remotā dr̄:qz vt Arz iqt ꝓmo posteriozum.ca^o.S3 dicitur qz.z trīn non ē sufficientia nec ꝓlectura.ergo tertia spēs.Dōz q̄ potest eē sufficiētia seu fides. z sic sufficit.q̄d ergo sit demōstratio signi:z quot modis dicat: z quot sunt eius spēs manifestum.

Superest modo definire demōnem pp q̄d. in q^t Auer.2°.celi.2°.35.si latēt ius fuerit cā rei q̄ suum esse erit demōstratio pp q̄d trīn.est g̃ demonstratio pp q̄d demōstratio cuius me^m est cā ꝫnis z ignotius ea. ¶ Sed ambiges.qm̄ ois demōstratio ē ex notioribus:sed demōstratio pp q̄d demōstratio g̃ ex notioribus.z sic diffō auer.est fla. ¶ Dōm igr̄ oz int^r non facta negatōe. est g̃ sensus demōstratio pp quid est demōstratio cuius me^m p se ē ignotum :z latētius e^tu .Iz post ꝑpletum int^o negocium notius relinq̄tur.z ꝫ ō mōstratio dr̄ cāe trīn:eo qz dicit trīn pp q̄d effectus.z nō concludit ipm eē:vel esseverā ꝫnē.z ꝫ statim exponitur melius. Quid q̄ dem sit demōstratio pp q̄d ma^m mō.z quo me^m se habeat pala. De demōne vo simplr q̄d sit themi^o.ꝓmo posterioꝝ.ca^o.46 vr̄ dr̄e q̄ sit ea cuius me^m ꝓcludit vlr ꝫnes oēs poſes fieri.ait n.sic.expō cāe cur ita sit quicq; tota vlium est .eo q̄ non modo notitiam huius vnius defectus quē nunc patit luna:sed simplr oiuz ꝯ:nā interuētus terre non tantū hui^o defectus cā ē ꝙ oiuz sint oibus seculis euenire.ecce quo them^o: ait demōnem simplr dici:eo qz cā ꝓcludit vlr z com^r oēs ꝫnes posſibiles fozmari de oibus effectibus possibilibus eē. ¶ Sed ꝫ expōr ambigua:quoniā ōmō tunc pp quid z cāe tantū demō simp^r dici possz.ē.n.cā p se oiuz effectuū cā pp q̄ z simp^r dici nō eēt remotū. Adhuc demō p sig^m ꝓuertibile simp^r dici possz:eo qz effect^o ꝓuertibilis possz cē cā vlr ꝫnis cuiuslibz possibilis fozmari ex oibus cās. ¶ Jō debes scire q qn̄ qz ē effect^o: z pp q̄d effectus eodē me^o cognoscuntur: vt si nos essem^o supza lunam videtes terram iterponi:z nō eclipsim;tūc luna deficit:quoniā iterponit terra.nunc.n.cognor esse.f.lunā deficere:z pp q̄d deficit eodē me^o.f. interpositōe:qnq; āt esse effect^o alio cogno^r z alio pp q̄d ei^o.v.g.nunc exn̄is in terra cognosco lunam deficere visu.z pp q̄d autē ei^o p cām iuentā.ergo diuersis modis:qn̄ ergo ē aliq demō q̄ sit z non diuersis modis ꝓcludit ꝓclusiones esse verā.z pp q̄d vā est dr̄ demō simp^r:vt demō illa tenc qn̄ essem^o supza lunā:z viderem^o terrā iteruenire :z nō videremus eclipsi^m.ōmō.n.pbās:qm̄ deficit luna simp^r diceret. z demōnes mate^es sunt huius gnis.nō.n.in eis p^o effectus est notus se^u. z p ipm iuestigatur causam esse.deinde negociamur. z 3° regredimur:ꝫ me^m sil^r mōstrat ꝓclusionē veraz. z pp q̄d illius. z ꝫ in dr̄ Auer.2°.celi.ꝓmo illo.o.z si not^s fuerit ꝑus z latēt ius erit suuz esse:z sua cā notioz erit demō absoluta q̄ dat cām z esse z ꝫ inq̄t p^o phycoꝝ.ꝓmo.2.o.si contigerit vt notū apud nos. sit notum apud nām:tuz demōnes date in hac scia erunt cause z esse.i.simplr vult ergo Auer.q demō simplr demō absoluta:z demō cause. z esse vna sit spēs diuersa noia sortita pp diuersa offi^a inḡtū.n.ꝓclusionē demōst esse verā.z pp q̄d demō cāe z esse dr̄.put absolut oēz ambiguitatē circa ꝓclusionē.s. tā circa esse q̄ circa pp quid est vocat absoluta. Prout aggregat oēm eui^am.s.demōnis sig^t.z demōnis pp q̄d simp^r dr̄.b^c.n.demō ꝑ aggregat ꝑfectionē demōnis signi:qm̄ quēadmodū signū demōst ꝓclusionē eē veram trīn.sic z ꝫclusionem eē verā oñdit.silr ꝓut demō cāe dicit pp q̄d ꝓclusiōis:sic z ꝫ pp quid dicit ꝓclusiōis.ergo ōmōstratio simp^r ē vtualr aggregatum ex vtroq; gñe demōnis CAd op^ta q̄ destruūt istud 3^z gen^o demōnis.oōm q̄ dr̄nt ꝓpter me^a:z qn̄ dr̄ me^m demōnis simp^r vl ē cā vl effectus.dōz q̄ nec cā pura nec effect^o:sed aggregans vires vtiusq; vt expositi.iō me^m illō ē alteri^s ſpēi ab extremis: sic rubeū ab albo z nigro ꝓo nunc. CAd 2^m dōm q̄ ibi non enūerauit nisi extrema spēs:tacuit āt me^am:qm̄ solers pōt ꝓm ptc:z eaz ex illis colligere. CAd 3^m manifesta est sol.dr̄nt.n. pp me^a.pñt.n.demōnes esse p idē gen^o cāe. nō aūt p idē gen^o medū.demō.n.hois habitantis in terra.z exñtis supza lunam hñt vnā spēm cāe:non tamē vnaz spēm medū.vt solerti patet. Quot q̄dem gña demōnū q̄d vnūq̄q; illoruz: z q̄t eoz spēs z quibus dicant noib^s :z quo soluant obta in op^o manifestum intm. CAd 2^am ergo q̄nē ꝓncipa.ē dōm q̄ multotiēs fit demōstratio simplr ex q̄ ꝓnto effectū eē:z ꝓter quid effect^o vt i ꝓposito Alg.deus viuit:qm̄ intelligit z vult. reditus aūt fit:non vt ꝓcludat aliquid ignotū:sed topic^e regressus ductus in cōfirmatione ōmōnis ꝓtozie:vt oñ signū z cām iuisez ꝙuerti.v.g. si essem^o supza lunaz.argueremus. luna defic:qm̄ interuenit terra.hec demō est simplr.si regrederemur.s.luna deficit.ergo iteruenit terra:.pcessus esset topic^o ductus trīn pp ꝑmationez demōnis simplr:nō q̄ eo ꝓcludat ignotum simplr:sed confirmat.z sic pz q̄liter ꝫ fecit Alg.in ꝫ loco.z Arz.conservat illud sepe in demōnib^s nālibus. Redeam^o ergo ad locum nr̄z (Sed vos) Cū iduxit rōnē q̄ ꝓbauit deum esse scientem se z alia.ꝫ in loco oñdit quo apud pypatheticos est nēcium poni totuz op^m z sillog^r sic omne agens sine vo^ce effectuz eter^m necessario z ꝼz nām est summū ignozans:sed deus ē apud pypatheticos agēs sine vo^ce z effectum eter^m nēcio necessitate nāe. ergo de^o ē summe ignozans.hui^s p^o accipit minozez.o.sed vos· qui remouetis ab eo voluntatem :z mundi.p^o cuiusq; effectus inouatōem totalr negatis z opinamini q̄ id q̄ ꝓcedit ab eo ,ꝓcedit de necessitate vel a nā hoc^o.s.q p^o causat ab eo p^m cātum.deide alia cāta successiue z gradatim donec ꝓueniēt ad vltimum entium v.gra.materia.tūc apponit ꝓclusionez.o.z sic.i. g̃ ipe ñ seipsum sentit.i.in^r.apponit maiozis ,ꝓbatōez p ex^m.o.sic ignis a q̄ caliditas ,ꝓcedit:vel sol a q̄ lux ,ꝓcedit. z nullm istoꝝ seipm nouit: sic nec aliq̄ extrilecoꝝ nouit.ergo a^or pz fere i ou^ne:tūc replicat ꝓclusionē.o.ergo deus apud vos sūm^o ignozās ē. Cōfirmat ꝫ.o.z nos iaz declarauim^o noie ipsoꝝ q̄ ipse ignozat alia.vnde postq̄ ignozat alia.non est cauendus quin ignozet z se.de^o ergo oino se z alia ignozat.ergo (sūmus est ignozans (Et si aliquis) Apponit hoc in loco ou^m.z inquit.z si aliquis diceret q̄ iz ipse ignozat entia vult dr̄e extra se scit saltem seipsum.z probat hoc ꝑ impossibile hoc modo sillogizans .q̄.n.seipsum ignozat mozt^uo p̄t reputari.apponas minoz̄:iz p te de^o seipz ignozat.g̃ ipse deus esset sine dubio mortuus.ꝓclusio ē falsa.ergo aliqua ꝓpositionū.non maioz.g̃ minoz:z sic habeē ꝓpositū (Nos vero) Respondet z tantum ad mām.vr̄.n.reducere arg^m ꝫ eos.z iqt nos vero ad hoc respondemus z oicimus eis q̄ ꝫ simp^r etiam opinantes q̄ de^o ignozat alia.z scit seipm: quod ,ꝓbat.o. nulla enim dr̄ia est inter hoc z dictū dicētiꝫ q̄ id q̄ non agit cū volūtate:nec audit nec videt est mozt̄uum.est ergo sillo hoc mō oē ignozans entia extra se non videns nec audiens nec volens est mozt̄uum:sed ſm dicentes deum scire se deus ē ignozās alia extra se:nec audiens nec videns:nec volens.ergo de^o est mozt̄u^s:z sic ꝙns arg^m pōt reduci cōtra eos. (Et si forte) Doc in loco iducit sol.eoꝝ adhuc:z inquit. z si forte dicerent q̄ oē separuz a materia est intellectus ꝑ se existens seipsum ıtelligens.z adde minozem:sed deus est separatum a mā.ergo est intellect^s seipz intelligens.z tunc dica q̄ deus viuit:qz intelligit se:mozt̄uū aut nec se nec alia intelligit:q̄re sol.est (Dicimus) Duic ꝺicit ꝫ mō .o.dicimus q̄ declaratum est.s.in dubijs aliaz disputationuz q̄ hec sol.est pura cuasio.quia sup.deuz esse separatum a materia non pōt demonstrative ꝓbari.g̃ hec sol.fundatur in propōne dialectica et nō demōstriua. ergo est fuga (Et si forte) Adhuc apponit arg^m pboꝝ quo ꝓbant deum viuere.posito q̄ nihil sciat extra se.z iquit.z si forte diceret q̄ hmōi demōstratio est qz videlicet ens diuiditur ad viuens z ad mozt̄uuz.z viuens est nobilius mozt̄uo:sed ꝓmum est nobilius cūctis entibus.ergo ꝓmum est viuens.illo ergo est in scōa figura sic.oē viuēs ē nobilius mozt̄uo:ꝓmuz ens ē nobil^s mozt̄uo. imo cūctis entib^o

ergo viuēs erit oino deus. R^r z huic.o.dicimus q̄ oēs iste sūt cuasiones.i.non rōnes demōstriue: sed dialectice (Nos enim) hoc in loco mo^r z aliam qōnem maxime contra Aui.pōr.n.q̄ ri cur ē impossibile ab eo qō ignorat seipm ꝓcedere entia intelligentia se ponebant.n.phi q̄ deus non scit se: z q̄ intelligentie emanantes ab ipso sciant se:querit modo ꝓpter quid impoſe apud vos alios pypatheticos qui non ponunt ꝫ.dicit igr̄ nos enim possum^o eis dicere q̄re est ipoſe q̄ ab eo qō ignozat seipm succedant entia seipsa sentētia .i.intelligentia cū pluribus medijs:siue sine medijs. Inducit sol.pypatheticorum.o. z si forte diceretis q̄ impolitas ,puenit ab eo.qz sequitur q̄ causarum cēt nobiliuz causa.igr̄ si effectus cēnt intelligētes.se z deus nō: tunc cēnt nobiliores prima causa:z ꝓpter hoc dñt phi ꝫ deus ignozans se nihil ꝓducit sciēs se (Dicimus) Confutat ꝫ o.dicimus q̄ ꝫ potestis asserere ſm appentiam :z non ſm demonstrationē z rei vitatē:quoniā multis effectus est nobilioz cā:z in ꝫ nolo nūc imozari. ¶ Auerroys.

Jcimus nos q̄ absurdioz allegatio huiꝰ hominis z ipsiꝰ sequaciū est in eo quod dicunt.s.q̄ innouatio mundi indicat voluntatem in deo: z nos inuenimus mundi nouitates que interdum ,pcedūt a volūtate: z aliquotiēs a natura:aliquotiens ab euētu:id q̄ voluntate fit sunt artificiales res:z ea que fiūt per naturam naturalia sunt. Et ꝓterea si innouatum trīn voluntate innouaret:oporteret q̄ volūtas esset supposita i diffinitione ipsius:z est manifestuz q̄ diffō innouati est q̄ innouatum est ens post ꝓuationē. Unde si mundus innouaretur magis decet q̄ innouetur inquantum est ens naturale procedens a principijs naturalium rerum:q̄z a principijs artificialibus.s.voluntate:sed supposito q̄ mūdus procedat ab agente ꝓio qui inclinauit ipsius esse magis q̄z suam ꝓuationez opz nos dicere q̄ ipse est volens: licet ab eterno voluisset suum esse.pz ergo q̄ phi conueniunt cuz istis in attribuendo deo voluntatez. Et ideo q̄ ipse dixerat phoꝝ noie.vz.q̄ id q̄ procedit ab ipso deo ,pcedit mō nature flm est. Jmmo dicūt perypathetici loquentes ſm vitatem q̄ entia,pcedunt ab eo mō altiori q̄z sit natura:z q̄z humana volūtas. ,pbatū ē enim demōstriue q̄ impoſe est ,pcedere aliquem actum ab ipso de naturali mō seu voluntario.iuxta voluntatis intentiōem in nobis. Voluntas.n.aīalium est ꝓncipium motus.quapp dicimus q̄ actus diuinus ,pcedit ab eo mō nobiliori q̄z modo voluntario: qui clare cōprehendi nō pōt nisi ab eodē. Et probatio quā vult hec est:notū est q̄ ipse scit duo cōtraria. vñ si ipse q̄ztū scit agere trīn faceret. faceret ergo duo ꝓtraria simul z semel:qō est fim.opz ergo q̄ efficiat vnū cōtrariozꝝ voluntarie. Et ideo dicimus q̄ ex eo q̄ ipsi distinguebant dicētes q̄ actus dei aut procedit a natura aut a volūtate:appz q̄ ipsi ignozāt naturā z voluntatē qd sint:natura nāz apud phos intelligit in pluribus reb^ꝰ ꝓncipiū motus:vt ascēsus ignis sursum:z terre deorsuz.z talis natura dz ab ipso deo auferri.silr aliq̄n dicit natura de omni virtute ex q̄ quidam actus ,pcedit:quā dñt aliqui q̄ etiam est intellectus:z aliqui q̄ nō est intellectus.imo illa virtus naturalr agit qō ,pcedit ab ea.ipsi.n. assimilant eam artificibus:qui a seipsis mouētur z ab eisdem ,pcedūt actus ordinati.z ideo ait ꝓnceps phoꝝ.vz. Arist. q̄ satis pz q̄ intellectus naturalr omnium dominat. Sed id quod dixit diffinitiue.s.q̄ qui scit seipsuz scit alia.z econtra.falsum est:quia sequeretur q̄ qui alia ignorat:seipsum ignoret.z quia compellitur Auicē. auctoribus phoꝝ:vt concedat q̄ deus ignorat alia oportuit eundem. Auic.cōcedere q̄ ipse deus ignoret seipsuz:z hoc optime probauit. Sed id quod dixit.vz.q̄ qui seipsum ignozat mozt̄uus est:z deuz nō decet reputari mozt̄uum. dicimus q̄ sunt verba probabilia egredientia ex ꝓpōnum dialecticalium vi. Il lud namq; quod non est viuum non est mozt̄uum: nisi de natura sua esset habere vitam:vel si ipse intenderet ꝓo mozt̄uo bzutum:tunc nec diuisio erit vera. Verūtamen notandum est q̄ vita dicitur in entibus eternis z coꝛruptibilibꝰ equiuoce. Sed id quod dixit q̄ omne separatū a mā est intellectus per se exñs cē. dicimus q̄ hec est cuasio non demōstratio. nos probauimus in eo modū demōstratiōis ipsoruz qualr in istis dz hāe vigorē. Sed id qō dixit.vz.q̄ vita potest procedere ab eo qō viuum nō est:z sciens de nō sciente.z iō ꝓgatiua principij est inquantū principiū trīn dicimus q̄ sunt vba falsissima.si.n.possibile esset q̄ ab eo quod vitam non habet ,pcederet vita:sequeret q̄ entitas ,pcederet ab eo qō non est ens: tandez quelibet res a qualibet re.ergo ordo cārum nihil esset:qō est fallum alia verba Alga.huius capti summi sunt errores z fantasie.qre in eis amplius amittere tps nō opz:qz ipsius errores oib^ꝰ sunt manifesti.

¶ Auerroys nunc ꝺicit alga.z primo mozder.ꝓponem ꝑmā sue rōnis.s.q̄ deus agit effectum voluntate. ideo agit nouum.hec.n. ꝓpō non est ita nisi in vtute huius vlis.oē nouum ,pcedit a voluntate.auer.ergo non arguit ꝺ ꝓpōnē Alg.directe sed cōtra ,ꝓpōnē:in vtute cuius tenet illa ,ꝓpō.s. contra hāc.oē nouū ,pcedit a vo^ce.z inḡt.dicimus nos q̄ absurdioz allegatio huius hois z sequacium ipsius est i eo quod dicunt.s.q̄ innouatio mundi idicat voluntatem in deo.ꝺ hanc nō instat:sz ꝺ illā in vtute cuius tenet hec.o.z nos inuenimus mundi.i.rez̄ mundanarum nouitates q̄ interdum,pcedunt a voluntate. z aliquotiens a nā:z aliquotiens ab euētu in pbicis dictum est.z ꝫ ex^ō oñdit.o.illud quod voluntate fit sunt res artificiales :z ea que fiunt per nām nālia sunt: vt ignis ab igne.leo a leone.nē.ab euētu vo facta sunt hoꝝ errozes : vt.12.meta.inquit auer. ꝓmento 13.z.12°.phicorum ꝓmento.48.z.49°. Ex hac diuisiōe propō dicta relinquit destructa cū pateat nō oē factū ee ex voluntate. (Et preterea) Adhuc adducit rōnem 2^am.o.z ꝓterea si innouatum trīn voluntate inouaretur.oz q̄ voluntas eēt sumpta in diffinitione ipsius.z oñdit q̄ non est ita ꝺādo diffōnem innouati o.z est manifestum q̄ diffō inouati ē q̄ inouatum est ꝺñs esse post ꝓuationem. ¶ Debes scire q̄ 13 ois diffō dz dari per foz mam:trī diffōnes nāles q̄ quodāmodo sunt sicut syni diffō.vt Arz.ait in.2°.de phico auditu : z sexto meta^ce debet dari per singulum genus cāe essentialis.z iō valet ꝓña Auer.si essenti alr omne innouatum voluntate innouatur posset definire q̄ innouatum vo^ce.vbi cōstat non esse ita.z sic pz sermo eius (Un si mundus) Adhuc tertio instat z oñdit q̄ si mundus fuit nouus magis a ꝓncipio nāli q̄ voluntario factus fuisset.z inquit vñ si mundus inouaretur magis decet q̄ innouet inquātum est ens nāle ,pcedens a ꝓncipijs naturalium rerum q̄ a ꝓncipijs artificialibus.s.voluntate:z hoc nō oñdit. pōt hoc mō declarari per ante dicta.si mundus innouat aut ex principijs artis: aut ex euētu.aut a nā inouabitur.nō per ꝺn^a artis qm̄ vt inquit innouatur ꝑ se inḡtum ens nāle. ergo non vt ens artis. nec ab euentu.ergo reliquitur a natura.q̄ magis q̄ avo^ce. ¶ Nos xpi cole dicimus q̄ mūdus innouatur vt res artis z opus summi artificis.vñ sicut de^o est artifex equoce fere dictus cum artifice humano.silr sicut exēplar dei:ad cuius ıstar mundum fecit. est equiuoce dictuz ad exēplar nostrum:quo res facimus arte.ita z mundus equiuoca arte factus ē:z per ꝓñs opus artificiale equoce dicet.z ꝫ inḡt z plato in tymeo. Perypathetici autem q oēm nouam factionem in qua variatur nomē z rei diffō generationem vel coꝛruptiōem dicunt esse.dixerunt mūdi innouationem esse generationem.z ꝑ ꝓña mundum esse opus nature. z sic ocm̄ auerroys est ſm fundamenta naturalia,pbabile (Sz suppposito) Nunc ad formā argumēti rñdere vr̄.o. Iz suppositō q̄ mundus procedat ab agente primo qui inclinauit ipsius esse magis q̄ ꝑuatōem suā.i.q̄ elegit eius eē magis q̄ non esse: oz nos dr̄e q̄ ipse ē volens:Iz ab eterno voluisse suum eē . pz g̃ q̄ phi ꝓueniunt cū istis in attribuendo deo voluntatem (Et iō) Et ꝫ conducit pctm Alg.oi.z iō quod ipse dixerat phoꝝ noie vz. q̄ id qō ,pcedit ab ipso deo ,pcedit mō nāe.flm est .p^o dicūt pypatheticī loquentes ſm veritatem q̄ entia procedunt ab eo modo altiori q̄ ꝑ sit nā:z q̄ ꝑ sit humana voluntas.cuius rationem reddit.z inquit ,pbatum ē.n.demōstriue q̄ impossibile ē,pcedere aliquem actum ab ipso deo naturali modo.i.ſm vim nāe seu voluntarie iuxta intentiōez.i.rōnē volūtatis i nobis .i.vo^ce vniuoce dicta cum voluntate nostra.cuius rōnem reddit.voluntas .n.animalium.i.hominum ꝓncipiuz est mot^o cū ꝓting' sup. cuius modi non est dei voluntas.ideo apponit cozre^m.z inquit . quapp dicimus q̄ actus diuinus procedit ab eo nobiliori modo q̄

modo voluntario qui clare cõprehendi nõ põt nisi ab eodem.
¶ Et debes scire q̃ sicut nos distincte non scimus positiue: cuius natura nãe sit celum: sed solum p abnegationem.i.q̃ ñ e graue neq; leue: vt Arist.in his que de celo dicit.sic nos non scimus que voluntas sit dei:is scimus q̃ nec agit per modum nature: p nec modũ voluntatis nostre:sed positiue hoc modo.s. ipm agere:solus ipse scit.t sic pz sol.arguñti alg.(Et pbatio) Doc in loco vult ꝓbare in deus esse voluntatem.t inqt.t proba tio qm vult.i.q̃ in eo sit voluntas hec ẽ.t apponit illam.o.no tum est q̃ ipse scit quo ꝓtradictoria t quo ꝓtraria.t h iam de clarauꝝ est in fine.io⁶.oliputationis.qũo hoc supposito arguit t virtus siue rõnis cõsistit in hoc: vel deus agit tantum q̃tum scit:t potest agere vel tantũ q̃tum vult eoꝝ que potest agere: ostendit q̃ non agit tm̃ q̃tum potest agere.o. vnde si ipse q̃tuꝝ scit agere tm̃ faceret:sed sup.scit duo ꝓria facere.ergo duo cõ traria faceret simul t semel:quod est flm.reliquitur q̃ ipse non faciat q̃tum potest.tunc apponit 2ᵐ membrum.o.oꝫ ergo q̃ ef ficiat vnuꝫ ꝺicto.iozũ voluntate.g̃ deus agit volens:qõ Alga. negabat. Et potest ex his sillogizari.sic omne potẽs agere duo ꝓria eligens vnam eoꝝ agit vo⁷: sed deus est agens potens duo opposita eligens alterum eoꝝ. g̃ deus agit volũtate.t sic pz sermo eius: Sed qũo deus sciat deus opposita: t qũo agat alterum eoꝝ t non nã in alijs disputationibus pluries dixit:t ego ipm exposui(Et ideo dicimus) Conducit t peccatũ aliud Alg.o.t ideo dicimus q̃ ex eo q̃ ipsi distinguebant dicentes q̃ actus dei aut ꝓcedit a natura aut a voluntate. appet q̃ igno rant ipsi nam t volũtatem q̃d sint.t hoc oñdit.o. natura nãq; apud phos int⁹ in pluribus rebus principium motus:vt ascen sus ignis sursum.t terre deorsum:t talis natura dꝫ ab ipso deo auferri.capiendo ergo nam prout eam diffinit aris.in de phy sico auditu.sic deus non agit per nam(Similr) Oñdit quomõ natura potest capi scõo modo.t hoc modo pot concedi deum agere fm nam.o.similr aliquãdo dr natura de omni virtute ex q̃ q̃d actus procedit sup.ablato actu voluntatis quã oñt aliqui quod est etiam intellectus:t aliqui opponunt illis q̃ nõ est in tellectus:tñ ipse affirmat ꝑmoꝫ opinionem.o.imo illa virtus :s.intellectus naturalr agit qõ ꝓcedit ab ea.t per ꝓñs natura dici potest.t rõnem reddit.o.ipsi.n.phi assimilant eam.i.intel lectum artificibus q̃ a seipsis mouentur:t ab eisdem procedũt actus ordinati:t per ꝓñs cum intellectus moat t actus ordi natus ꝓducat:natura dici potest:qõ ↄverbo Aꝛ.confirmat o.t ideo ait princeps phoꝫ.v3. Arist. q̃ intellectus naturalr omnium denomr.i.dicitur fere oium natura:ꝓout oia ordinat vt pz in.3°. de aia.inquit.n.q̃ agens intellectus est oia facere. polis omnia fieri ergo intellectus nã dici põt.t per cõsequs pz qualr deus agere potest nã fm dicta.s.ꝓout intellẽ nã est.t sic pz etiã qũo ipse alg.dicens q̃ deus nec agit natura nec volun tate.mentitur.agit.n.deus vo¹⁰⁷ equivoce dicta:t ẽ nã equivoce dcã.t qz hoc ignorauit Alg.ideo absolute dixit illud vt auer. dixit (Sed id qõ dixit) Doc in loco remouet aliud principale dictum.Alga.t primo proponit illud.o.sed id qõ dixit diffi nitive.s.q̃ q̃ scit seipsum:scit alia t econtra falsum est.t deinde reddit rõnem quare est falsum.o.qz eque⁷ q̃ qui alia ignorat seipsum ignoraret.modo h est cõtra experientiam(Et quia) Nunc coꝛ¹⁰ concludit t peccatũ Auic. et inquit.et qz cõpellit Auic.auctoribus.i.argumentis philosophoꝫ:vt ꝓcedat q̃ de⁹ ignorat alia extra se:oportuit eũdem Auicẽ.concedere q̃ ipse deus ignorat seipsum.t hoc optime probauit sup. alg. contra Auic. ¶ Debes scire q̃ Auer.non concedit deũ ignorare alia extra se:quoniam ignorantia est ꝓuatio scie.modo vt dicet sta tim qõ nõ põt esse subm ignorantie: nec scie.eo quia o¹ª hñt t fieri circa idem.iõ per ignorare hoc in loco intendit non scire: et hoc est ita: quoniam fm philosophos deus non intellit alia sub ratione qua sunt diuersa:t alia ab ipso esse dei:sed itelligit se t alia ꝓout esse eius est esse oiuꝫ.t hoc dcm̃ est.12.metaphi. ↄmento.xi.t hoc et sacri theologi nri etiam concedunt(Sed id qnod) Nunc rursus repbẽdit Alga.in alio verbo.t pº repe tit id.o.sed id quod dixit. v3.q̃ q̃ seipsuꝫ ignorat mortuus est: t deum non decet reputari mortuũ. Apponit statim locũ erro ris.t inqt.dicimus q̃ sunt vba ꝑbabilia egredie ntia ex vi pro põnum dialecticalium.t reddit rõnem.o.illud nã q̃ qõ non est viuũ non ẽ mortuũ nisi de nã sua esset habere vitam:eo qz viuens t mortuum sunt opposita:t hñt fieri circa idez:vt sat dictum est.t apponit euationem.oi. vel si ipse itenderet ꝓ mor tuo bzutũ:tũc nec diuisio erit vba:quoniaꝫ deus nec est viuens: nec bzutum (Verum) Absoluit ambiguitatez.quoniã Aris.in meta ᶜⁱˢ probat deum viuere optima et perfectissima vita.et Auerroys ibidem.12.metaphysice.commento.38.t.39°.osten dit illud rationibus demr̃atiuis.modo autem inqt q̃ deus nec dr viuens nec mortuus quomõcũq; accipiatur mortuũ. Absol uit auer.t inqt.verũtn notandum est q̃ vita dr in entibus eter nis t corruptibilib⁹ equivoce.vult dre q̃ qñ Aꝛ.inquit .deum viuere: non int¹ vitam vnius rõnis cũ vita alis gñabilis.t h di xit t ipse.8.metaphi.ↄmento 12.t nolo ꝓlõgare vbũ:qm̃ in dis

putatione tertia feci mozam(Sz id quod) Nunc itez mozdet eum in alio vbo.t inqt.sed id quod dixit q̃ oẽ sepatuꝫ a mã est int⁹.per se t exñs tẽ.t rñdet.oi.hec vba.dicim⁹ q̃ est euasio t non in h q̃dez quod Alg. dixit nos.ꝓlibuimus demonstratio nem ipoꝫ pboꝫ q̃lr in istis oꝫ vigorez hre :ecce qũo illud ver bum fuit extraneum cũ iam t ipse scripsit demr̃atoez q̃.pbatũ est deũ nõ esse corpus nec vtutez in mã corpali:t tã fuit ꝓposita in sceã figura sic.oẽ corpus vel vtus in corpe est finitum in tpe:sed pº motoꝫ nõ est finitus in tpe.g̃ nõ ẽ coꝛpº nec vtº i coꝛᵉ t ipse ꝓbauit vtralꝫ ꝓpones supⁱˢ demr̃atoib⁹ Aꝛ.ideo non vult amplius fmonẽ ꝓlõgare(Sed id quod) Amplius repro bat.t vbuꝫ a⁰ Alg.t pº narrat illo.o.sed id qõ dixit.v3.q̃ vita põt procedere ab eo qõ non est viuũ:t scienz de non scibte:pp qõ dixit q̃ ꝓgatius ꝓncipij est ipsius inq̃tum p̃m⁷.i.q̃ soluꝫ alia ꝓcellit.put est p̃m⁷.hoc amouet.t inqt.dicimus q̃ sunt vba falsissima.t reddit rõnez.t iqt.si.n. pole esset q̃ ab eo qõ vitã ñ hz procederet vita:sc⁷ q̃ entitas ꝓcedat ab eo qõ nõ est ens.tãdẽ qlz res ꝓcederet a qlz re.t qolibz ex qlz.ergo ordo eãꝝ nihil eẽt.qõ est flm.t cũ h dixisset excusat se in alijs Alg. ar⁷:⁰.t fmo suⁱˢ ẽ manifest⁹ per se.

Sed hoc in loco nõ pua emergit qõ.vr.n.auer.te stari viues nõ posse gigni ex nõ viuẽte.h t ↄ expeª^m t ↄ vba eiˢ esse vr.ↄ expeª^m qdẽ:qm̃ semẽ aia lis vr aial gñare:et tñ maioz ps phoꝫ non ponit ipsum viuere nec aiatũ.Adhuc vo ↄ vba:qm̃ ipe.7.metaphi.ↄmẽto.xi.t.12. meta.ↄmẽto.18.t.13.vr t in h rephẽdere Aui. t alex.themi^m t platonez.q̃ ꝓpõnẽ hanc adeo crediderunt q̃ plo ideas.the mistiˢ aiam.Auic. colcodeꝛ. Alexˢ.int^m posuerunt. Rursus difficillus ẽ qõ ait.q̃ si viuẽs ex non viuente fieri posset:t ens ex non ẽte:t vlr qõlibet ex qlibz non impoſe fieri. istud.n.qũo sectur h in loco non declarat. ¶ Circa istud imozat⁰ſũ valde in liº de int^m.nunc ãt ne sub silentio penitus transeã oz inducere aliquid de h.pñs igitur duo modi fingi.vnus cõis aliter cui nõ inuento locũ op^m.ꝑmus ergo modus ẽ q̃dez Joh.ian.secut⁹ẽ i liº de aia.t in liº metaᶜⁱ⁰.et fere oẽs latini t medici huius tpis. ¶ Ubi debes scire pº q̃ spma ẽ semẽ decisum a pre.2ª² par tiũ.s.subtilis t grosse.iterũ in subtili ẽ vtus q̃dã occulta:t per totum ẽ caloz vital. ergo in spmate sunt ↄtes. grossa coꝛ pulẽta:subtilis ꝛ spirituosa vtus q̃ qlitas ẽ q̃dã recidẽs in par te spirituosa:t caloz vitalis qui t alis t nãlis dr ꝓout diuersa offi⁹ exercet. ps q̃dẽ coꝛpea massa est ex q̃ membza t coꝛpus alis totum formandus. spiritus sa ps q̃ spiritˢ est genitiuˢ hz lo cũ forme.t qz decisus fuit a pre retinuit vtutez illã q̃ retẽta in eo format coꝛpus.t qz vnũqõq; agens hz instrm:iõ caloz ille ẽ velut instrm.ergo vtus illa vtens caloze tã instrõ format coꝛ pozis membza:qbus formatis aiaꝫ exhibit de poª ad actuꝫ hec q̃dez vt⁹ dr intellectus diuinum qõdã:t aia dr q̃dem int⁹.put quẽadmodũ int⁹.non opat p coꝛpis mẽbza vel instrm:ita nec t hec. Rursus dr diuinum qõdã:qm̃ vitam dat.opus.n.diuoꝛ ẽ dare vitã:vt.12.metaphi.ↄmto.34.testatus ẽ t auer. Dr q̃ aia qm̃ aia dr duobus modis sicut t foª foª.dr foª vl qz formal imagines in mã:vel qz informat mãm.eodẽ⁰ t aia dr vel quia animans ẽ t aias faciens:vel quia ipsa aiat mãz.qz igr vt⁹ illa aiaꝫ ponit in materiũ:ideo aia dr.t pp h multi phoꝫ dixerũt spma eẽ aiatum:nõ q̃dẽ aia q̃ est forme mãe:q̃ res dr aiata:sed aiatum aia aiante.i.creante aias. Ex his pt eligi locº iste.oẽ.n. viuũ oꝫ ꝓcedere a viuo:t aiatũ ab aiato.hocº intelligendo vi uẽs t aiatuꝫ.qm̃ non ẽ pole vt viuũ fiat nisi ab eo qõ põt t vi tã dare:t aiatum ab eo qõ põt animã dare .g̃ oꝫ vt sit viuens t aiatum h mõ.alr si nõ esset aiatum nec ꝑmo mõ nec 2°.tunc pole eẽt:vt et ens ex non ente.t qõlibz ex qlibz fieret.vt intel ligenti pz. ¶ Scõus modus qui nunc occurrit est quẽ extraxi ex antiquis sermonibus antiquoꝛ.vbi debes scire q̃ pº motõ t est int⁹.t ẽ aia:t ẽ natura:t ẽ puidentia.vn⁹manẽs sp i cẽtia put.n.diuersa offiª exercet.diuersa sortit⁹ est noia.put.n. se in telligit:t oia q̃ sunt polia t actu int⁹.dr:ꝓout aiaꝫ germinat t coꝛpa mouet.aiando illa aia dr ꝓout res t formas rerum naturalium in mã põit nã dr.putvo puidit res caducas t gña biles t speras eternas:sic puidẽtia dictus est. ¶ 2° debes scire q̃ deus nõ potest exercere opera hec nisi put vnit diuersis instrijs vt motoꝛ.ꝓout igit vnit semibus aliũm:vt sic aia dicit aiatiua put vnit radicibus naturalibⁱ ex qbus res nãles ꝓcreã tur:natura dr.put nulli coꝛpi nulli magnitudiniq; vnit int⁹. put oibus ẽ pñs:sicut vtus ꝓncipijs in toto exercitu prudens. ¶ Dom itaq; ex his q̃ cũ spma in fundo matricis proꝛjcitur. tunc deus vt motoꝛ aiatiuus approꝑiatur ei:t vtit vute illa t caloze vt coꝛpus formantibus.t sic eo formato coꝛpus aiat. t sic Aꝛ. appellat vtutem illã q̃ est ds diuinam:t hz de facto sit int⁹. attñ adhuc in h ope vim t mo^m hz int⁹.vt auer. inquit.t hec ẽ snia Auer.7.metaphi.ↄmto illo.31.si bñ verba sua consi derentur. Ad huc t Aꝛ.in 2°lib.de gnõe aialium.ca⁰.10.inqt coꝛpus ãt generans .i.spma in q̃ semẽ alis principiũ ꝓtẽtum vna ꝓuenit.ptim sepabile a coꝛpe in qbus diuina ps cõprehendi tur qualis ẽ q̃ meno appellatur:ptim isepabile.i.ita coꝛpoꝛeuꝫ:

vt nullo⁰ abstracti int⁹.subm ẽ ecce quaꝛ plane t Aꝛ.his ver bis hanc opinionem apposuit. Ex h appet q̃lr ar⁷ª fcã nihil sunt. t entimema Auer.formatur in h:qm̃ p̃n^m oꝫ ꝓtinere torum e ẽ ꝓncipiati.t iõ si pº motoꝛ nõ eẽt viuens nõ contineret eẽ eius. g̃ non posset eẽ p̃n^m eius.alr ens posset ex non ente: t qõlibet ex quolibet euenire. ¶ Sed dices.g̃ hec opio Auerr. non dr ab illa Auicẽ ¶ p̃.in fine p̃mti inquit.q̃ mouit Aꝛ. ponere int^m sepatum ratio vtutum spiritualiũ.g̃ non ponit int^m eẽ p̃n^m huius. ¶ Dõz q̃ dria hoꝛ ẽ:qm̃ aui .colcodeã posuit t eã ifi mam intelligentiarum Auer.aut vult q̃ istud nõ ẽ necium.qm̃ semẽ sufficit.t pº motoꝛ vt aia semini appꝛopriata. ¶ .2° ort qm̃ voluit Auic.vt creatoꝛ formaꝛ eẽt int⁹.q̃ hõ itelligit.auer roys aut vult q̃ intellect⁹ sit ifima intelligentiaꝛ:t positus ab Aꝛ.pp intelligere tm̃:t non create formas. ¶ 3°.dria est:qm̃ Auicẽ.ait ꝓpteres int^m debere esse sepatum.t formas creet Auerroys aut q̃ iõ est sepatus.qz p̃n^m intellectionis.

¶ Et sic explicit expõ vndecime disputationis.

¶ Disputatio.12ª. Algazelis cum phis est in eo q̃ reꝓbat eo rum opionem in eo q̃ dicunt q̃ deus pticularia ignoꝛat que tẽ pozali diuisione diuiduntur. ¶ Dubium. 1.

a Jt Alg.in hoc fere omnes phi contradicunt maxime opinantes deum tantũ seipsum scire.adhuc alij perypathetici hanc opinionem sequuntur manifeste. Auicen.n.qui opiatus est q̃ deus alia entia sciat expresse dicit q̃ ea scit vniuersali modo nõ aliquo tempoze ingrediente: t cum toto isto nullum superiorum entium neqz inferiorum ignoꝛat:et sequi tur q̃ sciat particularia aliquo modo. Unde nos li uore veritatis cogimur de istis disputare: propter quod primo ducemus ipsoꝝ opinionez clare.po stea vero eos arguemus.iducam⁷ igitur primo exẽ plum positum apud eos. s.q̃ sol debeat eclipsari in quodam die futuro: postmodum lucere.ergo in di cta eclipsi tria tempoꝛa inspicienda sunt.videlicet tẽ pus in quo eclipsis est futura necessario.Et tempus in quo erit presens.Et tempus in quo preteriet:ꝓ pter que tria tempoꝛa diuerse tres oꝛiũtur scie nume rales t successiue in vnum subiectum venientes que sine dubio inferunt scientis variationez. Et ideo pu tant q̃ non est imaginandum q̃ ipse deus tres istas comꝑehendat. Scia nãq; sequitur scibile.quapꝛo pter permutato scibili permutatur scia:t permutata scia permutatur sciens:sed omnis permutatio cauen da est a deo benedicto:quare dicunt q̃ ipse deus scit eclipsim:t omnia ipsius comitatia:sed modo iuaria bili vtputa q̃ sol est t luna :et q̃ mouentur continue circulariter:t q̃ ipsoꝝ circuli abinuicez intersecan tur in duobus punctis qui dicuntur caput draconis t cadit:t q̃ ista duo luminaria obuiant sibi inuicem signatis temporibus in duobus predictis punctis. videlicet quando luna interposita erit inter solẽ t cir culos nostros ambobus existẽtibus in vno duoꝛuꝫ predictoꝛ punctoꝛ:t quando luna dcm̃ locuꝫ per trãsibit q̃titate terminata lucet sol moꝛe solito: t ad alis iterabit eclipsari.et ideo talis scia non infert per mutationem in deo:neq; variabilis reputari debet: t sic similiter dici potest de oibus nouitatibus a cãis terminatis aduenientibus successiue vsq; ad motum oꝛbium:cuius cã est celi aia q̃ oꝛbes mouet mõ deli derij assimilando se ipsi deo benedicto vel angelus. similiter dñt de dilibilibus rebus mã t loco sicut sũt indiuidua hoium t alioꝝ aialium:dñt.n.q̃ ipse deus ignoꝛat accñtia quoꝛũlibet ipsoꝝ particulariter:sed scit hoiem vlr modo:t oia sua ↄtingentia eodez mõ: t qũo suũ coꝛpus ↄponit ex proꝑijs membzis vtili bus pro oibus suis nãis: ita q̃ nulla vlr ignoꝛat:sed pticularia t indiuidua: vt soꝛ.et calias.qz tantum ab inuicem sensibiliter distinguunt: non tm̃ ab itellectu. ergo ipse deus sine dubio ignoꝛat ea. hec ẽ snia dicta opinionis:cum qua euelluntur radices omniuꝫ legũ sectarũq; stipites: etiaꝫ ab his liniũtur cũcta vba ꝓ phetaꝝ t diuinaꝝ scripturarum: t aufertur totaliter oium fidelium spes. Quare conamur cum eis ferui de litigare t pdcã absurda acerrie redarguere.

¶ Ut cõpleat oẽs ambiguitates accidentes in scia primi.vult modo auer.t adhuc iuestigare an deus sin⁷ª⁷ sciaꝛ.t pº vt ꝓsue uit alg.iducit du^m.t inqt. ait alg.in h fere omnes phi ↄdicunt. maxime opinãtes deũ tantũ seipz scire. ¶ Adhuc alij py^cã hãc opionẽ sequunt ma^tᶜ.Aui.n.q̃ opinatus est ꝙ deus alia entia sciat sup.eꝛ se.exꝑsse dicit q̃ ea scit vlr modo:non aliquo tpe in grediẽte.i.nõ sua dria alicuius tpis. Adhuc t cũ toto isto inqt Aui.q̃ deus nullus supioꝛ entiũ neqs inferioꝛũ ignoꝛat.t inde sup.ↄcludit q̃ aliqoo scit pticularia sup . saltem in vlr (Unde noe) Doc in loco cũ diꝛisset opionem phoꝫ.vult ↄdicere eis. t pº reddit cãm sue ↄdictõis.t inqt.vñ nos liuoze vitatis co gimur de istis disputare: pp qõ pº iducemus ipsoꝝ opionẽ cla re.postmo^m vo arguemus(Inducamus igr pmo) Incipit mõ dicere.t inqt.iducamus igr exᵐ pº positũ apud eos.s.q̃ sol de beat eclipsari in q̃dam die futuro:post mõ lucere.ergo in dicta eclipsi sunt tria tpa ispicienda.s. tpa in quo eclipsis ẽ futura ne cessario.t tpa in quo est pñs: t tpa in quo pterꝛt.pp q̃ tria tẽ poza tres diuerse oꝛiunt scie:t nuerales t successiue i vno subo ↄcidentes q̃ sine dubio inferunt scientis varietatem.t inde con cludunt q̃ nõ est imaginãdum q̃ deus ipse istas tres scientias comꝑehendat.t reddit rõnem.o.scientia nãq; sequitur scibile quapꝛopter permutato scibili permutat scientia:sed permutata scia:permutatur sciens: sed omnis pmutatio amouẽda ẽ a deo benedicto.q̃re dñt q̃ deus scit eclipsim t oia ipsius cõmuniter ↄdest vlr:ẽ ergo vtus filli:oẽ scibs pticularia mutat:is deus nõ mutatur.ergo ñ scit pticularia. a^or.ꝑbata ẽ.b^or nota ẽ(Sz mõ iuariabili) Quia ↄcluſit deũ scire com^r t vlr. illa on^r qũo t in quit.sed modo iuariabili:vtpote q̃ sol est:t q̃ luna sit:t q̃ mo uent ꝓtinue circulariter:t q̃ circuli ipsoꝝ ↄtingentia eodez mõ: t qũo suũ coꝛpus ↄponit ex proꝑijs membzis vtili bus pro oibus suis nãis: ita q̃ nulla vlr ignoꝛat:sed pticularia t indiuidua: vt soꝛ.et calias.qz tantum ab inuicem sensibiliter distinguunt: non tm̃ ab itellectu. ergo ipse deus sine dubio ignoꝛat ea. hec ẽ snia dicta opinionis:cum qua euelluntur radices omniuꝫ legũ sectarũq; stipites: etiaꝫ ab his liniũtur cũcta vba ꝓ phetaꝝ t diuinaꝝ scripturarum: t aufertur totaliter oium fidelium spes. Quare conamur cum eis ferui de litigare t pdcã absurda acerrie redarguere.

¶ Ut cõpleat oẽs ambiguitates accidentes in scia primi.vult modo auer.t adhuc iuestigare an deus sin⁷ª⁷ sciaꝛ.t pº vt ꝓsue uit alg.iducit du^m.t inqt. ait alg.in h fere omnes phi ↄdicunt. maxime opinãtes deũ tantũ seipz scire. ¶ Adhuc alij py^cã hãc opionẽ sequunt ma^tᶜ.Aui.n.q̃ opinatus est ꝙ deus alia entia sciat sup.eꝛ se.exꝑsse dicit q̃ ea scit vlr modo:non aliquo tpe in grediẽte.i.nõ sua dria alicuius tpis. Adhuc t cũ toto isto inqt Aui.q̃ deus nullus supioꝛ entiũ neqs inferioꝛũ ignoꝛat.t inde sup.ↄcludit q̃ aliqoo scit pticularia sup . saltem in vlr (Unde noe) Doc in loco cũ diꝛisset opionem phoꝫ.vult ↄdicere eis. t pº reddit cãm sue ↄdictõis.t inqt.vñ nos liuoze vitatis co gimur de istis disputare: pp qõ pº iducemus ipsoꝝ opionẽ cla re.postmo^m vo arguemus(Inducamus igr pmo) Incipit mõ dicere.t inqt.iducamus igr exᵐ pº positũ apud eos.s.q̃ sol de beat eclipsari in q̃dam die futuro:post mõ lucere.ergo in dicta eclipsi sunt tria tpa ispicienda.s. tpa in quo eclipsis ẽ futura ne cessario.t tpa in quo est pñs: t tpa in quo pterꝛt.pp q̃ tria tẽ poza tres diuerse oꝛiunt scie:t nuerales t successiue i vno subo ↄcidentes q̃ sine dubio inferunt scientis varietatem.t inde con cludunt q̃ nõ est imaginãdum q̃ deus ipse istas tres scientias comꝑehendat.t reddit rõnem.o.scientia nãq; sequitur scibile quapꝛopter permutato scibili permutat scientia:sed permutata scia:permutatur sciens: sed omnis pmutatio amouẽda ẽ a deo benedicto.q̃re dñt q̃ deus scit eclipsim t oia ipsius cõmuniter ↄdest vlr:ẽ ergo vtus filli:oẽ scibs pticularia mutat:is deus nõ mutatur.ergo ñ scit pticularia. a^or.ꝑbata ẽ.b^or nota ẽ(Sz mõ iuariabili) Quia ↄcluſit deũ scire com^r t vlr. illa on^r qũo t in quit.sed modo iuariabili:vtpote q̃ sol est:t q̃ luna sit:t q̃ mo uent ꝓtinue circulariter:t q̃ circuli ipsoꝝ ↄtingentia eodez mõ: t qũo suũ coꝛpus ↄponit ex proꝑijs membzis vtili bus pro oibus suis nãis: ita q̃ nulla vlr ignoꝛat:sed pticularia t indiuidua: vt soꝛ.et calias.qz tantum ab inuicem sensibiliter distinguunt: non tm̃ ab itellectu. ergo ipse deus sine dubio ignoꝛat ea. hec ẽ snia dicta opinionis:cum qua euelluntur radices omniuꝫ legũ sectarũq; stipites: etiaꝫ ab his liniũtur cũcta vba ꝓ phetaꝝ t diuinaꝝ scripturarum: t aufertur totaliter oium fidelium spes. Quare conamur cum eis ferui de litigare t pdcã absurda acerrie redarguere.

¶ Debes scire vt themistius inqt pº posteriozꝝ.cap°.4.6.qui scit cãm per effe ctum in ꝓpriam t particularem scit sciam.sed expõ cãc. vt iqt. cur ita sit quiꝫ tota vlium est.coq; nõ mõ notitiã huius vnius defectus.quẽ nunc patit luna:sed simplr oium ↄtinet: nã interuentus terre nõ tm̃ hui⁹ defectus cã est: q̃ omniuꝫ qui possunt oibus seculis euentre:volunt ergo perypathetici: qõ Alg.nar rat:deũ cãm scire rerum.v.g.eclipsis lune scit cãm pro quanto scit oia concurrẽtia ad cãm eclipsis lune vel solis.t quia causa continet vlr omnes effectus:vt themistⁱ inqt.iõ vniuersalr scit oẽs eclipsez:vt cõtinent in cã illa:sed quia vt pticulares sunt t extra cãs cadunt in rpe. Nõ fingnt deum ignoꝛare ea: t sic patz sermo eoꝝ. ¶ Adhuc debes scire:vt bene t iuste inqt Alga. istum errozem debemus remouere pp multa.pº qm̃ hoc verifi cato radices legũ t sectarum stipites remo^v. seõo quoniã vba pꝛofetarum falsantur et diuinaꝝ scripturarum.3° aufertur spes omnium fidelium.amouebuntur radices legum t sectarum sti pites:quoniam oẽs leges oẽs secte fundant in hoc ꝓncipio q̃ sit vnus primus omnium gubernatoꝛ t auctoꝛ.non tm̃ vniuer salr gubernãs y° t particulariter. Uerba pꝛofetaruꝫ t scriptu raruꝫ sanctaꝝ:quoniã ꝑfete loquuntur virtute dei sublimis:t ergo debẽt loqui vtute cognitozis:quoniã cecus cecum ducẽs ambo in foueaꝫ cadunt:vt pꝛouerbio.dr. Aufertur ẽt spes t̃c. qm̃ oẽs speramus ex meritis beatitudinem cõsequi.si ergo nõ esset vnus bonoꝝ t malozum iudex tota nostra spes esset fru stra ꝓpter quod diuus ille Aꝛ.inquit q̃ deus est bona bonis distribuens t mala malis in lib.de bona fortuna:t diuus etiaꝫ

plato palaz in oibus eius dictis h ꝑ ꝑn° apposuit. ꝙre ego non minori solertia hoc ypatheticoꝝ peccatum conabor exterminare ꝙ Alg. ꝓponat facere. hicq; veritatem nostre legis ꝶ posse conabor cõprobare. ¶ Alga. Du. II.

Jt algazel peccata istoꝝ reprobata sunt dupliciter: z ꝓio nãq; dicemus eis quare negatis dictum dicentis. vz. q deus benedictus vnam habeat scientiam: vtputa in eclipsi que infert scire eum anteq; scit: z quãdo est z post transitum. be enim variationes reducunt ad relones non inferentes permutationẽ in sciẽtis substantiam: ita q; representet summam relationẽ. Quidam enim homo põt permutare situm quem hz cuz alio. v.g. de dextra ipsius ad sinistraz vel econuerso. z sic successiue venient in eum relationes: z cum toto isto homo existens nõ ex hoc aliquo modo mutat. similr dz intelligi in diuina scientia. videlicet q; vna z eadem scientia sit preterita ab eterno z futura in eterno z presens sine permutatione aliqua in eodez. Jd tamen qõ dicunt q; de necessitate mutatio scientis sequitur variationem scientie: z variatio scientie sequitur variationem scibilis temporalis. vz. dependentis a preterito presenti z futuro. Dicimus q; non est qd concessum. imo petenduz est ab eis nõ ne potest homo scire aliqõ futurũ nulla permutatione accidente in scia: vt dato q; deus crearet nobis sciam aduentus socratis in ortu solis cras. z hec scia in nobis continuaretur. z in nobis non inouetur scia aliqua vsq; tunc. Tunc in ortu solis scimus nos ex dictis precedentibus. i. ex reuelatione preaccepta q; ipse modo venire dz z cum eadem sciemus post suum aduentum ipm venisse. vñ pz ex hoc q; vna scia sufficit deo in comprehendere ista tria dependentia a tribus temporibus: ¶ Tunc ad formaz q̃nis respõdens inquit. remanet ergo q; id quod dicunt. vz. q; relatiõe dependens a quodam scibili proprio ingredit quiditatez. i. essentiã scibilis z scientie. falluz est vt ex his acceptum est (Unde dicunt) Adhuc vult eis ꝺicere: z ꝓmo repetit dictum eoruz. z inquit. vnde dicunt q; variata ratione variatur res cui relatio fit essentialiter. i. variat scibile z variata re. s. successiue puenit mutatio sup. in scia. ergo a ꝓmo ad vltimum puenit mutatio in ipse deo scientie. huic argumento non soluit: quoniam iam soluerat: sed obꝯit eis ostendens qd sequitur ad eos. z inquit. dicimus nãq; nos q; si hoc esset verum. tunc isti sequerentur vestigia pꝺoꝝ i. ypatheticoꝝ verozum in eo quod dicunt q; deus nõ scit nisi seipsum. z dicunt q; scire seipsum idez est qõ eẽ eius: z reddit rationem quare non possunt dicere alr: z sua ratio consistit in hoc deus non scit particularia vt dicunt neq; vlia. q̃ scit tm̃ se. 2am partem deducens inꝺt. si. n. sciret hominez absolute vel animal vel bzutum absolute: z hec differunt duabus relationibus: qm̃ sunt duo scibilia diuersa. ergo nõ potest verificari q; scientia dei sit vna z eadem rerum diuersaruz. z reddit rationem. d. postq̃ relatum z relatio variant. i. qm̃ apud eo relatio variat scibile: z variatio scibilis variat sciam. ergo si scibilia sunt multa: z scientie erunt multe: z hoc dicit: z quia relatio scibilium est substantialis in scia: vt dicunt: sequitur ergo ex hoc diuersitas sciarum z variatio: non numeratio tm̃. scia. n. animalium differt a scia bzutoꝝ: z scientia albedinis differt a scientia nigredinis. ergo variantur manifeste: z addit. immo qõ plus est manifestuz est q; spẽs z genera z accidentia vniuersalia sunt infinita multitudine vel simplr vel fere: z sunt adhuc diuersa. ergo satis mirandum est qualiter scia istorum sta diuersorum igrediat vnaz sciam simplicem. Põt q̃ arg^m ꝺ eos ꝓponi in hunc mo^m. deus nõ scit singularia: eo q; sequitur vario modo sue subẽ: eo quia variato scibili variatur scia: z variata scia variatur sciẽs. Neq; põt scire vlia: quoniam vlia sunt multa z diuersa: sed diuersitas scibilium diuersificat sciam vt dñt. ergo non possunt sciri vna scia. pñs est falluz. ergo deus neq; vniuersalia neq; particularia scire potest. ergo deus non scit nisi se. z sic redibit opio ypatheticorum cõtra quam Aui. obiecit vt pz. Quare si de^o põt scire vniuersalia vna scientia q̃tũcunq; illa sint diuersa etiã. nõ ẽ abnegandũ ipm scire singularia vna scientia nuõ sine mutatiõe ei^o. z hoc argumentũ est demõstratio ꝓpria. Auic. ¶ Sz ambiget ꝺs circa verbum Alg. an quidem relatio possit attribui alicui nulla mutatione facta in ipso. z dico in ipso: qm̃ sine dubio relatio omnis noua est vel ꝓpter nouitatẽ in ambobus extremis vel in altero vel in aliquo 3° alio ab eis: vt Auerr. inquit octauo physicoꝝ. ꝓmento. 6°. 7. z. 8. z. 9° Joh. Jan. in li°. physicoꝝ. qõnis sol. dedit inquit q; relatio realis non potest esse in aliquo de nouo ranq̃ in subo nulla penitus transmutatione facta in ipso scõ inquit q; relatio bene potest attribui alicui tãq̃ termino nulla penitus transmutatione facta in eo vt exemplo ꝓbare nitit. hoc vide. Pzmum probat: qm̃ sicut ō qualitate. ita de relone: sed qualitas non põt attribui alicui tanq̃ subo nulla mutatione facta in illo. ergo nec relatio potest attribui alicui cui aduenit. põt g̃ in ꝓposito dici q; cuz scia dei sit eẽ dei z scibilia sint relones rerum creatarꝝ q̃tũcunq; res ipse mutentur scia illa imutabilis semp erit cum relatio scibilium ad dei scientiam sit relatio. scõ mõ ꝑexposita. hoc autez alg. exemplo testatur. z inꝺt. qdã. n. homo põt ꝑmutare situ quẽ habz cum alio. v.g. de dextra ipsius ad sinistram. vel econuerso. z sic successiue venient in eum relationes: z cum toto isto hõ exñs. i. stans non mutatur ex hoc aliquo mõ. i. aliqua spẽ motus. Similiter dz intelligi in diuina scia. vz. q; vna z eadem scientia sit preterita ab eterno: z futura in eterno z ꝑsens sine permutatione aliqua in eodem (Jd tm̃ qõ dicunt) Cum declarauit modum z fundamẽtum quo possibile est extimare illam dei sciam sine mutatione dei. hoc in loco persoluit arg^m Aui. z ꝓmo proponit summam: et inquit. id tamen qõ dicunt q; de necessitate mutatio scientis sequitur variationem scientie: z variatio scie sequitur variationem scibilis temporalis. vz. dependentis a preterito presenti z futuro. hec fuit. ratio absoluit z dicit. dicimus q; non est qd ꝓcessum vult dicere q; totum est vez preter hoc. s. q; mutatio scientie sequitur mutationem scibilis. verum est. n. q; si scia mutatur z sciens: quoniam scia in sciente existit: quẽadmoduz perfectio in suo perfectibili. Sed non sequitur q; si scibile mutet vt ꝓpterea z scia mutationem recipiat: z tanto maxime q̃to scia est causa rei scite: quoniã vbi scibile cã fit scie sine dubio. bene sequitur ꝑmutato scibili z sciam permutari: z hoc ostendit alga. exemplo. z inquit. imo petenduz est ab eis nõ ne: põt homo scire aliqõ futurum nulla ꝑmutatione accidente in scia. vt dato q; deus crearet nobis sciam aduentus socratis in ortu solis cras. z hec scia in nobis continuaretur. z in nobis non inouetur scia aliqua vsq; tunc. Tunc in ortu solis scimus nos ex dictis precedentibus. i. ex reuelatione preaccepta q; ipse modo venire dz z cum eadem sciemus post suum aduentum ipm venisse. vñ pz ex hoc q; vna scia sufficit deo in comprehendere ista tria dependentia a tribus temporibus: ¶ Tunc ad formaz q̃nis respõdens inquit. remanet ergo q; id quod dicunt. vz. q; relatiõe dependens a quodam scibili proprio ingreditꝝ qꝺitatẽ. i. essentiã scibilis z scientie. falluz est vt ex his acceptum est (Unde dicunt) Adhuc vult eis ꝺicere: z ꝓmo repetit dictum eoruz. z inquit. vnde dicunt q; variata ratione variatur res cui relatio fit essentialiter. i. variat scibile z variata re. s. successiue puenit mutatio sup. in scia. ergo a ꝓmo ad vltimum puenit mutatio in ipse deo scientie. huic argumento non soluit: quoniam iam soluerat: sed obꝯit eis ostendens qd sequitur ad eos. z inquit. dicimus nãq; nos q; si hoc esset verum. tunc isti sequerentur vestigia pꝺoꝝ i. ypatheticoꝝ verozum in eo quod dicunt q; deus nõ scit nisi seipsum. z dicunt q; scire seipsum idez est qõ eẽ eius: z reddit rationem quare non possunt dicere alr: z sua ratio consistit in hoc deus non scit particularia vt dicunt neq; vlia. q̃ scit tm̃ se. 2am partem deducens inꝺt. si. n. sciret hominez absolute vel animal vel bzutum absolute: z hec differunt duabus relationibus: qm̃ sunt duo scibilia diuersa. ergo nõ potest verificari q; scientia dei sit vna z eadem rerum diuersaruz. z reddit rationem. d. postq̃ relatum z relatio variant. i. qm̃ apud eo relatio variat scibile: z variatio scibilis variat sciam. ergo si scibilia sunt multa: z scientie erunt multe: z hoc dicit: z quia relatio scibilium est substantialis in scia: vt dicunt: sequitur ergo ex hoc diuersitas sciarum z variatio: non numeratio tm̃. scia. n. animalium differt a scia bzutoꝝ: z scientia albedinis differt a scientia nigredinis. ergo variantur manifeste: z addit. immo qõ plus est manifestuz est q; spẽs z genera z accidentia vniuersalia sunt infinita multitudine vel simplr vel fere: z sunt adhuc diuersa. ergo satis mirandum est qualiter scia istorum sta diuersorum igrediat vnaz sciam simplicem. Põt q̃ arg^m ꝺ eos ꝓponi in hunc mo^m. deus nõ scit singularia: eo q; sequitur vario modo sue subẽ: eo quia variato scibili variatur scia: z variata scia variatur sciẽs. Neq; põt scire vlia: quoniam vlia sunt multa z diuersa: sed diuersitas scibilium diuersificat sciam vt dñt. ergo non possunt sciri vna scia. pñs est falluz. ergo deus neq; vniuersalia neq; particularia scire potest. ergo deus non scit nisi se. z sic redibit opio ypatheticorum cõtra quam Aui. obiecit vt pz. Quare si de^o põt scire vniuersalia vna scientia q̃tũcunq; illa sint diuersa etiã. nõ ẽ abnegandũ ipm scire singularia vna scientia nuõ sine mutatiõe ei^o. z hoc argumentũ est demõstratio ꝓpria. Auic. ¶ Sz ambiget ꝺs circa verbum Alg. an quidem relatio possit attribui alicui nulla mutatione facta in ipso. z dico in ipso: qm̃ sine dubio relatio omnis noua est vel ꝓpter nouitatẽ in ambobus extremis vel in altero vel in aliquo 3° alio ab eis: vt Auerr. inquit octauo physicoꝝ. ꝓmento. 6°. 7. z. 8. z. 9° Joh. Jan. in li°. physicoꝝ. qõnis sol. dedit inquit q; relatio realis non potest esse in aliquo de nouo ranq̃ in subo nulla penitus transmutatione facta in ipso scõ inquit q; relatio bene potest attribui alicui tãq̃ termino nulla penitus transmutatione facta in eo vt exemplo ꝓbare nitit. hoc vide. Pzmum probat: qm̃ sicut ō qualitate. ita de relone: sed qualitas non põt attribui alicui tanq̃ subo nulla mutatione facta in illo. ergo nec relatio potest attribui alicui

vt subiecto q̃n insit illi mutatio. adhuc nulla forma realis posset ꝑtinere alicui subiecto attribui nulla mutatione facta in illo a quo ꝼm esse distinguit: sed relatio est forma realis particularis distincta re z esse a subo. ergo vt ꝓus. Adhuc omnis forma qua acquisita res que subest illi alr se hz q̃ ꝓtius acq^r mediante aliqua mutatione: sed relatio est hmõi forma vt ꝓstat. quare zc. ¶ Sed mihi videtur q; Job. errauit multũ: in hoc. si. n. relatio esset aliqua forma positiua distincta ꝼm rem a fundamento et termino: tunc ad ipsam non tm̃ esset mutatio: imo z verus motus. pñam pzobo. z accipio q; soz. sit albus vt. 8. rome. padue vero plato incipiat albefieri: tunc arguo. sicut successiue albefit ita successiue assimilatur magis ac magis. ergo sicut per partez post partẽ albefit. ita per ptẽ post ptẽ assimilabit. ergo si simile tudo sit forma positiua altera ab albedine: z tũc sicut albefieri est mot^9. ita z assimilari erit mot^9 2°. ꝓncipaliter ar°. auerroys 6°. phycoꝝ. ꝓmẽto. 32° voluit q; omne quod mouetur siue motu siue motu diu^le siue indiu^le sit per se diu^le z rationem dixit: quoniam omne quod mouetur motu idiu^le mouet^r motu idiuisibili: quoniam mutatio ẽ terminus extrilecus motus veri. argo modo sic omne quod mouet motu diuisibili vel idiuisibili est pti^e: sed omne quod recipit relationem nouam. mouet^r vel motu diuisibili vel idiuisibili. ergo omne recipiens relationem nouam erit pti^e ꝺ est contra omnes. forma. n. quando fit apud ipsum est indiuisibilis: z tamẽ relatiõe noua refert ad agens. ad huc intellectus apud ipsuz relatio noua refertur ad intell^le: z tm̃ nõ est diuisibile. 3 Auer. 4. ꝓhicoꝝ. cõ. 129. voluit q; oĩs mot^9 subitus sit terminus alicuius motus successiue vt illuminatio: sed recepto relationis realis in subiecto non est terminus mot^9 successiui: vt patet. ergo non est mutatio subita. ¶ Jdeo aliter dõm puto ꝼm doctrinam Arz. z auerro. Ubi debes scire q; ab lato actu intellectus in relatiuis non est formalis relatio. quẽad modum. n. ablato actu intellectus in re non est nisi indiuiduum sic ablato actu intellectus in relatiuis non sunt nisi fundamenta actu que sunt potentia relatiua. per animam autem inuicez actu referuntur. g̃ relationes videntur esse entia in anima. z 2ª intellecta: z hoc est quod Auer. ait. 12. metaphysice. commento. 19. inquit. n. relatio est debilioris esse alijs ꝓdicamentis: ita q; q̃dam reputant ipsum esse ex 2to intellectis. i. ens rationis. ¶ 2° debes scire q; omnis relatio potentialis extra animam consequitur aliquod qõ acquiritur per motum vel in se vel in suo coz relatiuo vel in 3°. v.g. socrates albus vt 8° fit similis platoni ꝑ pter mutationem platonis ex nigro in album vel ꝓpter vtrũ qs si ambo albefiant vel ꝓpter tertium: vt Auer. ait 8°. phyſi coꝝ loco suo. vniuersaliter autẽ dico q; cã potest referri ad effectum nulla penitus facta mutatione in causa: quoniam cã nõ refertur ad effectum per se: sed quoniam effectus refertur in cãz. z ideo cã nõ refertur ad effectum nisi eadẽ relatione q̃ refertur effectus ad illam. ¶ Tũc oĩm q; pole est relationez aduenire alicui subiecto. vel attribui alicui termino nulla mutatione successiua nec subita facta in subiecto. 2° dico q; possibile est vna z eadem scientia sciri scibile qõ successiue variatur de tempore in tempus. põ^m manifestum est qm̃ relatio potentialis nihil aliud ẽ nisi fundamentum: vt dixi. modo stat fundamentum remanere idem relatione acq̃sita in potẽtia. Adhuc relatio actu fit ꝑ animã: sed ens rõnis nõ mutat rem. g̃ pz ꝓmum verbum. ¶ Rursum pz 2^m: quoniã ꝼm Algaz. z auerroym. scia dei est cã rei: quare illa non refert ꝑ se ad scibile. sed potius scibile refert ad illam: sicut ergo nulla mutatione facta in deo nunc dicit agens z ꝓius non. sic nulla mutatione facta in eo deus dr sciens sortem exñtem nũc: z ꝑ eandem sortem fuisse z ipz foze: quoniã iste relationes referuntur in deuz: z deus ad relatiua illa. z p accidẽs. verum si scia dei esset cãta a rebus quẽadmodũ: nr̃a tũc quẽad modum scibile variat sic z scia: qm̃ vbi esset causata a scibilis scia per se refertur ad scibile. z eõ scibile ad sciam p accidẽs: vt Arz. ait z Auer. 5° metaphy. ꝓmẽto. 20. Qõ igitur relatio possit denominare subiectum nulla mutatione penitus facta in eo. Et q; deus sciat entia ꝼm variationem temporum: z nulla contingat variatio in eius scitia sit dictum intantum. Argumenta Joh. nihil sunt. omnia. n. supponunt fundumentuz distingui ꝼm rem a relationibus: z illud non est ꝓbatuz ab eo neq; modo est ꝑsens sermonis ¶ Auerroys.

Jcimus nos q; omnes iste ambages sũt: z oriuntur assimilando diuinam scienti/
b am humane scientie quod ꝼm veritatem non communicant nisi equiuoce. Comprehensio. n. humana est comprehensio a sensibus neq; comprehensio idiuiduoꝝ: z comprehensio vniuersalium entium sumitur ab intellectu. et ideo non est dubium q; comprehensio imitatur comprehensorum mutationem: vnde dicimus q; respondendum est sibi q; possibile est hic esse sciam cui talis est comparatio scibilium sicut est comparatio relonum que in seipsis essentialiter nõ sunt relationes sicut est dextra z sinistra in habentibus eas.

¶ Auerr. videt hoc in loco quasi rñdere argumento Auicẽ. sub modo apertioi. z inꝺt dicimus nos q; oẽs iste ambages sunt. z ponit locum a quo sunt sumpte. z inquit. z oriuntur assimilando diuinã scientie humane scientie q; ꝼm veritatem non cõmunicant nisi equoce. z hoc declarat. d. cõprehensio. n. humana ẽ comprehensio a sensibus. i. causata a rebus sensibilibus vz. cõprehẽsio idiuiduoꝝ: z tertiuz cõprehensio vniuersalium entium sumitur ab intellectu. idest causatur a rebus sensibilibus mediante intellectu agente. vult ergo hr̃e sciam nostrã causari aliquo modo a rebus scibilibus: z per pñs scitia dei est cã rerum. tunc ad formã inꝺt. z ió non est dubiuz q; cõprehensio imitat mutationẽ cõprehẽsoꝝ. i. q; variat nostra scientia penes variationem scibilis: z non ecõtra (Uñ dicimus) Nunc vlteri^9 quasi declarando adhuc ponit modum quo est scia dei. d. vnde dicimus q; sibi. i. Auic. respondendũ q; pole est hic esse scitiaz. i. esse in mundo sciam in aliquo sciẽte: cui talis est comparatio scibilium. i. ad quẽ formalr comparant scibilia: sicut est cõpatio relatiuoꝝ que in seipsis non sunt essentalitier relationes. i. que non sunt relatiua per se: sed ꝑ accis. qz alia referuntur ad ipsa: sic est dextra z sinistrũ in hñtibus ea. i. in animali respectu sup. colũne. ¶ Debes scire q; scientia non nostra qz causat a reb^9 scibilibus. ió ipsa refert ꝑ se ad scibile: z qz scibile est cã scientie nr̃e. ió non refertur ad sciaz nostram. nisi qz scientia refertur ad ipsum: vt Arz. ait. 5° metaphice. scia vero dei est econtra. ipsa. n. cum sit cã scibiliũ: ideo nõ refertur ad scibilia: nisi quia scibilia referunt ad eam: z sic per accidens. vult ergo dicere auerroys q; scia dei se hz ad scibilia sicut columna: quoniã sicut columna ẽ dextra vel sinistra: qz animal est hutusmodi: sic scia dei est relatiua. s. ꝑsens vel preterita vel futura. quia scibile est illius modi. z sic pz perfecta sol. argumenti Alg. z Auic. ¶ Ambages. qm̃ Auer. 7. phyſicoꝝ inquit. ꝓmento. 20. cognitio fit in nobis qñ trãsmutat per receptionem particulariũ z ꝓsideratione coꝝ: qm̃ cuz cõsideramus ꝓticularia fit ex hoc cognitio vniuersalis in nobis ꝼm relationem ad illa. s. q; cum apud nos fit ex aliqua spẽ pñs plusq̃ vnum particulare: statim fit in nobis spẽs vlis absq; eo q; in ipsa fiat transmutatio. Ex hoc arguo. illud quod ꝼm se z essentiam ꝓpriã est ꝑmanens: z non variat nisi relatiue non est cãtum a scibili. mõ Auer. dicit sciam nõ cãri nisi relatiue: ideo zc. Hoc hz videri in lib. de intellectu. attñ pzo nunc dicendum ꝼm hunc pbm scientiam non fieri de nouo simplr: sed hitudine ad nos: pzout. n. nos per indiuidua cogitata disponimur: applica^r int^9. Fm vlia illius vel illoz. ergo scientia est noua mihi nõ itellectui: sed vt est mihi noua cãtur a reb^9: z ꝺ suffic: sed scientia dei nec in se neq; alicui ẽ noua. z ideo est simpliciter causa rerum. z tu non potes intelligere hoc nisi videas librum de intellectu. ¶ Algaz. Du. II.

Jt algazel. scõs vero modus quo possumus obijcere eis talis est. vz. q; quicũ-
a q; phoruz dicat q; deus vniuersalia sciat oportebit eũ ꝓcedere q; ponat in eadem scia numerationem spẽz. vnde sic simplr pñt ꝓcedere numerationem scibilium siue scientie in indiuiduis z comitantibus ipsoꝝ.

¶ Proposuit Alg. ꝺicere Auic duobus modis. cuz ergo expedit de vno: alteruz aggredit z inquit. scõs vero modus quo possumus obijcere eis talis est. z exponit illum. d. vz. q; quicũq; phoz dicat q; deus vlia scia sciat oportebit eus cõcedere q; ponat in eadem scitia numerationem spẽruz. i. scibilium in vli. hz n. dicere q; deus scit hoiem vlem. lapidem vlem. et sic de aliis. Tunc arguit. d. vñ sic simpliciter possunt ꝓcedere numeratoez suozum scibilium nec scientie indiuiduis z comitantibus ipsorum. i. accidentibus coz. põt ergo argui in hũc modũ: sic multiplicatio scibilium vniuersalium non multiplicat scitias vniuersales. sic multiplicatio scibilium particularium non dz multiplicari scientiam eoruz. ergo argumentum Auicẽ. per huiusmodi est solutum. ¶ Auerroys.

Jcimus nos q; hec verba sũt sine dubio
d sophisticationes: qz scientia indiuiduorum sensibilis est seu fantalia scientia vniuersaliũ sumit ab itellectu. Rursus inouatio idiuiduoꝝ vel ipsoꝝ comitantiũ duo infert. vz. permutationẽ cõprehensionis et ipsius numerationem. Et scientia specierum z generum nullaz infert permutationem. quoniã immutabilis est in se: lz vniuersalis z particularis communicant in numeratione: id vero quod dixit q; quicunq; phoruz conce-

dat q vna t eadem scientia genera t spēs comprehē
dat absq; multiplicatiōe seu diuersitate causata a ge
nerum t specierum diuersitate. Dicimus q ducit ne
cessario ad concedendum q vna et eadem scientia
comprehenduntur indiuidua t contingentia cuiusli
bet indiuidui. t hoc simile est dicto dicentis q vnus
est intellectus ꝓhendens genera t species. Quē
admodum oportebit q vnum genus simplex sit cō
prehendens indiuidua diuersa. Dico q omnia ista
sunt verba sophisticalia. nomē. n. scientie equiuocū
est. Sed quod dixit. vꝫ. q multiplicatio generum t
specierum infert scientie multiplicationeꝫ. Dicimus
q verum est. vnde veri phi idcirco non attribuunt
deo benedicto sciaꝫ in particularibus neqꝫ i vniuer
salibus. scientia nāq; que tales habet conditiones
est sine dubio intellectus passibilis qui causatus est.
modo primus intellectus est purus actus. t causa
quare nulla debet fieri comparatio inter diuinā sciē
tiam t humanam. Qm̄. n. alia non intelligit impassi
bilis est: t inquantum alia entia efficit prout ipse est
primus est scientia agens. Et declaratio phoꝝ est
hec cum declaratuꝫ fuit ab eis demſtatiue q ipse de⁹
non intelligit nisi seipsuꝫ. ergo ipse est intellectus ne
cessario: t q; est intellectus inquantum intellectus iō
ab ente aliquo dependet: non tamen ex priuatione.
vnde qcunq; fecerit demōstrationem q nullū aliud
sit ens nisi ista entia que a nobis intelliguntur nō est
ita: quoniam necessaria demonstratione declaratur
q intellectus aliquis est qui dependet ab ente. a pri
nato. n. impossibile est q dependet: neqꝫ ꝫ aliud ens
reperiatur: et ideo oportet q intellectus dependeat
de aliquo istorum entium: Unde aut dependet de eo
modo dependentie nostre scientie in eis: aut nobilio
ri modo. primum est falsuꝫ. remanet ergo q dei sciē
tia dependeat de ente modo nobiliori nostre scien
tie. dependentia. n. scientie nostre est quādo res equa
tur ad intellectum. vnde si dei scientia nobiliꝰ est no
stra ergo dependet de ente modo nobiliori quo no
stra scientia dependet de ente: et si sic: ergo ens duas
habet entitates. vna nobilis alia vero vilis: t nobi
lis causa est vilis: t hoc est id quod dicebant aliqui
antiquoꝝ. vꝫ. q deus est omne.

¶ Cum induxit scōm moduꝫ Alg. ⁊ Auic. hoc in loco vult vi
dere quid veritatis ꝓtineat t quid nō. t inquit. dicimus nos q
hec verba sunt sine dubio sophisticatiōe⁹. t rōnem reddit. di.
quia sciētia indiuiduorum est sensibilis. i. sensatio seu fantasia: t
scia vniversalium est ab intellectu. primum ergo peccatū Algaz.
est quoniā ipse nō bene accepit locum simslitudinis: qm̄ sciētia
dei circa vlia est intellectus t spūalis. Nostra vero circa indi
uidua est sensus t imaginatio. ergo hic est locus sophicus pe
nes equiuocatiōem sumptus (Rursum) Cum oñdit locum er
roris. vult hoc in loco oñdere in quo accepit simslitudinem.
t inquit. rursum innouatio indiuiduoꝝ vel ipsoꝝ comitantium
duo infert. vꝫ. permutationeꝫ compzehensionis t numeratoꝝ
ipsius. vult dꝛe q variato indiuiduo variatur t compzehensio
eius: t etiam numerato illo nūerantur t cōprehēsiones: t scia
specierum t generꝫ nullam infert permutationem: qm̄ immuta
bilis est in se. ergo dꝛia est: ponit tm̄ ꝓuenientiaꝫ. o. lꝫ vlis t par
ticulario. communicāt in numeratione. i. conueniunt penes nu
merum: quontā numerato scibili i vli numeratur t sciētia. ergo
scientia rei vlis t indiuidui communicant t differūt: cōicāt qui
dem: qm̄ qnemadmodum scia indiuidui multiplicatur multi
plicato scibili. sic t scientia vlis multiplicatur multiplicato vni
uersali. Differunt aūt qm̄ scientia vlis est inuariabilis: quoniam
est rei inuariabilis. t ab intellectu qui est inuariabilis. Cōprehē
sio indiuidui est mutabilis: quoniam est rei transmutabilis t in
potentia transmutabili. t sic pꝫ locus silitudinis t locus dissi
militudinis (Id vero) Doc in loco narrat oia vba Alg. scōo
ibi. (Dico q omnia) Ostendit. in quo errauit. inqt ergo. id vero
quod dixit q dcūq; phoꝝ cōcedat q vna t eadem scia de⁹ cō
prehendat gna t species absq; multiplicatione causata a diuer
sitate generum t specierum. t ad qō dicit Alg. sic dicim⁹ q du
cit necārio ad ꝓcedendum q vna t eadem scia possunt cōpze
hendi indiuidua t conting⁸. i. accītia cuiuslibꝫ indui. t addit
Alg. q hoc dictum simile ē dicto dicentis q vnus est itellectuꝫ
cōprehendens genera t spēs. quemadmodum oꝫ q vnū genus
simplex sit comprehendens. i. ꝓtinens indua diuersa hec fuit
snia Alg. t verba sua que debet legi suspensiue vsq; huc (Dico
q eis) Quibus rñdet. d. dico q omnia ista sunt verba sophīca
lia: t rationem reꝯ. d. nomen. n. scie equocū est. i. de scientia sin
gularium t vliam dictum. ¶ Debes scire q ibi est multiplex
locus equocatiōis. vnus q̄dez sumptus penes perfectum t im
perfectuꝫ. scientia. n. vlium est perfectior essentialr scia singula
rium. Scōs penes cām t causatum: quoniam scientia vniver
salium vr quodāmodo esse causa finalis t vltima. scie particu
larium. scia. n. singularium ordinatur ad sciam vniversaliuꝫ: vt
auerroys dicit in. 3°. ꝓmento. 3°. t commento. 6. t. 5°. Tertius
gradus est penes dīas: quoniam ꝓhensio indiuiduoꝝ est sen
sitiva: ꝓhensio vlium est int⁹. Quartus est penes genus:
quoniam gñabili t perpetuo non est vnū cōmune gen⁹: vt auer
roys inquit. io. metaphi. commento vltimo. ergo scia vniversa
lium t scia indiuiduoꝝ simplr t penitus equiuocantur sub no
mine ꝓhensionis: t cuꝫ res sit ita. verificatum est dcm̄ Auer.
¶ Alg. (Sed id quod) Cum ꝺixit ei in duobus principalr. h
in loco ostendit id in quo bñ dixit: t inquit: sed id qō dixit. vꝫ.
q multiplicatio generum t speꝝ infert in sciente multiplica
tionem. i. distinctiōem scie: dicimus q verum est: t h ostendit
testimonio. t inquit. vñ veri phi i. perypathetici idcirco non at
tribuunt deo bndicto sciam rerum in pticularibus neqꝫ in vni
uersalibus: t reddit cām. d. scia nāq; que tales habet conditio
nes quas sup. hñt particularis t vlis scie est sine dubio ipsius
intellectus potis qui causatus est sup. a rebus intelligibilibus ali
quo modo: vt iam dcm̄ est i disputatiōe 3ª. mō diuinus itells ē
purus actus: t cā. ꝓpter quod infert quare nulla dꝫ fieri cōpara
tio inter diuinam sciam t humanam. est ꝙ sillogismus. iter cāꝫ
t causatum non dꝫ fieri comparatio maxime qñ sunt equiuoce
dicta: sed intellectus dei t noster intellectus sunt sicut cā t cā
tum eq̄oca cālitate. ergo nulla dꝫ fieri ꝓparatio. ꝓpōes bu
ius silli ex verbis eius patent (Qm̄. n.) Ex his oñdit naturam
intellectus diuini: t inquit. quoniam. n. alia. i. entia extra se non
int^re. s. recipiendo cognitōem ab eis: impassibilis est. i. nō rece
ptiuus. t inquantum alia entia efficit. put ipse est ꝑfus: vt sic est
scia agens ergo deus non est intellectus potis: sed forte est in
tellectus agens: vt Auer, hoc in loco dīe vr. ¶ Debes scire
vt. 3°. de aia dcm̄ est. commento. 14. q oīs intellectus itelligēs
aliud t diuersum est recipiens: qm̄ omne intelligens aliud per
ficitur ab itelligibili. omne quod perficitur ab itelligibili ē rece
ptiuum: t quodāmodo in po⁸. respectu illius. ergo in prima fi
gura. omne intelligens aliud est receptiuuꝫ t in po⁸. t ideo con
cludit Auer. ibidem: q nulla int⁹ est liberata a potentia recep
tiua preter primam: qm̄ quelibꝫ intelligit aliud: vt commento
5°. et dixit. deus ergo est intellectus non itelligens nisi se. t per
ꝑns non nisi intellectus agens (Et declaratio) Quoniaꝫ Auer
roys accepit q primus intellectus est cā intellectus nostri. iō
primo oñdit duos esse intellectus. scōo ibi (Unde aut) Ponit
dīam illoꝝ. 3° ibi (Et si sic) Concludit ꝓpōnem. s. q primus
intellectus causa nostri intellectus. inquit. t declaratio phoꝝ
est hec. cū declararum fuit ab eis demonstratiue q ipse deus
non intelligit nisi seipsum: tunc habent ꝛclusionem. s. q ipse ē in
tellectus necessario: tunc ostendit qūo intelligit. d. t quia est in
tellectus iquātū itellectus oꝫ ab ente aliquo. i. oīno comparat
ad ens ea comparatione qua intelligens comparatur ad intel
ligibile. non tamen oꝫ dependere sup. ex priuatione. i. oꝫ intelli
gere rem in priuatione ꝓsistentem. s. entia generabilia. Et ōbes
scire q h est vnus modus loquendi arabum. dicunt. enim agēs
pendere de actione: quando agens agit illā. vt pꝫ in vsu ver
borum Auerroys. 7. metaphi ꝓmento. 31. t alibi. sic in propoſi
to intellectus depēdet de ente. i. versari ipꝫ circa ens intelligit
(Unde q̄cūq;) Et qz ita est. concludit peccatum antiquorum q̄
genus entiū separabilium abscindunt: t sicut epicurij: t tenēteꝫ
sensum eē intellectum. t inquit. vnde q̄cūq; fecerit demonstra
tōem q nullum aliud sit ens nisi ista entia que a nobis intelligū
tur. i. q non est nisi genus entium sensibilium. Dōm sup. est q
non sit ita: qm̄ necessaria demonstratōe declaratur q est aliqs
intellectus. s. separatus a mā q̄ depꝫ de ente. i. q itelligit ens. n.
ꝓ quoniaꝫ a puato. i. ab ente variabili ipole est vt dependeat
sed oē ens aut est priuatio aut res absolutum ꝓpter quod oꝫ
neqꝫ h. i. in mundo aliud ens reperitur. nisi. s. absolutum aut pri
uatio. ideo oportet q intellectus dependeat de aliquo istorum
duoꝝ entium. s. aut puato aut absoluto: t cū non de puatōe.
ergo de absoluto (Unde aut) Nunc ostendit differētiam illorum
duorum intellectuū. d. vñ aut depꝫ de eo idest ente modo depē
dentie nostre scie in eis que intelligimus: aut nobiliori modo.
primuꝫ est falsuꝫ vt pꝫ. remanet ergo q dei scia depēdeat de ente
modo nobiliori nostre scie. dependentia enim nostre scie est
quando res equatur ad intellectum. i. perficit ipsum in genere
cause formalis. vnde idest ergo si dei scia est nobilioꝝ nostra.
ergo depꝫ de ente modo nobiliori (Et si sic) Et tunc con-

cludit peccatum antiquorum ad propositum. et inquit. t si sic
ergo ens duas habet identitates: quarum vna est nobilis. altē
ra vero vilis et tunc inquit. et nobilis t causa vilis. quare sup.
deus est causa omnium intelligibilium t intellectus nostri. et
potest sillogismus sic componi. omne nobilius per essentiam
et purus intellectus est causa vilium ente priuato t participan
te: sed deus est nobilis per essentiam: et hec sunt priuata et
participantia. ergo deus est causa omnium. et tunc dicitur anti
quorum. dicens t hoc est illud quod dicebant aliqui antiquo
rum. vt Parme. et melissus. videlicet q deus est omne. Inquit
enim Lucretius poeta vetustissimus. omnis pa⁹ diuum natura
necesse est. In mortali euo sūma cū pace fruatur. t Lucanus
Juppiter quodcunq; vides etcetera. t multi alij antiquorum
quos narraui superius. hoc ergo Auer. verificat nunc volens
eos intelligere deum esse omne: prout est causa omnium con
tinens in se perfectiones omnium: vt plato declarat in li. pme
nidis de vno omnium rerum principio.

¶ Algaz. Du. III.

Jt Algazel. nos promisimus dictam
opinionez reprobare duobus modis:
2 quorum primus ostensus est. secun
dus vero hic est. Dicemus eis quare
vobis cauetis q ipse deus sciat parti
cularia. q si dicatis q talis scientia inferat permuta
tionē: t nos iam opinati eramus q hec species per
mutationis non aufert ab eo demonstrationē. quan
do enim dicebant antiquitus aliqui q scientia inno
uatarum rerum est noua non fuit eis reprobatum:
nisi quia id quod permutabile est sepissime patitur
mutationes: t illud quod sic se habet est nouum nō
antiquum: sed apud nos qui opinati sumus q mun
dus est ab eterno: t q semper est permutabilis: non
deberet esse inconueniens id quod dictum est. ꝛc.

¶ Quia Alg. fecit quoddaꝫ promissum. ideo nunc vult illud
exequi. t primo inquit. nos promisimus dictam opinionem
reprobare duobus modis quorum primus ostensus est. scōs
vero sit h quem dicam (Dicemus eis) Promissum absit. t in
quit. dicemus eis: quare vobis cauetis q ipse deus sciat par
ticularia: hec est Alga. phis expostulatio. Et statim apponit
responsuꝫ t inquit. q si dicatis q talis scia infert permutatōez
idest q si causaꝫ reddant: eo quia omne sciēs indiuidua ē pmu
tabile. deus nō est mutabilis. ergo in scōa figura. deus n̄ scit in
dua: obꝺcit stati: t inqt. si sup. sic dicatis. t nos sup. respōdem⁹
q opinati eramus q hec spēs permutationis non aufertur ab
eo demſtatiue. t dixit (q hec spēs permutationis ꝛc.) Qm̄
hec alt⁹ est perfectiua: t lꝫ in rei veritate deo non ꝓueniat: tñ
demonstratiue nō potest ꝓbari deum illa carere. vt visum ē
loco suo. t hoc exponit. d. quando. n. dicebant antiquitus aliq
q scientia inouatarum rerum est noua. non fuit eis hmōi per
mutatio in deo eis q̄d reprobatū. apponit tñ que permutatio
deo icompetēs est. d. nisi quia id q permutabile est sepissime
patitur mutationes. t illud qō sic se hꝫ est nouuꝫ non antiquū.
vult ergo dicere q talis permutatio est ei incompetens que
ponit ipsum sepissime variari: quoniā illud quod sic se habet ē
nouū: cuiusmodi non est deus. Apponit modo sol. t inquit. sꝫ
apud nos sup. phos qui opinati sumuꝫ q mūdus est ab eterno:
t quod semper est permutabilis pꝫ partes nō deberet esse in
cōuenies illud quod dcm̄ est ꝛc. ¶ Debes scire q si dicatur
mundum esse nouū nō potest dici deum variari de cōprehēsio
ne in ꝓhensionem: vt alg. inqt: qm̄ huiusmodi mutatio red
dit deum inouari. Sed si apponatur mundus eternus variabi
lis tñ fm partes continue: tūc oīno potest fingi deum variari
alteratione de vna scia in alteram quoniam semp sic mundus
remanet idem nūero sic t deus ecce quomodo Algazel obꝺcit
philosophis: sed quomodo sit illud in solone Auerroys ap
parebit.

¶ Auerroys.

Jcimus nos q horum verborum sentē
3 tia est q ipse altercauit cum phis iuxta
ipsorum dicta: non iuxta q res se habent
in se: t ait sic. vos ponitis vnum antiquū
in quo nouitates perueniunt. s. orbem: cur ergo ne
gatis q primum antiquum. s. deus nequeat nouita
tes pati. nam aliqui loquentium hoc negarent. quia
quodcunqꝫ sic se haberet esset necessario nouum. t
nos dicimus q hec altercatio est dialecticalis. que
dam enim sunt nouitates que in antiquum subiectū
non aduenium: vt que permutant sibi substantiam.
sunt t nouitates alio modo. videlicet q non mutāt
substantiam subiecti: vt motus t locus mobilis cor
poris: t splendor effulgentium corporum. etiaꝫ sunt
aliqua entium antiquorum que motum aliquem nō
patiuntur neqꝫ aliqualiter innouantur: vt sunt intel
ligentie. sunt etiam aliqua que motus passionem re
cipiunt vt orbes que sunt corpora antiqua. Preli
batis igitur istis patet aperte q Algaz. altercatio ni
hil fuit. quia philosophorum intentio est de antiquo
incorporeo. Post vero dictam altercationeꝫ redar
guit eos alio modo dicens. Et si forte cauerent sibi
philosophi concedere q deus habeat nouam scien
tiam: quia illa scientia non euaderet quin esset a seip
so aut ab alio. si a seipso. ergo nouuꝫ procedt ab an
tiquo: quod nos negamus. Dixit algazel. nos vero
dicimus q sim vos noua procedunt ab antiquo: vt
supra dictuꝫ est de corpore superceleſti: quod est an
tiquum apud eos. Nos vero dicimus q philoso
phi facile possunt euadere a redargutione. Algaze
lis hoc modo. videlicet q nouū nequit ab antiquo
procedere absolute: sed bene procedit ab antiquo in
substantia quod est nouum in suis motibus: vt cor
pus celeste: quapropter corpus superceleste reputa
tur apud philosophos tanqꝫ medium inter anti
quum absolute t nouuꝫ absolute: quia quodammo
do est antiquum: quodammodo vero est nouum: t
istud antiquū est sine dubio motus supercelestis qui
apud eos ē antiquus in specie: nouus quoqꝫ in par
tibus. t ideo inquantuꝫ est antiquus procedit ab an
tiquo: t ratione suarum partiuꝫ procedunt ab eodē
infinite nouitates: quare notandū est q philosophi
sibi cauēt attribuere prime cause nouitates: quia nō
est corpus t nouitates non veniunt nisi in corpo
ribus: receptio enim nō reperitur nisi in corpore: quia
id quod nudum est ab omni materia nihil recipit.

¶ Nunc auerroys exponit vba alg. pulchre. et inqt. dicimus
nos q hoꝝ verboꝝ snia est q ipse altercauit cū philosophis
iuxta ipsoꝝ dicta. i. quātum ad ea que concedunt non iuxta q res
sic se habeant in se. i. non disputatione absoluta. t ait sic vos po
nitis vnum antiquum in quo nouitates perueniunt. i. qō adhuc
subest nouis motibus. s. orbe. i. corpus celeste motū eterno mo
tu. Cur ergo negatis q primum antiquum. s. deus nequeat no
uitates pati: nam aliqui loquentium h negarent. quia quodcun
q sic se habet est necessario nouum: t deus nullo modo est no
uus: sed sup. vos ꝑpathetici hoc non negare potestis quoniaꝫ
dicitis q mundus est eternus. t eternum potest variari. ¶ De
bes scire q ex principiīs diuersis diuerse sequuntur conclusio
nes. Thstologi. n. ponunt q nullum eternum recipere potest
nouitatem: quoniam eternum. t ideo ponūt omne factū esse fa
ctum in tēpore. t sic ponunt solum deum eternum ꝑpathetici
vero ponunt deum eternum t mundū eternū: t aliqō eternum
variationem suscipere. iō diuus Alg. petit hoc in loco. o vos
ꝑpathetici: sicut conceditis celum eternum posse variari fm
locum: cur non conceditis deum posse variari alteratione de
vna scia in altera: qm̄ oīa eterna sunt vnius rationis: t quecun
q sunt vnius rōnis sic se hñt q̄cquid non repugnat vni non
repugnat alteri: vt auerroys inqt in. 1°. celi ꝓmento. 49. ergo si
vnum eternum potest moueri t alterum: t sic non maior ratio
vr de ipso orbe q̄ de deo (Et nos dicimus) Auerr. videtur ab
soluere. q. Alga. t inqt. t nos dicim⁹ q hec altercatio. s. Alga.
cum ꝑpathetica est dialecticalis. i. ex ꝓbabilibus argumen
tis conducta. t reddit causam. d. quedam. n. sunt nouitates que
in antiquum subiectum non aduenium: vt que permutant sibi
substantiā. i. vt altercationes corruptiue sunt: t nouitates alio
modo q non mutant substantia subti: vt motus t locus mobi
lis corporis: t splendor lucētium corpoꝝ: etiam sunt aliqua en
tium antiquoꝝ. i. de nūero eternoꝝ q̄ motum aliquem. i. nul
lam spēm motus patiuntur: neqꝫ aliqualiter. i. aliqua spē nouī
tatis innouātur vt sunt itelligentie. Deliberatis igit his pꝫ aper
te q Alga. altercatio nihil fuit. q: pꝫorum intentio est de an
tiquo. i. eterno icorporeo. i. q; deus est substantia separata. iō
nullo mō patit. ¶ Sed ambigeo: qm̄ Auerr non absoluit. q.
quare. n. deus non potest mutari spūritualiter: sicut corpus et t
num corporalr de loco ad locū: hoc inꝫ auerroys non absol
uit. Ideo solonem non dedit: quoniam supius eā apte dedit. de

claratum est enim supius quoniam suba pura non potest recipe nouū nisi sit suba in mā. ¶ Adhuc dcm est. oē nouus extrahi de potentia ad actum ab aliquo agēte ꝓxi. mō nullū est agens deo ꝓxius. quare deus non potest nouam alterationem recipere.

¶ Adhucvlsum est oē recipiens esse in potentia: ꝛ ꝙ deus nō sit in potentia sat expolsit. ꝯpter hec Auer. tm̄ sol. narrauit non apponens cāz elus: vt constat. (Post vero) Inducit ꝛ aliō motiuuz. ꝛ primo inquit. post vero ꝓdictā altercationem redarguit eos alio mō. ꝛ si fozte cauerent sibi phi cōcedere ꝙ de⁹ habeat nouam sciam: qm̄ illa scia non euaderet qn̄ esset a seipo deo: aut ab alio sup. causata. si a seipso. ergo nouam ꝓcedit ab antiquo idest illa altercatio erit a deo qui est eternus. quod nos negamus: ꝛ sup. si ab alt⁰. ergo dabitur agens ꝓx⁹ deo. Rn̄ sionem alg. iducit. ꝛ inquit. dixit Algaz. nos vero dicimus ꝙ ꝑz vos noua ꝓcedunt ab antiquo: vt dictuz est de corpore celesti quod est antiquum apud ipsos: ꝛ tn̄ ab eo ꝓcedunt omnes effectus noui huius mundi (Nos vero) Auerroys absoluit argumentum Alga. ꝛ inquit nos vt dicimus ꝙ phi facile possunt euadere a redargutiōe Alg. hoc modo. vz. ꝙ nouum non pōt ab antiquo absolute. i. simplr eterno ꝓcedere: sed bene potest ꝓcedere ab antiquo in suba: quod est nouum in suis motibus: vt corpus celeste. Jō conducit theozema. ꝛ inquit. quapropter corpus celeste reputatur apud phos tanq̄ medium inter antiquū absolute. i. simplr ꝟ uariabile ꝛ nouū absolute. quia quodā modo est antiquū. i. in subſtantia: quodam modo vero nouum i. in motu: ꝛ istud antiquum est sine dubio motus supcelestis q̄ apud eos est antiquus in specie: nouus in partibus. ꝛ ideo inquantum est antiquus ꝓcedit ab antiquo: vt sic nō agit nouū. ꝛ ratione suaꝫ partium ꝓcedunt ab eodez ifinite nouitates. (Quare notandum) Ultimo resumit vim sol. ꝛ inquit: quare notandum ꝙ phi sibi cauent attribuere ꝑme cause nouitates. i. hn̄t cāz. cur ꝓxima causa simplr nō potest transmutari. Et illa potest sic ꝓponi. oē recipiēs nouaz mutationem cuiuscūq; spēi mutationis est corpus vel virtus in corpore. quoniam vt inqt: receptio nō reperitur nisi in corpore: sed primus motor nec est corp⁹ nec vt⁹i corpore. ergo ꝑmus motor ñ pōt recipere nouā mutationem cuiuscūq; spēi mutationis. huius accepit minorez. ꝛ inqt. qz nō est corp⁹ sup. neq; virtus in corpe. h̄ ē minor. ꝛ subdit maiorem. d. ꝛ nouitates nō veniunt nisi in corporibus. hec est maioris vis. ꝛ subdit cām. d. receptio. n. non reperitur nisi in corpore. quare id quod nudum est ab oi mā ñ recipit. ¶ Sz ambiges satis rōnabilr: qm̄ sicut corpus in eo ꝙ corpus eternum caret potentia ad esse apud Auerr. in eo ꝙ corpus est potentia ad vbi. ita dicam de aliis intelligentiis: ꝓter primaz saltem. ſ. ꝙ carent potentia corporali: ꝛ ad esse: non tamen carent potentia intellectiua ad receptionem spiritualem. licet. n. ꝓxima non possit recipere: qz caret potentia corporali ꝛ spuali: cū sim pliciter sit liberata a potentia: cū sit ꝓxima simplr: ꝛ causa oiuz entium. artamen alie ꝓter ipsam sunt in potentia receptiua: vt Auerroys inquit in. 3⁰ de anima. cōmēto. 14. ꝛ. 5⁰. ergo nō pōt euadere quin sint transmutabiles saltē transmutatione spuali. ergo adhuc qō est insoluta de aliis intelligentiis. hoc argumento tenent theologi nostri intelligentias non repugnare nouā receptionem habere. vnde potest argui sm̄ hos sic. ista noua receptio propter quid repugnat intelligētijs. vel quia quelibet illaruz est actus purus: sicut ꝑma: ꝛ hoc non: qm̄ quelibet est dependens ꝛ in mā intellectiua consistens: vt in 3ª dispūtatiōe visum est. in sol. 18. vel qz quelibet illarū liberata in materia cor⁹ ꝛ hoc minime: quoniam materia cor⁹ est causa receptiōis particularis ꝛ cor⁹. ergo non debent esse liberate nisi a receptione cor⁹ ꝛ particulari. ꝙ materia cor⁹ sit causa receptionis indiui⁹. Auerroys inquit in. 3⁰ commento. 14. ꝛ. 5. ꝛ. 28. causa receptionis vniuersaliter ꝛ simpliciter est intellectus in potentia.

¶ Ad hoc debes scire ꝟz fundamenta huius phi ꝙ noua recipitur receptione est hoc ꝛ induz: vt tertio de anima visuz. est receptio aūt simplr est duobus modis: vel simplr omnino sm̄ se: ꝛ quodlibet eius ꝛ sm̄ se. attamen noua sm̄ habitudinē ad aliud. dico ergo ꝙ in intelligentia nō pōt esse noua receptio: quonia causa receptionis ꝑticularis est materia vel potentia in materia: eo qz mā cōtrahit ad hoc: ꝛ indiuiduum. ꝛ ideo bene inquit Auer. ꝙ nulla illarum recipit nouū: qz caret potētia in materia: iterum nulla illarū recipit simplr. nouitate tn̄ sm̄ habitudinem qm̄ nulla illaz applicat alicui corpori nouiter disposito: sicut intellectus hominis sm̄ ipm. relinquit ergo ꝙ quelibet illarum recipit simplr ꝛ eterne in se ꝛ in habitudine. ꝛ h̄ concedit Auerroys: qm̄ vult in eis esse recipiens ꝛ receptum: vt patet ꝑmo. 14. vtz illud receptum nō est nouum: quoniam tūc esset indiuiduum. ergo recipiēs esset mā vel virtus in materia: neq; nouū sm̄ habitudinē qūadmodum est intelligere nostre anime: qō est absolute eternuz nouuz sm̄ nouam habitudinem ad corpora quib⁹ intellectus nouiter continuatur. ergo receptū ibi est eternum simplr ꝛ omni modo. ꝛ hoc concedit. Et ex his patet sol. quoniam quelibet intelligentia caret potentia ad motum corporalem ꝛ nouum spiritualem: vt visum est.

Circa finem huius disputationis qōnem querunt aliqui in metaphica nunc̄d intellect⁹ diuinus intelligat singularia que tempore: ali dicta diuiduntur. ꝙ nō plures sic argumentari solent. si certus est deus animam illud acturam anima necessario id efficiet. ergo libertas inde tollitur arbitrij: ꝛ sic nihil repies rebus contingentie. ¶ Pro alterā pte vr cē Aꝛ. in li⁰. de bona fortuna. inqt. n. deo autem per se b̄ ꝛ bene videt futurum ꝛ ꝑns: ꝛ quoruz rō perijt. i. ꝓterita. ¶ Inquit ꝛ ēt ibi deum bōa bonis distribuere. ꝛ mala malis: b aūt fieri nō potest si de⁹ idiuidua nō cōprehēdat. ¶ In isto questio vr opio Auer. ꝛ Arist. ꝙ deus. ſ. indiuidua non intelligat. ꝛ opio theologorum ꝛ veritas ꝙ deus intelligat singularia ꝛ idiuidua. cōuenimus. n. cū phis ꝙ quemadmodum in demōstratiōe tria sunt. ſ. cognoscēs. ꝟ cognita. ꝛ medium. sic in comprehēsione diuina tria sunt. ſ. cognoscens. ſ. intellectus diuinus: cognitum. ſ. res: ꝛ mediū. ſ. ēntia: quoniā qūadmoduz intellectus noster mediāte medio cognoscit conclusionē. sic diuin⁹ per ēntiam cognoscit ꝛ res. phi itaq; qz ēntiā ponunt reruz cām esse sm̄ gradum entis. ideo solum entia cognoscere dicunt deū cognoscendo ens. opinati. n. fūt non plus se extēdere virtutem dei intellectiuam: quam eius virtutem causatiuam: vt manifestum est apud eos. adhuc opinati fuut cām ꝓximam secundū gradum ꝓximum concurrere ꝛ remotam sm̄ remotū. 03. n. apud eos effectus sm̄ rationes vniuersales in causam vniuersalem reduci: ꝛ qz esse est effectus vniuersalissimus. iō dicunt ē effectum ꝓpriū ipsius dei. ꝛ ad oia deū cōcurrere aiunt ꝟz gradum entis. Ex his opinati sunt deum omnia cognoscere cognoscendo esse. ꝛ qz esse est in deo per essentiam: ꝛ in alijs participative. ideo deus cognoscit se tm̄. ꝛ nullo⁰ res extra se apud eos. Theologi aūt veri sapientes cū sciant deum non tm̄ concurre re sm̄ gradū entis. immo sm̄ gradū huius entis. ideo firmiter ponunt omnia contineri in deo sm̄ rōnes particulares ꝛ ꝓpriaz: quare essentia nō tm̄ esse mm cognoscendi res sub rōne entis. ꝙ⁰ sub ꝓpijs rōnibus. ponunt itaq; sapientes nostre legis in cōprehensione dei obm duplex. ſ. ꝑmum: ꝛ illud est esse siue eius essentia tm̄: ꝛ secundarium: ꝛ illud est imaginationes seu rōnes ideales ꝓprie ꝛ particulares quas plato in mente spēs ꝛ ideas appellat: quoniam tm̄ potentia intellectiua se extēdit ꝙtū cātiua. ꝛ qz theologi iuenerūt ex testimonio, pphetie non tm̄ deum concurrere sm̄ gradum entis ad rerum productionem. immo sm̄ gradus ꝓprios. ideo penes ꝓmū modum concursus dei obm ꝓmum ponunt esse ꝛ penes 2m̄ modum concursus ponunt rōnes ideales. ꝛ inde patet differentia philosophoruz ꝛ theologorum ex diuersis principijs accepta. cum philosophi. n. deum ꝓcurrere dicāt tm̄ sm̄ gradum entis: ideo vnum obiectum quod est esse ponunt. Theologi vero cū sm̄ gradum entis ꝛ talis entis. ideo duo ponūt obiecta respondentia duob⁹ modis producendi. ¶ Sz queres nūquid apud philosophos concedendum est deum cognoscere entia aliquo⁰

¶ Dōm ꝙ sicut esse simplr accepum est omne sm̄ eminentiaz ꝛ non modalr. ꝛ ꝓpzie. sic apud phos. deus cognoscendo ē cognoscit ꝛ omne: lz non ꝓpijs rōnibus. Theologi autem deum dicunt cognoscere oia cognoscendo esse ꝛ ꝓpijs rōnibus. phi itaq; relecant obm secundariū. ꝛ theologi addūt. ꝛ sic omnia comprehendi vno obiecto sapientes ponūt. ¶ Dōm ꝙ sicut esse simplr accepum est omne sm̄ eminentiaz ꝛ non modalr. ꝛ ꝓpzie. sic apud phos. deus cognoscendo ē cognoscit ꝛ omne: lz non ꝓpijs rōnibus. Theologi vno obiecto ꝛ ꝓpijs rōnib⁹. hec igit est nostra lex: ꝛ philosophoꝝ opinio ꝑz. Sed qz non iustū est cōdemnare quēpiam absentem sicut Aꝛ. inquit in. 2. de celo ꝛ mundo. ideo visum est mihi inducere loca quibus perypatetici moti sunt. ꝛ etiam ne videamur nos tenere aliquod rōnibus repugnans: eos esse sophicos ostendam. Post rones theologoꝝ apponam vt ostendam nostram finem non minoris esse ꝓbabilitatis q̄ sit opio sapientum. ꝛ in fine eas etiam soluā: vt non appareat ifidelibus nos sustinere leges ꝓpter rones solubiles. ꝓxima itaq; ratio philosophoꝝ. vt ex Auer. excipitur verbis in his que dixit in cōmento. 51. i2. metaꝑce sic cōponitur. si deus res extra ēntiam suaz rōnibus ꝓpijs intelligit: vel invli: vel in particulari. nō in ꝑticulari: qm̄ particularia sunt infinita: ꝛ infinitum sm̄ q̄ infinitum ignotum est vt in physico traditur auditu. ꝛ ideo sunt ab arte removēda q̄to magis ab arte divine sapientie. Nec in vniversali: qm̄ vt auer. inqt ibidem. ꝛ cōmēto. 14. ꝛ in 2⁰. meta. ꝓmēto 13. Scire aliquid in vniversali ē scire in potentia: sed scire dei est summus actus. ergo i vniversali. ꝓpter quod vt Auerro. inquit scia dei nec est vlis nec particularis: vt dcm̄ est supe in h̄ lib. Adhuc omne intelligens aliud a sua essentia est intellectus in potentia: sed deus non est intellectus in potentia. ergo deus non intelligit aliud ab eius ēntia. maioz p3: quoniam vt dcm̄ ē in disputatione 3ª. in sol. dubij. 18. omne intelligens aliud causatur ab intelligibili: ꝛ oē causatum ab intelligibili est intelligens in potentia. ergo. p3 maioz. minoz est manifesta per se. Et hec ratio excipitur ex verbis eius in 3⁰. de anima ꝓmentis. 5⁰. ꝛ. 14. ꝛ qz sic rude posita nullius appz valoris. ideo debes scire ꝙ effectus contentus in causa nulla penitus distinctione distinguit a causa nec re nec modo. sed causa contenta in ct⁹ bene distinguitur ab effectu continente ꝟz hunc ꝑm: qm̄ effectus semp̄ ō ficit a sua causa. ꝛ sic effectus cum a causa ꝓducitur. quādam acquirit ꝓuatiōez. ſ. saltē excellētie cause: ꝛ sic quādo ꝓuatōez habet quādam intrat multitudinem: qm̄ vbi est ꝓuatio ibi oz ꝛ oino esse actum. qz ꝓuatio sola non est. ergo oz igredi multitudinem econtra in causa. effectus. n. causa non ꝓuat aliquid cause. ꝛ iō ibi intrat identitatem. ꝛ iō dicunt sapientes ꝙ res dis perse in inferioribus colligūtur in supiori. nihil. n. est in causa qō distrahat ab effectu contento: nec effectus contentus aliquid habet quo distrahatur a causa. ergo i causa nihil est vnde sumatur distinctio realis nec in modo: nisi sit sicut tragelafus. ex his verificatur maior. ſ. omne intelligens aliud est in potentia: patz quoniam omne intelligens aliud causatum est: vt nūcvides ꝛre tē. ¶ Rursus vt ex verbis cōmenti de somno excipitur pōt argui. ꝛ sic omne cōprehendēs singularia singulariter ꝛ signate est corpus vel virtus in corpore: sed ꝓma causa neq; est corpus neq; virtus in corpore. ergo nō cōprehendit singularia singulariter ꝛ signate. Maior apparet: qm̄ comprehēdens ꝛ comprehensum sunt vnum in modo se habendi: vt in lib. de anima visum est. ergo si comprehēsum est hoc ꝛ signatum: ꝛ comprehendens debet esse hoc ꝛ signatū. ꝛ ꝓpter hoc dicit auerroys ꝙ si intelligentie separate comꝑhenderēt singularia. tūc essent virtutes in corpore ꝛ sensus. vide ibidem. Iterum id qō repugnat intellectui vt intellectus maxime oz degenerari ab intellectu simplr: vbi saluat tota rō intellectus. hec propositio audita a quolibet conceditur. Sed repugnat intellectui nostro: vt intellectus cognoscere singularia: ꝓpter qō inquit auerroys i 3⁰. de anima ꝙ intellectus comprehendit singularia met⁹ ſu⁹, vt in expōne mea cōmenti illius notū feci. ꝛ hoc oēs fere cōcedūt. quare ꝛ hoc repugnabit intellectui simplr q̄ est diuinus intellectus. post hec arguitur si deus intelligit idiuidua vel ꝑticulariter vel iperficitur. vel neq; perficitur neq; impficit. ꝑmum. ergo erit aliqō eo ꝓstabilius. si imperficit. ergo vilescit. si neq; perficitur neq; ipficit. ꝙ ociose intelligit. ¶ Pō. si deus intelligit indiuidua vel recipiendo ab eis perfectionem cognoscibilē vel per eius essentiam tanq̄ per rationē repzesentandi sicut intellectus noster intelligit: vt dicitur quiditatem materialez per spēm causatam ab illa. si ꝑmum. ergo intellectus in potentia. ꝙ non scōm ar⁰: qm̄ omne repzesentans repzesentat sm̄ modum conuenientez sue nature: vt patet. species. n. exns in se⁰. quia est hec. ideo repzesentat indiuls ꝛ spēs exns in int⁰. quia est vniuersalis ꝛ non hoc. ideo repzesentat vniversaliter: vt latini dnt ergo si est aliquod repzesentatū vniuersale per ēntiam vniuersalius repzesentabit q̄ spēs sensibilis ꝛ spēs intelligibilis repzesentent. mō nihil est vniuersalius essentia diuina. est enim vniuersalis per essentiam: cum sit abstracta a materia ꝛ cōditionibus materie ꝛ idea entis: ꝛ vnius apud Aꝛ. ꝛ plato. vniuersalia. n. materialia sunt vniuersalia participatiue. ſ. rōne luminis intellectus agentis qui est vniuersalis per ēntiaz quāto magis deus ꝛ eius ēntia sunt vlia cum sint in gradu supmo. ad intellectū ꝙ cum essentia dei sit sic vniuersalis essentialiter: ꝛ per se repzesentatum per illam erit vlius q̄ per spēm intelligibilē ꝛ sensibilem. ergo non pōt esse signatū ꝛ indiuiduum. Ultimo ar⁵ ex ratione Arist. in. 12. metaphi. inquit. n. si cōpositū est quod intelligitur. transmutabit. n. in partibus totius: aut indiuisibile oē qō materiam non habet. ecce quomō mouit. q. an. ſ. compositum intelligat. ꝛ arguit ꝙ si compositum intelligat. ergo transmutabitur. ꝛ tūc soluit. d. aut qō est nota sol. indiuisibile omne quod materiam non habet. tē. vbi vult ꝙ tm̄ intelligat se. vide. pōt aūt ꝓña eius in hunc modum exordiri: vt ibi cōmento. 51. illi⁹ partis excipitur: quoniam intellectus diuinus res intelligit eo ordine quo sunt apud naturā intelligibiles: vt omnes dicunt: sed partes sunt priores toto. ergo ꝓius intelligit partes q̄ totum. ergo deus ꝓcedit de noto ad ignotum. ꝛ sic transmutabitur ꝛ discurret vt patet. Que igitur est philosophoꝝ opinio: ꝛ que eoꝝ fundamenta sit dictum intm̄. mō qm̄ in multis locis addux it: ꝛ verba ꝑborum ꝛ alia ꝓlima ar⁵ que cum occurrit videas. ¶ Sup est hactenus rones nostras inducere. ꝛ eas bene exponere. ꝓxima itaq; ratio potest componi sic si intellectus diuin⁹ nō intelligit indiuidua est ex parte intellectus dei defectus vel ex parte diffi⁵ rei: vt. n. Auer. inquit. 2. meta⁰⁰, ꝓmto p⁰. ou⁵ ē difficultas cognoscendi res aut ex parte cognoscentis: aut ex parte rei cognite: quod ꝛ in ifa colligitur: non ex defectu intellectus: cū intellē dei sit sūmus ꝛ hēat rōnes intellectu simplr neq; ex pte rei qm̄ potentia iferioz ad intellectum dei ꝓprehendit sin⁵ vt intellect⁹ nostri me⁵ sensu. Adhuc ꝛ sensus ipse ergo multo magis erit facilioris cognitionis apud mentem ꝑmā. ¶ Adhuc intellectus intelligens aliquā qditatē vel rōnem quiditatiuā per se itelligere pōt oia illa in q̄b⁰ illa rō icludit: sed inte⁰ dei cognoscit rones ꝑ se. ergo oia illa in q̄bus includit. ergo ꝛ indiuidua ꝛ vlia: vt p3. ¶ Rursus. n. oīs intellectus cognoscēs cōtinēs ꝑfectissime cognoscit oia ꝓtēta. sed intellect⁹ dei cognoꝛ ee⁹ ꝓpzium ꝑfectissime. ergo oia cōtenta. modo nō tm̄ ibi ꝓtinēt vlia. imo ꝛ ꝑticularia cum eē dei sit

oē vt dicebatur supra. ¶ Pō. intellectus cognoscens aliquam naturam. cognoscit oē id quod ē idem in subo illi nāe: ſz intellectus dei cognoscit eēntiaz suā ꝑfectissime. ꝙ cogſcit oē id qō ē idem in subo illi nāe: sed esse cātum in gñe finis saltem oium rerum ē idem realr ipsi eēn⁵: ꝛre itellectus dei cognoscēt eēn tiam cognoscet ꝛ illā aptitudinem: ꝛ non potest cognoscere respectum illum nisi terminum cogſcat. ergo oēs res cognoscet. Et pōt ꝓfirmari. quoniam vel cognoscit se ee finem oiuz reruz vel nō: si nō. ꝙ se cognoscit iperfecte. qm̄ ñ cognoꝛ ꝟz oēz mom possibile cognosci. Si sic. ergo cognoꝛ tertios oēs illi⁹. ꝛ sic oia quorum est finis: vt p3. Post hec cognoscent ꝓpōnem cognoꝛ extre⁹: quoniam eē signat quādā ꝓpōnem quā sine extremis ñ ē intelligere: vt Aꝛ. inqt. ſz deus cognoꝛ hmōi ꝓpōnez. vz. de⁹ ē melioz oi causato. silr alteram ptem ꝺdictoꝝ. ſ. de⁹ ē non coz pus silr deus nō est in tpe. ꝟ deus cognoscit oia hec extrema. ꝛ sic cognoꝛ extra se. ꝙ aūt deus hmōi ꝓpōnes cognoscat apparet: quoniam perfecta cognitio diffu⁹facit cognoscere diffm̄ qād oia que insūt ꝑ se diffinito: ꝛ quo ad oia que remouentur ab illo. modo cognoꝛ dei suꝑius ē ꝑfecta ꝙ cogno⁰ diffini tia. ꝟ vt ꝑus. ¶ Etiam ar⁰. cognitio ꝑfectior cognitione oium ē oium rez. ꝛ ꝑfectior cogniti one qua intellectus meus intelligit oēs res: si ꝑ casum oēs res intelligeret. ꝟ cognitio dei est oium rerum ꝛ plus. ꝛre nō tantū se intelligit: imo ꝛ oia entia. ¶ Deinde arg⁰ argumentis ploti ni. inquit enꝛ plotinus in 3ᵘᵉ enneade. In 3ᵘᵉ. in lib. 2. de ꝓuidentia. c. ꝑmo. qd ꝟ oe bis oōm extimemus forte ꝛ mala simꝛ ꝛ bona rō vniuersa ꝓlectit. cuius hec quoqz sunt partes tē. ex vbis illi⁹ capitis excipit rō fortissima: q̄ potest i hūc modū ꝓpōi ñ maioris ꝓtinen⁵ ē mūdus sensibilis i ꝓtinēdo mētalr ꝛ intellectualr: ꝛ hoc ꝑz oibus. sed mundus sensibilis est continēs oia ꝛ ꝑti⁵ ꝛ vlr: vt p3. actualr ꝛ eēn⁵. ꝟ mūdus intelligibilis continebit ꝛ oia mētalr ꝛ intellr. ꝛ ꝑti⁵ ꝛ vlr. modo mūdus itelligibilis est ipse deus: vt plato iquit. ꝟ deus oia ꝓtinet mētalr: ꝛ ꝑ ꝓña oia intellit q̄ocūqz accepta. ¶ Adhuc in 2⁰ capite multa dicit ex quibus ꝑñ excipi rones nō pue. pōt ꝟ argꝛ sic. ꝙtenus essendo agit: talr ite⁰⁰ itelligit: sed eēndo omnia extra se sac ꝛ totum mūdum. ergo ꝛ intelligendo totum intellit. a⁰ʳ p3. b⁰ʳ p3 ēt: quoniā sicut sol lucēdo illumiat. sic de⁹ eēndo: totū oē ꝓducit: quare intelligendo oē ꝛ totum itellet. ¶ Et ꝓfirmari. vel deus ꝓducit aliquod ex se: vel nihil: ꝛ si nihil est ꝺ pi⁰⁰⁰: imo totū ꝛ oē causavit. ꝛ si totū. ꝟ ꝛ totū intelligit. ¶ Rursum ab ipso deo ipse res nō solū hn̄t esse: immo ꝛ ēvt cāe sint ꝟ si hn̄t eē: ꝛ eē cās a deo. ab eodē habebunt offm̄ cāe. ꝑpuz. h aūt est ꝓseruare ꝛ curare qō facit. ꝛre si a deo hmōi cāe oēs h hn̄t offm̄. ꝓnum ē vt ꝛ ipse hoc hēat potissimum. ſ. vt oia curet ꝛ singula: cū maxe cā sit nō tm̄ cā eēndi oibus: imo ꝛ offi cioꝝ oium cārum. ¶ Pō. ꝛ in altera enneade de mā potest ꝛ h rō colligi. non malozis ꝓtinet subiue ē mā ꝙ sit ꝑma forma seu ꝑmus motor: sed materia ꝑma ꝓtinet oēs formas i po⁰: nō tm̄ in vlr: imo ꝛ propꝛie potētijs vt plotinus inqt: ꝓp qō māz infinitudinem dicit eē. ꝟ ꝛ ꝑma forꝛ ꝑmusqz motor oēs forꝛ actu 2ᵉ. ꝛ a⁰ʳᵉᵐ huiꝰ silr auer. i2. meta. ꝛ⁰ᵗᵉ. i8. ꝛ. 36. dixit. ꝟ ꝑzim motor oēs forꝛ ꝓtinet. ¶ Et vltr⁰ ꝑ ꝓ platonis ē fermo in timeo qui postꝙ de⁹ ꝓduxit mentē angelicā finxit ipsum vocasse eos ꝛ pcipere eis vt alia crearēt mortalia: qūadmodū ꝛ ipe fecit eis mō per se ꝑz ꝑceptū nō eē de ignoto sim⁵. ergo si deus ꝑcepit int⁰⁰ creare ꝛ alia mortalia ꝓtuerī oeū nō est dubitādū. Addu cerem alia plurima vba ꝓꝛ ꝛ alias rones: ſz ꝓtinue reperies illa vincinde i meis dictis. q̄ igit sit lex nra. ꝛ quo nō minoris ꝓbabilitatis sint eius argꝛa mō ꝓspicuū ex his est. Ut igit appareat nos nihil impolitatis sustinere. ¶ Ad argu⁵ ꝓbatum rndet. Ad primum itaq; dōm ꝙ deus intellit sub vnico actu ptⁱ sue ēntie oia ꝛ infinita nō quidē motiue ſz terminative secūda rievt nos theologi dicim⁰. Et qm̄ oī ifinitū ē ꝑ se ignotū. dōz ꝙ h vbū Aꝛ. vez ē apud ipm qui ꝛz oē itelligibile eē a nro itellu cognoscibile: ꝛ ꝙ int⁰. dei nihil itelligit ex se. ꝛ iō si nō cognoꝛa ex⁰ ite⁰⁰ a nullo cognoꝛ. ꝛ iō dicit illud eē ꝑ se ignotū. ſz ꝟz nos illud vbū falluz ē: qm̄ statutū est aliqō apud mētē dei qō apud nm̄ itellm est occultū. replice q̄ fiunt hincinde perquire eas in libzis theologoꝝ nroꝝ. ¶ Ad 2ᵐ. iteʳᵉ aliud est duobus modis. vno⁰ nō virtute alicui⁹ qō est in ipso vel ipsum intelligens: ꝛ sic a⁰ʳ ē vā. alio⁰ aliud virtute essentie intelligentis: ꝛ sic a⁰ʳ falsa est: qm̄ de⁰ si intelligit res extra se nō itelligit illas simplr ſz virtute sue essentie. ¶ Ad ꝓbationē ꝑmā dōm ꝙ illa bᵒʳ. ꝑ silli est vā de intelligēte aliud ꝑ⁰: sed de itelligēte aliud 2⁰⁰ falsa est. ¶ Ad 2ᵃᵐ. ꝓbonē dōm ꝙ falluz ē ꝙ ois distin⁰ sumat a ꝓpria tōe. in deo. n. sumit illa distin⁰: qm̄ de⁰ ē diuersus a rebus: ꝛ illis cōueniēs. ē qdē diuersus vt ens ꝑ essentiaz. ē vo conueniēs vt agens eas: ꝛ iō vt diuersus respondit ei esse ꝑ ꝓmo obe. vt agens respōt ei secundariū obm. ſ. res ꝓcepte. ꝛ sic ꝑz vñ sumitur distin⁰ in deo. ¶ Ad tertiā rōnē ꝓcipalē cōprehēdere ptⁱ ꝛ signate est duob⁹ modis. vno mō signatione accepta a re concepta: ꝛ sic maior est ꝟa alio mō signatiō sumpta a cognoscen-

te:ꝛ sic falsuꝫ est.deuꝫ.n.cōprehēdit ptē ꝛ signate,put in vtute sua causatiua ꝛ oēs res ptī ꝛ signate:ꝛ sic ꝓ3 qūo deus ptī ꝛ signate intelligit ex parte eius.ꝛ ꝓ3 qualiter est hoc nō formaliter sed virtualr.ꝛ enim in modo se hūdi virtualr ꝛ non formaliter cum inōtuis. ¶ Ad quartā negaē minoꝛ.intellectui.n. nostro vt intellectus non repugnat:sed vt noster est : qz vt intellectus noster nō ꝛ sinrīa ꝛtualiter. ꝛ iō nō pōt intelligere sinrīa p eius essentiam.ꝛ qz p ei⁹ essentiaz nō intelligit:ꝛ nec motiue. ergo ei simpliciter repugnat:ꝛ tñ ite⁹ oei pōt:imo de facto itelligit.quoniā ꝛ illa in vtute causatiua:ꝛ sic p ei⁹essentiaz intelligit illa.nō ergo repugnat inteⁱⁿnostro vt intellectus est cuz aliqua species inteˡ id ponit. ¶ Ad 5ᵃᵐ dōm ꝙ ōs itelligit sinrīa ñ vt ipe pficit:nz ipficit:ꝛ tñ ñ frustra itellit:qm itellit vt sinrīa pficiat ꝛ ea ꝑpleat :ꝛ sic nō ociose facit. ¶ Ad 6ᵃᵐ dōm ꝙ per eius essentiaz:ꝛ dico ꝙ nō per modū ꝓuenīē eius nature: sed eius vtuti causatiue.mō essentia est vniuersalis per essentiā.est tamen ptīrīe in causando : ꝛ ideo ptīrīe potest repzesentare ptī ¶ Ad 7ᵃᵐ dōm ꝙ ꝓᵃ nihil est:ꝓcedo tñ ꝑua natura cognouit partes ꝙ totum cum non sit ꝼz ꝑuaz naturam aliter cognoscibile.sed quia ōs nō per notitiā partium deuenit in notitiaz totiuꝫ sed partes cognoᵗper essentiam ꝛ totuz per essentiam .ideoꝙnō: discurrit cum eodē sint ei nota ambo. ¶ Ut igitur appeat nos sustinere legē ꝑp rationes solubles:ideo ad ratiōes nostras est respondenduz. ¶ Ad ꝓmā dōm ꝙ multū differt difficile ꝛ impossibile.omne.n.difficile est altero duoꝝ modoꝝ: vt auer.dixit:sed impossibile non est altero illoꝝ:sed quia nec ōs est idoneus intelligere aptuz inteˡ.est ergo impossibile ex parte vtriuꝫ qs apud phos. ¶ Ad 2ᵃᵐ dōm maiozem esse veram:tamen minoz falsa est:quoniam deus non inteˡᵗ rationem entis cōissimā. sciam .n.dei neq; vniuersalis neq; ptīrīe est ſm phos:sed tantū se intelligit.i.essentiam eius quaz ponunt theologi ꝑmum obiectum eius. ¶ Ad 3ᵃᵐ gᵒʳ vera est: sed minoz falsa:quoniaz ꝼz phos ibi nō ꝓtinentur causata sub ꝓpzijs rōnibus: sed eo gradu quo deus concurrit ad illa: ꝛ ideo sub gradu entis eēⁿ ꝛ p se intelligit illa:vt auer.inquit in his que dicit ꝛᵗᵒ .51.12ᵐ meta. ¶ Sz dices ergo scia dei est imperfectissima cum sit omnium sub ratione trālcēdēti.dōm negādo 2ᵃᵐ.qm̄ñ inteˡᵗres sub gradu ent] cōis.ꝛ.predicamentis: ꝫ sub gradu entis simplr : quod est eius essentia quam nos obiectum primum. intellectus eius appellamus:ꝛ ideo scientia qua deus intelligit neq; est sub ratione vniuersali.neq; sub ratione particulari cum eius essentia neq; sit vniuersalis:neq; indiuidua ꝓpzie ꝛ vmᶜᵉ loquēdo de his. ¶ Ad quartam dōm ꝙ esse causatiuū pōt accipi dupliciter vnoᵐ pro absoluto dei cui intellectus noster attribuit respectum aptitudinalē cāe finalis formalis ꝛ agentis:ꝛ sic concedo ꝙ si deus cognoᵗ illum respectum cognoscit omnia. modo deus non cognoᵗ illum respectum:cum ille in deo sit sicut dextrū in colūna . deus enim non refertˡ ad causata relaⁿᶜ exīte in eo: sed in causatis.sed si capitur cātᵐ pro abᵗᵒ cui attribuimus respectum cause.sic concedo deū intelligere causatiuū sub rōne finis:ꝛ efficientis:ꝛ forᵗ:tamen non sequitur ꝙ cognoᵗ illa quorum est:qm̄ nō intelligit se sub ratiōe relativa ꝫ absoᵗᵉ. ¶ Ad formam concedo vsq; ad minoꝛē sequentis .sylli.ſ.sed esse causatiuum est idem realr cē.hec enim minoz est falsa capiendo esse causatiuum ꝑᵒ:qm̄ vt sic est ens rationis:ꝛ ens rationis: nec idem:nec diuersum realiter ab alio.2ᵒᵒ est verum:sed nō sequitur ꝓpoᵐ. ¶ Ad confirmationē dōm ꝙ non cognoᵗ se esse finem ꝓtout finis dicit respectum cause finalis:ꝛ tunc nego consequentiam.qm̄ñ si deus cognosceret se sub ratione finis imperfecte se cognosceret ꝛ non perfecte:qz tunc sub ratione reᵘᵃ cognosceret ꝛ non absoluta:nec opꝫ vt cognoᵗ se ſm oēm moduꝫ polem cognosci:qz sic vileſceret:sed opꝫ vt cognoscat se ꝼz oēz modum dicentē pfectionem:ꝛ iō sub ratione absoluᵐᵃ. ꝛ ideo ſm suam essentiam tm̄. ¶ Ad quintam principalē dōm.minoꝛ falsa est.qm̄ vt auer.inquit.deus cognoᵗ tm̄ se ꝛ purissime: ꝛ in complexissime:vt inquit in.3.de anima.ꝓmento .27. ꝛ ideo inquit ibi ꝙ semper veridicat in intelligendo se. vide. ¶ Ad ꝓbationem dōm ꝙ deus cognoᵗ se perfectius ꝙ per moᵐ diffinitᵐ:non tñ opꝫ vt cognoᵗ se vt dīt cē.qm̄ vileſceret.illa.n.perfectio cognitionis non attenditur penes moᵐ cognoscendi ꝛ ar tem apprehendendi:sed penes rem cognitam ꝛ apprehensionē. ipsam:ꝛ iō non opꝫ vt cognoᵗ se: vt differt a quolibet nō ipso. ¶ Ad sextam maioz falsa est:qm̄ nō dicitur cogniᵒ perfectioz: quia sit plurium rerum:sed qz entis perfectiozis.modo essentia eiuꝫ est omnium rerum perfectissima ꝛ nobiˡᵐᵃ.iō est perfectioz ꝙ cogniᵒ omnium rerum. ¶ Ad septimam plotini maioz distinguitur:qm̄ maiozis ꝓtinᶜ cōtinere est duobus modis:aut penes plures modos continendi:aut penes perfectiozem moᵐ continendi.dico ergo ꝙ maioz est vera.2ᵒᵒ ꝛ non primo modo:ꝛ sic minoz non ē ad ꝓpoᵐ:qm̄ deus 2ᵏ oia per cēntiā:nō tñ ꝓpzijs rōnibᵒ:qm̄ illud dicit impfectionē apō phos. ¶ Ad octauam ꝛ nonā insik ꝓcedo deū oia intelligere:ꝫ nō extra se:ꝫ esse eius qō est oia:ꝛ iō cēndo oia ꝓducit ꝛ intelligēdo. neq; opꝫ ꝙ sic ꝓducit extra se ita intelligat extra se:qm̄ intelligit ꝓductm̄ intelligendo se.i.essentiā ꝓpziā que est totū:ꝛ oē nō ꝓpzijs rōnibus:ꝫ rōne cēntie cēnˡ ꝛ formaliter. ¶ Ad decimā pater solo. deus.n.oia curat ꝛ potᵐᵉ nō rationibᵒ ꝓpzijs qz vileſceret:ꝫ rōne eēndi.eē.n.est ꝓximᵒ effectus dei : ꝛ iō curat dādo eis esse qō hz ipse per cēntiā vt vides. ¶ Ad 11ᵃᵐ ꝓ sol. materia enīz 2ᵗ ꝓpzijs rōnibus qz in poᵃ.deus aūt vno actu 2ᵗ omnia:qz eſsentia eius est oia vt videˡ:iō ꝓtinēᵃ dei est in actu: ꝛ materie ē in poᵃ. ¶ Plato aūt opinaᵗ deū curā habere singuloꝝ iō non est noster:ꝛ fozte:ꝙ pōt glosari ꝛ non curo . Ex his appet quō lex nostra nullum tenet impossibile:ꝛ ꝙ illud qō tenet est verum:et non minozis probabilitatis ꝙ positio philosophozum. Semper itaq; habenda est fides tanꝙ credita ꝛ vera. ḡre finis i.ᶜ disputatiōis.

¶ Tertiadecima algazelis disputaᵒ cū phis in qua oñdit ipsoꝝ debilitates in eo qō putant asserere.vz.ꝙ celū sit aiatū :ꝛ sit corpus obediens ipsi deo glorioso. Du. I.

a

It Alg.dicunt peripatetici ꝙ celum ē animal:ꝛ ꝙ comparatio ipsius anime ad eius corpus est comparatio nr̄arū animarum ad nostrum corpus eo ꝙ sicut anima voluntarie mouetur ꝑ ꝫ partem desideratam: similiter corpora supercelestia mouentur simplr ob obedientiam ꝛ reuerentiā glioſi dei. Et dicimus ꝙ hec opinio non ē neganda. Deus enim potest dare vnicuiq; corpoꝝ rum vitam ꝛ discretionem:ꝛ nō propter suā magnitudinem vel rotunditatem:ꝛ possibile est ꝙ sit vnuz. Nam animalia licet in figuris ꝛ in magnitudinibus differant cōmunicant sine dubio in proꝓzietatibus vite:sed id quod attribuimus eis debilitatis non est quod possit probari aucte nisi h̄ br̄emus a traditiōe diuina videlicet a profetaꝝ reuelatione:sed dm̄fatie non. Quare dicim⁹ ꝙ ille rationes que dicte fuerunt super hoc non concludunt diffinitie:sed tantum fortificant opinionem. Unde ꝓma auctaꝫ ipsoꝝ hec est. celum mouetur:hec est ꝓpō sensibil. ꝛ oē corpus mobile habet mouens:ꝛ ista ꝓpō ē intellectual. Si enim corpus inꝫtum cōpus mouentur: omne corpus ergo mouentur:ꝛ tunc aut iste motus ꝓcedit a mobili subſtantia tanꝫ natura vt moueˁ lapis deorſum:aut mouens dicti motˁ est extra illud corpus mobile.ſ.mouens ipsum modo violentie vt lapis ꝓiectus surſum:ꝛ mobˡe de se aut non sentit illum motum:ꝛ dicitur natura vt lapidis motus.deorſum.aut sentit motum:ꝛ dicitur ille motus voluntarius aut animatus.vnde resultat ex ista diuisiōe ꝙ partes motus que h̄ tractande sunt continentur i tribus videlicet violento : naturali:ꝛ voluntario :ꝛ iō reꝓbatis duobus ipsorum remanet tertius neciō: sed impossibile est ꝙ orbium motus fiat violenter. id namq; quod violenter mouet:aut est aliud corpus mobile voluntate aut violenter:ita ꝙ os ꝙ puat in fine ad voluntatem aut violenter. vnde oñso ꝙ orbes voluntarie moueantur nos hēmus intētuz qualis igit vtilitas ē ponere violētū motū postꝫ in fine oz nos reduceˁ ad volūtatē. Si diceremus tm̄ ꝙ mouetˁviolēter:ꝛ ꝙ ōs mouet ipꝫ sine dubio dicim⁹ ꝙ ē flim.si.n.mouēt ipꝫ icztū cōpus seqret ꝙ oē corᵖ mouenī ab eodē deo.oz ergo ꝙ corpi celesti appꝛo priet q̄dā ꝓprietas a q̄ mouet ob quā distinguatur ab aliꝫ corpibus.ergo illa ꝓprietas ē mouēs ꝓpiquū:ꝛ est sine dubio natura aut volūtas Et ipoˡe ē dicet ꝙ ōs moueat ipm ꝓpria voᶜᵉ:quia voluntas ōi vnum :ꝛ eūdē respectū hz oibus corpib⁹. Declaratum ē ergo ꝙ oz dictum cōp⁹ hre qōdā pncipiū motus.ꝛcludit ergo ꝙ nō mouet violēter. Etiaz dicimus ꝙ ipoˡe ē ꝙ moueat nālr. nā enim inꝫtum natura non est cā motus . motus enim est dimittere locū ꝛ ingredi locū. vñ si locus in quo corᵖ erat:cō petens ei erat non dimitteret eum huiusmodi ratione vento plenum super aque faciem positum non moueˁtur:sed sic coartetur sub aqua mouentur donec su per faciem aque ascēdat ꝓout ibi est locus suus cōpetens:ꝛ ideo quando transfertur de loco incompetenti ad locum competentem mouetur effugiēdo de innaturali ad naturalem.vnde vt potest concludi ꝙ motus circlaris non est naturalis.nullum enim mobile circulariter situm habet determinatuz: immo vt de venit illuc redit.remanet ergo ꝙ motus orbiuz sit sine dubio voluntarius.

¶ Proponit Alg.in primis pipaᶜᵒʳ intētionē in q̄sto pūt.1ᵒ ibi.(Et dicim⁹,) Examinat phoz opinionē.quā aūt ꝓtinuatiōnē hēat hmōi oispuᵒ ad p̄dictas ñ sat accipit.ꝛ iō hmōi dispuᵒ est tanꝙ theozema ꝙ se vtile ad vītarē ꝙ se. ꝓles.n. hatz sunt in cōne ꝛe inuicē.inꝺt ḡ.dicūt pypaᵘ ꝙ celū est aial: ꝫ est vnū cōir cōcessū:ꝛ sup.dicunt ꝙ ꝓpᵒ ipsius celi aie ad eiᵒ corᵖᵒ est ꝓpᵒ nr̄atz aiatz. ad nr̄z corpus.cuiᵒ rōnē reddit. d.eo ꝙ sicut anima voᶜᵉ moᵗ ꝑtes suus partem desideratam: vt appet in experientia ꝓba. silr corpora celestia mouētur sup.ab eoꝝ aia simpᵗ ꝑtes ptē certam ob obedientiam ꝛ reuerētiā glioſi dei. hec igitur ē phorum opinio:vt alg.inquit h̄ in loco q̄ melius loco eiᵒ ptractabit.(Et dicimus). cū phoz iduxᵗ opinionē:h̄ in loco examiat eoꝝ opinionē.ꝛ inꝺt ꝛ dicimus ꝙ hec opinio nō est neganda.sup.tanꝙ ipolis.cuiᵒ rōnem reddit ꝛ inꝺt.deus.n. pōt dare vnicuiq; corpoꝝ vitam.ꝛ discretionem.i.intellm vel rōnalē aiam:ꝛ qz pyᶜ dixerunt celum hr̄e aiam ꝓp magⁿᵉᵐ ꝛ figurā: oñdit hmōi rōnem nēcitatez nō hr̄e.ꝛ inꝺt.ꝛ nō ꝓp suā magⁿᵉᵐ ꝛ rotūditatē vlt or̄e dedit coᵗ celesti vitā:sed ad suū benevolitum ꝛ placitū. Adhuc apponit ꝛ signū ꝑtās opinionez epicureoꝝ qui dixerūt celū non esse aial:eo qz eēt nimis magnum. h̄ itaq; ꝑtans inquit.ꝛ pole est ꝙ sit viuū.nā aialia ꝫ in figuris ꝛ magnitudinibus oñt cōicāt sine dubio in ꝓprietatib⁹ vite.est ḡ sol.epicurei motiui ꝙ ꝫ celum aial sit magnum:nō ꝓp magⁿᵉᵐ oz abnegari ipsum esse aial:qm̄ñ ꝛ si oñt aialia penes magnitudinē pole ē vt i viuendo ꝓueniāt.(Sz id quod.) cū q̄dam mō admīsit opinionē pypaᶜᵒʳᵇ in loco expōit in quo non est tenenda.ꝛ inquit Sed id quod attribuimᵒ eis sup.nos ꝓbi de debilitate dicentes. Illa corpora fatigat ꝛ laboze moueri nō est qō posſit ꝓbari auctoᶜᵉ .i.rōne nisi h̄ bēremᵒ a traditione diua.vz.a profetarum reuelatione:sed demfaᵘᵉ nō sup.hr̄i ꝑt.est ḡ pctm ꝓbꝫ in eo ꝙ dicūt qōdam nulla rōne ꝓbaturz. (Quare dicim⁹) qz ostendit ꝓma ꝑē opinioᵘˢ esse admitᵗᵒᵐ tanꝙ polem:vlt h̄ i loco oñdere eā ñ esse admittendaz tanꝙ verā ꝛ necessariā:eo qz nulle sunt rōnes demfatiue ꝓo ea:vt seriatim exponitur. Inꝺt ḡ ḡre dicim⁹ ꝙ ille rōnes q̄ dicte fuerunt super.hoc non ꝛcludunt demfatiue:sed tm̄ fortificāt opinionē.vult dr̄e ꝙ sunt ꝓbabiles ꝛ dialectice.ꝛ accepit illas.ꝺ narrat ꝓmam.d.vnde ꝓma auctoritas ipsoꝝ hec est.ꝛ ꝓponit illm in 2ᵒ ꝓme.ꝛ accepit minorem ꝛ inꝺt celū mouet.hec ē ꝓpō sensibilis. vult dr̄e quᵘ ꝑpicuus sᵘ.n.dignoscitur celum in.2.4ᵒʳ hozis discurrere ab oriente ad occīs redeūdo ad orientem.ꝛ accepit maiozem.vt h̄ i loco oñ. ꝛ omne corpus mobile hz mouēs.ꝛ accipias ꝫnez.ſ.ḡ corpus celeste hz mouens.ꝛ hoc est esse aiatū ꝛ aial:vt declarabit.ꝛ idr. ꝛ ista ꝓpō ē itellectualis.i.rōne comꝑobata:vt in .8ᵒ.ꝛ.7.phyᶜoꝝ. dictum ē.ꝙbat aūt maiozē quodāᵒ p ipoˡe. ꝛ inꝺt.ſi.n.corpus inꝫtum corpus moueret.ḡ oē corpus moueret. vult dr̄e.corpus moᵗ vel igr rōne corꝑeitatis tantum .vel rōne motozis diuersa corꝑeitate.ſi rōne corꝑozeitatis.ḡ oē corpus mouebitur:qm̄ñ in oi coᵗ est cā totalis motus.ſi rōne motozis diuersi tē.ḡ verificata est maioz.vz ḡ oē corpus.ſ. qō moᵗ motoꝛez hz aliquo modo diuersum a sua nā corꝑorea. Uerificatur ḡ ꝺ.ſ.ꝙ corpus celeste hēat motozem mouētē ipꝫ (Et tunc aut) Cū ꝛcluſit corpus celeste moueri a q̄dam motore. ꝓcedit vlterius.ꝛ inꝺt.ꝛ tunc aut iste motus.ſ.celi ꝓcedit a suba.ſ. motore moto tāꝫ a nā:vt moᵗ lapis deorſum: aut mouens illud corpus dicto motu est extra illud corpus.ſ.mouens ipsum mō violentie,i.motu violento:vt lapis ꝓiectus surſum.ꝛ quodāᵒ supponē celū ñ moueri altero ipsoꝝ moᵗ:sed per se ꝛ de se.adhuc subiungit dissionem.ꝛ inꝺt.ꝛ oē mobile de se:aut nō sentit.i. moᵗ nō cognoscēdo suum motum:vt lapis motus deorſuz aut sentit.i. ꝓhendit motum:ꝛ talis motus ꝺ voluntarius:aut aiatus aut alīs.ꝛ q̄si accipiens vim artᵘᵘitez resumit totum ꝛ inquit.vñ resultat ex ista diuisiōe ꝙ ꝑtes.i.ſpēs motᵒ q̄ hic tradēde sunt.i.q̄ debēt accipi in ꝺ artᵒ cōtinent in tribᵒ.vz.violento nāli ꝛ voluntario.ꝛ iō reꝓbatis duobus ipsoꝝ: remanet tertius neciō.i.sed si declarabit ꝙ neq; nāliter neq; violente moᵗ 2ᵗ ꝙ voluntarie mouebitur.ostendit ḡ ꝙ neutro illoꝝ duoꝝ. ꝛ inꝺt.sed impoˡe est ꝙ motus orbiū fiat violenter: ꝛ reddit rōnem: ꝛ inꝺt.id nāq; qō violēter moᵗ.aut est aliqō corpᵘ mobile voᶜᵉ:vt aial aut violenter tm̄:vt lapis:ꝛ quomōcunq; os ꝙ ꝓueniat in fine ad voluntatē.vñ oñso ꝙ orbes voluntarie mouentur:nos habemus intentū. q̄lis igit vtilitas ē ponere violentū motuz.i.in ea morᵗ motu violento. postꝫ in fine os reducere illa ad voluntatem vult dr̄e quomōcunq; ponatur oz ponere celuz moueri ꝙ appetitum ꝛ intellectum.ḡ supfluit fugiendo apponere ipm moueri violente(Si diceremus) Sol.quorundam apponit.ꝛ eā cōfutat.ꝛ inꝺt.ſi diceremus tñ ꝙ celum morᵗ violenter. ꝛ ꝙ deᵘ moᵗ ipsum sine duᵒ est ḡ sol.ꝙ celum violenter morᵗ ꝛ a deo imediate.huic statim obꝫcit Alg.ꝛ inquit:dicemus ꝙ ē flim.ꝛ ꝺ ꝓbat duabus rōnibus ducētibus ad ipoˡe.q̄rū ꝓma pōt ordiri in hūc moᵐ.ſi deus moᵗ corpus celeste.aut moᵗ ipꝫ sine oi medio.ita ꝙ ad motū celi suffic ꝓmus motor:ꝛ corpus.aut moᵗ ipsū ꝛcurrente adhuc alīq ꝓprietate mouente vltra deum.ꝓio ḡ destruit ꝓimum mēbrum.ꝛ inꝺt.ſi.n.moueret ipm inꝫtū corpᵒ.vult oi cere nullo cōcurrēte in ratione motozis: sequeret ꝙ oē corpus moueretur ab eodē deo.ꝓñam decloꝛ:qm̄ q̄ rōne deus pōt mouere corpus celeste nullo alio ꝛcurrente in ratione motozis:eo dē.ꝛ qōlibz corpus:qm̄ oia corpora sunt vnius rōnis in rōne corpis: er si deus sufficit.ḡ frustra ponet motoz apꝛopziatᵒ:ꝛ forma proꝑa vnicuiq;: cum ipse solus sufficiat.ꝛ qz totum ꝺ est impoˡe.iō ꝓstruit alterum mēbruz. ꝛ inquit.ḡ os ꝙ corpozi cele sti apꝛopziet q̄dā ꝓprietas.i.forma a q̄ moᵗ.ob quam ꝛ penes quam distinguitur ab aliꝫ corpibus.ergo illa ꝓprietas est sine duᵒ moueˁ ꝓinquū:ꝛ tunc accipit vnum ꝑ se notuz.ꝛ dicit:ꝛ ē sine dubio nā:aut voluntas:ꝛ cū sup.ñ sit nā.ergo erit volūtas. ꝛ sic aia erit.vt Auic.inquit (Et impoˡe ē) Adhuc arᵍᵘ idē scōa rōne.ꝛ pᵒ ꝙ apponit icentū.ꝛ inquit.ꝛ ipoˡe ē oñe ꝙ deᵘ moᵗ ipm ꝓa voluntate. vult oñe sine oi meᵒ.in rōne motozis proximi. ꝛ hoc probat ꝛ sillogizat in ꝓima figura hoc mō:nulla voluntas vniformis hñs vnū ꝛ eūdem rᵘᵐ oibus corporibus moᵗ alterum illoꝝ motu determinato. hec recipitur a ꝓpathetica tanꝙ maᵗᵗ.tunc accipit alga. minoꝛem.d. sed voluntas dei vnū ꝛ eūdem respectuz hz oibus corporibᵒ.tūc apponit vim ꝫnis: ꝛ inquit. declaratū est ergo ꝙ os dcm corpᵒ hr̄e quoddaz ꝑnᵐ motus.ſ. ꝓpziuz ei tm̄.ꝛ ḡ 2ᵒ ꝙ nō moᵗ violenter (Et dicimus) Uult 2ᵒᵉ ꝙ motus celi ñ est nālis.ꝛ ꝺ ꝓponit.d.et dicim⁹ ꝙ im possibile ē ꝙ moueat naᵗ.ꝛ reddit rōnem. ꝛ pōt ꝓponi in hunc modū.ois motus nālis ē de loco violēto ad locū nālez corporis moti:sed motᵒ celi nō ē de loco violēto ad locū nālē.ḡ motᵒ celi nō est nālis .hᵒ ꝓmo accepit vim maiozis. ꝛ omnino, reputo istum locū esse male trālatum vel esse corruptuz ꝙ scripto res inquit ergo.nā.n. inꝫtum nā nō est cā motus.motᵒ.n.est dimittere locū.ꝛ igredi locū:ecce qūo nullū feᵘᵐ facit:iō vr mihi ſam esse sic legendā:nā.n.iquantū nā nō est cā motᵒ nisi ,put ē de loco violēto in locū nālem. motus.n.ē dimittere locum violentum:ꝛ igredi locū nālē: ꝛ si lra sic ſtat:sermo eius ē vis matozis:vt ꝑz:ꝛ ꝙ lra oz sic ſtare:oñdit exᵐ eiᵒ qō apponit.oi.vnde si locus in quo corpus mobile erat: erat ei ꝓpriꝺs.nō dimitteret cū nisi sup. violēte.ꝛ exᵒ illud patefacit.d.hmōi rōne plenum vento.i.vter iflatus.super faciē aque stātis positū non mouetᵗ.ꝛ addo:stantis:qm̄ñ currente aq̄ ꝓflueret insil: sed si artetur i.in fundū retineat.ꝛ post sue nature reliquitur. moueret donec super faciē aque ascendit:qm̄ ibi est locus suus ꝓpetens.ꝛ iō qñ corpus sup.transfertˁ de loco incōpetenti ad locum cōpetentez moᵗ effugiendo de innaturali ad nālem.ecce quō hoc exᵐ manifeste qm̄ errozē lr̄e.ꝛ ꝓpter h̄ mihi accidit labor ꝛ in ꝑmēto istius libri:qm̄ nō reperio sermones eius emēdatos: pp qō nolebam scribere:scio tñ ad minus ex meo ꝑmēto h̄r ꝑnᵐ iuestigandi veritatē.ꝛ iō videtes me nō debēt me detestari. sed ꝓius ꝑsidera re totū(Uñ ex hoc) Cū accepit maiozē vel aliqd loco ei⁹: ꝛ ex planationē illi⁹ p exᵐ.h̄ in loco recollīgit ꝫnē.ꝛ minozis probationē.d.vñ ex hoc pōt cōcludi ꝙ motᵒ circlaris non est naturalis.ꝛ accepit ,ꝺbationē minozis:ꝛ tacuit illā.erat.n.minoꝛ : ꝫ motus celi nō est de loco violēto ad locū nālez.hanc probat. ꝛ pōt sillˢ cōponi.nullus motus cuius corpus motum caret situ determinato est de loco violēto in locū nālem : ꝫ motus celi ꝛ vlr ois motus circularis est corpozis carentis situ determinato:ꝛ hanc tāgit.d.nullū.n.mobile circulariter situ habet determinatū.yᵒ vñ venit illuc redit.cōcludit ḡ 3ᵐ membzū.d.remanet ergo ꝙ motus orbiū sit fine duᵒ voluntarius. ꝛ sic ꝑz ꝺ rō ꝓpathetico ꝛ ꝙ mihi difficilis fuit expō eiᵒ. Auer.

d

Icimus nos ꝙ id qō posuit.vz. ꝙ omne mobile aut moueˁ a se aut ab alio corpore extrinseco:ꝛ ꝙ iste motus dicitur violentus.dicimus ꝙ h̄ vez est:ꝛ ꝓcedi dz:ꝫ id qō dixerat ꝙ oē mobile a se est necessarium ꝙ suū mouens differt a mobili. Dicimus ꝙ h̄ nō est notuz per se.imo est ꝓbabile . Et phi insudāt se circa ꝓpositionē dicentez ꝙ oē mobile a seipso hz mouens cōsistens in eo qō dīt realr a mobili. Silr nō ē notū per se ꝙ si oē mobile moueat a moūēte extrinseco ꝙ peruenīret ad mobile quod de seipso moueretur:

he sunt ꝓpões Alg. ducte tanq̃ note de seipsis: sed sm veritatē q̃dā ipsaꝝ sunt note: quedam vero ꝓclones sillogꝝ. Sed id qđ dixit. v3. q id qđ mouet a se non a corpore extrinseco: aut mouetur a sua natura aut a quodam principio: ⁊ q impole est q moueatur a re extrinseca sepata: vtputa ab aliquo incorporeo. Dicimus q nō est notū per seipz: �

[illegible] ⁊ tn non violente. ¶ Jō ōbetis scire bzeuit ex eis q̃ dixi vobis in expone. 8. phycoꝝ q mouet a se ⁊ reqrit. s. motorem completum q̃ in rone mouendi non indiget alt⁹. ⁊ ipm motū ꝓpletū qđ inq̃tum recipiēs motum nllo extrinseco egeat. ⁊ iō elm non mo a se: qm̃ eget ex pte vtriusq; nūq̃. n. agens. i. fozma el'i mot ipm ni si aliqđ extrinsecū eius motum iniciaret. v. g remouens phibēs vel gñans adhuc ex parte moti: qm̃ vt auer. dicit in 8° ꝓnto. 3°. motū qđ ē mā non ē motū ꝓpletū: qm̃ ipsa non resistit fozme mouēti: ⁊ iō indiget me rone ē mā efficit foz graui restens: sic ipse inqt in. 4. phicoꝝ. ꝓnto. 71. g elm ⁊ si diuī in motorem ⁊ motū nullū illoꝝ ē in actu cōpleto: qm̃ tam motori q̃ moto deficit. Aial g erit mot⁹ a se: qm̃ ex parte motoris. nullo indiget in rone agentis: ⁊ dico: in rone agentis: qm̃ in rone finis indiget vt appetibilis pñtia: vel apud imaginatiōem saltem: vt dicit Aꝝ. in lib. de aia. ergo nullo eget in rone agētis nec ex pte moti: qm̃ motum in eo est in actu cum secluso me°. sit adh uc resistēs. g vocatur motum ex se ⁊ a se ⁊ p se. ly p se. g vel ex se notat ꝓuationem cuiuscūq; extrinseci in rone agētis vel patiētis g mo a se: qz hz tā a pte agentis q̃ a pte moti sufficiētez rone motus. ¶ 2° oebes scire q moueri ab ex^co ꝑt int' duobus modis ſm fūdamta Aꝝ. vno° p circunscriptōem cuiuscunq; redūcti ad motū tā̃ agentis: ⁊ tā̃ patiētis. ⁊ sic oē motus ab ex^co violēter mor': vt patet alio°. int' ipt ab extrinseco p circūscriptionē ipsius agentis tm̃: ⁊ sic pōt motum ab ex^co mo^ri na^r qñ el rñ det passuz iclinatū: sic in ethicis dcm̃ est. ¶ Ad o^tā g. Ad p^m dōm q auer. ꝓsideras motozē ꝓncipalē el'i. ⁊ motuz principale ⁊ cēntiale. s. fozmā ⁊ mā dixit: qñq; elta mo^ri a se ipsis non per se. sed p accīs. vult dre nō vtualr: sed ptialr: vt i multis locis pz: ꝓsiderans vo qñq; in eoꝝ motuz nēcitatē extrinseci medū ⁊ agentis dixit sepe illa moueri ab extrinseco. ⁊ p hz pz ꝓcordia dictoꝝ auer. ⁊ sol. argumēti. ¶ Ad 2^m obz ex 2° appz (Sz id qđ dixerat) adhuc circa ꝓpōnē aliā alg. ibidē ibi: sed id qđ dixerat q oē mobile a se ē nēciuz q̃ suū mouens differat a mobili. vlt dicere q oē motum a se ab a° mo^ri est ꝓpō per se nota. obꝯit huic. o. dicimus q h nō ē notū per se: y° ē phabile. ⁊ phi studant se circa ꝓpōnē dicētē q oē mobile a seipso habz mo^n ꝓsistēs in eo qđ ōrt cēn^r a mobili. vult dre q Aꝝ. laborauerūt in ꝓbādo hanc in. 7. ⁊. 8. phycoꝝ. silr nō est notū per se q si oē mobile moueatur, a mouente extrinseco q peruenīret ad mobile qđ de se moue^r. i. ad p^m mobile ex se. he sunt ꝓpões alg. ducte tā̃ note per seipsas: hz fz vītatē q̃dā ipsaꝝ sunt note: q̃dā vo sunt ꝓnes sillogꝝ: vt p3 (Sz id qđ) Apponit iudi^m suum circa aliō. ⁊ idt. hz id qđ dixit. v3. q id qđ mo^r a se. nō a corpe extrīseco: aut mo^r a sua nā: aut quodaz p̄n° ⁊ q ipossibile ē q moueat a re extrīseca sepata vtputa ab aliq̃ incorpeo. dicim° q nō ē notū p seipz. vult dre q hz sit vez: non tn̄ ē notū per se q sit vez. p3: quoniam res incorpea non est ex^cia a suo motu vt in. 8° dcm̃ est (Sz id) Adhuc circa aliō vbū inquit; sed id qđ dixit. s. q oē mobile a seipo mo^r sine du°. a q̃dā p̄n° in eo. v3. nā aut volūtate dicim° q ē vez: dcitoꝝ. i. accepto q h nō sit aliqđ mobile a seipo i loco nisi fuerit in loco nō ꝓpetēti sibi. tunc. n. mo^r donec attigit locū ꝓpetētē: postea quescit. dicim° ergo q ē vez (Jd n̄ qđ) Rursum vificat aliud vbū ⁊ dicit. illud tm̃ qđ dixit q mobile circulariter n̄ hz locū ꝓpetētē: neq; icōpetētē vt trāsferaf de vno in alterz. dicim° q q̃si notū est de seipo. vnde optime dixit in h quod dixit q nullum mobile circula^r mo^r nā^r vsq; huc ſmo ei° erit fere manifest⁹ p se: nz volebam exponere euz: attn̄ dixi p mo^m sūme: post transit ad vltimū vbū. ⁊ dicit: hz illō qđ dixit. v3. q illō qđ n̄ na^r mo^r n^r violēte. sin̄ du° mo^r ab anima vel vtute aie. dicim° ſm vītatem aia non attribuit supercelestibus nisi equoce: sed sapiētes vtpl'm posuerunt nomē anime supoēm vtutez hñtem actū itellectualē vel ordinatū seriati vult^r q py^r int^ur p aiam illō qđ est p̄n^m int^r vel ordinate viuēdi. oē. n. viuū aiatuz ē: vt dcm̃ est loco ei° est q a^r. ois aia ē p̄n^m regendi corp^s. tunc accepit q̃si vi miotis: ⁊ inqt: sed cauebit sibi ponere h nomē in supcelestib^s corpib^s: q; ipa coa^a dant hāc vtutem regētem i oib^s entib^s: ⁊ ab eis ifluit in cūctis cātis. est g minor: sed foa^a celi non est p̄n^m regendi corpus celeste. g in 2ª fozma celi nō ē aia. minoz probatur. ⁊ itēdit hāc rōnez: id qđ ifluit alīs regimē ⁊ vitā nō est p̄n^m regēdi suū corp^s. sed foa^a celi ifluit regimē ⁊ vitam oibus reb^s. g foa^a celi nō regit suū corp^s. a^r p3 qm̃ cā ⁊ cātum non ꝓueniunt in vna rone vt p3. ⁊ sic appz ſmo ei° addit. vñ dicimus q declare corpus celeste eē aiatuz ab hac rone via ē q̃ sumit ab Auic. sed antiqui sapientes aliā hñt viā i dicto ꝓpo^o. que sine du°. ē nobiliōr ⁊ clariōr ista: vt dice^r. p3 g ex his q̃r aia dr de celesti ⁊ gen^i eq^ce equocatōe sumpta penes cām ⁊ cātū: vt loco eius declarabit. ¶ Dic p̄n eē qōnes nō pue: sed in fine disputationis querentur multum copiose: qm̃ h tanq̃ in transitu ꝓcedo. ¶ Algaz. Du. II.

a Jt Algaz. in istis tn̄ q̃ diximus ph̄oꝝ nomine arguēduz est duob⁹ modis vel forte tribus: primū qm̃ nos dicemus q corpus celeste forte mouetur ab alio corpe quod mouet ipsum continue. ⁊ si sic. ergo celi nō mouentur voluntarie: neq; sunt animati.

¶ Pzopōit alg. se velle istare duob⁹ vl tribus modis ꝺ pp^cos ⁊ p° ar^t oñdēdo dcā pp^cor nō eē nēcia. ⁊ inqt. nos dicim° q cōpus celeste forte mo^r ab a° cor^t qđ mo^r ipm ꝓtinue. vult dre q ex ſmone eoꝝ ñ appz qr corp^s celeste nō mo^r ab a° cor^s ꝓtinue ⁊ sp. ⁊ vbi sic ab aduersa° dice^r celi non erūt aiati nec vo^r^t moti: ⁊ ſmo eius ē manifest⁹ p se i h ca°. ¶ Auerroys.

d Jcimus nos q h est flm. declaratū est. n. a phis q extra orbes nihil est neq; corpus neq; aliqđ. Neq; ēt pōt poni aliqđ infra celū. ibi nāq; nō sunt nisi qtuor elta que a celis mouent: ⁊ nō celi ab eis. amplius si illud corpus moueret oporteret sine dubio quod moueretur ab alio: ⁊ esset de eo quod de primo.

¶ Obj̄c aue. rñsiōi alg. ⁊ subtilr p phoꝝ dcā ⁊ vis art^i stat in h. si corpus celeste mo^r a cor^e distincto ab eo. vl illō ē ex celum vel infra celum: non ex celum qm̃ declarum ē ex celuz nullū eē corp^s: nz plenū nz vacuū demīue: vt in his q̃ dō celo dix^t Aꝝ. p3. n infra celū: qm̃ infra celū n̄ ſt nisi elta ⁊ alia: nllz ait istoꝝ mouet celū. y° qōlibz istoꝝ mo^r a celo. g nullū istoꝝ corpe infra ipm pōt mo^re ipz. g celum n̄ mo^r a cor^e. Amplius ar^t: ⁊ vt ar^t ē: qm̃ oē corp^s in mouēdo mo^r. vt dcm̃ ē ⁊ demīatū l. 7°. phi. qr petēdū a q mo^r. ⁊ sic eēt ō eo qō q̃ ō celo est. his duob⁹ ar^tis relinquitur rsponsio alg. impole: ⁊ sermo eius est ma^tus per se. ¶ Alg. Du. III.

a Jt Algaz. el. scōm vo qđ dicimus q motus orbiū est violētus: ⁊ q principiuz ipsius est diuina volūtas. nos nāq; dicim° q corpus moueri deoꝝsuz ē violētuz hz ex diuina coartatiōe ⁊ simili dicim° de motib⁹ aliozuz corpoꝝ ſaiatoꝝ. Et si forte aliquis patet quare magis aliqua corpora appropriañ in voluntate diuina q̃ alia. Dicimus q declarum est a nobis. v3. q a voluntate antiqua natura est aliq̃ appropriate. Etiam petendū est ab eis de cā appropriatiōis priū motuū supercelestiū. v3. quare diurnus motus est erga occidentem: ⁊ firmamēti motus erga orientez: ⁊ nō econuerso. silr de partibus mundi: vt ibi dictū fuit. ⁊ multa alia petenda sunt hoc modo.

¶ Inducit alg. 2^m obionē. ⁊ d' dicimus q mot⁹ orbiuz violentus: ⁊ q p̄n^m ipsius ē dīna vo^r^a. nos nāq; dicim° q corp^s mo^r^i deorsum ē violentum: hz est ex oluia coartatōe: ⁊ silr dicim° de motibus aliorū corpoꝝ inaiatoꝝ. ē. ergo sol. q oia corp^a hz eozū nāe violēter mouent: verū vo^r^c dei mouēt motib⁹ celestialis: ⁊ h est quod Joh. inqt xp̄ian°: vt auer. dicit in. 12. metaphi. ꝓmto. hz q ñ pōt mo^ri lapillus sine dei vo^r^c. hr. n. h Joh. p° Et sine ipso fcm̄ est nihil: ⁊ hunc Joh. itēdit auer. hz alīz int^n^r philoponum. Obj̄cit sibi. ⁊ inquit. ⁊ si forte aliqs petat qr magis aliqua corpa appropriant in vo^r^c diuina q̃ alia. vult dre q in re va omnia corpora propria a deo mouentur: sed q̃dam appropiate. iō petit cāz istius dric. R^r. ⁊ inqt. ⁊ dicimus q declarū ē a nob. v3. q a vo^r^c antiq̃ aliq̃ na sup. appropiate ē. vult dre nā eterna. nullus. n. mo^r etero motu nisi corpus celeste. iō illō ei appropriat pp ꝓuenientia max^e (Et petendū) Adhuc obj̄cit ⁊ fortissime. d. ⁊ petēdū est ab eis de causa appropriationis ptiū motuū supcelestium. v3. qr diurn° mot⁹ est erga occidentē: ⁊ motus firmañti. i. celi stellati erga orientez. ⁊ non eō. silr de ptibus mundi petēdū est eo° q ibi dcm̃ fuit. s. ꝓpter qđ vna illaꝝ mo^r vsus cētrū. altera vsus ꝓcauū. ⁊. ⁊ multa alia petenda sunt hoc°: et q̃si dicat hoz non pōt assignari alia cā: nisi q; sic ōs ordinauit qr ōs sufficē pro motu oium orbiū. Ex hmōi sol. collit nūs int^a ſm nūz motuū. y° reddit opio q̃rundaz astronomoꝝ q fingunt oēs orbes ab vno mo^ri motoꝝe. ⁊ h tōgeł i post. iō sat sit p nūc. ¶ Auer.

d Jcimus nos q mouere lapidez deorsuz ⁊ ignē sursuz natura in eis fundat: ⁊ q hec due nature sunt ꝓtrarie notū ē per se quare altercare in istis pura est ꝓuitas. maxime si dicat q volūtas antiqua dat sibi motus cōtinue sine actu alteri" agētio: seq̃t. n. ex h q nulla sit natura terminata in entib⁹ seipsis: neq; pōt addi qditas alicui" rei naturalis: quare sine dubio id quod dixit hic fuit summus error. Sed id qđ dixit. v3. q a phis petendū est quare aliq̃ appropriañt qbusdā entibus magis q̃ alijs in eodē gñe dicimus q hec fuit summa fatuitas dīe: q; silr petendū est iuxta eum: quare ignis fuit ignis: ⁊ terra fuit terra: ⁊ ñ econuerso: ⁊ hec vba sine dubio sunt vba opinātis q rez nature pos sunt trālferri in inuicē: qđ est euulsio totius phie radicuz ⁊ ramoꝝ vt facit q̃dā secta loq̃ntiū q̃ dr alfharia: ⁊ cū istis nō logmur: hz cū vacib⁹ sapiētibus tantū.

¶ Auer. obj̄c et p sol. Aꝝ. i. 2° celi. ⁊ idt. dicimus nos q mo^r^c lapidē deorsuz: ⁊ ignē sursuz: natura in eis fundat. vult dre q lapis mo^r deorsuz: q; lapis. ⁊ ignis sursū: q; ignis. ⁊ q iste nature sint ꝓrie notū est p se. ⁊ p ꝓns q motus sint ꝓrū q̃r altercare in istis pura est ꝓuitas. ⁊ inducit arg^m ꝺ cū. ⁊ p°. ꝓponit sol. datā ꝺ. dico sup. esse sūmā ꝓuitatē. maxie si dicat q vo^r^a antiqua dat sibi motū ꝓtinue sine actu alterius agentis. i. nullo ꝓcurrente agente. ꝓximo. ⁊ h probat p ipole. di. sequ^r. n. ex h q nulla sit nā teriata in entibus teriatis seipsis. y° le^r q non pōt addi quidditas. i. fozma alicui^s rei nālis determinate māe. qr sine du° id qđ dixit h fuit sūmus error. ¶ Debes scire q 2^a illa tenet pro tanto. qm̃ fozma cōicat māe pp actiōez. ḡre si foz^e nō ē agere: sed deus ois agit ime^te. duo sequunt: quoꝝ vnū est q fozma mea pōt esse illa leonis. ⁊ eō: qm̃ nō possem scire quare hec mea est int^a. ⁊ pō illa leonis posīq̃ deus agit. ⁊ se^r 2^m. q. s. frustra fozma cōicat mā: qm̃ mā nō attingit suā oponē: hz illā det. ⁊ sic az entimema auer. ⁊ h deduxi ex his q̃ dixit ꝓmto. 18. 12°. meta. contra nos xp̄ianos hmōi deductio nulla ē: qm̃ nos nō tenem⁹ de facto deū immediate ꝓcurrere ad oia: hz ſm posse. deus. n. produx^t stellas: vt eas ꝓpriis motib⁹ agere sinat: vt plo in thymeo inqt. hz bñ ꝺ legē machometi demīat arg^m. ⁊ h totū dixi in li° de int^n. (Sz id qđ) nūc soluit ad q̃stū vltimū. ⁊ d^r. hz id qđ dixit. v3. a phis petēdū est. ḡre aliq̃ appropriañt entibus quibusdam magis q̃ alijs in eodē gñe: dicimus q hec fuit summa fatuitas dre: q; simili petēdū est iuxta eū quare ignis fuit ignis. ⁊ terra fuit terra: ⁊ nō econuerso: vult dre q sicut qō ḡre terra est terra nulla ē. sic qō qr terra mo^r deorsuz soluitur: quia terra. ⁊ silr de igne: ⁊ addit: ⁊ hec verba sine du° sunt verba opinātis q rez nāe pñt trālferri invicem qō est euulsio radicum totius

phie ⁊ ramoꝝ ei°. ⁊ h facit quedā secta loquentiū q̃ dr alharia ⁊ cū istis nō loqmur: hz cū veris sapientib⁹ tm̃. ⁊ ex his pz sol. ar^i alg. pulcherrime. ¶ Algaze. Du. IIII.

Jt Algazel. tertium vero argumentuz est q nos concedemus q celo appropriat
a quedā ꝓprietas que est principiū sui motus sicut eltis principia ipoꝝ motuū appropriañ: ⁊ dicimus q ipa nō sentit. Et si forte diceret q in circulari motu nullus est a quo neq; ad quē terminus. imo vñ recedit illuc redit. Dicimus q hec est falsa. nulla. n. est ibi diuisio terminata. immo est vnuz mobile motu simplici cōtinuo indiuiso in actu ergo ille motus non fit ad requirendum locuz competentem: vel ad effugiendum de loco incōpetenti.

¶ Nunc obj̄cit 3°. ⁊ dicit. 3^m vo arg^m est. q; nos ꝓcedemus q celo appropriat q̃dā ꝓprietas. i. fozma q̃ ē p̄n^m sui motus: sic appropriant eltis p̄n^a motus ipsoꝝ. v3. sue fozme subales. ⁊ dicimus q ipsa celi fozma nō sentit. i. nō cognoc^t: hz sup. a cognoscēte dirigit. g tūc nō oz ponere aiam: sed fozmā celestem sicut est fozma elti. ¶ Ad ar^m. Avi. rñdet. erat. n. arg^m. quis motus nālis est ex termino a q̃ innaturali ad terminū ad quē nālē. sed mot⁹ celi nō est hmōi: ḡre ⁊c. huj⁹ nō replicat nisi minorem. ⁊ soluit. d. dicimus q h est falsa: nulla. n. ē ibi diuisio teriata. y° est vnū mobile motu simplici ptinuo indiuiso in actu. ergo ille motus nō fit ad acq̃rendū locū ꝓpetētē: vel ad fugiendū de loco incōpetēti est ergo sol. q maioz est vā de motu terminato ⁊ finito: ⁊ non de motu ptinuo ⁊ eterno ⁊ simplici. ⁊ arg^m nō. pcedit ex oib⁹ his pz q̃r vna sola suba separa sufficit. ⁊ p ꝓns tota phia ruit. ⁊ h post fiet sermo. ¶ Auerroys.

Jcimus nos q id qđ dixit. s. q principium illius motus nō est vtus naturalis: sicut est in elemētis. sine dubio vez dixit: ⁊
d in h ꝓfecit eo q dr̄ q hec vtus desiderat locū ꝓpetētez illi corpi in quo illa vtus fundat: hz q qđlibz vbi est ꝓpetēs celo: ergo corpus supercelestē nō silī vtute movet: quare dicūt sapientes q istud corpus nō est graue neq; leue. Sed si hec virtus cōprehensione vel sine ꝓprehēsione agit: seu q̃li mō cōprehensionis agit. declat sic. si poneremus primo q motoꝝ celoꝝ sit aliqđ corpus ⁊ aliq̃ natura dicimus q h ē flm. ipole eēt. n. q moueret circulariter orbes nisi ipsum a seipso movet. vñ si ita esset vt homo. puta vel angelus aut essent infra mundum vel extra. impossibile est q sit extra: nā extra mundū nullus reperitur corpus. vt habeť clare ab Aris. in primo celi ⁊ mundi. Rursus oporteret q h corpus in mouendo appodiaret se supra aliō corpus quiescēs: ⁊ illud in aliud. ⁊ sic procederet ad infinitum. Silr est impossibile q sit infra. qz cōprehenderemus ipm sensibilr. oia. n. corpa infra mundū exñtia sensibilr cōprehenduñt. Et indigeret alio corpe ipm ferente. Et sequeret ex h q cēt numerus. corpoꝝ aiatorum mouētiuz iuxta nūeruz motuuz orbiū. Et est petendū vlterius vtrū ista mouentia corpa composita sint ex quatuor eltis vel simplicia. si simplicia. qualis ergo est ipsoꝝ natura. tandē q oia ista sunt incōuenientia maxime apud scientez corpoꝝ naturas simpliciū ⁊ numerū ipsoꝝ ⁊ spēs ꝓpositoꝝ corpoꝝ. imo qđ plus est. ꝓbatū est demīatiue in plurib⁹ locis q mot⁹ orbiū nō est violētus: q; principiū est oiuz motuū: ⁊ ex ipsoꝝ influit vita in oibus entibus. id tn̄ qđ dixit. s. q deus benedictus mouet orbes: nō q ipse bēat principiū neq; vtutem mouendi. Dicimus q est error ⁊ valde distat ab hūano intellectu: ⁊ h est silr dicto dicentis q ipse deus induit oium entium formas sine aliquo medio. ⁊ mouet etiaz abs q̃ medio h que mouentur h. Unde sequitur ex h cause ⁊ causatuz nihil sunt. ⁊ sine dubio annihilañt intelligibilia. intellect^ enim non comprehendit res nisi ex ipsarum causis: vt patefactum est ab omnibus veracibus peripatheticis ⁊ phis in pluribus suis locis.

¶ Hoc in loco examiat ꝟba alg. ⁊ inđr. id qđ dixit .ſ. q ꝓinᵐ illius motus .ſ. celeſtis nō eſt ꝟtus nālis: ſiē eſt in elēs. vult dꝛe oibus modis. ſine duᵒ vez dixit ⁊ cām reddit. d. ⁊ in h patefit eo q ꝑbi dicunt q hec ꝟtus deſiderat locum ꝑpetētez illi coꝛ in q̄ illa ꝟtus fundat. i. ſuſtētat ℔ rez ⁊ eē: ſ3 qz qđ3 vbi ē celo ꝑpetēs g̃ corpus celeſte nō ſiſt virtute moᵗ ąre dñt ſapientes q hmōi corpus neq; eſt graue neq; leue. Et ſic maᵗᶜ apparet ocm alga. nō eē ex toto ſtᵐ. ⁊ᵒ vez q̄tū ad h q corpᵒ celeſte ⁊ elꝫ nō mouētur eodᵉᵒ penitᵒ ⁊ oibus modis a ſuis foꝛmis ſubalibus: vt exᵒ patet (Sed ſi ℔ ꝟtus) Cū apꝛobauit dcm alga. i pte. h in loco ỽitatem ex toto māifeſtat. ⁊ ꝑᵒ, ꝓponit qōne. d. ſ3 ſi hec ꝟtus. i. ſed an hec ꝟtus celi q̄ ponit foꝛma celi ab alg. agat com ꝓhensione an ſine ꝓhēnſiōe ſiue q̄li modo ꝓzebēſiōis agat declarabit ex his q̄ dicā. inđr. ſi poneremus ꝑᵒ q motoꝛ celoꝝ ſit aliquod corpus ⁊ aliqua nā. ℑ obȝcit. d. dicimus q h eſt flꝫ ipoſe eēt. n. q moueret circulariter ozbes niſi ipm a ſeipſo moueretur. vñ ſi ita eſſet: vtputa homo vl ągelus ⁊ coꝛᶜᵘᵉ ſup. aut eſſet infra mūdum aut extra. ⁊ oſtendit q extra non ſit ꝑ vbū. Aꝛ. ⁊ fmo eiᵒ ꝑz per ſupiuz dcā (Rurſū), ꝑbat idē ꝑ demꝛonē Aꝛ. in liᵒ de cā motuū alium. oē. n. mouens aliud corpus: ſi eſt corpus mouēs indiget corpoꝛe quieſcente: vt ibi demꝛat Aꝛ. ąre h in loco iducit ad ꝓceſſum infinituz. ⁊ fmo ꝑz. Similiter q nō ſit infra celum trib⁹ oñdit ſignis. ꝑᵐ ꝓponit ſic. oia corꝑa infra celum exñtia ꝓhēdunt ſenſu. vel ſaltē ꝑñt ꝓhendi. boc ꝑz per ſe: ſ3 per te corpᵒ mouēs celū ē ifra celū. g̃ a ſeᵘ ꝓhēdᵉ vel ſaltem ꝓhēſibile ē. ℑ ſla eſt. ⁊ non pp ſill'm. g̃ pp ꝓpōnes: ⁊ non pp maioꝛē. g̃ pp minoꝛē. ⁊ ſic hꝫ q nō ē ifra celū. huius ſilli recipit cl'onem ⁊ maioꝛem. ⁊ fmo ſuᵒ ꝑz (Et idigeret) 2ᵐ ſignum apponit. ⁊ ꝑñt ꝓponi ſic. oē corꝑus mouēs aliud corpᵒ idiget altᵒ coꝛᵉ ipm ſuſtinente ſeu ferēte: ſ3 p te aliquod corpᵒ h iferius moᵗ corꝑus celeſte. g̃ aliqđ corpᵒ h inferius indiget ipꝫ ſuſtinente. ℑ ſla vt ꝑus: ⁊ non niſi pp minoꝛez. huiᵒ apponit tm ℑnē. ⁊ fmo ꝑz: vt ꝑus (Et ſequeretur) 3ᵐ ſignuz apponit ⁊ fac ipm p viā enᵗⁱᵒ. d. ⁊ ſequerᵗ ex h q nūc coᵗ animatoꝛ mouentiuz celos eſſet eālis nūero celoꝛ: qm vt dicā tot ſūt motores ꝓpꝛij: quot mobilia per ſe ⁊ ꝓꝛie. modo h ꝓñs non vꝫ ad ſenſum. ex his tribus ſignis ꝑz flꝫ eſſe corꝑus celeſte moueri a coꝛ poꝛe vel a nā corꝑea: vt alg. fingendo dixit (Et eſt petendum) Adhuc arᵗᵒ Aꝛ. in ꝑᵒ celi iſtat fortiſſime ſic. ſi celuz moᵗ a coꝛ poꝛe vel illud eſt ꝓpoſitum. i. mixtū vel ſimplex. dcm eſt. n. ibi q oē corꝑus eſt ſimplex vel mixtum ex q̄tuoꝛ elēis ſi ſimpˡ vel ignis vel aq̄ vel terra ꝛc. ⁊ nullū iſtoꝝ eſſe demſtatū ē ibidē. q autē non ſit ꝓpoſituz, rełinqt notū ex ꝑᵒ de celo. ⁊ ỽoꝛari in boc plus eſt ſtultū. ⁊ fmo eius patet (Immo q plus) Adhuc q motus celi nō ſit violētus. ſillogizaſ. ſic nullus motus qui ē ℘ᵐ omniū motuū eternus. ⁊ oium viuentiū ỽtarū in omnib⁹ entibus eſt violētus. ⁊ hmōi ꝓpō ꝑz p ſe. Sz motᵒ celi eſt ℘ᵐ oium motuū. ⁊ cā viuēdi oibus viuētibus. ergo motus celi nō eſt violentus. Dulus minoꝛem accepit tm: ⁊ ꝓpōnes dimiſit tāq̄ notas ex liᵒ ꝓhyꝛ. ⁊ lib. celi ⁊ mundi. Et ſermo eius ꝑz (Id tñ qđ) Doc in loco remoᵗ vltimū verbū eius. ⁊ ꝑᵒ repetit illud. ⁊ inquit. illud tñ qđ dixit q deus bñdictus moᵗ ozbes nō q ipſe hēat ℘ᵐ neq; virtutē mouendi: ſed ſup. voᵗᵉ mouet. vt alga. finxit. Poſt rñdet ⁊ inđt. dicimus q eſt error: ⁊ valde diſtat ab hūano intᵘ. cuius rōnē reddit. d. ⁊ h eſt ſile dicto dicentis q ipſe deus induit. i. veſtit oium entium formas ſine aliquo meᵒ ⁊ q moᵗea que h mouenᵗ abſq; meᵒ. Et tūc infert impoſe qđ ſeᵉ ad h: ⁊ inquit. vñ ſeᵉ ex hoc q cāe ⁊ cāta nihil ſunt. i. non ſunt entia in reꝛ nā. ⁊ ſic ſine duᵒ annihilant intᶜᵗᵃ: qm oē intel ligibile eſt cā vel cātuz. intᵒ. n. nō cōpzehēdit res niſi ex ipſarū cāis: vt ꝑz ex ꝓbis. ecce qđo repꝛobauit hmōi opinionē. Debes ſcire apud quoſdā: vt viſuz eſt eē verū ipſum deum eſſe veſtiēs omnes rerū foꝛmas. imaginanᵗ. n. ipſi deum eē vnitum cuilibet foꝛme rei maioꝛi vnione q̄ ſit ex mā ⁊ foꝛma. ⁊ tunc volunt q ex foꝛma rei ⁊ deo fiat vna foꝛma totalis rei: vnde foꝛma lapidis non eſt foꝛma materialis tantum: ſed congregatum ex deo ⁊ foꝛma illa. ſimiliter foꝛma hominis non eſt cogᵗᵘᵃ tm: ſed cōgregatū ex deo ⁊ cogitatiua. ⁊ ſic omnes reſ ſunt vnū eē ſimpˡ ſ. diſiunū: oꝛnt tñ foꝛmis partialibus. vñ ſicut eſt vna mā oium ſic vna foꝛma oiuz. foꝛme tñ, ꝓpꝛie ſunt multe: vt ſatis patet ab eis: ⁊ ſic imaginanᵗ q eſſe dei oēs rerum foꝛmas veſtiat ⁊ perficiat. hec opinio fuit ꝑmenidis ⁊ melliſſi qui dixerunt oia eſſe vnū. reſpexerūt. n. ad ꝓzimā mām. ⁊ ad ꝓzimā oium foꝛmā que eſt deus. ſiſt ⁊ ꝑoete hāc olfaciūt opinionē. vñ Virgilius in. 6° ſpiritus intus alit tota que infuſa ꝑ artus. Menſ agitat. ⁊ Lucanus. Iuppᵉ eſt qōcūq; vides quocūq; moueri: ⁊ alꝫ antiquiſſimi vt linus hozeus ⁊ muſeus quos enarrare nō expedit nūc. Hanc igit opinionem h in loco auer. repꝛobauit. d. ſeᵉ ex hoc q cāe ⁊ cāta nihil ſunt. ꝓnaz, ꝓbo: qm ſi deus eſt cā oium immeᵗᵉ. g̃ nulle ſunt cāe intermedie. g̃ nulla ſunt cāta particularia: qm ſi cā nō eſt neq; cātuz. g̃ nullū ens eſt in rerū nā intᵉ: qm omne ens vel eſt cā vel cātuz: ⁊ torū hoc expoſui in ſingulari tractatu de hoc inſcripto ſtudioſo meo ſcolari quirino. Qđ igit coꝛpus celeſte ſit aiatū. ex his ꝑz. erat. n. ſilꝫ in hunc moᵐ, oē qđ moᵛ motu volūtario aiatuz. coꝛpus celeſte moᵛ motu volūtario. g̃ coꝛpus celeſte aiatū. maioꝛ nō eſt, ꝓbata ℏ: ſ3 pro ꝓſtāti accepta. minoꝛ ſillogizaſ adhuc. oē coꝛpus qđ moᵛ ⁊ non violente neq; nālr voᵗᶜ moᵛ: ſ3 declarū eſt celum moueri ⁊ non violente neq; naᵗ. g̃ voᵗᶜ moᵛ. q non violente declarum eſt. qz neq; moᵛ a coꝛpe extrinſeco: neq; intrinſeco neq; immediate a ꝓzimo motoꝛe: vt in ꝑticularibus dubȝs ſolutum eſt q nō moᵛ motu nāli ſillogizatū eſt hoc in mō. oē qđ motu nāli moᵛ. moᵛ de termino a quo violēto ad terminū ad quē nālez: ſ3 coꝛpus celeſte nō moᵛ tali ꝓceſſu. g̃ in ſcḋa figura coꝛpus celeſte nec violente: ne q̄ nᵒ moᵛ. g̃ voᵗᶜ moᵛ. ⁊ ſic apꝛz ipſum eē aiatuz. ⁊ hec quidez demſo eſt aui. in. 9. tractatu ſue metaꝑhi. caᵒ. 2. per totū ⁊ è ſingularis via. licet auer. ꝓuiſecerit illā. ¶ Ut g̃ veritas plus appareat oꝛ digreſſionem facere. tribus. n. exñtibus motib⁹ violento nāli ⁊ volūtario ſeu aiali pōt alicui videri q motus coꝛporis celeſtis ſit violētus: qm̄ vel celū reſiſtit motoꝛi vel nō. ⁊ ſi nō g̃ ſubito moueret: ⁊ ſi ſic. g̃ motus eius eſſet cū pena ⁊ laboꝛe. ⁊ ꝑ ꝓns violētus. Adhuc alicui mō poſſet videri motuz celi eē nāles: qz eſt ꝑpetuus. ⁊ declarū ē in liᵒ. celi. nullū eē motū ꝑpetuū niſi nālē. Rurſuz hmōi motus ē a nā: vt auer. inđt in ꝑᵒ celi 2ᵗᵉᵒ. 5. ⁊ ſermo Aꝛ. ibidē ꝑ totū. alr ꝓceſſus quo venᵗ q̄ntā ēentiā nullus eēt. Poſſet ⁊ ampliᵒ alicui appere motum hmōi nō eē voᵗ: oē. n. volitū ē ꝛtigēs. declarū ē i ꝓbicis hmōi motū eē nečiuz ⁊ idefectibilē. g̃ nō voᵗᶜ fact'. Si itaq; ꝓbatur hmōi motū eē ąiālē. ⁊ ꝑ volūtatē ⁊ intᵐ oino. ⁊ ſine duᵒ relinque tibi celū eſſe aiatum: ſed q̄ ſpē aiatiōis nō tibi h declarabit ſed in libꝛo. meo de intᵐ. Et ſiqdem celuz eſt aiatū: tūc emerge difficultas multo maioꝛ hac an numerus aiatum ſeparataꝝ ſi fm numerū coꝛporꝛ celeſtium. oiꝛit. n. alg. hoc nullam hꝛe neceſſitatem: ⁊ ꝑñt ꝓbari hoc fortiſſime ſicut in coᵗ humano ꝓ motu dextro ⁊ ſiniſtro. an ⁊ retro: ſurſum et deoꝛſum. ſufficit vnus motoꝛ numero: ſic in coᵗ celeſti ꝛgregato ex oibus ozbibus ꝺ ſufficere vnus motoꝛ: hoc, ꝓbat. inđt. n. auer. in 2° celi. 2ᵗᵉᵒ 49. diuerſitas ꝑtiū motuū non facit diuerſitatem foꝛmarū ſpecificaꝝ: qm̄ diuerſitas motuum celi eſt ex modo. i. ſpē diuerſitatis ꝑtium motus aialis. in ꝑte dextra ⁊ ſiniſtra: ⁊ maᵐ eſt q iſte diuerſitates inueniunt in eadez ſpē eius. i. i hoie. Amplius ozbes ꝓparantur ad ꝛgregatuz ex eis: ſic mēbza alis ad totum aial. vt ipſe dᵒ ibidem 2ᵗᵘᵉ. 42. ⁊. 71. g̃ ſicut oibus motib⁹ oium mēbroꝛ ſufficit vn⁹ motoꝛ. ſi ⁊ oib⁹ motibus totiᵒ coꝛporis celeſtis ſufficit vna aia totalis eos mouens. Quibuſdaz poſſet vi deri ſeparatas ſubas eſſe plures numero q̄ coꝛpoꝛa ſenſibilia. Doc modo q̄to aliq̄ in toto oꝛdine vniuerſi ſunt ꝑfectioꝛa: tanto ſunt in maioꝛi exceſſu: ſed ſubſtātie ſepate ſūt multo ꝑfectiores ſenſibilibus. g̃ debēt eſſe ſenſibilib⁹ plures. maioꝛ apparet exᵒ: quoniā coꝛpa icoꝛruptibilia magno exceſſu excedunt coꝛ ſenſibilia. ē. n. ſpera actiuoꝛ ⁊ paſſiuoꝛ ⁊ multum ꝓua coꝛ ꝓbatiōe toti firmamēti: q̄to coꝛpᵒ ē nobilius: tāto eſt plus ex cedēs: vt ꝑz ſeᵘ. Et hmōi rōnē diu⁹ Thomas aq̄nas in. 90. ca. ſcōi libꝛi ℑ gentiles magnificauit multum: et poſt ipm plurimi poſteriοꝛ. ¶ Circa hmōi queſtiōes ſic Aꝛ. narrat in. 2. celi. ⁊ auer. ibidem. 2ᵗᵉᵒ. 4. ſ. ⁊. 6° poete ⁊ empedo. ⁊ ꝓ motum celi eſſe violentum ꝓſentiunt ꝑ argᵐ in ꝑᵃ figura hecᵒ. oē graue motum in circulo violēte moᵛ: ſed coꝛpus celeſte graue motū i circulo. g̃ coꝛpus celeſte violente moᵛ. maioꝛ ꝑ ſe nota. minoꝛ accipitur ab eis tāq̄ cōfeſſa. crediderāt. n. oē coꝛpus eſſe grauc: ⁊ oē graue coꝛpus: vt albertus inđt. ⁊ qz ita crediderunt iō diuerſati ſunt: qm̄ poete athlantez ſuſtinere celum fingunt. Emped. vᵒ dixit celum non cadere ꝓ velocitatem ſui motus. vt patet de aq̄ circulariter mota i vaſe q̄ nō cadit. Plo ât celū aīa ſuſtē tari dixit. quēadmodum ⁊ aial taz diu ſuſtinet q̄ diu aīa conſtituit ⁊ cōſtat. Quare expirante ſtatim cadit: ⁊ hac cōparatione aiam ſuſtinere celuz plo ait. Alīj aūt antiquoꝛ plurimi ſubſtantias abſtractas vl'r negances cum imaginationem ꝓ intᵐ tranſcēdere nō poterant coꝛpa celeſtia moᵛ a naturis ꝓꝛijs oñt. ⁊ hᵒ opinionis caldei fozte fuerunt q̄ coᵗ celeſtia deos eſſe oñt. vt auerr. inđt i ꝑᵒ celi. ꝓñto. 22. ⁊ in 2° celi. ꝓñto. 68. ⁊ 12. meta. ꝓñto. 50. vñ ⁊ ab his mālcheoꝛ erroꝛ effluxit q̄ intᵐ aſcende runt q deum lucē coꝛpalem eſſe dixerunt. ⁊ hi ſillogizati ſūt in hunc moᵐ. oiꝛ motus factus a nā ē nālis: ſ3 declaratū ē motū celi factum eſſe a nā. g̃ erit ỽificatū ipſ3 eē nālē. ¶ Ut igit ỽitas appareat: oꝛ altᵃ repetere. a ſūmā g̃ dcā auer. in. 2. caᵒ ſuba oꝛ bis: vbi meliuſ totuz h expoſuit. inđt. dicamus igit q illud coꝛpus. vult dꝛe celeſte. non componit ex mā ⁊ foꝛᵃ fm q coᵗ ge nerabilia ⁊ coꝛruptibilia ꝓponuntur. vult dꝛe q̄ cōponuntur ex mā dimēſiōata trib⁹ dimēſionibus. ⁊ foꝛma cui rñdet in natura ℑriū coꝛrūpēs: ſicut dcm ē in ꝑᵒ cap°. illiᵒ ꝓbobat hmōi ℑnem auer. ⁊ ſillꝫ ꝓponit ſic. oē id coꝛpus qđ ex mā ⁊ foꝛma ꝓponᵗ ſilibus māe ⁊ foꝛme gñabilium ē exñs in poᵃ ad ſubam. Tunc apponit ibidē minoꝛem. ⁊ inđt. nlꝫ. n. poᵃ ē in eo oino. ſ. potentia ad eſſe. eſt g̃ minoꝛ: ſ3 coꝛpus celeſte nō exiſtit in poᵃ ad eē ē g̃ coꝛpus celeſte. ⁊ nō ꝓponit ex mā ⁊ foꝛma ſilib⁹ māe ⁊ foꝛme gñabilium. Prꝛopō. d. coꝛpus celeſte nō exiſtit in poᵃ ad eſſe. ꝑbat ibidē ℏ, ꝓſillo. inđt. oē. n. in quo eſt poᵃ. ſ. poᵃ. que eſt in ſuba

nō eſt poᵃ niſi ad duo ℑdictoꝛia. eſt ergo maioꝛ. oē coꝛpᵒ i q̄ poᵃ ꝛiſtit ad eē ē in poᵃ ℑdictiōis: vt Aꝛ. dixit in. 9°. meta. ℑdictiōis dico vt auer. ibi ꝓbat. 17. ⁊. 19. exponit ad eē ⁊ nō eē. i. foꝛmam ⁊ ꝓpriationē. Tunc accipit ia minoꝛē: ſed cōpus celeſte ñ ē in poᵃ ℑdictōis. ergo coꝛpus celeſte non exiſtit i poᵃ ad eſſe ⁊ hec ℑ fuit minoꝛ predicta. eſt ergo vltia ⁊ finalis ℑ. q coꝛpus celeſte ē ſimplex. S3 qz declarum ē ipm moᵛ a ꝑᵒin eo: vt in ꝑᵒ capite. ⁊ h ſeᵘ quodāmō pōt ꝓcipi. iō icepit ibidem iueſtiga re: cuiᵒ nā generis ſit ꝑᵒmᵒq̄ mouet. tribus. n. exñtibus ꝓncipijs nā: aia: ⁊ agente extrinſeco: nā q̄dez q̄ ſit motus nālis. aia vo q̄ ſit motᵒ alis agens extrinſecum quoq; q̄ ſit motᵒ. violentᵒ. duᵐ ē a quo iſtoꝛ nam moᵛ celeſte coꝛpus: ⁊ accipit tanq̄ ꝓſſum ⁊ demſatum in tota ꝑhia nāli motum celi non eſſe ab exᵒ moto reꝛiolente mouente. ꝑtit ergo laboꝛē ī ꝺclando altez duoꝛ an. ſ. a natura anvo ab aia mouea. ipꝫ. Et inđt. ⁊ maᵐ ē q̄ foꝛᵃ q̄ moᵛ nō ē generis foꝛmaꝛ. q̄tuoꝛ elēoꝛ. i. aliqua foꝛma q̄tuoꝛ elēoꝛ: neq; ſilis illis: ſicut foꝛme mixtoꝛ. ꝓpinq̄ elēis vt lapidis foꝛma. ⁊ reddit cāz. d. qm̄ ſi eēt aliq̄d: vult dꝛe generis foꝛ marum elēorum vel mixtorum eſſet graue aut leue: vt. 4°. celi ꝓñto. 22. ⁊. 4°. phyꝛcoꝛ ꝓñto. 71. dcm̄ ē: ⁊ qz foꝛmam grauis eſſenᵗ ꝓſᵗ grauitas: ⁊ leuis leuitas dedit id qđ ſeq̄t ex h. ⁊ inđt ⁊ moueꝛeᵗ ꝑ ſe. vult dꝛe a gñante: ⁊ ꝑ accūs vult dꝛe a ſeipſis de poᵃ accntali: vt ꝓmēto. 4°. ⁊. 32. 8ᵗ. phy. expoſuit auer. ⁊ qz h totū ē ipoſe dedit ℑnē intentā. ⁊ inđt. remanet igr vt nā eius. vult dꝛe foꝛma mouens exñs ꝑᵐ in eo ē generis aie. g̃ ſuᵒ ſillꝫ eſt. ois motᵒ cuius ꝑᵐ ꝑ ſe ⁊ ꝑmū eſt aia ē motus alis: ſed ōcla rarum ē q motus circularis ē motᵒ: cuius ꝑᵐ ē aia. g̃ motus circularis ē motus alis. Et cū deciſuit motū circulare eē aialē adhuc iueſtigans ſpālē eius oꝛiam. ꝓcedit vltra. duab⁹. n. exiſtentibus ſpēbus motus alis: alter q̄dem purus ⁊ aie tm̄. Alter mixtᵒ: duᵐ eſt paꝛ: q̄ nā mō coꝛpus celeſte mouetur. ⁊ inquit: ſ3 qñ nos inſpexerimus aialia q̄ ſunt h ſup. in cōpatiōem ad eo rum motᵒ iueniemus in eis. ſ. aialibus qñ mouent duo ꝑᵐ duo rum motuū: quoꝛ alterꝫ ē ꝑᵐ motus recti. ſ. motus ad iferius aut ad ſupiuz: ⁊ h fm ꝑdomiᵐ elēti in eo fit. ⁊ ℔ ꝑᵐ ē ꝑᵐ mo tus localis, ꝓceſſiui. aſ. n. duobus ꝓncipijs moᵛ. ſ. deoꝛſum vel ſurſum vt ſᵘ cogno ⁊ ꝓgreſſu. g̃ ⁊ duob⁹ ꝓncipijs. Diuerſo rum. n. motuū diuerſa ſunt ꝑᵃ motuū: vt dcm̄ ē in celo ⁊ mun do. Deide accepit ⁊ 2ᵐ: qđ ēt in coꝛ motibus iuenit. ⁊ inquit. ⁊ iuenimus motum iſtum. ſ., ꝓceſſiuz ꝛ ſirſum motui declinatio nis ēntialis q̄ eſt in eo. i. motui ad quem elꝫ dominans incli nat. Et dedit ſignum h⁹ ℑrietatis. d. ⁊ accidit ei feſtitudo: ⁊ co getur ad q̄tem: feſtitudo. n. cauſatur in aiali meritio reſiſtētie mobilis ad motoꝛē: vt declarabitur. ⁊ ide quieſcit al: vt dicam Et cū accepit hec q̄ ſeᵘ patēt in motibus aialiū in eſſe dedit. ℑ nē. d. vñ. i. ergo neče ēvt ꝑᵐ motus celi ſit generis aie tm̄. ⁊ ex ponit h. d. ⁊ ꝓz idest q motus quem h⁹ circulariter ſit motus aie fm q ē aia ⁊ non motus ꝓpꝛius. Cōponatur g̃ rō ſic. ois motus mixtus ē duoꝛ ꝓncipioꝛ iuicem oppugnātiū. vt ꝑz ex his: ſ3 motus celi ñ ē duoꝛ ꝑᵒᵉ. bmōi g̃ in 2ª figura moᵗ celi non eſt mixtus. Cū igit ē motus aie: ⁊ nō aie mixtᵒ. Ergo purᵒ alis tm̄. ¶ Et debes ſcire q lapſus ⁊ fatigationis pñt aſſigna ri due cāe: ꝓpinq̄. ſ. ⁊ remōta: vt ex auer. colligitur. 2 celi 2ᵗᵉᵒ. 3. ⁊. 36. remota quidem ē reſiſtentia cauſata merito ꝓtrarietatis mobilis ad motoꝛem. ꝓpinq̄ veꝛo ē ſpirituum reſolo: cū. n. ſpiritᵘ reſoluuntur accidit aiali lapſus. ⁊ inde ad q̄tem cogit: vt ipſo quieſcēte ſpiritus oꝛdiati reſtaurent ꝑ ꝓtē: vt in liᵇ. ⁊ ſonno dixit Aꝛ. cū ergo neutram haꝛ cāz. iſpeximus in coᵗ celeſti ſciuimus ipm eſſe motū aialem purū ⁊ ſimpˡ aie in eo q aia. Et ex h ſeᵗ q coꝛpus celeſte ſit aiaꝛum: q̄ vo ſpē aiationis nōdum h appꝛ: ſed in liᵒ. meo de intᵐ: ⁊ fozte dicā in ſequēti diſputatōe Qđ ēt celi motus ſit aie tm̄ plotinus eneade 2ª. in 2°. li. oe mo tu celi. caᵒ ꝑᵒ lōgo fmone monſtrauit: ⁊ eo maꝛ qz eſt in circu lo motus cū ſit maᵐ aiam ⁊ intᵐ in ſeipſis circuitum quēdam facere. ideo motus celi ⁊ circulis fuit diſpōnis. inquit. n. celum circulo moueri: qz mentē imitatur. ⁊ tunc querit cuius nā eſt il le motus aie ne an coꝛpis: ⁊ tādē eſſe aie tm̄: cū auer. ꝛcludit. ⁊ vꝫ mihi q platonisi ⁊ plotini ſnia ꝓſtat in his ꝓpōnibus q aia inḡtum aia ſpica ſit qđ inteᵒ iſto modo. eſt. n. magnitu do duobᵒ modis dimēſionalis ⁊ vtutis. ⁊ qz ſpicitas ꝛditio ē magᵗᵘ. iō ⁊ duꝑlex ē ſpicitas. ſ. dimenſiua ꝓpꝛia coꝛpibus. ⁊ vtutis q̄ attenditur fm eēntie opus ⁊ effectus: vt plonici dīt. Qđ igr aia vt in ſe ſperica ſit teſtatur modus opandi eius. ſem per. n. in opone ſic ſe h⁹ q̄ ab eiᵒ eēn⁹ opō icipit. ⁊ per extrin ſeca tranſiens tādē in eēntia eā a q̄ exiuit redūt: vt ⁊ pyᵗᵉtiam inḡunt. ⁊ h appꝛ in oibus ſpēbus aiarum. vt in aia celi: ⁊ aia ho minis ⁊ aia mundi. Adhuc appꝛ ab eᵐ. eſt. n. aia dei ſilitudo. ⁊ ſine duᵒ oē diuinum eē eſt in circulo cū in eo nec ꝑᵐ diuerſuz ſit a fine: nec finis a meᵒ. cum igr ⁊ anima quecunq; q̄dam dei ſilitudinem ꝓtineat ꝓſentancum eſt. ⁊ eam circularem diſpōnē ꝑticipare. Rurſum ſicut excellentiſſime coꝛporū ꝓueniēs eſt ⁊ ſperica figura ⁊ circulus. vt ꝓpathet ici inḡunt: ita ⁊ excellētiſſime vtutum deceno erit opō circularis. ỽificatur igit fmo ꝑlo nicoꝛ aiam eē ſperam: vt dcm̄ eſt. ¶ 2ª prꝛopō eſt apud eos ⁊ ꝑypathēticos. cis motus q̄ eſt ſpice tm̄ nāe ē motᵒ aie tm̄. ⁊ pu rus alis: ⁊ nllᵒ mixtus. ⁊ h ē verificatum ex dictis. Ex his ꝑᵒ q motus celi eſt aie tātū purus ⁊ ſimilr alis nullo variante ciᵒ naturā: vt dcm̄ ē. q igr motus celi nō ſit violētus neq; nālis: ſed alis aie tātuz pure ⁊ ſimplr dicuz ſit intm̄. ¶ Ad otª tacꝫ opz ſoluere. ⁊ ꝑᵒ ad ꝓmam. lz. n. fuit, plixus fmo i traᵘ ō reſi ſtentia celi: attm̄ nūc breuiter q̄tuz q̄ſito ſatisfacit opz dꝛe. Dñt itaq; plures ſapientum coꝛpus celeſte aie ſue non reſiſtere. oē. n. reſiſtens ℑrium eſt ei cui reſiſtit: vt mō dcm̄ ē: mō verifica bitur coꝛpus celeſte nō ℑriari ſue aie: quēadmodū coꝛpᵒ aialis hic reſiſtit ⁊ contr ariatur aie eiᵒ: vt ꝑ3. Et qz vident motū celi eſſe certe velocitatis hmōi motū terminatū ad voᵗᵉᵐ motoꝛis reducunt dicentes. aiam celi tanta velocᵗᵉ mouere: qz tanta vult mouere. ꝑ oſt hos alīj celum intᵉ non reſiſtere ꝓhēdētes termi natā motus celi velocitatē ad limitatiōē virtutis perſtringūt. inđt. n. intᵃᵐ tanta vel tāta mouere velocitate: non quia tanta vel tanta reſiſtentia celum ei reſiſtat: ſed qz tāta vel tata ſē poᵗ eius motiua maᵐ eſt per ſe. Poſt hos ſunt q̄ reſiſtētiū mori ad motoꝛem duplicē iuenerunt. vnā poᵘᵃᵐ q̄ coꝛpus ꝑ ſuā foꝛmā ſuo motoꝛi reſiſtit. v. g. qz foᵃ moti inclinat deoꝛſum: motoꝛ aī circulariter vt dixit in alī ꝓñti. Altera ē reſiſtētia ꝓpꝛia q̄ ē ex terminoꝛuz a quo ⁊ ad quē incōpolitas: coꝛpi. n. exñti ſub vno vbi repugnat eſſe ſub altᵒ. vbi: eo qz termini ſunt ad contradi ctionem redacti. ⁊ hmōi inuenimus in oi moto. volunt itaq; ce lū aie nō reſiſtere ꝑᵒgñe reſiſtere. neq;. n. graue: neq; leue celū: ſ3 bene 2° gñe reſiſtētie. ⁊ ſic terminatū gradū velocitatis amit tunt in coꝛpoꝛib⁹ celeſtibus ¶ Sed oēs iſti modi ſūt erronei qđ declaro vbiꝫ ⁊ rōnib⁹ ſapientū. oñdā. n. aliqđ oino genᵒ reſiſtentie eē poſitiuum ex ꝑte coꝛpis celeſtis moti ad aiam mo uentem. Inđt Aꝛ. 2. celi ꝓbās celuz motu ꝓpꝛio equali ⁊ re gulari moueri omnem diuerſitatē motᵒ cāri: aut a motoꝛe: aut a moto: aut ab vtroq;. vbi auer. ꝓñto. 36. oꝛ q̄ demſo Aꝛ. fū datur in duab⁹ ꝓpōnibus: q̄ꝛ ꝓzima ē ois diuerſitas accidens in motibus naᵗ accidit ꝓter diuerſitatē ꝓpoſitiōis poᶜ moto ris ad poᵃᵐ moti: quoniā ī oi moto ē aliquoᵒ. poᵃ moti diuerſa a poᵒ motoꝛis. velocitas. n. ⁊ tarditas non ſunt niſi fm ꝓpo ſitionez poᶜ motoꝛis ad potētiā moti. q̄to igit fuerit maioꝛ ꝓpo poꝛtio: tanto motus erit velocioꝛ: ⁊ q̄to ꝓpoꝛtio erit minoꝛ: tanto motus erit tardioꝛ. Ex his arguo. in coꝛporibus celesti bus vnus motus eſt altero velocius. ergo in coꝛporibus celesti bus vna ꝓpoꝛtio motoꝛis ad motuz erit maioꝛ: ⁊ altᵃ minoꝛ. ergo non tātū erit ibi limitaᵒ motus rōne voᵗⁱᵒ terminate vel vtutis vel ꝑtiōis: ſ3 aliūde. Adhuc auer. ibidē 2°. 38. i fine maxime. inđt. ⁊ ideo credendū eſt q potentie mouentium ſunt terminate, ꝓpoꝛtōis ad coꝛpa mota. ⁊ q ifinitas nō inuenīt niſi ꝓ eternitatē. cā. n. abſciſiōis ⁊ cōtinuitatis eē ⁊ ei° eterᵗⁱᵒ eſt mā: cum g̃ motō ⁊ res mota ex illa abſcindūt nō abſcidet ſuuz eē neq; ſuū opᵒ: qđ eſt mouere ⁊ moueri: ⁊ qz cauſa in teriatice ꝓpoꝛtōuz que eſt iter poᵃᵒ moꝛoꝛ: ⁊ reꝛ moꝛaꝛ ab eis eſt di uerſitas foꝛmaꝛ. ꝓſigit vt hec finitas ſit cōis foꝛmis que ſunt in mā. Ex his accipit q duo ꝓſiderantur in motu. ſ. ꝑtitas du ratiōis ⁊ gradus velocitatis: quātitas duratōis eſt ſola conue niens motoꝛib⁹ ⁊ motis a mā abſtractis. gradus velocitatis q̄ penes ꝓpoꝛtōem attenditur eſt cōis eis ⁊ foꝛmis mālib⁹. g̃ ſic in foꝛmis mālibus ſucceſſio cātur merito reſiſtentie mobilis ad moꝛtē. ita ⁊ in motoꝛibus ſeparatis. Rurſuz Aꝛ. ibidē poſt in trāſlatōe veteri inđt. ⁊ ſi i aliquo ozbiū ozbe erraticoꝛ cēnt plures ſtelle eēt vltimus ozbis in laboꝛe. vide cōmentū. 71. vbi auer. colligit iſtud entimema. ſi ozbi adderᵉ ſtella aut non mo ueᵣ aut tardius moueretur. mō hmōi ꝑ nulla eēt niſi aſtꝛ ad ditū ad reſiſtētiā adderet. nō pōt addere ad reſiſtētia ſi nullius ꝓzius fuiſſet reſiſtentie. ergo intētio phoꝛ eſt q ibi ſit aliqua re ſiſtētia intrinſeca ex ꝑte coꝛpis moti ad motoꝛem mouētē oio. Itez auer. 7. phy. 2ᵗᵉᵒ. 35. inquit. neči. n. oꝛ eē reſiſtentia inter motoꝛē ⁊ rē mota. ſiue motio ſit nālis aut innālis. ⁊ ita reſiſtē tia cōis eſt fm q alteratū. i. motū ē in oi agente ⁊ oi patiēte. vñ dicimus in virtutibus celeſtib⁹ mouētibus q nō moᵗ quecūq; poᵃ. quodcūq; coꝛpus celeſte: ſ3 quelibet poᵃ moᵗ coꝛpᵒ ꝑᵐ ve locitate, ꝓpria: ſ3 oēs ꝓueniūt in h q mouēt in ifinitū ⁊ fm hūc modū nō eſt, ꝓpoᵒ iter eas ⁊ motū. fm vo q vnaq; eaꝛ moᵗ coꝛpus ꝑᵐ velocitate, ꝓpria fm h hñt, ꝓportionē, ꝓpriā ad mo tū vel cū moto. ecce q̄ plane auer. teſtat hmōi erroꝛē coꝛ. plu res alias iducerē auctoꝛitates phoꝛ: ſ3 ſtudioſus has ꝑſideraꝫ plures alᵒ ſites in libꝛis phoꝛ adinueniet. arguā g̃: ⁊ adhuc ℑ illos rōnib⁹. data. n. pōne coꝛ deſtruᵗ, ꝓpoᵗᵉ coꝛ ozdo ozbium quemadmodū ⁊ auer. nitit ponere in. 12. meta. 2ᵗᵉᵒ. 44. per to tū. 2ª. ꝓbᵗ: qm̄ ſi nulla eſt reſiſtentia in eis ex ꝑte moti. quilibꝫ motoꝛ poſſet qȝ mobile illoꝛ moᵗᶜ. ⁊ ſic per 2ª nō eēt neceſ ſariū vnā eaꝛ. hꝛe, ꝓpᵐ ozbem: vt phi conant oſtēdere. vᵒ eēt a caſu ⁊ poſſet eē ꝑmutᵒ coꝛ ad libitū. Adhuc ſeᵉ q muſca poſ ſet moᵗᵉ celū tāta velocitate q̄ta intᵃ moᵗ ozbē: ⁊ ſi nō tāto ipe ꝑñs ē ℑ Aꝛ. ⁊ auer. 8°. phy. 2ᵗᵉᵒ. 78. ⁊. 79°. ꝓñam, ꝓbo: qm̄ mu ſca applicata ozbi ē alicuiᵒ poᵗ: ⁊ celū nulliᵒ reſiſtenᵗ. g̃ poſſ⁹ mo uere, ꝛᵒ infinitū velociter ageret. ¶ Rurſuz pōt argui aᵗᵉ qđ

ꝓsueuit fieri ab alīge.sic addito vno gradu resisten' modo ipsi celo.adhuc motoꝛ celi mouebit ipsum eque velociꝛ' pariter ad dito.2°.mouebit eque velociꝛ: sicut in ꝓima hoꝛa:silr addito 3°.gradu 4°.silr ꝛ.5°.ꝛ sic quouscp motum sit auctū in resistē tia equali ipsi motoꝛi:ꝛ tunc sequitur q aliq̄ po' mouebit aliq̄ō resistēs tāta resistentia ꝙta est ei' potētia. Nec potes dr̄e q au cto p° ꝛ 2°ꝛ 3°.ꝛ.4°.gradib' resistentie semper remanebit mo tus tāte velocitatis:sed qn̄ perveniet ad eq̄litatē destructur ꝓ portio:qn̄ ālis est ꝓpoꝛ° totius ad totū talis partis ad ptē.sic Arꝛ.inqt in p°de partib' aialiū.ꝛ p° metheoroꝛ:ꝛ i de aia.2°. Ergo si tota resistentia apta est auferre to'motū.ꝛ ps resisten tia partem mot'.Ultimo oēs ꝓnes 7' phy.destruunt.q̄z ꝓ ma erat.si aliq̄ potētia mo' aliquā mag'nem i aliq̄ tpe medietas illius mouebit medietatē eius in eodē tpe.sc̄ba si aliqua poten tia mouebit aliq̄ mag'nem in aliq̄ tpe eadē potētia mouebit me dietatem in duplo velociue: ꝛ alias ponit q̄ oēs nihil essent:ꝛ certū est.vt auer.inq̄t hmōi ꝓnes eē cōes oibus coꝛpib'ꝛ foꝛ mis:cū hmōi liber ordinaꝛ'ad 8'' sit.vt ꝓ3. Quare o3 ꝛ dr̄e ali ter q̄ igr̄ motoꝛ celi sit alicui' po' .ma'' est per se.ois.n.motoꝛ est alicui' vigoris ꝛ po':vt auer.accepit.2.celi.ꝓmēto.38.ꝛ.39. Qō ēt motum resistat ei ex dictis ꝓ3. o3.n.ꝓpoꝛtōem saluare vlr in oibus motoꝛibus ad sua mobilia ad hoc vt motoꝛ termi natus moueat oꝛbem terminatū:ꝛ q̄ in maioꝛi mag'ne sit ꝥuo sioꝛ motoꝛ:vt auer.inq̄t.12.meta. ꝓmēto.44.hec duo sunt fere ma'ꝛ p se:sed q̄ illa resistentia sit ꝓsitiua vel ꝓsitiua duo°.est ꝛ vr̄ ꝓmo aspectu q̄ nō debeat eē ꝓsitiua tm̄.qm̄ illa reducit ad ꝺictōe3.ꝺictio q̄z in pūcto ꝓsistit.q̄r adhuc quicūq; mo ꝛi posset qcūq; eoꝛ mouere:si resistē' tm̄ est ex icompolita te terminoꝛ oino:g̃ o3 vltra ꝓsitiuam resistētiaꝛ ponere po sitiuam.resistentia.n.ꝓsitiua cōis est oi motoꝛi:vt morū.vt ma nifestum est p se.ꝛ hec nō sufficit:qm̄ in vacuo possent eē mot' ꝺ eos 4°.phy.ꝓmēto.71.g̃ coꝛp°celeste vltra ꝓuatiuā residētia addit positiuam. Et illa non est supta a fozma ei' vltra.pp'mo toꝛē:qm̄ sicut declarum est celū neq; gr̄ave neq; leue:sed nāc. est tertie.ꝛ h ma'' est per se.Relinquit g̃ q̄ sumaꝛ a coꝛpea nā celi.est.n.celum coꝛp' quoꝺꝺa subale.ꝛ ipole ē vt sumaꝛ a coꝛ inq̄tum coꝛp'.qm̄ tunc in vacuo posset saluari motus.ꝛ maxie fm̄ ponē ꝺicentiū fozmam coꝛpis ꝺe gñe subē materie coeterne.g̃ o3 adhuc ponere resistentia sumptam penes aliud.inueni mus aūt in celo int'm q̄titatē terminatam ꝛ eq̄litates ꝓpꝛias: ꝛ ipole est vt int' resistat sibi:vt plene ꝓ3:neq; quantitas vltius erit resistentie cum non sit ꝺe ꝓncipijs actiuis seu passiuis:vt auer.inquit in ꝓhicis.Adhuc ꝓ3 celum non resistere resistē' sū pta ab ipsius eq̄litatibus:cum eq̄litates ille sint spūales ꝛ nō agē tes:vt'.ergo si opinio ꝓhoꝛ vā est:o3 resistentiaꝫ sumere a coꝛ poꝛea eius nā.inq̄tuꝫ est 5''essentia ꝛ 3ª nā.sicut.n.graue resistit surſum q̄z graue:ꝛ leue deoꝛsum q̄z leue:ita celum motoꝛi desi ster:q̄z tale coꝛpus talis nā. ꝺue g̃ sunt ibi resistentie. vna ꝓsiua tiua q̄ cōis est oibus.altera ꝓsitiua sumpta ab esse actuali coꝛ poris celestis in tali ſpecie. ¶ Sed ambiges ita ego possem fin gere in vacuo in eltis q̄ ipsa fozma agit motum vt fozma:et re sistit sibi vt in mā. ¶ ꝓ.si celum resistit.g̃ agit.ꝛ omne agens est fozma vel fozmam hn̄s. Rursum si int' moꝛ celuꝫ.g̃ excedit resistentiam celi.g̃ pōt moꝛ celum.ꝛ ampliuꝫ cū ꝺictis excessuꝫ poꝛ ad resistentiam:sufficiat cāre motū:i eo q̄ talis mot'.Am plius arg'm non est solutū.si.n.celum resistit.g̃ iclinat ad op'm.g̃ violente mouetur. ¶ Ad hec ꝺom ad ꝓmaꝫ nō est simile:qm mā non limitat magis ad motum surſum q̄ ad ꝺeoꝛsum.ꝛ ita non potest eē eā resistētie.oē.n.resistens ē i actu teriato ꝛ ꝓpo vr ꝺicebā:celum igitur nō resistit in eo q̄ coꝛpus ſ3 in eo q̄ coꝛ pus actu separatuꝫ a fuo motoꝛe:cuiusmodi non ē in.ppolito ō eltis. ¶ Ad 2ª.m ꝓnam negant oēs.resistere.n.non ē agere:sed e st actiōem,phibere ne agēs moueat ea velocitate qua pōt pp oꝛdinē nāe:vt ꝺixim⁹:veꝛ est q̄ oē resistens o3 esse actu ens ꝛ coꝛpus talis nāe:vt ꝓ3:ꝛ hmōi ē celum.ē.n.actu cōp'simplex vt ꝓ3. ¶ Ad 3ª.m ꝺom q̄ fm̄ fundamēta Arꝛ.ꝛ auer.in p°celi. cōmēto.116.o3 oꝛe vlr oēm po'm terminari p maximuꝫ qō ſic. ita q̄ in ꝺ ſic.ꝛ in nll3 maius:ꝛ qōl3 minus:sicut auer.inqt.nec ꝺictoꝛ excessus sufficit apō pr'cos ad motum.vnaqꝛ.n.res nā lis est terminata ad maxm ꝛ ad mi'm:ꝛ cum excessus sit quedaꝫ res nālis erit teriat' ꝛ ꝺabit minim' ꝺ sufficit ad mouēdum ꝛ maximus. Et sophiste litigabunt:ꝛ q̄ꝺā coꝛ ꝺicent meꝺicere famositati pp ignorantiam meā in ꝺictis modernoꝛ:ꝛ quiꝺaꝫ promittent me arguere ar'tis ꝺemōstratiue:ꝛ quiꝺam coꝛ ꝺicent iste fuit paꝛ exercitatus in his:ꝛ quid curabo maliuolorum la tratus:videant eꝺdem qōnē meā ꝺe h:ꝛ percipient ꝺemōnes ꝺ hos consulos modernos:ꝛ plane intentioneꝫ Arꝛ.ꝛ auerro. ¶ Ad vltimam ꝺico q̄ resistere est ꝺuobus modis.vno'rone foꝛme ꝺrie ipsi agenti:alio'rone limitatōis nāe rei mote.ꝺico igr̄ q̄ celum resistit 2°°.non rone foꝛme ꝺrie:ſ3 quia nā sua est limitata ad sic moueri.vel sic,ergo inclinat ad op'm.ꝓna nulla. ſ3 bn̄ se':ergo non ppinat ad tātā velocitatē ꝙta motoꝛ itēꝺit mouere.istum mo'm resistēdi explicat Auerr.foꝛlr 2° celi.ꝓmto 63.vbi exponit qualis est oꝓatio siue ꝺirectas moti ad motoꝛeꝫ ꝛ qualis facultas ꝛ ꝺifficultas in coꝛpib' celestibus.ꝛ tu viꝺe euꝫ. ¶ Sed ꝺices ex q̄ resistere est actōeꝫ,phibere:cur potius eam ponimus a parte passi ꝛ non agētis.posset.n.fingi q̄ celuꝫ appetit mo'' velo'' maxia:sed int' moderat ipm:vt mouea' tā ta.ꝑ oꝛest ꝺici q̄ resistere est merito passionis:ꝛ q̄ int' nullo' patitur.iō ipsi moto potius ascribēꝺa q̄ motoꝛi.ꝛ sic ꝓ3 sol.ad principale arg'm. ¶ Cum absoluta ē qō,pbās coꝛpoꝛis celestis motū esse cū pena ꝛ violē':supest mō absolueꝛ.q̄ ꝓbātē ipsum esse nālem. ¶ Ideo oꝺes scire q̄ mot'celi ē nālis eo'q̄ ꝓncipia eius sunt nāe:ē aūt aia celi nā mā ꝛ celi nā:vt auer.inqt p° celi.ꝓmēto.5.ꝛ.2°.meta.ꝓmēto.16.ſ3 nō nā fm vniuocatiōem. nll3 eni nomē repit vniuocuꝫ eterno ꝛ gñabili.ꝛ ꝙro min⁹ rō: g̃ si ibi est ꝙen' erit fm analogiā:sicut auer.inquit in.2°.phy. in ꝓmēto.3.pōt g̃ ꝺici q̄ sicut q̄ quēaꝺmoꝺuꝫ aia celi ꝛ ipm celū nā ꝺi cunt per analogiā ad nām q̄ ē hic.tta ꝛ ei' mot' nālis ꝺici pōt nālitate analoga.ꝛ sic ad arg'm ꝓcedo nullum esse motuꝫ perpe tuū nisi nālem vniuoca vel analoga nālitate. Quo ād hmōi mo tus sit a nā:tā penes ꝑn' actiuū q̄ penes ꝑn' passiuum patꝫ. Jd aūt quod iꝺucebat hūc.l.motum a voc' non esse friuolū est ꝺeclauꝺ.n.in 3ª h' libꝛi ꝺisputatōe liberā voluntatem stare cum nēcitate actōis.est.n.libꝛe ꝓbitrium i motoꝛibus celestib' sic ꝛ in nob ſ3 ꝓpatōeꝫ ꝛ attributōem.veꝛ. in illis fm ꝑbos cum nēcitate est actōis.in nob āt cum ꝓtingā nec pp h cogunt age re coꝛpa celestia.ꝛ si nēcio agāt:vt sepe in 3ª hui' libꝛi gte ꝓpi cuū relinquit. Ex his ꝛificabitur coꝛp' celeste eē aiatū movēs se p se ab in:'' ꝛ appetitu:ſ3 qua spē aiatōis fit aial:vtrunq; i eo sint alī gradus alis q̄ appetitiuus itellectiuꝫ ꝛ motiuus nōdū ma'' hic:veꝛ ex ꝺictis in alīs ꝺisputationibus: ꝛ ex ꝺicendis foꝛte.in seq̄nti ꝺisputatōe notū fiet. Nec expectes a me totum ego.n. hunc li'' velut in transitu exponere curaui ad libitum amicoꝛ ꝛ meoꝛ scolarium.ꝛ iō bonum ē:vt posteriōes aꝺꝺāt ꝺictis meis:ꝛ ꝺiminuenda ꝺiminuant. sp.n.posteriꝰ ꝑmo acutiꝰ repitur.vt in plib':sicut auer.inqt. ¶ Supest mō satisfacere q̄stio vltio.l.ꝺe mltitudie spiritui.ꝛ intellectualiū subst̄atia rū.voluit itaq; plo q̄ oium alium in ꝙbus est aia rōnalis tripar rita ꝺisio est i ꝺcos hoies ꝛ ꝺemones.ꝺeos āt coꝛpoꝛa celestia hr̄e ꝺicebat.ꝺemones aerea:hoies terrea.ꝛ sic plo sub substan tīs separatis oino a coꝛpoꝛe separis hoſ tres oꝺines subarum coꝛporibus ꝓuictaꝫ ponebat. Ult āt ꝛ ipse in ꝓmeniꝺe ꝺe vno oium rerum ꝑn' subaꝫ abstractaꝫ nūeꝫ equalē ponere nūero sensibilium:vt spēs ꝛ foꝛ'' que iꝺee oīn greco nomine. Lucius apuleius in li°:ꝺe ꝺeo socratis q̄ vere sint ꝺemones hitātes ac nobiscum cōuerlantes testatus est.iꝺt.n.ꝺemones sunt gñe alia aia passiua mente rō'l' coꝛpoꝛe aerea tpe eterno. Et calciꝺi' in ꝓmto rhymei iꝺt.ꝺemō ē al' rōnale imoꝛtale.passibile aio ethe reum coꝛpoꝛe. Et varro aꝺeo ꝓcessit q̄ aliq̄ꝺ eē icoꝛpeū non ꝺubitauit:sed nullū tale ꝺn coꝛpi ꝓpo sit vnitū aꝺeo q̄ ēt deū aiam ponit mundi. Qō igr̄ sint spiritales sube:ꝛ multe apuꝺ hos ma'. Alī primi phi ꝺe veritate inqrētes sola nām coꝛpeā ꝓcesserunt aꝺeo q̄ primi phi nihil esse nisi coꝛpa extimabāt:p pter quod ꝛ aiam ipsaꝫ coꝛp'eē ꝺixerūt vt li°:ō aia:ꝛ i meta'' inquit Arꝛ. Alī aūt vnam subam sepatā tm̄ ꝓcesserunt:ꝺeū.s. reliqua esse iaiata oia:pp qō anax'' ꝺazomeni' cū atheniēsib' factus est rebus.ꝛ ꝺixit coꝛpa celestia iaiata eē:ꝛ ꝺicēs solē la piꝺē eē accēsuꝫ occisus est ab eis:ꝛ hāc opionē alg.ꝺefensauit: posuit.n.vnam subam sepatam sufficer coꝛpibus celestib'.ꝛ oi bus ꝑ gubernatōe actōum ꝛ motuū eoꝛ:vt in hac ꝺisputatiōe visum ē. Qō igr̄ suba aliqua sepata icoꝛpea sit anax'':ꝺazome ni'.plo athenien'is. Arꝛ.stagirita affirmant. Anax'' qꝺ: qm̄ oē mouēs oia imperās oib' vlr suba ē sepata. Cū igit sit aliqua suba oia mouēs oib' coꝛpib' iperā vlr eē aliquā icoꝛpoꝛeā sub stātiā ꝓcedit. ꝓplo vo extimauit añ esse ꝓticipans eē necessariū ponere eē ꝑ se ꝛ ꝓticipatū.coꝛ aūt sit eēntia ꝓticipatia. g̃ eē ꝓticipatū erit incoꝛporeū:sepatāq; substātiā ꝓtinēs. Arꝛ. ꝺeniq; ex eo q̄ oē mouēs motu ꝑpetuo:o3 vt sit ens sepatū a mā cum igit ꝑbatū sit aliqꝺ eē mouēs motu eterno.ꝛ ergo erit ꝺeclara tū eē aliqꝺ sepatum a suba māli ꝛ mā.hi igit sūt viri nr̄e opinio nis:ꝛ hmōi bꝛeuī' fundat'. ¶ Cū ꝛificatū est fm Arꝛ. ples eē subas sepatas. Supest nūc stabilire nām eaꝛ.inqt igit Arꝛ. i. me'.qr̄ ꝛ subas ꝓn'imobilia ꝛ insenlia tot rōnabile ē extima re necessariū tm̄ ꝺimittat foꝛtioꝛib' oꝛe.in qb' ꝛbis Arꝛ.vt vr̄ innuere ꝓt°.48.illi' ꝓtis sillogizat in 3ª figura in huc mo'm.oēs mot' sūt 55' aut 67'm.mot' sūt tot nūo quot sube sepate mouē tes.ergo sube sepate mouētes sunt.55.aut 67'm i 3ª figura.ꝓpō ꝺ.mot' sunt 55' aut 67'm ab Arꝛ.ꝺeclarata ē auctoꝛitate euꝺosi ꝛ calippi ꝛ auer.in 2ꝺ° oñd' illō ex°.ꝛ aꝺꝺit oꝛias iter ātiquos astronomos ꝛ moꝺernos sui tpis b'.ſ.ꝺ.mot'sūt tot nūo quot sube ꝑn' imobilia ꝛ insenlia nō ꝓbata est:ſ3 posita tamē ꝛonabilr.i.ꝓfessa ꝛ famosa ab Arꝛ. Et si multe iducant rōnes,pbantes num subaꝫ separaꝫ.mihi nō vr̄ alia via foꝛtioꝛ hac quam Arꝛ.induxit hanc extima' firmioꝛem:ꝛ auer.in 2ꝺ° ꝛ alber. vt igit vr̄ firmitas b' vie istam' ei.ꝑ' pp qꝺ motuū nūo ꝺecet sta bilire num int'' . cur nō nūo luminū.ꝺuo.n.,ꝓpria sūt oꝛbi mo tus ꝛ lumē.ꝛ hoꝛ qōl3 sensui nr̄o ma'' est:ergo cur nō ꝑnt fie'

rōne ꝓfirmari nūo luminum quēaꝺmo'' nūo int'' confirmat Arꝛ.adhuc vna foꝛ'.v.g.ignis potest ꝺuob' istris ples opōes cāre . vt ficit' exiccat:cali'' calefac': cur ꝛ vna.po' vltio.v3.ꝺo non potest ꝺiuersis coꝛpib' cāre ꝺiuersos motus.g̃ hmōi via nēcitarē ñ h3. Ampli' vna ē aia i hoie q̄ ē ꝑn'' vegetāꝺi sentiē ꝺi int'l ꝛ mouenꝺi ꝺe loco in locū:ꝛ appetenꝺi q̄ iō h.q; ꝓtinet ꝛirutes oium aiaꝛ iferioꝛ:sicut ꝺ' Arꝛ.cur mō vn'motoꝛ tm̄ sit qui ꝓtineat vires oium motuū.potēs agere ꝺiuersa:.put oi uersas h3 sub se pcēs. Rursum ai'' auerr.in p°celi.ꝓmto.5.ar'to fortissimo.vel int' motrix existit in moto per se ꝛ simplr.ſic q̄ ꝓstituatur p motu3:sicut foꝛ' ignis p mā3.vl' iest ei a ꝓpetate non itrinsece ꝛ p se fm se:ſ3 fm rē ꝛ existere h3 esse ꝺiuersuꝫ a celo.si ꝑm':tunc celū ꝓpo' ex mā ꝛ foꝛ'': q̄ꝑ esset gñabile ꝛ coꝛ ruptibile. Si 2m. quo igr̄ ꝓtinget ex ꝺiuersitate motuum:vt ꝺiuersetur nā moti.non ꝺiuersatur.n.nā moti nisi pp ꝺiuersita tēsue foꝛ''.ꝛ h non inuenitur nisi i foꝛ' exñte p mām.vide ipꝰ.ē g̃ vt' qōnis ex ꝺiuersitate motuū.ꝛcluꝺit Arꝛ.ꝓmo celi ꝺiver sitatem 5''' essentie.non ꝑt h fieri nisi isto oꝺꝺe ex moto ꝓmo nāꝫ motoꝛis ꝺiuersam a nā alterius motoꝛis alteri' motus ex mo toꝛe non pōt ꝛcluꝺi nā moti ꝺiuersa nisi motoꝛ ꝺet ei spēm ꝛ oꝛiam essentialē.spēs ꝛ oꝛia eēntialis sumunt a foꝛ' ꝓstituta in eē per mā3.g̃ si via Arꝛ.valeret motoꝛes celoꝛ essent foꝛ' ꝓsti tute per mā3.ꝛ ꝺiuersi:ꝛ hec qō vt auerr.inqt ē mltū ꝺifficil' ꝛ laborioſa. ¶ Ad int'm igr̄ ōm'onis Arꝛ . ꝺebes scire ipsam su stentari in ꝺuabus ,ꝓpōnibus ꝓncipalib'.ꝛ i 3ª q̄ remo' qō i ea ꝓmot' sūt 55.vl 67'm.hmōi,ꝓpō 3ꝺ suppōi h.ꝛ accipi ab astro logo q̄ ꝓ.ꝓha istꝛa cognouit ,ꝓtios motus.motus.n.coꝛ'' cele stis esse.ples accipit astrono'a naturali.,pbat.n.Arꝛ.mot' cele stes esse ples pp gnōnem ꝛ coꝛruptiōem entiū h.ſi.n.vt iqt i.7. celi.fit hec gnō ꝛ coꝛruꝑ' neꝫ est celū plib' motib' moueri.ꝛ auer.oñdit istō ibiꝺē ꝓnto.17.ꝛ.18.ſ3 q̄ mot' celestes sint 55' vel 67'm.non h3,pbare cum id non possit certificari nisi ꝑ istꝛa vt auer.inqt.ꝛ ma'est astronomie:ꝛ aꝺ talia non o3 nālis pbe ꝺescenꝺere. ¶ 2ª .ꝓpō.motus sē tot nūo quot aie celoꝛ.ꝛ eꝰ. hanc possēs,pbare h°°.oēs opōnes,pbe eēntialeſ:q̄rum vna al teri non ſuboꝛꝺinatur totalr̄ ꝺiuerse ſpecifice ꝛ vltiate.ergo mot' celestes ſunt tot nūo q̄t' agentia ,ꝓria ꝛ ime'' ꝛ per se hāc accipit auer.hic.ꝛ.5° phy.ꝛ ē velut ſuppō in naturali ſcia.hac. n.ꝺestructa vt auer.in q̄t.nulla esset via ,pbanꝺi foꝛmas multiplicari:ꝛ q̄ coꝛpa teria ta hēant foꝛ'' teriataꝫ:ꝛ q̄ vnūqꝺq; est in actu ꝑ ,ꝓriam foꝛ mā:vt ꝓ3 per se:ſ3 motus celestes ſūt opōnes aiaꝛ celoꝛ.ꝑpe essentiales:quarū vna alteri non ſuboꝛꝺinat totalr̄ ꝺiuerſe ſpe cifice ꝛ vltiate.ergo mot' celestes ſunt tot nūo q̄t' foꝛ'.q̄ꝛ ſūt motus.ex his seꝛ in ꝑꝺcā figura q̄ motoꝛes celestes ſunt.55.vl' 67.sed ,pbādum q̄ tm̄ tot ꝛ nō plres o3 ,pbare q̄ non sint mo toꝛes separati plres nisi mouentes coꝛ' celestia ꝛ hmōi 3ª.ꝓpō nō o3,pbari h:ſ3 ſupponi a ꝑ'''.ꝛ ego alibi ,pbaui illā.mō aūt ſic ꝺcm itm̄.hec igr̄ est ꝺemōſratio Arꝛ .ꝛ via firma:ꝓſt esse mlte alie:ſ3 non curo.nlla.n.est hac firmioꝛ. ¶ Ad oꝛ'a.aꝺ ꝑ'''o3 q̄ in luib'' oꝛꝺo.qm̄ lux ꝓmo ꝛ q̄ſi maxe ī sole repꝛ': ꝑꝑ qō oꝛ sol q̄ſi solus lucēs vt alber.inqr̄:qr igr̄ ī lumib' ē oꝛꝺo.iō pos set om̄o ꝺebilitari. ¶ Ad 2m o3 illas opōnes esse ꝓtiales vnam totalem ꝓstitūtes.ſ.totā opōnē ignis.iō addit illam pti culā. ¶ Ad 3am o3 q̄ ille opōnes sunt q̄ēaꝺm' ꝛ foꝛ'. ſūt.n. oꝛꝺiate:qm̄ opō hois est ſola ſpe'a.oēs alie ſūt gen'.ego aꝺꝺi ꝺi q̄ sint ſpe'ꝛ ꝛ vltiate. ¶ Ad 4.m auer.ꝺat 2ª'' sol.ego āt ac cipio 2am.vbi ōbes scire q̄ ī gñabilib' finis ꝛ foꝛ'' ꝛ effi'us sunt tres cāe ꝺiuerſe tribus cālib' cāntes iꝺē cātū:vt ꝓ3 in li.ꝓbaꝛ ſed q̄ꝛ ea q̄ ſt inferioīb' ꝺiſpſa colligant ī nā ſupiōī.iō extian' est q̄ vnamet int'' cāt oꝛbem in 3'' gñe cāe.ſ.agēt] final' ꝛ.foꝛtio ñ vt finis ꝛ foꝛ'sint ꝺiu'a ab agētis nā.it'a.n.ē ita agens celū q̄ ñ min⁹ ē eius foꝛ° ꝛ ei' finis. Sꝫ i his q̄ ſt b foꝛ' eē rei e' ē fō eo q̄ illa fir'' ñ est agens illā rē . ¶ Hoc accepto ꝑ ꝓstāt ꝺom q̄ ꝺiuer'as mot'argt ꝺiuer'em motoꝛ:vt vltiō ē.ꝛ ꝺiuer'as mo toꝛ ꝺiuer'em mobiliū:qm̄ motoꝛ in illē agens foꝛ'ꝛ finis.ꝛ iō ſpe'at illa.Et qñ ar' vl est foꝛ'ꝓstituta i eē ꝑ ſb3 vel foꝛ'sepata ꝺico q̄ est foꝛ'a sepata sepatōe ot'a illi ꝓstitutōi:ꝛ qñ ꝺicis.g̃ ñ ſpe'at celū rñꝺeo q̄ ſpeci'est ī'. vno' vt ab eo sum' oꝛia ſpe'a foꝛlr.ꝛ b ñ.allo' vt sit agens ꝛ foꝛ'a ꝛ finis nāe a qua sum' oꝛia ſpe'a:ꝛ b ſufficꝫ aꝺ ꝺum illū mo'm ꝺiuer'te:vt'.ꝛ ꝓsidera i hac sol.qm̄ auer.mltū obscure loq'.ꝛ magni'' locum qōis mltum vide.Qō igr̄ sit g' ſbaꝫ sepataꝫ aꝺhuc nūo.55.vl.67.tm̄ ꝛ ſi ples ma'' ex his est. ¶ Ad o'm Tho' ꝺicerē.q̄ ſi eēvet,p barē ples esse ꝺos.q̄ ſi ꝺicat q̄ ples eē ꝺeos est ipole.ꝛ phi ꝺi cerēt it'' esse ples q̄ ꝺcē sint est ipole.Utꝫ vo aia ñ'' sit vna int'. vel ñ.ꝛ ſi ſic.c' oꝛbis erit:ꝛ ſi ñ vtꝫ sit ſpūal ſba vel nō aꝺ pñs ñ ꝺiterio ſ3 pbos:l3 fiꝺe certum bēo ipꝰ eē tu coꝛ':ꝛ mlti plicari fm nūꝫ coꝛporte pp rōnē q̄ Arꝛ.mltipli'ie int'a:.sed i mōari ñ est aꝺ.ꝓo'm.ſat mihi sit ꝺiffi'l'o mouisse locūq; mſal se.obꝛa in ꝑn'.qōnis leui' ſoiuēt.mot'.n.celi ñ ſt penit' ꝓſiles motibus aliuꝫ.sed eq'a anal'.iō ꝑ ocā p3 sol. Finis ſ3' ꝺisp'o'. ¶ Quartadecia Alga.ꝺisputa' cū ꝑbis oñdit coꝛ ꝺebilitate ꝛ erroꝛē in eo qō putant q̄ volūtas celoꝛ motoꝛis in mouēdo eos sit pp qōꝺa itentū ab eis ꝺesideratū. Du. I.

Jt Algaz.ꝺīt ꝑbi q̄ celum est quod ꝺaz aial obediens ipsi ꝺeo gliōso in suo motu:quilib3 āt mot' volūtari' fit sine ꝺubio pp qōꝺā intentuꝫ. nq̄ enim imaginaꝺū ē q̄ ab aiali rōnali ꝓcedat quiꝺaꝫ act' vel mot'.vtilioꝛ sibi q̄ſ si cessaret. Etiam ꝺīt ꝑbi q̄ celum mouetur: vt appꝛopinquet se ꝺeo bñꝺicto:sed hec appꝛopin quatio non intelligitur mō ꝓplacentie ipsi ꝺeo vel ca rentie iracunꝺie.ꝺeus.n.gliosus ista non patitur:ne q̄z intelligi ꝺz ꝺe appꝛopinquatōe locali: Jllō nāq; quod coꝛpus nō ē:nz coꝛporeū nō ꝺz ōnoiari ab ali qua locali appꝛopinquatiōe. remanet ergo vt sit ap ꝓpinquatio cuiusꝺaz ꝑfectōis ētis.n.qō ꝑfectius est esse perfecti' ꝺz esse z qōlibet eē ꝺefectibile ē respe ctu esse ꝺiuini:ꝛ in ꝺefectu est ꝺare gꝺus. ꝺicimus tamen q̄ āgelus ,ppingoꝛ est ꝺeo q̄z ētia coꝛpea:q; i telligentie separate ꝛpabiliores sunt ꝺiuīe essentie q̄z alia entia.q̄ñ.n.homo induit vestib' ꝑfectōuz moꝛa lium:ꝛ sciētijs ꝺr̄.ꝓpinquioꝛ ꝺeo q̄z alij hois. Unde ꝺr̄ q̄ qñeaꝺmoꝺum finis est gradus ꝑfectiōis in ho mine.sic similiter in angelis. ꝓlibato ergo ꝺcā ap ꝓpinquatio tali modo ꝺz itell'. Dicim' q̄ hec ꝺe noiatio attribuitur hoi q̄ñ in sciētijs ꝛ moꝛibus ꝑfi'r:ꝛ q̄ remanet in eoꝺem graꝺu q̄z tū fieri pōt . Uñ notanꝺum est q̄ ipi' ꝺei z āgeloꝛ ꝑfectio sp remāet pñs cum eis:nā nullā bñt potentiam:ſ3 qz celoꝛ aie vz.ipoꝛ motoꝛes quāꝺam bñt potentiam:qz ipsoꝝ perfectōes ꝺiuiꝺuntur aꝺ id qō ē i actu:vt in figura ſpica:ꝛ hec est ſp pñs. ꝛ aꝺ id qō est in pō vt vbi vel ꝺiſpō localis.nll3.n.situm actualr̄ habet. Neq3 acq rere eos sil'ꝛ semel polē est:ꝛ quia neqt eos acquire re sil'ꝓtinue acquirit eos in ſpē ſucceſſiue gradatim. vz.situm post situm vbi post vbi.ꝛ hec est ꝓtinuatio supercelestium motuū. Ꝑoꝛz ergo ex oib' istis q̄ ī tentio celoꝛum in eoꝛ motu est vt appꝛopinq̄nt ꝺeo gliosi:vz.in eo q̄ acquirūt perfectōz eis polez. Uñ notanꝺū est q̄ sequūtur ex h duo bōa:quoꝛ primū ꝛ principale ē in quod acgrit ꝑ se ꝺe sitib' ꝑdictis.se cūꝺum vo ꝛ ſcꝺa intentio est id qō seq̄t ex illis motī bus ꝓparatōe oium suoꝛ coꝛpoꝛ aꝺinuiccm. vz.ꝺe ſpēbus teriatis vel quaꝺratis vt ꝺiametralib' vl' cō iunctiōb' ēt ꝺiuersitate ipoꝛ aꝺ terram que mltis ꝑt fieri modis:ꝛ ab istis ꝺictis ꝓparationibus ifluūt ce lestes virtutes ꝛ bñꝺictōes oꝛbium ī mūꝺū iferioꝛū

¶ Cum ꝺisputa' ō celoꝛ aiatōe. ꝛclusit coꝛ' celestia eē aia ta ꝛ ea hr̄e mltas aias nūo ꝺr motus.ꝰ erat ꝺeteriare cāz fi nalem h' mot' eter'.mot'.n.celi ē etern' apō eos:ꝛ ia q̄ꝺa'oa te sī oēs cāe eter'e.ſ.penes foꝛa'm:aꝺ agenꝺ motum celi eē eter'm ꝛ sepa'm. Adhuc cōp'celeste eē sim plex ꝛ ñ ꝓpo'.g̃ ꝺate sī ꝺue cāe eter'motus. erat g̃ reliq'indu ceī finem pp que coꝛ' cele'. mouēī sp motu eter°.ꝛ reglari.vt Arꝛ.ꝛ oēs pr'' ꝓcedunt.induc g̃ alg.ī ꝑ' opionē pr''os,ꝛ iqt: .ꝺ. phi q̄ celum est qꝺā al' obediēs ꝺo gliosi i suo motu.ꝺlz ād motus voluntari' fit pp qōꝺā itētum sine ꝺu°.ē g̃ ſill's.oē al' quod mo' volūtario motu. mo' pp qōꝺā itētū:sed coꝛ'celeste ē qōꝺā al' mobile motu volūtario.g̃ cōp' celeste mo' pp quod ꝺā itētum.a'rem,pbat ex°.ꝺ.ñ.ñ.imag'ium ē q̄ ab ali rōnali ,pce ꝺat qꝺā act' vel mot':nisi ille act' vel motuꝫ eēt vtilioꝛ sibi q̄ſ si cessaret:ꝛ ꝑ h ꝺat it'' vlez illam. oē al' motu voluntario mo tū mo' pp qōꝺā bo'' intētū. ¶ Sed ꝺices ab vna ſingłri ñ o3 iferri vna vltio:sic Arꝛ.ꝺocuit i.2.topicoꝛ. Ñisum est sepe q̄ h ē vez idi'nc ōmō'a.vt auer. iꝺt.2.phy. ꝓmto.80.ꝛ i.2.ꝺoꝛ trib'.n.exñtib' ſpēbus iꝺuctōis ōmō'a topica ꝛ ſophica in ꝺemōſratiua ar'' ex vna ſingłri ē pole.ꝑ' neciuꝫ.bñ.n.ſe' hec. hō ri ſibilis.g̃ ois:qm̄ h hō riſibil' ē p':ꝛ quoꝺ ē ꝑ' ē ꝺe oi ꝛ vle. Jta ꝛ h.hō agit pp finem.g̃ ꝛ oē al'.agere.n.pp finez ꝛpetit p se hu ic ali.g̃ oi ali.ꝛ sic ar'' alg.bñ(Ettaz ꝺīt phi) Cum ꝛclusit coꝛ pus celeste pp quoꝺam bo'' agere. nunc iducit q̄ꝺ sit illud fm ꝑ'''.ꝛ inqt.ēt oñ ꝑbi q̄ celum mo' vt appꝛopinq̄t se ꝺo bñ ꝺicto:est g̃ h positū q̄ſi vnū fūꝺa'tum bñs 2ª ꝓtes.ſ.q̄ ꝺs mo' pp quoꝺā.ꝛ illō ē vt appꝛopiquaret ꝺo bñꝺcō. Et h fūꝺa'tum est q̄ſi ꝓfeſſū p se.oē.n.al' mo'' pp finem ē q̄ſi ſuppō ꝛ ipꝰ mo''

vt ōo appropinq̄t. est ēt ma^m p se. vnumq̄ōq; n. appetit assilari
z viciari sūmo: vt exp^a docet. Quo fundat^o hito vlteriue, pce
dit inuendo spēm q̄d sit iste finis: z id pp quod mo^r celum: z
inq̄t. z hec appropinquatio ñ int^r mō ꝓlacēt ipsi ōo. vel mō ca
rentie. i. euitatōis ire: c^o rōnē red^t. o. ōs. n. gliosus ista non patr
ns ini^t oz de appropinquatiōe locali: c^o rōnem red^t. o. illē nāq;
quod cōp^o ñ est. nz corpeū nō oz ōnoiari a locali appropinq̄tōe
illa igr vicina^o. nō pōt cē appropinq̄tio in vo^r z ꝓplacentia dei
nz loci. remāet ergo q̄ sit appropinq^o cuiusdam pfectōis. trib^o
igr ētib^o, ppinq̄tatib^o celū mo^t se: vt appropinq̄t oo i gradu pfe
ctōis. red^t cōz z ar^t fic. entis. n. quod pfect^a ē cē pfecti^o oz ee. ē
g a^or. q̄to ens est pfecti^o: tāto eē ē ōo vicini^o: sz celū ē pfectius
alibus b. g oz esse ei^o eē pfecti^o. Et tūc supplēdū: sed esse et^o cō
fistit in mo^r. g ipm celum mo^t se: vt in gradu pfectiōis deo vi
cinet. ¶ Sz ou^r. aliquis pōt huic rōi obūcēr. p^o ōo q̄ int^a nō
ē ōo ipfectior. g non oz mo^r ē vt ōo vicinet. Adhuc q̄z int^a est
eāl perfectionis alteri. g̃ vna ñ mo^r ē alr q̄ ala^a. hae 2ª remo^t
o. z q̄z esse sup. pticipatū ōfectle ē r^u cē oini: z per b excludr
p^a obio. Adhuc inquit. z i defcū ē dar gradus. z p b excludr 2^a
obio (Dicimus tñ) Appōit ꝓpatōem inter int^a^o. z hec inferioza
z inquit. dicimus tñ q̄ ag̃elus, ppinq̄or ē ōo q̄ ētia. quia int^c se
pate ꝓparabiliores. i. viciniōes (t dine essen^c q̄ alia ētia senlia
z b ex^o. restatur. o. qñ. n. hō induit vestib^o pfectōuz moraliū: z
sciētḡs oz, ppinquior ōo q̄ alij boies: eo q̄ vicinior deo. tunc
2°. t. o. vñ oz q̄ quēad^m finis est grad^o pfectōis i boie. sic silr in
ag̃el. Repetit g̃ q̄ dixerat. z inquit. plibato g̃ q̄ ocā approp^o
nali^o. debeat int^a. dici^o q̄ b ōno^o attribuitur boi qñ in sciētḡs z
moribus pfic^r. z q̄ fmāeat in eodez gradu q̄to fieri pt. ¶ Sz
b occurrit ābḡt^a^a ñ pua quid. i. sit vltim^o finis bois i eo q̄ hō
quez alg. appellat b in loco vlti^m gradum q̄ hō approp̄inq̄t ōo
pfect^ma approp^onc. ¶ Dōz itaq; bois pfecti^mum gradū z vl^m
statum felicē ꝓsister i actu sapiētiali. z meta^co. z in perfectissimo
actu methl̄i qui est ꝓbē^o. p^r vītar]. b āt pt mltū mirabi^r ōclari
,pcessu ax. fcri toto li. ethi. z i^qō q̄ō oz accipi fm p^co^o p^o ꝓstant
est q̄ bois postrema perfectio in actuali operatione cōsistit et
non in habituali actu. inquit. n. Ax. primo ethicoz capitulo. io.
differt aūt forte non paruz in possessione vel in vsu optimum
existere: z in habitu vel opōne. habitū q̄dem. n. ꝓtingit nullum
bo^m perficere existentem: vtputa dormiēti: z alr qualr ocioso
opationem aūt non possibile est. opabitur enim ex necessitate: z
bene operabitur. Et hoc, pbat exemplo et dicēs: quamadmo
dum aūt in olimpiadibus non optimi z fortissimi cozonant: sz
agonizantes. hoz. n. qui vincūt. ita vt coz q̄ in vita bonoruz z
optimoz operantes recte illustres fiunt. Hoc idem, pbat indu
ctōe ibidem cap. 9. iō ꝓcludit in ope vtiq; vr bonum eē z bene
vide vba. Amplius cap^o. 18. inquit. bon^a autē z malus nequaq̄
manifesti fm somnum. vnde dicunt nihil differre fm dimidium
vite felicem a miserio. z b ꝓsentit. o. contingit āt hoc decenter.
quies. n. est somnus aie fm q̄ oz studiosa aut prava. i. ē cessatio
ab operibus studiosis z pravis tē. Adhuc poeta inquit. stulte
quid est somnus gelide nisi mortis imago. ergo in habitu non
decens est hominem felicē ponere fm vltimam perfectionem.
hoc ergo accepto pro ꝓstati vlterius duabus entibus opōnib^o
bois nāli. i. vt nutrire z augmentari: z acquisita ex exercito z
studio dico scōo q̄ homo non ē in postrema pfectione p nālem
opōnez. inquit. n. Ax. p^o ethicoz: cap^o. 9. sic. viuere q̄dē. n. cōe
vr z plantis. queritur aūt p^m separandū autez nutritiuā z aug
mentatiuam vitā. sequēs aūt sensitiua vtiq; erit. vr vero z hec
cōis z eq̄ boui z oi ālali: ecce quā plane i hmōi nālib^o opōnib^o
felicem statū ponendum. remo^t Ax. Adhuc. io. ethicoz. inq̄t.
q̄ neq; puer neq; bos felices esse pñt. Relinquitur g̃ bois gra
dum vltimum ꝓsistere in opōne acq̄sita. Acq̄sita āt opōne ad
huc ente duplici morali, circa sensuum temperātiaz ꝓsistente: z
medicinali circa coꝑoza. Altera spe^ua. dico q̄ vltimus bois fi
nis non in actu ꝑactico siue mozali siue medicinali ꝓsistit. q̄ñ
vltimus finis vult cē optimū Ax. inquit. p̄mo ethicoz. 8. ca^o.
modo nec act^o mozalis optimum: nec medicinalis. Medicina
lis q̄dem non nec mozalis: vt Ax., pbat ibidē. cap. 16. z 17. q̄ñ
optimum non laudādū: sz honorādū: vt Ax. inquit deriendo
eos q̄ deum laudant. dicit. n. ipm eē honorādū. z idē, pbat ca^o.
17. vide. Adhuc p̄mo cap. 7^i. politice oñdit ꝑacticū z actiuum
non optimum. inq̄t. n. q̄ dē igr vniculq; felicitatis adiacet tñ
q̄tum q̄dem vtutis z pruden^t: z eius q̄ō est agere fm bas. sic
ꝓsessum nobis testāte deo vtētib^o q̄ felix q̄dē est z beat^o: pp nul
lum aūt extrinsecoꝝ bonoꝝ: sed pp seipsum iple. vide. ecce q̄
optime Ax. testē ad b induxit. Relinquitur g̃ optimum bois
statum in ope intellectus ꝓsistere. Amplī^z^o ente ope. s. meta^co
math^co z phyco. dico adhuc q̄ hominis in eo q̄ homo vltim^a
status in mathe^ca contemplatone aut phica non ꝓsistit. vt al
farabius credidit: eo quia sicut ens gra entis: ita spe^t^o gra speculatōis, ꝓstat aūt nālia z math^ta gra meta^tum esse. g̃ z specula
tiōes ille gra metaphice. non aūt ponunt sapientes felic^em al
terius gra: vt in p̄mo ethicoz. ca^o. 8. g̃ vōm vltimū bois statū
in actu ꝓstare metabico. b aūt z adhuc m^r ꝑfectissimus z op

timus q̄ circa p^m z optimum: optimuz ār in nā deus. vita vtiq;
pfectissima bois z vltimus gradus eius finis q̄ vltio deo vici
natur est ꝓtēplatio p̄mi z optimi entis. b Ax. post totuz i ethi
cis studium. cap 10. io. ethicoz ꝓcludit: qñ aūt hec oia sapien
ti maxime existunt non imanifestū deo amātissimus. g̃ cūdē. n.
v erisile z felicissimum. gre z vtiq; sic erit sapiēs maxime felix
vide totum caput illud. Uerum hō duas hz ferme ptes: itelle
ctiuam. s. coꝑozalē: z qz coꝑozalis adhuc alia huic z bestijs
z opus eius q̄ ad coꝑus aliud ei z bestijs: opez aūt z optimū
z malum existit. gre z hoi adhuc pfectio p̄m coꝑus vita optima
mozalis. hz ꝓma sit potior: et b Ax. in toto lib. ethicoz
cona^r oñdere. ¶ Dis ergo duob^o gradib^o hitis hoi maxie ap
propinq̄t ōo. Adhuc de^o semp hmōi gradu stat. vt Ax. oñdit
in. 12. z auer. ibidē ꝓmto. 38. Nos aūt quo tpe: tāto tñ melr^s g̃
to maiozi tpe: vt Ax. idr. p̄mo ethicoz. ca^o. 9°. vna. n. hyrūdo
ver non facit nec vna dies. ita vtiq; neq; beatum z felicez vna
dies nec paucum tpis. Ad b g̃ vt hō maxie deo assimiletur tria
sunt necia: optima opō fm virtutes. s. vltimi z optimi entis
spe culatio. z 3° tpis moza: z qñ hō ē in hmōi disp̄one: vt themi
stius inquit in 3° sue paſraxis ō aia est tāḡ deus quodāmō oia.
est. n. tunc hō mathl^a metaphicalia: nālia z mozalia: ergo quo
dāmō oia. ergo quodāmō de^o nihil. n. de^o nisi oia: vt ꝓo inquit
in ꝓmeride lib. de vno oium entiū p̄n^o. z b alg. inquit. dicimus
q̄ hec deno^o. i. vltima vicinitas deo atribuit homini quando in
scientijs g̃tum ad itellectiua ptē: z mozib^o g̃tum ad ptem coz
pozis: z q̄ remaneat in eodem gradu g̃tum fieri pōt: g̃tum ad
ꝺditiōem requisitā ad ālīō. hec igr bois maxia ad deum vicini
tas z vltima z sempiterna vita. vt auer. inq̄t in, phe^o. p̄mi z 8^i
ph̄coꝝ. z sic p3 sol. ad q̄nez (Unde notandum) Doc in loco
vult dēclare q̄li mō deo z intelligentijs ꝓpetit hmōi beatitudo.
z inquit. vñ notādum ē q̄ ipsius dei z angelorꝝ perfectio semp
remanet pñs cum eis. i. est eis sp. z reddit cām. o. nā nullaz bñt
potētiam. i. nullam spēm po^t inuenim^a in eis: nec ad vbi nec ad
esse (Sz quia celoꝝ) Reputo q̄ q̄nem remoueat. pōt. n. fingi
q̄ in celo non est ꝓtinu^a motus z sp. q̄ ille est ad vbi. g̃ acq̄sito
vbi vel situ cessabit mot^o celi. R^t g̃ z idr: sz qz celoꝝ aie: sz ipo
rū motoꝝ es quādā bñt po^am: q̄ō exponit. o. q̄ ipsoꝝ celozum
perfectōes diuiduntur ad id q̄ ē in actu: vt est ꝑcifica figura
z hec sp est actu pñs ad illud q̄ ē in po^a: cuiusmodi est vbi vel
disp̄o localis. i. situs celum g̃. hz aliq̄d actu: vt accētia perma
nentia. v. g. figuram: g̃titatē: lucē: tē. z aliq̄d in po^a. v. g. vbi si
tū z motum. z reddit rōnem. o. nulluz. n. situ actualr bēat. vult
dre in rpe demōrato. est. n. ꝓtinue sub alio z alio situ. vnde sicut
instans ꝓtinue est aliō. z aliud. nullum est actu pñs: sz tm̄ in aia
sic apud Auic. z alg. ꝓtinue fit^r celi est aliue z ali^r. z nllo est in
actu demōrato (Neq; acquirere) Adhuc potest obūci alga. oōo
q̄ sz non possit acquiri alīcs fit^r demōrat^r pñt acq̄ri oēs insil z
actu. g̃ aliq̄n motus celi cessabit. b remo^t. o. neq; pole est acq̄
rere eos sil^r z semel: z hoc non probat: sz tāḡ ꝑfectum sensui di
mittit. z tunc inquit: z qz nedt eos acq̄rere sil. acq̄ret g̃ eos con
tinue successiue fm spēm. vult dre sp situ habebit: licet nullum
vnum nūo situm bēbit: tñ semper bēbit spēm sit^r successiue gra
datim. vz. situ post situ. vbi post vbi. z hec ē continuatio. i. sem
piterna reuolutio superceleſtiū motuū. Tunc apponit ꝑez to
tius capli. o. p3 g̃ ex omnib^o his q̄ intentio. i. finis celoꝝ in eoꝝ
motu est vt approp̄inq̄t deo glioso. vz. in eo q̄ō est pole acquirere perfectionem illam: vt expositū est. z totū h ē auic. i. 9. tra
ctatu. metaph̄. (sue. cap. ꝑdicto in alia disputatione (Unde no
tandum) Et qz q̄s dre pōt motum celi esse supfluū i nā cū illa
situū acq̄sitio nihil sit celo. iō conatur remouere b. o. vnde no
tandum est q̄ sequuntur ex b duo bōa. i. q̄ celū moueri duō bo
na ꝓtinet: z nobis z nāe ordini: quoꝝ p̄m z principale est id q̄
acquiritur p se de sitib^o ꝑdictis. est ergo p^m bonū acq̄sitio situū
fm spēm. z si non fm nūerū. 2^m bonū ē z 2ª ītētiōe id quod se^t
ex illis motibus ꝓpatōe suoꝝ coꝑoꝝ adinuicē. vz. de spēbus
teriatis vel q̄dratis vel diametralibus vel coniunctiōibus ēt
diuersitate coꝝ ad terrā q̄ mltis potest fieri modis. z ab istis
deteriatis ꝓpatiōibus influunt celestes vtutes z bñdictiōes
ozbiū in hūc mundū inferioz. ¶ Debes scire q̄ in stellis con
sideramuꝝ duplicem diuersitatē. vnā ab^t: altera fm ꝓpatōem
absoluta est illa que se^r nāe astroꝝ. v. g. marꝝ a ꝓtop^r^t z nā in
fluit iras z bella: mercurī^a a ꝓtop^r^t cum oibus concoz: sol oñs
amicitie z vite. z multa alia q̄ astronomi oñt. hmōi. n. ꝓpetates sequunt stellas fm nāe eoꝝ absolutas. Altera est ex ꝓpara
tiōe coꝝ inuicem. p̄t. n. astra in quadrata figura situari. z ab
eis sic ꝓuenit in nob alia influentia: qñz in diametrali linea.
z tunc ꝓuenit eclipsis z alie influentie: qñq; ꝓiungunt: z tūc
alius modus influēdi versus nos fit: qñq; approp̄inq̄t ad nos:
vt qñ est in op^o augis. qñq; remo^r: vt qñ est in auge. iterū fm
diuersum introitum solis in tropicos diuersos diuersimode no
bis approp̄inq̄t z rem^r: z pp eius remotioz z approp̄in^cm fiūt
gnōes z cōrup^o^nc^o. ē g̃ 2^m bo^m illi^mot^o. s. ꝑua^o ilor ise^z q̄
sequitur ex diuersitate situum aspectuuz z ceterarum disp̄onū
astrorum: z hec est potissima cā: z melior: vt Ax. z auer. inq̄t

re g̃ celum mo^r: z cur motu ꝓtinuo: z ꝓpter quid ma^m apud
hos pbos est modo. ¶ Auerrois.

D Dicimus nos q̄ id quod noie pho^z nar
rauit sine dubio opio ipsoꝝ ē pter id q̄ō
dixit. s. q̄ celi in eoꝝ motibus regrunt pti
culares sit^r: quia infiniti sunt: z id q̄ō infi
nitum est non desideratur neq; pōt acq̄ri ab aliquo.
Immo quod plus est hec nō ē opio pho^z nisi aui.
id ergo quod desiderāt celi in ipsorum motib^o apud
perypatheticos est motus absolute inḡtū mot^o. pfe
ctio. n. cuiuslibz viuentis inḡtum viuit est mot^o. Et
quando aliquotiēs aialia nobis pñtia qescunt ē sine
dubio per accīs. vz. rōne materie necessitantis. fati
ga nam q; cōtingit aialibus rōne māe: sz aialia q̄ fa
tigam non recipiunt debent absq; dubio moueri dū
esse bñt: z assimilant se creatoꝛi, put in eis motibus
dāt vitam coꝛpib^o inferioꝛibus: q̄ō fit scōa intentiōe
iuxta pho^z opinionem. si. n. ꝓma hui^ mot^o ītētio
fuisset ꝓo inferioꝛum vtilitatibus: tūc eēt nobili^o, p
viliori quod est fūm: q̄ celi iuxta omnes sapientes
nobiliores coꝛporibus entium sunt: quare nō decet
q̄ sit ꝓo viliori illo.

¶ Auer. vult b in loco ꝓfirmare id quod veri dcīm est: repelle
re id quod mali. z inquit. dicimus nos q̄ id q̄ō noie pho^z nar
rauit sine du^o opio ipsoꝝ est. vult dre q̄ int^e moueant p: opter
approp̄inquatiōem ad deum est opio Ax. apponit āt id i q̄ nō
est. z inquit: p̄ter id q̄ō dixit. s. q̄ celi in eoꝝ motibus regrūt
pticulares situs quod oñdit fūm ēē. z ꝓponit fillm. o. q̄: infini
ti^s sunt. z id q̄ō infinituz est non desiderat neq; pōt acq̄ri ab ali
quo. ergo in ꝓria figura sit^r nō itendunt a celo. nec acq̄ri pñt.
2° oñdit hāc non esse opionē pho^z. z inquit. y^o q̄ō plus ē. hec
non est opio pho^z nisi Aui. (Jd g̃) Cum oñdit h^o opionis de
fectum: oñdit q̄ō celi desiderāt motū. z inq̄t. id g̃ q̄ō desi de
rāt celi in ipsoꝝ motib^o apud pypatheticos est mot^o absolu
te inḡtum mot^o. z b, phat perfectio cuiuslibz viuentis. i. alis in
ḡtum viuens. i. aial est mot^o. Tunc appo^r hec minoz. sz celi sūt
aialia. ergo pfectio celoꝝ ē mot^o inḡtuz motus. Tunc fiat iste
al^s fillo sic. nullum coꝛp^o remo^r a sua perfectōe per se q̄ sibi nā
liter debet: sz moueri est nālis pfectio celi. ergo moueri non oz
na^r remoueri a celo: ergo celum sp mo^r. Dixit p se valde notan
ter quod oñdit. o. z qñ aliquotiēs alia nob pñtia quiescunt ē si
ne du^o, p accīs. vz. rōne materie necessitantis: fatiga nāq; con
tingit ali rōne materie. ergo aialia q̄ fatigā non recipiūt debent
absq; du^o moueri dū esse bñt: z assilare se creatoꝛi, put in suis
motibus dāt vitā coꝛpib^o inferioꝛib^o: quod fit scōa intentiōe iux
ta pho^z opionē: z oñdit b. o. si. n. ꝓma hui^ celi intenō fuisset
,p vtilitatibus inferioꝛib^o: tūc nobili^o esset gra viliozis ꝓma in
tentione: quod fūm est: qz celi iuxta oium opiones sunt nobilio
res omnibus coꝛpozib^o entiū b: ḡre nō decet q̄ sit ꝓo viliori il
lo. p3 ergo hic qualr celū mo^r ꝓma itentōe pp se: vt. s. p^o approp
inq̄t z vt ꝑseruet in eius pfectōe cum moueri sit perfectio aia
lis per se: sz per accīs deo sit pfectio aialis gñabilis. 2° mo^r pp
nos scōaria itētōe: vt. 12. meta. ꝓmto. 36. z. 2. celi ꝓntis. 17. z. 21.
dixit auer. ¶ Sed in his occurrunt qōnes: q̄rū ꝓma ē an mo
tus celi sit situalis an localis. 2ª est. q̄: nō vr ḡ celum intendat
motū inḡtum motū: qñ tunc int^rct in vtl ipm. ergo scia ꝓsula.
Adhuc tunc non faceret ipm ꝑticularem: qñ eo mō facit qūo
intēdit. Amplius 3^a. q. esse pōt vtrū celū mo^r pp nos scōa iten
tiōe. vr. n. q̄ nllo^: qñ cum nō int^rc nos nec in vtl nec in particu
lari. iō vr q̄ non mouetur pp nos nec ꝓmo nec 2°: vt constat
Utrū aūt mo^r pp ꝓseruatiōem: dicet post in b quesito deo du
ce. ¶ Ad ꝓma qōnē Aui. in. 9. tractatu sue meta. cap^o. 3. opi
natus ē motum celestē esse situalē. z b^o motiuū fuit. vt Auer.
inq̄t in. 4. phy. ꝓmto. 32. arg^m in 2^a figura sic. oē q̄ mo^r localr
oz mutare locū fm totum: sz celū non mutat locū fm to^m. g̃sce
lū non mo^r localr: z mo^r vt sensu cernit. ergo motu i situ moue
bit. ¶ Adhuc ar^t aui. vt auer. inq̄t. ꝓmto. 45. illius 4^i. sic. oē
illud quod mutat locū fm formā. mo^r motu situali: sz coꝛp^a ce
leste mutat locū fm formā: z non fm mām. vt Ax. iquit i fine
5^i. phy. ꝓcludit auic. motum celi ee situalē. ¶ Amplius ꝑ aui.
facit fmo alex. inquit. n. Alex. q̄ orbis stellat^r nō est in loco p
se neq; per accīs: z q̄ motus celi nō est in loco: z q̄ nō est tran
slatio: z certe vr celum moueri. iō auic. ipm situalē esse ꝓfitet.
¶ huic opioni obūcit auer. in. 6. phy. ꝓmto. 85. inq̄t. oe. l atū
est. n. q̄ in ꝓnto situs nō est mot^r: qz est ad aliquid. z illud q̄ō ē
ad aliquid est indiule. ē ergo auer. motiuū ad relonē non est mo
tus. sit^r est relo. ergo ad situū nō ē mot^r. maioz declarat: q̄ñ ad
nll̄z indiule est mot^r. ois relatio indiulis. ergo ad nullā relonē
est motus: z sic p3 pctm Auic. Sed multi latinoꝛ auerr. obūci
ēūt. p̄mo, phāt in situ esse motū p se: vt Aui. inq̄t in sua sufficiē

tia. 2° rōnem auer. retoꝛquēt ꝺ eū. ad p̄imū istāt: oē veniens in
tpe de vna forma in alteram fm aliō ꝓntum illud mo^r motu
ad illud ꝓntum. sedens qui paulatiue surgit: venit in tpe de vna
forma in alteram in ꝓnto situs: quia de sedere ad stare que foꝛ
me diuerse sunt in genere sit^r. ergo sedens z post stās mo^r mo
tu situs. Adhuc oē bñs ꝺ̄zium natum recipi in subo ante actu
potest motu aequirri: sz situs hz ꝺ̄zium natuz recipi in ente acu. si
tus ergo pōt motu acq̄ri. maioz est auer. ma^r^t in li^o. de suba ozb
minoz pz sit^r. n. oīe sunt sursum deoꝛsum dexꝛz sinistrum: añ
z retro: q̄ sunt oīe ꝓtie z in subo ente actu susceptibiles. Am
plius ois exit^o de po^a ad actum motus: vt Ax. inq̄t. Sz varia^o
de situ in situ exit^o ē de po^a in actū. ergo mot^o. his argumentis
auicē. sillogizat motū i ꝓnto sit^r. fmo ergo auerro. du^o. ¶ Ad
2^m instamus vr. n. auer. peccare in minoꝛi. assumit. n. situm esse
ad aliq̄d. b vr vel ꝺ̄ ipm vel fūm: quonia aut in^oc situm esse rela
tiōem de ꝓnto relonis aut intendit situ esse respectum extrin
secus aduenientem. si q̄dē intendit situ esse in ꝓnto relonis. mi
noꝛ fla. situs. n. diuersum est ꝓntuz a relone. sunt. n. ꝓnta imper
mixta: vt famosum est i posteriorib^o. Si vo itēdit ip̄z ee respe
ctū extrinsecus aduenientē Tunc retoꝛqueo fillm. z addo ma
ioꝛi istā minoꝛem: sz vbi est respectus extrinsec^o aduenies. ergo
vbi non est motus. Magnus Alber. in. 5°. phyꝛ resistit aut.
tribus rōnibus: quarum duas sumit ex vbis auer. attri earum
vis vna est. z ego accepi illas in vnum oū foꝛmaui. rōnez auer.
¶ 2^a rō ergo demōstratiua: vt inquit est. si motus est in situm
v. g. motus socratis de stare: in sedere: vel ez̄. constat q̄ ille mo
tus est localis ergo ille mot^o est i duob^o ꝓntis: aut g̃ eque ꝓnci
palr aut vnius p se z alteri^s p aliud: sz non pōt esse eque ꝓnci
palr. quia sic vnū eque ꝓcipalr esset ad duo q̄ sunt gñe oña. si
aūt eēt vni^o per se: z alteri^s mediāte illo. tunc aut erit loco p se
z situs p locū. z tunc nō erit in ꝓnto sit^r nisi p accīs: aut ez̄. si
tus p se: z loci per situ. tunc loci mutatio non esset inibi nisi per
accīs. z inq̄t Alber. tñ res subtilis est hec z magna idiges ꝑi
deratōe. Ur aūt mihi q̄ hmōi Alberti rō nihil sit cū reueren
tia. quemadmodum. n. gñatio ignis fm auer. sunt duo motus
fm rē diuersi a ꝓn^o. vsq; in finem successiui z ꝓtinui. vt iquit in
3°. celi ꝓmento. 67. sic forte dicet. d̄spiā locale motum duplici
motu moueri. s. situali z locali: qñ in duas for^a^e diuersas. mul
tiplicatur aūt motus fm numez terminatoꝛ: vt auer. inquit i
5°. phyꝛ com. ꝓmento. 9. Adhuc sicut in rarefactiōe sunt duo
motus. s. alteratio terminata in raritatem z loci mutatio ter
minata in locum q̄ sunt simul a ꝓncipio vsq; in finem. sic z eēt
pose credi in motu locali esse. l. permixtiōez duoꝛ motum gñe
diuersoꝛ. Aliqñ aūt puros esset ponis: vtrin coꝛ simplici cele
sti. est. n. minimū participās ō rōe mot^o. iō motu situali ōcēter
mouetur. vt Aui. inquit qō ergo accepit albert^s q̄ inq̄t. si mo
uetur, socrates de stare in sedere. cōstat q̄ ille motus est loca
lis. ergo ille vnus motus est in duobus ꝓntis: fūm est z decep
tus fuit ille vir quonia credidit ipse motum illū ee vnum sim
plicem motū fm Aui. q̄ iam tibi manifestū est qūo decipit pa
lam in b. Et vtinam scirē huius qōnis vītatem: dicā tñ fm pos
se id quod credo: sz ab expositoꝛibus parū aut nihil inueni. De
bes ergo scire q̄ in motu locali est considerare duplicem ter
minum. s. absolutū z respectiuum. sicut. n. q̄ gñat filius 2^r ē ter
minus vn^s per se: vt suba eius alter p accīs: vt hitudo ad ꝑez
que filiatio oī sic in motu locali duos ꝑsidero terminos. s. vbi
acquisitū z habitudinem locati ad locū. ꝓmus terminus vocat
absolutus. 2^s est respectus q̄dā locati ad locū seu vbi. ¶ Se
cundo debes scire q̄ vbi z locus fm auer. idē sunt in subo. dif
ferunt tm̄ in rōne. oī. n. locus, put circuit coꝛpus. et sic vt supfi
cies q̄dam oī vbi, put per motum acq̄^r. z in b p3 errōz coꝛ q̄
ponunt locū de ꝓnto g̃titatis. tunc. n. nō eēt ad q̄tuoz ꝓnta mo
tus. locus ergo ē de ꝓnto g̃titatis vt ē supficies: vt vo p motū
acq̄rituꝛ in ꝓnto vbi est. nec remotū est vnum ꝓntū eē idē subo
alicui spēi alterius ꝓnti: vt forte est de qñ cum tpe sz oīt diffō
ne: vt p3: z cum hoc sit ita. p3 vbi esse foꝛmam absolutā: quēad
modum z loc^s ē extensuz p cōp^o: z successiue acq̄sibilē quēad
modū locus tm̄ supaddit ipsi loco respectum rōnis. s. eē termi
nū motus. ¶ His bitis p3 rō auer. Ad nullam relatōem atoꝛ
respectū siue de ꝓnto ad aliq̄d siue extrinsec^o aduenietē ē mot^o
qm̄ ꝺlibz respect^o cuiul cūq; gñis ꝓsistit in aliquo esse indiu^u. z
simplici: vt auer. inquit. mo minoꝛ erit. sed situs est i^u^s siue re
latio siue ex^cus aduenies non curo. cātur. n. sit^s ex acquisitiōe
loci: qñ. n. acq^r locus relinquitur hitudo q̄dā locati ad locū q̄
situs est: q̄ hitudo non ē vbi. vbi. n. fm ipz est eēntialr locus. vt
dcm̄ ē. ergo in ꝓma figura ad situz nō est mot^o. q̄ aūt fingebat
vbi eē r^um ex^cum frivolū ē. non. n. respectus extrinsecus neq; in
trinsec^o aduenies eē oz. non. n. illa sex ꝓn^o respect^o sūt extrin
secus aduentēes. vr plebs reputat. bñ g̃ inquit. auer. in. 6. phy
coꝛ ꝓmto. 85. Auic. vo qz non distinxit. alietatē q̄ est in loco
per se ab ea q̄ est ꝑ accīs. s. alietatē q̄ est fz subm non fz foꝛ^am
z ꝑfīs speram moueri coact^o est appellare motum spere. mo
tum in situ. vult dre qz Aui. non fecit diffōnem iter terminuz p
se: z terminum per accīs credidit celuz moueri in situ. vñ nitī
tur sanare egritudinez per mai^o egꝛ: z tādē vult q̄ mot^o p ac

eidens est de vna pone in altera. vide eu3. Tuc ad motiua aui. p3 sol. mio2. n. primi sla est: qm declatu est celum totu3 mutare locum fm fozmam. non aut p3 ma3. Jtez maioz pmi fla e nisi intelligat per accns: vt dcm e: p se vo e local. p accns situalis: vt ondit. ¶ Ad obta 2 auer. dicerem. ad pmam q maioz 03 li mitari p ly per se. mo sic slm est. non. n. venies de sedere in stare per se venit de situ i situ: sed per accns: vt visu e. ¶ Ad 2m mi noz sla e. sursum. n. z deorsum. ze. sunt orie loci per se. sit9 vo p accns fm auer. in 3o. phy. z sic potis in locum q in situm 03 mo tus esse. ¶ Ad 3m 03 maioz int9 cu ly p se sit. mioz sla e. no. n. vari9 situs exitus est p se de po3 in actum fm pntu situs: vt con stat. z sic p3 sol. ad ar3 2 auer. ¶ Qo aut inducebatur 2 rone auer. nihil est. vt p3. auer. n. sustentat in trib9. p9 q vbi z locus sint vna res absoluta quod prohe est pntu vbi: vt visum est. 2o q situs rela9 vel respectus est oino 2nis ad ipsis loci acquisitoem inter locum z locatu: vt visum est: z no sit vbi vt vulg9 reputat 3o q ois motus est ad re absoluta p se z p9. bis. n. trib9 2cessis ro auer. nulla patit instantia. z sic est simplr demfatiua. sunt vo hec tria exercitatis quasi per se nota. non. n. in nali petenda e cer titudo demfonis: quemadmodum in mathematica. demfones .n. nales fm pluris sunt ex supponibus famosis: demfones at relinquantur fortioribus: vt Ax. indt: hec pauca sunt q collige re potui que si no va sint habuit vobis occasione indredi vez in h. ¶ Superest modo ore de 2a qne ad qua Aui. indt in eo de tra. 9. ca9 eodem. 3o. opinas q corp celeste mo se p volu tate z cognitionem: z q: vo tas seu appetit se 2phetioz: sicut vmbza corpus: vt auer. indt. 12. metha. 2to. 39. ideo opinatus e ipse in celo ee comphetione imaginatiua q sensatio e interior: z voluntate pticulare qua vult motu pticulare3. z sic extimat in corpe celesti de vrtutibus aie ee imaginatiua seu fantasia vo luntate illi correspondente. amplius int abstractu z volutate il li corrndente et vt p3 ab eo. z sic voluit celu ee aial vere ppter se fantasie copositu ex ma z fozma: sicut anial h eternum. tn a motore separato. z tu vide eum p totu illu3 locum. ¶ Movit aut Aui. vt ibide d: q: ois effectus nouus ab agente p cognitione pcedens eget ca noua: q ptinue inouet in sua cognitioe: sed declarauit ipse motu celi esse effectu. io a volutate noua pp cognitione inouata. pcedet: z hmoi no e nisi imagina9. Amplius ois opatio pticularis pcedes ab agete p cognitione fit a vtute se u3. int9. n. vltium e: is mo9 est opo pticularis. pcedes ab itelligentia cognoscete. g z ab ipsius imaginatoe trasmutabili pcedet. aia g celi est aia imaginatiua hns se fan1c z desiderii no 2cupiscentie z ire: sed boni simp: vt indt. ¶ Huic opinioni obicit auer. in 8co celi 2meto. 37. indt. n. z in h errauit Auic. cum putauerit q corpa celestia beant fantasiaz. Arguit 2 h. o. haberet. n. instrm se9. z si hrent instrm se9 eet eis pp salute. z si pp salute possent eis accidere occasiones: z pp hac rone rem pcm Aui. z hmoi tres pne: vt alis h exposui manifeste lut. fan tasia. n. motus fact9 a se u fm actu e: vt Ari. indt in lib9 de aia. g si celu hret fantasia. tuc hret se externu z nus sensu externo rum est fm nuez organoz. g hret organa plura vel vnu. z sic p3 hma pna. 2a adhuc pstat. se9. n. no dat alt nisi pp salute: vt. s. discernat nociuum ab vtili: vel p tactu: vt in aialibus impfectis vel p alios: vt in homine. g hmoi se9 dati eent ei pp salutem. Tuc sit vltima. s. q pnt accedere occasiones. cui. n. pot accide re salus z occasio poterit accidere. z h p3 in oibus: qre si salus inest celo pp se m. ergo z occasio z fractura eilu vel alics casus corruptiuus poterit ipm icurrere. Et h e ipole. est. n. celum in sui na sempiternum: z iam dixi de h ala h: nunc in typo repetere bonum e. Dac rone z Ax. tetigit in his q de plantis. indt. n. dicimus g q vite coeue est sensus: q se facit discretionem iter mozem z vita: sed celu q h3 regime nobili9 z digni9 nro regi mine elongatu est ab his. est g vis rois Ax. celo non pot acci dere occasio. g no h3 sensu3. hmoi. n. pna tenet eodem: sicut z illa auer. Amplius arguit Ax. in 3o. de aia. indt. n. se m at no ne esse in oib9 viuentib9: neq; n. qruc corpus simplex pingit hre tactum: neq; sine h pse est esse nullu al est pno ro non oe viuens h3 se m tactus. g non oe viuu h3 se m. mo stat. celu cu sit corpus simplex non hre tactum. g no h3 se m. Ampli9 2am ragit rone3. o. neq; quecuq; no susceptiua spez sine materia. e z g 2a ro: oe hns se m suscipit spes sine ma: is corp9 celeste. no suscipit spes sine materia: vt p3 p se. g celu no h3 se m. Ubi auer. i 2meto illius ptis. s. 60. ait z innuit corpa celestia. illa. n. q non sunt gnabilia neq; corruptibilia si hrent se m. tuc natura ageret ocio se quadmodu3 si ista mobilia generabilia z corruptibilia non hrent se m. tuc natura agere ociose. vult dicere q dado seiu3 ce lo natura agit ociose z abnouendo se a corpib9 gnabilib9 na ageret ociose. ibi quidem oando supflue. h vo agedi diminute. g oino ociose ageret. Amplius. oiuus themistius in ca9. 71. in dt. ex his costat aiante naturas vtraq; sui pre extrema sine sen su exigere extremas ptes natura celi z plantas accipimus q q alta rone celu3 alia platis se negati. Plantis q pignobili tate z crassamento nature: pte hac pmereri nec capere potue runt celo: q eminentioze ordine dignationeq; habebatur q vt ad huc vsum descenderet. ia in eo se vtriq; gn superuacane9: videbitur q neutrum passione fozas accelita 2quisitiue idige bat. plante q proximu vt dixi atq; obuia sozirent celum quia nullo9 pasci nece hret. Ecce quo themi9 pulchra rone celum seu carere ondit. Rursus obicit z auer. 2o. celi. commento. 61. indt. n. demfatio aut simplr in hac scia fundata est super propo sitiones. acceptas ex scia naturali z diuinali. z declaratum e. n. in phicis q motoz corpoz3 celestium no e in ma. z declatu e i lib. de anima. q illud qo est hmoi est int9. est g demfatio: vt dicit ois fozma separata a ma est int9. ois motoz celi est fozma libera ta a ma. ergo est intellectus non ergo est imaginatiua: vt Auic. tradit. Qo autem inquit voluntatez celi esse variabilem est pu rus error. z 2dicit omnibus pypatheticis vt Theofrasto. porphirio auerroy z themistio: vt Albertus in comento de causis: pp quod mesaalach inquit q motus celi est motus sapientis in eo q sapiens est: eo quia sapientis est vno agere z semper z no p inconstantia aliqn agere z aliqn no. vel sic q aliter agere. talt n. mo agit qui p diuersa disponit. ¶ Supest modo soluere motiua Auic. Ad pm Job. indt q 13 mot celi sit nouus fm ptes. e tn sempiternus fm totum. z sic ad fozmam ar ta or est va de eu nouo vtroq; modo: cuiusmodi non est in proposito. ¶ Ad 2m rndet ipse in lib. de suba 02bis q no 03 vt int ac motu ptcularem. inte dit. n. vt indt motuz vlem per se: is q; non pnt. pduci motus pticulares nisi inueniantur. io p accns intendit illos pticulares. Amplius alr indt q int a intelligit vlem motu p se pno: is singularem motum p lineam reflexa3. ¶ S3 h bon ho peccat in tribus. p9 q: motus no pot inuari fm ptes qn inouet fz totum: vt dcm est in alqs dispositionib9. totus. n. motus nihil aliud est q omnes sue ptes. Ampli9 peccat i pa solone ad 2m: qm tuc cognitio int esset pfusa z in po3: vt auer. arguit. 12. meta. 2meto 51. pnam. pbo: quoniam ois cogni9 rei in vli est cognitio pfusa z in po3: vt dicit 2to. 14. illi 12. z in 2o. meta. 2to. 15. Ergo cogni i telligentiaru esset in po: sic nra cognitio. 3o peccat in tertio. ait n. int am cognoscere sin re p lineam reflexa. certe iste homo debe ret vecu dari. auer. n. quem ipse ta q deum tenet in 3o de aia. 2to 9. z. io. nu q sciuit assignare alium mo q int 2prehendit singulare nisi mediante se u. vt p3 ibide. Alia vo latini per 2uersionez ad fantasma: cum igitur celu careat se u z fantasia: vt paulo an 2clusimus. io z in h errauit Job. Jo diu Alber. in. li. sue sapie tie multo subtilius dixit: z plus ad metem auer. z ad mente ait. n. q int 2. actiuus e duplex. vnus qde p accide. alius p se et per eius essentia. int9 actiu9 per accns est int9. nf q extentione fit practicus: vt Ax. indt in li9. de aia. no. n. agit nisi p formam artis accepta vel inuenta. actiu9 per se z p essentia est int9. int ag it. agit eni p sua essentia: vn quadmodum vtus formatia i semie agit p suas essentia in maz qua ambit p spiritu sine imaginatoe ali qua. ita dicimus q int agit absqs imaginatione aliq in ipsum ce lum motu: z sic illa actio pse intelligentia eo modo quo opo nalis se nam: z no quomodo oparo nra se, pheresiz: vt cred aui.

¶ Sed dices vel intelligit motu vel non. dico q int motum non extra se: sed int9 se: q; int9 cam mot9 int quodamo motu: vn int motum: nec scia pticulari: nec vli: is scia q est ca motus. vt oximus supra. z per hec p3 sol. ad ar in pn. fuit facta.

¶ Circa 2am qnem diu laboraui. vr. n. mihi ozdiri difficultas ex duobus. p9 ex parte gubernantis. 2o ex parte copozis celestis. Ex parte gubernantis qde: qm ois gubernator q p9 z p se e pp se. scdario. ppter gubernata: eo intuitu noscit gubernata: quo ea gubernat. vt ma est p se. mo declaratum e deos curam non ha bere de his eo modo quo cadunt sub gubernatione ipsa. z inde se q scdaria nec primaria itero aia celi. ppter nos mo. Ex p te corpis vo celestis: qm pluribus rois vr illa non agere in nos: qm si ageret esset vt alg. indt. z oes astronomi q. s. agunt. put 2iugunt in triplicitate aspectu trino: prout intrant domos vel o domoz: vt sut i dignitate. e. q ab astronomis ponitur Qo at h non agant diuersa ondit: q; vel mutat nas pmutationem loci situs dom triplicitatis. vel no. qde no mutat nas: n et actiones mutabunt. indt. n. auer. 3o. celi 2to. 72. sic. z est regula a cais: quaz na est eadem: et non dnt nisi fm magis z minus no se nisi na vna diuersa fm magis z minus. z h potest pbari demfative. vt iam pbata i fine pxime disputationis tertii. Si vo mutant nas: vt qdam inqunt astrologi h mirabili vi debitur: z multo plus detestabile: quod plorin in 2eneade. in 3o. lib. cap. p9 ondit: qm in rebus terrenis que mirabi me sunt ex sola moz mutatione locoz: atq; intuendi diuersitate nulla, pr sus accidit variatio nae qui minus i rebus stabilissimis quales sunt res celestes. Adhuc vt auer. inquit in. 5o. phyci auditus 2to 14. z. 8. phy. 2to. 59. vna ppo est q res mota in reb q mouent motibus o tis est eadem. v. g. qm id qo mo in loco idem est cum illo quod descit. z hoc vult ipse in. 8. hunc motu oibus aliis e perfectiorem: q; no mutat rei subam. z io 2uenientissim eterno corpi. Amplius in 8o celi. 2meto. 22. ait. z ligamtum illius corporis cu ente eterno no corpeo necii e: vt sit corpus ingnabile z icorruptibile: qo nu in sua suba translmutat nisi tm in loco. ta q ipso translmutato semp in loca remanente sube non cessat agere alias mutatoes predictas in corplbus que sunt sub ipso: z et non cesset gnare recipientia ista. Ecce quo celum pp muta tiom loci aspectus dignitatis: z altarum disponum non ipsius nam z suba mutat: quod z ipse. 8. phy. in calce. is. pmti etiam apte protulit: vide. Rursus pofirius in qonibus ad anebonem cheremonis ait incertum ee. si q. n. neget corpa celestia viuere coguntur dre eorum corpales nas non alr apud nos agere q ecroz ministerio. idcirco solas qualitates corpeas afferet: vltra vero minime. ¶ p. sicut plotinus testatus e: mercurius qdaz dispone positus ca non vr sapie nati: z b ronez indt: qm qo no facit aiam: nec illius accista 2tentaneum: e gisse. indt tm mercu rium vt sic positum nob ee signum sapie nati. idicabit eni cor temperatiam ad obsequm scie ordinataz. ¶ p. instat z p'onici qm corpis celestis na est vnigenea vnifozmi diuia optima oino numini pximoza. ergo planeta in qcuq; pte fuerit non poterit oponem nec naturam mutare. vt alr influat tunc q antea: z vt aliter maleficet tunc q prius. Deinde suba potens agere in quo cuq; puncto fuerit sui status n variat p remotom aut appro pinquatione ad ea in quibus agit: vt ma est per se: mo planeta est potens agere equalr in qlz pucto terre. ergo vbicuq; fuerit habebit eqlem po am. z sic non variabit nec i actione nec i natura. Adhuc si planeta varia ageret: prout e in angulo: z prout declinat ab angulo: tunc eodem tpe diuersa ageret qo absurdu oi ctum censent p'oni pnam probat: qm eodem tpe nob est angu laris alqs nationib9 declinans, atq; eq. g diuersitas eodem tpe nas vel actiones hret. Item q to signu est diutius supra nos tan to fortius z absoluti agere 03 in nos: sed signu 12m diutius supra nos existit q ascendens. s. angularis pti a. ergo magis in nos aget q ascendens contra eos. Rursus coa celestia no vnr mul tiplicare hic inferius nisi calorez z humorem z no frigus: neq; siccu qm corpa celestia sunt cae vite. mo vita p sistit in calido z humido: vt Ax. indt in lib. de morte z vita. Adhuc corpa cele stia ois sunt vnius spei: vt auer. indt in. 2. celi: 2meto. 49. ergo vel oia frigefaciut vel nulla. qo. n. ppetit p se vni individuo alicuius spei 2petit cuilib3. p se. n. z de oi infert. vt in posteriozib9 dictu est. h igit sunt illa duo. s. ex pte int z ex pte celestis cor: que mihi corpa celestia agere in nobis pfitent. ¶ Pro altera pte sola exstat viroz illustriuz rones no minozes his: viro rum quide in primis Ax. qui in 1o py os plane inquit: q pp mo tu solis in obliquo circulo fiunt gnationes z corruptiones. h in ferius: qua ponit auer. in 2meto. 56. illius exposuit. vide. Am plius auer. ibide 2to. 58. indt q pp diuersitate cae agentis in vltimo fit diuersitas rez h. vt diuersitas opois solis pp 2gregationem et segregatioez planetaz cu eo. ¶ p. z ibide assignas caz finale gnatiois istoz. indt. qo. n. in oib9 indmus qo melius desiderare naz sp melius aut esse q no esse: quot ee aut modis dicimus in alqs dcm est. hoc aut in oib9 impole existere pp lon ge a pno distare. reliquo mo 2pleuit ee deus faciens 2tinua generatione. ita. n. maxie 2tinuabit ee: q. pxime est sube fieri sem per per gnationez. huius aut ca vt dcm est multotiez in circui tu allatio sola 2tinua. vbi auer. 2meto. 59. hoc pulchre exponit: vide Amplius Ax. 2o. celi in illo tex. qm aut no e 2tius mot: assig ca qre corp celeste pluri9 motib9: mo. vbi auerroys in 2meto. 17. illius partis indt. vult perscrutari hic de causa finali qua celum habet plures motus. z vult dare causam ex eis que hic apparent. apparet enim q proportio eorum que sunt h ad corpora celestia est sicut probatio facti ad faciens. z quia factum est de oponibus facientis sicut finis incepit dare causam multitudinis eoruz ex factis hic. Et in fine illius capitis inquit quodam modo recapitulando. nunc autem tantum manifestuz est propter quam causam plura sunt circularia corpora: quia ne cesse gnonem esse. vbi auerro. commento. 71. illius partis vult Ax. vium esse circulo in demfando. arguit. n. motuum multitudinem ex gnone z corruptione. h z post ex multitudine motuum ar gnonem z corruptionem. Adhuc Ax. 12. meta. h idem cofirmauit: vbi auer. in 2meto illius partis. s. 34. inquit. z si hic fuerint due actioes 2rie vt gnatio z corruptio eterne z h z procationez o3 vt illo circulare qo facit has duas actoes 2rias moueatur duobus motibus o tis aut plibus in loco: sicut e o. 7. planetis z plus: quod app3 de actoibus ipsoz est sol. z io 2tia vocabant istum onm vite: ecce q plane Ax. z auer: illo pstitur. Rursus auer. ibidem 2meto. 44. indt. dispo in iuuamto copoz celestium adinuicem in creando entia q sunt h z perseuando est sic dispo regentium bonoz qui iuuant se adinuicem i regendo bona ciuitatem. vult dre quadmodum sunt patriu Veneti in regimie iclite ciuitatis Venetiarum: vt p totu mudu pstat: ecce q plane illud ibi 2cedit. ¶ p. Ax. in li. o. pperatibus eltoru indt. democritus aut z plo. secte amboz. z q locuti sunt fmonibus vtriusq; indunt q prius frigus e radix: z q caliditas ge nerata e accitalis itrao sup ea. z signum illius e: cu sol declinat a nob in orbe suo declini ad ptem oextraz meridiei accit super nos superfluu. z silr longinq a zenit capitis motus ad lat polo ru septemtrionalium iueniunt frigora tc. z Ax. in fine illi ser monis 2mendat eos. d. dico at q ipsi bn putauerunt in illo tc.

ecce quo corpa celestia agunt in his q sunt h. ¶ Adhuc arist. in li9 de mundo q z de mirabilibus mundi et ab aliis scribitur cap9. 9. tanta arte tatoq; stillo ondit huc mudu iferiorem regi a supioz qo ore eet supfluu. incipit. n sic. restat g dom summa rie de causa oiuz pticiua: quadmodu z de aliis. nefas. n. de mu do dicetes: quis no subtilr: sed velut in figurali doctrina: preter mittere pn mundi. Antiquus qde ergo qda fmo z paternus est cunctis oib9 q a deo oia: z p deu pstat. nulla. n. nu sibi suf ficit puata salute q ex eo: gobze z qda antiquoz moti sunt ad dom q hec oia plena sunt oy z relig. vide vbi mo regiminis huius mudi ad plenu reperies ex supioribus latoib9: quadmo du sub nebula indt z metheozis. ¶ Qo igit supioza i his que h sunt agat tata oca sint. p hec. n. qs erit ambiguus no pax: vt igit vitas determinet. p9 o3 videre quot sunt illa q h fiut. sco quot modis corp celeste pcurrit ad hec. z qs modus agedi est suus circa nos. 3o videbit qua spe gubernatois motozes guber net nos: z quo se beant in actu gubernandi. ¶ Quib habitis ta sciet modus quo corpa celestia scdaria intentioe moueat pp nos: z soluent obta que in op fiut. ¶ Quatuz ad pmum illa que h fiut pnt ptinere ad pte corpea. ho. n. cu nexus sit celestiu z corruptibiliu: vt Isaac indt: duplicem decer bat ipz hre naz. s. spirituale qua cu superius colecter: z corpoza qua cuz his q h sunt: certa 2uenit: z loquor de hoie: qm vt plo ait. ho est qdam o ia. in eo. n. sunt oes res mudi. e. n. puus mun dus. ea igit q hoi accidut spi ad pte corpea sunt trasmutatio in suba: z transm in accte. In suba qde gnatio z corruptio. in accte augmentatio dimi altera o z motus localis. hec. n. sunt transmutatiois spes vt pstat q pnt hoi z corpeis rebus accide re. Ea vo que accidut ei q tu ad pte spirituale sunt augmtatio in scia decremetu in ea. pfecta credulitas alicui noue legis pru dentia z oes opones aie: qs enuerat Ax. in lib. de aia: z in ethi cis. hmoi. n. transmutationes soli homini pe sunt: vt Ax. in quit. h igit sunt q hoi accidere pnt: z oib9 reb q sub astris con tinent. ¶ Supest nuc videre quot na modis celu pcurrit ad ea q enuerata sunt. z q; vitas no inuenit nisi p o ta z i logo tpe ita inducere opiones patru reputaui bonu esse in qb9 st q bona re peria reputabim ea in lucru: si qua vo incolona largitari eoz. adhuc gre sunt referende vt viterius vitate inuestigemus eoz dca accusantes. possum g vt suspicari coa celestia nulla i his q h sut agere vl ea agere. Sidde nlla ager suspicam opio erit legis machoeti. indt. n. coa celestia ee fca ad vniuersi decoze. non ad entiu creatioez vel pservatioem: pp qo rabi moyses oxit deus imediate oia agere: z in nllis rebus ee virtutes nales. z h narrat auer. de sua lege. 12. meta. 2to. 18. z indt cu loqntes nre legis opinabant q agens agit creado formam ex nihilo. z nllm hmoi ages viderut hic oixerut vnu agi oia entia sine me. z q actio isti agentis trasit in vno istanti in actoes 2rias z 2uenientes et finitas. ita q negat ignem pburrere z qua huectare. z dicut oia ista indigere creatioe adeo q onit q ho no mo lapide expelle do: is illo ages creat motu: z negauerut pp h po am esse sup. in reb9. z sic p3 hec. ¶ S3 tu hec lex sit 2 nam z ronalem vita tez. tu ispicias. arguit. n. albumasar 2 hac: z ponit rone sic. oia corpora nalia q motu locali z p se mouent sunt agentia aliquid extra se: vt ex ondit: vide. Sed declaratum e oia corpora cele stia moueri p se z motu locali: quare z ipsa agere ex se non erit du. z 2 hoc faciunt oia iducta in pcedeti fmoe. Si vo corpa celestia agere extra se z in hunc modum consentiamus. Adhuc pti sunt pnes antiq. qdaz. n. corp sunt qui cuilz effectui h infe rius pp sidus p se ad eius creatioez i celo iponut suscitas ad incrementu illius. z h opio hermetis enoch mercurij. z plmoz idoz fuit adeo q astronomi. 48o. imagines in celo situat stella to vt qlz suam rem procreet z curet. iuxta illud Ax. paulo an allegatum qdaz antiquoz senserunt hec omnia plena esse dei: z isti sunt q tantam corporibus celestib9 iponut potentia q oia ex illis esse conati sunt cofiteri. vn z Homer ab Empe. accipi ens indt intellectu z volutate ad pns augeri: z pp quod indt ta lis itellectus est in terminis hoibus. qlez deducit pri i oie viro ruz deoruq;. Et hui etia opionis horteus oia plena dei in car minibus suis domatizans fuit visus esse. dicebat. n. deos virtu tes diuinas in rebus diffusas esse: quos deos Arist. de mundo exponens indt. summus habitaculum deoz nucupatu est celuz. plenum aut exns corpoz diuinoz que stellas confueuimus dice re. Post hos Alex. afrodiseus q Democritum z leucippum secutus est indt. hunc mundum no depedere ab illo nisi tu ad ordinate regulariter q; agere. vn q; hic inferius est 2tietas sufficiens ad gnationem. Amplius subm potens recipere motu. io z hec no depedere: nec in alt ne: nec in gnatoe. nec in aug nt ab illis indt. Verum huiusmoi ordinati non eent fm quadam recipzocationem: vt. s. nunc ex calidis gnantur frigida: nec e. S3 2tingeret sic eraclitus posuit q; qnqs oia fierent ignis. na ordi nato. recipzoce 2uersionis iuicem est p virutem celi. ait tn saluando dictu Ax. in. 7. z. 8. phy. hmoi corpa h depedere i motu lo cali tm illis. Hoc autez expa eum docuit de magnete. mo enim localiter prout virtus est celi. immo vt dicunt lapidarij si ma-

gnes figure redderetur rotunde. ⁊ super duos locaretur polos esset sine dubio mota localiter motu celi proximo. ⁊ hoc quia omne quod localiter mo⁹: mo⁹ per virtutem primi moti quod est celeste corpus. Et cum omnia hec sint dicta ex his accipim⁹ q⁹ corpora celestia agant in his inferioribus sine dubio ꝑm omnes modos motus. ſ. intent^{ce} ⁊ phicos. ꝑm phicos quidez quoniam ꝑm generationem ⁊ corruptionem. amplius ꝑm alterationem adhuc ꝑm augmentum ⁊ decrementum. Rursus ꝑm loci mutationem. ꝑm intent^{ce} vero: q⁊ hominibus sancte influunt profetie religiones mozes declarati in libris mozalibus vitia ⁊ vniuersaliter omnes actus qui in nobis inueniuntur: vt astrologi dñt. hec ly probata sint. rursus ea confirmans ostendo ꝑmo q⁹ agant in hozum generatione ⁊ corruptione. q⁊ apparet in elementis ⁊ mixtis: quoniam accedente sole ⁊ alijs stellis calidis ad zenith alicuius regionis elementa superiora: vt ignis ⁊ aer augentur: ⁊ inferiora. ſ. terra ⁊ aqua minuuntur: ⁊ in superiora conuertuntur ⁊ econuerso recedente. Amplius in mixtis. ⁊ ꝑmo in inanimatis. inquiunt enim alchimiste. vt Alber. ⁊ Auic. quemly planetam habere vnam speciem metalli. sicut sol habet aurum multiplicare: luna argentum: mercurius argentum viuum: mars ferrum: iuppiter stannum: saturnus autem plumbum. ⁊ idem huiusmodi metalla nomina sortita sunt planetarum: vt inquiunt. Hoc etiam apparet in animatis ⁊ in plantis. quantum enim accessus ⁊ recessus solis necessarius sit generationi plantarum agricole testes ibi erunt. ¶ Preterea in generatione animalium. sole enim intrante primum punctum arietis tunc aues nidos incipiũt colere: inter se aues suaues cantus ad amorem incitantes canere: vt plato inquit de philomena. reciproca basia quandoq⁹ interponere: tandem ad amoris actum: vt inde procreentur pulli occurrunt: ⁊ q̃ mirabilis sit nature ordo ex huiusmodi animalibus felicibus capere quispiam potest. ¶ Adhuc emperica testatur auctoritas medicoum q̃ nouem menses lationis fetus in vtero matris planetis ascribẽtes aiunt natum in. 8° mense viuere non posse: q⁊ sub planeta mozti ficante oritur. Et q̃ hec sint ita omnia auctoritate magozi cõfirmo: quemadmodum fuerunt magot grecus: ⁊ germa babilonicus: ⁊ hermes egiptius: ptolo⁹ sapiens: geber hispalensis ⁊ thebit: quozum caput fuit zoroaster qui cum natus fuisset ce rebzum ita palpitasse aiunt q⁹ manum impositam repelleret: quemadmodum ꝓ plinius testatus est. Huiusmodi enim viri alchimiam perficientes totum genus artis ad corpora celestia reducunt. erat enim principium apud eos. omnia quecũq⁹ fiunt: generanturq⁹ a natura vel arte moueri a virtutibus celestibus primo ⁊ per se. ⁊ hoc de natura non dubitarunt. in arte quoq⁹ constare etiam dñt: eo q⁹ aliquid modo: ⁊ non ante incitat coz hominis ad faciendum. ⁊ hoc esse non potest nisi virtus celesti] vt inquiunt illos premoueret. ¶ Ꝑ. plo in thymeo indt. vitaz nobis corpoream a stellis infundi. Qõ aũt corpa celestia agãt. ⁊ in his transmutationem in accidentibus. ſ. motus spuales ⁊ corporales manifestabitur. ⁊ ꝑmo de spuali mutatione experiẽtia docet. inquit enim plotinus in scõo ꝯte eneadis. q⁹ statue facte ab artificibus loquentes non loquuntur: eo q⁊ aie loquant in eis: nec q⁊ sidera loquant: sed demones a sidere ducti sub c⁹ dominio celebzata fuit ars vel operatio. Amplius quemadmodum aly testatus est de puero filio regis quo die natus est locuto non d^r coniunctionem quatuo: planetaz in eius horoscopo concurrentium protulisse verba: nec est consonum eius animaz ea fozmauisse: vaticiniũq⁹ fecisse de paterni regni calamitate: paulopost eueniente: sed demonem potius fuisse locutũ: demonem dico mercurialem: quoniam in. 8°. gradu libre horoscopo qui terminus est mercurij. mercurius cum venere ioue ⁊ marte dicitur fuisse cõiunctus. ¶ Rursus dicit albumasar in sadan q⁹ grecozum regis cum opus aliquod perficere curabant: deo quidem orationem pozrigere cõsueuerunt capite oraconis existente in medio celi: ⁊ cum ioue vel alio aliquo amicabili aspectu conuncto. tunc enim exaudiebantur. Ad idem plato in re publica ait sub facilibus necessitatis dee. filiarumq⁹ eius parcarum reuolutionibus animas ⁊ corpora proficisci. vide. ¶ Ꝑ. astronomi dogmatizant capite arietis ligniferi sub eius. compari capite immobilis zodiaci situato: ⁊ vniuersaliter zodiaco suborizontaliter ente zodiaco: quod si quidem factus fy ptolomei radicem per amplius circa. 1500. anno sui motus indicat coz leonis pretacti: tunc nãq⁹ virtute vnita ex directa connexione sperarum in hec inferiora diffusa. Maxime ac quasi p. 500. annos ante ⁊ post mundum conflozere virtute ⁊ sapientia: tũc quidem enim reges imperatozesq⁹ fuere celeberrimi: vt Alexandrue. Julius cesar. ⁊ reliqui. Tunc etiam romanozum monarchia: stoycozum adaucta scola: pery^{coz} fundata secta Aristo. auctoze. Tunc Ga. in medicina. Prolo⁹. in astrozum sapientia. Cicero in rhetorica claruere. ¶ Amplius prouulgabant secte bestiali appetitu fundate vt machometanoz ⁊ alie multe. q⁹ si acciddat capita signozum quatuoz cardinalium. ⁊ vino zodiacos incipientia abinuicem secedere oia ecõtrario puerti incipient: sicut ꝑ nostris ꝯpibus in quibus paucos. ꝑ nullos video phos: ⁊ illi pauci cõprimũt: ita q⁹ despati phiz pulsactõt intrin q⁹ eã tanꝯ destructionẽ aie ⁊ corpis reputãt: eo q⁊ appetitus innales phi sequunt hodie pp disponẽ tpis hui⁹: ⁊ tõ nc phos oẽs vitiosos reputant vulgares. cuius ꝯtrũ legimus fuisse tpe illo. quẽadmodũ Aristo. narrat in li^o de pomo. manutenebant enim leges diuinas ꝓtones nales ⁊ ordines ꝓgruos. ⁊ breuiter oẽs opiniones quibus ducebant in pfectionẽ aie ⁊ corpis: cui⁹ op^m video tpe meo. 1497. ⁊ vtinã tpe illo fata mea ita tulissẽt vt me viuentem tũc prestassent. Dñi huius tpis pauci sunt preter nostros plares Uenetos q⁹ iustitiã: tẽperantiã: fidẽ: virtutũ omnium gña ꝓseruent: quos ꝺs tãꝯ imagines antiquozuz dño rum conseruat: vt ne nã oblitoi tradat eos: q̃n concurrit illos reformare. q⁹ itaq⁹ corpa celestia in his q̃ h sũt spuales mutationes nouasq⁹ trãsmutationes agãt ma^m ex his ẽ. Qõ vo in his q̃ sũt h amplius agãt corporeas trãsmutationes ꝓbare nõ expedit: q̃n omnes libri pleni sunt. ⁊ sic sit de his dcm itantũ. ¶ Sed q⁊ nonduz manifest⁹ est modus agendi eoz i nob. Jõ ãplius circa mo^m agendi insista. possumus g̃ int^{ce} ea agere duplr vno^o tanꝯ cãs primas remotas principales. ita q⁹ illa sint principales cãe ojum q̃ hic fiũt: ⁊ agentia h sint cãe instrumentales 2^{oo} tãꝯ cãs proximas imediatas. 2° siquidem modo adhuc triplr. vlr. particulariter: ⁊ modo me^o. inquiunt astronomiyt ocla rabit. Siquidẽ p^o sic corpa celestia cõnexa ꝓstituũt nãz vsez q̃ est tãꝯ cã prima ⁊ vlis oium effectuũ q̃ hic fiunt ⁊ agẽtia h sunt cãe ꝓxime ⁊ instrumẽtales. imeginãdũ. n. ex generabilib⁹ agentibus hic ⁊ corpibus celestib⁹ fierivnũ agens hñs gradus ordinatos: q̃n hec agentia in agendo dependent ab illis quẽad modũ in essendo. Hoc Aꝛ. 2°. py^{co} testatus est: vbi corpa celestia esse velut ars. hec aũt q̃ hic sũt tãꝯ instrumenta artis. Qõ etiã rõnib⁹ phat auer. 8° phycoꝛ. 2mento. 46. ⁊. 47. q̃z ꝑma sumit ibi: q̃n inuenit aliq⁹ natura plificata in multis fy vniuocã rationem vel analogã. oꝫ vt eam in aliquod ꝑmo reducam⁹ qõ sit tale per se ⁊ cãjomniũ alioꝛ. ꝛe sint talia. mõ ꝓposito inuenimus oia agere h ⁊ po^{am} agendi esse in oib⁹ his q̃ h st. g opz darevnũ ꝑmo tale qõ sit tãꝯ regula ⁊ mensura omniũ alioꝛ. ⁊ h nõ põt esse nisi corp⁹ ꝑmũ imortale ⁊ diuinũ. ſ. celũ ꝛe ꝛc. ¶ 2^a rõ esse põt ex vbis auer. corpora celestia agunt in his: ⁊ agentia h vl eq̃ ꝑmo. ⁊ nõ. tũc enim vnus effectus a duab⁹ cãis eq̃ ꝑmo totalib⁹ penderet. si nõ eq̃ ꝑmo: vl igr agentia h ꝑ pus q̃ illa: ⁊ h extraneum existit nãe vel illa ꝑus. ⁊ h volo. p3 g̃ cãz vlez corpib⁹ celestib⁹ esse decenter inscriptã. ¶ Sed dices. oẽ agens ꝑmũ ⁊ ꝓncipale coniungit suo instro: vt patet de manu ⁊ secari ⁊ multis alijs: sed corp⁹ celeste nõ est ꝑiunctũ nobis vt se^u p3 expsse. ¶ Dom q̃ instrm est m^r in ꝓposito dup^r. vno^o qõ nõ mo⁹ per se nisi influxũ ab agente ꝑmo: vt p3 i lapide moto a baculo qui non mouet nisi ꝓpter manum que in baculo influit. ⁊ sic verus est: oẽ instrumentũ esse ꝓncipalis] agẽti ꝑiuctũ 2^{oo}. pot capi. p scõa cã: que dicit instrm. put nõ agit vtute ꝓa: sed vtute ꝑmi. ⁊ sic hmõi st instra ꝑmoꝛ corpoꝛ. ⁊ sic non opz q̃ sint ꝑiucta fm locũ: ſz fm actũ vtutũ vt oẽs dñt sapientes. ⁊ sic p3 p^o. si aũ dicam⁹ corpa celestia agere 2^{oo}. ſ. immed^{te} vlr ad huc fm py^{coo} illud concedendm puto mediãte lumie ⁊ motu: vt Aꝛ. 2. celi indt. ⁊ auer. ibidez 2°. 42. hec. n. duo sunt genera lia instra corporib⁹ celestib⁹ ad agendũ h iferi⁹ non tm ꝯtũ ad trãsmutationẽ in suba: vt p3 ad se^m: sed ꝯtũ ad transmutationẽ in accidentib⁹. ſ. motu locali alt^{ne} aug^{one} ⁊ alijs: vt se⁹ diuulgat. ¶ Amplius si dicẽ corpa celestia agere i his iferioribus im^{te} ⁊ mõ particulari. ſ. vnicuiq⁹ ꝓpo fm perypathetitos est valde du^m. non. n. inueni apud Aꝛ. corpoꝛa celestia agere i his im^{te} nisi motu ⁊ lumine: ⁊ nullibi inueni istum modum agẽdi astronomozum. maxie. n. in li^o celi ſpm tradere debuisset. vbi oia accitia ꝓpria celoꝛ tractat. attn si dcã Aꝛ. i li^o. ꝺ bona foꝛtuna inspiciemuꝫ adhuc poterim⁹ ꝓsiteri hmõi mo^m agẽdi i nobis. ¶ Debes g̃ scire q⁹ duo sũt modi dõi. ad h satis optimi p^o est imaginando q⁹ quemadmoduz caloꝛ igni inherens ⁊ est caloꝛ ⁊ est igneus. sic ⁊ pr me^o in hoza gnõnis ⁊ transmutationis spermatis. ⁊ ẽ hõ ⁊ est stellaꝛ ⁊ corpoꝛ celestiũ instrm sub tali pstellatione vel dispone exntium: ⁊ quẽadmodum caloꝛ inq̃tum caloꝛ nõ gñat nisi p se caloꝛẽ: sic ⁊ hõ inq̃tũ hõ non nisi hoiem gñat. amplius sicut caloꝛ vt igneus gñat ignẽ: sic ⁊ pr meus hõ exñs inq̃tum instrm celoꝛ sic dispositoꝛ qualẽa mihi naturales po^{ae} aggñat. v. g. potentiam nãle gladiãdi saltãdi: ⁊ sic de alijs potentijs nãlibus ꝺ 2ª spẽ q̃lt^{ie}. aplr aggñabit mihi po^{am} naturalẽ q̃ moueoꝛ dispone mei ascẽdẽtis: sic q⁹ quemadmodum oñs mee vite existet dispone varia dispositus. sic ⁊ ego allectus ab eo insequoꝛ eius dispõnẽ. nẽ. qdẽ ilarez. nũc vo tristem: nũc studiosam: nunc pzauam. h^o ex^m pso posuit q⁹ quẽ admodũ pozrigens lactucã anseri eã mo^r: allicitq⁹ per exterio rem se^m: q̃n petas nãlis fuit congenita anseri moueri a lactuca. sic dispo nãl fuit mihi a pre i vtute astroꝛ data vt disponar astroꝛ oñantium mihi dispõnem ⁊ hmõi naturales po^{ae} Aꝛ. in illo li^o ipetus appellat naturales: vt ibidẽ p3. ¶ Sz obijces nõ paz qd nã ẽ hmõi nãlis ipet⁹. an. ſ. accñs aie: an acñs corpi. ¶ 2° ambiges: q̃n astronomi ꝓsiderant exitus nati ab vtero: ⁊

n-n tm hozã cõceptiõis. ergo nõ ẽ vtute pris hmõi nãlis po^e. ¶ 3° oubitabis an doño vite sorti exñte bono vel malo. ad h vt bñ vel male agat ille planeta spec^r nunc nouⁱ influit sibi q̃lta tẽ aliquã an illa ꝓgenita sufficit. ¶ 4° oices q⁹ tunc corpa celestia vlr modo ꝓcurrerẽt. ⁊ sic nõ differret h modus agendi a ꝑmo qõ nõ est ita. ¶ Dom igit ad ꝑmã q⁹ quẽadmodũ idt Aꝛ. oia acc^a phica sunt cõia aie ⁊ corpi quẽadmodũ in ꝑ^o de aia oñ sum ẽ. verũ aliqua sunt aie pp corp⁹: aliq̃ eꝫ. sic in ꝓpo^{to} hmõi acc^a: ⁊ si sint cõia aie ⁊ coꝛ. aie ilat pp corp⁹: qm̃ incipiũt ab ipso coꝛ: ⁊ teriant in aiaz quẽadmodũ somn⁹ ⁊ vigilia: vt Auer. o. ¶ Ad 1^{mum} ꝺbes scire mltũ i h q⁹ i gñe alijs. v. g. hois 3^{ia} ꝑsidero tpa. ſ. hoza. ꝓiectõis spmat]: hozã forãtõis ei^o: ⁊ tpe regis sue vite. imagioz igr tẽ prez istfz astroꝛ sic dispositoꝛ gñare l dari vtuti gignitie dispõnẽ q̃dã vt agat actõe vnigẽia dispõni astrorũ tpe ꝓiectõis. tc. n. scie ꝓiectoꝛ^r forãtiua ẽ istfz 2^{oz}. ſ. hois ⁊ corpoꝛ celestiũ sic dispositoꝛ: vt istfz hois hoiez gñat: vt istfz astroꝛ sic dispositoꝛ hoza fo^{rme} gñat accñtia ꝑsitia astrorũ dispõni. Hoza q̃z exit⁹ vt^e forãtiua q̃ p^o erat forãtiua ꝑuertitur in regitiuã corpis: qm̃ ãpli^r fet^e nõ viuit vita mris. 7^c iteruz pt ꝓsiderari dupl^r. vno^o inq̃^m ẽ istfz hois. ⁊ hz ꝑseruare ⁊ regere hoiez inq̃^m hõ ẽ. alio^o vt istfz astroꝛ sic dispositoꝛ. i tpe exitus. 7^c hz mouere nauiz fz dispõnẽ sui dñi: ⁊ oia ista tria tpa: cõsiderare solẽt astronõi: maxie tñ tpa exit⁹: qm̃ tc vt^e icipit regere coꝛp⁹: ⁊ q̃dmõ agere i vtute astroꝛ tũc sic ordiatoꝛ: vt dicti ẽ. ¶ Ad 3^{am} mihi vr eẽ dom q⁹ quẽadm^m hõ cõplexionis colice mo^r ad irã pp tria: tanꝯ pp cãz. ꝺ^o pp appetitũ vidicte: tãꝯ pp finẽ. 2° pp accessionẽ sanguis circa coꝛp⁹. ⁊ maxie circa coꝛ. ⁊ 3° pp ꝓplexionẽ colerica sic aptã ꝺ facile accẽdi. sic ⁊ hõ q̃ sub doño nascit mercurio hz tria vñ mo^r ad dispõnẽ illã. ſ. vtutẽ regitiuã corpis q̃ ẽ tanꝯ agẽs imediatũ. 2° iperũ ꝓgenitũ tãꝯ mãm p quã nat^e icurrere altercationẽ silez dispõni astri eo mõ q̃ colericus p ꝓplexiouẽ colerica nat^e erat icurrere in iraz. Et tertio hz mercuriũ dñm sue vite a q̃ mo^r tãꝯ ferꝛ a magnete: vel agẽs a fine. differt tñ qm̃ magnes mo^r pp ipzessionẽ q̃litatis occulte vt auer. indt in. 10. ꝑmo. 7. phicoꝛ. in nato aũt nõ mo^r ab astro: ſz quẽadmodũ graue se mo^t deorsuz p formã ſba lẽ: ⁊ p q̃litates tanꝯ p istfa nollo ei impsso a loco: sic nat^a sub mercurio mo^r se p formã subalẽ tanꝯ ab agẽte p se: a q̃litatib⁹ tãꝯ ab istfis: ⁊ a planeta tãꝯ a loco fine sue pfectõe: ⁊ in h p3 dria brutoꝛ ab hoib⁹. bruta nãq⁹ ab ipzessiõib⁹ celestib⁹ muta tur aliq̃d recipiẽdo q⁹ istinctũ nãe appellat Ari. 2. phicoꝛ: sic de gallo p3 q̃ in singula hoza noctis hozã ꝺicat rustico: ꝓpterea q⁊ sentit motũ astroꝛ. a q̃litatib⁹ el nouiter ipzessis fy diuersaz hozã. Adhuc p3 ꝺ afino q̃ tpe future pluuie aures q̃tit sepe sepi⁹ pp impssionẽ pluuialẽ quã sentit. 7^c de alijs multis. Dices aũt ⁊ si hmõi ipzessiões fiãt eis nõ mouent: q̃n illas nõ sentiunt pp occupationẽ in altioꝛ ope: vt Arist. ẽ inia in li^o de bona foꝛtũa: attn vbi fiãt foꝛtissime ꝑuctões maxie ilueres ẽt homines setirẽt. ⁊ suz locut^o h de pticularib⁹ hoib⁹. secus ẽ de dispõnibus celoꝛ vlibus. ¶ Ad 4^m dom corpa celestia ouplr ꝓcurrere ad ee. ſ. rez absolute: ⁊ ad eẽ cũ talib⁹ accñtib⁹. ꝑ^{oo} hñt rõnẽ cãe vlis: vt dcm ẽ. scõo mõ rõnẽ cãe. prie: . put est cã mutatiõis rei pticulariter ⁊ signate vt nunc vificaui. Et sic p3 iste excellẽtissimus modus dicẽdi. De scõo mõ dicẽdi pleni sũt libri astronomoꝛ. ⁊ iõ cũ in eo nihil noui dom iueni: sed potiꝰ reprobãdi aliq̃d diligẽs lectoꝛ ex se libroꝛ astronomoꝛ reuoluẽs ꝓsiderabit. hic q̃dẽ mo^r mihi ꝑpathetic^o visus ẽ. ⁊ si dicta Arist. saluare vis: nõ video alr eẽ dom: qõ vo dicebat Ari. nũ ꝯ dixisset de isto mõ agẽdi p3 eẽ falsũ. dixit. n. in lib. de bona foꝛtuna. nõ. n. decebat dicere in lib. de celo: q̃n ibi ꝑa accñtia celi vlia tractat. ⁊ nõ pticularia! fm pticulares astroꝛ dispõnes: vt p3. iõ tm vlem modũ agẽdi tradidit. vtrũ aũt sit aliqs mo^r me dius agẽdi in coꝛpib⁹ celestib⁹ erga nos difficile ẽ multũ: ⁊ in hoc nõ paz laboraui. Astronomi quoq⁹ Auic. ⁊ Alber. sequuntur. opinati sũt planetas differre ꝓplexiõe. qdã. n. planetaꝛ sicus ⁊ frigus existit vt saturnus: qdã calidus ⁊ hũdus: vt iuppiter: ⁊ sic de alijs suo mõ dicaꝛ. Imaginat igr. q⁹ quẽadmodũ mẽbra hois diuersas hñt cõplexiões: vt cerebzũ hũdũ ⁊ frigidũ: coꝛ calidũ ⁊ siccũ. epar calidũ ⁊ hũdũ tẽ. attn ex eis puenit cõplexio totꝰ hois declinãs a cõplexiõe tẽpata p calidum ⁊ hũdũ: sic ex astris diuersaꝛ cõplexionũ fit q̃dã media ꝓplexio declinãs a tẽpata p calidũ ⁊ hũdũ. caliditas. n. iouis martis ⁊ solis superat frigiditatẽ saturni veneris: luneq⁹. Sitr hũditas lune veneris ⁊ iouis superat siccitatẽ saturni martis ⁊ solis. ⁊ sic calidũ ⁊ hũdũ sũt supexcellẽtia. ⁊ sic cõplexio erit declinãs ad calidũ ⁊ hũdũ. ⁊ hic modus agẽdi ẽ medi^a. iter cõmunẽ ⁊ pticularẽ: q̃n nõ ẽ extimãdũ stellas eẽ h^o cõplexionis formalr: ſz effectiue. put hñt vitã hoib⁹ maxie ⁊ aialib⁹ dare. Sed huic mõ dicẽdi opponit Auer. 2. celi. cõmẽto. 42. 2°. pzi^o q̃n si astra agerẽt friditatẽ maxie apperet in luna. mõ luna in pleniluntio caliditatẽ agit: vt Arist. indt in 4°. de ptib⁹ aialiũ. q⁹ noctes in pleniluntio calidioꝛis sũt pp lumẽ lune. Ampli^r arguit q⁹ si astra agerẽt friditatẽ eẽt ex̃ fundamẽtũ nãe: q̃n fricitas nõ igredit opus nãe. põt ergo argui sic. nulla corpa p se viuifi-

catiua sunt p se agẽtia friditatẽ: sed corpa celestia p se sũt viuificatiua: ⁊ p accñs nõ frigidatiua: g̃ p se agẽt calidũ ⁊ hũdũ: ⁊ p accñs: ⁊ q̃si fm cõparationẽ siccitatẽ ⁊ friditatẽ: que sũt opposite vite: vt p3 a medicis. Ut ergo opio Ari. sit ma^{ta} obijcias ꝺ illa argumẽtis que ꝺ eã fiũt. obijcit itaq⁹ expositoꝛ pm⁹ latino rũ scõo celi ꝺ Auerroym duob⁹ argumẽtis. p^o. q̃n data opione Auer. sequeret q⁹ siccũ ⁊ fridũ eẽnt in vniverso p accñs: ꝓns est ꝺ oẽs. oẽ. n. ens pfectũ cadit sub intento nãe vlis. Cõsequentiam pbat. ea sunt per accidens in vniverso que non fiunt a corpozibus celestibus: sed huiusmodi fm Auerroym non fiũt a corpozibus celestibus nisi per accidens. ergo ⁊ per accidens sunt in vniverso. Amplius arguit. omnes forme substantiales inferiozum corpozum sunt ex virtute celestium corpozum. ergo ⁊ eozum virtutes esse debent a corpozibus celestibus: cũ dans formam det consequentia formam. ¶ Pro intellectu opiniõis Aristo. ⁊ Auerroys debes scire q⁹ quemadmodum vt auerroys inquit. 12. metaphy. commento. 18. ⁊ in. 2°. cap. de substantia orbis. duplex est caloꝛ celestis ⁊ elementalis: sic ⁊ duplex ẽ humiditas. ſcz. celestis ⁊ elementalis. ⁊ duplex siccitas celestis ⁊ elementalis: ⁊ duplex frigiditas etiam suo modo. Caloꝛ elementalis est propria qualitas ignis siccitas elementalis propria terre. humiditas elementalis propria aeri: frigiditas elementalis propria aque. ⁊ huiusmodi qualitates sunt positiue. ⁊ accidentia per se quatuoz elementozum inuicem combinabilia. vt scis. caloꝛ celestis est ille qui nobis motu ⁊ lumine portatur. frigiditas celestis est priuatio caloris celestis propter distantiam a celo ⁊ a causis celestibus calefacientibus. ⁊ sic dr terrã eẽ maxime frigidam: q̃n maxime distat a celestibus causis calefaciẽtib⁹. ſ. motu lumie: vt auerois indt. scõo celi. 2mẽto. 94°. Quid aũt sit celestis humiditas p3. ẽ. n. illa q̃litas q̃ cãtur ex corpozib⁹ celestib⁹ p se. siccitas aũt celestis ꝓuatio hui^o eo mõ q̃ dixi caloꝛe. Quib⁹ visis p3 qualr friditas ⁊ siccitas it p accñs i tẽte: cũ sint ꝓuatões gñs nã p accñs itẽdit. ¶ Tũc ad rõnes ꝓtra hoc p3 sol. ſi. n. loqtur ipse de his q̃litatib⁹: ꝓut sũt elemẽtales. sic sũt p se a celo tanꝯ cã vniversali: qm̃ vt dcm ẽ. celũ est vniversalis cã sub cui⁹ vtute oia agẽtia hic agũt: ⁊ hoc nõ negauit auerro. ſz q⁹ celũ agat illae: ꝓut opponũt caloꝛi ⁊ hũori immediate negauit: ⁊ sic p3 ad ꝑmũ. 2° ded. n. auerroys huiusmodi ꝓuatões eẽ p accñs: ſz vt elemẽtales sũt q̃litates p se vli ratione cãe. ¶ Et p idẽ p3 ad dom. ⁊ cũ hec sint ita vlitatuz habẽt corpa celestia agere vniverſaliter ⁊ non pticulariter. ⁊ hoc trib⁹ modis. ſ. vniversalr ⁊ mõ medio. ⁊ sic p3 qualr ex pte corpis celestis hec iferioza sũt ⁊ ꝓseruant. ⁊ sic expeditũ ẽ de scõo. ꝓpositoꝛ. Et cũ sit tibi ꝓpicuũ corpa celestia agere i his ⁊ quomõ agãt tibi scio desideriũ maxiuz adesse: vt declarẽ tibi an necessitẽt nos fm sapiẽtes an nõ: ⁊ hec q̃dẽ q̃ multũ desiderabilis ẽ: ⁊ iã diu ẽ i q̃ desiderabã eã absoluere: vt. 23°. ãno mee etatis i q̃ icepi scribere libzũ istũ. vsq⁹ nũc p̃q ⁊ currit ann⁹ 27° mee vite. ⁊ nũq⁹ iueni certitudinẽ i hoc q̃sito fm astra ⁊ maxie fm Aꝛ. ⁊ alioꝛ pypatheticoꝛ dogmata: ⁊ sũ ita ꝑsuꝰ i ea: vt reputẽ debere ꝑsidi hoiez oẽm q̃ haꝛ. q̃nũ gña appetit absoluere. Amplius scio te expectare declonẽ quio ex astris nobis augek scia. ⁊ ex ipsis q̃nq⁹ diminuit. hoc. n. apõ oẽs non miozis ẽ difficultatis q̃ qõ ꝓma. ⁊ vtinã q⁹ ego oñe posse aliq̃d dignũ i h. Et ꝓma q̃dẽ qõ vr abigua multũ vt dixi. ꝑmo. n. aspectu vr q⁹ astra aiaz hois ñ necessitẽt. p opõib⁹ suis pficiẽdis: ⁊ h q⁊ multi docẽt cuitare vires astroꝛ. eoꝛũq⁹ fatũ phibere. vñ albumasar ꝺ eoꝛ q̃ sciaz astroꝛ iutile eẽ. pfitẽt: indt. poterit si bi foꝛtitan ꝓcauere mutãdo locũ i q̃ futura ẽ pestis: poterit ẽt aliq̃n totũ a se repellere: ac ꝓuidẽs futurã ifirmitatẽ vl iuasionẽ hostiũ z filia deuitare. Dic ẽt ꝓtolo⁹ idt. sapiens oñabitur astris: ꝺten⁹ admonit⁹ põt iminẽs decliaꝛ discrimẽ. Ampli⁹ narrãt astronomi puerũ natũ. 8°. mẽse nocte sub saturno stationario statoe pma i sagitario ascẽdẽte semianimẽ. pfecto: ⁊ vix vt videbit victurũ ad triduũ: tñ diligẽtissime curatũ vitã lõgo tẽpoze pgisse. Ampli^r iudei p kaballisticã sapiaz: ⁊ itimũ sac^{ta} ꝛaz spũ fatale foꝛtẽ celi⁹ iminẽte docẽt pparẽ. ¶ Rursus tablic^o efficacẽ deoꝛ sublimẽ cultũ docz, phibẽ. Adhuc poz firi^o p magicã sapiaz apollinis oraculo teste. idt i li^o. ꝺ oraculis cũ greet aliqs cur iept⁹ ad rẽ quapiã fuisset ab apolline idicat q̃d nã faciẽdo foze: vt q̃si apt⁹ suscipere ⁊. ¶ Rñdit ora culũ eũ fatoꝛ. vi ipediri quã magici artib⁹ effugeꝛ poterat: vñ p3. magi caz hoib⁹ artẽ celit⁹ eẽ ꝓcessã. vt aliq̃ mõ fatũ repelleret. vide ipz. ¶ Ꝑ. zoroaster testat⁹ ẽ pytagoricos sacris ꝑsuisse carminibus animotũ moꝛbos corpoꝛũq⁹ sanasse: pp qõ idt. si tm põt animus cui ou^m erit cum super vires eẽ astroꝛ. ? Jtẽ si coꝛpozum celestium ꝓuctões nos cogerẽt ad q̃d religio: ad q̃d legeꝛ: ad quid ꝓstitutões oine: ⁊ ordines nales: cum libertas tollatur arbitrij: omnia. n. ita acciderẽt nobis q⁹ accidere op^{to} nõ possent modo. ⁊ sic quẽad^m Aꝛ. indt in py^{ae} destruet ꝑsiliuz de bellis. amplius scia rueret mozalis. ⁊ bze^r virtus hũana non plus suoꝛum actuuz domina esset ꝯ grauis suoꝛuz motuũ: ⁊ q⁹ aranea in faciendo telam: ⁊ hyrundo nidu. z. hec ẽ ꝺ nãz mltũ ⁊ rõnez. Amplius oẽs leges sustentãt in h ꝑn⁹. nos posse euita

re astroꝝ rabiem.imo vulgares credunt ꝓcib⁹ nō tm̄ astra.y⁹ deū flectere.oroneꝫ.n.in ꝓmutatiõe ozatis fiit ⁊ nō oci. ¶ Jn ista igit̄ grādi q̄ne non pauci laborarunt. supp⁹ igitur quō astra nos mouet:mouēt:vel potius nos astris mouemur q̄dāz antiquoꝝ:vt stoici opinati sunt oēs actus nr̄os.l.nāles voluntarios ⁊ aiales.sunt.n.in nob vt perypatheticiinq̄unt quatuoꝝ gña actuū:quoꝝm vnuꝫ est actuū hoīs in eo q⁹ hō.vt oēs operationes:quaruꝫ ꝑn̄m est intellectus ⁊ voluntas.Alie sunt opōnes hominis in eo q⁹ aial:⁊ sensatiões ⁊ mot⁹.Alie i eo q⁹ corpus viuum:vt viuere mozi:augeri:diminui ⁊ gnare ⁊c.Alie in eo q⁹ corpus nāle tātūvt moueri a motu elti dominantis:calefacere:⁊ vlr oēs operationes q̄ sequunt hoīem:vt est corp⁹ nāle.voluerunt igr̄ stoyci fatum nos regere omnib⁹.imaginantur itaq; stoyci quemadmodū Boet⁹ inq̄t in 2⁰ py⁹ scōe editionis.q̄ ea volumus .eaq; nolum⁹. q̄cūq; fati nēcitas.imperauit q̄m voluntas nr̄a ex fato pendere vr̄.⁊ ideo ea q̄ nos facimus volumꝰ.ideo ea facimus:⁊ nō q⁊ nr̄a imperauit vol⁹ fatꝰ:ſz fati necessitas impellit nos ea facere.Ꝑro his vñr auctoritates virozū ⁊ rationes.inquit igitur Licero in lib.de diuinatõe fatū.id appellō q̄ greci himarmen.i.ordinem:seriẽq; cārum cū cā cām ex se gignat ea est ex oi eter⁹ fluens vitas sempiterna:ex qua diffõe apparet voluntatis opõnes eē necessarias.⁊ ideo oia mūdi opa.Ampli⁹ apuleius medaurensis:⁊ hermes trimegistus in lib.de nā deoꝝ inq̄t.fatū est cārū cõplexio ex quidēia ꝓime cāe depẽdēs.Adhuc sentirion frentius possidonius astronomi hoc idē ꝓfidētes addūt affect⁹ oēs opationesq; rez soli lune ⁊ alijs attribuenda.vnde ait.frenitiue. fatū est colligantia cāz ex motibus astroꝝ vim ⁊ efficaciam trahens.cui Ptolomeus huic addidit necessariam imutabilitatē:⁊ inq̄t.fatū est vt⁹ constellationū imobilis. ¶ Ꝑ.Seneca in q̄nlib⁹ nālibus aucte cē tine pōtificis inq̄t.fatū est necessitas oium rerū ⁊ actionū quā nulla vis pōt irrumpe ex iouis dispositione diffinitoq; cōsilio deoꝝ.Amplius q̄eadmodū eusebius inq̄t in.6.de ꝓparatione euāgelica:gẽtiles oēs aucte homeri ⁊ appollinis illud ꝓfir marūt.inq̄t.n.eusebi⁹ cū eēt appollo iterrogat⁹ q̄to ne tpe suū īmozādū esset tēplū quasi ꝓfetizās rnsum his carmib⁹ cecinit o.Tūc q̄z terrifico pcussū hoc fulmine tēplū Ardebit.sic stat fatoꝝ īmobilis ordo.Ferre aūt longe ꝑstat q̄cūq; feuero. Et fixa ⁊ stabili statuerunt lege sozores.Esse.n.incertū stabile fuio labile semper. Quicquid nent fusis parce rex iussit olimpi. Et homerus breuioribus vtens inq̄t.nō est qui fixas ꝓcari auertere leges Effugere aut possit.Ꝓpter que Seneca in tragedijs ait.Fatis agimur credite fatis.Non sollicite possunt cure mutare rati stamina fusi. Quicquid patimur mortale gen⁹ dcquid facimus venit ex alto.Et ouidius iquit.Tu sola insuparbile fatū Nata mouere potes. Maro in idē icidens ait. Parce metu cytherea manent ĩmota tuoꝝ Fata tibi.cernes vrbez ⁊ promissa lauini Menia:sublimēq; feres ad sydera celi. Magnanimum eneā.neq; me fnia vertit. Et in.6.dicit Desine fata deum flecti sperare ꝓcando. Et aulus gelius in.9.verba crysippi exponẽs iquit.Fatū ē sempiterna q̄dā ⁊ indeclinabilis series rerū ⁊ cathena volens semetipa lese ⁊ iplicans per eternos ꝓne ordines ex quib⁹ apta ꝓnexaq; ē.Huius opinois : vt Licero iquit in li⁰ de fato ples fuerunt viri:vt democritus: heraclitus:empedocles.aristides ⁊ alij.Ꝓ ro his ꝑst esse multe rões quaꝝ ꝑma ē.si astra nos nō necessitent:erit vt plotinus iquit: qz corpora celestia nō ꝑnt agere in aiam nr̄am:mō hoc faliuꝫ ē q̄m ois forma mālis pōt mouere int⁹:cum nihil intellectui sit ignotū:ſz celū ē forma mālis.imo potẽtiozis vigozis.ergo pōt mouere int⁹ nr̄m.Amplius quicquid agit in vtute agētis separi pōt agere ēt in passo imateriali. Sed corpora celestia agunt in virtute motoꝝ separatoꝝ.ergo possunt agere ēt in anima humana. ¶ Scōa rō que videtur q̄si demōstriua ꝑm fundamenta Auerroys.nulla forma materialis existens supra celos pōt a celis demonstrari. videmus hoc exẽplo a rõne elemẽtū eniꝫ qz eius forma educitur de potentia materie ab agente naturali per dispões naturales tali mō subditur celo quemadmodum materia forme similter mixta:vt lapides ⁊ viuentia vt plante ⁊ bruta.hec enim non mouent se:sed potius mouentur. Potest ⁊ rõne probari:quemadmodū Anaxagoras inq̄t.oēs ozs esse altioris gradus q̄ sit dominatum:vt ꝑz. Sed ꝑm mentem auer.anima hois per quam est in spē.⁊ est ens generabile ⁊ corruptibile:est cog⁹ que est forma nālis penitus educta de potentia materie:vt ꝑz cõmẽto.20.tertij.dcquid sit de intellectu ꝑm ipsum.ergo aia hois oino subditur corporib⁹ celestib⁹:⁊ p cõsequens actus nostri penitus erūt sicut actus grauis ⁊ leuis ⁊ bzutoꝝm:⁊ hec rō ꝑm phiam auer.⁊ Arꝫ.vr quodammō demonstratia ꝓsideranti. ¶ 3⁰.arguo.oē pole . nēce est esse aliquā do sed oia opera nostra atq; nature anteq̄ sint polia sunt.ergo oia nr̄a opa atq; ⁊ nāe sē nēcaria.maioꝝvr̄ eē Arꝫ.⁊ Auer. 6⁰.metaphice ꝓ⁰.8.si inq̄t.aliq̄ pole eēt q̄ nūq̄ erit nā possibilis efficit impolis.vide. ¶ 4⁰.ois ꝑpō disūctiua de extremis ꝺictoꝝ is est necessario vꝛ:sed ois actus noster anteq̄ sit est.vel pōt ex eo fieri ꝑpō hmōi.ergo ois actus noster erit necessarius.minoꝝ patet.cras.n.oino legam vel non legaꝫ.⁊ sic ō pītib⁹ ⁊ ꝓteritis suo modo.ergo semper altera pa ē necessaria. ¶ Amplius q̄nto:nulla cā pōt ipedire actionē alicui⁹ agēti ꝺ nisi sit tāte potētie vel maioris:sed oia humana nō ē tante potentie nec maioris q̄ potentia celoꝝ motiua.ergo nulla oia humana pōt prohibere rabiē:⁊ impetū astroꝝ.maioꝛ ē manifesta per se.minoꝛ ꝑz:q̄m anima hūana ē in miori magnitudie q̄ oia celi.q̄ est impotentior q̄ sit aia celi. ¶ 6⁰ oē agēs i ea q̄ bus aia hominis mutat oio:⁊ impedit in sua opatiõe nēcio ⁊ per se agit in aia hois:ſz corpa celestia agūt per se ⁊ necessario in ꝓplexiones hominū a qb⁹ mutāt anime hūane ⁊ impediūt. q̄ ⁊ necessario ⁊ per se ipediēt aiam.minoꝛ ꝑz.ꝓplexione enim mutata mutatur ⁊ anima:vt Arꝫ.inq̄t in lib.phisonomie:⁊ in lib.de ania:sicut ꝑz i sono ⁊ vino seu ebzietate ⁊ egritudinib⁹. ¶ 7⁰ potentioꝛ est virtus celi q̄ quecūq; ēlitas naturalis:sed ēlitas naturalis pōt ꝓpellere animā in vsu suaꝝ operatiōuꝫ vt medici testant in freneticis ⁊ epilenticis.⁊ alijs multis .ergo ⁊ multo melius ⁊ potẽtius virtus celi. ¶ Ultimo tūc ꝓiūctiões aspectus dignitates:⁊ vlr oēs celoꝝ ordines eēnt ociosi.cōsequẽtiam ꝓbo:q̄m oia hec sunt ꝓcipue gra hoium.sumus enim ⁊ nos quodāmodo finis oium Ari. teste.mō nō possum⁹ agere nostro arbitrio.nr̄oꝝ ordine nulla astroꝝ dispõne occurrẽte:imo ⁊ illo occurrente possumus ⁊ alr agere q̄ dictet:vt dicis.ergo tātus ordo tāta dispō penitus supfluit in nā cū possit: ⁊ alr fieri.⁊ sine dubio hec rō est vltima multū efficax ꝺ. Et eo hec rō efficax vr̄:q̄m vt Arist.testat:media ad finem vana: superfluaq; habent cum his positis ⁊ sufficienter ordinatis finis non sequitur ad quē sunt ordinata.Et tu ꝑsiste.Illud aute .s.quo cum fati necessitate stet ꝓuidētia:consilium rō:vt Arist. inquit.absoluunt auctores huius opionis.s.q; fatorum intētum occultum est:⁊ nobis valde ignotum dū res erit de facto: fatoq; determinabit bonū erit consilia ⁊ prudentia vti;ꝓpter qō hoies laudandi sunt:eo qz sicut textus dicit.ff.de regulis juris sp.in du⁰ benignioza sunt ꝑerēda. Et cum hoc sit ita patet ꝑmus modus ꝺi.s.q̄l ter fata necessitēt nos ⁊ nature affectus Post hoc q̄dā latinoꝝm ad mentes Arꝫ.opinati sūt q⁹ circunscripto libero arbitrio humano omnia euenirent ō necessitate: ⁊ nihil ꝓingenter:adeo q⁹ nihil esset in entibus in potentia ꝺictionis:qm̄ si aliq̄ cā esset nata eleuare vapozem de nēcitate eleuaret:si vo fortioꝛ cā in op⁹ eueniret de necessitate impedietur.⁊ ꝑm hoc q̄cquid ex his causis euenit pro tali instāti in q̄ euenit non contingit:ita q⁹ possit non euenire accidit. ¶ Sed q⁹ hec opinio perypatheticis ꝺicat facile ondit ꝑmo:q̄m remanente cā ꝓingentie.adhuc remanere pōt effet⁹:ſz ꝺz perypatheticos vna cā ꝓingentie est materia:vt auer.demꝛat scōo phi.ꝓmẽto.48.⁊ Arꝫ.scōo pery⁰⁸ inq̄t.mā q̄dē in generabilibus q⁹ pole est esse ⁊ nō esse cā:vbi Auer.cōmento.51.inq̄t.cā aūt q̄ est quasi materia in corporib⁹ gñabilib⁹ ⁊ corruptibilib⁹ est illud in quo ē ꝓtinẽgtia ⁊ ea in q̄b⁹ est ꝓtingentia sunt generabilia ⁊ corruptibilia. ¶ 2⁰ Arꝫ.scōo phisicozum.oñdunt 2⁰ esse cās p se.s.int⁹.⁊ natura.⁊ vult q⁹ casus sit nā sine ratiõe:⁊ fortuna.intellectus sine rõne:quēad⁹ inq̄t etiaꝫ in lib.de bona fortuna.casus aūt ⁊ fortuna vt ipse inquit.sunt in his que sunt cōtingentia:vt in pauciozibus:vt auer.ostēdit ēt ꝓmẽto.48.⁊ 46.ergo circūscripto arbitrio humano adhuc casum esse pole.⁊ per ꝑns non oia necio euenirent. ¶ 3⁰ Arꝫ.6⁰.metaphice oñdit pluribus rõnibus vlr hic inferius nulla necessario euenire:⁊ auer.in cōmento.7.illius ptis videtur formare tres rões quas vide si placet.ergo hmōi opinio ꝺicit perypatheticis. ¶ 4⁰.nõne posset quis transire per viam:⁊ lapis vento flante cadere ⁊ ei frangere supercilium: Similr equ⁹ posset eē incampo ⁊ adueniente lupo posset a casu fugere.non enim credere ꝙ si liberum arbitrium humanum; auferret nā non posset errare vt ꝑz :per ꝓsequs cās eē casuales.hoc.n.esset multū remotum:vt constat. ¶ Supest mō ore illud q̄ credo.appz .n.primo aspectu ꝺz pypathecos tres eē reruꝫ nāes.s.simplr necessariam.simplr ipolem.⁊ mediaꝫ.s.ꝓingentem vt in prio celi oñdit Arꝫ.⁊ auer.ꝓmento.138.⁊.2.py⁰⁸ cōmento 51.⁊ i.9. ⁊ 6⁰.metaphice.⁊.2.phycoꝛ.vt constat.hoc itaq; est vnuꝫ per se notum in phia pypatheticoꝝ. ¶ 2⁰ accipiendo triplicem esse fozmam.quedam.n.q̄ penit⁹ est nā.vt elementoꝝ mixtorum ⁊ bzutoꝝ forme:⁊ hmōi forme plenarie subdunt corpozib⁹ celestibus cū non moueant se:sed moueant.nihil.n.hñt q̄ pñt impetus celestes repellere cum oino mām ⁊ dispōnes māe nonsequantur. ¶ Altera est forma oio a materia liberata:q̄ ē intellectus tm̄ non ꝑns materiā nec dispōnes māe:neq; ꝑm se neq; secūdum aliq̄d sui ⁊ hmōi forma plenaria est celestium ipetuuꝫ domina:vt motores separati operanf:tm̄ nēcio ꝓpter perfectiones earum ēntiales:quaꝝ esse ꝓsistit in agendo quedaꝫ ē forma media.s.que ꝑm partem ē nā:⁊ ꝑz partem intellectus:vt anima humana.ꝑm.n.q⁹ sensitiua ⁊ vegetatiua ē simplr est nā. ꝑm.n.q⁹ intellectiua vt sic est intellectus.hec inq̄ anima ꝑz ꝓtē intellectiuā ⁊ q̄tum ad opa eius ꝓout intellectiua ē:libera est ⁊ domina potius astrozū q⁹ dominio cozuꝫ subdita:q̄tum vo

ad cā partē q̄ est nā oino adhuc �varꝫ distictionem sicut arist. inquit.in capło.18.ꝑmi etbicoꝝ:q̄m quedam est rational⁹ pticipative vt sensitiva.⁊ ꝺ adhuc p accīs est libera libertate intellectue partis q̄tum ad tertiam partez que penit⁹ est natura scilicet vegetatiuam penitus corpozibus subditur celestibus.non eniꝫ in po⁹ nostra ē augeri ⁊ diminui ⁊ nutrire:vt ꝑz. ¶ His habitis dōm q⁹ corpora celestia actiones aie nostre ꝑm q⁹ intellectus est:vel ꝑm q⁹ sub int⁹ ꝓtinentur non necessitant. Opera autem nr̄a que sunt eius vt natura penitus necessitant. mozem enim euitare non possum⁹:neq; egritudies neq; augmētū neq; senectutez ⁊ alia talia:quoꝝ oñ sunt simplr corpora celestia ⁊ hec ē plotini ꝟnia in li⁰.de motu celi.hanc opinionem asserуit Boetius.4. de consolatione: ⁊ in pery⁸⁰ in li⁰.3. tertie editionis. ¶ Amplius chrysippus tarsensis Cleontis discipulus qui tm̄ in dialectica ꝓsummatus habebatur q⁹ publice ferebatur q⁹ si dū omnes logice locuti essent nō nisi logica chrysippea locuti essent:opinatus ē hmōi sniam q̄dā dicat Licero in lib.de fato sustentatus nāq; in duobus erat fundamentis: quoꝝ ꝓimum erat q⁹ omnis propositio enūciativa necessario est vꝛa vel falsa. Scōm erat q⁹ causarum efficientium q̄dam sunt totales ⁊ ꝑncipales:q̄dam dispo⁰⁸ ⁊ secundarie.dicebat itaq; q⁹ ea que a celo tāq̄ a cā totali pendebant esse necessario euentia. vt cras erit lux solis aut non erit:ea que dependet a celo tanq̄ a causa disponẽte non necessaria.vt cras erit nauale bellum.hec chrysippus in lib.de fato quem in etate.80.annoꝝ scripsit.vt valerius testatus est in.8⁰.lib.cap⁰.7.hanc etiam opinionem lactātius firmianus visus est sequi in.3⁰.lib.cap⁰.16.vide. ¶ Huius opinionis exẽplis Arꝫ.Doctius porfirima fert rõnem.d.oē q̄ nā ē non frusta ē.consiliari aūt hoies naturalr habent q⁹ si necessitas in rebus sola dominabit sine causa est consiliatio :sed consiliatio frustra non est.nā.n.ē non igitur in rebus pōt cuncta necessitas.Ꝑ oteſt ergo virtus huius rationis sic ordinari:aut consilio pōt eueniendum mutari:aut nō.si non ⁊ cōsiliari natura est.vt ꝑz in hoc.n.homo alia excellit a alia.ergo aliquod natura factum fuit superfluum. Si pōt ꝑmutari.q̄ oia nō necessario euenient. ¶ Sed id q̄ rõnem nobis reddit est vtrū hec sit Arꝫ.opio.illud.n.q̄ est manifestū in eius dictis est q⁹ tertia natura.s.cōtingens est:que.s.neq; necessaria neq; impossibilis est.⁊ per ꝑns oia necessario euenire concedendum non ē apud Arꝫ.sniam. ¶ Sed si opio auerroys de hois anima fingitur ad mētē Arꝫ.nōvideo quio possit fozuna saluari:q̄m tūc hois anima simplr est nā.ergo oino corpozib⁹ celestibus subdita:nisi fingatur q⁹ cogitatiua ⁊ intellectus reddunt ꝛna hois anima q̄ est oña actum humanozum.sit.n. ex eis vna anima totalis hominis apud Auer.⁊ tu vide libzum de intellecu. Si vo tenere velis opinionem nr̄am quā habem⁹ ex lege ꝺ aia hois:tē Arꝫ. ꝑmo saluabit sine rõne.⁊ hoc tibi relinquo.ē.n.multuꝫ laborioꝛ sum saluare apud auer.opinionem liberum arbitriuꝫ. ¶ Et cū hec sit rei veritas.sufficit modo soluere rationes pro altera pōne inductas.Ad primam dōm q⁹ corpora celestia per se in animam:vt intellectus est: agere non possunt nisi per accidens vt plotinus ait. ¶ Et ad ꝑimam probationem dōm q⁹ forma materialis omnis agere potest in intellectum actione ĩmanẽte ad quam nulla sequitur actio extra ꝛntellectū.alr non. ¶ Ad 2ᵐ dōm q⁹ maioꝛ est vera eodem mō.forme.n. agunt in intellectū possibilem actione non exeunte ab intellectu:vt patet:ſz actione que est salus ⁊ perfectio intellectus:vt scis in lib.de anima. ¶ Ad scōam ꝓncipalem forte auer.diceret cogitatiuam non esse aiam totalem hois:sed congregatuꝫ excogitatiua ⁊ intellectu.hoc.n.congregatum est hominis anima.⁊ hoc bene ꝺz libertum arbitrium in actionibus suis:vt cōstat:sed quo sit. vide in fine libri de intellectu. ¶ Ad tertiam ꝺicẽdū q⁹ maioꝛ est vera ꝑm spēm:nō aūt ꝑz indiuiduū.multa.n.sunt polia ꝑz ꝺiuiduuꝫ que nunq̄ erunt.sufficit autem q⁹ ꝑm spēm aliquādo sint:⁊ hoc modo impossibile distinguit ab impoli. ¶ Ad quartā Arꝫ. in pery⁸⁰ dedit sol.nō.n.ois ꝓpositio est determinate vꝛa: vel determinate falsa nisi ꝓtens sit vel de preterito vel de futuro:cuius veritas dependet a ꝓtenti vel preterito:vt ibidem declarat boetius.vnde ⁊ chrysippus ait.q⁹ ois ꝓpositio de futuro ē determinate vera.quando veritatis eius cā totalis est celū. vt vidisti. ¶ Ad q̄nta q⁹maioꝛ ē diminuta.ꝺz.n.sic sumi.nulla cā pōt impedire actionem alicuius agentis:nisi q̄n est potētioꝛvel eque potens.vel non ꝓportionara subdi agēti. modo ⁊ si aia hominis non sit eque potens neq; potentioꝛ vi celi est ꝓportionata subdi actioni celesti. ¶ Ad sextam dōm. celum potest ꝺupl⁹ agere in hoie.vno modo ipso remanente ꝓportionato instrumento pro opatiõe hois.⁊ sic celū nō agit ita quin anima remaneat domina actuum suoꝝ.alio mō cōrumpendo organa ⁊ ꝓportiones ꝑ operatiõib⁹ hois in eo q⁹ hō ⁊ sic non est ꝑuare arbitriū:ſz corrūpere modum operandi: vt ꝑz :⁊ per hoc ꝑz ad septimū. ¶ Ad vltimū dōm q⁹ ⁊ si nō necessitēt nos adhuc sunt ꝑp finē aliquē.ſ.saltē ꝑp hoiez:vt ens nāe ē.⁊ ideo sūt nō supflua.Et sic ꝑz q̄d sit fatū.⁊ quo i nobis agat:⁊ q̄d faciat fatū reliquū erat declarare q̄n corpa celestia dent nobis sciaz:⁊ quo:ſz qz hoc ē nimis lōgū:⁊ ideo expolui ꝺ in quodam meo phemio.ideo sat sit.ꝑ nūc. ¶ Supest mō videre quō ex pte gubernatis corp⁹ celeste agat in his q̄ sunt hic.in quo inueni Auic.i quibusdā dictis suis q̄ de magicis ⁊ alchimicis cōpositis dicere in omnibus naturis quedā aliqñ appere,pdigia ex ꝛmagiatiõe superioꝝ motoꝝ.ꝓtēdit.n.hic phs intelligētias q̄ mouēt orbes nequaq̄ posse intendere particulare motū huic vel illi:nisi ꝑ appreheñiões aliquā particulariū.⁊ hāc apprehēsionē dicit imaginationem eq̄uocare seu equiuoce vocari ad imaginē q̄ pars est aie sensibilis in aialib⁹. ¶ Ꝑ actice aūt oia q̄ fiūt. vt inq̄t ꝑxi stūt in ꝛceptionibus motoꝝ stellaꝝ ⁊ orbiū. Adhuc aūt talem inquit esse obediētiā totius materie generabiliuꝫ ad motē q̄lis est obediētia nr̄i corpis ad nostras alas. Nos aūt in nobis sentimus:q⁹ ad quācūq; formā ꝛcepimus mouet corp⁹ nr̄m delectabiliter vel horrē dovel fugiēdo.sic igit̄ dicit frequēter diuersa ꝛcipere aias celestiū.⁊ tūc mām moueri ꝙ obedientia ad illō Ex hoc eē q⁹ diuersas virtutes generata accipiūt q̄ nos cōplexionales vocamus:ſz hec positio deficit. ꝑmo qz declaratū est fundamētis perypatheticoꝝ corp⁹ celeste carere oi spē sensus scōo si aia celi p formā apprehēsam moueret mām generabiliū tūc illa aia esset in ꝓtinua trālmutatiõe.declaratū est.n.in libris nālis phie hec ꝺiuersa.eē i ꝓtinuo motu ⁊ trālmutatiõe.ꝓp qō eraclitus sophista dixit nulla esse sciam hoꝝ:ꝓp coꝝ instabilitatē.3⁰ si aia celi moueret mām hoꝝ per forma apprehensam: vel hmōi forma est ab extrinseco recepta in ea.vel ab intrinseco:nō ab intrinseco.tūc.n.quot res fierēt in hoc mūdo tot formas illa aia creasset i sua mēte.hoc aūt ē falsuꝫ.sic.n.posscmus oēs i cogitatiõib⁹ nr̄is nō egere sensibilib⁹:si q̄a ab extrinseco: tūc iste forme pri⁰ eēnt sensibiles q⁹ imaginabiles. nō.n. forme sensibiles pñt mouere imaginationē nisi ꝓius moueāt sensum. sensibile enim esse mediū est inter imaginabile ⁊ eē māle . ⁊ sic corpa celestia hrent sensus. ¶ 4⁰ nullum ens mouet aliaꝫ māz per apprehensionem nisi sit forma illius:sicut Auer.ostēdit in scōo celi cōmẽto.61.sic.n.aia mea posset mouere oēm mām ex trinsecam:ſz aia celi nō est forma māe generabiliū: vt māifestū est per se.q̄ aia celi nō pōt mouere mām generabiliuꝫ. ¶ Dōm igit̄ ꝑm pypatheticā sniaꝫ q⁹ semp effectus vltes oꝫ in cāe vles reducere imaginādū nāq; q⁹ sicut in effectu plures ꝓtinent gradus.est.n.sortes genitus hō aial vegetatiuū corpus suba ⁊ ens ita ex pte cārū oꝫ orē.alia nāq; est cā q̄ cōcurrit ad socratis ꝓductionē inquātū ens.alia inquātū suba.alia inquātū corp⁹ ⁊c. sortes igit̄ inquātum ens a ꝓima cā ꝓducit.quāto.n. cā ē vniuersalior:tanto plus influit.i.ꝛz maioꝛe gradū ⁊ cōioꝛē ꝛcurrit quēadmodū auctor de cāis inq̄t.qz igit̄ deus est vlissima cā. iō suus effectus vlissimus est eē:sicut in ꝓne ſ⁸. auctor de causis dicit.scōa itelligētia q̄ est scōa cā ad eūdem ꝛcurrit effectuꝫ ꝑm gradū iferioꝛē:⁊ hoc totū declaratū est alr in hoc li⁰. odm igit̄ q⁹ eo mō motoꝛ celi curat effect⁹ quos ꝓducit quō ꝛcurrit ad eos:⁊ qz ꝺdā eoꝝ ꝛz virtutē ⁊ gradū vliorē ꝛcurrit.⁊ iō ꝛz virtutē ⁊ gradū vliorē curat:nec oꝫ credi hmōi curā esse sciam vlem aut particularē vltate obiecti:aut particularitate quēad modū nec scia primi motoris.hec.n.scia nō ē rez tanq̄ cāta ab illis:sed tāq̄ cā illaꝝ.iō potius hec scia denoiabit scibilia q⁹ ab eis denoief.⁊ sic ꝑz qualr scia hoꝝ nō est in potētia nec cōfusa. quo q̄ corpus celeste ꝓstituat ex motoꝛe ⁊ moto tanq̄ ex artifice ⁊ instro:manifestū.quo ēt ĩstud colligatū sit vnū agēs horuꝫ inferiozū agēs diuersa ꝑm diuersos aspectus ꝛiunctões:triplici tacee:dignitates:⁊ cetera q̄ ab astrologis ꝺclarāt māifestū quo ēt hec inferioza sint cā a motoribꝰ supioꝛib⁹.⁊ ꝑ ꝑns tāq̄ fines secūdarij:ēt māifestū.q⁹ igit̄ corpa celestia scdarie itētiões sint pp nos ex his ꝑz.obiecta aūt in ꝙriuꝫ de facili solueñ. ¶ Ad 5ᵐ dico q⁹ nō mutāt nām.mutāt tñ dispōnẽ q̄ ē alia ⁊ alia ꝑm spēm.accideraliē.imaginādū.n.oēs effectus ꝓtineri in virtutib⁹ corpoꝝ celestiū.limitanf aūt istevirtutes ꝑ diuersas dispões q̄ variāt:nō q̄dē formaliter:ſz dispositive.dictū vero Auerro. ꝺz intelligi de agēte particulari determinate nāe.hmōi nō est in ꝓposito.⁊ sic argumenta,pbātia corpa celestia non mutare nāz ꝑ mutatiõe situs:⁊ reliquaꝝ dispõnē. Ad illud vo q̄ dicebāt corpis celestis nām eē vnigenia negaf.imo in aliqua pte est rarioꝛ:in aliqua est densioꝛ.⁊ sic de aliis. Amplius ad id q̄ dicebaf celū equalr respicere. Nā ſz ē ꝑm ptes:ſz sit vez ꝑz totū.ītē nec icōuenit planetā ad diuersas regiões diuersimode se hre eo q⁹ ꝑ hō variat in nā:ſz in mō opandi. Pteres signum diuti⁹ morari supra nos nō argui ipm fortius mouere nos a q̄litate ma⁺⁸:ſz per modū occultū: quē ꝺclarau. Adhuc q̄o corpoza celestia multiplicēt q̄litates h ⁊ quas ꝑz i corpore q̄nis. ¶ Ultimum aūt q̄ dicebaf nihil est.corpa.n.celestia. ⁊ si sint vni⁹ spēi analogice:oñt in nāis diuersis. Auctores virorꝫ ad o⁰ sufficiēter solute sūt.fuerūt.n.op⁺ ptis. Alg. Du.II.

a Jt Alg.in istis vero arguēdū ē.pōt.n. dici q⁹ acquirere oēs sit⁹ nō,pdest:q̄re fatui tas eēt. Et forte celum sile est hoi ociosō q⁹ nihil ꝺz facere:⁊ circuit vnā domū vel

ciuitatē:ꝛ putat ob ħ appꝛopinquare se ipsi deo:ꝛ q̄ pficit,put satisfacit volūtati siue pp esse pꝛesentialiter in oibus punctis domus vel ciuitatis. Et si forte nō poterit ea particulariter applicare facit id qđ potest in spē. Quare dicimus q̄ magis oꝫ hoc fatuitati celoꝝ attribui q̄z rationi.

Inducit alg. instantias ꝫ phos.ꝛ indꝫ. in istis vo arguēdum est. Pōt.n.dici q̄ acquirere oēs sit⁹ nō ꝓdest ipsi motori. q̄r fatuitas ē sup. q̄ moueat. stat ergo vis ar⁹ in ħ. opō ex qua nihil bōi agēti relinquit: ē ociosa ꝛ fatua: ꝫ acquisi⁹ stituū ē hmōi opō ex q̄ nihil bōi relinq̄t motori. q̄ ē superflua (Et forte) Inducit 2ᵃᵐ rōnē. d.ꝛ forte celū sile ē hoi ocioso q̄ nihil hꝫ facere: ꝛ circuit vnam domū vel ciuitatē sup. custodiendo illā: sicut faciunt custodes tpe pꝛelij:ꝛ putat ob ħ.i. ꝓpter hoc appꝛopinquare se ipsi deo.ꝛ q̄ pficiat ,put satisfacit voˢ dei pꝛopter esse pꝛesentialiter in oibus punctis domus vel ciuitatis.ꝛ si forte non poterit ptᵉ eis applicare se. facit id qđ pōt in spē. obūcit huic ēt. d. q̄re dicimus q̄ magis oꝫ ħ fatuiᵗ celoꝝ attribui q̄ rōni. Auer.

d Icimus nos q̄ talia ỹba nō debēt dici nisi ab vno duoꝝ hoium aut ab ydiota q̄ nihil scit: vel a pꝛaussimo hoie: ꝛ absit q̄ Alg. fuisset vnꝰ istoꝝ duoꝝ: ꝫ aliquoties ab aliquo nō fatuo mō ignoꝛātie aliqui erronei sermōes veniūt:ꝛ demū de nō pꝛauo ỹba pꝛava mō iā dcō repiunt: q̄ ꝫ nos ꝓcedam⁹ Auic. q̄ celi pꝛia itētiōe mouerent: vt acq̄rāt oēs sit⁹ vt ab hoc hēant pfectiōez polez eis: quare merito nō ē dōm q̄ ħ ē pꝛciosum seruitiū ab eis deo bñdicto: vt si hō curaret quādā ciuitatē custodire eā circuēdo die noctu q̄z. dicimus q̄ ħ ē opus qđ deo bñdicto ꝓplacere oꝫ sed si nos diceremus q̄ huius hois motus circuēdo ciuitatē fit ab itētiōe quā ipse narrauit noie Aui. vꝫ. q̄ nō intēdat in suo motu nisi attingere oēs spēs vbi q̄ sunt infinite. dicimus q̄ ħ hō esset summus fatuus.

¶ Inquit Auer. dicim⁹ nos q̄ talia ỹba non debēt dici: nisi ab vno duoꝝ hoium. aut ab ydiota qui nihil scit. vel a pꝛaussimo hoie.ꝛ absit. q̄ alg. fuisset vnus istoꝝ: ꝫ aliq̄n ab aliquo nō fatuo mō ignoꝛātie aliqui erronei sermones veniūt. ꝛ demum de non pꝛauo reperiunt ỹba pꝛava mō dicto.ꝛ declarat ħ. d. q̄ ꝫ ꝓcedamus Aui. q̄ celi pꝛima intentiōe moueantur: vt acquirat oēs sit⁹: vt ab ħ habeat perfectionem polem eis: ꝛ itēdit si cedat ħ ſm opinionē Aui. q̄z iā repꝛobatū ē. si nunq̄ ħ ꝓcedat. quare merito nō est dōm q̄ ħ est pciosum seruitiū ab eis collatū deo benedicto. vt si hō curaret quādā ciuitatē custodire eaꝫ circuendo die noctuq̄. vlt oſe si intᵉ acquirunt perfectionem ꝓ pziā ex motu circulari quēadmodū hō in circuendo ciuitatem cur nō ꝺꝫ deo placere: quasi dicat. dicimus q̄ ħ est opus quod deo bñdicto cōplacere ꝺꝫ. vlt oſe q̄ deo placet vt vnūquodq̄ ꝓseruet in eē: vel acquirat perfectionez sui eē. hic.n. est appetit⁹ pꝛimi motoꝛis. apponit aūt qūo est fatuitas ponere illud.ꝛ indꝫ sed si nos diceremus q̄ huius hois motus circuēdo ciuitatem fit ab intentione quā ipse narrauit noie Aui. q̄ nō intēdat in suo motu nihil attingere oēs spēs vbi que sūt infinite saltē nūo. dicimus q̄ ħ hō eēt sūme fatuˢ. vult oſe q̄ in motu celi est duo considerare. s. acquisitionē omnium situuꝫ ꝛ perfectionem motoꝛis quā acquirit vel in qua se ꝓseruat ꝑ appꝛopinquationē ipsi deo. indꝫ mō q̄ si motoꝛ mouet nō ꝓp aliud nisi vt acquirat oēs spēs sit⁹ tm̄ sūma fatuitas ē: q̄m illi sitˢ nulla relinquent pfectionem absoluta in pꝛimo motoꝛe nec in aliꝑ. sūt. n. reᵘ. Si vero ambas illas intentiones haberet sine dubio motus celi est satis pfectus ꝛ decenter factus. Algaz. Du. III.

a It Alga. adhuc arguēdū ē q̄ i eo qđ phi de itētōe celoꝝ dñt i eoꝝ motu ē erroꝛ. Cōsiderādo ptes vbi tēdūt. vꝫ. q̄r motᵒ diurnus fit ỹsus occidētē:ꝛ motᵒ ꝓpꝛⁱ planetaꝝ ỹsus oꝛiētē:ꝛ nō ecōuerso: vel q̄r nō sᵗ oēs circa vnā ꝛ eādē ptē. vñ si motuū ptes nō differūt itētiōe: q̄r ergo i totū ꝛriū se bñt. oīa. n. vtilia a celis: seu cōmoda i hūc mūdū delcēdētia:ꝛ acgrere spēs v bi p fecte ēt fieri pñt Amplⁱ q̄re nō mouenᵗ q̄nq̄z ỹsus vnā duaꝝ ptiū: q̄nq̄z ỹsus aliā postq̄z itētio celoꝝ est pficere oīa possibilia i motu circulari ꝛ situ: Patet ergo ex istis q̄ phoꝝ opio i ħ. ꝓposito pura fantasia fuit. vñ dicimⁿ q̄ regni celoꝝ archana nobis sᵗ ignota ꝛ oi humano generi nisi ꝓphetis ꝛ sanctis.

¶ Inquit alg. adhuc arguendū ē in eo qđ pbi de itētione celorum dñt in eoꝝ motu est erroꝛ ꝓsiderādo ptes vbi tendunt. et exponit ħ. d. vꝫ. quare motus oiurnᵘ fit ỹsus occidentē:ꝛ motᵒ ꝓpꝛius planetaꝝ ỹsus oꝛientē.ꝛ nō eꝫ. vel q̄re non sunt oēs circa vnam vl eādē ptē: ꝛ oñdit ħ eē rōnabilr dcm̄. d. vnde si motuū ptes non dñt in intētiōe. oēs. n. intēdūt appꝛopinq̄rⁱ pᵒ ꝑn ciplo:ꝛ acq̄rere oēs spēs sitᵒ: quare q̄ in totū ꝛriū se bñt: q̄si dicat non bñ se bñt:ꝛ reddit rōnem. oīa. n. vtilia a celis seu commoda in hunc mūdū descendētia.ꝛ acquirere oēs spēs vbi perfecte ēt fieri pñt ꝓp. si moueant vno motu ỹsus vnam partem. pōt ergo sillꝫ sic ꝓpont. oēs motᵒ q̄ sūt ꝑ vnum finē nūero debēt esse ỹsus eādem ptē: ꝫ declaratum ē oēs motᵒ celestes esse pp eūdē finē nūo. l. ꝑp perfectōem motoꝛis ꝓseruādā:ꝛ situum acdsitiōem. ergo oēs debēt fieri circa eādē ptē nūo:ꝛ ħ argᵐ hꝫ magnam appētiā (Amplius) Inducit 2ᵃᵐ debilitatem. d. am plius q̄re non mouent q̄nq̄z ỹsus vnam ptē 2ᵃᵉ. q̄nq̄z ỹsus altera pōstq̄ intentio celoꝝ est pficere oīa polia in motu circulari ꝛ situ. i. postq̄ est acq̄rere omnia vbi:ꝛ oēs sitᵒ peles: q̄si dicat aq̄ bñ potest eē si mouetur ỹsus oꝛientē. sicut ecōtra. ita. n. pōt saluari acquisitio situū:ꝛ ꝓquatio oiuꝫ reꝛ sicut eꝫ. pꝫ ergo ex his q̄ phoꝝ opinio in ħ. ꝓposito pura fantasia fuit: ꝑ quod cōcludit alg. vnde dicimus q̄ archana regni celoꝝ nob sunt ignota:ꝛ oi hūano gñi nisi ꝓphetis ꝛ sanctis:ꝛ q̄to alg. vꝛꝝ iquit. quēadmodum. n. craclitus effeⁱ⁰ iquit. si nō possumᵘ scire ea q̄ in remota fiunt ciuitate: q̄o ꝛ ea que in celo sunt scirⁱ pñt. stultum. n. est laborare in his cum eoꝝ q̄ scimᵘ est minima ꝑs eoꝝz que ignoramus. Auerroys.

d Icimᵘ nos q̄ hec altercatio est sophisticalis. trāslatio. n. de q̄stione ad q̄stionem opᵘ ē sophisticū. Rursus q̄re segꝝ q̄ si ipsi ōficiūt a ōclaratione seu cognitiōe causarū diuersitatis motuum q̄ debēt ignoꝛare motus causā celorū absolute. vnde dicimᵘ q̄ iste hō ōbellat hoies volūtate aut negligētia excecauit eū. videt. n. q̄ hoc accidit ei ex ignoꝛātia viarū:ꝛ assūptōe causarū. Cāe eni differūt naturarū entiū a dīa.ꝛ ōclaratio huiusmodi ē: q̄ res simplices ñ habēt cām actuū ꝓcedentiū ab eis dē nisi naturas ꝛ formas ipsarū: sed res cōposite habēt agētes causas ꝑter formas earuꝫ ꝛ ille sūt causē ipsarū ꝫ compositiones ꝛ cōpagina tiones:ꝛ earū partiū adinuicē. vbi gratia. terra non habꝫ cām dscēdendi nisi simplicē naturā. s. terrestrei tatem:ꝛ sic de aliꝭ simplicib⁹ similr dicimᵘ q̄ sursum ꝛ deoꝛsū nullā habēt cāꝫ. vꝫ. quare vnuꝫ iporum fuit superius:ꝛ aliud inferius: nisi q̄ ita ꝺꝫ sequi de ꝓpꝛia ipsoꝝ natura. similr dicimᵘ recte ō diuersitate motuū q̄ nulla ē ibi causa nisi diuersitas nārū ptiū motuū: ꝛ illa diuersitas ꝓuenit a diuersitate mobilium naturarū. vꝫ. q̄ aliqui ipsoꝝ nobiliores sunt aliꝭ. silr dicimus q̄ illud qđ dixit. vꝫ. quare motᵒ vniuersalis sit versus occidentē:ꝛ nō ecōuerso rō huius est q̄: celi habēt dextrū ꝛ sinistrum. maxime q̄ animati sunt.ꝛ differūt intra se; ,put id qđ est dextra vnius ipsoꝝ sinistra est alteriᵘ: ꝫ aliq̄ ipsoꝝ versus duas partes cōtrarias mouenᵗ. ꝫ hoc nō violēter fit. tādē q̄ i ħ nulla ratio nisi simplex natura: vt dcm̄ ē. Sꝫ cōcedendū ē ſm veritatē q̄ humanus itellectᵘ valde ōficit i rōne vel causis naturaliū rerū maxie i altioꝛibᵒ:ꝛ sublimibus coꝛporibus: quoꝝ nescimus quātitates:ꝛ eē eorum substantiarū totalr ignoꝛamus.ꝛ dicimᵘ q̄ coꝛpus superceleste non est graue neq̄ leue: vt habetur ab Arist. in pꝛimo celi ꝛ mundi:ꝛ pꝫ clare a cōmentatoꝛibus Arist. verboꝝ. Et hic ē finis questionū sermonum diuinoꝝ huius hominis de quibus altercauit Algazel cum philosophis:ꝛ redarguebat eos vt ei apparebat: sed nos dei auxilio repꝛobauimus manifeste ipsius errores:ꝛ ostendimus ābages auctoꝛitatum eiᵘ vt melius ꝛ clarius potuimᵘ. vnde deinde aliquas singulares algazelis disputationes i naturalibus pꝛepositas duximus: in quibus etiaꝫ putauit pypathēticos acerrime redarguere:ꝛ seq̄mur stilum ꝓsuetum in ꝑteritis disputatiōibᵘ.

¶ Explicit altercatio Algazelis cum philosophis in diuina scientia. L. D.

¶ Pꝛoponit ꝑmo q̄ nā genere ħ sit altercatio. d. dicimus nos q̄ ħ altercatio ē sophisticalis. cuiᵘ rōnē reddit. d. trāslatio. n. de qōne in q̄stionē opus ē sophisticū (Rursū) Apponit quo ē mirādū ō eis q̄ sequūtur Alga. d. Rursus q̄re seqꝝ q̄ si ipsi ħi ōficiūt a ōclaratione seu cognitione causaruꝫ diuersitatis motuū.. q̄re sequit. si nesciunt dare cām diuersitatis motuū q̄ debēt ignoꝛare cām motus celoꝝ absolute. i. penitᵉ. stat eni scire cām i vl̄:ꝛ ignoꝛare eā i ptᵉ. ꝫ mirādum est de Alga.ꝛ suis. sequētibᵘ. Unde dicimᵘ q̄ iste hō ōbellat hoies volūtate.ꝛ sup. nō factis: aut dicimᵘ q̄ negligētia in ampla cōsideratiōe excecauit eū. raliter q̄ nō potuit videre istud. videt. n. q̄ hoc accidat ei ex ignoꝛātia viarū:ꝛ ex assumptiōe cārū. i. q̄z ignoꝛat vias ꝛ cās assumēdas in hmōi quesito absoluēdo.ꝛ reddit cāꝫ. d. cāe n. differūt ōnia nārū rerū. i.ꝛ cāe variant ſm rerū variationē:ꝛ hoc oñdit. d.ꝛ declaratio huius est: q̄z res simplices nō habēt causam suoꝝ actumm ꝓcedentium ab eisdem nisi naturas ꝛ formas ipsarū: sed res compolite habēt agentes causas ꝑter naturas ipsaruꝫ ꝛ formas earū. ꝛ notanter dicit (Nisi naturas ipsarū) q̄m res cōposite habēt cās ꝑter naturas ipsarū. s. elemētū ꝑdominās: vt auer. dicit ꝓmēto. 7. ꝑmi celi. motus ergo sim plicii nō bñt cās ꝑter naturas eoꝝ: sed cōpositoꝝ bñt cās diuersas a naturis eoꝝ: ꝛ ille sunt cāe ipsaꝝ ꝛ eaꝝ ptiū adinuicē ſm cōpositiones ꝛ cōpaginatiōes adinuicē. v. g. terra nō habꝫ cām descēdēdi nisi suā simplicē naturā. s. terrestreitatē. ꝛ sic de aliꝭ simplicib⁹. silr dicimᵘ q̄ sursum ꝛ deoꝛsum nullā bñt cām vꝫ: quare vnū ipsoꝝ fuit supius:ꝛ aliud inferius: nisi q̄ ita ꝺꝫ sequi de ꝓpꝛia ipsaꝝ natura: silr dicimus recte de diuersitate motuū q̄ nulla est ibi cā nisi diuersitas naturaꝝ partiū motuū.ꝛ illa diuersitas ꝓuenit a diuersitate naturaꝝ mobiliū. vꝫ. q̄ aliqui ipsoꝝ nobiliores sunt aliꝭ. Silr dicimᵘ q̄ illud qđ dixit. vꝫ. quare motus vlis sit ỹsus occidentē:ꝛ nō ecōuerso. rō huius est. q̄: celi bñt dextrū ꝛ sinistrū: vt in ꝑma disputatiōe de claraui. maxie q̄: aiati sunt.ꝛ differūt iter se. ,put id qđ est dextra vnius. sinistra est alteriᵘ: ꝫ aliq̄ ipsoꝝ versus duas ptes cōtrarias mouenᵗ: sed hoc nō violēter fit tandē dōm sup. q̄ in ħ nulla rō est nisi simplex eoꝝ nā: vt dcm̄ est. ait tm̄: sed ꝓcedēdū est ſm rei veritatē q̄ humanus itellectus valde deficit in rōne causis naturaliū rerū. maxime in illis altioꝛibus ꝛ sublimibᵘ coꝛporibus: quoꝝ quātitates nescimus. ꝛ eē substārialr eoꝝ tota liter ignoꝛamus.ꝛ ꝺ dicimus q̄ coꝛpus celeste neq̄ est graue: neq̄ leue: vt habeē ab Arist. in ꝑmo celi ꝛ mūdi:ꝛ patz clare a ꝑmētatoꝛibus ỹboꝝ Arist. ꝛ q. d. q̄ de celo nō sciimus nisi negatiue ꝛ nō positiue eius nām: sed ꝑ abnegationē reꝛ ħ. (Et ħ ē finis) Auer. nūc iponit finē liᵒ ꝛ indꝫ. ꝛ hic est finis qōnū sermonū diuinoꝝ. i. methaphysicoꝝ huiᵘ hois de ꝙbus altercauit alg. cū phis ꝛ redarguebat eos. vt ei appebat. apponit aūt suū laboꝛē circa hoc. d. sed nos dei auxilio repꝛobauimus manifeste ipsius errores.ꝛ oñdimus ambages auctoꝛitatū. i. argumentoꝝ eius: vt melius ꝛ clarius potuimus. Et oꝛdinat se ad sequētes dispones in naturalibus. d. vñ deinde aliꝭ singlares alga. disputatiōes in naturalibus ꝓpositas duximus in quibus ēt putauit pyᶜᵒᵉ acerrime redarguere:ꝛ sequimur stilū ꝓsuetuꝫ in ꝑteritis dispōnibus. Et sciat tua dñatio reuerēdissima dispones naturales eē duas ꝛ multū singulares. tractāt in q̄tuoꝝ pꝛo posita quēadmodū alg. inquit in. 7. duᵒ ꝑme dispōis. ħᵐ est de nexu cāꝝ ꝛ cātoꝝ inuicē. 2ᵐ an aie habeāt eē ꝑ se spūale remanēs post mortē. ꝛ quā habitudinē dicāt ad coꝛpa. 3ᵐ est an huiusmodi aie ānihilari possint. 4.ᵐ est de resurrectiōe mortuoꝝ hec. n. quatuoꝛ mirabilia ,ppolita in duab⁹ disputatiōibᵘ dispu tat. vbi oñdit auerroys suā subtilitatē ꝛ igenū excellētia.ꝛ has duas vltimas disputatōes nō hēbā in ꝑncipio opis mei: ꝫ dñs Andreas de minutis cretēsis studiosissimus meus scolaris attulit: de quibᵘ tātas refero gr̄as q̄tas ꝛ quot possū ꝓcipe. fecit eni ꝓseruationē haꝝ reꝛ que sūt cōputāde iter archana celorū:ꝛ reuerēdissime dñe nūc exponere nō possum: q̄m multitudine negocioꝝ ꝛ sollicitudine impssionis vexatus nō posse alt quid dignū tue dñatiōis reuerēdissime dicere: ꝫ hac estate vētura expectet me: nā eas mittā cū quibusdā meis sarcinolis ꝑ quibᵘ tuā. d. reuerēdissimā oium lr̄atoꝝ splē doꝛē in iudicē elegi. q̄n. n. a tua dñatione reuerēdissima vigilie mee appꝛeciabuntur quid curabo tūc maliuoloꝝ latratus? fauoꝛ. n. tue ꝓditiōis me a maioꝛibus tutū redderet. Sed q̄ solebamus sepe mi dñe reuerēdissime disputare cuꝫ Hieronymo Bernardo olim filio dñi Petri:ꝛ cū illo magnifico viro Antonio Justiniano artiū accuratissimo filio dñi Pauli sepe sepius de motu raptus aliorū celoꝝ. oēs. n. astronomi dicūt ꝑmū mobile moueri motu ꝑ ꝓpꝛio.ꝛ alios motu raptus ad eandē partē:ꝛ motu ꝓpꝛio ad ꝑtē oppositā: ꝑter alpetragiū in libello de qualitate motuū celestiū. qui opinatus est q̄ oēs oꝛbes mouenᵗ ab oriente in occidē tem.ꝛ q̄ nullus oꝛbiū moueret ecōtra. ad saluandū tm̄ apparentias dicebat planetas incurtari motus a motu ꝑmi mobilis. ꝑ hoc viro Hieronymus bernardus adducebat motuū optimuꝫ est regula Arist.ꝛ Auer. ꝑmo celi. q̄ ipossibile est duos motus spē nālr cōpetere vni coꝛpoꝛi simplici. motus aūt illi. s. rectus ꝑ ꝓpꝛius ꝛ motus raptus sunt oppositi. oino ergo si vnus cōpetit naturalr celo vel ꝑ se: alter ꝑ accidens ꝛ violēter. ꝛ ꝑ ons non sempiterno rpe. Amplius sicut arguebat Justinianus. oē qđ ra pit in motu suo ꝫ nām mouet. oē qđ ꝫ nām mouet non semper mouet. ergo si coꝛpoꝛa planetaꝝ raperent nō semp mouerent.

¶ Rursus dicebat. si ambo motus cōpetūt vni. v. g. lune: vtꝛ eque nālr: an vnus altero nālius:ꝛ q̄o ei cōpetāt. Et hmōi argumēta sunt subtilia ꝛ multum appentia ꝫ astronomos. ¶ Et breuiter ad hoc nō est rndendū sicut astronomi dicūt q̄ oꝛbis lune mouet a ꝓpꝛia itelligentia imediate ꝛ a ꝑmo motoꝛe ꝑ intentiā. sic. n. illa influentia non est sufficiens ꝑncipiū motuuꝫ: cū nullū accidens in ꝑpetuū moueat. ideo extimādū: vt Auer. dicit scōo celi. cōmēto. 42. ꝛ. 71. vnū esse motoꝛem totius vniuersi colligati ex oibus oꝛbibus qui est forma totius congregati ex omnibus oꝛbibus. hec enim forma vniuersalis omnes oꝛbes mouet vno motu numero q̄ vocat motuꝫ diurnus ab oriente in occidētē. alie aūt itelligentie sūt sicut forme ꝑticulares mēboꝝ que moꝛibus ꝓpꝛijs mouēt ecōtra ,ꝑter finē quē declarat Auer. 2. celi. cōmēto. 58. v. g. posito q̄ ania mea moueat me versus neapolim. ꝛ ꝓinde brachiū ecōtra moueat: iā brachiū duplici motu moueretᵉ. ꝛ motu totiᵒ ꝛ motu ꝓpꝛio ꝛ ꝑmo motoꝛe. ¶ Ad ꝑmū dōm q̄ illa regula est intelligēda de motibus oppositis ſm spēm. mō vt auer. indꝫ scōo celi. hmōi motus sunt numero diuersi nō spē cum sint ptes motus. ptiū vniᵒ ꝙialis. vide ꝓmēto. 49. ¶ Ad scōz dicendū q̄ illi motus dicūt raptus. nō ꝑter hoc q̄ sint ꝓtra nāz illoꝝ: sed q̄ nō sūt ꝑ nām ptⁱculariū motoꝝ eoꝝ. ¶ Ad vltimū dōm q̄ nālius ē ptem moueri motu totiᵒ q̄ ipsam moueri motu ꝓpꝛio. moueri enim per naturam vniuersalem naturalius est q̄ moueri per naturam particularem: vt dictuꝫ est in celo ꝛ mundo. ¶ Et sic consummata est ꝓmētatio mea supꝛa lib. metaphisico Auerr. q̄ destructio destructionū dicit. icepta. 1494. ꝛ ꝙpleta. 1497. die .22. Januari:ꝛ in eo tenoꝛ meliozē curā q̄ potui. hic eni nullos i ueni scriptoꝛes. imo nec aliqs q̄ de his meminere. adeo q̄ q̄dz oium lr̄aꝝ penitᵘ ignari ꝙ difficultatē hui⁹ libꝛi dicūt hūc libꝛū nō eē auerroys. ꝛ de his nō curo. videt eni sēsu ꝑter qđ legāt hoc. hic. n. libꝛ: ꝛ ꝛ erroꝛe trāslatoꝛis: ꝛ difficultate vboꝝ ꝛ sētiaꝝ arduitate fuit mihi ita difficil: sic vides: nec volui expōere ipꝰ ꝛ facere vnū cabos reꝛ. ita q̄ veliz ħ appōere oīa dicibilia: nec ita imo rari singlo vbo eiᵒ: vt olim aures obtūdā: ulteꝛioꝛ. n. speculatio fortiozib⁹ reliquat. sat mihi fuit mouisse ꝓncipiū q̄z dedisse speculatiōis eo maxie cū hoc nō ex me feci: ꝛ ex rogatu illiᵘ sacratissime ꝑsne Hieronimi Bernardi filij ꝺdā domini ꝑ etri: quoꝝ aie i ꝙpetuū gaudeāt. adeo. n. me vexabat vt id negare nō potuī: ꝛ si q̄ hic coꝛrupta legētur breuitati tpis ascribāt i q̄ scripsi itez si replicatas iueniēt mās hoc ē: q̄z magna iteꝛualla apponēs scripta oliz obliuioni tradideꝛā: ꝛ quia Auer. ea diuersis locis tāgebat. Hec igr̄ sūt q̄ tibi reuerēdissimo dño meo meritissimo cardinali mitto: vt digna castigatiōe tuo singulari igenio castiges: oigna vo laude collaudes. illō q̄dē donū qō potui ꝑ tua imēsa oñatiōe hoc ē. Illud vo qō tua .d. referre pōt. ē vt id recipiat eo mō eo aio. eaqs effectioe q̄ᵇ ego mitto. Ualeat tua. d. reuerendissima omnium litteratoꝝ confugium. L. D.

¶ Finis commenti destructio destructionum in metaphisica Auerroys Augustini Niffi de Suessa ꝑ pꝛeclarissimi.

¶ Joāni baptiste spinello Patricio partenopeo diui ferdinandi secundi clementissimi regis ad venetoꝝ senatum oratoꝛi pꝛimario: huiusq̄ tempestatis sedatoꝛi. Augustinus Niffus de Suessa felicitatem.

c Am non iuris cuiusliꝫ tm̄ pitie vez ꝛ phoꝝ dogmatibus semper inuigilaueris: non minus tamē sapientie amoꝛem semper amplexus es quare cū hactenus de sensu agente tractatum meditatus fuerim varias de eo opiniones offendi. quas cum invnum colligerem compendiolum: dominationem tuam supleꝝ deprecoꝛ: vt si quando ab vrgentissimis negociꝭ quibus pꝛees otium daꝫ bitur (quod statim oꝫ benevolentibus concedetur) has elucubratiunculas meas attingas. ac legere non dedigneris: quas si aspectissimo. consummatissimoꝝ ingenio tuo commēdaras sēlero: i altioꝛibᵒ dies noctesq̄ iludabo. sperās sb oñatiōis tue clipeo mea oīa tutissima fōre. Ualeat tua oñatio: ꝛ Augustinus tuus (vt facis) Dilige.

Laus deo.

¶ Preclarissimi philosophi Augustini nissi de sensu agente Tractatus.

Scit Aristo. 2° celi: forte q̃dez igit de quibusdam enũciare aliq̃d tentare: z de oibus z preter mittere nihil fortsitan videbitur esse vtiq; si gnĩ aut multe stultitie aut multe p̃optitudinis: non tñ iustum q̃dem oẽs similr increpare: sed videre oz cãs dicendi q̃ est. Dec Ar. Oz igitur intentio mea est tractare de sensu agẽte. nõ expectes a me de eo tractatum ita sufficientem: vt oĩm q̃nem tibi amoueat: qz vt Ar. dicit esset signum ad propositũ. aut multe stultitie aut multe ꝓmptitudinis: eo qz difficile est hodie tempore meo. i. 1495. veritatem inuestigare: q̃n magna pars pbie est corrupta. Et illa pauca que relicta est in ista nostra prouincia. vbi nunc sumus: est in magno vilipendio. Propter quod studiuz in ea putatur vnum de desiderijs ꝑter nam: z ideo nullus laborat horum in ea nec preciuz. Et sz ita sit attamen non omni conatu meo: sed amore tuo quez semper habeo p̃ oculis. videbo õ sensu agente p̃tuz mihi pose est. ¶ Quia tñ ante me temporibus habitis vnus homo satis famosus qui dr Job. Ianden⁹ de ciuitate gandauensi fecit tractatum de hoc. z q̃nẽ longã in li°. de anima. vbi scripsit firmiter suam opinionez eẽ inẽtionẽ Auer. z Ar. z scio q̃ multis fuit occasio errandi ꝓpter eius famam. intñ q̃ homo nõ putabatur Auerroista nisi q̃ erat gãdauẽsis. ideo ad videndum veritatẽ in hoc quesito opus est adducere eius opinionem z fundamenta eius: qz Ar. dicit. non tñ iustũ oẽs similr increpare sed videre oz cãm. l. argumentum dicẽdi. Iste tractatus valde est vtilis tibi: maxime ad sciam p̃imi p̃incipij: quod est deus: q̃n ex notitia sensus agentis multe ꝓpotates intellectus agentis cognoscunt: qui vel est deus vel intelligentia el propinqua: vt in q̃nẽ de intellectu declarauj. videmus enim Arist. omnem ꝓprietatem de intellectu declarare per ꝓprietatez in sensu tanq̃ a notiori. ideo valde tibi erit vtile tractare de hoc.

Dico ergo q̃ de sensu agente q̃nẽ est. p° p̃tũ ad exteriores. 2° p̃tũ ad interiores. ¶ Quãtũ ad exteriores q̃dem p° facit. q. an sit. 2°. an sit aliquid aie nre z 3°. an vt sic sit vnus oium sensuũ an tot ſm spẽs z numerus quot sunt sensus exteriores. Et quia vt dicit Aristo. 3°. metaphysice in p̃incipio sermones ꝑbabiles debent p̃cedere demõstrationes: quoniam q̃ nescit querit nescier veritatem quando in uenerit eam: ideo arguo q̃ sensus agens sit argumento Ar. 3. de aia in omni nã est aliquod q̃nẽ est patiens oportz vt sit aliq̃ horum illius factiu. vbi Auer. ꝓmento. 17. ait q̃ hoc est vniuersalr oibus rebus naturalibus esse tria. l. agens patiens z factiu Modo addo huic minorem: sed in sensu est aliquod passiuum oiuz sensationũ. ꝓpriũ ergo oz dare aliquod agens sensationẽ eiusdez generis cũ sensu. Dec rõ potest confirmari: q̃n auer. p° celi. ꝓmento. 124. declarat rõne fortissima q̃ omni possibili ab intrinseco. i. ſm p̃incipium passiuũ iuenitur aliquod agens seu pose ab extrinseco eiusdem generis. q̃ in proposito si reperitur aliquis sensus patiens oio oz vt iuenr aliquis sẽsus agens. ¶ 2° p̃incipalr arguitur. ait auerro. 3°. celi. ꝓmẽto. 72. q̃ a cãs: quarta natura est cadẽ. i. vnius spẽi: z non differunt nisi ſz magis et minus non sequitur nisi naturavna diuersa ſz magis z minus: mõ accipio formam caloris: z quero vel ipsa vt sic causabit spẽm seu sensationem in tactu: per se vel pp sensationem oatur aliqua vtus cãs sensationem de ipso calore. non primum: qz tũc vna natura ſm spẽm causaret opones diuersas genere z spẽ: quia. si calor causaret sensationem tactiuam z calorem que sunt operatões genere diuerse. ergo conceditur 2m. l. q̃ detur aliq̃ agẽs quo habeat per se causare spẽm caloris in potentia tactiua de ipso tangibili. z hoc potest dici sensus agẽs. ¶ 3° arguit. omne exñs in potentia ad h: vt extrahatur ad actum indiget aliquo sue spẽi: vel sui generis: vt declaratur. 12. metaphisice. cõmento 18. z. 7°. metaphysice. ꝓmẽto. 31. hoc declarat etiam. 8°. physicor. ꝓmẽto. 47. in illo textu (manifestũ igitur z cetera.) Et. 12. metaphy. ꝓmento. 34. vide: sed sensus ẽ in potentia ad sensatio nem. z sensibilia ẽt i potentia. ergo indigent aliquo agente alio ab vtrisq; extrahente sensum de potentia ad actum. hic autez poni non potest nisi sit sensus agens. ¶ 4°. fantasma comparat ad intellectum. sicut sensibile ad sensum: sed non p̃t fantasma se solo mouere intellectum nisi concurrat intellectus agens: vt Auer. declarat. 3. de anima. ꝓmẽto. 18. z in fine commenti. 5'. ergo non potest sensibile mouere sensum: nisi concurrat sensus agens. ¶ 5° arguitur argumẽto Aui. z alfarabij agẽs z patiẽs debent esse vnius generis: vt etiam Auerro. cum eis peuenit: 2°. py°⁹. ꝓmento. 37°. sed sensus passiuus z sensibile non p̃t esse vnius generis. ergo oz vt sit sensus agens vnius generis cum sensu passiuo. ¶ 6° arguo. omnis forma qua abstractiora mãtanto est plus actiua ꝓpter quod: vt dicit Auerr. 9. meta. ꝓmẽto. 1. forme separate sunt tantum agentes. z nullo modo patientes. Sed sensus est abstractior sensibili. ergo si sensibile agit ml

to magis debet dari sensus agens. ¶ 7° z vltimo iudicare de sensibilibus ꝓprijs potentie sensitiue est operatio agentis. modo constat q̃ sensus iudicat de sensibilibus. ergo erit aliquis sensus agens. ex his potest capi suspitio q̃ sensus agens sit vnus entium naturalium in mundo. ¶ Scõ loco faciebat. q. an sensus agens si est sit aliquid aie nre sensitiue. Et videtur q̃ sic pluribus signis: quoz primum est: q̃n sensatio est opatio exñs in nobis. z impose est opationem esse in nobis: z p̃incipia illius eẽ extra nos: vt auer. dicere videtur in. 3. de aia. commento. 36. in sol. digressionis. ergo oz vt ambo. l. sensus agens z sensus patiens sint in nobis. 2°. potest hoc declarari: q̃n operatio sensitiua est redacta ad nram voluntatẽ: modo vt ibidem dicit auerr. z ꝓmento. 18. impose est operationem eẽ ad nostraz volũtatem reducta p̃incipijs illius exñtibus extra nos. ¶ Potest z 3° signo hoc etiam declarari: q̃n ꝓparatio intellect⁹ agentis ad posibilem z sensus agentis ad passiuũ est vna. q̃ sicut intell⁹ agẽs est aliquid aie nre: oz vt sensus agens etiam sit aliq̃d aie sensitiue nostre. ¶ 4°. etiam. q̃n si opatio est in mã: oz vt forma illius opõnis agẽs: sit ẽt in materia. vt auer. nitit declarare ꝓmo de aia. ꝓmento. 13. cum igitur sensatio sit opatio mãlis: z nonvr q̃ sit in alia materia nisi in sensu passiuo. ió z̃c. ¶ 5°: q̃n z si in naturis rerũ possit dari forma sine materia: vt motores corporum celestiũ: non tñ p̃t dari mã aliquo modo absq; forma. cũ igitur sensus passiuus comparatur ad agẽtem sicut mã videt q̃ nõ possit esse absq; eo. z ex his posset quis suspicari ipm eẽ aliquid aie nostre. ¶ 3°. faciebat mihi q̃nem non modica an sit vnus oium. an plures ſm spẽm: sicut passiu⁹. Et vr q̃ plures. primo quoniam opationes spẽ diuerse arguũt agentia diuersa: vt dicebatur z ꝓmẽto. 8. primi celi. z. 12. meta. commento. 48. Ar. ex distinctione motuuz, concludit distinctionẽ intelligentiarum. ¶ 2°: quoniam patiens z agẽs non, mõ vñr vni⁹ generis. immo vnius spẽi: sicut dr videt auer. 12. metaphi. ꝓmento. 18. ergo oz vt numerus sensuum agentiũ sit ſm numerũ sensuum passiuorum. z ex multis alijs posset declarari totum h. ꝓto nũc autem sit dictum intrm. l. q̃ tria mihi q̃nem faciunt. l. an sensus exterior agens sit vnum de entibus in mũdo. 2° posito q̃ sic. an aliquid nostre anime an non. z 3°. an vnus an nutꝰ ſz numerum sensuum. ¶ Supest mõ facere q̃nẽ de sensib⁹ interiorib⁹ illud autem q̃ mihi maxima ponit. q. est cogⁿ: q̃n cogⁿ: vt auer. dicit in. 3. de anima. ꝓmẽtis. 5. z 33. z. 20. ẽ quidã intellect⁹ seu quedaz rõ particularis. intñ q̃ omnes opationes intellect⁹ facit. l. cognoscit subas particulares. z discurrit z componit z diuⁱ particulariter: vt dr. 63. cõmẽto. scõi de aia. Et ergo. q. an detur cogitatiua agens z polis sicut de intellectu: q̃n sicut intellectus agens est in duo genera. ita z cogⁿ cum cogⁿ non differat ab iteⁿ nisi inq̃tũ ipsa ẽ rõ ꝑticularis int⁹. rõ vlis ꝓp quã oriaz nõ oz remoueri diffio eius i ꝑtẽ agentẽ z ꝑtẽ passibilẽ: z hec ẽ difficilis qõ. Job. fuit fortẽ oblit⁹ vl⁹ diminutus dr ẽ ea. repuo enim homo maxime mihi difficile z laboriosum de hoc. vise sunt ergo q̃nes que in hoc debent dissolui. ¶ Circa solutionem huius tractatus primo opinionem Jobis declarabo. p scrutando singula fundamenta illius q̃ ponit in. 16ma q̃ne secũdi de aia. 1° loco dicam ſm posse meum opinionẽ Ar. z auerroys. 3°. z vltimo q̃nes prouenientes in opione Ar. z auer. dicam z soluaz argumenta facta in p̃incipio tractatus. ¶ Quãtum ad p̃mam ptem. Job. in illa. q. ad probandum eẽ vtutẽ nãlem per se actiuam sensationis p̃t vocari sensus agens. adduxit tres vias: quarum primam est per verba. Ar. sic. q̃n Arist. 2° de aia. declarat animam eẽ cãm in triplici genere causẽ. vbi Auer. cõmento. 37'. ait: z declarauit eam esse causam ſz formã z ſm finem. declarauit etiam eam eẽ cãm mouentẽ ſz omnes modos. i. species motum exñtes in animato siue veros siue existimatos esse motus. i. tã motum vere: sicut sunt augmentatio z diminutio z alt°. q̃ extimatorum esse: sicut sunt motus spirituales: sicut est sensatio z reliqui. ergo aia est causa effectiua sensationis. Sed nullum agens est hic inferius q̃ agat per ꝓpriam essentiam. ergo oz vt agat per vtutẽ nãlem distinctã ab eẽntia que potest dici sensus agens. Post adducit scõam que vt mihi videtur sustentatur in quatuor ꝓpõnibus apud ipm valde notis: quarum prima est q̃ sentire indiget aliquo ꝓncipio effectiuo per se z imediato. hanc. ꝓbat ipse sic. ois effectus per se intentus receptus in aliqua potentia per se receptiua indiget aliquo principio per se effectiuo immediato: mõ minor est subintelligenda z per se manifesta. quare z̃c. ¶ 2ª est illud ens nobilius alio. cuius opatio. ꝓpria z per se est nobilior perfectissima opõne alterius. Hoc probat: q̃n operatio est finis potentie. modo cuius finis est melior ipsum in se est melius: vt primo posteriorum. caplo de ꝓparatione demfationũ. l. 13°. dicit satis haberi. ¶ 3ª est. q̃ efficere aliquid est nobilius q̃ recipere illud idem. probat hoc: quoniaz p̃ efficere assim⁹ ꝓmo motozi: z per recipe ifimo enti. l. materie ꝓme. ¶ 4ª est q̃ spẽs rei sensibilis non est nobilior q̃ vtus ꝓpria anime sensitiue. immo vtus nobilior. quod. ꝓbat: q̃n accñs subiecti nobilioris est nobilio⁹. Modo vtus anime sensitiue est subiective in aia, species autez sen-

sibilis est subiective in potẽtia vel organo que sunt vilioris aie. ¶ Dis vltis formaz Jobes viam sic per ipole. si non esset sensus agens: sensus non dependeret ab aliq̃ p̃incipio actiuo per se imediato contra ꝓmam suppositionez. 2ñam probat: quonĩã si sensus agens non est p̃incipium imediatum sensationis. aut erit illius agens sensus passiuus: et hoc non: q̃n vna z eadem forma non est ꝓmum actiu z agens z patiens eiusdem. aut erit ipsum sensibile: quoniaz agens imediatum debet esse simul cũ passo: vt declarat Ar. z auerroys. 7. physicor. 2ñto. 10. Aut erit ipsa suba anime: qõ etiam esse non p̃t: qz non nisi mediante aliqua virtute nãli distincta ab essentia eius que dici potest sensus agẽs: aut est corpus quod esse nõ p̃t: q̃n tũc sentire nõ esset ab aia: cuius ꝓtrarium adducebat. aut erit spẽs sensibilis quod esse non p̃t: q̃n mã esset nobilioz sensu. ꝓtra quartam ꝓpositionem. 2ñam ꝓbat. q̃n cuius opatio est nobilior z ipsum in se est nobilius. vt dicit scõa ꝓpõ. modo efficere est nobilius patⁱ: vt dicit 3ª. z sic completa est scõa via Job. quaz videas in eo diffusam post adducit tres modos soluendi de quibus tangam p̃us 2°⁹z sustinebo ipsos. ¶ 3ª via Job. sustentatur in ꝓpõnibus: quarum prima est. vnum z idem simplex non potest esse immediatuz per se p̃nciplũ actiũ z per se receptiũ vnius z eiusdem: q̃n potentia actiua est p̃incipium mutandi alteruz in quantum alterum: vt in metaphi. 5°. z. 9°. apte colligit. l. 17. cõmento. z 2° vide auer. z Ar. ¶ 2ª est spẽs sensibilis est immediatum p̃ncipiuz receptiũ sensationis: q̃n vnum z idez non est per se imediatum p̃incipium receptiuũ diuersoz ordinatorum sucem. vt colligitur. 7°. phycoz. vbi Ar. ait non q̃libet esse susceptiuũ cuiuslibz. vide expositionẽ auer. ꝓmento. 31° vel. 29. ¶ Ex his arguo. si aliq̃ ponit p̃incipium effectiuum sensationis illud debz esse spẽs: vt rõ p̃cedẽs confirmat. modo species est p̃nciplz receptiuum. ergo nõ est p̃ncipiuum actiuum. z tu videas eum. ¶ Cõfirmat aũt hanc ratiõem: q̃n sensus nũq̃ recipit actum sentiendi nisi mediãte spẽ. ergo spẽs ꝓcurrit vel p se: vel p accñs: si p accñs posset nõ ꝓcurrere: vt Auer. 8 phycoz in littera ꝑbi declarat. l. cõmento. 36. z. 10. metaphice in vltimo commento: nec p̃t fingi esse aliquod per accidẽs necessariũ: vt declarat p Ar. primo posteriorz. cap°. 6. vide. ¶ Ex his concludit sua opionem. l. q̃ sensus est duplex. q̃dam p se passiu⁹ seu receptiu⁹: sensatiõs z spẽi sensibilis qui est virtus seu qualitas aie sensitiue: q̃dam p se cãtiu⁹ sensationis facta ꝓparatione per spẽs precedentes causatas ab obtis exteriozibus: vnde sicut in pomo vno numero sunt due qualitates motiue: quarum prima est odor: z alia sapoz z color in supficie: ita in quolibet organo sunt due virtutes: quarum vna ſm se est p̃incipium recipiendi sensationem: alia p̃incipium effectum illius. Et per hoc Job. soluit. q. an sit sensus. z 2° an sit aliq̃d anime nostre. iam. n. appz qualiter ipse ponit euz aliq̃d anime nre. 3° appet qualiter ponit ipsum multiplicatiñ ſm spẽm ad multiplicationem sensuuz passiuoz: vt appz in sol. p° difficultatis eius. hec est opinio Job. vt appz in eius vbis. circa quam sic ꝓcedã: q̃n p° volo videre de vtus istius bois. 1° an q̃ in se sit falsa adducendo contra ipsum aliqs rõnes q̃s ipse adducit z nouas. ¶ Quãtũ ad primã partem. Circa suppõnes huius hominis videtur esse du° plurima. primo circa primam. vr. n. q̃ sẽsatio nõ habeat agens per se imediate z patiens per se: vt Job. vult q̃n omnis actio que habet agẽs per se. z patiẽs per se. oz vt extrahat de potẽtia ad actũ ab illo agente in illo passo. hoc. bz: q̃n actio agentis per se in passum per se nihil aliud est nisi extractio forme de poilliius ad actum: vt colligitur plane. 12. metaphice. cõmento. 18. sed sensatio non extrahit ab aliquo agente per se in aliquo passo: quoniã requiritur ibi esse disp̃onem: vt ibidem appz. ¶ 2° ad ibidẽ. si sensatio fieret per se ab agente per se. vel ex ente vel ex nihilo. 2m dici nõ p̃t: est. n. ꝺ Ar. primo physicoz: z auer. ibidẽ. ꝓmẽto. 33. z. 72. Nec ex ente: q̃n vel ex ente per se in actu: vel ex ente i potẽtia. nõ primũ: vt declarat Ar. z auerroys primo phycoz. ꝓmẽto. 78. nec ex ente in potentia: q̃n sensatio fuit cõtenta in potentia in organo: quod fſz est. ¶ 3° ad idẽ vr facere rõ Ar. 5° physicoz: vt eaz ordinat auer. ꝓmẽto. 13. sic. si sensatio habz agens per se sit illud. a. tũc a. agens facit sensationem. ergo aliqua actione facit illam: quoniaz sicut materia passione patitur. ita agens actione facit. tunc sit illa actio. b. z quero vel. b. habet agens per se vel non. si non. nec sensatio hz agẽs per se. oẽ. n. q̃ fit mediãte casuali facto nõ hz agens per se vt satis colligitur 2°. phy. commento 48. ergo si sensatio fieret mediante actione casu facta nõ posset fieri p se. si aut̃. b. hz agens per se: arguitur vt ꝓus. z sic vel ꝓcederet ad ſinitũ. vel oz dicere sensationem non bre agens per se. ¶ Circa scõam suppositionem etiam vr locus questionis. vr. n. sustentari in maxima topica tertij topicorum cap°. 2. que dicit amplius duobus effectuis exñtibus cui⁹ finis melioz ipsum melius. Et miroz qualiter Job. non ꝓbauit eam hac maxima: sed per aucẽtem posteriozuz que valde parum tãgit hoc. Sed q̃ ista regula non probet hoc declaro: q̃n 2°. celi. ꝓmẽto, 62. habetur q̃ oium vnus est finis. q̃ finis vnius non p̃t esse melioz; quoniã idem nec melius neq; pelus potest

esse seipso. ¶ 2° oatur instantia: q̃n operatio materie est vilissima oium: z maxime operatione caloris inquantum calor. z tamen est simpliciter nobilioz cal oze: vt dr com⁹ ¶ 3° adhue fingo aliam instantiam: q̃n inter omnes planetas operatio solis est nobilior z diuinior vt auerroys. 12. metaphysice. commẽto. 34. nititur probare: z tamen sol non est nobilissimus planetarum: vt Auerroys ibidez commento. 44. probat ordinando eos ſz ordinem orbium. vide eum. ¶ 4° Job. contradicit sibi in illamet questione in sol. ꝓmi argumenti facti ꝺ ipsuz ab hoc altri⁹ opionis. z i scõo physicoz vbi tenet q̃ celũ secluſa intelligẽtia ẽ nobilius musca: z tñ optia opatio illi⁹: vt sic ẽ ipfectior optima opõne musce: vt p3. ¶ Quinto fortuna est causa multotiens operationis melioris q̃ prudentia: vt colligitur in lib. de bona fortuna: z tamen fortuna non est simplr perfectior prudentia ¶ Circa tertiam adhuc est locus q̃nis: q̃n videt illa sustẽtari in vna maxima tertij topicorum. caplo. 4°. vbi dicit alius locus. quod ꝓmum bono melius z magis eligendum. Modo Arist. contra hanc maximam instat. o. instantia huius quoniam ñ verum. nihil cni, ꝑhibet nõ in eo q̃ optim⁹ ẽ achilles in h simi liorem aiacẽ esse altero q̃dem existente bono: non simlr autez, z post ibidem. habz aũt instantiam z̃c. Adducit scõam instantiã ad idem q̃n opatio caloris est agere. operatio intell⁹ polis z mãe ẽ recipe spẽs a colore: z tñ simplr z absolute intellectus polis ẽ nobilior calore: z simlr mã z nobilior calore. Ad idẽ: q̃n agere z pati: vt sic vñr r^{us}. mõ respectuz nõ fũt sic se habentes. q̃ vnus altero sit nobilior: vt ẽt dicit cõis opio theologizãtiũ. ¶ Circa quartam adhuc est locus q̃nis: q̃n si valet vt mihi videtur iam non tenet nisi per maximam tertij topicorum cap°. 2. vbi dicit sic. z quod meliorz z honorabiliori inest magis eligendum: vt q̃ deo ꝺto q̃ homini: z aie q̃ corpori. Modo hec maxima videtur falsa: q̃n igno⁹ vilioz est sanitate. z tamen inest nobiliori subo. ¶ 2ª instantia est: q̃n albedo parietis inest vilioi subiecto q̃ nigredo cozui: z tamẽ est nobilior forma vt vides. q̃ ista maxima patiẽ instantiam. Et videtur mihi q̃ istarum quatuoz ꝓpõnũ tres vltime sunt simplr vere: q: vt apparet omnes sustentãtur in maximis topicalibus. z valde summi ratuꝰ q̃ Job. qui gloziatur semp loqui. ad mentẽ Ar. z Auer. z ad vba eoz q̃ ipse non adduxit illas maximas: vt p3 in verbis Ar. De prima autem est duplex modus dõi satis probabilis. quoz primuꝰ accipit ꝓ se dictuz Aui. 5°. sua metaphi. vbi ait q̃ aliqua sunt oria duobus modis. l. q: ipsis aliqua orũt: non q̃ ipsa differunt aliqua: q: ipsa differunt per orias aliqs. Similr ens duobus modis or: vel qz in se habet vere esse aliquod est ens: non qz est vere ens: sed qz est illud quo aliquod habet esse vere. Mõ applicando ad ꝓpositum p̃t dici q̃ aliq̃ accipere ẽ post nõ esse. potest esse: non qz ipm accipiet esse post nõ esse in ꝓpria forma: sed qz ipso aliq̃ accipit eẽ: vel quia sedẽ ad aliquod q̃ accipit eẽ post non eẽ. Alio mõ: quia ipz in se ꝓprie accipit eẽ post non esse. Dico ergo q̃ sensatio nõ fit per se tanq̃ ab agẽte p se: sed fit: qz aliquod fit ipsa: z qz ꝓsequitur ad aliquod factum. per ipsam. n. fit esse sensatũ: z ꝓsequit eẽntialr aliquod q̃ per se fit. v. g. spẽm sensibilem. ¶ Et p̃ respondet argumentum Jobis. l. ꝓcedẽdo maiorẽ z negando miorẽ: z cũ ꝓbatur q̃ est finis aialis. nego hoc. imo consequitur finem aialis. ẽ enim finis anime sensitiue fieri oia vt p̃t: z qz non potest fieri color ſm rem fit color intentionalr. modo ad hunc finem consequitur sensatio. non q̃ sensatio sit in ꝓpria forma per se intenta a natura aialis. ¶ Sed dices: illud intenditur a natura: cuius oppositum odit a nã. modo op^m sensationis odiatur a natura vt p3 per se. ¶ Ad hoc ꝓcedo maiorem: ſz nego minorem. imo odit op^m receptionis spẽi sensibilis. ideo speciem recipi in sensu amatur z desideratur a nã: sed bñ cõcedo q̃ sentire amatur secundario. z sic eius op^m odimur 2^{ric} z per accidẽs. ¶ Sed dices primo z. 10. z. 2°. ethicoz finis forme est opus. ideo opmit felicitatem in ope z non in habitu: nec in potentia. ¶ Dõm q̃ finis opatio est vbi opatio z res operata sunt vnum z idem. vbi aũt in diuersis ponuntur non oz vt scis. z tu considera. z sic potest defendi ꝓmus modus dicẽdi. l. q̃ sensatio non fit per se intenta: nec habeat agens per se nec patiens. ¶ Scõs modus dõi est Job. z cõmunis q̃ sensatio fit effectus per se intentus z nã habens agens per se z recipiens per se vere finis anim alis Quod potest declarari ex regula scõi physicoz. finis vult esse vltimũ z optimum: vbi Auer. ꝓmẽto. 31. ait q̃ in reb⁹ naturalibus est existens bonus in voluntarijs multotiens apparet bon⁹ cum igitur sensatio est vltimum z bonuz vere: ergo oportet vt habeat rationem finis: z per 2ñs mõ agẽs. ergo habebit agẽs ¶ Confirmatur. quoniam ibidem ait Ar. omnia autẽ h finis gra sunt differunt tamẽ adinuicem: q̃n alia ꝺdem sunt operatia vero organa. vbi aurroys. commento. 29. dicit quedam sunt actiõs vt ambulatio: z quedam istrumenta vt floboto mia. i. latecta qua percutitur brachij vena: ergo non inconuenit aliquem finem esse opus z actionem: z per 2ñs sensatio p̃t esse finis. ¶ Ꝺ. Ar. ꝓmo ethicorum. distinguit de artibus. q̃

opata: ergo idem qō ꝑus. ¶ ꝓ. motores corporum celestium sunt ꝓpter motū celi tanq̄ ꝓpter finē ⁊ltē scdario: vt secundo celi. ꝓmento. 17. colligit: ⁊ tamen motus opus est. nisi dicatur q̄ motus est opatio antiqua eterna. ⁊ sermo primus intelligit de operatione noua ⁊ hoc ꝓsidera: qm̄ nihil est. ꝓpter hec videtur ꝑbabiliter opinio Jobis substen⁹. ¶ Ad primā nego minorem: vbi debes scire q̄ cuilibz forme ꝑsupponitur recepti uum ꝓpriuz ⁊ per se: alr res transmutatur sine transmutatione: vt auerroys deducit ꝓmo physicor. ꝓmento. 71. ⁊ ponit rē habere aliq̄ dispositionem quaz nūq̄ habuit: nec simplr nec in subiecto: vt ibidem dicit. dico ergo q̄ cuilibet forme producende ⁊ ꝑducte ꝑsupponitur subiectum ꝓpriū. modo subiectū est duobus modis. quoddam est valde dispoꝓportionatum forme. ⁊ valde remotum ab eius dignitate. ⁊ tale ad hoc vt fiat dignum recipere formaz debet recipere plura media quibus fiat idoneum ei. Quēdam vo est valde ꝓportionatuz: ⁊ satis nobile. immo nobilius forma: ⁊ respectu bui⁹ non oz ponere media plura nec vnum: sed sola presentia motoris forma fit in eo Ex his sequitur q̄ extrahi de potentia materie est duobus modis. vno modo p̄ media plura q̄bus forma recipitur i ea ⁊ materia fit ꝓportionata illi. ⁊ sic forme nāles extrahuntur de potentia materie: quēdam dicitur extrahi: q̄z pro sui esse requirit patiens in quo recipitur nec requiritur medium vnuz aut plura quibus passum fiat ei cōueniens. ⁊ sic extrahi de potentia materie nihil aliud ē nisi ꝑ sui esse ꝑsupponere passū. posse recipere actū illum ab agente: ⁊ sic forme intenles extrahuntur de potentia materie. ¶ Et per hoc ad probationē. dico. n. q̄ auer. loquitur ibi de extrahi primo modo. s. q̄ subm receptm est valde remotum a nobilitate forme ⁊ valde dispoꝓportionatuz. tunc. n. vult q̄ extrahi fiat per alterationem: ⁊ q̄titatiuam ⁊ qualitatiuam non aliter. ¶ Ad scdam dōm q̄ fit ex ente in potentia scdo modo. s. non remota et dispoꝓportionata forme et motori agenti illam. ⁊ cōcedo q̄ spēs ⁊ forma intenlis cōtenta est in potētijs causarū. s. subiecti receptiui ⁊ agentis: licz modo diuerso a formis nālibus. ¶ Sed dices. forme intenlis non fit in subiecto mediāte dispōne. q̄ nō naturalr fit. ꝛz violēto vel artificialiter: sicut forma scāni. ¶ Dōm q̄ ꝛz non fiat mediāte dispositione: attn̄ subm receptm est summe inclinatum ad formam. et agens etiam. ꝓpter quod nō dicitur violenter facta: nec artificialiter: q̄ subm respectu forme artificialis non est in potentia limitata ⁊ inclinata ad actum. est. n. quādoq̄ in potentia violenta: qnq̄ in potentia neutra vt alibi declarauī. ¶ Ad tertiam dōm q̄ a. actione agit sensationem: que actio seipsa formaliter fit: quoniam aliquod est tale duobus modis per participationem ⁊ per essentiam. aliq̄. n. fit etiaz duobus modis ꝑ aliud tanq̄ ꝓ rōne faciendi. aliq̄ fit ꝑ essentiaz. i. scipso sicut aliq̄ est album duobus modis. s. ꝓticipatiue ⁊ ōnominatiue: sicut paries ⁊ aliquod ꝑ essentiaz sicut albedo. Et q̄n̄ dr̄ illa est rō Aꝛ. Dicendum q̄ Arist. arguit q̄ mot⁹ nō pōt accipere esse pōt nō esse per motū vere: q̄z tunc idem eēt anteq̄ esset ⁊ eēt. pcessus in infinitū: q̄z sicut ꝓmus accipit esse per motum: scdo eodem mō ꝑ motū rē. ⁊ sic pōt opio Job. probabiliꝛ sustineri: tu autem considera bene. ¶ Circa scdam ꝓponē oz dr̄e q̄ illa sit vā cum sit Aꝛ. veruz oino Job. fuit diminutus cum eam simplr protulit sine limitatione. dico ꝫ innelligituur ꝓmo in finibus ꝓximis ⁊ non remotis. scdo dico q̄ debēt esse fines per se. 3°o dico q̄ debent esse fines poles attingi virtutibus ꝓpriis agentiuz. Est ergo regula Aꝛ. maxima ista: cuius finis ꝓximus per se potis attingi virtute eius est melior ipsum in se est melius.

Ad instantias oz. Ad ꝓmā dōm q̄ ille ē finis oib⁹ cōis ⁊ remotus. mō vt dixi maxia intelligit de fine ꝓximo proprio. ¶ Ad 2am instantiā ꝛ soluere pōt: qm̄ maxia est de agentibus: mā aūt non est agens: vt vides. Uel dōm q̄ materia est vilioz simplr ⁊ absolute calore ⁊ quacunq̄ forma accidentali. Dico absolute: qm̄ ꝼm quid ꝛ. vt in predicamento subē est nobilior: attamen simplr ⁊ absolute forma calozis est nobilior. Hoc autē ad ꝓsens potest duabus rōnibus probari: quarū prima est illud qō est certe perfectionis ⁊ teriati gradus nobilitatis omnino est absolute nobilius eo qō est infinite modice perfectionis. ⁊ interminati gradus nobilitatis. hec est manifesta per se: sed calor ⁊ vlr omnis forma accītalis est terminate perfectiōis ⁊ finiti gradus: limitateq̄ nobilitatis ⁊ materia infinite modice. ergo rē. minor ꝓ prima parte omnibus est manifesta: sed ꝓ secunda est concessa fere: qm̄ mā nullam habet perfectiōem: sed ab omnibus recipit perfectionem. ergo infinitis caret perfectionib⁹. ergo est infinite imperfecta. ⁊ sic est ista pars manifesta. ¶ 2ª rō potest esse ad idē: qm̄ q̄ illud perficit aliud. ⁊ ab eo nō perficit: sed potius imperficit est in se simplr nobilius illo. Sed forma calozis perficit mām ⁊ non econtra: ꝛz potius impficit calor a materia. ergo vt ꝓius. ⁊ sic probabiliter teneo q̄ mā absolute est vilioz accīte. ¶ Ad tertiam dōm in proposito q̄ operatio solis manifesta est nobilior operationibus aliorz: attn̄ operatio occulta saturni est nobilior: ⁊ peneo illā saturnus antecedit solem. ideo ait Auer. ibidem q̄ cōparatio eoz ad primū est precisa. i. absolute. ꝓximus motor est nobilior aliꝫ. ⁊ per ꝓsequens ꝓmus mobile absolute nobilius aliꝫ mobilib⁹ aliorum: comparatio aūt eoz inter se nō est precisa: qm̄ vnus planeta excedit alterum ꝛz vnum respectum: ⁊ exceditur ab altero in alio. ¶ Ad quartaz dōm q̄ Joh. contradicit sibi: ⁊ credo q̄ ipse in illo erravit. hoc aūt non est contra suppositionem: q̄z ego nō teneo eam ad mentem Joh. ꝛz simpliciter. ⁊ si vis saluare ipm nō curo. ¶ Ad vltimā iam vidisti sol. dcm̄ est enim q̄ idem intelligitur in finibus per se non casualibus. ¶ Circa tertiam propositionem dicendum q̄ indiget duabus conditionibus: quas Aꝛ. ponit ibidem s. sit propinquius in eo quod est optimum. scda est dūmodo nō sit admixtio contrarij. est ꝑ maxima. illud qō est propinquius optimo in eo qō est optimū sine permixtiōe ⁊trarij in se est optimum: ⁊ melius eo qō remotius rē. ¶ Ad ꝑmam dico q̄ ibi deficit prima conditio. ¶ Ad scdaz. illud dz intelligi in eis que sunt eiusdē generis principij non eiusdem generis predicamenti: vel diuersoꝝ generū principij ⁊ predicamēti. ¶ Ad vltimā dōm q̄ vnus respectus est nobilioz altero non ab⁹: sed respectiue. ideo actio ꝛz absolute nō sit nobilioz: attamen respectiue est nobilior passione. ¶ Circa quartam dōm q̄ tribus conditionibus indiget. prima q̄ insit meliori inquantū melius. scda q̄ sit accīs ꝓpriū. tertia q̄ sit ens positiuū. est ꝑ maxia accīs positiuū ꝓprium qō inest subo meliori: ꝼm id quod melius est. est melius altero oppositō. mō his cōditionibus remouentur iam instantie facte. Ecce igit qualr tres ꝓpōnes Job. sunt vere sine dubio pro mente Aꝛ. ¶ Prima autē est probabilis cum sint circa eā opiniones diuerse: ꝛz illa Jobis sit melior. Et posq̄ vidi de propōnibus prime vie: superest mō videre an sit demonstratiua. Et videtur mihi q̄ multis modis pōt dissolui. ꝑ° pōt dici q̄ sensibile est cā sensatiōis. ad eius ꝓbationez auer. in hoc dat sol. in. 2. de aīa. ꝓmēto. 74. vbi dicit. q̄ sensibile primo mouet me⁹. ⁊ me⁹ motū cum sit fcm̄ in actu mouet organum ad actū visiōis seu sensationis. ⁊ sic illud non cogit. 2° pōt dici q̄ cā agens per se ⁊ ꝓpria sen⁹ⁱˢ est spēs sensibilis actu recepta in organo. ¶ Ad reprobatiōem huius tā habes sol. ex limitatione scde ꝓpōnis. dz. n. intelligi cuius opatio virtute ꝓpria est nobilioz ipm in se est nobilius. modo spēs sensibilis agit sensationem vtute motoris separati: sicut virtus genitiua vtute patris: ⁊ vt instrm primi principij. Unde spēs ⁊ est instrm agentis principalis: ⁊ est qualitas acc⁹ primo modo nō inconueniēt vt agat vltra suam nām: sed scdo modo. et sic verifr sol. quam adducit Joh. et reprobat. s. scdam. voluit. n. oꝛe q̄ species potest duobus modis cōsiderari. vno modo inquantuz qualitas. s. q̄ ad eius essentiā. alio modo quātum ad suam vtutē. i. vt instrz motoris separati. s. intelligentie: vt dicā in opinione auer. ⁊ vt sic est nobilioz q̄ sensus: nō simplr: sed instrumentalr. ¶ Ad rōnes q̄s adiect Joh. ꝛ hoc. respōdet. ad ꝓmam. arguit. n. sic. non respondet ad vim rōnis. probat. n. rō q̄ species sensibilis erit ens simpliciter nobilius q̄ sensus. q̄z eius operatio est simpliciter nobilioz optima opōne sensus. Dico q̄ ipse non arguit ad punctum pōnis: qm̄ ipsa respōsio dicit q̄ optima opatio spēi virtute eius est ignobilioz optima opōne sensus: liez illa opatio sit nobilioz: sed non est virtute spēi: sed motoris separi. ¶ Ad scdam dico q̄ per virtutez spēi pōt homo ouo intelligere. s. vel vim ipsius ꝓpriem essentiaz eius: vt eius est. alio modo per vim pōt intelligi motoz separatus: rōne cuius vt instrm agit. Tunc dico q̄ loquēdo de virtute primo mō virtus spēi non est nobilioz: sicut nec eius eēn⁹. Sz hn̄ scdo modo. ⁊ sic ꝓcedo q̄ vt⁹ spēi est nobilioz vtute visus: qm̄ illa est motoz separatus: cuius ratione vt instrm agit. Et p hoc apparet intellectus sol. argumenti qō illi faciunt ꝛ se. volunt. n. dr̄e q̄ species eēntia absolute est ignobilioz essentia sensus: attn̄ illa essentia ꝓout est instrm virtutis separate divine est nobilioz. Ecce igit qualr ꝛz non differunt ꝼm rem dr̄nt ꝼm modos intelligendi per quos res variat ꝼm denoiationem nobilis vel ignobilis. ¶ Ad 3am dōm q̄ spēs ꝼm suam ꝓpriam virtutem sibi intrinsecā est ignobilioz sensus virtute ⁊ eius essentia: q̄tum tn̄ ad virtutem separatā cū vnit vt instrz sue cāe ꝑn pali est nobilioz. non tn̄ simplr ꝼm eius essentiam est nobilioz cuz illa virtus sit extrinseca. ¶ Ad 4m dōm q̄ illa virtus est ꝼm rem distincta a spē: est tn̄ ei ꝓiuncta sicut cā principalis vnitur instrō: ⁊ quādo queritur. vel replētat rē. dico q̄ non replentat: sed est id vtute cuius spēs agit illā. iō non supfluit. Nec aūt sol. ē necaria ēt ꝼm ipsum. q̄z vt arguam: si ponit se⁹ agens. vel replentat vel nō. si ꝓmuz. ergo erit spēs sensibilis. Si 2m. ergo ipse p eius virtutē nō cābit sensationē. ⁊ iō sicut ipse habz dicere: ita dicā. ¶ Ad vltimum posset dici q̄ ego non curo. de contradictiōe illius opionis. Uel dōm q̄ scia vtute ꝓpria est causa actus: vt instrm motoris principalis. s. int⁹. agentis. ⁊ sic potest intelligi eius ꝼm. 3°potest dici q̄ ex spē sensibili et potentia visiua fit vnum sicut ex mā ⁊ forma grauis fit vnū. mō sicut operatio grauis. s. moueri deorsum naturaliter sequitur formam receptam in mām: qm̄ oēs formam dat ꝓpria essentialia ⁊ nālia mediante forma: vt d⁹ 4. celi. ꝓmento. 22. ⁊. 25. ita sen⁹. consequitur spēm receptaz in sensu naturaliter: ⁊ sicut ꝓma operatio grauis non habet agens per se nisi gn̄s mediāte forma: ita opatio ista non hz agens per se. nisi mediante spē. Et sub h̄ sensu intelligit opinio socioꝝ Jobis cuz dicit. q̄ sen⁹ nō indiget aliquo ꝑ se ꝑncipio actiuo. sup. alio aggenerante spēm: eo quia sensitiuum cuz est actu factuz per spēm non est in potentia essentali: ꝛz valde ꝑ accidens. ¶ Ad rōnē ꝑ hoc dōm ꝓmo q̄ sufficit q̄ ꝓsequitur aliq̄ quod hz cāz per se agentē. vnde genus dando formā dat opōnem illius: nisi impediatur. Uel dōm q̄ aīal nō intendit sensatōem: sed tantuz fieri ens sensibile. ⁊ per ꝓsequens informari spē sensibili qua vnitur illi ad quod sequitur sensatio: vt dictum est. ¶ Ad 2dm q̄ bene pōt haberi scientia: quoniaz non est ens casu. imo cōsequitur ꝑ se aliquod ens factuz ab agēte. Uel dōm q̄ de ente per accīs pōt hr̄i scientia iquantū est sub modo entis per se. vñ ꝛz fortuna sit causa per accīs: attn̄ ista ꝓpositio est ꝑ se ¶ Ad aliud dōm q̄ per exire in actum non intelligit recipere nec agere: ꝛz ꝓsequi: sicut motⁱ grauis cōsequitur formā: quod nec est agere nec pati: sed exire ab agente mediāte forma cui appropriat vt accidēs. Uel pōt dici q̄ recipit mediante spē. ita q̄ per exire intelligat qō recipiat illuz: ⁊ dico q̄ habz agēs. s. gn̄s spēz mediante spē: sicut de graui dr̄ fm viā cōem. ¶ Ad vltimā ꝑt dici q̄ vtus sensus ꝑ se recipit sensatiōiz actū. ⁊ nō oz ꝙ ei respōdeat agens sensus: sed sufficit q̄ illud met agens spēm agat illuz mediante spē. Et hec sol. vt mihi videtur est multuz pulchra ea maxime: quia Alber. ait in. 2. de aīa cū dicit nulla est virtus passiua q̄n reducta ad actum efficiat actiua. vide tractatu 3°ca° ꝓmo. Iste sum sol. quas bō debet dare in sol. argumenti Jobis. Sunt autem q̄daz qui ante me claruerunt qui ad hoc argumētum duas adducunt sol. prima dicit q̄ species est causa per se ⁊ propria agens sensationem: ⁊ cum dicitur. illud est nobilius cuius opatio est nobilioz. dicit q̄ verum est in cāndo: ⁊ non autez in essendo. Aliter soluit q̄ operatio illa causatur ab oppositō: ⁊ qñ dicitur q̄ illa opatio est nobilioz opatione sensus. dicit q̄ nō: quoniam sensus habet ꝓ opatione ꝓpria movere sensus iteriores: ⁊ hec operatio est optima sensus. ⁊ per hanc excedit species vel obm. Mihi aūt videtur q̄ iste sol. sint simplr errores. prima q̄dem ex perfectione potentie cognoscitur essentie perfectio: vt omnes dicunt: ⁊ ē dcm̄ phi in. 4. metheo⁹in fine quasi ex perfectione operationis ⁊ causationis cognoscitur perfectio potentie: vt probat Auer. primo celi. ꝓmento. iij6. vbi dicit. manifestum est q̄ potentia rei non est diffinienda nisi per vltimum istius actionis. vult per vltimum optimam operationem potentie. 2°qm̄ ait Auerroys. 3. de anima. ꝓmento. 19. quēadmodum non scimus multitudinem intellectum separatoꝝ nisi per diuersitatem actiōum eoꝝ. ita etiam non scimus diuersitatem istius intellectus mālis ab intellectu agente rē. vbi bzeuiter cōcludit q̄ intellectus agens est absolute nobilioz possibili: quia ei⁹ opatio est nobilioz. ergo respōsio ista est fatua. 3° si opinio non concluderet ꝑfectiōez absolute ꝑfectionē ēntie nulla alia eēt via: qm̄ nos non cognoscimus rerum essentias nisi a posteriori. mō nullum est posterius essentialius ⁊ verius ipsi essentie q̄ opatio vt scis. iō hec sol. est inconueniens dictis ꝓborum. ¶ 2ª sol. est fatua plus: qm̄ vel sensus exterior hz mouere iteriorem per se ⁊ eius essentiā: vel rōne spēi. si primuz. q̄ sensus exterior esset nobilioz interiori quod non est cōcessum. si rōne spēi sibi vnite: vt forma: tunc adhuc operatio speciei est perfectior operatione sensus que ꝓr ei: vt sensus.

Sed circa sol. meas dubitatur: quoniam dcm̄ est q̄ spēs non virtute propria agit sensationē: sed virtute alterius. ideo queritur q̄d est illud vtute cuius agit. ¶ Respondet vnus vir bui⁹ temporis q̄ species agit virtute anime sensitiue. anima. n. sensitiua patitur ⁊ recipit sensationē ꝑ potentiam dei scda spē qualitatis sibi ꝓnaturalem. ⁊ agit ⁊ cāt sensationem mediante spē sibi ab extra vnita que supplet vices potentie nālis: ¶ Sed hec respōsio est error: quoniam si hec spēs agit virtute anime: vel q̄ anima est actiua vel passiua: non passiua: quoniam in virtute alicuius: vt passiuum est nihil opat actiue. Si vt actiua vel per essentiā vel ꝑ potentiā: non ꝑ essentiam: quoniam nulla forma genⁱˢ agit per essentiaz ꝓncipaliter: vt Job. supponit. ergo adhuc debet dari vtus sibi intrinseca per quam est id rōne cui⁹ spēs agit. ¶ ꝓ. rnsio est voluntaria: qm̄ posset ꝙs dicere q̄ anima agit sensationem per potentiā nālem de scda spē qlitatis: ⁊ recipit mediante specie sibi vnita in virtute anime: ⁊ sicut ipz probabis hoc. ego ipz probabo tuam. Ideo melius est extimare: vt dicit auer. cōmento. 60. q̄ spēs agit in virtute obiecti: ⁊ obz agit illā in virtute motoris separati: vt dicā. extimandum est. n. q̄ cāe sunt inuicem ordinate sicut mō q̄ sensibile virtute motoris causat spēm in medio. medium actu factū in virtute obiecti ꝓpinq̄ agit spēz in organo: ꝛz in virtute motoris separati agat tāq̄ agentis remoti: species autem in organo virtute medij actu facti agit in potentiam causando sensationem. hec autē sol. non intelligitur nisi visa opione Auerr. ideo ꝓ nunc sit dcm̄ intantuz. ¶ Uisa solone ad ꝓmam viaz. ⁊ de clarato qualr nihil cogit. Supest modo videre de scda via. dico ergo q̄ multis modis pōt dissolui. et primo declarando primam sup. nihil esse. quoniaz in. 8° phycozū. in questione de gra-

uibus ⁊ leuibus in. sol' cuiusdaz difficultatis. ponit ipse ꝼm auer. in. 13° celi commento. 28. non inconuenire q̄ vna res realis sit in actu: ⁊ in potentia ꝼm modos diuersos: quoniam forma grauis vt est forma est actu: vt vero est in materia est in potentia. ¶ ꝓ. hoc non solum est ad mentem Jobis. immo ad mentem auerroys. hz. n. in. 8. physicoꝝ. cōmento. 40. q̄ in actione equi uoca idem potest esse agēs mouens ⁊ patiēs motū. Idē. 4. celi ꝓmento. 22. ꝙtra platonem dicit q̄ agens ⁊ patiens in rebus materialibus nō diſtinguitur re: sed modo ⁊ rōne. vide. Ex hoc ꝑt haberi vnus modus rñendi ad vim argumenti Joh. ¶ Dicēdo q̄ sēsatio fit a sensu passiuo ꝓout est forma: recipitur tamen in illo ꝓout est in materia: quoniaz vt dcm̄ est vna res nūero ⁊ spē pōt esse agens mouens ⁊ patiens motū ꝓout diuersimode cōsideraī. Et pōt iueniri scdus modus dicendi. ideo ꝓmo arguo ꝛ eius scdam suppositionem in qna tenet q̄ spēs est subm receptiuum sensationis. deinde dicam ad formā. q. ¶ Quātuz ad ꝑmam arguo sic. dato illo sequtur q̄ dispositio q̄litatiua materie esset subm forme substantialis contra ipsum in vltima questione. 7ī. phycozuz. ⁊ 8ª. q. primi de anima. ꝓña declaratur: qm̄ ita precise se habet dispō qualitatiua respectu forme subalis: sicut spēs sensibilis respectu sensationis: vt ipse dicit: sed species sensibilis est subm receptiuum sensationis. ergo rē. ¶ ꝓ. auer. in primo de substantia orbis ait. vnam formam habere plus vno subiecto est impole. ergo impossibile est sensationē habere spēz tāq̄ subiectum receptiuum ⁊ sensuz: q̄ tunc vna ⁊ eadē forma haberet duo subiecta receptiua. ¶ ꝓ. eo dato sequitur q̄ spēs sentiret. ꝓñam deduco per ipsum qui paulo ante hanc rationez ipugnans virtutem corporis esse subiectuz receptiuum. dicit. si vō dicatur q̄ virtus corporis est id cui per se ⁊ immediate vnitur sentire. ⁊ sequitur q̄ vtus corpis per se ⁊ immediate sentit: ⁊ reliqua. pari arguo. si species est subiectum receptiuuz sensationis: tunc sine dubio sentiet: attn̄ probo ꝓñaz simplr: quoniaz omne accīs existens in subiecto ꝑfectum vltra gradum me⁹ potest. ⁊ debet denominare subm. cum igit ipsa sensatio non modo sit subiective in specie vltra gradum me⁹. imo tota. ergo poterit spēm denominare. Confirmatur: quoniā sicut species dicit alba non obstante q̄ dicatur subm immediate. ¶ ꝓ. sicut species intellis ad intellectionem: ita species sensibilis ad sensationez: sed auer. reprobat Auemp. in. 3° de anima. commento. 5°. qui dixit speciem intelligibilem esse subm intellectionis. ergo ⁊ in. 2. Job. reprobandus est. ¶ Ad hec argumenta omnia dixerūt hominez quidaz q̄ Jobes per subm intelligit medium dispositum: ⁊ nō subiectū receptiuū: ⁊ tunc omnia argumēta ruunt. ¶ Sed hec sol. stare non potest. est enim directe contra verba eius qui dicit 2° suppono q̄ spēs sensibilis est immediatū per se ꝓncipiuz receptiuum sensationis seu ipsius sentire. Ubi constat q̄ dispositum medium non oz dici per se ꝓncipiū ꝛ immediatū recepti uum forme. Non. n. arguo nisi contra id qō ipse expresse dicit. non enim puto ipsum esse tāte dignitatis: q̄ verba eius debeāt glosari ad sensum bonuz ꝓpter eius excellentiam. est enim clarus ⁊ non indigens expositione. si quis enim velit ipsum glosare non curo: satis est mihi hr̄e q̄ id qō verba eius in rei veritate nō est fallum simplr. ¶ ꝓ. vltio ad principale arguo. si species redrit tanq̄ subiectū vel tanq̄ dispō vel quō vis. Uel hoc est: quia sensus non est summe susceptiuus actus sensatiōis. Ue q̄ sensatio est actus adeo superexcedens nobilitatez sensus q̄ indiget dispositione illa ad h̄ q̄ sensus eleuetur ⁊ nobilitet ꝓ illo actu: vt dicitur de materia in primo de anima. commento 16. Primum dici non pōt: qm̄ sensus est summe receptiuus: sicut intellectus respectu intelligibilium nullum habens actum de se. 2m etiam dici non pōt: q̄z virtus sensitiua est nobilior sensatione: qm̄ per eius vnam supponem cuius accītis ꝙsubiectum est nobilius ipsum est nobilius. mō subm virtutis sensitiue est natura ꝼm Job. in questionibus primi de anima: subm sensationis est cōposituz ex organo ⁊ virtute: vel anima. modo forma est: est nobilioz mā ⁊ compositō ⁊ magis ens vtroq̄. 7. ⁊. 8. metaphysice. ⁊. 2. de anima commen. 7. ⁊ Job. tenet hoc in questionibus secundi de anima. ergo virtus sensitiua erit nobilioz sensatione. ⁊ sic non oportet vt ponatur illa dispositio propter 2m. ¶ His habitis pōt multis modis dici. primo q̄ species ⁊ sensationes sūt duo effect⁹ ordine quodam. ꝓcedētes ab obiecto: sicut radius rectus: ⁊ radius reflexus ab ipso sole: vel sicut lumen ꝓmum ⁊ scōm: ⁊ tunc tota vis rōnis ruit: qm̄ concedaz sibi spēs non ꝙcurrere tanq̄ agens. ¶ 2°. potest dici q̄ species est agens sensationem sicut forma grauis respectu actus motionis. Et tunc rō eius nulla est: qm̄ non iconuenit vnum subm esse receptm 2° essentialr ordinatoꝝ in genere cause agentis: ꝛz in genere cāe materialis forte sit incōueniens vno modo: vt alibi dixi. ¶ Ultimo potest teneri q̄ species est tanq̄ dispō per accidens necessario tamē ꝙcurrens nō per se. ¶ Ad argumēta Job. Ad primuz contra. cū dicit ex dicto philosophi i ꝓio posteriorum q̄ omne necessarium est per se. dico q̄ intelligitur de necessario habente causam in subiecto. ⁊ sic nullus per accidēs

oppositum huic necessario est necessarium: qđ. ſ. non habet causam in subiecto. immo auerro. in multis locis autenticat hanc distinctionem ꝑmo. quinto metaphi. ꝓmento vltimo: vbi dicat. ⁊ dixit hoc. qz accidentia que dicuntur imponere ſube quedam sunt necessaria ⁊ quedam non necessaria. ¶ Ꝑ. 4°. physicoꝝ. commento. 20° ait: sed qz illud quod est per accidens est duob⁹ modis. ſ. ſp ⁊ raro: videtur ꝙ illud qđ est semper itret quoquo modo in numero demonstrationum verarum non essentialium que dicuntur demõstrationis dialectice. ecce qũo ipse expresse vult per accidens esse duobus modis: quoꝝ vnum ingreditur demonstrationẽ: ⁊ est per accidens necessarium: ⁊ aliud nõ: ⁊ ẽ per accidens cõtingens. ¶ Ꝑ. ꝑmo physicoꝝ. ꝓmento. 66. ait ⁊ est intelligendus hic per accidẽs ⁊ necessariũ. illud. n. qđ est ꝑ accidẽs aliud est necessarium. aliud rarissimũ. ecce igitur qũo ꝺ homo in hoc errauit valde. audet. n. dꝛe illđ quod negat auer. ⁊ si adducant auctoritates Arꝛ. ⁊ auerroys. io. metaphice: cõmento vltimo. ⁊. 5° metaphi. caplo de eodẽ: ⁊ ca°. de accidente. ⁊ primo posterioꝝ. ⁊ primo metaphi. commento. 8. ⁊. 8° phycorum. commẽto. 36. ¶ Dõm ꝙ loquitur de accidente quod non habet cãm ꝓpriã in subiecto vt scis. hoc. n. per accidẽs cũ hẽat cãz extra subiectũ. ideo non oꝫ vt semp ifit: sicut declaratur. 2° phycoꝝ: commento. 48. ⁊ tu ꝓsidera: qm̃ de hoc nõ debeo facere nunc tractatuꝫ. ¶ Ex his appꝫ multiplex defectus huius rõnis. potest. n. cuadi ab ea pluribus modis. ⁊ tu addas si placet. ¶ Supest modo soluere viam ꝓmam que est per verba Arꝛ. ⁊ auerroys. ad quam dicunt ꝺam ꝙ anima est ꝓncipiuꝫ effectiuum oĩum motuum lz diuersimode: qm̃ respectu motuũ extimatoꝝ qui dicuntur sensationes est causa remota per spẽm sensibilem tanꝝ per instrm. dcm̃ est. n. supza ꝙ spẽs ẽ instrumentũ eẽntie ale ad causandã sensatiõem. ⁊ sic nihil habet ꝓtra me. Respectu aũt alioꝝ motuũ: vt. ſ. respectu motus augmẽti ẽ cã remota per instrm itrinsecũ: ⁊ sic respectu caloris q̃ ẽ qđ corporis nostri. Respectu vo motꝰ localis ꝑ spũs ⁊ mẽbza ⁊ virtutem motiuã: que sũt aliqđ corpis nr̃i vt vides. ꝯ aĩa ẽ ꝓncipiũ ꝓncipale oĩum motuum tam veroꝝ ꝙ extimatoꝝ lz mõ diuerso. ¶ Sz hic modus dõi ẽ reꝓbatꝰ supza. ¶ Ideo alr oꝫ dꝛe ꝙ aiaz itelligit illã q̃ est actuata ꝓpriꝫ ꝓncipijs. mõ lz aĩa respectu sensationis sit ſm eiꝰ ꝓpriã naturã ꝓncipiũ passiuũ: attamen cũ recipit spẽs est ꝓncipiũ effectiuũ illiꝰ. dico ꝙ ꝑ aiaz itelligit illã. put ẽ cõiuncta spẽi sensibili: virute cuiꝰ fit ꝓncipiũ actiuũ: vt dictũ ẽ sepe. in exẽplo de lapide quãdo ẽ actu grauis: sicut. n. itellectus nihil est actu eoꝝ q̃ sũt nisi postq̃ itellexit. ita sensus. ergo ꝑ aiaz intꝰ. put ẽ actu. ẽ aũt actu postq̃ recipit spẽz ⁊ sic appz sol. ad hanc qõnẽ. ¶ Et postq̃ vise sit vie huiꝰ hois: ⁊ debilitare, nunc tempus ẽ adducere rõnes ꝺ ipz: ⁊ ꝓmo arguo aliqbꝰ rõnibus eiꝰ: quas ipse adducit ꝓtra se dãdo eis euidẽtiã. 2°. rõnibꝰ. ꝓpriis. ¶ Ꝑ. primo ergo arguo. si daret sensus. agẽs vel esset cognoscẽs vl nõ cognoscẽs: nõ ẽ cognoscẽs: qz tũc passiui ĩpflui essent. Nec nõ cognoscẽs: qz tũc eẽt vilioꝫ sensu passiuo: qm̃ viuũ ⁊ cognoscẽs vniuersalr ẽ nobiliꝰ nõ cognoscẽte. ¶ Ad hoc Joh. fingit sol. oõo ꝙ nõ cognoscẽs ꝑz qđ est ignobilius cognoscente. ſ. ſm istã ꝓuationem: attamẽ simplr ⁊ absolute ꝑt: ⁊ ẽ nobiliꝰ cognoscẽte: vt corpus celeste secluſa intelligẽtia ẽ nobilius musca. vt accipit. 2°. phicoꝝ ab Arist. ⁊ auer. cõmento. 45. ¶ Sed iste homo multis modis errauit. primo ꝓtradicit Aristo. et Auer. 2° ꝓtradicit sibi ⁊ eius rõni: ꝓtradicit ꝺdem Arꝛ. qm̃ ipse in scõo de generatione aialiũ ait vniuersalr actiuũ ⁊ viuuꝫ nobilius eẽ non viuẽte. ecce qũo dicit illõ absolute. ¶ Ꝑ. auerroys primo de anima. commento 2°. ait. aialia enim sunt nobilissima corpoꝝ generaliuꝫ ⁊ corruptibiliuꝫ. anima autem est nobilius omnibus que sunt in corpore animaliuꝫ modo nisi cognoscẽs esset nobilius nõ cognoscente quid diceret Auer: ¶ Ꝑ. Arꝛ. ⁊ auer. 2°. celi. commento. 61. vbi ꝓbat ꝙ corpora celestia sint aiata. dicit. dicamus ꝙ cognitio talium rerum est ꝓpter: vult dicere dispositionuꝫ corpoꝝ celestium. qz non opinamur ꝙ ista corpora: vult dicere celestia sint tantum corpora sine anima. opinãdo ea esse nobiliora omnib⁹ corporibus que sunt hic. cuius rõnez subdit. ꝺ. quoniã necesse est: vt nobilius animato sit aiatum necessario. Ecce qũo ꝓbat hec corpora esse nobiliora: qz animata. modo si simplr dcm̃ Auer. non esset verum: sed ꝺz qđ vt fingit Joh. ꝺz eius rõ nulla est. ¶ Ꝑ. in lib. 6° destructionum. disp. tertia. in sol. 13ª. dubꝫ ꝓpe finem ꝓbat corpora celestia esse viua per scõam rationez que est his verbis posita. ⁊ valde põt de hac ratione adminiculari. vꝫ. multa parvoꝝ. i. infimoꝝ et vilium corpoꝝ turbidoꝝ. i. gentiũ nobilcum. i. in partibus istis infra celum inuentoꝝ que vita non carent, immo cum toto ipsoꝝ defectu ⁊ vilitate eorum substantie: ⁊ parue illoꝝ ☩titatis. i. magnitudinis placuit deo glorioso influere in eis vitam ⁊ rationem. i. ꝓudentiam ex quibus possunt ipsoꝝ esse regere ⁊ conseruari. vt plus fieri potest. Tunc arguit per locum a maiori. di. tanto ergo melius ꝙ supercelestia corpora dignissima sunt. tale munuꝫ ab ipso deo benedicto recipere meruerunt. videlicet vitam ⁊ intellectum. ⁊c. Ecce qũo vult simplr viuẽs ⁊ cognoscens esse perfectius non viuente. possunt autez adhuc adduci multe alie ratiões de ꝺbus satis est. ¶ Qđ aũt ꝓtradicat sibi ⁊ rationi simplr appz qm̃ dictum est ꝙ illud simplr est nobili⁹ ⁊ absolute: cuiꝰ opatio est simplr nobilioꝝ operatione alterius. modo opatio viuentis: vt ẽ cognoscere est simpliciter nobilioꝝ operatiõe non viuẽtis. ideo videtur sermo huius hominis falsus simplr. Illud autem quod ipse adducit in eius ꝑfirmatione de corpoꝛib⁹ celestibus que dicuntur. diuinioꝝ: hic dõm ꝙ fuit cã erroꝛis eius. loquitur eni de corpibus illis ꝓout sunt viua: sicut loquitur. 2. celi. auer. ꝓmento. 21. Et si dicatur: sicut Job. replicat scõo phycorum quoniam Arist. loquitur ꝓtra illos antiquos apud quos nõdũ inuenit illa esse viua. ¶ Respondetur ꝙ apud antiquos ⁊ maxime apud illos ꝓtra quos ibidem Arꝛ. loquitur corpora celestia erant viua. immo dꝰ vt Emp. ⁊ multi alꝫ dicunt. ideo licet nondum illud determinauit: attamen qz loquitur cõtra eos ꝺ concedunt illud non inconuenit vti indeterminato tanꝝ vero. ¶ Alꝫ autem moderni mei temporis aliter fingunt. ſ. ꝙ illa ꝑ positio cognoscens est nobilius non cognoscente est vã duob⁹ seruatis: quoꝝ vnum est: vt ipm non cognoscens non sit pars alicuius cognoscentis: pp qđ potest saluari ꝙ celum secluſa itelligentia sit nobilius ipsa musca. qm̃ lz in se non sit cognoscens est tamen pars cognoscentis. Scõm est: vt etiaz non sit virtus alicuius cognoscentis: ꝓpter quod dꝰ ꝙ voluntas est nobilioꝝ ꝙ ignis: vel animal: qm̃ est ꝑs cognoscentis. immo apud quosdam est nobilioꝝ intelligentia quicquid sit ſm dei veritatem. Sed hec sol. est purus erroꝛ. isti. n. frequenter habent cogitatiuam corrꝛptam. Si. n. ita esset nullus haberet aliquam viam ad ꝓbandum animam sensitiuam esse nobiliorem materia: qm̃ dicerẽ ꝙ materia ꝓ quãto est pars cognoscẽtis esset nobiloꝝ vel saltem non minus nobilis. ¶ Ꝑ. auerroys ait. ꝙ anima est nobilius omnibus que sunt in aiali: vt ꝓmento. 2. ꝑml de anima dcm̃ est. modo hoc non esset verꝝ: quoniã ea que sunt in anima sunt partes aialis. ¶ Ꝑ. ad quid laborat Arꝛ. in lib. de anima ad ꝓbandum graduꝫ intũm eẽ vltimum ⁊ minimum ⁊ ꝑfectissimum oĩum aliorum. iam. n. esset facilis sol. dicendo ꝙ alꝫ sunt perfecti. sunt. n. partes vel virtutes intnũs animalis. ¶ Ꝑ. iste homo nihil dicit ad punctum. querimus. n. an cognoscens secluso quocunq; alio sit absolute perfectius non cognoscente absolute secuso quocũq; alio: ⁊ vt declaratuꝫ est. apparet ꝙ absolute cognoscens est nobilius non cognoscente. ⁊ sic absolute sensus passiuus est nobilioꝝ agente. Apparet ergo mihi ꝙ ista ratio contra Joh. habeat bonam apparentiã. ¶ 2° arguitur alia ratione: quoniã si sic: tunc sensitiuuꝫ esset in potentia essentiali ad actum sentiendi. vide eius deductionem. ¶ Ad hanc sol. adducit Joh. longam ⁊ ꝓlixam. attamen breuiter ꝓsitit i hoc ꝙ non inconuenit ꝙñs concedere: nec ipse iuenit contrariuꝫ. cõcedit tamen ꝙ si esset in potentia accĩtali non haberet agens per se. Post dicere vł ꝙ sensus postq̃ est genitus ẽ in potentia accidentali vno modo ⁊ essentiali alio modo vide ipm. Attñ contra duo que Joh. ꝓcedit. primo contra illud in quo fingit ꝙ si esset sensitiuum in potentia accĩtali non indigeret agente per se. Si enim hoc esset verum. aliquis effectus per se non haberet cãm per se: vt motus localis grauis. Illud autem qđ dicẽ auer. 8°. physicorum. commento. 33. ⁊. 4. fecit errare Joh. quia non vult ꝙ existens in potentia accĩtali non habeat agenꝫ per se ali quo modo: sed ꝙ non habet agens per se extrinsecum: attamen habet bene agens intrinsecũ. ſ. formam substantialem. ¶ 2° concedit ꝙ sensus actu genitus est in potentia accĩtali. Istud est impossibile. quoniam sensus vt sic indiget motore extrinseco ⁊ per se. ⁊ tamen scis ꝙ illud quod sic se habet non est in potẽtia accĩtali eo modo quo loquitur Joh. ꝑ otest autez replicari ad formam. attamen non opus est in ꝓpositio ¶ Tunc arguo argumentis meis. primo sic. illud sufficit in cognitione alicuius sensibilis obiecti: quo habito potentia cognoscitiua est sufficienter assimilata obiecto sensibili: hec patet quoniam cognitio fit tantum per assimilationem potentie cognoscitiue ad obiectuꝫ: vt declaratur primo de anima. commẽto. 26. ⁊. 3. maxime. commento. 4. Sed habita specie sensibili ab obto causata sufficienter sensus est similis illi. ergo illa sola fit eius sensatio nullo alio concurrente. Confirmatur maioꝝ: quoniam per possibile vel impossibile secludatur sensus agens: quero an posita specie coloris in vilu fit sensatio illius vel non. 2ᵐ dici non potest: qm̃ species naturaliter ⁊ essentialiter ⁊ per se est repꝛesentativa obiecti ⁊ hec a nullo habet a nã eius. ſ. quia est obiecti similitudo. ergo secluso illo adhuc ꝓsentabit obiectum. ⁊ per consequens erit sensatio. ¶ Ꝑ. sensatio nihil aliud est nisi obiecti ad potentiam perfecta repꝛesentatio: sed secluso sensu agente potest fieri ista ꝓsentatio. ergo secluso sensu agente potest fieri sensatio. ⁊ per consequens superfluit. ¶ Ꝑ. si ponitur hec virtus actiua sensationis: vel ꝓsentabit potentie obiectuꝫ sensibile vel non. si non. ergo non causat sensationem. consequentiam ꝓbo. ex dictis eius qui impugnans sol. cuiusdam sui socij supza. in. q. a[illegible] si autem dicatur ꝙ ipsa virtus speciei sensibilis non repꝛesentat ipsum sensibile: nec ei ꝓformatur. hoc videtur absurdum. quia

tũc illa spẽs per illam suam virtutem. nõ produceret cognitionẽ seu sẽsationem illius sensibilis pluſq̃ alterius: ecce qũo cõsequẽtia est eius. Si dicatur ꝙ sic. ergo erunt due spẽs vnius sensibilis sicut ipse arguit. ⁊ sine dubio hoc argumentum est demonstratiũ ad hoiem. ⁊ considera tu. ¶ Ꝑ. non maioiꝫ ẽ actualitatis est materia cum forma grauis ad cãndum motum localem q̃ materia orgni cum specie sensibili respectu actus sentiendi. hec patet. ⁊ est Job. ¶ Sed materia cum forma grauis sufficit ꝓ ipso motu. ergo organum cum specie sensibili. sufficit ꝑ ipso actu sentiendi. ¶ Ꝑ. ſm Job. species concurrit. ad actum sentiendi. vel igitur mere ⁊ solum passiue: vel aliquo modo actiue. non ꝓmuꝫ: qm̃ omnis potentia mere passiua est contradictiõis: vt Job. tenet in lib. de ſuba ozbis. ⁊ est dcm̃ Arist. 9. meta. ⁊ auer. ibidem. ꝓmento. 17. ⁊. 19. ergo opz vt ꝓcurrãt actiue: ergo supfluit sensus agens. ¶ Ꝑ. omnis forma ad quaz sequit aliqua opatio eẽntialiter ⁊ ꝑ se nõ excedẽs illã: se hz actiue respectu illius: lz spẽs est forma orgni ad quã eẽntialiter ⁊ per se sequit sensatio que sensatio nõ excedit illã speciem. ḡ respectu sensationis se hz actiue. maioꝛ est manifesta per se: qm̃ operatio fecit scire formam: sicut transmutatio mãe: vt colligit. 8° metaphysice. ꝓmento. 12° alibi. ⁊ hec maioꝛ est auerroys in. 3° cap° de substantia orbis. minoꝛ autem est Jobis. ¶ Ꝑ. supponat ꝙ spẽs rei ſm eẽntiam eius ⁊ suam nãm sit actiua. ꝓbatur: quoniam spẽs in anima non differt a forma extra animam: nisi qz ipa in anima est abstracta. extra aiam est in mã. modo ista dꝛia non tollit potentiam actiuã ab ipsa re abstracta. immo dat sibi potentiam plus pure actiuã: quoniam materia impedit actionem. ⁊ ideo. 9. metaphysice. ꝓmento. 2. ait auerroys ꝙ forme separate sunt pure formę ⁊ pure actiões. ⁊ sunt tm̃ actiue ⁊ nullo modo passiue. itaq; apparet ꝙ forma in anima est actiua omnino. Tunc arguo petendo postq̃ spẽs est recepta in anima: vel aliquid agit vel nihil. si aliquid non potest agere nisi spiritualiter. ⁊ per consequens sensationez causabit. si nihil: ⁊ cũ sit apta nata agere: ⁊ nunq̃ aget: nec in anima nec alibi. ergo ociosa in natura. ¶ Ꝑ. arguo. omne inducens summam dispositionez ꝓ aliqua forma in materia est agens illam formam: sicut sumitur ab Auerroy. 7. metaphysice. commento. 31. ⁊. 12. metaphysice. ꝓmento. 18. sed per Job. sensibile extra aiam inducit summã di spositionem facientem ꝓ forma sensationis. ergo aget ipsam sensationem. ⁊ per consequens sensus agens superfluit. Job. in questione de sensu agente. ⁊ 3° de anima. q. 24ª. in sol. cuiusdam difficultatis ait. ꝙ illud dcm̃ Auerroys est intelligẽdũ de agentibus que agunt formas substantiales. Sed de illis que producunt actus accidentales: non oꝫ. Hanc sol. probat ex tribus. primo ex secundo de anima. ꝓmento. 67. de lumine ⁊ intentione coloris in medio cuius agens dispositum. ſ. corpus luminosum non est idem cum agente perficiente vt colore. ¶ Scõo. ꝓbat idem ex. 5° metaphysice. ab Arꝛ. ⁊ auerroy. ꝓmento. 3°. ⁊ scõo physicorum. ꝓmento. 25. ponitur ꝙ duplex est agens artificiale scilicet dispositiones ⁊ preparans subiectũ ad receptionẽ actus postremi seu completi aliud est agens perficiens ⁊ cõplens. ergo oꝫ ponere aliud cẽ agẽs inducẽs: ⁊ aliud disponẽs. ¶ Hãc eandẽ distinctionem. 3. autenticat Job. ex. 7° physicorum. commento. 37. vbi soluendo. q. 3 enonis innuit distinctionem istaz. ſ. ꝙ quoddam est mouens preparans. ⁊ hoc vocat mouens in potentia ꝓ quãto eius effectus ordinatur sicut potentia recepti ua: vel sicut preparatio ad actum postremum. aliud est mouens perficiens ⁊ complens: qđ. ſ. inducit in subiecto iam preparato actum intentum. Ex his tribus concludit Job. ꝙ inconueniens non est in aliquibus esse aliud agens inducens ⁊ agens dispositiones. vt appz in actibus substantialibus. ¶ Sed mihi videt ꝙ iste homo male errauit in hoc. ⁊ ideo primo ego declarabo in quibus dcm̃ auerroys hz locum. 2° ꝓbabo illud. ex quibus apparebit pctm̃ Jobis. ¶ Quantũ ad primũ debes scire ꝙ sicut dispositio est duobꝰ modis. ita agens disponẽs est duobus modis. est aũt dispõ vno modo ad inter quod ⁊ formam ad quam ordinatur est essentialis ordo: sicut est inter premissas ⁊ conclusionem. Et est secundo modo ad inter quod ⁊ formaz non est ordo essentialis: sed mere accĩtalis. Istud potest declarari exẽplis posita enim sufficiẽti dispositione ꝓ forma ignis oino opz vt ponꝛ forma ignis: quoniam inter dispõnem ⁊ illaz formam est ordo essentialis. Exemplum secundi est de lumine quantũcunq;. n. ponatur lumen. non opz: vt ponatur forma ad quam disponit: eo quia non est lumen essentialiter ordinatũ ad intentionem forme sensibilis: ⁊ per consequens duplex est disponens: sicut fuit duplex dispõ. ¶ Istis habitis ego assumo contra Job. istam maiorem. omne agens disponens dispositione essentialiter ordinata ad actum est agens inducens illũ actũ ſm rem ⁊ ſubm: ⁊ dixi notanter dispositione essentialiter ordinata ⁊c. qz de dispositione accidentaliter ordinata nõ oꝫ. Tũc alii maiori addo minoꝛẽ: sed agens dispositionem ꝓ sensatiõe est agens dispositionem essentialr ordinatam. ⁊ per se: vt dicit Job. in confirmatione scõe rõnis. ergo sequitur cõclusio vt ꝓi

us. Sed tota vis consistit in maioꝛi. iõ eaz ꝑbo. primo sic. plus forma substantialis excedit qualitatiuam dispositionẽ ꝓ ipsa essentialiter ordinatã. q̃ forma accĩtalis excedat suam ꝓ ipsa essentialiter ordinatã. hec est manifesta. Sed potens ꝓducere dispõnem qualitatiuam eẽntialr ordinatã ad formam ſubalem põt ꝓducere formã ſubalez per Job. qui. dicit ꝙ tenet in subis. ergo multo melius potens ꝓducere formam accidentalem: ⁊ dispositionem accidentalem ordinataz essentialiter ad alia accidentalem potest ꝓducere illã accĩtalẽ. q̃ dcm̃ Auer. intelligitur in oib⁹ tã accĩtalib⁹ actib⁹ q̃ substãtalib⁹ oũmõ fit ordo essentialis dict⁹. ⁊ sic ꝑz maioꝛ. ¶ Scõo ꝓncipalr arguo. sit a. agens disponẽs essentialr ordinatus ad. b. formam sufficientez simpliciter ꝓ illa quod per te non põt ꝓducere b. formam ⁊ quero vel non põt producere b. formam: qz ipsũ b. ꝓduci est difficilioris ꝓductionis q̃ ꝓducere dispõnes essentialiter ordinatas ad illam. Vel qz ipsum b. est forma agenti impꝛoportionata. non. n. põt fingi aliud: vt patet. non ꝓmum: quoniã tota difficultas fozme ꝓducende ex difficultate ꝓductionuꝫ dispositionũ ꝓsurgit: sicut colligitur ab Arꝛ. primo de gñatõe. ⁊ auer. ibidem ꝓmẽto. 55. in illo verbo. habitibus ꝑstibus in materia cessat motus. dat intelligere ꝙ tota rei difficultas est ex ipsis dispõnibuꝫ. ¶ Cõfirmat: qm̃ si sic. tũc habitis dispositionibus adhuc agens non potest ſubito ꝓducere illam. immo magnum tempus apponeret: qđ est contra auerroym. 6°. physicozum. ꝓmẽto. 32. ⁊. 4. phycoꝝ. ꝓmento. 129. Nec potest fingi 2ᵐ: quoniam cuicunq; sunt. ꝓpꝛtã omnia media essentialiter ordinata ad finem est ꝓportionatus finis: sicut cuicunq; sunt ꝓportionate premisse est ꝓportionata cõclusio vt scis media. n. essentialiter ordinat fini ꝓportionantur: ⁊ agens illas ꝓportionatur illis. ergo a primo ad vltimum etiam ꝓportionabit ipsi fini. ¶ Ꝑ. tertio arguo. si disponens essentialiter nõ esset genus: tunc vna ⁊ eadem spẽs esset a casu ⁊ a nã. contra auer. 8. phy. ꝓmento. 46. ꝓña declat: qm̃ disponẽs essentialiter vel intendit inducere finem vel non. si non. ergo fuit accidentale ⁊ quasi fortuitus ex dispositione essentialiter ordinata ꝓduci formam. et sic poterit non esse: sicut Job. dicit. si intendit ⁊ nunq̃ ꝓducit. ergo illa res fuit casu facta ⁊ etiam est facta natura. ergo vna species esset a casu ⁊ a natura. ex his apparet maioꝛ simili contra Job. ⁊ peccatum eius: ⁊ verifi⁹ dictorum Auerroys. vbi. n. auer. vult ꝙ disponens sit agens formam loquitur de disponente per essentialiter ordinatas dispositiones. vbi vult ꝙ aliquando sunt diuersa loquitur de dispositionibus accidentaliter ordinatis: ⁊ sic possũt dicta auerroys satis subtiliter concordari. ¶ Ꝑ. mihi videtur extraneum ꝙ si sensus agens daretur tanquam res realiter distincta a sensu passiuo q̃ Arist. nullaz feciſſet mentionem: vnde ꝓbo q̃ sit diminutus. nullam fecit mentionem de sensu agente. ⁊ debuit facere: ergo est diminutus. ꝓña nota. ꝓma pars conceditur a Job. sed 2ª pars antecedentes declaratur: quoniam ꝑz omnes expositores si non feciſſet mentionem de intellectu agente esset diminutus: vt patet apud omnes: sed ita precise se habet se sensus agẽs ad sensum passiuum: sicut intellectus agens ad intelleeum passiuum. ergo ⁊c. ¶ Ultimo arguo argumento Job. si iste sensus agens daretur: vel esset vnus ſm speciem omnium sensuuꝫ passiuorum vel multiplicatus. Et sine ampliori laboꝛe Job. dicit ꝙ sensus passiui sunt multi in eodem orgno. specie distincti: vnde sicut visio albi est specie distincta a visione nigri ita virtus visiua albi specie ⁊ realr distinguitur a virtute visiua nigri. ⁊ quia cuilibet virtuti passiue respondet actiua. ita ponit adhuc sensus agentes multos in eadem specie: quoꝝ vnum causabit actus sentiendi album: alius causabit actum sentiendi nigrum. vide ipsum. Sed hoc est purus erroꝛ: quoniam famosa propositio omnium latinoꝝ est. q̃ impossibile est duo accidentia specie distincta esse in eodem subiecto numero eq̃ primo. ⁊ maxime si sunt accidentia ꝓpria illi subiecto. Et per consequens impossibile est dcm̃ Jobis. ¶ Secundo arguo contra eius primo physicorum. q. an materia habeat infinitas potentias. ⁊ est argumentum ad oppositũ. arguit enim sic. si materia habet potẽtias ad infinitas. ergo habet infinitas potentias ſm numerum fozmarũ. fundat enim se super hoc ꝙ numerus potentiarum debet esse ſm numerum ſpecierum. vt dicit Auerroys. 12. metaphi. commẽto. 11°. modo arguo. si ipse ponit multos ſensus passiuos: ⁊ multos actiuos ꝓpter multitudinem actuum quos causant a pari debuit ponere infinitos: sicut primo physicorum ponit quoniam vnum organuꝫ numero est in potẽtia ad actus sentiẽdi infinitos. ergo debet habere infinitas potentias passiuas ⁊ infinitas actiuas: ⁊ quid absurdius: ¶ Hoc idẽ põt argui ꝺuabus eius suppositionib⁹ in illa. q. positis; quaꝝ prima est ꝙ qñ aliquod subiectum est in potentia ad actus infinitos respectu alterius ⁊ alteriuꝫ forme ⁊ ipe ⁊ numero hz aliã ⁊ aliã potentiã: ꝺ est vna suppositio eiꝰ. scõa suppositio est ista. ꝙ organũ est in potẽtia ad ifinitos actus visiõis possibiles fieri. Ex his arguitur vt ꝓius ꝙ sicut ipse concedit visus actiuos ⁊ passiuos multos in speciebus. ita debuit conce

dere infinitos. vnde si vis sui argumenti concludit de potētia materie: q̄re non ꝓcludit de potētia visiua: ideo accidit q̄ iste homo frequenter sibi contradicat: z quia semp applicat errori z alicui fictioni ex fantasia corrupta: z non ex ratione: z cū omnia hec sint apparet peccatum Joh. in opinione de sensu agente manifestum: z est completa ꝓma pars huius tractatus.

Secunda pars ꝑncipalis: vt ꝓpositum vult declarare opinionē Aꝛ. z auer. ¶ Ad quam declarandam oꝫ accipe vnū in quo Joh. errauit valde. vñ q̄ errauit in ꝑn̄o multis erroribꝰ errauit in fine. s. q̄ sensatio z species sensibilis sunt vna res in subo. differunt tm̄ in modo. z io agēs potens causare species causabit omnino sensationem cum species z sensatio sunt vna res simplr differunt tm̄ in modo intelligendi. forma enim impressa in potētia visiua a re sensibili extra animam. ꝓout est deriuata similitudo rei sensibilis extra animam dicitur species. ꝓout vero repzesentat illam: z recipitur in potentia dicitur sensatio. isti ergo modi intelligendi sunt vnius rei tm̄. licet illa res possit intelligi sub ista pauca diuersitate. Sed dices. q̄ medium illuminatū: vt aer sentit: qm̄ recipit speciem. z illa est sensatio. q̄ respectu sensꝰ habet sensationē. ¶ Respōdeo q̄ spēs est in medio sub ratione qua spēs. non tm̄ sub rōne qua visio seu sensatio. sensatio enim est receptio spēi in virtute sensitiua. put est virtus sensitiua. ideo sunt vna res in subo: licet sint modi diuersi qui oziginantur ex rei natura. ¶ Per istud ꝑn̄m nolo hr̄e aliud nisi q̄ quodcunq̄ agens potest ꝓducere species in potentia sensitiua vt sensitiua est. pōt ꝓducere sensationē. z ideo non est diuersus agens spēz ab agente sensationem: sicut Joh. purat. ¶ Hoc habito oꝫ ꝓius declarare. q. in sensibꝰ exteriozibus. deinde in interiozibus. ¶ Quantuz ad ꝓmā partem fuit opinio diui Alberti in. 2. de anima. tractatu 3° cap°6°. vbi vult q̄ quelibet forma sensibilis sit sensibilis in secūdo modo dicendi per se: vt auerroys dicit secundo de anima commentis. 66. z. 67. ideo vult q̄ forma calozis siue cuiuscunq̄ sensibilis est duo fm̄ modus. z vna fm̄ rem z in subiecto: z ideo ꝓout est forma tm̄ habet causare actionem spiritualem: quia forma vt forma habet agere sine materia: ꝓout vero est forma in materia habet agere actionem cozpoales z materialiter. z sic nullo modo ponitur sensus agens: sed tātum passiuus z forma rei sensibilis. quibus appzoximatis omnibus impedimentis remotis z requisitis ꝓsentibus fit actus sensationis. nullo alio concurrente in ratione agentis: eo quia tale sensibile per formā eius imꝑimit spēm in sensu que ꝓout recipitur in sensu est sensatio: vt dictum est. ¶ Ista sol. non mihi apparet esse totaliter ad mentem auerroys cum reuerētia tanti viri: licet ego post conabor reducere eam ad bonum sensum. ¶ ꝑimo quoniam si ita esset omnis forma posset causare sensationem z actionē spiritualem. ꝓbam ꝓbo: qm̄ omnis forma potest considerari vt forma absolute tm̄. z vt in materia: si consideratur vt forma ergo vt sic poterit agere spiritualiter: si vt materia. ergo cozporaliter. z omnis forma posset causare inquantū forma actum sentiendi. contra oēs saltem de suba. ¶ Scō̄ per illud fm̄ qō aliquid patitur nō fit actio: qm̄ non est vnum z idem principium fm̄ idem actionis z passionis: sed per mām forma patitur vt dicit Auerroys. 9° metaphi. ꝓmento. 2°. z ꝓimo de generatiōe. ꝓmento. 45. z. 3°. celi. cōmento. 18. z. 4. celi. commēto. 22. ergo per māz nec cozporaliter nec spiritualiter aget. ¶ Tertio operationes spē distincte z equales non possunt ab vno z eodem fm̄ rem prouenire licet sit diuersum fm̄ modum: quoniam si ita esset nulla esset via 2ᵒᵘ multitudinem formarum ex operationibus adequatis z diuersis. cuius contrarium. s. metaphice. commento. 48. 2ᵒᵘ. vide ideo videtur mihi q̄ absolute hec opinio Alberti non possit trahi ad bonum sensum nisi aliqualiter torqueatur ad opinionem ꝺām. ¶ Supereſt modo ponere opinionem Aꝛ. z auer. z quia tota ista Auerr. ponitur in secundo de anima. ꝓmento. 60. ideo volo exponere finez illius commenti ꝓimo. z post ponere quedaz ex quibus erit manifesta opinio huius phi. ¶ Primo ergo mouet. q. ꝺ. z potest aliquis dicere q̄ sensibilia non mouēt sensus illo modo quo sunt extra animā cuius rōnez ponit. z ꝓimo accipit maiorē. ꝺ. mouens. eniz sensꝰ debet esse fm̄ q̄ sunt intentiones. i. debet esse ens spirituale et intēle. deinde accepit minorē. ꝺ. cum in materia non sunt intentiones in actu: sed in potentia: tunc repetenda est ꝓclusio in ꝑncipio. q. posita. s. ergo sensibilia non mouent sensus. illo mō quo sunt extra animam: z est argumentuz in secunda figura (Et nō potest) hic inducit sol. quandam: z cōfutat illā. ꝺ. z non pōt dici q̄ ista diuersitas accidat ꝓpter diuersitatem subiecti. ita q̄ sup. res sensate fiant intentiones ꝓpter materiam spirituales que est sensus: non propter motozem extrinsecum: z sup. in re extra animam sint materiales ꝓpter materiam cozpozalem. vult ergo ista sol. q̄ forma sensibilis habet esse abstractū a materia spirituali. z esse materiale a materia cozpozali. ¶ Lōtra arguit. z tu continua sic suum sermonem. z nō potest aliquis dicere. idem enim ꝓo quia melius est extimare q̄ causa in diuersitate materie est diuersitas formarum. non q̄ diuersitas materie sit cā diuersitatis formaꝝ. z hoc dicit ēt in ꝓimo de anima. commento. 53. in fine: tunc oportet supplere minozem: sed forma sensibilis spiritualis z forma sensibilis realis sunt forme z sensus z materia cozporalis sunt materie. ergo melius est extimare diuersitatem illorum materierum esse ex istis formis q̄ econtra. Deinde (Et cum ita sit) ꝑonit veram sol. ꝺ. z cum ita sit necesse post ponere motozem extrinsecum insensibilem aliū idest diuersuz fm̄ esse a sensibilibus. sicut fuit necesse in intellectu. Deinde ibi (Et visum) recolligit sol. ꝺ. visum est igitur q̄ si concesserimus q̄ diuersitas formaruz est causa diuersitatis materie: vt dcm̄ est. necesse est motozem extrinsecum esse. Deinde (Sed Aꝛ.) Excusat magistrum eius. z reddit te attentum. ꝺ. Sed Aris. tacuit. i. non manifeste dicit hoc in sensu: quia latet. z apparet in intellectu. Deinde reddit te attentum. ꝺ. z tu debes hoc considerare: quoniam indiget perscrutatione. Et tu vide Joh. in. 16ª. q. secundi quomodo defendit Auerroym in ista excusatione Aꝛ. potest tamen dici aliter q̄ q̄ latet in sensu. z idē iudᵐ est de intellectu agente. z isto modo de isto motoze. ideo non oꝑ Aꝛ. facere specialem tractatū aliuz a tractatu de intᵘ agēte. z sic apparet dcm̄ Auerr. ¶ Ex ista expositiōe apparet peccatum Jobis qui voluit q̄ auer. non dicat hoc per modum determinationis: sed quod dimisit. q. in solutam. apparet enim qualiter. q. soluit: sed dimisit nobis considerare non ansit iste motus sensibus: Sed quid fit z quomodo ponitur z qualiter z mirum est q̄o iste homo errauit in expositione huius commenti. Quia auerroys vult vt in nobis sit labor considerandi de essentia eius z modo ideo nunc volo ponere quedam ex quibus apparebit perfectus intellectus opiniois auerroys Dico ergo q̄ in physica transmutatiōe tria concurrunt ex parte agētis. s. forma eius. ratione cuius compositum naturale aget. hoc apparet: quoniam tertio physicorum. commento. 17. omnē agens mouens agit z mouet: ꝓout habet formam. z. 9°. metaphisice ab Arist. z Auer commento. 20. colligitur. idē. ¶ 2ᵐ est materia in qua forma physica z naturalis consistit. hoc declaratur: quoniam 3 ratio agendi fit forma: vt satis dictum est: attamen quia transmutatio physica est transmutatio indualis: z hec z diuersa inter duo idiuidua ideo cōcurrit materia tanq̄ ꝓincipium limitatiuum. z diuersificatiū illius. z hoc signat auerroys. 7°. metaphysice. ꝓmento. 28. dum vult q̄ generans non generet aliud. vult dicere particulare z diuersum nisi ꝓpter materiam. ¶ 3ᵐ est agens vniuersale in cuius virtute agētia particularia hic inferius agunt. est autem hoc agens vniuersale ꝓmus mouens: z ꝓimum alterans compositū z colligatū ex intelligentia z orbe ex quibus existit vnum operari per ꝓncipium in eo. Istud potest declarari. quoniam ꝓimum in vnoquoq̄ genere est. causa omnium aliozum in illo genere quia igitur vt dictum est in fine secundi de substantia ozbis: corpus celeste est ꝓimum alterans: z ꝓimum motum erit causa oium aliozꝝ in genere agentium existentium. ¶ ꝑ. entia hic agentia sunt ligata: z connexionem habentia cum separatis motoribus. est. n. vniuersum nexus superiozum cuz inferiozibus. iste autem nexus esse non potest: nisi qz aliqua religantur. z pbi ō clarauerunt illud esse celum. z ideo dicit auerroys ꝓimo celi. cōmento. 22. q̄ est ligatū illozum z istozum. hoc autem fieri nō potest: nisi ꝓo quanto celum est agens alterans z mouens virtute eius: z hec agentia virtute z instrumenta illius ex quibus cum illo fit vnum: sicut ex instrumento z ꝓncipali agēte fit vnū ¶ ꝑ. omne ens per participationem reduci debet ad esse per essentiam: vt scō metaphice. commento. 4. colligitur: z quia ḃ esse non habent nisi participando illa: ideo nec agere possunt nisi in virtute illozum eo modo quo instr̄m agit in virtute ꝓncipalis agentis. z per hoc verificatur dictum Arist. in. 2. de generatione. textu ꝓmenti. 54. z. 55. vbi vult q̄ agentia hic sint instrumenta superiozꝝ. sunt ergo in actione physica ista tria omnino z simplr requisita. ¶ Applicando modo ḃ ad ꝓpositū ꝺām q̄ ista tria requiruntur oino in actione spirituali: licet mō diuerso: vt declarabitur: quozum ꝓimum est ipsuz sensibile qō est necessarium tanq̄ agens aliquo modo. z hoc declaratur auctozitatibus Aristo. maxime. 2°. de anima. tex. commenti. 59 vbi dicit hmōi opōnis. vult dicere sensationis actiue sunt extra visibile audibile z reliqua sensibilia. ibidem textu commenti 52. ait expzesse q̄ sensus reduꝝ a sensibili de potentia ad actum. z 3° de anima. tex. commenti. 28. ait. videtur autem sensibile ex potentia existente sensitiuo actu agens. potest idez declarari dictis auerroys in. 2° de anima pluries. s. commentis. 52. z. 59. z septimo phycozum. commento. 12. z alibi. ¶ Secundum est ipsius fozme sensibilis natura limitata. hoc autem potest de facili declarari: quoniā sicut actio z trāsmutatio physica est limitata ad indiuiduum per concursum materie. ita transmutatio spiritualis est limitata ad talem. speciem sensationis per limitatum gradum fozme sensibilis. vnde sensatio visiua dicitur visio: eo qz a visibili z tali natura procedit. z ideo sensibile quodcunq̄ non est natum agere in quodcunq̄: nec quodcunq̄ oꝛganum natū pati a quocunq̄. z hoc dat intelligere auerroys

scō de anima. commento. 129. z. 132. vbi probat numerum sensuum ex numero sensibilium. z. 3° de anima. textu cōmenti. 38. ait Arist. secant scientia z sensus in res. i. fm̄ diuersitatē sensiuz z intelium. ¶ 3ᵐ est vniuersale agens. in virtute cuius fit omnis actio hic inferius. Sed istud tertium declaro: quoniam licet tā actio physica q̄ actio intenlis fiant in virtute ꝓimi agentis. i. cozpozis celestis: attamen non eodem modo: qm̄ celuz est agens per qualitates manifestas. s. lumen z motum. z per intellectuales: ꝓout totum aget ratione intellectus. ideo dico q̄ vt agit altᵒᵒ est principale agens ad quod omnia agentia cū transmutatione reducūtur. vt vero cozpus celeste reducitur ad formam in eo vt sic agentia hic spiritualiter agunt in virtute cozpozis celestis. i. eius motozis. z sic attributiue actio spiritualis reducitur ad ꝓimum motozem separatum. z actio physica ad ꝓimum alterans. dico ergo q̄ sensatio potest capi vt actio spiritualis: z vt est in tali specie actionis spiritualis. v. g. vt est visio vel auditio vel alterius speciei. si ꝓio modo. sic omnia sensibilia reducuntur ad ꝓimum motozem qui est anima cozporis celestis: virtute cuius vt instrumenta spūaliter agūt. Si cō sideratur vt talis spēi. vt sic possunt esse a fozma sensibili limitata per suam ꝺām z gradum propzium a qua ꝓuenit naturaliter ista species spiritualis actiōis. v. g. visio: sicut a graui naturaliter ꝓuenit motus deozsum. ¶ His ergo declaratis dicendum ad propositum q̄ sensus agens non est: quoniam causa effectiua sensationis immediata z per se: vt inst̄r̄m ꝓimi motozis quicquid sit ille: sunt ipse fozme sensibilium extra animam: z causa receptiua est sensus patiens. s. visus vel alius quicunq̄. dixi immediate: quia nulla meᵉᵗ in ratione agentis particularis. dico per se idest totalis. quoniam sola fozma sensibilis nullo concurrente tā̄ causa particulari causa sensationem Dixi vt instrumentum z̄. quoniam vt dixi motoz separatus ē. id a quo sensatio habet esse spirituale a materia z eius conditionibus: quia igitur sensus agens non est necessarius ꝓpter ipsam actionez sensitiuam: nec ꝓpter causationem ipsius spēi quoniam species z sensatio. vt dcm̄ est. sunt vna res simpliciter ideo sensus agens non est. tota ergo actio tanq̄ ad agens ꝓximum z totale particulare requiritur z reducitur ad formam rei sensibilis. Tanq̄ vero ad agens ꝓimum z vniuersale reducitur ad motozem cel. z hec est ꝛnia Auerroys in commento 3az lecto. nō enim vult vt sensatio habeat esse spirituale a subiecto: sed a motore extrinseco: quod non intᵒ. tanq̄ a causa ꝓxima totali particulari: sed tanq̄ a causa ꝓima z ꝓncipali. z sic intelligitur citra commentum. 59. quando idem ꝓfert. z sic completa est ꝛcōa para tractatus: z declaratum est de sensibus exteriozibus qualr non datur sensus agens.

Supereſt modo venire ad tertiaz partē. vbi plces. q. occurrunt. deinde ꝓplebo intentionem auerroys de interiozibus. ¶ ꝑima ergo q. est: an ille motoz celestis debeat dici sensus agēs: z videtur. q̄ sic: quoniam sicut intellectus dicitur agens: quia est causa vniuersalis intellectiōis. ita a pari iste motoz oꝫ dici sensus: eo quia est vniuersale ꝓncipium sensationum. ¶ 2ª. q. multū difficilis est qm̄ hec determinatio videtur destruere intᵐ agentez: qm̄ sicut sensibilia virtute motozis separati possunt causare in sensu sensationem. ita quiditates intles virtute eius possunt cāre intellectiones z spēs intles. ergo admouetur necessitas intellectus agentis. ¶ 3ª. q. est quinam est hic ꝓimus motoz an ꝑmum ꝓncipium an motoz lunc: z questio videtur duᵃ an intellectus agens quem ponit auerr. ¶ 4ª. q. est: quoniam non videtur q̄ sensibile sit agens instrumentale respectu sensibilis forme z sensationis: qm̄ tunc spēs sensibilis non assimilaretur ei. non enim oꝫ vt instrumento assimiletur effectus. vt apparet in multis. ¶ 5ª. q. si ita esset nō esset aliquod agens ꝓncipale ꝓeter ꝓimum: quod falsum est quoniam nulla esset via ad ꝓbandum aliquod agens esse nobilius effectu cum non possit ꝓbari nisi eo: quia causa ꝓncipalis est nobilioz effectu. modo si nulla est talis hec via nihil est. ¶ Circa ergo has. q. ꝓimo videndum ē de ꝓima. dico ergo q̄ latini plures fingunt q̄ ꝓima ratio sensus: vt sensus est: importat materiale vel habitudinez ad materiam. intellectus vero fm̄ rationem eius ꝓimariam se parationem a materia. ¶ Ex hoc apparet sol. dico enim q̄ qz motoz intellium fozmarum cum sit separatus: quod contingit intellectui. ideo potest dici intellectus. Motoz autem in sensibus non conuenit dici sensus: quoniam sensus fm̄ eius ꝓimariam rationem importat materiam vel habitudinem ad illam. io non oꝫ dici sensus. ¶ Sed hec sol. stare non potest: qm̄ tunc deus non posset dici ꝓimū alterās nec ꝑmū mouens: cū tales denominationes plus includant habitudinem ad materiam q̄ sensus. ¶ Ideo ꝓo me z ipsis debes scire q̄ actio est duobus modis. vna cuius passio sibi respondens fm̄ rōnem eius quidditatiuam est indifferens entibus materialibus z separatis a materia sicut motio. dicimus. n. q̄ moueri est indifferens taz materialibus q̄ immaterialibus saltem fm̄ analogiam. dicit enim Aꝛ. 12. metaphice. textu cōmenti. 36. q̄ ꝓimum mouet: vt appetibile z intle: z relique mouentur: vt appetentes: intelligentes q̄ illud ꝓimum. z sic ratio ipsius moᵘᵗ est indifferens rebus physicis z abstractis. Alia est actio: cuius passio sibi cozrñdens fm̄ rationem eius formalem est conueniens tm̄ entibus transmutabilibus physicis z nullo modo separatis: nec vniuoce nec analogice nisi forte transumptiue vbi gra generatio isto modo dicitur: quoniam generari non ꝓt aliquo eternus z separatis subiis nisi forte transumptiue sicut plato fingit i thymeo. ¶ Hac distinctione posita. dico q̄ agens separatum potest denominari ab illa actione: cuius passio est indifferens. z ideo de us dicitur ꝓimus motoz: ꝓimuꝫ amatoz creatoz z multis aliꝭ denominationibus Non aūt oꝫ dici ꝓimus generatoz nec ꝓimus alteratoz: vt dixi arguendo: quoniam passiones illarum actionum sunt ꝓprie rebus physicis: quia ergo ipsum sentiri tantum conuenit rebus materialibus. ideo deus non potest dici sensus nec agens nec patiens. ¶ Sed hic adhuc animus non quiescit: quoniam aliquis vellet scire causam diuersitatis. ¶ Dicendū ergo quia actio z passio sunt opposita. ideo sunt vnius cognitionis. z vnius rationis. ideo si in aliquo genere entium non inuenitur ratio' vnius oppositi nec ratio sui compatis nisi abusiue z metaphozice: vt dictum est. z tu considera. ¶ Ad scōam. q. latini fingunt q̄ ꝓpter duo oꝑs ponere sensum agentē. ꝓimuꝫ est ꝓpter dignitatem anime intellective. qz enim anima intellectiua ē multo nobilioz anima sensitiua. ideo meruit habere z vim actionis z vim passionis. non sic de sēsu ¶ 2ᵐ est: quoniam fantasma agit immediate in intellectu. ideo requisiuit intellectum tanq̄ agens ꝓximuꝫ z non commune: quia vero sensibile agit per medium in eius actione requiritur ipsum: z sufficit agens commune vniuersale. ¶ Sed iste rationes videntur mihi nulle: ꝓima non: quoniam anima sensitiua est nobilioz ipsa vegetatiua. ergo debuit habere aliquas ꝓeminentias. modo si illa ꝓeminentia est actionis debuit habere vim actionis: z eo maxime cum vegetatiua habeat vim agendi in obiectum eius. ¶ 2ª ratio nihil est: quoniam sicut ꝓpter fantasma agere immediate in intellectum est necessitas intellectus agentis. ita a pari ꝓpter medium actuatum specie sensibili immediate agere in sensum oportebit dare sensum agentem. z si non. adhuc questio remanet in soluta. ¶ Ideo videtur mihi aliter ꝓo nunc. ꝓout colligit. 3. de anima commento 18°. q̄ actio intellectiua est transferre rem de genere in genus. vnde res in intellectu nō habent tantum eē diuersum a seipsis spē: immo genere. ꝓout sunt in materia. immo esse diuersuz ꝑz genus. dico ergo q̄ 3 aliquid possit agere virtute alterius ad aliquid diuerse spēi. s. tanq̄ instrumentum illius: attamē nō ad aliquod diuersum in genere. ergo fuit necessarium ponere intellectum agentem tanq̄ ꝓncipium intellectiōis ¶ Sed adhuc est locus. q. quoniā calor virtute substantie agit non modo diuersum in spē. immo in genere: quia agit substātia vt instrumentum substantie. ¶ Dām q̄ per diuersū i genere: ego intᵒ simplr sicut ens materiale z immateriale dicuntur diuersa in genere: eo quia sunt diuersa in materia. z tu considera: quoniā in ꝓmento. 18. declarauī hoc tertio de anima. ¶ Ad tertiam. q. ꝺām q̄ ꝑmus motoz est deus vel omnes substantie separate. intellectus. n. poni non potest: quoniā ille fm̄ ipsum. 7. metaphice. ꝓmento. 31. in fine non agit. ergo oꝑs vt sint omnes motozes separati. z ꝓimo z ꝓncipalissime ꝓimum simpliciter: ratione cuius omnia agunt z mouent. eo quia ipso sunt z fiunt. ¶ Ad quartam dicendum q̄ instrumentū potest multis modis capi. quandoq̄ .s. ꝓo causa secunda que est ꝓncipalis: attamen dicitur instrumentalis: quia agit tanq̄ causa scōa. Quandoq̄ ꝓo causa que fm̄ suam formam non agit illum effectum: sed ꝓout habuit impzessionem a ꝓncipali. sicut calor dicitur. ꝓsia. n. fm̄ suam formam nunq̄ aget substantiam: attamen fm̄ q̄ est instrumentum ꝓncipalis agētis agit formam substantialem. alios modos relinquo. dico ergo ad propositū q̄ sensibilia sunt instrumenta ꝓimo modo: z sic ipsis instrumentis assimilatur effectus. 3 secundo modo non. ¶ Ad quintam. q. concedo q̄ solus deus est causa principalis isto modo q̄ nec agit in se: vt instrumentum alterius: nec ꝓimo nec secundo modo dico tamen q̄ multe sunt cause ꝓncipales idest non instrumentales secundo modo. z sic potest ꝓbari q̄ aliqua causa sit nobilioz aliquo effectu. Et sic completa est tertia pars tractatus.

Oportet ergo vt illud quodᵈ Job. dimisit declarare. s. an detur sensus agēs in sensibus interiozibus. dico ergo q̄ sensuum interiozum quidam cognoscit simplicia z cōplexa: z discurrit: z cōponit z diuidit. quidam simplicia tantum. Sed quia sola cogitatiua compzehendit complexa simplicia: discurrit componit z diuidit. ideo sola cogitatiua debet diuidi secundum agens z patiens. operationes enim iste non possunt esse nisi ꝓpter ista. verum agens z patiens non sunt due res: sed vna tantum. z in modo differēs. ipsa enim ꝓout habet vim recipiendi potest dici patiens. put habet vim agendi potest dici agēs. attamen est vna met res simpliciter z oino. sicut. n. dici in rebus materialibus multotiens

idem putatur agens ꝛ patiẽs. ¶ Causa autem huius opõis est: qm̃ int⁹ ꝛ cogitatiua non differunt nisi penes vlr ꝛ particulariter operare ſm Auerroym. vult enim ꝙ cogitatiua sit quedam ratio particularis: vt commento.33ᵒ tertij. ꝛ.6ᵒ.ꝛ.2ᵒ de anima.commento.63.modo ista variatio non admouet rationem agendi ꝛ patiendi.ideo oportet sicut in intellectu dat ista multitudo ita incogᵗᵃ: ꝛ licet auerroys non expresſit: attamen dat intelligere hoc per ſimile in intellectu.ꝛ cuꝫ omnia hec ſint ita ſolute ſunt ſue.q.quarum prima fuit de exterioribus. vbi ſolute ſunt iterum tria queſita: an.ſ.ſit scõm: an ſit aliquid anime noſtre.ꝛ tertium an ſit vnus omniuꝫ.omnia enim iſta per interemptionem ſunt ſoluta: ꝛ cum ita ſit: oportet nunc ſoluere ad q.in principio inductaꝫ. ¶ Ad primum concedo concluſiones rationis ꝛ confirmationis.q.ſ.detur aliquod agens in ſenſibus omnium ſenſationum: ſicut motor omnibus communis: attamen iſtud non debet dici ſenſus agẽs. Itaq; põm eſt ꝙ vbicunq; datur patiens datur agens: nõ tamen oportet vt ſemper vbi datur patiens detur agens eiuſdem rationis: vt patet: nam datur materia patiens non tamen datur materia agens: licet in natura intellectuali valeat.ſi datur intellectus poſſibilis.debet dari aliquod agens quod poteſt ꝛ debet dici intellectus propter rationem iam tactam. ¶ Ad ſecundam dicendum ꝙ a forma calloris proueniunt operationes diuerſe virtute diuerſorum: vt iã declarauit. virtute enim motoris ſeparati prouenit operatio ſpiritualis. virtute eius abſolute prouenit operatio materialis. et ſic prout eſt inſtrumentum diuerſorum poteſt eſſe principiũ diuerſarum operationum ſpecie ꝛ genere diuerſarum. ¶ Ad tertiam Alber. dicit. ꝙ illud tantum habet veritatem in potentijs paſſiuis. ¶ Sed hec ſol. non videt tuta: quoniam per iſtã propoſitionem Ax. intendit probare primum motorem eſſe. modo ſi ita eſſet non probaret illud. Ideo dico ꝙ ſenſibilia habẽt id virtute cuius extrahuntur de potentia ad actũ. quod tamen nõ eſt aliquid anime noſtre: ſed motor ſeparatus vel declarat. iſtud enim extrahit ſenſibile de potentia ad actum.pro quanto virtute eius: vt inſtrumentum agit. ſine cuius virtute agere non poſſet. ¶ Ad quartaꝫ nego antecedens: quoniã compõ famᵐ eſt trãsferendo rem de genere in genus: vt dixi: ſed ppõ ſenſibilis eſt transferendo de ſpecie in ſpeciem vt apparet. Vel dicas ꝙ hac de cauſa oportet vt detur aliquod agens ſeparatum omnibus commune: vt dictum eſt. ¶ Ad quintam dicendum ꝙ dictum illorum intelligitur in phyſica ꝛ naturali tranſmutatione. cuius non eſt ſenſatio. non enim eſt cum abiectione contrarij vt ſcis. ¶ Ad ſextam dicendum ꝙ illud eſt verum in eodem genere principij. ſic ꝙ ſi fuerit aliqua res actiua in materia. dico ꝙ illa ſi erit a materia abſtractior erit plus actiua. Sz in diuerſo genere principij non oporꝫet cuius inſtantia eſt etiaꝫ ſm Joh. quoniam intellectus poſſibilis eſt abſtractior calore: attamen non eſt acutior: quoniam non ſunt vnius generis principij. ¶ Ad ſeptimam dicendum ꝙ iudᵐ de re ſimplici ꝛ incõplexe comprehenſa eſt opus patientis quicquid ſit de re complexa. ¶ Ex his admouentur.q.probãtes illam eſſe anime noſtre aliquid. dico enim ꝙ ſi daretur ſenſus agens pcurrẽs tanq̃ principium particulare ad actum ſentiendi: oporteret vt eſſet aliquid anime noſtre omnino. quia ergo ille rationes ſupponunt illum eſſe hoc modo. Ideo omnes ſunt ſolute. Eodẽ modo ſoluntur.q.de vnitate ꝛ pluralitate illius. omnes enim fundant ſe ſuper illius eſſe. modo cum dictum ſit ꝛ declaratum illum non eſſe. Ideo admouentur omnes. ¶ Et ſic compleui hunc tractatum. 14ª. iunij. 1495. quem volui facere tñ: vt Joh. contradicerem: ꝛ propterea eum appellare bonum eſt tractatuꝫ de errore Joh. de ſenſu agente. ad quem rogo videntes ipſum: vt non velint moueri paſſione ꝛ ira. eſt enim ſtudium philoſophoruꝫ omnino remotum ab his: ſicut dicit Ariſt. primo celi. ꝛ auerroys commẽto. 101. ſed velint bene inſpicere dicta Ariſt. ꝛ auerroys. ꝛ fundamenta poſita hic ꝛ colligare quedam cum quibuſdam ꝛ in eis ſuperconſiderare. ꝛ poſt. ſi me dignum reprehenſione inuenerint. iuſtum eſt me condemnare. duobus enim exiſtentibus amicis ſanctum eſt prehonorare veritatẽ: ſicut dicit Ariſt. in primo ethicoꝝ. Si vero nõ. nõ eos vt velint addere meis dictis. ꝛ ea reddere multo plus ſufficientia: quoniam in rei veritate propter negocia: ꝛ maxime continuas lectiones quas publice lego. non potui vacare ſm totum poſſe meum: ſed interrupte. ſ. quandoq; ꝛ quandoq; non. ꝛ tu ſcis ꝙ ſtudium debet eſſe frequens. Mi ergo Dironyme qui me ſepe ꝛ tanto tempore rogaſti. accipe h opus ꝛ teneas ipſum: quoniam in rei veritate quando videbis ꝛ conſiderabis multa bona tetigi ibi. ꝛ tu qui coegiſti me ad hoc ſis fautor ſm tuum ſingulare ingeniũ: quoniam profecto inter meos diſcipulos non parum ingenium tuum claret. Vale ꝛ mei memor.

¶ Explicit tractatus de ſenſu agẽte editus ab Auguſtino Niſſo de Sueſſa philoſopho preclariſſimo. Padue legenti philoſophiam completus. 16. May. 1495.

¶ Impreſſuꝫ Venetijs per Bernardinũ Vercellenſem. 1504. die. 20. Martij.

Registrum

a b c d e f g h i k l m n

Omnes ſunt quaterni preter m n qui ſunt terni.

¶ Auguſtinus Niſſus de Sueſſa. Magiſtro Nicolao graſſeto ordinis Minorum hæreticæ prauitatis inquiſitori digniſſimo. S. D. P.

n Vnc iam cum ad commẽtationis noſtræ calcem deo bene iuuante peruentum ſit: illud in ea mihi omnino teſtandum arbitratus ſum me in ipſo quidem auctore exponendo. ut peripatheticum philoſophum omnia eſſe loquutum: ea tamẽ ubiq; quæ catholica ſentit eccleſia; ſentientem. In exponendis enim auctoribus commẽtatoris officium ſolet eſſe: quid ipſe auctor uelit; ac ſentiat; etiam ſi id deſiderium miníme uerum ſit iter prætari. Itaq; ut in illis quæ ad philoſophiam pertinebant; philoſophi ac interprætis munere fũcti ipſum auctorem expoſuimus; ita in his; quæ fidei catholicæ contraria erant; ultra expoſitoris terminos euagati (quemadmodum hominem chriſtianum decebat) ipſi auctori contraximus: eiuſq; opiniones; ac dicta omnia theologorum noſtrorum auxilio confutauimus. Quæ an eſſe cerimus tu; qui idem & philoſophus & theologus eminentiſſimus es; diiudicabis; utrunq; certe conati ſumus. Quod ſi aut tu; aut alii periti in theologia uiri; ulla in parte adinuenerint aliquid quod aliquo modo eccleſie dei; eiuſq; ſanctæ apoſtolicæ ſedis decretis non conſonare uideatur; id omne non animo quidem; ſed calami inconſideratione ac commentorum in philoſophos cõ ſuetudini aſcribatis. Quamobrem in ipſius matris eccleſiæ ſinum benigniſſimum: ut paruulus eius filius me ſemper refero ac recondo: tum ut ſi quo loco a uia ipſius rectiſſima quicq̃ aberrauerim; & ego & mea omnia reformentur; tum etiam ut in quibus bene pro ingenii mei mediocritate dixerim; ipſa eiuſq; caput; ac dux Chriſtus deus noſter; meos profectus; quãti tamẽ cũq; ſunt: adaugere dignentur.

¶ Magiſter Nicolaus graſſetus ordinis minorum: hæreticæ prauitatis inquiſitor Auguſtino Niſſo Sueſſano excellentiſſimo philoſophorum ſalutem.

f Ili mi Auguſtine commẽtum tuum in deſtructiões Auerroys (quid mihi recognoſcendum dediſti) uidi perlegiq; diligentiſſime; placetq; mihi q; in philoſophia chriſtianæ fidei non immemor in q̃plurimis philoſophos redargueris; nihilq; in toto opere inuenerim quod caſtigatione dignum cenſeam; quare pro magiſtratus noſtri facultate concedimus; ut opus hoc ædas; cardinaliq; reuerendiſſimo mittas; cui dicaſti; quemadmodum a me iam diu petieras. Vale.

¶ Laurentio donato nobiliſſimorum eruditiſſimo nobis uere a ſuperis quæſtori donato Auguſtinus Niſſus de Sueſſa philoſophus obſeruantiam.

l Aborauí hactenus mi mecenas: ut Magni Auer. uolumina q̃ emendatiſſima inuenirentur quod an effecerim cum cenſorem aliquem diligere conſtituiſſem: te unũ præcipuum duxi qui cum & Ariſt. & huius Auerroys fidi commẽtatoris doctrinam impenſe caluerís meas has emendationes in Auerroym tantum recognoſces. ac pro iudicio caſtigabis: ſicq; ſub patrocinio tuo tutiſſimum portum inuenient. Vale & Auguſtinũ tuarum laudum ſtudioſiſſimum preconem (ut facis) Ama.

IACOBVS PHILIPPVS DE PELLIBVS NIGRIS TROIANVS IN LAVDEM AVGVSTINI NYPHI DE SINVESSA.

Quiſquis Cecropiam colit Mineruam:
Quiſquis pertetricos cupit uidere
Senſus Auerroys uiri diſerti:
Is Nyphi ſtudeat mei libello
Quem exculto ingenio dedit legendum.
¶ Qua re uos rigidi ſuper Catones
Hinc quæſo procul hinc abite; quando
Vos omnes pariter bonos maloſue
Damnatis: faciunt Canes idemq;
¶ Sed tu qui uigiles amas lucernas:
Totos qui dare uis dies ſeueris
Rerum principiis: ueni huc precamur.
Vt Nyphum ſuper aſtra deferamus.
Eius nulla ſatis licet Camœna
Laudare ingenium decenter auſit.
¶ Et tu qui fueras tenebricoſus
Mendoſus/mutilus/rudis/& aſper/
Cunctis nunc poteris (puto) placere.
¶ Ergo redde uicem piam decoris.
¶ Ergo redde uicem piam laboris.
Alternum Auerroys decus/laborem/
(Quod ſit) diuide: gloria ut ſit æqua
Et Nypho & tibi. iure ſic decet. nam
Communis fuit hic labos utriſq;.
Commune & decus hoc ſit hinc utriſq;.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA
SALAMANCA

E.E.D.89.